

Lietuvos Respublikos Seimo *ketvirtoji sesija*

2022 m. kovo 31 d. – balandžio 28 d.
152–164 posėdžiai

Stenogramos

12

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Ketvirtoji sesija

2022 m. kovo 31 d. – balandžio 28 d.

152–164 posėdžiai

TURINYS

IV (PAVASARIO) SESIJA

2022 m. kovo 31 d. – balandžio 28 d.

Rytinis posėdis Nr. 152 (2022 m. kovo 31 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. kovo 31 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	29
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1426 pateikimas (J. Šovienė)	30
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1427 pateikimas (J. Šovienė)	32
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1428 pateikimas (J. Šovienė)	32
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1429 pateikimas (J. Šovienė)	33
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1430 pateikimas (J. Šovienė)	33
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1149(2) priėmimas	33
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1150(2) priėmimas	34
Žemės mokesčio įstatymo Nr. I-2675 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1151(2) priėmimas	34
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-517(2) priėmimas	34
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32 ¹ , 33, 35 ¹ , 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-759(2) priėmimas	35
Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1111(2) priėmimas	35
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-837(2)VK priėmimas	36
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių ir dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-5202(3)ES priėmimas	36
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5200(2)ES priėmimas	38
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21 ¹ , 22 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5201(2)ES priėmimas	38
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 16, 18 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 12 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-844 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	38
Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483 pateikimas (A. Anušauskas)	42

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1484 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	44
Šio nutarimo priėmimas	44
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1149(2) priėmimo tęsinys	44
Šio įstatymo priėmimas	44
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1150(2) priėmimo tęsinys	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Žemės mokesčio įstatymo Nr. I-2675 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1151(2) priėmimo tęsinys	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-517(2) priėmimo tęsinys	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32 ¹ , 33, 35 ¹ , 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-759(2) priėmimo tęsinys	45
Šio įstatymo priėmimas	45
Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1111(2) priėmimo tęsinys	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-837(2)VK priėmimo tęsinys	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių ir dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5202(3)ES priėmimo tęsinys	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5200(2)ES priėmimo tęsinys	46
Šio įstatymo priėmimas	46
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21 ¹ , 22 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5201(2)ES priėmimo tęsinys	47
Šio įstatymo priėmimas	47
Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 16, 18 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 12 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-844 pateikimo tęsinys	47
Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483 pateikimo tęsinys	47
Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-1415(2) svarstymas ir priėmimas	48
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1268 pateikimas (A. Lydeka)	48

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės R. Tamašunienės pareiškimas	49

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1426(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1427(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanuskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1428(2), Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1429(2) ir Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1430(2) svarstymas	50
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1426(2) priėmimas	51
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1427(2) priėmimas	51
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanuskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1428(2) priėmimas	51
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1429(2) priėmimas	51
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1430(2) priėmimas	51
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1244 pateikimas (L. Girskienė)	52

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, finansų ministrės G. Skaistės, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės, energetikos ministro D. Kreivio, žemės ūkio ministro K. Navicko, kultūros ministro S. Kairio, socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės ir krašto apsaugos ministro A. Anušausko atsakymai į Seimo narių klausimus	55
Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projekto Nr. XIVP-1415(2) priėmimo tęsinys	62
Šio nutarimo priėmimas	62

Vakarinis posėdis Nr. 153 (2022 m. kovo 31 d.)

Informaciniai pranešimai	63

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

Seimo rezoliucijos „Dėl žemės ūkio – kaip Lietuvos ir visos Europos Sąjungos nacionalinio saugumo garanto“ projekto Nr. XIVP-1482 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Ažuolas)	64
Seimo nario G. Surplio kalba	67
Seimo nario K. Masiulio kalba	68
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1214 pateikimas (E. Jovaiša)	71
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1426(2) priėmimo tęsinys	75
Šio nutarimo priėmimas	75
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projekto Nr. XIVP-1427(2) priėmimo tęsinys	76

Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą“ projekto Nr. XIVP-1428(2) priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Viliją Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą“ projekto Nr. XIVP-1429(2) priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisumą“ projekto Nr. XIVP-1430(2) priėmimo tęsinys	76
Šio nutarimo priėmimas	76
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1244 pateikimo tęsinys	77
Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1268 pateikimo tęsinys	77
Peticijų įstatymo Nr. VIII-1313 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1345 pateikimas (A. Kubilienė)	77
Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-994 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	80
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1299(2) pateikimas (V. Ažuolas)	83
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1481 pateikimas (V. Ažuolas)	85
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1340 pateikimas (G. Surplys)	88
Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1347, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-41(2) ir Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-42(2) pateikimas (R. Šarknickas)	91
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1333 pateikimas (G. Kindurys)	95
Seimo savaitės (2022-04-11 – 2022-04-15) – 2022 m. balandžio 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	98

Rytinis posėdis Nr. 154 (2022 m. balandžio 12 d.)

Informaciniai pranešimai	100
Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	100
Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1002(2) priėmimas	101
Administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1003(2) priėmimas	101
Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483(2) svarstymas	101
Seimo nario V. Rakučio kalba	102
Seimo narės B. Petkevič kalba	102
Seimo nario A. Pociaus kalba	103

Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1453(2) ir Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1454(2) svarstymas	104
Seimo narės M. Ošmianskienės kalba	104
Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1464(2) ir Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1465(2) svarstymas	107
Seimo nario R. Šarknicko kalba	107
Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875 svarstymas	108
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1017(2) svarstymas	108
Ukrainos Prezidento V. Zelenskio kalba (<i>nuotoliniu būdu</i>)	109
Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ projekto Nr. XIVP-1494 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	112
Seimo nario A. Vyšniausko kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>) ...	116
Seimo nario V. Mitalo kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	116
Seimo nario E. Gentvilo kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	117
Seimo nario G. Surplio kalba	118
Seimo nario P. Gražulio kalba	119
Šios rezoliucijos priėmimas	121
Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1002(2) priėmimo tęsinys	121
Šio įstatymo priėmimas	121
Administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1003(2) priėmimo tęsinys	122
Šio įstatymo priėmimas	122
Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483(2) svarstymo tęsinys	122
Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1453(2) ir Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1454(2) svarstymo tęsinys	122
Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1464(2) ir Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1465(2) svarstymo tęsinys	122
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1017(2) svarstymo tęsinys	123
Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875 svarstymo tęsinys	123

*Sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus
(pagal Seimo statuto 208 straipsnį)*

Sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio kalba	123
Sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio atsakymai į papildomus Seimo narių klausimus	126

Vakarinis posėdis Nr. 155 (2022 m. balandžio 12 d.)

Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843(2) svarstymas	128
Seimo nario A. Syso kalba	128
Seimo narės I. Kačinskaitės-Urbonienės kalba	129
Seimo nario A. Dumbravos kalba	130
Seimo nario L. Kukuraičio kalba	130
Seimo nario V. Rakučio kalba	131
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-845(2) svarstymas	132
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1394(2) ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1395(2) svarstymas	133
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18 ¹ , 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1290(2) ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1338(2) svarstymas	133
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11 ¹ , 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1410(2) ir Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1411(2) svarstymas	134
Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-920(2) svarstymas	134
Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-921(2) svarstymas	134
Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285(2) svarstymas	135
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463 pateikimas (S. Kairys)	136
Civilinio kodekso 3.142, 3.143 ir 4.197 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1466VK, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1467VK, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 4 ir 13 straipsnių pakeitimo bei 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1468VK, Civilinio proceso kodekso 482 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1469VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1470VK ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1471VK pateikimas (E. Dobrovolska)	138
Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1485 pateikimas (A. Anušauskas)	141
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 186 ² straipsnio ir dvidešimt devintojo ¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1489 pateikimas (V. Čmilytė-Nielsen)	142
Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843(2) svarstymo tęsinys	144
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-845(2) svarstymo tęsinys	146
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1394(2) ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1395(2) svarstymo tęsinys	148

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18 ¹ , 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1290(2) ir Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1338(2) svarstymo tęsinys	148
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11 ¹ , 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1410(2) ir Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1411(2) svarstymo tęsinys	148
Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-920(2) svarstymo tęsinys	148
Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-921(2) svarstymo tęsinys	149
Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-285(2) svarstymo tęsinys	149
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463 pateikimo tęsinys	149
Civilinio kodekso 3.142, 3.143 ir 4.197 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1466VK, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1467VK, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 4 ir 13 straipsnių pakeitimo bei 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1468VK, Civilinio proceso kodekso 482 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1469VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1470VK ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1471VK pateikimo tęsinys	149
Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1485 pateikimo tęsinys	150
Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490 pateikimas (R. Karoblis)	150
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-992 pateikimas (L. Kasčiūnas)	153
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702 pateikimas (J. Sejonienė)	155
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1495 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	156
Šio nutarimo priėmimas	156
Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490 pateikimo tęsinys	157
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-992 pateikimo tęsinys	158
Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-702 pateikimo tęsinys	158

Rytinis posėdis Nr. 156 (2022 m. balandžio 14 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	159
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-321(2) priėmimas	159

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483(2) priėmimas	160
Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1464(2) priėmimas	161
Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1465(2) priėmimas	161
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1187(2) priėmimas	162
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463(2) svarstymas	162
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-1332(2) svarstymas	162
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1477 pateikimas (J. Džiugelis)	162
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-689 pateikimas (L. Jonauskas)	165
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-473 pateikimas (A. Bagdonas)	168
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1181(2) pateikimas (A. Palionis)	169
Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 2, 3, 4, 5, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-170 pateikimas (L. Jonauskas)	172
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-321(2) priėmimo tęsinys	176
Šio įstatymo priėmimas	176
Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483(2) priėmimo tęsinys	176
Šio įstatymo priėmimas	176
Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1464(2) priėmimo tęsinys	176
Šio įstatymo priėmimas	176
Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1465(2) priėmimo tęsinys	176
Šio įstatymo priėmimas	176
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 11 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1187(2) priėmimo tęsinys	176
Šio įstatymo priėmimas	177
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463(2) svarstymo tęsinys	177
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-1332(2) svarstymo tęsinys	177
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1477 pateikimo tęsinys	177
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-689 pateikimo tęsinys	177
Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-473 pateikimo tęsinys	177

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1181(2) pateikimo tęsinys	178
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1505 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (J. Razma)	178
Šio nutarimo priėmimas	178
Seimo savaitės (2022-04-19 – 2022-04-22) – 2022 m. balandžio 19 d. (antradienio) ir 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	179

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	179
Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3094 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-173 pateikimas (R. Žemaitaitis)	180

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, finansų ministrės G. Skaistės, aplinkos ministro S. Gentvilo, sveikatos apsaugos ministro A. Dulčio, krašto apsaugos ministro A. Anušausko, energetikos ministro D. Kreivio, susisiekimo ministro M. Skuodžio ir užsienio reikalų ministro G. Landsbergio atsakymai į Seimo narių klausimus	182

Vakarinis posėdis Nr. 157 (2022 m. balandžio 14 d.)

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499 pateikimas (G. Skaistė)	192
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1500 pateikimas (G. Skaistė)	200
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1501 pateikimas (G. Skaistė)	201
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1502 pateikimas (G. Skaistė)	202
Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503 ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504 pateikimas (G. Skaistė)	202
Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490(2) svarstymas	203
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-486 pateikimas (R. Žemaitaitis)	204
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-262 pateikimas (L. Girskienė)	206
Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-370 pateikimas (L. Jonauskas)	207
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1500 pateikimo tęsinys	210

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1501 pateikimo tęsinys	210
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1502 pateikimo tęsinys	210
Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503 ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504 pateikimo tęsinys	210
Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490(2) svarstymo tęsinys	211
Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3094 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-173 pateikimo tęsinys	211
Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-262 pateikimo tęsinys	211
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-486 pateikimo tęsinys	212
Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-627 ir Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-628 pateikimas (G. Paluckas)	212
Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1346 pateikimas (J. Pinskus)	216
Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 9 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1305 pateikimas (K. Vilkauskas)	217
Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-627 ir Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-628 pateikimo tęsinys	219
Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1346 pateikimo tęsinys	220

Posėdis Nr. 158 (2022 m. balandžio 19 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	221

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės kalba	222
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės ir ministrų atsakymai į Seimo narių klausimus	226
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-1498 pateikimas (I. Šimonytė)	236
Kandidato į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus T. Davulio kalba ir atsakymai į Seimo narių klausimus	237
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463(2) priėmimas	238
Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1453(2) priėmimas	238
Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1454(2) priėmimas	239

Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1301(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1257(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6 ¹ , 39 ¹ , 57 ¹ , 58 ¹ , 58 ² , 58 ³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1258(2) ir Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1259(2) svarstymas	240
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1322(2)ES, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1323(2)ES, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1324(2)ES, Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1325(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1326(2)ES ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24 ¹ , 24 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1327(2)ES svarstymas	240
Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1371(2) svarstymas	241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-1332(2) priėmimas	241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1017(2) priėmimas	241
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1509 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	242
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1510 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (E. Pupinis)	242
Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1336(2) svarstymas	243
Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875(2) svarstymas	243
Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-50(3), Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-51(3), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-52(3), Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-53(3), Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-54(3) ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-55(3) ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-56(3) svarstymas	244
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1363(2) ir Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1364(2) svarstymas	245

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1250(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1251(2) ir Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ² straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1252(2) svarstymas	245
Seimo nario K. Adomaičio kalba	246
Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490(2) priėmimas	248
Šio įstatymo priėmimas	251
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1463(2)) priėmimo tęsinys	251
Šio įstatymo priėmimas	251
Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1453(2)) priėmimo tęsinys	251
Šio įstatymo priėmimas	251
Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1454(2) priėmimo tęsinys	251
Šio įstatymo priėmimas	252
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1301(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1257(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6 ¹ , 39 ¹ , 57 ¹ , 58 ¹ , 58 ² , 58 ³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1258(2) ir Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1259(2) svarstymo tęsinys	252
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1322(2)ES, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1323(2)ES, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1324(2)ES, Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1325(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1326(2)ES ir Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24 ¹ , 24 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1327(2)ES svarstymo tęsinys	252
Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1371(2) svarstymo tęsinys	252
Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1336(2) svarstymo tęsinys	252
Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-50(3), Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-51(3), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-52(3), Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-53(3), Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-54(3) ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-55(3) ir Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-56(3) svarstymo tęsinys	253

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875(2) svarstymo tęsinys	253
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1363(2) ir Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1364(2) svarstymo tęsinys	253
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1250(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1251(2) ir Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ² straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1252(2) svarstymo tęsinys	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIVP-1332(2) priėmimo tęsinys	254
Šio nutarimo priėmimas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1017(2) priėmimo tęsinys	254
Šio nutarimo priėmimas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1509 priėmimo tęsinys	254
Šio nutarimo priėmimas	254
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projekto Nr. XIVP-1510 priėmimo tęsinys	255
Šio nutarimo priėmimas	255
Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170 ¹ ir 170 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-871(2) svarstymas	255
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15 ⁵ straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-182(2) svarstymas	255
Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1228(2) svarstymas	256
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1492 pateikimas (M. Skuodis)	256

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Verygos pareiškimas	257
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	258
Seimo nario V. Rakučio pareiškimas	259

Rytinis posėdis Nr. 159 (2022 m. balandžio 21 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	260
Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-640(2) antrasis priėmimas	261
Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619(2) antrasis priėmimas	262
Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4599(2) antrasis priėmimas	263
Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-640(2) antrojo priėmimo tęsinys	266

Šio įstatymo priėmimas	266
Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619(2) antrojo priėmimo tęsinys	266
Šio įstatymo priėmimas	266
Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4599(2) antrojo priėmimo tęsinys	266
Šio įstatymo priėmimas	267
Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843(2) priėmimas	267
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-845(2) priėmimas	271
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1301(2) priėmimas	273
Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1257(2) priėmimas	273
Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6 ¹ , 39 ¹ , 57 ¹ , 58 ¹ , 58 ² , 58 ³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1258(2) priėmimas	273
Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1259(2) priėmimas	273
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11 ¹ , 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1410(2) priėmimas	274
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1411(2) priėmimas	274
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18 ¹ , 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1290(2) priėmimas	274
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1338(2) priėmimas	274
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1394(2) priėmimas	274
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1395(2) priėmimas	274
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 11, 15 ¹ , 39 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 46 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1302 ir Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1303 pateikimas (A. Dulkys)	275
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-257(3) priėmimo tęsinys	284
Šio įstatymo priėmimas	284
Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-843(2) priėmimo tęsinys	284
Šio įstatymo priėmimas	284
Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-845(2) priėmimo tęsinys	284
Šio įstatymo priėmimas	284
Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1301(2) priėmimo tęsinys	284
Šio įstatymo priėmimas	285

Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1257(2) priėmimo tęsinys	285
Šio įstatymo priėmimas	285
Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6 ¹ , 39 ¹ , 57 ¹ , 58 ¹ , 58 ² , 58 ³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1258(2) priėmimo tęsinys	285
Šio įstatymo priėmimas	285
Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1259(2) priėmimo tęsinys	285
Šio įstatymo priėmimas	285
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11 ¹ , 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1410(2) priėmimo tęsinys	285
Šio įstatymo priėmimas	285
Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1411(2) priėmimo tęsinys	286
Šio įstatymo priėmimas	286
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18 ¹ , 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1290(2) priėmimo tęsinys	286
Šio įstatymo priėmimas	286
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1338(2) priėmimo tęsinys	286
Šio įstatymo priėmimas	286
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1394(2) priėmimo tęsinys	286
Šio įstatymo priėmimas	287
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1395(2) priėmimo tęsinys	287
Šio įstatymo priėmimas	287

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario A. Vinkaus pareiškimas	287
Seimo nario D. Kepenio pareiškimas	288

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės, energetikos ministro D. Kreivio, aplinkos ministro S. Gentvilo, ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės ir susisiekimo ministro M. Skuodžio atsakymai į Seimo narių klausimus	288

Vakarinis posėdis Nr. 160 (2022 m. balandžio 21 d.)

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1577 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	295
Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 240 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1516 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1517 pateikimas (M. Navickienė)	299

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projekto Nr. XIVP-1577 pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas	302
Seimo nario E. Gentvilo kalba	302
Šio nutarimo priėmimas	305
Seimo savaitės (2022-04-25 – 2022-04-29) – 2022 m. balandžio 26 d. (antradienio) ir 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	305

Diskusija „Teisiniai ir istoriniai valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms aspektai“

Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininko T. V. Raskevičiaus kalba	305
Vyriausybės atstovės Europos Žmogaus Teisių Teisme dr. K. Bubnytės-Širmenės pranešimas dėl 2021 m. rugsėjo 8 d. įsigaliojusio Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo byloje „Romuva“ prieš Lietuvą	306
Konstitucinio Teismo teisėjo prof. dr. V. Mizaro pranešimas „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. rugsėjo 7 d. nutarimas dėl Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“	308
Vytauto Didžiojo universiteto vyresniosios mokslo darbuotojos, antropologės dr. E. Aleknaitės pranešimas „Teisė išpažinti pasirinktą tikėjimą Lietuvoje“	309
Pranešėjų atsakymai į Seimo narių klausimus	311
Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto NR. XIVP-1569 pateikimas (V. Pranckietis)	313
Veterinarinių vaistų įstatymo projekto Nr. XIVP-1245(2), Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1246(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1247(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1248(2) svarstymas	314
Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymo Nr. VIII-546 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1513 ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1514 pateikimas (S. Gentvilas)	315
Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1479(2) pateikimas (M. Ošmianskienė)	316
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 40, 46 ¹ ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5273(2) pateikimas (R. Vaitkus)	319
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1436 ir Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1437 pateikimas (Č. Olševski)	320
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1238 pateikimas (R. Vaitkus)	323
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1480 pateikimas (G. Paluckas)	325
Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-920(2) priėmimas	325
Šio įstatymo priėmimas	325
Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-921(2) priėmimas	325
Šio įstatymo priėmimas	326

Veterinarinių vaistų įstatymo projekto Nr. XIVP-1245(2), Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1246(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1247(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1248(2) svarstymo tęsinys	326
Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo Nr. VIII-546 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1513 ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1514 pateikimo tęsinys	326
Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1479(2) pateikimo tęsinys	327
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 40, 46 ¹ ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-5273(2) pateikimo tęsinys	327
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1436 ir Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1437 pateikimo tęsinys	328
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1238 pateikimo tęsinys	328
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1480 pateikimo tęsinys	328
Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1569 pateikimo tęsinys	328

Rytinis posėdis Nr. 161 (2022 m. balandžio 26 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 26 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	330
Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-50(3) priėmimas	331
Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-51(3) priėmimas	333
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-52(3) priėmimas	333
Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-54(3) priėmimas	333
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-55(3) priėmimas	333
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-56(3) priėmimas	333
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1239(2) priėmimas	333
Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875(2) priėmimas	334
Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1336(2) priėmimas	334

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1243(2)ES svarstymas	334
Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503(2) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504(2) svarstymas	335
Seimo nario M. Lingės kalba	335
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1413(2) svarstymas	337
Seimo narės L. Girskenės kalba	337
Seimo nario J. Jaručio kalba	338
Seimo nario A. Stončaičio kalba	338
Seimo nario J. Urbanavičiaus kalba	339
Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1229(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1230(2), Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1231(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1232(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1233(2), Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 37 ⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1234(2) ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1235(2) svarstymas	340
Seimo nario A. Gedvilo kalba	341
Seimo nario A. Syso kalba	342
Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-50(3) priėmimo tęsinys	348
Šio įstatymo priėmimas	349
Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-51(3) priėmimo tęsinys	349
Šio įstatymo priėmimas	349
Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-52(3) priėmimo tęsinys	349
Šio įstatymo priėmimas	349
Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-54(3) priėmimo tęsinys	349
Šio įstatymo priėmimas	349
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-55(3) priėmimo tęsinys	349
Šio įstatymo priėmimas	349
Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-56(3) priėmimo tęsinys	349
Šio įstatymo priėmimas	350
Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1239(2) priėmimo tęsinys	350
Šio įstatymo priėmimas	350

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-875(2) priėmimo tęsinys	350
Šio įstatymo priėmimas	350
Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIVP-1336(2) priėmimo tęsinys	350
Šio įstatymo priėmimas	350
Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1243(2)ES svarstymo tęsinys	350
Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503(2) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504(2) svarstymo tęsinys	351
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1413(2) svarstymo tęsinys	351
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 50 ¹ straipsniu ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1611 pateikimas (I. Šimonytė)	351
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43 ² , 43 ³ straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusius galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1459(2) ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43 ² , 43 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1460(2) svarstymas	354
Seimo nario A. Kupčinsko kalba	355
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43 ³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-778 svarstymas	356
Atsiskaitymų gryniaisiais pinigais ribojimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2627(3) ir Civilinio kodekso 6.929 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-1285(3) svarstymas	356
Seimo nario M. Puidoko kalba (<i>Mišrios Seimo narių grupės vardu</i>)	357
Seimo nario A. Gedvilo kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	358
Seimo nario V. Ažuolo kalba	359
Seimo nario K. Masiulio kalba	360
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43 ² , 43 ³ straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusius galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1459(2) ir Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43 ² , 43 ³ straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1460(2) svarstymo tęsinys	363
Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43 ³ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-778 svarstymo tęsinys	363
Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 207 ¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1608 pateikimas (S. Šedbaras)	364

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės L. Girskienės pareiškimas	364
Seimo nario V. Ažuolo pareiškimas	365

Vakarinis posėdis Nr. 162 (2022 m. balandžio 26 d.)

Ekonomikos ir inovacijų ministrės Aušrinės Armonaitės atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį)

Ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės kalba	367
Ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės atsakymai į Seimo narių klausimus	369
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66 ¹ , 131 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1227(2) svarstymas	371
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1370(2) svarstymas	371
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1431(2) svarstymas	372
Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-996(2) svarstymas	372
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11 ¹ , 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1329(2) svarstymas	373
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-169(2) svarstymas	374
Seimo nario K. Mažeikos kalba	374
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1515 pateikimas (A. Pečkauskas)	375
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1519 pateikimas (M. Navickienė)	376
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1491 pateikimas (M. Ošmianskienė)	377
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1434 pateikimas (J. Pinskus)	378
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1330 pateikimas (A. Kupčinskas)	380
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 50 ¹ straipsniu ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1611 svarstymas ir priėmimas	382
Šio įstatymo priėmimas	382
Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66 ¹ , 131 ¹ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1227(2) svarstymo tęsinys	382
Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1370(2) svarstymo tęsinys	383
Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1431(2) svarstymo tęsinys	383
Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-996(2) svarstymo tęsinys	383
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11 ¹ , 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1329(2) svarstymo tęsinys	383
Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-169(2) svarstymo tęsinys	383
Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1515 pateikimo tęsinys	383
Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1519 pateikimo tęsinys	384

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1434 pateikimo tęsinys	384
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1491 pateikimo tęsinys	384
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21 ¹ , 22, 22 ² , 23, 31, 39, 41, 48 ² , 48 ³ , 48 ⁴ , 49, 58, 59, 67, 71 ¹ , 72 ir 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1570, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ ir 20 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1571, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5, 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1572, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 3 straipsnio, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1573, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1574 ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1575 pateikimas (D. Kreivys)	384
Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1497 pateikimas (E. Pupinis)	391
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1337 pateikimas (A. Strelčiūnas)	393
Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-1493 pateikimas (A. Kupčinskas)	394
Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1496 pateikimas (V. Alekna)	397
Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21 ¹ , 22, 22 ² , 23, 31, 39, 41, 48 ² , 48 ³ , 48 ⁴ , 49, 58, 59, 67, 71 ¹ , 72 ir 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1570, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 6, 11, 13, 14, 20 ¹ , 20 ² , 22, 30, 32, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13 ¹ ir 20 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1571, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20 ¹ , 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5, 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1572, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 3 straipsnio, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1573, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1574 ir Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1575 pateikimo tęsinys	398
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1337 pateikimo tęsinys	399
Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1497 pateikimo tęsinys	400
Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-1493 pateikimo tęsinys	400

Rytinis posėdis Nr. 163 (2022 m. balandžio 28 d.)

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas	401
Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1569(2) svarstymas	401
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1576 pateikimas (A. Matulas)	402
Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko R. Spano kalba	402

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1499 pirmasis svarstymas	406
Seimo narės R. Budbergytės kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	408
Seimo nario A. Butkevičiaus kalba (<i>Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu</i>)	409
Seimo nario R. Žemaitaičio kalba (<i>Lietuvos regionų frakcijos vardu</i>)	410
Seimo nario V. Ažuolo kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>) kalba	412
Seimo nario V. Mitalo kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	413
Seimo nario V. Fiodorovo kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	414
Finansų ministrės G. Skaistės kalba	415
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1500(2) ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1502(2) svarstymas	416
Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503(2) priėmimas	417
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504(2) priėmimas	418
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1322(2)ES priėmimas	418
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1323(2)ES priėmimas	418
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1324(2)ES priėmimas	418
Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1325(2)ES priėmimas	419
Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1326(2)ES priėmimas	419
Biomedicinių tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24 ¹ , 24 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1327(2)ES priėmimas	419
Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170 ¹ ir 170 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-871(2) priėmimas	419
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1363(2) priėmimas	419
Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1364(2) priėmimas	420
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-1498 svarstymas ir priėmimas	420
Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-53(3) priėmimas	421
Energetikos įstatymo Nr. IX-884 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19 ² ir 19 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIVP-1615, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1616 ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1617 pateikimas (I. Žilienė)	421
Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1500(2) ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1502(2) svarstymo tęsinys	426

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projekto Nr. XIVP-1503(2) priėmimo tęsinys	426
Šio įstatymo priėmimas	426
Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1504(2) priėmimo tęsinys	426
Šio įstatymo priėmimas	426
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1322(2)ES priėmimo tęsinys	427
Šio įstatymo priėmimas	427
Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59 ¹ , 59 ² , 59 ³ , 59 ⁴ , 59 ⁵ , 59 ⁶ , 75 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1323(2)ES priėmimo tęsinys	427
Šio įstatymo priėmimas	427
Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1324(2)ES priėmimo tęsinys	427
Šio įstatymo priėmimas	427
Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1325(2)ES priėmimo tęsinys	427
Šio įstatymo priėmimas	427
Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1326(2)ES priėmimo tęsinys	427
Šio įstatymo priėmimas	427
Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24 ¹ , 24 ² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1327(2)ES priėmimo tęsinys	428
Šio įstatymo priėmimas	428
Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170 ¹ ir 170 ² straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-871(2) priėmimo tęsinys	428
Šio įstatymo priėmimas	428
Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-53(3) priėmimo tęsinys	428
Šio įstatymo priėmimas	428
Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju ¹ skirsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-1363(2) priėmimo tęsinys	428
Šio įstatymo priėmimas	429
Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1364(2) priėmimo tęsinys	429
Šio įstatymo priėmimas	429
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projekto Nr. XIVP-1498 priėmimo tęsinys	429
Šio nutarimo priėmimas	429

Vyriausybės valanda

Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, kultūros ministro S. Kairio, vidaus reikalų ministrės A. Bilotaitės, aplinkos ministro S. Gentvilo, užsienio reikalų ministro G. Landsbergio, sveikatos apsaugos ministro A. Dulkio bei socialinės apsaugos ir darbo ministrės M. Navickienės atsakymai į Seimo narių klausimus	429

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	435

Vakarinis posėdis Nr. 164 (2022 m. balandžio 28 d.)

Opozicinės Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė

Diskusija „Lietuvos ekonominė ir socialinė situacija, perspektyvos ir būtini sprendimai“

Seimo nario A. Butkevičiaus įžanginis žodis	436
Profesoriaus R. Rudzkiego pranešimas „Dabartinė Lietuvos makroekonominė situacija, iššūkiai ir galimybės“ (nuotoliniu būdu)	437
Lietuvos statybininkų asociacijos prezidento D. Gedvilo pranešimas „Apsisprendime: kiek viešųjų pastatų liks nebaigta statyti“ (nuotoliniu būdu)	440
„Creditinfo Lietuva“ Verslo plėtros ir strategijos vadovės J. Rojakos pranešimas „Lietuvos verslas ir gyventojai: kiek esame atsparūs neapibrėžtumui“ (nuotoliniu būdu)	445
Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo direktorės A. Adomavičienės pranešimas „Socialinė apsauga tarp tvarumo ir gaisrų gesinimo“	447
Seimo nario A. Butkevičiaus baigiamoji kalba	451
Darbo kodekso Nr. XII-2603 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1607 pateikimas (J. Sabatauskas)	452
Akcijų įstatymo Nr. IX-569 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1398 pateikimas (A. Butkevičius)	455
Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-784 svarstymas	458
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1518 pateikimas (L. Kukuraitis)	459
Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3841(2) svarstymas	464
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4594(2) svarstymas	464
Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-853(3) svarstymas	465
Seimo nario T. Tomilino kalba	465
Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1378 pateikimas (L. Kukuraitis)	466
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1512 pateikimas (T. Tomilinas)	469
Seimo protokolinio nutarimo dėl komitetų paskyrimo dėl Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1279(2) priėmimas	472
Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1591 ir Darbo kodekso Nr. XII-2603 211 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1592 pateikimas (T. Tomilinas)	473
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1507 pateikimas (D. Griškevičius)	476
Seimo savaitės (2022-05-09 – 2022-05-13) – 2022 m. gegužės 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	480
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	481

SANTRUMPOS

<i>DFVL</i>	– Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“
<i>DPF</i>	– Darbo partijos frakcija
<i>LF</i>	– Laisvės frakcija
<i>LRF</i>	– Lietuvos regionų frakcija
<i>LSDPF</i>	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
<i>LSF</i>	– Liberalų sąjūdžio frakcija
<i>LVŽSF</i>	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
<i>MSNG</i>	– Mišri Seimo narių grupė
<i>TS-LKDF</i>	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

<i>A</i>	– alternatyvus teisės aktas
<i>ES</i>	– su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
<i>GR</i>	– Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
<i>VK</i>	– su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 152 STENOGRAMA

2022 m. kovo 31 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pavaduotojai J. JARUTIS ir P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame kovo 31 dienos Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 103 Seimo nariai.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. kovo 31 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). (Maniau, kad kolega turėtų.) Kolegos, iš dalies dėl darbotvarkės.

Šiuo metu vyksta tarppartinių susitarimų nacionalinio saugumo ir užsienio politikos klausimais rengimas. Tarp pasirašančių partijų turėtų būti ir Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga. Šios partijos lyderis pastaruosiuose Seimo rinkimuose Z. Jedinskis vakar pasakė, pareiškė, kad Rusija su Lenkija turėtų sudaryti bendrą valstybę, Lenkija turėtų ištوتي iš Europos Sąjungos ir NATO.

Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga yra parlamentinė partija, gauna valstybės biudžeto dotacijas. Z. Jedinskis yra mūsų gerbiamo kolegos Č. Olševskio patarėjas. Norėtusi išgirsti Lenkų rinkimų akcijos kolegų Seime ar partijos pirmininko poziciją dėl Z. Jedinskio pasisakymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Oratoriui vandens. Aš esu deleguota partijos į nacionalinio saugumo ir gynybos darbo grupę ir į mūsų rengiamos užsienio politikos strategijos darbo grupę.

Visos partijos ir mūsų Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškų šeimų sąjunga dirbame vienu pagrindu: Lietuva yra visateisė Europos Sąjungos ir NATO narė ir mes stipriname savo pozicijas šiose tarptautinėse svarbiose mūsų saugumą užtikrinančiose organizacijose. Viena iš strateginių pagrindinių partnerių mūsų regione yra Lenkija. Mes kartu su Lenkija bendradarbiaudami siekiame ir kitų valstybių geresnio dalyvavimo, efektyvesnio dalyvavimo tose svarbiose organizacijose, taip pat remiame Ukrainos siekius.

Esu Tarpparlamentinių ryšių su Lenkijos... pirmininkė. Mano iniciatyva buvo parengtas pareiškimas, bendra rezoliucija. Faktiškai visų frakcijų nariai, išskyrus Laisvės partiją, dalyvavo bendrame susitikime su Lenkijos parlamentarais ir ta pozicija taip pat yra išsakytą bendrame pareiškime.

Aš noriu pasakyti, kad mes, parlamentarai, tos pozicijos ir laikomės, ir mano pozicijos, atstovaujant partijos interesams, yra labai aiškiai ir akivaizdžiai išsakomos tų darbo grupių darbe.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Dėl darbotvarkės. Norėčiau paprašyti išbraukti 2-9 klausimą – Valstybės vėliavos įstatymo projektą Nr. XIVP-700, mano parengtą, popietinį, nes reikia truputį patobulinti.

PIRMININKĖ. 2-9 klausimas?

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Taip, 2-9 klausimas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui. K. Masiulis, tikiuosi, dėl darbotvarkės.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, aš irgi vakar perskaičiau šią informaciją apie Z. Jedinskio tokį šokiruojantį pasisakymą. Juo labiau kad jis gauna atlyginimą kaip Seimo nario padėjėjas. Rita kažką bandė paaiškinti, aš nesupratau, ką ji paaiškino. Atsiribojo, neatsiribojo? O aš norėčiau, kad Č. Olševskis papasakotų, kaip jis elgsis – ir toliau rašinės tokius tekstus, ir toliau jungsis su Rusija, siūlys Lenkijai jungtis, gal ir Lietuvą pakvies jungtis į tą formatą. Tai gal Č. Olševskis tegu paaiškina. Čia jūsų yra... (*Balsas salėje*) Bet jūs esate jo čia tokia vadovė.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, dėl darbotvarkės siūlymai nuskambėjo, tik vienas siūlymas. Aš taip pat savo ruožtu norėčiau pasiūlyti, nes šiandien nuo 1-2 iki 1-6 klausimo yra gerbiamos J. Šovienės, Prezidento vyriausiosios patarėjos, teikiami projektai dėl teisėjų laikino perkėlimo. Jie yra susiję su tuo, kad didžiulis krūvis yra teismų dėl nelegalių migrantų, ir dėl šių klausimų aš prašysiu ypatingos skubos. Aš norėčiau gerbiamo Seimo paprašyti, kad tiesiog pabūtumėte salėje per pateikimo stadiją, kad mes galėtume numatyti ypatingą skubą. Čia kalbu apie klausimus nuo 1-2 iki 1-6. Jie dabar iš karto bus teikiami. Prašom. Gerbiamas S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Ta pačia tema norėčiau paprašyti Seimo, kai tik baigsis pateikimai, leisti komitetui trumpam susirinkti ir priimti komiteto sprendimus.

PIRMININKĖ. Dėkui. Tuomet po pateikimo ir apsispręs Seimas dėl šito.

Gerbiami kolegos, nuskambėjo siūlymas išbraukti 2-9 klausimą, pats iniciatorius prašo. Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuoti norite? Ne. Gera, dėkui. Bendru sutarimu. Ir ar galime pritarti visai darbotvarkei bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėkoju.

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1426 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1426. Pateikimas. Kviečiu J. Šovienę į tribūną. Prašom.

J. ŠOVIENĖ. Jums leidus pristatysiu Respublikos Prezidento teikimus dėl teisėjų laikino perkėlimo. Gerbiamieji Seimo nariai, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad ši procedūra yra taikoma pirmą kartą pagal šių metų sausio mėnesį įsigaliojusią Teismų įstatymo 63 straipsnio pataisą. Minėtime straipsnyje yra numatyta galimybė dėl laikino pobūdžio priežasčių, trukdančių užtikrinti tinkamą teismo funkcionavimą, teisėją jo sutikimu perkelti į žemesnės arba aukštesnės instancijos teisimą. Toks perkėlimas galimas ne ilgesniam kaip iki vienerių metų laikotarpiui. Perkėlimo procedūra inicijuojama Teisėjų tarybai konstatavus perkėlimo poreikį. Teisėjų perkėlimui atrankos procedūra nėra taikoma, tačiau siekiant užtikrinti teisėjo nepriklausomumą įstatymas numato, kad Aukščiausiojo Teismo teisėją laikinai į kitą teisimą perkelia Seimas Respublikos Prezidento teikimu, o Apeliacinio teismo teisėją – Respublikos Prezidentas Seimo pritarimu.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pateikęs duomenų, kad teismo krūvis yra gerokai padidėjęs dėl užsieniečių antplūdžio ir objektyviai padidėjusio užsieniečių teisinės padėties bei prieglobsčio bylų skaičiaus. Teisėjų taryba konstatavo, kad teismui reikalingi šeši teisėjai 3 mėnesiams. Šiuo metu yra penki teisėjai laikinai perkeltini. Jie sutinka būti perkeltami. Taigi, gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgdamas į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui perkelti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją A. Driuką į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą 3 mėnesių laikotarpiui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamoji pranešėja, suprantame poreikį, suprantame situaciją, bet mano toks bendro pobūdžio klausimas. Ar jums atrodo, kad dabartinėje situacijoje, kai mes turime labai aiškią visuomenės nuotaiką tam tikros pabėgėlių grupės atžvilgiu, teismai sugeba išlai-

kyti tą individualų požiūrį ir nepasiduoda galbūt dominuojančiai nuotaikai. Kaip tas problemas būtų galima spręsti, nes yra įvairiausių signalų? Mes čia su Seimo nariu V. Baku vakar lankėmės Kybartų sulaikymo centre, kad pamatytume gyvai žmones, kurie turi daug reikalų su mūsų teismais. Na, nuotaikos įvairios, ir pozityvios, ir nelabai.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Tikiu, kad sugeba, tikiu, kad taip daro, teismuose dirba profesionalūs asmenys, turime instancinę teismų sistemą. Taigi manau, ne manau, o esu įsitikinusi, kad bylos nagrinėjamos individualiai atsižvelgiant į visas aktualias bylos aplinkybes. Dėkui.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama pranešėja, neradau tarp pridėtų dokumentų nė vieno teisėjo sutikimo ir nematau nė vieno teisėjo salėje. Kaip mes įsitikinsime, kad jie tikrai sutinka?

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Pagal Statuto nuostatas pateikimo stadijoje teisėjai nedalyvauja, bet jie gali būti kviečiami į Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdį. Na, sutikimai yra, Teisėjų tarybos sprendimas yra, sprendimas yra viešas, dėl sutikimų, jeigu bus poreikis, atsiūsime. Dėkui.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Mano klausimas buvo labai panašus, bet, matyt, atsakymą gavome tokį, kokį gavome. Mano klausimas būtų toks.

Ar nenukentės Aukščiausiojo Teismo darbas, kai daliai teisėjų... Mes žinome, kad Aukščiausiam Teismui ir taip yra problemų, trūksta teisėjų ir pirmininko nėra, tai kaip dirbs Aukščiausiasis Teismas, ar bylos toliau bus?..

J. ŠOVIENĖ. Dėkui už klausimą. Nukentėti neturėtų, esame žiūrėję teismų krūvių statistiką. Palyginti su kitais teismais, šiaip apskritai teismuose krūvis yra mažėjantis, kiekvienais metais vidutiniškai po 7 %, Aukščiausiojo Teismo situacija penkerių metų laikotarpiu, palyginti su ta, kokia buvo prieš penkerius metus, krūvis šiuo metu yra sumažėjęs apie 40 %. Taigi nukentėti tikrai neturėtų. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Motyvai. Už kalba S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, mano pasisakymas bus dėl visų teisėjų, nes tai yra bendro pobūdžio. Taip, tai yra nauja procedūra, mes patys dėl jos balsavome ir komitetas turi teisę, jeigu kyla klausimų, pasiaiškinti komiteto posėdyje, bet kad viskas įvyktų greitai, nes jeigu yra laikinas perkėlimas, tai negali procedūros trukti 2–3 savaites, nes ir patys teisėjai perkeliama tik 3 mėnesiams.

O į kolegos Algirdo klausimą atsakymas labai paprastas. Taip, žinoma, visiems teismams reikia teisėjų, krūviai dalijami ir pagal tai yra nustatomas teisėjų skaičius, bet situacija dėl hibridinės atakos iš Baltarusijos Vyriausiam administraciniam teismui šiuo metu yra susidariusi tokia, kad teisėjai nebegali nagrinėti eilinių bylų, žmonės laukia sprendimų, tiesiog, atsiprašau už tą žodį, teismas užkištas imigrantų bylomis ir reikia tokios momentinės pagalbos, kad apeliacine tvarka tas bylas pasitelkti teisėjai padėtų Vyriausiajam administraciniam teismui nagrinėti ir teismas vėl galėtų grįžti prie normalaus krūvio. Na, o kiti teismai, žinoma, nukentės mažiau, kadangi ten tokio ekstra krūvio staiga išaugimo nėra. Tikrai turbūt ramia sąžine galime balsuoti, pritarti ir padėti teismo valdžiai, teisminei sistemai, ypač Vyriausiajam administraciniam teismui, susitvarkyti. Galų gale tie patys mūsų imigrantai, kurie yra padavę skundus, irgi laukia sprendimų. Kviečiu tikrai suprasti ir balsuoti už dėl visų teisėjų, kurie tikrai savanoriškai pagal įstatymą gali būti pasitelkti, dėl jų apsisprendimo ir Teisėjų tarybos sprendimo, ir prezidentūros siūlymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Kaip ir kalbėjome darbotvarkės tvirtinimo metu, siūlyčiau pritarti po pateikimo bendru sutarimu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Prieštaraujančių nematau.

Taip pat prašau dėl šio klausimo ypatingos skubos. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1427 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1427. Prašau.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, Seimo Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, Teisėjų tarybos patarimu, teikia Lietuvos Respublikos Seimui perkelti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėją A. Piesliaką į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą 3 mėnesių laikotarpiui. Dėkui.

PIRMININKĖ. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiama patarėja, turiu tokį klausimą. Aišku, keista, kad yra nauja procedūra ir mes čia neturime teisėjų. Norėtusi jiems užduoti klausimų, bet gal tada užduosiu jums. Štai Aukščiausiajame Teisme... (*Nutrūko įrašas*) Pratęsite man truputėlį laiko, gerai, Pirmininke? Kasacijai, kaip žinome, keliami labai aukšti reikalavimai. Kalbu apie turinio reikalavimus. Teisėjai ateina iš Aukščiausiojo Teismo į Administracinį, kur galioja truputį kitoks žanras. Gali atsitikti taip, kad žmonės, kurie nori kreiptis į teismus, tos galimybės dėl sudėtingų turinio reikalavimų gali neįgyvendinti. Čia viena.

Antra. Vakar mes lankėmės centre, ir aš kaip pavyzdį jums pasakysiu, žmonės nemoka kalbos, jie neturi net kompiuterio, kaip parašyti, jiems neduoda parašyti kam nors skundo. Jie bando ranka. Jie savo advokatų nėra matę, nors gauna kažkokius atsakymus apie tai, kad jų skundai atmetami. Štai Europos Žmogaus Teisių Teismas yra ne kartą akcentavęs ir yra pralaimėtų bylų taip pat ir dėl teisės į...

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamas Vytautai.

V. BAKAS (DFVL). ...teisėgą ir nešališką teismą. Ką galėtumėte patarti tokiems žmonėms, kaip jiems pasiekti teismą, kai jie nemoka nei kalbos, neturi net kompiuterio skundui surašyti ir dar turi įveikti didelių skundo turinio reikalavimus?

J. ŠOVIENĖ. Dėkui už klausimą. Dėl kvalifikacinių reikalavimų dirbti Vyriausiajame administraciniame teisme manyčiau, kad bet kuris Aukščiausiojo Teismo teisėjas, turėdamas tokios patirties ir dirbdamas Aukščiausiajame Teisme, iš tiesų yra daugiau nei profesionalus nagrinėti ir jūsų paminėtas bylas. Įstatymas numato, be abejo, skirtingus reikalavimus, nes Vyriausiasis administracinis teismas ir kaip apeliacinė instancija nagrinėja bylas, palyginti su kasaciniu teismu, bet teisėjai skaito įstatymą, jį taiko, ir neabejoju, kad nebus problemų nagrinėti ir jūsų paminėtas bylas. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į klausimus.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Siūlau ypatingą skubą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1428 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1428. Prašau.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, Seimo Pirmininke. Lietuvos Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui perkelti Aukščiausiojo Teismo teisėją J. Varanauskaitę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą 3 mėnesių laikotarpiui. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Klausti niekas nenori. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Siūlau pritarti bendru sutarimu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Siūlau ypatingą skubą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

10.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1429 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1429. Prašom, gerbiama pranešėja.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Seimui pritarti Apeliacinio teismo teisėjos V. Mikuckienės perkėlimui į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą 3 mėnesių laikotarpiui.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų klausti neužsirašė niekas. Dėl motyvų po pateikimo užsirašiusių taip pat nėra. Kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Siūlau ypatingą skubą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

10.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1430 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1430. Prašom, gerbiama pranešėja.

J. ŠOVIENĖ. Dėkui, Pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, paskutinis teikimas. Respublikos Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucija, Teismų įstatymu, atsižvelgęs į Teisėjų tarybos patarimą, teikia Lietuvos Respublikos Seimui pritarti Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos N. Švedienės perkėlimui į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą 3 mėnesių laikotarpiui. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, jūs pristatėte projektą. Užsirašiusių klausti nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Siūlau ypatingą skubą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Pagrindiniu komitetu siūlome Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėl visų, dėl kiekvieno iš šių projektų, kuriuos ką tik apsvaistėme.

Norėčiau pasiūlyti suteikti galimybę Teisės ir teisėtvarkos komitetui posėdžiauti dabar, Seimo posėdžio metu, kad po 3 valandų galėtų šie projektai grįžti į mūsų darbotvarkę. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėkoju, kolegos. Judame toliau.

10.22 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1149(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7.1 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1149(2). Priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nematau prieštaraujančių. Dėkui, pritarta bendru sutari-

mu. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta, tačiau yra dvi Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos. Dėl pirmos komiteto nuomonė yra nepritarti. Dėl antros komiteto nuomonė taip pat yra nepritarti. Balsuoti mes dėl jų neturime. Ar galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl viso projekto dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku, o laikas balsuoti šiandien yra nuo 11 val. 15 min.

10.24 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1150(2) (*priėmimas*)

Kitas susijęs darbotvarkės 1-7.2 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1150(2). Priėmimo stadija. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti jam bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra. Yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateikta pastaba. Komiteto nuomonė yra jai nepritarti. Ir antroji Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba. Komiteto nuomonė yra jai taip pat nepritarti. Dėl Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų mes balsuoti neturime. Taigi tiesiog informuoju. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių dėl šio klausimo taip pat nėra.

10.25 val.

Žemės mokesčio įstatymo Nr. I-2675 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1151(2) (*priėmimas*)

Kitas taip pas susijęs darbotvarkės 1-7.3 klausimas – Žemės mokesčio įstatymo Nr. I-2675 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1151(2). Priėmimas. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų ir pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio dvi Teisės departamento pastabos. Komiteto nuomonė yra pirmajai nepritarti, antrajai – taip pat nepritarti. Ar galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime vėliau, balsuoti numatytu laiku.

10.25 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-517(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-517(2). Priėmimo stadija.

Priėmimas pastraipsniui. Šį projektą sudaro du straipsniai. Nė dėl vieno iš jų nėra gauta pasiūlymų ir pastabų. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė du Seimo nariai. Už norėtų kalbėti A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, nepaprastoji padėtis, karantinas, ekstremalioji situacija ir kiti pandemijos metu taikyti apribojimai atskleidė kai kurias teisinių santykių reguliavimo tobulinimo galimybes.

Aiškinamasis raštas. Tuo laikotarpiu savivaldybių tarybų komitetų ir komisijų posėdžių organizavimo nuotoliniu būdu galimybė padėjo operatyviau priimti reikiamus sprendimus. Įvertinęs tuos rezultatus, įstatymo pataisos teikėjas prašo sudaryti teisinę galimybę leisti savivaldybių tarybų komitetų ir komisijų posėdžius organizuoti nuotoliniu arba mišriu būdu ne tik ekstremaliosios situacijos, karantino ar nepaprastosios padėties atvejais, o ir įprastu laiku, jeigu tokiai posėdžio formai raštu neprieštarauja daugiau kaip pusė komiteto ir komisijos narių. Vieningai tam pritarė Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Taigi, priėmus šią įstatymo pataisą,

savivaldybės pačios turės teisę pasirinkti joms priimtina posėdžių formą – nuotolinę, mišrią ar dalyvavimą gyvai. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Už kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega iš tikrųjų viską pasakė. Tai atspindi ir tam tikrą demokratiją, nes daugiau negu pusė komiteto ar komisijos narių vis dėlto galės kviešti posėdį įprastu būdu. Pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Dėl šio klausimo apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.28 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32¹, 33, 35¹, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-759(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-9 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-759(2).

Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Užsirašiusių dėl motyvų taip pat nėra. Apsispręsimė, kai balsuosime.

10.28 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1111(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-10 klausimas – Vandens įstatymo Nr. VIII-474 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1111(2). Priėmimo stadija.

Trys straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Dėl motyvų yra užsirašiusių. Už kalba E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, kadangi nėra gerbiamos L. Nagienės, tai galima ir nekalbėti. Įstatymas teisingas, nes yra nustatomos tam tikros tolerancijos ribos, apčiuopiamos tam tikrų prietaisų. Anksčiau, kai buvo nulinė tolerancija, tikrinant tam tikrą užterštumą iš tikrųjų viskas priklausė nuo prietaiso tikslumo. Taip negali būti. Ministras turi nustatyti tam tikras ribas, kurios leistų bent išmatuoti prietaisais tam tikrą išmetamo, išleidžiamo į gamtą vandens užterštumą. Siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui. L. Nagienė – motyvai prieš.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Aš siūlau nepritarti, nes 2013 metais Europos Sąjungos mastu yra nustatytos prioritetinės pavojingos medžiagos, jų išleidimas su nuotekomis turi būti nutrauktas iki 2033 metų.

Kaip šis reikalavimas bus įgyvendintas pasiūlius šias pataisas? Siūlomos keisti nuostatos reguliuoja ne bet kokių nuotekų tvarkymą ir išleidimą, o nuotekų išleidimą į gamtinę aplinką, tai yra paviršinius vandens telkinius arba gruntą. Siūlomu būdu pakeitus teisinį reguliavimą nebebūtų vykdomas buitinių nuotekų, kuriose yra prioritetinių medžiagų, kurių išleidimas turi būti nuosekliai nutrauktas arba mažinamas, monitoringas, nes nebūtų reikalaujama turėti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą arba taršos leidimą, taip sudarant prielaidas nekontroliuojamam prioritetinių medžiagų kiekiui patekti į gamtinę aplinką. Ar nereguliuojamas buitinių atliekų išleidimas į gamtinę aplinką dera su Vandens įstatymo paskirtimi ir tikslais? Todėl siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Dėkui R. Vaitkus – motyvai už.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, straipsnių pakeitimai, kur tikslinamas buitinių nuotekų apibrėžimas, manau, leis gerinti išleidžiamų nuotekų kokybę ir, tikėtina, nebus viršijamos aplinkos ministro nustatytos išleidžiamų teršalų ribinės vertės. Projektu nustatomas aiškus ir vienodas reikalavimas dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo, kai asmuo išleidžia į gamtinę aplinką nuotekas, kuriose yra prioritetinių pavojingų medžiagų. Siūlomi pakeitimai sukurs aiškų su nuotekomis išleidžiamų prioritetinių pavojingų medžiagų reglamentavimą ir leis išvengti nesutapimų tarp ūkio subjektų vykdomo monitoringo ir valstybės

institucijos atliekamų matavimo rezultatų, kartu mažins administracinę naštą. Kviečiu, kolegos, palaikyti įstatymo pakeitimus ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Girskienė – motyvai prieš.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš raginu kolegas nepalaikyti šio įstatymo projekto. Mes turime suprasti, kad nuotekos anksčiau ar vėliau vis tiek turės būti tvarkomos taip, kaip nustatyta teisės aktuose, ir pagaliau mes turime suprasti, kad vandentiekininkai, kurie iš tikrųjų siekia, manau, šio įstatymo pakeitimo, turės investuoti ir sutvarkyti nuotekas – buitines nuotekas, gamybines nuotekas – taip, kaip reikalauja teisės aktai. Iš tikrųjų nedarykime nuolaidų nei buitinių nuotekų, nei gamybinių nuotekų tvarkymui ir nepalaikykime šiandien šio įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. J. Urbanavičius – motyvai už.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Ačiū. Mieli kolegos, noriu trumpai pasakyti. Turbūt jau daug argumentų yra išsakyta, aš vis dėlto pasisakau už ir kviečiu balsuoti už šį įstatymo projektą. Tikrai nebus teršiama aplinka. Reikalavimai, kurie yra, visi išlieka. Čia tiesiog, kaip ir kolega Romualdas sakė, ir administracinė našta mažėja, ir dėl įrangos nustatymo tikslumo susiduriama su tam tikromis problemomis. Šis projektas tikrai išspręstų tuos neatitikimus. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytas nuo 11 val. 15 min.

10.33 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-837(2)VK (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-11 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-837(2). Priėmimo stadija. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta.

Dėl 2 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime priarti bendru sutarimu 2 straipsniui? Dėkui. Pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė I. Kačinskaitė-Urbonienė. Motyvai už.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų šiandien svarstome tokį įstatymo projektą, kuris yra svarbus, juo mes suteiksime daugiau galimybių geriau planuoti etatus profesinėse mokyklose ir išnaudoti esamą administracinę struktūrą. Tačiau tuo pat metu Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atlieka profesinių mokyklų pertvarką, kuria naikina geras mokyklas, iš jų bando sukurti naujus administracinius vienetų, tikriausiai, su numanomu naujų vadovybių pastatymu, griaudama esamas geras mokyklas. Štai čia yra geras pavyzdys, kaip įstatymo leidėjai, Seimo nariai, priima įstatymus, kurie yra svarbūs ir padeda profesinėms mokykloms geriau tvarkytis su savo finansais, su valstybės lėšomis, tačiau kita ranka Vyriausybė, konkrečiai – ministerija, griauja sukurta struktūrą.

Todėl šiandien tikrai kviečiu kolegas balsuoti už šį įstatymo projektą ir kartu jau galvoti, kaip turėtume įtvirtinti aiškius kriterijus, kad tos mokyklos, pavyzdžiui, Visagino, nebūtų sugriautos, remiantis ministerijos numatyta pertvarka, kuri nėra paremta jokiais argumentais. Kviečiu kolegas pasidomėti, kas šiandien vyksta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje, ir labai atidžiai stebėti, kaip atrodo mūsų profesinio mokymo mokyklos artimiausiu metu, nes greitai regionuose gali nelikti gerų profesinių mokyklų ir tikrai nebus užtikrinti darbo rinkos poreikiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku.

10.35 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių ir dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5202(3)ES (priėmimas)

Darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 keliolikos straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5202. Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti komiteto pirmininkę gerbiamą A. Gedvilienę į tribūną. Pradėkime priėmimą pastraipsniui.

Nuo 1 straipsnio iki 13 straipsnio nėra gauta nei pasiūlymų, nei Teisės departamento pastabų. Ar galime šiuos straipsnius priimti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 14 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastabų. Aš norėčiau paprašyti gerbiama komiteto pirmininkę pristatyti komiteto nuomonę.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Teisės departamentas iš principo nurodė suderinti sąvokas su Baudžiamuoju kodeksu. Komitetas pastabai pritarė ir atliko pakeitimus.

PIRMININKĖ. Čia jūs kalbate apie visas gautas pastabas, ar ne?

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Iš principo dvi pastabos yra suderinti su Baudžiamuoju kodeksu. Dar viena pastaba yra susijusi su juridinio asmens sąvokų suvienodinimu. Tai irgi iš principo yra redakcinio pobūdžio pastaba, į ją atsižvelgta, jai pritarta ir sutvarkyta. Dar viena pastaba yra susijusi su straipsnių įsigaliojimu. Ji irgi yra suderinta ir sutvarkyta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto nuomonę. Gerbiami kolegos, ar galime 14 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Nuo 15 straipsnio iki 26 straipsnio nėra gauta nei pasiūlymų, nei Teisės departamento pastabų. Ar galime juos priimti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai. Už užsirašę kalbėti keturi Seimo nariai. Pirmas kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, Pirmininke. Išties ilgai lauktas įstatymas. Atsinaujinančių energetikos išteklių plėtra, galiu drąsiai teigti, buvo vilkinama, ypač plėtra jūroje. Įstatymas, įsigaliojęs 2011 metais (jį rengiant man taip pat teko dalyvauti toje darbo grupėje), reglamentavo, kad 2013 metais Vyriausybė turėjo parengti visus poįstatyminius teisės aktus ir tvarkas, kaip vystyti vėjo energetikos plėtrą jūroje. Tačiau, kaip matote, praėjus tik dešimtmečiui, 2023 metais... šį reglamentavimą mes priimame dabar.

Nedovanotinai buvo vilkinama atsinaujinančių išteklių plėtra, valstybė pasodinta ant dujų adatos. Galų gale nelaimės Ukrainoje, karas Ukrainoje išties mus sugrąžino į naują realybę. Seniai Lietuva galėjo turėti mažiausiai 50 % vietinės gamybos elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių, tačiau atsinaujinančių išteklių plėtra buvo piktnaudžiaujama ir visuomenė ne be reikalo abejoja. Priminsiu, po 45 centus buvo mokama už saulės energetiką ir mokama iki šiol. Tai per 12 metų šimtai milijonų eurų iš piliečių elektros vartotojų kišenės buvo paimta ir dar nematyti galo.

Todėl labai prašau, kad įstatyme numatytos sąlygos, kad ne piliečiai mokės investuotojams, o investuotojai mokės valstybei vystymo mokestį, kaip daugelis Europos valstybių šiandien jau daro, užtikrintų šio įstatymo įgyvendinimą. Kviečiu balsuoti už ir tikiuosi, kad konkursai bus skaidrūs. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – R. Vaitkus.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų teikiami geri pakeitimai ir daugelis jų mažina ir paprastina biurokratinę naštą. Džiugu, kad skatinama atsinaujinančių energijos išteklių plėtra Baltijos jūroje, taip kuriama pridėtinė vertė valstybei ir vartotojui bei užtikrinama energetinė nepriklausomybė ir energetinis saugumas.

Taip pat numatoma vėjo elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje koncepcija. Dėmesys yra skiriamas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms. Aktualu, kad atsižvelgta į problematiką ir dabar kaimo vietovėse statant pavienes ne didesnes kaip 1 megavato galios vėjo elektrines ir saulės šviesos energijos elektrines nereikalaujama keisti žemės naudojimo paskirties, rengti detaliųjų planų ir keisti bendrojo plano sprendimų. Žinoma, jeigu tai neprieštarauja esamiems teisės aktams. Kviečiu, kolegos, palaikyti įstatymo pakeitimus ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. L. Savickas – motyvai už.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Šiandien kalbėti apie energetinę nepriklausomybę ypač svarbu, tačiau negaliu pasakyti, kad dabar yra pats laikas, nes taip nėra. Tai reikėjo iš tikrųjų padaryti gerokai anksčiau. Iš tiesų mes smarkiai vėluojame ir už tai moka mūsų gyventojai ir mūsų verslai. Karo prieš Ukrainą kontekste šis mūsų neveiksnumas iš tikrųjų naudojamas kaip ginklas prieš mus pačius. Energijos nepriklausomybės klausimas aktualus ne tik mums – svarbus visoms Europos Sąjungos šalims. Rusijos pradėtas karas prieš Ukrainą tiesiog apnuogino šią problemą ir parodė, kokių pasekmių galime dėl to turėti.

Turime nepamiršti ir dar vieno aspekto, tai yra kad mes turime, ir aš kalbu apie poveikį aplinkai, klimato taršą, čia mes turime labai glaudžiai susijusį klausimą su iškastiniu kuru, energijos

išteklių naudojimu. Turime ambicingai siekti žaliosios politikos tikslų. Taigi atsižvelgdami į nenumatytas krizes ir siekdami švelninti jų smūgį mūsų ekonomikai turime intensyviai atsinaujinančios energetikos išteklių plėtrą ir apimtis ir sudaryti palankias sąlygas vėjo energijos parkams vystyti, vėjo parkams įrengti teritorinėje jūroje.

Džiaugiuosi, kad pasiektas kompromisas dėl mano pasiūlytos ambicingesnės energijos gamybos, jau konkrečiai 2040 metais turėtų būti numatyta 70 %, 2045 metais – 100 % elektros energijos iš atsinaujinančiųjų, tačiau turime ieškoti, kaip šį ambicingesnį tikslą mes turime pasiekti konkrečiomis priemonėmis. Labai prašau ir Seimo Pirmininkės, ir mūsų Aplinkos apsaugos komiteto narių pagalvoti apie tai, kad į salę kuo greičiau grįžtume su mano su kolegomis pateiktu Atsinaujinančių energijos išteklių įstatymu, kuriame numatyti konkretūs sprendiniai, kaip šie nauji ambicingesni tikslai turėtų būti pasiekiami. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Stončaitis – motyvai už, tačiau jo salėje nematau. Taigi apsispręsiu balsuoti numatytu laiku.

10.42 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5200(2)ES (priėmimas)

Lydimasis 1-12.2 klausimas – Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5200(2). Priėmimo stadija. Du straipsniai. Pasiūlymų, pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių jau dėl šio klausimo nėra.

10.43 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21¹, 22 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5201(2)ES (priėmimas)

Dar vienas lydimasis 1-12.3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 penkių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIIIIP-5201(2). Šį pakeitimą sudaro septyni straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime priimti šiuos straipsnius bendru sutarimu? Dėkui, pritarta.

Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

Dabar norėčiau pakviesti posėdžiui pirmininkauti P. Saudargą. Prašau.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos.

10.44 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 16, 18 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo bei įstatymo papildymo 12² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-844 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-844. Kviečiu gerbiamą Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen į tribūną. Pateikimas. Prašau, gerbiama Pirmininke.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu projektą, kuris buvo registruotas rudenį, rudens sesijos metu, vieną šeimų paketo sudedamąją dalį. Priminsiu, kad šeimų paketo esmė – padėti visoms šeimoms auginti vaikus, siekti karjeros, kurti savo veiklas, plėsti vaikų priežiūros ir pagalbos tėvams, auginantiems vaikus, formų įvairovę bei suteikti tėvams galimybę derinti darbą, karjerą ir, žinoma, vaikų auginimą. Vienas iš šių iniciatyvą įgyvendinančių projektų ir yra mano teikiamas šiandieną, tai yra Išmokų vaikams įstatymo pakeitimo projektas.

Pirmiausia norėčiau pabrėžti jį pristatydamą, kad nors ši iniciatyva dažnai yra vadinama šeimų darželių projektu, ja nesiūloma steigti naujų privačių vaikų ugdymo įstaigų ar jas dotuoti valstybės lėšomis. Pagal projektą auklėtojai ar auklės teiktų ne vaikų ugdymo paslaugas, o tik padėtų tėvams prižiūrėti vaikus, o auklėtojų samdymo išlaidos būtų iš dalies kompensuojamos tėvams.

Pasiūlymo esmė suteikti daugiau vaikų priežiūros galimybių kompensuojant dalį tėvų išlaidų, patirtų samdant aukles. Siūloma kompensuoti iki 50 % auklėtoju sumokėto atlygio, kompensaciją, bet ne daugiau kaip šešias bazines socialines išmokas per mėnesį. Šiuo metu tai būtų 252

eurai. Projekte siūloma apibrėžti sąvoką „auklėtojas“ ir nustatyti, jog tai yra asmuo, už atlygį savo arba tėvų, globėjų gyvenamosiose patalpose prižiūrintis iki penkių vaikų. Poreikis teikti tokį pasiūlymą gimė įvertinus tai, kad šalyje vis dar apie 25 % ikimokyklinio amžiaus vaikų nelanko lopšelių ar darželių. Darželių trūkumas – ne tik didmiesčių problema. Kai kurios kaimiškos gyvenvietės dažnai neturi ir, tikėtina, neturės darželių, nes ten gyvena vos keli ar keliolika tokio amžiaus vaikų ir darželio steigimas yra ekonomiškai neefektyvus. Tokių kaimų ar miestelių tėvams ir vaikams siūloma išmoka auklėms samdyti būtų rimta parama, o vietiniams gyventojams ir galimybė legaliai užsidirbti teikiant auklių ir auklėtojų paslaugas. Šis projektas leistų padėti ir nuo karo bėgantiems pabėgėliams iš Ukrainos, nes jokie ypatingi kvalifikaciniai reikalavimai auklėtojams projekte nenumatyti. Pabėgėliai taip pat galėtų teikti šias paslaugas, gautų legalių pajamų ir visas socialines garantijas.

Seimo kanceliarijos Teisės departamentas pateikė dėl šio projekto keliolika pastabų. Dauguma jų yra redakcinio pobūdžio ir tikrai, manau, galima į jas atsižvelgti vėlesniuose įstatymo svarstymo etapuose. Kelios pastabos, kaip pažymi ir pats Teisės departamentas, yra diskutuotinos ir šias diskusijas tikrai galima būtų pratęsti komitete ar komitetuose.

Mano manymu, teigiami šio projekto priėmimo rezultatai būtų keli ir aš norėčiau išskirti juos. Visų pirma, aišku, būtų žengtas pirmas žingsnis įteisinant skandinaviškų šeimos darželių modelį, kuris tikrai yra paplitęs ir pasiteisinęs. Projektas taip pat padėtų ištraukti auklių verslą iš šešėlio, suteiktų joms socialines garantijas, darbo saugumą ir prestižą. Taip pat projektas padėtų spręsti vaikų priežiūros klausimus vietovėse, kuriose, kaip aš ir minėjau, tiesiog nėra galimybės steigti vaikų darželius arba kuriose nėra galimybės patekti į darželius, nes trūksta vietų. Ir, žinoma, projektas tiesiog padėtų didinti užimtumą ir trauktų žmones iš šešėlio.

Trumpai tokie yra pagrindiniai šio projekto aspektai. Aš mielai kviesčiau užduoti klausimų ir esu pasirėngusi į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmas klausia gerbiamas G. Kindurys. Prašom.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama Seimo Pirmininke, norėjau pasitikslinti. Kadangi minėjote, kad ne visiems yra galimybė gauti darželį, tai ar ši kompensavimo sistema būtų taikoma tikrai tiems tėvams ir globėjams, kuriems nėra galimybės arba negavo savišalpinimo, vadinkim, darželio?

Ir antras klausimas. Nors jūs pristatydamas pasakėte, kad auklėtojai nebus taikomas (nėra parašyta, ar taikomas) išsilavinimo cenzas, bet visgi yra įgaliota priimti poįstatyminius teisės aktus, ar nebus tokia, tarkim, tikimybė, ar matote tokią galimybę, kad poįstatyminiuose teisės aktuose atsirastų tam tikri reikalavimai auklėtojui?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Aš pradėsiu nuo antro jūsų klausimo. Iš tikrųjų šis projektas atsirado reaguojant į realybę. Mes puikiai suprantame, kad realybėje tėvams, auginantiems vaikus, dažnai padeda auklės, auklėtojai, kurie tiesiog padeda prižiūrėti tuos vaikus, kol tėvai dirba. Tai yra tikrai tėvų prerogatyva pasirinkti juos ir nuspręsti, ar tai yra gana patikimi žmonės. Aš manau, kad tai ir atsako į klausimą. Žinoma, aš negaliu šiandien prognozuoti, kaip pasisuks šio įstatymo svarstymas komitetuose, galbūt kokie nors papildomi pasiūlymai galėtų būti teikiami, bet šiandien aš tiesiog siūlau tokį bendrą mechanizmą, o vėliau dėl detalių, be abejo, būtų diskutuojama.

Dabar kalbant apie jūsų pirmą klausimą, ne, tai būtų universali išmoka ir čia jau reikėtų atskirti du dalykus. Yra siūlomas ne vaikų ikimokyklinis ugdymas, o vaikų priežiūra, ką šiandien ir daro auklės namuose, atėjusios į šeimas, ar galbūt savo gyvenamosiose patalpose, kaip aš ir pristačiau kalbėdama pradžioje. Ir tai nekonkuruotų kaip nors su darželiais. Natūralu, kad jeigu nebūtų tokio poreikio, tai žmonės, matyt, ir nesinaudotų tokia galimybe.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (DPP). Gerbiama pranešėja, sutinku, kad problema iš tiesų egzistuoja, puiku, kad bandote spręsti. Tačiau turbūt pripažinsite, kad projektu siekiate pakeisti išsilavinusią, gebančią už minimalią algą dirbti su 20 vaikų ir užtikrinančią jiems ikimokyklinį ugdymą bei higienos normas darželio auklėtoją į nieko nebaigusią ir už nieką neatsakingą turtingų tėvų vaikų auklę, kuri dirbs maksimaliai su penkiais vaikais ir galimai uždirbs apie 2 tūkst.–2 tūkst. 400 eurų. Iš pirmo žvilgsnio tai nėra blogai. Tačiau prašom pasakyti, ar projekto tikslas, kad valstybė

išlaikytų ir aukles? Ir ar projekto tikrasis tikslas įjungti negrįžtamą valstybinių darželių naikinimo mechanizmą? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Jūs jį traktuojate visiškai ne taip, kaip traktuojau jį aš. Tikrai jokio turtingumo cenzo čia nėra. Kaip jau minėjau atsakydama į prieš tai buvusį klausimą, tai yra reakcija į tai, jog šiandien ketvirtadalis Lietuvos vaikų dėl vienu ar kitu priežasčių nelanko ikimokyklinės ugdymo įstaigos. Aš manau, kad kiekvienas žmogus, kuris augina mažus vaikus, ir visiškai nesvarbu, ar tai būtų sostinėje, ar, kaip jau minėjau, mažose gyvenvietėse, kur dėl objektyvių priežasčių galbūt nėra darželių ir jų artimiausiu laiku nebus, kokių nors sprendimų tėvai ieško ir randa. Ir būtent toks mechanizmas, kai yra maža vaikų grupė, iki penkių vaikų, yra labai pasiteisinęs, kaip minėjau, Skandinavijos šalyse.

Šis mano siūlymas būtų pirmasis žingsnis į tokio modelio pasiūlymą Lietuvoje. Kaip aš matau, jis būtų kur kas patrauklesnis ir naudingesnis netgi vidutinių ar mažų pajamų tėvams, kurie gyvena ne sostinėje, kurie, šiaip ar taip, ieško būdų rasti pagalbos ir randa, kas padeda prižiūrėti vaikus. Dažnai tokios paslaugos, deja, lieka šešėlyje. Tai čia dar yra papildomas tokio įstatymo projekto tikslas ištraukti jas iš šešėlio ir legalizuoti tą darbą, tas paslaugas, suteikti socialines garantijas tiems žmonėms, kurie tokias paslaugas realybėje šiandien tikrai teikia.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama R. Baškienė, bet jos nėra. Tada gerbiama L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų antradienį mes priėmėme kitą įstatymą, tai yra buvo pateikimas, kuriuo skatiname, kad mamos galėtų daugiau būti su vaikais ir galėtų derinti darbą su priežiūra. Dabar visiškai atvirkščias, kad mamos eitų į darbo rinką, ir atsiranda maži darželiai. Tarkime, rajone ar mieste yra pakankamai darbo vietų. Tai nejaugi mes dabar esame tokie, kaip aš sakau, kartais turtingi, valstybiškai mąstant, aš galvoju, kad jeigu pakankamai vietų, ar mes irgi skatinsime, kad atsirastų auklės, kurios turi penkis vaikus? Jūs paminėjote nuo pusės metų. Sutinku, jeigu nuo pusės metų iki dvejų metų ar iki pusantrų metų, gali būti, kad augins ir prižiūrės auklė, o toliau gali eiti į darželį. Tai ar nemanote, kad čia persikirtimas?

Ir kita, aš vis dėlto antrinsiu dėl auklėtojo. Jis turėtų ar kursus išeiti, kokius nors mokymus. Lygiai taip pat kaip pagalbos specialistai, jie taip pat buvo apmokyti, kad būtų higienos normos, visos kitos išlaikytos. Labai svarbu yra užtikrinti saugią aplinką toje vietoje, kur vaikas bus prižiūrimas. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju. Visų pirma aš nemanau, kad pasiūlymai, kurie yra mano su kolegomis teikiami šeimų paketu, ar ministrės teikiami, vieni su kitais konkuruoja. Atvirkščiai, mes suteikiame daugiau galimybių derinti darbą ir vaikų priežiūrą. Tai yra, manau, didžiulis pliusas, nes tai yra mūsų visų bendras tikslas. Kiekvienas iš šių pasiūlymų siekia to tikslo, pirma.

Taip pat tai, ką jūs sakote dėl kvalifikacinių reikalavimų, manau, mes turėtume labai atvirai kalbėti apie tai, kad šiandien tėvams, auginantiems mažus vaikus, padeda auklės ir tėvai patys pasirenka, ar jie pasitiki tais žmonėmis, kurie padeda, ar ne. Kokių nors papildomų reikalavimų siūlyti šiame etape aš poreikio nematau, nes realybė tokia ir yra. Ir yra nemažai priežasčių, kodėl vaikai ikimokyklinio ugdymo įstaigų nelanko. Tai gali būti ir dėl to, kad nėra darželio šalia, gali būti dėl kokių nors sveikatos ypatumų ir įvairiausių kitų aspektų. Bet kuri jauna šeima jums paliudytų, kad auklių pagalbos vienu ar kitu gyvenimo etapu prireikia, ir tokia yra realybė.

Mano siūlymas iš esmės numato ir kompensacinį mechanizmą, ir papildomą motyvaciją traukti tokias paslaugas iš šešėlio. Todėl aš manau, kad jis yra pasvertas ir naudingas, taip pat ir valstybės jokio lėšų švaistymo čia aš anaip tol neįžvelgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norėtų paklausti T. Tomilinas, bet jo lyg ir nėra salėje, ar ne? Tada gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Tai, ko gero, paskutinis klausimas. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų, Seimo Pirmininke, aš labai džiaugiasi pamačiusi šeimų paketą rudens, dabar jau ir pavasario sesijos darbų projekto sąraše. Tačiau šis projektas mane labai nustebino ir kelia abejonių, todėl turiu kelis klausimus.

Vienas klausimas. Man atrodo, kad jūs norite įtvirtinti kompensavimo mechanizmą auklėms, tačiau projekte parašėte auklėtojus ir apibrėžėte auklėtojus, o tai iš principo yra pedagoginė kvalifikacija. Todėl jiems turėtų būti keliami tokie pat reikalavimai kaip ikimokyklinio ugdymo

pedagogams. Man atrodo, čia yra sąvokų dalykas, dėl to gali susipriešinti pedagogų bendruomenė. Manychiau, kad tą klausimą reikėtų spręsti Švietimo ir mokslo komitete. Ar nemanote, kad taip yra?

Ir antras dalykas – vis dėlto vaikų lygiateisiškumo principas. Privatiems darželiams kai kurios savivaldybės savo iniciatyva (Klaipėdoje, Vilniuje) yra numačiusios 100 eurų kompensaciją. Jūs siūlote iki 250 eurų kompensaciją auklių prižiūrimiems vaikams. Taip, man atrodo, tam tikra prasme bus pažeidžiamas vaikų lygiateisiškumo principas. Galbūt mes turėtume suvienodinti kompensacinį mechanizmą...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiama kolege.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). ...vaikams, einantiems į privačius darželius ir prižiūrimiems namuose.

PIRMININKAS. Laikas, gerbiama kolege!

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Labai ačiū, kad leidote paklausti.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už pastabas. Aš nesutinku su tuo, kad vaikų lygiateisiškumo principas kaip nors būtų pažeidžiamas. Tai yra papildomas mechanizmas, jis, mano galva, būtų naudingas ir aš jau argumentus išdėščiau kodėl. Matyt, kartoti nėra didelės prasmės.

Kalbant apie paties auklėtojo, kaip subjekto, apibrėžimą, matote, nėra galimybės numatyti šį mechanizmą neapibrėžiant subjekto. Vėlgi grįšiu prie to, kad realybėje auklės padeda tėvams auginti vaikus. Aš siūlau tiesiog apibrėžti (to nepavadinsi, matyt, profesija) šį darbą. Manau, kad mano ir kolegų siūlymas yra gana korektiškai apibrėžiantis būtent akcentuojant tai, kad tai yra pagalba prižiūrint vaiką, o ne ugdant, ką daro ikimokyklinio ugdymo įstaigose.

Dabar dėl dar kito jūsų pasiūlymo. Taip, aš visiškai sutinku, kad Švietimo ir mokslo komitetas taip pat galėtų dalyvauti svarstant šį siūlymą, ir paprastai kuo daugiau komitetų dalyvauja, tuo geriau jie yra išdiskutuojami. Aš tam tikrai pritarčiau. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Jūs atsakėte į visus klausimus per nustatytą laiką. Motyvai už – gerbiama E. Rudelienė. Prašom.

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Ačiū gerbiamai Seimo Pirmininkei už šeimų paketą, jis yra nuosekliai įgyvendinamas. Šis įstatymas taip pat yra vienas iš šeimų paketo įstatymų. Matyt, niekam nekyla abejonių, kaip svarbu yra tėvams, susilaukusiems vaikų, kuo greičiau grįžti į darbo rinką ir kad būtų užtikrinta jų vaikų priežiūra.

Šiandien vis dėlto ne visi tėvai turi galimybę leisti vaikus į darželius, nes vietų, ypač didžiuosiuose miestuose arba miestuose aplink didžiuosius miestus, nepakanka ir taip tėvai susiduria su galimybe grįžti į darbo rinką. Šis įstatymo projektas užtikrintų tokią galimybę ir sudarytų sąlygas tėvams grįžti į darbą, tėvai gautų kompensaciją, tai yra, manau, labai naudinga, nepatirtų papildomų išlaidų samdydami aukles arba patirtų mažesnes išlaidas.

Todėl tikrai pasisakau už šį įstatymo projektą, ypač šiuo metu, kai turime daug karo pabėgėlių. Kaip žinome, atvažiuoja iš Ukrainos mamos su vaikais, jau girdime, kad vietų darželiuose taip pat nepakanka, tai taip pat galėtų spręsti ir šią problemą. Kviečiu visus balsuoti už šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš pasisakys gerbiamas P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, gerbiama valdančioji dauguma, štai dabar jau ne vienas iš mūsų priglaudėme ukrainiečių šeimas, tarp jų ir aš, yra mažų vaikų, lankusių darželius. Aš klausiu jų (iš didelio Zaporožės miesto), ar jūs girdėjote, kad Ukrainoje būtų problemų su darželiais? Ne, sako, negirdėjome, visiems tų darželių užtenka. Mes 30 metų neišsprendžiame šios problemos. Ar ne gėda? Klausykite, atgavus nepriklausomybę vaikų sumažėjo 50 %, o darželių vis tiek trūksta. Kur mūsų prioritetai? Kaip tėvai gimdys, jeigu nėra kur vaikų vesti – į ugdymo įstaigas arba ikimokyklinio ugdymo įstaigas? Čia turėtų būti visų partijų prioritetas galų gale išspręsti šią problemą visiems laikams, o dabar kamšome kažkokias skylės. Gėda. Tikrai aš nežinau tokios valstybės, kuri susidurtų su tokia problema, kaip Lietuva. Vaikų nėra ir darželių nėra, ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų nėra, reikia į namus, auklėms kompensuoti ir panašiai. Tikrai negaliu suprasti, kaip mes per tiek metų nematome problemos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsime balsavimo metu. Dabar mes turime dar keletą... Dėl vedimo tvarkos gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš noriu paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Kai balsuosime, tada, bet mes prisiminsime jūsų prašymą. Jeigu mes pamiršime, jūs gal dar priminsite, tai apsispręsime po balsavimo. Taip, dėkoju.

Dabar dar turime keletą minučių ir galime greitai apsvarstyti rezervinius klausimus.

11.03 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483 (pateikimas)

Rezervinis 1 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483. Gerbiamas A. Anušauskas, krašto apsaugos ministras. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, projekto tikslas, esmė. Pripažinti Rūdninkų karinio poligono įkūrimą, na, šiuo atveju, patikslinsiu, greičiau atkūrimą, įskaitant jo infrastruktūrą bei šio poligono naudojimą užtikrinančią infrastruktūrą ne poligono teritorijoje ir naujų saugomų teritorijų už poligono teritorijos įsteigimą. Pripažinti tai ypatingos valstybinės svarbos projektu. Nustatyti teisinį reguliavimą, užtikrinantį skubų poligono įkūrimą, teritorijos suformavimą, jo veiklai reikalingos infrastruktūros sukūrimą.

Poligono atkūrimo procedūros, priėmus įstatymą, užtruktų 6 mėnesius, įprastine tvarka – mažiausiai penkerius metus. Tai yra procesas ženkliai sutrumpėja. Poligono nustatomos ribos įstatyme apima 16 tūkst. 930 hektarų, identifikuoti konkretūs žemės sklypai, tarp jų ir 48 privačios žemės sklypai, įsiterpę į atkuriamo poligono teritoriją, jie sudaro 2 %. Valstybinės žemės – 98 %, privačios – 2 %, tai yra apie 350 hektarų. Nustatomi kelio servitutai, užtikrinantys į poligono teritoriją įsiterpusių, bet poligonui nepriskiriamų privačių žemės sklypų naudojimą. Ko gero, būtų tiek.

Įstatymas yra parašytas, sukurtas per keletą savaičių. Be abejonės, visos institucijos, priklausančios Aplinkos ministerijai, Žemės ūkio ministerijai, prisidėjo prie šio įstatymo kūrimo proceso.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmoji klausia gerbiama L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, perskaičiau aiškinamąjį raštą. Prašau pasakyti, jūs aiškinamajame rašte aiškinate, kad lėšų papildomai nereikės, bus iš Krašto apsaugos ministerijos. Kiek apytiksliai gali tai kainuoti jūsų ministerijai, nes vienaip ar kitaip tai vis tiek yra valstybės biudžeto lėšos? Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Pirmiausia priklauso nuo to, kokią stacionarią infrastruktūrą reikėtų sukurti paties poligono teritorijoje, nes iki tol steigimui reikėjo kelių šimtų tūkstančių eurų, turiu galvoje, įteisinus įstatymą. Žemę išpirkti, aš dabar nepasakysiu konkrečių sumų, nes tai yra tiesiog kitų įstatymų reguliavimo klausimas ir, be abejonės, susitarimų klausimas. Bet kaip pavyzdį pateiksiu Pabradės poligoną. Pabradės poligone šiuo metu su NATO agentūra yra kuriamama stacionari infrastruktūra, kur galėtų apsistoti keletas tūkstančių mūsų karių ir sąjungininkų karių, jeigu reikės. Be abejo, kaina – keliasdešimt milijonų eurų. Didesnės infrastruktūros vystyti pačiame poligone nėra tikslo ir, tiesą sakant, tai nėra numatyta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kolegos, atkreipsiu dėmesį, kad krašto apsaugos ministras per 1 min. 30 sek. pristatė strateginės svarbos objekto įteisinimo įstatymo projektą, kuris susijęs su tikrai labai svarbiais dalykais dėl krašto gynybos ir taip pat su visa Šalčininkų savivaldybe.

Mano klausimas bus paprastas. Ministre, kada apsigyvensite Šalčininkų savivaldybėje ir paaiškinsite žmonėms, ką ten ketinate daryti? Ką tik jūsų klausė kolegė, kiek reikės pinigų, bet jūs nežinote, kokia ten tiksliai bus infrastruktūra, kai jau komentavote, kad po 6 mėnesių ketinate pradėti statybas. Kokias statybas, kas ten bus, kaip tai paveiks gyventojus? Gyventojai nerimauja, nes tiesiog nežino daug atsakymų į kylančius klausimus.

Kitas momentas. Kaip tenai bus su derlingomis žemėmis, ūkininkavimu ir kitais su gyventojais susijusiais klausimais? Būkite malonus, raskite laiko ir pristatykite Seimo nariams.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Be abejo, kad pristatysime. Jūs klausiate apie įstatymą ar priimto įstatymo poveikį gyventojams? Aš galiu pasakyti – poveikis bus pozityvus. Lygiai toks pats yra ir Pabradės poligono poveikis darbo vietų prasme, užimtumo prasme, galimybių prasme. Tiesą sakant, per ateinančius metus bus vystoma, pavyzdžiui, iš Pabradės poligono bus sujungti nutekamieji vandenys, bus vystomas jų valymas ir taip toliau už valstybės lėšas. Tai savivaldybei yra pridėtinė vertė.

Dėl paaiškinimo gyventojams. Aš kalbėjau ir su atstovais. Taip, žinoma, kad kalbėsime, žinoma, kad aiškinsime.

Dėl ūkininkavimo sąlygų. Į teritorijas, kurios nereikalingos poligono veiklai ir yra vis tiek įsiterpusios tam tikrose vietose į poligono teritoriją, krašto apsaugos sistema tikrai nepretenduoja. Ten yra numatyti ir išskirti servitutai, jeigu tai nekelia grėsmės ten ūkininkaujančių žmonių saugumui. Tai yra matoma pridėjame žemėlapyje. Šiuo atveju dėl ūkininkavimo sąlygų vis dėlto tiesiog atkreipiu dėmesį – didžioji poligono teritorijos dalis (jūs kalbate apie ūkininkavimo sąlygas) iki šiol buvo valstybės saugomoje teritorijoje, tai yra draustiniuose, rezervatuose. Apie kokį ūkininkavimą jūs šnekate šitoje teritorijoje? Bet paribiuose yra, kaip minėjau, tam tikrų vietų ir apibrėžiau konkretų skaičių – 350 hektarų privačių sklypų, kurie įsiterpia. Valstybei tektų juos išpirkti, kadangi jie yra toje vietoje, kurioje tiesiog trukdytų poligono veiklą. Čia yra vienas kampas, jeigu neklystu, šiaurės rytinėje dalyje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Lydeka. Prašom.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, labai pritariu šiam įstatymo projektui, jisai tikrai reikalingas, kaip ir reikalingas pats poligonas. Poligonas reikalingas jau šiandien. Jūs pristatydamas minėjote, kad priėmus įstatymą sutrumpėtų procedūros, tačiau vis dėlto tai užims tam tikrą laiko tarpą. Koks, jūsų vertinimu, tas laikotarpis, kada Lietuva gali turėti šį poligoną?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kaip minėjau, vis tiek procedūros, nors ir sutrumpinamos, užtruks 6 mėnesius. Vėliau galima pradėti veiklą. Bet, kaip ir kiekvienas poligonas, jisai vystomas palaipsniui. Aš dabar negalėčiau pasakyti, kad iš karto mes pastatysime visą infrastruktūrą. Tačiau galimybės tam tikroje teritorijoje vykdyti pratybas bus. Ko reikės, matyt, sąveikaujant su kitomis institucijomis? Be abejonės, kelių tinklą aplink poligoną stiprinti ir plėsti. Tą reikės tikrai daryti, nes tiltai, tilteliai – ne viskas tinkama, tikrai reikės rekonstruoti už poligono ribų esančius objektus, žinoma, sutarus su Susisiekimo ministerija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama B. Petkevič. Prašom.

B. PETKEVIČ (LRF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai labai skubotas sprendimas ir daug ko mes nežinome kaip gyventojai ir aš, kaip atstovė, todėl, aišku, prašysiu susitikimo su ministerijos atstovais. Klausimas. Jūs sakote, kad bus pozityvus poveikis, bet taip pat sakote, kad didelės infrastruktūros nebus. Ar yra tos infrastruktūros planas ir ko tikėtis gyventojams šiuo atveju?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Atsakysiu paprasčiau. Žinote, jūs nepradedate statybų ten, kur neturite teisinio pagrindo, jūs neprojektuojate ten, jeigu tai svetimas sklypas. Mes negalime kai kurių darbų daryti neturėdami jokio teisinio pagrindo. Mes galime turėti vizijų, tačiau jokių darbų nepadarysime, jeigu nebus priimtas įstatymas. Todėl kai kurie klausimai yra suprantami, aiškūs, tačiau jie šiek tiek ankstyvi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, iš dalies jūs atsakėte, kad 350 hektarų bus paimta poligono reikmėms, kiek aš suprantu, privačios žemės. Aš dabar esu atsivertęs schemą. Čia jūs kalbate apie du tokius apendicitus, kurie išsikišę, ar apie kitas žemes?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Kitas.

A. SYSAS (LSDPF). Nes ir tie poligono formos išsikišimai labai keistai atrodo. Ar ten paprasčiausiai yra gyvenamosios vietovės ir paprasčiausiai poligonas taip?..

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ten yra servitutai numatyti, tai yra poligonui nepriskirta teritorija. O ten, kur nėra išsikišimų, šiek tiek kitoje vietoje. Tiesiog fiziškai čia neparodysiu dabar. Daugiausia, kaip minėjau, šiaurės rytų teritorija.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar pasisakymai už. Gerbiamas V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, šioje diskusijoje, kurią ką tik girdėjome, buvo išsakyta daug abejonių ir išgyvenimų dėl įvairių klausimų. Jie tikrai yra laiku ir vietoje, nes reikia spręsti įvairias problemas. Projektas yra stambus, didelis, labai svarbus. Bet kodėl jis čia yra daromas?

Lietuvos kariuomenė neturi tiek erdvių, kiek jai šiuo metu reikia treniruotis, ypač atvykus sąjungininkams. Sakym, Šaulių sąjunga jau skundžiasi, kad negauna poligonų, negauna šaudykloms laiko. Tiesiog mūsų valstybės gynybos poreikiai išaugo ir dar augs artimiausiu metu, todėl reikalingas šitas projektas. Visada poligono kūrimas yra sudėtingas procesas, bet saugumas yra aukščiau visko ir mes tikrai radome galų gale vietą, kur galime padaryti tokią erdvę. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi tai pateikimas, tada tik vienas už. Prieš nėra norinčių.

11.15 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. XIV-30 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1484 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Gerbiami kolegos, jau artėja mūsų balsavimo laikas, bet gal dar vieną labai trumpą rezervinį gerbiamas J. Razma galėtų mums pristatyti – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 24 d. nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų sudarymo“ pakeitimo“ projektą. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikrai labai trumpas projektas. Šiuo projektu mes įgyvendintume kolegos K. Mažeikos siekį dirbti Jaunimo ir sporto komisijoje. Kvota šiandien Seniūnų sueigoje patvirtinta. Manau, kad galime pritarti tam siekiui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori jūsų paklausti. Dėkoju, gerbiamas Jurgis Razma. Pasiakymų taip pat turbūt nematau. Tada galbūt mes... Ar galime pritarti po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Taigi dėl šio klausimo apsisprendėme. O dėl... A, iš karto svarstymas. Ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Priėmimas. Norinčių kalbėti, palaukite, nėra. Tai pastraipsniui. 1 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Norinčių kalbėti neatsirado.

Gal tada balsuojame nuo šio klausimo. Kviečiu visus susėsti, užimti savo vietas. Dabar balsuojame dėl ką tik pristatyto nutarimo dėl komisijų sudarymo pakeitimo. Rezervinis 3 klausimas – projektas Nr. XIVP-1484. Dėl komisijų sudėties. Gerbiamas Jurgis ką tik pristatė, dabar balsuojame dėl šio klausimo.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 112, balsavo 112 Seimo narių: visi 112 balsavo už. Nutarimas yra priimtas. (Gongas)

11.17 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 4 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1149(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, grįžtame į darbotvarkės pradžią. 1-7.1 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1149(2). Balsuojame. Priėmimas. Balsuojame dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 116 Seimo narių: už – 94, prieš nėra, susilaikė 22. Įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.18 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1150(2) (priėmimo tęsinys)

1-7.2 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1150(2). Čia lydimasis. Taip pat priėmimas. Balsuojame dėl Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115 Seimo narių: už – 93, prieš nėra, susilaikė 22. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Žemės mokesčio įstatymo Nr. I-2675 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1151(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-7.3 klausimas – Žemės mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1151(2). Priėmimas. Balsuojame dėl Žemės mokesčio įstatymo priėmimo. Dar vienas lydimasis iš trijų įstatymų paketo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116 Seimo narių: už – 96, prieš nėra, susilaikė 20. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.19 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-517(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-517(2). Priėmimas. Balsuojame dėl Vietos savivaldos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115: visi 115 balsavo už. Taigi tikrai šis įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.20 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 7, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 26, 27, 29, 32, 32¹, 33, 35¹, 53 straipsnių, devintojo skirsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-3380 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-759(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-9 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-759(2). Balsuojame. Priėmimas Vietos savivaldos įstatymo.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 117: už – 116, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

11.21 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 3 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1111(2) (priėmimo tęsinys)

1-10 klausimas – Vandens įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1111(2). Taip pat priėmimas. Balsuojame dėl Vandens įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo projekto.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 116: už – 71, prieš – 4, susilaikė 41. Taigi įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.22 val.

Profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-837(2)VK (priėmimo tęsinys)

1-11 klausimas – Profesinio mokymo įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-837(2). Balsuojame. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 118 ir kitaip nebuvo. Taigi įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.22 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių ir dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5202(3)ES (priėmimo tęsinys)

1-12.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo bei pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5202(3). Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas. Taip pat priėmimas. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 114, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.23 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5200(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis 1-12.2 klausimas – Energetikos įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5200(2)ES. Balsuojame. Taip pat priėmimas. Lydimasis – Energetikos įstatymo projektas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 116, balsavo 116: visi 116 balsavo už. Įstatymas yra priimtas. (Gongas)

11.24 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15, 16, 17, 21¹, 22 ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5201(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės lydimasis 1-12.3 klausimas – Elektros energetikos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5201(2). Balsuojame, taip pat priėmimas. Lydimasis – Elektros energetikos įstatymas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 117, balsavo 117: visi 117 balsavo už. Įstatymas tikrai yra priimtas. (*Gongas*)

11.25 val.

Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 2, 16, 18 straipsnių ir III skyriaus pavadinimo pakeitimo bei Įstatymo papildymo 12² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-844 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Išmokų vaikams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-844. Pateikimas. Balsuojame.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 111, prieš – 1, susilaikė 6. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindiniu komitetu siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. (*Balsai salėje*) Na, gerai, išgirdome, kad gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė siūlo dar Švietimo ir mokslo komitetą, nors vienas papildomas Biudžeto ir finansų komitetas jau buvo. Ar galime bendru sutarimu pritarti visiems trimis? Dėkoju. Ir dar Vyriausybės išvados, taip? Galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 24 dieną. Tinka? Pritarta, dėkoju. Viskam pritarta.

11.26 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483 (pateikimo tęsinys)

Rezervinis 1 klausimas. Taigi, balsuojame dėl Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projekto Nr. XIVP-1483. Balsuojame.

Užsiregistravo 118, balsavo 118: už – 115, prieš nėra, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Ar galime pritarti? Dėkoju, pritarta. Svarstymo data – balandžio 12 diena. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

R. Tamašunienė norėtų per šoninį mikrofoną. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Aš noriu kolegoms pasiūlyti šitą klausimą svarstyti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete, nes gyventojų nerimas didelis ir savivaldybė bus ta, kuri komuniuos su gyventojais. Siūlome šį komitetą kaip papildomą.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą kaip papildomą? (*Balsai salėje*) Ne?

Gerai, per šoninį mikrofoną dar gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš manau, kad ir pagrindinis komitetas išklausys savivaldybių atstovus. Jeigu norime greitesnio šio projekto judėjimo proceso... Įvairių papildomų komitetų skyrimas gali labai sustabdyti tą procesą.

PIRMININKAS. Dėkui. Yra teisėtas pasiūlymas. Balsuokime ir apsispręsimė Seime balsuodami, nematau problemos. Yra pasiūlymas. Balsuojame dabar alternatyviai.

Kas balsuoja už, tas pritaria, kad būtų papildomas, kas balsuoja kitaip, vadinasi, nepitaria, kad papildomas būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ne alternatyviai, tiesiog kas pritaria, kad papildomas būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, o kas balsuoja kitaip, vadinasi, nepitaria tam dalykui, papildomo nebus.

Užsiregistravo 113, balsavo 113: už – 50, prieš – 57, susilaikė 6. Taigi, deja, bet nėra papildomo komiteto.

Dėl kitko mes jau apsisprendėme, visi balsavimai šiame etape yra įvykę.

Gerbiamas M. Skritulskas dar norėtų per šoninį mikrofoną.

M. SKRITULSKAS (TS-LKDF). Prašau dėl protokolo pažymėti mano balsavimą prieš.

PIRMININKAS. Gerai, dėl protokolo: jūsų paskutinis balsavimas buvo prieš. Dėkoju.

Balsavimai įvykę, dėl visko susitarėme. Dabar grįžtame prie darbotvarkės.

11.29 val.

Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1415(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-15 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1415(2). Teikėjas – Respublikos Prezidentas. Kviečiu į tribūną gerbiamą S. Šedbarą. Svarstymas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas tikrai labai atidžiai išanalizavo kandidatą, nes tai yra Aukščiausiojo Teismo teisėjo skyrimas. Gavo papildomos medžiagos iš institucijų ir kovo 30 dieną šią kandidatūrą apsvaistė. Visų šešių dalyvavusių komiteto posėdyje balsais už buvo pritarta šiam nutarimo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam pirmininkui. (*Balsai salėje*) Dėkoju. Kalbėti nenorėtų teikiamasis. Tada svarstymas įveiktas.

Keliaujame prie priėmimo stadijos. Motyvai. Ar yra motyvų už, prieš? Dėl motyvų nematau norinčių kalbėti. Vadinasi, kaip visada vyks slaptas balsavimas 13 valandą. Balsų skaičiavimo komisiją neseniai esame priminę.

Gerbiami kolegos, dar atkreipiu dėmesį, kad masiškai salės nepaliktume, nes toliau svarstysime teisėjų klausimus ir ten bus balsavimai. Siūlyčiau likti, kas gali, kas kitaip nesusiplanavo, salėje.

11.32 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1268 (pateikimas)

Gerai, darbotvarkės rezervinis 2 klausimas. Apsvarstykime rezervinį 2 klausimą. Kviečiu į tribūną gerbiamą A. Lydeką. Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ projektas Nr. XIVP-1268. Prašom.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Teikiu įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Iš tiesų tai yra labai paprastas įstatymo projektas siekiant palengvinti užsieniečiams, kurie jau turi laikiną leidimą gyventi Lietuvoje, siekti nuolatinio leidimo. Taigi įstatymo projektu būtų įtvirtintos galimybės verslininkams iš trečiųjų šalių, turintiems laikinus leidimus gyventi Lietuvoje (pabrėžiu, jau turintiems laikinus leidimus gyventi Lietuvoje), išskirtiniais atvejais vyksti į tarnybines komandiruotes, o išvykų trukmė nebūtų įskaičiuota į nurodytą išvykų laikotarpį. Kaip žinote, kolegos, pagal dabartinį teisinį reglamentavimą užsieniečiai, siekiantys gauti nuolatinio gyventojų Lietuvos statusą, per penkerių metų laikotarpį negali būti išvykę iš Lietuvos ilgiau negu 6 mėnesius iš eilės ir iš viso per penkerių metų laikotarpį išvykos negali sudaryti ilgesnio negu 10 mėnesių trukmės laikotarpio.

Atkreipsiu dėmesį į tai, gerbiami kolegos, kad tai visiškai atitinka Europos Sąjungos 2003 metų direktyvą Nr. 109/EB, ji reglamentuoja, kad valstybės narės išskirtiniais atvejais tarnybinių komandiruočių išvykų trukmės gali neįskaičiuoti į nurodytą išvykų laikotarpį. Tad būtų galima netgi traktuoti, kad tai yra pilnesnis direktyvos nuostatų perkėlimas į mūsų teisinį reglamentavimą. Tad kviečiu pritarti šiam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Keista, bet nematau norinčių jūsų paklausti. Galite užimti savo vietą. Ir pasisakyti taip pat greičiausiai... Yra, gerbiamas A. Bagdonas, tačiau ar jis

yra salėje? Gerbiamas A. Bagdonas užsirašęs kalbėti už. Čia toks šurmulys, aš nematau, gal jis kur nors prie palangės. Bet jeigu nėra salėje, tada nėra. Apsispręsimе balsavimo metu.

Gerbiami kolegos, pereikime prie Seimo narių pareiškimų stadijos, nes dar yra registruojami projektai dėl teisėjų.

A. Ažubalis. Prašom.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, aš dėl kolegos...

PIRMININKAS. Tik prašom per mikrofoną.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). ... A. Lydekos pasiūlymo. Aš paprašyčiau Vyriausybės išvados, nes yra abejonų ir iš atsakingų institucijų, kad šitas siūlymas, sakyčiau, pažeis tam tikrą balansą, atvers tam tikrą landą ir bus galima piktnaudžiauti. Aš tikrai norėčiau, kad prieš tai pažiūrėtų Migracijos departamentas, Vidaus reikalų ministerija ir tada nuspręstume.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Taip, po balsavimo, jeigu projektui bus pritarta, tada apsispręsimе dėl Vyriausybės išvados. Priminkite mums, jeigu mes pamiršime tą pasiūlyti.

11.35 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiamoji Rita Tamašuniene, kviečiu į tribūną. Pareiškimai. Gerbiama Rita Tamašuniene, gal jūs jau atsisakote? Ne. Gerai, prašom į tribūną. Pareiškimai. Gerbiama Seimo narė R. Tamašuniene. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Tuoj, minutę. Mieli kolegos, kaip tik šiuo metu posėdžiauja Trakų rajono savivaldybės taryba, kur liberalų ir konservatorių valdžia, palaikoma liberalų ir konservatorių politikų Seime, Vyriausybėje, laimina lenkų mokyklų reorganizavimą ir esamo statuso panaikinimą Trakų rajono savivaldybėje. Yra toks dokumentas, Vyriausybės nutarimas Nr. 768 „Dėl mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“. Labai gražus 35.4 papunktis ten parašytas, reikalavimas. Jame rašoma, kad mokyklų tinklo pertvarkos bendrojo plano ir jo priedų projektai viešai svarstomi, derinami su mokyklų bendruomene ir atsižvelgiama į bendruomenių nuomonę. Bet nei pati Vyriausybė, nei Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, nei savivaldybė į visas mokyklų bendruomenių panaudotas galimybes pateikti savo argumentus, būti išgirstoms nereaguoja ir ignoruoja.

Vyriausybė ir ministerija kitu dokumentu patvirtino Tūkstantmečio mokyklų programos gaires, numatė labai gerą punktą, išimtį tautinių mažumų mokykloms, užtikrinantį jų išsaugojimą net esant šiek tiek mažiau mokinių klasėse. Dabar duodama pradžia mokyklas panaikinti, sumenkinti tų mokyklų, atitinkančių bendruosius reikalavimus, tai yra net bendruosius reikalavimus, nustatytus visoms Lietuvos mokykloms, statusą. Šios mokyklos, atitinkančios tuos reikalavimus, šiandien yra reorganizuojamos, panaikinamas gimnazijos statusas, panaikinama pagrindinė mokykla. Paluknio Longino Komolovskio gimnazija, Senųjų Trakų Andžejaus Stelmachovskio pagrindinė mokykla – tai mokyklos, kurios tarp Lietuvos lenkų mokyklų yra labai vertinamos tiek tėvų bendruomenės, tiek visos švietimo lenkų kalba bendruomenės kaip mokyklos, puoselėjančios ypatingas šimtametes tradicijas, investuojančios į kiekvieną vaiką. Jose pasiekiami geri rezultatai mokymo dalykų prasme, olimpiadose, ypač popamokinėje veikloje ugdomi vaikai, dainuojantys vaikai, kuriantys, kaip viena iš išskirtinių Lietuvos gimnazijų kryptį – bitininkystę – gimnazijoje yra puoselėjama.

Tačiau visi argumentai nustumiami į šoną, bendruomenė nėra išklausoma, dar įdomiau, ministerijai ir pačiai ministrei pateikiami skaičiai, net neatitinkantys tikrovės. Sudedami kelių mokyklų, nes taip patogiau pateikti tuos duomenis, pateikiami rodikliai, neva mokymosi kokybė mokyklose prasta. Noriu pasakyti, jeigu baigę Paluknio gimnaziją vaikai įstoja į Lietuvos aukštąsias mokyklas galbūt negausiai, tai mūsų organizacija, vienijanti lenkų mokyklas Lietuvoje, *Macierz szkolna* atlieka tyrimą ir stebi, kaip sekasi lenkų mokyklas baigusiams vaikams studijuoti. Patikinama, kad jie studijuoja aukštosiose mokyklose Lenkijoje ir tai labai geras rodiklis. Vėliau jie, įgiję kompetencijų ir žinių, grįžta į Lietuvą ir labai sėkmingai tęsia savo gyvenimo karjerą ir darbą Lietuvoje. Visi argumentai, kuriuos bando pristatyti bendruomenė, yra neišklausomi.

Dabar aš noriu taip pat kreiptis į liberalų partijos, konservatorių partijos vadovybes, kurios deklaruoja ir tikrai numačiusios tokį punktą taisyklėse. Negali paneigti, kad neva bando užtikrinti pagrindines teises, kurios deklaruotos ir patvirtintos Lietuvos ir tarptautiniuose dokumentuose, kurios esminės – tiek tautinių mažumų, tiek žmogaus teisė į švietimą gimtąja kalba, bet imasi visai kitokių dalykų praktikoje. Žinoma, lenkų bendruomenė nesikreipė į liberalų partiją su brenžio dėžute, prikimšta šlamančių, galimai partijos įpročiai taip greitai nesikeičia. Jie bandė kalbėti argumentų kalba, bet žmonių kalbos nėra girdimos. Šiandien aš vis dėlto apeliuoju, nes tarybos sprendimai, kai nesilaikoma nei bendrų nustatytų reikalavimų, nei pritaikoma išimtis ir palaiminama tiek Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, tiek Vyriausybės, tikrai tėvų bendruomenės bus skundžiami teisme ir bandysime įrodyti teisiniu keliu, kad sprendimai yra ne laiku, sprendimai nepamatuoti ir sprendimai neatitinka bendruomenių lūkesčių.

Verta pabrėžti, kad šiuo metu tiek vienoje Paluknio gimnazijoje, tiek Senujų Trakų pagrindinėje mokykloje puikiai į tas klases integruojasi ukrainiečių vaikai. Jie jaučiasi saugūs, laimingi ir patenkinti – mes tai galėjome matyti lankydamiesi mokykloje. Ir jau skaičiuojama daugiau nei 10, prieš dvi savaites jau buvo 14. Ar nebuvo galima bent laikinai atidėti sprendimų (ir dar apeliuojame, nes kaip tik dabar vyksta tarybos sprendimas) ir priimti sprendimus tokius, kurie atitiktų bendruomenės lūkesčius? Labai apeliuoju į dvi partijas, kurios mūsų Seime sudaro daugumą, bet taip pat ir Trakų rajono savivaldybėje: apsigalvokite ir įvertinkite tai, kas yra brangiausia kiekvienai savivaldybei – tai jų savivaldybė ir jų žmonių įvairovė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galėtume patvirtinti bendru sutarimu slapto balsavimo biuletenį? Standartinis dėl teisėjų. Dėkoju.

11.44 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1426(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1427(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanaukaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1428(2), Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Viliją Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1429(2), Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1430(2) (svarstymas)

Jeigu gerbiamas Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas pasiruošęs šiek tiek padirbėti tribūnoje, tai aš kviečiu gerbiamą S. Šedbarą ir toliau galime svarstyti dėl visų gerbiamų Aukščiausiojo Teismo teisėjų. Gal visus iš eilės ir svarstome svarstymo stadijoje, o dėl priėmimo vis tiek turėsime balsuoti priėmimo metu, kai bus priėmimo langas. Taip, gerbiamas pirmininke. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, komitetas Seimo leidimu prieš pusvalandį, gal truputį anksčiau, apsvairstė visus Respublikos Prezidento pateiktus projektus dėl penkių teisėjų: dėl Aukščiausiojo Teismo teisėjo A. Driuko laikino perkėlimo į Vyriausiąją administracinį teismą, dėl Aukščiausiojo Teismo teisėjo A. Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą, dėl Aukščiausiojo Teismo teisėjos J. Varanaukaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą, dėl Lietuvos apeliacinio teismo teisėjos V. Mikuckienės laikino perkėlimo į Vyriausiąją administracinį teismą ir dėl Apeliacinio teismo teisėjos N. Švedienės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinį teismą. Komitetas apsvairstė visus pateiktus dokumentus. Yra Teisėjų tarybos sprendimas, kuriuo konstatuojama susidariusi sunki padėtis Vyriausiąjame administraciniame teisme. Visi teisėjai dalyvavo posėdyje nuotoliniu būdu ir visi teisėjai patvirtino, kad jie savo noru sutinka būti perkelti. Todėl komitetas visų penkių dalyvavusiųjų balsais už visų šių nutarimų projektams pritarė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gal tada mes po pateikimo, kadangi norinčių kalbėti nematau, galėtume bendru sutarimu visiems pristatytiems klausimams dėl teisėjų laikino perkėlimo... Po svarstymo. Vis tiek balsuosime priėmimo metu slapta dėl kiekvieno atskirai... Atvirai balsuosime, bet turiu omenyje, kad balsavimo metu balsuosime dėl kiekvieno atskirai. Dėkoju.

11.45 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1426(2) (priėmimas)

Tada pereiname prie priėmimo. Kiekvieną įvardinsiu. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1426. Vienas straipsnis. Dėl motyvų nematau. Taigi balsuosime balsavimo metu.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1427(2) (priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1427. Irgi nieko nėra. Vienas straipsnis. Balsuosime balsavimo metu.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1428(2) (priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1428. Nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsavimo metu.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1429(2) (priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Vilią Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1429. Irgi nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsavimo metu.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1430(2) (priėmimas)

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1430. Irgi nėra norinčių kalbėti. Balsuosime balsavimo metu.

Gerbiami kolegos, dar turime sutaupę šiek tiek laiko, todėl galbūt galime padirbėti toliau prie vakarinės darbotvarkės, jeigu būtų sutikimas, nes tai yra opozicinė darbotvarkė. Mes, žinoma, nebalsuotume, bet bent jau įvykdytume pateikimus. Galbūt net nuo galo, taip bus gražiau, imsime projektus ir trumpės darbotvarkė. Aš atsiklausčiau gerbiamos L. Girskienės, ar jūs būtų mėtė pasirengusi pristatyti?

11.48 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1244 (pateikimas)

Jeigu visiems tinka, tada 2-12 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1244. Pateikimas. Atliktume pateikimą, o balsuotume vėliau. Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš bandysiu trumpai.

Pagal šiuo metu galiojančias Civilinio kodekso nuostatas nepilnamečiai vaikai nuo 16 iki 18 metų amžiaus yra riboto veiksnio asmenys, kurie savarankiškai, be tėvų sutikimo įgyvendinti savo teises gali tik išimtiniais atvejais. Įstatymų leidėjas atskiruose teisės aktuose yra nustatęs minėtas išimtis, kuomet nepilnametis vaikas nuo 16 metų gali naudotis tam tikromis paslaugomis ir dėl jų poreikio nuspręsti be tėvų sutikimo.

Sveikatos priežiūros paslaugos pagal minėtą įstatymą yra viena iš tokių minėtų išimčių. Tai yra šiandien nepilnametis asmuo nuo 16 metų turi teisę kreiptis dėl bet kokių sveikatos priežiūros paslaugų suteikimo jam be tėvų sutikimo ir be jų žinios. Tai reiškia, kad nepilnametis asmuo pagal šiuo metu galiojančią teisinę reguliavimą gali savarankiškai nuspręsti ir kreiptis ne tik dėl profilaktinių sveikatos priežiūros paslaugų, įprastų ambulatorinių ir rizikos nekeliančių sveikatos priežiūros paslaugų, bet taip pat ir invazinių, intervencinių, chirurginių sveikatos priežiūros paslaugų teikimo.

Įvertinant tai, kad asmens visiškas veiksnumas visų pirma siejamas su pilnametyste, o dalinis veiksnumas atsiranda nuo 14 metų, akivaizdu, kad valstybei iškilo pareiga teisinėmis priemonėmis įtvirtinti neturinčių veiksnio dėl amžiaus asmenų atstovavimo teisinius pagrindimus. Civilinis kodeksas imperatyviai nustato, kad vaikai iki pilnametystės yra prižiūrimi tėvų, o tėvai yra savo neveiksnių vaikų atstovai pagal įstatymą. Teisės aktai numato ne tik tėvų teisę atstovauti nepilnamečiam vaikui, bet taip pat ir visišką tėvų atsakomybę už nepilnamečius vaikus.

Vertinant ribotą nepilnamečių asmenų nuo 16 metų socialinę ir intelektualinę brandą, toks teisinis reguliavimas, kuris leidžia nepilnamečiam vaikui savarankiškai be tėvų leidimo ir žinios spręsti su jo sveikata susijusius klausimus, mano nuomone, yra nesuderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Civiliniame kodekse nustatytomis tėvų pareigomis.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 38 straipsnyje numatyta tėvų teisė ir pareiga auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 31 straipsnyje reglamentuotos pagrindinės vaiko ir tėvų, kitų vaiko atstovų pagal įstatymą teisės, pareigos ir atsakomybė ir numatoma, kad vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą privalo rūpintis vaiko auklėjimu, tinkamai jį prižiūrėti, materialiai išlaikyti ir sudaryti sąlygas vaikui augti, vystytis, tobulėti. Vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą turi teisę ir pareigą rūpintis vaiko sveikata.

Taigi galiojant tokiam teisiniam reguliavimui valstybėje susidaro paradoksali ir prieštaringa situacija, kai nepilnametis asmuo, sulaukęs 16 metų, be tėvų sutikimo negali užsisakyti, pasidaryti tatuiruotės, negali įsiverti auskaro, negali įsigyti alkoholio, tabako gaminių ir net energinių gėrimų, negali kreiptis psichologo pagalbos, negali kreiptis į teismą dėl savo teisių gynimo, tačiau gali savarankiškai spręsti visus klausimus dėl savo sveikatos priežiūros.

Atskirai reikėtų pažymėti, jog pagal šiuo metu galiojančią Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnį imunoprofilaktika gali būti taikoma asmenims tik su jų sutikimu, išskyrus kituose teisės aktuose numatytus atvejus, o kai jie yra neveiksnūs tam tikroje srityje – gavus atstovų pagal įstatymą sutikimą. Taigi nors šią įstatymo nuostatą būtų galima aiškinti taip, kad riboto veiksnio asmenims, kokie yra nepilnamečiai nuo 16 metų, imunoprofilaktika turėtų būti taikoma tik su tėvų sutikimu, praktika šiandien – imunoprofilaktika tokiems asmenims taikoma be tėvų žinios ir be jų sutikimo. Valstybės pozicija, kai imunoprofilaktika taikoma nepilnamečiams asmenims, sulaukusiems 16 metų, be tėvų žinios ir sutikimo, yra grindžiama būtent šiuo metu galiojančio įstatymo nuostatomis.

Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, kyla poreikis suvienodinti teisinį reguliavimą sveikatos priežiūros srityje nepilnamečių nuo 16 iki 18 metų atžvilgiu, nustatant, jog tokiems asmenims sveikatos priežiūros paslaugos gali būti teikiamos tik su jų tėvų žinia ir sutikimu. Tais atvejais, kai 16 metų sulaukusio vaiko ir jo tėvų nuomonės išsiskiria, klausimą dėl sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tokiam asmeniui turėtų spręsti kompetentingų gydytojų konsiliumas.

Mano teikiamo įstatymo projekto tikslas – pašalinti teisinį neaiškumą sveikatos priežiūros paslaugų srityje nepilnamečių asmenų, sulaukusių 16 metų amžiaus, atžvilgiu ir užtikrinti tokių asmenų – tėvų, įtėvių ir globėjų – teisę žinoti, kokios sveikatos priežiūros paslaugos buvo suteiktos jų vaikui, įvaikiui, globotiniui, taip pat teisę išsakyti savo nuomonę dėl vaiko sveikatos priežiūros sutinkant arba nesutinkant su konkrečių sveikatos priežiūros paslaugų teikimu jų vaikui, įvaikiui ar globotiniui. Tai tiek. Pasirengusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis – gerbiamas A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš norėčiau šiek tiek tokio aiškumo, kokią iš esmės problemą šiuo siūlymu jūs sprendžiate? Gal turite kokių nors pavyzdžių, su kuo konkrečiai susiduria tie vaikai ar tėvai, nes tėvai vis tiek atsakingi gana ilgą laiką už savo vaikus, ir natūralu, kad jie turėtų dalyvauti visame šitame procese. Gal keletą pavyzdžių, kaip būtų išspręsta.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš įvardinsiu gal vieną plačiai žiniasklaidoje nušviestą atvejį, kai iš tikrųjų... Šita diskusija kilo ir poreikis apie tai diskutuoti atsirado tada, kai vaikai buvo pradėti skiepyti nuo COVID-19 ligos. Iš tikrųjų susidarė tokia situacija, kai paaugliai – 15 metų, 16 metų, 17 metų – nuėjo pasiskiepyti be tėvų žinios ir tėvai apie skiepo faktą sužinojo tik tada, kai vaikui pasireiškė šalutinis poveikis, tai yra nuvykę į ligoninę, kai vaikui sukilo temperatūra, pradėjo skaudėti galvą ir panašiai. Manychiau, kad tokie atvejai neturėtų pasikartoti ir tėvai turėtų būti informuoti, kad vaikas atėjo ir pareiškė norą gauti kokią nors medicinos paslaugą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas T. V. Raskevičius. Prašau.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Iš tiesų, kolege, suprantu, kad ne visi gali būti vienodai stiprūs teisinių žinių srityje, bet projektą teikiate su kolegomis. kažkas jums ir pristatymo tekstą parašė. Tikrai noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad Civilinio kodekso 6.726 straipsnis numato subjektinę 16 metų sulaukusio asmens teisę sudaryti... sveikatos priežiūros paslaugas. Teisės departamentas aiškiai pasakė, kad net priimtas jūsų siūlomas įstatymo projektas būtų niekinis ir nebūtų taikomas, nes Lietuvos teisinėje sistemoje vis dar galioja teisės aktų hierarchija.

Mano klausimas būtų. Ar įvertinusi Teisės departamento dėl jūsų projekto pateiktas pastabas nematėte būtinybės šio įstatymo projekto atsiimti, nes jis iš esmės nieko negali pakeisti?

Kitas klausimas gal labiau retorinis. Prieš savaitę, reaguodama į jaunos žmonės, stovinčius tribūnoje ir stebinčius, kaip dirba Seimas, sakėte, kad juos reikia pastatyti į vietą. Gal šitas projektas, jūsų manymu, ir yra toks bandymas jaunos žmonės statyti į jiems priklausančią vietą? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Tikrai ne. Aš manau, atsakydama į jūsų klausimo antrą dalį, kad visi turi laikytis vienodos tvarkos ir negali būti lygesnių už lygius. Jeigu Seimas yra nustatęs tvarką, kaip turėtų elgtis asmenys, dalyvaujantys Seimo posėdžiuose, juos stebintys, atvykę į Seimą ir panašiai, tai taisyklės turėtų būti visiems vienodos. Jeigu buvo neleidžiama vienai grupei, kuri reiškė nuomonę dėl aplinkosaugos klausimų, dėl šeimos politikos, laikyti kažkokios atributikos ir išsakyti savo nuomonę naudojantis vėliavomis, galbūt kažkokia kita atributika, tai ir kitai pusei turėtų būti taikomi analogiški principai.

Dėl pirmos jūsų klausimo dalies. Iš tiesų svarbiausias teisės aktas mūsų Respublikoje yra Konstitucija. Konstitucijos 38 straipsnyje yra aiškiai pasakyta: „Tėvų teisė ir pareiga – auklėti savo vaikus dorais žmonėmis ir ištikimais piliečiais, iki pilnametystės juos išlaikyti.“ Tai reiškia, kad iki pilnametystės tėvai turi teisę priimti sprendimus dėl savo vaikų ir kartu dėl sveikatos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau jūsų paklausti. Vaikai gimsta labai skirtingi, kartos skirtingos, ta branda gerokai ankstesnė. Mes priimame nemažai sprendimų kaip tik ankstindami amžių, pavyzdžiui, balsuoti ar dalyvauti rinkimuose ar kur nors kitur, o da-

bar jūs norite, kad tuos dvejus metus iki 18 metų negalėtų priimti sprendimų, susijusių su sveikatos paslaugomis.

Klausimas būtų toks. Ar jūs turite duomenų dėl tendencijų, kad yra nukentėjusių vaikų nuo 16 iki 18 metų amžiaus dėl savo priimtų sprendimų? Ne pavieniai atvejai spaudoje, ne dėl skiepų, bet apskritai. Ar tai daugiau yra tėvų nepasitenkinimas, kad negali kontroliuoti savo vaikų nuo 16 iki 18 metų sprendimų priėmimo? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų yra tų atvejų ne vienas, aš statistikos tikrai dabar nepateiksiu, bet galėčiau pasidomėti, jeigu jinais yra viešai skelbiama, bet net savo aplinkoje turiu tokių atvejų. Iš tiesų neatkalbinėdama nuo skiepų galiu pasakyti, kad kilo tam tikrų sveikatos problemų nepilnamečiams asmenims, kai jie savarankiškai priėmė sprendimą pasiskiepyti, o pasekmes ir visas gydymo išlaidas dėl tokio sprendimo turėjo prisiimti tėvai kaip jų atstovai ir valstybė. Taip, valstybė taip pat.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Matulas, bet šiuo metu neužduos. Gerbiamas J. Sabatauskas tikrai buvo salėje. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama kolege, ketinau klausti ko kito, bet jūsų paskutinis nupasakotas atvejis kaip tik liudija jūsų prieštaravimą, prieštaravimą Konstitucijos 38 straipsnio citatai, kad dėl to tėvai patyrė papildomų išlaidų. Taigi ten tiesiai ir pasakyta, kad tėvai turi iki pilnametystės juos išlaikyti. Tokia jau yra kartų pareiga, kad tėvai išlaiko savo vaikus, auklėja. Auklėti galima pavyzdžiu, galima patarimais, bet nebūtinai įsakymais ir nurodymais. Tai vienas momentas.

Civilinis kodeksas aiškiai sako, kad dėl sveikatos priežiūros paslaugų 16 metų jau yra visiškai veiksnumas. Ir šiuo atveju Teisės departamentas ne šiaip sau rašo tokią „pastabėlę“, bet Civilinis kodeksas yra kodifikuotas teisės aktas ir prieštaravimas Civiliniam kodeksui yra rimtas signalas, kad tas projektas gali būti ir prieštaraujantis pačiai Konstitucijai, priešingai, negu jūs teigėte. Mano klausimas būtų toks: iš kur toks nepasitikėjimas jaunais žmonėmis?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš pasitikiu jaunais žmonėmis, tačiau jau komentavau ir citavau jums daugybę teisės aktų, taip pat ir Civilinį kodeksą bei Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 31 straipsnį, kuriame yra parašyta, kad vaiko tėvai ir kiti vaiko atstovai pagal įstatymą turi teisę ir pareigą rūpintis vaiko sveikata, vadinasi, jie turi teisę priimti sprendimus dėl priemonių, susijusių su vaiko sveikata.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinė klausia gerbiama J. Sejonienė.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama Ligita, jūsų kalboje šiandien ne kartą buvo girdėti prieštaravimų – ir teisinių, ir tokių, kurie kalba apie sveikatą. Imunoprofilaktika ir yra rūpinimasis sveikata. Tai aš norėčiau, kad patikslintumėte vis dėlto ne kur pasižiūrėti, bet kiek iš tokių vaikų, paauglių, kurie pasiskiepijo be tėvų sutikimo, reikėjo pagalbos asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir kas už tą pagalbą mokėjo?

Antra. Man iš tiesų keista, kai paaugliai gali visiškai atsakyti pagal Baudžiamąjį kodeksą, pagal Administracinį kodeksą nuo 14, nuo 16 metų, bet jūs sakote, kad rūpintis savo sveikata jie negali. Man čia tikrai tokie labai akivaizdūs prieštaravimai. Bet prašyčiau vis dėlto patikslinti dėl tų sunkių, nepageidaujamų reiškinių, kuriuos reikėjo gydytis sveikatos priežiūros įstaigose, kiek jų buvo?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kai paskelbs Sveikatos apsaugos ministerija, aš tada galėsiu pateikti, kol ji neskelbia šitų duomenų, aš tikrai nespėsiu. Mano aplinkoje ir mano žiniomis yra bent jau keturi ar penki atvejai. Kada bus paskelbta statistika, tada aš galėsiu pasidalinti duomenimis. Statistika ta, kurią renka mūsų valstybinės institucijos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti už. Gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus klausimus, diskusijas tarpusavyje galima tęsti individualiai, jeigu yra toks poreikis. Gerbiamas A. Nekrošius pasisakys už. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai tėvų ir vaikų santykiai būna labai įvairūs ir dažnai nutinka tokių situacijų, kai būna nesutariama šeimoje, kai būna priimami vienasmeniai sprendimai, todėl šitas įstatymo projektas iš esmės suteikia valstybei teisę šiek tiek kištis į šeimų bendravimą, į tam tikrą elgesį. Mes tokių pavyzdžių turime ne vieną, pavyzdžiui, valstybė kišasi į tai, kad vos gimus vaikui, tarkime, tėveliai pasiskirstytų priežiūrą.

Šiuo metu Seime yra tam tikrų siūlymų, kad, pavyzdžiui, tėveliai daugiau dėmesio skirtų ir panašiai. Manau, kad ir šiuo atveju valstybė galėtų prisidėti prie tokio šeimų bendravimo, atviresnio dialogo, kad būtų dalinamasi informacija. Manau, kad šitą projektą būtų galima palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Mūsų frakcija balsuos prieš šį projektą. Vienas iš argumentų yra grynai teisinis, dėl jo santykių su Civiliniu kodeksu, tai kolegos jau klausdami ir akcentavo, kad akivaizdžiai tas projektas prieštarautų Civiliniam kodeksui, ir turbūt ne iš esmės, jis neturėtų jokios reikšmės, jeigu ir būtų priimtas. Kita vertus, mes kaip tik Seime priimame tokias įstatymų pataisas ir Konstitucijos pataisas, kuriomis reiškiamo pasitikėjimą jaunais žmonėmis, tai yra ir mažiname amžiaus ribą kandidatuojančiam į Seimą, dalyvaujant savivaldybių tarybų rinkimuose ir taip toliau.

Dabar šis projektas siūlo sprendimus visiškai kita kryptimi, tai yra padidinti amžių, kai jaunas žmogus pats gali apsispręsti, ar jam skiepytis, ar gauti vienas ar kitas sveikatos priežiūros paslaugas. Aš tikrai viešojoje erdvėje negirdėjau, kad dėl dabartinės amžiaus ribos iškiltų kokių nors problemų. Man atrodo, čia gal daugiau projektas, sąlygotas atitinkamų judėjimų, kurie turi labai rezervuotą požiūrį į skiepus, ir tiesiog tuo pagrindu jie nori dar labiau sumažinti besiskiepijančių asmenų ratą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti, apsispręsimas balsavimo metu.

12.09 val.

Vyriausybės valanda

Dabar jau šiek tiek vėliau kviečiu pradėti Vyriausybės valandą. Kviečiu ministrus užimti savo tradicines vietas. Informuoju, kad nedalyvauja gerbiamas S. Gentvilas, G. Landsbergis, A. Dulksys, J. Šiugždinienė. Jiems klausimų negalvokime. Jau yra užsirašę gerbiami kolegos klausti. Pagal mano pateiktą tvarką, sąrašą pirmasis klausia A. Nekrošius. Prašom. Ruošiasi V. Targamadzė.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Mano klausimas būtų finansų ministrei. Norėčiau paklausti, kokia apskritai finansinė padėtis šalyje, nes girdime nemažai nerimastingos informacijos, kad valstybinės įmonės išsimoka nemažus dividendus, kad valstybei trūksta pinigų. Taip pat matome, kad įvairiuose sektoriuose, pavyzdžiui, statybų, brangsta įvairios medžiagos. Kaip yra dėl investicinių projektų, ar yra numatyti kokie nors amortizaciniai mechanizmai? Ten taip pat reikės pinigų. Taip pat turime nemažą migrantų krizę Lietuvoje dėl karo Ukrainoje, tikrai nemažai žmonių atvažiuoja. Aišku, mes labai dėkingi gyventojams, labai prisidedantiems prie šio sprendimo, tačiau ir šaliai tai yra nemaži kaštai. Norėtusi irgi žinoti, kaip sekasi valstybei su tuo susidoroti ir apskritai kokia padėtis šalyje? Ar mes ketiname skolintis ir panašiai? Labai ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Padėtis tikrai kontroliuojama. Natūralu, kad karo pasekmes jaučia turbūt visos Europos šalys, tarp jų ir Lietuva. Todėl bus atnaujintos ekonominės prognozės artimiausiu metu, kaip atrodys Lietuvos ekonomika. Vyriausybė taip pat pasiūlys papildomą paketą, padėsiantį gyventojams dorotis su išaugusiomis energijos ir maisto kainomis. Turbūt didžioji dalis priemonių bus skirtos mažas pajamas, mažesnes pajamas gaunantiems asmenims, taip pat jautrioms visuomenės grupėms ir energetikos kainoms amortizuoti.

Žvelgiant į bendrą situaciją, į pajamų rinkimą biudžete, biudžeto yra surenkama daugiau, negu buvo suplanuota pagal rugsėjo mėnesio scenarijų, tačiau nuo to laikotarpio turbūt labai daug kas pasikeitė. Gruodžio mėnesį atnaujinus ekonomines prognozes tikėjomės, kad šie metai bus dar geresni. Atnaujinus dabar prognozes matyti, kad ekonomikos augimas nebus toks didelis, kokį planavome gruodžio mėnesį. Natūralu, tai yra susiję su karo situacija, dėl to išaugusiomis ir energijos kainomis. Tikėjomės, jos pradės leistis, dabar akivaizdu, kad šios tendencijos kurį laiką išsilaikys, dėl to ir infliacijos lygis yra kitoks. Todėl Vyriausybė pasiūlys papildomų priemonių, tam reikės keisti ir valstybės biudžetą. Tikėtina, kad balandžio mėnesio viduryje atnaujintas valstybės biudžeto projektas bus pateiktas Vyriausybei, tuomet atkeliaus į Seimą, tikėsime, kad gegužės mėnesį pavyks jį priimti. Tame biudžeto projekte turbūt bus ir infliacijos amortizavimo priemonės, energijos kainų amortizavimo priemonės, taip pat ir priemonės, skirtos įvertinti po-

veikį, kuris yra dėl taikomų sankcijų, tarkime, geležinkeliams, geležinkelių infrastruktūrai, taip pat įtrauktos priemonės, reikalingos ukrainiečiams išlaikyti tol, kol jie gyvena pas mus Lietuvoje. Tie sprendimai bus pasiūlyti kartu su biudžeto projektu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama V. Targamadzė. Vėliau ruošiasi K. Vilkauskas ir A. Skardžius. Prašom.

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Ačiū. Aš premjerės norėčiau paklausti. Jau kelintą kartą Švietimo ir mokslo komitetas yra paliekamas nuošalyje, kai yra rengiamos įvairios kardinalios pertvarkos. Tai ir kolegijų, taip pat ir profesinio mokymo tinklo pertvarka vakar paaiškėjo. Ministrė pasakė, kad nebūtina derinti, nereikia, ir visą laiką nuošalyje palieka. Taigi aš turiu prašymą. Premjere, paprašykite, kad ministrė susipažintų su Seimo statuto 49 straipsniu, pradedant 14 ir baigiant 19 punktu. Čia prašymas yra. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Aš gal pakomentuosiu tą prašymą. Šiaip žinau, kad ta diskusija buvo, bet žinau ir kaip vyko diskusija iki sprendimo dėl profesinių mokyklų tinklo priėmimo. Tikrai ta diskusija nebuvo nei trumpa, nei uždara. Man atrodo, yra visos galimybės dalyvauti diskusijose, taip, kaip ir vyko diskusijos dėl mokyklų tinklo ir kitų klausimų, nesvarbu, kad formaliai sprendimą priima Vyriausybė, toms diskusijoms stengiamasi skirti pakankamai laiko. Aš girdžiu, ką jūs sakote, būtinai perduosiu ministrei, kad paskaitytų Statutą dar kartą, bet, man atrodo, galimybės dalyvauti diskusijoje yra sudaromos visiems, ir ne tik Seimo nariams. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas K. Vilkauskas. Vėliau A. Skardžius, V. Valkiūnas, A. Kupčinskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Klausimas ekonomikos ir inovacijų ministrei. Tikriausiai jums yra žinoma tokia įmonė „Homanit“. Pagirių bendruomenė dabar labai aktyviai kovoja, tiesiog kovoja ir neturi sąjungininkų, nes ten tokia didelė tarša, kaip numatoma, tiek daug transporto priemonių, aptarnaujančių šią įmonę. Tai tikrai gyventojams kelia labai didelį susirūpinimą. Ir pasigendama atsakymų tiek iš jūsų ministerijos, tiek iš Vilniaus rajono savivaldybės. Gal galite ką nors pasakyti?

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui. Iš tiesų dar kadencijos pradžioje, kai šį projektą radome, mano komandos žmonės kalbėjosi su bendruomene ir mes kontaktuojame. Manau, tiesą sakant, dėl bet kurios investicijos reikia ieškoti ir bendruomenės pritarimo. Noriu pažymėti, kad bendruomenė yra ne viena, yra kelios, ir nuomonių ten yra įvairių, bet dėl įmonės, kuri investuoja, žinoma, nėra jokių klausimų, ji privalo atitikti aplinkos taršos reikalavimus, statybų reikalavimus ir kitus dalykus – neatitikus investicijos yra neįmanomos. Aš tikiuosi, kad mes rasime sprendimą, kuris bus naudingas tiek bendruomenei, tiek įmonei, nes vis dėlto investicijų Lietuvai ir Vilniaus rajono savivaldybei (Vilniaus rajone, kaip žinome, ekonomika galėtų būti geresnė) reikia. Ko gero, bendruomenė tam taip pat pritartų, bet dar kartą – investicijos gali būti vystomos tik tada, kai atitinka poveikio aplinkai vertinimą ir kitus dalykus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Vėliau – V. Valkiūnas, A. Kupčinskas, A. Dumbrava. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamam energetikos ministrui. Ačiū, gerbiamas ministre, už jūsų iniciatyvą, kad pagaliau dešimt metų vilkinta vėjo energetikos, kaip pagrindinio nuosavos elektros Lietuvoje generavimo šaltinio, plėtra pajudės iš mirties taško ir Lietuva pagaliau nulips nuo dujų adatos, ant kurios beveik dešimtmetį buvo laikoma. Privati plėtra buvo stabdoma, kaip matote, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme buvo parašyta, kad 2013 metais turėjo būti parengta vėjo energetikos plėtra Baltijos jūroje, matome, kad dešimtmečiams nukeltas šis projektas. Aš noriu paklausti jūsų. Kokia atsakomybė tų asmenų, kurie stabdė atsinaujinančios energetikos plėtrą, ar jos pareikalausite? Ar užtikrinsite, kad šio projekto įgyvendinimas jūroje nesukels papildomos naštos elektros vartotojams ir netaps VIAP'o papildoma dedamąja? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Gal nuo paskutinės jūsų klausimo dalies. Dabartiniame įstatyme, kurį mes visi vieningai priėmėme, yra numatyta, kad pagal konkurso sąlygas nugalėtojas bus tas, kuris paprašys arba mažiausios, sakysime, valstybės pagalbos dalies... Ta valstybės pagalbos dalis nėra tiesioginė, nes mechanizmas yra vadinamasis *CFD*, *contract for difference*. Tai reiškia,

kad kai kaina yra aukštesnė, į fondą moka parko vystytojas, kai yra žemesnė, jis gauna. Bet, kaip rodo paskutiniai konkursai vystyti jūros vėją Škotijoje ir Danijoje, dažniausiai valstybėms jau yra primokama šiais laikais. Todėl mes (šiek tiek užsitęsę šio įstatymo priėmimas) įdėjome paskutines pataisas, kur yra sąlyga, kad laimės tas, kuris ne tik mažiausios pagalbos dalies prašys, tačiau yra galimybė laimėti tam, kuris daugiausia primokės valstybei. Jokios pagalbos neprašys, bet dar sumokės. Kaip minėjau, bet kuriuo atveju apie VIAP'us mes nekalbame, apie papildomus pinigų iš vartotojų mes nekalbame. Schema netgi pirminiu atveju yra neutrali vartotojo atžvilgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Prašau.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, pirmininke. Klausimas žemės ūkio ministrui. Jungtinės Amerikos Valstijos paskelbė, kad žemės ūkio trąšos yra pirmo būtinumo prekė ir nebus taikomas embargas, draudimas pirkti iš Baltarusijos, Rusijos. Kaip elgsis Lietuva?

K. NAVICKAS. Na, Lietuva iš Baltarusijos azoto trąšų ir neimportavo, bent jau ne pačią didžiausią dalį. Tikrai Lietuva neprekaus tomis prekėmis ir su tomis valstybėmis, kurios yra agresorės.

Kalbant apie apsirūpinimą trąšomis, Lietuva iki Rusijos karo veiksmų Ukrainoje buvo apsirūpinusi apie 80 % poreikio. Iš tikrųjų yra priėjimas ir galimybė įsigyti trąšų. Šiandien riboja jų kaina tą daryti. Alternatyvų yra, šiaip ar taip, ir modernūs ūkiai tą puikiai žino. Tai yra įvairios agronominės technikos, kaip sumažinti derliaus praradimą taikant augalų kaitos dalykus, tarpinius pasėlius ir panašiai. Ten žemės ūkis ir eina. O ilgainiui, manau, trąšų kainos stabilizuosis ir nereikės jų pirkti iš agresoriaus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Kupčinskas. Nėra jo. Tada gerbiamas A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Vis dėlto norėčiau paklausti gerbiamos premjerės dėl profesinio mokymo tinklo pertvarkos. Vadovai, su kuriais man teko bendrauti, tai Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centro, tikrai sako, kad nebuvo diskutuotas tas klausimas. Tiesiog iki balandžio 6 dienos visi vadovai turi pateikti pasiūlymus, ką jie galvoja apie tą pertvarką.

Labiausiai netenkina tai, kad stipresnės mokyklos, numatyta pagal tą analizę, turi būti prijungiamos prie silpnėsių, nors teoriškai yra parodoma, kad... Tarkim, Utenos mokykla yra kur kas silpnė ir mažesnė pagal mokinių, pagal dėstytojų skaičių, pagal pasiekimus, tačiau būtent prie jos norima prijungti Visagino profesinio mokymo centrą, kuriame yra didžiulės tradicijos, kurio pasiekti labai geri rezultatai, kuriame parengta labai daug specialistų. Prie silpnėsių jungiamas stipresnis.

Aš norėčiau, kad jūs galbūt pati savo autoritetu kaip nors paveiktumėte, kad nebūtų skubota tai daroma, dar kartą tuos dalykus reikėtų peržiūrėti. Labai ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Matyt, žinote, bet kokios pertvarkos atveju mes turime tą pačią situaciją, kad individuliai atskiroms institucijoms netinka vieni arba kiti dalykai. Aš nesiimu komentuoti konkrečiai Visagino profesinio rengimo centro. Tikrai esu daug gero apie jį girdėjusi. Leiskite tą detalizaciją pasilikti atsakyti raštu.

Bet dar kartą: aš nesu mačiusi nė vienos reformos, kad visi būtų ploję ir sake, kad mums tinka. Vieniems netinka viena, kitiems netinka kita. Tikslas yra labai paprastas. Tikslas yra, kad profesinis ugdymas atrastų savo vietą ir susigrąžintų savo prestižą. Man atrodo, kad dėl tų sprendimų, kuriais tai įgyvendinama, mes galime turėti skirtingas nuomones. Jūs neprivalote mano nuomone pasikliauti, bet aš, matyt, irgi galiu sau leisti turėti apie tai savo nuomonę.

Konkrečiai apie Visaginą pasiliksiu atskirai, nes Vyriausybė tą sprendimą patvirtino prieš keletą savičių. Tiesiog leiskite sau neieškoti dabar galvoje visų pristatymų ir prezentacijų, kurios buvo pateiktos, bet Vyriausybės kabinetas buvo įtikintas ir pritarė. Vadinas, aš turėsiu tiesiog grįžti ir jums atsakyti raštu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas Z. Balčytis, o vėliau O. Leiputė, A. Gedvilas, R. Žemaitaitis. Prašau.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kadangi nėra švietimo ministrės, yra kultūros ministras. Aš manau, kad šis klausimas susijęs.

Dar 2019 metais buvo priimtas įstatymas, pagal kurį didelė dalis darbuotojų, kurie neįgijo tam tikro profesinio išsilavinimo, turi būti atleisti iš darbų. Kalbama apie bibliotekininkus, apie kultūros darbuotojus rajonuose. Jūs tai turbūt žinote. Jie turėjo įgyti tam reikiamą specialybę. Natūralu, kad prieš ketverius metus, kai buvo... penkerius metus priimtas įstatymas, ne visi tie žmonės galėjo įgyti tą naują specialybę, bet jie yra profesionalūs ir tinka ir mūsų savivaldos institucijoms. Dabar susidarė tokia situacija, kad gana nemažai tokių žmonių, kuriems iki pensijos liko vieneri metai, turės palikti savo darbus, o surasti tokį žmogų irgi nėra labai lengva.

Mano klausimas pusiau retorinis. Ar nereikėtų vis dėlto peržiūrėti, leisti tiems žmonėms užbaigti savo darbus ir išeiti normaliai į pensiją ir ta reforma neišsiga, kaip čia minėjo, vien tik neigiamo požiūrio, gerbiamas ministre? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Aišku, klausimas yra truputėlį platesnio pobūdžio ir čia ne tik kultūra ar švietimas, bet ir kiti sektoriai, kur yra pasikeitę tam tikri reikalavimai. Aš tikrai dabar už viską negalėčiau atsakyti. Iki Kultūros ministerijos bent jau labiau buvo atėjusi problematika kalbant apie kultūros įstaigų vadovus. Čia yra tam tikrų dalykų dėl jų kvalifikacijos, reikalavimo, tarkim, to paties magistro laipsnio. Tai irgi matydami, kad yra noras daryti reformą, bet, pavyzdžiui, skirtingai, nei tai darė švietimas, tam buvo paruošta, kaip pasakius, ir bazė visų žmonių, kurie turėjo laiko įgyti vieną ar kitą išsilavinimą, atsižvelgdami į tai, mes dvejiems metams nukėlėme visus reikalavimus, kad tiesiog situacija būtų suvaldyta.

O grįžtant prie jūsų tiesioginio klausimo, tai čia yra tikrai daug platesnis klausimas. Jo aš taip dabar nesiryžčiau komentuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama O. Leiputė. Vėliau – A. Gedvilas, R. Žemaitaitis. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Klausimą buvau paruošusi sveikatos ministrui, kadangi jo nėra, tikiuosi, socialinių reikalų arba vidaus reikalų ministrė galbūt atsakys man. Tai susiję su sveikatos, gydymo įstaigų reforma ir su sausio antroje pusėje priimtu Vyriausybės nutarimu, tai yra įpareigojimu trims ministerijoms ir Savivaldybių asociacijai parengti pacientų pavėžėjimo modelį. Norėjau paklausti, ar jis yra parengtas, kada ir kur bus galimybė su juo susipažinti?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Kadangi nėra sveikatos apsaugos ministro, aš dabar negaliu atsakyti į klausimą dėl terminų, nes mes tiesiog esame papildoma ministerija, kuri sakė ir kėlė tą klausimą, ir sutinka jį spręsti drauge, bet visi terminai priklauso nuo to, kaip visą savo grafiką dėl šios Sveikatos apsaugos ministerija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada klausimą užduos gerbiamas A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi sveikatos ministras retai geba atsakyti, tą už jį daro premjerė, todėl ne problema, kad jo ir nėra.

Gerbiama premjere, medicinos sistema Lietuvoje kokybės požiūriu jau bankrutavusi ir dar jūs ją sistemingai naikiniate toliau planuojamomis savo reformomis. Konkretus pavyzdys. Iš gyventojų imamas PSD niekaip nesuteikia piliečiams konstitucinės teisės į nemokamą sveikatos priežiūrą, nes žmonės eilėse iki paslaugos gavimo laukia 8 mėnesius ir daugiau. Ar nemanote, kad turi būti naikinamas arba visiškai kitaip naudojamas privalomasis sveikatos draudimas, nes paslaugų suteikimas ligoniui tapo niekaip nebeprivalomas? O gal į Seimo salę netrukus ateis eilinė pokyčių po pokyčių reforma ir nėra ko nerimauti? Tikiuosi, supratote klausimą dėl PSD, nes retai pasivarginate atsakyti. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Galvojau, kad jūs pagirsite sveikatos ministrą, kad nuo pirmadienio jums nereikės kaukės dėvėti plenarinių posėdžių salėje, jeigu taip nuspręsite, bet, matyt, aš čia per daug tikiuosi. Bet įdomu, kad susiradote šiandien dar vieną naują temą.

Gerbiamas kolega, Lietuvoje nėra sveikatos draudimo. Lietuvoje yra sveikatos įmoka, kurią moka žmonės, gaunantys pajamas, ir dar yra antra tiek žmonių, už kuriuos įmokas moka valstybė. Teisė gauti paslaugas ar paslaugų apimtis niekaip nepriklauso nuo to, kiek įmokų žmogus sumokėjo. Nežinau, kodėl tai kažkada buvo pavadinta sveikatos draudimu, bet manau, kad tai yra vienas iš labiausiai klaidinančių dalykų sveikatos sistemoje.

Sveikatos sistema Lietuvoje yra finansuojama iš biudžeto, kaip ir kitos sritys, kaip ir švietimas, kaip ir socialinė apsauga, ir finansuojama tiek, kiek surenkame mokesčių, plius skolinimasis, kurį leidžia Vyriausybei Seimas. Tai akivaizdu, kad turint senėjančią visuomenę, neefektyvų

tinklą ir daugybę kitų problemų, dar ir perteklinį sveikatos paslaugų vartojimą, deja, ką taip pat liudija statistika, žinoma, kad visų paslaugų visiems, kuriems reikia, tą pačią minutę suteikti sveikatos sistema negali. Bet to negali jokia sveikatos sistema, kuri yra man žinoma, egzistuojanti gamtoje, kurioje nors kitoje valstybėje.

Taigi yra labai paprastas būdas didesnius resursus skirti sveikatos apsaugai, bet tam reikia šioje valstybėje didesnių pajamų į biudžetą. Labai paprasta.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduotų gerbiamas R. Žemaitaitis, bet jo nėra. Dabar gerbiamas D. Kepenis. Mano popieriniame variante fiksuotas kaip toliau klausiantis, bet jūs išsibraukėte iš sąrašo? (*Balsai salėje*) Nenorite klausti? Supratau. Tada gerbiama L. Nagienė klausų, bet jos irgi nėra. I. Kačinskaitė-Urbonienė, bet jos irgi nėra. A. Palionis, jo irgi nėra. Tada R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Mano labai panašus klausimas.

PIRMININKAS. Toliau R. Baškienė.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Mano labai panašus klausimas, kaip buvo Z. Balčyčio, kultūros ministro. Aš norėjau paklausti. Tai yra ministro nutarimas dėl vadovų, kurie dalyvauja konkursuose eiti tas pareigas kultūros centruose, ir jiems yra tas magistro laipsnio reikalavimas. Ar nebūtų galimybė tiesiog tą magistrą išbraukti arba palikti kaip rekomendaciją, kad liktų bakalauro laipsnis, nes daugiausia tų kultūros žmonių yra būtent baigusią bakalaurą? Tai išspręstų ir tą problemą, kuri šiuo metu yra nemaža. Ačiū.

S. KAIRYS. Aš tikrai esu su daug kuo bendravęs – tiek su pačių kultūros centrų vadovų bendruomene, tiek apskritai kalbant apie regionus. Didžioji problema yra ne magistro reikalavimas, didžioji problema buvo ta, kad tiesiog nebuvo sudarytos sąlygos turėti laiko šitą išsilavinimą gauti. Tai čia toks pagrindinis dalykas.

Bet šiaip iš tikrųjų Kultūros ministerija kitą sesiją ateis tiek su Kultūros centrų įstatymu, tiek su Muziejų įstatymu, ten visi tie dalykai bus išdiskutuoti. Jeigu vėl, tarkime, žiūrėtume į tą patį Kultūros centrų įstatymą, tai jie yra klasifikuojami pagal tam tikrą lygį, nuo ko ir priklauso, reikia magistro ar nereikia. Tai kai mes apsispręsimė būtent drauge su jumis, tiek kalbant apie komitetą, tiek kalbant apie visą Seimą, kokį mes matome modelį, kaip viskas ten atrodo, ar išlieka ta klasifikacija, ar ne, jeigu ne, tai kokie reikalavimai vadovams, tada ir bus aiški sistema. Tiesiog mums sudėtinga diskutuoti apie vieną klausimą, išimtą iš sistemos, nes norėtume tikrai kitą sesiją ateiti jau su visais šakiniais įstatymais, kur žingsnis po žingsnio ir išspręstume visus tuos klausimus, ką jūs klausiate.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tada klausia gerbiama R. Baškienė. Vėliau B. Petkevič.

R. BAŠKIENĖ (*DFVL*). Dėkoju. Nėra švietimo, mokslo ir sporto ministrės, palinkėsime jai greičiau pasveikti. Bet gal galėčiau kreiptis į premjerę. Vakar Ateities komiteto posėdyje švietimo ministrė akcentavo, cituoju, kad tirpsta vietos mokyklose, miestų mokyklose, ir kad planuojama vaikus nukreipti į miestelius. Buvo kalbama apie ukrainiečių vaikus, kurie yra atvykę. Prašom pasakyti, gal yra planuojama sustabdyti mokyklų tinklo optimizavimą, mokyklų uždarymą ir išgirsti savivaldybių prašymus, kad iš tikrųjų atvykstantiems vaikams, ukrainiečiams, būtų pakankamai vietų ugdytis?

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Miela Rima, jūs puikiai žinote, kad dažnu atveju mokyklų uždarymas, kaip jūs sakote, tai tiesiog reiškia, kad kokia nors ugdymo vieta tampa didesnio ugdymo objekto ar didesnės įstaigos dalimi, ar ne, o ne tiesiog kad ten kažkas užkala lentomis, jeigu galima teikti tas ugdymo paslaugas. Bet vis dėlto prioritetas yra ugdymo kokybė. Sakyčiau, kad labai sunku tuos dalykus tiesiogiai susieti, nes, viena vertus, tikrai nesinorėtų, kad ukrainiečių vaikai, kurie su savo mamomis bėga nuo karo, taptų kam nors tokiu galbūt pretekstu spręsti savo individualias problemas, susijusias, sakykime, su direktoriaus ir kitų pozicijų išlikimu. Vienas dalykas.

Kitas dalykas, patį Ukrainos žmonių atvykimą dar labai sunku iki galo įvertinti. Juk nebūtinai visi vaikai eina į mokyklas, kadangi tose srityse, kuriose yra nuotolinis ugdymas užtikrintas Ukrainos valdžios institucijų, tai vaikai mokosi nuotoliu savo mokyklose. Dalis, žinoma, eina į mokyklas. Mes apskritai norėtume, kad tie žmonės, kurie apsispręstų pasilikti Lietuvoje, pasklistų vis dėlto truputį plačiau po Lietuvą, negu kad koncentruotųsi vien Vilniuje. Gali būti taip, kad kažkurioms mokykloms tai tiesiog pakeis tą kalkuliaciją, kuri buvo. Bet aš tikrai nesitikėčiau, kad

tai bus masinis reiškiny, nes vis dėlto turbūt natūrali žmonių sprendimų logika bus tokia, kad bus renkama siūlyti ten, kur yra lengviau susirasti darbą, tarkime, mamai, ir kur yra paprasčiau tą infrastruktūrą susikurti, ypač jeigu būtų noras leisti vaikus į rusiškas mokyklas. Tokių norų kartais irgi būna, kartais būna visiškai priešingai, bet kartais būna toks pageidavimas, ar yra rusiška mokykla. Mes jų tikrai neturime labai didelio pertekliaus. Tai aš tiesiogiai to nesiečiau. Aš manau, kad tai yra veiksnys, kuris yra svarbus, į jį, žinoma, atsižvelgsime pagal galimybes, bet naudoti tokį svertą, kad dabar sustabdykime viską, nes yra karas Ukrainoje, man atrodo, yra truputį nedora. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama B. Petkevič, vėliau – L. Girskienė, tada V. Bakas.

B. PETKEVIČ (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimas krašto apsaugos ministrui. Šiandien pritarta po pateikimo jūsų siūlomam įstatymo projektui dėl Rūdninkų karinio poligono. Šiuo metu iš tikro tai yra labai svarbus klausimas, bet kuo toliau, tuo daugiau klausimų kyla žmonėms. Stebėdami karą Ukrainoje, matome, kad visų pirma buvo užpulti kariniai objektai. Žmonės tikrai bijo, kad galimo karo atveju būtų tokie objektai būtų užpulti ir Lietuvoje. Ką jūs apie tai manome ir kaip galite tai pakomentuoti?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Na, aš siūlau pirmiausia suprasti, kas yra poligonas. Poligone gyventojų neturi būti. Ir dabar gyventojų, kurie nuolat gyventų poligono teritorijoje, nėra. Taip, šalia poligonų yra gyventojų – yra miestelių, yra kaimų, bet atkreipiu dėmesį, kad poligonas yra karinė teritorija, kuri naudojama pratyboms. Taip, ten būna ir nuolatiniai dislokuoti kariai, ir rotaciniu pagrindu atsirandančios pajėgos, jūs tą galite pamatyti ir Pabradės poligone. Bet dar kartą noriu nuraminti jus ir tuos žmones, kurie gal mažai galvoja, kas vyksta Ukrainoje, bet daugiau galvoja apie save.

Karas vyksta Ukrainoje. Aš suprantu visas baimes, visus nuogąstavimus, visus nerimus, tačiau karas vyksta Ukrainoje, dar kartą noriu pabrėžti. Tos dabartinės baimės neturi tokių pagrindų, dėl ko mūsų žmonėms reikėtų bijoti ar nerimauti taip, kaip nerimauja ir realų pavojų patiria ukrainiečiai.

O poligonas – taip, jis būtinas mūsų nacionaliniam saugumui, būtinas krašto apsaugai, būtinas kariuomenei, nes įsigiję tobulesnės ginkluotės mes turime mokytis karius su ja elgtis. Tam turi būti skirtos tam tikros saugios teritorijos, tam tikrų dydžių teritorijos. Įsigydami naujos ginkluotės mes numatome, kad mūsų kariai būtų moderniai aprūpinti, kad tai būtų XXI amžiaus kariuomenė. Mes nekuriame kariuomenės, kurią vaizdžiai vadina, žiūrėdami labiau į Rytus, patrankų mėsa. Mes kuriame kariuomenę, kuri gebėtų ginti valstybę ir jos piliečius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiama L. Girskienė. Tada – V. Bakas, R. Šalaševičiūtė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Mano klausimas bus Ministrui Pirmininkei ir žemės ūkio ministrui. 2022 m. kovo 17 d. LRT Tyrimų skyrius paskelbė tyrimą „Slaptas žemės ūkio ministro vizitas: patikrinimai dideliame ūkyje sustojo“. Ten kalbama apie ministro K. Navicko ir jo komandos narių vizitą, taip pat Aplinkos apsaugos departamento vadovo (laikinais ėjusio pareigas) susitikimą su Kauno rajono ūkininku A. Banioniu. Išėjo taip, kad po šito vizito patikrinimai ūkyje liovėsi. Noriu paklausti Ministrės Pirmininkės, kokius paaiškinimus jums pateikė ministras? O ministro noriu paklausti, ką jis vis dėlto veikė tame ūkyje – vaišinosi, gavo dovanų ar ką nors kita iš ūkininko, kad po vizito Aplinkos apsaugos departamento darbuotojams buvo nurodyta panaikinti surašytus privalomuosius nurodymus ir nebevykdyti patikrinimo?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą, aš pirma atsakysiu. Paskui ministras galės faktinėmis aplinkybėmis papildyti mano atsakymą. Man ministras pateikė visą informaciją, susijusią su tuo vizitu, ir po tos informacijos, kurią aš gavau, o aš gavau visą informaciją, mano vertinimu, didžiausia problema, nors tikrai taip neturėjo būti, kad šitas vizitas nebuvo paskelbtas. Daugiau priekaištų ministrui aš neturiu.

K. NAVICKAS. Atsakysiu jums. Dovanų, vaišinimų, pietų ūkyje nebuvo. Dėl ko buvo nutrauktas... Ne tyrimas – reikia nepamiršti, kad yra kalbama apie privalomuosius administracinius aktus. Yra privalomieji nurodymai, kuriuos rašo aplinkos apsaugos pareigūnai. Jūs, kaip komiteto narė, tikriausiai puikiai žinote ir būtų gerai, kad jūs juos paskaitytumėte, kas ten yra. Tai

nurodymas, pasakymas privalomajame akte, kad galvojimas arba planai nepateikiant jokių dokumentų, nepateikiant projektų, nepateikiant formalaus prašymo, o galvojimas yra įstatymų pažeidimas, tad išvada reikia tikriausiai pasidaryti patiems. Ir dėl ko aš buvau ūkyje? Dėl to, kad aš esu žemės ūkio, ne aplinkos ministras. Nemaišykite. Tai yra situacijos, kai aplinkos teisė yra pasitelkiama kokiems nors siauriems interesams atstovauti. Kodėl LRT skyrius atstovauja tik vienai pusei, klauskite jų. Aš neturiu atsakymo.

PIRMININKAS. Gerai. Dėkoju. Klausų gerbiamas V. Bakas, bet jo nėra. R. Šalaševičiūtė, bet jos nėra. V. Ažuolas, bet jo nėra. G. Kindurys yra. Prašau. Gerbiamas G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš labiau norėjau aplinkos ministro paklausti, bet ta problema susijusi ir gerai žinoma ir žemės ūkio ministrui. Žuvininkystės tarnyba uždaro Ignalinoje padalinį, o greta esanti Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija buvo išreiškusi pageidavimą tą objektą perimti, siūlė, kad ten galėtų būti vykdomas monitoringas, sustiprintas retų žuvų atkūrimas, edukologija kartu galėtų būti, edukacija vystoma ir daug kitų priemonių.

Norėjau pasiklausti, gal tarp ministerijų jau yra koks nors susitarimas ar tikimybė, kad tas objektas nedingtu, nes investicijos per daugybę metų didžiulės? Gal yra susitarimas, kad minėta parko direkcija galėtų tą objektą perimti valdyti?

K. NAVICKAS. Ačiū už klausimą. Tokių idėjų yra. Aš tokį išreikštą pageidavimą esu gavęs iš Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direktoriaus, kad jiems būtų įdomu turėti šitą objektą.

Apie investicijas kelis dalykus noriu pasakyti. Tas objektas iš esmės yra nusidėvėjęs. Įranga, kuri yra moderni ir mobili, kur uždaroje sistemoje yra auginamos žuvis, keliaus į kitus padalinius. Mes turime ir mes privalome vieną dalyką turėti. Mūsų tarnyba, Žemės ūkio ministerija, turi efektyviai valdyti valstybės patikėtą turtą. Pats objekto perdavimas kitai valstybės valdomai ar biudžetinei įstaigai yra galimas. Jeigu bus toks pageidavimas, tai yra jeigu bus formalus prašymas, mes jį tikrai pateiksime svarstyti. Tiktai bus tokia sąlyga, kad be modernios įrangos ir be finansavimo šitam padaliniui, nes mes savo uždavinius galime padaryti gerokai mažesniuose plotuose ir gerokai efektyviau įvykdyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Veryga ir paskutinis J. Jarutis. Prašom.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Aš norėčiau kreiptis į gerbiamą premjerę su tokiu prašymu ir klausimu. Jūs turbūt žinote, kad kolegos Seime yra registravę siūlymus dėl vaistų priemonių kompensavimo, dėl amžiaus paankstinimo. Taip jau atsitiko, kad Biudžeto ir finansų komitetas vienbalsiai ne tik kad pritarė, bet dar pasiūlė ir paankstinti amžių – ne 70, o 65 metus. Vyriausybės išvada buvo tokia įdomi: idėjai pritarti, bet nepritarti sprendimo būdui.

Sveikatos reikalų komitetas nusprendė dar sykį atsiklausti Vyriausybės dėl išvados. Prašymas buvo nedelsti su ja. Čia mano prašymas jums iš tikrųjų kaip įmanoma greičiau ją duoti. O klausimas – kokia yra jūsų asmeninė nuomonė dėl tų priemonių kompensavimo, ypač šių dienų kontekste? Žinome, kiek kyla įvairiausių sunkumų dėl kainų ir panašių dalykų. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, kyla įvairiausių sunkumų, bet taip pat yra ir taip, kad kyla ir tos pajamos, kurios priklauso nuo politikų sprendimų ir nuo biudžeto. Šiais metais, noriu priminti, pensijos buvo indeksuotos gana sparčiu mastu, buvo išplėstos valstybės remiamos ar garantuojamos kompensacijos šildymo ir kitoms komunalinėms paslaugoms apmokėti. Žinote, kolega, man atrodo, čia vyksta šioks toks rungtyniavimas tarp kolegų Seimo narių, kas pasiūlys gražesnę dovaną rinkėjams, nelabai galvojant, kad tos dovanos vis dėlto turi kainą. (*Balsas salėje*) O jūs tą puikiai žinote. Tvarka, bet ar aš turiu dabar turėti M. Majausko arba Biudžeto ir finansų komiteto nuomonę? Ar aš ją privalau apsivilkti? Neprivalau, aš galiu turėti savo nuomonę ir ją turiu. Aš matau, kad tai yra pasiūlymai iš tos serijos. Aišku, Vyriausybė, gavusi prašymą iš komiteto, svarstys ir pateiks išvadą Statuto nustatyta tvarka.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausimą užduos gerbiamas J. Jarutis. (*Balsas salėje*) Jūs neužsiregistravote, gerbiamas...

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti gerbiamos ekonomikos ir inovacijų ministrės. Jūs ne kartą esate minėjusi apie atsiveriančias galimybes Rusijos ir Baltaru-

sijos aukštųjų technologijų įmonėms ar jau IT specialistams įsidarbinti Lietuvoje. Ar tai yra Vyriausybės pozicija, ar jūsų asmeninė nuomonė? Kaip tai koreliuoja su grėsmėmis nacionaliniam saugumui? Aš suprantu, kad automatiškai negalima tų šalių piliečių vertinti kaip galimų diversantų ar kokių nors infiltruotų žmonių, bet bent jau tas kalbėjimas, kad šitos šalys gali laisvai investuoti Lietuvoje, kelia tam tikrą susirūpinimą. Taip pat mes iš neoficialių šaltinių girdime, kad, gavę tokių minčių, jie kreipiasi į mūsų atstovybes ir reikalauja kaip įmanoma greičiau tų vizų ar kažko, kad galėtų įsidarbinti Lietuvoje. Ačiū.

A. ARMONAITĖ (LF). Apipinta čia truputėlį mitais ir legendomis, pabandysiu gal kiek nors išsklaidyti tuos mitus. Visų pirma Lietuva nedirba, nekviečia, nelaukia rusiško kapitalo įmonių. Taškas. Lietuva dirba su dviejų tipų įmonėmis. Tomis įmonėmis, baltarusiškoms įmonėmis, kurios pabėgo nuo A. Lukašenkos režimo per represijas, prisidėjo prie masinių protestų. Jos čia yra persikėlusios tiek S. Skvernelio Vyriausybės darbo metu, tiek mūsų Vyriausybės darbo metu. Dalis tų įmonių darbuotojų liko ten, nes jų gyvenimas yra ten. Dabar tos įmonės savo darbuotojus perkelia į čia jau veikiančius biurus. Tai yra pirmą grupę įmonių.

Antra grupė įmonių yra tikrai tarptautinės kompanijos, tokios kompanijos, kurios nekelia jokių abejonių, pavyzdžiui, „Google“. Mes tokių kompanijų laukiame Lietuvoje. Nebūtina jos pasirinkti Lietuvai, jos gali pasirinkti kitą šalį, bet prie jų darbuotojų perkėlimo irgi dirbame.

Dabar noriu visus nuraminti. 95 % įmonių darbuotojų, kurie domisi perkėlimu, yra Baltarusijos piliečiai, ne Rusijos piliečiai. Bet iš esmės mes kalbame apie dešimtis įmonių, su kuriomis dirbame. Tos įmonės arba jau veikia Lietuvoje, arba yra tarptautinio kapitalo įmonės. Lietuva nekviečia, nedirba, nelaukia rusiško kapitalo įmonių, kurios finansuoja, finansavo Rusijos vyriausybę ir taip leido nusipirkti ginklų, šiandien suvežtų į Ukrainą ir žudančių žmones.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, aš suprantu, kad dar yra likę Vyriausybės valandos laiko, bet taisyklės yra taisyklės, iš anksto yra registruojamas, sudaromas tam tikras sąrašas pagal eilę, aš tai tvarkai negaliu nusižengti.

Dėkoju gerbiams ministrams, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėkoju klaususiems. Vienas aspektas. Dar turime 10 minučių iki mūsų numatytos pertraukos. Aš darau posėdžio 10 minučių pertrauką, slaptas balsavimas numatytas 13 valandą, tačiau atkreipiu dėmesį į vieną aspektą. Čia popierinėje darbotvarkėje buvo parašyta, kad nuo 13 valandos iki 13 val. 30 min. Bet tik dėl vieno teisėjo mums tiek laiko tikrai nereikia. Aš siūlyčiau nuo 13 valandos iki 13 val. 15 min. Tikrai užteks laiko komisijai ir visiems pabalsuoti. Atkreipkite savo frakcijų kolegų dėmesį – trumpesnis laikas, kad būtų visiems aiškiau. Nuo 13 valandos iki 13 val. 15 min. Gerai? Galime bendru sutarimu? Dėkoju. Pirmą valandą, nuo 13 valandos iki 13 val. 15 min. Toks intervalas. Dėkoju. Pertrauka iki 13 valandos.

Pertrauka

14.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1415(2) (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, prašau dėmesio. Dar kartą grįžtame, nesiregistruojame, grįžtame prie rytinio posėdžio, nes turiu įgarsinti slapto balsavimo biuletenio rezultatus. Taigi Seimo nutarimo „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ projektas Nr. XIVP-1415(2). Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduoti 77 biuleteniai, rasti 77 biuleteniai, galiojančių – 76, negaliojančių – 1. Už – 67, prieš – 4, susilaikė 5. Nutarimas „Dėl Albino Antanaičio skyrimo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėju“ priimtas. (*Gongas*) Sveikiname teisėją, linkime garbingos tarnystės Lietuvai ir Temidei. (*Plojimai*)

Rytinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 153 STENOGRAMA

2022 m. kovo 31 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas J. JARUTIS

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Pradedame 2022 m. kovo 31 d. vakarinį posėdį. (*Gongas*) Prašom registruotis. Registruojamės.

Užsiregistravo 68 kolegos. Dėl vedimo tvarkos E. Rudelienė, tada A. Norkienė. Prašom. Minutėlę, įjungsiu. Per centrinį mikrofoną. Prašom.

14.01 val.

Informaciniai pranešimai

E. RUDELIENĖ (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gal ne dėl vedimo tvarkos, bet noriu perskaityti Seimo narių grupės pareiškimą. Pareiškimas dėl jungimosi į laikinąją grupę. Pranešame, kad mes, šį pareiškimą pasirašę Lietuvos Respublikos Seimo nariai, jungiamės į laikinąją buvusių merų grupę. Grupę sudaro: A. Čepononis, E. Gentvilas, J. Gudauskas, J. Jarutis, R. Juška, E. Pupinis, E. Sabutis, V. Valkiūnas, A. Vinkus, A. Kupčinskas, E. Rudelienė ir V. Kanopa. Laikinosios grupės pirmininku išrinkta E. Rudelienė. Du pavaduotojai: A. Kupčinskas ir J. Jarutis. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Sveikiname laikinąją grupę. (*Plojimai*) A. Norkienė. Prašom.

Opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė

A. NORKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu prašom balsuoti po kiekvieno pateikimo, pateikto įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Kolegos, reikalavimas yra, aš manau, buvo tokia praktika ne kartą taikyta. Drįstu teikti balsuoti. Yra Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymas dėl opozicinės darbotvarkės. Reikalavimas, mano galva, teisėtas, siūlau balsuoti. Kas už tai, kad būtų taip... A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos. Minutėlę, atsiprašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs elgiatės nesąžiningai. Jūs, suprasdamas, kad Seniūnų sueiga priėmė vienokį sprendimą ir visi yra informuoti apie balsavimo laiką, dabar duodate dėl kažko balsuoti. Jeigu jūs norite tokio sprendimo, sulaukite balsavimo laiko ir tada Seimas galės savo poziciją pakeisti. Juo labiau kad balsavimo laikas taip pat yra darbotvarkės klausimas ir darbotvarkėse yra nurodyta, kada mes balsuojame, dėl to taip lengvai pakeisti negalime. Aš prašyčiau tokiu atveju arba daryti kažkokią pertrauką, informuoti Seimo narius, arba balsuoti tuo metu, kai yra numatytas balsavimas.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Drįstu pasakyti, kad porą kartų šitos sesijos metu buvo tokia praktika ir taip buvo pasielgta, niekas nekvestionavo. Šiaip čia yra opozicinės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos darbotvarkė ir frakcija turi teisę reikalauti šitokio sprendimo.

Teikiu balsuoti. Kas už tai, kad būtų balsuojama po kiekvieno pateikimo. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, nepastebėjau. Iš kairės pusės J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami opozicijos atstovai, jeigu jūs manote, kad čia pagudrausite dabar balsuodami už šį pasiūlymą, tai jūs pasieksite tai, kad visas šis posėdis bus neteisėtas, nes darbotvarkė su aiškiu balsavimo intervalu jau yra patvirtinta, ir nesvarbu, kad tai yra jūsų opozicinė darbotvarkė, jos keisti jau negalima. Seimo nariai atitinkamai susiplanavo laiką ir jeigu pradėsite keisti, viskas bus neteisėta.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Teisėtas ar neteisėtas, turbūt sprendžia Etikos ir procedūrų komisija. Šiuos sprendimus sprendžia.

A. Nekrošius, prašom. Nebe. Gerai.

Yra prašymas. Aš turiu reaguoti į prašymą, siūlau priimti tai balsuojant. Kas už tai, kad būtų balsuojama po kiekvieno klausimo, prašom balsuoti. Paleiskite balsavimą. (*Balsai salėje*) Tuoj, minutėlę, įjungs. Balsavimas pradedamas.

Už – 41, prieš – 4, susilaikė 3 – nuspręsta, kad bus balsuojama po kiekvieno klausimo pristatymo.

K. Masiulis dėl vedimo tvarkos. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, aš norėčiau pasakyti, kad negarbingi poelgiai yra negarbingi.

PIRMININKAS. Gerai. Nesivelsiu toliau į diskusijas.

14.07 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl žemės ūkio – kaip Lietuvos ir visos Europos Sąjungos nacionalinio saugumo garanto“ projektas Nr. XIVP-1482 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl žemės ūkio – kaip Lietuvos ir visos Europos Sąjungos nacionalinio saugumo garanto“ projektas Nr. XIVP-1482. Pranešėjas – V. Ažuolas. Prašom. Pateikimas, svarstymas, priėmimas. Tuoj. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Sveiki, gerbiamieji Seimo nariai. Pristatau Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narių parengtą rezoliuciją „Dėl žemės ūkio – kaip Lietuvos ir visos Europos Sąjungos nacionalinio saugumo garanto“.

Iš tikrųjų ši rezoliucija gimė reaguojant į tai, kas vyksta šiuo metu aplinkinėse valstybėse, vienoje iš didžiausių eksportuojančių valstybių, taip pat pasaulyje. Ši situacija susidarė turbūt ne tik šiandien – susidarė daug anksčiau. Maisto trūkumas yra nuolatinė pasaulio bėda. Šiandien net turime tokią situaciją, kad viso pasaulio atsargų: tiek grūdų, tiek kukurūzų, tiek kitų produktų, didžioji dalis yra sukaupta Kinijoje – virš 50 % – ir bet koks maisto trūkumas atskiruose regionuose sukelia labai dideles įtampas ir automatiškai produkcijos kainų ženklų didėjimą, taip pat ir maisto kainų ženklų didėjimą.

Į tai valstybės reaguoja labai skirtingai, bet suprantame, kad nors ir kaip būtų, apsirūpinimas maistu, prieinamu maistu, ne drastiškai kylančiomis kainomis yra kiekvienos valstybės saugumo garantas. Netgi Europos Komisija jau šiandien priima ir keičia sprendimus: žemės plotus, kurie nebuvo įtraukti į gamybą, jau bus leidžiama įtraukti į gamybą, kad ta gamyba būtų kuo didesnė ir kad žmonės būtų galima aprūpinti ir pigiau, ir kokybišku maistu.

Todėl norime atkreipti dėmesį, kad jau yra valstybių, kurios net paskelbė apie eksporto stabilumą ir draudimą vien tam, kad aprūpintų savo valstybę. Taip pat yra ir Europos Sąjungos valstybių, tokios kaip Lenkija, Estija, Vokietija, Prancūzija, kurios jau net savo nacionaliniais teisės aktais yra įtvirtinusios maisto pramonę kaip prioritetinę šaką ir patvirtinusios būtiniausias priemones, reikalingas šios šakos gyvybingumui užtikrinti.

Taip pat ir Lietuva. Lietuva yra labai svarbi ir pasauliniam eksportui kaip gamintoja, ir Europos Sąjungos mastu mes taip pat esame svarbūs kaip eksportuotojai. Suprasdami šią situaciją, kad mes turime ne tik išlaikyti esamą gamybą, bet taip pat užtikrinti, kad ta gamyba būtų didinama, kad būtume aprūpinti visais reikiama maisto produktais, kad mūsų Vyriausybė, valdantieji politikai taip pat turi priimti sprendimus, reikalingus šią dieną, pabrėžiame, kad žemdirbiams, žemės ūkio produkcijos gamintojams, maisto gamintojams turi būti užtikrintos sąlygos ir reikiamos priemonės tai gamybai užtikrinti. Tokios kaip reikiamas trąšų kiekis, reikiamos investicijų galimybės, apyvartinių lėšų poreikio patenkinimas ir įvairios kitos subsidijos ir galimybės vystyti šią žemės ūkio šaką.

Todėl kreipiamės į Lietuvos Vyriausybę, kad ji peržiūrėtų, atsižvelgtų į priimtus ankstesnius sprendimus, strategijas, kitus dokumentus ir juos pakoreguotų pagal esamą laikmetį ir esamus pasikeitimus, kad būtų užtikrinta nenutrūkstanta maisto gamyba, produktų, žaliavų tiekimas ir

kad maisto gamyba taptų nacionalinės svarbos sritimi, o žemės ūkis būtų vertinamas kaip Lietuvos ir visos Europos Sąjungos nacionalinio saugumo garantas.

Todėl reakcija reikalinga greitai, kuo skubesnė. Tokie atvejai, kai užsidaro paukštininkystės fermos, kiaulininkystės fermos, kai žlunga verslai, yra pavyzdys to, kad buvo nepadaryti darbai anksčiau. Netgi atskiros Europos Sąjungos valstybės į tokius dalykus ar grėsmes reaguoja labai greitai, nesvarbu, kokia būtų maisto gamybos šaka. Reaguoja greitai vien dėl to, kad ta maisto gamyba būtų užtikrinta jų šalyje ir aprūpintų maisto produktais.

Šiandien su kuo susidūrėme, ne tik su labai brangiomis trąšomis, kurios pabrango keturis, penkis, netgi šešis kartus, bet netgi su tų trąšų trūkumu. Pavyzdžiui, turime „Lifosos“ gamyklą, kuri gamina fosforo trąšas. Šiandien ji turi pagamintų trąšų, bet iš jos negalima jų netgi įsigyti. „Achemos“ galimybės taip pat ribotos, nes neįmanoma per trumpą laiką pagaminti daug. Tai susidursime su tuo, kad be reikiamo kiekio trąšų, deja, derlių 30–40 % galime turėti mažesni. Todėl veiksmų reikia imtis šiandien ir kuo skubiau, nes ateityje gali būtų vėlu. Tad trumpai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmas klausia E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų tekstas gražus, nežinau, kiek jis reiškia, bet skaitant man susidaro toks įspūdis, prisimenu, vieno mūsų garsaus dainiaus tokius žodžius: apie brigadinės rangos metodą papasakos brigadininkas V. Ažuolas, ir apie naują bulvių veislę, kuri nebijo kolorado vabalų.

Iš tikrųjų apie tą kolorado vabalą. Na, jūs žemės ūkį aukštai iškeliate, tarkime, kalbate apie nacionalinio saugumo garantą. Ar neužtektų kalbėti kaip apie maisto tiekimo garantą? Mes pradėsime maišyti jau su nacionalinio saugumo garantu, kurį deklaruojame visą laiką kaip priklausymą Europos Sąjungai, NATO ir panašiai.

Ir antras klausimas. Jūs čia labai iškeliate grūdų eksportą. Ar nemanote vis dėlto, kad tai yra ir tam tikra problema, kai mes išvežame žaliavą, o kitos šalys daugiau stengiasi išvežti pagamintą produktą, ne pirminę tą žaliavą? Aš suprantu, jums kaip grūdinininkui gal svarbu, bet Lietuvai tikrai geriau būtų eksportuoti jau ne tik grūdus, bet ir galbūt kažką kitą, kur didesnė pridėtinė vertė? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Atsakant į jūsų pirmą klausimą, kodėl tai yra nacionalinio saugumo garantas, tai turbūt tiek Europos Sąjunga, tiek mūsų valstybė turi strategines valstybės maisto atsargas. Ne veltui mes jas turime ir laikome. Didelė bėda yra ta, kad tų atsargų yra labai mažai. Realiai mes turime šiek tiek grūdų, šiek tiek cukraus, o visų kitų produktų yra tokie maži kiekiai, kad turbūt, nežinau, ar savaitei, ar kelioms savaitėms mums užtektų maisto. Taigi tai yra saugumo garantas. Kas be ko, mes galime be daugelio dalykų apsieiti, bet be maisto ilgai tikrai neapsieisime.

O jeigu kalbėtume apie grūdų eksportą, jų perdirbimą, tai turbūt čia ir turėtų tiek valdantieji, tiek Vyriausybė peržiūrėti esamas strategijas ir viską daryti, skatinti, kad kuo daugiau tos produkcijos būtų perdirbama Lietuvoje, nes puikiai suprantame, kad išvežti tik žaliavą yra vienas dalykas, o perdirbti ir turėti tą didelę pridėtinę vertę yra daug svarbiau. Iš tikrųjų ir anksčiau jau buvo priimti tam tikri sprendimai, kad, pavyzdžiui, investuojant daugiau kaip 20 mln. eurų gaunamos pelno mokesčio lengvatos, kitos lengvatos. Pavyzdžiui, netgi galiu pasidžiaugti, kad jau atsirado investuotojų tame pačiame Akmenės rajone, kuriame planuoja didelį grūdų perdirbimą – virš 0,5 mln. tonų. Vadinas, tie rezultatai, priimti politikų anksčiau, duoda rezultatų ir šiandien.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų klausia A. Nekrošius. Ruošiasi A. Butkevičius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, natūralu, kai mūsų regione yra tokia nestabili padėtis Ukrainai kariaujant savo išlikimo karą, daug kalbama apie įvairias grėsmes nacionaliniam saugumui, daugiausia akcentuojant energetinę nepriklausomybę, tačiau faktiškai nekalbama apie ekonominę nepriklausomybę. Manau, kad šita rezoliucija galėtų paskatinti Vyriausybę šiek tiek pamąstyti ta linkme.

Mano klausimas jums būtų, kiek, jūsų požiūriu, galėtų turėti įtakos kainų augimui, tarkime, jeigu Lietuva sumažintų eksportą svarbiausių žaliavinių produktų, turiu mintyje žemės ūkio produktų, į užsienio šalis? Ar tai turėtų įtakos, tarkime, kainoms galutiniam vartotojui? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Galutiniam vartotojui kaina visada turi didžiulę įtaką. Pavyzdžiui, kiaulienos mes apsirūpiname tik 50 %. Netgi, jei palygintume tuos ankstesnius laikus, sakykime, kad ir dešimtmetį atgal paimtume, kai kiaulienos gamyba buvo ženkliai didesnė, tai ir kiaulienos kainos buvo tikrai mažesnės, o dabar su kiekvienu ar paukštininkystės ūkio uždarymu, ar kiaulininkystės ūkio uždarymu tas pasiūlos mažėjimas sukelia iš karto didesnes kainas. Mes turime labai gerą pavyzdį – Lenkiją, kuri tikrai turi didelę mėsos gamybą, ir Lenkijoje visada tos kainos yra geresnės. Gamybą tikrai turime skatinti ir taip yra galimybė turėti mažesnes maisto kainas.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi L. Nagienė.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi bus iš dalies panašus, kaip ir gerbiamo E. Pupinio buvo. Šiuo metu daugelis Europos valstybių, gal ir pasaulio valstybių, dėl vykstančio karo Ukrainoje tiesiog pradėjo peržiūrėti savo politiką dėl žaliavos eksporto, tiek medienos, tiek kitų įvairiausių medžiagų. Pavyzdžiui, netgi Latvija ir Estija jau priims artimiausiu metu sprendimus, kad mediena kaip žaliava nebūtų eksportuojama, kad pirmiausia būtų patenkinti medienos perdirbėjų poreikiai, galimybės įvertintos ir galėtų jie *pilnai* gaminti. Kokia jūsų nuomonė būtų, kad Lietuva nebūtų žaliavos eksportuotoja, pasaulyje lyg ir penktoje vietoje yra kaip valstybė, bet kad nors 50 % perdirbtų tos žaliavos, grūdų, čia, vietoje, sukurtų papildomą pridėdamąją vertę. Ar jūs galite pasakyti, koku keliu mums reikėtų eiti? Ar skatinimo mechanizmas...

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Jeigu taip žiūrint, ne veltui jau nemažai šalių išvis apribojo eksportą, nes jų strategija yra labai paprasta. Kaip jūs ir sakote, kad visų pirma turime aprūpinti savo vietos rinką, o tik po to, kas jau lieka, eksportuoti. Tuo pačiu keliu ir mes turėsime eiti. Gal šiandien dar atrodo, kad tai toli, dar ne arti, bet, deja, tai artėja labai greitai. Kaip pavyzdys, mes turime galbūt šiandien 0,5 mln. ar 1 mln. tonų grūdų, džiaugiamės, kad jų yra, bet dabar atplaukia toks laivų kiekis ir pareikalavimas grūdų toks didelis, kad jų po kelių savaičių, po mėnesio gali nelikti, o mūsų derlius dar kol kas po 3–4 mėnesių tikrai pasirodys. Tai sprendimus reikia priimti šiandien.

O dėl viso perdirbimo tai irgi paminėsiu. Turi būti ir valstybės požiūris. Pavyzdžiui, RRF'o lėšos. Lenkai, kitos valstybės didelę RRF'o lėšų dalį numatė skirti maisto gamybai, žemės ūkio plėtrai. Toms priemonėms. Mūsų buvusi Vyriausybė taip pat RRF'o plane buvo numaciusi virš 300 mln. žemės ūkiui, tiek naujausioms technologijoms: palydovinio tręšimo, tiksliosios žemdirbystės, kitų priemonių, bet, deja, naujoji Vyriausybė atėjo, išbraukė ir ten nieko nepaliko. Vadinausi, dėl to, ko mes nepadarėme prieš metus ar prieš pusmetį, kentėsime ateityje. O perdirbimas... Reikia pasidžiaugti, kad yra tikrai naujų technologijų, bet reikia sudaryti visas sąlygas, kad tos įmonės ir tos naujos technologijos pas mus ateitų kuo greičiau. Turbūt yra blogiausias dalykas, kai tos technologijos pas mus ateina paskutinius. Netgi, pavyzdžiui, lenkai sprendimo kompensuoti žemės tyrimus ir investuoti į tiksliasias tręšimo technologijas naudą jau greitai pajus, o mes, deja, to nedarome, tai neaišku, kada tą naudą pajusime. Tas priemonės tikrai reikia daryti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, daugiau kalbėkite apie grūdines kultūras ir jų pardavimą, bet mane domina, kokia kryptimi mes turėtume eiti ir kaip skatinti pienininkystę ir gyvulininkystę. Tai mums irgi labai svarbi sritis, tai yra maisto produktai. Šiandien tos įmonės iš tikrųjų ant bankroto ribos, labai sunkiai verčiasi. Kaip jūs įsivaizduojate, kaip joms reikėtų padėti?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kai dėl pienininkystės, gyvulininkystės, tai yra tikrai daug šalių, kurios labai žaibiškai reaguoja. Pavyzdys. Kiaulininkystė atsidūrė didelėje duobėje, ten su Kinija buvo problemų. Prieš tai daug pirkto, po to tam tikru momentu jie atsisakė pirkimo, nes patys daug užaugina. Vyriausybės priėmė labai greitus sprendimus tiek dėl subsidijų, tiek dėl reikalavimų pakoregavimo, tiek dėl plėtros, žiūrint į priekį, kad lengvesni reikalavimai būtų ir plėtrai.

Su paukštininkyste yra tas pats. Kaip pavyzdys mūsų Kaišiadorių paukštynas. Neseniai jie uždarė viską, atleido labai daug žmonių, bet reakcijos iš valdžios taip ir nesulaukė. Bet ką tai reiškia? Tiek paukštininkystės, tiek kiaulininkystės neįmanoma padaryti greitai, neįmanoma, kaip sakant, šiandien nusprendžiau, rytoj užauginau.

Jeigu galvojama, kokių reikia priemonių, tai labai paprasta pažiūrėti į kitas šalis, ką jos daro, kokių priemonių imasi ir kokios yra galimybės. Žinoma, būtina skatinti ir vartojimą vietoje. Mes juk turime švietimo įstaigas, turime kitas įstaigas, kurios vartoja tikrai daug maisto produktų, bet, deja, dabar yra taip, kad jie dažniausiai atsivežami iš kitų šalių.

PIRMININKAS. Paskutinis klausia V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Labai ačiū. Aš irgi žiūriu, kad yra akcentuojamas grūdų klausimas. Ir kažkaip keistai sutampa, kad Agrokoncernas irgi labai stipriai susidomėjęs būtent grūdų verslu, šita sritimi. Aš niekaip negaliu suprasti, kaip gali atsitikti taip, kad, pavyzdžiui, grūdų paklausa auga, yra planuojamos investicijos, visi ūkininkai, bent jau tos srities, giriasi tuo, kad ši sritis yra pelninga ir sėkminga, ir dar dabar mes tam prašome pinigų. Mano klausimas būtų, kaip paaiškinti tokį norą dar gauti subsidijas tuo laiku, kai ta sritis auga?

Ir antra klausimo dalis, apie kokias lėšas jūs kalbate? Kaip jūs įsivaizduojate, koks tas krepšelis turėtų būti, kuris atitektų, tarkime, jūsų partijos lyderio ūkiui, jeigu taip tiesiai šviesiai?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kolega, labai gaila, kad jūs apsirūpinimą maistu valstybėje siejate su vienu asmeniu. Iš tikrųjų labai liūdna į tai žiūrėti. Tada paklauskime, gal Lenkijoje irgi yra koks nors politikas ir dėl to Lenkija rūpinasi savo žemės ūkiu? Turbūt ne. Lenkija įvedė nulinį PVM trąšoms, įvairias kalkinimo programas, kitas programas, ES lėšas ir iš RRF'o skyrė daug lėšų tam, kad apsirūpintų maistu, didintų tų produktų gamybą ir būtų ne tik vartotoja, bet ir eksportuotoja. Ar vienu politiku mažiau žemės ūkyje, ar daugiau, ne čia yra esmė, jeigu mes to nedarysime, neinvestuosime į technologijas.

Dabar, sakote, labai pelningas verslas šiandien grūdininystė. Esant tokiems energijos ištekliams ir trąšų kainoms, klausimas, kiek rudenį pasipils bankrotų, ir apie didžiulį pelningumą nereikia net šnekėti. Yra viena paprasta taisyklė: nepatrėšk – derlius 50 % mažesnis. Anksčiau į hektarą reikėjo įdėti apie 400–500 eurų, iki 600 eurų, dabar tai padidėjo iki 1 tūkst. 500. Gavus mažesnę derlių neatsipirks ir pasipils bankrotų krūva. Ir tada jau nebeklausime, ar politikai ūkininkauja, ar ne, tada teks ekonomines problemas spręsti.

PIRMININKAS. Ačiū kolegai.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Tų pinigų, aš galiu labai trumpai pasakyti: 300 mln. praeita Vyriausybė skyrė iš RRF'o, dabartinė Vyriausybė išbraukė. Tai buvo bent jau mažas žingsnis į tikslias technologijas, bet ir to nebeliko. Deja, bet taip.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus.

Bendroji diskusija. Yra užsiregistravę ir diskusijoje dalyvauja G. Surplys ir K. Masiulis. Prašom, Giedriau.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kviesdamas palaikyti šią rezoliuciją manau, kad ji yra labai aktualių metu. Norėčiau sudėti keletą akcentų. Pirmiausia, kas ir buvo pasakyta, Rusijos pradėtas nusikalstamas karas prieš taikią Ukrainą turbūt privers peržiūrėti visą Europos Sąjungos bendrąją žemės ūkio politiką. Gali būti, kad dėl drastiškai brangstančių trąšų ir iškastinio kuro, taip pat dėl pasaulinio grūdų deficito bendroji žemės ūkio politika bent laikinai turės sugrįžti prie savo pradinio tikslo aprūpinti europiečius maistu, įperkamu maistu.

Manau, kad mes visi kartu turėtume skubiai, pabrėžiu, skubiai, neįsiveldami į per ilgas diskusijas permąstyti žemės ūkio ir kaimo ateities perspektyvas. Prie to, kas yra parašyta rezoliucijos tekste, aš siūlyčiau Žemės ūkio ministerijai kuo skubiau inicijuoti diskusijas apie įperkamo maisto užtikrinimą Europos žemės ūkio ministrų taryboje. Taip pat kviesčiau Vyriausybę išanalizuoti situaciją trąšų sektoriuje, atkreipiant dėmesį į tai, kad Lietuvoje trūkstant trąšų, brangstant trąšoms veikia keletas trąšų gamybos milžinių, kurių produkcijos Lietuvos ūkininkai negali pirkti.

Taip pat siūlyčiau Vyriausybei įsiklausyti į žemdirbių nuomonę ir peržiūrėti nacionalines politikas, kad žemės ūkio ir maisto gamyba nebūtų išskirta iš kitų Lietuvos gamybos sektorių. Apie tai trumpai jau girdėjau diskusijoje, Valiui pristatant rezoliucijos tekstą, bet noriu pasakyti, kad tai, kad tu dalyvauji bendrojoje žemės ūkio politikoje, niekaip neturėtų tau užkirsti kelio dalyvauti toje politikoje ir tose programose, kurios orientuotos į žalinimą, inovacijas, skaitmeninimą ir taip toliau.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad žaliasis kursas yra ir turi išlikti žemės ūkio kryptimi. Nepažįstu nė vieno ūkininko, kuris tam prieštarautų. Tačiau Žemės ūkio ministerija, Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei atsakingos agentūros privalo kūrybiškai užtikrinti, kad žaliasis kursas greitį įgautų ne tik deklaracijose ir dokumentuose, bet pirmiausia praktikoje. Turi būti trumpinamas ir greitinamas programų įgyvendinimas, mažinama biurokratinė našta ir sudaromos galimybės tiems, kurie gali geriausiai prisidėti prie poveikio klimato kaitai mažinimo. Kalbu apie biojėgaines stambiuosiuose ūkiuose, apie investicijas į atsinaujinančią energetiką ir kitas priemones. Galiu pajuokauti, kad su daugeliu tų priemonių yra taip, kad faktiškai visi viskuo gali naudotis, teoriškai, bet praktikoje paaiškėja, kad dėl vienu ar kitu apribojimų galimybės yra ženkliai mažesnės. O noras dalyvauti tose programose tikrai yra didelis.

Dar vienas aspektas. Kalbant apie situaciją Ukrainoje ir Rusijoje, akivaizdu, kad grūdų pasiūla pasaulyje mažės, aš leidžiu sau prognozuoti, kad dėl to tikslas, kurio mes taip ilgai siekėme žemės ūkyje, auginti pridėtinę vertę irgi šiek tiek smuktels, nes mes tiesiog vėl ir toliau eksportuosime tik grūdus kaip žaliavą. Todėl raginu ypatingą dėmesį skirti gyvulininkystės sektoriui, nes jam tikrai trūks pašarų, o pienas, mėsa, kiaušiniai yra tai, kas didina Lietuvos žemės ūkio pridėtinę vertę, dėl to tie sektoriai negali būti palikti užuovėjoje.

Dar kartą kalbant apie smulkiuosius ūkius. Valstybė turi padaryti viską nuo lauko iki stalo, kad maistą iš tų savo smulkiųjų ūkių mes pirtume trumposiomis grandinėmis. Tai yra sveika, tai yra žalia ir tai yra įperkama, o kartu ūkininkai gali uždirbti daugiau iš savo mažų žemės sklypų.

Baigdamas noriu atkreipti dėmesį, galbūt priminti, kad žemės ūkyje yra sukuriama apie 3 % Lietuvos BVP, jeigu paimtume kartu su maisto pramone, būtų apie 8 %. Ir dar atkreipsiu dėmesį, kad žemės ūkis įdarbina 8 % Lietuvos gyventojų, kurie, vėlgi tai yra svarbu, gyvena ne Vilniuje, ne Kaune, bet tai yra regionų, kaimų, mažų miestelių gyventojai. Tad, manau, situacija tikrai yra rimta.

Kolegos, dar kartą siūlau pritarti rezoliucijai ir leisti į greitas diskusijas, ką galime padaryti, kad išgelbėtume šią situaciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs tikslus kaip šveicariškas laikrodis. Ir K. Masiulis. Prašom, diskusija.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiaip tai rezoliucija apie nieką. Tokių rezoliucijų čia aš siūlau opozicijai ir daugiau prigalvoti, kai nėra ką veikti. Mes galime primąstyti labai įvairių. Dabar, kiek supratau, reikėtų dar apie kiaulieną, apie vištieną, apie kailinius žvėrelius, apie pieniininkystę ir taip toliau. Taigi yra apie ką čia rašinėti, pirmyn, jums R. Karbauskis, gerbiami valstiečiai, tikrai paplos. Tokių paraginimų apie nieką Vyriausybei galime prirašyti labai daug. Kaip galima nesutikti su tuo, kad tai svarbu, kad čia reikia kažką daryti, kad reikia domėtis, kad reikia dirbti, tobulinti, gerinti ir panašiai? Rezoliucijoje juk neparašyta – bloginti, nesidomėti, nedirbti.

Lygiai taip pat aš siūlyčiau nepamiršti ir kitų sektorių – apie informatiką, apie gatvių gražinimą, apie gatvių asfaltavimą. Būtina. Kurkite toliau rezoliucijas, nes tikrai turėsite ką veikti. Medienos sektorius labai svarbus ir sukuria daugiau, gerbiamas kolega Surplys, didesnę BVP, negu visas žemės ūkis kartu sudėjus, baldų pramonės sektorius, ir daugiau darbuotojų turbūt dirba. Mes galime tokias niekines rezoliucijas kurti ir kurti. Kaip norite. Kurkite tolyn. Tokia kūryba beprasmi.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Priėmimas. Nuomonės už ir prieš. Už kalba G. Surplys. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, Jonai. Mes su Kęstučiu turbūt dar pasikeisime trumpais pamąstymais. Bet aš tik norėčiau pasakyti, kad galbūt profesorius Kęstutis neskaito tarptautinės spaudos arba nesidomi tuo, ką rodo tarptautinė žiniasklaida. Kaip jis įvardijo, galima kalbėti apie viską: ir apie daile, ir apie medieną, ir apie žaislų pramonę turbūt jis norėtų pakalbėti, bet realybė yra tokia, kad tikrai situacija konkrečiai būtent žemės ūkio sektoriuje ir konkrečiai būtent dėl žiauraus, nežmoniško karo Ukrainoje yra labai rimta. Čia mes kalbame apie rimtą, galbūt laikiną pokytį, susijusį su šiuo karu, vienos iš didžiausių, tiksliau, didžiausios Europos Sąjungos politikos. Bendroji žemės ūkio politika, priminsiu profesoriumi, buvo sukurta po Antrojo pasaulinio karo tam, kad aprūpintų europiečius maistu, nes Europa badavo. Paskui, europiečių gyvenimo lygiui ky-

lant, Europos bendroji žemės ūkio politika įgavo kitų socialinių funkcijų, tokių kaip aplinkosauga, tokių kaip maisto kokybė ir taip toliau, ir panašiai. Visa tai yra gerai, tą aš ir akcentavau savo pasisakyme. Mes nuo to niekur negalime nukrypti, tačiau šiuo metu dėl karo iškilusi situacija viso pasaulio ekspertus verčia siūlyti permąstyti, ar nereikėtų padaryti skubių bendrosios žemės ūkio politikos korekcijų. Jeigu profesoriui atrodo, kad mes čia užsiimame kažkokia, nežinau, neprisimenu jo epitetu, beprasme kūryba, aš dar kartą kviečiu paskaityti tai, kas yra rašoma ir kalbama Europos Sąjungoje ir visame pasaulyje. Ir dar kartą, kolegos, kviečiu pritarti šiai rezoliucijai, o diskusijas palikime vėlesniems etapams. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Būčiau gal ir nekalbėjęs, užleidęs kam nors kitam, bet aš matau, kad paraginimų, ką reikia daryti, gavo ne tik Vyriausybė, ji juk be R. Karbauskio ir jo palydos, svitos, nesupranta, juk nesusipras, ką reikia daryti žemės ūkyje, dar gavo paraginimų, ką reikia daryti ir Europos Sąjungoje. Aš pats asmeniškai norėčiau padėkoti už tai, ką reikia skaityti, ką suprasti, aišku, ir pasigyrimą išgirdau, kad gerbiamas kolega labai apsiskaitęs, labai žino, net tokius žodžius kaip bendroji žemės ūkio politika. Ji man visados kėlė įtarimų Europos Sąjungoje, manau, kad jai per daug pinigų yra iššvaistoma, nes yra daug kitų svarbesnių sektorių, ir nereikėtų tiek daug pinigų švaistyti šitam sektoriui, bet palikime tas europines diskusijas gal kitoje vietoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Už kalba P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Na, profesoriau, gal čia skiepai veikia, aš nežinau. Jūs klausykite, žemės ūkio pramonė viena svarbiausių, ypač kai yra gana žemas pragyvenimo lygis. Ar jūs nematote, kad visi maisto produktai brangsta? Ar jūs to nematote? Kai kurių maisto produktų jau trūksta ir, man atrodo, tikrai reikia peržiūrėti žemės ūkio politiką. Dėl to susirūpinę ir Lietuvos žemės ūkio specialistai, profesoriai, man atrodo, kad visiems Seimo nariams skambina. Pažiūrėkite, duonos, sako, greitai truks, pažiūrėkite, 50 % aliejaus gaudavome iš Ukrainos – didžiausios eksportuotojos – vyksta karas ir iš ten jau negausime, žiūrėkime, kas yra. Sėjame vien rapsus, o greitai duonos neturėsime. Man atrodo, kad šita rezoliucija tikrai laiku. Nebūkime piktybiški, tai yra tik rezoliucija, kad būtų atkreiptas dėmesys, tai nėra koks įstatymo projektas, tai yra dėl šiandieninių realiųjų, dėl to, kas vyksta pasaulyje. Aš manau, konservatoriai, nebūkime piktybiški, čia rezoliucija, kad Vyriausybė atkreiptų į šią situaciją savo poziciją ir kad keistųsi kažkiek žemės ūkio politika.

PIRMININKAS. Prieš kalba J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Aš suprantu, kad Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija turbūt susigriebė, kad labai jau prastai atrodo, jog bene pirmą kartą seimų istorijoje nėra vieno šios frakcijos atstovo nėra Kaimo reikalų komitete. Turbūt reikia imituoti audringą veiklą, kad neva mums labai rūpi žemės ūkis. Ta audringa veikla ir demonstruojama tokiu tuščiu dokumentu, kuris, aišku, jokios praktinės reikšmės neturi. Vyriausybė nebus nė kiek įpareigota, nes rezoliucija yra toks dokumentas, kuris neįpareigoja. Manau, Seimo nariai puikiai žino savo teises ir galimybes – jeigu nori ko nors pasiekti, tai reikia įstatymo pataisas ruošti. Jeigu norite uždrausti grūdų eksportą, tai ruoškite įstatymo pataisą, remkitės kažkaip nacionalinio saugumo interesais ar kuo ir svarstykite.

Dar keisčiau. Man atrodo, valstiečiai net nepasižiūrėjo, kad čia buvo jų partijos rezoliucija ir todėl pavadinime bene pirmą kartą aš matau, kad ne visas Seimas kažką konstatuoja, bet Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija. Skaitykite antrą eilutę: „Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos nariai, įvertindami tai, jog Rusija ir Ukraina yra didžiosios grūdų eksportuotojos pasaulyje...“ ir taip toliau. Preambulėje paskelbia tiesas, kurios turbūt visiems yra žinomos. Paskui dėstymo dalyje tokie trivialūs dalykai, kad turi būti paramos priemonės žemės ūkiui – na, Vyriausybė tai nuolat daro. Jeigu siūlote kažkokias papildomas priemones, tai rašykite konkrečiau, ir įstatyme rašykite. Žodžiu, čia tuščias reikalas. Rezoliucijos šiaip yra prasmingos užsienio politikos klausimais, kai reikia šalies poziciją paskelbti, o dėl vidaus reikalų ruošime, kolegos, įstatymus, bus rezultatas kažkoks.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos. Teikiu balsuoti. Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų. Balsuojame.

Užsiregistravo 91, balsavo 90: už – 35, prieš – 43, susilaikė 12. Rezoliucijai be pataisų nepritarta.

Siūloma rezoliuciją redaguoti arba atmesti. Kas mano, kad rezoliuciją reikia redaguoti, balsuoja už, kas mano, kad reikia atmesti, balsuoja prieš. Prašau.

Užsiregistravo 90, balsavo 90: už, kad rezoliucija būtų redaguojama, pasisakė 40, kad būtų atmesta, – 50. Rezoliucija atmesta.

Dėl vedimo tvarkos J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kreipiuosi į pirmininką frakcijos vardu ir prašau balsuoti, kad būtų atkurta jau patvirtinta Seimo darbotvarkė... (*Balsai salėje*) ...su nustatytais balsavimo intervalais. Kaip matote, jeigu reikia, mes susirenkame ir kitu laiku. Jūsų žaidimai jums čia visiškai nieko neduoda, pradėkime dirbti tvarkingai. Aš kviečiu balsuoti, kad anas balsavimas būtų pripažintas negaliojančiu ir darbotvarkė būtų sugrąžinta į tokį pavidalą, kaip ji buvo patvirtinta. (*Balsai salėje*) Prašau teikti balsuoti, kad būtų sugrąžinti fiksuoti balsavimo intervalai.

PIRMININKAS. A. Nekrošius. Prašau. Dėl vedimo tvarkos.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Įprastai dėl vieno dalyko balsuojama vieną kartą. Tai vieną kartą ir balsavome. Antrą kartą dėl to paties neturėtume balsuoti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, nesikarščiuokime, vyksta normalus darbas.

A. Veryga. Prašau. (*Balsai salėje*)

A. VERYGA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš manau, kad prieš tai kalbėję jau priminė, kad toks žanras yra ne vieną kartą vykęs ir mes esame šitaip balsavę, kai reikėjo valdantiejiems. Ir nebuvo čia jokių batalijų, niekas nesiginčijo. Manau, kad neaitrinkite situacijos. Opozicija turi ne taip daug progų savo darbotvarkę įgyvendinti.

Dar daugiau. Aš noriu vis dėlto jus pakviesti – gerbkime vienas kitą. Pradedate tyčiotis iš rezoliucijų, sakyti, kad tai yra niekiniai projektai ar panašūs dalykai. Mes daug čia Seime priimame rezoliucijų. Tai mums tą patį reikia kalbėti, ar ne? (*Balsai salėje*) Daug yra balsavusi opozicija, suprasdama, kad yra svarbūs dalykai, už rezoliucijas ir nė vieną kartą nepasakė, kad tai yra kažkokie niekiniai dokumentai. Gerbkime vienas kitą. Jau nubalsavome už tai, kaip dirbame, ir dirbkime.

PIRMININKAS. A. Vyšniauskas dėl vedimo tvarkos.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kadangi jūs pradėjote šitą balsavimų seriją, tai yra pasiūlytas balsavimas ir jūs turite teikti. (*Balsai salėje*) Jeigu leidote vienai frakcijai, turite leisti ir kitai frakcijai. (*Balsai salėje*) Žodis opozicijai. Jūsų darbotvarkėje yra geresnių ir blogesnių projektų, bet jeigu jūs norite, kad valdantieji visur balsuotų prieš, kažkaip erzintųsi ir panašiai, tai, be abejo, tęskite šitą nesąmonę. Bet jeigu jūs norite konstruktyvumo iš visų pusių, tai balsuokime taip, kaip buvo suplanuota. Mes irgi taip elgiamės normaliai gerbdami jūsų teises ir projektus. Kai kas pereina, kai kas nepereina ir tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Kolegos iš dešinės, man atrodo, jūs tikrai pastaruoju metu per daug žiūrite Kremliaus televiziją ir per daug mokotės iš Rusijos Dūmos, nes šitaip su opozicija nėra elgiamasi. Įvyko balsavimas, Seimas apsisprendė. Jeigu jūs tuo metu sėdėjote, gėrėte kavą, valgėte saldinius ir nebuvote posėdžių salėje, tai yra jūsų problema. Kokiu pagrindu jūs dabar atšauksite tą balsavimą ir grįšite prie perbalsavimo? Ar dėl to, kad Seimo nariai yra neveiksnūs, ar kažkokia klaida įvyko? To nėra. Tas pagrindas yra jūsų saldainiai. Greičiausiai ne jūsų saldainiai turėtų būti. Yra darbo laikas, kuriuo reikėtų būti salėje, ir būtumėte galėję balsuoti. Dabar vienintelė priežastis, kodėl jūs nebalsuojate, yra dėl to, kad jūsų tuo metu nebuvo darbe. Kažkur kitur koridoriais vaikščiojote. Tikrai reikėtų gal truputėlį pagarbos.

PIRMININKAS. Gerai. Kolegos, kviesčiau neįsivelti. Argumentuosiu, kodėl... Minutėlė! Dar R. Žemaitaitis, tada pasakysiu, kaip aš pasielsgiu. (*Balsai salėje*) Taip, atsiprašau. Oi, ne tą paspaudžiau.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Gerai. Pirmininke, iš tikrųjų jokio perbalsavimo nereikia, kaip visą laiką sako mano kolega J. Razma ir Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen, atsiprašome, Seimas nusprendė, deja, taip yra. Nepykite, kolegos. Seimas nusprendė ir taip jau yra. Gal jūs ten kavą gėrėte, gal saldinius ar *prenikus* valgėte, nežinau, ką darėte, bet iš esmės, posėdžio pirmininke, nereikia šito dalyko. Jūs pasiūlykite kolegoms iš dešinės, numatytas yra balsavimas, rodos, 15 val. 50 min., tai ir suteikite 15 val. 50 min., mes jums padarysime dėl kokio nors projekto balsavimą.

PIRMININKAS. Ačiū visiems pasisakiusiems. Balsavimas... (*Balsai salėje*) Minutėlę, kolegos, galiu pasakyti? (*Balsai salėje*) Balsavimas dėl vieno klausimo viename posėdyje vyksta vieną kartą. Buvo teisėtas opozicijos pasiūlymas, kaip vyksta darbas popietinėje darbotvarkėje. Mes, kaip opozicija... (*Balsai salėje*) Minutėlę! Mes, kaip opozicija, faktiškai kas antrą posėdį, prasidedant posėdžiui, reikalaujame balsuoti po kiekvieno klausimo svarstymo. Jūs, kaip pozicija, tą mūsų teisėtą reikalavimą atmetate ir mes nesiginčijame dėl to. Balsavimas įvyko. Sprendimas yra toks. Jeigu netinka, yra Etikos ir procedūrų komisija, ji gali apsvastyti mano elgesį ir sprendimus. (*Balsai salėje*) J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kreipimasi į Etikos ir procedūrų komisiją rengiame, jūs nesirūpinkite, matyt, ir jūsų veiksmai galės būti įvertinti, bet mes tiesiog siūlome grįžti prie teisėto darbo. Jūs, kolega, turėjote galimybę rytiniame posėdyje pasakyti, kad mes, kaip opozicinė frakcija, savo darbotvarkėje norime fiksuoti balsavimą po kiekvieno klausimo, ir ryte tai būtų patvirtinę, nes mes net neturime teisės opozicijos darbotvarkės koreguoti. Dabar jūs sutikote su tuo, kaip surašyta, ryte tai patvirtinome, ir puikiai žinote, kad per dieną patvirtintos darbotvarkės negalime koreguoti. Tikiuosi, kad posėdžio pirmininkas turėtų bent tiek žinoti. Todėl mano siūlymas yra teisėtas, prašom teikti.

PIRMININKAS. Aš, kaip posėdžio pirmininkas, neteiksiu antrą kartą balsuoti dėl to klausimo. Jeigu jūs norite, nušalinkite mane nuo darbo. (*Triukšmas salėje*) Prašom.

J. Džiugelis per šoninį mikrofoną. Prašom. Kas galite įjungti? Kuris čia? Įjungta. (*Balsai salėje*) Minutėlę, trumpa techninė pertraukėlė. (*Balsai salėje*) Prašom, Justai.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiami kolegos, dramas pavaidinome, gal dabar grįžkime prie rytinės posėdžių darbotvarkės. Aš noriu atkreipti dėmesį, gerbiamas vicepirmininke, jūs tikrai turite daug patirties, kad mes tvirtinome dienos posėdžių darbotvarkę su numatytais balsavimo terminais. Aš norėčiau kreiptis į Etikos ir procedūrų komisiją, ar prieš tai teiktas jūsų prašymas, teikimas balsuoti dėl kiekvieno darbotvarkės klausimo, yra statutinis. Čia pirmas dalykas.

Antras dalykas. Miela opozicija, mes tikrai norime išgirsti jūsų projektus ir juos svarstyti, bet jeigu nebus iš principo grįžta prie rytinės darbotvarkės patvirtinimo, mes prašysime pertraukos po kiekvieno klausimo.

PIRMININKAS. Gerbiamieji kolegos, jūs turite tokią teisę ir tą teisę garantuoja jums Statutas ir visi teisės aktai. Taip ir darykite, jeigu taip norite. Bet balsavimas, kaip aš ir minėjau, dėl vieno klausimo viename posėdyje yra balsuojama vieną kartą. (*Balsai salėje*) Kolega K. Masiulis turbūt pabaigs diskusiją ir žygiuojame toliau.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Mielai pabaigsiu. Mane labai pralinksmino A. Širinskienės du kartus paminėti saldainiai. Jau kas kas, bet ji gal iš tikrųjų turi tą pomėgį.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Nutraukiu diskusijas. Ačiū, kolegos.

14.49 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1214 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 38, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1214. Prašom. E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamasis Seime, teikiu jums grupės Seimo narių parengtą Švietimo įstatymo 38, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šio pakeitimo esmė yra nuo 2027 metų iš esmės pakeisti bendrojo ugdymo mokyklos brandos vertinimą.

Nuo 2027 metų brandos vertinimą sudarytų keturios esminės dalys. Pirmoji dalis būtų brandos egzaminai, visiems vienodai privalomi, ir tai sudarytų 50 % nuo visų vertinimų, kitaip tariant, kiekvieno egzamino vertė būtų po 10 balų. Kokie egzaminai numatomi projekte? Lietuvių kalba, matematika, užsienio kalba, pilietinė branda. Čia noriu paaiškinti, kad pilietinė branda būtų suprantama kaip visų disciplinų, kaip antai istorijos, geografijos, lietuvių literatūros, kalbos, bendras egzaminas, kuris rodo žmogaus brandą ir būtinai pilietinę brandą. Ir penktasis egzami-

nas, kuris iš tikrųjų šiais laikais yra reikalingas, – gamtos mokslai. Tai yra kiekvienas mokinys pasirinktų iš gamtos mokslų bloko jam tinkamą egzaminą, orientuotą į jo ateitį.

Antrasis blokas būtų vidurkiai. Reikėtų imti vertinti vidurkius. Todėl ir pasirinkta tokia data – 2027 metai, kad dabartiniai aštuntokai, ateinančio rudens aštuntokai, jau žinotų, kad mes vertinsime jų sistemingumą, jų darbo sistemingumą, kurį kaip tik ir atskleidžia vidurkiai. Juo labiau kad reikia iš toliau kol kas vertinti, turėti didesnę imtį jau vien dėl to, kad vertinimai Lietuvoje, beje, yra gana skirtingi. Vienokie jie yra vienoje vietoje, kitokie jie yra kitoje vietoje ir tokių vertinimo netolygumų yra, bet jau dabar Švietimo, mokslo ir sporto ministerija rengia nemažai projektų, priemonių, kad tas vertinimas būtų kuo objektyvesnis ir vienodesnis visoje valstybėje.

Trečioji brandos vertinimo dalis būtų brandos darbas. Dabartiniu metu tas brandos darbas jau yra mokykloje, tačiau jis nėra populiarus. Čia turima galvoje, kad brandos darbas būtų tarsi jo asmeninis dosjė, asmeninis indėlis, rodantis, kokia linkme jis eis toliau į pasaulį. Ar stos į aukštąją, ar jisai kitaip pakeis savo gyvenimą.

Ir ketvirtasis vertinamasis blokas, jam taip pat yra 15 balų, tai yra vadinamasis kompetencijų portfelis, arba neformalusis ugdymas. Mes iš tikrųjų dabar išleidžiame labai nemenkai pinigų neformaliajam ugdymui ir vis dėlto labai svarbu matyti ir vertinti žmogaus aktyvumą, augančio jaunuolio aktyvumą. Kaip jis lankosi būreliuose, ką jisai renkasi. Vienu žodžiu, ta dalis irgi turėtų būti vertinama.

Taigi tas brandos atestatas, vertinimas susidarytų iš 100 balų, tai yra brandos egzaminai – 50 balų, vidurkiai – 20 balų, brandos darbas – 15 balų ir kompetencijų portfelis – 15 balų. Projekte numatoma, kad brandą būtų galima gauti surinkus ne mažiau kaip 60 %. Aš nežinau, ar užteks tų 60 %. Jeigu būtų svarstoma, tai būtų galima tobulinti. Taigi tokia yra šių pataisų esmė.

Susipažinęs su Teisės departamento išvadomis, noriu pasakyti, kad pastaba apie tai, ar gerai tą baigtinį egzaminų sąrašą įdėti, tai vis dėlto čia nėra tokio nuoseklumo. Vienu atveju Konstitucinis Teismas sako, kad būtų gerai, kad įstatyme būtų tokie baigtiniai ir aiškūs dalykai, antra vertus, gali būti, kad svarstymo metu šitas egzaminų turinys bus svarstomas.

Dar vienas dalykas. Kadangi tai iš esmės keičia brandos vertinimą, tai iš tikrųjų reikia Vyriausybės išvados. Jeigu būtų balsuojama ir nubalsuota, tai noriu pabrėžti, kad reikia prašyti Vyriausybės išvados, nes tai susiję ir su pinigais – reikės vertinimų, reikės pasirengimo. Vienu žodžiu, trumpai tariant, aš pasakiau esmę ir maloniai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti E. Pupinis. Ruošiasi A. Nekrošius.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas akademike, iš tiesų turbūt logiška, kad jeigu žmonės mokosi, ypač dalyvauja švietimą papildančiame neformaliajame ugdyme, tai, savaime suprantama, turbūt būtų gerai, kad būtų kokie nors įrašai, kad žmonės matytų, kad dalyvavo visuomeninėje veikloje arba, tarkime, lankė būrelius pagal savo profesiją. Bet vertinimas. Dėl ko negalėčiau sutikti, kad galėtume sukurti bendrą neformaliojo švietimo vertinimo sistemą, nes ji nieko nepasakys. Iš tikrųjų sunku įvertinti ne tik rajono lygmeniu, bet ypač visos Lietuvos lygmeniu. Dėl to mes turėsime problemą, nes vertinimai gali būti per daug perdėti ir jie neatitiks savo formos. Ar nemanote, kad vis dėlto šios dalies reikėtų apskritai atsisakyti, kad jos nebūtų? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Edmundai. Šitą dalį mes svarstėme su viceministru profesoriumi R. Skaudžiumi, ilgai diskutavome. Matote, neformalusis ugdymas gali būti įvertinamas šiek tiek kitaip, pagal aktyvumą. Tai yra nustatyti tam tikrą balų skaičių, kiek jis turi pasiekti, pavyzdžiui, kiek valandų lankyti. Galima žengti ir kitokiu keliu. Galima sudaryti neformaliojo ugdymo įstaigų tam tikrą reitingų lentelę – meno mokyklos, sporto mokyklos, kiti – ir pagal tą reitingų lentelę duoti balus. Tai yra tikrai ne kokybinis vertinimas, čia yra aktyvumo vertinimas, kuris yra vis dėlto svarbus, kuris rodo, ar jaunuolis per savo ugdomąjį laiką aktyviai veikia vienoje ar kitoje srityje. Tai aš taip išsivaizduoju. Gali būti ir toks požiūris.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, tikrai pasiūlymas labai vertingas ir geras, nes tikrai ne vienam vaikui egzaminai yra didelis stresas. Ir egzaminų metu per tą vieną valandą iš esmės sprendžiasi vaiko ateities likimas. Toks pasiūlymas iš esmės vaikui sumažintų stresą, palengvintų stojimą į universitetus ar kitas aukštąsias mokyklas,

kad būtų vertinamas ne tik tą akimirką gautas kažkoks įvertinimas, pažymys, bet ir dalies, tarkime, dvejų, trejų metų, koks nors vidurkis.

Mano klausimas yra toks. Kaip manote, kaip patys universitetai, kitos aukštosios mokyklos, kolegijos ir taip toliau galėtų priimti, kaip galėtų tas priėmimas vykti, kai yra taip diferencijuotas, tarkime, stojimo balas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Taip, čia reikėtų sinchroniškai, jeigu šitas projektas vienokia ar kitokia pataisyta forma būtų priimtas, 2027 metais sinchroniškai turėtume keisti ir Mokslo ir studijų įstatymo 59 straipsnį, reglamentuojantį priėmimą į aukštąsias mokyklas. Aš manau, esu giliai įsitikinęs, kad mes turėtume įvesti tokią europinę ir pasaulinę sistemą, kokia egzistuoja, ir duoti pagaliau teisę pačioms aukštosioms mokykloms atsirinkti pagal šitos brandos rezultatus ar kitaip savo būsimuosius studentus.

PIRMININKAS. Klausia V. Targamadžė.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Iš tiesų labai geras pasiūlymas, mano supratimu, nes ilgą laiką kalbame apie kaupiamąjį balą ir jis pamiršamas, o čia leistų mokiniui, abiturientui, įsivertinti savo kompetencijas ir galimybes, tai matytų aukštosios ir kitos mokyklos. Mano klausimas būtų: kaip jūs galvojate, kaip greitai būtų galima tai padaryti ir kokių reikėtų sprendimų?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Šiam projektui įgyvendinti, profesore? Dar penkerių metų būtinai reikia, nes turi būti daug kas pakeista, turime žiūrėti ir į vertinimo sistemą, kad ji taip pat sinchroniškai judėtų su numatomais pokyčiais. Turime duoti laiko tėvams, jaunimui susivokti ir susigyventi su mintimi, kad mes vertinsime ir vidurkius, kad bus ir vidurkiai, o vidurkiai, mano giliausiu įsitikinimu, yra didžiulė mokinio motyvacija, motyvacija mokytis.

Aš galvoju, tie penkeri metai yra būtinai reikalingi šitam projektui įgyvendinti. Jeigu darytume anksčiau, skubėtume, būtų didelė sumaištis, o čia reikia labai rimtai pasirengti, nes tai yra esminis keitimas, užbaigiantis tą pasirengimo stoti erą, o mes pagaliau galėtume vertinti žmogaus brandą, ar jis moka rašyti, ar jis moka skaityti, ar jis moka skaičiuoti, ar jis žino pasaulį.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas akademike, jūsų parengtas įstatymo projektas tikrai man asmeniškai patinka ir priminė laikus, kas vykdavo Gedimino technikos universiteto Medžiagų atsparumo katedroje. Dėstytojai sovietiniais laikais reikalaudavo laiku pateikti darbus, dalyvauti paskaitose ir pratybose, jeigu tu sėkmingai visur pasirodydavai, 10 % atsinešdavai į egzaminą. Vadinas, tau belikdavo gauti geresnį pažymį. Tai vienas dalykas. O klausimas būtų, ar vidurkis būtų paskutinių mokslo metų imamas, ar kokių trejų metų imamas? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš manau, kad būtinai reikia kol kas imti nuo 8 klasės, tai yra 8, 9, 10, 11, 12, – ketverių metų, nes reikia didesnės imties, nes jeigu skaičiuosime nuo vieno metų, dėl vertinimo skirtumų mes turėsime didžiules paklaidas, o kai imtis bus didesnė, statistškai nebus taip skriaudžiami studentai, būsimieji studentai, ir bus labiau patikimi rodikliai. Bent ketverių metų reikėtų iš pradžių, todėl nukeltas tas laikas.

PIRMININKAS. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano supratimu, tam tikra prasme tai yra švietimo revoliucinis projektas gerąja prasme, nes jis padarytų tai, apie ką mes jau ne kartą kalbėjomės – suteiktų tikrą autonomiją aukštosioms mokykloms pasirinkti geriausius studentus... kurie iš įvairių pusių atspindi savo gebėjimus, igūdžius, kompetencijas, įgytas vidurinėje mokykloje. Klausimas yra toks: kokių pokyčių dar reikėtų mokyklose, kad būtų galima tinkamai įvertinti mokinių pasiekimus, kad tie vidurkiai būtų objektyvūs? Kaip žinote, pasitaiko atvejų, kai kai kuriuos mokinius mokytojai timplėli, kai kuriuos specialiai šiek tiek padusina ir įvairūs tokie dalykai. Kokių dar pokyčių reikėtų, kad tie vidurkiai būtų objektyvūs?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Apie tai mes šnekėjome ilgai su ministerija, su profesoriumi Ramūnu. Jau dabar yra tokia sistema, kuri stebi tą vertinimą. Reikia kvalifikuoti mokytoją, pirmiausia reikia kvalifikuoti mokytoją. Reikia apmokyti mokytoją, reikia vieningų vertinimo standartų. Todėl tokį padaryti mechanizmą nėra lengva ir tam reikia laiko. Aš manau, turi būti ta pati metodika ir turi būti tos metodikos priežiūros mechanizmas, ne tik metodika, bet ir priežiūra, kad jos laikytųsi.

PIRMININKAS. Ir klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas akademike, aš asmeniškai ir pasirašiau, ir džiaugiuosi šiuo projektu. Tikrai man yra klausimas vienas. Aišku, sustiprintume aukštųjų mokyklų kokybę ir specialistų rengimą. Dalis tų, kurie neišlaikė, nesurinko reikiamų balų... mes tikrai galbūt parengtume kvalifikuotus specialistus, jie nueitų dirbti tikrai į darbo rinką, tai yra profesinis orientavimas, ir jie į profesines technikos mokyklas galėtų sėkmingai eiti ir mokytis. Kaip jums atrodo, koks skaičius šiuo atveju galėtų, sumažėtų šiandien, jeigu jau mes paskelbtume, pavyzdžiui, sakykime, nuo kitų metų, kokia dalis būtų procentais, kaip jums atrodo taip žiūrint?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiama Laima, bijau pasakyti procentus. Šiaip dabartinė praktika yra tokia, kad tėveliai ir vaikeliai nori 100 % iš suolo nueiti į aukštąją mokyklą. Šitą požiūrį apskritai reikia iš esmės keisti. Reikia profesinio orientavimo, reikia gražinti atgal profesinį orientavimą. O štai šita brandos sistema su profesiniu orientavimu iš tikrųjų leis ir įvertinti vaiką, ir vaikui įsivertinti, ką jis gali ir ko jis negali. Atvirai jam sakyti, kas tu esi ir kur tavo geriausia vieta. Profesinė mokykla nėra blogis, yra pašaukimas, tiesiog jis yra kitoks. Procentų aš negaliu dabar pasakyti, bet aš galvoju taip: jeigu iš vaikų populiacijos 50 % eitų į aukštąjį mokslą, 50 % čia, tai jau būtų, oi, kaip gerai, tai būtų labai gerai.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių pasisakyti. Prieš kalba V. Juozapaitis. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju. Pareikšdamas ir išreišdamas visą pagarbą gerbiavam akademikui... Ne, jūs galite grįžti. Čia ne klausimas. Aš jau dabar kalbėsiu. Jūs dabar tik klausykitės. Vis dėlto šiandien negaliu pritarti. Prašau ir visą Seimą taip pat šioje studijoje nepritarti, nes įstatymo projektas yra toks, liaudiškai tariant, žalias. Jame yra prieštaravimų kitoms Švietimo įstatymo nuostatoms, tai reikėtų paderinti ir suderinti bent jau su Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Vyriausybe. Aš jau nekalbu apie galimą tiesioginį prieštaravimą Konstitucijai, kai yra kvestionuojama aukštųjų mokyklų, universitetų, autonomija. Šiuo įstatymo projektu bandoma sakyti, kad dabar jau galės aukštosios mokyklos pasirinkti gabesnius ir taip toliau. Mielai ponai, šiandien įstatymas numato tokią galimybę ir aukštosios mokyklos be jokio vargo gali pačios nuspręsti, ar baigimas ir kokios nors neformaliojo ugdymo įstaigos pažymėjimo turėjimas suteikia didesnę galimybę patekti į aukštąją mokyklą, ar ne.

Kalbant apie, be jokios abejonės, reikalingą Vyriausybės išvadą dėl šio klausimo, dar būtina ir Rectorių konferencijos išvada. Tas klausimas turi būti apvarstytas būtent visų Lietuvos aukštųjų mokyklų kontekste, nors mes kalbame apie bendrąjį ugdymą.

Kita vertus, suplakimas neformaliojo ugdymo ir neformaliojo, papildančio formalųjį, yra arba visiškai nesupratimas šios esmės, arba tyčinis noras įvelti mus į visišką košę todėl, kad neformalusis švietimas šiandien neturi jokių rėmų, arba jokios kontrolės, jokios sistemos, pagal kurią būtų vykdoma viena ar kita programa. Bet kokiam rūsyje kokia nors muzikinė mokykla arba archeologų būrelis neregistruotas...

PIRMININKAS. Laikas!

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). ...reiškia galimybę pridėti kokį nors plusą tiems vaikams. Laikas! Laikas ateis, visai teisingai.

PIRMININKAS. Laikas jums pasisakyti baigėsi.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Laikas baigti su šiuo įstatymo projektu ir prašau balsuoti...

PIRMININKAS. Išjunkite, išjunkite. L. Nagienė kalba už.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų labai keista klausyti, kad aukštosios mokyklos turi įvertinti šitą projektą. Mes kalbame apie vaiką, kuris mokosi bendrojo ugdymo mokykloje, kuris mokosi gimnazijoje. Mes šiandien prikepėme teisininkų, kurie sėdi prekybos centruose, dirba kasininkais, lyg pabaigę aukštąjį mokslą, gavę aukštojo mokslo diplomą. Mes kaip tik norime pakelti kokybę, pasirinks vaikas tas, kuris žino, ko jam siekti gyvenime. Mes kalbame apie profesinį orientavimą, kad šiandien kai kurių mūsų tėvų svarbus tikslas yra tik turėti aukštojo mokslo diplomą. Aš manau, kad branda yra labai svarbu, kad vaikas būtų pasiren-

gęs ten, kur jam būtų geriausia, kur jis bus galbūt naudingiausias mūsų visuomenei. Todėl keturi egzaminai, kurie būtų numatyti ir apie kuriuos mes kalbame, jau kalbėjome ir anksčiau, labai svarbu – ir matematikos, ir lietuvių kalbos. Gaila, kad šiandien pabaigusią vidurinę mokyklą paprašius pasirašyti lietuviškai nesugeba parašyti. Žinote, ar tai atitinka mūsų brandą, ar atitinka mūsų pažymėjimą, kurį įteikėme? Todėl tikrai kviečiu balsuoti už, nes tas pasiruošimas... Teisingai akademikas pasakė – bus penkerių metų laikotarpis, ne nuo šiandien, ne nuo rytojaus šitas įstatymas įsigalios. Tikrai kviečiu visus palaikyti šitą teisės aktą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nuomonės išsakytos. Balsuojame po pateikimo dėl Švietimo įstatymo 38, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1214.

Užsiregistravo 104, balsavo 103: už – 56, prieš – 21, susilaikė 26. Po pateikimo pritarta. Siūlomas komitetas: pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 12 dieną. Galime bendru sutarimu tam pritarti? Ačiū, pritarta.

Gerbiami kolegos, jau ir pranešėjas užsiminė pristatydamas, kad tam reikės Vyriausybės išvados. Tam turbūt irgi neprieštarausite, kolegos, taip? Taip. Pirmas J. Sabatauskas, V. Juozapaitis ir... Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėjau paklausti, kadangi dar popietinės darbotvarkės klausimų buvo ir rytiniame posėdyje, kada mes dėl jų balsuosime?

PIRMININKAS. Aš ką tik norėjau tai pasakyti. Prašom, gerbiamas V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Jūs nepaskyrėte... Seimas nepaskyrė komitetų.

PIRMININKAS. Paskyrėme Švietimo ir mokslo komitetą.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Prašau tada kaip papildomą Kultūros komitetą.

PIRMININKAS. Kokį?

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Kultūros komitetą kaip papildomą.

PIRMININKAS. Aišku. Ačiū. Yra pasiūlymas. Kaip pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, o kaip papildomas – Kultūros komitetas. Dėl Švietimo ir mokslo komiteto ginčų?.. Vienbalsiai. (*Balsai salėje*) Dėl papildomo siūlau balsuoti. Prašom. Kas už tai, kad kaip papildomas būtų Kultūros komitetas? Pašom balsuoti.

Užsiregistravo 103, balsavo 102: už tai, kad kaip papildomas būtų Kultūros komitetas, balsavo 48, prieš – 38, susilaikė 16. Papildomas komitetas neskiriamas.

Gerbiami kolegos, kaip ir kolega Julius, norėčiau paprašyti padaryti svarstymų pertrauką, kadangi rytinėje darbotvarkėje yra apsvaistytas keletas klausimų ir dėl jų nebalsuota. Siūlyčiau balsuoti dėl šių klausimų.

A. Kupčinskas dėl vedimo tvarkos. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ankstesniame balsavime mano balsas buvo prieš.

PIRMININKAS. Gerai, dėl protokolo – balsas prieš.

Čia bus balsavimai dėl teisėjų perkėlimo ir pora kolegų pristatytų. Kantrybės, minutėlę, techniką įstrigo.

15.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas Nr. XIVP-1426(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – projektas Nr. XIVP-1426. Priėmimas. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Artūro Driuko laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąją administracinę teisimą“ projektas. Prašom.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 105, balsavo 105 Seimo nariai: už – 105. Vienbalsiai. Perkėlimui pritarta. (*Gongas*)

15.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1427(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjo Aleno Piesliako laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1427. Prašom balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102 Seimo nariai: už – 102. Pritarta. (*Gongas*)

15.18 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos Jūratės Varanauskaitės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1428(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Seimo nutarimo dėl Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėjos J. Varanauskienės laikino perkėlimo į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą projektas Nr. XIVP-1428... (*Balsai salėje*) Atsiprašau, Varanauskaitės. J. Varanauskaitės.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 101, balsavo 101 Seimo narys: už – 101. Pritarta. (*Gongas*)

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Viliją Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1429(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Viliją Mikuckienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1429.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102 Seimo nariai: už – 102. Pritarta vienbalsiai. (*Gongas*)

15.19 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1430(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo laikinai perkelti Lietuvos apeliacinio teismo teisėją Neringą Švedienę į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą“ projektas Nr. XIVP-1430.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 102, balsavo 102: už – 102. Pritarta vienbalsiai. (*Gongas*)

15.20 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1244 (pateikimo tęsinys)

Dar yra apsvarstytų pora klausimų. Darbotvarkės 2-11 klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1244. Prašom. Pateikimas.

Užsiregistravo 103, balsavo 103: už – 38, prieš – 51, susilaikė 14. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas. Kas manote, kad reikia tobulinti, balsuojate už, kas atmesti, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 106, balsavo 105: už tobulinimą – 46, kad reikia atmesti – 59. Atmesta.

15.22 val.

Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1268 (pateikimo tęsinys)

Rezervinis 2 klausimas – įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1268. Pranešėjas – A. Lydeka. Pateikimas.

Užsiregistravo 107, balsavo 107: už – 65, prieš – 7, susilaikė 35. Po pateikimo pritarta. Siūlo mas Užsienio reikalų komitetas kaip pagrindinis ir turbūt papildomą pasiūlys kolega A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ne, aš nepasiūlysiu papildomo. Aš prašyčiau Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Gerai. Pritariame turbūt bendru sutarimu dėl Vyriausybės?..

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Ar balsuojame? (*Balsai salėje*) Yra norinčių balsuoti dėl Vyriausybės išvados. Gerai. Dėl komiteto turbūt sutarėme, kad Užsienio reikalų. Dėl išvados balsuojame.

Už Vyriausybės išvadą balsavo 103, prieš – 2, susilaikė 2. Pritarta dėl Vyriausybės išvados. Svarstymo data – balandžio 26 diena. Ačiū.

15.24 val.

Peticijų įstatymo Nr. VIII-1313 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1345 (pateikimas)

Grįžtame prie popietinės opozicinės darbotvarkės. Darbotvarkės 2-3 klausimas – Peticijų įstatymo Nr. VIII-1313 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1345. Pranešėja – A. Kubilienė. Prašom, kolege, į tribūną.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, manau, daugeliui iš mūsų rūpi pilietinės visuomenės aktyvumas. Iš tikrųjų norime, kad piliečiai pasitikėtų ne tik valstybinėmis institucijomis, bet ir teiktų pasiūlymus ir įvairias pastabas. Tam mes turime puikų instrumentą, tai yra peticiją, ją mums garantuoja ir Konstitucija, ir įstatymai. Kaip žinome, tikriausiai visi žinote, kad peticijų yra labai įvairių, yra, kur žmonės pasirašo po vieną ir labiau sprendžia tokius individualius dalykus, kartais tai būna, labai dažnai, ir yra peticijos, kurių turinys iš tikrųjų suvienija tikrai didelius žmonių kiekius, parašų būna 10 tūkst. ir daugiau.

Mano pasiūlymo esmė ir yra, kad tos iniciatyvos, tos peticijos, kurias pasirašė didesnė dalis žmonių, tai yra 10 tūkst. ir daugiau, būtų svarstomos atskirame posėdyje ir iniciatoriai galėtų pakviesti, jų nuomone, reikalingus ekspertus, kurie galėtų kompetentingai atsakyti į Peticijų komisijos narių klausimus. Šiuo projektu iš tikrųjų siekiu išryškinti ypač didelio visuomenės palaikymo sulaukusias peticijas. Šiandien, manau, labai svarbu pasiūsti visuomenei žinią, kad mums rūpi pilietinis aktyvumas, kad esame pasiruošę išklausti juos, kad laukiame konstruktyvių pasiūlymų. Manau, tai labai pasitarnautų tiek valstybės valdymui, tiek plėtojant demokratiją. Ačiū, galiu atsakyti į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Tai iš tikrųjų, kolege, jums daug ką atsakė Teisės departamentas dėl jūsų pasiūlymo, bet vis dėlto norėčiau paklausti. Ar jūs tikrai turite kokios nors informacijos,

kad, tarkime, nebuvo išklaustyti ekspertai arba kažkokie atstovai ar, tarkime, buvo atmestos petijcijos, kurios pateiktos ir tvarkingai pasirašytos? Ar turite tokios informacijos?

Ir pagrindinis klausimas, kodėl būtinai, pabaigus posėdį, pavyzdžiui, mums trečiadienį, reikia skelbti kitą posėdį tam, kad svarstytume tą peticiją? Kodėl mes negalime įtraukti į to paties posėdžio darbotvarkę, o būtinai būtų kitas formaliai? Mes trečiadieniais posėdžiaujame, bet nu-traukiame posėdį ir paskui pasakome – dabar jau kitas posėdis, vėl iš naujo registruojamės, tvirtiname darbotvarkę. Kur čia esmė kito posėdžio?

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Ši iniciatyva ir atsirado prašymu piliečių, kurie stebi jūsų vadovaujamo komiteto posėdžius. Pagrindinis nusiskundimas buvo toks, kad tai vyksta labai formaliai ir labai greitai, neišklausomos visos nuomonės ir nėra galimybių pasikviesti tam tikrų ekspertų, jų nuomone, galbūt ne komisijos, bet tų pasirašiusiųjų nuomone, reikalingų ekspertų, kad būtų atsakyta į visus klausimus.

PIRMININKAS. Klausia T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū. Dėkoju už pristatymą ir už originalią idėją. Įstatymo projektu siūlote numatyti konkretų skaičių parašų, tai 10 tūkst. Tikriausiai vertinant, ar peticija atitinka šią skaitinę išraišką, reikėtų patikrinti tų parašų originalumą. Tai ar čia jūs numatote, kad Peticijų komisija gal kažkaip parašų lapus išduos arba gal čia apie elektroninius parašus kalbama, o gal reikės kažkokią specialią komisiją sudaryti parašams tikrinti? Jūs tikriausiai patikslinsite šitai?

Dar kitas mano toks originalesnis pasiūlymas būtų toks, kad galbūt reikėtų įstatyme numatyti, kad tuos parašus į Seimą reikėtų pristatyti didelėse kartoninėse dėžėse, užklijuoti ant jų Vyti ir parašyti, kad tose dėžėse yra tautos balsas. Tai nežinau, gal irgi šitą pasiūlymą apsvarstysite tobulindama projektą? Ačiū už atsakymą.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū. Iš tikrųjų, manau, kad jūsų pasisakymas įžeidžia dalį pilietinės visuomenės ir nėra etiškas, nes pilietinės visuomenės dalyvavimas valstybės valdyme yra labai svarbu.

Bet galiu atsakyti į tą klausimą dėl 10 tūkst. parašų. Šitą klausimą iškėlė gerbiama kolegė Ieva, aš iš tikrųjų nežinojau, kad yra nepasitikėjimas tais parašais, bet tikrai sutinku, kad galbūt svarstymo stadijoje būtų galima įdėti kokią nors papildymą, kad tie parašai koku nors būdu būtų patikrinti.

Dėl 10 tūkst., manau, taip pat galima diskutuoti, ar tai turėtų būti 7, ar 8, bet kalbu apie tai, kad tai nėra vieno asmens išsakytos kokios nors individualios pozicijos.

PIRMININKAS. Matau, dėl vedimo tvarkos – A. Nekrošius. Tuoju, sekundę. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Kiek žinau, dar nėra pirmadienis ir salėje tikrai būtina dėvėti kaukes, todėl paprašyčiau, kad visi pasisakantieji taip pat atkreiptų dėmesį ir jas dėvėtų.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Kolega, pastaba teisinga. Kas be kaukių, bent jau aš dabar neįžvelgiu, tai pasistenkite užsidėti. Prašau, tęsiame. Klausia D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju pirmininkui. Gerbiama pranešėja, gal šiek tiek klausimas gali būti panašus į prieš tai pasisakiusio...

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Jeigu galima, garsiau, nes nesigirdi.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Klausimas gali būti panašus į prieš tai pasisakiusio Peticijų komisijos pirmininko. Aš irgi kaip Peticijų komisijos narys, tiesą sakant, skaitydamas šitą projektą nesuprantu iki galo jo esmės, nes Peticijų komisijos pirmas uždavinys visada yra įvertinti atitiktį, ar peticija atitinka įstatyme numatytus reikalavimus. Tiesą sakant, nėra svarbu, ar vienas asmuo, ar 10 tūkst., ar 100 tūkst., esminis dalykas yra turinys. Jeigu atitinka, ji yra svarstoma iš esmės su visais ekspertais ir visa kita kitoje stadijoje. Todėl ar negalvojate, kad, galbūt siekdami iš esmės gero siekio – įtraukti didesnę visuomenės dalį, mes tarsi apribojame ir ignoruojame tuos, kad galbūt geriausi pasiūlymai gali būti, bet jeigu vienas teikia? Sakau, man šiek tiek susidaro toks įspūdis, kad siekis tarsi geras, bet to kažkokio esminio tikslo čia nebus.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū už labai gerą klausimą. Jeigu jūs esate tos komisijos narys, tai tikriausiai atkreipėte dėmesį, kad dažnai tų peticijų, kurias pasirašo tūkstančiai žmonių (tikriausiai žmonės skaito, ką pasirašo), turinys paprastai yra parengtas labai kompetentingai. Paprastai tokias peticijas rengia teisininkai ar kokie kiti specialistai. Tikriausiai jūs geriau už mane žinote,

kad mes turime pavienių asmenų peticijų. Su visa pagarba jiems, iš tikrųjų yra puikių peticijų, bet kai kurie yra tiesiog nuolatiniai rašytojai, jų peticijos yra labai dažnos ir tokios labai individualios. Šitos peticijos kartais būna ir didesnės apimties, todėl manau, kad turi būti skirta pakankamai laiko, kad būtų išsamiai atsakyta į klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, kolega T. V. Raskevičius iškėlė tikrai labai svarbų klausimą – kaip būtų galima patikrinti surinktus parašus? Mano buvo dar praeitos kadencijos sumanymas, kad galbūt Seimo platformoje, tarkime, tinklalapyje būtų galima pasirašinėti naudojantis elektronine bankininkyste ir panašiai ir galbūt tenai surinkus tam tikrą skaičių parašų būtų galima įgyvendinti jūsų šitą numatytą projektą. Ką jūs apie tai manytumėte?

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Aš iš tikrųjų pritarčiau jums. Manau, kad kiekvienas komisijos pirmininkas, komiteto pirmininkas nuolatos turi tobulinti savo komiteto veiklą tiek teisės aktų, tiek tokių techninių galimybių požiūriu, apie ką jūs kalbate.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsiprašau, tikrai mes nedarėme nieko. Mačiau, kad K. Masiulis buvo užsiregistravęs, staiga dingo. Prašau, Kęstuti, paklausti.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke, už gerą valią. Iš tikro kažkaip išnyko, nesupratau. Būtų du tokie klausimai.

Vienas klausimas yra iš tikro prasmingas. Jeigu jau čia tie 10 tūkst. yra svarbu, tai būtų svarbu patikrinti, kad jie yra tikrai gyvi. Kai jūs sakote, kad tai kažkuo žeidžia, – niekuo nežeidžia. Tai tada mes panaikinkime policiją ir visokias kitas institucijas, tada preziumuokime, kad visi žmonės visados yra sąžiningi, visi sumoka mokesčius, nepažeidžia gatvės taisyklių, važinėja blaivūs ir taip toliau, ir panašiai. Taip nėra. Lygiai taip pat ir čia gali būti.

Kitas klausimas. Kodėl 10 tūkst. yra svaresnis dalykas negu vienas, bet prasmingesnis klausimas?..

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Dėl tų parašų patikrinimo. Iš tikrųjų kažkaip net neturėjau omenyje, kad jie gali būti klastojami ar kaip nors, bet čia galbūt pagal sugedimo lygį. Sutinku su jūsų pastaiba ir su tuo, kas jau buvo minėta ir kolegos A. Nekrošiaus, tikrai būtų galima atsakyti, kad galbūt galima ir kokią nors pataisą įkelti į šitą projektą, kad būtų galima pataisyti.

Mano projekto esmė buvo kalbėti apie tas iniciatyvas, kurios sulaukė didesnio palaikymo. Tikriausiai sutiksite, kad jeigu jums pasiūlys pasirašyti peticiją, jūs ją tikriausiai perskaitysite ir pasižiūrėsite, ar jums tinka turinys. Aš jau kalbėjau, kad tos peticijos, kurias pasirašo vienas žmogus, yra ir tokių nuolatinių rašytojų, yra labiau toks individualus požiūris į vienokį ar kitokį reiškinį. Esmė buvo tokia, kad kuo daugiau piliečių dalyvautų valstybės valdyme.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonės už, prieš. Už kalba A. Nekrošius, nes T. Tomilino nematau. Prašom, Arvydai.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Tikrai manau, kad vertas svarstyti šitas klausimas, manau, kad tikrai reikėtų įrašyti kokius nors saugiklius dėl to 10 tūkst., tikrai būtų galima pasiūlyti pataisas, kur būtų patikrinti tie parašai. Manau, kad Peticijų komisija turėtų naują įrankį, naują posėdžių galimybę žmonių valiai įgyvendinti. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir prieš nori pasisakyti E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolegą, iš tikrųjų nežinau, ar čia buvo pasakyta, kad nevertiname ekspertų. Visi ekspertai, kurie prašosi į posėdį, visada yra priimami, čia ir D. Griškevičius sakė, kad ekspertinis vertinimas taip pat daromas, nes mes patys negalime priimti siūlymų dėl teisės aktų neturėdami ekspertinio vertinimo. Mes rašome raštus ir netgi Teisės departamentas – visi prisideda, taip pat klausome visų, kokią dokumentaciją bepateikia tie teikėjai.

Savaime suprantama, kad pateikta peticija turi būti atpažįstama. Bent vienas asmuo turėtų oficialiai teikti, kad tikrai būtų atpažįstama, kas pasirašo ir deklaruoja, kad tai – ne koks nors fiktyvus asmuo, o tikras asmuo. Manychiau, kad ta peticija tikrai nieko neverta, ne peticija, o įstatymo projektas nieko nevertas, nes viskas vykdoma, ką ir parašė Teisės departamentas.

Dar norėčiau pridurti, kad iš tikrųjų Teisingumo ministerija dirba su nauja redakcija. Galbūt iš tiesų būtų galima pasiūlyti kokių nors kitų būdų, kaip galima būtų patobulinti peticijų priėmimą, galbūt čia daugiau susiję ne su Seimo veikla, pas mus gana aišku – visos peticijos teikiamos

dėl to, kad būtų patobulintas vienas ar kitas teisės aktas. O dėl kitų vietų, tarkime, peticijų komisijas turi ir ministerijos, ir savivaldybės, jas taip pat galbūt reikėtų geriau reglamentuoti, nes ten jos nėra labai populiarios. Galbūt į tą sritį būtų galima įtraukti daugiau piliečių, ypač susijusių su vietos savivaldos veikla, nes iš tikrųjų girdėti tam tikrų nuogastavimų, kad sunku organizuoti tą peticijų veiklą. Tik tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl Peticijų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo. Prašom.

Užsiregistravo 76, balsavo 76: už – 34, prieš – 31, susilaikė 11. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas. Kas manote, kad reikia taisyti, balsuojate už, kas manote, kad reikia atmesti, balsuojate prieš.

Užsiregistravo 78, balsavo 78 Seimo nariai: už – 35, prieš – 43. Atmesta.

15.40 val.

Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-994 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-994. R. Šalaševičiūtė. Prašom.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, teikiu Socialinės paramos mokiniams įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Juo yra siūloma mokiniams, besimokantiems pagal priešmokyklinio ugdymo programą ar pagal pradinio ugdymo programą 1, 2, 3 ar 4 klasėje, mokykloje organizuoti nemokamus pietus. Jie būtų skiriami šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka, nevertinant gaunamų pajamų. Nuo 2008 metų pagal priešmokyklinio ir pradinio ugdymo programas mokomi visi vaikai turėjo teisę į nemokamus pietus. Tai sumažino socialinę įtampą mokyklose, sumažėjo įtampa tarp turtingų ir mažiau turtingų tėvų vaikų. Vėliau atėmus šią teisę, tik nuo 2020 metų etapais buvo pradėtos įgyvendinti nemokamo maitinimo programos. Tik nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. nemokami pietūs organizuojami ir maitinami priešmokyklinio amžiaus bei pradinių 1 ir 2 klasių moksleiviai. Tuo tarpu pradinių 3 ir 4 klasių moksleiviams nesuteikta teisė gauti nemokamus pietus. Tiekiant nemokamą maitinimą visiems priešmokyklinių ir pradinių klasių vaikams, sumažėtų socialinė ir emocinė atskirtis tarp pradinių klasių moksleivių, būtų ugdomi teigiami moksleivių mitybos įpročiai, užtikrinamas moksleivių mitybos režimas, taip pat būtų tobulinami tarpusavio bendravimo įgūdžiai.

Noriu atkreipti dėmesį, kad dar šios kadencijos pradžioje, 2020 m. gruodžio 23 d., Vyriausybės, dabartinės Vyriausybės, buvo teikiamas Socialinės paramos mokiniams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo projektas, jame taip pat buvo kalbama apie 5 straipsnį. Jau tada du dabartinių valdančiųjų Seimo nariai I. Haase ir S. Jovaiša teikė pasiūlymą, kad maitinimas būtų teikiamas 3 ir 4 klasių moksleiviams, tačiau priėmus įstatymą šios nuostatos neliko. Būtent tada svarstymo metu Seimo nariai R. Tamašunienė, G. Paluckas, A. Vinkus, D. Griškevičius (tai matyti iš stenogramos) kalbėjo apie tai, jog nepakanka maitinti pirmokus ir antrookus, reikia nediskriminuoti pradinukų trečiokų ir ketvirtokų, taikyti ir jiems nemokamą maitinimą. Praeitais metais, 2021 m. lapkričio 11 d., Seimo nariai L. Kukuraitis ir T. Tomilinas pateikė 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jame taip pat siūlė, kad būtų nemokamai maitinami trečiokai. Iš stenogramos matyti, kai kurie Seimo nariai, tai L. Nagienė, A. Sysas, taip pat išsakė, kad mes negalime diskriminuoti trečiokų ir ketvirtokų, maitinimas turi būti lygiai vienodai taikomas visiems besimokantiems pagal pradinio ugdymo programas. Tačiau ir čia nebuvo priimta, nors projektas nebuvo atmestas, tiksliau, buvo pasiūlyta iniciatoriams projektą tobulinti.

Aš noriu atkreipti dėmesį, kad projektas teikiamas tuo metu, kai viskas pas mus jau pabrangę: paslaugos, mokėjimai už komunalines paslaugas, pabrangęs maistas. Turbūt tie Seimo nariai, kurie šiandien sėdi salėje ir kurių vaikai mokosi mokyklose, žinote, kad per mėnesį vienam vaikui, jeigu yra perkami pusryčiai ir pietūs, didmiesčiuose kainuoja iki 100 eurų. Jeigu yra trys ar keturi vaikai, paskaičiuokite, kokios sumos reikia, kai žmonės jau nesugeba sumokėti komunalinių mokesčių. Aš domėjausi šiandien, kiek kainuoja kai kurių mažųjų savivaldybių moksleivių

maitinimas, jis kainuoja pigiau tiek valstybei, tiek tėvams. Todėl atsižvelgus į šias aplinkybes, jos, aš manau, tikrai yra šiandien labai svarbios, prašau pritarti teikiamam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama kolege, už pristatymą. Jūsų nori paklausti. Klausia O. Leiputė.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Gerbiama kolege, mes visada pasisakome už tai, kad nemokamas maitinimas būtų visiems...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Mikrofoną išjungėte kolegei Orintai.

PIRMININKAS. Šiandien su technika kažkas. Sekundėlę. Prašom kalbėti toliau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Visada mes, socdemai, pasisakome už tai, kad būtų nemokamas maitinimas bent jau visiems pradinukams. Mano klausimas būtų jums toks: be abejo, tai tikrai mažina diskriminaciją ir vaikai nejaustų atskirties, ir vaikų sveikata būtų geresnė, jeigu laiku pasimaitintų. Visi tik pliusai. Bet ką jūs manote apie maisto kokybę? Nes vaikai yra labai išrankūs. Kokios būtų jūsų mintys?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Pirmiausia turbūt reikia paminėti, kad 2008 metais prieš krizę, kai Tėvynės sąjungos atstovai, būdami valdantieji, atėmė nemokamą maitinimą, aš nelabai ir priitariau tam, nes paaiškėjo (tuo metu aš kaip tik buvau vaiko teisių apsaugos kontrolierė, važinėjau po mokyklas), kad maistas tikrai kai kur nekokybiškas ir vaikai nevalgo, yra išmetama.

Tačiau dabar, kai buvo sugrįžta jau 2020 metais prie nemokamo mokinių maitinimo, kadangi atsakingos yra būtent ir valstybė, ir savivaldybės, už maisto paruošimą moka savivaldybės, buvo pereita prie kitokių modelių. Pirmiausia prie švediško stalo maitinimo, aišku, dėl tų mokyklų, kurios pačios gamina, abejonių nekyla, maistas yra kokybiškesnis ir tikrai nebebūna taip maistas išmetamas. Aš manau, kad maistas būtų kokybiškas ir vaikai noriai valgytų, turi būti einama tuo pačiu keliu, tai yra gaminama vietoje, turi būti švediškas stalas, kad vaikas galėtų pasirinkti, tada problemų tokių nebūtų. Be abejo, tai dar ir savivaldybės pareiga kontroliuoti. (*Balsai salėje*) Todėl, kad...

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Nebespėjau atsakyti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, juokaudamas aš galiu pasakyti, kad mano anūkėlis skundžiasi, kad ten „Coca-colos“ nebūna ir *čipsų*. Tikrai kokybės jam trūksta.

Bet aš suprasčiau, jeigu jūsų partija būtų valdančioji ir jūs pasiūlytumėte, suprasčiau tokią siūlymą. Bet ar jums neatrodo, kad truputį neatsakinga yra siūlyti, žinant mūsų finansinę situaciją, infliaciją ir visa kita? Čia yra toks populizmas ir nieko kito.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiamas Kęstuti, drįstu priminti, kad aš nesu partinė, o iš frakcijos, kurioje esu. Būtent Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija ir atgaivino nemokamą maitinimą. Taip. Ir pirmokų, ir antrokų, nes būtent nuo 2020 metų šis maitinimo procesas vyksta. Dabar sakyti, kad populistinis... jokių būdu – ne, nes praeitos Vyriausybės programoje buvo labai aiškiai pasisakyta... Nepertraukite tik. Praeitos buvo pasisakyta, kad... Nes taip žiūrėte įtartinai, jau galvojau, dabar replikuosite. Buvo pasisakyta kasmet pridėti po vieną klasę, kol visi pradinukai bus maitinami. Ir jūsų, dabar valdančiųjų, programoje būtent yra tos nuostatos, kad reikia remti, padėti sunkiai gyvenančioms šeimoms. Aš manau, kad praeitos kadencijos programos tęstinumas jūsų programoje irgi turi būti užtikrinamas.

PIRMININKAS. Ačiū. Puikiai vieni kitus pažįstame, tai labai smagu. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, projekte skaitau, kad pati mokykla organizuos nemokamus pietus. Mano toks pamąstymas. Galbūt reikėtų pateikti pasiūlymą, kad patys tėveliai nuspręstų, ar jie nori to nemokamo maitinimo. Šiuo metu pagal visas nuostatas yra sakoma, kad automatiškai visi gautų, bet patys tėveliai galėtų pasakyti, kad jie nepageidauja, tarkime, ir mokykla dėl to patirtų mažesnius kaštus.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, galiu pasakyti, kad tėveliams niekas nedraudžia pateikti savo informaciją mokyklai, kad jų vaikas nesimaitins, nes tie pinigai, kurie skaičiuojami, kiek reikėtų, ne visi yra reikalingi, kadangi dalis vaikų serga, dalis mokosi nuotoliniu būdu, dalis tėvų atsisako. Aš puikiai žinau, kad mano anūkas vienu metu irgi nenorėjo nemokamo maitinimo, kuris buvo skirtas, dukra parašė prašymą ir jokių problemų nebuvo. Tėvų teisė apsispręsti dėl savo vaiko.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų nereikėtų galvoti, kad čia yra populizmas. Mes kalbėkime apie socialinę atskirtį. Jeigu jūs kartais pasižiūrėtumėte, kokių vaikų ir kiek vaikų yra mokyklose, kurie ateina iš ryto net nepavalgę. Šiandien socialinė atskirtis dar labiau didėja vien dėl kainų didėjimo ir kainų šuolis tikrai didelis.

Mano klausimas, žinome, dėl ko yra. Pirmiausia mes skaičiuojame pinigus. Aišku, ir Teisės departamentas, kad biudžetas jau patvirtintas, kaip čia bus 2022 metais. Ar nereikėtų, ar nebūtų tikslinga pakeisti įsiteisėjimo datą? Dabar jūs parašėte, kad nuo liepos 1 dienos. Aš siūlyčiau nuo rugsėjo 1 dienos, nuo mokslo metų pradžios. Tai būtų teisingiausia. Ačiū.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Laima. Data parašyta todėl, kad reikia keturis poįstatyminius aktus parengti. Tai būtų tas laikas, nes maitinimas vasaros metu faktiškai nevykdomas. Tai yra pasiruošimo darbai. Bet aš manau, kad iš tikrųjų datą galima keisti truputį kitaip – būtų nuo 2023 m. sausio 1 d., kad sutaptų su biudžetu. Aš tai tikrai padarysiu, nes tai atlikti nėra problemų, jeigu pritarsite teikiamam projektui.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama pranešėja, iš tikrųjų daug klausimų kyla dėl to maitinimo. Tarkime, vis dėlto kai kurie vaikai valgo tą, ką įdėda tėvai, ir, pavyzdžiui, skandinaviskas variantas: atsineša sumuštinių, arbatytės ir taip toliau, nes tas maistas tikrai ne visiems vienodai patinka, atėję pavalgo. Ar mes tikrai per daug nesureikšminame maitinimo, o, pavyzdžiui, nespren-džiam galbūt dėl didesnės paramos vaikams ir panašiai per tą pačią prizmę, pridėdami pinigėlių, kad jie iš tikrųjų spręstų savarankiškai, nes mes bandome kažkaip per prievartą. Buvo tokių atvejų, kuomet darželiuose vaikus net supykino, nes auklėtoja per prievartą vaikams kišo valgyti, kadangi tėvai už tai užmokėjo. Tai čia tikri faktai. Manyčiau, mes tikrai sureikšminame tuos dalykus.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Pirmiausia, gerbiamas Edmundai, pasakyčiau, jūs kaip pavyzdį Skandinaviją duodate. Skandinavijos šalys yra gerovės valstybės šalys, kuriose tėvai tikrai gali vaikams įdėti kokybiško ir gero maisto. Tačiau, pavyzdžiui, Estijoje, kuri daug kur vadovaujasi Skandinavijos praktika, vaikai yra maitinami iki 12 klasės, nuo 1-os iki 12-os. Aš manau, mes iš tikrųjų turime galimybę pasirinkti, iš tų pinigų, kuriuos skiriame įvairioms reikmėms, surasti 8 mln. eurų metams, kad pamaitintume trečiuokus ir kad lygiai taip pat pamaitintume ketvirtokus.

PIRMININKAS. Klausia K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū. Vienas dalykas, man atrodo, jūs truputį klaidinate, nes socialiai remtinios šeimos ir dabar gali gauti nemokamą maitinimą. Čia labiau yra visa motyvacija šio projekto – panaikinti tokį išskirtinumą socialiai remtinų šeimų, kad visi valgytų bendrai. Ta idėja šiaip yra labai graži ir gera, bet tik nelabai tinkamas būdas įgyvendinti. Ar nebūtų geriau ir efektyviau eiti organizuojant būtų bendrą maitinimą tiems vaikams? Pavyzdžiui, mano vaikų mokykloje galima gauti korteles, į kurias tėvai perveda pinigus, kad vaikai atskirai nepirktų sau maisto, kad visi maitintųsi kartu – tada, kada nori, ir kaip nori, bet nebūtų toks priverstinis nemokamas dalinimas pietų, kuriuos dažnai vaikai tiesiog išmeta arba nesuvalgo ir tai keliauja į šiukšlių dėžę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš dabar pagalvojau, ar jūs skaitėte projektą ir aiškinamąjį raštą? Kažkaip linkusi manyti, vargiai ar jūs skaitėte, nes apie tai, kad socialiai remtini gauna nemokamą maitinimą ir socialiai remtinios šeimos gauna įvairiapusę pagalbą, mes puikiai visi žinome. Labai aiškiai projekte pasakyta, kad neatsižvelgiant į gaunamas pajamas. Tikslas – nediskriminuoti tokių pat pradinių kaip pirmokai, antrokai, nes iš tikrųjų yra vaikų, kurie ateina ir žiūri, kaip kiti vaikai valgo. Jie neturi pinigų. Gerai, kad jūs galite savo vaikui ar mes čia visi galime savo vaikams į kortelę pervesti ar grynaisiais duoti kasdien po tuos 4 ar 5 eurus, tačiau ne visos šeimos, ne tik socialiai remtinios, tos, kurių tėvai uždirba mažai, ne visos šeimos gali taip padaryti. Tiesiog gal jūs apygardoje pavaikščiokite, kaimuose pasiklausinėkite, miestuose, pamatysite, kad situacija kai kuriose mokyklose tikrai yra sunki ir reikia tokiems vaikams padėti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama Rimante. Jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – kalba A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Tikrai geras projektas. Manau, kad juo palengvins ne vienam tėveliui, kuris to pageidautų, finansinę naštą. Manau, kad Vyriausybei tai

nėra kažkokie dideli pinigai. Tuo labiau kad šiandien finansų ministrė Vyriausybės valandoje sakė, kad surenka gerokai daugiau pinigų, manau, kad tie pinigai būtų gerai panaudoti mūsų ateičiai – vaikams. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, na, kolegė R. Šalaševičiūtė gera nori būti, kai iš tikro yra kita valdančioji dauguma. Ji, aišku, pageidautų, kad dabartinė dauguma tęstų valstiečių politiką, na ir tęsia kai kuriose srityse. Kitose srityse turi savo idėjų. Tai reikėtų manyti, kad tas idėjas ir realizuos. O dabar, esant dabartinei pakankamai stipriai įtemptai finansinei situacijai, kuri dėl Rusijos agresijos Ukrainoje nė kiek nelengvėja, o tik stiprėja, tikėtis, kad bus, kad ir prasmingai išleidžiamų, papildomų pinigų, būtų labai sunku. Todėl tokie projektai, kurie dar nederinti niekaip su valdančiąja dauguma, o kaip privati tokia graži iniciatyva, yra niekas kitas, kaip toks politiko pasigražinimas prieš galimą savo rinkėją: štai ką siūliau, o tie blogiečiai valdantieji atmetė. Tai yra politinis populizmas giliaja savo prasme. Tokia yra šito siūlymo esmė – politinis populizmas ir nieko daugiau.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame dėl Socialinės paramos mokiniams įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-994.

Užsiregistravo 82, balsavo 82: už – 39, prieš – 14, susilaikė 29. Po pateikimo nepritarta.

Alternatyvus balsavimas – tobulinti arba atmesti. Kas už tobulinimą – už, kas atmesti – prieš. Kad tobulintume, balsavo 29, kad atmestume – 42. Atmesta.

16.00 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1299(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1299(2). Čia sujungti du projektai – Nr. XIVP-1299 ir Nr. XIVP-1313. Pristato V. Ažuolas. Prašom. Dėl vedimo tvarkos K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Norėčiau, pirmininke, jūsų pasiteirauti, ar labai pasiteisino jūsų mūsų privertimas čia būtinai sėdėti?

PIRMININKAS. Dirbame! Visi dirbame draugiškai. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Pristatau Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Jeigu labai trumpai apžvelgiant, tai valdantieji padarė labai didelę diskriminaciją išskirdami tik centrinį šildymą. Jo ir taip jau buvo 9 % mažesnis PVM, po to jį padarė nulinį, tai visi tie žmonės, kurie, pavyzdžiui, gyvena regionuose, kurie neturi šildymo, bet ne dėl to neturi centrinio šildymo, kad nenori, o kad paprasčiausiai jo nėra, yra priversti šildytis dujomis arba dabar pagal žaliosios energetikos kursą, tam labai skatina žmonės ir Aplinkos ministerija, masiškai keisti ankstesnes, senesnes šildymo rūšis į žaliąją energetiką, tai šilumos siurblius. O, kaip žinome, šilumos siurbliai, deja, bet naudoja elektros energiją. Netgi bandyta sakyti, kad galbūt reikėtų kompensavimo mechanizmą keisti, dar ką nors, o iškėlus klausimą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje, kodėl elektra nėra įtraukiama iš viso į kompensuojamąsias išlaidas, tai, taip, jie pripažino, kad tai yra problema, bet, deja, ji nėra įtraukiama. Dabar dalis tų žmonių, kurie norėjo būti švarėsni, taip sakant, palankesni gamtai ir įsirengė šilumos siurblius, o, kaip žinome, elektra taip pat drastiškai brango, iš tikrųjų pakliuvo į spąstus, taip sakant, kad ne tik kad PVM yra 21 %, bet netgi negali gauti ir kompensacijos, nes, deja, ši rūšis nėra įtraukiama į kompensacijų sąrašą.

Mes siūlome netgi kompromisinį variantą, ne nulinį PVM, koks pritaikytas centriniam šildymui, o bent jau sumažinti nuo 21 % iki 9 % PVM. Tai būtų bent jau iš dalies mažesnė našta ir šiek tiek žmonės ištrauktų iš to energetinio skurdo. Žiūrint netgi į ateitį, tiek pristatant Lietuvos banko prognozes, tiek Energetikos ministerijos paklausus, kitų institucijų apie pigimą, jos netgi nekalba, jos kalba į priekį apie dar didesnę brangimą. Tai būtų ir 50 %, ir daugiau procentų.

Iš tikrųjų siūlau pritarti tokiems pakeitimams, kad nors iš dalies atstatytume tą įvestą diskriminaciją, kai skirta centriniam šildymui, ir taip žmonės bent jau turėtų mažesnę naštą apmokėdami šias sąskaitas.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, gal atlikote analizę, kaip elgiasi kitos šalys, ką jos daro šiuo metu, gal jos irgi kokias nors lengvatas yra numačiusios, palengvinimus gyventojams? Gal galite plačiau apie tai papasakoti? Ačiū.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų kad ir kaimynai lenkai, kitos šalys. Sprendimų yra įvairių – nuo mokesčių mažinimo iki tokių sprendimų, pavyzdžiui, kaip Skandinavijos šalys, jos skiria tam tikras subsidijas elektros įmonėms, kad jos taip subalansuotų mažesnę elektros kainą. Iš tikrųjų netrukus bus pristatomas kitas projektas dėl atsisakymo prievartinio žmonių išstūmimo pas nepriklausomą tiekėją. Šiandien turime labai gerą pavyzdį, kad tie vartotojai, kurie pasiliko valstybės reguliuojamą tiekimą, moka 17 centų, o kurie išstumti pas privačius – 30 centų. Vadinas, tų metodų ir būdų Vyriausybė, valdantieji politikai tikrai turi ir gali, taip sakant, čia tik reikia noro – norėti padėti. Šioje situacijoje reikia neužmiršti, kad, pavyzdžiui, kovidui valdyti biudžete yra skirta beveik 0,5 mlrd., tai tas lėšas taip pat būtų galima skirti tam energetiniam skurdui mažinti.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis. Ruošiasi K. Vilkauskas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Du trumpi klausimukai. Pirmas dalykas, ar jūs žinote, kiek tai kainuotų biudžetui? Ir antras klausimas, ar jūs galėtumėte man pasakyti, koks dabar yra biudžeto perteklius, iš kur jūs bandysite visą tą pagerinimą padaryti?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Kiek surinkta viršplaninių pajamų, tai turbūt finansų ministrė geriausiai... (*Balsai salėje*) Geriausiai pasakytų finansų ministrė, kiek viršplaninių pajamų surinkta. Viršplaninių, kiek žinau, apie milijardas tikrai yra. Ir jeigu nagrinėtume, kaip pateikė Lietuvos bankas, kiek kainuotų įvairios priemonės, ar tai būtų elektra, ar dujos, yra ir 50 mln., ir 100 mln., iš tikrųjų tai nėra tokie drastiški pinigai. Pavyzdys – kovidui valdyti skirta 0,5 mlrd. Ir netgi pavyzdys – Finansų ministerijoje mes turime Pažangos fondą, kuriame yra 1 mlrd. eurų. Tai turbūt tą pažangą galima ir tokiais būdais padaryti, kad tą energetinį skurdą mažintume.

PIRMININKAS. K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, čia su tais mūsų pateikimais dėl PVM tarifų kaip pingpongas – mes smūgiuojame, valdantieji mums atgal. Visos opozicinės partijos ne kartą teikėme ir sulaukėme tokio rezultato. Bet manau, kad jūs galėtumėte, gerbiamas kolega (čia klausimas ir pasiūlymas), tai padaryti kaip ir dėl centralizuoto šildymo – nulinį PVM tarifą. Kadangi ten kreipimasis dėl PVM komiteto, į PVM komitetą ir panašiai... tai suformuluoti tokį patį, kaip tiko dėl centrinio šildymo, ir pirmyn. Manau, tada valdantieji nubalsuos.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Mes, opozicija, bandome ieškoti kompromisinių variantų, taip sakant, netgi neteikiame nulinio, kuris būtų kaip dėl centrinio. Teikiame kompromisinį – 9 %, tai būtų mažesnės biudžeto išlaidos, bet klausimas, ar bus tam pritarta. Iš tikrųjų labai stebina, kai Lietuvos banko pristatyme infliacija Lietuvoje yra didžiausia Europoje. Tai gal lauksime, kada ji bus didžiausia pasaulyje? Gal tada imsime kokių nors veiksmų? Kitos valstybės jau paleidžia po antrą kainų švelninimo, energetinio skurdo mažinimo paketą, o mes dar net pirmo nesugebame paleisti. Turbūt bus kaip su centrinio šildymo lengvata: kai šildymas baigėsi, tada lengvata atsirado. Toks jausmas, kad rudenį nežinojome, kad ateis žiema ir reikės šildymo.

PIRMININKAS. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, pirmiausia klausimas, kuo gi jūs šildotės? Jeigu elektra ar dujomis, tai suprantama. Bet nepamirškite, kad yra ir kitų kuro rūšių. Kodėl jūs pateikiate tokį diskriminacinį projektą ir galvojate, kad besišildantys kietuoju kuru dabar mokės mažiau negu elektra ar dujomis? Kainos tikrai labai pakilo, tiek malkų, tiek granuliu, tiek briketų irgi šoktelėjo aukštai. Centrinį šildymą gali pasidalinti visas namas ir bus dar pakenčiama. Kaip jūs manote, ar jūsų šitas žingsnis teisingas taip vienpusiškai pažiūrėti į tokias išimtinės energijos kainas?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų aš noriu priminti, kad dar valstiečių kadencijos laiku (už tą iniciatyvą, pasiūlymą reikėtų padėkoti R. Žemaitaičiui) mes malkoms, briketams, to kietojo kuro, kurį dažniausiai kūrena regionuose, rūšims jau tada įvedėme 9 % PVM, tokį pat kaip centriniam šildymui. Tik dabar, kai valantieji centriniam šildymui padarė nulį, o kietajam kurui: malkoms, briketams, kitoms kuro rūšims, liko tie patys 9 %, tai mes dėl kompromiso bent jau tokį patį 9 %

tarifą kaip kietajam kurui, kad bent jau prie šito prilygintume. Nors, aišku, nepaisant, kad kai kurios kuro rūšys dar yra apmokestinamos ir akcizu, ne tik PVM.

PIRMININKAS. Ar Robertas ištrynė pats? Nenori klausti? Nenori. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – L. Girskienė. Prašom, Ligita.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš kolegas kviečiu tikrai palaikyti registruotą įstatymo projektą dėl lengvatinio PVM tarifo elektros energijai, teikiamai buitiniams vartotojams, ir dujoms. Toks tarifas leistų tikėtis, kad elektros ir dujų kainos gyventojams galėtų sumažėti net iki 12 %. Elektros kainos mažėjimas prisidės prie finansinės naštos mažinimo visiems buitiniams vartotojams, o ypač gyventojams, pasirinkusiems ekologišką oras–vanduo šildymo sistemą, kuriai šiuo metu jokia PVM lengvata netaikoma. Gyventojai, pasirinkę žaliąją energetiką, jaučiasi nuvilti. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga mano, kad tai yra socialiai neatsakinga. Elektros energijos pabrangimą visiems Lietuvos gyventojams galima įvardinti kaip finansinį šoką, mažinantį jų mokumą, prisidedantį prie socialinės atskirties didinimo. Atsižvelgdama į išvardintus motyvus, tikrai kviečiu atsakingai apsvarstyti ir palaikyti įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Ačiū, kolege. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš siūlyčiau dar atsakingiau svarstyti šį projektą, Šiandien opozicija taip gausiai šiuo metu sėdi anoje pusėje, demonstruoja tokių susitelkimą į savo projektus ir, aš matau, turi daug gražių idėjų, kaip per vieną dieną galėtų tiesiog milijardą išleisti, bet pamiršo, kad jau dabar biudžetas yra deficitinis, pora milijardų deficito. Čia 100 mln., R. Šalaševičiūtei irgi dar kokį 100... Kolegos, aišku, kad jūs esate labai geri, patys būdami opozicijoje. Jeigu jūsų premjeras būtų, to gerumo tiek daug nebūtų. Kolegos, iš tikro kviečiu siūlyti atsakingus projektus. Atsakingus.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Nuomonės išsakytos. Teikiu balsuoti Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1299(2). Prašom. Pateikimas.

Užsiregistravo 80, balsavo 80: už – 32, prieš – 30, susilaikė 18. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas, tobuliname ar atmetame. Už tobulinimą spaudžiame pliusą, už atmetimą – minusą.

Balsavo 81: už tai, kad tobulintume – 33, kad atmetume – 48. Atmesta.

16.13 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1481 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1481. V. Ažuolas, prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų noriu pristatyti Elektros energetikos įstatymo pakeitimus, kuriuos jau pernai du kartus teikiau, tiek pavasarį, tiek rudenį, kad būtų atšauktas prievartinis žmonių išvaymas pas nepriklausomus tiekėjus.

O kodėl taip yra ir kodėl taip atsitiko? Žinoma, dar anksčiau, prieš keletą metų, buvo pateiktas pradinis to nepriklausomo tiekėjo pasirinkimo variantas, tada energetikos ministras visam Seimui sakė: jeigu ši priemonė nepasiteisins, neatsiras naujų rinkos žaidėjų, kurie pasiūlys pigesnę kainą negu valstybė, bet kada šią priemonę bus galima atšaukti. Europa neliepia prievarta išstumti žmonių pas nepriklausomus tiekėjus. Europa neliepia nesutikusiam mokėti brangiau padidinti kainą 25 %. Niekto to neliepia. Bet dabartiniai įstatymai sako ką kita. Nesutinki brangiau mokėti už elektrą, negu siūlo valstybė, tada papuoli į tą garantinio tiekimo, valstybinės įmonės, sąrašą, bet tu iš fiksuotos kainos iš karto esi permetamas į plaukiojančią kainą ir už tai, kad nesutikai brangiau mokėti, tau kaina padidinama dar 25 % prie esamos kainos.

Ir kokią turime situaciją? Iš pradžių atrodė nieko tokio – ten centu daugiau, gal pora centų daugiau, dar buvo tarsi pakenčiama visa ta situacija. Bet kai tas skirtumas tapo dabartiniams vartotojams, kurie dar nėra išmesti nepriklausomiems tiekėjams per prievartą... jų kaina yra 17 centų, reguliuojama valstybės kaina. Tiems, kuriuos išmetame prievarta, pasiūlymas dabar yra 26 centai, 28 centai, 30 centų, tai yra beveik dvigubai. Viskas yra tik politikų sprendimų rankose. Kaip pernai du kartus valdantieji nusprendė, kad žmonės turi dvigubai brangiau mokėti, matant

dabartinę situaciją, turbūt vėl priims tą patį sprendimą, kaip ir Energetikos ministerijos atstovė sakė. Paklausus, ką jūs žadate daryti, kaip stabilizuoti elektros kainas, kaip žmones gelbėti iš to energetinio skurdo, jos citata buvo tokia užmušanti: mums, Energetikos ministerijai, labai svarbu, kad elektros gamintojai ir pardavėjai gautų geras pajamas. O tas pajamas galima gauti tik iš elektros vartotojų, iš kitur jūs jų negausite. Pavyzdžiui, jeigu žmonių prievarta bent jau neišvartytume, tai jie šiandien galėtų mokėti 17 centų už kilovatą. Paklauskite ko norite, buitinių vartotojų, įmonių ar kitų, ar tai yra tiesa, ar netiesa, ką aš sakau. Deja, tai yra tiesa. Ir tai priklauso tik nuo mūsų sprendimų. Bet, žinoma, galima daryti tradiciškai – nedaryti nieko, pasakyti, tegul rinka būna laisva, valstybė nieko negali, nors šiandien valstybė gali. Valstybė gali reguliuoti kainą, neišvesti žmonių prievarta pas nepriklausomus tiekėjus ir taip išgelbėti iš energetinio skurdo. Bet jeigu žiūrėtume politikų, kurių tikslas surinkti kuo daugiau mokesčių iš žmonių, akimis, žinoma, nuo 17 centų bus mažiau mokesčių negu nuo 30.

Jeigu šiam pakeitimui nepritariame, netgi neleisime jo pateikti, tada reikia tiesiai šviesiai ir sakyti, kad politikų tikslas žmones įstumti į kuo didesnę energetinę skurdą.

PIRMININKAS. Ačiū. Nori paklausti A. Nekrošius. Ruošiasi K. Masiulis.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš pažiūros atrodo, kad rinkos liberalizavimas yra geras dalykas, nes skatina konkurenciją, atrodo, ieškoma tos pigiausios kainos ir pasiūloma tam vartotojui pigiausia kaina, bet realybėje, kaip matome, tos konkurencijos stokojama. Žinome, kad kai kurios įmonės yra netgi ant bankroto ribos. Čia atsiranda naujas... kaip čia pasakyti, didelė grėsmė tam pačiam nacionaliniam saugumui, kaip tie vartotojai bus apsaugoti, jeigu, tarkime, pradės vienas po kito bankrutuoti ir netiekti elektros energijos. Mano manymu, šis jūsų pasiūlymas tikrai vertas dėmesio pasvarstyti Seime ir galbūt visą tą procedūrą patobulins. Ką jūs galvotumėte nacionalinio saugumo klausimu?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Nacionalinio saugumo... Apskritai žiūrėdami į viską mes suprantame vieną dalyką, kad elektros kaina yra tas dalykas, be kurio žmogus gyventi negali. Kaip sakant, nuo jo nepriklauso, ar jis norės tos elektros, ar ne, kad ir kaip jis taupyti, vis tiek turi vartoti. Vadinasi, šiandien valstybė turi turėti savo rankose tą reguliavimą, nustatyti, kokia yra kaina, šiandien bent jau prievarta žmonių neišmesti brangesniems tiekėjams. Tegul žmogus pats laisva valia renkasi, ar jis nori valstybinio tiekimo, ar išeiti pas nepriklausomą. Kaip jūs gerai pastebėjote, jeigu nepriklausomi tiekėjai pasiūlys gerą kainą, geras sąlygas, natūralu, rinka veiks. Dabar tiems privatiems tiekėjams nereikia netgi stengtis, jie vis tiek žino, kad juos prievarta išmes, tu niekur nedingsi, turėsi ką nors rinktis. O, kaip žinome, kokia pas mus yra konkurencija, kai tie tiekėjai siūlo beveik tą pačią kainą. Vadinasi, konkurencijos mes neturime.

PIRMININKAS. Prašau, Kęstuti, jūsų klausimas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš manau, kad iš tikro liberali rinka yra liberali, geriau, kad būtų ir „Maxima“, ir „Iki“, ir „Norfa“ ir kad dar daugiau jų būtų, visai džiaugiamės, kad „Lidl“ atėjo, tegul ateina dar daugiau tų tinklų. Panašiai yra ir su elektros tiekimu, daug geriau, kai yra konkurencija. Tik reikalas toks, kad dabar šioje elektros rinkoje yra labai sukilusios kainos ir jos atspindi. Aš suprantu, kad dėl to kyla, matyt, tas nepasitenkinimas. Tačiau ar tikrai šie tiekėjai ir konkurencija tarp jų yra ta tikroji priežastis, dėl ko reikėtų ką nors daryti, ar tai reikia *nukilinti*, ar kaip čia lietuviškai pasakyti, nukirsti?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš noriu pažymėti, kad mes nesiūlome panaikinti nepriklausomų tiekėjų. Tokio siūlymo nėra. Yra tik paprastas dalykas, kad prievarta vartotojų neišvartytume iš valstybinio tiekimo, kad nebūtų jokios prievartos. Aš nežinau, liberalizmas ir prievarta suderinami dalykai ar ne? Turbūt nelabai suderinami, nes žmogus turėtų rinktis pats. Netgi tas momentas, kad nubaustų už tai, kad nesutinki išeiti, taip pat turbūt nėra liberalizme priimtinas dalykas.

Dėl konkurencijos. Deja, pas mus įvyko taip, kad konkurencijos mes turime labai mažai, tik keli tiekėjai. Netgi žiūrint į Anglijos pavyzdį, kur, atrodo, buvo daug nepriklausomų tiekėjų, bet kai tik rinka pasisuko kita linkme ir pelno marža mažėjo, dalis tų tiekėjų bankrutavo. Pas mus Lietuvoje vieno tiekėjo jau vėl nebeliko. Finalas yra toks, kad to tiekėjo išipareigojimus ir tai, ką jis buvo išipareigojęs žmonėms, turi vis tiek perimti valstybė. Taip sakant, prievartos keliu neiki-me, leiskime žmonėms laisvai rinktis. Jeigu nuo to tik gerės kaina, tai turime tik džiaugtis.

PIRMININKAS. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, tikrai pritariu jūsų pateiktam projektui. Prieš tai čia neseniai buvo energetikos ministras, uždaviau klausimą, visiškai neatsakė nė į vieną mano užduotą klausimą. Tai užduosiu jums, pažiūrėsime, ar jūs už energetikos ministrą esate kietesnis.

Mano klausimas būtų, kiek tokių vartotojų, kurie jau dabar, iki liepos 1 dienos, jūsų duomenimis, gali būti pasirašę su tiekėjais sutartį?

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Ten buvo pagal etapus. Tam tikri etapai buvo nukelti, bet, kaip pavyzdys, dabar laukia apie 600 tūkst. vartotojų tas lemiamas momentas. Tai bus nebe tie vartotojai, kurie yra, sakykime, didelis verslas ar labai dideli vartotojai, o tie paprastieji buitiniai vartotojai, kurie naudoja kasdienę elektrą. Galimybių surasti geriausią variantą ir būti apsaugoti rinkoje jie neteks iš karto. Tie 600 tūkst. vartotojų yra lengvas grobis visoms naujoms įmonėms.

Bet kai pagalvoji, kuo rizikuoja nepriklausomas tiekėjas? Turto dažniausiai jis neturi arba turi mašiną ir kelis biurus, ir keletą darbuotojų, jis bet kada gali paskelbti bankrotą, nieko iš jo neatimsi, ir visus įsipareigojimus vis tiek turės vykdyti valstybė. Iš tikrųjų aš irgi energetikos ministrui tada uždaviau klausimą, ką jis planuoja daryti, bet jokio atsakymo taip ir nepavyko sulaukti. Tik turbūt nereikėtų maišyti, kad čia priklauso nuo to, ar daugiau bus saulės jėgainių, ar vėjo jėgainių, ar daugiau tinklų ir tiltų bus – nepriklausomų tiekėjų pasirinkimas nuo to tikrai nepasikeis.

PIRMININKAS. Klausia J. Varžgalys.

J. VARŽGALYS (*LVŽSF*). Gerbiamas kolega, aš tikrai pritariu šitam įstatymo pakeitimui. Čia jokios negali būti... Taip, liberalu, rinka gali būti, bet mes prieš tai kalbame, kad nebūtų prievarta stumiami į tai. Vieną kartą Lietuva jau buvo užlipusi ant grėblio, kai buvo Rytų skirstomieji tinklai ir Vakarų skirstomieji tinklai, kai Nedzinskai ir visi kiti *ofisiniai* berniukai pasiskirstė Lietuvos energetiką, po to valstybė išpirko. Lygiai tas pats dabar čia bus. Ar jums neatrodo, kad taip bus, kad antrą kartą Lietuva ant grėblio užlips?

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų ir antrą kartą lipome. Mane stebina apskritai Vyriausybės pozicija. Vyriausybės pagrindinis tikslas turėtų būti užtikrinti kuo mažesnes elektros kainas ir imtis visų priemonių, kad tai būtų užtikrinama, bet dabar kažkaip atbulai, atrodo, kad labiau rūpi privatus verslas, kad jis uždirbtų daugiau, o ne vartotojai, kurie moka labai daug. Reikia suprasti tą dalyką, kad daugelis ne tik buitinių vartotojų, bet ir verslų jau nebeatlaiko didelio kainų kilimo ir, deja, kai kuriuos verslus jau stabdo energetikos didelės kainos.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Aš taip pat pritariu jūsų įstatymo projektui, jis išties yra aktualus ir reikalingas. Jeigu kolegų domėjosi, kas vyksta savivaldybių socialinės rūpybos centruose, kurie remia socialiai sunkiau gyvenančias šeimas arba senjorus, tai dabar noriu pasakyti tokį faktą, kad nepriklausomi elektros tiekėjai siurbia pinigus iš savivaldybių, nes savivaldybės remia tuos senjorus ir šeimas. Kur ta liberalioji, taikioji, supratingoji, jautrioji sistema? Paminėjo kolega prekybos centrų pavadinimus – „Norfą“, „Maximą“ ir panašiai. Bet jie taiko dideles nuolaidas, daro akcijas ir panašiai, o nepriklausomi elektros tiekėjai – nieko panašaus. Ar mes neapvagiame valstybės patatydami į kitą padėtį su šia prievartine sistema rinktis tik nepriklausomus elektros tiekėjus?

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų liberalizmas ir prievarta – tikrai nėra suderinimo. Kolegos iš visų pusių tam turbūt turėtų pritarti. Bet kas atsitiko, kokia bėda iš tikrųjų? Netgi ir pensininkai, senjorai, kurie pasinaudoja parama ir įsirengia, pavyzdžiui, vietoj malkų šilumos siurblių, kuris naudoja elektrą, atėję į savivaldybės paramos skyrių sužino, kad elektra nėra kompensuojama ir išvis neįtraukiama į išlaidas kaip tokias. Vadinasi, jeigu jie anksčiau kūrendami malkomis gavo kompensaciją šildymui, tai pasirinkę žaliąją energiją papuolė į spąstus. Kai elektra jiems dar pabrango dvigubai, pasirinkus nepriklausomą tiekėją, tai net nebeliko kito kelio. Kaip Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovas sako, žinome tą problemą, bet kol kas nieko nedarome, nieko nekeičiame, žmonės, gyvenkite, darykite kaip norite.

Iš tikrųjų labai gaila, kad dvi ministerijos nesusikalba. Aplinkos ministerija ragina netgi nepasiturinčias šeimas, skurde gyvenančias šeimas įsirengti šilumos siurblius, o Socialinės apsaugos ir darbo ministerija sako: jūs įsirenkite, bet jums niekas nieko nekompensuos. Tada ateina

žmonės ir į savivaldybių socialinės paramos skyrius, kreipiasi į ministerijas, į mus, Seimo narius, netgi kreipiasi, sako, kodėl Socialinės apsaugos ir darbo ministerija stabdo visą tą dalyką ir atsiuvinimą, nes pasakė, mes neleisime įtraukti.

PIRMININKAS. Klausia A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, norėjau pasiteirauti jūsų, ar šiuo projektu nesuteiktumėte nepagrįstų lūkesčių visiems vartotojams? Aš suprantu pačią idėją, mintį, tikrai gali būti išskirtinių atvejų, tikrai yra socialinio skurdo tam tikra dalis, bet ne visi vartotojai, kurie iki liepos 1 dienos turi pasirinkti nepriklausomą tiekėją, skęsta skurde. Suprantu, būtų galima kažkiek tobulinti patį įstatymo projektą. Kita vertus, pats procesas jau yra įsivažiavęs ir vieni vartotojai jau yra pasirinkę. Tai kaip dabar, ar jie nebus klaidinami, ar nebus suvedžioti tie vartotojai, kurie jau pasirinko? Juo labiau kaip tai koreliuos su patvirtinta Nacionaline energetinės nepriklausomybės strategija? Ačiū.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Iš tikrųjų su strategija niekuo nesikerta ir nedaro nieko blogo. Kalbama ne apie tai, kad nebūtų leista jiems rinktis. Kas pasirinko, jie gali pasirinkti, tie, kurie norės, taip pat gali pasirinkti, nereikia čia nieko drausti. Tik mes sakome: nebauskime tų, kurie atsisakė pasirinkti, nes dabar jie yra baudžiami 25 % brangesne kaina.

Šiuo atveju liberaliai žiūrėdami padarykime liberalų požiūrį – tegul žmogus be baudos ir savo noru pasirenka geresnį pasiūlymą. Suteikime žmogui paprasčiausiai tokią teisę. Čia niekas: nei kokie nors lūkesčiai, nei interesai nėra pažeidžiami. Nors ir kaip būtų, tai dar labiau paskatins konkurenciją, nepriklausomi tiekėjai, žinodami, kad žmogui nebus 25 % padidinta kaina, galbūt pasiūlys geresnę kainą, nes dabar dažnai ta kaina tais 25 % ir yra užkelta. Deja, bet taip yra.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, gerbiamas kolega. Atsakėte į visų, norinčių paklausti, klausimus. Nuomonės: du už, prieš. Už kalba K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Šis projektas nukreiptas tiesiogiai į vartotoją. Elektros energija – vienas iš populiariausių ir pačių reikalingiausių žmonėms energetinių šaltinių. Manau, kad gerbiamas kolega labai aiškiai išdėstė, kad būtent vartotojas išloštų priėmus šį pateiktą Seimo nutarimą. Aš kviečiu visus balsuoti ir pritarti.

PIRMININKAS. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau paklausti bendravardžio kolegos, o kas pralošia, kas sumokės už tą gerumą? Ar nieko nekainuoja tas gerumas? Taip sau nekainuoja ir tiek. Tiesiog pabrango elektros resursai, žaliavos, jos gamyba. Pabrango ir to niekas nekompensuos? Kas kompensuos?

PIRMININKAS. Jūs, kaip sakoma, gal privačia tvarka išsiaiškinkite.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Čia retorinis klausimas, aš atsakymo nereikalauju ir net nenorėčiau, kad atsakinėtų, nes atsakymo neturės. Kompensuos Vyriausybė. Vadinasi, vėl tas pat, čia ta pati gerumo mugė iš opozicijos. Vadinasi, vėl dar reikia krūvos pinigų, turi kažkas suskaičiuoti ir kaip tai padaryti. Yra terminai, žmonės turi pasirinkti, reikia tai padaryti.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, gal nediskuokime. Siūlau balsuoti ir apsispręsti balsuojant. Prašom. Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Užsiregistravo 82, balsavo 82 Seimo nariai: už – 35, prieš – 32, susilaikė 15. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas – tobulinti ar atmesti.

Kad būtų tobulinamas, balsavo 37 kolegos, kad būtų atmestas – 43. Atmesta.

16.31 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1340 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 49 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1340. G. Surplys. Kolega, prašom į tribūną.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Ačiū, Jonai. Gerbiami kolegos, ačiū valdantiejiems, kad yra salėje. Mano įstatymo projektas, manau, bus paprastesnis, nesukels tokių diskusijų. O jį parengti paskatino tai,

kad Lietuva neturėjo savo atstovo, ambasadoriaus Europos Sąjungos atstovybėje nuo 2020 metų rugpjūčio iki 2022 metų kovo. Ir taip mes laukėme 18 mėnesių.

Apie tai buvo kalbėta, apie tai buvo rašyta. Mano galva, tokia situacija apsunkino Lietuvos atstovavimo Europos Sąjungos institucijose galimybes, o laikai neramūs, laikai su daug rūpesčių ir daug galimybių kartu. Taip pat manau, kad sumenkino Lietuvos diplomatinio atstovo statusą kaip tokį, kai mes negebėjome rasti atstovo ir tuos žmones, kurie lyg ir buvo įvardinti kaip kandidatai, nors lyg ir neturėjo būti įvardinti kaip kandidatai, tiesiog nagrinėjome visi viešai ir gerai, ir blogai.

Įstatymo pakeitimo, kurį siūlau, tikslas yra labai paprastas – pasiekti, kad tokios situacijos nesikartotų ir nebūtų ilgesnio tų ambasadorių, kurių trūksta, paskyrimo vilkinimo. Šiuo metu nei Diplomatinės tarnybos įstatyme, nei poįstatyminiuose aktuose nėra numatytas terminas, per kiek turi būti paskirtas diplomatinis atstovas užsienio valstybėje. Aš siūlau tokią galantišką formulotę, tai yra papildyti Diplomatinės tarnybos įstatymo 49 straipsnį 3 dalimi, ir būtent formuluoant, tai yra papildyti Diplomatinės tarnybos įstatymo 49 straipsnį 3 dalimi, ir būtent formuluoant būtų tokia: jeigu diplomatinis atstovas konkrečioje užsienio valstybėje nepaskiriamas per 24 mėnesius nuo dienos, kai baigėsi buvusio diplomatinio atstovo funkcijos, Vyriausybė sprendžia dėl Lietuvos Respublikos atstovybės veikimo toje užsienio valstybėje perspektyvų, laikydamasi šio įstatymo 11 straipsnyje numatytų procedūrų.

Ką tai reiškia? Aišku, mes nekalbame apie Europos Komisiją, apie Europos Sąjungą, bet jei-gu mes užtrunkame ilgiau nei dvejus metus surasti ambasadorių, galbūt tikrai verta apsvastyti, ar mums verta toliau laikyti atstovybę, kur mes negebame rasti ambasadoriaus.

Tai idėja yra tokia trumpai. Ji neimperatyvi, kaip jūs suprantate. Vyriausybė galėtų, na, apsvarsčiusi, perėjusi visą diplomatinės atstovybės kūrimo arba uždarymo procedūrą, nuspręsti, kad ji ten turi likti, tačiau, mano galva, tai jau būtų labai raudonas dirgiklis ir paskatintų ieškoti kompromiso tarp valdžios grandžių, tarp prezidentūros, Užsienio reikalų ministerijos, Vyriausybės ir Seimo Užsienio reikalų komiteto, kad ambasadoriai būtų paskiriami daug greičiau, negu įvyko su mūsų Europos Sąjungos atstovybe Briuselyje.

Trumpai būtų tiek. Prašyčiau pritarti pateikimo stadijoje. O jau paskui būtų galima ir tobulinti projektą, nes šiuo metu yra svarstomas Užsienio reikalų komitete didžiulis paketas Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimų, kurie daugiausia yra susiję su diplomatų darbo sąlygomis. Manau, kad šis mano projektas galėtų prisiliesti prie jau svarstomų pakeitimų, ir mes galėtume galbūt surasti geriausią sprendimą, kad daugiau nepasikartotų tokia situacija, kokia buvo su mūsų atstovybe Europos Sąjungoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori paklausti A. Lydeka. Ruošiasi J. Razma.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, kaip teisingai pabaigėte šio klausimo pristatymą sakydamas, kad šiuo metu Užsienio reikalų komitete svarstomas naujas Diplomatinės tarnybos įstatymo projektas, tad klausimas ir būtų su tuo susijęs. Kaip jūsų įstatymas koreliuoja su dabar jau svarstomu komitete įstatymu ir kodėl jūs manote, kad reikia teikti visiškai atskirą įstatymą dėl šio jūsų teiginio, ir nenorite prisidėti prie svarstymo jau esamo komitete naujo Diplomatinės tarnybos įstatymo?

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, Arminai, už klausimą. Aš manau, kad tai yra ne tas straipsnis, ir dėl to teikiu šį pasiūlymą. Jeigu galima jį įtraukti į jau svarstomą įstatymo projektą, aš manau, kad mes galime tai padaryti kaip atskirą pasiūlymą. Tačiau, mano galva, tai turėtų būti Seimo sprendimas, ar mes svarstome tokį pakeitimą, kadangi tai tikrai susiję ne su diplomatų darbo sąlygomis, bet su labai svarbiu klausimu dėl Lietuvos galimybės greitai skirti diplomatinis atstovus įvairiose šalyse ir tarptautinėse organizacijose.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma. Ruošiasi A. Nekrošius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, iki šiol man atrodė, kad jūsų frakcija turi išskirtinai šiltus santykius su Prezidentu. Net jūs buvote kaip įgaliotas Prezidento atstovas platinti partijoms siūlymą pasirašyti Kovo 11-ąją susitarimą dėl užsienio reikalų. Bet šis projektas tai aiškus pagrūmojimas Prezidentui, maždaug jeigu gerbiamas Prezidentas nepatvirtins kurio nors ambasadoriaus, jūs skatinate Vyriausybę uždaryti tą ambasadą. Jeigu jūs manote, kad čia Vyriausybei

ką nors pasakote, tai ir be jūsų projekto Vyriausybė bet kada bet kokią ambasadą gali uždaryti, panaikinti ten Lietuvos atstovybę. Tai kodėl jūs čia staiga sugalvojote pagrūmoti Prezidentui?

G. SURPLYS (LVŽSF). Aš nesugalvojau pagrūmoti Prezidentui, bet jeigu jūs pritariate šitam įstatymo projektui, tai tada kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi I. Šimonytė.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Nemanau, kad čia Prezidento, Seimo ar Vyriausybės klausimas, nes užsienio politika yra bendra, ir manau, kad daugiau reikėtų ieškoti sąlyčio taškų negu kokių nors priešingybių ir įtakos zonų.

Mano klausimas būtų toks. Kadangi tokia tikrai neeilinė situacija, kai faktiškai dvejus metus galėtų būti nepaskirtas žmogus, kaip jūs minėjote, jau yra susidariusi, ar buvo apie tai diskutuota komitetuose – Užsienio reikalų, Europos reikalų komitetuose? Ar ta problema buvo gvildinama, kalbama apie tai? Ar buvo teikiami kokie nors siūlymai? Kaip suprantu, buvo pakalbėta, bet taip viskas ir pasibaigė.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, jei manęs neapgauna atmintis, tai tų pasvarstymų, kad reikia ką nors daryti, buvo daug, bet turint omenyje, kad skiriant ambasadorius arba diplomatinis atstovus pagal įstatymo, to paties Diplomatinės tarnybos įstatymo, 49 straipsnį dalyvauja daug valdžios grandžių: tai Prezidentas, kaip buvo įvardyta, tai užsienio reikalų ministras, Vyriausybė ir Seimo Užsienio reikalų komitetas, nebuvo, bent jau aš nepamenu, nebuvo tokių, kaip čia pasakyti, teisinių arba politologinių svarstymų, kaip būtų galima suformuoti situaciją, kad mes niekada neatsidurtume pato padėtyje. Tai mano kuklus, taip sakant, pasiūlymas yra pradėti svarstyti ir bandyti padaryti taip, kad mes neatsidurtume pato padėtyje, turint omenyje, kad ambasadorių skyrimas visą laiką yra sudėtingas procesas, ir ne tik Lietuvoje.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti I. Šimonytė. Ruošiasi B. Matelis. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkui. Kaip teisingai pasakė J. Razma, šiaip Vyriausybė ir dabar gali priimti sprendimą uždaryti ambasadą, ir net nelabai priklausomai nuo to, ar įtinka kažkam Vyriausybės pasiūlytas kandidatas į ambasadorius, ar ne.

Bet prisimenant šį konkretų atvejį, kurį jūs minite ir kuriam šis įstatymas būtų netaikomas, nes atstovybė prie Europos Sąjungos nėra atstovybė užsienio valstybėje, kaip žinote, ir ją panaikinti, matyt, būtų be galo sudėtinga. Jums puikiai yra žinoma, kad bent jau viena kandidatūra į šitą poziciją buvo ne tik kad Vyriausybės siūloma, bet ir Užsienio reikalų komiteto bent jau darbo tvarka palaikoma. Tai gal norėtumėte papildyti šitą įstatymo projektą pasiūlymu, per kiek laiko vis dėlto trečioji šalis, priimanti sprendimą, turėtų suderinti tą kandidatūrą, jeigu kitoms dviem ta kandidatūra yra tinkama?

G. SURPLYS (LVŽSF). Gerbiama premjere, ačiū už klausimą. Vėlgi, sakau, aš nenoriu leisti į peripetijas dėl to, kas ko nepadarė, bet ta situacija tikrai buvo tragikomiška. A. Pranckevičius tapo ambasadoriumi nepaisant to, kad užsienio reikalų ministras buvo labai aukštai iškėles kartelę, kad jokie politiniai paskyrimai nebus daromi, o jis tapo ambasadoriumi neturėdamas diplomatinio rango ir būdamas užsienio reikalų viceministru.

Kitas dalykas, jeigu ne Ukrainos karas, mes turbūt dar ilgiau būtume buvę toje situacijoje. Tai tiesiog, sakau, mano noras yra išspręsti tą situaciją. Taip, Vyriausybė turi prerogatyvą uždarinėti arba atidarinėti atstovybes, tačiau termino vėlgi neturi. Tai šiuo įstatymo pakeitimo projektu aš ir siūlyčiau įvesti tą terminą, kuris Vyriausybei imperatyviai pavestų dar kartą atlikti tą vertinimą, ar reikia ambasados, jeigu mes neturime ambasadoriaus.

PIRMININKAS. Klausia B. Matelis. Ruošiasi V. Juozapaitis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti. Aišku, tas jūsų pasiūlymas uždaryti ambasadas labai drastiškas, bet pažiūrėkime praktiškai, kas su tais ambasadoriais vyksta. Dar visai neseniai mes visi buvome liudininkai, kai Prezidentas keletą tikrai labai patyrusių diplomatų, vaizdžiai tariant, pasiuntė atvėsti į šaldytuvą keleriems metams. Tai man dabar tokia baimė kyla, o jeigu Prezidentas sumanytų 40 diplomatų į šaldytuvą pasiųsti keleriems metams? Tai gal problema yra ne čia, galbūt reikia kalbėti su Prezidentu, kad netaikytų tokių drastiškų anksčiau netaikytų priemonių suspenduoti kandidatus, kažkur juos atšaldyti, atvėsinti, o tiesiog juos įdarbinti? Būkime sąžiningi, čia yra problema. Jeigu jūs turite kokią nors įtaką, tai kreipkitės į Prezidentą ir padėkite visiems. Ačiū.

G. SURPLYS (LVŽSF). Mano pakeitimo tikslas yra, kaip jau sakiau, sukurti situaciją, kuri tiesiog paliktų labai mažai erdvės ilgą laiką neturėti diplomatinio atstovo, tik toks yra sumanymas. Jis nėra drastiškas, kaip jūs įvardijote, nes niekas nelieptų Vyriausybei uždaryti, tik persvarstyti, ar mums verta turėti tą ambasadą. Galų gale aš tikrai nenoriu leisti į tą kaltinimų tiradą, kas ko nepadarė, bet, manau, dėl situacijos, kurioje mes buvome atsidūrę, tikrai buvo ne vienas kaltas. Turint omenyje, kad tai yra kompleksinis sprendimas, aš nematau, kad kaltė yra tik Prezidento, tikrai taip nematau.

PIRMININKAS. Klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gal čia dėl pramogos norėčiau, kadangi iš šou biznio atėjęs į politiką. Norėčiau paklausti, kieno kaltė, kad nebuvo pabaigtas jūsų iniciatyva Žemės ūkio ministerijos perkėlimo į Kauną projektas? Vieni žmonės buvo tikrai labai sunerimę, kiti susikūrę labai aukštus lūkesčius, o jūs va taip juos palikote viduryje gatvės, taip ir baigėsi niekuo. Kas kaltas? Ir ar nebus tokia pat istorija ir su šituo jūsų projektu – tiesiog pradėsite, o paskui nebus kam pabaigti?

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Vytautai. Manau, kad tai galima susieti, nors turbūt daug kam atrodo, kad ne, nes, kaip žinote, mano kadencija baigėsi ir tik dėl to nutrūko projektas. Būtent šiuo pakeitimu aš ir noriu sukurti situaciją, kad, nepaisant to, kieno ir kokios būtų politinės ambicijos, aspiracijos ar slaptos užmačios, sprendimai būtų priimami ir ambasadoriai būtų paskiriami.

Baigti norėčiau tokia galbūt irgi šou verslo sentencija, bet yra sakoma, kad regbis yra chuliganų žaidimas, kurį žaidžia džentelmenai, o futbolas yra džentelmenų žaidimas, kurį žaidžia chuliganai. Tuo ir norėčiau pabaigti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir nuomonę prieš sako Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš manau, tikrai turime pasisakyti prieš, nes už tai, kad profesionalūs diplomatai politikų nėra paskiriami, mes siūlome bausti profesionalius diplomatus ir diplomatiją. Jeigu būtume labai logiški ir nuoseklūs, pagal pono G. Surplio siūlymą reiktų tiesiog uždaryti Prezidento instituciją, jeigu jis nepriima tų sprendimų, kur konkursu atrinkti diplomatai jam yra siūlomi. Tiesiog gal siūlome pakoreguoti, nes galime prieiti iki absurdo su tokiais siūlymais.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos. Po motyvų, po balsavimo galbūt. Teikiu balsuoti. Kas už tokį sprendimą, prašau balsuoti.

Užsiregistravo 72, balsavo 72: už – 26, prieš – 34, susilaikė 12. Po pateikimo nepritarta.

Alternatyvus balsavimas – tobulinti arba atmesti.

Už tobulinimą balsavo 29, prieš – 41. Atmesta.

Replika po balsavimo – G. Surplys. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, Jonai. Aš tiesiog, kadangi buvo paminėta mano pavardė, norėčiau replikuoti Žygimantui. Vėlgi aš labai norėjau, kad ši diena būtų tokia, kaip čia pasakius, be bereikalingų asmeniškumų *ad hominem* klausimu ir taip toliau. Bet jeigu jau kalbame, norėčiau priminti praeitos savaitės, atrodo, balsavimą, kur Seimas, ypač opozicija, vieningai, kiek pamenu, pritarė komitetų sudėčių pakeitimui, kur Ž. Pavilionis buvo patvirtintas Europos reikalų komiteto vicepirmininku. Noriu priminti neseną istoriją, kai tas pats Ž. Pavilionis savo partijos iniciatyva buvo nušalintas kaip Užsienio reikalų komiteto pirmininkas. Vėlgi, kolegos, būkime sąžiningi ir susilaikykime nuo nereikalingų vertinimų. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Žygiuojame toliau.

16.47 val.

Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1347, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-41(2), Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-42(2) (*pateikimas*)

Kolegos, įstatymų paketas, darbotvarkės 2-9.1 klausimas – Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1347, taip pat 2-9.2 klausimas – Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-41(2) ir Muziejų įsta-

tymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-42(2). R. Šarknickas. Prašom. Taip, kolega, prašom pristatyti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Kadangi jūs išvardinote visus tris sektorius, aš norėčiau visus tris į vieną, nes jie vienas kitam yra giminingi, analogiški. Ar galima taupant laiką?

PIRMININKAS. Taip, taip.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, jau paskelbta.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Noriu pasakyti, kad šiuos projektus teikia ir daugiau Seimo narių, tiksliai kažkodėl monitorius dabar nerodo. Yra kolega S. Tumėnas, L. Jonaitis.

Visų trijų projektų tikslas yra toks pat – įtvirtinti, kad savivaldybių bibliotekų, kultūros centrų ir muziejų vadovai, jeigu jų darbas per pirmąją kadenciją yra vertinamas gerai arba labai gerai, antrai kadencijai galėtų būti paskirti be konkurso. Šį įstatymo projektą pateikti paskatino tai, kad bibliotekininkų, muziejų ir kultūros centrų bendruomenė jau ne vienus metus reiškia nusivylimą, kad į regionus neįmanoma pritraukti kompetentingų specialistų, o jeigu tokių ir yra, šie atsisako dirbti dėl itin mažų perspektyvų ir dažnų konkursų. Anot jų, per penkerių metų kadenciją vadovai nespėja įgyvendinti savo idėjų, o jau būna priversti palikti pareigas. Potencialūs vadovai nenori sieti savo ateities ir pradėti gyventi regione, jame kurti, kuomet perspektyvos dėl darbo yra aiškos tik penkeriems metams. Juolab kad nėra socialinio saugumo, bankai ne visada suteikia paskolas, nes yra terminuota kadencija, o paskui bandyk laimėti konkursą, jeigu nelaimi, kaip sakyti, ir ateitis tame regione sudūžta.

Parengto projekto uždaviniai yra tokie. Kultūros centrų, Muziejų ir Bibliotekų įstatymuose įtvirtinti nuostatai, kad pasibaigus savivaldybės įstaigos vadovo pirmajai penkerių metų kadencijai jis gali būti skiriamas be konkurso antrai penkerių metų kadencijai, jeigu jo veikla kiekvienais metais buvo vertinama labai gerai arba gerai. Identiškas vadovų skyrimo antrai kadencijai principas jau yra įtvirtintas Švietimo įstatyme, todėl šis metodas, nepaisant skirtingų kultūros ir švietimo sričių, Lietuvoje yra jau praktiškai išbandytas ir gerai veikiantis. Viskas. Ačiū.

PIRMININKAS. Baigėte pristatymą, taip? Jūsų nori paklausti keletas kolegų. A. Lydeka. Prašom. Arminai, jūs norite klausti? Gerbiamas Arminai, ar klausite?

A. LYDEKA (LSF). Taip. Labai ačiū, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau patikslinti. Kodėl jūs manote, kad gerai arba labai gerai dirbantis vadovas nelaimės konkurso ir reikia tiesiog pratęsti kitai kadencijai jo darbą? Jeigu jis dirba gerai arba labai gerai, tai ir taip tą konkursą laimės, o jeigu dar atsirastų konkurse ypač gerai galintis dirbti, tai irgi gerai, kad tas ypač gerai galintis dirbti laimėtų konkursą. Aš nesuprantu tos pridėtinės vertės šio jūsų pasiūlymo? Ačiū.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū už gerą klausimą. Tai turbūt ir rodo ta situacija, kodėl jau antri metai iš trijų asociacijų eina dėl esamos problemos. Žinote, konkursai yra konkursai, bet regionuose tikrai tai yra didžiulė problema, todėl ir atsirado toks sprendimas, švietimo sistemoje kaip ir pasiteisinęs, neliko konkurso tarp kadencijų, bet liko vertinimai gerai ir labai gerai. Tai yra grynas pavyzdys, kuris išgelbėtų esamą situaciją. Yra pavyzdžių, tarkime, Alytaus mieste jau trys vadovai pasikeitė ir vėl naujas konkursas. Tiesiog iš principo nepasiteisina. O kas susiję su valstybinėmis įstaigomis, lyginant regionų įstaigas, pavaldžias savivaldybėms, yra du skirtingi dalykai, nes Vilniuje, Kaune, Alytuje, Klaipėdoje tiesiog netrūksta specialistų, jų yra.

PIRMININKAS. Jūsų klausia V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Džiaugiuosi pirmiausia matydamas jau sveiką ir gyvą, nes vakar pasigedome jūsų komiteto posėdyje, nežinau, kur jūs buvote. Džiaugiuosi ir tikiuosi, kad jūs adekvačiai dabar girdite ir suprantate, ką jūs teikiate, nes dažnai tai, ką jūs sakote, kitą dieną būna priešingai pasakoma jūsų paties.

Komentavote tai, kad švietimo srityje yra tokia sistema. Aš noriu priminti, kad švietimo srityje yra ir sistema, priimanti į darbą vadovus, tai yra jie turi pereiti kvalifikacinį testą, jis yra nepriklausomas, ir tik tuomet gali pretenduoti į vadovų postus vienoje ar kitose mokyklose. Be jokios abejonės, norint tai sutapatinti teks daryti ir šį žingsnį. Tiek bibliotekų (beje, ši iniciatyva Bibliotekų asociacijos ir buvo pasakyta), tiek kultūros centrų, tiek muziejų vadovams einant į konkursus reikėtų surengti atskirą testą, tai paskui galbūt ir įgalintų pratęsti jų kadenciją, nes jų kvalifikacija būtų patikrinta. Dar vienas dalykas, noriu priminti, kad...

PIRMININKAS. Klauskite.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Tai gal jūs tuomet išjunkite, gerai?

PIRMININKAS. Galime išjungti.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Gerai, jūs išjunkite. Ačiū.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū už rūpinimąsi mano sveikata ir gyvybe, tačiau sugedo kompiuteris, todėl ir nepavyko vakar dalyvauti. Kaip kartais nutinka ir jūsų kolegei Liudai. Mes suprantame, dėl to problemų nekeliamo, netaikome asmeniškumų. Tai viena. Palikime visa tai užkulisiuose.

Dėl to, ką jūs, gerbiamas pirmininke, pasakėte dėl bibliotekininkų, kurie pasiūlė tą variantą dėl kvalifikacijos, ar ne, aš nematau blogybės, jeigu pasiūlys ir kultūros centrų, ir muziejų, kodėl gi ne. Jie turi svariausią žodį dėl projektų sprendimų, nes arčiausiai yra, jie tuo gyvena. Aš pritariau tai minčiai.

PIRMININKAS. Jūsų klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolega, pritardamas jūsų pateiktam projektui norėčiau paklausti. Ar negalvojate, kad reikėtų pažiūrėti ir dėl vertinimo tvarkos, nes kaip tik čia kalbama, kad turi būti įvertinimas arba gerai, arba labai gerai? Nes vis dėlto ta vertinimo tvarka, kaip ir valstybės tarnybos, yra tobulintina. Ačiū.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Taip, sutinku. Šiuo metu yra vertinimas gerai ir labai gerai, atrodo, bibliotekininkams, o kitiems dviem sektoriams iki įstatymo įsigaliojimo, jeigu viskas sėkmingai baigtųsi, Vyriausybė turi laiko sutvarkyti dėl vertinimo kriterijų gerai ir labai gerai, nes tai yra pritaikoma vienam sektoriui.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*LVŽSF*). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, norėjau paklausti jūsų, kokia yra užsienio patirtis, tarkime, mūsų kaimynų lenkų, latvių, estų? Kiek aš žinau, ten apskritai nėra kadencijų, niekas neskiria jokių kadencijų ir kažkaip laikosi ne blogiau negu Lietuva.

Ir prašom pasakyti, ar per tą laiką, kai Lietuva įvedė kadencijas, buvo proveržis, tarkime, rajonų bibliotekose ar kultūros įstaigose? Ar tikrai mes čia ką nors tokio parodėme, išsiskyrėme kažkokiu pakilimu? Labai ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Leiskite kolegai atsakyti. Prašom.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Ačiū.

PIRMININKAS. Prašom.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Teko lankytis Estijoje ir Latvijoje, teko būti ir Kultūros ministerijoje. Kadangi mažos valstybės apskritai vengia tokių kadencijų, nes gyventojų kiekis akivaizdus yra, tai adekvačiai yra į tai žiūrima. Ko gero, mums irgi atėjo metas tą patį sugadinti arba ištaisyti, nepalikti klaidos ir ištaisyti esamas spragas.

PIRMININKAS. Dėl vedimo tvarkos V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Aš tik noriu priminti garbiems Valstiečių ir žaliųjų, ar žaliųjų ir valstiečių, kaip jūs dabar vadinatės, sąjungos frakcijos nariams, kad būtent jūsų frakcijos ir jūsų valdančiosios daugumos iniciatyva ir buvo visos tos kadencijos įteisintos, būtent tai ir sukėlė visą sąmyšį. Turėkite bent pagarbos sau, ar tikrai yra amnezija jus visus apėmusi?

PIRMININKAS. Gerbiamas maestro, čia ne dėl vedimo tvarkos, čia jau yra komentavimas, tai jūs galite pasakyti...

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). O jūs mane komentuojate, jūs irgi neturite teisės manęs komentuoti.

PIRMININKAS. Aš turiu vadovauti posėdžiui ir nutraukti, jeigu netinkamai elgiamasi. (*Balsai salėje*) Nori paklausti J. Razma.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). Aš atsakysiu. Kadangi faktiškai nuskambėjo ir kaip...

PIRMININKAS. Minutėlę, Robertai. Atsiprašau.

R. ŠARNICKAS (*LVŽSF*). ...klausimas, ir pasisakymas. Aš ir sakau – nepalikime klaidos. Aš prašau jūsų netęsti tos klaidos jau antrus metus, nes tampate faktiškai tokiais pačiais dalyviais kaip ir mes. Būtų labai smagu, kad tie tūkstančiai sektorių, kurie laukia... tūkstančiai jų laukia šios dienos, kad pateikimą pereitų, o paskui svarstymo stadijoje galime tikrai tvarkyti. Čia viskas įmanoma. Ačiū, Gentvilai.

PIRMININKAS. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pratęsiu kolegos V. Juozapaičio repliką. Turbūt jūs neneigsite, kad būtent Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos iniciatyva buvo įvesti dabartiniai reikalavimai dėl kadencijų. Ir jūs pats, jeigu prisiminsite, pasakykite, kaip balsavote tuo klausimu. Gal galite pasakyti, kas lėmė proto prašviesėjimą dabar, kai turbūt žinote, kad Vyriausybė ruošia platesnius projektus, kur, man atrodo, bus ištaisyti ir jūsų įvesti tam tikri netikslumai ir nepagrįsti dalykai. Ar tiesiog dabar norite kažkaip užbėgti už akių, kad ištaisytumėte patys savo klaidas, kaip čia yra?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš manau, kad jūs irgi taisote savo klaidas, ir tai vertinu labai sąžiningai, tai natūralu. Kinta visas gyvenimas, keičiasi. Natūralu, kaip ir šeimose ar kitur taisome vienokias ar kitokias klaidas, taip ir Lietuvos politiniame gyvenime tai darome. Tai natūralu. Smerkti tai, kas įvyko, kad jau neįmanoma nieko pakeisti, nežinau, ar būtų sąžininga. Tam mes neprieštaraujame. Jūs keičiate, taisote tas klaidas. Tas pats ir mums visiems, visiems gyviems žmonėms tas galioja. Man atrodo, čia nieko keisto nėra. Svarbu, kad mes sutinkame su tomis klaidomis, kuriose nenorime likti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už nori kalbėti S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, kolega jau pasakė, kad buvo suklysta ir tuos suklydimus reikia taisyti. Tą mes pripažįstame ir čia yra esmė visų trijų įstatymų projektų – kadencijos. Deja, Lietuvoje gyvenimas toks, kad dar yra didžiulė skirtis tarp didžiųjų miestų ir regionų ir ten veikiančių institucijų. Martyno Mažvydo bibliotekos direktoriaus vietai užimti turbūt eilė rikiuotųsi, o, deja, rajonuose taip nėra. Ir gerbiamas kolega Antanas iš Pasvalio, mes žinome bendrą atvejį, kur tiesiog nėra kas dirba. Ir vienai kadencijai sunku priskirti jauną šeimą, jauną žmogų. Ši įstatymo pataisa, arba tokios demokratijos atkūrimas, padėtų tai daryti.

A. Lydekai čia būtų atsakymas: taip, galima, yra būdų patikrinti, ar žmogus dirba, ar ne. Ir dabar tų svertų yra daugybė. Pavyzdžiui, kiekvienais metais turi atsiskaityti savivaldybės tarybai. Deja, savivaldybių tarybos kartais į tai žiūri gana valdiškai. Tačiau jei žmogus nelabai gerai dirba, ir dabar yra būdų, kaip jam tai pasakyti, kad jis nebedirbtų.

Taigi kviečiu pritarti šiems įstatymų projektams, nes tai labiau padėtų pritraukti į provinciją dirbti žmones, norinčius projektuoti savo gyvenimą ne penkeriems metams į priekį, bet bent jau dešimčiai metų į priekį. Taigi kviečiu pritarti. O bibliotekų, muziejų, centrų...

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...atstovai, man atrodo, komitetui dar pristatys savo pasiūlymus, kad patobulintume šiuos projektus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ačiū, kolega. Prieš kalba V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, tikrai esate šališkas, nes jūs leidžiate savo frakcijos nariams kalbėti daugiau, negu tai priklausytų. Bet telieka tai jūsų sąžinės reikalas. Aš manau, kad šios dienos jūsų festivalis tikrai bus įvertintas Etikos ir procedūrų komisijoje.

O iš esmės kalbėdamas apie šį įstatymo projektą, be jokios abejonės, aš nesu prieš patį principą. Kuomet jau bus svarstomas turinys, tikrai pasisakysiu už ir bus dar, matyt, ir kokių nors pasiūlymų, priedų ir panašiai. Bet šioje situacijoje, gerbiamieji Seimo nariai, vis dėlto labai prašau atsižvelgti, kad tuos dalykus kuruoja ir prižiūri Kultūros ministerija. Jos prerogatyva ir yra teikti tokio pobūdžio įstatymus. Kadangi R. Šarnickas yra retas svečias mūsų komiteto posėdžiuose, jis vėl, matyt, neišgirdo, kuomet paties ministro buvo paprašyta vis dėlto lukterti, kol ateis būtent tas ministerijos paketas, tai yra Vyriausybės aprobuotas įstatymų pakeitimų paketas, ir tuomet visas kompleksiskai bus pakeista.

Bet kuriuo atveju labai prašau kolegų šiandien susilaikyti, kad nebūtų netvarkos šioje sistemoje. Bet kuriuo atveju jį priėmus negalės būti jam *duota eiga*, nes mes lauksime Vyriausybės projekto, kuris tikrai sustatys viską į visas vietas.

Aš dar turiu laiko. Taigi pakalbėsime dar ir apie kitus dalykus, gerbiamas posėdžio pirmininke.

Grįžtu prie kolegos aiškinimo, kad reikia daryti analogą su švietimo sistema. Aš tik priminsiu, kad švietimo sistema, švietimas yra deleguota valstybės funkcija, todėl automatinis perkėlimas į kultūros sritį tikrai, na, neveikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolegos, nuomonės išsakytos. Teikiu balsuoti įstatymų paketą – Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą.

Užsiregistravo 74, balsavo 71: už – 30, prieš – 12, susilaikė 29. Po pateikimo nepritarta.

Alternatyvus balsavimas. Kas manote, kad reikia taisyti, – už, kas manote, kad reikia atmes-
ti, – prieš.

Užsiregistravo 70, balsavo 69: už balsavo 34, prieš – 30... Atsiprašau. Įstatymo projektas gra-
žintas tobulinti, nes nėra tinkamos balsų daugumos, kad būtų atvestas. Reikia 36 balsų.

Replika po balsavimo – S. Tumėnas. Prašau. Minutėlę, taip.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, teisingai sakė komiteto pirmininkas ir gerbia-
mas J. Razma, kad buvo žadėta, kad ateis iš Vyriausybės, iš ministerijos bendras paketas šioms
problemoms išspręsti. Tačiau ką tik, neseniai, komiteto posėdyje ministras pristatė darbų progra-
mą, joje nebuvo šių projektų. Kai aš pasitikslinau, jis pasakė, supratau, kad tiesiog ministerija ne-
spėja to padaryti, ir ministras S. Kairys aiškiai pasakė: niekas nedraudžia, jūs patys, Seimo nariai,
galite teikti. Taip ir buvo pasitarta su ministru, kad teiktų Seimo nariai, tai mes tą ir padarėme,
nes ministerija, supratome, tam ir neprieštarauja. Ačiū.

PIRMININKAS. M. Maldeikis dėl vedimo tvarkos.

M. MALDEIKIS (TS-LKDF). Aš norėjau pakviesti opoziciją grįžti į salę – jų darbotvarkė. Nema-
tome žmonių, nežinau, ar saldainiai valgomi, ar kas, bet būtų gerai, kad grįžtų žmonės į salę ir
pradėtų dirbti, nes teikia projektus, balsų nėra ir labai keistai atrodo. Dėl savo projektų, tikimės,
tiesiog norėtume pakviesti opoziciją pradėti dirbti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, už rūpestį. Kas čia per diena šiandien. Taip, V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Diena jau tokia, kokią pradėjote, tokia ir turite jūsų iniciatyva ir
jūsų dėka. Gerbiami kolegos, gerbiamas Stasy Tumėnai ir visi, kurie girdi ir mato. Iš tikrųjų ypač
noriu pasakyti muziejų, bibliotekų, kultūros centrų bendruomenei: ši problema yra mūsų darbo-
tvarkėje, ji niekur nepasitrauks, niekur nedings. Tai, kad jūs su savimi pasitarėte ir sugalvojote,
kad jums taip pasirodė, tai čia yra jūsų dalykas, jūsų problema.

Aš būtent prieš šį balsavimą kalbėjausi, *susirįšau* su kultūros ministru. Iš tikrųjų mes suvo-
kiame situaciją, be ministerijos ir Vyriausybės pritarimo šiam įstatymo projektui vis tiek nebūtų
jokio kelio. Taigi reikia tiesiog tartis, galima ir komitete pasikalbėti ir suderinti tokius teikimus.
Mes galėtume ir komiteto vardu, jeigu būtų tikrai noras padaryti ką nors reikšmingo, o ne pasiro-
dyti, kad jūs darote kažkokius dalykus, dėl kurių nesugebate net savo balsų surinkti po pateiki-
mo, kad juos įgyvendintumėte.

Taigi, gerbiamieji, visi tie projektai turės dienos šviesą, visos kadencijos bus sutvarkytos, o
jums linkiu skanaus saldainių valgymo. Deja, jūsų lyderių kažkaip nebėra šiandien salėje, tai
užuojauta.

PIRMININKAS. Ačiū už gerus pažadus. Toliau per šoninį mikrofoną – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš matau, jūs esate *atsirišęs*, o ne *susirišęs* šiuo metu su ministru.
Labai gaila, kad principai, ambicijos perlipo aukščiau negu būtent tie projektai, kurių laukia vi-
suomenė. Jūs visus metus vilkinote, vilkinote ir toliau įtikinote kažkodėl savus žmones kitaip bal-
suoti. Tai yra tikrai nekultūringa ir nesąžininga. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, kolegos, siūlau baigti diskusijas. Dar liko pora klausimų ir tada galė-
sime privačiai diskutuoti, kas kiek norėsime.

17.10 val.

**Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1333
(pateikimas)**

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo
įstatymo projektas Nr. XIVP-1333. G. Kindurys. Prašau, kolega, į tribūną ir pristatykite.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projektą teikiu atsižvelgdamas į gaunamus nusiskundimus dėl konkursuose seniūno pareigoms užimti keliamų nevienodų sąlygų seniūno pareigybei. Valstybės tarnybos departamento paskelbtuose konkursuose į seniūno pareigas skirtingose savivaldybėse skiriasi seniūno pareigybei nustatomi išsilavinimo reikalavimai, tad yra tikimybė, kad sudarant konkrečias atrankos sąlygas, kurias atitinka tik vienas ar keli iš kandidatų, sudaromos nevienodos sąlygos konkuruoti su kitais konkurso dalyviais. Tai reiškia, kad tokiais atvejais kyla abejonų dėl konkurso skaidrumo.

Pažymėtina, kad visuose turbūt pareigybių aprašymuose yra skelbiami reikalavimai išsilavinimui, kad tinka vadybos, administravimo, ekonomikos, teisės studijų kryptių, tačiau būna atvejų, kai tas išsilavinimas papildomas kitais, pavyzdžiui, matavimo inžinerija, edukologija, statybos inžinerija, žemės ūkiu ar verslu. Siekdamas, kad į seniūnų pareigas būtų priimami kompetentingi ir motyvuoti asmenys, atrinkti vadovaujantis profesionalumo kriterijumi, siūlau įstatymu sudaryti sąlygas, kad konkursai seniūno pareigoms užimti vyktų vienodomis sąlygomis visoje Lietuvoje, tai yra kad konkursų į seniūno pareigas tipinius, tai yra vienodus, išsilavinimo specialiuosius reikalavimus seniūno pareigybei nustatytų Vyriausybės įgaliota institucija, tai yra Valstybės tarnybos departamentas.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti K. Vilkauskas. Ruošiasi L. Nagienė.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, ar nematote, kad reikėtų taisyti ir kitoje vietoje būtent spragą? Dabar, kai centralizuoti seniūno konkursai vyksta tada, kai dalyvauja administracijos direktorius, Valstybės tarnybos departamento atstovai ir seniūnaičiai, kai atrinkami du kandidatai, po to administracijos direktorius vienasmeniškai ir be jokių kriterijų renka būtent tą kandidatą, seniūnaičiai, kurie tiesiog pagal tą tvarką turėtų dalyvauti, antroje atrankoje jau nebedalyvauja. Matyt, yra tokių atvejų (negalėčiau skaičiuoti, kiek tokių atvejų yra), kad pasirenkamas ne būtent stipriausias kandidatas ir būtent ne tas kandidatas, kurio nori patys seniūnaičiai. Ačiū.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Gerbiamas kolega, iš tiesų tai galima tiesiogiai susieti, nes atitikus išsilavinimo papildomą individualų kriterijų tikrai iškyla didžiulė tikimybė, kad antrasis kandidatas ir bus tas, kuriam buvo, tikėtina, taikytas tas išsilavinimo reikalavimas. Kaip sakiau, įdomiausias man buvo matavimo inžinerija. Aš manyčiau, jeigu šitam projektui pritartų ir būtų siūlymų, tai aš manau, kad ir Savivaldybių komitetas rimtai svarstytų ir rastų tokį teisingą kompromisinį variantą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi E. Pupinis.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, žinote, pažiūrėjau į 2018 metų tą parašytą priedą. Ar jums neatrodo, kad tai yra Valstybės tarnybos departamento funkcija? Jis turėtų patikrinti ir tikrina, jie skelbia. Tai yra pertekliniai reikalavimai ir tokiu atveju turi teisę ir Valstybės tarnybos departamentas įpareigoja savivaldybes, kad pataisytų skelbimą ir nepraleistų tokių skelbimų. Realiai, aš manau, kad mes visoms pareigybėms nesurašysime išsilavinimo ir reikalavimų, nes, vienam parašius, tada ir kiti sakys – ir tam skyriui reikia surašyti, ir kitam, valstybės tarnautojui, kokią jis užims pareigybę. Ar jums neatrodo, kad čia yra Valstybės tarnybos departamento funkcija?

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū. Iš tiesų panašiai ir yra, pareigybės aprašymą reglamentuoja metodika. Tačiau jeigu žiūrėtume į seniūno pareigybę ir žiūrėtume į savivaldybės skyrius, skyrių funkcijos yra tikrai labai įvairios, yra, kurie ir daugiau funkcijų apima, ir mažiau, seniūno yra gana aiški. Kaip žinote, ir tokio programos mokymo nėra, kad būtų seniūno ar, tarkime, ministro, tikrai yra labai plačią sritį apimanti pareigybė. Mano nuomone, išvis būtų teisingiausia nurodyti tik aukštąjį išsilavinimą, o jeigu visus kitus konkursinius dalykus dalyvaujantis žmogus atitinka ir dirbs atsakingai, tai to turbūt ir būtų gana.

Problema tikrai turbūt yra ta, kad Valstybės tarnybos departamentas, na, nežinau, nesuspėja, nepamato ar praleidžia tokius neatitikimus. Mano nagrinėjamu vienu atveju taip ir buvo, kad apskundė konkurso sąlygas, pripažino, kad klaidingai parengta, bet kiekvieną kartą to neapskūsi. Aš ir vakar perverčiau dabar paskelbtus ir neseniai įvykusius konkursus, vėlgi tas pats matosi.

Sakau, tarkime, iš paskutinių kokių 15 ar 16, ar 20 konkursų vis tiek viename atsiranda... Aš nesakau, kad blogas išsilavinimas edukologija, bet tik vienai seniūno pareigybei tinka, kitoms netinka. Mano nuomonė būtų įrašyti išsilavinimą – aukštasis, visiems ir tiktų, bet aš visgi to įstatyme nerašau, palieku kompetentingai institucijai dėl to apsispręsti.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi K. Masiulis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš dalies atsakėte. Iš tikrųjų ministro pareigybė yra politinė, seniūnas vis dėlto yra daugiau administratorius, ne politinis paskyrimas turėtų būti. Ko gero, spėju, kad kažkurioje vietoje jūs pastebėjote, kad vis dėlto vyksta tokie pusiau politiniai paskyrimai, nes pagrindinis dalykas savivaldybėse yra noras visur sustatyti savo žmones, iš tikrųjų formuoti tam tikras politines nuostatas, tai pastebima. Ar taip yra iš tikrųjų, ar čia jūsų kokios nors kitos intencijos, kad vis dėlto daugiau būtų žiūrima į seniūno pareigybę kaip į administracijai, administravimo funkcijai, tinkančią, o ne kaip prieš rinkimus, tarkime, agitatorių funkciją? Ačiū.

G. KINDURYS (LVŽSF). Aš beveik vienareikšmiškai pasakyčiau, turbūt natūralu, kad savivaldybės vadovai ieško sau tinkamų darbuotojų, bet tas tinkamumas gali būti suvokiamas labai skirtingai. Tinkamas – geras ir atsakingas, ir kažkuo ypač gal lojalus ar artimas gali būti žmogus. Todėl aš ir noriu ne siaurinti išsilavinimo sritį, nes tai yra tik viena konkurso dalelytė, tiktai pareigybės aprašymo dalis, ir parašyti „aukštasis išsilavinimas“, tarkime, ko aš tiesiogiai, aišku, nerašau įstatyme, ir tada dalyvautų daugiau pretendentų. Tada nebūtų iš anksto atsijojami kiti. Manau, tai tikrai suteiktų skaidrumo, mažintų administracinę naštą, būtų tam tikras konkurso šablonas. Manau, tikrai būtų daug skaidriau ir teisingiau.

PIRMININKAS. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš noriu, kad jūs pavardintumėte tuos tipinius specifinius reikalavimus, kuriuos jūs žinote ir norėtumėte, kad jie ten būtų surašyti.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Būtent taip jie ir vadinasi, pareigybės aprašyme yra specialieji reikalavimai, o tai yra tik išsilavinimo ir darbo patirties reikalavimai pareigybės aprašyme. Dalyje konkursų jie skiriasi. Pavyzdžiui, kas yra rašoma, beveik visiems pradžiai 99 % tinka, yra aukštasis universitetinis išsilavinimas, ne žemesnis kaip bakalauro, ir tada vadinamos studijų kryptys. Visų yra vadyba, na, daugumos: vadyba, teisė, viešasis administravimas, ir pavieniai, tarp šitų yra žodelis „arba“ – arba toks, arba toks, arba toks, ir visiškai pavieniai, kaip minėjau, išlenda tokie kaip statybų inžinerija, žemės ūkis, edukologija, matavimų sritis. Jei nebūtų piktnaudžiavimo dėl srities, aš manau, būtų tikrai aiškiau.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Nuomonė už – K. Vilkauskas. Galite sėsti į savo vietą.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Mielai kolegos, manau, pritartę šiam projektui, mes galėsime ir turėsime galimybę tobulinti pačią seniūnų atranką. Kaip minėjau, iš tikrųjų dabar tai tikrai labai smarkiai tobulintina, nes daug politinio atspalvio, kai iš dviejų žmonių ir be seniūnaičio administracijos direktorius gali pasirinkti jam tinkamą žmogų. Vis dėlto seniūnų darbas labai sudėtingas ir sunkus. Kaip gerbiamas kolega Edmundas pasakė, tai yra administratorius, tai yra ūkininkas, kuris ne tik sprendžia tos vietos gyventojų problemas, bet tvarko ir organizuoja visą gerovę. Siūlau pritarti šiam projektui ir paskui jį patobulinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš šiaip labai skeptiškas esu dėl pačios seniūnų institucijos. Aš manau, kad šiuolaikinėje valstybėje administruoti vietos paslaugas gyventojams galima labai įvairiai ir neturint tokios pareigybės, tiesiog iš savivaldybės. Tai, ko gero, būtų pigiau, optimalu ir panašiai. Atvykstantys asmenys įvairiais klausimais galėtų administruoti, padėti ir išspręsti žmonėms jų vietoje iškylančias problemas.

Kai kur egzistuoja... kai kur nėra tų seniūnų, tarp kitko, ir visai puikiai verčiasi. Tai gal ir palikime, kad taip būtų. Aš būčiau linkęs plėsti, o ne siaurinti tuos aprašus. Dabar net ir abejoju, ar tikrai aukštasis išsilavinimas čia yra būtinas. Seniūno funkcijos nėra raketų konstravimas. Tai tikrai, ko gero, galėtų būti autoritetą turintis žmogus, kultūringas ir gerai atstovaujantis žmonėms, jeigu kalbame apie kaimišką vietovę.

Būčiau už tai, kad būtų didesnis lankstumas. Bet noriu priminti, kad Vyriausybė yra numačiusi apskritai naują valstybės tarnybos koncepciją ir ją mes svarstysime. Ten turėtų būti lankstumo didinimas. Ir vietoj administravimo, apie kurį mes čia šnekame ir vis bandome varžyti, varžyti, varžyti, diegiami vadybos principai. Tai, apie ką aš kalbu, ir atsirastų tokios galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamieji kolegos. Išsakėte nuomones. Teikiu balsuoti Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 31 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1333.

Užsiregistravo 73, balsavo 72 Seimo nariai: už – 30, prieš – 14, susilaikė 28. Po pateikimo nepritarta. Alternatyvus balsavimas – tobulinti arba atmesti.

Balsavo 70 Seimo narių, už tai, kad tobulintume – 36, prieš – 34. Projektas tobulintinas. Ačiū.

17.24 val.

Seimo savaitės (2022-04-11 – 2022-04-15) – 2022 m. balandžio 12 d. (antradienio) ir 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir paskutinis darbotvarkės rezervinis 4 klausimas – savaitės, prasidedančios balandžio 11 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Pirmasis Pirmininko pavaduotojas gerbiamas J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tikiuosi, kad šis projektas bus išimtis ir čia mes priartysime jam vieningai. Darbotvarkė dar gana tolimų posėdžių, aišku, jų turinys, manau, neišvenigiamai keisis, bus pildoma. O projektai surašyti ta tvarka, kaip jie čia juda per komitetus.

Antradienį daugiausia visokių kodeksų keitimai. Taip pat bus sveikatos apsaugos ministro atsakymai į dešimties Seimo narių raštu pateiktus klausimus. Turėsime dar vieną Konstitucijos pataisos – keitimo projekto svarstymą. Čia kolegės M. Ošmianskienės iniciatyva dėl neįgalųjų pensijos sąvokos. Ir keletas kitų projektų, iš jų aš gal nieko neišskirčiau. Turime vėl naujų iniciatyvų dėl naujų atmintinų dienų. Visas sudėsime, jeigu dar jų atsiras iki to pateikimo momento. Čia kiekvienoje kadencijoje tų iniciatyvų netrūksta.

Ketvirtadienį keletas priėmimų. Kaip jau paskelbė Respublikos Prezidentas, turėsime įdomų naujo kandidato į Aukščiausiojo Teismo teisėjus svarstymą – E. Šileikio kandidatūros svarstymą. Ir popietinėje darbotvarkėje individualūs Seimo narių projektai, kaip reikalauja Seimo statutas, turi būti ir tokia dalis Seimo posėdžiuose. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Yra porą norinčių paklausti. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, norėčiau paklausti šiek tiek į ateitį, apie kitas darbotvarkes. Gal jau yra planuojamas, galbūt Teisingumo ministerija jau parengė Referendumo įstatymą arba galbūt kokių nors žinių turite dėl tiesioginių merų įstatymo? Kaip darbo grupei sekasi? Kada jie ketina baigti? Kada jau būtų galima įtraukti į darbotvarkę? Vis tiek artėja antrasis balsavimas dėl Konstitucijos ir norėtusi tokio aiškumo, kada jau tie įstatymai atsidurs darbotvarkėje. Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Dėl jūsų paminėto Referendumo įstatymo ir dėl Rinkimų kodekso mes turime kalbėti kompleksškai. Tai yra konstitucinių įstatymų projektai ir jie numatyti svarstyti kartu. Dėl konstitucinių įstatymų projektų mes Seimo statute esame įrašę gal visokių keistokų reikalavimų. Vienas iš jų yra, kad pagrindinis komitetas gali svarstyti tik praėjus mėnesiui, kai apsisvarstė papildomas komitetas. Papildomas komitetas ten yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Seimo Pirmininkė žadėjo pasikalbėti su komitetu. Jeigu papildomo komiteto nariai atsisakytų to noro būti papildomu komitetu, mes visą mėnesį galėtume sutaupyti ir svarstyti anksčiau. Tikiuosi, gal komitete geranoriškai aptarsite tokią galimybę.

O dar yra viena pareiga dėl kodekso šiuo atveju, kad jis turi būti pateiktas visuomenei svarstyti kaip konstitucinis įstatymo projektas. Visi tie dalykai mus varžo ir neleidžia greičiau tų projektų apsvastyti. Mes tikrai nei komitete, nei čia nieko nestabdome, bet yra tos procedūros.

PIRMININKAS. Ir dar klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu paklausti keletą klausimų. Nematau, kad darbotvarkėje vis dėlto būtų numatytas Lietuvos ekonominių pro-

gnozių pristatymas iš Vyriausybės. Čia bus balandžio vidurys. Galbūt mes turėtume įtraukti Vyriausybės valandos ar pusvalandžio metu tą pristatymą? Vienas dalykas. O antras dalykas...

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Kokį pristatymą? Pakartokite.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (*DPF*). Ekonominių prognozių. Buvo kalbama, kad balandžio mėnesį. Bent jau pristatymą.

Antras dalykas. (*Balsai salėje*) Pone Razma, šiandien čia tokių pasikarščiavimų buvo, gal kokį antradienį (mes čia turime tos srities profesionalų – kolegas Z. Streikų, A. Verygą, L. Slušnį) kokią kolektyvinę grupinę psichoterapiją padarome? Seime darosi vis didesnė ir didesnė įtampa.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Manau, kad tas išskylančias įtampas mes įveikiame, tik tų įtampų pirmiems organizatoriams gaunamas rezultatas galbūt ne toks, kokio jie tikėjosi. Čia tam tikros išdavos būna. O taip nemanau, kad mes Seime jau esame paveikti kokių nors nevaldomų emocijų. Kam yra tokių individualių problemų, visada gali ieškoti tos pagalbos, tikrai nemanau, kad čia reikia masinės psichoterapijos seansų mums, dar kol kas tikrai ne.

Dėl Vyriausybės pusvalandžio. Mes pažiūrėsime, ar jūsų pasiūlytas variantas, ar yra kokių nors svarbesnių klausimų. Paklausime finansų ministrės, ar būtų prasmės tai daryti, ir apsispręsimė.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas Jurgi, už pristatymą. Siūlau bendru sutarimu pritarti. Juo labiau kad kitą savaitę turbūt bus papildyta ta darbotvarkė.

Registruojamės, kolegos. Registruojamės.

Užsiregistravo 63 Seimo nariai.

Skelbiu 2022 m. kovo 31 d. posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 154 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 12 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame balandžio 12 dienos rytinį Seimo posėdį. Kviečiu užimti vietas. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 111 Seimo narių.

Gerbiami kolegos, visai neseniai, prieš porą dienų, mūsų kolega A. Stončaitis šventė labai gražų jubiliejų. Kviečiu. (*Plojimai*)

10.01 val.

Informaciniai pranešimai

Gerbiami kolegos, taip pat perskaitau balsų skaičiavimo grupės sudėtį: V. Bukauskas (Darbo partijos frakcija), D. Griškevičius (Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“), L. Jonauskas (Socialdemokratų partijos frakcija), B. Matelis (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija), A. Nekrošius (Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija), I. Pakarklytė (Laisvės frakcija), R. Vaitkus (Liberalų sąjūdžio frakcija) ir V. Valkiūnas (Lietuvos regionų frakcija).

10.02 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 12 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Frakcijos vardu prašome išbraukti iš darbotvarkės 1-8.1, 1-8.2 klausimus – Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1464(2) ir Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo projektą Nr. XIVP-1465(2).

PIRMININKĖ. V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Frakcijos vardu siūlau išbraukti 2-14 klausimą – projektą Nr. XIVP-1335, P. Gražulio teikimą dėl atmintinos dienos – Pilietinio protesto dienos. Siūlau netuščiažodžiauti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išgirdome frakcijų pasiūlymus. Pirmiausia balsuodami apsispręskime dėl J. Jaručio siūlymo frakcijos vardu išbraukti 1-8.1, 1-8.2 klausimus, tai yra Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo pakeitimo projektą bei lydimąjį. Kas pritariate J. Jaručio siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 115: už – 45, prieš – 54, susilaikė 16. Siūlymui nepritarta. Klausimai lieka šios dienos darbotvarkėje.

Kitas pasiūlymas – Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės 2-14 klausimą – Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projektą, kurį teikia P. Gražulis. Gerbiami kolegos, balsuojame.

Balsavo 118: už – 86, prieš – 4, susilaikė 28. Pasiūlymui pritarta.

Gerbiami kolegos, dar prieš tvirtinant šios dienos darbotvarkę, noriu priminti, kad šiandien 11 valandą į Seimą kreipsis Ukrainos Prezidentas V. Zelenskis. Prieš tai mes darysime 5 minučių techninę pertraukėlę, tačiau labai kviečiu visus porai minučių likus iki 11 valandos būti čia, savo vietose, kadangi lauksime Prezidento tiesioginio prisijungimo ir jo kalbos, skirtos Seimui.

Gerbiami kolegos, ar galime pritarti šios dienos darbotvarkei bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galima pritarti bendru sutarimu. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.05 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1002(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1002(2). Priėmimo stadija. Šį pakeitimą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galima pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, gerbiami kolegos, pritarta bendru sutarimu. Motyvai. Už kalba A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Labai nesiplėsiu. Iš tiesų jau studijų metu kėlė nuostabą nuostatos, kad baudžiamajame procese išteisintam asmeniui nėra atlyginamos bylinėjimosi išlaidos. Tai, kad mes su šia nuostata gyvenome iki šiol, laikičiau nesusipratimu. Džiaugiuosi, kad šiandien turime šio klausimo priėmimą. Raginu kolegas palaikyti, nes tie asmenys, kurie baudžiamajame procese buvo išteisinti, buvo nekalti arba nepakako įrodymų. Po tokio proceso tikrai žmonėms gyvenimas... jam vykstant apkarsta ir bylinėjimosi išlaidas palikti tiems žmonėms, kurie buvo nekalti, apmokėti būtų neteisinga. Tikrai, kolegos, kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė dėl šio projekto balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad pirmasis balsavimas šį rytą yra numatytas 11 val. 30 min.

10.06 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1003(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-2.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1003(2). Priėmimo stadija. Įstatymą sudaro du straipsniai, dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Motyvai. Už kalba S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, siūlyčiau pritarti šitam sprendimui, nes buvo pasiektas konsensusas dėl kelių siūlymų ir panašiai. Gerai, kad priimtas apibendrintas sprendimas, nes kai mes susikoncentruojame tik į vieną ar dvi raides, tai susiauriname problemą, o dabar į šį įstatymo projektą yra sudėta daug apibendrintų dalykų, kurie yra reikalingi šių dienų kontekste. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, Pirmininke. Aš taip pat pritariu kolegai. Mūsų su kolega S. Tumėnu pasiūlymai buvo integruoti į dabartinį projektą. Kartu aš noriu padėkoti Seimo kanceliarijos Teisės departamentui ir Teisingumo ministerijai, ji pritarė mano siūlymui. Tie dalykai yra integruoti į dabartinį projektą. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti. Balsuosime... S. Šedbaras, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas, taip pat norėtų pasisakyti už. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Prieš mane kalbėję du kolegos kalbėjo ne dėl to projekto. Šis projektas tuoj pat bus svarstomas. O čia mes turime galvoje projektą, kai advokato išlaidos atlyginamos ne tik baudžiamajame procese, kai išteisinama, bet ir administracinių nusižengimų byloje, kai teismas nutraukia bylą. Tai tarpusavyje susiję projektai, irgi labai reikalingi. Siūlau balsuoti už. O tie argumentai, kurie buvo ką tik pasakyti, bus dėl kito projekto, bet jie taip pat yra teisingi.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

10.09 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2). Svarstymo stadija. Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėją pirmininką gerbiamą L. Kasčiūną. Jo salėje dabar nematau. Galbūt galėtų gerbiamas A. Pocius pristatyti komiteto išvadą? Dėkoju. Prašom, gerbiamas Laurynai.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū jums. Gerbiami Seimo nariai, gerbiama Seimo Pirmininke, iš tikrųjų Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvarstė šį labai svarbų projektą. Pirmiausia svarbų, nes mes norime dėl atgrasymo ir gynybinių pajėgumų daug daugiau sąjungininkų mūsų valstybės teritorijoje. Bet tam turime padaryti namų darbus, tai, aišku, jų gyvenimo sąlygos, apgyvendinimas, bet kartu ir treniravimosi galimybės. Čia yra didžiulis prioritetas. Džiaugiamės, kad Vyriausybė skyrė papildomų pinigų tam prioritetui įgyvendinti. Be abejo, Rūdninkų poligonas yra vienas iš tų strategiškai labai svarbių dalykų dabar siekiant sustiprinti visą gynybinę ir atgrasymo architektūrą. Matyt, dėl šių argumentų ir visi komiteto nariai iš įvairių politinių jėgų suprato, balsavo vieningai, pritarė šiam projektui.

Taip pat noriu pasakyti, kad mes jį papildėme viena parlamentinės kontrolės klauzule, kad kas 2 mėnesius Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir kas pusmetį visas Seimas būtų informuojamas apie projekto eigą. Kaip rodo fizinio barjero eiga, kur irgi NSGK turi parlamentinės kontrolės svertus, tie svertai dažniausiai pasiteisina. Siūlome pritarti visam Seimui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskusija. Diskusijoje užsirašė kalbėti trys Seimo nariai. Pirmasis kalba V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, svarstome ypač svarbų įstatymo projektą – Rūdninkų poligono įstatymą, kuris turėtų suteikti didelių galimybių mūsų valstybei visų pirma. Lietuva iš tikrųjų turi jau ne vieną poligoną. Tai yra teritorijos, ypač svarbus Pabradės poligonas, tačiau šių treniravimosi erdvių iš tikrųjų nepakanka, nes mūsų kariuomenė didėja, daugėja sąjungininkų, taip pat Šaulių sąjunga didina savo pajėgumus. Reikalingos erdvės, kur būtų galima atlikti tam tikrus veiksmus. Tam reikalingi plotai ir galimybės naudoti tam tikras priemones.

Rūdninkų poligonas kaip tik ir suteiktų galimybes daryti bataliono dydžio vienetų mokymus. Būtų galima dislokuoti nemažą pajėgą, bet taip pat būtų galima atlikti tam tikrus šaudymus. Jie yra būtina reikalingi, nes jeigu kariuomenė turi galimybių rengtis, kaip ginklai nebus panaudoti. Taip pat yra labai gerai, kad buvo rasta tokia teritorija, kur nėra daug vietinių gyventojų, tai yra tas nusistovėjęs gyvenimo ritmas bus sutrikdytas gana neženkiai.

Žinoma, vietiniams Šalčininkų rajono gyventojams tai yra šioks toks iššūkis, bet kiek mes esame girdėję mūsų komiteto svarstymuose, bus surastas tam tikras konsensusas, nes tuo pat metu, įkuriant šį poligoną, bus atlikti tam tikri infrastruktūros gerinimo darbai ir jie išspręs nesprenžiamas rajono problemas. Tai yra nutiesti keliai, kai kurie praplatinti, padarytos pralaidos. Taip pat yra planuojama nutiesti geležinkelio linijos tęsinį. Taigi, didelė dalis tos sunkiosios technikos galės poligoną pasiekti ir geležinkeliu. Nebus malami, kaip sakoma, keliai ir nebus trukdomas kasdienis veiksmas.

Žinoma, šiokie tokie pasikeitimai įvyks, tačiau aš norėčiau pasakyti, kad didžiausią problemą kėlė ne civilizacinis faktorius, bet gamtinis faktorius, kadangi šiose vietose iš tikrųjų yra gamtos rezervatai. Kariuomenė tikrai daug dirba su aplinkos apsaugos specialistais, kaip būtų galima sumažinti tą neigiamą poligono poveikį.

Taigi, iš to ką mes girdime svarstymuose ir diskusijose, atrodo, pavyko rasti tinkamą poligonui vietą, todėl labai rekomenduočiau ir kviesčiau pritarti šiam projektui. Mes tikrai pagerinsime tiek mūsų Lietuvos kariuomenės padėtį, tiek pagerinsime sąlygas mūsų NATO partneriams atvykti į Lietuvą.

PIRMININKĖ. Kviečiu B. Petkevič.

B. PETKEVIČ (LRF). Gerbiami kolegos, Lietuvos karinių pajėgų rengimo doktrinos 106 punkte sakoma: svarbiausias profesinio karinio švietimo ir rengimo tikslas yra ir bus karių ir karinių vienetų parengtumas. Valstybės atžvilgiu karinių vienetų parengtumas yra priemonė, profesinio karinio švietimo ir rengimo atžvilgiu – tikslas. O tai reiškia kariuomenės personalo ir karinių vienetų pajėgumą laiku ir tinkamai veikti taikos, krizių ir karo metu net aukojant gyvybę. Šiandien neturime iliuzijų, kad karinis parengtumas yra svarbiausias šių dienų klausimas. Apie tai plačiai kalbama ir rašoma, todėl susitarta dėl gynybos biudžeto lėšų didinimo, būtent tam yra skirtas ir šis Rūdninkų poligono įstatymas, pavadintas ypatingos valstybinės svarbos krašto apsaugos srities projektu.

Bet iš tikro apie šio projekto įgyvendinimą mažai ką žinome. Bent kol kas. Pagal gerbiama ministą daugiau sužinosime tik jį priėmę. Kreipiausi į ministą prieš savaitę dėl susitikimo su gyventojais, nes kaip tik jiems, gyvenantiems šalia, informacija apie tai, kas bus daroma jų kaimynystėje ir teritorijoje šalia jų namų, yra svarbiausia. Tačiau ir jie galės užduoti rūpimus klausimus tik po šio įstatymo priėmimo. O gal ir negalės, nes viskas bus jau nuspręsta ir liks vien direktyvos. Apgailestauju, kad toje teritorijoje gyvenančių žmonių nuomonė, viešasis interesas, ekonominės ir socialinės aplinkybės nebuvo įvertintos. O juk iš žmonių bus paimta jų nuosavybė. Jie turės keisti savo įpročius, ramus gyvenimas šalia gamtos pasikeis. Labai tikiuosi ir dar kartą prašau kuo skubiau susitikti su bendruomene, ji turi teisę žinoti, kas ten bus.

Nebuvo įvertinta ir galima žala gamtai. Priminsiu, kad Rūdninkų giria – tai skirtingos ekosistemos. Tai pušynai, lapuotynai ir mišrūs spygliuočių, lapuočių medynai, beržynai, įvairių tipų pelkių plotai, distrofiniai ežerai. Čia yra nustatytos 27 perinčios paukščių rūšys, 7 gyvūnų rūšys. Šis biosferos poligonas turi ypatingą geoekologinę svarbą ir tikrai teisės aktai dėl Rūdninkų girios biosferos ir gamtotvarkos yra galiojantys. Tačiau šiame įstatyme gamtos apsaugai yra skirti du mažareikšmiai sakiniai, kad bus naujų saugomų teritorijų už poligono teritorijos ribų steigimas ir kad projekto įgyvendinančioji institucija turi siekti kuo mažesnių neigiamų aplinkos būklės pokyčių. Tai iš esmės reiškia, kad Rūdninkų giria, ypatinga Lietuvos vieta, bus niokojama, nes tai projektas, kuriam pagal šį įstatymą netaikomas poveikio aplinkai vertinimas ir kiti reikalavimai.

Gerbiamieji, dar kartą noriu pakartoti, šio karinio poligono steigimas yra labai svarbus mūsų kariuomenei, tačiau norėtusi daugiau konkrečios informacijos, o ypač jos suteikimo gyventojams visų pirma dėl žemės paėmimo procedūros. Norėtusi skaidrumo ir veiksmingos parlamentinės kontrolės įstatymo įgyvendinimo metu. Norėtusi galų gale būti tikriems, kad Aplinkos ministerija imsis visų galimų priemonių gamtai apsaugoti. Kol neturėsiu tikrumo dėl šių punktų, susilaikysiu. Ačiū jums už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu A. Pocių.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke.

Mielieji kolegos, aš manau, kad tikrai šis įstatymas yra parengtas labai laiku būtent karo Ukrainoje kontekste. Manychiau, kad tas nerimas, kuris yra keliamas Lietuvos žmonių, turėtų būti tikrai suprantamas, ir manau, kad Krašto apsaugos ministerija tikrai konsultuodamasi su mūsų NATO sąjungininkais, būtent kviesdama juos čia, į Lietuvą, kad Lietuva būtų saugesnė, daro viską, kad tos NATO pastiprinimo pajėgos, kurios atvyks į Lietuvą, tiek amerikiečiai ar tai būtų vokiečiai, ar kitų NATO šalių atstovai, kad tikrai galėtų čia būdami tęsti savo kovinį pasirėngimą kartu su Lietuvos kariuomene. Aš tikrai džiaugiuosi, kad yra surasta tokia teritorija, kuri nėra naujai kuriama, ten jau keletą dešimtmečių buvo karinis poligonas. Manychiau, kad ta teritorija bus naudojama, ten bus investuojamos lėšos, infrastruktūra bus gerinama, kelių infrastruktūra bus gerinama.

Kaip praktikas galiu pasakyti, kad ten, kur yra įsteigti tokie poligonai, vietiniai gyventojai turi galimybę turėti darbo vietų, nes tokį poligoną reikės prižiūrėti, tvarkyti aplink esančius miškus, žolę šienauti. Atsiradus darbo vietų, aš manau, vietiniams gyventojams tikrai bus galimybė ten įsidarbinti. Taip pat manau, kad vieta yra strategiškai tikrai labai svarbi, nes yra netoli valstybinės sienos su Baltarusija. Manychiau, kad šį įstatymo pakeitimo projektą mes tikrai turime paremti, prašau balsuoti už. Manau, kad šis siūlymas yra tikrai savalaikis. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Diskusijoje visi užsirašę pasisakė. Dabar motyvai. Už kalba A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Nepaisant to, kad Lenkų rinkimų akcijos atstovai pasisakė prieš šio įstatymo priėmimą, nematau norinčių agituoti ir kalbėti prieš jį dėl motyvų, tad nesiplėsiu ir agituodamas už, nes jau diskusijoje dalyvavę kolegos pakankamai aiškiai įgarsino tuos motyvus, kad įstatymas yra iš tiesų labai savalaikis ir reikalingas norint paspartinti procesus, kad tokia tinkama infrastruktūra, reikalinga tiek mūsų kariams, tiek ir mūsų sąjungininkams iš NATO, būtų sukurta. Tad kviečiu vieningai paremti šį įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai po svarstymo išsakyti. Balsuosime numatytu laiku, primenu, nuo 11 val. 30 min.

10.22 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2) ir Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1454(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2). Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką gerbiamą S. Šedbarą, kad pristatytų komiteto nuomonę.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, po pateikimo buvo pritarta dviem projektams, kuriuos komitetas, svarstydamas 2022 m. balandžio 6 d., sujungė į vieną. Buvo Seimo narių pasiūlymų, taip pat buvo konsultuojamasi su Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijomis ir buvo parengtas jungtinis antrasis variantas, kurį dabar teikiame Seimui svarstyti. Komitetas apsvarstęs visų septynių dalyvavusiųjų balsais už pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Taip pat kviečiu gerbiamą R. Šarknicką, kad pristatytų Kultūros komiteto išvadą.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kultūros komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvarstė Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1453(2), Nr. XIVP-1456 bei Susirinkimų įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1454(2) ir nusprendė bendru sutarimu iš esmės jiems pritarti ir siūlyti pagrindiniam komitetui juos svarstyti atsižvelgiant į pateiktas pastabas. Kultūros komitetas pritarė Teisės departamento pastaboms, o dėl Seimo narių ir ministerijų pasiūlymų paliko spręsti pagrindiniam komitetui. Už tai dėkojame pagrindiniam komitetui, jis iš dalies pritarė ir mūsų Seimo narių pasiūlymams. Ačiū.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Klausimas gerbiamam S. Šedbarui, ar dėl Susirinkimų įstatymo yra pateikta išvada? Gal galėtumėte tada. Prašom, Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas. Prašau.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, kartu buvo pateikta Susirinkimų įstatymo pataisa. Komitetas šį projektą taip pat svarstė ir balandžio 6 dieną, ir balandžio 8 dieną. Taip pat atsižvelgė ir į Teisingumo, ir į Vidaus reikalų ministerijų nuomones, į Seimo narių pasiūlymus, juos visus įvertino, taip pat ir minimo Kultūros komiteto. Parengė patobulintą Susirinkimų įstatymo pataisos projektą, balandžio 8 dieną visų 6 dalyvavusių balsais už pritarė jam ir taip pat pritarė komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam pirmininkui.

Dabar diskusijoje kviečiu dalyvauti gerbiamą M. Ošmianskienę. Prašau.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami Seimo nariai, simboliška, kad būtent šiandien, belaukiant Ukrainos Prezidento V. Zelenskio kalbos parlamente, Seimas svarsto įstatymų projektus, kuriais siūloma drausti viešai demonstruoti Rusijos agresiją atspindinčius simbolius, tokius kaip Z, V bei Georgijaus juostą.

Noriu pasidžiaugti Seimo narių vieningumu, padedančiu šiam įstatymo projektui labai operatyviai skintis kelią į dienos šviesą. Tai nedidelis, bet labai svarbus žingsnis palaikant už laisvę kovojančius Ukrainos piliečius. Nors Rusijos gynybos ministerija aiškina, kad šie simboliai viso labo reiškia „za pobedu“, tai reikštų už pergalę; „sila v pravde“, tai reikštų – jėga yra tiesoje; „zadacia budet vypolnena“, tai reikštų – užduotis bus įvykdyta. Iš tiesų Ukrainai ir visam laisvajam pasauliui Z šiandien reiškia Rusijos karo nusikaltimus, subombarduotus miestus, tūkstančius žuvusių ukrainiečių, todėl viešas šio barbarizmo rėmimas turėjo būti uždraustas ir Lietuvoje, be jokios abejonės.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas penktadienį baigė svarstyti mūsų teiktus projektus, nusprendė juos patobulinti. Nebeliko konkrečių nuostatų dėl simbolių ir raidžių, tačiau policija turės galimybę skirti baudą už dar įvairesnį agresiją remiančių simbolių demonstravimą. Komitete buvo nuspręsta draudimo formuluotę praplėsti. Ji tapo abstraktesnė, rašoma taip: totalitarinių ir autoritarinių režimų simbolių, kuriuos šie režimai naudojo ar naudoja jų įvykdymui ar vyk-

domai karinei agresijai, vykdomiems ar įvykdytiems nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams propaguoti. Yra labai svarbu, kad yra palikta būtent karinė agresija, vykdoma ar vykdyta praeityje.

Manau, teisinga, kad svarstant komitete baudos buvo dar padidintos. Dabar siūloma, kad už agresijos simbolių platinimą, naudojimą susirinkimuose viešosiose vietose arba kitose, viešą demonstravimą užtrauktų baudą nuo 300 iki 700 eurų, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 600 iki 1 tūkst. 200 eurų. Be to, pridėtos didesnės baudos už pakartotinius nusižengimus.

Galiu suprasti policijos atstovo argumentus, kad jiems būtų sudėtinga identifikuoti konkrečių raidžių demonstravimo, kaip agresijos simbolio, atvejus ir įrodyti, jog minėta raidė demonstruojama siekiant remti arba teisinti Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą. Šiek tiek ir gaila, kad nepavyko juodu ant balto būtent konkrečių simbolių į įstatymą įrašyti, nes tai būtų buvusi stipri politinė žinutė Ukrainos žmonėms, kuriems dabar labai svarbu jausti mūsų visų palaikymą. Tuo labiau kad ir pats Ukrainos užsienio reikalų ministras D. Kuleba viešai kreipėsi į pasaulį, į pasaulio šalis su prašymu kriminalizuoti Z raidės, kaip simbolio, naudojimą, nes būtent šis simbolis yra plačiai naudojamas Rusijos režimo propagandos mašinose.

Bet kuriuo atveju šiuo įstatymu Lietuva siunčia pasauliui aiškią savo poziciją ir žinią – nesame pakantūs ir netoleruojame Rusijos režimo pakalikų ir demonstruojančių pritarimą agresijai. Su tuo mus visus ir sveikinu. Tikiuosi, kad šis įstatymo projektas ir toliau sulauks tokio vieningo palaikymo.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamai M. Ošmianskienei.

Dabar grįšime prie išvados svarstymo. Nežinau, gal gerbiamas Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas grįžtų į tribūną, mums tuomet būtų lengviau. Dėl Administracinių nusižengimų kodekso 1 straipsnio yra Seimo nario S. Tumėno pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Gal gerbiamas S. Tumėnas pristatytų? Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Ačiū Teisės ir teisėtvarkos komitetui, jis iš dalies pritarė mano siūlymui. Mano pasiūlymo esmė buvo, kad derėtų įteisinti draudimą demonstruoti ne konkrečius *ad hoc* situacijai pritaikytus simbolius, bet draudimą apskritai demonstruoti nusikaltimų žmoniškumui, karo nusikaltimų, agresijos simbolius ir taip toliau. Visa tai buvo išgirsta. Aš nuo trečios karo dienos studijuojau tas raides, jau žinau, ką bent penkios reiškia. Tas apibendrinimas, man rodos, yra reikalingas.

Tik neišgirdo dar vieno mano siūlymo, nepritarė, dar buvo mano įrašytas siūlymas apie genocido nusikaltimus. Tik genocido nusikaltimai čia buvo išbraukti. Tačiau aš irgi rėmiausi Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto nuorodomis, kur 5 straipsnyje šalia visų mūsų šiandien išvardintų nusikaltimų yra ir genocido nusikaltimai. Toks dalykas.

Antras dalykas, padidintos baudos.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, o čia nėra taip, kad jūs jau apie kitą pasiūlymą kalbate?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ne, čia kartu yra. Čia faktiškai visi yra bendri.

PIRMININKAS. Taip, tik išvadoje dar yra atskirti kitų kolegų.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Taip, dar atskirti, bet čia yra tas pats.

PIRMININKAS. Prašysime komiteto pirmininko reakcijos.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Mes pritarėme iš dalies. Apibendrintai pasakėme tiek dėl sudėties, tiek dėl, kaip ir minėjau, raidžių, todėl atskirai neišskyrėme genocido. Aš nežinau, turbūt tenkina pasiūlymų autorių tokia komiteto pozicija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jeigu tenkina autorių, nebalsuojame, pritariame bendru sutarimu tokiai situacijai.

Dabar taip pat yra dėl 1 straipsnio Seimo nario R. Šarknicko du pasiūlymai iš eilės, jiems abiem pritarta iš dalies. Prašom pakomentuoti.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Jie faktiškai yra analogiški vienas kitam, koreliuoja. Mano yra, kad Rusijos Federacijos karinių pajėgų simbolio Z, šio simbolio pagrindu sudarytų vėliavų, ženklų ar

klaidinančiai panašių ženklų platinimas, naudojimas susirinkimuose ar kituose masiniuose renginiuose arba kitoks demonstravimas, turint tikslą propaguoti, remti ar kitaip išreikšti palaikymą Rusijos Federacijos karinei agresijai...

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto pirmininkas.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Komitetas, čia atsižvelgdamas ir į prieš tai kalbėjusio Seimo nario Stasio argumentus, irgi formulavo labiau bendresnę prasmę, kaip ir teisingai kolega S. Tumėnas pasakė, tų ženklų gali būti ir daugiau, ir kiekvieną kartą (...). Stengėmės suformuluoti taip, kad bet kuris naujai pasirodęs ženklas patektų į šito įstatymo veikimo sritį. Turbūt kolega sutinka su tuo?

PIRMININKAS. Ar tenkina? Dėkoju. Jeigu tenkina, mes jau visus keturis, taip išeina, apsvaistėme, visus pasiūlymus, dabar yra komiteto pasiūlymas. (*Balsai salėje*) Čia nereikia, taip?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Ne, čia ir yra pasiūlymas, tiesiog nauja redakcija, naujai išdėstyta.

PIRMININKAS. Gerai. Tuomet dėkoju. Šitą apsvaistėme. Dabar yra dėl Susirinkimų įstatymo taip pat. Nežinau, gerbiamas kolega, gal tuomet grįžkite, dar šiek tiek mums padėsite, gerbiamas pirmininke. Dėl 1 straipsnio yra Seimo nario R. Šarknicko pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Kartojasi, taip? Jūs sutinkate, taip?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, iš esmės koreliuoja vienas su kitu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir S. Tumėno vėliau du pasiūlymai. Irgi sutinka. Trys pasiūlymai. Trečiajam – nepritarti. Bet tenkina, taip? Yra rastas bendras komiteto vardiklis. Dėkoju kolegoms, dėkoju komiteto pirmininkui.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, galite išjungti mane.

PIRMININKAS. Apsvaistėme. Nematau, kad būtų norinčių... Palaukite, pažiūrėsime, tuoj įsi-jungs kompiuterį, ar yra norinčių pasisakyti šiais klausimais. Yra. Už kalbės gerbiama A. Širinskienė. Prašom. Motyvai už.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tikrai norėčiau pasidžiaugti, kad po diskusijų komitete pavyko priimti daug sklandesnį teisės aktą. Sakyčiau, kad Ukrainai bus pasiūsta kur kas stipresnė politinė žinutė, negu, matyt, planavo įstatymo iniciatoriai, nes uždraudžiami bet kokie simboliai, ne tik kelios raidės, kurie naudojami ar buvo naudoti totalitarinių ar autoritarinių režimų. Šiuo atveju net ir žiūrint į ateitį, jeigu okupantas apsispręstų dėl kitų ženklų naudojimo, jų naudojimas Lietuvos teritorijoje būtų negalimas.

Kitas, manau, svarbus ženklas ir žinia Lietuvos žmonėms yra ta, kad Georgijaus juosta, priėmus šį įstatymą, bus iš viso išbraukta iš legalios vartosenos ir bet kuriuo atveju bus laikoma draudžiamu simboliu. Manysčiau, tai taip pat įneš kur kas daugiau aiškumo ir kartu baigsis visuomenės kiršinimas, naudojant tokias juostas.

Manau, privalumas yra ir tas, kad atsiranda baudžiamumas už pakartotinumą. Tai, matyt, padės pažeidėjus atgrasyti ir tokių situacijų, kaip įvairiais okupacinės kariuomenės ženklais ištepotos sienos miestuose ar žymimi plakatai pakelėse, mes neturėsime. Tikrai raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kadangi du projektai, gal duokime ir antrajam pasisakyti. Gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, nenoriu kartoti argumentų, kuriuos jau išsakiau anksčiau, tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad tai yra puiki proga įtraukti į šitą diskursą ir kalbininkus, nes mes dažnai painiojamės, kas yra raidė, kas yra simbolis ir kada raidė tampa simboliu – apie tai reikėtų dar padiskutuoti ateityje.

Čia gerbiama M. Ošmianskienė užsiminė apie problemas, su kuriomis dar gali susidurti policijos pareigūnai, vertindami situaciją, tačiau aš noriu priminti, kad ir šiandien yra daugybė svertų, kurie leidžia užkardyti, sustabdyti tuos procesus. Pavyzdžiui, ir policijos pareigūnai, akivaizdu, gali vadovautis Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalimi, kur sakoma, kad visuomenės priemonėse draudžiama skelbti informaciją, kurioje skleidžiama dezinformacija, karro propaganda, kurstomas karas – visa tai pareigūnai gali pasitelkti. Toliau. Galima tiesiog prisiminti ir mūsų, Seimo, rezoliuciją, ji tame kontekste gali praversti. Toliau. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, puikiai žinome, kreipėsi į Tarptautinio Baudžiamojo Teismo prokurorą su prašymu pradėti tyrimą. Šitame kontekste mūsų pareigūnai gali puikiai pasitelkti šiuos argumentus, kai reikės vertinti situaciją, kada tas simbolis yra nevertotinas, draudžiamas ir už tai reikia

bausti. Kviečiu pritarti šitam apibendrintam projektui. Ačiū Teisės ir teisėtvarkos komitetui, jis išgirdo mūsų pasiūlymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nuomonės išsakytos, apsispręsimė vėliau, balsuodami tam skirtu laiku.

10.39 val.

Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2), Asmens tapatybės kortelės ir paso Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2) (svarstymas)

Gerbiami kolegos, kadangi mes turime daugiau kaip 10 minučių, aš siūlyčiau iš eilės apsvastyti 1-8.1 ir 1-8.2 klausimus. Turime gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką. Civilinės būklės aktų registravimo įstatymas ir lydimasis Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymas. Jeigu galima, iš karto.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra mūsų jau priimto asmenvardžių įstatymo tolesnio įgyvendinimo projektai. Jų kartu nebuvo spėta parengti, todėl jie dabar yra parengti ir komitetas juos apsvarstė. Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo pataisos labai nedidelės, taip pat ir Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo pataisos.

Komitetas abu projektus svarstė balandžio 6 dieną. Svarstant Civilinės būklės aktų registravimo įstatymą už buvo penki, prieš nebuvo, susilaikė vienas komiteto narys. Dėl Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo visi šeši dalyvavę posėdyje balsavo už. Komitetas tiek dėl Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo, tiek dėl Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo tolimesnės eigos prašo Seimo projektą svarstyti skubos tvarka, nes gegužės 1 dieną turėtų įsigaliooti visas paketas: asmenvardžių, taip pat ir šių dviejų įstatymų normos.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Dėl skubos apsispręsimė po balsavimo.

Dabar diskutuoti norėčiau pakviesti gerbiamąjį Seimo narį R. Šarknicką. Prašau, gerbiamas kolega, į tribūną.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Teisingumo ministrės E. Dobrovolskos teikiamos įstatymų pataisos: Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1464(2) ir Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1465(2). Šiais projektais siekiama sudaryti sąlygas Lietuvos piliečiams, save laikantiems, panorusiems save laikyti rusais, lenkais ar kitos nelietuvių tautybės atstovais Lietuvoje, oficialiuose Lietuvos dokumentuose ir registruotuose užsirašyti pasirinktą senelių ar net prosenelių tautybę. Kalbu paprastai, kad suprastų Lietuvos žmonės, ką čia norima padaryti. Taip norima pakeisti Civilinio kodekso normas, kuriomis asmens kilmė, tautybė ir jų registravimo tvarka yra nustatoma remiantis jo tėvų duomenimis, o ne senelių ar prosenelių dokumentais.

Civilinės būklės aktų registravimo įrašus siūloma leisti keisti ne atsiradus naujiems objektyviems duomenims apie asmenį, bet remiantis tik jo noru. Tokių teisinių normų įvedimas ardys visą teisinę sistemą, kuri dabar yra suderinta su Lietuvos civiliniu kodeksu ir jo pagrindais besiremiančiais įstatymais. Daugiau nei akivaizdu, kad tokia siūloma tautybės nustatymo tvarka sudarys prielaidas manipuliacijoms pateikiant statistiką apie Lietuvos piliečių ir gyventojų tautinę sudėtį. O paskui, remiantis tokia „minkštąja galia“, bus galima kurti ir priimti įstatymus, keliančius grėsmę Lietuvos valstybės saugumui ir teritoriniam vientisumui.

11 valandą numatytos svarstyti tautybės pasirinkimą reglamentuojančios įstatymo pataisos bus svarstomos kiek vėliau, iš karto po didvyriškai kovojančios Ukrainos Prezidento (ir jo žmonių) V. Zelenskio kalbos Seime. Tai pagalvokime, ar mes neatidarysime kelio į Donbasą, Luhanską ir panašiai galimoms manipuliacijoms ir integracijoms. Pagalvokime apie valstybės nacionalinį saugumą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiamam kolegai R. Šarknickui. Dabar gal būtų norinčių pasisakyti dėl motyvų. Tuoj pažiūrėsime kompiuteryje. Bet atrodo, kad lyg ir nebuvo, ar ne? Yra. Nori kalbėti prieš gerbiama A. Širinskienė. Prašom. Čia mes dėl Civilinės būklės aktų ir Asmens tapatybės kortelės įstatymų projektų.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tiesiog norėčiau atkreipti kolegų dėmesį į tai, kad įstatymas suteikia galimybę asmenims, kurie turi skirtingų tautybių senelius, neribotą skaičių, kiekį pasikeisti savo tautybę. Tas, mano galva, nėra protinga. Tikrai buvo galima nustatyti tam tikras sąlygas, kad asmuo, sulaukęs pilnametystės arba keisdamas asmens dokumentus, nurodo tautybę. Šiuo atveju mes iš esmės kuriame tokią situaciją, kad Lietuvoje tautybę, jeigu tik turi skirtingų tautybių senelius, galėsi pasikeisti ir penkis kartus per metus. Mano galva, taip neturėtų būti.

PIRMININKAS. Dėkoju už jūsų nuomonę. Niekas daugiau nenori kalbėti. Taigi apsispręsimė balsuodami.

10.44 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875 (svarstymas)

Kadangi mes dar turime daugiau kaip 5 minutes ir turime Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką, tai trumpas rezervinis, jeigu galima, rezervinis 2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875. Svarstymas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, tai yra projektas, kuriuo buvo siūloma suvienodinti administracinę atsakomybę už greičio viršijimą motociklininkams ir automobilių vairuotojams. Situacija yra tokia, kad vienintelė šalis Lietuva turi skirtingas sankcijas motociklininkams (griežtesnes) už tą patį skaičių kilometrų, jeigu viršija greitį, palyginti su automobilių vairuotojais. Tai autoriai siūlė suvienodinti. Vyriausybės išvada buvo gauta neigiama, nepritarianti projektui. Komitetas svarstė balandžio 6 dieną, už siūlymą atmesti projektą balsavo už... du susilaikė. Taigi buvo pritarė siūlymui šį projektą atmesti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Diskusijoje nebuvo norinčių kalbėti. Tik prieš kalba gerbiamas A. Petrošius. Motyvai.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ar aš gerai suprantu, aš norėčiau kalbėti prieš komiteto išvadą?

PIRMININKAS. Taip ir išeina. Prašau.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Gerai. Iš esmės ši nuostata yra diskriminacinė ir tikrai nuoširdžiai kelia klausimą, kaip ji pasiekė mūsų teisėkūrą ir kaip atsirado teisės aktuose. Šiandien mes esame nusiteikę prieš piktybiškus motociklų vairuotojus ir remdamiesi jais bandome sukurti kažkokiais normas visai motociklininkų bendruomenei.

Jeigu norėtume tiksliai šį dalyką atlikti, turėtume užtikrinti kontrolę, žiūrėti, kaip bausti ir sugauti tuos asmenis, kurie smarkiai viršija greitį. Sutikite, kolegos, na, tikrai ne 30 kilometrų per valandą greičio viršijimas yra ta priežastis, dėl ko reikėtų taikyti diskriminacines nuostatas ir dėl ko įvyksta visos nelaimės.

Šiandien tikrai manau, kad įvyko nesusipratimas, ir siūlysiu balsuoti prieš Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą ir vis dėlto projektui suteikti antrą šansą svarstant jį kitame komitete, nes nuostatos yra tikrai teisingos. Europoje, ko gero, esame vieninteliai, kur galioja skirtingas reglamentavimas automobilių ir motociklų vairuotojams. Šiandien, kaip minėjau, išreikšiu palaikymą šiam projekto tęstinumui. Ieškokime būdų, kaip vis dėlto pritaikyti tas teisingai nuostatas.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Apsispręsimė balsuodami.

10.47 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2) (svarstymas)

Ir aš dar vieną rezervinį, galbūt spėsime greitai. Į tribūną norėčiau pakviesti gerbiamą E. Gentvilą. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas. Prašau, gerbiamas kolega.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Žmogaus teisių komitetas šį nutarimo projektą svarstė šių metų kovo 30 dieną ir vienbalsiai priėmė tokį sprendimą – iš esmės pritarti nutarimo projektui dėl Lie-

tuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų“ patvirtinimo“ pakeitimo“. Pasirašo komiteto pirmininkas T. V. Raskevičius.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Niekas nenori toliau šiuo klausimu diskutuoti, bet mes tuoj įjungsimė kompiuterį, jis kaip visada šiek tiek vėluoja. Ne, motyvų niekas nenori išsakyti. Gerbiami kolegos, apsispręsimė dėl rezervinio 1 balsuodami numatytu laiku.

Dabar liko nepilnos 2 minutės iki pertraukos, aš manau, kad mes per jas nebespręsimė jokio projekto apsvarstyti. Skelbiu numatytą darbotvarkęje 6 su puse minutės pertrauką iki 10 val. 55 min. Be penkių vienuoliktą aš labai prašysiu visų grįžti į darbo vietas, jeigu jūs nuspręsite per tas 6 minutes iš jų pasitraukti, ir tada bus Ukrainos Prezidento V. Zelenskio kalba. Tai 6 minučių pertrauka.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame Seimo posėdį.

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, laukiame, kol prezidentas V. Zelenskis prisijungs. Tai bus po poros minučių.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, turiu garbės pristatyti jums Ukrainos Prezidentą Jo Ekscelenciją V. Zelenskį. (*Plojimai*)

Prezidentas visam pasauliui tapo Ukrainos pasipriešinimo veidu. Jo lyderio savybės, skleidžiamos žinios ir ryžtas suteikia Ukrainai ginklą, kuriam V. Putinas neturi priešnuodžio. Prieš suteikdama žodį Prezidentui, kviečiu gerbiamą Seimą ir Seimo svečius pagerbti už Ukrainos laisvę žuvusių, nekaltų, žiauriai nukankintų ir masinių žudynių aukų atminimą tylos minute.

Tylos minutė

Ačiū. Jūsų Ekscelencija Prezidente, perduodu žodį jums.

11.08 val.

Ukrainos Prezidento Volodymyro Zelenskio kalba (nuotoliniu būdu)

V. ZELENSKIS. Lietuviai! Gerbiama Seimo Pirmininke ponja Viktorija, pamenu jūsų vizitą į Kijevą, vieną iš pirmųjų nuo karo pradžios.

Gerbiamas pone Prezidente, drauge Gitana, tu ne vieną kartą buvai Ukrainoje, mes su tavimi daug nuveikėme kartu. Esu įsitikinęs, nuveiksime dar daugiau!

Gerbiama Ministre Pirmininke ponja Ingrida, esu dėkingas jums už vakarykštį vizitą.

Mieli Lietuvos žmonės! Esu dėkingas už galimybę šiandien kreiptis į jus visų Ukrainos žmonių vardu, jie visada prisimins jūsų nuoširdumą ir pasirengimą mums padėti sunkiausiu mūsų valstybei metu. Jūs buvote tarp pirmųjų, atėjusių į pagalbą Ukrainai. Ir jūs išliekate tarp tų, kuriems labiausiai rūpi taika ir Europos saugumas.

Pradėtas didelio masto Rusijos karas prieš Ukrainą iškėlė Europai strateginį klausimą: ar vertybės, kuriomis grindžiamas tautų susivienijimas Europos žemyne, vis dar gyvos po Antrojo pasaulinio karo? Ar vertybės jau suvaidino savo vaidmenį ir gali tapti eksponatais turistams skirtuose muziejuose? Tik dalis Europos istorinio paveldo kažkur senovinių rūmų salėse, o ne tas, kas apibrėžia tikrąjį gyvenimą. Deja, visi europiečiai bendro atsakymo į šį klausimą neturi. Tačiau nuo to priklauso Europos ateitis. Nuo to, ar bus duotas bendras atsakymas.

Išlaisvintose Ukrainos teritorijose toliau vyksta Rusijos įvykdytų karo nusikaltimų registravimo ir tyrimo darbai. Beveik kasdien randama naujų masinių žudynių kapaviečių. Renkami įrodymai. Tūkstančių tūkstančiai aukų. Šimtai žiauraus kankinimo atvejų. Rūsiose, kanalizacijos šuliniuose vis dar randami žmonių lavonai. Surišti, sužaloti kūnai. Kaimai, kadaise gana dideli, liko beveik be gyventojų. Šimtai vaikų liko našlaičiais. Mažiausiai šimtai vaikų, nes tikslaus aukų skaičiaus dar nežinome. Užregistruota šimtai išprievartavimo atvejų, tarp jų – nepilnametės mergaitės, labai maži vaikai... Ir net kūdikis! Tiesiog baisu apie tai kalbėti. Bet taip buvo.

Nustatytas netgi šis asmuo, šis rusų kareivis – Byčkovas iš Pskovo. Desantininkas, arba specialiosios tarnybos atstovas. Jis siuntė vaizdo įrašus draugams. Vaizdo įrašą, ką jis daro su kūdikiu. Kaip jis tyčiojasi iš jo!

Štai tokia rusų armija. Vaikų gynėjas. Tai speciali operacija, suplanuota Maskvoje. Tai istorija apie kovą už „rusų pasaulį“. Su tuo dabar bus siejama Rusijos armija ir Rusijos desantininkai. Iš Pskovo. Kūdikio išžaginimas...

Rusijos propagandininkai, matyt, jau ėmė tai teisinti. Matyt, kaip visada sakys, kad taip nebuvo, o jei ir buvo, tai yra „rusakalbių“ apsauga. Bet ir už šį nusikaltimą, kaip ir už bet kokią tokią nusikaltimą, teks atsakyti ir propagandininkams, ir tiems, kurie ugdo tokius desantininkus iš Pskovo, ir tiems Europoje, kurie vis dar neišjungia Rusijos televizijų propagandos.

Man įdomu, o kaip dabar Rusijos gynybos ministras ir kiti šios „specialios operacijos“ autoriai vertina jos rezultatus? Po net tokių nusikaltimų? Po tokio rusų kareivio Byčkovo „žygdarbio“? Gal Rusijos gynybos ministras pakvies tokius Pskovo desantininkus apsaugoti savo vaikus ir anūkus? Ar ministras to nenorėtų? Esu tikras, kad jis bijos atsakyti.

Ukrainoje visur, kur buvo okupantai, dabar prie kelių, kiemuose, aikštėse, soduose laidojami žmonės, jų kūnų nebuvo galima nuvežti į kapines. Ir visa tai – per kelias Rusijos okupacijos savaites. Kai kur – mėnesį. Rajonuose aplink mūsų sostinę – Černihivo ir Sumų regionuose ir Ukrainos šiaurėje.

Visas pasaulis įsiminė Bučos miesto pavadinimą. Bet jis tik vienas iš Rusijos armijos nusikaltimų simbolių. Galime paimti bet kurį kitą miestą, kuriame jie kurį laiką sugebėjo įsitvirtinti, bet kurį kaimą... Okupantai ten darė tą patį kaip ir Buchoje. O kaip mūsų šalies rytai, kur vis dar tebėra Rusijos armija? Kas yra pietuose? O kaip Mariupolis ir Volnovacha, kuriuos beveik sunaikino Rusijos armija? Aišku, ten dar baisiau.

Rusijos pareigūnai ir valstybės propagandininkai neigia savo armijos padarytus nusikaltimus. Sako, kad tai inscenizacija. Jie meluoja matydamai net akivaizdžius faktus, faktus, kurie įtikina visus pasaulį. Nenuostabu. Jie visada taip darė. Tačiau jie pakeitė taktiką tuose rajonuose, kuriuose vis dar yra Rusijos armija. Ten gatvėse lavonų jau nebelieka. Jie išvežami. Tikriausiai deginami. Vyksta masiniai žmonių trėmimai iš okupuotų vietovių. Šimtai tūkstančių žmonių jau buvo ištremti. Jie gabenami į filtravimo stovyklas. Iš jų paimami dokumentai. Jie tardomi ir žeminami. Kiek žuvo, nežinoma. Daugelis tremtinių paskirstomi Rusijos regionuose ir jiems uždrausta iš ten išvykti. Akivaizdu, kad visa tai yra bandymas atsikratyti Rusijos karo nusikaltimų Ukrainoje liudininkų.

Ar gali būti, kad Rusijos kariškiai tai darė ir daro be vyriausiosios vadovybės įsakymų? Negali. Ar gali būti, kad Rusijos politinė vadovybė nesuvokia tokių įsakymų pasekmių? Negali. Bet tai vyksta Ukrainos žemėje. Kodėl? Atsakymas labai ciniškas. Jie įsitikinę nebaudžiamumu.

Esame tikri, kad jie sugebės padaryti, kad pasaulis apie tai... pamirš. Kad Europa pamirš. Arba Europos pretenzijas bus galima tiesiog atmesti. Jų logika paprasta. Taigi visiems reikia prekiauti. Visiems reikia aliejaus. Visiems reikia dujų. Visi norės naudotis Rusijos teritorija prekių tranzitui. Visi norės mėgautis Rusijos rinka. Būtent taip galvoja Maskvoje.

Žinoma, jei Europoje visi būtų tokie principingi ir gerbtų Europos vertybes kaip jūs Lietuvoje, Rusijos vadovybė negalėtų tikėtis, kad jiems viskas pasiseks. Tikriausiai ir šio karo nebūtų buvę. Jie nebūtų drįsę priimti sprendimo jo pradėti.

Bet ką mes matome? Europos Sąjungoje diskutuojama apie šeštąjį – pabrėžiu, šeštąjį – sankcijų Rusijai paketą dėl pradėto karo, neturintį precedento nuo Antrojo pasaulinio karo, ir iki šiol nežinia, ar naftai bus taikomos sankcijos. Net išvydusios žudynes Buchoje ir kituose miestuose, net

žinodamos apie žmonių trėmimus, net matydamos tyčinį taikių miestų naikinimą Rusijos raketomis ir bombomis ES šalys negali apsispręsti, kada bent jau ženkliai apribos rusiškų dujų pirkimą. Šimtai Europos įmonių ir bankų ne tik neatsisakė dirbti Rusijos rinkoje, bet ir atvirai demonstravo panieką, reaguodamos į reikalavimus nebefinansuoti Rusijos karo mašinos savo mokesčiais ir akcizais. Ir visa tai vyksta dabar – kai kraujas dar šviežias! Ką tai liudija?

Jei tik šeštame sankcijų pakete buvo rimtai aptarinėjama nafta, tai pasaulis nesupranta, kiam karui susiruošė Rusija. Jei vis dar nėra aiškaus apibrėžimo dėl Rusijos dujų, tai negali būti tikrumo, kad Europa turi bendrą valią sustabdyti Rusijos karo nusikaltimus, priversti Rusiją siekti taikos. Jei yra didelių Europos įmonių ir bankų, kurie net ir vykstant karo veiksams Ukrainoje nemano, kad būtina trauktis iš Rusijos rinkos, tai reiškia, kad visos kitos įmonės priims tai kaip signalą: palaukite ir tada galėsite dirbti kaip įprasta, net jei Rusijos elgesys niekaip reikšmingai nepasikeis.

Ponai ir ponios! Mielieji Lietuvos žmonės! Esu jums dėkingas už lyderystę. Už tai, kad jūs pirmieji atsisakėte Rusijos energijos išteklių, kai to tikrai reikia.

Aš dėkingas tau, Gitane, už svarbų sprendimą. Už tai, kad tu pirmas perdavei mums realią pagalbą. Perdavei mums ginklus, „Stingerius“ ir kita. Tai buvo istorinė lyderystės apraiška. Juk Lietuvos žmonės kaip niekas kitas supranta, kaip okupantai gali sugriauti laisvę. Ir kokia kaina atkuriamą nepriklausomybę. O tai jums puikiai pavyko.

Būtent tokios lyderystės dabar reikia visam žemynui. Europai neabejotinai svarbu išsaugoti ir puoselėti bendras vertybes, įrodyti, kad bendros vertybės – laisvė, žmogaus teisės, pagarba valstybės sienoms, užgrobiamojo karo prevencija – iš tikrųjų gyvos, o ne kažkas pasenę ir verta tik muziejaus. Kai žemynas pirmiausia galvodavo apie savanaudiškus interesus, o ne apie tai, kas turėtų visus vienyti, tai visada atvedavo prie siaubingų visai Europai laikų. Nesantaika, revanšizmo protrūkiai, karas – to tikrai nereikia europiečiams XXI amžiuje. Tačiau tai bando sugrąžinti Rusija.

Rusijos valstybė turi atsakyti už šį karą. Rusijos pareigūnai ir kariuomenės vadai, visi kaltieji dėl karo nusikaltimų turi būti patraukti atsakomybėn. Visi deportacijos organizatoriai ir vykdytojai turi būti patraukti atsakomybėn. Iš Rusijos turi būti atimta bet kokia galimybė terorizuoti kaimynus. Kalba ne tik apie Ukrainą! Tikrieji Rusijos planai visiems yra akivaizdūs. Ukraina – tik pradžia. Toliau – jūsų šalis, kitos Baltijos šalys, Moldova, Gruzija, Lenkija, Vidurio Azijos šalys. Iš Maskvos jau girdėti grasinimai Suomijai ir Švedijai.

Kaip Europa sugebės sustabdyti tolesnę Rusijos ekspansiją, jei ji nesugeba sustabdyti net to, kas dabar vyksta Ukrainoje?

Žinau, Lietuva jau daro viską šimtu procentų, kad apgintų Europos vertybes, europiečių laisvę ir saugumą. Svarbu, kad ir Europa dirbtų visu šimtu procentų. Reikia dėti visas pastangas, kad Europos atsakas į Rusijos agresiją būtų tikrai stiprus ir konsoliduotas. Negalime laukti, kol bus parengtas septintasis, aštuntasis ar devintasis sankcijų Rusijai paketas, kad galėtume priimti tikrai galingus sprendimus. Reikia padaryti viską, kas būtina, dabar šeštuoju sankcijų paketu. Europos Sąjunga gali tai padaryti. Būtinai įtraukti ten naftą. Būtina sankcijas taikyti Rusijos bankams – visiems, o ne tik jų daliai. Kiekvienai Europos Sąjungos valstybei pagaliau turi būti nustatyti konkretūs terminai, siekiant veiksmingai atsisakyti ar bent jau gerokai apriboti rusiškų dujų vartojimą. Tik tada Rusijos vadovybė padarys išvadą, kad reikia ieškoti realios taikos. Tas karas yra katastrofa pirmiausia agresoriui.

Mes jau daug pasiekėme dvišaliu lygmeniu: tikras supratimas, tikri sąjungininkų santykiai. Jie pagrįsti ne tik interesais, bet ir vertybėmis, mūsų bendru istoriniu keliu.

Mes tik sustiprinsime bendradarbiavimą originaliu Liublino trikampio formatu. Tai tikrai bus naujos saugumo konfigūracijos Baltijos ir Juodosios jūros regione pagrindas.

Ukraina taip pat dėkinga visiems mūsų draugams Europos Sąjungoje už tai, kad pradėjo pagreitintą mūsų šalies kandidatės į ES statuso gavimo procedūrą. Esame ypač dėkingi Lietuvos Respublikai. Sėkmingai užbaigti procedūrą artimiausiu metu taip pat būtina, jei norime parodyti Rusijai, kad karas Europos nepalauš.

Kai pagaliau ateis taika – esu tikras, kad tai gali būti labai greitai, jei visi Europoje bus tikrai principingi – galėsime greitai ir iš pamatų atkurti Ukrainą po šio karo. Kviečiu jūsų visuomenę,

jūsų įmones, jūsų valstybę prisijungti prie Ukrainos atstatymo projekto. Prie atstatymo. Tai bus įtikinamiausias argumentas visiems, vis dar abejojantiems Europa. Jos ateitimi. Jos potencialu.

Gyvenimas turi nugalėti karą. Vertybės turi nugalėti karą. Europa turi laimėti karą.

Ačiū kiekvienam iš jūsų! Ačiū Lietuvos žmonėms! Šlovė Ukrainai! (*Plojimai*)

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato vyriausiasis specialistas*). Jo Ekscelencija Respublikos Prezidentas! (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, norisi dar kartą padėkoti prezidentui V. Zelenskiui už jo jaudinančius žodžius. Dabar norėčiau perduoti žodį ir pirmininkavimą pavaduotojui P. Saudargui. Prašom.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke.

11.28 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ projektas Nr. XIVP-1494 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Gerbiami kolegos, kviečiu gerbiamą Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen pateikti Seimo rezoliuciją „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“. Prašom, gerbiama Pirmininke.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiami kolegos, gerbiama Ministre Pirmininke miela Ingrida, iš tiesų žodžiai stringa po tokio kreipimosi į Seimą. Šiandieną, šiomis dienomis, šiomis savaitėmis, šiais mėnesiais mes kiekvieną dieną pradedame ir baigiame žiniomis iš Ukrainos. Tai grėsminga, kruvina, širdį draskanti kronika, mes tikrai nesitikėjome, kad ją teks patirti mūsų gyvenime. Tačiau dabar Europoje nėra ir negali būti svarbesnio įvykio už tai, kas vyksta vos už kelių šimtų kilometrų į pietryčius nuo Vilniaus. Žodžiai „prievara“, „žiaurumas“, „sadizmas“ pastarosiomis dienomis nepradingsta iš viešosios erdvės. Kiekvieno iš mūsų, tikinčio žmogiškumu, matant vaizdus iš Bučos ar iš kitų Ukrainos miestų, miestelių, krūtinę suveržia lediniai gniaužtai. Ir tai tik dalis to, ką Rusijos pasiūsti žudikai ir kankintojai daro Ukrainoje.

Mes ir vėl kaip beveik prieš 100 metų girdime pastangas iškreipti realybę, suklustoti istoriją, mėginant paniekinti vieną iš lygiateisių Europos tautų, paneigti jos sukurtą nepriklausomą valstybę. Deja, Rusija tapo puikia mokine – didžiudamasi, kad įveikė fašizmą, Rusija tampa šio siaubo įpėdine. Ir tik nuo mūsų, nuo visos Europos, viso demokratinio pasaulio šiandien priklauso, kiek mes leisime pasikartoti tam, ką, atrodo, jau buvome užrakinę septyniais užraktais. Deja, blogis rado klastingą kelią į milijonų žmonių protus ir širdis, daugeliui sugebėjo taip užnuodyti suvokimą, kad net ir šiandien dar gebama suabejoti žūvančių žmonių kančiomis ar pačiu žūties faktu.

Europą purto karštinė, ne pandemija, o kruvinoji karo karštinė, tačiau mes ieškome priemonių jai įveikti ir tai įmanoma veikiant ryžtingai kartu. Kaip ką tik sakė Prezidentas V. Zelenskis, Lietuva demonstruoja lyderystę. Buvome vieni pirmųjų suteikę ginkluotės broliams ukrainiečiams, vieni pirmųjų parlamente pasmerkę Rusiją ir raginę pasaulį greičiau pabusti ir padaryti tą patį. Pirmieji atsisakėme Rusijos energetinių išteklių, taip pat išsiuntėme diplomatus namo. Lietuvos žmonės demonstruoja išskirtinę vienybę padėdami ukrainiečiams viskuo, kuo gali, kasdien skirdami savo gyvenimo dalį tam, kad pas mus esančių ukrainiečių gyvenimas būtų bent kiek šviesesnis, o likusiems Ukrainoje bent kažkiek viltingesnis, išlaikant tikėjimą, kad XXI amžiaus blogis, mėginantis atkartoti praėjusio amžiaus pradžios košmarus, bus sutramdytas.

Nors šiandien mes matome išskirtinę valstybių vienybę, akivaizdu, kad to dar per mažai. Mes, Vakarų demokratijos atstovai, turime nustoti ant vienos sprendimų svarstyklių pusės dėti žmonių gyvybes ir kančias, o ant kitos – laikinus mūsų kasdienybės nepatogumus. Ir mes, politikai, demokratinės valstybių atstovai, privalome kasdien kiekvieną valandą ir minutę daryti daugiau, veikti ryžtingiau ir greičiau, nes kiekviena valanda abejonių – tai naujas kulų pliūpsnis Ukrainos miestuose, tai naujos bombos ant vaikų, moterų, senelių ir karių galvų.

Šiandien mes čia, Lietuvos Respublikos Seime, apsispręsimė dėl dar vienos rezoliucijos, kuri papildo mūsų jau priimtus dokumentus, kurie tampa mūsų įsipareigojimu, kad kiekvienas Seimo narys, kuriam Lietuvos žmonės suteikė mandatą atstovauti demokratinėms vertybėms ir tikslams, darys viską, kad Ukrainoje nustotų lietus kraujas. Vakar Lenkijos parlamente kalbėdama Abiejų

Tautų Respublikai pažymėti skirtoje konferencijoje pasakiau, kad nebebijome. Ne karo, nes jo nebijoti yra neprotinga, bet mes nebebijome karinės Rusijos galybės, nes mitą apie jos neįveikiamumą sugriovė drąsi ukrainiečių tauta. Privalome savo darbu šiai drąsiai tautai atsidėkoti už tai, ką ji davė mums ir visai Europai.

Gerbiami kolegos, pristatydamą rezoliucijos tekstą aš perskaitysiu pagrindinius jos akcentus, situacijos vertinimą ir tolesnius mūsų siūlomus bendrus veiksmus. Taigi Lietuvos Respublikos Seimas griežtai smerkia Rusijos Federacijos, padedant Baltarusijos Respublikai, tęsiamą karinę agresiją, įvykdytus ir toliau vykdomus karo nusikaltimus prieš suverenią Ukrainą ir jos žmones bei nusikaltimus žmoniškumui. Ragina Ukrainą ir tarptautinę bendruomenę nedelsiant nuodugniai dokumentuoti Rusijos Federacijos nusikaltimus, padarytus Ukrainos teritorijoje, ir įsteigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą, siekiant visus kaltininkus patraukti atsakomybėn. Siūlo, deramai įvertinus teisines aplinkybes, Rusijos Federacijos vykdomus karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui kvalifikuoti kaip ukrainiečių tautos genocidą. Kviečia tarptautinę bendruomenę toliau teikti įvairiapusę ginkluotę Ukrainai, įgalinant Ukrainą apginti savo laisvę ir suverenumą, atkurti teritorijos vientisumą ir užkirsti kelią tolesnėms masinėms civilių žudynėms. Smerkia Rusijos pareiškimus apie tai, kad Rusijos Federacija gali ryžtis panaudoti masinio naikinimo ginklus, ir pabrėžia, kad bet koks jų panaudojimas yra neleistinas, o tarptautinės bendruomenės, NATO ir Europos Sąjungos atsakas žengus šį žingsnį privalo būti kuo griežčiausias. Reikalauja, kad Rusijos Federacija nedelsdama išvestų karines pajėgas iš okupuotų Moldovos ir Sakartvelo regionų bei Baltarusijos Respublikos. Skatina toliau iš esmės stiprinti sankcijas Rusijos Federacijai ir Baltarusijos Respublikai, kol Rusijos Federacija išves savo karius iš visos Ukrainos teritorijos, įskaitant ir Krymą, pabrėžia būtinybę užtikrinti, kad jau esamų sankcijų įgyvendinimas būtų visapusiškas ir veiksmingas tiek nacionaliniu, tiek Europos Sąjungos ir tarptautiniu mastu.

Sveikina Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą visiškai atsisakyti dujų importo iš Rusijos Federacijos ir ragina Europos Sąjungos ir NATO valstybes nares bei jų sąjungininkes pradėti taikyti visišką naftos, anglies, branduolinio kuro ir dujų importo iš Rusijos Federacijos embargą.

Pasisako už tai, kad visas su V. Putino režimu susijusių Rusijos Federacijos pareigūnų ar oligarchų, jų patikėtinių ir juos dangstančių bei įgalinančių asmenų turtas būtų konfiskuotas ir jų Šengeno ar nacionalinės vizos būtų atšauktos, siekiant visiško ir neatidėliotino auksinių pasų, vizų ir leidimų gyventi Europos Sąjungoje uždraudimo.

Kreipiasi į visas tarptautines teisės principus pripažįstančias ir gerbiančias pasaulio valstybes, ragindamas netalkinti, nesudaryti sąlygų ir nesuteikti galimybių Rusijos Federacijai ir Baltarusijos Respublikai apeiti sankcijas, taikomas dėl jų vykdomų karinės agresijos, karo nusikaltimų ir nusikaltimų žmoniškumui, ir šių sankcijų išvengti.

Ragina Europos Sąjungos ir NATO valstybes nares bei visas demokratines valstybes užkardyti dezinformaciją skleidžiančius, prievartą skatinančius ir karo nusikaltimus bei nusikaltimus žmoniškumui teisinančius Rusijos Federacijos žiniasklaidos kanalus ir priemones.

Reiškia paramą visiems rusams ir baltarusiams, kurie priešinasi Kremliaus ir Minsko režimų nusikalstamam karui su Ukraina.

Remia pastangas įsteigti Ukrainos solidarumo fondą, skirtą Ukrainai po karo atstatyti, pradėti plataus masto investicijų programą ir atkurti šalies augimo potencialą.

Pakartoja savo raginimą kuo greičiau suteikti Ukrainai Europos Sąjungos šalies kandidatės statusą. Ragina Europos Sąjungą, jos valstybes nares, sąjungininkus ir tarptautines organizacijas teikti finansinę paramą valstybėms, kurios priglaudė nuo karo Ukrainoje priverstus bėgti šios šalies piliečius, padedant joms spręsti iššūkius, kylančius užtikrinant nuo karo pabėgusių žmonių orų gyvenimą, tęstinį švietimą ir integraciją į darbo rinką. Dar kartą reiškia visišką solidarumą su Ukraina ir jos žmonėmis.

Dėkoju, kolegos, už dėmesį. Esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis – gerbiamas A. Lydeka. Prašau.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, pirmininke. Ačiū jums, gerbiama Seimo Pirmininke, už tokį išsamų šios rezoliucijos pristatymą. Be abejo, būdamas vienas iš šios rezoliucijos bendraautorių, visiškai pritariu šiai rezoliucijai. Manau, labai gerai, kad konstatuojamojoje dalyje yra paminėtas svei-

kinimas Jungtinių Tautų Generalinei Asamblėjai, kuri šių metų balandžio 7 dieną priėmė sprendimą Rusiją pašalinti, sustabdyti jos narystę Jungtinių Tautų Žmogaus teisių taryboje. Tačiau, Pirmininke, kaip jūs manote, ar nereikėtų, ar nebūtų tikslinga taip pat paminėti ir šių metų kovo mėnesį priimtą sprendimą Rusiją pašalinti iš Europos Tarybos? Tas jau prasidėjęs Rusijos šalinimo iš visų tarptautinių organizacijų procesas būtų pademonstravimas, kad Rusijai reikalinga visiška izoliacija ir kad Rusija neturi vietos jokioje tarptautinėje organizacijoje? Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Gerbiamas kolega, paaiškinsiu logiką, kodėl rezoliucijos pradžioje, įžangoje paminėtas faktas dėl Generalinės Asamblėjos sprendimo. Tai yra pats šviežiausias, pats naujausias sprendimas. Tikrai tokių sprendimų, priemonių, izoliuojančių Rusiją iš įvairių diplomatinį, politinių, ekonominių, sportinių, kultūrinių formatų, jau yra priimta daug. Reikia, kad būtų priimta dar daugiau. Be jokios abejonės, ir jūsų minėtas pašalinimas iš Europos Tarybos taip pat buvo labai svarbus sprendimas, priimtas, beje, pirmomis savaitėmis po vasario 24 dienos. Taigi tikrai pritardama tam, kad visi šie sprendimai labai svarbūs, manau, kad visus juos išvardinti vienoje rezoliucijoje būtų tiesiog netikslinga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai pritariu visam rezoliucijos tekstui, bet žinome, kad mes paprastai einame pirmieji su įvairiais siūlymais. Kaip jūs manote, ar vis labiau pasauliui matant tuos nusikaltimus, kuriuos mes matėme savo akimis, ar neatėjo laikas mums prašyti galinčių ir norinčių NATO valstybių koalicijos sukurti koridorius į tas teritorijas, kurios šiuo metu yra naikinamos, kaip mes tai padarėme Balkanuose? Aš manau, mes tai turėtume pradėti daryti, kaip jūs manote, pirmininke?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Jūs puikiai žinote, kad Lietuva deda visas pastangas įvairiais formatais telkdama paramą ir pagalbą Ukrainai. Ta priemonė, kurią jūs minite, taip, tai yra vienas iš galimų tikslų, bet, žinoma, čia Lietuva viena, na, nėra karė, jeigu taip galima pasakyti. Tikrai mes įvairiais tarptautiniais formatais kalbėdami su sąjungininkais, partneriais telkiame visokeriopą pagalbą ir tą neabejotinai darysime toliau, kaip ir įsipareigojame daryti šioje rezoliucijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiama Seimo Pirmininke, čia galbūt daugiau toks pamąstymas nei klausimas, bet jeigu norėsite sureaguoti, sureaguokite. Iš tikrųjų labai ačiū už iniciatyvą, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų tai, kad labai aiškiai pasakome, kad nėra jokio skiriamosios ribos tarp puolamosios ir gynybinės ginkluotės, kad reikia duoti įvairiapusę ginkluotę, jei jau kalbame apie sankcijas, reikia kalbėti galų gale apie energetinius išteklius, pirmiausia naftą ir dujas, ir labai gerai, kad mes pradėdami kalbėti apie tarptautinį baudžiamąjį tribunolą, aš manau, yra labai svarbu.

Ir čia, matyt, labai svarbi žinia, nes, matyt, dabar visi aktyviai... kartais girdi Europos lyderius kalbant: „Putino karas, Putino karas“. Be abejo, visos architektūros viršūnė yra šis žmogus, bet atsakingų, matyt, yra daug daugiau. Visi tie generolai, tų visų orkų dalinių atstovai irgi turėtų būti šio tarptautinio baudžiamojo tribunolo objektas ir taikiklis. Tai yra toks signalas ir jiems, kad jeigu jie bus ir turės atsakomybę, jie galės savęs paklausti viršuje: kodėl mes turėjome vykdyti jų įsakymus, o dabar turime turėti atsakomybę?

Čia turbūt daugiau toks filosofinis klausimas apie tai, kas yra atsakingas. Ar tai yra V. Putino karas, ar tai yra visos Rusijos visuomenės, visos Rusijos valstybės karas prieš Ukrainos žmones. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, aš manau, kad po visų dokumentų, nuotraukų, videoįrašų, kuriuose aiškiai atsispindi tai, kas vyko pastarosiomis savaitėmis Ukrainoje, kas vyksta, vyksta, matyt, ir šią minutę, po visų kankinimų, prievartavimų, žudynių kalbėti vien tik apie V. Putino karą jau nebegalima, ir mes, man atrodo, jau senokai to nedarome.

Kalbant apie atsakomybę, ir šioje rezoliucijoje mes kviečiame tiek ukrainiečius, tiek kitus ekspertus dokumentuoti kiekvieną nusikaltimą žmoniškumui, kad vėliau tikrai nepritrūktume įrodymų, kai ateis laikas, na, kai ateis teisybės, teisingumo laikas. Tą tikrai būtina daryti ir tas daroma.

Kalbant apie ekonomines sankcijas, apie tai, ką dar kviečiame daryti, aš priminsiu, kad iki šiol per dieną Europos Sąjunga sumoka Rusijai iki 1 mlrd. eurų. Lietuva priėmė labai svarbų spren-

dimą, mes parodėme lyderystę, ją galėjome parodyti ir dėl tų teisingų, toliaregiškų sprendimų, kurie buvo priimti gerokai seniau, tačiau mes atsisakėme dujų importo. Aš labai tikiuosi, viliuosi, kad mūsų pavyzdžiu – galbūt ne iš karto, bet ilginiui – paseks visos Europos Sąjungos valstybės. Ši sankcija tikrai būtų labai skausminga Rusijai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Norėtų jūsų paklausti gerbiamas V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Vienareikšmiškai pritariu tai rezoliucijai, palaikau ją visiškai, tačiau noriu paklausti dėl to, ko jau iš dalies klausė ir L. Kasčiūnas, – dėl tarptautinio tribunolo.

Man teko prieš kelias dienas taip pat bendrauti su Ukrainos parlamentarėmis ir jos jau tiesiai šviesiai sako, kad mums jau reikia rezoliucijų kalbant apie tarptautinį specialųjį tribunolą karo nusikaltimams ištirti. Aš puikiai suprantu, kad tuos dalykus, apie kuriuos mes kalbame šioje rezoliucijoje, mes atkartojame tuos dalykus, kuriuos mes realiai galime veikti ir padaryti šiandien, tai yra mūsų atstovai Europoje, mes, važiuodami ten, jau turime palaikyti tuos klausimus, mes jau turime įtikinėti partnerius, kad visa tai, kas surašyta toje rezoliucijoje, turi atsitikti ir įvykti. O tarptautinio tribunolo klausimas, specialaus tarptautinio tribunolo steigimas, yra ir ateities klausimas, ir kartu parodymas, kad bet kuris karo nusikaltimas, bet kuris žiaurumas, prilygstantis karo nusikaltimui, turi būti ir įvertintas, ir liks įvertintas. Mes, kaip valstybė, palaikome tokio steigimą. To aiškus išsakymas galbūt kitoje rezoliucijoje, manau, būtų labai stiprus signalas ir reikalingas. Tas signalas, kurio prašo Ukrainos parlamentarai. Kaip jūs galvojate, ar mes galėtume imtis ir tos iniciatyvos parengti rezoliuciją būtent šia tema?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkui, gerbiamas kolegas. Aš norėčiau tik pacituoti. Iš dalies tai, apie ką jūs kalbate, bent jau iš dalies, tikrai atsispindi ir šioje rezoliucijoje. Bet aš tikrai neatmetu, kad mums gali tekti ir vėl svarstyti dokumentus, panašius pareiškimus parlamente, toliau einančius, galbūt kitais kampais žvelgiančius į šią situaciją ateityje, tačiau pacituosiu, kad mes griežtai smerkiame tęsiamą karinę agresiją, įvykdytus ir toliau vykdomus karo nusikaltimus prieš Ukrainą ir jos žmones ir nusikaltimus žmoniškumui, mes kviečiame, raginame įsteigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą, siekiant visus kaltininkus patraukti atsakomybėn, ir mes siūlome, deramai įvertinus teisines aplinkybes, Rusijos Federacijos vykdomus karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui kvalifikuoti kaip ukrainiečių tautos genocidą. Tikrai, mano galva, tos trys nuostatos ir atliepia tai, apie ką jūs kalbate.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti paskutinis, gerbiamas E. Zingeris. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama Pirmininke, sveikinu su puikia rezoliucija. Rezoliuciją buvo galima dar praplėsti, žinoma, įvairiais punktais, pavyzdžiui, punktu apie Šiaurės šalių prisijungimą prie NATO, kuris, matyt, su Viešpaties pagalba įvyks. Ir dar vieną labai esminį dalyką – Jungtinių Amerikos Valstijų greitą reagavimą, kadangi jie beveik vieninteliai pajėgūs perkelti sunkiuosius ginklus į Ukrainą. Ukrainiečiams dabar teks, jų lemtis bus, kad teks kovoti sunkiaisais ginklais. Jų turi būti pakankamai.

Trečias dalykas dėl naftos. Mes atsisakėme, taip, vokiečiai pasakė, jiems reikia laiko, turiu galvoje dujas. Ar nevertėtų vėliau pagalvoti apie vieną talentingą pasiūlymą, jis jau girdėtas iš Europos Parlamento ir kitų kolegų, kad Ukrainos atstatymui, Ukrainos labai savanoriškai galėtume duoti tam tikrą procentą nuo importo dujų, kurių reikia atsisakyti, bet mokėti priedą, kad ukrainiečiai galėtų atstatyti savo šalį. Papildomą mokestį, kol nenutrūks, už tas visas dujas ir naftą. Maždaug taip. Labai sveikinu jus su tokia labai puikia rezoliucija ir tikrai visa širdimi ją remiamė. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkui, gerbiamas Emanueli. Visi trys jūsų paminėti punktai, aspektai tikrai yra labai svarbūs, tiek mūsų Suomijos, Švedijos palaikymas dėl galimos narystės, tiek ir, žinoma, raginimas Jungtinėms Amerikos Valstijoms skirti dar daugiau ginklų Ukrainos gynybai, tiek ir trečiasis punktas, kurį jūs minėjote. Aš, pritardama jiems, manau, kad mes įvairiais formatais, tarp jų ir tarptautiniais formatais, šias idėjas ir toliau kelsime, ir už jas kovosime. Dėkoju.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiama Pirmininke, jūs atsakėte į visus klausimus. Pereiname prie rezoliucijos svarstymo stadijos. Kviečiu diskutuoti. Frakcijos vardu gerbiamas A. Vyšniauskas. Jis irgi indikavo, kad kalbės frakcijos vardu, gal ne taip užsirašė. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, šiandien aš labiausiai norėčiau kalbėti apie Bučą ir situaciją šiame mieste. Rezoliucijoje apie tai irgi yra daug paminėta ir tai, kaip žinome, yra ypač svarbus, ne tik simboliškai, miestas.

Kas yra Buča? Buča yra gražus, pušų paunksmėje įsitaisęs Marijampolės dydžio miestelis šalia Kyjivo. Miestelis, kuriame niekada nebuvo karinės infrastruktūros, tik taikūs priemiesčio gyventojai, tikrai gražios, išpuoselėtos jų vilos. Miestelis, nuostabiai draugaujantis su mūsų Palanga. Miestelis, per kurį eidamas jautiesi it namuose, nes jo tvoros ir namai primena tipišką žavų, jaukų lietuvišką priemiestį.

Štai į tokią Bučą kovo 12 dieną įžengė V. Putino kraugeriai. 19 dienų jie plėšė, prievartavo ir žudė ši nuostabų Ukrainos kampelį ir jo bendruomenę. Tai, ką broliai ir sesės pamatė Bučioje, įžengę išvaduoti šitą miestą, sukrėtė visą pasaulį. Prieš keturias dienas Bučioje lankėsi šio Seimo delegacija, kad galėtų visiems liudyti tuos nusikaltimus, kurie ten buvo padaryti.

Drąsiai teigiu, kad Bučioje veikė ne kariai, Bučioje veikė galvažudžiai. Jie prievartavo, kankino ir žudė taikius gyventojus, nužudė palikdavo aukų lavonus gatvėse ir draudė kaimynams juos laidoti. Išstas dienas išniekinti moterų, vaikų, vyrų, senelių kūnai tįsojo tiesiog gatvėse. Prasidėjus trumpoms paliauboms, išgyvenę Bučos žmonės juos skubiai surinko ir užkasė masinėje kapavietėje greta miestelio cerkvės. Jų maldos buvo tikrai trumpos, bet raudos ilgos ir tęsiasi iki šiol.

Penktadienis buvo pirmoji diena, kai buvo pradėti ekshumuoti Bučos masinės kapavietės žmonių kūnai. Tą dieną jų atkasta 18. Kapavietėje yra dar mažiausiai 302 kūnai. Ant visų palaidotų žmonių kūnų yra randama smurto žymių: vyrai peršautomis kojomis, senukai išdegintomis akimis, išprievartautos moterys ir mergaitės. Šiandien žmonės į Bučą grįžti dar negali, nes visur pilna minų ir nesprogusių bombų. Apžiūrint namus randama vis daugiau kūnų, nukankintų ir sušaudytų ištisų šeimų. Vis daugiau aukų ir vis daugiau nusikaltimų žmogiškumui įrodymų.

V. Putino žudikai, įsiveržę į Bučą, žinojo, ką daro. Vietiniai sako, kad žudikai turėjo sąrašus ir tikslingai ieškojo žmonių, su kuriais turi būti susidorota. Jie ieškojo aktyviausių Bučos gyventojų: politikų, valstybės tarnautojų, visuomenininkų, proeuropietišku politinių partijų narių ir visų kitų, kurie yra viešai pasisakę už Ukrainos bendrystę ne su Kremliaus tamsa, o su Vakarų šviesa.

Tačiau nemanykite, kad Buča yra vienetinis atvejis. Ne. Buča yra tik vienas iš daugelio nusikaltimų žmoniškumui atvejų Ukrainoje. Visur, kur Ukrainos išlaisvintojai išstumia Rusijos okupantus, randamas tas pats okupantų atliktų kankinimų, prievartavimų ir masinių civilių žudynių vaizdas. Borodienka, Denisovas, Černihivas, Trostianecas, Mariupolis – visur tas pats. Kai kur jau randama, kai kur žinoma, kad bus, nes situacija šalyje yra tiesiog tragiška.

Deja, šiandien būtent toks yra imperializmo šmėklų apsėstos Rusijos veidas. Rusijos imperija yra tik mirtis, skausmas, vargas ir suluošinti milijonų žmonių gyvenimai. Džiugu tik tiek, kad istorija mums jau ne kartą įrodė, kad visos imperijos anksčiau ar vėliau žlunga. Rusijos imperija šiandien žlunga Ukrainoje. Ir mes turime sesėms ir broliams ukrainiečiams padėti kaip galima greičiau nugaišinti šitą prakeiktą imperiją, nes mes patys du amžius kankinomės jos kruvinuose gniaužtuose.

Pastarosiomis dienomis vis dažniau sulaukiu klausimų: kada šis karas, ši kruvina kova baigsis? Mano atsakymas paprastas: tol, kol egzistuos imperialistinė savo nusikaltimų nepripažįstanti Rusija, tol, kol stovės Kremlius, kol jame tupės koks nors imperinio revanšizmo pritvinkęs despotas, tol mūsų kova nesibaigs. Mes negalime sustoti, mes negalime nuleisti rankų dėl Bučos, dėl Ukrainos, dėl Lietuvos, dėl visų tų, kurie daugybę šimtmečių kankinami, žudomi, prievartaujami ir plėšiami. *Slava Ukraini!*

PIRMININKAS. *Herogam slava!* V. Mitalas toliau kalbės frakcijos vardu. Prašom.

V. MITALAS (LF). Gerbiami kolegos, grįžus ir Ukrainos, iš Kijevo priemiesčio, Bučos ir Irpinės, apie tai kolega Andrius neseniai šnekėjo, kartu su parlamento ir Europos parlamentarų delegacija, tikrai yra, apie ką pamąstyti. Kaip jau sakė Andrius, mes buvome Bučioje tą pačią dieną, kai buvo pradėti ekshumuoti palaidotų žmonių palaikai, į tai, ką galima pavadinti masine kapaviete. Išvažiuojant iš tų rajonų sutemus per kažkada buvusį prestižinį priemiestį, nebuvo nei jokio žiburio, nei ugnelės, nei šviesų, nei elektros, tik kariai, šildantys rankas prie ugnies prie blokpostų, ir tuščios gatvės. Turbūt tuose Kijevo priemiesčiuose (Buča krito, Irpinė atsilaukė) nėra šeimos, kurios nebūtų palietusi žiaurių žudynių ranka, giminaičių, artimųjų, draugų, kaimynų ir kitų žmo-

nių, kuriuos tie žmonės, vietiniai, pažinojo. Vietinius daugiausia kankino vadinamieji kadyrovcai, bet ten veikė ir grupė „Wagner“, ir tiesiog Rusijos armija, siautėjusi beveik mėnesį. Tada ukrainiečiai skaičiavo, kad daugiau negu 360 civilių žmonių yra nužudyta, bet tas skaičius auga ir vis dar randama palaikų rūsiuose ir visur aplinkui.

Ką mes matėme tenai? Šaudymą visur aplinkui, ne tik artilerija, bet ir šaunamaisiais ginklais išpyškinti langai, savo akimis mačiau ir daug „denacifikuotų“, kaip jie sako, mokyklų, darželių ir kitų civilių pastatų. Po namus jie blaškėsi sistemingai ieškodami vietinių, kurie turėjo būti taip pat „denacifikuoti“. Suradę kankino, sukiojo rankas, kojas peršaudavo, suknežindavo kaukoles, degindavo akis cigaretėmis. Daugiausia kūnų buvo palikta gatvėse, bet, natūralu, kai mes ten buvome, jie buvo aprinkti ir tų kai kurių baisumų savo akimis išvysti neteko.

Gerbiami kolegos, nėra jokių abejonių, kad tai, ką mes matėme, yra karo nusikaltimų pėdsakai, kurie vyksta XXI amžiuje Europoje. Turbūt nėra ir nebuvo kitos tokios šalies, kuri tiek būtų kraujavusi su Europos Sąjungos vėliava širdyse, su Europos idėja protuose, kaip Ukraina. Ir mes įpratę ar net gal buvome susitaikę su Europos Sąjungos kai kada lėtumu, tingumu ir ten vešiančia biurokratija. Kartais atrodydavo, kad niekas negali išjudinti ar iš miego prikelti skaniai miegančio Briuselio. Dabar aiškiai matome, kad kraujagyslėse pradėjo tvinksėti kraujas, kraujo pulsas ir budimas vyksta. Atrodo, kad vienybė nusistovėjo ir aplankė mus, gyvenančius Europoje, tačiau ar ta vienybė iš tikrųjų yra tvirta, ar tas vienybės sluoksnis nėra toks pat plonas kaip loterijos bilietai sluoksnis, slepiantis laimingą skaičių? Ką mes nutrynę tą vienybės sluoksnį pamatytume? Ar neatsitiks taip, kad pakrapštę tą ploną sluoksnį mes pamatysime visai kitokį vaizdą? Koks atsakymas būtų į tuos pagrindinius klausimus, ne tuos klausimus, ar reikia padėti Ukrainai, aš manau, kad tikrai reikia padėti ir visi, daugelis Europos šalių atsakys, kad reikia padėti, bet kai užduosime klausimą, o kada galėsime panaikinti arba mažinti sankcijas Rusijai? Ar užteks karto veiksmų nutraukimo, ar sieksime karo nusikaltimų pripažinimo Kremliuje, kol V. Putinas su draugais pats atšliauš į Hagą? Ar reikalausime deputinizacijos ir kaip tai atrodys? Man atrodo, kad visus šituos klausimus uždavę mes pamatysime, deja, vis dar labai skirtingus atsakymus į šiuos klausimus. Tai, tiesą sakant, dabar jaučiama, jaučiama nugara stebint visą sankcijų įvedimo procesą. Žingsnis po žingsnio lėta sankcijų plėtra neduoda efekto. Tai nekeičia žaidimo taisyklių. Tūkstančiai V. Putino aplinkos žmonių, jų pavardės vis dar žinome, yra sausi. Bankai nėra parklupdyti. Galų gale tas pats narystės Europos Sąjungoje klausimas, na, matysime, bet kol kas, atrodo, yra pasiklydęs siauruose, bet ilguose Briuselio koridoriuose.

Aš noriu paklausti. Be abejo, pritariu šiai rezoliucijai. Ar tikrai mes padarėme viską, ar tikrai tie 100 % atiduota dėl Ukrainos laisvės? Ukrainos reikia laisvos ir klestinčios ne tik dėl pačių Ukrainos žmonių, Ukrainos reikia laisvos ir klestinčios ne tik dėl Lietuvos laisvės ir klestėjimo, bet ir dėl visos Europos laisvės ir klestėjimo. Jei šis procesas bus nesėkmingas, virš Senojo žemyno tikrai užsitrauks labai tamsūs debesys, jiems išsklaidyti, bijau, reikės dar daugiau titaniškų pastangų. Tai yra ilgas procesas, tai yra maratonas. Atiduokime visą save priimdami šią rezoliuciją, bet kartu ir darykime tuos veiksmus, kad tie 100 % virstų ir daugiau procentų vardan mūsų, Ukrainos ir taip pat Europos laisvės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, aš prašyčiau šiek tiek daugiau rimties salėje. Jeigu tikrai turite lygiagrečių klausimų apsvarstyti, tai darykite šiek tiek diskretiškiau, nes klausimo rimtumas verčia mus susikaupti.

Gerbiamas E. Gentvilas frakcijos vardu. Kviečiu į tribūną.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, Ukrainos prezidentas ką tik kalbėjo apie principus ir vertybes. Seimas šioje rezoliucijoje išdėstė savo požiūrį į principus ir vertybes ir nurodė daugelį dalykų (ne pirmą kartą mes tai darome), tačiau šiandien bene pirmą kartą skamba tokia frazė: „Seimas siūlo, deramai įvertinus teises aplinkybes, Rusijos Federacijos vykdomus karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui kvalifikuoti kaip ukrainiečių tautos genocidą.“

Taip, mes nesame ta institucija. Nė vienos šalies parlamentas nėra ta institucija, kuri gali įvertinti ir teisiškai kvalifikuoti, kad tai yra genocidas.

Tačiau aš noriu atkreipti dėmesį, kas prieš savaitę rašoma ne bet kur, o „RIA Novosti“, tai yra valstybinės naujienų agentūros tinklapyje. Kai kurias tezes pasakysiu. „RIA Novosti“ sudėliojo tokius akcentus: „Ukraina negali egzistuoti kaip valstybė.“ Kitos tezės: „Ukrainiečiai nėra

tauta. Turime kurti liaudies respublikų tinklą Ukrainos dabartinės valstybės teritorijoje. Turime denacifikuoti ir perauklėti kurdami perauklėjimo stovyklas. Vakarų Ukrainoje nebus kuriamos liaudies respublikos. Vakarų Ukraina tiesiog bus perauklėjimo zona denacifikuojant neklusnius ukrainiečius.“

Gerbiamieji, tai rašoma ir sakoma valstybinės naujienų agentūros tinklalapyje. Planuojamas pats didžiausias konclageris pasaulyje. Kuo jis skiriasi nuo Sičuanų uigūrų konclagerio? Dėl jo mes jau esame pasisakę. Jis skiriasi dydžiu, ir tikslais. Projektuojamas naujas Sibiras ir Gulagas Europoje, prie NATO ir Europos Sąjungos sienų. Aš suprantu, kad to nepavyks padaryti, bet užmačių yra tokių. Štai tos užmačios iš anksto parodo, kad ukrainiečius reikia naikinti tuo tautiniu požiūriu. Gerbiamieji, mano manymu, yra sudėti tariami ideologiniai pagrindai genocidui, todėl aš visiškai pritariu tam, kas parašyta rezoliucijoje, kad spręstume įvertinti kaip genocidą. B. Džonsonas, Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas, iš pradžių nedrąsiai užsiminęs, po savaitės pasakė – taip, man atrodo, kad yra genocidas. Šiuo metu už kelių šimtų kilometrų nuo čia vyksta vienos tautos naikinimas vien dėl to, kad jie yra kitokie negu rusai. Ką reiškia žudymai, prievartavimai, ką reiškia šimtai tūkstančių išvežtų į Rusiją, išvežtų ir deportuotų Ukrainos piliečių? Tai yra genocido požymiai. Kas tai, jeigu ne genocidas?

Mes turime stiprinti sankcijas. Labai gerai kolega V. Mitalas pasakė: ar tikrai pakrapštę mes matome nuoširdų norą tas sankcijas įvesti? Aš nuoširdumo... Kaip į žmogų žiūrėdamas kartais sakai, šitas žmogus nuoširdus, o kartais sakai, šitas žmogus sugeba vaidinti nuoširdų. Man atrodo, kad ta sankcijų politika nėra nuoširdi – kaip į žmogų žvelgdamas, taip ir čia atpažinti pragmatizmą, šios dienos realybes, realijas, su kuriomis reikia skaitytis, simpatijas, rinkėjų simpatijas, o ką kitų šalių politikai pasakys. Mes negalime suabejoti, mes privalome reikalauti mūsų partnerių eiti griežtinimo keliu.

Turime griežtinti ne tik sankcijas, turime griežtinti ir savo retoriką. Švelniais žodžiais ar pabarimais mes niekur nenueisime. Aš sutinku, prasideda dūsavimai dėl mūsų verslų ar mūsų žmonių gerovės, žiūrėk – čia blogėja. Taip, blogėja. Mes, politikai, privalome pasakyti – karas yra tas dalykas, per kurį mums visiems pablogės. Mes negalime kurstyti iliuzijų, kaip kai kuriose Europos Sąjungos šalyse, – ne, čia mus apeis. Apeiti gali, kol ateis tie, kurie šiandien atėjo į Ukrainą. Gerbiamieji, savo rinkėjams sakykite: negali būti karo už mūsų sienų, kuris nepaveiks mūsų gerovės, mūsų verslų ir panašių įprastų europietiškių dalykų. Karas kainuoja, karas kainuos ir mums. Šiandien Ukrainoje vyksta tai, kas vyks Lietuvoje po trejų, penkerių ar dešimties metų. Sakau sąmoningai – vyks, jeigu mes nesiimsime griežtos ir aiškos politikos, nukreiptos prieš rusišką usūrinį azijietišką šunį, kuris atkeliavo į Europą, atkeliavo prieš keliasdešimt metų kaip zoologinis padaras. Šiandien atkeliauja kaip politinis usūrinis šuva. Reikia užbaigti su tuo gyviu ir tik tada aš galėsiu sakyti – ačiū Dievui, Lietuvoje nevyksta tai, kas galėjo įvykti. Vienos Lietuvos pastangų neužtenka, mes turime sutelkti pasaulio ir Europos bendruomenę. Ir pacituosiu V. Zelenskį, ką tik kalbėjusį: „Ar vertybės yra tik muziejaus eksponatas turistams? Ne, taip negali būti. Tai turi būti mūsų širdyse, galvose, visoje visuomenėje. Baikime vaidinti nuoširdžius, pasakykite: su šunimis mes elgsimės šuniškai.“

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti kviečiu gerbiamą G. Surplį. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, Pauliau. Gerbiami kolegos, gerbiamas ambasadoriau Bešta, labai norėtusi, kad kiekviena rezoliucija išgelbėtų bent po vieną gyvybę Ukrainoje. Nuo pat 2022 metų pradžios kiekvienas iš mūsų tikrai laužome galvą, kaip dar padėti Ukrainos žmonėms, kurie kenčia šitą žiaurų, nežmogišką karą, apie kurį visam pasauliui liudija Prezidentas didvyris V. Zelenskis. Mes visi esame Ukraina. Ukrainoje šiuo metu sprendžiamas mūsų likimas. Ukrainos žmonės gyvena mūsų namuose, o Rusijos baisumai Ukrainoje neleidžia mums užmigti. Ukraina yra tapusi mūsų laisvės ir saugumo šventove. Apie tai mes visi nepaliaujame kalbėti ir melstis, kad šis nežmogiškas nusikaltimas prieš taikius, ramius civilius: vaikus, senolius, mergaites, kuo greičiau baigtųsi.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį į Ukrainos Aukščiausiosios Rados pirmininko R. Stefančuko raginimą visiems pasaulio lyderiams, kurie tik gali, vyksti į Ukrainą ir būti ten, kad galėtume įsitikinti, pajauti, įsijaudrinti, pamatyti savo akimis ir liudyti, kas ten vyksta ir kas ten yra padaryta.

Noriu pratesti šį raginimą ir tikrai paraginti visus, kas gali, jau dabar būti Ukrainoje, būti Kyjive, būti Lvive, būti Bučioje, Irpinėje jau dabar, uždegti Ukrainą ir taip kompensuoti negalėjimą uždegti dangaus žudikiškiems V. Putino Rusijos antskrydžiams.

Taip pat noriu pakviesti mus visus liudyti Ukrainą, siųsti nuotraukas, siųsti vaizdus, siųsti liudijimus, pasakojimus ne tik į Rusiją, bet ir į visą pasaulį, kad kaskart įsijungę šildymą ar išsirengę į kokią nors kelionę automobiliu prisimintume išprievartautus kūdikius, mergaites ar išniekintus žmonių kūnus.

Kviečiu jau dabar ieškoti miestų partnerių, įmonių partnerių, mokyklų partnerių ir bandyti jiems padėti viskuo, kuo tik galime. Kai ieškome, kai nusiteikiame, tikrai tų būdų dar galime rasti. Kviečiu jau dabar galvoti apie Ukrainos kaimų, miestų, regionų atstatymą ir, kaip jau minėjo Prezidentas V. Zelenskis, tikrai padaryti, kad tas atstatymas būtų emocionalus, kad mes atstatytume konkrečias vietas. Kaip buvome partneriai: miestai partneriai, mokyklos, įmonės partneriai, taip ir toliau liktume partneriai, kad iš tikrųjų ten, visoje Ukrainoje, sužaliuotų nauja Europa.

Pagalvokime apie galimybę jau dabar sukurti tarpžinybinę Lietuvos ir Ukrainos komisiją, į kurią įeitų abiejų šalių ministerijų, tarnybų, galbūt verslo atstovai, ir jau dabar svarstyti, kaip išlaikyti ir kaip atgaivinti Ukrainos ekonomiką. Ir darytume tai greitai ir operatyviai.

Gerbiemieji kolegos, dėl savo drąsos ir tvirtybės Ukraina jau tapo Europos vertybių saugotoja. Dabar kiekvieno iš mūsų pareiga yra išsaugoti Ukrainą ir atgaivinti ją kaip Europos širdį. Taigi Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos vardu esu išipareigojęs pasakyti, kad mūsų frakcija tikrai palaiko rezoliuciją, ir manau, kad čia tikrai nebūsime originalūs. Priimkime šią rezoliuciją, ji svarbi, ji skelbia svarbius dalykus, tikrai ragina kitas Europos valstybes sekti mūsų drąsiu pavyzdžiu. Taip pat nepaliaukime galvoti, kuo jau šiandien galime padėti Ukrainos žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiami kolegos. Dabar aš... Palaukite, gerbiamas Petrai, aš jūsų dar nepakviečiau į tribūną. Laikas, numatytas pagal darbotvarkę, baigėsi, o dar mums reikia pasakyti ir motyvus. Aš garantuoju, kad bus norinčių juos išsakyti ir už, ir prieš, o tai bus priėmimo stadija, taigi keturi – už, keturi – prieš. Aš galiu leisti dar pasisakyti kolegoms – gerbiamam P. Gražuliui ir gerbiamam T. Tomilinui, bet turime sutarti, kad po 2 minutes *maksimum*. Jeigu tinka, aš jus kviečiu, jeigu ne, tada nutraukiu diskusijas. Tomas atsisako. Petrui 2 minutės. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamasis, jeigu po 2 minutes ir vienas atsisako, tai galiu kalbėti ir 4-ias, tuo labiau kad visoms frakcijoms leidžiama kalbėti, o aš taip pat noriu kalbėti frakcijos vardu.

PIRMININKAS. Gerbiamas Petrai, jūs neužsirašėte frakcijos vardu ir laikas baigėsi. Dėkui. 2 minutės.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiemieji, ką aš noriu pasakyti? Šiandien mes čia iš tribūnos kalbame, lyg karas Ukrainoje jau būtų baigtas, jau ruošiamės atstatyti Ukrainą. Bet mes žinome, kad agresorius niekur neatsitraukė, kad jis tik perdislokuoja savo karines pajėgas ir bando bent dalį Ukrainos atplėšti. Mes tą turime suprasti. Kiekvienas, čia kalbantis, pasakė, kad Europos Sąjunga ir NATO netaikė tinkamų ir reikiamų priemonių, ką ir kalbėti apie sankcijas. Ukrainos Prezidentas prašė ne kartą: apginkite oro erdvę. Kur yra NATO? Ar šiandien mes negalime sakyti, kad ir NATO šalių rankos suterštos ukrainiečių krauju? Du mėnesius Dž. Baidenas kalbėjo: neginsime Ukrainos. Ragino faktiškai tokiais žodžiais pulti Ukrainą. Kokia tai yra pozicija? Ar ne gėda mums už NATO?

Dabar kita problema – aiškina, jeigu, matai, mes ginsime oro erdvę, gresia mums branduolinis ginklas. Mielieji, jeigu nebus ryžtinga NATO, ateis eilė Lietuvai ir Pabaltijui. Mes šiandien visi žinome, kad ukrainiečiai, gindami save, gina ir Europos Sąjungą ir Pabaltijį. Jeigu Ukraina šį karą pralaimės ir ateis agresorius į Pabaltijį, taip pat pasakys, na ir kas, kad jūs NATO šalys, bet gali grėsti atominis ginklas, gali Rusija panaudoti atominį ginklą, ir Lietuva taip pat nebus ginama.

Neryžtinga ir šiandien atsakinga yra NATO ir Europa už savo tokias labiau simbolines, o ne realias sankcijas. Ir gaila, kad jie susirūpinę tik savo gyvenimu, kad šios kančios, kurias išgyvena ukrainiečiai, jų mirtys nesudrebino mūsų Vakarų didžiųjų šalių vadovų. Aš šiandien žiūriu atsivertęs Rusijos rublio kursą – kuo sankcijos didesnės, tuo rublio kursas stiprėja. Tai kas čia per sankcijos? Čia yra imitacija sankcijų.

PIRMININKAS. Dėkui. Ačiū. Tai buvo paskutinis diskutantas. Dabar motyvai už ir prieš. Tuoj įjungsime, mūsų sistema šiek tiek lėtoka. Taigi už kalbančių yra tik gerbiamas A. Lydeka. Dėl motyvų už.

A. LYDEKA (*LSF*). Labai ačiū, pirmininke. Dar kartą noriu padėkoti Seimo Pirmininkei už šią pristatytą rezoliuciją. Manau, vieningai mes ją paremsime. Labai gerai, kad šioje rezoliucijoje yra primenamos jau anksčiau mūsų Seime priimtose rezoliucijos, kuriose aiškiai išdėstytos politinės nuostatos. Tai yra ir dėl Ukrainos teritorinio vientisumo, ir dėl Ukrainos perspektyvos Europos Sąjungoje, narės kandidatės statuso suteikimo, ir kitos politinės nuostatos.

Bet ne mažiau svarbu, gerbiami kolegos, kad ši rezoliucija yra orientuota ir į perspektyvą į priekį, tai yra ypač atkreipiant dėmesį į raginimą įsteigti tarptautinį baudžiamąjį tribunolą, kuris galėtų tinkamai, deramai įvertinti visus Rusijos vykdomus karo nusikaltimus, nusikaltimus žmoniškumui ir kvalifikuoti tai kaip ukrainiečių tautos genocidą.

Ne mažiau svarbu, kad šioje rezoliucijoje siūloma nustatyti tam tikrą santykį ne tik su pagrindiniu užsakovu ir sprendimų priėmėju prezidentu V. Putinu, bet kartu ir su visa Rusija, visos Rusijos atsakomybe. Taip pat kaip, žvelgiant į perspektyvą, ir siūlymas remti visas pastangas dėl Ukrainos solidarumo patikos fondo sukūrimo. Jis būtų skirtas po karo atstatyti Ukrainai.

Tai yra visi tie klausimai, aspektai, kurie labai svarbūs šiandien išspręsti dėl perspektyvos, dėl ateities. Kviečiu visus vieningai balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės gerbiama D. Šakalienė. Prašom.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Dėkoju. Manau, kad kiekvienas iš mūsų jau pusantro mėnesio kiekvieną rytą pradėdame nuo naujienų apie Ukrainą. Ir jau kelias savaites kiekvieną rytą skaitome karo nusikaltimų, įvykdytų Rusijos prieš Ukrainos žmones, suvestines. Po V. Zelenskio kalbos šiandien tie karo nusikaltimai turbūt įgauna dar baisesnį veidą ir sunku rasti žodžių. Bet tylą šiandien yra neleistina. Todėl pasakysiu iš tikrųjų labai trumpai.

Manau, kad visų mūsų ašaras gerklėje užgniaužia pyktis tiems ne žmonėms, kankinantiems kūdikius ir filmuojantiems tas velnio pramogas, tiems išgamoms, kurie ant asfalto ženklą „Vai-kai“ laiko signalu mesti bombas. Na ir, žinoma, didžiausiam ne žmogui A. Hitlerio ir J. Stalino hibridui V. Putinui. Manau, kad tie žodžiai Buča, Borodianka, Mariupolis, žinojimas apie tai, kad dega gyvi žmonės liepsnosvaidžiais naikinamose slėptuvėse, mums leidžia pasakyti, kad Hagos tribunolo jiems bus per mažai. Sunaikintos jų *deržavos* jiems bus per mažai ir viso pasaulio žmonių prakeiksmo jiems bus taip pat per mažai. Bet mes padarysime nors tiek. Mes užtikrinsime, kad jie sėstų į teisiamųjų suolą ir padėsime Ukrainai laimėti šį karą, ir padarysime viską, kad ne liktų nė vieno politiko Europoje, kuris nebūtų girdėjęs apie tai, kas vyksta, ir kuriam kiltų bent menkiausia abejonė, kad kiekvienas žinotų abejonės kainą, nes abejonės kaina yra kankinamų vaikų, moterų ir vyrų agonija. Žinoma, raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už taip pat kalbės gerbiama V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašau.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Dažnai manoma, kad rezoliucijos nėra veiksmingi dokumentai, kad tai tik žodžiai, tačiau aš jaučiuosi gerai balsuodama už šią rezoliuciją, nes Lietuvos parlamento žodžiai yra paremti ir politikų, ir Vyriausybės, ir, kas svarbiausia, mūsų visuomenės solidarumo veiksmais. Tai šiandien pažymėjo ir Prezidentas V. Zelenskis. Natūralu, nes ukrainiečių skausmą mes jaučiame savo kūnu ir krauju, jis yra mūsų genų atmintyje, nes Rusijos imperija visiškai nepasikeitė ir jos kankinimų, žudymų, trėmimų repertuaras yra toks pat, kokį patyrėme caro laikais, J. Stalino okupacijos periodu, pokario metais ir, deja, jis darosi tik baisesnis. „Šventajame Rašte“ yra tokie žodžiai: „Jeigu šitie tylės, akmenys šauks.“ Šiandien pasaulis mato, kaip šaukia Ukrainos akmenys, kaip jos šaukia sudegintų, sudaužytų daugiabučių akiduobėmis, kaip šaukia suniekintais nužudytųjų kūnais. Ir mes turime nepaliauti šaukę, ne tik darę, bet ir šaukę ir neleisti Europai ir pasauliui pavargti ir pamiršti, nes būtų labai baisu, jeigu išsipildytų tie įtarimai, kuriuos šiandien gerbiamas Prezidentas V. Zelenskis pasakė, kad, neduok Dieve, turbūt yra dar laukiančių, kad visa tai baigsis ir bus galima grįžti prie įprasto biznio. Ne, niekada nebus galima grįžti prie įprasto biznio, nes per daug dideli nusikaltimai padaryti. Aš pritariu tiems savo kolegoms, kurie kalbėjo apie teisinę ir visą kitą atsakomybę, kurią turės prisiimti Rusija. Balsuosime už, bet tikrai tai nėra vienintelis mūsų veiksmas dėl Ukrainos. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbą gerbiamas M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (*LF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ukraina šiuo metu patiria plataus masto karinę Rusijos agresiją, genocido, karo nusikaltimus, tuo tarpu Sakartvelas, Moldova,

Baltijos šalys, Lenkija, visa Europa yra ant *egde of war*, ant krašto nuo dar didesnio plataus masto karo. O 1938-ieji – negalime vykdyti nuolaidžiavimo politikos ir nebūkime šių laikų čemberlenai ir daladjė, todėl palaikykime rezoliuciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis kalbės gerbiamas T. Tomilinas. Aš suteiksiu jam žodį, nes jis, taupydamas laiką, mandagiai atsisakė dalyvauti diskusijoje. Gerbdamas jo poelgį, aš suteikiu. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tokių pavyzdžių reikia daugiau šiais sunkiais laikais. Mano misija buvo pasakyti keletą minčių. Žinoma, mes karštai remiame šią rezoliuciją. Mūsų frakcija prieš kelias savaites teikė labai panašią rezoliuciją dėl naftos ir dujų embargo V. Bako iniciatyva.

Aš tik norėjau paantrinti kolegai E. Gentvilui, kad mes turime, privalome sąžiningai ruošti visuomenę ekonominio karo sąlygoms. Negali būti jokios kalbos apie normalų rinkos funkcionavimą. Mūsų parduotuvės jau dabar riboja grikių pardavimo kiekį. Karo ekonomika turi savo kainą. Negali būti jokio savanoriško verslo pasirinkimo dirbti ar nedirbti Rusijoje. Visi turi trauktis.

Vadinasi, turime galvoti, formuoti garantinius fondus bedarbiams, planuoti, kiek ekonominis karas pareikalaus konkrečių mūsų valstybės papildomų išlaidų, kiek papildomai skolinsimės. Turime performuoti savo mąstyseną apie ekonomiką. Galima imti britų pavyzdį, kai per Antrąjį pasaulinį karą labai trumpam rinkos ekonomika buvo tapusi reguliuojama karo ekonomika. Ir jie nekalbėjo apie jokią gerovę ir augimą, o tiesiog, kai žmonės yra žudomi ir kankinami, visi yra susitelkę į vieno tikslo pasiekimą. Tad turime ruoštis galimam trumpalaikiam elektros išjungimui, kuro normoms degalinėse, maisto produktų kainų reguliavimui.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, salėje labai didelis triukšmas.

T. TOMILINAS (DFVL). Pradėję ekonominį karą mes turime jį laimėti, ir ne ilgalaikėmis priemonėmis, o labai konkrečiomis – totaliu dujų, naftos, *fūru*, uostų embargo ir visa kita. Karas turi savo kainą. Mes privalome laimėti. Tik taip galime apginti Ukrainą ir taip galime nugalėti mirtį, taip šviesa gali nugalėti tamsą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Tai buvo visi pasisakymai.

Gerbiami kolegos, kviečiu užimti darbo vietas. Pradėsime balsavimą.

Tradiciškai dėl paskutinio klausimo, kurį apsvaistėme, ir balsuosime. Tai labai svarbus šios dienos klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“ projektas Nr. XIVP-1494. Balsuojame dėl rezoliucijos. Kas pavėlavo, gerbiami kolegos, balsuojame dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Rusijos Federacijos vykdomos agresijos ir karo nusikaltimų Ukrainoje pasmerkimo“.

Šios rezoliucijos priėmimas

Užsiregistravo 134, balsavo 134, žinoma, visi 134 balsavo už. (*Plojimai*) Taigi, rezoliucija yra priimta. (*Gongas*)

12.28 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1002(2) (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, grįžtame į darbotvarkės pradžią. Darbotvarkės 1-2.1 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso 106 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1002(2). Balsuojame. Priėmimas. Balsuojame priėmimo stadijoje.

Dėkojame gerbiamam Ukrainos ambasadoriui. Sudie! (*Plojimai*) *Slava Ukraini!*

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 133, balsavo 133 – visi 133 balsavo už. Taigi, įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.29 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1003(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2.2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1003(2). Toks įdomesnis straipsnis. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 127: už – 126, prieš – 1, niekas nesusilaikė. Įstatymas yra priimtas. (*Gongas*)

12.29 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2). Svarstymas. Balsuojame po svarstymo dėl Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo.

Užsiregistravo 132, balsavo 131: už – 130, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 1. Taigi po svarstymo yra pritarta.

12.30 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2), Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1454(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2) ir lydimasis 1-4.2 klausimas – Susirinkimų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1454(2). Apsispręskime po svarstymo dėl abiejų projektų.

Užsiregistravo 131, balsavo 131: už – 118, prieš niekas nebalsavo, susilaikė 13. Taigi po svarstymo yra pritarta. Aš tik dėl protokolo norėčiau pasakyti, kad mano visi balsai dėl visų buvusių balsavimų buvo už. Ačiū gerbiama A. Matului, tiesiog mano kortelė nebuvo įdėta. Labai atsiprašau. Balsavau už visus projektus.

12.32 val.

Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2), Asmens tapatybės kortelės ir paso Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2). Svarstymas. Galbūt mes galime iš karto ir dėl antrojo lydimąjo kartu balsuoti? Darbotvarkės 1-8.2 klausimas – Asmens tapatybės kortelės ir paso pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2). Balsuojame po svarstymo dėl Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo ir lydimąjo Asmens tapatybės kortelės ir paso 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 126, balsavo 126: už – 76, prieš – 19, susilaikė 31. Taigi po svarstymo yra pritarta. Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo svarstyti skubos tvarka. Ar galėtume bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Girdžiu, kad negalėtume. Vadinasi, balsuosime dėl skubos tvarkos dėl šio įstatymo. Balsuojame dėl skubos tvarkos. Atsakau Petru: Teisės ir teisėtvarkos komitetas prašė.

Užsiregistravo 129, balsavo 129: už – 71, prieš – 48, susilaikė 10. Taigi skubos tvarkai yra pritarta.

12.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau apsvairstėme dar keletą rezervinių klausimų. Rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2). Balsuojame dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo.

Užsiregistravo 128, balsavo 128 Seimo nariai: už – 100, prieš – 5, susilaikė 23. Po svarstymo yra pritarta.

12.35 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875 (svarstymo tęsinys)

Toliau rezervinis 2 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875. Balsuojame. Atkreipiu gerbiamo Seimo dėmesį, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas siūlo atmesti įstatymo projektą. Taigi tie, kurie balsuoja už, balsuoja už Teisės ir teisėtvarkos komiteto siūlymą atmesti. Vadinas, jeigu norite, kad projektas išvystų dienos šviesą, jums reikia balsuoti prieš arba susilaikyti. Teisingai?

Užsiregistravo 129, balsavo 128 Seimo nariai: už – 9, prieš – 87, susilaikė 32. Akivaizdu, kad Seimas turi šiek tiek kitokią nuomonę negu komitetas.

Ir per šoninį mikrofoną – gerbiamas M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš siūlau skirti naują komitetą – tai Ekonomikos komitetą. Jis galėtų iš naujo apsvairstyti šį klausimą ir pateikti savo išvadą.

PIRMININKAS. Ar galime bendru sutarimu pritarti šiam siūlymui? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Gerbiami kolegos, Seimo valia dėl šio klausimo buvo akivaizdi, bet dar norime šiek tiek padiskutuoti. Gerbiama A. Širinskienė – per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Kolegos, jūs apsisprendėte padaryti tai, ko Statutas neleidžia. Statutas, kiek aš atsimenu, labai aiškiai sako, kad Teisės ir teisėtvarkos komitete yra svarstomi kodeksai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Dėkoju už pastabą, gerbiama kolege, bet Seimas nepritarė Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadai dėl šio projekto, todėl akivaizdu, kad reikia skirti kitą komitetą. Pasiūlė Ekonomikos komitetą ir Seimas tam pritarė. Fiksuoju, kad dabar svarstys Ekonomikos komitetas.

Taigi dėl visų apsvairstytų rezervinių klausimų mes jau balsavome.

12.38 val.

Sveikatos apsaugos ministro Arūno Dulkio atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį)

Grįžtame prie mūsų pagrindinės darbotvarkės. Jau ateina laikas gerbiamam ministrui A. Dulkiui. Gerbiamas sveikatos apsaugos ministras atsakys... (*Šurmulys salėje*) Nelabai supratau, kodėl kilo toks šurmulys, nes dabar sveikatos apsaugos ministras A. Dulkys atsakys į Seimo narių raštu pateiktus klausimus. Aš kviečiu jį į tribūną atsakyti į jūsų raštu pateiktus klausimus.

A. DULKYS. Įjungta?

PIRMININKAS. Prašom, dabar įjungtas mikrofonas.

A. DULKYS. Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Šiandien atsakysiu į jūsų klausimus.

Taigi, pirmas, antras ir trečias klausimai, skaitau taip, kaip buvo suformuluota. Pirmas. Ar jums buvo asmeniškai skambinta, ar į jus kreipėsi raštu, ar koku kitu būdu su prašymu tarpininkauti dėl K. Strupo gydytojo ir abdominalinio chirurgo licencijos panaikinimo?

Antras. Ar jūs, būdamas sveikatos apsaugos ministru, asmeniškai skambinate, kreipėtės raštu, ar koku kitu būdu į VASPVPT direktorę N. Ribokienę dėl gydytojo chirurgo ir abdominalinio chirurgo licencijos panaikinimo K. Strupui?

Trečias. Ar Sveikatos apsaugos ministerija inicijavo K. Strupo licencijos panaikinimo procedūrą? Ar dažna praktika ministerijoje kreiptis dėl konkretaus gydytojo licencijos panaikinimo? Kiek tokių kreipimųsi dėl licencijos panaikinimo būta?

Pateikiu atsakymą. Atsakydamas bendrai į pirmuosius tris klausimus, noriu labai aiškiai atskirti ir akcentuoti kelis momentus. Pirma. Nei telefonu, nei raštu ar koku kitu būdu į mane asmeniškai jokiais tarpininkavimo klausimais kreiptasi nebuvo, kaip ir nebuvo jokio asmeninio ar neoficialaus kreipimosi į Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, trumpiau, Akreditavimo tarnybos, vadovę dėl jūsų minimo gydytojo licencijos panaikinimo.

Antra, atkreipiu dėmesį, kad licencijos galiojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais panaikina licencijas išduodanti institucija, tai yra Akreditavimo tarnyba, savo iniciatyva arba kai dėl to kreipiasi teisės aktuose nurodytos institucijos, tarp jų ir Sveikatos apsaugos ministerija.

2021–2022 metais ministerijoje gauti teisėsaugos institucijų kreipimaisi dėl dviejų sveikatos priežiūros specialistų licencijų panaikinimo su prašymu įvertinti jose pateiktą informaciją ir priimti tam tikrus sprendimus, nes minėti specialistai yra nuteisti už korupcinio pobūdžio nusikaltamų veikų padarymą. Atsižvelgdama į tai, kad tik Akreditavimo tarnyba turi teisę įvertinusi turimą ar gautą informaciją priimti teisės norminiuose aktuose numatytus sprendimus, susijusius su licencijų galiojimu, ministerija visus teisėsaugos institucijų pateiktus raštus informacijai vertinti ir atitinkamam sprendimui priimti pagal kompetenciją teikė Akreditavimo tarnybai. Taip vyko ir konkrečių Seimo narių nurodytu atveju, ir mano minėtu antruoju atveju, tai yra gauta informacija iš Vilniaus apygardos prokuratūros oficialiu mano raštu buvo nukreipta Akreditavimo tarnybai įvertinti pagal kompetenciją.

Noriu atkreipti dėmesį, kad teisėsaugos institucijos ministeriją yra informavusios ir apie tai, kad dar aštuoniems sveikatos priežiūros specialistams yra pareikšti įtarimai dėl korupcinio pobūdžio nusikaltamų veikų. Kaip minėjau, ir šiuos, ir visus teisėsaugos institucijų pateiktus raštus informacijai įvertinti ir atitinkamam sprendimui priimti pagal kompetenciją pateikėme Akreditavimo tarnybai.

Ketvirtą klausimą skaitau taip, kaip buvo suformuluota: „Koku teisiniu pagrindu (teismo sprendimu ir kt.) panaikinta gydytojo chirurgo ir abdominalinio chirurgo licencija K. Strupui?“ Pateikiu atsakymą. Kaip minėjau, licencijos galiojimą teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais gali panaikinti tik licencijas išduodanti institucija – Akreditavimo tarnyba, todėl licencijos jūsų klausimuose minimam specialistui panaikintos Akreditavimo tarnybos direktoriaus įsakymu. Pagrindas licencijos panaikinimui – Medicinos praktikos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 4 punktą – licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu gydytojas šiuose įstatymuose nurodytose taisyklėse, pasinaudodamas pareigomis, norėdamas sau gauti neteisėtą pajamų arba dėl kitokių asmeninių paskatų.

Penktas klausimas. Skaitau taip, kaip buvo suformuluota: „2022 m. kovo 24 d. Lietuvos Respublikos Seimo rytinio posėdžio pabaigoje Vyriausybės valandos metu atsakydamas į Jums užduotą klausimą akcentavote, kad „per 30 metų Lietuvoje licencijos buvo tikrai dalinamos. Bet niekada kažkodėl niekas jų neatėmė. <...> jeigu iš Lietuvos žmonių bus imami kyšiai, su licencijomis bus taip pat“. Ar tokiomis priemonėmis (licencijų panaikinimu) bus kovojama su smulkaus kyšininkavimo atvejais sveikatos apsaugos sistemoje?“

Pateikiu atsakymą. Norėčiau priminti, kad ne vieną dešimtmetį sveikatos apsaugos sektorių yra laikomas viena iš labiausiai korupcijos paveiktų viešojo sektoriaus sričių, kurioje gyventojai dažniausiai susiduria su kyšio prievartavimo ir davimo rizika. Sveikatos apsaugos sektorių ne vienus metus yra apėmęs ilgametės korupcinės būklės sąstingis. Korupcijos lygis išlieka aukštas, tai rodo ir naujausi sociologiniai tyrimai bei teisėsaugos institucijų atliekami analitiniai ir iki-

teisminiai tyrimai. Atsižvelgiant į tai, proveržis kovoje su korupcija reikalauja principinių, griežtų ir pažeidėjams neigiamas pasekmes sukeliančių priemonių. Ilgametis nebaudžiamumas ir „ne-reikšmingas“ korupcijos toleravimas privedė prie situacijos, kurią turime šiandien.

Daugiau nei stebina aukštas pareigas einantys valdininkai ir politikai, kurie viešai reiškia nepritarimą ir nepasitenkinimą dėl teisėtai priimamų sprendimų ir vykdomų veiksmų kovojant su korupcija, vadina juos neproporcingais, kaltina mane vykdant teisėsaugos užsakymus. Brandžioje demokratinėje valstybėje tokia situacija būtų nesuprantama.

Taigi tolerancijos šiuo atveju nebus. Pagal dabar galiojantį teisinį reguliavimą licencijos galiojimas panaikinamas, jeigu gydytojas šiurkščiai pažeidė paciento teises. Pavyzdžiui, pasinaudojo pareigomis norėdamas sau gauti neteisėtų pajamų arba dėl kitokių asmeninių paskatų ir gydytojui teisės aktų nustatyta tvarka buvo pritaikyta atsakomybė. Dar daugiau: kiekvienas gydytojas ar kitas sveikatos priežiūros specialistas, paėmęs ar reikalavęs kyšio iš paciento, turi žinoti, kad rizikuoja ne tik užsitraukti baudžiamąją atsakomybę, bet ir rizikuoja netekti savo veiklos licencijos.

Stebina, kad per dešimt metų iki šios Vyriausybės veiklos pradžios anksčiau nurodytu pagrindu buvo panaikintos tik dvi medicinos praktikos licencijos, nors už kyšininkavimą buvo nuteisti 22 asmens sveikatos priežiūros specialistai. Dar daugiau. Gilinantis į situaciją paaiškėjo, kad nors įstatymų leidėjas jau seniai suteikė realų įrankį korupcijai asmens sveikatos priežiūros sektoriuje mažinti, iki šiol nebuvo sukurta efektyvi jo įgyvendinimo sistema. Gydytojai nežino, kad už kyšininkavimą jiems gali būti stabdomos ar panaikinamos licencijos, o Akreditavimo tarnyba savo iniciatyva nesiima įstatyme numatytų veiksmų, kol į ją kas nors nesikreipia raštu. Deja, paaiškėjo, kad ir kai kurie aukšti politikai, buvę ar esami sveikatos apsaugos sistemos atstovai, nėra linkę rodyti nulinės tolerancijos korupcijai.

Aš ir toliau sieksiu, kad aptariamasis teisinis reguliavimas dėl licencijų sustabdymo ar panaikinimo būtų įgyvendinamas visa apimtimi, nepriklausomai nuo to, kokios išskirtinės patirties ar praktikos turi sveikatos priežiūros specialistas. Išimčių nebus niekam.

Baigdamas atsakyti į šį klausimą, noriu tiek gerbiamus Seimo narius, tiek visuomenę informuoti, kad licencijos medikams panaikinamos ne visam gyvenimui – po 3 mėnesių gydytojas gali kreiptis dėl naujos licencijos išdavimo. Šiuo metu svarstoma šiuos terminus ilginti.

Šeštas klausimas. Skaitau taip, kaip buvo suformuluota: „Kokias kovos su korupcija prevencines priemones esate numatę taikyti sveikatos apsaugos sistemoje, kad nereikėtų atiminėti licencijų iš gydytojų, nes tai daro įtaką sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui?“

Pateikiu atsakymą. Visuomenės pasitikėjimo sveikatos apsaugos sistema atkūrimas – nuoseklus ir sistemingas darbas, reikalaujantis mūsų visų pastangų ir susitelkimo. Akivaizdu, kad turime daugybės metų palikimą. Ne kartą minėjau, kad vienos universalios priemonės kovoje su korupcija nėra. Nustatydami konkrečias priemones vertiname ne tik gyventojų sociologines apklausas, bet ir remiamės teisėsaugos institucijų atliktomis korupcijos rizikos analizėmis. Šiandien kovoje su korupcija sveikatos sektoriuje išskirčiau šiuos žingsnius.

Pirmas. Turime principingai reaguoti į korupcijos apraiškas ir jų netoleruoti. Reikalausiu asmeninės ministerijai pavaldžių sveikatos priežiūros įstaigų vadovų atsakomybės ir atskaitomybės už antikorupcinės aplinkos kūrimą gydymo įstaigose ir antikorupcinių priemonių įgyvendinimą, skatinimą netoleruoti ir pranešti apie pastebėtas korupcijos apraiškas.

Antras. Turi būti visuotinai žinoma, kad už korupcinio pobūdžio veikų padarymą atsakomybės asmeniui išvengti nepavyks. Kalbu ne tik apie baudžiamąją atsakomybę. Įtarimų dėl korupcijos ar piktnaudžiavimo tarnyba sulaukę ministerijai pavaldžių įstaigų vadovai buvo ir bus atšaukiami iš pareigų, o sveikatos priežiūros specialistai, nuteisti už korupcines veikas, kaip jau minėjau, rizikuoja netekti savo veiklos licencijų. Ne licencijų gydytojams naikinimas, o nulinė tolerancija korupcijai daro įtaką sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui.

Trečia. Kokybiška, laiku suteikta sveikatos paslauga – kiekvieno Lietuvos gyventojo teisė. Ši paslauga yra valstybės garantuojama ir teikiama nemokamai. Kyšį duodantis žmogus klaidingai tiki, kad kyšis padės greičiau gauti kokybiškas paslaugas. Mano nuomone, neturi likti jokių privilegijuotų galimybių gauti paslaugas, todėl siekiame, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos skaidrintų registracijos ir pacientų laukimo eilių procesus, maksimaliai deklaruotų laisvą laiką

pacientams registruotis pas reikiamą specialistą. Tuo tikslu šiuo metu vykdomas išankstinės pacientų registracijos informacinės sistemos modernizavimas, jis leis užtikrinti, kad visa registracija sveikatos paslaugoms gauti bus fiksuojama vienoje nacionalinėje sistemoje, nepriklausomai nuo to, ar pacientas paslaugai gauti registruojasi interneto portale, ar telefonu, ar jį registruoja šeimos gydytojas. Tai užtikrins pacientui geresnes galimybes gauti paslaugą.

Ketvirta. Siekiant asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą orientuoti kuo patraukliau pacientui, planuojama sukurti ir įdiegti pacientų grįžtamojo ryšio, įskaitant pacientų pasitenkinimą suteiktomis sveikatos priežiūros paslaugomis, vertinimo įrankį gydymo įstaigoms, pasinaudojant ir informacinėmis technologijomis. Tai leis asmens sveikatos priežiūros įstaigas palyginti tarpusavyje teikiamų paslaugų kontekste, atitinkamai sistemiškai ieškoti sprendimų gerinant teikiamų paslaugų kokybę.

Penkta. Viešumas. Tvarkomų duomenų atvėrimas prisideda prie institucijų veiklos skaidrumo. Jau dabar nustatyta, kad asmens sveikatos priežiūros įstaigos viešintų gautą paramą ir paramą suteikusius subjektus, laimėjusius viešuosius pirkimus. Reaguodami į Specialiųjų tyrimų tarnybos teikiamas korupcijos rizikos analizes, ieškome priemonių ir būdų dar labiau skaidrinti šiuos procesus.

Šešta. Atsižvelgdama į tai, kad švietimas laikomas viena efektyviausių antikorupcinio sąmoningumo ugdymo ir antikorupcinio potencialo stiprinimo formų, ministerija sieks, kad antikorupcinio ugdymo temos dalykai būtų integruoti ir į sveikatos priežiūros specialistų rengimo studijų programas.

Apibendrinu atsakymus į jūsų klausimą. Šioje tribūnoje jau esu minėjęs anksčiau, kad sveikatos apsaugos sistemoje nebus toleruojami jokie korupciniai veiksmai. Už antikorupcinės aplinkos formavimą yra ir turi būti asmeniškai atsakingi sveikatos apsaugos sistemos įstaigų vadovai. Ne tik jiems, bet ir visai medikų bendruomenei taikysiu aukščiausius nepriekaištingos reputacijos ir skaidrumo standartus, nesvarbu, kokio statuso žmonės į tai buvo, yra ar bus išpainioję. Kuriu ir kursiu nepakantumo korupcijai, patyčioms ir mobingui atmosferą.

Pasaulinio korupcijos barometro duomenys rodo, kad penktadalis pacientų Lietuvoje prisi pažįsta davę kyšį gydymo įstaigose. Esame antri pagal blogumą Europos Sąjungoje. Kas ketvirtas pacientas teigia bent kartą pasinaudojęs turimais asmeniniais ryšiais. Specialiųjų tyrimų tarnybos inicijuotame Lietuvos korupcijos žemėlapiu tyrime pusė Lietuvos gyventojų mano, kad labiausiai korumpuotos institucijos mūsų valstybėje yra sveikatos apsaugos srityje. Šiame gėdos sąrašė lenkiame teismus, Seimą, savivaldybes.

Galiu dar kartą patikinti Seimą, jog nebūsiu pasyvus šio nuopuolio stebėtojas. Principingai, nuosekliai valysiu sistemą ir tada sistema valysis pati. Aš savo pasirinkimą padariau ir būsiu dėl jo griežtai principingas. Ačiū medikams, gydytojams, slaugytojams, vadovams, tarnautojams, akademiniam jaunimui, kurie yra su manimi dėl šio pasirinkimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju gerbiama ministrai. Jūsų dar nori paklausti keletas Seimo narių. Pagal mūsų tvarką klausiančių iš teikėjų klausimų nematau, kad būtų užsirašę. R. Žemaitaičio nėra sąrašė. Tada klausia A. Gedvilas. Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, reaguodamas į jūsų atsakymus norėčiau sužinoti, ar jūs žinote prieš darydamas savo pasirinkimą, kiek minimas gydytojas K. Strupas per tuos 3 mėnesius, kol bus atimta licencija, išoperuos pacientų, po ko gali atsirasti ir gana blogų pasekmių? Ar tiesiog svėrėte tuos, kaip sakyti, dalykus, ar net nesvarstėte?

A. DULKYS. Noriu akcentuoti, kad jokios mūsų priemonės kovojant su korupcija neturės rezultato, jeigu mes nepradėsime nuo pirmo principo, tai yra nuo nulinės korupcijos tolerancijos. Aš girdžiu tą kontekstą, kad yra siūloma užmerkti akis dėl profesionalumo į vadinamuosius smulkius kyšininkavimo ar pakišų atvejus, bet neužmirškime, kad tuo metu, kai vieni yra operuojami, kiti tiesiog negali patekti į operaciją ir tai taip pat tiesiogiai daro įtaką ir paciento sveikatai, ir gyvybei, todėl kyšį davęs nesąžiningas pacientas dažnu atveju įgyja pirmumą, tampa privilegijuotas, na, prieš įstatymo besilaikantį pacientą, tą, kuris kyšio neduoda, tačiau paslaugas gauna vėliau ir tai kenkia, galbūt taip pat gali pakenkti sveikatai. Aš manau, kad... Aš nežinau, ar jūsų minimas gydytojas apskritai norėjo būti čia minimas, šitoje tribūnoje, bet jau taip dabar istorijos

lemta, kad esame tame virsmo taške, tai bus naujas ženklas sveikatos apsaugos istorijoje, kad mes pagaliau kovosime su korupcija.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis... (*Balsai salėje*) Gerbiamas kolega... (*Balsai salėje*) Gerbiamas Aidai, jau mes su jumis labai dažnai diskutuojame dėl šito dalyko. Nėra tokio tarpusavio žanro. Galite paklausti kur nors ar koridoriuje, ar vėliau, jau atsakė į klausimą. Dabar klausia kitas, paskutinis klausia Seimo narys gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Ačiū, ministre, kad atvykote. Aš turiu klausimą. Iš tiesų mes jau ne kartą diskutavome, prisimename, ir Kalvarijos savivaldybėje dėl mažos ligoninės, ir kitų mažų ligoninių. Turbūt norėčiau paklausti, per tuos dvejus metus koks įvyko pokytis? Jūs čia apie daug veiksmų kalbėjote, bet kokį ženklą, gal net lygybės, galėtų mėtė padėti tarp veiksmų ir neveiksnio, koks buvo per šitą laikotarpį, nes ligoninė ir toliau merdi, ir greičiausiai jos likimas bus tikrai kaimo ambulatorija, į kurią žmogus galės ateiti tikrai „psichologinės“ pagalbos, bet galbūt jūs kokį nors aiškumą suteiksite.

Ir gal galite patikslinti, negirdėjau, kiek iš tikrųjų licencijų buvo panaikinta per jūsų vadovavimo laikotarpį, kiek buvo atimta gydytojų licencijų už korupciją ar kokius nors kitokius padarytus nusikaltimus? Labai ačiū.

A. DULKYS. Mano kadencijos metu buvo du atvejai, kai yra įsiteisėję teismo sprendimai. Vienas čia buvo Seimo narių paklausimu minimas, kitas šiuo metu yra perduotas svarstyti, nes apie jį iš prokuratūros gavome informacijos praeitą savaitę. Kaip minėjau, yra dar aštuoni atvejai, kai jau yra pareikšti įtarimai dėl korupcinių veikų, bet sprendimai dar nėra įsiteisėję.

Antras klausimas, aš nelabai suprantu, kuo jisai yra susijęs su mūsų šia korupcijos tema, ir nežinau, ką jūs norėjote iš manęs išgirsti. Aš manau, kad nei didelėse, nei mažose įstaigose neturi būti toleruojama korupcija. Gal patikslinkite.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tikrai ministras išsamiai atsakė raštu į užduotus klausimus ir į jūsų, kiek čia jūsų norėjo likti dar paklausti. Ačiū gerbiamam ministrui.

A. DULKYS. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju visiems, nes mūsų laikas taip pat jau baigėsi. Nėra norinčių padaryti pareiškimą. Taigi, mūsų posėdis prie pabaigos, jau jokio klausimo mes nebespėsime apsvarstyti. Taigi, 1-9, 1-10 ir 1-11 klausimai keliauja į vakarinę darbotvarę, o rytinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 155 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 12 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas V. MITALAS

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji kolegos, sveiki sugrįžę. Pradedame Seimo balandžio 12 dienos popietinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

14.01 val.

Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2) (svarstymas)

Gerbiamieji kolegos, iš rytinio posėdžio turime tris neapsvarstytus klausimus. Iš pradžių 1-9 klausimas – Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2). Svarstymas.

Iš pradžių kviečiu Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėją A. Sysą pristatyti komiteto išvadą. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jis kalba apie trumpesnę savaitę darbuotojams, auginantiems vaikus iki trejų metų ir dirbantiems biudžetinėse ir valstybinėse įstaigose. Buvo gauta keletas Teisės departamento pastabų, į kurias atsižvelgta. Taip pat gautas Seimo narių L. Savicko ir kitų kolegų pasiūlymas tai taikyti visoms šakoms ir visoms įstaigoms. Jam buvo nepritarta. Biudžeto ir finansų komiteto išvadai pritarta. Seimo komitetas pasiūlė keletą redakcinio pobūdžio pataisų dėl įstatymo projekto. Už balsavo 11, prieš nebuvo, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Papildomas komitetas buvo Biudžeto ir finansų komitetas. Kadangi tikriausiai nieko be manęs iš Biudžeto ir finansų komiteto dabar salėje nėra, tai aš perskaitysiu išvadą, kad Biudžeto ir finansų komitetas svarstė įstatymo projektą ir nutarė iš esmės pritarti įstatymo projektui, siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal tris komiteto pasiūlymus.

Pirmuoju tikslinamas įstatymo projekto 1 straipsnis, nustatant tokį sąrašą subjektų, kuriems taikyta sutrumpinta darbo laiko norma, kad nekiltų neaiškumų, jog sutrumpinta darbo laiko norma taikoma visiems viešojo sektoriaus darbuotojams. Taip pat siūlytina apsvarstyti galimybę taikyti sutrumpintą darbo laiko normą ir kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa ir jie dirba mažiau negu 40 valandų per savaitę. Ir taip pat atkreipiamas dėmesys, kad šio įstatymo projektu nebus papildomai sutaupoma valstybės lėšų, kadangi pagal esamą sistemą sutaupymas galimas tik tuo atveju, jeigu asmuo į darbą grįžta iki vaikui sukanka vieni metai. Šioms komiteto išvadoms pritarta bendru sutarimu.

Taip pat svarstė Žmogaus teisių komitetas. Gal T. Bičiūnas galėtų iš Žmogaus teisių komiteto? Mes įteiksime išvadą. Jums reikėtų tik pristatyti, nes matau, kad pagrindinio pranešėjo gerbiamojo A. Navicko nėra, tiesiog pristatyti komiteto išvadą.

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Komiteto išvada – siūloma pritarti įstatymo projektui. Siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į Žmogaus teisių komiteto išvadą ir Seimo narių L. Savicko, T. Tomilino ir kitų 2021 m. spalio 21 d. pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija dėl įstatymo projekto. Į tribūną kviečiu A. Sysą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, kadangi pateikiau komiteto nuomonę, nenoriu plėstis, tad keletas sakinių apie tą diskusiją, kuri buvo komitete, ir mano poziciją, kodėl aš pritariau tokiam siūlymui. Manau, kad šis pasiūlymas yra reali pagalba šeimoms.

Mes dažnai kalbame daugiau sofistiškai, teoriniu lygiu, čia būtų galimybė realiai pasinaudoti šeimoms, kurios augina vaikus iki trejų metų.

Aš visiškai sutinku su kolegomis, kad kur kas geriau būtų, jei toks įstatymas įsigaliotų visiems Lietuvos piliečiams, nesvarbu, kokio pavaldumo įstaigose dirbantiems: savivaldybių, privačiose, valstybinėse įmonėse ir taip toliau, ir taip toliau. Deja, iš diskusijos komitete akivaizdu, kad net dėl šitų dviejų šakų – valstybės ir biudžetinių įstaigų, netyla diskusijos. Net mūsų frakcijoje šiandien ryte buvo tokia diskusija, o kas pavaduos gydytojus, o kas pavaduos mokytojus, kai jie turės vieną trumpesnę darbo savaitės dieną? Taip, aš manau, labai svarbus dalykas, bet diskutuodami su Seimo Pirmininke, ji ir teikė šį įstatymą, mes tikrai gavome patikinimą, kad biudžete bus numatytos lėšos būtent pakaitiniams žmonėms.

Suprantu, kad, ko gero, šis vežimas visada sunkiai važiuos. Kodėl siūlau pradėti nuo valstybinių? Nes, ko gero, tai lengviausia suderinti, nes tai yra valstybės biudžetas, nereikia ieškoti naujų darbuotojų arba pakaitinių. Yra tam tikra praktika, bet, taip sakant, administracinis mechanizmas yra lengvesnis. Šiandien net mūsų viešojo sektoriaus įmonėse vyksta ne patys geriausi dalykai. Jūs ne vieną kartą girdėjote apie mobingą, persekiojimus, draudimus ir visus kitokius dalykus. Galbūt pradėkime būtent nuo įstaigų, kur mes galime parlamentinę kontrolę vos ne kasdien atlikti, žiūrėti, kaip šis įstatymas įsigalios, po to eiti prie valstybinių įmonių ir įstaigų, turbūt būtų antras etapas, o trečias etapas būtų privačios, nors šiandien turbūt kai kurios privačios įmonės lenkia biudžetines savivaldybių sritis, nes jau taiko kur kas lankstesnes darbo sąlygas – tai ir nuotolinis darbas, ir trumpesnė darbo diena suteikiant galimybę jauniems tėveliams įsitvirtinti, derinti asmeninį gyvenimą, vaikus, darbą.

Suprantu, kad visiems būtų labai sunku, todėl ir laikiausi tokios nuostatos, kad geriau mažas žingsnelis arba, kaip liaudies patarlė sako: geriau žvirblis rankoje negu gervė danguje. Aš, gerbiami kolegos, labai parašau ir siūlau pritarti šiam įstatymo projektui po svarstymo ir judėti į priekį. O niekas mums netrukdytų, jeigu, taip sakant, šis projektinis projektas pereitų, įgautų pagreitį eiti plačiau ir būtų taikomas kitoms sferoms. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Į tribūną kviečiu I. Kačinskaitę-Urbonienę.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip jau ne kartą esu minėjusi, kad Seimo Pirmininkės idėją dėl šeimų paketo aš iš esmės labai palaikau. Bet šiandien mes svarstome įstatymo projektą, Darbo kodekso pakeitimus. Mano supratimu, čia jau filosofškai nutolstant nuo kolegos A. Syso, Darbo kodeksas turi apimti visų darbuotojų sąlygas, teises ir pareigas ir sudaryti vienodas galimybes dirbti, užsidirbti ir prisidėti prie šeimų gerovės.

Dar kas labai įdomu. Seimo Pirmininkė šitą įstatymo projektą pristato šeimų pakete, bet atmetamas L. Savicko, L. Kukuraičio ir kitų kolegų pasiūlymas vis dėlto tokią galimybę taikyti ir privačiame sektoriuje, motyvuojama viešojo sektoriaus patrauklumu. Kitaip tariant, šeimos jau kaip ir supriešinamos su viešojo sektoriaus patrauklumu, o galbūt norima pasakyti, kad tik viešojo sektoriaus šeimos yra svarbios šeimų pakete. Man yra čia tokių loginių prasilenkimų. Po pateikimo aš balsavau už šitą įstatymo projektą, bet vyliausi, kad Socialinių reikalų ir darbo komitete jis bus sutvarkytas taip, kad nei vienos šeimos, nei tėvų, nei vaikų, lygiateisiškumo principas prieš valstybę nebūtų pažeistas. Bet dabar, panašu, jis gali būti pažeistas, jeigu nebus pritarta kolegų parengtai pataisai vienodai reguliuoti ir viešąjį, ir privatų sektorių darbuotojų atžvilgiu.

Ar nieko nereikėtų daryti? Ne. Aš manau, kad reikia daryti. Aš galvoju, kad mes tokią pačią galimybę galėtume jau ir dabar panaudoti Darbo kodekse įtvirtindami nuostatą dėl rekomendacijos ir galimybių sudarymo, jeigu įstaigos resursai ir galimybės leidžia. Tada testuoti, kaip atrodo, kaip sekasi įgyvendinti šią nuostatą. Todėl įtvirtinę galimybę ir kartu rekomendaciją, mes padarytume kelis gerus dalykus. Ir įtvirtintume, kad visus darbuotojus traktuojame vienodai, kitaip tariant, įtvirtintume ir lygiateisiškumo principą, ir kartu galėtume pamatuoti, kiek ta galimybė iš tiesų naudojama, kiek ji yra reikalinga ir panašiai. Aš galvoju, kad esant dabartinėms darbo sąlygoms, didėjant lankstumui tikrai pati pasiūlymo idėja yra gera, tačiau tokios griežtos nuostatos įtvirtinimas Darbo kodekse, mano supratimu, gali įtvirtinti nors ir pozityvaus atspalvio turinčią, bet visgi diskriminaciją darbuotojų atžvilgiu. Todėl aš labai abejodama šiuo metu žiūriu į šitą įstatymo projektą. Viliuosi, kad iki priėmimo mes rasime kompromisą, kaip pataisyti, kad visi darbuotojai ir visos dirbančiųjų šeimos būtų vienodai gerbiamos ir mylimos Lietuvoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu į tribūną A. Dumbravą. Prašom.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, pritariu ką tik kalbėjusiai mano kolegei, tik truputiuką abejoju dėl šio įstatymo tokio proveržio. Tikriausiai neįvyks čia kas nors tokio dėl privačių įmonių, privataus verslo ir visuomeninio... supriešinimo, vis tiek norom nenorom mes juos truputį supriešiname.

Kitas dalykas, man truputį kelia tokį nerimą, kad mes faktiškai šiuo įstatymu leidžiame tėvams pradėti dirbti vaiko atostogų metu, mes suteikiame jiems galimybę išeiti anksčiau į darbą, faktiškai pirmais vaiko priežiūros metais. Man dėl to yra truputį neramu. Aš labai puikiai prisimenu 2008–2012 metų kadenciją, kuomet čia, netoli Seimo, rinkosi mamytės su vežimėliais ir labai džiaugėsi tuo mūsų vaiko priežiūros įstatymu. Pirmais priežiūros metais buvo kompensuojama 100 % darbo užmokesčio, antrais metais – 85 %, ir pirmais, ir antrais metais tėveliai turėjo teisę nedirbti, būti kartu su savo vaikeliais, megzti tą dvasinį ir visokius kitokius ryšius, kad vaikai priprastų prie tėvų, tėvai labiau galėtų su vaikais palaikyti ryšį ir su jais praleistų daugiau laiko. Dabar mes matome, kad laikas nuo laiko, pradedant ankstesne kadencija, kai jau galėjome diferencijuoti arba vienerius metus su 100 %, arba dvejus metus su 70 % ir 40 %, vėl einame dar tolyn. Mes taip tiems tėveliams sakome: užtenka, eikite į darbo rinką, kad neprarastumėte savo įgūdžių, kad neprarastumėte savo kompetencijų, o apie vaikus kažkaip mažai kalbame šiuo atveju. Vaikelis galbūt negali pasakyti, mamyte ar tėveli, tu palauk, dar kol kas neik, aš noriu pabūti su tavimi, bet tėvelis su mama sako: ne, reikia, vaikelį, uždirbti pinigų ir taip toliau, nes mes čia skubame, gyvename, gyvenimas keičiasi, galbūt mano karjera pakibs ant plauko ir taip toliau. Aš manau, kad šiuo atveju mes... Aišku, tai vieną dieną mes grąžinsime vaikui, bet jau 3 dienas tėvai turės būti darbe ir tas ryšys pamažu pamažu su vaikiu bus prarandamas. Manau, kad šis... Aišku, gal leis sutaupyti kažkiek biudžeto lėšų, bet pridaryti nuostolių gali žymiai daugiau, nes mes žinome, kad tėvai Lietuvoje vidutiniškai kas dieną kalbasi ir bendrauja su vaikais 7 minutes (buvo tokia statistika), tai dabar galbūt liks tik 3 minutės, nes mama eis dirbti. Tik vieną dieną iš tos savaitės jinai galės, tarkime, kompensuoti. Aš manau, kad nereikėtų dar skubėti priimti tokį įstatymą, tačiau tai yra valdančiosios daugumos prerogatyva. Truputį keista, jeigu konservatoriai, Lietuvos krikščionys demokratai, dabar pakeis tą savo politiką, kurią jie labai teisingai darė 2008–2012 metų kadencijoje. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu L. Kukuraitį į tribūną.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš principo pritariu siūlomam Darbo kodekso pakeitimui, nes visi turbūt suprantame, kad, ypač trečiaisiais vaiko priežiūros metais (atsakant kolegai Algimantui), šita nuostata ypač yra svarbi, kad būtų galima užtikrinti tinkamą darbo ir šeimos balansą, jeigu planuojama grįžti į darbą dėl to, kad nebegauni vaiko priežiūros išmokos ir turi kažkaip išgyventi šeimoje. Kad grįžimas būtų maksimaliai lankstus, tikrai tos 32 valandos, arba, kitaip sakant, 4 dienų darbo savaitė, gaunant visą atlyginimą, yra labai pažangus siūlymas, kuriam norisi pritarti, tačiau pagrindinis klausimas, kurį jau ir kolegos kėlė, yra, kuo motinos ir tėvai arba jų šeimos yra kitokios viešajame sektoriuje ir privačiame sektoriuje? Čia yra pagrindinis klausimas. Kuo skiriasi vaikų auginimas šeimose, kur bent vienas iš tėvų dirba viešajame sektoriuje, ir tose šeimose, kur nė vienas iš tėvų nedirba viešajame sektoriuje? Turbūt visi pritarsime, kad niekuo. Kodėl mes siūlome skirtingas darbo ir šeimos derinimo priemones skirtinguose sektoriuose dirbantiems ir dar tai darome mūsų Darbo kodeksu, kuriame darbo teisės subjektų lygybė yra vienas pagrindinių principų – darbo teisės subjektų lygybė. Kitaip sakant, tie, kurie dalyvauja darbo rinkoje, turi turėti visiškai lygias teises.

Ne kartą esu girdėjęs argumentą, kad taip yra dėl to, kad privačiame sektoriuje ir taip sąlygos yra geresnės ir viešasis sektorius turi pasitempti tam, kad priartėtų prie privataus sektoriaus. Taip, tikrai yra verslo įmonių, kuriose darbo sąlygos yra arti tobulų, tačiau apskritai situacija yra visai kitokia. Statistiškai viešasis ir privatus sektorius yra iš esmės skirtingi. Kur daugiau darbo teisės pažeidimų? Kur žmonės dirba viršvalandžius ir šiandien yra sumokama? Kur už darbą mokami dienpinigiai? Kur daugiau šešėlio yra? Tai reiškia mažiau socialinių garantijų šeimoms ir tėvams. Galų gale, kur didesnis atlyginimas? Visi pasakysite, kad turbūt privačiame sektoriuje. Statistiškai vidutiniškai viešajame sektoriuje yra 10 % didesnis atlyginimas negu privačiame sektoriuje – 10 %. 2021 metais žmonės, kurie dirbo viešajame sektoriuje, vidutiniškai gavo po 100

eurų daugiau negu privačiame, kalbant apie oficialų atlyginimą. Jeigu kalbame apie tai, kad yra šešėlis, kažkas duodama į rankas, tai irgi turime suprasti, kad yra prastos darbo sąlygos, mes turime užtikrinti, kad būtų maksimaliai geros privačiame sektoriuje. Kur daugiau žmonių dirba už minimalų mėnesinį atlygį? Tėvai, motinos, kurie prižiūri vaikus, kur daugiau dirba? Būtent privačiame sektoriuje, tai yra bent 3 %, viešajame 8 %, o privačiame beveik 12 % ir taip toliau. Jeigu mes sakome, kad viešajame sektoriuje yra geresnės sąlygos tam tikra prasme, ir dar geriname sąlygas šia prasme, kuri yra pristatoma Darbo kodekse, bet neįtraukiame privataus sektoriaus, tai aš nuoširdžiai sakau, kad mes rūšiuojame šeimas. Toks rūšiavimas iš esmės yra ydingas mąstant apie lygiatėsiškumą, kuris yra įtrauktas į mūsų Darbo kodeksą.

Jeigu vis dėlto būtų apsispręsta ir kalbama, kad pagal sektorius turi skirtis netgi kiek žmonės dirba, kiek jie turi darbo dienų per savaitę, tai, mano galva, turėtų būti įteisinta atskiruose specialiuose įstatymuose, ar tai būtų Valstybės tarnybos, ar tai būtų kolektyvinės sutartys, ir taip reiktų spręsti sektorinius klausimus. Bet jeigu tai darome Darbo kodeksu, užtikrinkime visiems lygias galimybes. Kai šiandien balsuosime dėl pasiūlymo, kurį pateikė L. Savickas ir kolegos, siūlau prisiminti statistiką. Viešajame sektoriuje kol kas sąlygos yra kur kas geresnės negu privačiame. Dėkui jums.

PIRMININKAS. Dėkui. Kviečiu L. Savicką, bet jo salėje nematau. Tuomet V. Rakutis paskutinis kalbės diskusijoje. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos. Nebūdinga man sritis – socialinė, bet kadangi pats užauginau keturis vaikus ir dirbau mažuose kolektyvuose, kuriuose kiekvienas žmogus buvo skaičiuojamas, tai žinau, kas yra išeinantis iš darbo žmogus. Kai vaikai pradeda byrėti, tai 10–12 metų ta tokia ištisinė... Ir gerai, tie vaikai užaugs, bus geri Lietuvos piliečiai.

Bet aš norėčiau čia pamatyti ir kitą pusę: ne tik žmogų, kuris naudosis šiomis lengvatomis, bet ir darbdavį, kuriam reikės padaryti darbus. Dabar pamodeliuokime situaciją. O kaipgi su tais darbais, kur reikia sėdėti darbo valandas nuo 8-ių iki 17-os, kad ir kokia referentė ar prie telefono kas budi, kur reikia būti darbo vietoje? Kaip dabar – penktadienis bus nepilnavertė darbo diena? Kaip su tais žmonėmis, ar jų nebus galima priimti, turėsime įrašyti į darbo sąlygas, kad tas žmogus turi neturėti mažų vaikų arba artimiausiu metu neturėti?

Sovietmečiu kaip tik buvo didelė diskriminacija – jaunų, ką tik ištekėjusių moterų nepriimdavo į darbą, nes jos greičiausiai apsivaikuos ir bus problemų. Toks tarsi geresnių sąlygų sudarymas tuo pačiu metu gali sutrukdyti tokiems žmonėms gauti darbo vietą.

Taip pat labai galimas dalykas, kad mes, norėdami pagerinti situaciją, iš tikrųjų nerandame gero sprendimo. Vienas iš tokių aspektų yra, kodėl mes nenaudojame pusės etatų sistemos? Juk galima dvi mamąs priimti užimti tą visą etatą ir jos pasikeisdamos, viena su kita pasitardamos, kada vaikas susirgo... Neužmirškime, kad šita kategorija žmonių dažnai nedarbingumą ima dėl vaiko ligos ar dėl savęs.

Šiuo atveju mes tarsi sprendžiame problemą, bet iš tikrųjų užkoduojame. Ar nebus taip, kad penktadienis bus iš viso tokia pusiau diena, nes yra tokių darbų, kur žmogus gal kasdien ir nereikalingas, bet kartais jo labai reikia, koks nors sandėlininkas ir panašiai, sakys, kad jam laisva diena, ateik pirmadienį. Apie tai reikia pagalvoti, nes manymas, kad galima vienai dienai per savaitę priimti žmogų, yra labai didelė problema, nes tai yra susiję su kompetencija. Reikia žinoti, ką ten daryti, reikia žinoti, ką vakar darei ir ką darysi po savaitės.

Yra tokių abejonių ir aš labai pasisakyčiau prieš kolegų siūlomas pataisas išplėsti į privatų sektorių. Pirmiausia pabandykime. Aš labai pritarčiau gerbiamos I. Kačinskaitės-Urbonienės nuomonei, kad reikia išbandyti. Pabandykime valstybiniame sektoriuje, pažiūrėkime, kokios bus pasekmės, kas iš to išeis, o po to galbūt ir išplėsime. Kita vertus, kas trukdo privačiam sektoriui pačiam padaryti tokias motyvavimo priemones? Jis laisvas nustatyti savo taisykles.

Dar vienas dalykas. Yra darbdavio teisė užtikrinti darbo procesą, nes iš tikrųjų ar ta diena, ar tos valandos turi būti suderintos su darbdaviu, ar neturi būti suderintos, ar žmogus tiesiog pasakys, kad rytoj manęs nebus. Yra visokių klausimų, todėl aš labai pritarčiau neplėsti šito įstatymo dabar į visą valstybę ir į privatų sektorių. Pabandykime valstybiniame, pažiūrėkime, kaip seksis,

kokios pastabos, galbūt ką nors reikės patobulinti. Tada, manau, savaime išsiplės į visą valstybę, nes tiesiog pamatysime, kad taip mes turėsime daugiau ir geresnių piliečių.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Visi, norėję kalbėti diskusijoje, pasisakė. Dėl šio projekto yra pasiūlymų, bet mes juos svarstysime balsavimo metu, nes dėl jų reikės apsispręsti balsuojant.

14.25 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2). Socialinių reikalų ir darbo komiteto pranešėja V. Aleknaitė-Abramikienė. Kviečiu į tribūną pristatyti svarstymo Socialinių reikalų ir darbo komitete rezultatus. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Vis dar turime daug minčių po drąsios, ryžtingos, emociingos Ukrainos Prezidento kalbos ir pristatant šį Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą taip pat norėtusi, kad jį galėtume taikyti visoje Ukrainoje, ne tik Lietuvoje. Šis įstatymas, kurį teikė gerbiama Seimo Pirmininkė, mūsų šeimoms, mūsų vaikams tikrai pagerins darbo ir gyvenimo šeimose suderinimo galimybes.

Konkrečiai Seimo Pirmininkė pateikė įstatymo pataisą, pagal kurią valstybės, savivaldybių institucijose, valstybinėse įmonėse, viešosiose įstaigose ir taip toliau, ten, kur dirba ne mažiau kaip 100 darbuotojų, gali būti ir daugiau darbuotojų, valstybės tarnautojų, privalomai įvedama būtinybė turėti vaiko priežiūros kambarius. Suprantama, čia bus didžiulė pagalba šeimai. Tėveliai, ypač mamos, galės atsivesti vaikus į tokius kambarius ir tuo pat metu dirbti.

Svarstant komitete buvo aptarta keletas opcijų, juo labiau kad mes gavome atsiliepimų iš Savivaldybių asociacijos, iš Trišalės tarybos. Neslėpsiu, Savivaldybių asociacija ir Trišalė taryba siūlė galbūt tą nuostatą perkelti į Šeimos stiprinimo įstatymą, motyvuodamos, kad tai galbūt nėra tiek vaiko teisių gynimo aspektas, kiek šeimos stiprinimo aspektas. Buvo aptarti šie argumentai, tačiau komiteto nariai vis dėlto per alternatyvų balsavimą labai didele balsų dauguma pasirinko, kad tai būtų Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, kaip ir buvo siūloma originaliame projekte. Be kita ko, buvo nuspręsta, kad papildant ir iš naujo svarstant Šeimos stiprinimo įstatymą ši nuostata jame ateityje taip pat atspindėtų.

Kita diskusija vyko dėl to, ar turėtų būti privalomumas, ar vis dėlto atsižvelgiant į poreikį palikti taip pasirinktinai taikyti. Tai yra gali būti vienos savivaldybės ir jų institucijos, kurios norės šito, kitos galbūt nejaus poreikio ir netaikys, tačiau vėlgi per alternatyvų balsavimą Seimo nariai pasirinko privalomumą.

Dar buvo vienas siūlymas gerbiamųjų Seimo narių mūsų kolegų L. Kukuraičio ir T. Tomilino. Jie pasiūlė du dalykus. Viena dalyką, kad būtų išplėstas taikymas taip pat ir į daugiau valstybinių įmonių ir gerokai būtų išplėstas sąrašas tų įstaigų, kurios turėtų įrengti privalomus vaiko priežiūros kambarius.

Kitas jų siūlymas dėl pastatų. Kartais gali būti, kad ta pati institucija arba tos pačios savivaldybės įsteigtos dvi ar trys institucijos yra įsikūrusios ne viename pastate. Kaip reiktų tada taikyti, nes bendras valstybės tarnautojų skaičius vis tiek būtų 100 ar daugiau. Jie pasiūlė formuluotę: darbuotojų, dirbančių viename ar šalia esančiuose pastatuose. Turbūt į šią sąvoką, kas yra šalia esantys pastatai, atsakytų Vyriausybė, rengdama įstatymo įgyvendinimo nuostatas, tačiau komitetas nusprendė neplėsti įstaigų sąrašo ir palikti tokį, kokį siūlė gerbiama įstatymo teikėja, tačiau mes pritarėme ir galutiname savo variante teikiame tą formuluotę dėl vieno ar šalia esančių pastatų.

Taigi, nors buvo išreikšta įvairių pasiūlymų ir net įvyko alternatyvių balsavimų, galutiniam komiteto variantui pritarėme bendru sutarimu. Juo labiau kad šio įstatymo įsigaliojimas yra nukeliamas. Jis turėtų įsigalioti ne 2022 m. birželio 1 d., kaip buvo numatyta, bet 2023 m. sausio 1 d. Mes esame įsitikinę, kad parengti įgyvendinamuosius teisės aktus laiko tikrai pakaks ir kad valstybinės institucijos, valstybės tarnyba, esant tokiems vaiko priežiūros kambariams, taps patrauklesnė jaunoms šeimoms ir galbūt žmonės, esantys motinystės ar tėvystės atostogose, mieliau grįš dirbti vėl į tą pačią valstybės tarnybą.

PIRMININKAS. Labai dėkui už išsamų išvados pristatymą. Labai ačiū.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš labai jau čia išsamiai pripasakojau, tikėdamasi, kad Lietuvos šeimos bus patenkintos. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dar kaip papildomas taip pat svarstė Žmogaus teisių komitetas. Gal aš trumpai pristatysiu, kad komiteto sprendimas yra iš esmės pritarti šiam pakeitimo įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, kurioms pritarė Žmogaus teisių komitetas. Buvo pritarta bendru sutarimu.

Dabar yra bendroji diskusija, buvo užsirašiusi M. Ošmianskienė, bet jos salėje nematau. Yra vienas pasiūlymas, bet taip pat salėje nėra pateikėjų T. Tomilino ir L. Kukuraičio. Apsispręsimė, ką daryti, balsuoti numatytu laiku.

14.32 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1394(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1395(2) (svarstymas)

Ir rytinės darbotvarkės 1-11.1, 1-11.2 klausimai – Sveikatos draudimo įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Motyvai yra po pasiūlymų. Kai bus pasiūlymai, tada ir bus motyvai. O. Leiputė yra kviečiama pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašom dėl abiejų projektų.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Komitetas svarstė. Buvo gautos septynios Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabos. Dviem nepritarta, o likusioms pritarta arba atsižvelgta. Komitetas balsavo ir buvo pritarta bendru sutarimu. Komiteto yra pasiūlymas, kad įsigaliojūt iš karto po priėmimo, nes tai susiję su karo padėtimi, imigrantais ir kitais dalykais.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Matau, diskusijoje norinčių kalbėti nėra. Dėl motyvų yra norintis kalbėti A. Vinkus už. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, galiojančio dabartinio įstatymo nuostatos reglamentuoja santykius, susijusius su sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimu iš valstybės biudžeto tik asmenims, pateikusiems prašymą suteikti jiems prieglobstį Lietuvoje. Suprantama, kad tarp ukrainiečių pabėgėlių yra labai daug įvairių situacijų, todėl tokio reglamentavimo tikrai nepakanka. Dalis šių imigrantų, atvykusių į Lietuvą, dėl suprantamų priežasčių tokio prašymo nepateikė arba nespėjo pateikti. Logiška, kad įstatymo projektu siūloma konkrečiai apibrėžti, koku privalomu sveikatos draudimu nedraudžiamų užsieniečių asmenų sveikatos priežiūra apmokama valstybės biudžeto lėšomis. Taip pat siūloma numatyti, kad Lietuvos gyventojams teikiamos valstybės laiduojamos sveikatos priežiūros apimtis būtų ne mažesnė nei Lietuvoje negyvenantiems užsieniečiams. Palaikau šiuos siūlymus ir įstatymų pakeitimų projektus.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taigi mes išsakėme motyvus ir apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.35 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18¹, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-1.1 ir 2-1.2 klausimai, tai yra Mokslo ir studijų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas. Jį pristatyti kviečiu V. Targamadžę iš Švietimo ir mokslo komiteto.

Gerbiamą Viliją, jūs šnekate su D. Griškevičiumi, tai yra labai svarbu, bet kviečiame jus į tribūną pristatyti Švietimo ir mokslo komiteto išvadą dėl 2-1.1 ir 2-1.2 klausimų, dėl projektų. Prašau.

V. TARGAMADŽĖ (DFVL). Ačiū. Švietimo ir mokslo komitetas 2022 m. balandžio 6 d. posėdyje svarstė ir bendru sutarimu pritarė iniciatorių pateiktam Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18¹, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektui Nr. XIVP-1290(2) ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Labai jums ačiū. Ir lydimajam taip pat pritariate, teisingai suprantame?

V. TARGAMADZĖ (DFVL). Taip, ir lydimajam – taip pat bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų dėl šio paketo nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

14.36 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11¹, 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2) ir lydimasis – Viešųjų įstaigų įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2). Audito komiteto išvadą pristatys Z. Balčytis. Prašau.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas balandžio 6 dieną posėdyje priėmė sprendimą pritarti Viešųjų įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1410, taip pat pritarė komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš nebuvo, susilaikė 1. Taip pat komitetas pritarė Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų. Čia toks techninis pakeitimas, matau, dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе numatytu laiku.

14.38 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-920(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso vieno straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas. Kviečiu I. Haase pristatyti svarstymo Teisės ir teisėtvarkos komitete rezultatus, išvadą. Prašau.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, kovo 30 dieną išnagrinėjo pateiktą įstatymo projektą dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso. Įtvirtinama teisė teismams, nagrinėjantiems administracines bylas, kreiptis į administracinius teismus dėl norminių teisės aktų teisėtumo. Komitetas priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Ačiū.

I. HAASE (TS-LKDF). Ir dėl kito galėčiau.

PIRMININKAS. Dabar dėl šito. Tuoj, minutėlę. Aš matau, kad diskusijoje nėra norinčių kalbėti ir dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Tai dėl šito apsispręsimе numatytu balsavimo laiku.

14.39 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2) (svarstymas)

Dabar prašau pristatyti Baudžiamojo proceso kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, išnagrinėjo Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo įtvirtinama teisė teismams, nagrinėjantiems baudžiamąsias bylas, kreiptis į administracinius teismus dėl norminių teisės aktų teisėtumo. Komiteto sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusijoje nebuvo norinčių kalbėti. Dėl motyvų dėl šio projekto taip pat nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе numatytu balsavimo laiku.

14.40 val.

Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285(2). Kviečiu M. Lingę pristatyti Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas dar kovo 2 dieną apsvarstė minėtą įstatymo projektą. Šiomis pataisomis nėra plečiama pensijų gavėjų bazė, nėra įvedama kokia nors nauja valstybinių pensijų rūšis, tiesiog yra suvienodinamos sąlygos dėl teisės įgyti pensijos rūšį teisėjų kategorijai. Pagrindinė idėja buvo, kad galėtų gauti tie asmenys, kurie dėl sveikatos būklės negali eiti toliau pareigų. Buvo gauta Teisės departamento pastabų, iš esmės į jas visas yra atsižvelgta arba pritarta iš dalies. Buvo gautas keleto Seimo narių pasiūlymas, jis, ko gero, turėtų būti salėje atsiimtas, bet apie tai, matyt, informuos patys iniciatoriai.

Pagrindinė išvada yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, komiteto pasiūlymams ir išvadoms. Taip pat pateiktos ir Socialinių reikalų ir darbo komiteto patobulinto projekto versijos ir formuluotės: atsižvelgiant į išsakytas pastabas, suderinti su atitinkamomis institucijomis, tokiomis kaip Nacionalinė teismų administracija ir Vyriausybės institucijos.

Taip pat šiandien komitetas dar svarstė papildomą išvadą, gautus Seimo narių pasiūlymus. Gerbiamos R. Šalaševičiūtės taip pat turėtų būti jau atsiimtas, posėdžio metu nebuvo svarstomas. Ir savo ruožtu buvau registravęs techninį pataisymą nukelti šio įstatymo įsigaliojimo terminą į liepos 1 dieną, nes taip, kaip buvo projektuojama anksčiau, greičiausiai nebūtų spėta tinkamai parengti įgyvendinamųjų aktų. Taip pat šiai išvadai pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat šį projektą svarstė Biudžeto ir finansų komitetas. Aš perskaitysiu jo išvadą: iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Socialinių reikalų ir darbo komitetui patobulinti projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, joms komitetas pritarė. Pritarta bendru sutarimu. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti.

Kolegos, dėl pasiūlymų. Jeigu iš tikrųjų atsiimate siūlymus... Tuoj, minutėlę. Gerai. Žiūrėkite, visų pirma yra R. Šalaševičiūtės, S. Šedbaro, A. Širinskienės siūlymas dėl turinčių 20 metų teisėjo darbo stažą. Tas, kurį jūs atsiimate. Ar teisingai suprantu, ar prašysite balsuoti? Gerai. Mes įjunkime Seimo narei... Jeigu reikės balsuoti, tada mes balsuosime balsuoti numatytu laiku. Dėl šito, ar reikės balsuoti, labai trumpai? Nereikės? Jūs atsiimate ir šitą? Gerai. Trumpai. Įjunkite. Tuoj, minutę.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Aš tik noriu paaiškinti, nes iš tikrųjų labai daug mes kalbėjome ir diskutavome. Čia tas variantas, kuris šiandien yra įstatyme, yra be mano pasiūlymo, tai yra tartinis Nacionalinės teismų administracijos, komiteto ir mūsų Seimo narių dalykas, nes aš kiems taip pat atstovavau svarstant šį klausimą. Taigi atsiimame savo pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsiimate tą, kur pasiūlote prirašyti „ir turintys 20 metų teisėjo darbo stažą“.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Taip, taip.

PIRMININKAS. Kartu su kolegomis S. Šedbaru ir A. Širinskiene.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Taip, taip.

PIRMININKAS. Supratau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ir dėl antro galiu iškart pasakyti, jis buvo įregistruotas praeitą penktadienį, 7 dieną, bet ten buvo padaryta klaida. Aš per komiteto posėdį pasakiau, kad teiksiu naują pasiūlymą, jis jau yra parengtas, o šitą aš jau atsiėmiau Dokumentų skyriuje.

PIRMININKAS. Supratau. Labai jums ačiū. Taip pat dėl šio projekto yra kolegos M. Lingės pataisa, jai komitetas pritarė, Vyriausybės pritarė iš dalies. Man atrodo, galime su šitomis pastabomis pritarti ir tada... Galime, taip? Pritarta bendru sutarimu.

Tada dėl motyvų, kad apsispręstume dėl šio projekto, pasisakys, jeigu tokių yra norinčių. Už kalbės A. Petrošius. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Neatrodo, kad klausimas būtų labai įdomus visuomenei, bet jeigu kas nors klausosi, tai norėčiau atkreipti dėmesį, kad šiuo teisės akto projektu yra naikinama spraga, tokios nuostatos yra taikomos kitiems valstybės tarnautojams kituose sektoriuose. Mes atkreipiame dėmesį, kad iš esmės pasirūpiname tais teisėjais, tais valstybei dirbančiais tarnautojais, kurie dėl sveikatos būklės negali eiti savo pareigų. Tai gali būti nepagydoma liga arba kita liga, kliudanti eiti pareigas. Iš esmės tai yra išimtiniai atvejai, pasitaikantys retai, bet, kaip jau minėjau, šios nuostatos galioja kituose sektoriuose, todėl tiesiog naikiname spragą ir jas suvienodiname. Nepaisant to, kad tikrai nesu labai didelis valstybinių pensijų gerbėjas.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsavimo metu.

14.45 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463. Kviečiu ministrą S. Kairį į tribūną. Prašom, ministre, pristatyti. Projekto pateikimas.

S. KAIRYS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022 m. kovo 23 d. nutarimu Nr. 259 pateikė Seimui Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir prašė jį svarstyti skubos tvarka. Projekto tikslas – išspręsti praktinio pobūdžio problemas, kylančias taikant Visuomenės informavimo įstatymo nuostatas dėl draudžiamos skleisti informacijos, ypač keliančios rimtą pavojų visuomenės saugumui ir platinamos internete; nustatyti efektyvesnes priemones šiai informacijai apriboti.

Turbūt svarbu pasakyti, kad šitas klausimas yra suderintas su Medijų taryba prie Kultūros ministerijos. Patys pakeitimai gimė ne sukūrus projektą ir tada davus visoms suinteresuotoms institucijoms teikti pastabas, bet kaip tik po diskusijų su kontroliuojančiomis ir prižiūrinčiomis institucijomis. Tiesiog užpildomos spragos, išryškėjusios būtent Rusijos karo Ukrainoje metu. Karas vyksta ne tik Ukrainoje, informacinis karas vyksta ir mus supančioje informacinėje erdvėje. Čia agresorė taip pat taikosi į visus ir naudoja pačius klastingiausius ginklus ir priemones.

Svarstymo skuba grindžiama siekiu užtikrinti nepertraukiamą draudžiamos skleisti informacijos priežiūros mechanizmą. Jis buvo nustatytas ir šių metų kovo 10 dienos Seimo nutarimu, kai buvo kalbama apie nepaprastąją padėtį. Šiame nutarime, be kitų apribojimų, numatytas Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nurodytos informacijos skleidimo, ribojimo priežiūros mechanizmas.

Jeigu trumpai, ką yra siūloma keisti. Pirmausia suteikti Spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo tarybai teisę ekstremaliosios situacijos metu, paskelbus mobilizaciją, karo ar nepaprastosios padėties atveju motyvuotu sprendimu remti ir Visuomenės informavimo įstatyme numatytus viešosios informacijos rengėjų kultūrinius, visuomenės informavimo saugumo, medijų raštingumo ugdymo ir šviečiamuosius projektus, taip pat nukrypti nuo Bendruosiuose konkursų nuostatuose patvirtintų programų finansavimo proporcijų. Taip fondo tarybai būtų suteikiama teisė reaguoti į pasikeitusią visuomenės informavimo aplinką, valstybės paramą skirti svarbiausioms žiniasklaidos sritims, reikalaujančioms paramos.

Taip pat dar buvo viena spraga, į ją atkreipė dėmesį Lietuvos radijo ir televizijos komisija. Bus plečiamas sąrašas subjektų, kuriems nepranešus minėtai komisijai apie pradėtą vykdyti veiklą, ji galėtų duoti privalomus nurodymus skubiai pašalinti informaciją, naudojamą vykdant veiklą, apie kurią komisijai nebuvo pranešta. Į šį sąrašą siūloma įtraukti užsakomųjų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikėjus, taip pat asmenis, vykdančius nelicencijuojamą televizijos programų transliavimo veiklą. Šis pakeitimas komisijai leistų efektyviau naudotis suteiktais teisiniais instrumentais, kai internete Lietuvos vartotojams teikiamos audiovizualinio turinio paslaugos, apie kurias komisijai nebuvo pranešta įstatymo nustatyta tvarka.

Taip pat ketiname šiais pakeitimais suteikti naujų įgaliojimų žurnalistų etikos inspektoriui. Jis galės duoti privalomus nurodymus elektroninės informacijos prieglobos paslaugų teikėjams

arba interneto prieigos paslaugų teikėjams pašalinti arba panaikinti galimybę pasiekti Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais draudžiamą skleisti informaciją, tai yra dezinformaciją, karo propagandą ir kurstymą, informaciją, kurioje raginama prievarta pažeisti Lietuvos Respublikos suverenitetą, informaciją, kurioje skleidžiama ar kurstoma neapykanta, tyčiojamosi, niekinama, kurstoma diskriminuoti, smurtauti, fiziškai susidoroti su žmonių grupe ar jai priklausančiu asmeniu, išskiriamu įstatyme įtvirtintais pagrindais. Taip pat kreiptis į teisimą dėl viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų veiklos laikino sustabdymo ar nutraukimo, kai akivaizdžiai rimtai ar sunkiai pažeidžiamos Visuomenės informavimo įstatymo minėto straipsnio dalių nuostatos. Šiuo atveju nustatomos dviejų greičių procedūros – tai yra įprastinė, kai yra pažeidimo pakartotinamumas, ir skubos, kai informacija kelia pavojų visuomenės saugumo interesams.

Taip pat dar norėtusi atkreipti dėmesį į keletą mitų, kurie gali būti, kad egzistuoja. Tiesiog norisi pabrėžti, kad šiais pakeitimais nėra nustatomi nauji draudžiamos skleisti informacijos kriterijai, bet tiesiog didinamas šios informacijos priežiūros efektyvumas, ypač kai draudžiamas turinys skleidžiamas internete.

Antra, kad pagrindai sustabdyti ar nutraukti viešosios informacijos rengėjo, skleidėjo veiklą susiejami tik su didžiausią pavojų visuomenei ir jos saugumui keliančios informacijos sklaida. Kartu siūloma panaikinti šiuo metu galiojantį viešosios informacijos rengėjo, skleidėjo veiklos sustabdymo ir nutraukimo pagrindą, kai skleidžiama Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nustatyta informacija, kitaip tariant, asmens šmeižimas, jo garbės ir orumo žeminimas.

Paskutinis dalykas. Nesiūloma suteikti įgaliojimų policijos pareigūnams, kaip tai dabar numatyta Seimo nutarime dėl nepaprastosios padėties, policija apsiribos tik aiškiai nustatyta siauros apimties kompetencija reaguoti dėl teroristinius nusikaltimus kurstančios informacijos skleidimo internete. Kviečiu pateikimo stadijoje priimti šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. A. Syso salėje nematau. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs tikriausiai ruošdamas šį įstatymą konsultavotės su kontroliuojančiomis šį įstatymą įstaigomis, ar ne? Noriu paklausti, ar jos tikrai garantuoja, kad, pavyzdžiui, audiovizualinė propaganda būtų šimtu procentų užkardoma, ypač pasienio ruožuose, kur gali pasistatyti ir nelegalių vadinamųjų lėkščių, dekoderių ar dar kažko panašaus, kad tą informaciją vis tiek nesunkiai gautų? Koku būdu bus visiškai užkardytas tokios dezinformacijos pasiekiamumas mano minėtuose, ir ne tik tuose, rajonuose? Ačiū.

S. KAIRYS. Aišku, kelio, kuriuo viena ar kita dezinformacija ar kažkoks kitas epizodas gali paveikti vieną ar kitą asmenį, be abejo, iki pačių smulkmenų turbūt net teoriškai neįmanoma sužiūrėti. Bet esmė yra ta, kad buvo labai aišku, kai mes kalbėjome apie rusiškus ir baltarusiškus televizijos kanalus, kai iš esmės norint juos apriboti buvo tikrai iššūkių, kaip ta procedūra galėtų veikti greičiau. Kitaip tariant, patirtis su rusiškų ir baltarusiškų televizijų blokavimu bei būtent tas Seimo nutarimas dėl nepaprastosios padėties, kuris irgi jau vienus ar kitus dalykus leidžia daryti vienai ar kitai komisijai, tiesiog kėlė klausimą, kas bus po nepaprastosios padėties. Po nepaprastosios padėties akivaizdu, kad reikia tobulinti ir Visuomenės informavimo įstatymą, ir užpildyti tas spragas, kurių iki šiol buvo. Žurnalistų etikos inspekcija dabar turi tikrai plačių įrankių kuo skubiau reaguoti, kiek įmanoma tų atvejų, jūsų minėtų, iširti ir imtis priemonių.

Jeigu dar labai trumpai, kur turbūt didžiausia problema, tai yra kad kanalai yra blokuojami, bet jų transliavimas satelito ryšiu priklauso jau ne nuo Lietuvos valstybės, o priklauso iš esmės nuo Europos Sąjungos sankcijų. Tai irgi yra vienas iš svarbiausių Kultūros ministerijos darbų Europos Sąjungos institucijose, kad visi suprastų, kad neužtenka tik, tarkime, į sankcijas įtraukti „Russia Today“ ar „Sputniką“. Jie irgi palyginti neseniai buvo panaikinti ir iš satelito signalo. Visos kitos televizijos, kurias net mes esame užblokavę, per satelitą iki šiol yra pasiekiamos. Bet čia jau yra Europos Sąjungos jurisdikcija ir tie subjektai, per kuriuos tas signalas transliuojamas, šiuo atveju yra Prancūzijos valstybė.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš tik norėjau pasitikslinti, ar šis įstatymo projektas, Visuomenės informavimo įstatymas, yra taikomas tik medijoms, ku-

rios yra internete, ar ir popieriniame variante, tai yra laikraščiams, žurnalams, kur būtų galima propaganda? Ačiū.

S. KAIRYS. Pats įstatymas apima viską, nes mes turime ir Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, kuri dirba su radiju ir televizija. Bet mes tikrai turėjome problemą, kalbant būtent apie internetinę erdvę. Šie pakeitimai pirmiausia yra orientuoti į internetinę erdvę. Visi kiti mechanizmai veikia iki šiol. O iš esmės čia yra galimybė vienus procesus šiek tiek pagreitinti, kitų, kurie buvo pertekliniai, kaip tik atsisakyti. Aš kalbėjau apie orumą ar vieno ar kito asmens įžeidimą, tai tiesiog jau pasilikėtų ginčai teismuose, o ne šiose prižiūrinčiose institucijose.

PIRMININKAS. Dėkui. R. Vaitkus taip pat turi klausimą. Prašom.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamo ministro norėčiau pasiteirauti, kokios būtų įžvalgos ir nuomonė kovojant su didžiule dezinformacija viešojoje erdvėje, konkrečiai feisbuke yra grupė „Russkaja Litva“. Ten tiek purvo ir netiesos skleidžiama, kad asmeniškai kreipiausi į VSD ir šiandien kalbėjau su NSGK pirmininku. Tai yra ta vieta, į kurią mes tikrai turėtume atkreipti dėmesį.

Labai geri ir laiku jūsų pasiūlymai ir pakeitimai. Manau, jie užkardys būtent šią veiklą. Tiesiog ar įmanoma kovoti koku nors būdu ne tik visuomenę raginant pranešti apie tokias grupes, bet ir konkrečiai įstatymų keliu?

S. KAIRYS. Pirmiausia, kalbant apie feisbuką, gal galėtume jį įvardinti ir kaip gerąjį pavyzdį, kuomet Rusijos propaganda yra ribojama, kitaip tariant, bandoma ją surasti ir jos neleisti, o būtent ukrainietiška pozicija, laisvojo pasaulio pozicija kaip tik skatinama ir apie tai galima kalbėti ir karo kontekste. Šiuo atveju, aš sakyčiau, tai dar nėra pats blogiausias pavyzdys. Aišku, kur asmenys buriasi į vienas ar kitas grupes, ką jie ten galvoja tarpusavyje, vis dėlto daugiau yra toks turbūt tarpusavio bendravimo pagrindas. O ten dalinamasi tais šaltiniais, kurie turbūt ateina iš kitų portalų. Tos institucijos, šiuo atveju Žurnalistų etikos inspekcija, daugiau dėmesio turėtų kreipti būtent į tuos šaltinius, kuriuose kabo viena ar kita informacija, kad ji tiesiog būtų blokuojama, būtų ištrinta ir tose grupėse jau nebūtų kuo dalintis, tuo pirminiu šaltiniu.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dabar dėl motyvų už kalbės S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš, papildydamas savo nuogąstavimus, gerbiamas ministre, turėčiau atkreipti dėmesį, kad, matyt, dar reikia kokių nors poįstatyminių aktų iš jūsų, nes vis dėlto tas sankcijų apėjimas labai neramina. Iš tikrųjų, kaip jūs ir pripažįstate, kad tos liaudies vadinamos palydovinės lėkštės, na, nėra sukontroliuojamos. Kokia turėtų būti atsakomybė vis dėlto tų subjektų, kurie nori apeiti šiuos transliacijų draudimus? Tai štai, tas taškelis yra labai pavojingas, nes tie, kurie nori tokios informacijos, tikrai prisijungia, ją gauna ir paskui, kas blogiausia, platina ją. Bet įstatymas geras, manau, pritarsime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti, apsispręsimė balsuodami vėliau, balsuoti numatytu laiku.

15.00 val.

Civilinio kodekso 3.142, 3.143 ir 4.197 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1466VK, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1467VK, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 4 ir 13 straipsnių pakeitimo bei 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1468VK, Civilinio proceso kodekso 482 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1469VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1470VK, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1471VK (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Civilinio kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas ir lydimieji. Kviečiu teisingumo ministrę E. Dobrovolską į tribūną pristatyti įstatymų paketą. Prašau.

E. DOBROVOLSKA (LF). Ačiū posėdžio pirmininkui. Kolegos, teikiu projektų paketą, kurio parengimą sąlygojo Valstybės kontrolės 2020 metų valstybinio audito ataskaitoje pateikta rekomendacija sistemiškai vertinti, ar teisės aktuose nėra nustatyta perteklinių notarinių veiksmų.

Išstatymų projektų tikslas iš esmės turi tris blokus. Pirmasis – visiškai atsisakyti notaro dalyvavimo. Antrasis – nustatyti alternatyvą, tai yra galimybę kreiptis į kitą instituciją, ne tik notarą. Na ir trečiasis paketas apima poreikį pagerinti civilinės metrikacijos įstaigų paslaugas.

Kalbant apie perteklinių notarinių veiksmų panaikinimą, yra keturios sritys, kuriose siūloma atsisakyti notarinio veiksmo. Pirmą, siūloma atsisakyti notarinės formos valstybės ir savivaldybių turto patikėjimo sutartims. Ši iniciatyva yra aktualė daugelyje valstybės ir savivaldybių sričių. Apie poreikį panaikinti notaro dalyvavimą patikėjimo sutarčių tvirtinimo procese komunikavo ne viena ministerija. Antra, siūloma panaikinti privaloma notarinė forma mažų orlaivių, kurių maksimali kilimo masė yra mažesnė negu 5 tūkst. 670 kilogramų, perleidimo ir įkeitimo sandoriams. Trečia, siūloma atsisakyti notarinio patvirtinimo sutuoktinių sutikimui įvaikinti, kai įvaikinti prašo tik vienas iš sutuoktinių. Paskutinė sritis yra dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumo liudijimas. Praktikoje dokumentų vertimo turinio notariai netikrina, vertėjai prisiima atsakomybę už vertimo teisingumą, todėl notaras patvirtina tik vertėjo parašo tikrumą.

Kai kalbame apie antrąjį pakeitimų bloką, tai yra alternatyvų nustatymą, projektu siūloma įtvirtinti galimybę dėl paslaugų kreiptis ne tik į notarus, bet taip pat ir į kitas institucijas. Visų pirma siūloma tokią alternatyvą nustatyti tėvystės pripažinimo procesui. Pagal šiuo metu nustatytą reguliavimą nesusituokę asmenys dėl tėvystės pripažinimo iš pradžių turi kreiptis į notarą, jis patvirtina pareiškimą dėl tėvystės pripažinimo, o tik po to tėvystę gali įregistruoti civilinės metrikacijos skyriuje. Siūloma sudaryti galimybę asmenims pasirinkti, ar pareiškimą apie tėvystės pripažinimą pateikti tiesiogiai civilinės metrikacijos įstaigai, ar kaip iki šiol tvirtinti pareiškimą dėl tėvystės pripažinimo pas notarą, jis ir įregistruotų vėliau civilinės metrikacijos skyriuje. 2020 metais notarų buvo patvirtinti ir civilinės metrikacijos įstaigose įregistruoti 1 tūkst. 9 pareiškimai dėl tėvystės pripažinimo, 2021 metais – 677 pareiškimai, todėl manome, kad tokie siūlomi pakeitimai daugeliui asmenų palengvintų tėvystės pripažinimo procesą.

Antruoju punktu projekte siūlomi hipotekos išregistravimo proceso pokyčiai. Nuo šių metų sausio 1 dienos galimybė išregistruoti hipoteką be notarų yra sudaryta esant tik vieninteliam hipotekos pasibaigimo pagrindui, kai skolinis įsipareigojimas yra tinkamai įvykdytas. Šiuo paketu siūloma praplėsti hipotekos išregistravimo be notaro atvejus ir nustatyti, kad visais hipotekos pasibaigimo atvejais galės spręsti dėl hipotekos išregistravimo būdo. Tai yra paties prašymu išregistruoti pasibaigusią hipoteką tiesiogiai registro tvarkytojui ar kaip iki šiol – kreiptis į notarą.

Trečiuoju bloko pakeitimu yra siūloma pagerinti civilinės metrikacijos įstaigų paslaugas. Tai yra siūloma atsisakyti prašymo įregistruoti santuoką viešu skelbimu ir pareiškimo dėl kliūčių sudaryti santuoką pateikimo. Šiuo atveju manome, kad asmens duomenų apsaugos aspektas nusveria būtinybę visais atvejais viešinti prašymus, taip pat jų patikrinimas yra įmanomas registruose. Taip pat siekiame pagerinti paslaugų prieinamumą civilinės būklės aktų registravimo srityje. Siūloma praplėsti asmenų, galinčių atsiimti civilinės būklės aktų įrašus liudijančius išrašus, sąrašą. Išrašus galės atsiimti asmens atstovas arba bet kuris kitas asmuo, nurodytas prašyme, kurį tas asmuo pateikia civilinės metrikacijos įstaigai.

Į Seimo Teisės departamento pateiktas pastabas tikrai galime atsižvelgti. Dėl kai kurių galėsimės diskutuoti ir komitetuose. Dėkinga už pritarimą. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti šeši Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė. Jos nėra. E. Pupinis. Taip pat ne savo vietoje. V. Gapšys. Prašau.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Ministre, norėjau paklausti, aišku, sutikdamas, kad labai gera iniciatyva ir kad iš tikrųjų reikia kiek galima mažinti tokią papildomą naštą, kuri apkrauna gyventojus ir institucijas. Bet ar nemanote, kad reikėtų judėti dar toliau? Pavyzdžiui, jūs kalbate apie hipotekos išregistravimą, tačiau labai daug tokių veiksmų yra, tarkim, su būsto paskolomis, imamomis per bankus, lygiai taip pat hipoteka turbūt galėtų būti įregistruojama ir be notaro. Gal reikėtų plėsti tą paslaugų ratą, kur būtų galima tų notarinių veiksmų atsisakyti, nes vis dėlto, man atrodo, tai yra tam tikra papildoma našta, kuri ten kartais yra perteklinė?

E. DOBROVOLSKA (LF). Labai ačiū, kolega, už klausimą. Visi pasiūlymai... Kai buvo rengtas paketas, buvo apklaustos visos ministerijos, institucijos, išsakyti poreikiai. Taip pat diskutuota Teisingumo ministerijos Civilinio proceso ir Civilinio kodekso priežiūros komitetuose. Šiandien

identifikavome šias sritis. Esu tikra, kad po pateikimo tikrai sulauksime turbūt Seimo narių pasiūlymų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Yra kone aštuoni skirtingų rūšių pasiūlymai dėl Civilinio kodekso jūsų teikiamame straipsnyje. Aš noriu pasiteirauti. Kadangi jau tos notarinės paslaugos iš dalies yra mažėjančios, kaip tada čia žiūrėtumėte dėl didelių įkainių žmonėms, kurie turi mokėti tuos mokesčius notarams?

E. DOBROVOLSKA (LF). Turbūt atsakant tiesiogiai į klausimą, šitas paketas yra susijęs su tomis sritimis, kur visiškai atsisakome notaro paslaugų. Tai yra jeigu mes kalbėtume apie pirmąją dalį, asmenims nebereikės iš viso kreiptis į notarą.

Antrasis blokas šitame pakete kalba, kad žmogus galės pasirinkti, ar kreiptis į notarą, ar tiesiogiai į instituciją. Tais atvejais, kai pasirenka, pavyzdžiui, kreiptis į Civilinės metrikacijos skyrių arba į Registrų centrą, notaro mokesčio nebelineka. Jeigu mes kalbėtume turbūt horizontaliai apie notarų įkainius, tai tas veiksmas pagal Valstybės kontrolės rekomendaciją taip pat yra suplanuotas. Laukiama „Stratos“ duomenų. Taip pat, mano žiniomis, turbūt pavasario sesijoje dar planuojama ateiti ir su tuo paketu sprendžiant dar ir tą kitą klausimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia S. Tumėnas. Prašau.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama ministre, man irgi tas toks gausus paketas kelia nerimą, kad čia tiek daug skirtingų objektų, subjektų, jūs pristatote tokį kaip kompleksą, bet tegul tai sprendžia teisininkai. Šiaip mano abejonė tokia yra.

Aviacijos įstatymą norėčiau išskirti. Man truputį keistai skamba, kai nuo tam tikro svorio kilimo masės jau pakeičia statusą. Ar lengvas lėktuvas, ar sunkus, jis vienodai skrenda, bet čia jis vienu metu tampa nekilnojamuoju objektu. Kaip čia tai paaiškinti? Ar negalite praktiškai pasakyti kokį nors lėktuvo pavadinimą? Pavyzdžiui, čia man tas 5670 nieko nesako, kokio čia tipo maždaug tie lėktuvai praktikoje yra? Ar galite pasakyti, nuo kada pasikeičia tas statusas?

E. DOBROVOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Iš esmės čia buvo klausimas turbūt iš dviejų dalių. Kodėl pakeitimai apima tiek daug sričių, tai paketas buvo rengtas apklausus visas ministerijas, visas institucijas, kad nebūtų dubliuojamas darbas. Jeigu mes žiūrėtume į 2020 metų būtent Valstybės kontrolės rekomendaciją, jinai apima horizontalų požiūrį įvertinti visose srityse, kur notariniai veiksmai privalo likti, kur mes galėtume jų atsisakyti arba iš dalies atsisakyti. Todėl projektas apima nuo aviacijos iki Civilinės metrikacijos skyriaus. Labai platu.

Jeigu atsakyčiau dėl aviacijos, tai suprantame tam tikrus niuansus. Todėl tiesiogiai bendravome ir su Krašto apsaugos ministerija, kad mes galėtume įvertinti, ar yra klausimų dėl saugumo, ypač turbūt šių dienų karo kontekste, taip pat įvertinti vertės klausimą, kas yra labai svarbu, kai mes kalbame apie pinigų plovimo prevencijos funkciją. Šiandien suderinę su institucija, taip pat bendradarbiavome su Krašto apsaugos ministerija, labai dėkinga už patarimus, teikiame įvertinti šituos pasiūlymus. Komitete tikrai bus galima detaliau atsakyti į klausimą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Ministre, tiesiog turiu klausimą dėl pačių notarinių veiksmų. Kaip žinome, teisės sistemoje notariniai veiksmai istoriškai atsirado tikrai ne dėl to, kad ką nors apsauginti, bet kad tai būtų papildomas saugiklis, užtikrinantis sandorių ar kitų veiksmų ir tikrumą, ir pastovumą, ir patikimumą. Lygiai taip pat ir su tėvystės pripažinimu. Notaro buvimas leidžia įsitikinti to asmens, kuris deklaruoja savo vaiką, tarkime, veiksniumu. Jeigu kyla abejonų dėl veiksnio, notaras visą laiką gali patikrinti. Šiuo atveju, kai bus atiduodama civilinei metrikacijai, kyla klausimas, ar tas tikrumas dėl asmens galėjimo priimti sprendimus bus, kaip jisai bus tikrinamas, jeigu kils abejonų? Ir kitas dalykas, ką duoda notariniai veiksmai, tai, kaip žinote, yra notaro civilinė atsakomybė.

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Kada atliks kiti asmenys, kaip su žalos atlyginimu, kai nebus draudimo?

E. DOBROVOLSKA (LF). Labai ačiū už klausimą. Klausimas yra labai teisingas. Dėl pačių notarinių funkcijų atsiradimo prasmės turbūt vienodai mąstome. Pats paketas buvo rengtas įvertinus, kur galėtume visiškai atsisakyti, kitaip sakant, tos rizikos mes visiškai nematome ir institucijos, su kuriomis deriname, taip pat nemato.

Antra bloko dalis, kai mes kalbame ten, kur sudarome alternatyvą, kitaip sakant, nėra panaikinamas notarinis veiksmas, bet lieka kaip alternatyva ir asmuo gali pasirinkti. Todėl jeigu mes kalbėtume apie jūsų klausimo antrąją dalį, būtent dėl tėvystės pripažinimo, tai lieka tik kaip alternatyva, nėra naikinama. Tai ypač bus svarbu palikti tiems asmenims, kurie galimai kreipsis su tokiu pareiškimu vėliau į užsienio valstybes, kur tikrai bus reikalingas notarinis patvirtinimas, taip pat tais atvejais, kai asmuo pageidautų išsamesnės teisinės konsultacijos, ką irgi notaras šiuo atveju atlieka, kai yra abejonių galbūt dėl teisinių pasekmių suvokimo, ką jūs minite.

Kai mes deriname su kitomis institucijomis, dalis tų atvejų tikrai yra, tik tai, kad tie asmenys yra nesusituokę, bet tokių klausimų neįyla. Todėl lieka kaip alternatyva, atsižvelgiant tiek pačiam asmeniui, ypač kai kreipiasi, kad užregistruotų du asmenis, kitaip sakant, nesant prielaidų galima padaryti paprasčiau, greičiau, bet tais atvejais, kai yra reikalinga, ta prielaida turėtų išlikti kaip alternatyva, todėl nesiūloma visiškai naikinti.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus dėl šio paketo. Dėl motyvų nematau norinčių kalbėti. Apsisprendime balsuoti numatyta laiku.

15.12 val.

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrines, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1485 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto (ir taip toliau), įstatymo projektas Nr. XIVP-1485. Kviečiu krašto apsaugos ministrą A. Anušauską pristatyti įstatymo projekto pakeitimą. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu yra siūlomi tokie pakeitimai: pirmiausia siūloma atsisakyti Lietuvos kariuomenėje pėstininkų brigadų ir batalionų klasifikavimo į motorizuotus ir mechanizuotus, nors kai kuriose NATO šalyse tai dar išlikę, tačiau NATO šalys palaipsniui pereina prie naujos doktrinos, atsisakydamos tokių terminų vartojimo, nes pavadinimas nebūtinai susietas su naudojama technika ir ginkluote. Todėl, siekiant išvengti skirtingo to paties termino interpretavimo NATO narėse, bus siūlomas pavadinimas „Pėstininkų brigada“, „Pėstininkų batalionas“ ir atitinkami pakeitimai mūsų dalinių pavadinimuose.

Taip pat siūlome tikslinti karių, šaukiamų į kariuomenę, ribinius skaičius, šauktinių skaičius ir nustatyti juos nuo 3 tūkst. 400 iki 4 tūkst. 400. Šiuo metu viršutinė riba yra 4 tūkst. Tiesiog norima lanksčiai planuoti, numatyti ir šauktinių skaičiaus didėjimą.

Kitas siūlymas. Siūloma didinti ribinius skaičius, kurie susiję su kariūnų skaičiumi, nuo 200 iki 400, dabar yra iki 320. Išliekant pastarųjų metų norinčių studijuoti akademijoje skaičių tendencijoms, siekiama užtikrinti išeinančių į atsargą karininkų pakeitimą naujais karininkais ir įgyvendinti ilgalaikius krašto apsaugos sistemos personalo plėtros planus. Taip pat siūloma patikslinti darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, skaičių nuo 1 tūkst. 800 iki 2 tūkst. 50. 2023–2024 metų pirmojoje pusėje planuojama pastatyti tris karinius miestelius Šiauliuose, Vilniaus rajone ir Šilalės rajone, tad infrastruktūros priežiūrai, kariuomenės vienetams aptarnauti reikės apie 150 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis. Taip pat siūloma brigadai „Žemaitija“ suteikti ir įteisinti suteiktą Lietuvos didžiojo etmono Jono Karolio Chodkevičiaus vardą ir vadinti Lietuvos didžiojo etmono Jono Karolio Chodkevičiaus pėstininkų brigada „Žemaitija“. Tiek.

PIRMININKAS. Dėkui. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis V. Rakutis. Prašom.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamas ministre, sveikiname tvarką, kokia yra įvedama Lietuvos kariuomenės padalinių pavadinimuose. Iš tikrųjų dingsta nereikalingi priedai ir atsiranda pavadinimai, kurie nesikeis keičiantis šitų padalinių funkcijoms. Labai malonu, kad ši reforma įvyko.

Sakykite, ar tas ribinių skaičių keitimas sudarys naujų galimybių Lietuvos karo akademijai ir kitiems kariniams dalinimams, ar iš viso reikia ribinių skaičių?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ne, ribinių skaičių reikia, nes nuo šių skaičių priklauso planavimas. Kariuomenėje viskas planuojama, tiesą sakant, gana ilgam laikotarpiui, iki dešimties metų į priekį. Neturint ribinių skaičių būtų sudėtinga planuoti resursus, kuriuos reikėtų skirti, reikėtų numatyti – nuo šių žmonių atsiremama į galimybes vystyti visas struktūras. Pavyzdžiui, kariūnų skaičius, vadinasi, pakeitimas į atsargą išeinančių. Mes jau žinome, kiek į atsargą išeis ateityje, ir matome tendencijas, kiek pakeitimui reikės naujų karininkų.

Lygiai taip pat, jau paminėjau priežastis, kodėl reikia darbuotojų pagal darbo sutartis daugiau. Kariniai miesteliai, daugiau darbuotojų, aptarnaujančių juos. Ir, be abejo, šauktinių skaičius. Kadangi taip jau yra, kad dėl demografinės priežasties tų, kurie gali būti pašaukti į karinę tarnybą, skaičius, sakyčiau, šiek tiek viršija 6 tūkst., mes palaipsniui siekiame artinti prie to skaičiaus ribinį skaičių įstatymu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą turi K. Vilkauskas. Prašom.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, suprantama, kad ilgalaikėje perspektyvoje svarbu planuoti tuos materialinius kariuomenės išteklius, kurie yra reguliariojoje kariuomenėje. Bet dabar matau: ribiniai skaičiai yra karių savanorių ir kitų savanoriškos nenuolatinės karo tarnybos karių skaičius, ir ribinis kiekvienais metais į pratybas ir mokymus pašaukimu parengto rezervo karių skaičius. Šiuo metu trumpojoje perspektyvoje turėtų būti kuo daugiau apmokytų rezervistų, kad jie kovinės parengties vienetuose žinotų savo funkcijas. Ar nemanote, kad reikia, kad kuo daugiau stotų į karius savanorius ir kad kuo daugiau būtų apmokyta karių rezervistų? Gal nereikėtų taip tiksliai nustatyti tų ribinių skaičių?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ir čia mes negalime nenustatyti ribinių skaičių, nes vis tiek planavimas atsiremia į juos. Pavyzdžiui, šiais metais per 3 mėnesius į pakartotinius karinius mokymus buvo pakviesta, jeigu neklystu, 2 tūkst. 700 karių. Atrodo, pagal tuos skaičius mes jau artėjame prie tos ribos. Be abejonės, ribiniai skaičiai tik apibrėžia resursų naudojimą. Ar juos galime peržengti šiuo atveju, kai mes į 2–3 savaitių mokymus šaukiame karius. Jeigu atsitiktų ypatingos sąlygos ir mums reikėtų rezervo pakviesti dar daugiau, nes būtent sąlygomis nustatomas pakvietimas, matyt, mes tai ir padarytume. Nes tada būtų įvesta nepaprastoji padėtis ar, nežinau, karo padėtis, ir reakcija būtų atitinkama.

Mes čia jau nežiūrėtume į šiuos skaičius, tiesiog norėtume tinkamai pasiruošti gynybai. Nepamirškime, kad kiekvienas šauktinis patenka į tą aktyvųjį rezervą, tai yra jeigu mes pakviečiame 4 tūkst., žinokite, kad po 9 mėnesių jie bus tame rezerve.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų, matau, nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimе balsuodami šiek tiek vėliau.

15.20 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 186² straipsnio ir dvidešimt devintojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1489 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 186² straipsnio ir dvidešimt devintojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo“ projektas. Kviečiu į tribūną Seimo Pirmininkę V. Čmilytę-Nielsen pristatyti projektą. Prašom.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Seimo statuto vieno straipsnio ir dvidešimt devintojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo projektą. 2021 metų lapkričio mėnesį pirmą kartą atkurtos nepriklausomos Lietuvos istorijoje buvo įvesta nepaprastoji padėtis. Nuo to laiko Seimas nepaprastosios padėties įvedimo klausimą sprendė jau keturis kartus. Tikėtina, kad mums reikės vėl dėl jo apsispręsti artimiausiu laiku. Paskutinį kartą šiais metais mes svarstėme tokį klausimą, kai Rusijos Federacija prieš Ukrainą panaudojo karinę agresiją. Trimis atvejais formalia forma, tai yra parengdama tam tikrus Seimo nutarimų projektus ir savo nutarimu siūlydama Seimo Pirmininkui juos pateikti Seimui, šiame procese dalyvavo ir Vyriausybė. Tokie praktikoje susiformavę procedūriniai niuansai nėra numatyti nei Seimo statute, nei jokiame kitame teisės akte. Netgi priešingai – Seimo statuto 186 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodoma, kad subjektai, įgalioti rengti ir teikti Seimui Seimo nutarimų dėl mobilizacijos ar demo-

bilizacijos skelbimo, nepaprastosios padėties, karo padėties įvedimo ar atšaukimo, ginkluotųjų pajėgų panaudojimo projektus, yra Seimo Pirmininkas ir Seimo Pirmininko pavaduotojas, laikinai einantis Seimo Pirmininko pareigas. Susiklosčiusi faktinė situacija yra pateisinama tuo aspektu, kad nei Seimo Pirmininkas, nei jo pareigas laikinai einantis Seimo Pirmininko pavaduotojas paprastai nedisponuoja ir pagal savo kompetenciją ir vykdomas funkcijas negali disponuoti visa informacija, reikalinga tinkamai parengti tokius Seimo nutarimų projektus. Tokia informacija visa reikiama apimtimi disponuoja Vyriausybė, o konkrečiai – už vieną ar kitą tam tikrą valdymo sritį atsakinga ministerija ar ministerijos. Tačiau nepateisinama tuo požiūriu, kad niekur nėra nustatytas tam tikras teisinis reguliavimas. Šiuo projektu siekiama ištaisyti šį neatitikimą, kartu teisinės technikos požiūriu patikslinti kai kurias nuostatas arba jų apskritai atsisakyti.

Projektu taip pat siūloma pakoreguoti tokių Seimo nutarimų projektų svarstymo procedūrą. Konkrečiai siūloma nustatyti, kad tokių Seimo nutarimų projektų svarstymo metu būtų daroma pertrauka, per kurią pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas bei Seimo papildomais skirti komitetai, jeigu Seimas manys esant tai reikalinga, apsvarstytų tokių Seimo nutarimų projektus ir pateiktų savo išvadas.

Pažymėtina, kad Seimo kanceliarijos Teisės departamentas dėl šio projekto pateikė kelias pastabas, tačiau visos jos nėra kritinės. Šios pastabos yra labiau diskusinio pobūdžio, plačiau jos galėtų būti aptartos svarstant ir, žinoma, tobulinant projektą Teisės ir teisėtvarkos ar kituose komitetuose.

Pažymėtina ir tai, kad neigiamų priimto Seimo statuto pasekmių nenumatoma. Priešingai, priėmus siūlomas Seimo statuto pataisas, bus kiek lankstesnė ir neabejotinai aiškesnė Seimo nutarimų projektų dėl mobilizacijos ar demobilizacijos skelbimo, nepaprastosios padėties, karo padėties įvedimo ar atšaukimo, ginkluotųjų pajėgų panaudojimo rengimo, svarstymo ir priėmimo tvarka.

Taigi, gerbiami kolegos, kviečiu palaikyti šią pataisą. Žinoma, esu pasirengusi atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiama Seimo Pirmininke. Prašau šiek tiek ramybės Seimo salėje, kad galėtume geriau komunikuoti, išgirsti klausimus ir atsakymus. Pirmoji klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerbiama Pirmininke, vienas dalykas, ar jūs nemanote, kad tiesiog bandote pasiplauti iš tokių nepatogių situacijų? Kai praėjusį kartą teko pačiai teikti tikrai neadekvačių ribojimų nutarimą dėl nepaprastosios padėties, dabar staiga registruojate Vyriausybės teisę tą padaryti.

Kitas dalykas, jis, manau, taip pat yra paminėtinas. Jeigu matėte... Teisės departamentas taip pat atkreipia dėmesį dėl Seimo narių iniciatyvų, nes, kaip žinome, galiojantys teisės aktai draudžia Seimo nariams registruoti pasiūlymus. Aš netgi sakyčiau daugiau, negu Teisės departamentas pasakė, taip ribojama konstitucinė įstatymo iniciatyvos teisė. Tai ar nemanote, kad vis dėlto tą teisę Seimo nariams teikti pasiūlymus dėl nutarimo projekto reikėtų suteikti?

V. ČILYTĖ-NIELSEN. Gerbiama kolege, ačiū už klausimus. Visų pirma aš teikiu šią Statuto pataisą reaguodama į tą praktiką, kurią mums teko išbandyti pirmą kartą per visus nepriklausomybės metus, kai kilo būtinybė skelbti nepaprastąją padėtį. Kaip jau minėjau pristatydamą, akivaizdu, jog rengiant tokį pasiūlymą, tokį nutarimą visgi visos apimties reikalinga informacija, reikalingais duomenimis disponuoja Vyriausybė. Todėl mano siūlymas yra tiesiog pridėti Vyriausybę, o Seimo Pirmininkas ar laikinai einantis Seimo Pirmininko pareigas Seimo Pirmininko pavaduotojas, jūsų žodžiais tariant, tikrai nuo nieko nepasiplauna, o tiesiog drauge galėtų tai daryti. Šis pasiūlymas, manau, yra visiškai racionalus ir reaguoja į tą realybę ir praktiką, kurią mes turėjome per pastaruosius mėnesius.

Kitas dalykas. Dėl Teisės departamento pastabų tikrai pritarčiau, kad siekiant užtikrinti Seimo narių ir kitų teisėkūros subjektų teisę teikti pasiūlymus ir pastabas dėl tokių projektų, kurie galėtų būti apsvarstyti komitetuose, Teisės ir teisėtvarkos komitete, manyčiau, kad projektas iš tiesų galėtų būti papildytas tokiomis nuostatomis, nustatančiomis konkrečią tokių Seimo nutarimų projektų svarstymo procedūrą Seimo komitetuose. Apie tai kalbėjau pristatydamą projektą, kad tikrai jis galėtų būti vėliau, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, pakoreguotas komitete.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama Pirmininke, kiek suprantu, tai ne *mainstreaminis* dalykas, o pataisa iš būtinybės?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Tai yra absoliučiai techninis pataisymas, bet jis kyla iš praktikos, kurios mes neturėjome galimybės testuoti visus tuos 30 metų, virš 30 metų. Tai buvo didelė sėkmė, dabar gyvename labai neramiais laikais. Atsižvelgdama į tą praktiką, su kuria man pačiai teko susidurti, aš manau, kad tai būtų patobulinimas Seimo statuto, atsižvelgiant į realybę. Tai aš tikrai kviesčiau jam pritarti. Dėkui.

PIRMININKAS. Labai ačiū gerbiausiai Seimo Pirmininkei, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų nėra norinčių pasisakyti.

Gerbiami kolegos, dabar prasideda balsavimo laikas, kviečiu grįžti į savo vietas Seimo posėdžių salėje ir balsuosime dėl 2-9 klausimo – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 186² straipsnio ir dvidešimt devintojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1489. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 114: už – 69, prieš – 1, susilaikė 44. Pritarta po pateikimo.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 26 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.29 val.

Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar, kolegos, grįžkime į rytinę darbotvarkę, ten dar buvo keletas neapsvarstytų iki galo klausimų. Visų pirma 1-9 klausimas – Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Teikėjai – Seimo Pirmininkė ir dar 12 Seimo narių. Yra keletas pasiūlymų, juos šiandien, na, vienas pasiūlymas, suprantu, dėl Darbo kodekso, jį teikia Seimo nariai L. Savickas, T. Tomilinas, A. Stončaitis ir kiti. L. Savicko salėje nematau. Kas pristatys pataisą? Nėra norinčių pristatyti, vadinasi... Yra norintis – T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, mes siūlome nedaryti Darbo kodekse išimties ir ne-traktuoti viešojo sektoriaus darbuotojų fundamentaliai kitaip negu visų kitų darbuotojų. Mes siūlome įteisinti 4 darbo dienų savaitę, 32 valandų darbo savaitę, visiems, dirbantiems pagal Darbo kodeksą, nepriklausomai nuo darbovietės savininko statuso. Mūsų įsitikinimu, tai būtų tikrai didelis žingsnis į priekį. Likėtų ta diskriminacija, kuri suteikia tokią privilegiją tik tėvams su vaikais.

Žinoma, kad žengtume žingsnį apskritai visoje darbo rinkoje būtent prie trumpesnės darbo savaitės, turbūt reikės daugiau pasiruošti, bet pradėti nuo viešojo sektoriaus nėra labai išmintinga. Žmonės, kurie dirba sunkų darbą privačiame sektoriuje, taip pat nori turėti papildomų garantijų ir Darbo kodekse nėra įprasta išskirti viešojo sektoriaus. Yra galbūt kelios išimtys dėl pensijų. Aš negaliu tiksliai pasakyti, bet iš principo Darbo kodeksas galioja visiems sektoriams: ir privačiam, ir viešajam.

Nėra visai tikslu, kad viešasis sektorius neturės už tai sumokėti. Bet kokiu atveju, Vyriausybė yra apskaičiavusi, ta lengvata kainuos, nes reikės priimti daugiau darbuotojų. Lygiai taip pat trumpesnė darbo savaitė, tas yra labai pažangu, šiaip visas pasaulis diskutuoja apie trumpesnę darbo laiką, nes našumas dėl to tik didėja, būtų naudinga ir privačiam sektoriui.

PIRMININKAS. Dėkui. Prašau pristatyti, kokia yra komiteto nuomonė šiuo klausimu.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia norėčiau repliką, kad darbas valstybės ir savivaldybių įstaigose irgi nėra lengvas. Man atrodo, kad ir vieni, ir kiti dirba... Jūs paminėjote, kad ten yra sunkus darbas, o kažkur yra lengvas. Aš manau, kad visi darbai yra gerbtini ir reikalingi. Būtent dėl to valstybė ir gyvuoja geriau arba blogiau, kai mes visus darbus vertiname.

O komiteto apsisprendimas tai yra pirmiausia politinis sprendimas. Jeigu mes norime žengti į priekį, pradėkime mažais žingsneliais. Antras dalykas. Trišalėje taryboje irgi nebuvo vienos nuomonės: profesinės sąjungos pritaria, darbdaviai nepritaria, nes nėra aiškus kompensavimo ar

finansavimo mechanizmas. Pačiame komitete buvo daug diskusijų, vis dėlto mes daugelis laikėmės nuostatos, kad geriau mažesnės apimties įstatymas, bet kad jis gautų, kaip sakoma, pasą į gyvenimą, negu jokio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komitetas nepritarė. Dabar dėl pasiūlymo motyvai už. Sakykime, tikrai yra čia dešimt pasisakančių, kad svarstome šį pasiūlymą. L. Nagienė. Prašom. Dėl pasiūlymo už. Dėkoju, gerbiamasis.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Jūs man atsakykite į vieną klausimą: kuo skiriasi vaikas, kuris auga šeimoje, kai vienas iš tėvų dirba vienoje iš viešųjų įstaigų, biudžetinėje įstaigoje, ir kuo skiriasi vaikas, kuris auga šeimoje, kai tėvai dirba privačiame sektoriuje ar kitoje kokioje nors įmonėje? Aš manau, mes kiekvienas norime suteikti vaikui tokias pat socialines garantijas, kad vaikas turėtų tokią pat galimybę galbūt tą vieną dieną pabūti kartu su mama ar su tėčiu. Mes nepasirinkome savo tėvų, nepasirenka ir vaikas savo tėvų. Manau, kad tikrai būtų visiškai socialiai neteisinga, jeigu mes taip pasieltume.

Labai gražiai pristatė mūsų kolega L. Kukuraitis pasakydamas, kad viešajame sektoriuje net ir darbo užmokestis yra didesnis. Vadinas, valstybė suranda lėšų. Privatus sektorius ir taip sugeba sudaryti sąlygas, geriau apmokamą ir lankstesnį grafiką. Aš manau, kad ir šiuo atveju skatinami sugrįžti į darbo rinką, ir tik trečiais metais, kai jau nieko nebegauna, jokios išmokos, tai yra vaiko priežiūros išmokos, tikrai sudarykime sąlygas, pritarkime šitam pasiūlymui. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš pasiūlymą kalbės J. Džiugelis. Prašom.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Pamėginsiu gerbiamai Laimai atsakyti. Vaikai nesiskiria, skiriasi darbdavių požiūris. Jeigu viešajame sektoriuje neateis tėvas arba mama į darbą, tai bus pravaikšta, o jeigu neateis privačiame sektoriuje, tai gali būti verslo ir darbuotojo susitarimas. Kodėl aš tai sakau? Todėl, kad didelė dalis darbdavių privačiame sektoriuje jau šiuo metu, norėdami prisivilioti aukštą pridėtinę vertę kuriančius specialistus, ypač lanksčiai žiūri į darbo sąlygas ir ypač lanksčiai žiūri į tas šeimas, kurios augina vaikus iki trejų metų. Apie tai kalba ir šis įstatymo projektas.

Mieli kolegos, aš suprantu tą norą reguliuoti darbdavių ir darbuotojų santykius, bet, tiesą pasakius, man atrodo, mes turėtume susitvarkyti savo daržę, tai yra viešajame sektoriuje. Ši priemonė yra orientuota į tai, kad viešasis sektorius būtų lankstesnis ir labiau motyvuojantis dirbti jaunus žmones viešajame sektoriuje.

Ši priemonė, jeigu būtų pataisai pritarta, nėra aiški, kiek finansiškai kainuos verslui, o kartu ir valstybei, nes jeigu darbuotojai turės teisę nedirbti vieną dieną imperatyviai pagal įstatymą, nuo to nukentės verslo procesai. Todėl aš tikrai kvieščiau nepritarti šiam siūlymui, juo labiau kad viešasis sektorius gali duoti puikų vertybinį toną verslams konkuruoti su viešuoju sektoriumi. Kviečiu nepritarti šiai pataisai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Prašau apsispręsti balsuojant. Kas pritaria Seimo narių L. Savicko, T. Tomilino ir kitų pasiūlymui, balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 118: už – 47, prieš – 11, susilaikė 60. Nepritarta. Dabar dėl pritarimo visam įstatymo projektui po svarstymo. Motyvai. A. Petrošius užsirašęs kalbėti už. Prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Ko gero, visi sutiksime, kad valstybės tarnyba visuomenės akyse laikoma nelanksčia ir nekonkurencinga. Šiandien privatus sektorius ir taip laisvai gali apsispręsti ir taikyti keturių darbo dienų savaitę, o jeigu viešajame sektoriuje mes to koku nors būdu nereglamentuosime, tos galimybės viešasis sektorius neturės.

Kalbėti apie lygias darbo sąlygas su privačiu sektoriumi, ypač lankstumo prasme, šiandien tikrai negalime. Keturių darbo dienų savaitę tėveliams, auginantiems vaiką iki trejų metų, vertinčiau kaip papildomą, išskirtinę darbo sąlygą ir dar vieną žingsnį valstybės tarnybos ir viešosios tarnystės lankstumo link, šalia būsimos valstybės tarnybos pertvarkos.

Svarstant klausimą komitetuose man labiausiai įstrigo du aspektai, kuriais buvo diskutuojama. Pirmiausia, ar imperatyviai taikyti šią nuostatą viešajam sektoriui, ar ir viešajam, ir privačiam sektoriui. Iš pat pradžių būčiau laikęsis pozicijos, kad galbūt galėtume diskutuoti apie platesnį subjektų ratą, bet diskusijų metu aiškiai pamačius verslininkų požiūrį vis dėlto rankos nu-

sviro į tą pusę, kad turėtume kalbėti apie valstybės tarnybą, nes verslininkai šiuo atveju iš karto prakalbo apie kompensacinius mechanizmus, priverstinį darbo bloginimą ir kitus aspektus.

Vis dėlto siekiant tikslų, matyt, lengviau būtų juos pasiekti apsiribojant tuo sektoriumi, kurį galime kontroliuoti, o kai tos darbo sąlygos valstybės tarnyboje taps gana patrauklios, neabejotinai privatus sektorius tikrai prisitaikys ir ras būdų ar laisvadieniu papildomu, ar kitomis priemonėmis tapti konkurencingas su tuo valstybės sektoriumi, jeigu prieisime ir priaugsime iki tos situacijos.

Ir antras momentas, kuris buvo akcentuojamas, tai tėvelių, kurie yra vaiko priežiūros atostogose, grįžimo į darbą galimybės. Mes norime paspartinti tą grįžimo momentą, o šiandien ne tik negrįžta, bet ir nenori grįžti. Nuo pirmos dienos dažnai žmonės žino, kad negrįš į tą valstybės tarnybą, ir jau vaiko priežiūros atostogų metu ieškosi kito darbo. Mes tokių situacijų turėtume vengti.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašom.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų sunku kalbėti prieš projektą, kurio vienas iš tikslų yra gerinti šeimų padėtį, šeimos politiką šalyje. Bet visgi aš Lietuvoje šeimas matyčiau vienodai, kad visos šeimos yra vienodai svarbios, turi būti vienodai gerbiamos, mylimos ir turi būti lygiateisiškai reglamentuojamos visos susijusios teisės ir pareigos. Šiuo atveju šeimos, darbuotojai, tam tikra prasme vieni darbuotojai ir jų šeimos labiau yra gerbiamos negu kitos. Kadangi mes čia kalbame apie Darbo kodeksą, tai yra apie darbuotojus, kurie dirba, moka mokesčius ir tarnauja visuomenei, mes neturėtume priešinti tų darbuotojų, bet priimti tokius įstatymus, kurie būtų lygiai vienodi visiems. Todėl net ir šita pozityvaus atspalvio turinti diskriminacija, man atrodo, nepakankamas argumentas viešajame sektoriuje sudaryti išskirtines sąlygas tam tikrai grupei darbuotojų. Todėl galvoju, kad mes dar turime galimybę patobulinti šį įstatymo projektą, sudaryti galimybę visiems mažus vaikus iki trejų metų auginančioms darbuotojoms dirbti 4 dienas per savaitę. Dar turime galimybę tai padaryti prieš priėmimo stadiją. Todėl viliuosi, kad Seimas tai padarys, bet šioje stadijoje aš, nors ir norėčiau, bet negaliu balsuoti už, nes tai įtvirtins tam tikra prasme diskriminaciją skirtingų šeimų atžvilgiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po svarstymo.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 74, prieš nėra, susilaikė 42. Pritarta.

15.42 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, jį iš esmės apsvaistė. Yra tik L. Kukuraičio, T. Tomilino pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies. Ar jūs sutinkate su pritarimu iš dalies, ar reikalausite balsavimo? Jūsų salėje nebuvo, tai negalėjome atsiklausti. Prašom įjungti L. Kukuraičio mikrofoną.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš vis tiek prašyčiau balsavimo, kadangi...

PIRMININKAS. Prašom tada pristatyti pasiūlymą.

L. KUKURAITIS (DFVL). Pasiūlymo mintis yra iš dviejų dalių. Vienai pritarė, tai yra jeigu vaiko kambariai būtų įkuriami tuose viešojo sektoriaus, kur yra 100 darbuotojų, pastatuose, dirbame pačiame pastate arba šalia esančiuose. Kad nesusidarytų tokia situacija, kai yra organizacija, institucija, kuri turi daug padalinių po keletą žmonių, ir privalėtų įkurti vaiko kambarį. Šiuo atveju tam yra pritarė, bet dėl vieno prašyčiau balsuoti, tai yra dėl išplėtimo.

Šiuo atveju įstatyme yra siauresnis reglamentavimas. Siūloma reglamentuoti vaiko kambarius tik tai biudžetiniame sektoriuje, o mes siekiame išplėsti į valstybines įmones, kurios irgi priklauso valstybei, ir taip pat į viešąsias įstaigas, kur savivaldybės ar valstybė turi daugiau negu pusę dalininko teisių. Šiuo atveju, jeigu jau rodome lyderystę dėl kambarių, prašome, kad visose įmonėse, įstaigose, kurios pavaldžios valstybei, būtų taikoma ta pati tvarka, kaip yra siūloma šiuo metu siauresniam ratui. Mūsų galva, tai būtų adekvatu. Nėra daug tokių įstaigų, nes regionuose paprastai jos yra labiau išbarstytos. Neturėtų būti dideli kaštai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Nors komitetas pritarė iš dalies, jūs prašysite balsuoti, tad prašom pakomentuoti išvadų rengėją.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau dar kartą paaiškinti.

PIRMININKAS. Prašom.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Čia nėra klausimas, plėsti ar neplėsti, bet pradėkime nuo to, ir komitete apie tai buvo kalbama, kad tikrasis tokių kambarių poreikis nėra ištirtas. Idėja yra iš tiesų labai pažangi, labai gera, tačiau poreikio mes netyrėme.

Ne veltui ir Savivaldybių asociacija, ir Trišalė taryba apskritai siūlė, kad ši nuostata įstatyme būtų rekomendacinio pobūdžio visiems. Tačiau mes nusprendėme laikytis įstatymo teikėjos logikos, kad iš pradžių būtų privaloma valstybės ir savivaldybės institucijoms. Ministerija parengs įgyvendinimo tvarką ir tam tikra prasme tai bus bandomasis projektas, vykdomas valstybės institucijų valstybės lėšomis. Ir aš tikrai neatmetu to, kad galbūt labai pasiteisins ši praktika, tada ir privatus sektorius prisiims šią naštą. Dar daugiau, galbūt privatus sektorius bus dar lankstesnis ir nepaisys šitos 100 darbuotojų ribos, gal įsteigs kambarius ir įstaigose, kur yra ir mažiau darbuotojų.

Tačiau neturėdami patirties mes manėme, kad geriau yra atsižvelgti į jūsų siūlymo antrąją dalį dėl greta esančių pastatų, tačiau susilaikėme dėl tokio labai didelio išplėtimo. Ir aš manau, kad, esant tokių abejonių rimtose institucijose kaip Savivaldybių asociacija, kaip, sakykime, Trišalė taryba, mes pasiekėme labai gerą kompromisą ir priėmėme kur kas griežtesnes nuostatas, negu šios dvi organizacijos būtų norėjusios. Tai taip, aš tikiuosi, jūs, kolegos, ir balsuosite. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Labai ačiū. Dėl pataisos nėra norinčių kalbėti dėl motyvų. Dabar balsuosime taip: kas pritaria visai L. Kukuraičio ir T. Tomilino formuluotei, kuriai komitetas pritarė tik iš dalies, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę ir labiau tinka komiteto formuluotė, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 120: už – 52, prieš – 11, susilaikė 57, nepritarta šiam pasiūlymui.

Dabar motyvai dėl viso projekto. Ar galime pritarti komiteto visai redakcijai, kaip sudėliota? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl viso įstatymo dėl motyvų. Už kalbės A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ir vėl jisai.

PIRMININKAS. Galite atsisakyti, jeigu norite.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Ne, nenoriu atsisakyti.

PIRMININKAS. Gerai, prašom.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Šito klausimo svarstymas komitete iš esmės parodė, koks nelankstus yra valstybinis sektorius. Iš tiesų iš pradžių lygiai taip pat galvojau, kad čia būtų užtekę rekomendacijos, bet Savivaldybių asociacijos pozicija, kitų asmenų iš viešojo sektoriaus pozicija ir nusiteikimas akivaizdžiai pirminėje stadijoje esant rekomendacijai netaikyti šitos nuostatos, demonstruojant menką poreikį, nuteikia mane visiškai priešingai ir vis dėlto palaikiau imperatyvų variantą.

Ir šiandien kolegas raginu palaikyti šį imperatyvų variantą, kaip yra numatyta. Kodėl? Todėl, kad, sakykime, pastarųjų pozicija – buvo remiamasi jau išbandytais atvejais, kuomet sako, ai, ten, žinote, trims keturiems vaikams prireikė to kambario ir tuo viskas baigėsi. Mes atlikome apklausą savivaldybėse Savivaldybių asociacijos lygmeniu ir to poreikio didžiojoje dalyje nesulaukėme. Kaip mes galime išmatuoti poreikį, jeigu valstybės tarnautojai niekada nesusidūrė su tokia galimybe? Prašom atsakyti į klausimą. Juo labiau kad tikrai turime, matyt, nemažai žmonių, kuriems tas klausimas jau yra neaktualus, nes jie neketina turėti vaikų.

Komitete laikėmės visiškai priešingos pozicijos, kad vis dėlto padarome imperatyvą, kuria mes tuos vaikų kambarius tose įstaigose, kuriose yra per 100 darbuotojų, ir tada žiūrime. To imperatyvo tikrai neliks ir bus galima peržiūrėti nuostatas, jeigu matysime, kad to poreikio nėra. Bet kitaip šiame sustabarėjusiame pasaulyje mes, matyt, to poreikio ir neišgavildinsime. Tai, ką norėjo kolegos šiandien padaryti dėl subjektų išplėtimo, tikrai ne pasaulio pabaiga, tą subjektų ratą galime išplėsti, rekomendacija lieka ir toliau. Šių kolegų pirminis užmanymas ir pagrindinė kova buvo dėl rekomendacijos, tad tos įstaigos, matydamos gerą pavyzdį, tą rekomendaciją galės taikyti, o šiandien prašau palaikyti projektą tokia apimtimi, kaip pateikta.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalbės A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Nekalbėsiu aš prieš, tačiau kviesiu Seimo narius susilaikyti. Tikrai dabar savivalda, pats žodis „savivalda“ sako: save patys valdo, ir mes, Seimas, kaip sakė kolega, man atrodo, kitaip, man atrodo, kad čia reikia... Vis dėlto jeigu mes savivaldai duodame savarankiškumą, valdžių pasiskirstymo principą, neturime jiems nurodinėti, ką jie turėtų daryti ir kas jiems yra aktualiausia – jie patys tai geriausiai žino.

Savivaldybių asociacija tai labai aiškiai mums pasakė. Jeigu nėra to poreikio, tai mes dabar turime steigti kambarius, juos įrengti, savivaldybė turi leisti lėšas, paskirti žmogų ir tie kambariai bus neužimti, nieko juose nebus. Čia gal dideliems miestams, aš suprantu, yra tokia galimybė galbūt, bet, pavyzdžiui, aš nesu girdėjęs, kad rajono savivaldybėse būtų tokių problemų.

Antras dalykas dėl imperatyvo, ką čia kalbėjo, ką reiškia imperatyvas. Dar vienas, dėl ko turėtume nepritarti: kodėl valstybės ir savivaldybių, kaip buvo kalbėta, o ne privačiam verslui, pagaliau nepritarta ir gerbiamo L. Kukuraičio nuomonei. Aš manau, tas imperatyvas ir tas brūkimas savivaldai, ką ji turi daryti, tikrai yra nereikalingas, o savivaldybės pačios turėtų apsispręsti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai išsakyti. Kviečiu apsispręsti balsuojant dėl Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo, ar pritariama po svarstymo. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 119: už – 88, prieš – 2, susilaikė 29. Po svarstymo pritarta.

15.52 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1394(2), Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1395(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-11.1 ir 1-11.2 klausimai – Sveikatos draudimo ir Sveikatos sistemos įstatymų straipsnių pakeitimo projektai. Bendras paketas, didelių aistrų per svarstymą nebuvo. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Galime? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.53 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18¹, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2), Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2) (svarstymo tęsinys)

Tada popietinės darbotvarkės 2-1.1 ir 2-1.2 klausimai – Mokslo ir studijų įstatymo ir lydimosio Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektai. Analogiškai Seimas buvo gana vieningas. Gal galime po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.53 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11¹, 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2.1 ir 2-2.2 klausimai – Viešųjų įstaigų įstatymų projektų paketas. Analogiškai svarstymo metu buvome vieningi. Gal galėtume ir bendru sutarimu pritarti? Galime, ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.53 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-920(2) (svarstymo tęsinys)

Taip pat ir 2-3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir papildymo 630¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-920(2). Čia gal po svarstymo irgi galime bendru sutarimu pritarti, ar būtų kitų nuomonių? Galime pritarti gal? Pritarkime bendru sutarimu po svarstymo. Ačiū, pritarta.

15.54 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2) (svarstymo tęsinys)

Taip pat yra Baudžiamojo proceso kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2). Svarstymo stadija. Viską išdiskutavome, gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Galime? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.54 val.

Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo Nr. IX-1011 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Teisėjų valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-285(2). Irgi svarstėme įvairiausius niuansus. Ar yra norinčių balsuoti, ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? Balsuojame? Gerai, balsuojame dėl šio įstatymo projekto, girdžiu balsus: apsispręskime balsuodami. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę...

Balsavo 120 Seimo narių: už – 115, prieš nebuvo, susilaikė 5. Pritarta po svarstymo.

15.55 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463. Įvyko pateikimas. Gal po pateikimo galėtume bendru sutarimu pritarti? Balsuojame? Gerai, balsuojame dėl šio projekto po pateikimo. Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 119 Seimo narių: už – 106, prieš nebuvo, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 17 dieną. Vyriausybė siūlo svarstyti skubos tvarka. Gal galime pritarti dėl skubos tvarkos ir pagrindinio komiteto? Tada galėsime nustatyti svarstymo datą pagal komiteto... Balsuojame dėl skubos tvarkos? Supratau. Gerai. Kas pritaria, kad skubos tvarka būtų svarstoma, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 69, prieš – 16, susilaikė 30. Dėl skubos pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Kultūros komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Tada svarstysime artimiausiu metu po svarstymo komitete pagal Statutą.

15.58 val.

Civilinio kodekso 3.142, 3.143 ir 4.197 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1466VK, Aviacijos įstatymo Nr. VIII-2066 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1467VK, Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 4 ir 13 straipsnių pakeitimo bei 16 ir 17 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1468VK, Civilinio proceso kodekso 482 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1469VK, Notariato įstatymo Nr. I-2882 26 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1470VK, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1471VK (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7.1 klausimas ir lydimųjų įstatymų paketas. Teisingumo ministrė pristatė. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Galime? Balsuojame? Balsuojame po pateikimo. Gerai. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 88, prieš nebuvo, susilaikė 26. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas dėl visų klausimų, papildomas dėl pirmų keturių įstatymų projektų paketo siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, taip pat Audito komitetas siūlomas dėl darbotvarkės 2-7.6 klausimo – projekto Nr. XIVP-1471. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.59 val.

Principinės kariuomenės struktūros, karių ir Lietuvos kariuomenės darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų (išskyrus darbuotojus, gaunančius darbo užmokestį iš Europos Sąjungos struktūrinės, kitos Europos Sąjungos finansinės paramos ir tarptautinės finansinės paramos lėšų (išskyrus techninės paramos lėšas), ribinio skaičiaus patvirtinimo įstatymo Nr. XIII-2709 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1485 (*pateikimo tęsinys*)

Toliau yra darbotvarkės 2-8 klausimas – Principinės kariuomenės struktūros, karių (labai ilgas pavadinimas) įstatymo projektas Nr. XIVP-1485. Ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 10 dieną. Ar galime tam pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Atsiprašau, Biudžeto ir finansų komitetas dėl darbotvarkės 2-7.6 klausimo papildomas buvo, tai mes gal taip pat kartu papildykime. Gerai. Labai ačiū.

Dabar, kolegos, mums liko trys klausimai ir rezervinis klausimas – Seimo nutarimo dėl komitetų sudėties patvirtinimo pakeitimo projektas. Ar galime mes po šių trijų trumpų klausimų, po kiekvieno iškart, ir balsuoti? (*Balsai salėje*) Gerai, galime taip sutarti? Tikrai balsavimas bus anksčiau negu... na, arba jis ir bus 16 val. 30 min., galime taip padaryti. Pristatome visus klausimus ir 16 val. 30 min. balsuojame.

16.00 val.

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490 (*pateikimas*)

Kviečiu darbotvarkės 2-11 klausimą – Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo projektą – pristatyti gerbiamą R. Karoblį. Pateikimo stadija. Prašom.

R. KAROBLIS. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, leiskite pristatyti Lietuvos Respublikos ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo projektą. Po svarstymo, tikiuosi, jisai pavirs į Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo naująją redakciją. Rusijos agresija prieš Ukrainą ir pasikeitusi geopolitinė situacija iš esmės pakeitė sankcijų taikymo pobūdį, apimtį tiek jų įvairovės, tiek subjektų, kuriems taikoma, atžvilgiu, tiek sektorių, kuriems taikoma, aspektais. Atsirado tikrai didžiulis poreikis pasižiūrėti į sankcijas, jų įgyvendinimo mechanizmus, įgyvendinančius subjektus naujai. Mokomės patys, bet mokosi visa Europa ir visos Europos Sąjungos šalys narės. Reaguojant į šiuos pasikeitimus būtent ir būtina peržiūrėti sankcijų įgyvendinimo modelį Lietuvoje.

Įstatymo priėmimo tikslai yra du. Pirmas. Papildyti nuostatomis dėl laikinojo administratoriaus juridiniams asmenims ir turtui, kuriam taikomos sankcijos. Ir antras. Patikslinti reglamentavimą dėl tarptautinių sankcijų koordinavimo ir įgyvendinimo, įskaitant jų priežiūrą. Pagrindiniai pakeitimai būtų, kad būtų papildyta nuostatomis dėl laikinojo administratoriaus juridiniams asmenims ir turtui, kuriam taikomos sankcijos, esant svarbioms ekonominėms, socialinėms priežastims, taip pat rizikos ekologijai. Numatomas institutas yra analogiškas bankroto administratoriaus procedūroms, tačiau būtent laikinojo administratoriaus skyrimo tikslas skiriasi nuo bankroto – ten tikslas yra vykdyti bankroto procedūras, čia yra išsaugoti įmonę, išsaugoti darbo vietas, kad galėtų dirbti kiek galima normalesnėmis sąlygomis.

Antra. Siūloma sankcijų įgyvendinimo modelį papildyti išaldyto turto realizavimo institutu. Pavyzdžiui, nekilnojamojo turto pavertimas piniginėmis lėšomis, kai turtas greitai genda ar jo saugojimo išlaidos viršija jo prekinę vertę. Lėšos, realizavus turtą, būtų saugomos depozitinėje sąskaitoje.

Trečias. Per pastarąjį mėnesį Europos Sąjungai įvedus neregėto masto sankcijas Rusijai ir Baltarusijai, Lietuvoje pradėjus jas įgyvendinti pastebėta, kad būtina tobulinti ir efektyvinti sankcijų įgyvendinimo mechanizmą ir stiprinti tarpinstitucinį koordinavimą. Yra du pagrindiniai momentai. Sankcijas įgyvendina tiesiogiai įstatyme nustatytos institucijos – kol kas dauguma jų vykde priežiūrą. Tiesiog būtų harmonizuojama su Europos teisės taikymu, kur numatyta kompeten-

tinga institucija. Antras – koordinavimas, vienodos praktikos užtikrinimas ir sankcijų politikos formavimas per sankcijų koordinavimo komisiją, kuriai vadovautų Vidaus reikalų ministerija su aktyviu Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos dalyvavimu.

Ir ketvirtas punktas. Yra akcentuojamas Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos vaidmuo įgyvendinant sankcijas. Ši institucija jau dabar... Na, dauguma sankcijų yra finansinės ir jau 90–95 % darbų atliekama šios institucijos. Funkcijų pastiprinimas pirmiausia susijęs su naudos gavėju ir su juo susijusių fizinių ir (ar) juridinių asmenų identifikavimu.

Klausimai yra svarbūs, klausimai yra skubūs. Siūlome, kad laikinojo administratoriaus institutą reguliuojančios nuostatos įsigaliojotų iš karto nuo įstatymo ir reikalingo proceso priėmimo, įskaitant ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos vaidmenį. O kitos konkrečiai su sankcijų įgyvendinimu susijusios nuostatos įsigaliojotų po tam tikro laiko, kadangi dar reikėtų parengti šių nuostatų įgyvendinimo mechanizmą, kurį tvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Tikiuosi vaisingo svarstymo ir priėmimo. Yra prašymas, atsižvelgiant į skubą ir klausimo aktualumą, kad įstatymas būtų priimtas skubos tvarka. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gana daug Seimo narių. Pirmas klausia G. Paluckas. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas pranešėju, iš tiesų mes stengiamės išlaikyti darbo vietas ir gauti kuo mažesnę neigiamą socialinę ekonominę regioninę poveikį, tačiau tai iš dalies prieštarauja sankcijų tikslams, tai yra sumažinti naudą arba užkardyti naudą galutiniam naudos gavėjui. Jeigu galite, šiek tiek praskleiskite įstatymo taikymo niuansus. Jeigu mes turime nepasikeitusį galutinį naudos gavėją, tai yra akcininkų struktūra yra nepakitusi, ir bus priimami sprendimai, pelno ir nuostolių ataskaitų tvirtinimai, dividendų skirstymai ir panašiai, ir panašiai, koks čia laikinojo administratoriaus vaidmuo? Ar jis priims tuos sprendimus, ar čia kas kitas tą darys, ar nebus atliekami šitie veiksmai? Galų gale, jeigu laikinasis administratorius atliks šias funkcijas ir dirbs gerai, uždirbs įmonė pelno, kur visa tai nukeliaus atėjus laikui, jeigu sankcijos bus panaikintos arba ne, ir panašiai? Dėl taikymo šiek tiek praskleiskite. Ačiū.

R. KAROBLIS. Labai ačiū. Tikrai logiški klausimai, bet truputį futuristiniai klausimai. Ne, tai teisingai, teisingai. Iš tikrųjų šiuo metu niekas negali pasakyti, kokia bus tolesnė eiga, kokia bus areštuoto, sankcionuoto turto ateitis. Dabartinis tikslas, kad būtų įvedamos sankcijos, turtas išaldomas ir sankcijų galiojimo laiku, kol bus priimti sprendimai Europos Sąjungos ar platesniuose ratuose, tas išaldymas ir būtų paliktas kol kas, iki atskirų sprendimų. Taigi jūsų minėtas pavyzdys, jeigu įmonė dirba ir uždirba pelno, natūralu, yra apskritai turto klausimas. Idealiu atveju būtų gerai, kad Europos Sąjunga ir plačiau, kartu su panašiai mąstančiomis šalimis priimtų sprendimą dėl šio turto konfiskavimo.

Kalbant apie konkrečios įmonės akcijų pardavimą per aukcioną arba kaip *minimum* dividendų, gautų per tą laiką, kol sankcijos galioja, bent jau konfiskavimą, savaime aišku, ateitis priklausys nuo tolesnės eigos, bendradarbiavimo šioje srityje su partneriais ir bendrų sprendimų. Dabar tikslas yra būtent išsaugoti darbo vietas ir tikrai nežudyti įmonės, kuri gali duoti pelno, įskaitant, kad tas pelnas galėtų būti panaudotas Ukrainai atstatyti.

Ar tolesnė konkrečių įmonių veikla prieštarautų sankcijų tikslui ir idėjoms? Manau, kad ne, nes sankcijos yra susijusios, yra taikomos naudos gavėjams. O jeigu mes juos izoliuojame, yra areštuojamos sąskaitos atitinkamai su pinigais, jeigu dėl tam tikrų priežasčių parduodamas turtas, pinigai įnešami kaip depozitas, ar jeigu veikia įmonė, kurios lėšos jau yra išaldytos, yra pagrindinės ir yra naujo pelno, jeigu tai yra atribojama nuo naudos gavėjo, sankcionuoto asmens, tai ir atitinkamai ateityje priimamais sprendimais, ką su tais pinigais ir turtu daryti, manau, tikrai absoliučiai neprieštarautume sankcijų esmei.

PIRMININKAS. Dėkui. Primenu, klausti – minutė, atsakyti – dvi. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, iš tikrųjų mūsų tikslas yra, kad įmonė, kuri šiandien yra... tiesiog negali, išaldytos jos sąskaitos, kad pradėtų savo veiklą ir, kaip sako, pradėtų dirbti normaliai, galėtų galbūt ir uždirbti. Jūs dabar... Kalbame mes kaip ir bankroto administratoriai, čia, sakysime, paskiriame laikinąjį administratorių, tai viskas man yra aišku. Bet man jūs pasakykite, kokias funkcijas atliks laikinasis administratorius? Jūs labai gražiai parašėte: „atlikti apdairiai ir sąžiningai“. Daugiau apie funkcijas nieko nematau.

Antras mano klausimas. Įvardinkite, koks bus nustatomas darbo užmokestis ir kas nustatys tą darbo užmokestį, kokio dydžio? Aš manau, iš „Snoro“ banko esame pasimokę. Ar bus sudaroma, sakysime, valdyba ar panašiai? Kokia dar priežiūra bus, be laikinojo administratoriaus? Ačiū.

R. KAROBLIS. Įstatyme yra jūsų minėti aspektai, tai yra kvalifikacijos atitikimo ir reputacijos reikalavimai. Tai yra pirmas dalykas. Taip, jo tikslas bus ir bus... sudaryta sutartis būtų. Sutartis turėtų būti individualiai, priklausomai nuo konkrečios įmonės veiklos, ir ją sudarys Finansų ministerija. Čia jos kompetencija bus. Pagrindinis tikslas yra, kad įmonė veiktų ir būtų išlaikytos darbo vietos.

O kiti dalykai dėl atlyginimo ir panašių dalykų, tai vėl... Kadangi sprendimai tokiais atvejais turės būti skubūs, bus sprendžiama atsižvelgiant į rinką. Būkime atviri, tokio pobūdžio administratorių tikrai bus ne per daugiausia. Ir tikrai arba viešųjų pirkimų būdu, ar kitomis supaprastintomis procedūromis, atsižvelgiant į ankstesnes praktikas, kurių jau yra buvę, tokiu atveju reikės ieškoti administratoriaus. Savime aišku, kartu ir komandos, kuri padėtų administratoriui vykdyti funkcijas. Natūralu, pagal sutartį prižiūrėtų administratorių paskyrusi institucija, šiuo atveju – Finansų ministerija. Tai būtų turbūt tiek. Pagrindiniai atsakymai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia V. Fiodorovas. Prašom.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Mano irgi keli klausimai dėl to paties laikinojo administratoriaus. Ar aš gerai suprantu, kai jūs projektavote šį projektą, rengėte projektą, kad laikinąjį administratorių jūs numatote daugiau kaip žmogų arba įmonę, kuri prižiūrėtų ir prižiūrės, ir užtikrins, kad sankcijos ir visi apribojimai, kurie yra taikomi, tarkime, asmeniui ar įmonei, tikrai būtų įgyvendinami. Šiuo atveju, kad pelno ar ten kokių nors pajamų iš įmonės, naudos iš įmonės negautų sankcionuojamas asmuo.

Ar vis dėlto tas administratorius bus kaip ir įmonės vadovas arba koks nors įmonės valdymo organas ir priiminės sprendimus? Ar rengdami projektą numatėte, kas atsitiks su esamais vadovais, kurie turi patirties, turi visus procesus numatę ir visa kita?

Ir taip pat, nes vis tiek rengėte projektą, skaičiavote, žiūrėjote, nes laikas yra labai svarbus, kaip manote, ar greitai galėtų būti, jeigu, aišku, Seimas apsispręs ir patvirtins šį projektą? Kaip greitai galėtų tie laikinieji administratoriai tose įmonėse, kurios šiandien negali veikti, atsirasti?

R. KAROBLIS. Aš atsakysiu į paskutinį, trečiąjį, klausimą, kaip tie administratoriai turėtų veikti, kokiais pagrindais. Realiai pagrindai yra analogiški bankų administratoriams, tai yra „Snoro“ patirtis ir visi... Tai yra veikiama greitai, samdomas administratorius, taip, už rinkos kainą, kuri yra ir tenai. Kitų stebuklų mes nerasime. Didžioji Britanija ir kiti ėjo kitais mechanizmais, sakykime, pagal patikėtinių institutą. Mes neturime. Tai yra pats greičiausias institutas.

Toliau dėl funkcijų. Tai priklausys būtent nuo institucijos, kuri skiria administratorių. Administratorius... Aišku, turės būti atitinkama analizė. Ar tai atitiks priežiūros funkcijas, ar taps administratoriaus vadovu, pakeistų generalinį direktorių, bet, savime aišku, administratoriui tai būtų... Jeigu įgyvendintų įmonės vadovo funkcijas, jis turėtų teisę pasitelkti esamą komandą arba rinktis kitą komandą, atsižvelgdamas į esamas visas rizikas, rinkos technologinių procesų išmąymą ir panašius aspektus. Tai būtų tie pagrindiniai aspektai ir dėl tolesnės veiklos.

PIRMININKAS. Dėkui.

R. KAROBLIS. Greitis yra ir tikslas yra, kad įstatymas įsigaliotų kiek galima greičiau, kad būtų kuo greičiau priimamas, kiek greičiau, jei atitiktų tas sąlygas, aktyvuojamas šis institutas. Taip, kuo greičiau, įskaitant kiek galima supaprastintas procedūras, sakykime, viešieji pirkimai ir panašios procedūros, taip pat administratoriaus paieška ir skyrimas.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, tikrai aš manau, kad politikai pritars šiam įstatymo projektui, bet man kai kada keista klausytis, kai kalbame apie dividendus arba pelną, tai lygiai tas pats, jei kalbėtume apie briedį, kuris dar miške bėgioja, ir jo dalybas. Mano klausimas būtų toks: vis dėlto sankcijos yra pritaikytos turtui, o tokios bendrovės dirba, kaip jūs žinote, su skolintomis lėšomis daugiausia, naudoja paskolas, nes yra didelės bendrovės. Kokia būtų jūsų nuomonė dėl santykių su bankais, ar valstybė suteiks tam tikras garantijas, nes žinote, kad be apyvartinių lėšų ekonominės veiklos yra neįmanoma vykdyti, tegul būna ten laikinasis administratorius arba pats geriausias vadybininkas. Ačiū.

R. KAROBLIS. Auksinio atsakymo šiuo atveju neturiu, kaip jūs ir pats suprantate. Dėl bankų veiklos, aišku, bankai labai stipriai žiūri į reputacinius dalykus, galų gale ir jų praktika nėra vieninga, bet čia bus jau administracijos klausimas – susidėlioti klausimus, kaip bus su šiomis paskolomis, ir kito sprendimo nėra. Kita vertus, administratoriaus instituto paskyrimas jau reiškia valstybės intervenciją ir būtent tas tikslas, o bankai labiausiai baiminasi būtent sąsajų su naudos gavėju, kuris sankcionuojamas sąraše. Na, tai yra pagrindas administratoriui dirbti toliau ir tęsti kontaktus su bankais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų laikas baigėsi. Dabar dėl motyvų. Ačiū, gerbiamas vice-ministre. Motyvai už, kalbės V. Fiodorovas. Prašau.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, pirmininke. Aišku, dėkui ir pranešėjui. Tikiuosi, kad ne visos patirtys, kurios buvo pritaikytos, bus taikomos ir šio įstatymo taikymo patirčiai ir visa kita. Bet vis tiek noriu padėkoti visiems, kurie tikrai į tą aktualią darbuotojų problemą, į įmonių, kurios yra sankcionuojamos, darbuotojų prašymą atkreipė dėmesį, tikrai pakankamai skubiai reagavo, parengė projektą, ir aš tikiuosi, kad šiandien Seimas pritars ir skubos tvarka mes galėsime šiuo klausimu tikrai pajudėti. Kaip ir minėjau, svarbiausia čia, Lietuvoje, dirbantys, gyvenantys žmonės, tikrai susiję su darbo vietomis. Kviečiu visus kolegas palaikyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš norinčių kalbėti nėra. Tada apsispręsime, kaip ir sakėme, balsavimo laiku, jis už keliolikos minučių, labai greitai.

16.18 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-992 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 63 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-992. Kviečiu L. Kasčiūną pristatyti įstatymo projektą.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai jums ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Truputį girdėjau, kad kai kuriose frakcijose jau kilo daug diskusijų, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas vėl kažką uzurpuoja. Nieko tokio iš tikrųjų nėra.

Šiuo projektu mes siekiame patikslinti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto veiklos kryptis, kadangi dabartinis jų išdėstymas yra pasenęs ir nebeatitinka realijų. Projekto rengimą inicijavome pasitarę komitete, pasirašė beveik visi Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai, dėl užimtumo ir kovos už energetinę nepriklausomybę nėra tik ministro D. Kreivio parašo. Pavyzdžiui, dabartinėje Statuto 63 straipsnio redakcijoje yra nustatyta, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarsto projektus Vidaus reikalų ministerijos Specialiųjų tyrimų tarnybos klausimais. Tačiau, man atrodo, visiems akivaizdu ir suprantama, kad statusas yra pasikeitęs ir ši įstaiga seniai nebėra prie Vidaus reikalų ministerijos. Turime tokį dokumentą kaip Nacionalinio saugumo strategija, mums, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui, labai svarbų dokumentą, ir juo remtis irgi reikia Seimo statute. Todėl mes ir teikiame įvairias Seimo statuto pataisas būtent tokiu bloku, susijusiu su Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto veikla.

Projektu siūloma įtvirtinti NSGK veiklos kryptis svarstant tuos klausimus, kurie iki šiol visada svarstomi NSGK kaip pagrindiniame komitete tais atvejais, kai Seimas dalyvauja pareigūnų skyrimo procedūroje, tai yra skiriant VSD, STT vadovus, taip pat skiriant kariuomenės vadą. Tas pats pasakytina ir apie gynybos atašė, kurie skiriami NSGK pritarimu pagal Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 42 straipsnio 3 dalį.

Taip, mes matėme ir gautas Teisės departamento pastabas. Gavome žodinių pastabų iš kai kurių komitetų pirmininkų, todėl mes nusiteikę labai dalykiškai, draugiškai. Suprantame, kai komitetas šiek tiek apibrėžia savo kryptis, galbūt gali viena nedidele kojos dalimi, pėdos dalimi įlipiti į kokio nors kito komiteto erdvę, bet kadangi autoritetingas Teisės ir teisėtvarkos komitetas bus pagrindinis, žinodami jo tokią ištikimybę įstatymo raidei ir griežtumą, ypač dabar matydami Juliaus žvilgsnį, besiskverbiantį į mane, suprantame, kad mes iš tikrųjų viską sudėliosime taip, kad esminius dalykus turbūt pakeisime. O kur jau mes matysime, kur jūs manote, kad mes čia kažkur per daug kažko norime, tai ir galėsime kartu išbraukti. Pavyzdžiui, matau, ir krašto apsaugos mi-

nistras užsirašęs paklausti turbūt ne tik šiaip apie aktualijas, bet ir dėl Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie KAM'o direktoriaus paskyrimo.

PIRMININKAS. Jūs turite pristatyti savo projektą, o ne spėti ateitį.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš pristatau. (*Plojimai*) Taigi iš esmės AOTD direktorius skiriamas be Seimo dalyvavimo, tačiau tai yra žvalgybos institucija, o komitetas atlieka abiejų žvalgybos institucijų parlamentinę kontrolę.

Labai jums ačiū už mielą pastabą, gerbiamas Pirmininke pavaduotojau. Visus labai raginu pritarti po pateikimo, o po to dirbsime išsijuose komitetuose. Ačiū.

PIRMININKAS. Visada prašom, gerbiamas pirmininke.

Klausimų turi keletas Seimo narių. Pirmasis – G. Paluckas. Jo salėje nematau. Tada klausia J. Sabatauskas. Salėje matau, bet visiškai kitoje pusėje, negu sėdi gerbiamas G. Paluckas. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, pažiūrėjau ne tik jūsų įstatymo projektą, lyginamąjį variantą, bet ir aiškinamąjį raštą, kuriame nieko neparašyta, kodėl jūs norite atlikti parlamentinę kontrolę ne tik tų įstaigų, kurias ir taip kuruojate dabar ir atliekate parlamentinę kontrolę, tokių kaip STT, Valstybės saugumo departamento ar krašto apsaugos sistemos, bet ir Vidaus reikalų ministerijos statutinių įstaigų. Dabar jūs pasigedote, kad kažkodėl neatliekate, bet aiškinamajame rašte nepaaiškinate, kodėl jūs norite. Aš jau nekalbu apie laikino tiesioginio valdymo savivaldybėse įvedimą. Taip, jūs šiandien pagal Statutą tai atliekate, teikiate savo išvadas karo padėties atveju, bet jūsų turbūt netenkina vien karo padėtis, norite ir kitais atvejais, pavyzdžiui, kai savivaldybė neišsirenka Kontrolės komiteto vadovo, nepaskiria arba nesuformuoja kitų struktūrų.

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Šitie pakeitimai niekaip neaptarti aiškinamajame rašte. Kodėl?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Mielas Juliau, aišku, visą laiką reikia tobulėti, taip pat ir rengiant įstatymų projektus. Šiuo atveju taip, matyt, ne viskas yra aptarta aiškinamajame rašte, bet jūs puikiai žinote, kad galutinis produktas gimsta po rimtų diskusijų komitetuose. Kaip ir minėjau, mes tikimės, jeigu po pateikimo bus pritarta, būsime papildomas, kai kur ir patys padarysime daugiau namų darbų, tada jau projektas keliaus pas jus, o jūs savo tikrai kvalifikuota, akyla akimi nepraleisite tokių įvairių klausimų.

Dėl VRM struktūros noriu atsakyti. Ir šiandien Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas atlieka parlamentinę kontrolę pirmu numeriu Valstybės sienos apsaugos tarnybos, kuri šiais metais ypač sustiprėjo, Viešojo saugumo tarnybos. Kitais klausimais, pavyzdžiui, dėl policijos, mes esame turbūt antras numeris, lyginant su jūsų komitetu, kuris pirmiausia yra kuruojantis.

Kitas dalykas. Mes, matyt, dar svarstymo stadijoje išsiaiškinsime, aš tikrai nematau čia kokių didelių problemų, kaip ir su Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetu dėl tiesioginio valdymo niuansų. Mes tuos dalykus išspręsime. Norime tiesiog tikslumo, aiškumo, bet jokių būdu nelįsti ten, kur ne mūsų daržas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Anušauskas. Prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Nors mėgino atspėti ateitį, neatspėjo, turiu pasakyti. Norėjau apie kariuomenės vado skyrimo procedūrą paklausti, nes Teisės departamentas gana aiškiai reglamentuoja Seimo pritarimo kariuomenės vado skyrimui procedūrą. Kaip tai vyksta? Šiuo atveju sunku pasakyti, kaip išipaišytą ta poziciją, jeigu ji liktų tokia, kokia dabar įvardinta išvada, o tada aš galėčiau pasakyti, kad Krašto apsaugos ministerijoje yra daugiau departamentų, dėl kurių vadovų galima pateikti nuomonę, bet Teisės departamentas labai aiškiai suformulavo savo išvadoje. Kaip ketinama ir ar ketinama atsižvelgti į Konstitucijos 76 straipsnį?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Visgi, ministre, atspėjau. Truputį apie kariuomenės vadą, po to apie AOTD. Tai yra žvalgybos institucija. Mes vykdome žvalgybos parlamentinę kontrolę, todėl lyginimas su kitais departamentais yra visiškai neadekvatus, tai čia mano atsakymas.

Bet aš esu pasiruošęs šiuo klausimu kalbėtis, lauksime jūsų pastabų ir komitete mes tikrai galėsime į jas atsižvelgti. Šiuo atveju aš tikrai esu pasiryžęs kalbėtis, nes mes turėjome istoriją dėl AOTD, turėjome tokią, ne mūsų kadencijoje, bet ji buvo. Mano požiūriu, didesnis komiteto daly-

vavimas būtų, pavyzdžiui, išsklaidęs visas abejones. Ieškome variantų, jeigu jūs nematote, kad galimybių yra, galime to nedaryti. Bet jeigu yra, aš manau, kad reikia tai padaryti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir A. Sysas taip pat turi klausimą. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Klausau jūsų ir stebiu jūsų veiklą, sveikinu – jūs labai aktyviai dalyvaujate, bet noras, taip sakant, šiek tiek uzurpuoti daugiau teisių, čia yra toks žmogiškas noras turėti valdžios. Čia ne viena knyga apie tai parašyta. Mano keletas klausimų: kodėl iš pradžių nepadarėte namų darbų, paleidote įstatymą ir žiūrėjote, kokia bus reakcija? Reakcija bloga, tai sakote, kad dabar jau darysite namų darbus, atsižvelgsite, taisysite ir bus viskas gerai. Bet esminis klausimas, kas šiandien jums trukdo dirbti pagal veikiantį šio Statuto straipsnį?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū. Galiu jau atsakyti?

A. SYSAS (LSDPF). Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Mielas Algirdai, labai jums ačiū. Dėl namų darbų. Aš labai gerai atsimenu, kai Žmogaus teisių komitetas irgi pabandė apsibrėžti tiksliau savo funkcijas, veiklos kryptis, irgi turėjome daug įvairių dalykų, tai yra ir daug tokių klausimų, ar čia neuzurpuojame ir panašiai. Procesas vyksta, iš tikrųjų man netrukdo dirbti tas mandatas, kurį turime dabar, bet, kaip ir sakiau, vien jau tai, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba yra Vidaus reikalų ministerijos dalis pagal šį Statutą, tai jau reikia keisti. Gal mes tiek ir paliksime, gal po J. Sabatausko svarstymų mes gal tiek ir paliksime, aš nežinau. Sutarsime gal tik dėl tiek, o gal šiek tiek daugiau – patikslinsime kai kuriuos dalykus.

Namų darbai, progresas ir judėjimas į priekį yra nuolatinis mokymosi procesas, žmogus iš jūsų kairės pusės, ideologinės, yra apie tą mokymąsi daug kartų kalbėjęs. Matyt, tai reikia turėti omenyje. Besimokydami eisime į priekį. Vis dėto ačiū už dėmesį ir linkiu visiems kartu pritarti po pateikimo, po to dirbsime, tobulinsime.

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas komiteto pirmininke.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs atsakėte į visus klausimus. Norinčių kalbėti už nematau, prieš kalbės J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų šioje kadencijoje turbūt pirmą kregždę, bet anksčiau visą laiką būdavo taip, kad vienas komitetas nori perimti kito komiteto kompetencijos klausimus ir įstaigų, taip sakant, parlamentinę kontrolę. Turiu pasakyti, kad tokia praktika, kai mes svarstome vieno atskiro komiteto kryptis, yra labai ydinga. Aš manyčiau, kad turėtume svarstyti visų komitetų kryptis kartu, kad būtų kažkoks balansas. Kai svarstomas vieno komiteto krypties patobulinimas, kad ir nemažai, sakysim, tų patobulinimų tikrai yra sveikintini, tuo labiau kad susiklostė jau praktika, niekas neginčija, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstytų Valstybės saugumo departamento vadovo skyrimo ar parlamentinės kontrolės klausimą, ar Krašto apsaugos ministerijos Antrojo departamento ir kitus, STT klausimus. Bet paskui bandoma perimti ir kitą, kaip jau aš pateikiau tiesioginio valdymo pavyzdį, kai yra ne karo padėtis. Karo padėties atveju iš tiesų prasminga.

Todėl aš siūlau tokiam projektui nepritarti, bet grįžti prie to. Raginčiau Valdybą galbūt sukurti darbo grupę dėl visų komitetų krypties peržiūrėjimo. Turbūt visuose komitetuose mes rasime tokių atgyvenų, kaip čia pateikė komiteto pirmininkas, kaip kad Vidaus reikalų ministerijos Specialiųjų tyrimų tarnyba. Taip, čia tai užsilikę iš anksčiau, šią vietą galima keisti, bet po šia priedanga perimti ir kitų komitetų funkcijas turbūt nederėtų.

PIRMININKAS. Dėkui, motyvai išsakyti, apsispręsim balsavimo metu.

16.30 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu į tribūną J. Sejonienę pateikti įstatymo projektą Nr. XIVP-702. Prašom.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Projektą iš tiesų teikia Smurto ir saugumo prevencijos komisija. Ne kartą svarstėme komisijoje klausimą dėl mobingo sveikatos priežiūroje. Aišku, sritis nėra išskirtinė ta prasme, kad ne tik asmens sveikatos priežiūros įstaigose dirbantys žmonės patiria mobingą, horizontalų, vertikalų, koks jis bebūtų, ar dėl natūralių, normalių santykių su pacientais, bet, matyt, ryškesnė negu kitose viešųjų paslaugų srityse. Iš tiesų žinome ne vieną rezonansinį atvejį, kuomet, deja, dėl tų priežasčių sveikatos priežiūros darbuotojai pasitraukė iš gyvenimo.

Kadangi Europoje Kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus diena yra minima kovo 12 dieną, komisija siūlo ir Lietuvoje minėti tą dieną. Manau, tai būtų ir motyvas, pirma, imtis priemonių, kad iš tiesų tokių situacijų... ir darbo sąlygos, ir atmosfera asmens sveikatos priežiūros įstaigose būtų geresnė, antra, matyt, tai būtų ir išsipareigojimas kas metus vykdyti parlamentinę kontrolę, stebėti, kaip ta problema yra sprendžiama.

Labai kviečiu palaikyti. Manau, kad tikrai padėtų mums ne tik tuomet, kai kas nors nusižudo, atkreipti dėmesį į šias problemas, bet nuolat kas metus monitoruoti ir iš esmės imtis priemonių.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Jūsų nori paklausti V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš, aišku, gerbiu ir suprantu tos dienos paminėjimo svarbą ir tų specialistų darbo svarbą ir patiriamą įtampą, bet turbūt mes rastume dar tūkstančius įvairiausių pavadinimų specialistų dienų ir panašiai. Ar tikrai mes turime tai numatyti įstatymu? Mes tikrai galime minėti tas dienas. Ką pakeis įrašymas į tą įstatymą? Mes tuomet pridėsime visų dienų, dar atsiras dešimt pasiūlymų. Man atrodo, tai yra jau perteklinis dalykas. Tikrai už tai, kad būtų galima minėti, paminėti, tai yra Europos kovos su smurtu prieš gydytojus ir asmens sveikatos specialistus diena. Ar būtina tai daryti įstatymu ir dėl to dar papildomai gaišti laiką?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Gerbiamas Vytautai, man atrodo, tą aš ir pasakiau. Tai būtų ir išsipareigojimas ne tik paminėti, bet ir spręsti problemą, ir monitoruoti, kaip ji sprendžiama ir kaip ta situacija keičiasi.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Galite grįžti į vietą salėje. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsime labai artimu metu.

16.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. lapkričio 19 d. nutarimo Nr. XIV-17 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1495 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Ir paskutinis rezervinis 3 klausimas, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Seimo komitetų sudėties patvirtinimo“ pakeitimo projektas. Pristatyti jį kviečiu pirmąjį pavaduotoją J. Razmą.

J. RAZMA (TS-LKDF). Laba diena, kolegos. Šiuo trumpu nutarimo projektu būtų įgyvendintas Tėvynės sąjungos frakcijos prašymas pakeisti vieną savo atstovą Ateities komitete. Vietoj L. L. Andrikenės ten darbuotųsi L. Pociūnienė.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų paklausti nėra norinčių. Labai ačiū. Kadangi jau yra balsavimo laikas, kviečiu grįžti į savo vietas. Dėl šio nutarimo projekto dėl motyvų nebuvo. Po pateikimo bendru sutarimu galime pritarti? Ačiū, pritarta.

Svarstymo stadija. Kalbėti nebuvo norinčių. Galime pritarti? Ir dėl motyvų taip pat. Galime pritarti po svarstymo? Galime. Pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Taip pat, manau, galime... Nėra norinčių kalbėti. Balsuojame dėl nutarimo priėmimo. Rezervinis 3 klausimas – dėl Seimo komitetų sudėties projekto Nr. XIVP-1495. Kas pritarė nutarimo projektui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate kitaip.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 94: už – 92, prieš nebuvo, susilaikė 2. Nutarimas priimtas. (Gongas)

16.36 val.

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame prie darbotvarkės 2-11 klausimo, tai yra Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto. Kviečiu balsuoti, ar pritarti po pateikimo.

Balsavo 99: už – 93, prieš nebuvo, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai buvo: pagrindinis – Užsienio reikalų komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų ir Ekonomikos komitetai. Buvo siūloma skubos tvarka. Prašom, K. Starkevičius per šoninį mikrofoną.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Mes pasitarėme tarp komitetų, jeigu Ekonomikos komitetas būtų pagrindinis, mes esame pasiruošę, nes čia skubos tvarka, norime, kad kuo greičiau būtų parengtas. Jeigu sutiks Seimas, tada siūlyčiau Ekonomikos komitetą.

PIRMININKAS. Supratau. Siūlomas dėl ekonominių ir kitų sankcijų Ekonomikos komitetas. Ir dar J. Razma. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų aš galbūt norėčiau patikslinti skubos prašymą. Jeigu numatytume, kad svarstymo data būtų šis ketvirtadienis, 14 diena, tikrai tokiu atveju skirti pagalbinius komitetus būtų sudėtinga. Aš pritariu, kad būtų tik vienas komitetas, tai yra Ekonomikos komitetas.

PIRMININKAS. Supratau. Yra toks siūlymas. Tai dabar, kolegos, matau, kad nėra vienybės šiuo klausimu salėje. Ar galime sutarti dėl Ekonomikos komiteto kaip pagrindinio? Galime? (*Balsai salėje*) Galime. Ne? Negalime. Gerai, balsuojame. Kas už siūlymą, kad Ekonomikos komitetas būtų pagrindinis, prašom balsuoti už, kas už Užsienio reikalų komitetą, balsuojate prieš. Kas už Ekonomikos komitetą – už, kas už Užsienio reikalų komitetą – prieš. (*Balsai salėje*)

Balsavo 99: už – 81, prieš – 18. Nuspręsta, kad pagrindinis komitetas yra Ekonomikos komitetas.

Dabar, kolegos, apsispręskime dėl papildomų komitetų. Dėl papildomų komitetų... Replika po balsavimo. Prašom.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, dabar ateis toks laikas, kai kitą kartą svarstysime, nežinau, žemės ūkio klausimus, pirmininkai ar kažkas susitars ir atiduos Europos reikalų komitetui ar atiduos Kultūros komitetui, ar Ateities komitetui svarstyti. Klausykite, nejuokinkite! (*Balsas salėje: „Nerėkite!“*)

PIRMININKAS. Gerai.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Užsienio reikalų ministerija visą laiką kuruoja sankcijas ir komitetas paprastai visus metus tai darydavo. Taigi, ponai, nereikia. O tai, kad yra priedėlis, tai taip ir būtų tada. Apie ką kalbame?

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Premjere, prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal aš galėčiau tokį trumpą komentarą. Juk čia yra svarstomas klausimas, ne kam nustatyti ir kokias sankcijas (tai yra mandatavimo Europos Sąjungos institucijose ir įvairiose tarybose klausimas), čia yra klausimas, kaip įgyvendinti tas sankcijas, kurios jau yra nustatytos. Ir tai yra institucinė sąranga, tam tikri administravimo mechanizmai, institucijų atsakomybė. Su visa pagarba Užsienio reikalų komitetui tikrai manau, kad Ekonomikos komitetas gali šitą klausimą kaip pagrindinis puikiausiai svarstyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, dėkui. Ir dar A. Butkevičius. Paskutinė replika, daugiau nebesuteiksiu.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Kadangi stovėjau, tai tikrai pritariu premjerės išsakytoms mintims. Tai bus pagrindinė diskusija, kaip įteisinti ekonominę veiklą atskirose įmonėse.

PIRMININKAS. Gerai. Gerbiami kolegos, dabar nusprendėme, koks bus pagrindinis komitetas. Jeigu mes pritarsime Vyriausybės siūlymui svarstyti skubos tvarka, ar būtų norinčių numatyti papildomus komitetus, ar galime pritarti, kad svarstome skubos tvarka ir svarstymo data yra balandžio 14 diena? Galime tam pritarti bendru sutarimu? Ne, negalima. Yra norinčių nustatyti papildomus komitetus. Prašau. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš vis dėlto siūlyčiau papildomu komitetu Biudžeto ir finansų komitetą. Aš manau, kad yra svarbus klausimas ir toks svarstymas turėtų būti numatytas. Mes

esame įsitraukę šį klausimą į rytojaus darbotvarkę ir tai tikrai neužtruks. Vis dėlto siūlyčiau numatyti papildomą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Ar papildomi komitetai tokiu atveju... Ekonomikos komitetas turėtų svarstyti kažkada po pietų. Bet ar čia realu? Žiūrėkite. Aš siūlau apsispręsti taip. Kadangi mes nusprendėme dėl pagrindinio komiteto, tai balsuojame alternatyviai. Jeigu mes balsuosime už, tai tik vienas komitetas ir liks, jeigu prieš, nustatysime papildomus komitetus ir kartu apsispręsimė, ar ta skubos tvarka dėl J. Razmos siūlymo balandžio 14 dieną yra galiojanti.

Gerai. S. Skvernelis. Prašau.

S. SKVERNELIS (DFVL). Aš norėčiau pasiūlyti pritarti M. Majausko kandidatūrai į Audito Rūmus ir tada nebus problemų, nekels jokių problemų Mykolas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerai. Paskutinė replika – A. Sysas. Būsime visi...

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš palaikau Sauliaus pasiūlymą. Pagal mūsų Statutą niekas šiandien nedraudžia visiems komitetams svarstyti. Kokia čia problema dabar? Mes negalime uždrausti kam nors svarstyti įstatymo projektą, jeigu jis nori.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū. Gerbiami kolegos, mano siūlymas yra toks: balsuojame dėl svarstymo skubos tvarka ir svarstymo balandžio 14 dieną. Jeigu nuspręsimė už, natūralu, kad Ekonomikos komitetas bus pagrindinis, o kiti svarstys pagal norą. Jeigu nubalsuosime prieš, tada svarstysime, kokius numatyti papildomus komitetus. Kviečiu apsispręsti dėl skubos tvarkos ir svarstymo datos. Balsuojame alternatyviai. Kas už, balsuoja už skubą ir svarstymą balandžio 14 dieną, kas prieš, vadinasi, jums kažkas netinka.

Balsavo 99: už – 90, prieš – 9. Vadinasi, klausimas svarstomas skubos tvarka. Pagrindinis komitetas yra Ekonomikos komitetas ir svarstymo data yra balandžio 14 diena. Ačiū, pasitreniravome balsuodami.

16.44 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 63 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-992 (pateikimo tęsinys)

Dabar galime toliau balsuoti dėl 2-12 klausimo – tai Seimo statuto 63 straipsnio pakeitimo projektas, jį pristatė gerbiamas L. Kasčiūnas. Kas už – už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 92: už – 51, prieš – 3, susilaikė 38. Po pateikimo pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – TTK, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar pritariame tam? Galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.45 val.

Atmintinų dienų įstatymo Nr. VIII-397 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-702 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Atmintinų dienų įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti dėl pateikimo.

Balsavo 97: už – 68, prieš – 1, susilaikė 28. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 10 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Tuo mūsų šios dienos balsavimus ir baigėme. Kviečiu registruotis. Registruojamės.

Replika po balsavimo – R. Šarknickas. (*Balsai salėje*) Prašau, jūs galite išnaudoti registracijos laiką.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Tiesiog mano balsas buvo už, o ne susilaikiau. Ačiū.

PIRMININKAS. Supratau. Įskaitykime Roberto balsą už.

Gerbiamieji kolegos, skelbiu balandžio 12 dienos (antradienio) vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 156 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos. Pradedame balandžio 14 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 113 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 14 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gerą rytą, gerbiami kolegos. Tiesiog matydama, kaip vyko Seniūnų sueiga ir kad dingio iš darbotvarkės vienas projektas, norėčiau Seimo Pirmininkės paklausti: o kodėl ponui E. Šileikiui yra taikoma kita tvarka negu paprastai teisėjams, kurie iš Konstitucinio Teismo eidavo ir būdavo skiriami į kitus teismus? Mes niekada netikrindavome sveikatos pažymų.

Kitas dalykas. Būtų labai smagu, jeigu nurodytumėte teisės aktą, kuris Seimui suteikia asmens duomenų valdytojo ar tvarkytojo teises tvarkyti ir gauti teisėjų sveikatos pažymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama kolege. Visų pirma atsakymai buvo pateikti Seniūnų sueigoje. Aš galiu tik pakartoti, kad yra įprasta tvarka, jos, mano žiniomis, šiuo atveju nebuvo laikomasi, tačiau aš norėčiau pakviesti Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką gerbiamą S. Šedbarą pakomentuoti.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, ne Seimas yra duomenų tvarkytojas, tačiau šią informaciją turi gauti Nacionalinė teismų administracija, turi gauti Teisėjų taryba. Kadangi šiuo atveju atranka nėra taikoma, tuo turėjo pasirūpinti pati prezidentūra. Mano žiniomis, iki šiol, kadangi aš domėjausi taip pat, kai iškilo tas klausimas, ir Teisėjų taryboje, ir Nacionalinėje teismų administracijoje, Nacionalinė teismų administracija teigia, jog jie paragino pretendentą atlikti šią pareigą, nes Teismų įstatyme yra pareiga prieš tampant teisėju ir kas penkeri metai pereiti medicininę apžiūrą. Pretendentas Nacionalinės teismų administracijos pranešimu yra informuotas, tačiau iki šiol tos pareigos neatliko. Štai ir viskas. Ne Seimui. Seimas nėra duomenų apsaugos subjektas, tačiau bendroje procedūroje tas dokumentų paketas turėjo būti pateiktas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, kadangi nėra dėl darbotvarkės prašymų, siūlau pritarti jai bendru sutarimu. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju. Pritarta darbotvarkei bendru sutarimu.

10.03 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-321(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-321(2). Priėmimo stadija. Vienas straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi dėl šio projekto apsispręsimė balsuoti numatyta laiku. Tik primenu, gerbiami kolegos, kad balsavimas numatytas nuo 11 val. 20 min.

10.04 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2). Priėmimo stadija. Norėčiau pakviesti gerbiamą A. Pocių, kad trumpai pristatytų komiteto išvadas dėl Teisės departamento pastabų.

Priėmimas pastraipsniui. Dėl 1, 2, 3, 4, 5, 6 straipsnių nėra gauta pasiūlymų. Ar galime jiems pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 7 straipsnio yra gautos trys Teisės departamento pastabos. Ar galėtumėte labai trumpai komiteto nuomonę dėl jų pristatyti?

A. POCIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kaip žinote, šie įstatymo pakeitimai priimami būtent skubos tvarka, nes Lietuva tikisi, kad atvyks papildomų NATO pastiprinimo pajėgų. Atvykus tiek amerikiečių, tiek vokiečių vienetams, jų treniruotėms kartu su Lietuvos kariuomene yra reikalingi poligonai. NSGK svarstė šiuos pasiūlymus. Teisės departamente faktiškai visiems siūlymams yra pritarta, todėl komitetas irgi prašo būtent skubos tvarka pritarti šiam įstatymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, ar galime 7 straipsniui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 8 straipsnio taip pat yra gauta viena Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime 8 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 9 straipsnio nėra gauta pastabų. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 10 straipsnio yra gauta viena Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti 10 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 11 straipsnio pastabų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 12 straipsnio yra gauta viena redakcinio pobūdžio Teisės departamento pastaba. Jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti visam 12 straipsniui? Dėkui, pritarta bendru sutarimu. Dėl 13 straipsnio pastabų nėra gauta. Taip pat yra šeši priedai. Jie nėra koreguoti. Ar galime viskam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai. Už norėtų kalbėti gerbiamas A. Anušauskas. Prašom, gerbiamas ministre.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šio įstatymo priėmimas yra svarbus valstybės gynybai, įgyvendina gynybos, atgrasymo strategiją. Atkreipiu dėmesį, kad poligono administraciniam ir kariniam įrengimui, reikalingos infrastruktūros objektų steigimui, aptarnavimui bus sukurta iki 100 darbo vietų. Besiribojančiose seniūnijose bus poreikis, be abejonės, ir maitinimo, laikino ir nuolatinio apgyvendinimo, statybos, teritorijų priežiūros srityse. Bus investicijų. Poligonas nėra tikrai teritorija, tai yra teritorija, į kurią investuojama, ir, be abejonės, tai prisidės ir prie vietos verslo skatinimo. Jau kitiems metams yra numatomos 26 mln. eurų investicijos ir jos bus iš esmės kasmet, kol galiausiai bus visa poligono infrastruktūra išvystyta. Siekiant padaryti mažesnę žalą esančioms saugomoms teritorijoms, visi su ekologija susiję darbai yra derinami su Aplinkos ministerija, Saugomų teritorijų tarnyba ir, be abejo, su kitomis suinteresuotomis šalimis. Kviečiu pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Gerbiami kolegos, iš tiesų svarbus projektas, nes šiaip Lietuvos gynybinių pajėgumų stiprinimas stringa iš esmės dėl to, kad mes neturime poligono. Bet klausydamas diskusijų apie tą poligoną noriu atkreipti dėmesį, kad iš tikrųjų čia trūksta skaidrumo. Tai vienas brangiausių Lietuvos gynybos projektų. Gerbiamas ministre, ką aš girdėjau iš jūsų pristatymo, tai Seimui net neįvardinama nei poligono vertė, nei atsakoma į klausimus. Aš jus vis dėlto kviesčiau daryti tą skaidriau, atsakyti ir apie vertes, ir kad Seimas galėtų stebėti, kas tie rangovai ir dalyviai. Noriu jums pasakyti ir priminti, kad vienas poligonas buvo sužlugdytas tik dėl to, kad trūko diskusijos ir su visuomene, ir Seime. Nelipkite ant to paties grėblio. Linkiu sėkmės įgyvendinant tą poligoną, bet kviesčiau daugiau skaidrumo. Tikrai nesiūlau dangstyti situaciją, nes Lietuvoje, kalbant apie pinigų panaudojimą krašto apsaugos sistemoje, trūksta skaidrumo ir jūs tą puikiai žinote, todėl, manau, vienas iš sėkmės faktorių yra atvirumas ir sąžiningumas.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tiesų ministras labai teisingai sudėliojo ir išsakė visus argumentus, kodėl šio įstatymo reikia, kad kuo greičiau atsirastų ši infrastruktūros detalė – Rūdninkų poligonas. Aš manau, kad mes visi vieningai balsuosime už šitą įstatymą, net ir Lenkų rinkimų akcijos atstovai, kurie savo pasisakymuose išreiškė nepritarimą, kad atsirastų toks poligonas. Tad kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dėl vedimo tvarkos – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos, nes negerai, kai lieka neatsakyti klausimai arba paskleista klaidinanti informacija. Pirmiausia, kokie rangovai, kai įstatymo nėra ir konkursai net nėra paskelbti, jų tiesiog nėra, nes įstatymas dar nepriimtas.

Antras dalykas. Minitė ankstesnius poligonus. Jie nebuvo įsteigti. Buvo tokia idėja, kurią buvo mėginta įgyvendinti buvusios Vyriausybės paskelbtose teritorijose, ten tūkstancius žmonių reikėjo iškeldinti. Jie nebuvo įsteigti. Aš tiesiog noriu pabrėžti, kad mes pradedame viską skaidriai, pradedame nuo teisės aktų, pradedame nuo įstatymo ir, be abejonės, toliau bus visi veiksmai. Žinoma, lėšos poligono infrastruktūrai, jų panaudojimas bus pristatomas ir Seimui, ir komitetams.

PIRMININKĖ. Matyt, dar ir V. Bakas norėtų replikuoti. Prašom, kolega.

V. BAKAS (DFVL). Taip, vieną sakinį. Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas pone ministre, kai yra įgyvendinami tokie projektai ir nešami į Seimą įstatymai, turi būti jau padaryti namų darbai. Mano šiandien klausimas ir didelės visuomenės dalies, kuriai rūpi saugumas, šio poligono vertė, – kiek tas poligonas kainuos, kokia jo sąmata? Tai yra vieša informacija ir demokratinėje valstybėje ji neturi būti slepiama. Todėl raginu kuo greičiau atsakyti į šiuos klausimus. Jūs vėluojate tai padaryti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai ir replikos išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

10.10 val.

Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2). Priėmimo stadija. Šį pakeitimą sudaro keturi straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Motyvai už ir prieš. Už norėtų kalbėti L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Iš tikrųjų aš pasisakau už, nes realiai žinome, kad kartais vaikas nori turėti savo tėvų ar senelių tautybę, susigražinti. Yra nemaža dalis gimusių užsienyje, sakysime, skirtingų tautybių, ir vaikas galvoja, kad jo turėtų būti kita tautybė. Kai sueina pilnametystė, tikrai teisinga, kad būtų galimybė jam pasikeisti ir pasirinkti tą tautybę, kuri jam priimtina. Aš tikrai sveikinu ir labai ačiū ministerijai, pateikusiai tokį projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. Žemaitaitis – motyvai prieš.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū. Palaukite, dabar civilinės būklės aktai. Mano galva, iš tikrųjų tokio projekto nereikėtų priimti, nes tai yra reali grėsmė mums kaip valstybei. Ir antras dalykas, aš manau, kad bus galimybė keisti vos ne kiekvieną savaitę ar kas dvi, kas tris savaites, bet, matyt, valdančioji dauguma yra vis dėlto nusprendusi tokį projektą teikti ir palaikyti. Lieka tikėtis, kad rugsėjo arba spalio mėnesį nereikės ateiti su nauju projektu ir stabdyti tokį dalyką. Bet aš dar kartą kviečiu balsuoti prieš.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku.

10.14 val.

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2) (priėmimas)

Lydimasis projektas, 1-4.2 klausimas – Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2). Projektą sudaro du straipsniai. Pasiū-

lymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu kiekvienam iš jų? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Balsuosime vėliau.

10.14 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1187(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1187(2). Priėmimo stadija. Du straipsniai. pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų už kalba A. Lydeka.

A. LYDEKA (LSF). Labai ačiū, gerbiama Pirmininke. Kadangi norinčių agituoti prieš šį įstatymą nėra, neišsiplėsiu, tik pakviesiu visus palaikyti ir balsuoti, nes Vyriausioji rinkimų komisija taip pat turi tokį teisinį reglamentavimą, kad savo posėdžius galėtų organizuoti tiek nuotoliniu būdu, tiek mišriu būdu, tiek ir, be abejo, susirinkę kontaktiniu būdu. Kviečiu palaikyti, balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsuosime vėliau.

10.15 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2). Norėčiau pakviesti gerbiama V. Juozapaitį, kad kolegoms pristatytų Kultūros komiteto išvadą. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Garbusis Seime, vakar, balandžio 13 dieną, Kultūros komitetas apsvaustė Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1463(2) ir bendru sutarimu pritarė šiam įstatymo projektui, įskaitant ir komiteto išvadas.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas komiteto pirmininke. Kolegos, dalyvauti diskusijoje užsirašiusių nėra, dėl motyvų užsirašiusių po svarstymo taip pat nėra, taigi apsispręsimė balsuodami.

10.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2). Kviečiu pranešėją Švietimo ir mokslo komiteto pirmininką gerbiama A. Žukauską, kad pristatytų komiteto išvadą. Tai yra svarstymo stadija.

A. ŽUKAUSKAS (LF). Gerbiamieji Seimo nariai ir narės, komitetas kovo 30 dieną svarstė šį klausimą ir bendru sutarimu pritarė vieninteliui komiteto siūlymui. Jokių nuomonių nepareikšta. Komiteto siūlomas nutarimo projektas gavo vienbalsį pritarimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

10.18 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1477 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1477. Pateikimo stadija. Kviečiu projektą pateikti pranešėją gerbiama J. Džiugelį.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Sveiki, mielieji kolegos. Iš tiesų labai norėčiau pasiūlyti trumpą įstatymo projektą, siūlantį išplėsti mokyklų funkcijas ir mokyklų taryboms suteikti daugiau demokratijos, kad būtų vis dėlto reglamentuotas naudojimasis mobiliaisiais telefonais mokyklose.

Šiuo metu 63 % mokyklų nėra reglamentavusios šio klausimo ir dėl naudojimosi arba nesinaudojimo mobiliaisiais telefonais sprendžia mokytojai. Mokytojai susiduria su tam tikrais iššūkiais, nereikalingais konfliktais ir panašiai. Aš noriu atkreipti dėmesį, kad šis įstatymo projektas nekalba apie jokių imperatyvių draudimus ar kokius nors neleidimus.

Mes tiesiog siekiame, kad kiekviena mokykla susitartų su mokinių, mokytojų ir kitų specialistų bendruomenėmis, ar jų mokykloje mobilieji telefonai, išmanieji laikrodžiai ir kitos išmaniosios priemonės yra leidžiamos, ar neleidžiamos. Kodėl to reikia? Mes turime tikrai didelį mokytojų krūvį. Mokytojai faktiškai turėtų užsiimti tiesioginiu savo darbu, tai yra mokyti vaikus, dėstyti pamokas ir panašiai, o ne malšinti konfliktus, susijusius su naudojimusi mobiliaisiais telefonais. Todėl yra toks trumpas įstatymo projektas. Aš tikrai mielai atsakyčiau į klausimus ir siūlyčiau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiama pranešėjui. Jūsų norėtų paklausti Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LVŽSF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiamas kolega pone Justai, viena vertus, jūs iškėlėte kaip ir paprastą problemą, ji niekaip nėra sureguliuota normatyviniais teisės aktais. Nei mokyklų pedagogai, nei moksleiviai nežino tvarkos, kaip mokyklos patalpose gali būti naudojami mobilieji telefonai, planšetės ar kitos komunikacinės priemonės. Jūs bandote užpildyti šią spragą.

Tačiau aš noriu jūsų paklausti. Pirmą, ar jūs vedėte reprezentacinę apklausą ar kokią nors kitą apklausą? Koks yra santykis tarp už ir prieš? Žinome, norime kuo labiau mokytojams mažinti nurodymus iš viršaus, kad jie patys spręstų. Ar jūs padėsite pedagogams, mokytojams savo sprendimu, ar trukdysite?

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Ačiū už klausimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad prieš kelis mėnesius dariau reprezentatyvią apklausą, bet apklausos klausimas buvo: ar vertėtų mokyklose drausti mobiliuosius telefonus? Absoliučiai didžioji dauguma palaikė draudimo sąvoką mokyklose ir išsiskaidė taip: maždaug 38 % pasisakė, kad reikėtų drausti įstatymu, virš 40 % pasisakė, kad tai yra mokyklų funkcija, visi kiti buvo skeptiškos nuomonės. Todėl šis įstatymo projektas vis dėlto kalba ne apie draudimą, bet apie apsisprendimą kiekvienai mokyklai. Kaip ir minėjau, 63 % mokyklų nėra niekaip reglamentavusios šio klausimo. Šita priemonė palengvins darbą mokytojams, nes mokytojai faktiškai galės vaikams pasakyti, kad arba galima nešti telefonus, arba negalima. Ir toks yra ne vieno arba kito mokytojo sprendimas, bet visos mokyklos bendruomenės sprendimas, jis mokinių ir tėvų turėtų būti gerbiamas. Juo labiau jeigu kam nors nepatinka, kad vienoje mokykloje, pavyzdžiui, būtų uždrausta naudotis mobiliaisiais telefonais, tiesiog galima pasirinkti kitą mokyklą, arba atvirkščiai.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, čia labiau, kaip suprantu, pataisa, kalbant apskritai apie mokyklos savivaldą. Aišku, šia tema būtų galima kalbėti, bet ir Teisės departamentas iš esmės parašė, kad jūs faktiškai visas sąvokas, susijusias su taryba, surašėte į vieną dalį, net ne straipsnį. Manychiau, kad tarybos svarba galėtų atsispindėti tam tikrame straipsnyje, išbrauktume iš kitų straipsnių pasikartojančius dalykus ir, tarkime, tuomet viskas stotų į savo vietas, nes tą Teisės departamentas parašė.

Bet aš kitą klausimą norėčiau dėl priemonių naudojimo. Ar tikrai ne per aukštai yra tarybos sprendimas? Pavyzdžiui, turbūt ne visi pedagogai naudoja tas priemones. Mes pripirkome planšečių, galbūt nenaudoja jų apklausoms ir kitiems reikalams, tačiau kai kurie mokytojai naudoja. Ar neužtektų pedagogų tarybos? Pedagogų taryba nuspręstų: tam mokytojui leidžiame, nes jis mokymo procese naudoja, kitose klasėse negalima turėti mobiliojo arba jo išsiimti, taip mes nesuardytume mokymo proceso. Suprantu, ne vietoje naudojama priemonė yra blogai, bet vietoje ir tinkamai naudojama yra gerai. Ačiū.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Dėl Teisės departamento išvadų. Mes šitą įstatymo projektą rengėme su Švietimo ir mokslo komitetu ir būtent siekėme į vieną straipsnį surašyti visus punktus, kurie dabar yra padrikai išmėtyti.

Dėl naudojimosi. Didelė dalis mokytojų šitam įstatymo projektui pritaria, nes jie turės realius svirtus ir nereikės kaip nors malšinti perteklinių konfliktų, nes mokyklos pačios gali apsispręsti, kaip elgtis. Toks atsakymas.

PIRMININKĖ. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Manau, kad tokie pakeitimai yra, sakyčiau, gana pigaus populiarumo vaikymasis. Pati valstybė perka planšetes ir paskui mes ieškome būdų, kaip uždrausti jomis naudotis. Na, mobilieji telefonai, planšetės, kas čia labai atskiria, tie dalykai jau sunkiai atskiriami. Kai sakoma, kad draudimams pritaria suaugę, tai aš norėčiau pasakyti kaip žmogus, kuris vaikų sferoje pradirbęs jau tikrai sočiai metų. Būdamas pediatras aš pasakysiu, kad suaugusiųjų draudimai vaikams yra tradicinis smurtavimo būdas.

Mano klausimas. Ar nemanote, kad tokiais sprendimais mes demonstruojame nepasitikėjimą mokytojais, mokiniais ir net pačiomis mokyklomis teigdami, kad jos pačios neras išeities, kaip tvarkytis su prietaisais mokyklose? Ačiū.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Mes tokiais sprendimais demonstruojame, jog siekiame, kad mokytojas iš tiesų taptų prestižine profesija ir kad mokytojas nebūtų policininkas, kaip yra dabar. Šiais sprendimais mes įtraukiame jaunimą į demokratinius procesus, nes apskritai viešoji diskusija dėl šio įstatymo projekto sulaukė ypač didelio jaunimo dėmesio. Tai yra ypač gerai, nes jaunimas taip pat turi žinoti, kad jie gali daryti įtaką savo valstybės sprendimams, politiniams sprendimams ir panašiai. Bet visgi aš kviečiu pritarti šiam siūlymui su argumentu, kad mokytojas neturi būti policininkas. Mokytojas turi būti prestižinė profesija.

PIRMININKĖ. Klausia K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Gera diena. Iš tiesų čia tokios diskusijos užvirė, atrodo, dėl gana paprasto klausimo. Turbūt niekas, na, mažai kas gali paprieštarauti arba pasakyti, kad telefonas, planšetė ar kitos techninės priemonės yra mokymo priemonės, kurių reglamentavimas gali lemti tai, kad jos kažkuria prasme dings iš mokymo proceso.

Bet aš norėčiau atkreipti dėmesį į truputėlį kitą aspektą. Viena iš mobiliųjų įrenginių, šiuo atveju telefonų, funkcijų yra perduoti informaciją. Vaikai nuolatos bendrauja su savo tėvais mobiliaisiais telefonais. Dabar klausimas būtų toks. Kaip užtikrinti operatyvų informacijos perdavimą tarp tėvų ir mokinių, pavyzdžiui, įvykus nelaimėi šeimoje, ar vaikui pranešti, kad jam įvyko nelaimė arba kad jis tiesiog blogai jaučiasi ir panašiai? Dėkui.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Atsakysiu šiek tiek plačiau. Be abejo, vaikai nepraras ryšio su savo tėvais, nes per mokytoją, per mokyklos administraciją ar panašiai jie tikrai galės bendrauti kaip nori. Dar kartelį atkreipiu dėmesį – tai nėra imperatyvus draudimas. Tai yra prašymas mokyklų bendruomenėms susitarti.

Noriu atkreipti dėmesį, kad Japonija, Prancūzija yra išvis uždraudusios mobiliuosius telefonus. Mes turbūt labai dažnai žiūrime, pavyzdžiui, į Japoniją kaip į švietimo, kultūros ir panašiai tokį etaloną ir panašiai. Štai yra priimti tokie sprendimai. Norėčiau atkreipti dėmesį, ši priemonė padės demokratijai, bet ne kažkokiam draudimui.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Mano panašūs klausimai, kuriuos uždavė kolegos L. Slušnys, E. Pupinis. Tos pastabos tikrai yra realios, tikslios. Taip pat nebūčiau linkęs pritarti. Norėjau jūsų paklausti. Ar šie pasiūlymai mokyklų taryboms turės įtakos mokyklų vadovams, kurie bus vertinami pasibaigus kadencijai galimai eiti vadovo pareigas kitą kadenciją? Įvertinimai gerai, labai gerai, ar jiems turės įtakos jūsų šie pasiūlymai? Ačiū.

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Jeigu įstatymas bus priimtas, ko gero, turės, jeigu mokyklos vadovas nepaisys įstatymo nuostatų. Vėl atkreipiu dėmesį, kad tai yra daugiau demokratijos mokyklose ir kvietimas bendruomenei susitarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas, skirtas klausti, baigėsi. Dabar motyvai po pateikimo. Už kalba K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Gali susidaryti įspūdis, kodėl aš kalbėsiu už šį įstatymo projektą, bet kalbėsiu už su išlyga, su sąlyga. Manychiau, turėtume pritarti šiam įstatymo projektui, bet tik tuo tikslu, kad jis atkeliuotų į Švietimo ir mokslo komitetą ir jame galėtume išspręsti ir daugiau dėmesio skirti būtent mokyklos arba mokyklų savivaldų klausimams: tiek mokytojų savival-

dos, tiek mokinių savivaldos, ir kas visa tai sujungia, tai yra mokyklos tarybos funkcijoms reglamentuoti.

Aš manau, kad Švietimo ir mokslo komitetas bus tinkama vieta, kur bus galima išgryninti šias funkcijas, sudarymo principus, kompetencijas ir kitus niuansus. Tuomet bus galima, sutelkus skirtingus įtraukiančius asmenis, vadinamuosius *steikholderius*, diskutuoti apie tai ir rasti tinkamus sprendimus, kuomet iš tiesų turėtų užsiimti mokyklos taryba, o kokias funkcijas derėtų palikti mokyklos administracijai. Nes jeigu mes suteiksime funkciją sukurti tvarką dėl techninių priemonių naudojimo, tai reikėtų matyti, sukurti ir kitokias tvarkas: ką dėti, ko nedėti mokiniams, kokia spalva dažyti pastatą ir panašiai.

Kviečiu palaikyti ir manau, kad Švietimo ir mokslo komitete rasime subalansuotus ir tinkamus sprendimus, kurie aprašys ir aptars mokyklos savivaldos sistemą. Netgi visą, sakyčiau taip. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš iš tiesų, nepaisant to, kad pritariu kai kurioms Kristijono išsakytomis nuostatomis, esu prieš tokias įstatymų nuostatas, ypač įstatymų nuostatas, nes man vis dėlto svarbiausias dalykas yra bendruomenės savimonės augimas, savimonės ugdymas ir pasitikėjimas žmonėmis. Gebėjimas susitarimus daryti, rasti tuos susitarimus man yra turbūt svarbiau negu bet kokia kita, sakysim, imperatyvi nuostata, ko turi nedaryti. Mes turime mokyti ieškoti susitarimų, mes turime sudaryti sąlygas tiems susitarimams, metodus pateikti mokytojams, kaip galima tą atrasti, netgi kaip galima panaudoti tas technologijas teigiama kryptimi, teigiamiesiems dalykams, o ne sukurti iliuziją, kad kas nors sukurs kokį nors stebuklingą mechanizmą, iš viršaus nuleis ir išspręs visas problemas. Man svarbiausia, kad mokyklos, vaikai ir mokytojai patys išminktų tokias problemas spręsti. Tai yra susiję ir su valstybės tvirtumu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Dėl vedimo tvarkos R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Aš ne visai dėl vedimo tvarkos, bet noriu patikinti kolegas, kad mokyklose visos tvarkos yra bendrosiose mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse. Jose numatyta, kaip vaikai maitinami, kaip organizuojamas poilsis per pertraukas ir taip toliau. Tame procese dalyvauja savivalda, tai yra mokytojai, tėvai, mokiniai, ir jie suranda kompromisus. Visos priemonės ir technologijos taip pat yra aprašytos tose taisyklėse, dėl jų surandama... Įtraukti į Švietimo įstatymą motyvuojant, kad reikia čia demokratiją kaip nors labiau skatinti... Švietimo įstatyme yra bendrosios mokyklos tarybos funkcijos, strateginiai dalykai, kuria linkme turi eiti mokykla, ir tokių tvarkų įrašyti į įstatymą, atskirų, nes jų yra be galo daug, nereikia, mano vertinimu.

PIRMININKĖ. J. Džiugelis.

J. DŽIUGELIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Mielieji kolegos, aš noriu akcentuoti: Nacionalinės švietimo agentūros gautais duomenimis, 63 % mokyklų niekaip nėra reglamentavusios šio klausimo ir tai yra terpė konfliktui. Aš taip pat labai norėčiau, kad bendruomenės pačios susitartų, kaip kalbėjo gerbiamas kolega iš Tėvynės sąjungos, bet mes, kaip Seimas, turime pareigą nurodyti susitarti. Nenurodykime, kaip susitarti, bet prašykime ir nurodykime mokyklų vadovams, kad būtų rasti sprendimai. Apie tai ir yra šis įstatymo projektas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir R. Šarknickas dėl vedimo tvarkos. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Kolega, šis įstatymo projektas tikrai yra populistinis, kaip ir patvirtino jūsų kolegos. Sakyti, kad nėra demokratijos mokyklose, yra tam tikras įžaidimas švietimo sistemai. Mokytojus vadinti policininkais, kad jie nebūtų policininkais, tai tikrai mažų mažiausiai yra įžaidimas. Šiuo metu, šiuo laikmečiu mokytojai kaip tik jau yra kitokie mokytojai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, motyvai jau buvo išsakyti dėl šio klausimo, tai tikrai nediskutuokime. Kituose šio įstatymo svarstymo etapuose padiskutuosime čia, Seime. Taigi dėl šio apspresime balsuoti numatytu laiku. Primenu, kad balsavimas nuo 11 val. 20 min.

10.36 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-689 (pateikimas)

Ir kitas 1-9 klausimas – Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-689. Pranešėjas – L. Jonauskas.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu Švietimo įstatymo pataisas, kuriomis siekiu įtvirtinti galimybę visiems 7–16 metų vaikams vasarą turėti galimybę lankytis stacionariose stovyklose ir siūlau finansuoti jas iš biudžeto lėšų. Stovyklos būtų nuo 5 iki 7 dienų. Man atrodo, kad tų argumentų dėl fizinės būklės, dėl aktyvumo, dėl vaikų užimtumo tikrai papildomai kartoti nereikia, viskas yra aišku. Žinoma, kainuos ir biudžeto lėšų, bet, matyt, reikėtų galvoti ir apie galimybę pagal pilietinio pasipriešinimo strategiją dalį pinigų skirti vaikų stovykloms. Šiuo atveju iš tikrųjų vasaros stovyklos galėtų būti įvairiausio tipo: ir „Sakaliukų“, ir jaunųjų dainininkų, aktorių, būgnų mušimo, žvejų, šaulių ir kokių tik nori pakraipų. Kolegos, siūlau užduoti klausimus ir siūlau pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą projektą. Jūsų norėtų paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų užmojai jūsų tikrai platūs ir galbūt niekas negali paneigti, kad vis dėlto stovyklos yra gerai. Bet blogos stovyklos yra nieko gero, nes iš tikrųjų yra, manau, toks dirbtinis elementas, kai nežinai, kaip jūs sakote, ką daryti, ar būgnelių mušti, ar dar kuo nors užsiimti, nes viskam reikalingi specialistai.

Šiuo atveju turbūt žinote, kad svarstoma nacionalinio saugumo ir krašto gynybos koncepcija, tai ten taip pat kalbame apie stovyklas, bet jau tokias parengtas, nes ten irgi pagrindinė problema, kad vis dėlto norint tas stovyklas daryti reikia ir tam tikrų specialistų, ir tam tikrų bazių. Ar nemanote, kad vis dėlto toks per greitas užgriebimas iki šių metų pabaigos ir bazes padaryti, ir specialistus parengti, organizuoti tinkamas ir normalias stovyklas? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Tikrai labai geri klausimai. Manau, kad iš tikrųjų tas vaikų vasaros stovyklų profilis gali būti labai platus ir įvairus. Jeigu jūs kalbate apie pilietinio pasipriešinimo, taip suprantu, stovyklas, tai tikrai neabejoju, kad tų instruktorių, specialistų, pedagogų, dirbančių šioje srityje, yra labai daug. Jeigu mes kalbame apie šaulius ir visą kitą bazę, tai taip. Jeigu kalbėtume apie fizines bazes, tai iš tikrųjų nuėjome šiek tiek blogu keliu. Tos visos vasaros stovyklos, kur anksčiau vaikai galėjo nuvažiuoti į vasaros stovyklas, leisti ten laiką prie jūros, prie ežerų, kitose gražiose Lietuvos vietose, daugelis jų yra privatizuotos, išparceliuotos ir taip toliau. Bet galimybę diskutuoti, galvoti apie tas galimybes vaikus vasarą vežti į vasaros stovyklas, ten, kur jie galėtų patirti tuos neišdildomus įspūdžius, kuriuos kiekvienas mūsų, kas esame buvę vasaros stovykloje, iki šiol puikiausiai atsimername, tikrai reikėtų sudaryti.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, nėra abejonės, kad puiki jūsų idėja visus 7–16 metų vaikus išvežti prie jūros, į gamtą, juos ten edukuoti. Tačiau aš kažkur girdėjau, kad tai valstybei kainuotų apie 45 mln. Manau, kad tiek ir neužtektų. Ar jūs turite tikslesnius skaičiavimus pakalbėjęs su ministerija, kiek milijonų tai atsieis mūsų biudžetui?

Ir antra. Dabar žinome, 15 eurų yra skiriama neformaliajam ugdymui. Ar tada čia būtų visiškai atskiras sektorius, ar nesumažėtų ten, kur skiriama 15 eurų? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, kolega. Tikrai taiklus klausimas. Tikrai niekas nemažėtų. Į šiuos neformaliojo švietimo ir neformaliojo ugdymo biudžetus tikrai niekas nelenda. Tik patikslinsiu, klausimas, matyt, ne visai tiksliai formuluojamas. Ne visus vaikus išvežti, o sudaryti galimybes visiems išvažiuoti, tai yra kad yra nemažai vaikų, kurie važiuoja į užsienį, jeigu finansai leidžia ir tėvų pajamos leidžia, jie išvažiuoja į visai kitokias stovyklas, mokosi, važiuoja pas senelius į kaimą, tai irgi kartais atstoja vasaros stovyklas. Čia yra kalbama apie galimybių sudarymą, o ne išvežimą. Jeigu visi 7–16 metų vaikai išvažiuotų, tai, taip, biudžetui kainuotų 42 mln. eurų, bet tikrai nemanau, kad taip nutiktų, kad visi staiga imtų ir išvažiuotų.

Vienas dalykas ir dėl tos pačios infrastruktūros, nepaisant to, kad kvalifikuotų pedagogų ir kitų specialistų, kurie organizuotų vasaros stovyklas, turime tikrai labai daug, bet tiesiog fizinės bazės šiandien neleistų didelio skaičiaus vaikų išvežti. Bet man atrodo, kad pradėti kalbėti ir rūpintis mūsų vaikų gerove yra tinkamiausias metas ir tinkamiausias laikas. Aišku, galime ir vėliau, bet tas vėliau gali būti po metų, po dvejų, po penkerių ir tada, tiesa, nebus tinkamas laikas, nes vėl kainuos pinigų.

PIRMININKĖ. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, pritardamas jūsų projektui noriu jūsų paklausti, ar jūs domėjotės, kokias programas turi, pavyzdžiui, skautai, Šaulių sąjunga? Jos tikrai galėtų aktyviai jau su savo parengtomis programomis dalyvauti, ypač šiuo tokiu momentu, kai jaunimas turėtų žinoti bent tokius pirminius bazinius įgūdžius neginkluoto pasipriešinimo, pabrėžiu – neginkluoto, ir pilietinio ugdymo. Ar jūs domėjotės?

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų dar kartelį pakartosiu. Tikrai tas profilis gali būti labai platus. Jau ir dabar yra nevyriausybiinių organizacijų ar organizacijų, kurios organizuoja vasaros stovyklas. Tik normalu, kad vienos organizacijos tai daro savo namams iš savo surinktų pinigų, iš įvairių mokesčių, narystės mokesčių, GPM ir taip toliau, o kitos organizacijos tiesiog surenka ir už vaikų vasaros stovyklas apmoka tėvai. Bet kalbant apie pilietinio pasipriešinimo strategiją, apie ten numatytus tikslus, tikrai jūs esate visiškai tikslus ir teisus. Galima ir būtina numatyti, kad ir pagal šią strategiją, kalbant apie pilietinį pasirengimą, apie pilietiškumo ugdymą, vaikai dalyvautų ir tokiose stovyklose, kur iš tikrųjų būtų išmokoma daug įvairių naudingų ir reikalingų vertybinių dalykų.

PIRMININKĖ. Klausia K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Sveiki. Pone Jonauskai, keletas tokių paprastų klausimų. Kodėl jūs išskyrėte, kad būtent 5–7 dienų stovyklos? Kodėl būtinai iki 16 metų? Ar tai reiškia, kad nuo 16 iki 18 metų yra neverti stovyklauti, arba tos stovyklos, kurios turi išsamią programą ir trunka 10 arba 12, o gal net 14 dienų, irgi kažkokios prastos yra? Per didelės, per ilgos? Kokiais čia sumetimais nusprendėte būtent tokius režius pasiūlyti? Dėkui.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Supratau. Labai ačiū už klausimą, Kristijonai. Tikrai tie vaikai niekuo ne prastesni, tiesiog, matyt, valstybės biudžetas tikrai neguminis. Jeigu jūs... Matyt, kad ir taip nepritarsite šitam įstatymo projektui, nes biudžetui papildomai kainuos lėšų, tai šiuo atveju dar išplėsti, paimti tuos dvejus metus nuo 16 iki 18 iš tikrųjų dar labiau išbrangtų biudžetui. Vienas dalykas.

Antras dalykas. Tokio amžiaus vaikai jau turi galimybę dirbti. Dalis šito amžiaus vaikų važiuoja, įsidarbina ir dirba ne tik Lietuvoje, bet ir kitose valstybėse tėvų leidimu.

O atsakymas į klausimą dėl 5–7 dienų stovyklų labai paprastas. Iš tikrųjų galėtume organizuoti ir mėnesį juos nemokamai laikyti, edukuoti ir taip toliau, bet, kaip ir sakiau, lėšų poreikis tada būtų kur kas didesnis. 5–7 dienos yra tas savaitės režis. Be abejonės, tai gali kainuoti ir daugiau, bet šitą laikotarpį 150 eurų finansuotų valstybė, o jeigu kainuotų brangiau, visa kita turėtų primokėti tėvai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Atsakydamas gerbiavam kolegai S. Tu mėnui jūs tarsi pasakėte, kad tai nėra pinigų klausimas, o galimybių sudarymas. Bet vis dėlto preliminarai yra apskaičiuota, kad čia reikia 42 mln., 7 dienų stovyklos kaina yra 150 eurų. Ar jums atrodo, kad tai yra reali suma? Ar jums neatrodo, kad jūsų projektas yra stipriai atitrūkęs nuo realybės? Ir kada paskutinį kartą žiūrėjote į infliacijos augimo tendencijas? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Nuo realybės, matyt, nesu atitrūkęs, greičiau kai kurie kolegos gali būti atitrūkę. Bet iš tikrųjų kalbant apie šituos pinigus, kuriuos siūlau skirti vaikų vasaros stovykloms, atsakymas būtų, žinokite, labai paprastas. Pakartosiu, jau ir prieš tai kolegai atsakydamas sakiau, kad tai būtų baziniai pinigai. Dabar irgi yra skiriami pinigai ir neformaliai švietimui, ir taip toliau. Jeigu užsiėmimai kainuoja daugiau, tėvai, turintys galimybę prisidėti, gali prisidėti. Bet šiaip tikrai yra galimybė rasti tokių stovyklų įvairiose Lietuvos vietose, jos nebūtų labai brangios ir nekainuotų labai labai daug pinigų.

PIRMININKĖ. Klausia L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū, Pirmininke. Šiaip jau mes Lietuvoje skolinamės lėšas amortizuoti infliacijai, amortizuoti tam, kas vyksta pasaulyje, iš tiesų gana didelius pinigus, milijardus. Man kyla klausimas. Tas nuostabus siūlymas susijęs... Kurioje valstybėje matėte, kad vaikų laisvalaikio stovyklos būtų organizuojamos iš skolintų valstybės lėšų, nes kitokių resursų šiandien mes neturime? 43 ar 42 mln., netgi pritardamas A. Kubilienei, kad iš tiesų ta suma tikrai yra menka, tokį įdėjus režimą, nuo kada mes skolinamės ir kur jūs tokias valstybes matėte? Ačiū.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega, iš tikrųjų geras klausimas. Dar kartą pakartosi visiems, kurie primygtinai galvoja, kad priėmus šitą įstatymą 42 mln. turės būti paširti ir išleisti, – tikrai taip nenutiks. Atsakymas labai paprastas. Tikrai ne visi net ir norintys vaikais galės patekti, nes tiesiog nebus sudaryta fizinių galimybių. Vienas dalykas.

Atsakau į klausimą, kodėl gali reikėti mažiau pinigų. Tai dėl pačios infrastruktūros. Jeigu dabar negalime išvežti visų vaikų, tai yra 300 tūkst. vaikų, į vasaros stovyklas, užtikrinti galimybes jiems ten dalyvauti, tai nereiškia, kad ir 10 tūkst., 15 tūkst. mes negalėtume sudaryti galimybių. Galbūt toks požiūris ir gali būti, kad arba visus, arba nieko, bet aš manau, kad pagal galimybes turėtume leisti važiuoti. Dėl to mano atsakymas labai aiškus ir paprastas. Įstatymo projektas pateiktas daugiau nei prieš metus, kuomet dar ir apie skolinimąsi, ir apie infliaciją mes visai kitaip kalbėjome.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas klausti baigėsi.

Motyvai. Už kalba G. Paluckas. Jo nėra. Už kalba R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LRF*). Ačiū. Pritariu pačiai idėjai. Na, iš tiesų sutikime, kad viskas, kas skiriama vaikams, nėra išlaidos, tai yra investicijos. Kalbant apie vaikų poilsį, šitame įstatymo projekte matyčiau tik abejonę dėl stacionarių stovyklų organizavimo, bet kalbant apskritai apie vasaros poilsio stovyklas, kurios galėtų būti ir prie mokyklų, tai iš tiesų įstatymo projektas vertas dėmesio, nes sprendžia atostogų laiku atėjusias problemas. Tėvai nori savo vaikams parinkti įdomesnę laisvalaikio ir poilsio praleidimo formą.

Antras dalykas, kad pagal vaikų gebėjimus ir pomėgius pasirinktas poilsis ateityje skatina ir jų mokymosi motyvaciją.

Trečias dalykas, kad įgyta patirtis tarp kitų vaikų poilsio metu tikrai ugdo visomis prasmėmis mūsų vaikus. Aš šiame įstatymo projekte abejočiau dėl būtent vaikų stacionarių poilsio stovyklų, ar mes turėsime tiek tų bazių organizuoti joms. Kalbant apskritai apie valstybės lėšomis organizuojamą vaikų poilsį, kaip yra šiuo metu, sakykim, mažas pajamas turinčių šeimų vaikams, kur organizuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija su savivaldybėmis stovyklas, tai išplėsti tą ratą, kad kiekvienas galėtų pasinaudoti tokia galimybe.

Tikrai vertas dėmesio projektas ir aš raginčiau jį palaikyti. Švietimo ir mokslo komitetas, be abejo, įvertinęs ir pilietiškumo, ir patriotiškumo, ir visokio kitokio aktualaus ugdymo poreikį, įvertins ir šį kolegų teikiamą projektą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Iš tiesų šis pono L. Jonausko ir kitų socialdemokratų, ne tik Socialdemokratų frakcijos narių, man atrodo, projektas iš tikrųjų yra įspūdingas: negana to, kad tai kainuos labai daug pinigų mokesčių mokėtojams, jis dar šiek tiek ir skaldo visuomenę, nes kažkodėl atskiriamos grupės, kurios galėtų važiuoti, kurios negalėtų važiuoti, ir taip toliau.

Kalbant apie pilietinį ugdymą, į šitą klausimą reikia pasižiūrėti kompleksiskiau, o ne tiksliai išskertant įstatyme štai tokią dalelę ir išskaidant visuomenę, kad būtent tiksliai dalis iš jos gali būti.

Kitas dalykas, kurį svarbu pabrėžti, kad egzistuoja toks Europos socialinio fondo agentūros projektas, jo pavadinimas „Tobulėk. Auk. Pažink. Kurk“. Yra finansuojama daugiau nei 250 tūkst. eurų ir skiriama beveik 3 tūkst. vaikų Lietuvoje, tiems, kurie patiria ir socialinę atskirtį. Būtent jau yra tų sistemų ir šis siūlymas yra perteklinis.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai yra išsakyti. Balsuosime numatytu laiku. Atkreipiu dėmesį, kad mes rytinę darbotvarkę jau apsvaistėme. Taigi turime laiko porai pateikimų iš vakarinės darbotvarkės.

10.53 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-473 (pateikimas)

Pirmiausia norėčiau pakviesti A. Bagdoną, kad pristatytų 2-9 klausimą – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-473. Pateikimas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį.

Gerbiami kolegos, noriu jums pristatyti įstatymo projektą – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projekto tikslas – papildyti Smulkiojo ir vidutinio verslo įstatymą socialinio verslo sąvoka ir suteikti įgaliotėjimus Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai nustatyti socialinio verslo subjekto veiklos kriterijus, siekiamo socialinio ir aplinkosauginio poveikio sritis, statuso įgijimo ir netekimo tvarką, socialinio verslo subjektui taikomas skatinimo formas.

Praėjo šešeri metai nuo socialinio verslo koncepcijos priėmimo. Lietuvoje jau aktyviai dirba socialiniai verslai, tačiau vis dar nėra oficialaus teisinio apibrėžimo ir tinkamų sąlygų darniai ir tvariai socialinio verslo ekosistemos plėtrai. Kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui, nes mes tikrai prisidėtume prie tvaresnio socialinio verslo plėtros. Kviečiu užduoti klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų norėtų paklausti trys Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Nekrošius. Jo nėra. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Iš esmės jūs pristatydamas ir atsakėte į tą klausimą. Aš gal tikrai paprasčiau pasakysiu, kodėl reikalingas šis pritarimas jūsų projektui. Ir dabar veikia tas socialinis verslas, tik jo nėra teisės aktuose. Tiesiog vidutinis verslas laukia šio sprendimo. Jis faktiškai neturėtų įtakos, bet būtų teisės aktuose. Tuomet visiems būtų aišku, kaip toliau veikti, paskui neinterpretuotų, kad nėra teisės aktuose, maždaug čia jūs nesikiškite ir panašiai. Ačiū.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, kolega, už įžvalgas. Ačiū už palaikymą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gerbiamas kolega, iš tiesų gal gera ir naudinga idėja, tik galbūt aš nesuprantu iki galo esmės, gal jūs galėtumėte paaiškinti. Aš prisimenu, buvo tokie laikai, kai buvo tokios neigaliųjų draugijos ar bendrovės, jos turėjo įvairiausių mokestinių lengvatų. Prisimenu „Vilniaus prekybą“ staiga tapus neigaliųjų draugija, ten dešimtimis milijonų pridėtinės vertės mokesčio įvairiausiomis lengvatomis buvo pasinaudota. Ar jūsų siūlomame įstatymo projekte tikrai yra sudėti visi saugikliai tam, kad verslas, galbūt norintis ir ieškantis būdų, kaip papiktnaudžiauti ir iš to turėti finansinės naudos, negalėtų to padaryti?

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiamas kolega, už klausimą. Tikrai visi puikiai atsimeiname tas visas istorijas, kuomet verslai piktnaudžiaudavo, bet, man atrodo, verslo kultūra keičiasi. Labai prie to prisideda viešinimas, žiniasklaida. Tie ūkio subjektai, kurie piktnaudžiaudavo tuo metu, šiuo metu, man atrodo, tokios ar panašios veiklos ar iniciatyvų nesiima.

O jeigu kalbėtume apie šio įstatymo pataisą, iš esmės Vyriausybė ir nustatytų kriterijus, juos prieš tai pristačiau, ir sudėtų saugiklius, kad socialinis verslas Lietuvoje sėkmingai galėtų teikti įvairiausias paslaugas ir būtų skatinama jo plėtra.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Reikia tik pasidžiaugti, kad vis daugiau kalbant apie socialinį verslą atsiranda ir konkrečių projektų. Socialinis verslas – tai galimybė vietos bendruomenei teikti įvairaus pobūdžio paslaugas ir daryti tai kokybiškai. Tam reikėjo, be abejo, būtent tokios įstatyminės nuostatos. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

10.57 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1181(2) (pateikimas)

Dabar kviečiu gerbiamą A. Palionį pristatyti darbotvarkės 2-12 klausimą – Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1181(2). Pateikimas.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti, teisybę pasakius, jau antrą kartą. Praeito rudens sesijoje jau šį projektą pristačiau, pasiūlėte tobulinti. Atsižvelgėme ir į per pristatymą užduotus klausimus, patobulinome. Šio projekto esmė – remiantis

geraisiais užsienio šalių pavyzdžiais, ekologiniu, rekreaciniu požiūriu, vertinguosius miškus pritaikyti sveikatinimui, rekreacijai ir poilsiui. Pavyzdžiui, Vokietijoje iš tokių miškų yra gaunama 200 kartų daugiau pajamų nei iš parduodamos medienos. Šioje veikloje aktyviai dalyvauja valstybinio miškų sektoriaus darbuotojai, taip pat gaudami pajamas.

Tarptautinė organizacija, atsakinga už tokių projektų įgyvendinimą, Lietuvos situaciją tokiais veislais įvardija itin palankiai. Šioje veikloje dirbdami valstybinio miškų sektoriaus darbuotojai užsitikrina garantuotas pajamas ilgam laikotarpiui, nes nereikia miško nupjauti, veikla neribojama. Taip pat sukuriami daug darbo vietų ir pajamų regiono gyventojams bei verslininkams. Siūlymo esmė – saugomose teritorijose būtų draudžiami atvejiniai ir plynieji miško kirtimai, tai yra ir valstybiniuose parkuose, parkų miškuose. Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, sakėte, kad tai ne pirmas jūsų teikiamas įstatymo projektas, tai yra patobulintas. Turbūt ta banga buvo vienu metu, kuomet tikrai pasisakė visi prieš tuos kirtimus. Tačiau ar tai tikrai politikų reikalas, ar tikrai ne žmonių, užsiimančių, tarkime, miškotvarka, arba, pavyzdžiui, mokslo, kuris nagrinėja tuos klausimus ir tikrai nustato vienu ar kitu atveju, kad geriau plynasis kirtimas ir atsodinimas negu, tarkime, neplynasis kirtimas ir nuolatinės išvartos, kurios, tarkime, po kiek laiko išverčia mišką. Ar tikrai negeba tie, kam priklauso nuspręsti šituos dalykus... būtinai įpareigoja įstatymu ir rašo tokius draudimus, dėl kurių paskui susiduria vykdytojai su problemomis.

A. PALIONIS (LRF). Gerbiamas kolega, aš noriu pasakyti, kad ne mokslininkai ir ne kažkas siūlo, taip nusprendžia miško savininkas, nes kirtimo būdų yra žymiai daugiau, ne tik plynasis ir atvejinis, yra ir atrankinis būdas. Bet plynasis ir atvejinis greičiausiai duoda didžiausią finansinę grąžą. Jeigu imtume atrankinį, kur galima iškirsti tik iki 30 % medienos kubatūros, jisai būtų lygiai toks pat – per ilgą laiko tarpą lygiai toks pat plynasis kirtimas, tik ta finansinė grąža yra žymiai mažesnė ir nereikia atsodinti miško. Čia ne mokslininkai sprendžia, o miško savininkas sprendžia, pasirenka, koku būdu.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Neturiu klausimo.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti dėl kitų kirtimo būdų. Ką jūs manytumėte, jeigu šitą jūsų siūlymą būtų galima papildyti ir kitais kirtimo būdais, ar jie atsilieptų ekologijai ar kažkokiai tvarkai? Ką jūs apie tai manote?

A. PALIONIS (LRF). Matote, jeigu žiūrėtume į kitus, į jaunuolyno ugdymą, pripažinkime – turėtume tai leisti ir ugdyti brandų mišką, sanitariniai kirtimai irgi yra būtini nutikus ligoms. Dar norėčiau pastebėti, kad sanitariniai kirtimai Saugomų teritorijų įstatyme irgi apibrėžti ir yra griežčiau atliekami saugomose teritorijose. O jeigu būtų atrankinis būdas įtrauktas, nemanau, kad jis daro didelę žalą, tuo labiau kad kertant atrankiniu būdu net nereikia atsodinti miško, jis natūraliai iš likusių medžių pats dauginasi. Turėtume dėl ūkinės veiklos palikti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, aš norėjau paklausti, ar mažai turi miškų urėdijos priemonių, kad stebėtų dabartinę situaciją? Paprastai prie kelių atliekant plynuosius kirtimus paliekama tam tikra juosta, didesnis tankis, o iš karto įėjus į mišką matyti iškirsti didžiuliai plotai. Mes ne vieną tokią saugomą teritoriją žinome, matėme, važiuojame kaip parlamentariai, bet kodėl, pavyzdžiui, neapsirūpina dronais ar panašia kažkokia stebėjimo technika urėdijos? Ar tai daroma specialiai, ar tai tiesiog vadybiniai reikalai, kurių niekaip nesutvarko? Ačiū.

A. PALIONIS (LRF). Teisybę pasakius, net nežinau, kaip atsakyti, nes iš principo ne tik Valstybinių miškų urėdija vykdo plynuosius ir atvejinius kirtimus, nemažą dalį ir privatus sektorius vykdo kirtimų. Jeigu atsakyčiau į klausimą, ar mažai turi, aš manau, kad turi daug. Mes puikiai žinome, kad yra beveik 100 tūkst. hektarų ūkinių miškų, kurie buvo palikti žemės reformos kompensacijoms, jie iki šiol nėra tvarkomi – medžiai griūna, pūva ir tikrai neprisideda prie ŠESD'o.

Manychiau, kad būtų prioritetas kaip tik tokius miškus susitvarkyti, o ne saugomose teritorijose kirsti plynai.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Ačiū, kolega, už pateiktą projektą, manau, kad tai tikrai svarbus elementas. Noriu paklausti jūsų šiek tiek plačiau, nes, kalbant apie Saugomų teritorijų tarnybą, nežinau, jūs žinote ar nežinote, vyksta reforma, ministras jau išdalinęs, ne ministras, o Saugomų teritorijų tarnybos vadovas išdalinęs atleidimo lapelius visiems sistemos darbuotojams ir iki liepos 1 dienos visoje Lietuvoje bus tik keturi padaliniai Saugomų teritorijų tarnybos. Kaip jūs įsivaizduojate? Turbūt žinote ir savo krašto Saugomų teritorijų tarnybos padalinį, jis realiai bus tik tokio dydžio, jie taps tik eiliniaisiais darbuotojais ir tam tikrų funkcijų vykdytojais. Ar nepablogės iš principo darbo kokybė, nes kontroliuoti vien kirtimus, vien skundus patikrinti dėl kirtimų, dėl įvairių kitų pažeidimų gali tapti ganėtinai sudėtinga? Žinome, dėl reformų..

PIRMININKĖ. Laikas!

K. MAŽEIKA (DFVL). ...kai taupoma darbuotojų sąskaita, kokybė automatiškai prastėja.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū už klausimą, Kęstuti. Aš nesakyčiau, kad šis įstatymas apima saugomų teritorijų reformos problemą. Saugomų teritorijų reforma yra globaliai per Lietuvą problema. Mes kaip tik turėtume dėmesį ir kontrolę didinti, kad išlaikytume ateities kartoms ir savo visą bioįvairovę, ir kraštovaizdį, ir visus kitus dalykus.

O dėl šio įstatymo aš nematau, kad dėl Saugomų teritorijų tarnybos reformos tai nukentėtų, kad kontrolė sumažėtų, bet čia būtų iš principo ūkinės veiklos ir priežiūros tokiose teritorijose reglamentavimas. Esame pilietiška visuomenė, kuri tikrai pastebi. Kuo toliau, vis dažniau ir daugiau žmonių lankosi gamtoje, praleidžia laisvalaikį, nematau, kad būtų didelė problema dėl kontrolės.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega, aš peržiūrėjau šį teisės aktą ir pasižiūrėjau Teisės departamento išvadas. Jos labai aiškiai konstatuoja, kad Miškų įstatyme yra apibrėžta. Tai galbūt reikėjo dar ir Miškų įstatymą? Yra aiškiai pasakyta, kad miško kirtimai, išskyrus Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatyme ir rezervatų nuostatose numatytus atvejus, – draudžiama kirsti plynai miškus. Tai galbūt ir ten reikėtų kažką, jeigu jūs dabar keičiate čia, sakote, yra nesusikirtimų? Ačiū.

A. PALIONIS (LRF). Supratau klausimą. Kaip ir minėjau, kai yra vykdomi sanitariniai kirtimai, tai lygiai taip pat yra reglamentuota Saugomų teritorijų įstatyme, o ne Miškų įstatyme. Tuo pagrindu mes ir įstatymo projektą rašėme, kokie kirtimai negalimi saugomose teritorijose.

PIRMININKĖ. Klausia G. Kindurys. Jo salėje nematau. E Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas kolega, miškų apsaugą ir miškų ūkinį naudojimą paprastai reglamentuoja miškų kategorija, arba grupė: pirma, antra, trečia ir ketvirta. Jeigu yra ketvirtos kategorijos ūkiniai miškai, ūkinė veikla juose apibrėžta Miškų įstatyme ir nėra išskirta, kad saugomų teritorijų ketvirtos kategorijos miškuose ūkininkavimas ribojamas. Sakyčiau, jūs dabar įvedate kažkokią tarpinę kategoriją, neįvesdami jos, kažkokią trečią su puse ar antrą su puse kategoriją. Kaip palyginti jūsų projektą su bazinėmis keturiomis miškų kategorijomis, nes ketvirta miškų kategorija, nepaisant to, kur ji yra, yra ūkinės paskirties miškas? O jūs dabar įdedate dar kažkokį apribojimą.

A. PALIONIS (LRF). Kolegos, tai yra natūralus dalykas. Ne viena kategorija gali papulti į saugomų teritorijų teritoriją. Ar kiekvieną miško kategoriją aprašyti, ar aprašyti tą geografinę teritoriją, kurioje yra parkas ar saugoma teritorija? Aš manau, paprasčiau apibrėžti saugomos teritorijos teritoriją. Kokios ten miškų kategorijos papuola, joms visoms ir galioja.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia G. Kindurys.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, kadangi jūsų projekte nėra parašyta, kokia jūsų pozicija dėl teisėtų lūkesčių netekimo, tai yra dėl kompensacijų, ar tai turėtų būti įreminta pažodžiui įstatyme, ar sutinkate su tuo, kad tai galėtų visiškai laisvai nustatyti Vyriausybė? Ir kaip tai turėtų būti daroma: ar kokios nors kasmetinės išmokos, ar vienkartinė didžiulė išmoka? Ačiū.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū už klausimą. Atsiprašau, pristatydamas nepasakiau, nes čia pagrindinius keitimus ir darėme tobulindami. Dabar projekte yra numatyta, kad šios nuostatos penkerius metus nuo įstatymo įsigaliojimo netaikomos fiziniams ir juridiniams asmenims ir užsienio valstybėse įsteigtoms organizacijoms, neturinčioms juridinio asmens statuso, tačiau turinčioms civilinį teisnumą pagal tų valstybių įstatymus ir įstatymų nustatyta tvarka įgijusioms nuosavybės teisę į miškus iki šio įstatymo įsigaliojimo. Tai tiems, kurie dabar valdo miškus, penkerius metus nuostatos negalios.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (*DFVL*). Ačiū, Pirmininke. Iš tiesų kalbant apie saugomų teritorijų reformą, kuri dabar vyksta tyliai po kilimu, norėtusi, kad tokius projektus atneštų ne atskiri Seimo nariai, o būtų bendras paketas. Jis iš tiesų stiprintų saugomų teritorijų instituciją ir padėtų išlaikyti kompetenciją bei sustiprinti tas funkcijas, kurios iš tiesų yra svarbios.

Jeigu mes turėsime po liepos 1 dienos saugomos teritorijos padalinį – nuo Rusijos iki Baltarusijos vienas padalinys, tai įsivaizduokime, kokio masto problemų atsivers būtent padalinyje. Dabar mažesni padaliniai tikrai telkiasi tiems darbams, o ateityje, manau, tie iššūkiai bus didesni.

Kaip akcentavau dėl tos pačios kontrolės, iš tiesų pasikliauti visuomene yra gerai, kalbėti apie visuomenę, kad ji pilietiška, yra gerai, įtraukti ją į kontrolę ir priežiūrą taip pat yra gerai, bet kam tada vyksta tokie dalykai, kad iš tiesų valstybės pinigai, lėšos yra švaistomos ir reformos daromos dėl reformų. Norėtusi, kad tai būtų bendras reikalas ir nebūtų inspektoriai bedančiai, o viskas palikta tik visuomenės geram geranoriškumui. Taip būtų palikti turbūt bene svarbiausi turtai, gamtos turtų išsaugojimas.

Kolegos, iš tiesų kviečiu pritarti. Galbūt diskusijose komitete, toliau svarstymuose bus pasiūlymų, patobulinimų, bet pirminė idėja, manau, tikrai verta dėmesio. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolegos, man atrodo, čia toks per daug apibendrinantis draudimas yra įrašytas. Pavyzdžiui, kiekviena saugoma teritorija turi savo reglamentavimą, kas ten leidžiama, kas ten draudžiama. Sakysime, jeigu yra saugoma kokia nors miško biocenozė, tai yra miško augmenija ir taip toliau, tai kokios nors saugomos teritorijos nuostatuose yra draudžiama kirsti mišką, jeigu tai yra tokio pobūdžio saugoma teritorija. Gali būti saugoma teritorija, pavyzdžiui, kaip geomorfologinis draustinis. Jame saugomos reljefo formos ir ūkinė veikla miškuose nėra draudžiama.

Šiuo atveju kolega, pateikdamas Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimą, įveda be išlygų visas saugomas teritorijas ir net ten, kur draustinio nuostatai nedraudžia ūkinės veiklos, automatiškai yra uždraudžiama ši ūkinė veikla atvejinių kirtimų ar plynųjų kirtimų pavyzdžiu. Mano manymu, yra pakankamai reglamentuota. Ten, kur miškas atlieka gamtosauginę funkciją, tokie ūkinės veiklos veiksmai ir taip yra draudžiami.

Na ir iš tikrųjų kolega turėtų įsiklausyti į tai, ko klausė ponas G. Kindurys. Teisėti miško savininkų lūkesčiai. Visiškai nesvarbu, ar tas miško savininkas yra privatus, ar valstybė yra miško savininkas. Toks bendrasis uždraudimas iš tikrųjų pažeidžia tą pusiausvyrą ir, mano manymu, yra perteklinis.

11.14 val.

Mėgėjų žvejybos įstatymo Nr. IX-2389 2, 3, 4, 5, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-170 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsuosime jau netrukus. Dabar norėčiau pakviesti gerbiamą L. Jonauską, kad pristatytų 2-4 klausimą – Mėgėjų žvejybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-170. Pateikimas. Prašau.

L. JONAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Trumpai pristatysiu pakeitimo esmę. Yra keletas svarbiausių niuansų, kuriuos būtina pažymėti. Vienas yra atkurti tą teisingumą, kas įstatyme per klaidą, matyt, likę ir reikia sutvarkyti. Seimo narys K. Mažeika praeitą kadenciją teikė įstatymo pataisas, bet taip ir nepavyko to padaryti. Aš manau, kad bendromis jėgomis tai pa-

darysime ir grąžinsime galimybę nemokamai žvejoti vaikams iki 18 metų. Dabar yra padaryta, įstatyme numatytas reglamentavimas iki 16 metų, bet 16–17 metai vaikai, paaugliai neturi jokios galimybės, neturi pajamų, mokosi, todėl matyčiau, kad ta galimybė jiems nemokamai žvejoti tikrai turėtų būti nustatyta.

Kitas dalykas yra mėgėjiškos žūklės reglamentavimas. Siūlau Aplinkos ministerijai visa apimtimi perduoti mėgėjiškos žūklės reglamentavimą, kad už mėgėjišką žūklę tiek vidaus vandenyse, tiek jūroje būtų atsakinga Aplinkos ministerija. Tuo labiau kad ji turi sukūrusi ir valdo leidimų išdavimo sistemą, užtikrina aplinkosaugos kontrolę ir daro visus kitus dalykus, kurie yra susiję su mėgėjiška žūkle.

Taip pat siūlau šiek tiek išplėsti Mėgėjų žvejybos tarybą (ji padeda ministrui ir konsultuoja jį, teikia patarimus mėgėjų žvejybos klausimais) ir įtraukti Susisiekimo ministeriją, nes kalbama apie įvairias valtis, motorines ir taip toliau. Tada Ekonomikos ministeriją, taip pat Sportinės žūklės federacijos atstovus. Ne paslaptis ir labai didžiojamės, kai mūsų žvejai mėgėjai iš įvairių sporto federacijų dalyvauja įvairiuose pasaulio čempionatuose ir ne tik tai užima garbingas aukštas vietas, bet ir tampa pasaulio čempionais.

Ačiū. Trumpas pristatymas. Atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju už trumpą pristatymą. Norėtų paklausti šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, aš norėčiau paklausti, kodėl projekte išbraukėme Žemės ūkio ministeriją, kaip kuruojančią šią tvarką? Susidaro toks įspūdis, kad Žemės ūkio ministerija arba labai prastai dirba, arba nesusitvarko. Kaip čia yra? Ar Aplinkos ministerija tiesiog geriau tai kuruoja? Man apskritai susidaro toks keistas naratyvas, kad iš Žemės ūkio ministerijos vis bandoma nugriebti dalį kažkokių funkcijų ir perleisti Aplinkos ministerijai. Gal galėtumėte pakomentuoti? Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, kolega. Labai geras klausimas. Bet tikrai tai niekaip nesusiję su darbo kokybe. Ar prastas, ar geras, tikrai nesiimu vertinti. Šita nuostata atsiranda dėl paprasto dalyko. Baltijos jūros žuvų ištekliai yra gamtiniai ištekliai, o už visus gamtinius išteklius atsakinga Aplinkos ministerija. Tad labai logiška, kad ir visa sistema, reglamentas ir gamtiniai ištekliai yra Aplinkos ministerijos kuravimo sritis. Tiesiog siūlau nustatyti ir bus lengviau koordinuoti, kontroliuoti ir reglamentuoti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Ačiū, kolega, už pristatymą. Taip, tai labai panašus projektas, prie jo anksčiau teko ir pačiam prisidėti. Iš tiesų sveikinu, nes matant tai, kas vyksta mėgėjiškoje žuvininkystėje ir toje vadinamojoje verslinėje žuvininkystėje, tai iš tiesų du nesusiderinami dalykai.

Aš tikrai noriu jūsų paklausti, ar nepritartumėte (jau mes esame diskutavę, galbūt jau laikas) naikinti Žuvininkystės tarnybą? Ji iš principo nurodo kvotas, užsiima žuvivaisos įmonių kuravimu, kuris visiškai nesutampa su realiais poreikiais šalies vidaus vandenyse, ypač kalbant apie ežerus, nes dažnai įžuvinama tik lervutėmis ir žinome jų proporcingumą. Nors žuvininkystės įmonių padalinių pajėgumai yra gana riboti, šiandien vėl iš ministro girdžiu, kad du padaliniai yra naikinami ir lieka tu, vadinkim, gamybinių padalinių mažiau, o žvejams mėgėjams, panašu, vėl kyla iššūkių, kad tai bus problema įžuvinant telkinius. Galbūt darydamas antrą žingsnį, tikiuosi, jūs irgi būsite toks aktyvus, kaip ir šiuo žingsniu. Sėkmės ir palaikome.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Kęstuti. Dar kartą pakartosiu: praeitoje kadencijoje teikdamas panašias pataisas tikrai siekėte padaryti tą reglamentavimą aiškesnį, geresnį, mėgėjišką žūklę prieinamesnę, populiariesnę.

O kalbant apie Žuvininkystės tarnybą, aš manau, kad tikrai reikalingos gilesnės diskusijos. Jas mes, Kaimo reikalų ir Aplinkos apsaugos komitetai, Seime kartu tikrai galėtume padaryti, išdiskutuoti ir pateikti tokias bendras pataisas, kurios tenkintų Lietuvos valstybės interesus.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Gerbiamas kolega, norėjau jūsų paklausti, koks likimas tada laukia tradicinės verslinės žvejybos, tos, kurią Pamaro krašto žvejai, Rusnės

ir galų gale Kuršių nerijos žvejai turėjo nuo amžių. Mes žinome tą amžiną kovą tarp blizgininkų ir verslinės žūklės. Kaip jūs manote, kaip turėtų būti sureguliuotas tas procesas, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika? Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, kolega, už klausimus. Tikrai verslinė žūklė nėra šitų mano pataisų objektas. Mes kalbame apie mėgėjiškos būklės populiarinimą ir kitus dalykus. O dėl jūsų klausimo, yra užregistruotos net trys Žuvininkystės įstatymo pataisos, jos jau keliauja į komitetus ir vyksta diskusijos. Manau, artimiausiu metu iš komitetų į svarstymo stadiją atkeliaus ir tos pataisos, apie kurias kalbate, kuriomis būtų subalansuotas ir gamtinių išteklių naudojimas, ir visi kiti dalykai.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų matyti, kam čia atstovaujate, ir griežtai matyti, nes didelį prioritetą suteikiate mėgėjiškai žvejybai, sportinei žūklei, ypač kas susiję su taryba, ir išbraukiate kitas institucijas. Ar nemanote, kad turėtų būti koks nors logiškas balansas, nes, savaime suprantama, na, kaip čia buvo pasakyta, yra ir kiti žūklės būdai, tarkime, kai kurie yra tradiciniai. Vis dėlto ir Teisės departamentas siūlo bent jau Vyriausybės išvados paprašyti. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų nuodugniau peržiūrėti ir čia daugiau Žemės ūkio ministerijos liktų, nes jinais rūpinasi ir kaimo turizmu, ir kitais reikalais. Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, kolega, už klausimą. Iš tikrųjų ne visi žūklės būdai yra priimtini, kai kurie iš jų yra brakonieriaavimas ir gali už tai būti baudžiama. Dėl jūsų klausimo, kaip tik Mėgėjų žvejybos taryba siūlo išplėsti ir įtraukti daugiau žmonių, daugiau institucijų. Man atrodo, kuo daugiau demokratijos, kuo daugiau skirtingų pusių, institucijų kalbės, tuo daugiau tvarkos bus.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Projekte nurodote, kad siekiate nemokamos mėgėjiškos žvejybos asmenims iki 18 metų. Norėjau paklausti, kokiuose telkiniuose nepilnamečiai galėtų įgyvendinti tokią žvejybą? Ar į šį sąrašą patektų saugomose teritorijose esantys telkiniai? Taip pat kaip užkirstumėte kelią galimam piktnaudžiavimui, kai nemokamu nepilnamečių bilietu prisidengtų galimai suaugę žmonės, tarkime, neklaužados tėvai? Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų šiandien mėgėjiška žvejyba reglamentuota taip, kad leidimų sistema, jos kontrolė užtikrina, kad niekas negalėtų prisidengti – yra nurodomas asmens kodas, vardas, pavardė, reikia leidimą turėti su savimi. Šiuo atveju kontrolė tikrai yra gana tvirta, niekas neprisidengs.

O mėgėjiškos žūklės bilietas, leidimas, kuris kainuoja už metus 14 eurų, šiandien suteikia galimybę žvejoti visuose valstybiniuose vandens telkiniuose. Bet ir nemokamai žvejojantiems asmenims galioja taisyklės, reglamentas. Kalbu apie leidžiamų pasiimti žuvų kiekį, dydžius ir taip toliau. Man atrodo, viskas bus gerai, tiktai dar kartą pakartosiu, šita klaida yra taisoma dėl to, kad 16-mečiai, 17-mečiai dar neturi jokių pajamų, mokosi, ir suteikti jiems teisę ir paskatinti eiti nemokamai žvejoti, būti gamtoje, man atrodo, kaip tik yra labai geras dalykas.

PIRMININKĖ. Ir paskutinis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų norisi pasveikinti jus už iniciatyvas, kuriomis siekiate saugoti žuvų išteklius, užtikrinti tinkamą mėgėjiškos žvejybos reguliavimą ir vakarietišką požiūrį saugant gamtą. Aš norėjau paklausti dėl sprendimo Rusnės gyventojams panaikinti teisę nemokamai žvejoti Nemuno deltos regioninio parko vandens telkiniuose. Sakykite, gal turite daugiau skaičių, kokios apimtys, kiek, tikėtina, tokių leidimų dabar išsiims? Ir galbūt jūs turite žinių, kad yra piktnaudžiaujama, kodėl nusprendėte įrašyti dar būtent tokį pakeitimą?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū. Tikrai tikslus ir geras klausimas. Jau anksčiau buvo nuostatų, kad žmonėms, gyvenantiems prie vandens telkinių, galima nemokamai žvejoti ne tik meškerėmis, bet ir kitais anksčiau leistiniais žvejybos įrankiais. Ta nuostata buvo panaikinta, tačiau palikta išlyga Rusnės gyventojams. Ir jeigu žiūrėtume logikos, kodėl tai buvo padaryta, tai yra dėl to, kad rusniškiai gyvena prie vandens telkinių, tačiau šita logika reikalautų, kad ir visuose

kituose rajonuose, kitose gyvenvietėse: Lazdijuose, kur daug ežerų, Trakuose, kur žmonės gyvena ežerų apsuptyje, visoje Aukštaitijoje, Kaune, kur Nemunas, Neris, santaka, žmonės irgi turėtų galimybę žvejoti nemokamai. Bet kadangi įstatymų leidėjas jau anksčiau apsisprendė, kad reikia numatyti leidimo kainą, už tą kainą atkurti gamtos išteklius ir taip prisidėti, normalu, lygiai visiems piliečiams reikėtų teisingai už tuos išteklius mokėti. Kalbant apie žmonių skaičių, greičiausiai kalbama apie kelis šimtus žmonių. Bet dar kartą pakartosiu: metinio leidimo kaina yra viso labo 14 eurų.

PIRMININKĖ. Ačiū, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Motyvai. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, Pirmininke. Tikrai noriu pasakyti, kad vidaus vandenų ir jūros žvejybos klausimas yra svarbus. Turbūt pakartosiu: be to, kad jau gyvūnų gerovę perdavėme Aplinkos ministerijai, Nacionalinės žemės tarnybos funkcijas norima perduoti Aplinkos ministerijai, manau, žvejybos funkcija turėtų būti kontroliuojama būtent Aplinkos ministerijos, nes netgi turime ir eurokomisara, atsakingą būtent už žvejybą, ir tai kelia daug iššūkių aplinkosaugos klausimais.

Šiuo atveju manau, kad tie pasiūlymai ir projektas yra logiški, nes tarp dviejų ministerijų kalbėti apie kiekybę ir kokybę... Šiuo atveju tai yra gamtos ištekliai, kalbant apie kiekybę, žinome rezultatą ir tas rezultatas daugybę metų atsispindėjo Kauno mariose, kai uždraudus verslinę žvejybą turbūt pamatėme, kaip yra iš tikrųjų.

Projekte siūloma tikrai nedidelė dalis pakeitimų, kurie duotų realų rezultatą, todėl pritariu ir kviečiu pritarti kitus kolegas. Kad gamtos ištekliai būtų naudojami tausojamai, turėtume tikrai eiti tuo keliu ir skatinti jaunimą ne sėdėti prie kompiuterių, o galbūt bent mažų mažiausiai paimti į ranką meškerę ir praleisti kuo daugiau laiko gamtoje, taip ją pažinti, susipažinti ir galų gale saugoti.

Taigi kviečiu palaikyti. Projektas yra tobulintinas ir manau, kad komitete galima tai padaryti, svarstymo metu taip pat. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Kolegos, aš kaip tik siūlysiu nepalaikyti tokio projekto, nes jis vėlgi kalba apie du dalykus visiškai atskirai ir skirtingai. Galiu pritarti tam, kad sveikatai palankią laisvalaikio leidimo formą organizuotume, skaidrintume, darytume efektyvesnę, viskas yra gerai. Bet pagrindimo pradžioje yra rašoma: Žemės ūkio ministerijos reguliuojamas mėgėjų žvejybos funkcijas perleisti Aplinkos ministerijai ir suteikti papildomų priemonių efektyviau... Pasiūlykime suteikti papildomų priemonių efektyviau kovoti tai tarnybai, kuri dabar yra atsakinga už žvejybą, o ne kurkime naują kažkur ir įgalinkime kitą daugiau negu dabar esančią. Aš manau, kad ir vėl žeminama Žemės ūkio ministerija arba dar kartą pareiškama, kad Žemės ūkio ministerijos kompetencija yra labai ribota ir šiuo klausimu. Todėl siūlau projektui nepritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, pereiname prie balsavimo. Kviečiu užimti savo vietas. Pirmiausia balsuosime dėl šio klausimo, kuris ką tik buvo pristatytas, tai yra 2-4 klausimo – Mėgėjų žvejybos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-170. Pateikimas. Balsuojate. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 123, balsavo 120 Seimo narių: už – 75, prieš – 4, susilaikė 41. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: Kaimo reikalų komitetas, papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti gegužės 26 dieną. Prašom, A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau, kad pagrindiniu komitetu būtų skirtas Aplinkos apsaugos komitetas, nes mėgėjų žvejyba yra visada koordinuojama būtent Aplinkos ministerijos. Tai Aplinkos apsaugos komiteto klausimas.

PIRMININKĖ. Gerai. Dėkoju. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti tam, kad Aplinkos apsaugos komitetas būtų pagrindinis komitetas? (*Balsai salėje*) Dėkoju, pritarta.

E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, Teisės departamentas siūlė dėl Vyriausybės išvados. Tikrai čia reikėtų Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti dėl Vyriausybės išvados? Gerai, dėkoju, kolegos.

11.30 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-321(2) (priėmimo tęsinys)

Taigi grįžtame dabar į pačią darbotvarkės pradžią. Turime apsispręsti ir balsuoti dėl 1-2 klausimo – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-321(2). Priėmimo stadija. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 127, balsavo 125: už – 122, prieš nebuvo, susilaikė 3. Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.31 val.

Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – Lietuvos kariuomenės Rūdninkų karinio poligono įstatymo projektas Nr. XIVP-1483(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 126, prieš nebuvo, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.32 val.

Civilinės būklės aktų registravimo įstatymo Nr. XII-2111 6, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-4.1 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1464(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 87, prieš – 13, susilaikė 26. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1464(2)) priimtas. (*Gongas*)

11.32 val.

Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo Nr. XII-1519 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-4.2 klausimas – lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-1465(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 87, prieš – 13, susilaikė 25. Įstatymas (projektas Nr. XIVP-1465(2)) priimtas. (*Gongas*)

11.33 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1187(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-1187(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 131 Seimo narys: už – 110, prieš – 3, susilaikė 18. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.34 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2). Svarstymas. Balsuojame.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 115, prieš nėra, susilaikė 11. Po svarstymo pritarta.

11.35 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – projektas Nr. XIVP-1332. Balsuojame.

Balsavo 127: už – 122, prieš nėra, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

11.35 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 60 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1477 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl 1-8 klausimo – Švietimo įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-1477.

Balsavo 117: už – 33, prieš – 17, susilaikė 67. Projektui nepritarta.

Prašau, replika po balsavimo.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš paprašysiu dėl 1-7 klausimo mano balsą įskaityti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju, dėl protokolo įskaitysiu.

Dabar turime apsispręsti, kas vyks toliau su šiuo projektu, ar atmesime, ar grąžinsime tobulinti. Kas už tai, kad grąžintume tobulinti, balsuoja už, kas už tai, kad atmestume, balsuoja prieš. Balsuojame.

Balsavo 126: už – 67, prieš – 59. Projektas grąžintas iniciatoriams tobulinti.

11.37 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 15 straipsnio papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-689 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Švietimo įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-689. Balsuojame.

Balsavo 130: už – 64, prieš – 6, susilaikė 60. Projektui nepritarta.

Turime apsispręsti dėl tolesnio projekto likimo. Kas pritariate tam, kad projektas būtų grąžintas tobulinti, balsuojate už, kas manote, kad turi būti atmestas, balsuojate prieš.

Balsavo 124: už – 91, prieš – 33. Projektas grąžintas iniciatoriams tobulinti.

11.39 val.

Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII-935 2, 3 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-473 (pateikimo tęsinys)

Toliau balsuojame dėl vakarinės darbotvarkės 2-9 klausimo – Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-473. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 126: už 113, prieš – 1, susilaikė 12. Projektui pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 24 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Taip, dėkoju.

11.40 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 13 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1181(2) (pateikimo tęsinys)

Liko paskutinis balsavimas dėl apsvarstytų projektų. Mes turime apsispręsti dėl 2-12 klausimo – Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo projekto Nr. XIVP-1181. Balsuojame.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pavaduotojas P. Saudargas.

Balsavo 127: už – 66, prieš – 23, susilaikė 38. Po pateikimo pritarta. Siūlomas pagrindiniu komitetu Aplinkos apsaugos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 9 dieną. Ar tinka? A. Vyšniauskas. Prašau. Ne. Gerai. Dėkoju. Kolegos, taigi apsisprendėme ir balsavome dėl visų projektų.

Toliau pirmininkaus P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, sveiki, ko nemačiau.

Kviečiu gerbiama Pirmininko pirmąją pavaduotoją J. Razmą pristatyti rezervinį klausimą, nes turime šiek tiek laiko sutaupę. Prašau į tribūną.

11.41 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1505 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

J. RAZMA (TS-LKDF). Projektas iš formaliųjų serijos. Juo siūloma patvirtinti neseniai išrinktą Seimo Savižudybių ir smurto prevencijos komisijos pirmininko pavaduotoją Seimo narę B. Petkevič. Taip būtų užbaigta šios komisijos vadovybės formavimo procedūra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų... Ai, atsirado, nes buvo vienas kolega, išsitrynė, dabar kita. Jūsų norėtų paklausti gerbiama L. Girskienė. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Taip, aš noriu paklausti, kada bus išspręstas klausimas dėl Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijai priklausančio Energetikos ir darnios plėtros komisijos pirmininko pavaduotojo posto?

J. RAZMA (TS-LKDF). Jis galėjo būti jau seniai išspręstas, bet kadangi į šitas pareigas pretenduoja dvi opozicinės frakcijos – Valstiečių ir žaliųjų sąjungos ir „Vardan Lietuvos“, tai šių frakcijų vadovai, kaip aš suprantu, sutarė paprašyti laiko dėl to klausimo padiskutuoti ir todėl jis yra šiek tiek sustojęs.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų lyg ir niekas neužsirašė. Gal galime po pateikimo bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta. Po svarstymo irgi galime bendru sutarimu? Galime.

Priėmimas. Kadangi reikia balsuoti, nors nėra balsavimo terminas, bet čia toks klausimas, kad visi bendru sutarimu pritaria, gal galime pabalsuoti, nes aš matau, kad labai daug kolegų salėje? Ar niekas neprieštarautų? Būtų atlikta. Ką taip? (*Balsai salėje*) Teisingai, priminė, kad dar yra balsuoti numatytas laiko intervalas. Siūlau balsuoti dėl šio pristatyto rezervinio 1 klausimo – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. XIV-49 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komisijų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-1505. Balsuojame. Šio klausimo priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 80, balsavo 80: už – 74, prieš nebuvo, susilaikė 6. Taigi nutarimas yra priimtas. (*Gongas*)

11.45 val.

Seimo savaitės (2022-04-19 – 2022-04-22) – 2022 m. balandžio 19 d. (antradienio) ir 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Ir dar galbūt rezervinį 2 klausimą galėtume apsvarstyti. Gerbiama J. Razmą paprašysiu vėl grįžti į tribūną. Savaitės, prasidedančios balandžio 19 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kitos savaitės darbotvarkės, manau, du išskirtiniai momentai. Antradienį posėdį siūlome pradėti Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita, o ketvirtadienį – balsavimai net dėl trijų Konstitucijos pataisų projektų. Kaip žinome, tai bus pirmoji diena, kai nebegalios nepaprastoji padėtis, ir mes galime priimti Konstitucijos pataisus. Na, o tarp tų paminėtų išskirtinių momentų į darbotvarkę surašyti įvairūs projektai pagal tai, kaip jie svarstomi komitetuose. Ketvirtadienį vėl yra Seimo narių individualūs projektai įrašyti ir taip pat ketvirtadienį yra diskusija, ją inicijuoja Žmogaus teisių komitetas, dėl teisinių bei istorinių valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendruomenėms aspektų. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūsų nori paklausti gerbiamas kolega V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiamas Seimo vicepirmininke, aš noriu jūsų paklausti to klausimo, kurį jūs man praeitoje kadencijoje uždavėte kokius aštuonis kartus. Kada galvojame grįžti prie Seimo narių teisių ir pareigų įstatymo, įgyvendindami Konstitucinio Teismo sprendimą? Ačiū.

J. RAZMA (TS-LKDF). Seimo valdyboje nepavyko tas balsavimas dėl projekto. Nežinau, kaip jūs pats balsavote, ar už, ar susilaikėte, jeigu taip rūpinatės. Po to buvo sutarta, kad kolega J. Jartutis, kaip už tą sritį atsakingas vicepirmininkas, mėgins kalbėtis su frakcijomis ir rengti tobulesnį projektą. Man sunku būtų už jį atsakyti, kiek čia yra pasistūmėta į priekį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus ir galite grįžti į savo vietą. Motyvų nėra norinčių išsakyti. Gal galėtume bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Iš principo... Teisingai, čia vienas pritarimas. Ar galime? Dėkoju. Pritarta. (*Balsai salėje*) Pritariame, gerai.

11.48 val.

Seimo narių pareiškimai

Tada Seimo narių pareiškimai. Gerbiamas V. Ažuolas kviečiamas į tribūną. Pareiškimas. Prašom. Matau, gerai nusiteikęs, bus linksmas pranešimas. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų po vakar vykusio Biudžeto ir finansų komiteto posėdžio ir ten svarstyto klausimo, susijusio su Europos direktyva ir tėvų, kurie yra vaiko auginimo atostogose, sąlygų keitimu, žmonės paprašė vieną dalyką paaiškinti. Kaip čia yra, kad politikai dažnai prisidengia direktyvomis ir sako, kad jie nenori tėvams nieko bloginti, bet Europa liepia. Čia toks dažniausias melas yra teikiamas.

Šiuo atveju labai lengva palyginti tą pačią direktyvą, kaip elgiasi vieni politikai ir kaip su ta pačia direktyva elgiasi kiti politikai. Ta direktyva yra išleista prieš trejus metus. Tuo metu valdžioje buvo valstiečiai ir socialinių reikalų ministras, Linas tuo metu buvo, tą direktyvą pristatė valstiečiams. Sakė: yra tokia direktyva, kuri blogina tėvų sąlygas. Ką valstiečiai pasakė? Jokios direktyvos mes nenešime į Seimą ir sąlygų tėvams nebloginsime.

Ar galima taip daryti su direktyva? Galima. Direktyvą galima laikyti ketverius metus stalčiuje, penktus metus ištraukti tam tikrus punktus, kurie, sakykim, nebloginą sąlygų, ir tada tik dalį punktų pateikti. Tada, žinoma, gali Europa atsiųsti savo pastabas, kad nevysiškai perkėlėme direktyvą ir ką nors reikėtų daryti. Tas procesas nuo direktyvos priėmimo iki pakeitimo gali užsistėti apie šešerius metus. Ir šešerius metus tėvai gali gyventi ramiai, nebloginant jiems sąlygų.

Kai pasikeitė valdžia ir atėjo *liberalconservatoriai* su *laisviečiais*, atrodo, irgi turėtų būti požiūris nebloginant tėvams sąlygų, deja, jie padarė viską tradiciškai, kaip ir daro. Paėmė tą pačią direktyvą, atnešė tą įstatymą, ir netgi skubos tvarka, kad reikia labai greitai ir kuo skubiau pabloginti tėvams sąlygas. Tada, kad įtikintų politikus, Seimo narius, ypač tuos, esančius pirmą kadenciją,

pasakė, kad taip liepė Europa ir kad reikia labai staigiai, skubiai palaikyti, nes gausime dideles baudas. Bet žinome, praėjo dar tik treji metai, vadinasi, dar metus galime nieko nedaryti. Tada tėvai kreipėsi į Buhalterijų asociaciją, įrodinėjo, kad tai blogina tėvų finansinę padėtį. Ne, ministerija atneša kitus skaičius ir sako, kad finansinė padėtis nepablogės, viskas gerai. Tada komitete uždaviau vieną elementarų klausimą, kad dabar tėvai antrais vaiko auginimo metais galėjo rinktis – ir gauti išmoką, ir dirbti, o dabar šis punktas yra atimamas, nebeleidžiama taip pasirinkti. Netgi siūloma sutrumpinti laiką (dabar galima pasirinkti 24) iki 18 mėnesių. Vadinasi, tai yra tik politinis valdančiųjų sprendimas.

Vakar komitete bandžiau paprašyti pertraukos šiuo klausimu, neskubėti to daryti. Deja, tam nebuvo pritarta, klausimas keliauja į pagrindinį komitetą. Kaip pasielgs pagrindinis komitetas? Turbūt, jeigu nori sutaupyti tėvų sąskaita, reikia tą sprendimą priimti kuo greičiau ir tėvams bus galima išmokėti mažiau išmokų. Vadinasi, viskas priklauso tik nuo politikų sprendimo ir ką norima padaryti. Jeigu nori pabloginti sąlygas, tai padarysi skubos tvarka, ir netgi meluodamas Seimui. Net tokia įdomi situacija. Vakar iškilo diskusija, kad tėvai net neturi pakankamai darželių, kur nuvesti savo vaikus. Šiuo atveju taip pat Švietimo, mokslo ir sporto ministerija: pernai pagal priimtą dar praeitoje kadencijoje Prezidento teiktą įstatymą, kad būtų plečiamos darželių grupės, klasės, plečiamos galimybės gauti darželį ir tą vietą, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turėjo paskirstyti 30 mln. eurų toms grupėms plėsti. Pernai nepaskirstytas nė 1 euras. Nevykdomas įstatymas, nusižengiama įstatymo vykdymui. Šiomet, jau tuoj bus praėję pusė metų, dar nepaskirtas nė 1 euras. Šiandien Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, imant pusantrų metų, jau skolinga 45 mln. eurų savivaldybėms, kad būtų kuriamos tos darželių grupės. Dabar ir yra klausimas, galbūt yra tyčinis veiksmas: nekuriame grupių, kad nebūtų kur dėti vaikų, ir tada priverčiame tėvelius kuo greičiau eiti į darbą. Vadinasi, tokia yra šeimos politika šių valdančiųjų. Turbūt ne veltui sveikatos ministras džiaugiasi sumažėjusiu gimstamumu. Tai ta kryptimi ir turi būti einama. Bet supraskite, mieli tėvai, tai yra tik politiniai sprendimai ir negalima prisidengti nei direktyvomis, nei kažkokiais nurodymais. Viskas, jūsų likimas priklauso nuo politikų.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiami kolegos. Daugiau pareiškimų nėra norinčių pasakyti.

11.53 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3094 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-173 (pateikimas)

Tada aš gal pakviesčiau, mes turime sutaupę kelias minutes, R. Žemaitaitį, galbūt jis galėtų mums pristatyti Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-173, gal mes jį greitai apsvaistytume. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, leiskite pristatyti Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo 14 straipsnio pakeitimą. Kadangi praėjusiais metais, 2020 ir 2021 metais, susiformavo tokia situacija, kai Konstitucinio Teismo teisėjai baigėsi teisėjo pareigos, bet jisai toliau buvo net Konstitucinio Teismo pirmininku, nors yra numatyta galimybė, kada Konstitucinio Teismo pirmininkas arba Konstitucinio Teismo teisėjas gali pasitraukti iš pareigų, tai laikinai paskirti pirmininką mes galime. Aš siūlau sureguliuoti, kad tokios situacijos, tokios praktikos nebūtų, nes kitaip tai reiškia, kad Konstitucinio Teismo pirmininkas pareigas galėtų eiti metus, dvejus, trejus ir ketverius, ir penkerius metus, kol galų gale Seimas apsispręstų. Jeigu automatiškai nutrūktų Teismo pirmininko įgaliojimai, tai aš manau, kad Seimas kartu su Prezidentu paskirtų žmogų kuo greičiau pirmininku.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmas jūsų nori paklausti gerbiamas A. Nekrošius. Prašom. Gerbiamas A. Nekrošius. Ne, nenori klausti. Tada gerbiama A. Kubilienė. Prašom. Jos nėra. Tada gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, aš norėčiau pasiteirauti, ar jūs susipažinęs su panašaus pobūdžio mano teikimu prieš gerą pusmetį, kaip spręsti šitą Konstitucinio Teismo pirmininko metų metus užsitęsiančią krizę. Seimas nepritarė mano teikimui. Jeigu būtų pritaręs, manau, jums nereikėtų šiandien stovėti šioje tribūnoje. Gali būti, kad

priežastis buvo, kad opozicinėje darbotvarkėje aš teikiau šį savo projektą ir nesu teisininkas. Matyt, tai irgi buvo svarbu. Bet esu įsitikinęs, kad jis būtų išsprendęs tą problemą, apie kurią jūs šnekate. Ar jūs prisimenate mano teiktą įstatymo projektą?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Aš prisimenu tas diskusijas, kurios tuo metu kilo. Tas projektas buvo kaip ir jūsų, taip ir mano, Teisės departamentas turi tam tikrų pastabų. Su kai kuriomis Teisės departamento pastabomis aš sutinku, bet tikrai nesutinku su viena, kad gali toliau eiti Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas žmogus, teisėjas, kai jau baigėsi terminas, kuriam jis paskirtas teisėju. Nėra jokios logikos. Įsivaizduokite dabar taip, kad Seimo narys toliau eina pareigas, nors Seimo nario neišrinko, bet jis vis tiek eina Seimo Pirmininko pareigas. Aš su ta nuomone nesutinku, manau, kad su Teisės departamentu Teisės ir teisėtvarkos komitete reiktų sėstis ir šnekėtis, jį reiktų patobulinti.

Gaila, kad kolegos tada nepritarė jūsų projektui. Gal irgi vienas iš tų variantų, kad buvo opozicinėje darbotvarkėje, bet šią problemą mes turime išspręsti. Ta problema yra labai didelė ir tai yra beprecedentis atvejis. Dar kartą sakau, Konstitucinis Teismas pats vertina priimtų teisės aktų teisėtumą, pagrįstumą, o Konstitucinio Teismo pirmininko pareigas eina asmuo, kurio kaip teisėjo pareigos jau yra pasibaigusios. *Nonsensas!* Bet, deja, tokią situaciją mes turėjome.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aišku, tie netikslumai, apie kuriuos rašote, kad pasibaigus įgaliojimui, tai aišku, kad pasibaigus teisėjo įgaliojimui jis nebegali būti ir teisėju. Čia komitetas ištaisys, jeigu bus pritarta.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Taip.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Bet dabar noriu paklausti dėl to, ką apskritai jūs manote. Konstitucijoje aiškiai ir imperatyviai pasakyta, kad Konstitucinio Teismo teisėjai skiriami devynerių metų kadencijai. Konstitucijoje nėra jokių išlygų dėl pratęsimo ir panašiai. Kaip jūs manote, ar teisėjui gali būti įstatymu pavesta toliau eiti pareigas, nes Seimas nepaskyrė kitų teisėjų, o ne baigėsi kadencija ir viskas?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas kolega. Aš esu, matyt, to griežtas šalininkas, aš griežtai pasisakau prieš – suėjo terminas ir teisėjas nebegali užimti šitų pareigų. Tada kyla konstitucinis klausimas, ar Konstitucija įtvirtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo narys renkamas ketverių metų kadencijai? Tokiu atveju išeina, kad specialiu kažkokiu aktu kaip Baltarusijoje, Rusijoje ir kitose valstybėse, ar ne, bus priimtas sprendimas ir pratęskime Seimo narių darbą, na, pusantrų metų. Pamenate, prieš kelerius metus čia buvo tokia rožinė svajonė, kad rinkimus padarytume balandžio 20 dieną ir dar pratęstume esamo Seimo kadencijos darbą. Na, nejuokaukime su šitais dalykais.

Konstitucija yra pamatas. Suėjo devyneri metai, būk mielas, užleisk savo darbą. Tokiu atveju ką mes darome su teisėjais, kuriems sueina 65 metai? Suėjo 65 metai, paspaudžiame ranką ir sakome, geros jums pensijos, gero poilsio ir gero darbo. Konstituciniame Teisme mes šiandien turėjome teisėją, kurio įgaliojimai paskirtam terminui baigėsi, bet jis toliau ėjo ir teisėjo, ir Teismo pirmininko pareigas. Tai ar mes esame teisinė valstybė, ar neteisinė? Ir kiek mes gerbiame Konstituciją? Tai pradėkime gerbti Konstituciją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, jūsų kaip patyrusio teisininko ir kaip patyrusio politiko norėčiau paklausti, kokie čia žaidžiami žaidimai, kai Šventojo Rašto aiškintojai patys nesilaiko Šventojo Rašto, o Seime nepriimami sprendimai, sakykime, paskiriant teisėjus ar juos atleidžiant? Kokie čia vyksta žaidimai ir koku tikslu žaidžiama su Konstituciniu Teismu?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Gerbiamas pirmininke, žaidžiama ne tik su Konstituciniu, šiandieną žaidžiama ir su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo. Ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kandidato E. Šileikio nepaskyrimas į teisėjus arba netgi kandidatūros nesvarstymas yra akivaizdus Konstitucijos pažeminimas ir suminimas, nes yra pažeidžiamas teisinės valstybės principas, neformuojamas Aukščiausiasis Teismas. Šiuo metu Aukščiausiojo Teismo pirmininkas pareigas eina laikinai, tai kokį esame matę dar cirką, teismas yra pavyzdinė institucija ir turi parodyti, o Aukščiausiojo

Teismo pirmininkas negali būti paskirtas, kol nėra suformuotas visas teismas. Tai yra specialiai nepaskiriamas vienas teisėjas, delsiama. Paskutiniu metu aš matau, kas vyksta, kokie yra rašomi straipsniai spaudoje pono G. Kryževičiaus. Akivaizdu, kad žmonės nori toliau iš po stalo skirstyti teisėjus, kurie yra tinkami ir netinkami žmonės. Ir yra bėda, kad Seimas, kaip institucija, yra įtraukiamas į šituos negražius užkulisinius žaidimus. Su Konstitucinio Teismo teisėju ir Teismo pirmininku buvo bandoma ir buvo žaidžiama, deja, po pusantrų metų ta problema buvo išspręsta. Aš tikiuosi, kad čia ir dabar išspręsimė, matau ir džiaugiuosi, kad yra teisingumo ministrė salėje, tad dėl Aukščiausiojo Teismo bus rastas operatyviausias sprendimas. Negali būti šitaip, kaip dabar yra. Tegul ponai vieną vyriausiuoju, kitą laikinuoju skiria teisėjus.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega. Paskutinis jūsų nori paklausti gerbiamas kolega V. Gapšys. Prašau.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Pritariu projektui. Iš tikrųjų buvusi situacija buvo nenormali ir tokia neturėtų kartotis. Aišku, čia išsprendžiame tą pirmininko klausimą, bet neišsprendžiame tos dalies, kad tas teisėjas vis tiek gali eiti vos ne dar vieną kadenciją, kol jį pakeis kitas teisėjas. Ar nemanote, kad mes tada turėtume tobulinti ir tą sistemą, nustatytume labai aiškius terminus, kad negali būti tokio tarpo, kai neteiki jokio kandidato, tiesiog neperėjo vienas, laukiame kitos Seimo kadencijos ar dar kažko, kad būtų aiškiai nustatytas ir tas teikimo mechanizmas patobulintas taip, kad tokių situacijų bent jau teoriškai būtų galima išvengti labiau, negu yra dabar?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Kolega, aš pritariu, kadangi tuo metu buvo tokia problema, registravau, Teisės ir teisėtvarkos komitetas galės papildyti mano teikiamą siūlymą dėl teisėjo. Tikrai galiu dar kartą pasakyti, kad mes patys leidžiame kaip institucija, kaip parlamentas, kad iš trijų, keturių teisėjų, kad iš mūsų tyčiotųsi. Tie vyrukai ir damos susėda ir čia kaip kokius šachmatistus skirsto, ką ir kaip mes turime daryti. Na, vieną kartą parodykime, kad Seimas yra ta institucija ir ta valdžia, kuri laikosi Konstitucijos, o ne jie pagal savo žaidimus žaidžia ir diktuoja savo sąlygas mums. Ir tada atsiranda meilužių, sekretorių ir visokių buhalterių ar bibliotekininkių, kurios siūlomos į Konstitucinio Teismo teisėjus.

Prisiminkite praėjusią kadenciją, kas buvo. Ir dabar kažkodėl sėkmingai sukurta ta šeima, kuri trukdė paskirti naują teisėją. Ir mes visi pamiršome, ką čia visi akli esame ir nematėme, kas buvo? Na, tai vieną kartą atverkime savo akis ir neleiskime trims ar keturiems žmonėms nurodinti, kas Seime turi būti.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Niekas pasisakyti dėl projekto nenori. Balsuosime, apsispręsimė per balsavimą.

12.03 val.

Vyriausybės valanda

Gerbiami kolegos, dabar kviečiu Vyriausybės narius užimti jiems skirtas vietas, pradėsime Vyriausybės valandą. Taigi pradėdame 3 minutėmis vėliau, tai po pirmos trys ir baigsime. Prašom, gerbiami kolegos, užimti jums skirtas vietas. Informuoju, kad dalyvauja visi ministrai, išskyrus gerbiamą A. Bilotaitę, o visi kiti bus ir galės atsakyti į jūsų klausimus.

Pirmasis klausimą turės garbę užduoti V. Ažuolas, vėliau ruošiasi Z. Balčytis, O. Leiputė, A. Gedvilas. Prašau, gerbiamas Valiau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Norėčiau paklausti finansų ministrės. Iš tikrųjų Europos Sąjunga suteikė galimybę ES lėšas naudoti finansų inžinerijai, sakykime, šiuo atveju skolinti savivaldybėms ar verslui. Mes turime institucijų, tokių kaip VIPA, „Invega“, kitų, kurios tai gali daryti, Savivaldybių asociacija dar pernai kreipėsi į Finansų ministeriją, Vyriausybę, kad būtų sudaryta tokia galimybė. Pavyzdys: jiems trūksta apie 100 mln. eurų, kad turėtų galimybę prisidėti prie ES projektų, nes jeigu jie neturi savo dalies prisidėti, tie projektai paprasčiausiai žlunga. Gal jau yra kokie nors sprendimai priimti ar bus pateiktas koks nors įstatymo projektas, kad savivaldybėms sudarytume tą galimybę?

Dabar savivaldybės atsidūrė tokioje situacijoje, kai nebeturi iš ko prisidėti, o rangovai, pavyzdžiui, žada nutraukti sutartis ir projektai nebus užbaigti. Netgi imant naujus ES projektus,

jeigu nėra galimybės prisidėti prie tų projektų, dažniausiai tų projektų yra atsisakoma. Tai gal bus sprendimas, kaip padėti savivaldybėms pasiskolinti?

PIRMININKAS. Neveikia mikrofonai. Na, vadinasi, negalės atsakyti į klausimus.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jau veikia. Išties savivaldybių galimybės skolintis riboja ne mano gera valia, o Fiskalinės drausmės konstitucinis įstatymas. Jame pasakyta, kad savivaldybės gali turėti tiek išlaidų, kiek turi pajamų. Šiuo metu svarstant poreikį savivaldybėms prisidėti prie Europos Sąjungos projektų kofinansavimo, kartu su Savivaldybių asociacija diskutuojant Vyriausybėje dvišalėje komisijoje buvo sutarta parengti konstitucinio įstatymo pakeitimą. Jame bus numatyta, kad, vadovaujantis šiuo įstatymu, savivaldybės galės skolintis būtent Europos Sąjungos ir kitų tarptautinių fondų finansuojamų projektų bendrajam finansavimui. Tas pasiūlymas bus pateiktas dar šiais metais, kad kitais metais jau jos galėtų skolintis šiems projektams įgyvendinti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas Z. Balčytis. Prašom.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu užduoti klausimą aplinkos ministrui. Kaip žinome, jūsų darbų programoje yra verslinės žvejybos uždraudimas Kuršių mariose, labai konkrečiu. Vakar taip pat turėjome susitikimą frakcijoje su nemažai mokslininkų, kurie visą savo gyvenimą yra dirbę šioje srityje. Jie turi visiškai kitokią nuomonę, priešingą nuomonę. Kadangi turi priešingą nuomonę, jūs jų nekviesdavote ir iš esmės neišklausydavote, ką jie sakydavo. O ta nuomonė yra tokia, kad verslinės žvejybos draudimas visiškai nepažaisins žuvų išteklių.

Antra. Aš dar kartą noriu įgarsinti, kad mes, Lietuva, valdome tik ketvirtadalį visų Kuršių marių, tris ketvirtadalius valdo Rusijos Federacija. Jūs puikiai žinote, kad yra tam tikros komisijos, jos susitinka vieną kartą per metus ir nustato limitus. Pats išjungei?

PIRMININKAS. Ne, labai atsiprašau. Sekretoriatas.

Z. BALČYTIS (DFVL). Kadangi išgirdo, kad mes rengiamės tokiam keistam žingsniui, jie apsidžiaugė. Sakė: kiek jūs atsisakysite, tiek mes išgaudysime ir visas žuvis pasistengsime jums po to vienokiais ar kitokiais būdais atvežti. Čia jau buvo anksčiau. Dabar yra karas. Mes esame labai susirūpinę, kad nefinansuotume Rusijos biudžeto. Aš manau, kad irgi vienas iš šaltinių bus. Bet jeigu kalbėtume taip atvirai, aš manau, kad šitas sprendimas tikrai atsilieps labai ilgai. Jis tikrai taps politizuotas, ir be reikalo politizuotas. Aš manau, ministre, kad mes vis dėlto turėtume kaip nors įsiklausyti į šią nuomonę.

Taip pat noriu paklausti. Jūs buvote žadėję ieškoti kompromiso. Matau, dabar projekte kompromiso nėra. Noriu paklausti, kaip mes ateityje bendrausime dėl šių klausimų?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Atsakymas turėtų būti paprastas: mes pateikėme Vyriausybės išvadą, sprendžia Seimas. Ką mes paraleliai darome, tai deriname su Europos Komisija kompensavimo schema, kaip galėtume kompensuoti verslininkams, kurie bus priversti po vienokio ar kitokio Seimo sprendimo pasitraukti iš esamos veiklos. Bet jeigu žvelgtume iš esmės, žmonija 99 % mėsa aprūpinama su fermų pagalba. Numatyta ir Vyriausybės programoje, kad akvakultūra turėtų užimti vis didesnę aprūpinimo žuvimis procentą, mes turėtume išlįsti su tinklais iš jūrų ir šiuo atveju marių ir pereiti į tą normalią, aiškią akvakultūrą. O pridėtinė vertė iš mėgėjiškos žvejybos, žinome, tikrai yra žymiai didesnė negu industrinė žvejyba, dažnai nusiaubianti ir ekosistemas. Bet galutinį sprendimą priims Seimas, tikiu, šią pavasario sesiją.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama O. Leiputė. Vėliau ruošiasi A. Gedvilas, R. Žemaitaitis. Prašom.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui. Gal galėtumėte pakomentuoti, kada planuojate iš esmės peržiūrėti sveikatos priežiūros paslaugų įkainius? Nepaisant šiokių tokių korekcijų, vis tiek bent jau dalis jų išlaiko ir nepadenigia savikainos. Tai galimai galėjo lemti ir dalies savivaldybių sveikatos priežiūros įstaigų nusteikimą ar pacientų netekimą.

A. DULKYS. Laba diena. Ačiū už klausimą. Planuojame iki šių metų pabaigos kaip sudedamąją visų pagrindinių reformos krypties dalį, dirbame su Ligoninių kasa ir tikimės, kad iki metų pabaigos, nes tam reikia daug skaičiavimų, daug analizės, bet tikrai tas darbas yra mūsų sąrašė. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas A. Gedvilas. Vėliau R. Žemaitaitis, K. Adomaitis, D. Kepenis. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Labai ačiū. Klausimas gerbiamam sveikatos apsaugos ministrui. Izraelyje atlikto plataus tyrimo rezultatai rodo, kad ketvirtosios vakcinos nuo COVID-19 suteikiama apsauga sparčiai blėsta ir pakankamai veiksminga nuo sunkios ligos formos ji išlieka vos keletą savaičių. Leiskite paklausti, ar 27 mln. 805 tūkst. eurų bus išleisti vis dar tai pačiai vakcinai, sukurtai nuo pirminės COVID-19 atmainos?

Ir kontrolinis klausimas. Už kiek milijonų jau yra išpilta arba padovanota vakcinų kitoms šalims ir ar pakankamai, kad ateityje neberekėtų prievartauti vakcinuotis mūsų žmonių, o būtų galimybė jiems patiems spręsti daryti tai ar ne? Manau, kad premjerė papildys maloniai nusiteikusi. Ačiū.

A. DULKYS. Europos Sąjungoje vakcinų išsigijimas, jų skirstymas, taip pat tarimasis su gamintojais dėl esamose sutartyse numatytų kiekių, kad būtų ateityje tiekiamos adaptuotos vakcinos, – viskas yra daroma Europos Komisijai koordinuojant. Vakcinos, kurias Lietuva yra rezervavusi, nereiškia, kad jos jau visos yra atkeliavusios į Lietuvą, jos keliauja tam tikru grafiku. Labai tikėtina, kad Lietuvą pasieks tam tikra dalis vakcinų, kurios jau yra adaptuotos.

Na, Izraelio patirtį, kaip ir kitų šalių patirtį, vertina ir visos Europos Sąjungos mokslininkai, ir Europos vaistų agentūra. Neseniai, prieš keletą dienų, mus kaip tik ir pasiekė Europos vaistų agentūros rekomendacijos, kad dėl ketvirtosios dozės dar nėra pakankamai tyrimų, kad būtų galima ją taikyti visai visuomenei, bet tam tikroms grupėms žmonių jau gali būti rekomenduojama. Šiuo metu mes kartu su nepriklausomais ekspertais taip pat analizuojame visą mus pasiekusią informaciją ir atitinkamai suteiksime gydytojams, gydymo įstaigoms savo rekomendacijas, kaip mes elgsimės Lietuvoje su ketvirtąja doze. Matyt, tiek.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia gerbiamas R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, prieš tris savaites... Dar atsakymo negavau dėl melioracijos ir 13 mln., jį buvote pažadėjusi, būkite gera, dar su patarėjais pašnekėkite, nes situacija yra baisi. Iš ministro irgi negaunu niekaip, o žadėjote. Skaičiai yra kosminiai, nes kiekvienais metais gaus trys savivaldybės: Kėdainiai, Šakiai ir Vilkaviškis. (*Balsai salėje*) Gerai, tada reikia pažiūrėti.

Bet aš dabar premjerei turiu klausimą. Žiūrėkite, vakar, tiksliau, užvakar tikrinau „Invegos“ programą, kur buvo skirta 200 mln. verslui įsisavinti. Kaip jūs galite pakomentuoti, kad iš viso paramos paraiškų pateikta tikrai už 200 tūkst., faktiškai (tai parodė ir užpraeitą savaitę verslo susitikimų metu bendraudamos frakcijos) niekas negali pateikti paraiškų, nes tiesiog nepereina ir sąlygos yra milžiniškos? Ir ar tiesa, kad tai yra susiję su tuo, dėl ko vakar Ekonomikos ir inovacijų ministerijoje buvo politiniu lygiu pasitarta, kad „Invega“ yra naikinama ir bus prijungta prie Finansų ministerijos?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, daug jūs čia visko pasakėte. Pirmiausia aš prie tų trijų savivaldybių norėčiau grįžti. Aš pažadėjau pasidomėti ir pasidomėjau. Iš mano pasidomėjimo akivaizdu, kad buvo ir anksčiau trys savivaldybės, tiesiog, matyt, iš tų trijų savivaldybių buvo dvi, kurios jums labiau patinka, nei tos trys, kurios pagal kriterijus atrinktos dabar.

Dabar kalbant apie „Invega“. Ne, „Invega“ nebus naikinama. Bus konsoliduojamos finansų įstaigos į vieną įstaigą, tos įstaigos, kurios yra valstybės kontroliuojamos ir dabar yra išsibarsčiusios po skirtingas institucijas ir neleidžia pasiekti masto efekto. Kai kas tai vadina valstybiniu banku, bet tai, aišku, joks ne bankas, tai yra finansų įstaiga, kuri tiesiog leistų užpildyti tarpą tarp privataus finansavimo ir biudžetinio finansavimo, tai yra pasiūlyti finansinių priemonių ten, kur valstybei reikia ištaisyti rinkos spragą. „Invega“ ne tik kad nebus naikinama, bet „Invegos“ pagrindu bus kuriama šita jungtinė institucija. Norėčiau pabrėžti, kad „Invega“, kaip didžiausią portfelį, didžiausią patirtį turinti institucija, bus ta institucija, kurios pagrindu visa tai bus daroma.

Toliau kokių nors vidinių pasitarimų ministerijose aš pakomentuoti negaliu. Kolegė Aušrinė yra komandiruotėje, ji kitą savaitę galės jums pati pakomentuoti kokius nors darbinius dalykus. Aš daug skaičių turiu galvoje, bet tikrai ne kiekvieną skaičių Lietuvoje. Pažiūrėsiu, apie ką jūs kalbate, ir tada galėsiu atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas K. Adomaitis. Jo nėra, tai neužduos. Tada gerbiamas D. Kepenis. Ruošiasi K. Mažeika, K. Vilkauskas. Prašom.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Nėra ministrės A. Bilotaitės, tai, matyt, atsakys premjerė.

Pastaruoju metu matome tendenciją, kad žmonės, turintys kitą nuomonę, ir net nesvarbu, kam ji naudinga ar nenaudinga, tampa ostrakizuojami, jie yra niekinami, iš jų tyčiojasi, net kviečiama juos šaudyti. Kai kurie visuomenininkai, vadinamieji influenceriai, tampa teisėjais ir net pradeda nurodinėti, kaip kas turi mąstyti. Žmonės šantažuojami, nurodinėjama, kas koku verslu gali užsiimti, kas gali dainuoti, kas negali.

O juk dar Volteras sakė, kad demokratijos esmė yra teisė turėti savo nuomonę ir valstybė tą teisę turi ginti. Be to, teisminę valdžią turi atlikti teismai, o ne vadinamieji nuomonės formuotojai. Juk buvo įkurtas virtualus policijos patrulis, kuris turi sekti ir kovoti su vadinamąja dezinformacija. Po to matome iš to kylančias pasekmes: nuo susišaudymų, patyčių mokykloje iki, kaip po to išaiškėja, bylų už nieką. Ar ne laikas tam virtualiam policininkui dirbti realius darbus...

PIRMININKAS. Laikas.

D. KEPENIS (LVŽSF). ...o ne pataikauti valdžios naratyvui? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Labai keista, kad jūs manęs šito klausiate, nes aš noriu priminti, kad dar prieš pusę metų čia, prie šitų rūmų, jūsų globojami protestuotojai siūlėsi mane pakarti ir lygino mane su įvairiais istoriniais veikėjais, su kuriais čia turbūt niekas nenorėtų turėti nieko bendro, nors jų elgesys tų veikėjų retoriką atskirais atvejais labai priminė.

Man atrodo, aš visiškai pritariu jūsų teiginiui, kurį jūs čia interpretavote, kad demokratijoje turi sugyventi skirtingos nuomonės, kaip parlamente sugyvena skirtingi įsitikinimai, ir kad kita nuomonė nėra pagrindas žmogų menkinti ar kaip nors iš jo tyčiotis. Pati stengiuosi to nedaryti, nors ne visą laiką tokio paties elgesio sulaukiu savo atžvilgiu.

Man atrodo, kad policija turi daryti tai, kas yra numatyta teisės aktuose. Teisės aktuose numatyta atsakomybė už neapykantos kurstymą ir dar už nemažai nusikaltimų. Bėda turbūt yra ta, kad žmonių, kurie leidžia sau slidinėti ant ribos, o kartais ją ir peržengti, yra, matyt, labai daug ir šiuo metu, todėl ir virtualus patrulis, ir nevirtualūs patruliai turi tikrai gana daug darbo šitoje srityje.

Man atrodo, kad politikai, tarp jų ir jūs, galėtų skatinti savo rinkėjų elgesio tam tikrus pokyčius ir gebėjimą kultūringai diskutuoti. Bet jūs kažkodėl norite, kad kiti kultūringai diskutuotų su jumis, bet visiškai nematote reikalo tai taikyti sau ir savo pasekėjams. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, vicepirmininke. Klausimas premjerai. Premjere, šiandien ryte girdėjau jūsų interviu. Gražiai pasakėte, kad pasaulis, Europa ir Lietuva nebus tokie, kokie buvo iki karo. Tai turbūt natūralu. Klausimas, ar iš tiesų nereikėtų peržiūrėti Vyriausybės programos, kuri irgi turėtų keistis lygiagrečiai taip, kaip keičiasi aplinkybės, kuriomis gyvename.

Kritinė situacija yra dėl energijos išteklių. Pavyzdžiui, 19,36 mln. eurų Žemės ūkio ministerija skyrė pelkėms ir kitiems su tuo susijusiems dalykams, tas turbūt šiandien atrodo nelogiška, plius 3,3 mln. eurų iš jų yra valstybės biudžeto. Paukštininkystės, gyvulininkystės situaciją jūs tikrai puikiai žinote, trūksta lėšų, natūralu, suprantama. Bet ar nereikėtų peržiūrėti ir sudėlioti prioritetus taip, kad jie atspindėtų realią situaciją, kuri šiandien dar yra kaip prieš gerus metus, kai viskas buvo visai turbūt rožinėmis spalvomis nupiešta. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Man atrodo, kad ir taip, ir ne. Nes taip jau atsitiko, kad Vyriausybės programoje buvo labai daug tų dalykų, kurie, tiesą sakant, dabar pasirodo kaip niekada aktualūs. Aš kalbu apie visa tai, kas yra susiję ir su šalies saugumu, ir su energetine nepriklausomybe, ir su strateginiais projektais, kurie tą nepriklausomybę užtikrina, bet lygiai taip pat ir su žaliuoju kursu, nes jūs turbūt jį referuojate. Man atrodo, kad žaliojo kurso, kaip būdo atsisakyti iš viso bet kokios priklausomybės nuo angliavandenilių ir nuo V. Putino tiekimo, aktualumas ir Lietuvoje, ir apskritai Europoje įgyja tik kitą prasmę, dar aktualesnę netgi.

Aš nenoriu čia galbūt apie konkrečią pelkę diskutuoti, nes priemonių lygmeniu veikiausiai yra įvairių būdų reaguoti į situaciją, bet lygiai taip pat ir finansinei paramai dabar biudžete, kuris šiandien bus pristatytas ministrės, yra numatytos papildomos lėšos šiai paramai. Yra valstybės pagalba. Valstybės pagalba turi būti derinama su Europos Sąjunga. Mažai? Visiems pinigų visada mažai. Nesu mačiusi dar nė vieno, kuriam pinigų būtų pakankamai. Bet jūs turbūt irgi negalite

pasakyti, kad mes nematome tų problemų ir nematome, kas šiuo metu yra aktualiausia. Stengiamės į tas problemas reaguoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Skardžius, A. Palionis.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas vicepirmininke. Klausimas gerbiama krašto apsaugos ministrui. Kaip žinoma, pilietinio pasipriešinimo strategijoje pagrindiniai principai yra atsparumas, pilietinė valia, žinios ir įgūdžiai. Pradėčiau nuo žinių ir įgūdžių, kas yra labai svarbu dabar mūsų piliečiams. Ar nemanote, kad būtų pats laikas paskirti valstybės instituciją, kuri būtų atsakinga už pilietinio pasipriešinimo informacijos kaupimą, apdorojimą, analizę ir siūlymų teikimą, taip pat pilietinio neginkluoto pasipriešinimo mokymų organizavimą ir vykdymą. Ar tai negalėtų atlikti šiuo metu Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas? Jį reikėtų sustiprinti, nes šiuo metu labai svarbu piliečių parengimas ir mokymai. Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Tiesą sakant, krašto apsaugos sistemai ir priklauso šis departamentas. Kaip žinoma, taip ir yra numatyta. Mes kitų struktūrų papildomai nenumatome kurti. Kadangi pilietinio pasipriešinimo strategija tik dabar yra patvirtinta, Vyriausybė turi parengti darbotvarkę, į tai įtraukiamos visos institucijos. Be abejonės, vykdam tą darbotvarkę reikės galbūt ir jūsų minėtą departamentą pastiprinti. Tai turime galvoje, be abejonės.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Klausimą užduosiu gerbiama energetikos ministrui. Neseniai, trečiadienį, antiinfliacinį planą pristatė finansų ministrė. Antiinfliaciniame plane buvo numatytas nemažas kainų augimas, ypač dujų, antrame pusmetyje – iki 1 euro 59 centų už 1 kub. metrą. Džiaugiuosi, kad nebeperkame dujų iš „Gazprom“, „Novatekui“ jūs irgi užsukote čiaupelį, jis ten šerdavo mūsų tą „Independence“. Dabar dujas perkame iš Norvegijos, iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Mano klausimas, gerbiama ministre, kodėl „Independence“ neatpiga dujų? Iš rusų nebeperkame ir džiaugiuosi kaip atsinaujinančios energetikos rėmėjas.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Turbūt „Independence“ dujų negamina, nesiurbia iš žemės. „Independence“ yra tik terminalas, tai yra įleidimo taškas, per kurį įleidžiamos vienokios ar kitokios dujos. Jeigu pažiūrėsite prieš tai, iki uždarymo į Lietuvą tiekiamos rusiškos dujos nebuvo pigesnės negu ateinančios per laivo įleidimo tašką. Realiai turbūt ir nereikėtų tikėtis, kad laivas bus tas stebuklas, kuris ir išgaus, ir atpigins. Bet reikia atkreipti dėmesį į vieną faktą, kad 2020 metais Lietuva Europoje pigiausiai pirkė dujas, nes mes turime terminalą ir turime alternatyvas, kai kiti tokių alternatyvų neturi ir turi pirkti tai, kas yra. Šiuo atveju jis mums yra labai pasitarnavęs, žiūrint iš ekonominės logikos pusės yra atsipirkęs turbūt bent penkis kartus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Palionis. Ruošiasi A. Nekrošius ir T. Tomilinas. Nėra. Tada gerbiama A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas tikriausiai būtų aplinkos ir finansų ministrams. Aš norėčiau paklausti dėl visoje Lietuvoje vykstančios renovacijos, statybų sektoriaus kainų pakilimo, nes kainos faktiškai trečdaliu, kai kur netgi per pusę – 50 % padidėjo, ir ne vienas toks objektas susiduria su finansavimo problemomis. Pavyzdžiui, turime Raseinių ilgametį projektą – kultūros centro renovaciją. Ten savivaldybė pradėjo indikuoti, kad trūksta lėšų jam pabaigti. Kokia yra apskritai Vyriausybės pozicija tuo klausimu, ar ji galvoja tas sutartis kaip nors indeksuoti, gal peržiūrėti, nes pasigirdo siūlymų, kad galbūt tos įmonės galėtų naudoti nesertifikuotas medžiagas, o tai kelia šiokių tokių nerimą. Kokia Vyriausybės pozicija tuo klausimu? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Pripažįstu, aktualus klausimas, bet jį reikėtų išskaidyti į keletą elementų. Visų pirma Viešųjų pirkimų tarnyba ir Ekonomikos ir inovacijų ministerija yra davusios nemažai išaiškinimų dėl indeksavimo, kaip tai daryti, kaip tai daryti legaliai, kad perkančiosios organizacijos galėtų objektyviai įvertinti ir peržiūrėti sutartis. Bet kad sutartys būtų peržiūrėtos, reikia turėti kišenėje pinigų ir reikia, kad būtų prieinamos žaliavos.

Dėl pinigų gal pakomentuos finansų ministrė, bet iš esmės gyventojams visos renovacijų sutartys yra padengtos ir valstybė tiek savo lengvatinę paskolą yra garantavusi, tiek dėl 30 % ir 100 % kompensavimo garantija yra. Dėl viešųjų pastatų, ką girdžiu, kultūros centras, tai asignavimų val-

dytojas greičiausiai yra Raseinių savivaldybė, ji turi savo kišenėse pasikapstyti ir ieškoti, kokius projektus daro ir kokių nedaro. Kiekviena ministerija, kiekviena savivaldybė tą turi padaryti.

Dėl žaliavų trūkumo. Aplinkos ministerija yra notifikavusi Europos Komisijai ir balandžio 18 dieną, jeigu nebus prieštaravimų, leisime naudoti Lietuvoje nesertifikuotus, bet kitos Europos Sąjungos valstybės ar nacionalinius sertifikatus turinčius plieno, metalo, armatūros gaminius, kurių Lietuvoje labiausiai trūksta šiuo metu, ir juos įvežti su nacionaliniais sertifikatais. Tai leistų iš esmės naudoti turkišką, brazilšką ar kitokią metalo produkciją.

Gal finansų ministrė dėl asignavimų valdytojų ir jų kišenių gylio pakomentuotų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą dabar užduos gerbiamas T. Tomilinas ir ruošiasi V. Gapšys ir V. Valkiūnas. Prašau.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, klausimas taip pat aplinkos ministrui. Praeitoje kandencijoje mūsų, kaip daugumos, vykdomas reformas dažnai kritikavote kalbėdami, kad reformos daromos dėl tam tikrų asmeninių pertvarkų ar panašiai. Mano klausimas.

Mes taip ir neišgirdome, o kam vis dėlto daroma ta saugomų teritorijų reforma, nes dabar bus toks didžiulis stambinimas tų saugomų teritorijų, praradimas tų gebėjimų ir galimybių, kuriuos dabar yra sukaupę, atsirastieji tokie saugomų teritorijų makroregionai nuo Rusijos iki Baltarusijos sienų, faktiškai visas Suvalkų koridorius taps viena saugoma teritorija. Na, kokia yra viso to logika, kam viso to reikia, jeigu iš esmės sistema funkcionuoja gerai?

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Nefunkcionuoja gerai ir tą įrodo Europos teisės pažeidimo procedūros dėl buveinių apsaugos. Pavyzdžiui, buvo sustabdytas geležinkelių elektrifikavimas dėl to, kad keturios buveinės neturėjo nustatytų apsaugos tikslų. Tada buvo sustabdytas 160 mln. eurų Susisiekimo ministerijos ir „Lietuvos geležinkelių“ finansavimas dėl to, kad mes saugomos teritorijos nesugebėjome laiku identifikuoti, kur yra saugotinos vertybės ir kur ne. Mes turime instituciją su 400 darbuotojų, su ekologais, kurie nesugeba laiku identifikuoti, ir mes turime Europos teisės pažeidimo procedūrą.

Antrasis pavyzdys, kad saugomos teritorijos šiuo metu apima 17 % šalies teritorijos, bet per visas jas dirba vos vienas kvalifikuotas, atestuotas architektas. Vadinasi, mes per 29 įstaigas deriname maždaug po 1,5 tūkst. statybos leidimų arba teritorijų planavimo dokumentų. Dabar pasakykite sau atsakingai, ar mes jaučiame, kad suteikiame kokybišką viešąją paslaugą gyventojams, verslui su vienu architektu 17 % šalies teritorijos? Ne.

Todėl reikia stambinti, kad kvalifikuoti, atestuoti architektai atsirastų kiekvienoje teritorijoje, kad ekologai atsirastų kiekvienoje teritorijoje. Jie dirbtų visu etatu, sugebėtų kelti kvalifikaciją, dirbti motyvuotai tiesioginį savo darbą ir teikti konkrečią viešąją paslaugą. O kai įstaigose būdavo tarp keturių ir devynių valstybės tarnautojų arba darbo sutartininkų, o turi atlikti 120 įstatymo užduotų funkcijų, tai buvo apsimetinėjimas, kad mes duodame gerą viešąją paslaugą, kad ir kas tai būtų, ar savivaldybių administracijos, ar gyventojai, ar verslo subjektai. Todėl ir daromas stambinimas. Tikiu, kad liepos 1 dieną sugebėsime pateikti visiškai naujos kokybės viešąsias paslaugas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju. Norėčiau klausimą užduoti gerbiamam energetikos ministrui. Iš tikrųjų buvo labai gera priemonė skirti paramą saulės elektrinėms, bet nutiko tai, apie ką mes esame ir kalbėję, diskutavę frakcijoje, tai yra pakilo kainos. Konkrečiai nutolusių saulės elektrinių parkas, kuris buvo paskutinis paskelbtas saulės parkų toje platformoje, pabrango nuo 1 tūkst. 70 už kilovatą iki 1 tūkst. 250 už kilovatą, čia paskutinis paskelbtas, lyginant su prieš tai buvusiu. Aptarnavimas pabrango nuo 18 eurų už kilovatą iki 29 eurų už kilovatą. Tai faktiškai suvalgė visą didžiąją dalį paramos iš karto per kelias savaites. Apie tai mes buvome kalbėję, sakėte, imsitės priemonių, jeigu taip nutiks. Gal jau yra imtasi konkrečių veiksmų arba kokių veiksmų bus imtasi artimiausioje ateityje, kad tiesiog nebūtų piktnaudžiavimų?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Turbūt čia gali būti ne tikai piktnaudžiavimų. Mes matome, kokia apskritai yra susidariusi situacija rinkoje, kokios yra tiekimo grandinės, kiek kainuoja medžiagos, kiek kainuoja metalai ir panašiai.

Prieš tris savaites teko surinkti nemažą dalį diegėjų asociacijų, kurių nariai diegia ir stato elektrines. Sutarėme dėl vieno paprasto dalyko, kad mes savo ruožtu planuojame paveikti ir pave-

dėmė agentūrai kas mėnesį sekti saulės elektrinių instaliacijos kainas Lietuvoje, taip pat aplinkinėse rinkose. Sutarta yra taip, kad jeigu kainos Lietuvoje pradės drastiškai skirtis nuo kainų gretimosiose rinkose – Lenkijoje, Latvijoje ar kitur, tai antra dalis šiais metais 30 mln. paramos, kuri turi būti pateikta įrengti saulės elektrinėms, bus laikinai atidėta tam, kad dar labiau nepakeltų kainų. Buvo sutarta, kad jeigu kainos išliks stabilios arba augančios atitinkamai kaip aplinkinėse rinkose, tada kiekvieną pusmetį beveik po 30–40 mln. eurų paramos bus skiriama tam, kad diegėjai galėtų pasisamdyti kvalifikuotus specialistus, kad būtų užtikrintas jų darbo krūvis, kad jie galėtų laikyti stabilias kainas.

Aš tikiuosi, kad tas susitarimas galios, kad įrengimo kainos nekils daugiau, negu kyla rinkoje, nes vis tiek reikia suprasti, kad šiandien turime šoką, didžiulį šoką, dėl tiekimo grandinių, turime didelį šoką dėl metalų kainų ir visų kitų dalykų. Tikėkimės, kad tie dalykai vis tiek ilgainiui bus išspręsti. Dabar kokias kainas turime, tokias turime. Bet aš manau, kad tai ne tik Lietuvos klausimas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas V. Valkiūnas. Vėliau – A. Dumbrava ir A. Butkevičius. Prašom.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, gerbiamasis vicepirmininke. Dabar pradedama kalbėti dėl privačių mokyklų ir jų finansavimo. Mano klausimas sveikatos apsaugos ministrui, nes privačios medicinos įstaigos jau veikia ir perviliojami pacientai, galbūt ne visai švariais metodais, jau dirba ir prokuratūra, ir visos kitos organizacijos.

Latvijoje nėra finansuojamos privačios medicinos įstaigos, Lietuvoje yra finansuojamos, kaip man pareiškė kompetentingi žmonės, sako: čia mafijos darbas, nieko pakeisti nebus galima, neįmanoma ir ta galimai nesąžininga konkurencija tęsis. Tai rodo ir istorija, kai V. P. Andriukaitis, būdamas ministru, greitai buvo eliminuotas. Ar iš tiesų pas jus visagalė mafija dirba, o jūs nieko negalite padaryti, ir kaip dėl tų privačių medicinos įstaigų? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Iš to, ką sakėte, galbūt galėčiau sutikti tik su viena vieta, kad Lietuvoje tarp gydymo įstaigų pastaruoju metu dominavo daugiau konkurencija, o ne bendradarbiavimas. Pagal Konstituciją mūsų šalyje visi pacientai, visi žmonės gali rinktis norimą gydymo įstaigą. Taip, tai yra tiesa, kad daugelis žmonių balsuoja kojomis, kai nėra reformų, ir tada pradeda rinktis arba didesnes, modernesnes gydymo įstaigas, arba renkasi privačias.

Mūsų reformų kryptyse yra numatytas bendradarbiavimo modelis. Būtent manome, kad mažesnėse savivaldybėse gyventojai sulauktų daugiau paslaugų, jeigu savivaldybėse būtų sudaromos bendradarbiavimo sutartys, kuriami sveikatos centrai ir toje savivaldybėje visos gydymo įstaigos suvienytų savo jėgas dėl pacientų. Aš tikiu, kad mūsų žingsniai ir mūsų reformos kryptys tikrai padės tam pacientui, nepriklausomai nuo to, ar privačiose, ar valstybinėje gydymo įstaigoje jis gaus paslaugą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Dumbrava, vėliau – A. Butkevičius, R. Šarknickas, V. Bakas. Prašom.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Labai ačiū. Norėčiau paklausti finansų ministrės. Gerbiama ministre, nuo „Snoro“ banko bankroto praėjo labai daug laiko, bet žmonės ateina, klausia dėl sertifikato, išmokėjimo už sertifikatus, nes jie investavo į tą banką. Obligacijos lyg ir kompensuotos pagal tą draudimą, o sertifikatai taip ir liko. Koks yra matymas, ką mes galime pasakyti tiems žmonėms, ar bus kas nors daroma iš banko parduodamo turto, ar valstybė apdraus tuos indėlius, kaip paaiškinti žmonėms? Labai ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi aš toje istorijoje buvau nuo pat pradžių, deja, pasakysiu labai paprastai: visi teismai ir visos procedūros, išskyrus baudžiamąją bylą prieš akcininkus ir teisimą toje dalyje, yra pasibaigę ir visi sprendimai yra priimti. Ir taip, kaip jie yra priimti, jie yra įgyvendinami. Niekas nieko neapdraus dabar atgaline data. Procesas jau yra dešimties metų senumo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą dabar užduotų gerbiamas A. Butkevičius, jeigu būtų, bet neužduos. Tada R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Mano klausimas būtų susisiekti ministrui dėl kelio Prienai–Alytus atkarpos. Norėjau aš jūsų pasiteirauti, dabar, kiek žinau, bus rengiamas specialus planas ir tai užtruks kone ketverius metus. Sakykite, kas trukdo sutrumpinti tuos metus iki minimumo – metai, gal dveji metai, bet ne ketveri? Ačiū.

M. SKUODIS. Ačiū. Iš tiesų viskas sutrumpinta iki minimumo, kaip galima padaryti maksimaliai greitai pagal teisės aktus. Atrodo, vakar ir ministerijos buvo paskelbta žinutė, kad jau formaliai Nacionalinė žemės tarnyba pradėjo žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras. Kitaip sakant, jau vyksta konkretūs darbai. Ką mes darome paimant reikalingą žemę, mes paraleliai vykdomė visus kitus procesus. Kiek aš žinau, artimiausią mėnesį planuojamas ir regione aptarimas su visuomene. Aš tikrai kviesčiau prisijungti. Pasistengsiu, kad tikrai būtumėte informuotas. Ten specialistai ir atsakingi ekspertai galės detaliai atsakyti į visus klausimus. Bet tikrai darome viską, kad judėtume maksimaliai greitai. Dar matome, ir savivaldybė galėtų padėti, pavyzdžiui, greičiau susitarti su žemės savininkais, kad tuos gabaliukus šalia kelio būtų galima kuo greičiau paimti visuomenės poreikiams. Tai leistų paspartinti procedūras.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausų gerbiamas V. Bakas, jeigu jis nekalbėtų telefonu. Prašom.

V. BAKAS (DFVL). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų premjerei arba energetikos ministrui. Iš tiesų Lietuva pasaulyje nuskambėjo kaip pirmoji, atsisakiusi rusiškų dujų. Tikrai sveikinu Vyriausybę. Ir pono V. Zelenskio kalboje buvo pasakyta, pastebėta, kad mes atsisakėme energetinių išteklių. Bet situacija yra tokia, kad vien iki kovo 22 dienos mes išigijome naftos už daugiau nei 1 mlrd. eurų. Jei palygintume išlaidas dujoms, tai yra tik 10 %. Kitaip tariant, maždaug 10 % mes išleidžiame dujoms bendrojo energetinių išteklių paketo.

Klausimas būtų toks. Kada pranešite gerąją žinią apie naftos atsisakymą? Koks būtų būtent energetinių išteklių vartojimo mažinimo planas? Ekspertai kalba apie alternatyvas, tai yra kažkokius greičio ribojimus, dar priemones.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kolega, šita žinia yra jau seniai pranešta. Naftą į Lietuvą įveža įmonė „Mažeikių nafta“. „PKN Orlen“ jau labai seniai, nežinau, kiek savaitių, turbūt praėjo jau 3 savaitės nuo tada, kai viešai pareiškė, kad naftos iš Rusijos daugiau gamyboje nenaudos. Taigi šitas klausimas yra uždarytas.

O dabar apie vartojimo planus, greičio mažinimus. Čia ta diskusija vyksta, gal susisiekiimo ministras gali daugiau tai pakomentuoti. Bet svarbiausia, kad šita informacija yra ir viešai paskelbta įmonės. Tiesiog siūlyčiau susirasti tą pranešimą ir jį, nežinau, pasikabinti ant sienos. Ne aš perku naftą, aš negaliu jums pasakyti, kad aš nepirksiu naftos. „Mažeikių nafta“, ji pirkto naftą, pasakė, kad jos nebepirks.

PIRMININKAS. Dėkoju. Aš tik informuoju gerbiama A. Butkevičių, aš jus kviečiau, bet jūsų nebuvo. (*Balsai salėje*) Kas jau čia kaltas, mes nežinome. Mes tuomet jus į sąrašo galą įrašysime, nes jau kiti kolegos taip pat laukia savo eilės. Dabar klaus gerbiamas S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu pratęsti kolegų Algimanto temą dėl „Snoro“. Kreipiuosi į premjerę, bet noriu, kad girdėtų aplinkos ir finansų ministrai. Praeitą kadenciją man nepavyko pagelbėti Šiaulių RATC'ui. Ministras K. Mažeika ir V. Šapoka vienas kitam tą problemą stumdė.

Gerbiamą premjerę, per naktį Šiaulių RATC'as prarado per 3 mln. eurų, kai bankas „Snoras“ sugriuvo. Vyko teismai tarp dviejų ministerijų ir panašiai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pripažino, kad tai ne Šiaulių RATC'o problema, tai yra valstybės problema ir faktiškai reikia politinio sprendimo. Dabar, deja, yra vienas kelias – kelti atliekų kainas, nors žmonės nekalti, kad taip atsitiko. Ar galima tikėtis, kad dabartinė Vyriausybė padėtų išspręsti šią problemą? Ir Šiaulių miesto meras A. Visockas pradėjo iš naujo kelti tą problemą, ir Šiaulių plėtros taryba, ir panašiai.

PIRMININKAS. Laikas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ar galima tikėtis, kad bus ta problema bent kiek...

PIRMININKAS. Laikas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...kad nekenėtų gyventojai? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žiūrėkite, kolega, jūs antrą kadenciją Seime, ar ne? O tie, kurie šioje temoje yra nuo pat 2011 metų, jau daug kartų tą diskusiją yra turėję. Indėlių, kurie buvo apdrausti, draudimai buvo visiems išmokėti. Vėliau buvo teismų sprendimai, dėl kurių buvo išmokėtos draudimo sumos taip pat ir indėlių sertifikatų turėtojams, kurie buvo paties banko apgauti. Biudžetinių institucijų ir įmonių, kurios turėjo savo indėlius dėl joms žinomų priežasčių „Snoro“ didesnius, negu apdraustos sumos, buvo ne viena ir tikrai jokių specialių sprendimų dėl jų priimta nebuvo. Tiesiog buvo ten ir biudžetinių įstaigų, ir įvairių institucijų, ir direkčių, ir ko tik nori dėl

kažkokių, matyt, labai patrauklių sąlygų tuos indėlius į „Snoro“ banką pasidėjusių. Nieko kito aš jums čia pakomentuoti negaliu. Teisminiai procesai truko daugybę metų, viskas jau yra seniai ir toli nukeliavę. Manau, dabar grįžti prie tų temų ir daryti išlygą kokiai nors vienai institucijai dėl to, kad meras prisiminė šią temą dabar, na, kažkaip labai keista.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiamas G. Kinduryš. Vėliau – R. Šalaševičiūtė, L. Girskienė. Prašom.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Ačiū. Mano klausimas būtų užsienio reikalų ministrui. Vyriausybei priėmus nutarimą dėl asmenų perkėlimo iš Ukrainos į Lietuvą ir paskyrus koordinatoriumi Lietuvos ambasadą Ukrainoje suinteresuoti asmenys pradėjo ieškoti galimybės persikelti. Į mane kreipėsi gyventojas, kuri bendrauja ir bendradarbiauja su giminaičiu, kuris gyvena ilgą laiką Ukrainoje, nors yra gimęs Lietuvoje, ir aiškino, kad kyla problemų, kažkokių neaiškumų – susisiekti su ambasada, pildė prašymą, paskui liepė skambinti į karštąją liniją, o telefonas neveikė. Turbūt visiškai suprantama, kad situacija yra sudėtinga ir čia tik pradžia yra, ir kad kažkas nesivysto taip, kaip norisi. Aš noriu paklausti, ar, be ambasadų, būtų galimybė pasikonsultuoti Lietuvos gyventojams, kurių giminaičių yra Ukrainoje, su kažkuo kitu? Ar tai galėtų būti koks nors skyrius Užsienio reikalų ministerijoje, ar kitas koks nors subjektas, nes tikrai tais atvejais, kai vietoje ukrainiečių gal sudėtinga susisiekti ar kokių neaiškumų būna ir su ryšiu, žinoma, problemų būna, būtų labai gerai, kad tokia pagalba būtų dar kažkur suteikiama. Toks mano klausimas, nes tai tikrai labai svarbūs dalykai.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Iš tikrųjų, manau, didžiausia problema yra apskritai ambasadų efektyvus veikimas. Nuo praeitos savaitės mūsų ambasada realiai veikia trijuose taškuose – tai tie patys žmonės, kurie anksčiau veikdavo viename taške. Buvo visai aiški administracinė struktūra, kas už ką atsakingas, kas kokius darbus daro. Dabar išdalinti per tris skirtingus taškus ir tai, ko gero, yra didžiausias iššūkis. Vieni sieną prižiūri, padeda tiems, kurie kerta sieną... humanitarinė pagalba, kitokia pagalba, politiniai visi administraciniai veiksmai ir taip toliau. Procesas naujas, pasižiūrėsime. Manau, kad vis tiek jis guls daugiausia ant konsulų, kurie patys yra ne Kijeve, o kitame mieste, pečių. Galbūt net bus paskirtas ir vienas konkretus žmogus būtent šitam procesui prižiūrėti. Tikrai žiūrime, stebime ir padarysime, kad veiktų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiama R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti gerbiamą susisiekimo ministrą M. Skuodį, nes jau, man atrodo, per šią kadenciją aš tuo pačiu klausimu kreipiausi du ar tris kartus. Kreipiuosi dar kartą dėl buvusio netinkamo statybos techninio reglamento teisinio reglamentavimo rengiant nuovažas. Minėjau aš jau (ministras linguoja galvą), kad dėl netinkamai vykdytų procedūrų, kurios buvo nepakankamai reglamentuotos, ūkininkai, padarius kelius ir iškėlus juos po 2,5 metro, 3 metrus, nebepali įvažiuoti į savo laukus ir kitų privažiavimų nėra. Ar jau baigtas teisinis reglamentavimas, ar svarstėte, kaip padėti tiems žmonėms? Tiesiog pagaliau turėtų būti priimti atitinkami sprendimai.

M. SKUODIS. Dėkui už klausimą. Mes jau būtume priėmę tam tikrus sprendimus, būtume paruošę, darbo grupė dirbo, bet manęs netenkinio rezultatai. Mes eisime visiškai kita linkme. Dabar yra nustatyti atstumai, kokių atstumu gali būti nuovažos ir panašiai, ir būtent dėl tos priežasties – tu neatitinki to atstumo ir tu negali įsirengti. Vis dėlto svarbiausias dalykas yra eismo saugumas.

Mes dabar eisime visiškai kita linkme. Kai yra mažiausios kategorijos keliai, man atrodo, nuovažos gali būti ten, kur kas jų nori, nes eismas labai neintensyvus, jokių problemų tas nuovažas turėti, nereikėtų kažkokių atstumų. Ten, kur yra aukštesnės kategorijos keliai, mes vertinsime eismo saugumo požiūriu. Kadangi po konsultacijų su visuomene prieš priimant galutinius sprendimus buvo atitinkamų pasiūlymų, kad reikėtų reguliuoti visiškai kitaip, negu yra dabar, dėl tos priežasties ir užsitęsę tie sprendimai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar klausimą užduos gerbiama L. Girskienė. Ruošiasi A. Vinkus ir tada gerbiamas A. Butkevičius. Jeigu lieka laiko, visi ir pakalbės. Prašau.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau klausyti gerbiamo A. Anušausko. Treti metai esu Šaulių sąjungos narė ir labai džiaugiuosi, kad Šaulių sąjungos gretos sparčiai gausėja. Tačiau iš tikrųjų šauliai susiduria su tam tikromis problemomis. Dabar yra vykdomi įvairūs mokymai, pratybos,

poligonai dažniausiai būna užimti. Gegužės mėnesį turėjo vykti šaudymo varžybos, bet dėl poligono užimtumo tiesiog nėra vietos joms vykdyti.

Noriu paklausti. Gal atėjo laikas diskutuoti apie tai, kad Šaulių sąjungai būtų skirta kokia nors vieta, kurioje būtų galima įrengti būtent jai skirtą šaudyklą, pratybų vietą ir panašiai?

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Kaip žinome, Šaulių sąjunga – tai visuomeninė organizacija, kurios veikla finansuojama iš valstybės biudžeto. Jeigu trūksta šaudyklų... Mes dabar esame numatę papildomus pinigus veiklai, tai yra ženkli suma šiais metais, nes faktiškai dvigubai didėja Šaulių sąjungos suaugusių narių skaičius, tai papildomi 4 mln. eurų prie esamų 2,5 mln. eurų. Tai yra ženkli suma. Organizacija pateikė savo trejų metų finansų panaudojimo planą. Ji turi galimybių šaudyklas nuomotis, netgi įsirengti, jeigu nori, tą iš tikrųjų gali daryti.

Ne pirmą kartą aš girdžiu šį klausimą. Be abejonės, reikėtų, kad ir Šaulių sąjungos vadai išgirstų. Mes, žinoma, jiems visus tuos klausimus perduodame. Bet pabrėžiu: jie turi galimybę išsineuoti, mes dar papildomai sudarome finansines sąlygas įsigyti ir šaudmenų, įrangos, ir viso kito, ko trūksta, duoda kariuomenė nemokamai. Bet poligonuose įtampa, sutinku, egzistuoja, labai įtemptas grafikas. Kol Rūdninkų poligonas dar neįrengtas ir nefunkcionuoja, įtampa labai jaučiama.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Vinkus. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Norėčiau pasakyti, kad praėjusį ketvirtadienį ir penktadienį – dvi dienas lankiausi Skuodo ir Kretingos rajonuose. Kadangi artėja šventos Velykos, lankiausi bažnyčios katalikiškuose globos namuose. Ponia socialinės apsaugos ir darbo ministre, prašė ypač jums perduoti linkėjimus, prisimena jūsų vizitą, bet kretingiškai jūsų labai laukia. Buvau Padvariuose. Laukia jūsų žodžio dėl tos reformos ir tiesiog nori parodyti, kad kretingiškai moka dirbti ne blogiau kaip skuodiškiai.

Baigiu tuo, kadangi reikia. Yra laikas mokėti bartis, yra laikas turėti gerus tarpusavio santykius. Penktadienį Didysis penktadienis, šventos Velykos. Leiskite man, kaip vyriausiam Seimo nariui pagal biologinį amžių, pasveikinti mūsų visų vardu Vyriausybę šventų Velykų proga. Būkime geresni vieni kitiems ir žmonės bus geresni mums. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Prisidedame prie sveikinimų Vyriausybei. Artėjančių šventų Velykų, tvirtų kiaušinių!

Dabar paskutinį klausimą užduos gerbiamas A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už jūsų gerumą. Toks keblus klausimas. Žinote, pirmadienį buvau Suvalkijoje ir uždavė kai kurie statybinių organizacijų vadovai ir transportininkai, kurie dirbo Kaliningrado srityje. Taigi, premjere, aš jūsų norėčiau paklausti.

Karas prasidėjo vasario 24 dieną. Jie 25 dieną iš esmės susitvarkė dokumentus, kad būtų galima *užaknuoti* atliktus darbus, ir išsikraustė. Užsakovai pervadė pinigus kovo mėnesio pradžioje per Lietuvos komercinius bankus, bet komerciniai bankai neišmokėjo tų pinigų rangovams (ir dar viena transporto įmonė kreipėsi), grąžino tuos pinigus kaliningradiečiams.

Žinote, manęs taip labai tiesiai paklausė. Sako: ar čia mes remiame Rusiją, ar Lietuvą? Žinote, čia sudėtingas klausimas, bet aš manau, tikrai galėjo už atliktus darbus leisti tuos pinigus iš komercinių bankų pasiimti tiems rangovams ir išmokėti darbuotojams. Nežinau, kaip šią problemą spręsti jiems. Aš jiems prižadėjau, kad tikrai jūsų paklausiu per Vyriausybės valandą. Gal jie dabar stebi jus.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš tik tiek galiu – paprašyti tada, kad tas kažkas, kas čia neįvardintas konkrečiu pavadinimu, galbūt galėtų tas aplinkybes pateikti. Mes galėtume tada jau konkrečiai žiūrėti, nes reikia žiūrėti, kokios čia yra sankcijos, koks buvo iš tikrųjų atliktas veiksmas, ar lėšos įkrito ir išaldytos ir jų negalima pasiimti, ar neįvykdytas pavedimas, tada dėl kokios priežasties, nes tų sankcijų dabar yra nustatytų ir pagal veiklas, ir pagal subjektus. Toks didelis, sudėtingas paveikslas. Man būtų labai sunku komentuoti nežinant. Jeigu tiesiog galėtumėte paprašyti, kad atsiųstų kokią nors detalesnę informaciją, mes tada žiūrėtume, kokia ten ta situacija yra ir dėl ko taip atsitiko. Galbūt galėtume kuo nors padėti, bet to negaliu pažadėti.

PIRMININKAS. Labai dėkoju gerbiausiai premjerei ir visiems ministrams, ir visiems klausėjams. Vyriausybės valandą baigėme, nes niekas nebenori paklausti.

Ir visą rytinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 157 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 14 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Gerbiami kolegos, pradėdame balandžio 14 dienos popietinį Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės. Užsiregistravo 76 Seimo nariai.

14.01 val.

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499 (*pateikimas*)

Popietinės darbotvarkės 2-1.1 klausimas – 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499. Pranešėja – finansų ministrė G. Skaistė. Pateikimas. (*Šurmulyš salėje*) Gerbiami kolegos, jeigu galima, šiek tiek tylos salėje. Ministrė pradeda savo pristatymą, triukšmas tikrai nemažas, o pristatomas klausimas gana svarbus. (*Balsai salėje*) Kitą kartą jau bus su varpeliu.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Noriu pristatyti patobulintą, pakoreguotą valstybės biudžeto pakeitimo projektą. Pakeitimas inicijuotas atsižvelgiant į pasikeitusią ekonominę situaciją. Pirmiausia turbūt dėl to, kad įvyko Rusijos invazija į Ukrainą ir tai iš esmės pakeitė tiek visos Europos Sąjungos ekonomines prognozes, tiek ir mūsų valstybės, tiek ir energijos kainų projekcijas, tiek ir būsimosios infliacijos. Tai pareikalavo papildomų pakeitimų.

Valstybės biudžeto esminės pakeitimo kryptys yra trys. Pirmoji – tai prieš porą savaičių pristatytas infliacijos pasekmių švelninimo ir energetinės nepriklausomybės stiprinimo paketas ir jo įgyvendinimas, jis yra susijęs su nacionalinio biudžeto lėšomis. Taip pat antroji kryptis yra pagalba karo pabėgėliams iš Ukrainos. Kadangi Lietuvoje jau yra apie 45 tūkst. karo pabėgėlių iš Ukrainos ir jiems išlaikyti reikalingos lėšos, jas reikia suplanuoti nacionaliniame biudžete. Trečioji kryptis yra susijusi su tarptautinėmis sankcijomis, kurios yra taikomos Rusijai ir Baltarusijai, ir dėl to turimo poveikio mūsų ekonominei situacijai ir mūsų strateginei įmonei „Lietuvos geležinkeliai“, geležinkelių infrastruktūrai išlaikyti reikalingi finansai, todėl daromi pokyčiai valstybės biudžete.

Prieš porą savaičių, kaip minėjau, buvo pristatytas virš 2 mlrd. eurų vertės infliacijos pasekmių švelninimo ir energetinės nepriklausomybės stiprinimo paketas, dalis lėšų jam finansuoti buvo numatyta būtent iš nacionalinio biudžeto, taip pat iš finansinių priemonių „Sodros“ biudžeto ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos. Ta dalis, kuri yra susijusi su nacionaliniu biudžetu, yra teikiama šiandien kaip viena iš sudedamųjų dalių. Priminsiu tikrai prielaidas, kurios lėmė tuos pasirinktus sprendimus, pasiūlytus šiame biudžete.

Atsižvelgdami į tai, kad energijos kainos tarptautinėse rinkose ir pirmiausia dujų kainos tarptautinėse rinkose nusistovėjo itin aukšto lygio ir gerokai didesnės, keletą kartų didesnės, nei buvo praėjusių metų pradžioje, ir matosi, kad tos tendencijos ateities sandoriuose dar išsilaikys bent metus ar pusantrų, atsižvelgdami į tai, matome, kad jeigu nustatytume kainas pagal dabar galiojančią metodiką ir taikytume tas tarptautines dujų kainas, esamas tarptautinėse rinkose, apskaičiuojant būsimą kainą buitiniams vartotojams, žmonėms, tokiu atveju žmonėms, kurie šildosi būstus, tarkime, tai yra antroji grupė, kuri matoma žemesnėje linijoje (*kreivėje*), dujų kainos na-

muose augtų nuo 55 centų iki 1 euro 34 centų. Kainas valstybinis reguliuotojas dar turėtų nustatyti nuo liepos 1 dienos, tačiau nesiimant jokių sprendimų, akivaizdu, kad kaina augtų apie du su puse karto. Taip pat elektros kaina, dabar nustatyta valstybinio reguliuotojo, yra 16,42 euro cento. Jeigu nesiimtume jokių papildomų sprendimų, kaina galėtų augti apie du kartus, tai yra sudaryti apie 33 centus. Todėl Vyriausybė siūlo išlaikyti tą pačią kainų augimo tendenciją, kuri buvo siūloma iki šiol, ir užtikrinti, kad kainos nuo liepos 1 dienos augtų apie 40 %, o likusią dalį subsidiuoti iš nacionalinio biudžeto.

Šis sprendimas yra tikrai labai brangus, tačiau nieko nedarant, akivaizdu, kad poveikis žmonių biudžetams būtų itin sudėtingas. Tie sprendimai yra reikalingi, nes energinės prekės, jų pakeitimas yra sunkus, pereinamasis laikotarpis taip pat yra reikalingas net ir žmonėms, kurie nori pereiti prie kitokios energijos naudojimo – ar įsigyti saulės elektrines, ar pakeisti dujų katilus. Tam taip pat reikalingas prisitaikymas ir energijos tinklo, tarkim, elektros tinklo prie naujų vartotojų, todėl tas perėjimas negali būti greitas. Todėl siūlomi tam tikri sprendimai, kurie galėtų būti laikini, kol būtų galima panaudojant Europos Sąjungos struktūrinius fondus, finansines priemones padėti žmonėms persiorientuoti prie kitų energijos šaltinių ir būti mažiau priklausomiems nuo situacijos, kurią turime šiandien dėl Rusijos invazijos į Ukrainą, taip pat kitų sąmoningų veiksmų, kurie buvo daromi ribojant dujų tiekimą į Europą, dėl ko pakilo kainos dar praėjusių metų pabaigoje.

Dujų ir elektros kainų dalies kompensavimas buitiniams vartotojams kainuotų apie 570 mln. eurų. Šios lėšos yra numatomos biudžete, dalis jų yra numatoma kaip asignavimai, dalis kaip teisė skolintis, atsižvelgiant į kainų tendencijas, nes šiandien pasakyti, kiek konkrečiai dujos kainuos ateityje, yra gana sudėtinga, todėl dalis šių lėšų yra numatoma kaip valstybės teisė skolintis.

Atsižvelgiant į tai, kad infliacija auga ne tik energinių prekių dedamojoje, bet taip pat matomas ir paslaugų, ir maisto kainų augimas, todėl reikalingi papildomi sprendimai, kurie padėtų amortizuoti šį kainų augimą, kad žmonių perkamoji galia išliktų to paties lygio ir nenukentėtų. Todėl siūlomi sprendimai, kurie yra nukreipti į mažesnes pajamas gaunančius asmenis, pirmiausia senatvės pensininkus, neįgaliuosius, šeimas, auginančius vaikus, taip pat žmones, kurie uždirba iki vieno vidutinio darbo užmokesčio, ir taip pat tuos, kurie gauna tam tikras pašalpas ir išmokas. Siūlomas sprendimas – senatvės pensijų papildomas indeksavimas 5 %. Priminsiu, kad nuo metų pradžios pensijos jau buvo indeksuotos virš 10 % ir šis didinimas yra papildomas, todėl bendras augimas, lyginant su praėjusiais metais, yra apie 15–16 %. Šis sprendimas papildomai reikalauja 67 mln. 700 tūkst. eurų, dalis lėšų yra iš valstybės biudžeto, dalis iš „Sodros“ biudžeto.

Sprendimas dėl didesnių išmokų ir šildymo kompensacijų taip pat yra ganėtinai taikli priemonė, kai auga energijos prekių kainos. Didinamas valstybės remiamų pajamų dydis, dėl to praplečiamas šildymo kompensacijų gavėjų ratas. Šiai priemonei yra numatoma virš 30 mln. eurų.

Didinami ir kitų išmokų dydžiai – šalpos pensijų bazė, tikslinių kompensacijų bazė. Šalpos pensijų bazė didinama iki 173 eurų, tikslinių kompensacijų bazė – iki 138 eurų, valstybinių pensijų bazė – iki 65 eurų 29 centų. Taip pat didinamos valstybinės pensijos nukentėjusiems asmenims, pareigūnams, mokslininkams ir kitiems asmenims, kurie yra nuo jų priklausomi. Šis sprendimas kainuoja 72 mln. 750 tūkst. eurų.

Siūloma didinti maksimaliai taikytiną neapmokestinamąjį pajamų dydį nuo dabar galiojančio 460 eurų iki 540 eurų. Priminsiu, kad praėjusiais metais neapmokestinamasis pajamų dydis buvo 400 eurų, todėl bendras didėjimas nuo praėjusių metų yra 140 eurų. Tai reiškia, kad augimas yra 35 % ir 3/4 minimalios mėnesinės algos būtų neapmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu. Šis sprendimas per mažesnes pajamas kainuos apie 103 mln. eurų.

Taip pat yra siūlomi sprendimai verslui pagal Europos Komisijos patvirtintą specialų komunikatą, vadinamąjį karo komunikatą, jis yra susijęs būtent su išaugusiomis energijos kainomis. Yra pasiūlyta tam tikrų schemų, kaip valstybė gali padėti verslui. Tas pagalbos schemas dar reikia suderinti su Europos Komisija, tačiau jų derinimas yra šiek tiek paprastesnis. Numatoma 120 mln. eurų pagalba būtent verslui.

Iš Europos Sąjungos yra gauta 7 mln. 500 tūkst. eurų Europos Sąjungos paramos nukentėjusiam žemės ūkio sektoriui ir pagal suderintą siūlomą Europos Komisijos pagalbos schemą nacio-

nalinis kofinansavimas taip pat yra galimas, todėl yra pasiūlyta galima maksimali suma, derinti pagal šią schemą, tai yra 9 mln. 300 tūkst. eurų iš nacionalinio biudžeto kaip to europinio finansavimo, kuris yra pasiūlytas, kofinansavimas.

Koks bendras šių sprendimų poveikis? Kaip minėjau, neapmokestinamasis pajamų dydis praėjusiais metais buvo 400 eurų. Nuo šių metų pradžios yra 460 eurų. Papildomas sprendimas būtų 540 eurų. Bendras augimas, palyginti su praėjusiais metais, būtų 35 % ir pokytis, lyginant su praėjusiais metais, dėl NPD taikymo būtų 28 eurai į rankas kiekvienam minimaliąją mėnesinę algą gaunančiam žmogui. Taip pat nuo metų pradžios buvo padidinta ir pati minimalioji mėnesinė alga, tai yra apie 53 eurai į rankas didesnės pajamos. Todėl bendras šių dviejų sprendimų poveikis yra tas, kad nuo praėjusių metų, lyginant su šiais metais, minimaliąją mėnesinę algą gaunantis žmogus gautų ne mažiau kaip 80 eurų daugiau į rankas.

Taip pat vidutinė senatvės pensija praėjusiais metais buvo 414 eurų. Šių metų pradžioje ji buvo padidinta vidutiniškai iki 460 eurų. Po papildomų sprendimų vidutinė senatvės pensija būtų 482 eurai. Lyginant su praėjusiais metais pokytis yra 16,4 %. Matome, kad didėja sparčiau nei infliacija, net ir ta mėnesinė, nuo mėnesio iki mėnesio, vidutinė. Taip pat pokytis į rankas, palyginti su praėjusiais metais, yra 68 eurai daugiau negu praėjusiais metais.

Vidutinė senatvės pensija su būtinuoju stažu praėjusiais metais buvo 441 euras, po šio sprendimo būtų 510. Augimas, palyginti su praėjusiais metais, yra 15,6 %, tai taip pat greičiau nei infliacija. Dėl to perkamoji galia turėtų išlikti. Pokytis į rankas, palyginti su praėjusiais metais, yra 69 eurai.

Kalbant apie minimaliosios mėnesinės algos neapmokestinamojo pajamų dydžio pokyčius, palyginti su praėjusiais metais, praėjusiais metais pajamos į rankas dėl šių dviejų sprendimų augo 4,7 %, o vidutinė metinė infliacija buvo 1,4. Rengiant biudžetą prognozuota, kadangi buvo remtasi tuo metu rugsėjo mėnesio ekonominės raidos scenarijumi, buvo tikėtasi, kad vidutinė metinė infliacija bus 2,5 %, ir tuomet minimalioji mėnesinė alga buvo padidinta 13,5 %, NPD – 15 %, dėl to pajamos į rankas augo 13,9 %. Po papildomų sprendimų, kurie dabar yra siūlomi, sudedant tiek minimaliosios mėnesinės algos didinimo, tiek ir NPD pokyčių, kurie dabar yra siūlomi, poveikį, pajamos į rankas minimaliąją mėnesinę algą gaunantiems žmonėms auga, palyginti su praėjusiais metais, 17,3 %, o vidutinė metinė infliacija šiais metais prognozuojama 9,8. Todėl pajamos į rankas minimaliąją mėnesinę algą gaunantiems žmonėms auga sparčiau nei infliacija.

Antra kryptis, numatyta keičiant biudžetą, yra pagalba karo pabėgėliams. Išties šioje vietoje norėčiau šiek tiek pasinaudoti suteikta tribūna, nes tenka skaityti ir viešojoje erdvėje tam tikrų žmonių komentarus. Jie lygina papildomas priemones, pasiūlytas Lietuvos gyventojams, su papildomomis išlaidomis žmonėms, bėgantiems nuo karo Ukrainoje.

Vis dėlto norėčiau atkreipti dėmesį, kad Lietuvos gyventojams yra skirta per 17 mlrd. eurų, jie yra numatyti bendrame biudžete. O šios lėšos – 370 mln. eurų – tikrai atsiranda ne iš gero gyvenimo, o todėl, kad tie žmonės bėga nuo karo, dažnai bėga neturėdami nei namų, nei daiktų, nei kitų dalykų, ir jiems tikrai reikalinga mūsų parama ir solidarumas. Todėl, man atrodo, šiuo atveju reikia parodyti solidarumą ne tik žodžiais, bet taip pat ir skiriamomis lėšomis. Socialinei paramai, vadinasi, išmokoms vaikams, socialinei pašalpai, vienkartinėms įsikūrimo išmokoms, kompensacijoms, maisto paketams ir kortelėms, maksimali planuojama skirti suma... tai yra pagal scenarijų, jeigu į Lietuvą atvyktų 70 tūkst. pabėgėlių iš Ukrainos, šiuo metu, kaip minėjau, jų yra 45 tūkst., bendra maksimali suma iki metų pabaigos sudarytų 292 mln. eurų. Dalis šių lėšų yra numatyta kaip asignavimai Vyriausybės rezerve, dalis – kaip teisė skolintis, jeigu tokios sumos prireiktų. Šiandien pasakyti, kiek konkrečiai reikės lėšų iki metų pabaigos, yra gana sudėtinga, nes labai daug kas priklauso nuo karo situacijos, karo eigos, trukmės. Didelė dalis žmonių, matyt, vienu ar kitu metu galės grįžti, todėl tai priklausys ir nuo to, kiek papildomai jų atvažiuos ir kiek anksti jie galės grįžti namo.

Taip pat yra numatomos papildomos lėšos ukrainiečių vaikų ir studentų švietimui bei stipendijoms – 46 mln. eurų, sveikatos priežiūrai, vakcinoms, žmonių perkėlimui – 17 mln. eurų, taip pat savivaldybėms ukrainiečiams priimti pagal iš anksto suderintas, sutartas išlaidas kaip kompensacija pagal faktą yra numatoma 14 mln. 600 tūkst. eurų, jie būtų numatyti Vyriausybės rezerve.

Trečioji kryptis, kaip minėjau, pirmiausia yra susijusi su sankcijų taikymu. Kadangi tarptautinės sankcijos yra taikomos Baltarusijai ir Rusijai, „Lietuvos geležinkelių“, jie gabendavo prekes iš šių valstybių, pajamos krenta drastiškai, todėl jų galimybės prisidėti prie tam tikrų projektų įgyvendinimo ir infrastruktūros kokybės išsaugojimo tampa ribotos. Kadangi yra vykdomas Europos Sąjungos struktūrinių fondų parama finansuojamas geležinkelių elektrifikavimo projektas, anksčiau įmonė planavo kofinansavimą skirti iš savo lėšų, šiuo metu tokių galimybių įmonė neturi, todėl kofinansavimas yra numatomas iš valstybės biudžeto. Tam yra numatoma 72 mln. eurų. Taip pat kitai geležinkelių infrastruktūrai bei sąnaudoms ir pajamoms subalansuoti yra numatoma galimybė skirti 83 mln. eurų. Taip pat sankcijoms įgyvendinti. Sankcijų įgyvendinimą Lietuvoje prižiūri Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba, sankcijų ratas plečiasi gana stipriai, todėl tiek šios institucijos žmogiškiesiems ištekliams, tiek ir papildomai programinei įrangai yra numatoma 1 mln. 900 tūkst. eurų efektyviai sankcijų priežiūrai.

Kadangi 2023 metais Lietuvoje planuojama organizuoti NATO viršūnių susitikimą, jo saugumo infrastruktūrai, žmonių patikrai, rentgenų sistemai ir kitiems dalykams nusipirkti reikalingas išankstinis avansinis mokėjimas, todėl Užsienio reikalų ministerijai, rengiančiai NATO *samito* įgyvendinimo programą, yra skiriama 1 mln. 400 tūkst. eurų. Jie bus skirti pirkimus vykdančioms institucijoms pagal poreikį.

Taip pat bendros nacionalinio biudžeto pajamos yra atnaujinamos pagal naują ekonominės raidos scenarijų. Jis buvo parengtas kovo mėnesį. Atsižvelgiant į tai, kad tas biudžetas, patvirtintas dabar, buvo rengtas remiantis rugsėjo mėnesio scenarijumi, nuo to laiko tiek ir faktas, įvykęs 2021 metais, buvo akivaizdžiai geresnis, nei prognozuota, tiek ir šių metų situacija atrodo geriau, nei tuo metu buvo galima numanyti. Todėl valstybės biudžetas gaus 733 mln. 600 tūkst. eurų pajamų daugiau. Tačiau noriu priminti, kad dalis šių papildomų lėšų jau yra išdalinta kitu Seimo priimtu sprendimu, tai yra papildomai numatyta apie 300 mln. eurų krašto apsaugai skiriamam finansavimui, numatyta, kad galima išleisti iki 2,5 % bendrojo vidaus produkto krašto apsaugos finansavimui.

Taip pat išlaidos auga 863 mln. 900 tūkst. eurų, numatoma teisė skolintis 607 mln. 200 tūkst. eurų pagal poreikį. Atnaujinamas ir „Sodros“ biudžetas. „Sodros“ biudžeto pajamos auga 145 mln. 800 tūkst. eurų, palyginti su tuo biudžetu, kuris yra patvirtintas iki šiol, auga išlaidos, numatytos „Sodros“ biudžete, 114 mln. 600 tūkst. eurų. Atnaujinus gyventojų pajamų mokesčio prognozes yra numatoma papildomų pajamų ir savivaldybių biudžetams. Savivaldybių biudžetuose papildomos pajamos sudarys 90 mln. 100 tūkst. eurų. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad pakoreguota BVP projekcija, prognozuojamas bendrasis vidaus produktas, o savivaldybės turi teisę skolintis, kol yra atotrūkis nuo ekonomikos potencialo 1,5 % nuo dydžių, numatoma, kad papildomai savivaldybės galės skolintis 8 mln. eurų pagal dabar galiojantį įstatymą.

Taip pat atnaujinamas valdžios sektoriaus balansas ir skola. Prieš tai patvirtintame biudžete prognozuota, kad biudžeto deficitas sudarys minus 3,3 % nuo bendrojo vidaus produkto, o valdžios sektoriaus skolos lygis bus 44,8 % nuo bendrojo vidaus produkto, atnaujinę biudžetą dabar numatome, kad biudžeto deficitas būtų minus 4,9 % nuo bendrojo vidaus produkto. Įvertinus tai, kad auga nominalusis BVP, dėl ko valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP gerėja, numatoma, kad šiais metais valdžios sektoriaus skola sudarytų 43,3 % nuo bendrojo vidaus produkto.

Taip pat drauge su biudžetu yra teikiami keli lydimieji įstatymai. Tai yra Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas, kuriame yra numatyta, kad yra keičiamas skaičius NPD taikymo formulėje, kurią jau minėjau, iki 540 eurų. Tai reikštų, kad pajamos į rankas auga visiems, kurie uždirba iki 1 vidutinio darbo užmokesčio. Iki 1 vidutinio darbo užmokesčio Lietuvoje uždirba 73 % visų dirbančiųjų, todėl poveikis tikrai apimtų didelę dalį Lietuvos dirbančiųjų.

Taip pat yra papildomų sprendimų, kad neapmokestinamasis pajamų dydis augtų ir neigaliesiems. Nuo 0 % iki 25 % darbingumo asmenims maksimaliai taikytinas NPD augtų nuo 740 eurų iki 870 eurų, nuo 30 % iki 55 % darbingumo asmenims maksimaliai taikytinas NPD augtų nuo 690 eurų iki 810 eurų.

Taip pat yra teikiamas Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimas, patikslinimas. Jame yra numatoma, kad nepaprastosios padėties metu Vyriausybės rezervas galėtų būti didesnis nei 1 % ir

kad lėšas Vyriausybės rezerve būtų galima naudoti ne tik ekstremaliosios situacijos metu, bet ir nepaprastosios padėties metu.

Taip pat numatoma, kad nuo kitų metų savivaldybės turės formuoti šiek tiek didesnius rezervus įvairioms ekstremalioms situacijoms spręsti.

Taip pat yra teikiamas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas, jame numatomas papildomas senatvės pensijų didinimas 5 procentiniais punktais.

Taip pat yra numatomos kitos patikslinančios išlaidos, kurios yra tikslinamos atsižvelgiant į atnaujintas ekonomines prognozes. Taip pat atnaujinamos pajamos, kurios yra numatytos tame įstatyme. Skaičius aš jau pristačiau šiek tiek anksčiau.

Taip pat yra teikiamas Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymas, kuriame ir yra numatomas papildomas senatvės pensijų indeksavimas ir valstybinių pensijų papildomas indeksavimas.

Tokie yra pateikti Vyriausybės pasiūlymai. Laukiu jūsų klausimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Užsirašė klausti gana daug Seimo narių. Gerbiami kolegos, galime apsibrėžti, kad klausti ir atsakyti skiriame 10 minučių? (*Balsas salėje: „Ne!“*) Ne. 15? (*Balsai salėje: „Ne!“*) Gerai... Dėl kitų klausimų atskirai yra, nes kiti klausimai dėl trejų metų prognozės į priekį... Ten šiek tiek atskirai bus galima klausti. 10 minučių? Gerai, dėkui. (*Balsai salėje*) Kolegos, 15 minučių? (*Balsas salėje: „50.“*) Ko 50? (*Balsas salėje: „Minučių.“*) Jūs juokaujate? Darbotvarkė yra patvirtinta. (*Balsai salėje*) Kaip? Gerai, 20 minučių klausti ir atsakyti. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Aš vis dėlto vis tiek sakau, cinizmo šitai Vyriausybei, Gintare, jums tikrai netrūksta. Vyriausybės posėdyje aš premjerės paklausiau. Šiandien Ekonomikos ir inovacijų ministerija „Invegai“ yra skyrusi 200 mln. eurų, plius 100 mln. eurų rezervą dėl verslo, nukentėjusio dėl kovid.

Jūs prieš nepilnas 7 minutes pasakėte – sprendimai verslui. Tai kokie sprendimai verslui, jeigu dabar 200 mln. eurų verslas negali įsisavinti? Tai vienas mano klausimas, kaip jūs planuojate įsisavinti su savo taisyklėmis?

Antra to paties klausimo dalis dėl elektros energijos. Jūs pasakėte, kad kompensuosite elektros energiją. Įsivaizduokite, kad šiandien Gintarė ir Žemaitaitis įkūrė nepriklausomą elektros tiekimo įmonę. Mes sakome, kad dabar elektrą parduosime už 55 centus, nors tuo momentu reali jos kaina yra 20. Jūs kompensuojate nuo 25 centų. Kaip jūs suvaldysite tą banditizmą arba mėginimą *žulikovoti*, nes aš dabar nematau, kad būtų biudžete, ir nematau, kad jūsų teikiamame projekte būtų numatyti bent kokie saugikliai? Nei įstatyme, nei vakar dienos Vyriausybės nutarime.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). „Invegos“ priemonės yra paskolinės priemonės, jos vienoms įmonėms yra priimtinos, kitoms įmonėms nėra priimtinos. Sąlygos yra nustatomos „Invegos“ tvarkomis, kurios tvirtinamos Ekonomikos ir inovacijų ministerijos. Manau, kad klausimas dėl pačių priemonių, kaip jos yra suformuotos ir ar jomis gali pasinaudoti verslas, labiau skirtas Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir konkrečiai „Invegai“.

Papildomos lėšos, kurios yra numatomos biudžete, tai būtų subsidinės priemonės. Tai nėra paskolinės priemonės. Paskolinės priemonės buvo numatytos, kai pristačiau virš 2 mlrd. eurų vertės biudžetą. Ten buvo numatyta, kad 400 mln. eurų yra finansinės priemonės. Vadinasi, dalis jų yra formuojamos kaip privačių investuotojų lėšos, kitos yra skirtos kaip garantijos, kitos – kaip paskolinės priemonės per „Invegą“ ir per Žemės ūkio paskolų garantijų fondą.

O 120 mln. eurų, dabar siūlomų biudžete, paramos priemonės būtų derinamos pagal Europos Komisijos patvirtintą komunikatą. Jame numatyta, kokios priemonės gali būti parengiamos verslui ir kaip jos gali būti finansuojamos. Tą paramos schemą dar reikės suderinti su Europos Komisija. Dabar yra numatomos tik lėšos, o kaip jos konkrečiai bus panaudotos pagalbai verslui, bus dar proga padiskutuoti, nes priemonių derinimas vis tiek yra formalus veiksmas. Tam dar reikės parengti pačią schemą ir ją suderinti su Europos Komisija.

Kalbant apie energijos kainas ir rinkos liberalizavimą, kalbant apie nepriklausomus elektros tiekėjus, vis dėlto tai yra konkurencinė rinka ir žmonės gali pasirinkti vieną ar kitą tiekėją. Jeigu vienas ar kitas tiekėjas sąmoningai padidina kainas, yra galimybė rinktis kitą tiekėją, o subsidija

yra visiems vienoda ir jos dydis yra visiems vienodas. Tačiau nustatant grindis, kuomet mažesnių kainų jau nebegali būti negu teikiamos kainos, kurios yra patvirtintos valstybinio reguliuotojo visiems buitiniams vartotojams, kurie nėra išję į liberalizuotą rinką... Todėl manau, kad saugikliai šioje situacijoje yra sudėti. Tačiau konkrečios schemos taip pat dar bus diskutuojamos ir rengiamos, kadangi planuojama rengti taip pat ir Energetikos įstatymo pakeitimą dėl šių subsidinių schemų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, ministre. Tik primenu, kad klausti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės. Kitas klausiantysis – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, galiu pasakyti, kad šitas įstatymo projektas yra pateiktas truputį pavėluotai. Aš manau, kad ir mūsų frakcijos kai kurie nariai rudenį siūlė kai kuriuos pasiūlymus ir teikė, kas susiję su dujų ir elektros kainų kompensavimu ir NPD didinimu. Bet geriau vėliau negu niekada. Tikrai šiam projektui pritarsiu. Manau, gal ir frakcija pritars.

Bet man kaip visada kelia nerimą, žinote, kai ir pačiam teko būnant premjeru ir finansų ministru kalbėti, struktūrinis fiskalinis deficitas, aš nekalbu apie nominalų fiskalinį deficitą, kai yra tam tikram laikotarpiui didinamos išlaidos, ir suprantu, kad dabar ir skolinimosi kaštai arba kaina yra maža, bet struktūrinis fiskalinis deficitas man kelia nerimą, nes ir Europos Komisija buvo perspėjusi jau rudenį. Kaip jūs galvojate artimiausiu metu kovoti su struktūriniu fiskaliniu deficitu?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Šiuo metu neapibrėžtumas yra gana didelis, todėl, man atrodo, diskusijos dėl mokestinių pakeitimų, kuriuos taip mielai ragina daryti opozicija ir kitos partijos, man atrodo, turėtų šiek tiek palaukti, kol ekonominis peizažas bus ramesnis ir bus galima aiškiau prognozuoti, kaip atrodo situacija ir kaip atrodo ekonomikos augimas ateinančiu laikotarpiu, ir bus galima tiksliau suplanuoti, kokios reikalingos papildomos lėšos.

Nesakau, kad tų sprendimų nereikia, tačiau, man atrodo, diskusijos turi vykti tuo laiku, kai jos yra pakankamai konstruktyvios. Šiuo metu neapibrėžtumas tikrai yra labai didelis. Man atrodo, geriau šiek tiek luktelėti, kol situacija normalizuosis, bus aiškiau, kokia yra situacija dėl karo, ir tuomet galėsime grįžti prie diskusijų dėl struktūrinių mokestinių pakeitimų.

Bet kartu norėčiau nesutikti su pradžioje išsakytu jūsų teiginiu, kad sprendimai yra vėluojantys. Jeigu kokie nors sprendimai ir buvo daromi ar siūlomi rudenį, aš noriu priminti, kad rudenį buvo formuojamas valstybės biudžetas ir jame Vyriausybė numatė per 1 mlrd. papildomų pajamų žmonėms į rankas. Man atrodo, tie sprendimai tuo metu buvo padaryti tokie, kokie buvo reikalingi tą dieną. Taip pat buvo pasiūlyti du energijos kainų stabilizavimo paketai. Jie, man atrodo, buvo reikalingi su tomis ekonominėmis projekcijomis, kurias turėjome tą dieną. Viską tikrai pakeitė karinė situacija ir matome, kad šiandien projekcijos yra ženkliai pasikeitusios būtent dėl Rusijos invazijos į Ukrainą. Tai įvyko vasario 24 dieną ir nuo to laiko buvo parengtas naujas biudžeto projektas su atnaujintomis ekonominėmis prognozėmis.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Budbergytė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, yra žongliuojama skaičiais. Tai aš noriu labai trumpų atsakymų į du klausimus.

Pirmas. Iš kokių visgi šaltinių visi tie procesai vyks? Jūs paminėjote valstybės biudžetą, „Sodra“, finansines priemones, ES paramą ir skolą. Galite įvardinti, kiek kokių pinigų iš kokių šaltinių eina, kad mes vienodai traktuotume? Nes girdime: 2 mlrd., 1 mlrd. 500 mln., 970, 350 – visokių skaičių.

Ir kitas. Jūsų pateiktoje lentelėje, pajamose, pelno mokestį jūs sugebate, taip sakant, padidinti net 12 %. Kieno sąskaita tas pelno mokestis padidės 12 %? Bus koks nors įstatymas pakeistas? Ar jūs, taip sakant, iš einamojo darbo? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Norėčiau patikslinti, kadangi žmonės painioja, kaip suprantu, du visiškai skirtingus dokumentus. Vienas iš jų yra pasiūlytas paketas, kuriame numatyti keturi skirtingi finansavimo šaltiniai, tai yra infliacijos pasekmių švelninimo ir energetinės nepriklausomybės stiprinimo paketas. Jame numatyta virš 2 mlrd. eurų lėšų ir jame numatyta, kad 1 mlrd. yra nacionalinio biudžeto lėšos. Europinių investicijų lėšų yra apie 780 mln. eurų, taip pat finansinių priemonių lėšų – 400 mln. eurų, „Sodros“ biudžeto lėšų – 54 mln. eurų.

Tačiau atnaujinant valstybės biudžetą dedamųjų yra gerokai daugiau, nes tikslinamos ir valstybės biudžeto pajamos, „Sodros“ pajamos, ir tikslinamos „Sodros“ biudžete taip pat ir kitos išlaidos, kurios yra nesusijusios su paketu, tačiau atnaujinama pagal ekonomines projekcijas, pagal žmonių, kurie naudojami, skaičių. Dedamųjų yra daugiau, todėl skaičiai, kurie galų gale nugula į biudžetą, yra tiesiog kitokie ir tai yra normalu.

Nacionaliniame biudžete, kuris yra pateiktas valstybės biudžete, yra numatoma, kad infliacijos pasekmėms švelninti ir energetinei nepriklausomybei stiprinti nacionalinių lėšų reikia 973 mln. eurų, Ukrainos karo pabėgėliams – 370 mln. eurų, kritinei infrastruktūrai – 158 mln. eurų. Atnaujinant pajamas valstybės biudžete pajamų yra 733 mln. eurų daugiau, „Sodros“ biudžete – 149 mln. eurų daugiau pajamų, savivaldybių biudžetuose – 90 mln. daugiau pajamų. Po visų šių sprendimų valstybės, valdžios sektoriaus nominali skola auga 475 mln. eurų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. (*Balsai salėje*)

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Pelno mokesčio pokytis pirmiausia matomas dėl bazės efekto, tai yra matoma, kiek praėjusiais metais yra surinkta konkrečiai pelno mokesčio ir kiek jo renkama dabar. Tiesiog pagal faktą matome, kad situacija yra geresnė ir įmonės pelno gauna daugiau, negu prognozuota, ir analogiškai taip pat yra sumokama daugiau pelno mokesčio, negu buvo galima prognozuoti rengiant pagal rugsėjo mėnesio scenarijų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Budbergytė. Ruošiasi A. Skardžius.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Labai ačiū, pirmininke. Noriu paklausti jūsų, gerbiama ministre. Tikrai pritardama tam, ką pasakė mano kolega A. Sysas, aš pridursiu, kad jūs tikrai labai įgudusiai skleidžiate miglą manipuliudama tais skaičiais. Noriu pastebėti, kad priemonėms, skirtoms energijos išteklių ir kitų prekių kainų kilimui švelninti, yra 640 mln. ir iš tiesų 155 iš jų yra pažeidžiamiausiems sluoksniams. Visą laiką, ministre, jūs pabrėžiate, kad tų pažeidžiamiausių sluoksnių perkamoji galia nekis ir bus sulig infliacija. Sakykite, kaip bus su perkamąja galia kitų sluoksnių žmonių? Ar jie įstengs iš tiesų nupirkti maisto produktų, kad neliktų labai badaujantys?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Prognozuojamas vidutinio darbo užmokesčio augimas Lietuvoje yra 9 %. Prognozuojama vidutinė metinė infliacija – 9,8. Šiaip šie dydžiai yra beveik vienodi. Šiek tiek vidutinė metinė infliacija lenkia vidutinio darbo užmokesčio augimą, todėl sprendimai buvo pasiūlyti tiems žmonėms, kurie gauna mažesnę darbo užmokesčių, tai reiškia, kad neapmokestinamasis pajamų dydis didinamas visiems, kurie uždirba iki 1 vidutinio darbo užmokesčio. Kaip minėjau, tai yra 73 % visų Lietuvos dirbančiųjų, todėl jiems sprendimai yra pasiūlyti. Taip pat yra didinami vaiko pinigai, kad jie būtų 15 % didesni nei praėjusiais metais. Taip pat senatvės pensijos bus didesnės apie 16 % ir visas kitas išmokas taip pat yra siūloma didinti, kad būtų apie 15 % didesnės negu praėjusiais metais. Todėl manau, kad mažesnių pajamų gavėjams priemonės yra pakankamos, kad perkamoji galia vis dėlto nenukentėtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi T. Tomilinas.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamasis pirmininke. Gerbiamoji ministre, ką tik, turbūt prieš porą posėdžių, premjerė minėjo, kad Vyriausybė bananų kainos nereguliuos. Bet staiga apsigalvojote ir imate reguliuoti elektros kainas, dujų kainas. Nustatote ribas ir visą 600 mln. faktiškai atiduodate bananų kainoms reguliuoti.

Tai mano klausimas būtų toks: ar nereikėtų energijos monopolininkams mažinti savo apetitų? Mes už „Independence“ mokame per metus 67 mln. Aišku, dabar dalį – 22 dengiame iš skolinčių. Tačiau estai su suomiais, suvartodami 3,5 mlrd. kub. metrų per metus, tai yra daugiau negu mes su „Achema“ ir su latviais, mokės tik 10 mln. ir įsirengs terminalą per pusę metų iki šio rudens priimti laivus. Ar jūs nematote, kad tai yra pinigų švaistymas vėjais, nereguliuojant nepriklausomų, pavyzdžiui, elektros, tiekėjų ir leidžiant jiems kainas užsirauti tokias, kad ten stogas važiuoja?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Jūsų įvardintos pavyzdinės šalys, Estija, dereguliaciją jau seniai yra padariusios. Turbūt yra kalbama apie pavyzdžius, kurie vienais atvejais tinka, kitais atvejais netinka. Man atrodo, situacija kiekvienoje šalyje yra individuali, ir man atrodo, tie sprendimai yra pasiūlyti atsižvelgiant į tai, kad šokas tikrai yra beprecedentis. Jeigu nieko nedarytume, kainos augtų du su puse, du kartus. Man atrodo, šie sprendimai yra laikini, bet jie šiandien yra patys tei-

singiausi, nes pereiti prie kitų šaltinių taip greitai šiandien tiesiog yra neįmanoma. Man atrodo, pasirinkti ir pasiūlyti sprendimai yra optimalūs būtent Lietuvos situacijai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia T. Tomilinas. Kortelė neįdėta.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiama ministre, norėjau paklausti dėl įstatymų projektų, susijusių su kitų išmokų didinimu, apie kuriuos kalbate. Jie atkeliaus vėliau, ir mes dabar tiksliai nežinome, kokiomis sumomis bus didinami vaiko pinigai, kiek daugiau gaus piniginę paramą. Aš matau bendrus skaičius, bet truputį ne iki galo aišku, ar tai yra skaičiai, skirti padengti poreikius ukrainiečių, kurių kaip gavėjų žiauriai padaugėjo Lietuvoje natūraliai dėl jų atvykimo (ir mes visi norime, kad jie gautų visas mūsų įmanomas išmokas), ar vis dėlto bus didinami svarbiausių socialinių išmokų patys dydžiai? Ir ar bus didinamas VRP, nes tai yra kaip ir pagrindinis mechanizmas plėsti piniginę socialinę paramą, ar ji bus didinama kokiais kitais būdais? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Lėšos yra numatomos biudžeto projekte, tačiau patys dydžiai yra tvirtinami Vyriausybės nutarimu. Pagal dabar suplanuotą pinigų kiekį yra siūloma valstybės remiamas pajamas didinti nuo 129 eurų iki 147 eurų, dėl to prasiplečia šildymo kompensacijų gavėjų ratas, tą jau minėjau, ir tas sprendimas kainuos 30 mln. 400 tūkst. eurų. Taip pat yra siūloma didinti bazinę socialinę išmoką nuo 42 iki 46 eurų. Tai paveiktų ir vaiko pinigus, taip pat šalpos pensijų bazę padidintų nuo 150 iki 173 eurų, tikslinių kompensacijų bazę – nuo 126 iki 138 eurų, valstybinių pensijų bazę – nuo 59 eurų 35 centų iki 65 eurų 29 centų. Šie sprendimai kainuoja 72 mln. 750 tūkst. eurų. Šie sprendimai bus patvirtinti Vyriausybės nutarimu, kai bus priimtas valstybės biudžetas.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš noriu paklausti ministrės, gal neišgirdau, ar buvo įvardintos kokios nors pagalbos priemonės verslui, pramonei, nes jie irgi patiria nuostolių dėl padidėjusių energetinių kaštų ir panašiai?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Atsižvelgiant į situaciją po Rusijos invazijos į Ukrainą, yra pasikeitusios projekcijos ateičiai. Europos Komisija patvirtino valstybės pagalbos verslui komunikatą, jo pagrindu galima formuoti konkrečias schemas, kurios yra tvirtinamos kiekvienoje valstybėje narėje individualiai.

Atsižvelgdami į galimybes, numatytas tame komunikate, kadangi ne viską Europa leidžia padėti verslui, kad nebūtų iškraipyta konkurencija, pagal šį komunikatą yra numatoma 120 mln. eurų valstybės pagalbos priemonėms verslui. Pagalbos schemas dar reikės suderinti su Europos Komisija pagal tuos punktus, kurie yra numatyti komunikate. Ten galima kompensuoti dalį prieaugio kainos verslui, taip pat yra numatyta galimybė energetikai imlioms įmonėms padėti papildomai. Konkrečios schemas dar bus derinamos su Europos Komisija, tam yra numatyta 120 mln. eurų.

Taip pat iš Europos Sąjungos yra gauta 7 mln. 700 tūkst. eurų paramos žemės ūkiui. Ten yra galimas nacionalinis kofinansavimas, tai tam iš nacionalinio biudžeto dar yra skiriama 9 mln. 300 tūkst. eurų. Tas schemas Žemės ūkio ministerija taip pat turės dar suderinti su Europos Komisija pagal jų pasiūlytą paramos schemą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Ministre, noriu paklausti dėl valdžios sektoriaus balanso ir skolos. Paprastai Finansų ministerija pristato trejiems metams į priekį, ne atgal, šiuo atveju jūs – nuo 2020 metų. Kaip ta skola keičiasi, tai turbūt visiems įdomu, bet dar įdomiau pamatyti, kas bus 2023 metais. Ir klausimas, kaip jūs vertinate ilgalaikį tvarumą? Kad dabar skola mažėja atsižvelgiant į santykį su BVP, tai mes suprantame, bet ar galėtumėte pakomentuoti ilgalaikę 2023–2024 metų perspektyvą? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Šie skaičiai bus parengti drauge su Stabilumo programa artimiausiu metu. Pagal preliminarinius skaičius valstybės skolos santykinis lygis stabilizuojausi, netgi tampa šiek tiek mažesnis per artimiausius metus, apie 42,5 % nuo bendrojo vidaus produkto, todėl ilgalaikių iššūkių tvarumui šiuo metu tikrai nėra. Ekonomikos augimas vis dar yra prognozuojamas, pajamos renkamos gana stabiliai, todėl, manau, pagal šiandienės galimybes pasiūlymai yra pateikti ir jie yra tvarūs.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi nenoriu būti nušalintas, tai paskutinyasis klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Nes esu vienintelis iš valdančiųjų užsirašęs klausti. Būkite malonus, neignorukite. Čia nuskambėjo, kad vėluoja ministerija dėl šio biudžeto. Tikrai, manau, ne vėluoja. Ministerija buvo pažadėjusi, kad balandžio mėnesį teiks, tačiau čia jau yra antras biudžeto patikslinimas šiais metais. Tokios aplinkybės.

Aš norėčiau, kad apie jus, ministre, kada nors kas nors sakytų: labai toliaregiška ministrė, įžvelgia viską į priekį. Pabandykite žvilgsnį į priekį ne apie šitą biudžeto patikslinimą, bet kaip manote, ar šiais metais dar gali tekti grįžti prie biudžeto tikslinimo? Kitaip sakant, geopolitiškai paprognozuokite, kad kas nors sakytų: žiūrėk, G. Skaistė nuspėjo viską. (*Balsai salėje*)

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Šiaip pagal tas projekcijas, kurias turime šiandien, kadangi buvo atlikti skaičiavimai tiek Lietuvos banko, tiek Finansų ministerijos apie perspektyvas, kurios laukia Lietuvos ekonomikos, ir kokie yra numatomi infliacijos ir kiti augimo rodikliai, matymas visų institucijų gana panašus. Centrinis scenarijus yra toks, kad ekonomikos augimas vis dar išlieka, infliacija yra aukšta, tačiau ji šiandien yra prognozuota. Jeigu nebūtų kokių nors papildomų veiksnių, kurių galėtų būti, nes karas yra toks dalykas, kurį prognozuoti yra sudėtinga, jeigu jis užtruktų ilgiau, jeigu sankcijos būtų griežtesnės, turbūt galėtų nutikti daug tų variantų, kurie paveiktų pirmiausia Europos Sąjungos ekonomiką, bet kartu paveiktų ir Lietuvos ekonomiką.

Jeigu situacija keisis ir bus platesnis sankcijų ratas, kuris atsilies ne tik Rusijos ekonomikai, bet ir Lietuvos ekonomikai, Europos Sąjungos ekonomikai, jeigu karinė situacija užsitęs ilgiau ir bus drastiškesnė, tų variantų galės būti daug. Tikrai neatmetu galimybes, kad gali reikėti grįžti su papildomu biudžeto patikslinimu, jeigu toks poreikis bus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausti ir atsakyti skirtas laikas dėl šito klausimo baigėsi. Siūloma pagrindiniu komitetu tradiciškai skirti Biudžeto ir finansų komitetą, papildomais komitetais – Audito, Europos reikalų, Kaimo reikalų, Socialinių reikalų ir darbo, Užsienio reikalų, Valstybės valdymo ir savivaldybių bei Ekonomikos komitetus. (*Balsas salėje: „Kultūros komiteta!“*) Kultūros nėra klausimų pristatyta, tad labai dėkui. Svarstymo data. Pirmojo svarstymo data – balandžio 28 diena, antrojo svarstymo data – gegužės 10 diena. Planuojamas priėmimas – gegužės 17 dieną.

14.46 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500 (pateikimas)

Gerbiama ministre, kaip suprantu, jūs pristatėte ir lydimuosius 2-1.2, 2-1.3 klausimus, tačiau kadangi yra Seimo narių, užsirašiusių klausti pagal tų klausimų tematiką, pereiname prie 2-1.2 klausimo – projekto Nr. XIVP-1500, jį jūs jau pristatėte. Jūsų norėtų paklausti R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio... Vis tiek nieko neatsakė, o, matyt, konservatoriai dar valdžioje, tai dešimtkart biudžetą pildysime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Čia kaip ir ne klausimas buvo – replika.

A. Skardžius gal irgi taip sutaupys mums laiko.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Pabandysiu sutaupyti laiko.

Gerbiama ministre, jūsų viceministras aiškiai pasakė, kad 2021 metais surinktas papildomas 1 mlrd. 100 mln. su kapeikomis, jeigu ne 1 mlrd. 200 mln., yra ižde ir mes jį skirstysime, kaip norėsime. Kadangi surinkimas, kaip žinote, 11 % su trupučiu buvo viršytas praėjusiais metais, kaip dabar tie pinigai atsiguls, kur atsiguls ir ar taip galima elgtis, kad laikote ir po to skirstote, kam norite?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Stalčiuje pinigų tikrai nelaikau. Praėjusių metų viršplaninės pajamos nebuvo perteklinės, nes prognozuotas biudžeto deficitas buvo gerokai didesnis. Tad visos pajamos, kurios buvo gautos neplanuotai, daugiau negu planas, buvo skirtos, kad biudžeto deficitas būtų mažesnis ir valdžios sektoriaus skola būtų mažesnė. Dėl to praėjusių metų duomenys rodo, kad vietoj kelių procentų, kuriuos prognozavome rengdami biudžetą, biudžeto deficitas metų pabaigoje yra minus 1,1 % nuo bendrojo vidaus produkto. Tai tikrai yra geresnis rezultatas, bet tai vis dar yra deficitas.

Jokių perteklinių pajamų, kurios liko mano *tašėje*, vis tiek nėra. Pinigai, kurie yra išde, yra skirti valdžios skolos priežiūrai. Vadinasi, tai yra kaupiamosios lėšos, jos yra naudojamos įvairių vertybinių popierių išpirkimui, vėliau poreikiams, kurie yra numatomi biudžete. Valdžios sektoriaus skolos valdymas yra tiesiog nuolatinis procesas ir jokių perteklinių pinigų Finansų ministerija tikrai neturi.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus norėjusių paklausti Seimo narių klausimus dėl šio klausimo. Pasisakymai dėl motyvų. Remigijau, baigiame šitą klausimą ir tada, gerai? Pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, turbūt logiškas pakeitimas, savaime suprantama, turi būti reakcija į infliacijos sąlygas, aišku, į tam tikrą susiklosčiusią situaciją dėl karo padėties. Manychiau, kad šiandien tikrai turime pritarti, nes kitos išeities neturime. O kai sakoma, kad nesavalaikis, tai ir praeitais metais buvo žymus kilimas, iš esmės mes einame žingsnis į žingsnį ir šiek tiek netgi lenkiame tą neprognozuojamą infliaciją, bet niekas nežinojo, kad tokia infliacija gali būti. Kaip žinome, ji iš esmės kyla dėl energetinių resursų brangimo, jie nėra prognozuojami ir tuoj pat susidarė dėl tam tikrų karo sąlygų.

Siūlau pritarti, netrukdyti Vyriausybei dirbti, pritarti, palaikyti ir palinkėti sėkmės, kad visos neprognozuojamos situacijos daugiau nesikartotų, o ekonomikos ir rinkos situacija iš esmės normalizuotųsi.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kitokių pasiūlymų turi A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išties aš norėčiau sureaguoti į gerbiamos ministrės pasisakymą, kad per krizę, infliacinę krizę, tai yra turbūt didžiausia infliacija visoje Europoje, mes lengva ranka atimame iš piliečių, nemažindami nei akcizų, nei PVM, milijardą ir grąžiname per krizę valstybės skolai dengti, mažinti. Kuri valstybė taip elgiasi? Man toks paaiškinimas dėl to viršplaninio milijardo, kad jis taip lengva ranka mažinant mūsų išsiskolinimą, man tai atrodo kažkaip gana keistai ir turbūt nesuprantamai patiems piliečiams. Ar laikas dabar taip elgtis, mažinti mūsų išsiskolinimą? Ką, mes didžiausi skolininkai Europoje, palyginti su BVP? Toli gražu nesame tiek užskolinti, nors gana daug turime pasiskolinę, bet per krizę taip elgtis, suveržti diržus vardan kokio nors tikslo, kad sumažintume valstybės skolą, aš nežinau, ministre, man tai atrodo truputį nežmoniška. Čia mano galbūt nuomonė tokia. Bet dauguma žmonių, su kuriais tenka susitikti, irgi pritaria.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatytu darbotvarkėje metu.

Per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Aš dėl tiesos, kaip sakant, ir kolegai Edmundui. Karas prasidėjo vasario 24 dieną, o infliacija prasidėjo 2020 metais, kai konservatoriai priesaiką davė, tada infliacija ir atėjo, kaip ir 2009 metais. Tai dėl tiesos. Bet dėl tiesos, ministre, dėl *tašiuko* jūs nepaaiškinote. Aš jums uždaviau klausimą. Jūsų *tašiuke* yra 200 mln. ekonomikos ir inovacijų pinigų. Šiandien turime 12–15 % infliaciją. Kaip jūsų *tašiuke* esantys 200 mln. pinigų gali šiandien prisidėti prie verslo? Jūs neatsakote į tą klausimą. Arba jūs atimkime iš Aušrinės tuos pinigus, nes ji nesusitvarko, ir juos kuo greičiau įleiskite į rinką, arba jūs ką nors darykite, nes 200 mln. jūsų *tašiuke* šiandien sėdi. Ir aš kaip tik, prieš ateidamas čia, dar patikrinau oficialų „Invegos“ ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos puslapį, ten yra nurodyti 200 mln., rezerve – papildomi 100 mln. Bendra suma būtų 300 mln.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausti ir atsakyti skirtas laikas jau buvo pasibaigęs.

14.52 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-1.3 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501. Jūs kaip ir pristatėte, nebent norėtumėte papildyti, ministre. Ar pereiname prie klausimų?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš gal norėčiau trumpai į replikas atsakyti. Išties valdžios sektoriaus skolos mes praėjusiais metais perteklinėmis pajamomis nemažiname, mes tiesiog ją didiname mažiau, nei buvo prognozuota metų pradžioje.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Dėl šio klausimo nėra norinčių jūsų klausti Seimo narių. Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymo projekto. Niekas nenori kalbėti. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatyta darbotvarkėje metu.

14.54 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-1.4 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502. Ar norėtumėte dar papildyti? Ne. Pereiname prie klausimų, atsakymų. Nėra norinčių klausti Seimo narių.

Pasisakymai dėl motyvų. Taip pat nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto – tam numatyta darbotvarkėje metu.

14.55 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503 bei 2-2.2 klausimas – lydimasis Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas. Pranešėja – G. Skaistė. Pateikimas. Prašom, jeigu dar savo darytą pristatymą kažkuo norite papildyti.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ne, aš viską pristaciau su pirmu paketu, nes tai vienareikšmiškai susiję projektai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū. Ministre, šį kartą geresnis klausimas, neemocinis. Aš dar ministrės Monikos kartu norėjau dėl valstybės remiamų pajamų dydžio... Ar yra numatyta jį didinti, nes aš bent jau kol kas negirdėjau? Yra 141, tai turėtų būti gal 147 ar 148. Ir kaip dėl vadinamosios valstybės šalpos pensijos – 265. Mes ją dabar padidinome. Čia yra labai svarbu, nes nuo to pradeda visas skaičiuotis – ir pensijos. Kokia yra tvarka? Tikrai atsiprašau, nespėjau susipažinti ir visko susiskaičiuoti.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi visi šie dydžiai yra nustatomi ne įstatymu, o Vyriausybės nutarimu, tai dabar yra numatomos lėšos. Po to, kai biudžetas bus patvirtintas, šie dydžiai bus pakeičiami, ir planuojamas valstybės remiamų pajamų dydis – 147 eurai.

PIRMININKAS. Ministre, galite atsakyti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Taip, aš galiu pakomentuoti. Bazinė socialinė išmoka nuo 40 eurų, kurie buvo 2021 metais, kyla iki 46 eurų. Šalpos pensijų bazė nuo 143 eurų, kurie galiojo 2021 metais, kyla iki 173, tai 30 eurų. Tikslinė kompensacijų bazė, nuo kurių priklauso daugelis išmokų turintiems negalia, nuo 120, kurie galiojo 2021 metais, auga iki 138, o valstybės remiamos pajamos, kurios 2021 metais buvo 128, kyla iki 147 eurų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. A. Syso salėje nematau. Kitas klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pirmiausia tikrai noriu pasveikinti su minėtų dydžių padidiniu, jis tikrai yra ženklus ir taiklus. Norisi paklausti dėl pensijų, nes šiuo

atveju yra indeksuojamos. Tai reiškia, kad tie žmonės, kurie yra pensininkai ir gauna mažiausias pensijas, gaus mažiausią padidinimą į rankas. Kitaip sakant, piniginių padidinimą, nes kai procentiškai didiname, tai, aišku, pensijos daugiausia auga tiems, kurie turi didžiausias pensijas. Šiuo atveju... Mes teikėme siūlymą, kad svarstytume galbūt vienkartinę išmoką, kuri būtų atvirkščiai proporcinga pensijos dydžiui, tokiu būdu šiek tiek kompensuotume. Ar šalia šito indeksavimo varianto, kurį jūs siūlote ir kuriam... visada pensijų didinimui reikia pritarti, galima mąstyti ir apie papildomą pagalbą pensininkams, ypač tiems, kurie turi mažiausią, nes ne tik šildymo kompensacijos yra jų pagrindinės išlaidos, kuriomis jie naudojasi? Maistas auga visiems lygiai. Maisto kainos.

PIRMININKAS. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Mūsų nuomone, priemonės, kurios nuosekliai didina pajamas, yra teisingesnės negu vienkartinės išmokos. Vienkartinės išmokos turi poveikį ir infliacijos lygiui, iš principo teisingesnis būdas yra nuosekliai didinti pajamas, kurias žmonės gauna kiekvieną mėnesį. Dėl to mūsų siūlomas sprendimas yra papildomai didinti pensijas 5 %. Priminsiu, kad jau prieš tai buvo pasiūlyta pensijų reforma, kuri padidino mažesnes pensijas gaunančių žmonių pensijas, ir taip tas sprendimas buvo įgyvendintas.

Taip pat auga valstybės remiamų pajamų dydis, jis praplės šildymo kompensacijų gavėjų ratą ir padės tiems žmonėms, kurie gauna mažas pajamas, mažas pensijas. Realiai turbūt beveik visi pensininkai galės naudotis šildymo kompensacijomis.

Taip pat noriu priminti, kad buvo įvesta vienišo asmens pensija, ji taip pat prisideda prie to, kad didžiausią skurdą patiriantys asmenys gautų kas mėnesines pajamas ir galėtų kompensuoti tai, kad kainos auga. Bet jų pajamos taip pat yra išaugusios gana ženkliai, lyginant su praėjusiais metais.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalba R. Žemaitaitis. Remigijau, užsirašėte už dėl motyvų.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Išties aš kviečiu, kolegos, pritarti, nes ką aš ir su ministre Monika, ir ką Gintarė... Tikrai bet koku atveju tiek valstybės remiamų pajamų dydis, tiek pensija didėja. Aišku, ne tiek, kiek ji turėtų didėti, arba tiek, kiek mes iš tikrųjų arba realiai norėtume. Bet tai yra tam tikras žingsnis.

Aišku, aš turiu didelį nuogastavimą dėl bazinio dydžio, tai yra dėl valstybės tarnybos, bet čia yra skirtingi dalykai, skirtinga tema. Tikrai siūlyčiau pritarti. Tikėkimės, kad infliacija iki tokio dydžio nebekils, bent jau liepos mėnesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Su ta viltimi ir pranešame, kad balsavimas dėl įstatymo projekto bus tam numatytu darbotvarkėje metu. Labai ačiū, gerbiama ministre, jūs pristatėte visus klausimus.

15.00 val.

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2). Svarstymo stadija. Į tribūną kviečiame Ekonomikos komiteto pirmininką K. Starkevičių pristatyti komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas siūlo pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Į tribūną kviečiame papildomo Biudžeto ir finansų komiteto pranešėją A. Čeponą. Jo salėje nematau. Gerbiamas Butkevičiaus, gal jūs komiteto išvadą galėtumėte pristatyti?

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Biudžeto ir finansų komitetas svarstė jūsų paminėtą įstatymo projektą. Komiteto išvada – pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Į tribūną dar kviečiame Ekonomikos... Ne. M. Majausko pasiūlymą pristatykite, pasakykite, kad iš dalies pritarėte. Bet neprašo balsuoti, kiek žinau. Tai gal informuokite posėdžių salę.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš dalies yra pritarta. Ten buvo dėl datų. Datos yra suderintos pagrindiniame komitete su visomis institucijomis.

PIRMININKAS. Mykolas neprašo balsuoti, kiek žinau, dėl šito pasiūlymo.

Yra gautas dar vienas pasiūlymas – G. Skaistės, tačiau kadangi jis pateiktas ir įregistruotas pavėluotai, jis bus svarstomas priėmimo stadijoje.

Po svarstymo dėl įstatymo projekto pasisakymai dėl motyvų. Nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto po svarstymo bus tam numatytu darbotvarkėje metu.

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Prokuratūros įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-262. Žiūriu, nėra pranešėjos L. Girskienės. L. Jonausko nėra. (*Balsas salėje*) Ai, R. Žemaitaitis.

15.03 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-486 (pateikimas)

Remigijau, galėtumėte dabar pristatyti 2-10 klausimą – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-486. Pateikimas.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tai yra senas projektas, anksčiau jis Lietuvoje veikė ir labai gerai veikė. Buvo tokia sistema, kai tabako gamintojai turėjo galimybę finansuoti kovą su kontrabanda ar finansais, ar pinigais, ar skirdami vienokios ar kitokios org. technikos, automobilių ar kitų priemonių, kad būtų sumažintas tabako ir alkoholio gaminių pateikimas į Lietuvos teritoriją.

Iš tikrųjų projektas yra susietas su tuo, kad jeigu mums pavyktų įtraukti socialinius partnerius, privačius verslus, kurie prisidėtų prie šios kovos, tai faktas, pateikimas kontrabanda cigarečių, ypač dėl cigarečių mes turime labai didelę problemą, ir dabar ypač iš Baltarusijos... Mums pavyktų surinkti į biudžetą daugiau akcizo ir, aišku, kartu padidintume patį biudžetą, tiek ir PVM'ą. Toks trumpas pristatymas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Jūsų paklausti nori penki Seimo nariai. Nors klausimas nesusijęs su alkoholio kontrole, tačiau jūsų paklausti norėtų A. Veryga. Jo salėje aš nematau.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Jis manęs jau paklausė asmeniškai.

PIRMININKAS. Kitas kausiantysis – L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (TS-LKDF). Ketinu palaikyti. Dirbęs su prevencija, aš, aišku, irgi galvoju, kad tokios sąsajos su prekytojais tabaku ne visada gerai, bet ne visuomet tai yra blogis. Kaip įsivaizduojate, Remigijau, kiek galėtų būti iš to naudos, sakykime, valstybei ir biudžetui, tokio piniginio santykio, ar įsivaizduojate?

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Aš tikrai galiu pasakyti priešistoriją ir savotiškai esu dėkingas dabartinei premjerei Ingridai, kai ji buvo finansų ministrė 2008–2012 metų kadenciją. Aš gyvenu pasienio teritorijoje, tai yra Šilutė–Rusnė, aš mačiau tuos srautus, ypač įtraukiamus vaikus, dešimtočius, vienuoliktokus, dvyliktokus, kai jie dirbdavo *šucheriais*, kai jie stovėdavo ant pylimų ir kontrabandaėjo dideliu srautu.

Užteko susitikti su premjere, parodyti nuotraukas, parodyti skaičius, buvo skirta ir iš valstybės biudžeto apie 40 mln., ir iš privačių buvo apie 14 mln. Buvo pastatyta rentgeno aparatų, buvo pastatyta kamerų, buvo nupirkta naujas transportas. Aš galiu pasakyti, Rusnėje tuo metu kontrabanda sustojo gal, ko gero, 80–90 %, Šilutės–Pagėgių pasienyje sustojo, ko gero, apie 60 %. Mes tikrai akivaizdžiai matėme akcizų surinkimo skaičius biudžete.

Mes turime kiaurą sieną su Baltarusija, jeigu aš neklystu, yra apie 800 kilometrų su Baltarusija pasienis. Deja, turime tokią situaciją, kad keliauja ir *fūromis*, keliauja ir traukiniais, ir per ežerus bando perplukdyti šitą dalyką. Jeigu verslas čia prisidėtų bent 5, 7 ar ten 3, 4 mln. duodamas org. techniką, manau, kad biudžete mes turėtume apie 20 mln. papildomų pinigų. Tikrai aš tuo tikiu, aš mačiau, patirtis jau yra, ir aš tą dalyką mačiau kaip gerą pavyzdį Lietuvoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi į salę sugrįžo A. Veryga, tai suteikiame jam galimybę paklausti.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega Remigijau, aš suprantu idėją, ką jūs norite padaryti, ir ji yra gera, bet aš noriu paklausti, ar jūs žinote, kad Lietuva yra ratifikavusi Pasaulio sveikatos organizacijos Tabako kontrolės pagrindų konvenciją, kurios 5.3 straipsnis įpareigoja valstybes vengti bet kokių tokių sąsajų su tabako verslu? Mano manymu, šis jūsų siūlymas nusižengia tai konvencijai. Ar nemanote, kad valstybė turi visus svertus akcizais susirinkti tuos pinigus ir nesusisaistyti jokiais saitais su gamintojais?

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Pasakyčiau, ir taip, ir ne. Ratifikuotoje sutartyje nėra privaloma, kad valstybei vienokia ar kitokia forma yra uždrausta bendrauti ar bendradarbiauti su tomis organizacijomis, įmonėmis, kurios gamina ir importuoja tuos gaminius. Taip, jūs esate teisus, valstybė galėtų surasti resursų ir skirti papildomai pinigų, bet jeigu verslas nori iš rinkos eliminuoti neteisėtus gaminius ir jų patekimą čia, tai bet koku atveju susiję su jų verslu, nes tai yra ir pardavimas, ir kiti panašūs dalykai, tai kodėl mums nepasinaudojus ta situacija ir negavus paramos?

Čia lygiai taip pat, kaip mes turime problemą – iš alkoholio surinktų mokesčių yra finansuojamas sportas arba, prisiminkite, buvo finansuojami visi renginiai ir panašiai. Taip, iš mokesčių. Tai irgi buvo toks savotiškai šokiruojantis dalykas, ar ne? Kartu lyg skatiname alkoholį, bet kartu ir skatiname sportuoti. Čia, manau, yra daug geresnė blogybė ir tie pinigai tikrai, na, mums ir mūsų biudžetui, ir mūsų Vyriausybei šį kartą tikrai prisidėtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Na, kovai su kontrabanda pritariame tikriausiai visi, bet man jūsų projektas primena Trojos arklių. Iš tikrųjų yra sukuriamos prielaidos tabako ir alkoholio gamintojams reklamuotis valstybės institucijoms ir įstaigoms padedant. Ar sutinkate, kad priėmus jūsų projektą tabako ir alkoholio gamintojai įgytų daugiau galimybių reklamuotis kaip kovojantys su kontrabanda, kovojantys prieš nelegalią prekybą ir taip galėtų stiprinti savo prekių ženklų išpūdį visuomenėje už santykinai mažą kainą? Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Žinokite, nežinau, neturėčiau, ko gero, jums šiandien atsakymo, kolege, atvirai sakau. Aš nemanau, kad jie reklamuotųsi. Jeigu reklamuotųsi, tai yra pozityvi reklama, tai yra žmonės, kurie prisideda prie kontrabandos ir nelegalios kontrabandos nepatekimo į Lietuvos teritoriją. Nėra... Nemanyčiau, tikrai nemanyčiau, kad tai yra reklamos būdas, tai yra tam tikras socialinis partneris, kuris padeda kovoti su nelegalia veikla. Tada kiltų klausimas, ar šiandieną priklausomybių centrai, kurie padeda žmonėms išlipti iš priklausomybės nuo narkotinių medžiagų ir kaip tam tikras verslas remia tam tikrais medikamentais, ar tai nėra savotiška reklama? Matyt, irgi būtų moralės klausimas. Manau, čia yra daugiau gal teisinis dalykas. Tiesiog reikia žiūrėti į tą pasiūlymą kaip į tam tikrą teisinį dalyką, kaip į sprendimo būdą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš irgi pritariu jūsų idėjai. Man jinau patinka. Tiktai klausimas toks, ar čia tiktai graži idėja, ar iš tikro jūs turite tam tikros informacijos, kad yra toks pageidavimas, noras prisidėti iš verslo pusės, nes idėja tikrai graži, man jinau patinka.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Aš galiu pasakyti kolegoms. Kolega Kęstuti, prieš teikiant tą projektą (jis yra teiktas 2021 metais, 2020 metais, bijau dabar sumeluoti), man atrodo, Alkoholio ir tabako kontrolės tarnyba, policija ir gamintojai padarė apklausą, padarė Lietuvoje tyrimą. Ėmė iš šiukšliadėžių, ėmė iš kitų teritorijų ir parodė, kokie yra skaičiai. Jie yra milžiniški. Kadangi aš priklausau Sveikatos reikalų komitetui, mes buvome susitikę, mes su jais kalbėjomės, kaip jie įsivaizduoja, kas galėtų padėti kovoti su šituo dalyku. Vienas iš būdų, jų irgi buvo pasakymas, kad jie sutiktų prisidėti finansiškai, kad valstybei pavyktų kovoti su šitais dalykais. Tie tyrimai yra stubbinantys. Deja, aš jų čia neturiu, bet skaičiai tada buvo... Kas įdomiausia, galiu pasakyti viena... Netgi prie vieno rajono policijos komisariato iš šiukšliadėžės ištraukti trys pakeliai, iš jų du pakeliai buvo kontrabandiniai. Tai buvo kosminiai skaičiai ir šitas dalykas buvo Rytų Lietuvoje. Tai labai gerai prisimenu, net *foto* yra.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako L. Slušnys.

L. SLUŠNYS (*TS-LKDF*). Ačiū pirmininkui. Taip, iš tiesų šiandien mes turime situaciją, kuri valstybei nėra lengva, ir su tuo turėtume skaitytis ir kartais žiūrėti blaivaus proto. Kai geros partnerystės dėka galima ne tik ką nors nuveikti kartu su valstybe, bet ir gauti daugiau mokesčių, aš

manau, kad tai nėra pati blogiausia idėja. Manau, tikrai bus sveikintina, kad įmonės pačios pasirūpins šiek tiek kontrabandos mažinimu. Joms tai yra aktualu, nes jos pačios irgi neparduoda savo produkcijos, kad ir kaip gaila, tai tikrai nesveikintinas dalykas. Kartu, jeigu padės pasirūpinti, kad mažiau patektų kontrabandos, automatiškai jos pačios pasirūpins ir to akcizo mokesčio didesniu surinkimu į valstybės biudžetą. Šiame gyvenimo etape, aš manau, tai yra sveikintina, ir palaikau šitą siūlymą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Aš visiškai nesutinku su kolega Linu ir paaiškinsiu kodėl. Pirmiausia tai yra aiškus prieštaravimas konvencijai, kurią Lietuva yra ratifikavusi, jinai galioja kaip teisiškai privalomas dokumentas mums, nepriklausomai nuo to, ką mes apie tai galvojame. Jeigu ratifikavome, privalome laikytis.

Antra. Valstybė turi visus svirtus. Galima padidinti akcizą tabako pakeliui dešimčia centų ir susirinksite tiek pinigų, kad neužteks vietos tiems rentgeno aparatams ar kitoms įrangoms sustatyti prie sienos. Tereikia tikrai valios ir noro tą įrangą nusipirkti ir viską galėsime daryti.

Trečias dalykas. Nežinau, ar žinote, kad tabako gamintojai patys organizuoja kontrabandą ir yra už tai bausti. Nemojuokite, Linai. Iš tikrųjų tai yra įrodyti dalykai. Jeigu jūs manote, kad kontrabandininkai cigaretes iš jų pavagia, tai jos yra kažkur legaliai nupirktos dideliais kiekiais, keļiauja *fūromis*, konteineriais ir už viso šito taip pat stovi verslai. Jūs dabar norite pasakyti, kad tie, kurie dažnu atveju patys organizuoja kontrabandą, dabar dar susistatys įrangą prie sienos? Tai dar prisijungimą duokime prie tos įrangos, kad galėtų patys ir pažiūrėti, kas ten yra, ką jie veža. Tikrai yra netikęs mechanizmas. Kaip ir sakiau, valstybė turi akcizą, akcizo mechanizmą. Padidinkite keliais centais akcizą vienam pakeliui, susirinksite pinigų ir pirkite, ką tik norite. Jeigu yra tokio noro, tikrai prisidėčiau prie tokio teisės akto dėl akcizų padidinimo registravimo. Jeigu bus politinis sutarimas, skirti visus tuos pinigus tada įrangai įsigyti, bet ne tokiu būdu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto – darbotvarkėje numatytu metu.

15.15 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-262 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-262. Pranešėja – L. Girskienė. Pateikimas.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Pristatau Prokuratūros įstatymo 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymą. Pagal šiuo metu galiojantį Prokuratūros įstatymo 16¹ straipsnį, prokurorui, kuriam pavedama atlikti, organizuoti korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, kurių padarymu įtariamas valstybės ar savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės vadovas, vadovo pavaduotojas ar asmuo, turintis imunitetą nuo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, ar nusikalstamų susivienijimų padarytų nusikalstamų veikų, ar nusikalstamų veikų ekonomikai, verslo tvarkai ar finansų sistemai, ikiteisminį tyrimą ir jam vadovauti bei palaikyti valstybinį kaltinimą tokiose baudžiamosiose bylose, gali būti suteikiamas specialusis statusas.

Šio statuso savitumas pasireiškia tiek tam tikrais prokurorų tarnybos santykius reglamentuojančiais ribojimais, tiek tam tikromis papildomomis garantijomis. Numatyta, kad prokurorui, kuriam suteiktas specialusis statusas, už jo funkcijų atlikimą gali būti skiriama priemoka, kurios suma gali siekti iki 30 % pareiginės algos. Specialųjį prokuroro statusą turintys pareigūnai tampa tiesiogiai pavaldūs generaliniam prokurorui, jo pavaduotojui ar Generalinės prokuratūros vyriausiajam prokurorui, jo pavaduotojui.

Įstatymo projektu siekiama išplėsti specialiojo statuso prokurorui suteikimo instituto taikymo ribas nustatant, kad specialusis statusas suteikiamas ir prokurorui, kuriam pavedama atlikti, organizuoti ir nusikalstamų veikų aplinkai ir žmonių sveikatai, kai dėl nusikalstamos veikos buvo padaryta didelės žalos orui, žemei, vandeniui, gyvūnams ar augalams ar atsirado kitų sunkių padarinių aplinkai, ikiteisminį tyrimą ir jam vadovauti bei palaikyti valstybinį kaltinimą tokiose baudžiamosiose bylose.

Pasiūlymas kilo iš situacijos, kuomet 2020 metais visiems žinoma „Grigeo Klaipėda“ išleido galimai nevalytas nuotekas į marias. Tuomet kilo mintis, kad būtent prokurorai, kurie tiria su aplinkosauga, žmonių sveikata ir panašiai susijusias bylas, taip pat galėtų būti apsaugoti nuo išorinės įtakos poveikio ir panašiai.

Trumpai tiek apie projektą. Siūlau palaikyti, nes tai iš tikrųjų yra svarbu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmoji klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų sveikinu, gerbiama kolege, labai reikšmingas projektas. Manau, kad siekdami išsiaiškinti nusikaltimus turime užtikrinti prokurorų veiklos garantijas. Mano klausimas būtų, ar apie šį projektą kalbėjote su Generalinės prokuratūros atstovais ir kokia jų pozicija šiuo klausimu? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Kalbėti tiesiogiai neteko, bet, kiek teko kalbėti su teisininkais, tai iš tikrųjų sveikintinas pasiūlymas. Manau, kad prokuratūros darbuotojai tikrai palaikytų šitą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. J. Sabatausko salėje nematau. Paskutinis klausia A. Nekrošius. Klausia A. Nekrošius.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). A. Nekrošius neklausia.

PIRMININKAS. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Nutinka kartais tokių nesklaidumų, nieko nepadarysi.

Gerbiama pranešėja, tikrai geras projektas, tikrai reikalingas ir aktualus. Norėčiau jūsų paklausti dėl to statuso suteikimo. Kuo padėtų prokurorams dėl tokių tyrimų, kuo palengvintų jų darbą šis projektas? Ačiū.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų yra numatyti atvejai, kada prokurorui yra suteikiamas specialusis statusas. Siūloma tik papildyti ir įtraukti papildomai prokurorus, kurie tiria bylas, susijusias su galimai nusikalstama veika aplinkai, žmonių sveikatai ir panašiai, kai dėl to yra padaryta didelė žala gamtai. Manychiau, kad papildomo statuso numatymas sudarytų galimybes prokurorui likti, negalėtų būti daroma tam tikrų suinteresuotų šalių įtaka prokurorui atliekant tyrimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja, jūs atsakėte į visus Seimo narių, kurie norėjo jūsų paklausti, klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. P. Gražulis nebenori. Niekas nenori pasakyti dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto – numatytu darbotvarkėje metu.

15.21 val.

Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-370 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-370. Pranešėjas – L. Jonauskas. Pateikimas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Labai trumpai. Vandens įstatymo pataisomis siūlau įtvirtinti ir prievolę hidroelektrinės valdytojams, Kauno hidroelektrinės valdytojams, iki 2030 metų pastatyti žuvitakį. 1959 metais statant Kauno hidroelektrinę buvo praleista šita opcija ir niekas apie gamtosaugą, apie nerštavietes, apie saugomas rūšis, žuvis ir taip toliau nekalbėjo. Ypač dabar įvairūs mokslininkai, gamtininkai, buvę prezidentai, tiek A. M. Brazauskas, tiek V. Adamkus, kalbėjo ir kalba apie tai, kad būtinybė statyti žuvitakį tikrai yra. Atkurti ekosistemų, aišku, nepavyks, bet atkurti ypač retų, svarbių žuvų nerštavietes tikrai galime. Įstatymo esmė yra tokia, liečia vieną hidroelektrinę, Kauno HE, daugiau jokių kitų hidroelektrinių neličia. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. Jūsų paklausti nori gana daug Seimo narių. A. Skardžius. Jo salėje nematau. Kitas klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų gamtosaugos reikalavimai svarbūs, bet svarbūs ir finansiniai resursai. Iš tiesų tikrai manote, kad tai turėtų būti tam tikra visos Lietuvos problema? Ar tai nepaveiks ir tam tikrų kitų dalykų, susijusių su energetika? Tarkime, vėlgi ne per brangiai kainuos?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū, kolega, geras klausimas. Tikrai ne turėtų būti, o yra visos Lietuvos problema. Mūsų gamta, mūsų oras, mūsų aplinka yra visų mūsų problema. Šiuo atveju mes galime ištaisyti tas padarytas klaidas, kurios buvo padarytos anksčiau. Ir to kaina tikrai gali būti ne visai tokia didelė, kaip išivaizduoja kolegos. Iš tikrųjų yra įvairių finansinių instrumentų, yra Klimato kaitos programa, yra europinių projektų, pagal juos tikrai galima atkurti tam tikras gamtos vertybes. Aš labai tikiuosi, kad Aplinkos ministerija priėmus šias pataisas taip ir padarys – pasinaudos šiais instrumentais.

PIRMININKAS. Labai dėkui. L. Nagienės nematau posėdžių salėje. K. Mažeikos... (*Balsai salėje*) Turėtumėte atsiprašyti. K. Mažeikos taip pat nematėme. A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, jūs kalbate tik apie vieną dalį dėl Kauno hidroelektrinės, apie žuvitakį, bet ar nereikėtų galvoti kompleksiskai? Tiek Susisiekimo ministerija, tiek Kauno miesto savivaldybė kalba apie šliuzų statybą būtent prie Kauno hidroelektrinės ir tai yra, galima sakyti, susiję dalykai. Aišku, tai ne milijono, ne 10 milijonų klausimas.

Ar nemanytumėte, kad dėl šio projekto reikėtų Vyriausybės išvados, nes tai spręstų ir Aplinkos ministerija, ir Susisiekimo ministerija, juo labiau kol kas vieni daro galimybių studijas, kiti turi savo skaičiavimus, tad iniciatyvos klausimas turėtų būti labiau koordinuotas.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, geras klausimas. Kauno miesto savivaldybė ir kai jūs jai vadovavote, ir prie dabartinių vadovų iš tikrųjų dažnai kelia šitą klausimą. Klausimas bandomas spręsti galbūt ir kompleksiskai, yra siūlymų vieną projektinį variantą padaryti suderintą su rekreacija. Tuo metu, kai vertingos žuvys nemigruoja, būtų galima naudoti rekreacijai tą žuvitakį ir taip toliau.

Kalbant apie šliuzų sistemą, tai taip pat yra diskusijų objektas, apie tai diskutuojama labai ilgai, tačiau tikrai šiuo atveju jokie gamtiniai kompleksai nebūtų atkuriami, išsaugomi ir taip toliau. Kaip tik, matyt, kalbėtume apie kitokias ūkines veiklas, kurios galbūt pablogintų situaciją, bet, kaip jūs ir sakėte, dar reikia galimybių studijų, kurios atsakytų į tuos klausimus. Bet aš bijau, kad projektas tokiu atveju tikrai kainuotų ne vieną šimtą milijonų eurų. Dėl šių priežasčių, manau, tikrai neverta laukti dar 10, 20, o gal net ir 30 metų, kol būtų galutinai nuspręsta, suprojektuota ir apsispręsta, kokių šliuzų sistemų reikėtų. Žuvitakį galime padaryti dabar. Juo labiau ar jis bus dabar pastatytas, ar vėliau pastatytas, vis tiek jo reikės. Aš siūlau tą padaryti dabar.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkui, pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, jeigu gerai pamenu, Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinė neturi šliuzų, žuvitakių. Kiek pamenu, kalbėjau su vietiniais darbuotojais, jie sakė, kad tos žuvys dabar pakeitė įpročius ir plaukia kita upe, Nerimi, į viršų ir ten neršia.

Mano klausimas toks. Ar kokios nors finansinės injekcijos, tarkim, tam tikras pinigų kiekis tikrai atpirks tą nuostolį, padarytą gamtai? Ar investuoti keli milijonai eurų sugeneruos kokią nors didesnę pridėtinę vertę gamtai? Ačiū.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Iš tikrųjų tos žuvys nepakeitė jokių įpročių. Ir anksčiau jos plaukdavo į Neries upės baseiną ir Neries upės aukštupyje sėkmingai neršdavo. Tik pastačius Kauno hidroelektrinę, kaip ir sakiau, visi keliai žuvų migracijai buvo užkirsti, visos tos nerštavietės iš esmės sunaikintos. Yra ne vienas pavyzdys Skandinavijoje, kai atkūrus hidroelektrines, pastačius žuvitakius įvairaus tipo vertingos žuvys pradėjo vėl migruoti atgal, susirado savo nerštavietes ir ta populiacija buvo sėkmingai atkurta. Aš labai tikiuosi, kartu su mokslininkais surėmę pečius padarysime viską, kad tas projektas būtų šimtu procentų sėkmingas.

PIRMININKAS. Ir paskutinytis klausia B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, Lietuvoje statome labai daug hidrotechninių statinių. Tai yra hidrotechninis statinys. Taip pat kaip užtvanka, kad ir nedidelė, taip pat kaip tiltas, Kaune tokius statome. Bet ar jūs esate įsitikinęs, kad dėl kiekvieno tilto, kiekvienos užtvankėlės reikia atskiro įstatymo? Kaune reikėjo tilto, Vyriausybė priėmė sprendimą ir jie ten stato tiltą. Tai yra jūs labai sureikšminate vieną. Tai tada dėl visų tiltų, visų užtvankėlių po atskirą įstatymą? Kaip taip išeina?

L. JONAUSKAS (LSDPF). Labai ačiū, kolega. Šiaip dėl kiekvieno hidrotechninio statinio tikrai nereikia atskiro įstatymo. Šiuo atveju mes jau daugiau negu 30 metų diskutuojame, bet nieko ne-

darome, kad tas statinys atsirastų. Čia, matyt, bendrai visų institucijų – ir Aplinkos ministerijos, ir Energetikos, ir visų kartu turėtų būti priimtas sprendimas, tačiau nė viena ministerija nesiima lyderystės, nė viena Vyriausybė to nedaro. Aš išivaizduoju, kad įtvirtinę įstatymu mes turėtume labai aiškų signalą ir įpareigojimą tą elektrinę atkurti. Juo labiau kad šiandien galbūt keletas yra tokių objektų, pastatytų Lietuvoje, kurie iš esmės sugadino, sunaikino gamtines vertybes. Bet jeigu galima jas atkurti, o šiuo atveju galima, aš manau, kad tai ir reikia padaryti, ar čia būtų įstatymo, ar kitų teisės aktų reikalas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Kartais reikia įstatymų dėl hidrostatinių. Prisimenu norą pastatyti dar vieną Nemuno užtvanką. Tada Seimui reikėjo priimti specialų įstatymą, kad Nemuną galima patvenkti tik su Seimo leidimu. Ta Nemuno užtvanka neatsirado. Bet kalbant apie Kauno hidroelektrinę reikėtų prisiminti ir statytojus. Aš puikiai prisimenu tas diskusijas su Prezidentu ir premjeru A. M. Brazausku būtent apie tuos darbus, kurie nebuvo padaryti. Taip, užtvankos yra blogis upėms, nes reikia valyti visas susikaupusias sąnašas, jos nė karto Kauno mariose nėra valytos, o tai yra mūsų Nemuno vartai į visą upių struktūrą, ypač į Nemuno intakų struktūrą. Todėl natūralu, kad žuvys, atplaukusios per Baltijos jūrą, neturi kaip grįžti į savo nerštavietes, jos ieško aplinkinių kitokių kelių, kaip ir kraujotaka. Būtent žuvitakio pastatymas, taip, gal kažkiek sumažintų pačią 100 megavatų elektrinės galią ir pagaminamą elektros kiekį šios galios elektrinėje, tačiau sukurtų, sakykime, galimybę tiesiu keliu visoms žuvims, saugomoms žuvims, pasiekti savo nerštavietes. Tikrai neįsivaizduojama, kad tokie projektai dabartinėje Europoje gali be žuvitakių būti eksploatuojami. Todėl šis pasiūlymas yra geras, aš jį palaikau ir siūlau visiems palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Man nesiūlykite šio projekto palaikyti, aš tikrai pasisakau prieš šį projektą, nes jame yra parašyta, kad hidrotechninių statinių naudotojai privalės iki 2030 metų įrengti veiksmingas žuvų pralaidas. Tai yra *nonsensas*, kad ne savininkas, ne kažkas kitas, bet naudotojas.

Kita vertus, parašyta, kad didesnis plotas kaip 4 tūkst. kvadratinį kilometrų. Jeigu čia skaičius teisingai įrašytas, tai tas baseinas yra viena šešioliktoji Lietuvos dalis. Tai vėlgi yra kažkoks *nonsensas*, nežinau, kiek čia mes tokių upių turime, kurios virš savo užtvankos dar užimtų vieną šešioliktąją Lietuvos dalį.

Na, į L. Jonausko pasisakymą norėčiau taip pat sureaguoti. Nei viena ministerija, nei viena Vyriausybė nepadare tų darbų. Aš manau, kad L. Jonauskas šiandien nėra nei Vyriausybė, nei ministerija ir nereikėtų jam teikti tokių projektų, kurie yra visiškai *nonsensas*. Jeigu jau kalbame apie projektus, tai tada reikėtų prisiminti Kruonio hidroakumuliacinę, kurios nepastatėme dėl kažkokių iniciatorių, o po to statėme už mūsų pinigų per ilgus metus. Todėl siūlau tokiems projektams nepritarti, nesvarstyti ir juos atmesti iš karto. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiami kolegos. Išklausėme visus pasisakymus dėl motyvų. Kadangi jau balsavimo laikas, tuoj pereisime prie balsavimo. Per šoninį mikrofoną dar L. Jonauskas norėtų replikuoti, nes buvo paminėta jo pavardė.

L. JONAUSKAS (LSDPF). Didžiausias *nonsensas* yra skaityti ir nesuprasti, ką skaitai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, viskas, pereiname prie balsavimo, prie ką tik pristatyto klausimo, pradėsime balsavimą nuo jo.

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Vandens įstatymo Nr. VIII-474 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-370, dėl jo ką tik buvo diskutuota. Kas pritariate įstatymo projektui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 45, prieš – 5, susilaikė 58. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Turime apsispręsti, ką su įstatymo projektu darome toliau. Alternatyvus balsavimas. Tie, kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, tie, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 80, prieš – 29. Įstatymo projektas gražinamas iniciatoriams tobulinti.

15.35 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-1.2 klausimas, dėl jo reikia apsispręsti, – tai Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 105, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 11. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 28 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.36 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-1.3 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1501. Kas pritariate, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 108, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 6. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime, pritarta. Siūloma svarstyti gegužės 10 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.37 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-1.4 klausimas – projektas Nr. XIVP-1502. Kas pritariate nutarimo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 109, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 8. Seimo nutarimo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti balandžio 28 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.38 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-2.1 klausimas – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503 ir lydimasis 2-2.2 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749

kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504. Kas pritariate įstatymų projektams po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 114, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 3. Įstatymų projektams po pateikimo pritarta.

Dėl 2-2.1 klausimo – įstatymo projekto Nr. XIVP-1503 pagrindiniu komitetu siūloma skirti... Dėl abiejų įstatymų projektų pagrindiniu komitetu siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Ir dėl 2-2.1 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-1503, papildomu siūloma skirti tik Biudžeto ir finansų komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta. O dėl 2-2.2 klausimo, įstatymo projekto Nr. XIVP-1504, papildomais siūloma skirti Audito ir Biudžeto ir finansų komitetus. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Svarstymo data – balandžio 26 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

15.40 val.

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2). Kas pritariate įstatymo projektui po svarstymo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 116, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 1. Įstatymo projektui po svarstymo pritarta.

15.41 val.

Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3094 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-173 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-6 klausimas – Konstitucinio Teismo įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3094 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-173. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 117 Seimo narių: už – 55, prieš – 13, susilaikė 49. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti, ką darome su įstatymo projektu toliau. Alternatyvus balsavimas. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas.

Balsavo 116 Seimo narių: už – 59, prieš – 57. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti.

15.43 val.

Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-262 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-7 klausimas – Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 16¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-262. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 54, prieš – 14, susilaikė 46. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti, ką toliau darome su įstatymo projektu. Alternatyvus balsavimas. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų grąžintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas. (*Balsai salėje*)

Balsavo 114 Seimo narių. Įstatymo projektas grąžinamas iniciatoriams tobulinti. Per šoninį mikrofoną L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš labai džiaugiuosi, kad A. Gedvilienė suprato, apie ką įstatymas, ir palaikė, tikrai, bet gerbiamas A. Vyšniauskas, matyt, nesuprato, apie ką čia buvo kalba. Mes jus stebime ir palaikysime.

15.45 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-486 (pateikimo tęsinys)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinytis 2-10 klausimas, dėl jo reikia apsispręsti – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-486. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 111 Seimo narių: už – 66, prieš – 7, susilaikė 38. Įstatymo projektui po pateikimo pritarė. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Komiteto pirmininkas, matau, prieštarauja. Per šoninį mikrofoną A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš manau, kad kaip pagrindinis turėtų būti Ekonomikos komitetas. Ir reikėtų paprašyti Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. A. Veryga, kaip suprantu, už Sveikatos reikalų komitetą.

A. VERYGA (LVŽSF). Taip, tikrai siūlyčiau bent jau pabalsuoti, nes čia mes kalbame, kaip ir minėjau argumentuodamas, apie Tabako kontrolės pagrindų konvencijos nuostatų laikymąsi. Pirmiausia šituos dalykus reikėtų įvertinti.

PIRMININKAS. Ir A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Nors V. Pranckietis man siūlo pasiūlyti Kaimo reikalų komitetą, bet siūlau Biudžeto ir finansų komitetą, kadangi čia jo kompetencijos klausimai, čia yra mokesčiai. Kaimo reikalų komiteto nesiūlau. (*Balsas salėje: „Kaimo reikalų ir Biudžeto ir finansų komitetas.“*)

PIRMININKAS. Kaip suprantu, yra trys pasiūlymai: Sveikatos reikalų komitetas, Ekonomikos komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Balsuojame taip. Kas balsuojate už... Labai įdėmiai klausykite, kad nesusimaišytumėte ir paskui neprasidėtų replikos per šoninį mikrofoną. Kas balsuojate už, balsuojate už Sveikatos reikalų komitetą, kas balsuojate prieš, balsuojate už Ekonomikos komitetą, kas susilaikote, balsuojate už Biudžeto ir finansų komitetą. Visiems aišku? Balsuojame.

Balsavo 117 Seimo narių. Daugiausiai surinko prieš, tai yra Ekonomikos komitetas. Pagrindiniu komitetu skiriamas Ekonomikos komitetas. Dabar kaip papildomas yra siūlomas Biudžeto ir finansų komitetas, kaip suprantu, dar ir Sveikatos reikalų komitetas. Galime bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, išsiaiškinome dėl komitetų. Siūloma svarstymo data – birželio 7 diena. Galime pritarti? Buvo prašymas dėl Vyriausybės išvados. Galime pritarti bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? Galime pritarti. Perėjome prie konstruktyvaus darbo. Dėl visko apsisprendėme.

15.49 val.

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-627, Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-628 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11.1 klausimas – Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-627 ir 2-11.2 klausimas – Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-628. Pranešėjas – G. Paluckas. Pateikimo stadija. Prašom, Gintautai.

Toliau posėdžiui pirmininkauja Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiami kolegos, balsavimas tikrai bus už pusvalandžio. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, yra teikiamos dviejų įstatymų projektų pataisos, Valstybinės kalbos įstatymo ir Civilinio kodekso. Šiomis pataisomis yra siūloma šiek tiek pakeisti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos vaidmenį registruojant įmonių pavadinimus. Turime labai keistą situaciją, kai įmonių pavadinimai negali būti, sakykime taip, sudaryti iš reikšmės nesudarantių simbolių ar skaitmenų ir panašiai. Labai sunku paaiškinti, kokią prasmę turi toks, mano galva, perteklinis draudimas arba reguliavimas.

Ir antras dalykas, mes turime mūsų Valstybinės lietuvių kalbos komisijos galimybę jau užregistruotą įmonės pavadinimą revizuoti savo nutarimais. Kitaip tariant, įmonė, užregistravusi pavadinimą, gali gauti VLKK nurodymą su grąsinimu skirti baudą ir įpareigojimą perregistruoti pavadinimą. Tiesą pasakius, tai atveda į kai kurias labai įdomias ir kurioziškas situacijas.

Pirmiausia verslas, kurdamas savo prekės ženklą, dažnai stengiasi perkelti jį ir į pavadinimą. Paprastai tariant, yra tokių situacijų, kai prekės ženklas ir pavadinimas ne visai atitinka, pavyzdžiui, lietuvių kalbos gramatiką. Sakykime, vienas iš tokių prekės ženklų yra „Čiau Braške“. Užregistruotas įmonės pavadinimas, yra prekės ženklas. Po poros mėnesių veiklos gauna pranešimą iš VLKK: „Pakeiskite savo pavadinimą, nes pamiršote padėti kablelį.“

Viena vertus, aš pats humanitaras, gimnaziją baigęs, lietuvių kalbą gerbiu, tačiau tai yra tikrai perteklinis reguliavimas. Todėl šiuo įstatymo projektu (jie abu yra susiję, vienas, kaip ir minėjau, Valstybinės kalbos, o kitas – Civilinio kodekso) yra siūloma atsakyti šitos prievolės VLKK savo nutarimais kontroliuoti tuos registruojamus įmonių pavadinimus.

Trumpai tiek. Stengiamės supaprastinti visą šią procedūrą ir padaryti ją logišką, visiems suprantamą ir nekeliančią kokių nors biurokratinių procedūrinių trikdžių.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas kolega, jūsų nori paklausti penki Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, aš esu įsitikinęs, kad ne šiek tiek, o ritamės žemyn. Aš jus gerbiu kaip politiką, bet ne jūsų „padarytą“ pataisą, kuri, mano nuomone, yra netgi antikonstitucinė. Ar jūs galėtumėte pasakyti solidesnių argumentų, kokios priežastys yra, kad menkinamos, siaurinamos Seimui atskaitingos, A. Antanaičio vadovaujamos komisijos funkcijos, kad profesionalių specialistų komandą norite paversti tik patarėjais? Viena.

Antras dalykas. Ar tai nesusiję su vasaros įvykiais, birželio įvykiais, kai nebereikėjo jokių kalbininkų nuomonės, pozicijos, kai Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu buvo leista bet kokias raides vartoti – svetimas, nesančias mūsų abėcėlėje – įmonių pavadinimuose? Ar tai nerodo, kad mes vis dėlto ritamės žemyn?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Aš nesiimsiu apibendrinti, kur mes ritamės. Gali būti, kad tai priklauso ir nuo tam tikro kampo požiūrio, bet aš tikrai nemenkinu ir nežeminu komisijos funkcijų ir misijos. Netgi daugiau galiu pasakyti. Panašu, kad komisija tikrai turi labai daug darbo, nes labai dažnu atveju ši įmonės pavadinimų kontrolė yra vykdoma selektyviai. Ir netgi išsiuntus pranešimą ir įpareigojimą apie įmonės užregistruoto pavadinimo keitimą ir grąsinimą bauda toliau nesiimama jokių veiksmų. Kitaip tariant, akivaizdu, kad tai yra erzinti, butaforinė, neįgyvendinama visa apimtimi teisės norma, kurią reiktų pakeisti.

Su kuo tai yra susiję? Tiesą pasakius, galbūt ir būtų galima sieti su birželio, nežinau, ar tai įvykiai, bet mes, Seimas, esame pakeitę Civilinio kodekso normą, kuri leido įmonių pavadinimuose vartoti ir ne lietuvių kalbos žodį tam, kad įmonių, kurios veikia ne tik Lietuvos teritorijoje, pavadinimai galėtų būti suprantami, suvokiami ir kitų šalių vartotojams ir klientams. Todėl čia tikrai, gerbiamas kolega, aš nematau jokio ritimosi pirmyn ar atgal. Aš matau tiesiog elementarų sprendimą klausimo, kuris visiems yra nepatogus, biurokratinis. Lietuvių kalbai grėsmės aš čia tikrai nematau ir nieko nemenkinu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, žvelgiant į jūsų pasiūlymą man susidaro įspūdis, kad jums visiškai nesvarbi lietuvių kalba kaip valstybės... nesvarbi kaip statusas, lietuvių valstybinės kalbos statusas. Savo aiškinamajame rašte jūs rašote: įmonių pavadinimai moderniaje versle funkcionuoja kaip įmonės veidas ar prekės ženklas. Tikriausiai sutiksite, kad valstybinė kalba irgi yra šalies išskirtinumo požymis ir jos veidas. Mano klausimas: kodėl verslo interesus jūs savo projekte iškeliate aukščiau nei lietuvių kalbos konstitucinis statusas? Ačiū.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiama kolege, iš tiesų skiriasi mūsų požiūriai į problemos mastą ar sprendžiamo klausimo apimtį. Aš suprantu, kaip jautriai jūs reaguojate kiekvieną kartą išgirdusi lietuvių kalbos paminėjimą bet kokiame kontekste, ir tai yra natūralu, nes tai yra jautrus dalykas. Mano įsitikinimu, ši įstatymo pataisa nekelia jokios grėsmės lietuvių kalbos statusui ir ne-

rodo jokios nepagarbos šalies Konstitucijai. Šis klausimas yra dalykinio, organizacinio, jeigu norite, vadybinio pobūdžio, jis palengvina gyvenimą tai visuomenės daliai, kuri užsiima verslu ir Lietuvoje, ir už jos ribų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Ukrainos politologas, „Radio Svoboda“ vedėjas V. Portnikovas taip pasakė: raidės, žodžiai, pavadinimai, paskui etninės žemės. Aš kalbėjau, sako, negi jie nemato, kas dabar vyksta Ukrainoje, kai Ukraina kiek galima grynina kalbą, saugo kiekvieną raidę kaip kiekvieną miestą? Kas geriau žino negu Lietuvių kalbos komisija šituos dalykus, ji tam ir yra sukurta. Negana to, jau įleidome tris raides ant pirmo paso lapo pažeisdami Konstituciją. Aš tik tiek noriu paklausti. Gal geriau sunaikinkite tą komisiją, ir viskas, nes toje komisijoje žmonės tik apie tai ir kalba – kada mus sunaikins? Tai yra iš tikrųjų didelė grėsmė lietuvių kalbai, saugokime patys, kiek galime. (*Balsai salėje*)

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, aš tikrai negaliu pasidalinti jūsų dramatiizmu, kuri jūs šiuo savo pasisakymu išreiškėte, nes tikrai nesikėsinu į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos likimą. Gerbiamas kolega Valdemaras man antrina matydamas šio įstatymo projekto prasmę. Gerbiami kolegos, sakau nuoširdžiai, net nesitikėjau, kad šiandien mes diskutuosime apie nepagarbą Konstitucijai arba lietuvių kalbos likimą, kai kalbame apie įmonių pavadinimus, kurie yra siejami su prekės ženklu, kurie plačioje apyvartoje yra vartojami netgi mažiau negu automobilių numeriai, kur galima naudoti ir skaičių, ir raidžių rinkinius, kuriuos mes matome gatvėse kiekvieną dieną.

Todėl, gerbiami kolegos, taip dramatiškai ir su tokiu neigiamu požiūriu į siūlomą įstatymo projektą... Na, aš to tikrai nematau, negaliu tuo dalintis, gerbiamas kolega. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Nori paklausti A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū. Pone pranešėjau, ar jūs skaitėte Teisės departamento išvadą, kur labai aiškiai pasakyta, kad jeigu būtų priimtose jūsų siūlomos pataisos, iš esmės Valstybinės lietuvių kalbos komisijos vaidmuo būtų, na, deklaratyvus, taip ir parašyta. Komisija, kuri prižiūri lietuvių kalbos taisykles, normas kodifikuoja, būtų pastumta į pašalę. Jūs jau neįsivaizduokite, bet čia man panašu į tokį, na, provincialų, atvykusių į Vilnių, norą ką nors padaryti *mandriau*. Štai mes imsime ir padarysime, padarysime „Čiau Braške“ ar dar ką nors. Šiaip jau senosios valstybės, gerbiančios savo kalbą, turi tokias institucijas, kaip ir prancūzų vadinamieji 24 nemirtingieji akademikai, kurie skrupulingai prižiūri prancūzų kalbos vartojimą, normas ir išsaugojimą. Ar jums neatrodo, kad šiuo atveju jūs truputėlį diskredituojate požiūrį į valstybinę kalbą?

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, buvau kaltinamas viskuo, bet paprastai sakydavo, kad aš bėgu į provinciją. Dabar jūs kaltinate, kad aš iš provincijos atbėgau į Vilnių ir mėginu įvesti kokią nors naują tvarką. Pirmiausia tikrai nuoširdžiai gerbiu jūsų įsitikinimus. Jie tikrai aštriai konservatyvūs. Mes turime teisę į požiūrių skirtumus. Tačiau šiuo įstatymo projektu aš nematau ir nedemonstruoju jokios nepagarbos. Tai yra mano įsitikinimas. Mūsų nuomonės skiriasi. Netgi su kai kuriomis Teisės departamento nuostatomis ir išvadomis mes dažnai nesutinkame ir diskutuodami komitetuose priimame arba ne. Todėl čia aš tikrai gerbiu tuos požiūrių skirtumus, pažiūrų skirtumus, bet tai niekaip nesusiję su įstatymo projekto kokybe ar provincialumu, ar kitais epitetais. Gerbiamas kolega, jūs manęs neįžeidėte, tai apskritai yra sunku padaryti, esu pratęs prie diskusijų ir argumentų įvairovės.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš tai pritariu jūsų pozicijai. Matyt, irgi provincialas esu, kitaip nepasakysi. Man atrodo, kad Lietuvių kalbos komisija, įteisinsi žodį *nachui*, niekada jo nevartoju, o įteisingo, štai kur nuleido žemyn kartelę. O jeigu mes leidžiame žemaičiams užrašyti įmonės pavadinimą žemaitiškai, jeigu leidžiame vartoti kokį nors linksmą naujadarą vaikų darželiui ar dar kam nors pavadinti, tai mes nieko blogo nepadarome. Mes leidžiame naudoti marketinge įvairius kitokius ženklus. Tik tai tiek. Aš siūlau matyti plačiau, žiūrėti plačiau. Tuomet mes nuvažiuokime į Telšius ir pažiūrėkime, kaip Telšė užrašyti.

G. PALUCKAS (LSDPF). Čia, matyt, labiau buvo dėl motyvų. Klausimas galbūt tik tarp eilučių skambėjo. Tikrai, gerbiami kolegos, lietuvių kalbos normos ir toliau lietuvių kalboje galios. Mes

kalbame apie individualius komisijos nutarimus, jais yra, kaip ir sakiau, retrospektyviai, atgaline data, taisomi įmonių pavadinimai. Jeigu mėginsite įregistruoti įmonės pavadinimą Registrų centre, teks laikytis lietuvių kalbos taisyklių. Pamėginę pasiūlyti vieną ar kitą pavadinimą, jūs susidursite su lietuvių kalbos normomis. Taigi ačiū už klausimus ir ačiū už pastebėjimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Bet jūs kartu pristatėte abudu? Taip.

Dabar dėl balsavimo motyvų. Pirmasis pasisako už V. Pranckietis.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš manau, kad šis įstatymo projektas tai yra projektas, kuris VLKK palengvintų darbą. Nebūtų VLKK įrėmintą, ką turi daryti ir kaip turi daryti.

Galiu pasakyti komplimentą Valstybinei lietuvių kalbos komisijai. Kai 2012 metais vyko diskusija apie Gruzijos pakeitimą į Džordžiją ar... į Georgiją, tada nebuvo pritarta. Kai 2017 metais prasidėjo diskusija apie pakeitimą į Sakartvelą, buvo pradžioje išsityčiota iš to Sakartvelo pavadinimo, bet Lietuvių kalbos komisija ir naujasis jos pirmininkas A. Antanaitis labai aiškiai pasisakė. Jis vienu metu, kai Lietuva pakeitė pavadinimą, tapo netgi didvyriu tame pačiame Sakartvele. Dabar kiekvienas save gerbiantis žmogus vartoja žodį Sakartvelas. Tai turbūt yra kalbos vystymosi dalykai. Todėl mes nestabdykime galimybės ir nedėkime Valstybinės lietuvių kalbos komisijos į kokius nors rėmus, kad jūs privalote kontroliuoti tuos. Jau įvyko diskusijos ir dėl „Sviestas sviestuotas“. Kalbame apie tai, ar gali būti, ar negali, ar apgaudinėjama, ar ne. Jau įvyko apie „Daktarą desertą“. Visą laiką mes įveliamo į kokius nors rėmus ir kalbame apie įmonių pavadinimus. Leiskime įmonėms rinktis laisvai, nekalbėdami apie kalbos nesivystymą, nes jeigu prisiminsime, kaip vadinosi fizika iki tos dienos, kol lietuvių kalboje buvo įvesta raidė f, tai, manau, dabar net nedrįstume jos tarti. Ir tegul tas rusų laivas, dabar tapęs povandeninis, būna ramybėje ten giliai. *Ruskij korabl ušol pod vodu.* Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Prieš kalba S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, įstatymų kūrėjai, o ne darytojai. Komisija, kurią sudaro autoritetingi Lietuvos kalbininkai, kurios narius tvirtiname mes čia, Seime, tikrai nėra represinė institucija, o yra sauganti įstatymus, padedanti tiems, kurie kuria įstatymus, kurie kuria įmonių pavadinimus, padėjėja, o ne represinė įstaiga. Šiuo metu įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai yra sudaromi, aišku, vadovaujantis normomis ir Komisijos nutarimais. Nutarimais. Dabar šia pataisa norima sumenkinti Komisijos vaidmenį, kad ji būtų tik patariančioji, nereguliuotų įmonių ir organizacijų pavadinimų kūrimo. Atkreipsiu dėmesį, nes paminėjau birželio įvykius, kai aš sakiau, kad galimai bus atidaryta Pandoros skrynia, kai ne įstatymu, kaip sakė pareiškėjas, o tiesiog Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje, be jokių kalbininkų, be Seimo, pasitarimo su Seimu, buvo leista vartoti bet kokias raides įmonių pavadinimuose. Ir dabar į mane kreipiasi miestų, rajonų kalbininkai, kurių etatai yra, ir sako – į mus niekas nebesikreipia, nes gali *bile* kaip rašyti, kaip sakoma. Žodžiu, net nesiteirauja jų patarimo. Toks yra dalykas. Čia ne kartą buvo vartojamas tas „daryti“ – angliškojo *to do* itaka. Visi viską daro – knygas ne rašome, o darome, „Žalگیرis“ ne nugali „Baskoniją“, o padaro „Baskoniją“, ir mes įstatymus ne kuriame, o darome. Taigi žingsnis po žingsnio ritamės žemyn. Tuos, kuriems rūpi vertybės, kuriems rūpi gimtojo žodžio sauga, kviečiu nepritarti šitai pataisai.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi du įstatymų projektai, tai antras raundas. Motyvai už – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Neplanavau iš pradžių kalbėti, bet išgirdusi tokią dramatišką diskusiją matau, kad turbūt šiek tiek prietarų ir dramatizmo pamažinti reikėtų. Pirmas dalykas. Čia kalbant apie VLKK, apie Valstybinę lietuvių kalbos komisiją, aš matau, kad yra šiek tiek tokio painiojimo su Valstybine kalbos inspekcija, nes tai jie, ar ne, irgi rašo baudas, inspektuoja. Nežinau, ar visiems iki galo žinomos šitų dviejų institucijų funkcijos.

Bet kuriuo atveju lietuvių kalbos politika iki šiol buvo gana archajiška ir nebuvo nukreipta į savo kalbos gilesnį pažinimą, skatinimą, tarmių, žargono analizavimą. Šiaurės šalių pavyzdys parodė – kai ten buvo atkreiptas dėmesys į tarmes, į žargoną, kai atsirado ir televizijoje populiarių laidų apie kalbą (panašiai, kaip mes turime Lietuvoje apie sveikatos temas, taip Šiaurės šalyse apie kalbą populiariaja prasme), tuomet tas susidomėjimas kalba išaugo. Taigi aš vis dėlto siūlau nedemonizuoti (visų pirma apskritai mes kalbame apie įmonių pavadinimus) – nedemonizuoti

verslo, nedemonizuoti jų rinkodaros, jų komunikacijos sprendimų ir įgyvendinti lanksčią, šiuolaikišką kalbos politiką, ir atsižvelgti į tai, kad kalbą ir meilę jai mes galime įskiepyti tikrai ne baudomis ir ne draudimais, o skatinimu pažinti kalbą šiuolaikiniais būdais. Raginu palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Kolegos, kadangi prieš tai turbūt pasakiau nederamą žodį „raundas“, tai pasitaisau dėl lietuvių kalbos grynumo – antras ratas arba antras kėlinys, sportiniais terminais.

Motyvai prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Štai labai gražų pavyzdį parodė gerbiamas vicepirmininkas Julius, išgirdome gražią lietuvių kalbą. Aš noriu pasakyti *laisviete!*: VLK komisija būdų nerašo, nepainiokite šitų dalykų.

Dabar dėl dramatiškumo. Tai yra ne dramatiškumas, o atsakomybė saugoti valstybinę lietuvių kalbą. Dabar visas pasaulis yra ganėtinai dramatiškas, kas vyksta Ukrainoje. Aš pasikartosiu: raidė, žodžiai, pavadinimai, etninės žemės yra kompleksiskai susietos į viena. Mes turime šiuos dalykus saugoti. Esame maža valstybė ir bet kada bet kas gali, pasinaudoję šitais pokyčiais, sužaišti. Tą dabar ir daro didžioji kaimynė. Kviečiu nepalaikyti šio projekto. (*Balsas salėje: „Slava Litve!“*)

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų pasisakė visi, kurie turėjo galimybę. Balsuosime dar po dviejų projektų.

16.11 val.

Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1346 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas – Melioracijos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1346. Pateikimo stadija. Pranešėjas – J. Pinskus. Prašom.

J. PINSKUS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nuo lietuviškų dalykų pereikime vėl prie užtvankų, nes šiandien labai populiari tema. Iš tikrųjų problemų yra daug, ne tik žuvitakiai.

Šiandien mano įstatymo projekto esmė yra ta, kad pastatyta labai daug užtvankų, jos yra senos ir priskiriamos valstybės turtui. O patikėjimo teise yra atiduota remontuoti, tvarkyti savivaldybėms. Daugelis užtvankų yra labai senos, dauguma jų avarinės būklės. Savivaldybės neturi tokių finansų, nes tie remonto projektai yra labai brangūs. Susidaro tokia situacija, kad sugriuvus užtvankai išbėga vanduo, užliejamos pastatytos sodybos. Kas tada bus?

Mano idėja yra tokia, kad jeigu tai yra valstybės turtas, tai patikėjimo teise ir reikia palikti valstybei valdyti visas tas užtvankas. Jeigu mes dar pritarsime žuvitakių įrengimui tose užtvankose, tai dar papildomos išlaidos.

Aš labai prašau daugumos pritarti, sutvarkykime šitą betvarkę, kad jei valstybei priklauso turtas, jinai jį ir valdytų, ir rūpintųsi ir remontu, ir žuvitakiais, ir taip toliau, nes savivaldybės šiandien tikrai nėra pajėgios. Prašom klausti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, turbūt, kaip jūs ir sakėte, ne problema – kieno rankose, bet problema yra pinigai.

J. PINSKUS (LRF). Taip.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų jūs savo įstatymo projekto aprašyme rašote, kad biudžeto pinigų nereikės. Galbūt kažkaip kitaip reikėtų numatyti tas lėšas ir skirti savivaldybėms, kad jos pačios remontuotų, nes aš neįsivaizduoju, kaip būtų galima tvarkyti visą tą sistemą, esant taip toli nuo Vilniaus. Iš tikrųjų čia turbūt dar pusę Žemės ūkio ministerijos reikėtų pridėti, aišku, jei būtų pinigų.

Dabar aš norėčiau paklausti, kodėl jūs norite tą naštą užkrauti Žemės ūkio ministerijai, nes ne visur ten auginamos žuvis? Paprasčiausiai kai kur yra užtvankos, užtvėnkti upeliai, žmonės naudojami paplūdimiais, galbūt įmonės naudojami vandeniui ir taip toliau.

J. PINSKUS (LRF). Matot, Žemės ūkio ministerijai turbūt tikslingiausia būtų priskirti, nes Aplinkos ministerija skiria pinigų, kad būtų išgriautos šitos užtvankos, iš viso panaikintos, kad jų nebūtų. Nors įdomiausia, kad daugumoje tų užtvankų yra hidroelektrinės, bet hidroelektrinių

gaunamas pelnas kažkodėl nueina valstybei, net ne savivaldybei. Savivaldybė negauna jokių pajamų, iš hidroelektrinių pajamas pasiima valstybė ir vėl jos paliekamos likimo valiai. Aš nežinau, tai tiesiog mano... Jeigu jūsų siūlymas yra kitai ministerijai priskirti, prašau, mes galime, čia yra klausimas, yra tik pateikimas. Kitose svarstymo arba priėmimo stadijose galima teikti ir kitą ministeriją.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Kęstutis. Ne, nematau K. Mažeikos. B. Matelis.

B. MATELIS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Norėčiau tokiu klausimu. Sakykite, dabar, kai jas prižiūri savivaldybės, šiek tiek bent jau, jos faktiškai mato, kai debitas pakyla, gali ateiti, pasižiūrėti, pasirūpinti, galbūt stiprumą įvertinti, jeigu reikia. Tai toks ūkis, kurį reikia nuolat prižiūrėti. Bet jeigu mes iš savivaldybių tą visą ūkį paimsime... Tarkime, yra užtvanka Panevėžyje. Aš taip įsivaizduoju, jeigu niekam labai nerūpės, jeigu ten kas nors ir lūžtų, tai kol viso Panevėžio neužlies, taip sakant, žemiau bambos visų gyventojų, tai niekas gal ir nesirūpins. Čia ne aš, čia Vilnius turi. Skambinkite į ministeriją. Prašykite, kad atsiųstų kokį nors hidrotechniką pasižiūrėti.

Ar nemanote, kad tas priežiūros elementas bus visiškai išsiskydęs ir niekas jų nebeprižiūrės? Vilnius negalės atvažiuoti kiekvieną kartą pasižiūrėti, kai lietus palyja, kaip ten atrodo debitas. Iš viso liks be šeimininko visos užtvankos. Ačiū.

J. PINSKUS (*LRF*). Labai geras klausimas. Bet, suprantate, savivaldybės visos iš tikrųjų yra įvertinusios faktiškai jų būklę. Šios užtvankos yra statytos dar gūdžiais tarybiniais laikais. Jų būklė šiandien iš tiesų yra daug kur avarinė. Daug savivaldybių, manau, ir kreipiasi, kad būtų skiriamas finansavimas jų remontui, tvarkymui, bet eina kaip į sieną. Kai bus priskirta pačiai, pavyzdžiui, Žemės ūkio ministerijai, kuri ir bus atsakinga, kad, neduok Dieve, atsitiks ten avarija ir nuplaus pusę Panevėžio ar dar kur nors, gal tada šiek tiek susirūpins ir skirs finansavimą. Ten tos priežiūros nėra daug. Tiesiog reikia suremontuoti jas, sutvarkyti. O pinigų tam nėra skiriama.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Pranckietis. Paskutinis klausiantysis.

V. PRANCKIETIS (*LSF*). Ačiū. Savivaldybė, valstybė – viskas yra valstybė. Ir mes turbūt neturėtume galvoti, jeigu bus Žemės ūkio ministerija, tai jau persikels iš tos savivaldybės kur nors kitur. Kaip pavyzdį dar pasakysiu, kad yra užtvanka Šiaurės Lietuvoje, Biržuose turbūt, užtvanka yra Lietuvoje, o pats vandens telkinys yra Latvijoje. Tai vėlgi naudos lyg ir turi vieni, remontuoti lyg ir turime mes, kas įvyktų, jeigu įvyktų. Aš manau, kad labai geras yra jūsų rūpinimasis užtvankomis. Taip, aš pasisakau už tai, kad vanduo turi būti saugomas, kad jis keltų gruntinių vandenų lygį ir visa ta sistema veiktų daug tvariau. Bet ar finansavimo... nefinansuojamos prievolės perkėlimas iš savivaldybės į nefinansuojamą prievolę į ministeriją išspręs problemą? Atsakykite. Ačiū.

J. PINSKUS (*LRF*). Matote, valstybės turtas, valstybė turi ir valdyti savo turtą, o ne, kaip yra sakoma: dešimt auklių, vaikas be galvos. Šiuo atveju, jei tavo turtas, tu valdyk ir prisiimk atsakomybę už tai. Mano toks pasiūlymas būtų. Manau, kad tada ir bus tvarka. Valstybė turi rasti tų pinigų, o ne savivaldybė turi eiti, prašyti, maldauti ir sakyti, kad situacija yra bloga, padėkite, o pinigų neduoda.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų nėra norinčių kalbėti. Arba to, kas buvo užsirašęs, nėra salėje.

16.19 val.

Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo Nr. VIII-385 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1305 (pateikimas)

Netrukus, kai bus pristatytas Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1305... Pateikimo stadija. Pateikėjas – K. Vilkauskas. Kaip jau sakiau, netrukus, po šio pateikimo, bus balsavimas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, yra keturi kurortai ir yra jau keturios sostinės. Šių metų sausio 20 dieną jūs visi palaikėte Lietuvos istorinės sostinės statuso atsiradimą, o šis įstatymo projektas, Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, atsirado būtent nurodžius Vyriausybei, nes svarstant šį projektą buvo privaloma Vyriausybės išvada, ji buvo teigiama, ir būtent Vyriausybė

rekomendavo pateikti šį įstatymo projektą. Įstatymo projekto tikslas – sudaryti teises sąlygas savivaldybėms, kurios yra gyvenamosios vietovės ar jų dalys, joms suteiktas istorinės sostinės teritorijos statusas, turėti finansinį šaltinį, susijusį su istorinių sostinių teritorijų kultūros paveldo aktualizavimu ir kultūrinio, pažintinio turizmo plėtra. Kviečiu palaikyti, mieli kolegos, ir laukiau klausimų.

PIRMININKAS. Ačiū, jūsų nori klausti tik vienas Seimo narys. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aišku, sveikiname istorines sostines, tačiau tos dalys nėra gana didelės, jos yra gana mažos. Ar ne geriau būtų didinti visų savivaldybių biudžetus ir taip nedėlioti tų procentukų po 0,002, o paprasčiausiai leisti savivaldybėms daugiau užsidirbti, daugiau savarankiškumo ir tokiu būdu spręsti, o ne kaitalioji, kaskart priėmus tam tikrą įstatymą, savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodiką?

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas kolega, ačiū už klausimą. Dar kartą pakartosiu. Būtent Vyriausybė ir nurodė šitą kelią, kuriuo mes ir einame šiandien. Tai visos strategijos yra geros, jei-
gu joms yra pinigų. Manau, kad dar su didesniu džiugesiu lankysitės istorinių sostinių senamiestiuose – Kernavėje ir Trakuose.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūs atsakėte į visų, kas tik norėjo klausti, klausimus. Dėl balsavimo motyvų už – E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiami kolegos, Kęstutis labai teisingai pasakė. Jeigu mes priimame įstatymą ir priimame vien tam, kad deklaratyviai paskelbtume istorines sostines, tai yra vienas dalykas, bet, kaip jis ir minėjo, Vyriausybė paskatino jį pakeisti atitinkamą įstatymą. Labai norėčiau, kad jūs palaikytumėte, nes be pinigų įtvirtinti kokį nors statusą ar ką nors padaryti daugiau neįmanoma, o turėti tik deklaratyvius sprendimus, na, tai turbūt ne tam čia mes susirenkame.

Kitas dalykas. Kolega Edmundas tikrai labai teisingai pasakė, kad savivaldybėms reikėtų daugiau savarankiškumo, daugiau savarankiškų pajamų, tai vėl aš asmeniškai labai skatinčiau Vyriausybę, esame pateikę nemažai projektų, kurie yra užstrigę būtent laukdami Vyriausybės išvadų, kai kurie laukia jau metus, kai kurie laukia mažiau, būtent projektai, susiję su savivaldybių savarankiškumo didinimu ir savarankiškai gaunamų pajamų galimybės sudarymu. Šitas projektas būtų pirmoji kregždė, o visų kitų tikrai lauktume, ir tikrai siūlau būtent šitą projektą palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš – B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Aš negalėčiau balsuoti už šį įstatymą, nes matau čia kažkokią gudrybę. Įstatymo projektą pristatęs kolega net du kartus pakartojo, kad Vyriausybė jį įpareigojo ar jam rekomendavo pristatyti tą įstatymą. Aš kažkaip nesu girdėjęs, kad Vyriausybė būtų prašiusi pono K. Vilkausko kažkokio įstatymo. Ar jau pati Vyriausybė nebeįgali ir nebegali to įstatymo pristatyti, ar kaip čia? Aš matau kažkokią gudrybę ir siūlyčiau nebalsuoti už jį.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų pasisakyta taip, kaip numatyta Statute, po vieną už ir prieš.

Per šoninį mikrofoną, kadangi buvo paminėta pavardė, – K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, tai patikslinu, dar prieš tai minėjau, Vyriausybė rekomendavo ir nurodė parengti būtent tokį lydimąjį teisės aktą. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs turbūt turėjote omeny Vyriausybės išvadą. Gerbiami kolegos, atėjo balsavimo laikas. Pradedame balsavimą nuo paskutiniojo projekto, tai yra Savivaldybių biudžetų pajamų nustatymo metodikos įstatymo 9¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1305. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 80, balsavo 80: už – 47, prieš – 7, susilaikė 26. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 24 dieną. Galima pritarti komitetams ir svarstymo datai? (*Balsai salėje*) Jūs dėl komitetų? Ne. Dėl komitetų galime bendru sutarimu? Ačiū. Girdžiu, kad norima prašyti Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*) Iš vietos buvo replikos, bet A. Vyšniauskas turbūt tai norėjo pasakyti. Gerai.

Kolega Andriau, per mikrofoną pasakykite, ką jūs norėjote pasakyti.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Taigi, oficialiai paprašyta Vyriausybės išvados. Kolegos, ar... (*Balsai salėje*) Taip, per šoninį mikrofoną – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Reikėtų gal įtraukti ir Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją?

PIRMININKAS. Dar papildymas dėl komisijos papildomo komiteto teisėmis. Dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu? Ne. Balsuojame. Kas už tai, kad paprašytume Vyriausybės išvados? Ačiū.

Užsiregistravo 87, balsavo 85: už – 64, prieš – 21. Prašome Vyriausybės išvados.

Minėjau, komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomas – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Buvo pasiūlyta, kad Laisvės kovų komisija taip pat dalyvautų papildomo komiteto statusu svarstant šį projektą. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Kaip sakiau, gegužės 24 dieną numatytas svarstymas, bet tikriausiai gali būti, kad jis bus atidėtas, nes paprašėme Vyriausybės išvados.

16.28 val.

Valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-627, Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-628 (pateikimo tęsinys)

Grįžtame, kolegos, prie projektų. Balsuosime dėl Valstybinės kalbos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-627 ir Civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-628. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 87, balsavo 85: už – 44, prieš – 17, susilaikė 24. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas. Tai yra dėl abiejų projektų. Ir siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu dėl komitetų? Dėl komitetų ir dėl datos. Jūs dėl komitetų? (*Balsai salėje*) Per šoninį mikrofoną – A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). O kodėl ne Švietimo ir mokslo komitetas pagrindinis?

PIRMININKAS. Todėl, kad tokius klausimus visada svarsto Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gera, geras argumentas. Ir dar Vyriausybės išvados taip pat reikėtų.

PIRMININKAS. Supratau. Jūs irgi norite dėl Vyriausybės išvados?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Tiesiog belieka tik pasveikinti, žodžiai tapo kūnu.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Prašyčiau mano balsą įskaityti prieš, suklydau.

PIRMININKAS. Aišku. Protokole turėtų būti pažymėta, kad kolega V. Rakutis balsavo prieš. Per centrinį mikrofoną – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Baigiant šiuos žodžius turėjo būti „amen“.

PIRMININKAS. Po kieno, po V. Rakučio ar po R. Šarknicko? Atsiprašau, kolegos. (*Šurmuly salėje*) Dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Norite balsuoti. (*Balsai salėje*) Vieni sako, reikia, kiti – nereikia. Balsuojame. Kas balsuoja už, prašo Vyriausybės išvados, kas prieš – neprašo. (*Balsai salėje*)

Užsiregistravo 87, balsavo 87: už – 50, prieš – 37. Prašome Vyriausybės išvados. Dėl komitetų: pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Dėl komitetų galime sutarti bendru sutarimu? Ir dėl svarstymo datos taip pat. Ačiū. Per šoninį mikrofoną – D. Griškevičius.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Man tiktai atrodo čia palinkėjimas mums visiems atsakingiau prašyti Vyriausybės išvadų, nes, man atrodo, tikrai Vyriausybė turi kur kas svarbesnių reikalų, nei svarstyti tokius klausimus.

PIRMININKAS. Aš tikrai pritarčiau, nes iš tiesų Vyriausybė yra užversta prašymais pateikti išvadą ir, tiesą sakant, jau apie Statuto numatytus terminus neverta net šnekėti, nes ji nespėja rašyti išvadų.

16.33 val.

Melioracijos įstatymo Nr. I-323 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1346 (pateikimo tęsinys)

Kolegos, kitas projektas, dėl jo turime balsuoti, – Melioracijos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1346. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 87, balsavo 87: už – 33, prieš – 16, susilaikė 38. Projektui po pateikimo nepriartą ir mes turime nuspręsti, ką toliau darome su tuo projektu. Kurie balsuos už, pasisakys už tai, kad grąžintume iniciatoriams tobulinti, kurie balsuos prieš, siūlys atmesti.

Užsiregistravo 85, balsavo 85 Seimo nariai: už – 46, prieš – 39. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

Kolegos, baigėme visą šios dienos darbotvarkę, apsvaistėme visus klausimus. Balandžio 14 dienos... (*Balsai salėje*) Norite registruotis? Ką tik balsavote. Registruojamės.

Užsiregistravo 79 Seimo nariai. Ačiū už šios dienos darbą. Baigėme balandžio 14 dienos Seimo vakarinį posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS POSĖDŽIO NR. 158 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 19 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiami kolegos, pradedame balandžio 19 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*). Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 118 Seimo narių.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 19 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Gera diena, kolegos. Kadangi mes jau turime tokią tradiciją skirdami teisėjus tikrinti jų sveikatos pažymą, tai aš žiūriu taip klausdama į Seimo Pirmininkę ir į komiteto pirmininką, ar pono T. Davulio pažyma yra, ar jos dar nėra, kaip buvo aną savaitę.

PIRMININKĖ. S. Šedbaras.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Jeigu mes kalbame apie kolegą E. Šileikį, jis yra skiriamas pagal Teismų įstatymą, ten yra visi reikalavimai, tačiau T. Davulis yra skiriamas pagal visai kitą procedūrą ir į visai kitą teismą. Aš negirdėjau, kad Europos Teisingumo Teismo teisėjams numatytuose reikalavimuose būtų reikalaujama tokios pažymos, bent jau šioje studijoje. Jeigu tai yra atrankos komitete Liuksemburge, ten jau yra ne mūsų kompetencija.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama valdančioji dauguma, aš noriu padėkoti jums, kad užpraeitą savaitę jūs patys įtraukėte į darbotvarkę klausimą, tai yra projektą Nr. XIVP-1335, dėl gegužės 15 dienos, Šeimos dienos, įtraukimo į atmintinų dienų sąrašą. Tačiau neprasidėjus posėdžiui jūs jį išbraukėte iš darbotvarkės konservatorių ar liberalų siūlymu. (*Balsai salėje*) Liberalų, jau prisipažįsta. Jūs juk nuolat kalbėjote, ypač E. Gentvilas, kad visus klausimus, net opozicijos, reikia įtraukti į darbotvarkę, o jau apsispręsimė ir balsuosime. Pone Gentvilai, būkite nuoseklūs ir nemeluokite. Todėl frakcijos vardu prašau šitą klausimą įtraukti į darbotvarkę, o liberalai turi išlaikyti savo egzaminą.

PIRMININKĖ. Taigi gautas vienas prašymas įtraukti į šios dienos darbotvarkę projektą Nr. XIVP-1335, tai yra gegužės 15 dienos įrašymas į atmintinų dienų sąrašą. Kviečiu gerbiamą Seimą apsispręsti. Kas pritaria, balsuojate už, kas nepritaria, balsuojate kitaip.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 40, prieš – 57, susilaikė 21. Pasiūlymui nepritarta.

Replika po balsavimo – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Kaip nuoširdžiai E. Gentvilas aiškino iš tribūnos. Aš kada nors paskaitysiu jo kalbą, kaip reikia visus gerbti. Kai buvo kalbama dėl Partnerystės įstatymo, būtinai jį reikia įtraukti, tai yra demokratijos požymis, o po to mes jau apsispręsimė dėl to klausimo. Patys šį klausimą įtraukėte į darbotvarkę praeitą savaitę ir patys pasiūlėte jį išbraukti. Taigi jūs turite daugumą. Aš pristatysiu, jūs atmeskite. Ko bijote, Gentvilai? Šeimos?

PIRMININKĖ. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Po šių Velykų aš jau tikrai bijau savo šeimos. Kai susirenka 17 žmonių, tai bėgi iš namų į Seimo posėdžius kaip į didelę šventę nusiraminti. Petrai, pats žinai, kokio tikslo sieki su tuo savo projektu. Ne aš pasiūliau išbraukti, pasiūlė V. Pranckietis išbraukti, o Seimas nubalsavo. Beje, kaip ir tada, taip ir šiandien didelė dalis opozicijos nepalaiko paties projekto.

PIRMININKĖ. K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Žaviuosi ir neatsižaviu Petru, čia taip stipriai agituojančiu už šeimą. Petrai, kam kam, pačiam patylėti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, replikos išsakytos. Kviečiu apsispręsti dėl darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Kas pritariate darbotvarkei, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 122: už – 103, prieš – 3, susilaikė 16. Darbotvarkei pritarta.

10.05 val.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita

Kitas darbotvarkės 1-2 klausimas – Vyriausybės 2021 metų veiklos ataskaita. Kviečiu premjerę I. Šimonytę į tribūną.

Per šį laiką perskaitysiu, priminsiu kolegoms 207 straipsnį, kuriuo vadovaudamiesi mes išklausome ir svarstome Vyriausybės metinę ataskaitą bei diskutuojame. 1 punktą sako: „Kiekvienais metais (iki gegužės 15 d.) Vyriausybė privalo pateikti metinę Vyriausybės veiklos ataskaitą, kurioje taip pat turi būti aptarti ir artimiausio laikotarpio Vyriausybės veiklos prioritetai. Vyriausybės veiklos ataskaitą pateikia Ministras Pirmininkas, kuris pateikimo metu atsako į Seimo narių klausimus. Klausimai užduodami tokia pat tvarka kaip Vyriausybės valandos metu.“ Dalyvauja ir ministrai, kurie taip pat galės atsakyti į jūsų klausimus. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama posėdžio Pirmininke. Pirmiausia trumpa remarka tiems, kurie yra mažiau atidūs faktams. Tarptautinė šeimos diena jau šiandien gegužės 15 dieną yra minima. Man atrodo, kad tas pastebėjimas niekur nenuskambėjo, bet čia, matyt, kolegos įprotis visus kuo labiau klaidinti.

Bandysiu pristatyti Vyriausybės ataskaitą. Tai yra pirmoji Vyriausybės ataskaita, kurioje yra atsiskaitoma už šitos Vyriausybės veiklą, nes praėjusiais metais – kaip paprastai būna porinkimiais metais, Vyriausybei tenka perimti baigusios kadenciją Vyriausybės tam tikrą darbų tęstinumą ir pačios veiklos būna ne itin daug, nes laikotarpis dėl mūsų rinkimų datų būna labai trumpas. Šį kartą jau turime visus 2021 metus ir atsakomybę pristatyti praėjusių metų rezultatus šį kartą visiškai tenka man.

Turbūt nuobodu, bet vis tiek būtų verta prisiminti, kad visus praėjusius metus Vyriausybė neturėjo (nedrįstu spėlioti, ar turės) galimybės ramiam ir lėtam kūrybiniam laikui, kad įgyvendintų savo programines nuostatas, nes nuo pirmos darbo dienos ne tik pradėjome darbą tebesitęsiančios kovido krizės sąlygomis, kuri nuo to laiko jau turėjo dar ir dvi papildomas bangas, bet taip pat metų viduryje prasidėjo A. Lukašenkos dirbtinai sukurta nelegalios migracijos krizė. Tiek kovido krizės, tiek karo Ukrainoje iš esmės pastiprinta energetikos išteklių kainų krizė ir jos poveikis ekonomikai turbūt bus vienas iš pagrindinių šių metų aspektų, jau neminint paties karo Ukrainoje. Tačiau tai yra labiau 2022 metų ataskaitos dalis.

Norėčiau turbūt pradžioje konstatuoti, kad, nepaisant visų iššūkių, kuriems veikiant Vyriausybei teko dirbti, Vyriausybės darbotvarkė, reformų ar ministrų strateginė darbotvarkė, kuri buvo suplanuota Vyriausybei pradedant darbą, iš esmės vyksta pagal pirminį planą, tai yra kažkokių reikšminių strateginių nuokrypių nuo Vyriausybės sau užduoto darbo tempo ar kalendoriaus kol kas nėra. Tai lemia ne tik pasikeitęs požiūris į planavimą, kai nuo pat Vyriausybės kadencijos pradžios sakiau, nors už tai ir buvau kritikuojama čia kai kurių kolegų, kad tikrai nebėgsime, nepulsime ir neteiksime pirmais Vyriausybės veiklos metais tų reformų, kurios nėra parengtos. Praėję metai pirmiausia buvo skiriami reformoms, pertvarkoms parengti, reikiamiems finansiniams ištekliams programuoti.

Turbūt išskirtinai svarbus praėjusių metų darbas, susijęs būtent su šiomis reformomis, yra su Europos Komisija suderintas ir Europos Sąjungos Tarybos patvirtintas planas „Naujos kartos Lietuva“. Jis buvo orientuotas ne į ekonomikos gaivinimą, kadangi Lietuvos ekonomika per kovidą iš esmės nuostolio, kovido nulemtą gamybos masto nuostolio, nepatyrė. Vadinasi, visą Europos

Sajungos vadovų suderėtą paketą, to paketo tenkančią Lietuvai dalį suplanavome ir suprogramavome įvairių sričių strateginių reformų finansavimui.

Lyginant su ankstesnėmis vyriausybių ataskaitomis, sutrumpiname šią ataskaitą vidutiniškai tris kartus, nors, kaip liudija kai kurie komentarai viešumoje, net ir tokią sutrumpintą ataskaitą ne visiems kolegoms pavyko perskaityti iki galo. Tai yra ataskaita apie Vyriausybės strateginės darbotvarkės įgyvendinimą, o ne tai, kas anksčiau dažnai buvo įtraukiama į ataskaitas kaip tokie ilgi atskirų ministerijų sunešiniai rašiniai apie jų darbo kasdienybę, apie ministrų portfelio darbus, daug nuo Vyriausybės nepriklausančių faktų ar įvykių galbūt kartais priskyrimo Vyriausybės nuopelnams. Stengėmės, kad ataskaitoje būtų kuo daugiau faktų, ir stengėmės susilaikyti nuo vertinimų, palikdami šiuos vertinimus politinei bendruomenei ir visuomenei atlikti.

Taip pat orientavomės į atsiskaitymą už savo programinių nuostatų įgyvendinimą ir ne už koki nors abstraktų gyvenimo gerėjimą ar ekonomikos augimą, kuris, kaip ir minėjau, dažnai Vyriausybės yra lemiamas. Vyriausybė gali veikti įvairius procesus viena arba kita kryptimi, tačiau iš esmės už tą poveikį ir turėtų atsiskaityti, o ne už bendrus pokyčius, kurie vyksta dėl aibės privačių juridinių ir fizinių asmenų pasirinkimų ir padarytų sprendimų.

Į šią ataskaitą taip pat įtraukėme anksčiau nebuvusio žanro dalyką, tai yra pabandėme atlikti išminktų pamokų vertinimą. Kalbant apie COVID-19 krizės valdymą, kadangi tai buvo per visus 2021 metus besitęsianti ekstremalioji padėtis, skirtingo komplikotumo, su skirtingo griežtumo apribojimais, manome, kad vertinga tokį žanrą ateityje taip pat plėsti, nes tai leidžia į savo veiklą pažvelgti taip pat ir savikritiškai, bet konstruktyviai ir nesivieliant į tuos vertinimus, kuriuos galėtume laikyti emociniais.

Išmoktos pamokos taip pat leidžia pripažinti viešosios politikos tęstinumą ir ankstesnių vyriausybių priimtus išmintingus sprendimus. Jeigu kas nors perskaitė ataskaitą iki galo, tai tikrai joje atrado padėką anksčiau dirbusios XVII Vyriausybės labai teisingam ir labai laiku priimtam sprendimui sukurti Valstybės duomenų valdymo informacinę sistemą, be kurios tiek valdyti kovido situaciją, tiek ir neteisėtą migraciją, o dabar ir situaciją, susijusią su karo pabėgėliais iš Ukrainos, būtų buvę nepalyginamai sudėtingiau.

Taip pat reikia paminėti ir tai, kad vyriausybių reformų, ypač tų reformų, kurios yra ilgalaiinės ir kurios rezultatus dažnai parodo tik po kelerių metų, užuomazgos paprastai būna net ne vienos ir ne dviejų, o gal trijų ir daugiau vyriausybių kadencijų išdava, todėl iš esmės šios Vyriausybės siūlomų ir pradėtų reformų poreikis kyla net ne tiek iš Vyriausybės kokio nors labai originalaus požiūrio, bet iš tų sprendimų, apie kurių būtinumą Lietuvai šalies rekomendacijose jau daugybę metų bylojo europinės institucijos ir kitos tarptautinės organizacijos, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija, tai yra iš esmės per ilgai atidėliotų sprendimų ar anksčiau atmestų viešosios politikos sprendimų įgyvendinimas. Tad jeigu dėl tų sprendimų šioje kadencijoje bus galiausiai sutarta, tai tikrai Vyriausybei nebus visiškai sunku pasidalinti reformų bendraautorystę su visomis politinėmis jėgomis, kurios prie jų yra prisidėjusios savo kadencijų metu.

Ši Vyriausybės ataskaita yra paskutinė tokios formos, nes nuo ateinančių metų įsigalioja Strateginio valdymo įstatymo nuostata ir pagal ją Vyriausybės veiklos ataskaitos bus teikiamos kartu su finansinės atskaitomybės dokumentais kaip tam tikro bendro paketo dalis. Taip, kaip yra įprasta, tarkime, jei kalbėtume apie koki nors atsiskaitymą versle, privačiame gyvenime, kai nėra taip, kad viena ataskaita tarsi kalbama apie kokius nors politinius dalykus, nepasitelkiant finansinių ataskaitų, o veikiau skirtais finansais vienai ar kitai sričiai atsiskaitoma už pasiektus rezultatus.

Ką dar norėčiau pasakyti, tai tam tikrą atotrūkį tarp politikų noro Vyriausybės veiklą vertinti čia ir dabar, tai yra šiandien, realiu laiku, ir Vyriausybės ataskaitos, nuo kurios laikotarpio pabaigos jau prabėgo 3,5 mėnesio, nes formalus ataskaitos žanras yra, juk tai yra ataskaita už 2021 metus ir joje taip pat apžvelgiami 2022 metų veiklos prioritetai. Tad, išskyrus kelias išimtis, ataskaitoje yra pateikti 2021 metų duomenys, kaip ir pati ataskaita yra 2021 metų.

Iš to tenka matyti ir šiokių tokių ar nesusipratimų, ar galbūt spekuliacijų, ar toli siekiančių išvadų, kaip, tarkime, dėl fizinio barjero. Kažkas čia yra apskaičiavęs, kad tą fizinį barjerą turėtume statyti iki 2047 metų, mat gruodžio paskutinę dieną segmentinės tvoros, kuri yra statoma po koncertinos, buvo pastatyta apie 2 % viso planuojamo ilgio, tačiau iliustruodama turėčiau pasa-

kyti, kad šiandien jau viršija 42 %. Vadinasi, tikrai ir toliau teigiu, kad šį projektą įgyvendinsime per numatytą laikotarpį.

Vyriausybės veiklos ataskaitoje yra 25 puslapiai, kuriuose atsiskaitoma už tai, kas, mūsų nuomone, svarbiausia padaryta būtent Vyriausybės 2021 metais ar rezultatai, kurie pasiekti būtent 2021 metais. Tuoj pat yra apžvelgiami esminiai planai 2022 metams, juos aš jau turėjau progos pristatyti per Seimo sesijos programos apžvalgą, bent jau tuos darbus, tuos prioritetus, kuriuos Vyriausybė ketina siūlyti Seimui dar šioje sesijoje. Ir taip pat kaip visada yra pateikiamas atskiras priedas nacionalinio saugumo būklės ir plėtros ataskaitos, kuri yra pagal įstatymą sudėtinė Vyriausybės ataskaitos dalis.

Jei kalbėtume apie veiklos rezultatus, kuriuos norėčiau išskirti kaip svarbiausius, tai pirmiausia Vyriausybės darbo planavime yra išskirtas portfelis tam tikrų strateginių reformų, už kurias atsakomybę ar... kurios priskiriamos Ministro Pirmininko reformų portfeliui. Tai reiškia, kad aš pati asmeniškai toms reformoms skiriu didžiausią dėmesį, o už kitas reformas ministrai daugiau yra atsakingi patys ir įgyvendina tai kaip savo strateginio portfelio dalį. Tai iš tų Vyriausybės kadencijos reformų, kurios yra jau mano minėtos penkios, pasirinktos ir pradėtos įgyvendinti trys. Ir čia paminėčiau dvi iš švietimo srities, tai yra ir „Tūkstantmečio mokyklų“, ir „EdTech“ reformą, taip pat inovacijų reformą, jai startą davė Seimo priimti įstatymai.

Kitos dvi esminės reformos, tai yra viešojo valdymo, apimanti ir valstybės tarnybą, taip pat ilgalaikės slaugos ir priežiūros, taip pat ir sveikatos priežiūros įstaigų tinklo parengiamieji darbai praėjusiais metais buvo atlikti. Sprendimų Seime tikimės, bent jau projektų Seimui, o kartu ir sprendimų tikėtumės atitinkamai šioje pavasario sesijoje ir rudenį, kiek tai yra susiję su ilgalaikės slauga.

Švietimo srityje 2021 metais, manau, svarbiausias rezultatas, kuris ir buvo numatytas Vyriausybės programoje ir už kurį esu dėkinga visiems kolegoms, dalyvavusiems darbe, tai sutarimas dėl principinės švietimo politikos vizijos dešimčiai metų. Kultūros srityje buvo atlikti parengiamieji darbai kultūrinės edukacijos integravimui į formalųjį ir neformalųjį ugdymą ir mokymąsi visą gyvenimą. Socialinės apsaugos ir darbo srityje esminiai iššūkiai praėjusiais metais buvo darbo vietų išsaugojimas versluose, kurie susidūrė su neigiamu COVID-19 pandemijos poveikiu ir su tuo susijusiais apribojimais. Tačiau svarbiausiu Vyriausybės darbu ir programine nuostata, kuri buvo visiškai įgyvendinta jau nuo šių metų sausio 1 dienos, žinoma, įvardinčiau vienišų asmenų išmokos sistemą. Ji buvo numatyta Vyriausybės programoje kaip prioritetinis darbas ir buvo visiškai įgyvendinta su viso Seimo pritarimu. Taip pat asmeninės pagalbos neįgaliesiems sistema, globos išmokos, kurios buvo pradėtos diferencijuoti pagal globojamųjų amžių ir globos poreikius, įteisinta nauja socialinių paslaugų rūšis, prevencinės paslaugos, įteisintos kompleksinės pagalbos šeimai paslaugos ir paspartintas (vėlgi bendru Seimo sutarimu) pensijų indeksavimas.

Vienas iš esminių Vyriausybės tikslų, jis, manau, yra mūsų bendras tikslas, yra orientuoti mūsų ekonomiką į atvirą, augančią ir besiremiančią aukštesne pridėtine verte. Tai yra susiję tiek su sprendimais pritraukiant investicijas į Lietuvą, tiek ir ekonomine diplomatija, tiek ir parama verslui dėl įvairių iššūkių, kuriuos sukėlė COVID-19 pandemija, taip pat ir tiekimo grandinių trūkumais iš esmės kaip COVID-19 pandemijos rezultatu. Darbuotojų relokacijos įstatymų paketas, priimtas Seimo, palengvino galimybes investuotojams perkelti verslus į Lietuvą.

Labai svarbu šiame kontekste yra infrastruktūriniai projektai, visų pirma energetikos infrastruktūros, turint mintyje, kad energetinė nepriklausomybė ir visiška mūsų tinklų integracija į Europos Sąjungos tinklus yra vienas iš esminių Vyriausybės veiklos tikslų ir prioritetų. Buvo baigta tiesti jungtis tarp Lietuvos ir Lenkijos – GIPL. Tai vėl yra projektas, kuris buvo pradėtas anksčiau Vyriausybių, pabaigtas šios Vyriausybės, tačiau tai tik iliustruoja, kad dauguma tokių strateginių projektų yra projektai, tiesiog perimami vėlesnių Vyriausybių, kaip bendros strategijos dalis ir bendro požiūrio dalis.

Taip pat buvo pradėtas statyti baterijų parkas ir pertvarkyta kelių finansavimo sistema suteikiant daugiau savarankiškumo savivaldai.

Žaliasis kursas yra esminė tiek Lietuvos politikos, tiek ir Europos Sąjungos strateginės darbotvarkės dalis, tam tikra prielaida ar tam tikra išankstinė sąlyga taip pat naudojant ir „Naujos

kartos Lietuvai“ pinigų. Jis praėjusiais metais pasižymėjo tuo, jog buvo priimta nemažai strateginių sprendimų, pagal kuriuos toliau jau planuojami taktiniai ir praktiniai sprendimai. Čia, žinoma, svarbiausia būtų paminėti nacionalinę klimato kaitos valdymo darbotvarkę, ją patvirtino Seimas. Taip pat buvo priimti įstatymai, perkeltantys reikalavimus į žiedinės ekonomikos reguliavimą, supaprastinti įvairūs procesai, pakeista žaliųjų viešųjų pirkimų organizavimo tvarka, taip suteikiant jiems labai aiškų prioritetą ir tikintis, kad 2023 metais mes tikrai matysime visiškai kitus žaliųjų viešųjų pirkimų rezultatus, negu kad matėme iki šiol.

Viešajame sektoriuje buvo rengiamasi mano jau minėti viešojo valdymo pertvarkai. Sprendimus mes pasiūlysime Seimui jau šioje sesijoje. Tačiau yra ne tik žmonės, ne tik specialistai, ne tik jų karjera ir motyvacija, tai yra labai svarbu viešojo administravimo srityje, bet taip pat ir duomenys bei elektroninės paslaugos.

Žinoma, čia negalėčiau nepaminėti, kas taip pat yra ir europinės darbotvarkės dalis ir turi privalomą tam tikrą savo procentinę dalį visų Europos Sąjungos valstybių narių naujosios kartos planuose, čia negalėčiau nepaminėti atvirų duomenų reformos ir skaitmeninės transformacijos. Vyriausybė įsteigė Atvirų duomenų ir skaitmeninės transformacijos kompetencijos centrą, kurio lyderystė ir parama labai padeda sustyguoti tuos procesus, kurie anksčiau galbūt vyko tokios labiau saviveiklos ir savitikslio judėjimo būdu.

Žinoma, gynyba ir saugumas – tos sritys visada Lietuvai buvo labai svarbios. Praėjusiais metais buvo taip pat plečiami gynybos pajėgumai, buvo stiprinamas kibernetinis saugumas. Kadangi susidūrėme su nelegalios migracijos iššūkiu ir iš to iškilo papildomų poreikių, tai tuos poreikius atliepiant buvo pradėtas įgyvendinti fizinio barjero projektas, kuriam buvo pritarta Seime ir kuris ir toliau yra įgyvendinamas. Tikime, kad jis bus įgyvendintas pagal planą, tokiu būdu užtikrinant tiek fizinį barjerą, tiek ir stebėjimo sistemas per visą Lietuvos–Baltarusijos pasienį realiu laiku jau šių metų pabaigoje. Buvo išbandytas sinchroniniu režimu „LitPol Link“ elektros sistemų jungties veikimas avarinės pagalbos atveju ir buvo įgyvendintas vienas esminių koalicinės sutarties punktų, tai yra visiška Astravo atominės elektrinės blokada.

Pirminiai Vyriausybės planai, ką esu jau minėjusi pristatydamą sesijos darbų programą, pasikeitė dėl pasikeitusios aplinkos. Į pasikeitusią aplinką Vyriausybė, žinoma, negali nereaguoti ir reaguoja. Visų pirma dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą ir su tuo susijusių regiono saugumo pokyčių, regiono saugumo padėties yra skiriamas papildomas dėmesys krašto apsaugai ir sinchronizacijos su Europos elektros tinklais paspartinimui. Turiu paminėti, kad Lietuva visada buvo turbūt didžiausia šito proceso spartinimo entuziastė, tačiau pasikeitusi geopolitinė situacija, prasidėjusi brutali invazija į Ukrainą taip pat leidžia lengviau susitarti su partneriais dėl tų darbų, kuriuos (galbūt anksčiau ne visiems taip atrodė) reikia atlikti kiek įmanoma greičiau.

Taip pat Vyriausybės valstybės institucijų kritinių ekonomikos sektorių kibernetinės gynybos ir koordinavimo sistemų stiprinimas, valstybės duomenų valdymo reforma ir Statistikos departamento pajėgumai lanksčiai reaguoti į operatyvinius ir ilgalaikius duomenų poreikius. Ir čia norėčiau grįžti prie valstybės duomenų valdymo informacinės sistemos sukūrimo ir jos pasiteisinimo ne tik kovidų pandemijos valdymo metu, bet taip pat ir esant įvairiems kitiems iššūkiams, su kuriais Vyriausybei teko susidurti. Taip pat dėmesys ir reikiami papildomi ištekliai veiksmingai sankcijų įgyvendinimo sistemai sukurti, dėl ko šiandien Seimas balsuos vėliau, taip pat kovidų pandemijai ir jos tolesniam valdymui. Planai iš esmės pertvarkomi. Ir nors netrūko Lietuvoje šamokslo teorijų, kad apribojimų Vyriausybė kažkoku būdu siekia savitiksliai ir nenori tų apribojimų atsisakyti, tai ne tik kad apribojimų buvo nuosekliai atsisakoma tada, kada Vyriausybės ir jai talkinančių ekspertų vertinimu tai leido objektyvios aplinkybės, bet taip pat ir šį trečią dieną Vyriausybė planuoja priimti sprendimą dėl nutraukimo ekstremalios padėties, susijusios su kovidų situacija, ir perkelti, nes jau taip yra pasiruošta, šios ligos profilaktiką, taip pat gydymą į bendruosius profilaktikos, imunoprofilaktikos ir gydymo algoritmus.

Kalbėdama apie 2022 metų Vyriausybės veiklos prioritetus, dar kartą iš šių prioritetų galėčiau pakartoti Lietuvos valios priešintis grėsmei Lietuvos valstybei, jos demokratinei santvarkai ir piliečių gyvenimo būdui stiprinimą. Čia visi reikalingi ištekliai ir gebėjimai, jų sutelkimas yra

svarbiausias Vyriausybės uždavinys. Taip pat svarbūs yra sprendimai, didinantys atsparumą krizėms. Tie sprendimai taip pat bus pateikti Seimui, krizių valdymo sistema, jos atnaujinimas.

Ypač svarbūs sprendimai susiję su Lietuvos energetine nepriklausomybe. Čia ne tik infrastruktūros projektai, už kurių įgyvendinimą Vyriausybė yra tiesiogiai atsakinga, bet ir tie sprendimai, dėl kurių Seimas jau balsavo arba dar dėl kurių bus siūloma Seimui apsispręsti, susiję su saulės ir vėjo energetikos plėtra, nuosavos generacijos stiprinimu būtent šiuos įstatymus priėmus, taip pat ambicijai iki 2030 metų iš esmės apsirūpinti savo generuojama elektros energija įgyvendinti. Dalį tų sprendimų dėl jūrinės vėjo energetikos plėtros Seimas jau yra priėmęs, o dalis sprendimų – papildomas paketas dėl sausumos energetikos plėtros bus pateiktas, kiek atsimenu, šį ketvirtadienį. Tai bus be galo svarbus žingsnis į visišką Lietuvos energetinę nepriklausomybę, į tą energetiką, kuri iš esmės yra generuojama atsinaujinančių energijos išteklių.

2022 metais ketiname pateikti siūlymų, susijusių su viešojo administravimo pertvarka ir jos efektyvumą didinančiomis Valstybės tarnybos ir lydimųjų įstatymų pataisomis, taip pat sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarką numatantį įstatymų paketą, o rudenį – atitinkamai ilgalaikės slaugos ir priežiūros sprendimus, kurie leistų spręsti ilgaites problemas.

Vyriausybė yra pradėjusi ir inicijavusi strategijos „Lietuva 2050“ kūrimą. Pati strategija turėtų būti pateikta Seimui ateinančių metų pavasario sesijoje, bet vyksta intensyvūs darbai, pradėti praėjusį rudenį, vyks jie ir visus šiuos metus. Dėkoju kolegoms, kurie yra išitraukę ir prisideda prie šito darbo. Tai bus taip pat vienas iš esminių šių metų Vyriausybės darbų. Čia aš savo pristatymą baigsiu. Dabar esu pasirengusi atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama premjere. Jūs tikriausiai galite užimti vietą, nes klausimų yra labai daug, užsirašiusių yra labai daug. Pirmasis klausia D. Kepenis. Jis klausia frakcijos vardu.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū. Aš nesiprašiau frakcijos vardu, tačiau klausimą užduosiu.

Gerbiama premjere, turbūt vienas iš svarbiausių Vyriausybės uždavinių – demografiniai klausimai. Lietuvoje kasmet mažėja mūsų gyventojų ir turbūt ypatingas mūsų visų uždavinys tą klausimą kelti į pirmą planą. Tačiau ataskaitoje aš nematau, kad jis būtų iškeltas. Sveikata čia ketvirtoje vietoje. Apie tai, kad krenta mūsų šaukiamojo amžiaus jaunuolių sveikata, taip pat nekalbame. Bet gal galite pasakyti apie vieną įdomų skaičių. Tų žmonių, kurie Lietuvoje mirė nuo kovo arba dėl kovo, gyvenimo trukmė, pasirodo, buvo 77 metai. Tie, kurie mirė be kovo, gyveno 75 metus. Kaip čia yra: su kovidu gyvename ilgiau? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kolega, nuo kovo mirė įvairaus amžiaus žmonijos. Man atrodo, kad jūs čia supliuavote ežį su gyvate, gavote 2 metrus spygliuotos vielos ir iš to darote toli siekiantį išvada. Aš visiškai pritariu, kad jūsų pastebėjimas yra tikslus. Viena iš demografinių dėsnių yra per trumpa gyvenimo trukmė, palyginti su Europos Sąjungos vidurkiu. Tai yra Vyriausybės programoje labai aiškiai įvardinta. Mes netgi esame užsibrėžę sau tam tikrų tikslų šioje srityje. Tik tiek, kad turbūt būtų be galo naivu įvaizduoti, jog tokį uždavinį galima realiai įgyvendinti net ir per visą kadenciją, jau nekalbu apie vienerius metus. Bet sveikatos sistemos reforma, Vyriausybės siūloma Seimui, iš esmės ir yra susijusi su tuo, kad žmonės sveikatos pagalbą gautų kaip įmanoma anksčiau ir to perteklinio mirtingumo (jo mes galime išvengti, bet kuri statistika liudija, kad mes galime jo išvengti) būtent ir būtų išvengta. Aš čia nežiūrėčiau, kad sveikata yra ketvirtoje vietoje. Negali viskas būti pirmoje vietoje Vyriausybės programoje, yra vis dėlto tam tikra nuosekli seka. Bet tai yra labai svarbus klausimas, aš visiškai jums pritariu. Kai mes diskutuosime apie sveikatos sistemos reformą, būtų gerai, kad mes būtent taip ir diskutuotume tuo klausimu, kad tai yra galimybė išsaugoti žmonių gyvybes ir taip pat spręsti ir demografines problemas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi A. Sysas. O aš, kolegos, primenu, jog klausti skirtas laikas – iki 11 val. 30 min. Prašom. A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiama premjere, gerbiami ministrai, galėčiau labai daug klausimų užduoti, bet šiandien kalbame apie 2021 metų ataskaitą. Man patiko tai, kad nebuvo pateikta per daug detalių apie praeitus metus, suprantama, kas vyksta šiais metais tiek pasaulyje, tiek Europoje. Mane jaudina tai, kad vis dėlto mes įėjome į kitą laikotarpį, aš taip įvardinčiau energetinių išteklių ir žaliavų kainų laikotarpį. Aš manau, kad šiemet ne tik

Lietuva, bet ir Europos Sąjungos valstybės, ir visa Europa tikriausiai turėtų kalbėti apie tai, kaip mes toliau gyvensime. Bet tai jau tikriausiai ateities klausimai.

Mano klausimas būtų energetikos ministrui. Jūsų Vyriausybės ataskaitoje irgi įvardinta apie saulės ir vėjo jėgainių plėtrą, elektromobilių įkrovimo vietų įrengimą. Klausimas. Projektų vystytojai paėmė, rezervavo 300 megavatų. Tiems naujiems vartotojams, kurie kreipėsi su projektais, faktiškai atsakymas toks: nebeturime rezervų. Kaip galvojate lygiagrečiai spręsti šį klausimą? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Labai geras klausimas. Pirmiausia noriu pastebėti, kad pačios didžiausios rezervacijos, ypač dėl saulės, įvyko pranešus, kad apskritai toks paketas ateina į Seimą. Tada visa Lietuva, ypač skirstymo tinkle, per du mėnesius nusidažė raudonai, nes visi pabandė rezervuoti pajėgumus. Bėda yra ta, kad nemaža dalis visų rezervacijų yra spekuliacinio pobūdžio. Siekiama užsiimti ir paskui perparduoti tuos galingumus.

Mes planuojame keletą dalykų. Pirmas dalykas. Tam yra keliamas rezervavimo mokestis beveik tris kartus, kad tik tie, kurie nori vystyti ir tikisi vystyti, rezervuotų reikalingą infrastruktūrą. Kitas aspektas. Perleidžiant tokią infrastruktūrą, nepaisant to, ar tu perleisi įmonę, ar ne įmonę, yra žaidimų čia, reikės antrą kartą susimokėti rezervavimo mokesčius. Mes tikimės būtent tokiu būdu išvengti spekuliacijų šioje rinkoje ir užtikrinti, kad tie, kurie nori vystyti ir gali vystyti, rezervuotų pajėgumus. Šiandien būna taip, kad užsirezervavau, trejus metus laukiau ir tuomet žaidžiu, kas daugiau sumokės.

Kitas aspektas yra tas, kad, pavyzdžiui, vystant vėjo ar tos pačios saulės energetiką, yra trejų metų rezervacija. Be abejo, pasirašius galių rezervavimą tik metams, yra teisėtų lūkesčių, kad aš tas galias ir turėsiu. Tačiau mes planuojame įvesti papildomus kriterijus, kad kas metus tu turi ką nors padaryti, nueiti tam tikrą kelią. Jeigu tas kelias nėra einamas, tavo rezervacija gali nutrūkti. Pirmas mūsų planuojamas žingsnis – priimti paketą kartu su jumis. Antras žingsnis bus labai stiprus sprendžiant galių klausimą. Čia yra ministro kompetencijos klausimas. Planuojame pakeisti ministro pasirašomas taisykles tam, kad galių klausimas taip pat būtų kompleksiškai ir skaidriai sprendžiamas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi A. Mazuronis.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama premjere, aš nežinau, ar šmaikščiai man atsakysite, ar peradresuosite ministrui, aš dėl jūsų ketvirtos misijos, tai yra ilgo ir visaverčio sveiko žmogaus gyvenimo. Jis, taip sakant, labai trumpai, labai glaustai... jūs ir sakėte, kad trumpinate, bet tikrai Lietuva nėra tarp lyderių pagal gyvenimo trukmę – dėl mirčių skaičiaus nuo kai kurių susirgimų mes kaip tik lyderiai. Tai kodėl ataskaitoje sąmoningai ar nesąmoningai nieko nekalbate apie 2021 metus, tai yra apie kovidą, apie perteklines mirtis? Jų buvo labai daug ir patys medikai sako, ar čia dėl kuklumo, ar sąmoningai? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Na, aš dabar turėčiau atsiversti ataskaitą, kur tai yra paminėta, bet iš esmės perteklinis mirtingumas, Vyriausybės vertinimu, praėjusiais metais labai gerai sutampa su mirtimis, kurios yra nuo kovidą ir su kovidu. Iš esmės kovidą buvo ta priežastis, dėl kurios praėjusiais metais, taip pat ir 2020 metais, mes turėjome perteklinį mirtingumą ir šiais metais turėsime. Dabar, kai situacija jau yra daugiau ar mažiau normalizavusi, jeigu galima taip pasakyti, mirtingumas kokią savaitę ar šiek tiek daugiau yra grįžęs į ilgametės tendencijas. Bet kovidą yra trumpalaikis sukrėtimas. Dalies tų mirčių mes būtume išvengę, jeigu žmonės būtų pasiskiepiję. Aš suprantu, kad čia bus teigiančių priešingai, tačiau mes vis dėlto turėtume labai aiškiai matyti, kad vertinant mirtis nuo birželio 1 dienos, tai yra nuo tada, kai iš esmės jau buvo prieinamas visuotinis skiepas (jau visi galėjo gauti, čia buvo daugiau asmeninio pasirinkimo reikalas) – 75 %. Tai yra ilgalaikė tendencija – 75 % žmonių, kurie mirė, yra žmonės, kurie nesiskiepijo. Aišku, dalies žmonių ir skiepas būtų neišgelbėjęs todėl, kad kažkokios kitos būklės, lėtinės ligos ir visa kita, bet kažkokią dalį būtume išgelbėję. Taip, iš tiesų čia yra ta problema, kurią galime tiesiai susieti su kovidu, kad nepavyko įtikinti tų žmonių pasiskiepyti ir bent jau dalies gyvybių išsaugoti.

Tačiau tai, dėl ko jūs pradžioje uždavėte klausimą, vis dėlto yra labai ilgametė tendencija. Mes esame tauta, linkusi labiau sirgti ir mirti nuo tokių ligų kaip koronarinės, kaip onkologinės ligos ir taip toliau, daugiau negu Europos Sąjungos vidurkis. Mūsų rodikliai yra blogi, išvengiamo mirtingumo rodikliai yra blogi. Bet jau sakiau atsakydama kolegai D. Kepeniui – per vienus

metus to pakeisti negalima. Kai ateis sveikatos reforma, mes bandysime įrodinėti, kad mūsų šitos reformos tikslas yra būtent spręsti šitą klausimą. Tai jūsų valia bus su mumis sutikti arba tai kvestionuoti.

PIRMININKĖ. Klausia A. Mazuronis. Ruošiasi V. Valkiūnas.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiama premjere, kaip žinote, šimtu procentų gyvenime neišvengiami du dalykai – mirtis ir mokesčiai. Kadangi apie mirtingumą jūsų jau klausė, tai aš gal paklausu apie mokesčius. Vienas pagrindinių jūsų Vyriausybės tikslų, prieš prasidedant jos kadencijai, buvo mokesstinės sistemos sisteminė peržiūra, jeigu taip galima pasakyti. Tuo tikslu Finansų ministerijoje buvo įkurta net atskira darbo grupė, kurios rezultatų iki šiol dar nematėme, tiesą pasakius, nelabai ir viešumoje kažką girdėjome. Priešingai – tai, ką matome čia, Seime, iš pateikiamų projektų, yra tokie fragmentiniai, atskiri mokesčių sistemos lopymai, jeigu taip galima pavadinti, tiek pridėtinės vertės mokestis, tiek NPD, to sisteminio požiūrio šiek tiek trūksta. Gerbiama premjere, mano toks klausimas jums būtų, gal žinote, kokie darbo grupės rezultatai? Kada planuojate būti, kažką pamatyti čia, posėdžių salėje, ir ar sutiktumėte su teiginiu, kad požiūris į sisteminį mokesčių sistemos keitimą, lygiai taip pat kaip ir į prieš rinkimus duotų pažadų įgyvendinimą, yra šiek tiek sunkiai prieinamas ir suprantamas šitai Vyriausybei?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nenustebsite turbūt, kad nesutiksiu, nes Seimui yra pateiktas žaliųjų mokesčių paketas. Vieną Seimas, ačiū, pradėjo svarstyti, kito nemalonėjo net pradėti svarstyti. Va jums, prašom, sisteminis sistemos sisteminimas. Bet jūs kažkaip nusprendėte, kad nėra kur skubėti, nes čia kažkaip mokesčiai neįdomu. Ne tik asmeniškai jums sakau, bet toks jau paprastai yra politinės bendruomenės nusiteikimas. Bandysime iš naujo. Vis dėlto šiuos sprendimus vienaip ar kitaip priimti reikės ne tik dėl to, kad turi būti sprendžiami ilgalaikiai klausimai, bet taip pat ir dėl to, kad šios reformos yra Europos Sąjungos finansavimo tam tikra sąlyga. Šį kartą Europos Sąjunga, skirdama lėšų valstybėms narėms, ne šiaip pažadėjo tuos pinigus visiems padalinti, bet dar ir paprašė šį bei tą už tai padaryti. Vadinasi, padaryti ir vieną kitą reformą, kurios iki šiol buvo žadamos, bet daugiau atidėliojamos.

Kalbant apie mokesčių reformos dalį, kuri yra labiau susijusi su pajamų apmokestinimu, įvairių išimčių pagrįstumu ir jų naikinimu, šis darbas nėra baigtas. Manau, kad Vyriausybė būtų pateikusi pasiūlymų galbūt net ir pavasario sesijai, bet dabar sutikite, kad prioritetas yra truputį kitas, nes dabar mes turime tiesiog neplanuotą ir neprognuotą šoką, kuris keičia mūsų biudžeto kalkuliacijas, kurias mes turėjome rudenį, keičia mūsų ekonomikos perspektyvas, kad augimas bent jau šiais metais bus gerokai nuosaikesnis pagal centrinį scenarijų, kuris yra ne be rizikų. Nepanašu, kad situacija energetikos išteklių rinkoje šiais metais pradėtų gerėti. Dėl tos priežasties (aš esu tą ir viešai pasakiusi) Vyriausybė neatsisako savo planų spręsti ilgalaikius klausimus. Bet ilgalaikis klausimas toks ir yra, kad tai nėra tai, ką reikia spręsti čia ir dabar. Čia ir dabar reikia spręsti situaciją, kuri dabar susiklostė dėl energijos kainų šoko, ir natūralu, kad mes tuos pasiūlymus esame ir pateikę.

Tie dalykai, kurie yra susiję su mūsų ilgalaikiu gebėjimu finansuoti savo išipareigojimus įvairiose srityse, yra daug ilgalaikiškesnė diskusija, ji nebus labai lengva, bet manau, kad Vyriausybė Seimui pasiūlymus pateiks galbūt net ir šį rudenį.

PIRMININKĖ. Klausia V. Valkiūnas. Ruošiasi M. Puidokas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū, Pirmininke. Ponai valdantieji, fundamentaliai analizuojant, jūsų visi punktai neišlaiko kritikos, išskyrus nelegalią migraciją, kur fizinis barjeras... Ačiū A. Bilotaičiai, šaunuolė dėl to, kad sukūrė psichozę, užliūliavo net tuos, kurie apsišaukė opozicionieriais, buvo vedžiojami už nosies ir opozicionieriai, ir savi.

Ponia premjere, ar jautėte, kad turite opoziciją, ar jūs patys kūrėte savo muziką, grojote, o opozicija pagal jūsų muziką šoko ir tebešoka? Kiek balų duotumėte opozicijai ir iš viso ar mes turime opoziciją?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Jūsų vieno užtenka 100 balų.

PIRMININKĖ. Lakoniškas atsakymas. M. Puidokas. Ruošiasi M. Lingė.

M. PUIDOKAS (MSNG). Gerbiama premjere, šiuo metu iš Europos Sąjungos šalių Lietuva pagal infliaciją lyderiauja. Klausimas būtų, kada bus rimtas antiinfliacinis paketas? Šiandien mes

matome tam tikrų pagalbos ekonomikai, pagalbos gyventojams atskirų priemonių, bet rimto anti-inflacinio paketo vis dar nėra pateikta. Ar nemanote, kad jau laikas tą padaryti ir kad tai yra ypatingos svarbos klausimas visai valstybei, nes dramatiškai kylant maisto, komunalinių paslaugų kainoms tai lems ir vidinius nesaugumus mūsų visuomenėje. Kada tas bus padaryta? Dėkui.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Nežinau, kur jūs buvote praėjusią savaitę, bet praėjusią savaitę Vyriausybė pateikė biudžeto patikslinimus, kuriuose numatyta daugiau nei milijardas papildomų eurų tam, kad būtų arba padidintos pajamos, kurios priklauso nuo valstybės biudžeto, arba apribotas reguliuojamų dujų ir elektros kainų augimas reguliuojamiems vartotojams, taip pat numatyta kita parama, kuri reikalinga verslui. Man atrodo, kad Vyriausybė būtent tai ir daro. Tie pasiūlymai dabar yra Seime. Teikite savo geresnius pasiūlymus. Norėsiu pamatyti, kai tą padarysite. Tik siūlyčiau, kad į tuos visus didžiausius, greičiausius ir labiausius mes vis dėlto žiūrėtume labai atsargiai.

Taip, Lietuvoje infliacija kovo mėnesį buvo didžiausia Europos Sąjungoje. Bet aš siūlyčiau atsiversti taip pat ir pajamų augimą, kad būtų galima geriau įvertinti, ką reiškia 15 % mėnesio (ir tai yra ne vidutinė metinė, o tai yra metinė, tai yra praėjusių metų kovas su šių metų kovu) infliacija šalyje, kurioje praėjusiais metais darbo užmokestis augo daugiau nei 10 % ir tai yra daugiausia Europos Sąjungoje. O ką reiškia labai panaši infliacija, artima 10 % tose šalyse, kur darbo užmokestis auga 1 %? Dabar kainų augimas yra globalus reiškinys. Dauguma Vakarų Europos valstybių tokio kainų augimo yra nemačiusios turbūt 40 metų arba panašiai, ilgą laikotarpį. Vis dėlto reikia žiūrėti ir kitą dalį, tai yra kaip auga žmonių pajamos. Jūs puikiai žinote, kad mes papildomai dabar indeksuosime ir socialines išmokas, ir tas pačias pensijas, kad jų augimas aplenkėtų tą infliacijos prognozę, kurią mes dabar turėjome atnaujinti į blogesnę pusę, gana ženkliai į blogesnę pusę, bet būtent tai tam ir darome, kad padėtume žmonėms šį iššūkį atlaikyti. Ten, kur darbo užmokesčiai auga po 1–2 % senosiose ekonomikos, na, tai yra dar kito lygio iššūkis, nes ten yra dar sunkiau rasti kokią nors sprendimą, kuris galėtų amortizuoti poveikį žmonių kišenei.

PIRMININKĖ. Klausia M. Lingė. Ruošiasi E. Gentvilas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau klausyti apie vertybinės politikos kainą. Metų pradžioje netrūko kalbų ir įvairiausių spekuliacijų, kad Lietuva tampa toksiška, kad vykdoma politika ir laikysena Kinijos atžvilgiu, na, tam tikras nesusipratimas, ir panašios kitos apokaliptinės prognozės buvo orientuojamos. Bet kaip jūs Vyriausybės programoje, ataskaitoje, minite, kad daugiau dominuoja faktai, matome ir ekonomikos augimo gerus rodiklius, tačiau ar jau galime kalbėti, kad vertybinė politika ir laikysena ne tik turi savo kainą, bet ji ir apsimoka, ir galime kalbėti apie tam tikrus dividendus? Gal ir gerbiama ekonomikos ministrė patikslintų ir galėtų informuoti, kaip sekasi amortizuoti tuos iššūkius naujų rinkų paieškose, ar tai iš tiesų yra daugiau nuostoliai ir praradimai, ar vis dėlto ir galimybės?

A. ARMONAITĖ (LF). Visada reikia ieškoti galimybių. Ten, kur užsidaro langas, atsidaro durys, arba atvirkščiai. Ekonomikos atžvilgiu, man atrodo, yra labai svarbu akcentuoti, jog visi tie iššūkiai, krizės, kurias mes turėjome, yra paskata daryti reikšmingus pokyčius, kad Lietuvos ekonomikos struktūra būtų atsparesnė. Tiek aukštos pridėtinės vertės industrijų auginimas, tokių kaip inžinerinės pramonės ir puslaidininkių, biotechnologijų, informacinių ryšių technologijų, yra ne tik ateitis, bet yra ir dabartis. Pavyzdžiui, ir tos draugystės, kurias Lietuva mezga su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, su Vokietija, su tuo pačiu Taivanu ekonomine prasme, taip pat stiprina šias industrijas. Aš labai džiaugiuosi, kad per pirmus Vyriausybės veiklos metus Ekonomikos ir inovacijų ministerijai pavyko įgyvendinti inovacijų reformą ir Inovacijų agentūra jau dirba šiose proveržio srityse. Jūs esate teisingi, viskas iš esmės yra susiję. Svarbiausia, kad tą galimybių langą mes sugebėtume išnaudoti ir išlaikyti darydami savo ekonomiką atsparesnę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš gal norėčiau papildyti iš tokio bendresnio taško. Man atrodo, tai, kas dabar vyksta, tai yra invazija į Ukrainą, ir tai, kas vyksta kai kuriose valstybėse, yra toks didelis *realpolitik* žlugimo momentas, nes ne taip mažai valstybių galbūt naiviai tikėjosi, o galbūt nieko ir nesitikėjo, tiesiog sausiai skaičiavo, kad galima koku nors būdu turėti kokius nors sąžiningus santykius su valstybėmis, kurios nesilaiko tarptautinės teisės. Akivaizdu, kad šis momentas yra tas momentas, kai tu turi pasirinkti ir tu turi pasirinkti, kas vis dėlto yra tavo pagrindas, tai

yra ant ko stovi visas tavo valstybės pamatas, ar jis stovi ant kažkokios kainos už dujas ar naftą, ar vis dėlto stovi ant tam tikrų pamatinių vertybių. Kad ir kaip būtų sunku kokius nors pertvarkymo dalykus daryti, tarkime, energetikos sistemose, mes tą labai gerai žinome iš savo patirties, kad tokiems dalykams reikia ruošti iš anksto, reikia numatyti, reikia matyti tas grėsmes. Nebūtinai visi tą mato ir nebūtinai visi taip iš anksto pasirengia. Galbūt galvojo, kad kažkaip juos tos problemos apeis šonu, bet dabar vis dėlto tie pasirinkimai yra labai aiškūs. Tam tikra prasme mums visiškai nereikia keisti savo nuomonės, nes mes visada buvome tos nuomonės ir pasirodė, kad daug dalykų numatėme gerokai iš ankščiau. Daugeliu dalykų nepatikėjome, nes tuo buvo tiesiog sunku patikėti, nes mūsų istorinė patirtis neleido mums tuo tikėti. O mums, kaip mažai valstybei, visą laiką tai sakome, kad taisyklėmis grįsta tvarka yra tai, kas yra mūsų saugumo garantas šalia formalių aljansų, kurių narė mes esame.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi M. Ošmianskienė.

E. GENTVILAS (LSF). Apeliuodamas į premjerės tokį optimizmą nesu tikras, ar tos *realpolitik* atsisakė kiti. Kad Lietuva, Latvija, Estija, čia, paribyje, gyvendamos, jau seniai susiprotėjo – tai taip, o kaip bus su kitais, nežinau, nesu tuo tikras.

Vertindamas Vyriausybės ataskaitą, darbus, o kartais ir žavėdamasis jais, vis dėlto matau, kad atsiranda iššūkių, kurie ne nuo mūsų priklauso. Todėl noriu kreiptis į susisiekimo ministrą. Vis dėlto jūsų pavaldumo, jūsų sektoriuje yra ir uostas, ir „Lietuvos geležinkeliai“, kurie nukentėjo, nukentės dėl baltarusiškų, rusiškų krovinių praradimo, galimybių pervežti. Matyt, teks atsiveikinti ir su dalimi darbuotojų tiek uosto įmonėse, tiek „Lietuvos geležinkeliuose“. Kokie čia iššūkiai ir kokių imatės veiksmų ieškodami galimybių suminkštinti tuos praradimus, kurie nesusiję su Vyriausybės praėjusių metų veikla, o su objektyviomis aplinkybėmis?

M. SKUODIS. Labai ačiū už klausimą. Natūralu – situacija yra neeilinė susisiekimo sektoriaus įmonėms. Sakau, vežėjai, kelių sektorius nuo 2014 metų persiorientavo į Vakarų, Rusijos, Baltarusijos rinkos iš pirmųjų... Rusija pagal reikšmę tapo tikrai trečia, Baltarusija šešta, bet kalbant apie uostą ir geležinkelius priklausomybė kai kuriais atvejais per tuos metus nuo 2014 metų net ir padidėjo. Todėl ir planuojame, kad uosto krovos kritimas gali būti apie 30 %, geležinkelių jau dabar krova krenta apie 50 %. Tai yra skaičiai, kurių šitas sektorius turbūt nuo nepriklausomybės atkūrimo nėra matęs.

Kalbant apie uostą, natūralu, kad žvelgiant į sankcijas Rusijai ir Baltarusijai krovos galimybės šitoje vietoje yra ribotos. Tai, ką girdite turbūt ir iš uosto vadovybės, yra labai aiškus kvietimas atsisukti į jūrą. Jeigu pažiūrėtume į konteinerių krovą, konteinerių krovos skaičiai tikrai yra pozityvūs. Netgi kovo mėnesio duomenys yra gerokai geresni apskritai uosto krovos, negu mes prognozavome. Tai yra vienas dalykas.

Kalbant apie geležinkelius, natūralu, atsakymas yra vienas – Vakarai, Vakarai, Vakarai ir dar kartą Vakarai. Išnaudoti intermodalinį terminalą ir jau tą vėžę, kurią mes turime. Labai džiugu, kad mes ją jau turime. Kitaip sakant, „Rail Baltica“ jau yra Lietuvoje. Natūralu, krovos labai greitai dėl objektyvių aplinkybių padidinti šitoje vietoje neįmanoma, bet skaičiai jau didėja ir tikrai didės.

Antras dalykas, išnaudoti visas Lietuvoje esamas galimybes. Vien tikrai duodu pavyzdį. Biudžeto ir finansų komitete svarstant pats neseniai lankiausi Pakruojuje dolomito karjeruose. Tiesiog, mano asmeniniu vertinimu, ten kokie 2 mln. papildomų tonų krovos guli čia ir dabar, o jos yra vežamos keliais tuo pačiu metu ir kenkiant aplinkai, ir gadinant tuos pačius kelius. Čia tiesiog reikia perkrauti į geležinkelius. Kažkokiu būdu mes kompensuosime. Taip pat dalis galimybių galbūt, tikėtina, bus vežant krovinius ir padedant Ukrainai šiuo atveju. Tikrai įmonės daro viską, kas yra įmanoma.

Kalbant apie pasekmes, jeigu žiūrėtume į pačias įmones, tai uoste kažkokių tokių ženklėsių pokyčių kalbant apie darbuotojus, galbūt ir apie investicijas, aš nematyčiau. Dėl geležinkelių, taip, pokyčių bus. Dėl to čia ateina valstybė ir taria savo žodį dėl infrastruktūros išlaikymo. Aš tikiuosi, kad Seimas kuo greičiau priims biudžeto pakeitimams ir korekcijoms.

Dėl tikslesnių klausimų, kiek žinau, jau šią savaitę prasideda diskusijos ir su profesinėmis sąjungomis, ir patys „Lietuvos geležinkeliai“ viešai pristatys visą savo planą, ką jie daro ir ką pa-

darys, kad stabilizuotų situaciją. Pirmas dalykas yra kaštų optimizavimas, antras dalykas – pajamų didinimas, kalbant apie tas sritis, kurias čia paminėjau.

PIRMININKĖ. Klausia M. Ošmianskienė. Ruošiasi S. Tumėnas.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiama Vyriausybė, vienas iš šios Vyriausybės prioritetų yra žmonių su negalia situacijos gerinimas. Tikrai noriu pasidžiaugti, kad, nepaisant visų ištikusių krizių, kurios viena kitą keičia, tam tikrų pokyčių jau yra, jie vyksta ir tikrai atsirado ir paslaugų, ir išmokos gana ženkliai didėjo. Tačiau žmonių su negalia, kaip ir kiekvieno žmogaus, gyvenimas – tai ne tik Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos klausimas, tai yra visų ministerijų teikiamų paslaugų klausimas. Mano klausimas būtų visiems ministrams, kiekvienam. Aš labai norėčiau, kad įvardintumėte, ką vis dėlto nuveikėte arba ketinate nuveikti tris dalykus šią kadenciją, kad jūsų kuruojamoje ministerijoje ir jūsų kuruojamose srityse žmonės su negalia patirtų mažiau problemų, mažiau diskriminacijos ir gautų kokybiškesnes paslaugas?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal aš tada pradėsiu, nes jeigu visi ministrai atsakinės, tai labai ilgai užtruks. Ministrai turės progą pagalvoti. Man atrodo, kas nuo pat kadencijos pradžios Vyriausybei yra svarbu, ką mes visada ir deklaravome, kad, mūsų vertinimu, neįgaliesiems, mūsų bendruomenei reikia ne gailėsčio, o reikia tiesiog sąlygų tam, kad žmonės jaustųsi visuomenės dalimi ir galėtų naudotis ir infrastruktūra, ir kitomis žmonių pageidaujamomis kokiomis nors raiškos formomis įvairiose gyvenimo srityse. Kaip tik dabar, turbūt prieš savaitę, Vyriausybė pritarė pasiūlymui dėl kelių transporto visų priemonių pritaikymo, čia yra toks turbūt visiškai šviežias dalykas. Labai svarbu tai, ką pasirašėme, ir jūs pati dalyvavote, dėl susisiekiimo paslaugų prieinamumo, turbūt mobilumas yra vienas iš pagrindinių dalykų.

O toliau, nežinau, neabejotinai Jurgita turėtų ką pasakyti, gal Simonas dėl statybos reglamentavimo ir kiti kolegos.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš gal tris dalykus norėčiau akcentuoti. Praėjusiais metais mes panaikinome atotrūkį tarp švietimo pagalbos specialistų ir mokytojų darbo užmokesčio, padidiname švietimo pagalbos specialistų pareiginę algą vidutiniškai 22 %. Tai tikrai, manau, sudaro sąlygas, didina darbo vietos patrauklumą, ir mes galime tikėtis pritraukti daugiau švietimo pagalbos specialistų į mokyklas. Taip pat yra svarbu, kad praėjusiais metais skyrėme finansavimą 285 papildomoms mokytojų padėjėjų pareigybėms. Šiais metais, man atrodo, vienas svarbiausių projektų šioje srityje yra „Tūkstantmečio mokyklų“ programa. Tiek įtraukusis ugdymas ir visa infrastruktūra, tiek mokymo proceso perorientavimas ir parengimas tam, kad ir mokymo procesas, ir infrastruktūra būtų prieinama įvairių poreikių vaikams, yra pagrindinis akcentas. Mes tikrai šia programa turėtume padaryti didžiulį šuolį šioje srityje, kad visi vaikai, nesvarbu, kokių poreikių turi, galėtų lankyti mokyklas.

Dar svarbus darbas šiais metais, ką jau turime parengę ir gegužės pradžioje ateisime į komitetą pristatyti, būtent koncepcija dėl specialiųjų mokyklų tinklo. Buvo įvairiausių vizijų. Mes tikrai padarėme labai detalią analizę, išanalizavome kitų šalių patirtį ir pristatysime, kaip mes matome koncepciją, kaip siūlome ją peržiūrėti. Taip pat dėl nacionalinio įtraukties centro kūrimo Vilniuje. Tokie turbūt pagrindiniai keli dalykai.

S. GENTVILAS (LSF). Aš labai trumpai. Nuo šių metų pasikeitė statinių projektavimas. Iš esmės Statybos inspekcija perėmė patikrinimą, ar statinys atitinka universalaus dizaino principus, dėl to atliekama nauja statinio ekspertizė. Kokybė tikrai yra pagerėjusi, man atrodo, ilgalaikis kokybinis pokytis įvyks netrukus.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Aš taip pat dar norėčiau trumpai pakomentuoti. Džiaugiuosi, kad 2021 metais buvo sukurta asmeninės pagalbos neįgaliesiems sistema, tai vienas žingsnis. Bet ir klausiant buvo teisingai pasakyta, kad turi būti priimami horizontalūs sprendimai.

Gal dar atkreipčiau dėmesį į tai, kad ne tik patys neįgalieji, bet ir jais besirūpinantys asmenys, ar tai būtų vaikus auginantys, ar prižiūrintys savo suaugusius neįgalius asmenis žmonės, taip pat patiria visokeriopą riziką – tiek skurdo riziką, tiek didesnę riziką iškristi iš darbo rinkos. Šiemet ir šią sesiją priimami sprendimai, kurie bus iš Vyriausybės pusės, bus būtent skirti, kad būtų sudaroma daugiau galimybių tiek tiems žmonėms, kurie turi negalią, tiek tiems, kurie rūpi-

nasi, dirbti atviroje darbo rinkoje. Čia vadinamasis socialinių įmonių paketas, kai subsidijuojami neįgalieji bus atviroje darbo rinkoje, ne tik segreguotose socialinėse įmonėse.

Jau rytoj Vyriausybėje bus pristatytas pirmasis žingsnis dėl neveiksnumo palengvinimo. Tai yra kad šeimoms, kurios augina neįgalius vaikus iki 18 metų ir kai jiems sukanka 18 metų, nereikėtų iš naujo pereiti tų, kaip aš sakau, pragarų vartų ir įtikinėti institucijų, kad jie yra tinkamai rūpintojai savo vaikams. Atsiręs rūpintojo statusas ir taip šeimos galės išvengti viso to didelio papildomo biurokratinio mechanizmo, buvusio iki šiol. Rytoj tas pokytis bus pristatytas Vyriausybėje.

Trečiasis žingsnis, kurį šiomet pristatysime, yra apskritai negalios nustatymo reforma, kaip mes nustatome, suteikiame neįgalumą, nes iki šiol ta nusistovėjusi tvarka, kai yra tik medicininė diagnozė, turi keistis, nes yra toks nugalinimas pagal tai, kokia yra tavo diagnozė, ir siektume pritaikyti aplinkas pagal galėjimus, pagal skirtingus žmonių galėjimus.

Šie trys sisteminiai pokyčiai bus jau šiomet pristatyti ir tikiuosi, kad pavyks šiuos metus vadinti tikrai dideliu žingsniu, gerinančiu neįgalių žmonių ir juos prižiūrinčių asmenų kasdienybę.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Jeigu būtų galima, aš taip pat dar norėčiau papildyti iš savo pusės, iš Vidaus reikalų ministerijos. Kadangi mums labai svarbu, kad kokybiškas paslaugas gautų visi, nepriklausomai nuo situacijos, negalios ar sveikatos būklės, Vidaus reikalų ministerija parengė paslaugų suteikimo kriterijus, kad būtų užtikrinta, kad tiek interneto svetainės, tiek pateikimas į atitinkamas patalpas būtų pritaikytas. Žmogus – bet kuris Lietuvos pilietis – turi aiškiai, suprantamai ir vienodai gauti tas paslaugas bet kur.

A. DULKYS. Jeigu galima, dar truputį iš sveikatos apsaugos pusės.

PIRMININKĖ. Prašom.

A. DULKYS. Tikrai tikėjau, kad bus paminėta, bet jeigu jau nepaminėjo, tai integruojant sveikatos ir socialines paslaugas vienas iš svarbių dalykų, kurio negalima įskaityti tiesiogiai Vyriausybės programoje (čia vėliau diskutuodami mes pamatėme, kad tikrai turime šitą dalyką spręsti), yra pavėžėjimo funkcija. Būtent čia skirsime, darysime ir bandomuosius projektus dar šiais metais ir skirsime išteklių, kad pavėžėjimas tiek savivaldybių viduje, tiek tarp skirtingų gydymo įstaigų, skirtingose savivaldybėse būtų organizuotas. Ir būtų organizuotas ne pasislepiant kartais kaip greitosios medicinos pagalbos taksi funkcija, kaip išmaldos prašymas, bet tiesiog kaip normalus algoritmas, kaip turi būti pavėžėjama tiek savivaldoje, tiek tarp savivaldybių.

S. KAIRYS. Jeigu galėčiau trumpai įsiterpti, aišku, paveldas yra ta... (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Viskas gerai, čia klausimas platus, tegu pasisako ministrai. Prašom, Simonai. (*Balsai salėje*) Prašom, Simonai, tęsti.

S. KAIRYS. Aš galiu jums ir neatsakyti, kam neįdomu. O kam įdomu, iš tikrųjų paveldas yra ta sritis, kur iššūkiams, kalbant apie prieinamumą visoms visuomenėms grupėms, vis dar turime temų. Aš jau neminėsiu visos epopėjos Trakuose, kur po didžiulių pastangų pavyko elementarų pandusą įrengti, kad neįgalieji galėtų patekti į pilį. Kitaip tariant, čia veikimo kartu tikrai reikėtų daugiau, aš tikiuosi, kad ir ministerijos, ir paveldo ekspertai, suprasdami neįgaliųjų poreikius, pastabų vis daugiau išgirs.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi L. Nagienė.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū už galimybę pasitikslinti. Aš nesikreipsiu į visus ministrus, į premjerę noriu kreiptis. Gerbiama premjere, jūs šiandien nieko nekalbėjote apie sportą. Numatoma patvirtinti aukšto meistriškumo sportininkų rengimo metodiką. Konkrečiai numatoma steigti Sporto agentūrą ir dar jos padalinį – Kompetencijų centrą. Ko gero, tų padalinių bus ir daugiau. Ar tai reiškia, kad dabartinė Vyriausybė pripažino, nutarė, kad Sporto departamento panaikinimas nepasiteisino ir vietoj Sporto departamento kuriama ši Sporto agentūra? Kada tai būtų? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal ministrė mane papildys, bet tiek, kiek manęs klausiate, taip, iš esmės taip, matyt, galima pasakyti, kad specialios institucijos neturėjimas apsunkina administravimą. Ministerija vis dėlto yra atsakinga už politinės programos įgyvendinimą, už politines nuostatas, o čia yra reikalingas ir tam tikras administracinis darbas, jis ministerijai yra nevysišškai pagal profilį. Jurgita.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Taip, tikrai galiu tik patikslinti, kad visiškai nesuprantama, kodėl praėjusios Vyriausybės laikotarpiu buvo uždarytas Sporto departamentas. Jis turėjo 35 etatus,

o ministerijoje buvo palikti iš viso aštuoni etatai. Kaip žinome, yra labai sunku, labai didžiulis resursų trūkumas, ministerija vykdo politikos formavimo funkciją ir mums tikrai šiandien labai trūksta rankų, pajėgumų vykdyti, įgyvendinti kokybišką tiek aukšto sportinio meistriškumo, tiek fizinio aktyvumo politiką. Taigi Nacionalinė sporto agentūra pradės veikti nuo liepos 1 dienos.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiama posėdžio pirmininke, norėjau paprašyti, kad pridėtumėte laiko paklausti. Atsakyti buvo skirtas neribotas, ilgas laikas, atsakymai labai reikalingi, labai įdomūs, bet būtų malonu, kad vis dėlto būtų spėjama per 2 minutes. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, labai daug laiko yra skirta – iki 11 val. 30 min. Ministrai ir premjerė detalai atsako į klausimus, tai aš nemanau, kad yra motyvuotas toks prašymas. Kviečiu klausyti gerbiamą L. Nagienę. Ruošiasi O. Leiputė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiama premjere, jūs savo ataskaitoje minite, kad siekiate įgyvendinti kitokią regioninę politiką. Konkrečiai – suteikti savivaldybėms daugiau galių, perleisti joms daugiau šiuo metu centralizuotai atliekamų funkcijų. Būtų malonu, gal galėtumėte jūs įvardinti, kokios konkrečiai funkcijos buvo perleistos savivaldai ir kaip jos gali savarankiškiau dirbti?

Ir dar vienas klausimas švietimo ministrei apie „EdTech“. Mes paskutiniame komiteto posėdyje nieko neišgirdome. Ataskaitoje parašyta, kad jau naudoja net 29 švietimo įstaigos, 5 darželiai. Gal galės Švietimo ir mokslo komitetas apsilankyti kokioje nors mokykloje? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Išties Vyriausybė, kaip ir minėjau, praėjusiais metais skyrė gana daug laiko vertinimui. Be kita ko, kas buvo vertinama, taip pat buvo vertinamos ir visos viešosios funkcijos tam, kad mes galėtume nuspręsti, ar iš viso funkcija turi likti viešojo administravimo, ar ji galbūt galėtų būti atliekama, tarkime, kokių nors savivaldos ūkio subjektų, ar kokios nors profesinės savivaldos. Ar galėtų būti, ar turi būti atliekama centriniu lygiu, ar turi būti atliekama savivaldos lygiu.

Bet, tarkime, kalbant apie tokius artimiausio laikotarpio sprendimus, pavyzdžiui, galėčiau paminėti pasiūlymus dėl valstybinės žemės. Dėl to įstatymus Seimui mes planuojame pateikti dar šioje sesijoje. Atsakomybė už valstybinės žemės disponavimą būtų perduota savivaldai. Manau, kad tai yra vienas iš svarbiausių sprendimų ir turbūt viena iš svarbiausių šių metų Vyriausybės reformų.

PIRMININKĖ. Klausia O. Leiputė. Ruošiasi...

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Aš dar neatsakiau.

PIRMININKĖ. Prašom, žinoma.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Labai trumpai. Dėl „EdTech“ projekto. Taip, viena iš projekto sričių yra inovacijų platforma, kur susitinka švietimo įstaigos su inovacijų švietimo srityje kūrėjais. Nelaukdami projekto pradžios praėjusiais metais mes jau inicijavome tos platformos veikimą. Buvo pasiūlyta mokykloms, darželiams išbandyti šešis produktus. Kai kurios mokyklos ir darželiai išbandė tuos produktus, kai kurios naudoja. Tai tokia buvo pradžia nelaukiant, kol turėsime finansavimą.

PIRMININKĖ. Klausia O. Leiputė. Ruošiasi A. Skardžius.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Kreipiuosi į sveikatos ministrą. Vyriausybės ataskaitos sveikatos dalyje rašote, kad medikams per 2022 metus atlyginimai paaugs vidutiniškai 55–90 eurų. Kaip manote, ar tai sustabdys medikų migraciją ar norą išeiti apskritai iš darbo rinkos? Kaip sprendėte praėjusiais metais gydytojų, slaugytojų trūkumą, planavote poreikius ateičiai bei kvalifikacijos kėlimo klausimus? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Ne, nei 50, nei 100 eurų, matyt, šitų problemų neišspręs. Tikiu, kad gydytojų, slaugytojų, apskritai medikų trūkumą mūsų gydymo įstaigose padėtų spręsti kompleksinės visos mūsų reformos kryptys, įskaitant ir tinklo peržiūrą, ir paslaugų persiskirstymą, ypač išskirčiau ambulatorinių paslaugų susigrąžinimą į mažąsias savivaldybes ir paslaugų plėtrą savivaldybėse. Kiek man tenka bendrauti su medikų bendruomene, šiuo metu viena iš pagrindinių priežasčių yra neužtikrintumas dėl to, ar gydymo įstaiga turi ateitį. Ateitį turi gydymo įstaiga, kur yra pacientų ir kur yra paslaugų. Matyt, tai būtų pagrindinis dalykas.

Na, mūsų finansavimo kryptyse ir reformų kryptyse, taip, yra numatyta ir kvalifikacijai. Šiais metais yra numatyti ir didesni universitetuose studijuojančiųjų skaičiai, rezidentūrą ruošiamės keisti ir ilginti laiką, daryti taip, kad rezidentai ne 3 % laiko, bet 30 % laiko praleistų mažose savivaldybėse ir savivaldybių gydymo įstaigose. Manau, kad visas mūsų priemonių kompleksas, ne viena auksinė kulka, ne viena sidabrinė kulka, bet kompleksas priemonių gali padėti mums padaryti persilaužimą šioje srityje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Turiu klausimą gerbiamam energetikos ministrui. Ar pandemija, ar karas, ar energetinė krizė – liberalizavimo traukinys važiuoja nesusstodamas ir pūškuodamas. Gerbiamas ministre, ar jūs nematote sunkios padėties elektros vartotojų, kad pilate druską ant šios žaizdos? Kam reikia dabar nepasiruošus stumti elektros rinkos liberalizavimą vien dėl paties liberalizavimo? Ar čia toks energetikos srities lobistų noras pasididinti savo pelną, nesant jokios valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos priežiūros, kad suorientuotų vartotojus? Juk milijonas dar yra nepasirinkę, bet jie vis tiek per energetinę krizę stumiami sudaryti ilgalaikes sutartis ir taip toliau su tais nepriklausomais tiekėjais, kurie dažnu atveju yra tik sąskaitų išrašytojai, tokie kaip „Perlas energija“ ir panašiai. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Pirmiausia noriu pasakyti, kad teiginys, kad nepasiruošta, turbūt nėra visiškai teisingas, nes liberalizavimas vyksta jau gerus porą metų. Tam buvo nuosekliai ruošiasi priimant įstatymus, poįstatyminius teisės aktus, VERT'ui sukūrus specializuotą tinklalapį, kur aiškiai palyginamos visos kainos. Kaip pamenate, vieną kartą praeitų metų pabaigoje mes esame atidėję liberalizavimo antrąjį etapą. Šiuo metu surastas mechanizmas, kuris užtikrins valstybės pagalbą žmonėms, kurie kenčia nuo energetinio skurdo, nuo aukštų energetikos kainų. Tą pagalbą tvarkingai integravus su liberalizavimo pratęsimu ir užbaigimu, žmonės nenukentės, judėdami su liberalizavimu į priekį.

Antra. Mes pasiekėme tuos tikslus, kurių iš mūsų reikalauja europinės direktyvos. Be galo, be krašto mes negalime atidėlioti. Yra europiniai reikalavimai, mes turime juos įvykdyti.

Kita vertus, mes matome (dar kartą pakartosiu) iš telekomunikacijų sektoriaus, kad didesnė konkurencija duoda, leidžia turėti geresnes kainas. Matome labai aiškiai, kad netgi tie, kurie yra pasirinkę: pirmajame etape užfiksavo kainas dvejims metams, šiandien turi kur kas žemesnes kainas negu rinkoje. Kodėl jie tai gali turėti? Todėl, kad, pavyzdžiui, žalioji energetika yra sudaroma tiesioginiais sandoriais. Tiekėjai, turėdami tiesioginius sandorius su atsinaujinančios energetikos gamintojais, gali pasiūlyti žmonėms žemesnes kainas. Todėl teigti, kad liberalizavimas didina kainas ar kaip nors pakenks žmonėms, aš to negalėčiau pasakyti.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis. Jo salėje nėra. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi V. Mitalas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų šiandien jau buvo įvardinta keletas reformų ir darbų, kuriuos kartu su švietimo bendruomene atliko ir atlieka Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Tai yra ir tas įvardintas politinių partijų susitarimas, įsibėgėjantis „Tūkstantmečio mokyklų“ projektas, susijęs su bendrojo ugdymo kokybės didinimu ir tinklo pertvarka, ir profesinių mokyklų tinklo pertvarka, ir šiandien paminėta sporto sistemos pertvarka.

Galime vardinti ir daugiau svarbių darbų, tačiau vienas iš tokių darbų, apie kurį dabar daug kalbame, yra susijęs su asmenų pasirengimu pilietiniam pasipriešinimui ir nacionaliniam saugumui. To dalyko mokymas irgi bus ganėtinai svarbus. Tik vis dėlto norėčiau sužinoti, ar tikrai švietimo bendruomenė priims ir tokį iššūkį ir ar yra kokių rizikų, dėl kurių šio projekto galėtume neįgyvendinti, nes kalbame apie kitą galimą politinių partijų susitarimą dėl nacionalinio saugumo? Ačiū. Gal klausimas švietimo ministrei.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Tikrai tą iššūkį priimame. Jau šiuo metu galime paminėti keletą labai svarbių darbų, kurie vyksta. Kaip žinome, nuo 2023 metų startuos Gyvenimo įgūdžių programa, kurioje yra kelios labai stiprios ir svarbios dalys, tai yra civilinė sauga ir išgyvenimo įgūdžių dalis. Taip pat didiname skaičių valandų, kurios skirtos socialinei-pilietinei veiklai 11–12 klasėse, ir keičiame aprašą. Pasistengsime, kad tos veiklos būtų ne stalų stumdymas

klasėje, o dalyvavimas įvairių nevyriausybinių organizacijų, savanorystės veikloje, Šaulių sąjungoje. Taip pat šią vasarą stovyklos, kurioms jau yra numatytas beveik 1 mln. eurų, vyks pilietiškumo tema.

Kartu su Krašto apsaugos ministerija peržiūrime nacionalinio saugumo ir krašto gynybos dalyką, kuris šiuo metu yra pasirenkamas ir yra tik keliose, tai yra tik apie 50, mokyklose. Siekiame, kad visose mokyklose būtų galimybė pasirinkti nacionalinio saugumo ir krašto gynybos dalyką. Peržiūrime Pilietiškumo pagrindų programą. Taip pat netrukus pateiksime koncepciją dėl regioninių kadetų mokyklų.

Pagrindinis iššūkis yra mokytojų pasirengimas dėstyti, mokyti šių dalykų. Taip pat rudenį bus pradėta (iš tikrųjų negaliu garantuoti, kad tiksliai rudenį, galbūt šiek tiek vėliau) nacionalinė programa, kuri skirta pilietiškumo pagrindams stiprinti, būtent mokytojų parengimui. Taip pat su Krašto apsaugos ministerija labai daug dirbame, kad kuo daugiau mokytojų dalyvautų Krašto apsaugos ministerijos programoje, kuri gerina mokytojų kvalifikaciją nacionalinio saugumo, pilietiškumo srityse. Tokie pagrindiniai darbai. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Mitalas. Ruošiasi L. Girskienė.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Dėkoju Vyriausybei už metų veiklos ataskaitą ir tikrai tikiuosi, kad tie iššūkiai, kurie kamavo ir kamuoja, neužtemdys strateginių reformų ir tų svarbių darbų, kuriuos Vyriausybė yra užsibrėžusi padaryti.

Mano klausimas būtų krašto apsaugos ministrui. Vis dėlto apie ką mes dabar diskutuojame – apie šalies saugumą ir gynybą, jeigu pavyks pasiekti partijų susitarimą dėl saugumo, natūralu, tai bus dar vienas svarbus darbas, politinis darbas, toje srityje apibrėžiantis saugumo ir gynybos, saukime taip, politikos trajektoriją Lietuvoje. Koks yra jūsų požiūris į šauktinių idėją, nes natūralu, kad visuotinis šaukimas, jeigu jis bus įtvirtintas vienais ar kitais metais, ar, kaip siūlė kolegos, nuo 2025 metų visuotinis šaukimas, reikalaus didelių Vyriausybės pastangų prisitaikyti prie to. Man būtų įdomu apie šį darbą išgirsti jūsų, kaip profesionalo, nuomonę. Ačiū.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui. Iš tikrųjų svarbus klausimas, kaip ir partijų susitarimas. Visada norisi, kad partijos tartųsi dėl gairių, tai yra kokia kryptimi judėti, visų partijų požiūriu, turi krašto apsauga. Partijų susitarimo projekte aš dabar matau daug tokių konkrečių dalykų, kurie yra, sakyčiau, jei ne taktinio lygmens, tai daugiau ministerijos lygmens, nėra strateginiai, nes ten kalbama ir apie labai konkrečius pajėgumus, kuriuos reikėtų kurti. Be abejo, visa tai bus daroma. Bet atsakydamas į jūsų klausimą, aš manyčiau, norint visų politinių jėgų suderinto požiūrio į šaukimo idėją, reikia pirmiausia atsakyti sau į klausimą, kur mes vis dėlto dedame akcentą. Ar pagrindinius gynybos iššūkius turi atremti profesionali kariuomenė kartu su šauktiniais, ar mes visą kariuomenę norime padaryti šauktinių kariuomene. Aš manau, čia yra esminis apsisprendimas ir strateginis klausimas, kurį reikėtų išspręsti.

Antras dalykas, žinodami demografinę situaciją, ji čia ne kartą buvo minėta, aš dar kartą kar-toju, natūraliai didindami šauktinių skaičių iki 2027 metų, mes pasieksime tą ribą, tiesiog demografinę ribą, kai bus pašaukti visi, net ir nekeičiant įstatymo. Tiesiog bus tiek šauktinių – 6 tūkst., gal šiek tiek daugiau.

Šiuo atveju, aš manau, tada mes jau turėsime spręsti, kaip išplėsti galbūt tą bazę. Galbūt tada atsiras daugiau kalbų apie visuotinį šaukimą vaikinų ir merginų, galbūt atsisakyti lengvatų, atidedant tarnybą kariuomenėje, o galbūt mes vis dėlto ir dabar, jeigu bus toks partijų bendras sutarimas, galėtume kalbėti apie tam tikrą, na, sakyčiau, modifikuotą šaukimo modelį. Pavyzdžiui, pagal būsimo kario parengimą trumpinti šaukimo laiką. Šveicarijoje yra 4,5 mėnesio, atkreipiu dėmesį, pas mus 9 mėnesiai, kitose šalyse 12 mėnesių, bet kario baziniam parengimui reikia mažiau laiko. Galima svarstyti įvairius modelius, bet klausimas, kaip aš minėjau, strateginis apsisprendimas partijoms ir mano siūlymas būtų tiesiog numatyti kryptį, o ne konkretų modelį.

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia L. Girskienė. Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš noriu kreiptis į aplinkos ministrą. Noriu ištraukti iš stalčiaus 2020 m. gegužės 4 d. Valstybės kontrolės Seimo pavedimu atlikto valstybinio audito „Aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos veiklos efektyvumas ir rezultatyvumas“ ataskaitą. Joje auditoriai

buvo pasisakę dėl aplinkos apsaugos sektoriaus problemų. Buvo nustatyti tokie trūkumai, tai yra tarpinstitucinio bendradarbiavimo nebuvimas, netinkamas duomenų bazių administravimas ir informacijos sklaida, žalos aplinkai nustatymo ir apskaičiavimo trūkumai ir taip toliau.

2021 metais Aplinkos ministerija pradėjo įvairias jai pavaldžių institucijų pertvarkas. Apie jų eigą informacijos iš tiesų Seimo nariams trūksta. Tačiau noriu pastebėti, kad Valstybės kontrolės audito pateiktos rekomendacijos, mano vertinimu, nėra vykdomos. Daugiausia buvo koncentruojamasi į Europos Sąjungos direktyvų vykdymą, klimato kaitos darbotvarkę, tačiau taip pat reikalingi sprendimai mūsų nacionalinėje aplinkos apsaugos sistemoje nėra įgyvendinami. Ministro noriu paklausti: kokie sprendimai buvo priimti įgyvendinant auditorių rekomendacijas?

S. GENTVILAS (LSF). Jeigu Seimo nariams trūksta informacijos, mielai apsilankyčiau Aplinkos apsaugos komiteto klausymuose ir pateikčiau išsamesnę informaciją. Bet, man atrodo, ką valstybė sugebėjo įrodyti pernai metais, tai net ir didžiausių Lietuvos verslo korporacijų nusikaltimus aplinkosaugai, turiu omenyje, akcinę bendrovę KLASCO. Valstybė sugeba juos užregistruoti, laimėti visus teismus ir sustabdyti taršią krovą, apie kurią jūs kažkaip, nežinau, ar sąmoningai, ar nesąmoningai vengdavote kalbėti tol, kol būdavote bendrame sąraše su kai kuriais Klaipėdos uostininkais. Man atrodo, tokio selektyvumo būta Lietuvos aplinkosaugoje, bet šiandien išsiųsta žinia, ypač per pernai metus, kad ar didelis, ar mažas verslo subjektas arba gyventojas turi laikytis aplinkosaugos reikalavimų. Darome skirtį tarp mažareikšmiškų ir reikšmingų pažeidimų, iš tikrųjų daug kitų dalykų padaryta, man atrodo, darbais įrodyta, bet išsamesnes ataskaitas galėtume pateikti Aplinkos apsaugos komitete.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Vyriausybės ataskaitai pateikti numatytas laikas kaip tik jau pasibaigė. Dabar mes turime sutarti, kada diskusija dėl Vyriausybės ataskaitos. Ar tikų gegužės 10 diena? Galime bendru sutarimu fiksuoti? Bus laiko daugiau kaip dvi savaitės frakcijoms ir komitetams susitikti su atskirais ministrais, su premjere ir tada gegužės 10 dieną būtų diskusija. Gerai, taip ir sutariame.

11.32 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-1498 (pateikimas)

Toliau kiti šios dienos darbotvarkės klausimai. Pirmasis iš jų Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-1498. Pranešėja – premjerė I. Šimonytė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Vyriausybė teikia siūlymą – gerbiamojo T. Davulio kandidatūrą į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus, nes anksčiau deleguoto teisėjo V. Valančiaus kadencija pasibaigė 2019 metais ir naujas kandidatas iki šiol nėra pasiūlytas. Šitą kandidatūrą turi pateikti Vyriausybė, gavusi Prezidento pritarimą ir pasikonsultavusi su Seimu. Šiuo metu vyktų pasikonsultavimo su Seimu stadija.

Trumpai galėčiau paminėti, kad atranka buvo vykdoma pagal teisingumo ministro 2018 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 1R-255 patvirtintą Pretendentų į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus atrankos tvarkos aprašą. Šią atranką organizavo Ministro Pirmininko potvarkiu sudaryta darbo grupė. Iš viso savo kandidatūras ar paraiškas dalyvauti atrankoje pateikė aštuoni asmenys. Darbo grupė pagal aprašą vykdė atrankos pokalbius su pretendентаis. Pasibaigus pokalbiams buvo atlikti visų kandidatų individualūs vertinimai ir darbo grupės buvo pateikti įvertinimai kaip tam tikra rekomendacija Vyriausybei, o ji jau atsižvelgdama į Vyriausybės įstatymo 52 straipsnio 3 dalį siūlo konkretų kandidatą į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus.

Vyriausybė siūlo gerbiamą T. Davulį. Jis galbūt apie save galėtų daugiau papasakoti negu kad aš. Nors ir aš galėčiau papasakoti nemažai. Bet tikrai manau, kad pakankamai gerai pažįstamas taip pat ir iš viešo diskurso teisininkas, gerbiamas teisininkų bendruomenės narys. Manome, kad galėtų būti puikus Lietuvos Respublikos kandidatas į šį teismą. Kaip ir minėjau, šitai kandidatūrai yra gautas Respublikos Prezidento pritarimas ir dabar būtų reikalingas taip pat ir Seimo pritarimas, kaip numato procedūra.

Būčiau pasirengusi atsakyti į klausimus, bet galbūt kandidatui irgi būtų galima leisti?

PIRMININKAS. Klausimai kaip tik bus tik kandidatui. Ačiū, jeigu jūs pristatymą baigėte. Kviečiu į tribūną kandidatą.

T. DAVULIS. Gerbiamas pirmininke, gerbiami Seimo nariai, labai malonu būti šioje tribūnoje kaip kandidatui į Europos Sąjungos Bendrąjį Teismą, nes tikiu, kad tokiu būdu realizuosiu savo, ko gero, vieną iš svarbiausių norų, kuris susiformavo jau studijų metais, tai yra prisidėti prie Europos Sąjungos projekto, prie galimybės kurti Europą kaip teisingumo, laisvės erdvę. Todėl norėčiau trumpai atskleisti keletą detalių apie savo asmenį, savo profesinį kelią.

1998 metais baigiau Teisės fakultetą ir pradėjau jame dirbti, buvau pakviestas dėstyti. Tuo metu buvo gautas pasiūlymas išvykti į Vokietiją studijuoti pagal vieną iš Vokietijos fondų paramos sistemų, ir aš pradėjau studijas Freiburgo universitete Vokietijoje. Ten apgyniau magistro laipsnį Europos Sąjungos integracijos tema. 2002 metais apgyniau daktaro disertaciją, taip pat susijusią su Europos Sąjungos integraciniais procesais, ir toliau dirbau universitete.

2002 metais man buvo pasiūlyta užimti prodekano pareigas. Po devynerių metų tapau Teisės fakulteto dekanu, tas pareigas einu ir šiuo metu.

Norėčiau pažymėti, kad mano akademinis darbas ir profesiniai ryšiai buvo labai glaudžiai susiję su Europos Sąjungos teise. Tiek dalyvavimas Europos Sąjungos ekspertų tinklų, net kelių tinklų, veikloje, tiek ir akademinis bendradarbiavimas nulėmė tai, kad Vilniaus universitete yra įkurtos dvi magistro programos (viena – lietuvių, kita – anglų kalba), kuriose gilinamasi į tarptautinės ir Europos Sąjungos teisės dalykus. Tokiu būdu rengiami profesionalai specialistai, padedantys Lietuvai ir kitoms šalims kuo geriau integruotis į Europos Sąjungos teisinę sistemą.

Kaip vieną iš savo, sakyčiau, privalumų vertinčiau taip pat akademių ryšių įvairovę, gebėjimą dirbti tarpkultūrinėje aplinkoje, užsienio kalbų mokėjimą ir, be abejo, tam tikrą akademinę patirtį tyrimų srityje, projektiniame darbe ir panašiai. Taigi galbūt tiek apie save.

Norėčiau dar kartą užtikrinti, kad siekdamas šios kandidatūros, šio įvertinimo aš tikiu, jog galėčiau tinkamai atstovauti Lietuvos Respublikai, prisidėti prie Europos Sąjungos teisinės sistemos vystymo ir gebėti tinkamai atlikti savo pareigas kaip nepriklausomas teisėjas. Dėkui.

PIRMININKAS. Trys Seimo nariai nori jūsų paklausti. Pirmasis – T. Tomilinas. Nėra. Tada V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas pretendentė, iš tikrųjų jūs prisidėjote prie Lietuvos teisinės sistemos vystymo, čia nėra abejonių. Bet štai aš turiu dar vieną klausimą, kuris susijęs su atsakomybe už sunkius nusikaltimus, už korupcinius nusikaltimus. 2014 metais jūs pasirašėte Teisingumo ministerijai raštą, kuriame pasiūlėte keisti Baudžiamojo kodekso 75¹ straipsnį. Panašiu metu vyko teismo procesai V. Uspaskicho byloje. Ir štai mano kolega P. Urbšys, kai buvo priimamas šis įstatymas, diskusijų metu atkreipė dėmesį į tą keičiamą 75 straipsnį, kuris leistų tuo metu ponui V. Uspaskichui išvengti baudžiamosios atsakomybės. Kaip jūs vertinate tą situaciją, ar jūs ją girdėjote ir apskritai kokia būtų jūsų nuomonė, ar normalu atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės žmogų, kuris padarė korupcinį nusikaltimą? Nes po tos pataisos sekė serija išteisinimų, na, ne išteisinimų, o bylų peržiūrėjimo, ir žmonės tiesiog buvo paleidžiami.

T. DAVULIS. Dėkui už klausimą. Turbūt sunku dabar vertinti situaciją, kuri buvo prieš tiek laiko, bet galbūt aš pradėčiau nuo to, kad vakarietiška teisinė tradicija yra pliuralistinė, tai yra teisinių nuomonių įvairovė ir išvadų įvairovė leidžia priimti patį geriausią sprendimą. Todėl šiuo atveju, ko gero, reikėtų sakyti, kad Vilniaus universiteto Teisės fakultetas, kai teikė šią išvadą, ir vertino tuo metu tiek esantį kontekstą, tiek ir pažangiausias teises tradicijas, kurios yra kitose šalyse. Aš nenoriu teigti, kad toks sprendimas yra geriausias to meto sąlygomis, tačiau noriu pasakyti tai, kad akademinė išvada kaip tik skatina teisinę diskusiją ir sudaro galimybes politikams priimti teisingiausią sprendimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Aš, matyt, pratėsiu kolegos V. Bako klausimus, susijusius su korupcinėmis bylomis. Kaip žinote, praėjusiais metais rugpjūčio 28 dieną jūs teikėte išvadą kitoje byloje, susijusioje su korupcija, tiesa, tarp teisėjų. Buvo jūsų išvada Konstituciniam Teismui, joje, aš dabar kaip tik atsivertusi skaičiau, nevienareikšmiškai buvo pasisakyta dėl to, kad Seimas minėtus

teisėjus atleido iš pareigų nepagrįstai, nepasirinkęs to teisinio atleidimo pagrindo, kuris, jūsų nuomone, būtų teisingas.

Kaip žinote, praėjusią savaitę Konstitucinis Teismas pasisakė šiuo klausimu ir labai aiškiai pasakė, kad tas teisėtas pagrindas buvo pasirinktas ir teisėjai konstituciškai yra atleisti teisingai, o ne pagrįstai.

Kaip jūs pakomentuotumėte tą savo išvadą, nes iš tikrųjų ją skaitant, na, neatrodo, kaip jūs kolegai atsakėte, kaip tam tikra sąžininga diskusija, ji yra ganėtinai vienakryptė.

Ir kitas klausimas: kaip čia taip sutampa, kad jūsų išvados Darbo partijos byloje, dabar vėl V. Bavėjano ir E. Laužiko byloje, o jūs pats esate darbo teisės specialistas?

T. DAVULIS. Dėkui už klausimą. Na, aš noriu pasakyti, kad Teisės fakulteto išvados yra rengiamos specialistų, kurie labiausiai yra susiję su nagrinėjama tema ir gali pateikti tiek plačiausią, tiek ir giliausią situacijos įvertinimą. Kai kalbame apie konkrečias išvadas, aš iš tiesų noriu pasakyti, kad tomis išvadomis nesiekama pakeisti arba pakreipti sprendimų priėmėjų valią, tiesiog pateikiami argumentai, kaip vienas arba kitas klausimas galėtų būti išspręstas teisingiau, labiau atsižvelgiant į teisinio reguliavimo kontekstą, taip pat siekiamus tikslus.

Aš tiesiog negalėčiau vertinti atskirų šios konkrečios išvados argumentų, nes teisinis diskursas vyko, diskursas buvo gana, sakyčiau, aktyvus, buvo labai skirtingų nuomonių ir, ko gero, niekas kitas kaip tiktai Konstitucinis Teismas ir gali balsuodamas slaptame kambaryje pasisakyti dėl vieno arba kito sprendimo, kuris yra geriausias Lietuvai ir labiausiai atitinkantis Konstituciją.

PIRMININKAS. Ačiū, daugiau užsirašiusių klausti nėra. Galite, gerbiamas kandidate, sėstis į savo vietą. Dabar tiesiog žinoma procedūra, kandidatas susitiks su frakcijomis. Skirsime papildomus komitetus dabar nelaukdami balsavimo pertraukos, nes po pateikimo dėl kandidatūros nebalsuojame. Pagrindinis būtų Europos reikalų komitetas, papildomas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti balandžio 28 dieną. Galime, manau, dėl to kartu sutarti, priimame bendru sutarimu.

Kitas projektas. Kadangi dėl kito Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo projekto yra nemažai pasiūlymų, mes jį keliamo į tą laiką prieš balsavimo pertrauką.

11.45 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2) (priėmimas)

Imame kitą 1-5 klausimą – Visuomenės informavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Pranešėjas – Seimo narys, komiteto pirmininkas V. Juozapaitis. Aš iš karto pasakau, kol pranešėjas ateina, čia buvo mano pasiūlymas. Aš jį po diskusijų komitete atsiimu, todėl nereikia komentuoti. O Teisės departamento pastabų nebuvo. Tiesą sakant, pirmininkui čia nėra ką veikti. Belieka...

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Aš vis tiek ateisiu ir pasisveikinsiu.

PIRMININKAS. Prašom.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Ačiū už nesuteiktą žodį.

PIRMININKAS. Pastraipsniui taip pat nebūtina priimti, jeigu nėra pasiūlymų. Viskas keliamas į balsavimo laiką, nes, matau, nėra nė vieno Seimo nario, užsirašiusio kalbėti dėl motyvų.

11.46 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2) (priėmimas)

Kitas projektas, tiksliau, paketas – Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453 (pirmiausia šis projektas) ir sujungtas su projektu Nr. XIVP-1456. Priėmimas. Pranešėjas būtų Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas. Dabar žiūrėsime, ar jam šiuo atveju yra ką veikti tribūnoje. Taip pat pirmininkui čia nėra ką veikti, nes Teisės departamento pastabų ir pasiūlymų nėra.

Motyvai. Dėl motyvų užsirašiusių ši kartą yra. Pirmasis už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Išties svarbus įstatymo projektas. Tačiau man neramu, kad mes žvelgiame labai paviršutiniškai. Kodėl mes taip žvelgiame? Latvijos parlamentas visai neseniai, 2018 metais, priėmė sprendimą išviešinti visus KGB bendradarbius. Ir nieko neatsitiko. Sąrašuose buvo pavišinta daug įtakingų Latvijos politikų. Tačiau Lietuvoje svarstant šį klausimą prieš metus kažkaip... Teisės departamentas, Teisės ir teisėtvarkos komitetas, ypač dešinioji pusė, tai yra konservatoriai, visą laiką žlugdydavo šiuos projektus, nesvarbu, ar jie valdžioje, ar opozicijoje, tačiau kažkokia baimė juos kausto. Penkiakampę raudoną žvaigždę reikia uždrausti, bet su KGB bendradarbiavusių asmenų sąrašus reikia įslaptinti šimtmečiui. Čia kalbame apie 75 metus, bet dar nuo nepriklausomybės pridėjus tris dešimtmečius matome, kad tai būtų didžiausia valstybės paslaptis. Tai neva neatitinka visų konstitucinių įsipareigojimų asmeniui.

Gerbiamieji, neveidmainiukite, pasižiūrėkite į veidrodį teikdami tuos įstatymus. Tikrai pasisakau – reikia drausti tą Z raidę. Galbūt kai kas nešios po apatiniais marškinėliais išsitatuiravę tą Z raidę, greičiausiai nešios tie, kurie susiję su tais buvusiais KGB bendradarbiais.

PIRMININKAS. K. Masiulis taip pat už.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamas kolega A. Skardžius šiaip ne visai kalbėjo apie objektą, bet gerai, kad dar nepakalbėjo apie tai, koks blogas suskystintųjų dujų terminalas. Bent jau tuo galiu pasidžiaugti.

Aš manau, kad toks įstatymas labai reikalingas, gerai, kad jis yra priimamas. Baudos čia yra numatytos tik piniginės ir ne tokios labai stiprios, tačiau reikėtų vis dėlto bausti asmenis, kurie demonstruoja nacistinius, komunistinius simbolius ar garbina totalitarizmą (demokratinėje valstybėje tai yra nepriimtini dalykai ir taip reikia elgtis), ar kokius nors J. Stalino ar A. Hitlerio portretus nešiojasi. Tokių dalykų iki šiol Lietuvoje pasitaikydavo ir pasitaikydavo tiek iš komunistinio režimo mėgėjų, tiek iš ultranacionalistų. Tikrai tai reikia daryti. Dabar poreikis, kad tai būtų ribojama, ypač sustiprėjo dėl karo Ukrainoje, kai atsirado nauji simboliai, kurie irgi yra nacistiniai ir propaguojantys karą. Gal čia reikėjo dar įterpti žodelius „nacistiniai, komunistiniai simboliai ir propaguojantys karą“. Na, matyt, tą įstatymą reikės dar daug kartų keisti, pildyti, tačiau tikrai jis labai reikalingas ir savalaikis.

PIRMININKAS. Paskutinė už pasisako M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju už suteiktą žodį. Aš trumpai. Šio įstatymo pataisos ne tik reikalingos, bet yra visiškai būtinos mūsų nacionaliniam saugumui, jeigu mes norime išvengti tokio likimo kaip Ukrainos ir prevenciškai veikti, nes Rusijos propaganda tikrai nesnaudžia ir ieško visokių kelių pas mus kiršinti žmones, keisti mąstymą, realybę. Kaip mes matome, ji yra jau pakeista Rusijos piliečių galvose. Todėl tikrai visus kviečiu palaikyti vieningai šias be galo reikalingas įstatymo pataisas.

PIRMININKAS. Ačiū. Balsuosime nustatytu laiku.

11.52 val.

Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1454(2) (priėmimas)

Kitas projektas iš šio paketo – Susirinkimų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Čia nei pasiūlymų, nei pastabų neturime. Dėl motyvų. Dėl motyvų vėl... Ar dar kartą Kęstutis kalbės? Nebekalbės? S. Tumėnas – už.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolegas kviečiu pritarti šitam įstatymo projektui. Noriu priminti, kad pats metas priimti šią pataisą, nes daug kas keičiasi ir reikia papildyti įstatymus. Aš noriu priminti, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė mūsų pateiktą pasiūlymą ir atsižvelgė į siūlymus, tačiau neatsižvelgė į vieną, kuris visiškai kitaip skamba po JAV prezidento Dž. Baideno pasisakymo. Mes buvome įrašę, kad reikia įrašyti ne tik karo propagandą, karo kurstymą, bet ir genocido nusikaltimus. Šitie genocido nusikaltimai buvo išbraukti iš mūsų pataisos, bet dabar pasaulio didieji ir JAV prezidentas jau ne vieną kartą kalbėdamas paminėjo, kad vyksta ir genocidas, genocido nusikaltimai. Kviečiu pritarti šitam projektui, kad jis užkirstų kelią nepamatuotiems įvairiems išsišokėliams mūsų valstybėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai baigti. Balsuosime nustatytu laiku.

11.54 val.

Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1301(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1257(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2) (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-7 klausimas, keturi projektai – Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas ir, kaip minėjau, dar trys lydimieji. Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio komiteto atstovą gerbiamą A. Čeponą. Kviečiu į tribūną.

A. ČEPONONIS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mieli kolegos. Biudžeto ir finansų komitetas kaip pagrindinis apsvaistė minėtus klausimus ir visiems klausimams pritarė bendru sutarimu. Atskirųjų nuomonių iš komiteto narių negauta.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Dėl motyvų taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

11.55 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2)ES, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1323(2)ES, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1324(2)ES, Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1325(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1326(2)ES, Biomediciniųjų tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24¹, 24² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1327(2)ES (*svarstymas*)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2) ir keletas lydimųjų. Iš viso šeši projektai. Svarstymo stadija. Išklausysime pagrindinio Sveikatos reikalų komiteto atstovę J. Sejonienę.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Sveikatos reikalų komitetas įstatymo projektą ir jūsų minėtus lydimuosius svarstė balandžio 13 dieną. Dėl kelių projektų gauta Teisės departamento pastabų, dėl pagrindinio projekto taip pat. Projektas redaguotas remiantis jomis ir koreguotam įstatymo projektui komiteto nariai pritarė vienbalsiai.

Taip pat ir dėl lydimųjų projektų buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Sveikatos reikalų komiteto redakcinio pobūdžio pataisų. Įstatymų projektai koreguoti remiantis tomis pataisomis ir joms visoms komitetas pritarė vienbalsiai.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vieno iš projektų – Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto pagrindinis buvo Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Kviečiu komiteto pirmininką S. Šedbarą pateikti išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Projektas buvo labai nedidelis, patikslinta tik keletas sąvokų: „platinimas“ pakeistas į „tiekimą“, tai, matyt, reglamento vertimo dalykai. Komitetas svarstė balandžio 13 dieną ir visų šešių dalyvavusiųjų balsais už buvo pritarė šiam projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Žiūrime: diskutuoti nėra užsirašiusių, dėl motyvų taip pat nėra užsirašiusių. Pertrauka dėl šio projekto iki balsavimo numatytu laiku.

11.57 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2). Svarstymas. Pranešėja P. Kuzmickienė pateiks pagrindinio Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Kviesime J. Sejonienę, nes P. Kuzmickienės nematome salėje.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Įstatymo projektą komitetas svarstė balandžio 13 dieną. Gauta redakcinio pobūdžio Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų. Komitetas joms pritarė. Taip pat gauta Nacionalinės sveikatos tarybos nuomonė, į ją atsižvelgta, Seimo Sveikatos reikalų komiteto irgi redakcinio pobūdžio pastabų, į jas atsižvelgta. Pakoreguotam įstatymo projektui komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už – A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, pagal dabartinį teisinį reglamentavimą medicininių mirties liudijimą išduoda asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Taip pat tokio liudijimo nuorašas išduodamas per Elektroninę sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinę sistemą. Kitaip sakant, darbas dubliuojamas, tuo apsunkinamas sveikatos priežiūros įstaigų darbas. Tokiu atveju jis tikrai nėra būtinas. Kaip nurodoma aiškinamajame rašte, išrašydamos mirties liudijimus sveikatos priežiūros įstaigos patiria papildomų finansinių išlaidų, kurių tikrai galima išvengti.

Įstatymo projektu siūloma atsisakyti medicininiame mirties liudijime esančios informacijos dubliavimo, sumažinant administracinę naštą, darbo sąnaudas ir finansines išlaidas. Ačiū už racionalią ir praktišką iniciatyvą. Balsuosiu už.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau niekas neužsirašė šiuo klausimu.

Šiek tiek lenkiamo laiką, galėtume apsvarstyti rezervinius klausimus, bet nematome E. Pupinio. Galbūt iš galo imsime ką nors.

12.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2) (priėmimas)

Tarkime, formalus Seimo nutarimas, 2-6 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2). A. Žukauskas turėtų būti pranešėjas, bet nelabai turbūt turės ką pranešti, nes pasiūlymų nėra ir pastabų iš Teisės departamento nėra. Šis projektas taip pat keliauja į numatytą balsuoti laiką. Dėl motyvų, jei yra užsirašusių. Nėra. Kol kas keliame jį į balsavimo laiką.

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – dar vienas nutarimo „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektas Nr. XIVP-1017(2). Priėmimas. Pranešėjas turėtų būti E. Gentvilas, bet vėlgi jokių pastabų ir pasiūlymų nėra. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti, tai keliame į balsavimo intervalą.

Ką čia dar iš tų mažiau diskusijų keliančių projektų galėtume paimti, kad būtų pranešėjai ir... Kaip tik man beieškant atsirado salėje E. Pupinis, jis iš eilės du rezervinius klausimus...

12.02 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1509 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Pirmiausia rezervinį 1 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektą Nr. XIVP-1509 pateiks.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kaip ir minėjote, Peticijų komisija svarstė E. Jasaičio peticiją... „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektą Nr. XIVP-1509, registruotą Seimo sekretoriате. Peticijų komisija E. Jasaičio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų balandžio 13 dienos posėdyje ir priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktus pasiūlymus papildyti Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymą nuostatomis dėl valstybės informacinių išteklių (informacinių sistemų ir registrų) teikiamų viešųjų elektroninių paslaugų prieinamumo užtikrinimo ir pritaikymo neįgaliesiems, o techninius standartus, teisinius, organizacinius ir kitus reikalavimus pavesti nustatyti Vyriausybei ar kitai įgaliotai institucijai įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose.

Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgdama į Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Informacinės visuomenės plėtros komiteto nuomonę ir manydama, kad šiuo metu galiojančiame Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme jau yra įtvirtintas vienas iš pagrindinių valstybės informacinių išteklių kūrimo ir tvarkymo principų – prieinamumo, juo turi vadovautis visos institucijos, kurdamos ir tvarkydamos valstybės informacinius išteklius. Subjektams, kurie teikia elektronines viešąsias ir administracines paslaugas, yra numatyta prievolė užtikrinti, kad teikiamos elektroninės viešosios ir administracinės paslaugos būtų prieinamos įvairioms tikslinėms grupėms, įskaitant ir neįgalius asmenis. Taip pat teisės aktuose nustatytos prieinamumo principo įgyvendinimą detalizuojančios priemonės, tai yra kaip turi būti kuriami, testuojami ir vertinami neįgaliesiems pritaikyti valstybės informaciniai ištekliai, numatytas ir minėtų nuostatų įgyvendinimo kontrolės mechanizmas.

Pažymėtina ir tai, kad vadovaujantis Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 6 straipsnio 2 dalimi yra paskirta už valstybės informacinių išteklių funkcijų suderinamumą, kūrimą, tvarkymą ir plėtrą atsakinga institucija – Informacinės visuomenės plėtros komitetas. Taip pat galima teigti, kad problemos dėl elektroninių paslaugų prieinamumo neįgaliesiems užtikrinimo ir šių problemų priežastys atsakingai institucijai yra žinomos ir yra numatytos priemonės šioms problemoms spręsti. Tai būtų ir 2001–2030 metų plėtros programos valdytojo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos neįgaliesiems tinkamos aplinkos visose gyvenimo srityse plėtros programoje suplanuotų pažangos priemonių įgyvendinimas ir Informacinės visuomenės plėtros komiteto vykdoma veikla, pavyzdžiui, tokia kaip valstybės institucijų informavimas, institucijų interneto svetainių ir portalų tyrimai, prieinamumas, klaidų nustatymas ir kita. Tai didina prieinamumo problematikos žinomumą tarp valstybės institucijų ir jų atsakingų specialistų, administruojančių ir prižiūrinčių interneto svetaines. Prašome į tai atsižvelgti ir pritarti komiteto išvadai atmesti E. Jasaičio peticiją.

PIRMININKAS. Kol kas niekas neužsirašė klausti. Tikiuosi, po pateikimo galime bendrai pritarti išvadai ir atitinkamam nutarimui. Pritariame. Svarstymo stadija. Nėra pageidaujančių kalbėti. Taip pat pritariame. Priėmimas. Ar yra norinčių pasisakyti dėl motyvų? Nėra. Ačiū pranešėjui. Balsuosime nustatytu laiku.

12.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1510 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Dabar kitas jūsų nutarimo projektas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1510. Peticijų komisija E. Jasaičio peticiją iš esmės išnagrinėjo šių metų balandžio 13 dieną, posėdyje priėmė sprendimą atmesti šioje peticijoje pateiktą pasiūlymą papildyti Darbo kodekso 123 straipsnio 1 dalį ir Sausio 13-ajai – Lais-

vės gynėjų dienos suteikti švenčių, nedarbo dienos statusą. Noriu priminti, kad tokio įstatymo panašus projektas buvo nagrinėtas, tačiau kaip ir Seimas, taip ir Peticijų komisija šį sprendimą priėmė įvertinusi ilgametės susiformavusias tradicijas: visos tą dieną dirbančios institucijos, ugdymo įstaigos gyvą atmintį puoselėja tą dieną uždegdamos languose prisiminimo žvakutes, vyksta įvairūs renginiai, minėjimai, tų dienų skaudūs įvykiai prisimenami mokyklose, universitetuose. Todėl prašome atsižvelgti ir pritarti komisijos išvadai, kad ir šį kartą įstatymo pakeitimui nebūtų pritarta ir nepritarta E. Jasaičio peticijai.

PIRMININKAS. Niekas neklausia. Pritariame po pateikimo. Svarstymas. Nėra. Pritariame po svarstymo. Priėmimas. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime nustatytu laiku.

12.08 val.

Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1336(2) (svarstymas)

Ar yra Užsienio reikalų komiteto atstovų, nes dabar galėtume imti 2-1 klausimą – įstatymo dėl (čia visų valstybių nevardinsiu) sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo projektą Nr. XIVP-1336(2). Pagrindinis Užsienio reikalų komitetas apsvairstė šį projektą ir išklaussysime jo išvadą.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Irgi pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskusija. V. Rakutis pageidavo diskutuoti. Nėra. Žinoma, mes čia gal šiek tiek piktnaudžiaujame keitinėdami darbotvarkę. Kai Seimo narys užsirašo diskutuoti konkrečiu laiku ir šiuo metu jis gali būti kitus darbus suplanavęs, tai čia yra tam tikra problema. Na, bet jau ką darysi. Balsuosime dargi. Motyvai. A. Vinkus užsirašė kalbėti už. Prašau.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamas pirmininke, manau, kad klausimas dėl kiliūčių panaikinimo automatiškai palyginamoms kvalifikacijoms ir laipsniams pripažinti Europos aukštojo mokslo erdvės šalyse yra labai teisingas. Šiandien siūloma ratifikuoti, kaip ir parašyta, Belgijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos, Liuksemburgo ir Nyderlandų sutartį dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo. Minėtame rašte išsamiai apibūdinama, kaip buvo ruošiamasi spręsti šį klausimą, kokios atliktos procedūros ir kaip buvo derinama su atitinkamomis sutartyje dalyvaujančiomis šalimis. Pateikta informacija mane įtikino, kad klausimas visiškai parengtas ir aš, kaip Užsienio reikalų komiteto narys, palaikau ir pritariu.

PIRMININKAS. Dėkui. Suprantama, toliau tas klausimas keliauja į balsavimo laikotarpį.

12.10 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875(2) (svarstymas)

Galbūt tada mes galime apsvairstyti popietinės darbotvarkės 2-3 klausimą – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-875(2). Matau, kad pagrindinio komiteto pirmininkas K. Starkevičius yra vietoje, tai pasakys, ką dėl tų motociklininkų baudų komitetas galiausiai nusprendė. Taip, Administracinių nusižengimų kodekso pataisos.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, komiteto yra nuomonė, kad jos būtų tokios pat kaip ir dėl kitų transporto priemonių. Šis sprendimas buvo priimtas vienbalsiai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū. Ar bus užsirašiusių dalyvauti diskusijoje?

Dėl motyvų užsirašė kalbėti už A. Petrošius. Ačiū.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Iš esmės džiaugiuosi, kad vis dėlto klausimas buvo persvarstytas pakeitus komitetą ir buvo rastas sutarimas, kaip jau girdėjome, bendru sutarimu. Iš esmės taisome nesusipratimą teisėkūroje ir situaciją, kai esame vieninteliai Europoje, kai už to paties lygio pažeidimą yra taikomos skirtingos drausminės nuobaudos. Labai džiaugiuosi, kad šiandien šita klaida yra ištaisyta ir kad motociklų vairuotojai lygiomis galimybėmis kartu su

automobilių vairuotojais, nes tai yra tie patys automobilių vairuotojai, įprastai turintys tą pačią patirtį, bus baudžiami vienodai. Dėkoju komitetui už persvarstymą ir pakeistą sprendimą.

PIRMININKAS. Ir būtų kalbėjęs už M. Skritulskas, projekto autorius, bet jo šiuo metu salėje nematome. Balsuosime nustatytu laiku. Aš bijau, kad mes iki pietų spėsime apsvarstyti visus projektus. Bandau dar kažką rinktis, bet žiūriu, kad čia jau tiek ir beliko, nebėra iš ko rinktis.

12.12 val.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3), Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52(3), Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-53(3), Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55(3), Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(3) (*svarstymas*)

Tada iš eilės darbotvarkės 2-2 klausimų paketas – Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3) ir dar trys, atsiprašau, daugiau, dar šeši lydimieji. Pagrindinis komitetas dėl visų šių projektų buvo Ekonomikos komitetas. Pirmiausia išklausome jo išvadas.

Kviečiu K. Starkevičių dėl visų projektų.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dėl Lietuvos Respublikos žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-50(2) komitetas yra pritaręs bendru sutarimu.

Įstatymo Nr. I-446 tam tikrų straipsnių pakeitimas. Taip pat komitetas yra pritaręs bendru sutarimu.

Įstatymo Nr. I-1034 tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52. Taip pat komitetas yra pritaręs bendru sutarimu.

Dar vienas iš to paties paketo – tai Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimas. Taip pat komitetas yra pritaręs bendru sutarimu.

Dar vienas – tai Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(2). Komitetas taip pat yra pritaręs bendru sutarimu.

Ir Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55. Komitetas taip pat yra pritaręs bendru sutarimu.

Taip pat Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(2). Taip pat pritaręs bendru sutarimu. Ir dar vienas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Čia jau kitas, mes jį jau apsvarstėme.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip. Gerai.

PIRMININKAS. Visos išvados paminėtos. Ačiū pranešėjui. Dabar papildomo komiteto išvadų klausysime. Pirmiausia Kaimo reikalų komiteto išvada dėl dviejų projektų, jas pateiks J. Gučas.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, 2021 m. gruodžio 22 d. ir šių metų kovo 16 dieną svarstė tris įstatymų projektus ir nusprendė pritarti iniciatorių pateiktiems įstatymų projektams ir komiteto išvadoms. Taip pat pasiūlė pagrindiniam Ekonomikos komitetui patobulinti įstatymų projektus pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus ir Kaimo reikalų komiteto pasiūlymus. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Pagrindinis komitetas pasiūlymams pritarė ir pagal juos patobulinimo įstatymų projektus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl vieno projekto, tai yra Statybos įstatymo, pataisų buvo reikalinga Aplinkos komiteto išvada. Ją pateiks komiteto atstovas A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiami kolegos, Statybos įstatymo Nr. I-1240 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas buvo svarstytas Aplinkos apsaugos komitete kovo 16 dieną ir buvo pritarta pateiktam įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Mums lieka išklausti Biudžeto ir finansų komiteto, kaip papildomo komiteto, išvadas. Jos teikiamos dėl visų paketo projektų. Kviečiu į tribūną komiteto atstovą V. Mitalą.

V. MITALAS (LF). Komitetas svarstė įstatymų projektų paketą ir nusprendė iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir lydimiesiems projektams ir siūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pateiktas pastabas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų yra užsirašęs kalbėti A. Kupčinskas. Jo salėje nematome. Diskutuoti niekas nebuvo užsirašęs. Balsuosime nustatytą laiką.

12.19 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2), Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2) (svarstymas)

Paeiliui. Darbotvarkės 2-4.1 ir 2-4.2 klausimai – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas ir lydimasis. Pranešėjas svarstymo stadijoje būtų J. Urbanavičius. Aplinkos komiteto išvada dėl abiejų projektų.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Seimo Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą ir pritarta iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, pritarta bendru sutarimu abiem projektams taip pat.

PIRMININKAS. Gerbiamas Justinai, kadangi jūs ir komisijos išvadas dėl tų projektų turite pateikti, iš karto ir pateikite.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Energetikos komisija taip pat svarstė pateiktą įstatymo projektą. Taip pat pritarrėme bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir Ekonomikos komiteto išvadą – K. Starkevičius.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ekonomikos komitetas taip pat pritarrė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti nėra užsirašiusių. Tuoj žiūrėsime dėl motyvų. Taip pat nėra. Balsuosime numatytu laiku.

12.20 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4² straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-5.1, 2-5.2, 2-5.3 klausimai – Atliekų tvarkymo įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2) ir kiti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimai. Vienas paketas. Svarstymo stadija. Pranešėjas – pagrindinio komiteto atstovas J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Aplinkos apsaugos komitete taip pat svarstėme šiuos įstatymų projektus. Sprendimas – pritarti Atliekų tvarkymo įstatymo pakeitimams. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Papildomo komiteto išvada. Čia yra Biudžeto ir finansų komitetas dėl visų projektų kaip papildomas. Kviečiu M. Majauską. Jeigu jo nėra, galbūt kas nors iš kolegų pavaduos. Kas iš Biudžeto ir finansų komiteto? V. Mitalas galbūt galėtų pateikti Biudžeto ir finansų komiteto išvadą?

V. MITALAS (LF). Biudžeto ir finansų komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė Atliekų tvarkymo įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Nusprendė pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pateiktas pastabas. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Diskusija. Joje dalyvauti užsirašė Seimo narys K. Adomaitis. Kviečiu į tribūną.

K. ADOMAITIS (LF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, šis klausimas, paviršutiniškai žiūrint, iš tiesų yra gana aiškus, mes tiesiog keičiame Konstitucijos neatitinkančius reguliavimus. Tačiau atliekų deginimo jėgainių klausimas yra kur kas platesnis, turi daug daugiau neatsakytų dalykų, juos mes visus turėtume įvertinti, priimdami šiuos pakeitimus, ir pagalvoti, ar mes vis dėlto neturėtume išplėsti to klausimo. Aš turiu penkis klausimus, juos noriu užduoti čia viešai ir apie juos pradėti diskutuoti. Pirmas dalykas, šiuo metu atliekų...

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos Valkiūnai, Algirdai Butkevičiaus ir kiti, prašome nesikalbėti tarpusavyje, išklausykime diskusijos dalyvius.

K. ADOMAITIS (LF). Pirmas klausimas. Šiuo metu atliekų deginimo jėgainių pajėgumai yra maždaug 50 % visų Lietuvos atliekų. Jos nori šiuo metu, nors buvo pastatytos mažesniems pajėgumams, visos išsiplėsti, ypač Vilniaus ir Kauno atliekų jėgainės. Išsiplėtusios galės deginti ir visus 60 % Lietuvos atliekų. Tai niekaip nesiderina su tuo, kokius tikslus mes keliamo dėl perdirbimo.

Antras dalykas. Mes tikėjomės, kad, pastatę atliekų jėgaines Vilniuje ir Kaune, galėsime sušauptyti šilumos kainą gyventojams. Šiuo metu matome, nesant atitinkamo reguliavimo, atliekų jėgainės tiesiog prisitaiko prie biokuro kainų, jos padaro simbolinę nuolaidą nuo to, už kiek mums parduoda šilumą biokuras, bet tik simbolinę nuolaidą. Pagal jų kaštų struktūrą, pagal jų sąnaudų struktūrą, pagal tai, kad jos uždirba iš atliekų deginimo, ne vien tik iš šilumos, ta nuolaida galėtų būti ženklesnė ir vis dėlto kompensuoti gyventojams už tai, kad jie sutiko, kad šalia jų miestų atsirastų atliekų deginimas.

Trečias dalykas. Nors šiuo metu vyksta darbai, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prie to dirba ir ruošiasi, bet nėra sureguliuoti atliekų deginimo įkainiai. Šiuo metu atliekų deginimo jėgainės priderina savo įkainius prie sąvartynų įkainių. Nuo kitų metų mes įvedame didžiulius sąvartynų mokesčius, bet vis dar neturime aiškumo, kaip bus sureguliuoti atliekų deginimo įkainiai. Jeigu ten nebus gerų sprendimų, nebus paskaičiuotos aiškos sąnaudos, atliekų deginimo kainos prisiderins prie sąvartynų kainų. Tai nebus pigesnis atliekų deginimo būdas.

Ketvirtas klausimas. Mes turime tokią paradoksalią situaciją, kad trys atliekų jėgainės priklauso dviem savininkams, tai yra „Gren Lietuvai“ ir „Ignitis grupei“. Viena turi Vilniuje, kita turi Klaipėdoje ir jos per pusę valdo Kauno atliekų deginimo jėgainę. Kaip mes galime garantuoti, kad šioms įmonėms nėra jokių paskatų kažkaip tarpusavyje derinti atliekų deginimo įkainių? Taip, jos teigia, kad pasirašo konfidencialumo išipareigojimus ir panašiai, bet akivaizdu, kad situacija nėra... aš bent jau dėl jos nesijaučiu ramus.

Penktas dalykas dėl taršos rodiklių. Kodėl mes šiuo metu turime modernias technologijas, kurios leidžia parodyti, koks yra duotuoju momentu išmetamų teršalų lygis? Taip, jeigu mes žiūrime vidurkius, ką mums rodo atliekų deginimo jėgainės, teršalų deginimo lygiai neviršijo leistinų rodiklių. Bet yra jėgainių stabdymas, yra jėgainių paleidimas, yra kokie nors sukčiaujantys atliekų tiekėjai, kurie gali įmaišyti tarp savo atliekų kažkokių pavojingų atliekų, tad šuoliai tikrai yra įmanomi tarp tų išmetamų teršalų lygio. Kodėl mums nepateikus atvirai visuomenei realiu laiku, koks yra šiuo metu teršalų lygis iš atliekų jėgainių kaminų? Atliekų degintojai turi jausti spaudimą iš visuomenės ir padaryti viską, kas įmanoma, kad teršimas teršalais nebūtų viršijamas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Pažiūrėsime, ar yra užsirašiusių dėl motyvų. Yra. A. Skardžius pasisako prieš. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš matau, kad ir už yra, tai paprastai pirma pasisako už, po to – prieš. Mano pasisakymas prieš susijęs su tuo, kad atliekų deginimo įmonės nebėra valstybinės reikšmės objektai. Kai reikia visus konkurentus išstumdyti ir atidaryti kelią, tarkime, „Fortumui“ (Kauno atvejis) – pastumia visus, ateina valstybinės reikšmės įmonė, tarkime, „Ignitis“, visus pastumia, pasiima partnerių, atiduoda 50 % „Fortumui“ – tada reikėjo. Taip pat ir Vilniuje buvo ketinama daryti, bet kažkodėl atidėta jau įgyvendinus projektą pasiimti strateginį partnerį.

Bet mane labiausiai liūdina tai, kad iki šiol nėra sertifikuotas kietasis atgautasis kuras, tas vadinamasis KAK'as. Yra investuojamos didžiulės lėšos, rūšiuojama, MBA (mechaninio biologinio apdorojimo) objektai veikia, išleistas milijardas europinių lėšų tiems objektams įgyvendinti, mums, visiems atliekų turėtojams, kainuoja tokie dalykai ir staiga, sakykime, vėl turime mokėti vartų mokestį. Atliekų deginimas nėra atliekų tvarkymas.

Dar matau, kad iš įstatymo išbraukiamos komunalinės atliekos, lieka energinę vertę turinčios atliekos. Tai atliekų objektai, kurie buvo steigiami kaip nenutrūkstama ir nuosekli grandinė atliekų tvarkymo sistemoje, išleisti ir europiniai pinigai jiems, tampa savarankiškais objektais, gaminančiais energiją. Čia yra didžiausia bėda – pasinaudota, po to numesta ir kentės vartotojai, tvarkantys atliekas. Jiems kals per kišenę labai labai stipriai tokie dalykai.

PIRMININKAS. Už kalba K. Mažeika.

K. MAŽEIKAS (DFVL). Ačiū, pirmininke. Tikrai galvojau, ar už, ar prieš kalbėti. Turbūt yra motyvų ir ten, ir ten. Turbūt vienintelis už motyvas yra tai, kad svarbu, kad pagaliau įstatyme atsiranda, kad atliekos bus deginamos po rūšiavimo, nes iki šiol tas srautas buvo, nors kalbama, teoriškai kalbama ir teoriškai vykdoma, kai kuriose savivaldybėse turint žaliuosius koridorius atliekos buvo vežamos net nerūšiuotos. Bent jau toks geras žingsnis.

Tačiau tikrai abejonių ir susirūpinimą kelia tai, kad išbraukiama gyvenamoji teritorija. Iš tiesų esmė gyventojams tokia, kad anksčiau tose teritorijose buvo padidintas monitoringas, žmonės tikrai galėjo jaustis saugesni žinodami, kas išmetama iš tų kaminų ir kas jų teritorijose nusėda. Šiuo atveju, manau, yra tam tikra grėsmė, kad tose teritorijose nebus vykdomas padidintas monitoringas.

Kitas dalykas, kad iš principo toks elgesys su valstybinės reikšmės projektais, ką ir kolegos sako, manau, yra tiesiog grįžimas prie to, kad esant reikalui panaikinami konkurentai, sudaromos šiltnamio sąlygos, įgyvendinamas projektas, o vėliau paliekama rinkai ir gyventi visiems taip, kaip iki šiolei. Manau, taip neturėtų būti. Iš tiesų tam tikrų klausimų turėtų būti ir tie atsakymai, manau, reikalingi šioje salėje. Todėl ta diskusija iki priėmimo tikrai turėtų vykti. Ačiū.

PIRMININKAS. Kadangi dviejų projektų paketas, tai dar po vieną galime leisti pasisakyti. V. Ažuolas – prieš.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Ne veltui atliekų verslas yra prilyginamas narkotikų prekybai. Jeigu Lietuva būtų nuėjusi kitu keliu, o ne lobistiniu keliu, tas naudinga atliekų degintojams, tai šandien Akmenės cemento gamykla degintų atliekas, būtų daug mažiau problemų ir cemento gamykla mokėtų už tas atliekas pinigus. Pavyzdys šalia yra Latvija, taip pat cemento gamykla ir tos atliekos ten deginamos seniai. Šiuo atveju, kai cemento gamyklai reikia sudeginti 100 tūkst. tonų anglies, nes nėra kitos kuro rūšies, dabar ta anglis tuoj pat bus uždrausta ir gamyklą galėsime uždaryti. Bet visi sprendimai buvo priimami Aplinkos ministerijoje.

Kaip toliau dirba Aplinkos ministerija? Pavyzdys. Šiaulių RATC'as dalį atliekų privalomai pagal ministro įsakymą turi vežti į Klaipėdos „Fortumą“, kad „Fortumas“ iš to galėtų gaminti sau pinigus. Tą kainą už nuvežimą, „Fortumui“ mokesčių turi sumokėti visi žmonės. Tai toks mūsų atliekų verslas.

Vadinasi, atliekų verslas ir jų deginimas priklauso tik nuo politikų noro. Kai cemento gamykla galės deginti atliekas, tada pas mus atliekų tvarkymas bus pigesnis. Bet, kad ir kaip būtų, toliau dirbama atliekų verslui ir jų degintojams, kad jų pelnas būtų tik didesnis. Aš pasisakau prieš.

PIRMININKAS. S. Gentvilas pasisakys už projektus.

S. GENTVILAS (LSF). Paklauskęs kolegų norėčiau keletą neigiamų mitų paneigti.

Visų pirma atliekų deginimo jėgainės yra ypatingi objektai, jos turi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, tiek jos atlieka monitoringą, tiek valstybinės laboratorijos atlieka monitoringą. Šitas įstatymas nedaro jokios įtakos taršos parametrų. Kokie jie buvo išduoti prieš pradėdant veiklą, tokie jie yra ir šiandien. Valstybinis statusas ar ne valstybinis statusas tam nedaro įtakos.

Antras mitas, kad Aplinkos ministerija kažkaip stabdo „Akmenės cementą“. Netiesa. „Akmenės cementas“ iki kitų metų vasaros bus įdiegęs naujas deginimo linijas, galės pakeisti anglį kietuoju atgautuoju kuru ir iš esmės tą 120 tūkst. tonų anglies, kurią per metus sudegina, daugiausia jos buvo importuojama iš Rusijos, pakeis sertifikuotu atgautu iš atliekų kuru. Beje, Aplinkos

kos ministerija net keletą milijonų eurų paramos yra davusi „Akmenės cementui“ šiam prisitaikymui.

Prašau negąsdinti taip, kaip buvo gąsdinama prieš trejus metus priimant antikonstitucinius įstatymus. Gerbiamas A. Butkevičius tada (matau, stoja prie mikrofono) padarė didelį įdirbį, kad šitos jėgainės atsirastų. Jos labai reikalingos Lietuvai. Pasižiūrėkite į Rygą: Ryga šiandien yra perpildyta šiukšlių, neturi nė vienos atliekų deginimo jėgainės ir žiūri, kaip susitvarkyti su perpildytais sąvartynais.

Lietuva iš esmės yra pavyzdys, ji susitvarkė optimaliai pagal savo atliekų kiekį atliekų deginimo jėgaines. Netrukus, po metų, dvejų, atliekų jau nebebus tiek, koks yra šiandien jėgainių poreikis. Prieisime prie kitų klausimų. Bet iš tikrųjų kviečiu palaikyti projektus, nes jie yra iš esmės inicijuoti Konstitucinio Teismo nutarimu ir taisomi po Konstitucinio Teismo nutarimo.

PIRMININKAS. A. Butkevičius dėl vedimo tvarkos.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gal daugiau replika tiems Seimo nariams, kurie visiškai tikriausiai nesigilino į tų projektų, kurie buvo pristatyti Europos Komisijai ir įvertinti teigiamai, esmę. Toliau yra vykdomas monitoringas ir galiu pasakyti, kad visos tos gairės, kurios buvo numatytos, yra beveik visiškai įgyvendinamos ir projektiniai pajėgumai irgi yra išnaudojami. Aš manau, kad kai kuriems Seimo nariams tikriausiai patiko tas laikotarpis, kai šilumos gamybos savikaina Vilniaus mieste ir Kauno mieste buvo 5 centai už kilovatvalandę, o parduodavo už 17 arba 20. O kai atsirado dvi jėgainės, tie korupciniai dalykai išnyko. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, matau, kad vis dėlto ne dėl vedimo tvarkos kalbama. (*Balsai salėje*) P. Gražulis...

P. GRAŽULIS (LRF). Taip, aš dėl vedimo tvarkos. Frakcijos vardu prašau, kad būtų gautas antikorupcinis įvertinimas.

PIRMININKAS. Po balsavimo dėl šių projektų galėsite siūlyti. Dabar ne ta stadija. Visi pasisakė. Balsuosime nustatyti laiku ir tas laikas jau atėjo.

12.36 val.

Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo Nr. IX-2160 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2) (priėmimas)

Dabar pagal darbotvarkę 1-4 klausimas – Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1490(2). Kviečiu į tribūną K. Starkevičių. Svarstysime iš eilės pasiūlymus. Projekto struktūra sudėtinga dėl straipsnių numeracijos. Yra keletas pradinių straipsnių, po to nauja redakcija, po to 5 straipsnis dar kartą dėl įgyvendinimo, bet bandysime susitarti. Žiūrime pagal tekstą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gal pirmiausia papildomus, kurie buvo šiandien svarstomi, nereikia jų pristatyti? Kuriuos šiandien mes svarstėme.

PIRMININKAS. Ne, iš eilės mes eisime pastraipsniui, nes priėmimo stadija.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Gera.

PIRMININKAS. Aš vardinsiu straipsnius ir prašysiu atitinkamai jūsų komentaro ar iniciatorių pasisakymų.

Dėl 1, 2, 3 straipsnių pasiūlymų... Atsiprašau, dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė iš dalies.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKAS. Galbūt trumpas komentaras.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Iš tikrųjų mes pritarėme iš dalies. Sutiksliname, kad laikinojo administratoriaus minimali civilinės atsakomybės privalomojo draudimo suma yra 300 tūkst. eurų vienam draudiminiam įvykiui ir 1 mln. eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus. Dėl draudžiamųjų įvykių išmokėjus draudimo išmoką ir sumažėjus minimaliai draudimo sumai laikinasis administratorius privalo per visą mėnesį apsidrausti civiline atsakomybe, kad būtų atkurta privalomoji minimali draudimo suma. Čia dabar jau yra suderinta su Finansų ministerija ir banku.

PIRMININKAS. Gerai. Komitetas patikslino redakciją pagal departamento pastabą. Pritariame. Balsuoti čia nereikia.

Toliau dėl 13 dalies yra paties K. Starkevičiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Taip. Čia yra daugiau techninio pobūdžio ir komitete nekilo jokių ginčų dėl jo.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, galime turbūt sutarti, kad būtų 29 Seimo nariai, palaikantys pasiūlymą? Ar galime pasiūlymui pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių, pritariame bendru sutarimu.

Toliau yra Seimo narės G. Skaistės pasiūlymas. Pirmiausia žodis autorei. Autorės nėra. Tai komitetas pakomentuos.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Aš galiu pakomentuoti. Čia iš tikrųjų ministrė siūlo, kad informacija būtų pateikta... dėl informacijos pateikimo ministerijai. Mes esame pritarę, nes informacijos niekada nebus per mažai, kad būtų galima priimti sprendimus.

PIRMININKAS. Fiksuojame, kad yra 29 palaikantys Seimo nariai, ir ar galime bendru sutarimu šitam pasiūlymui pritarti? Pritariame. Daugiau dėl šio 3 straipsnio pasiūlymų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti 3 straipsniui? Pritariame bendru sutarimu, nematau prieštaraujančių.

Toliau 4 straipsnis. Jau yra galiojančio įstatymo pakeitimo straipsnis. Vis dėlto jau jį nagrinėjime pagal naujai dėstomo įstatymo straipsnius. Dėl 1, 2, 3, 4 pasiūlymų nėra. Dėl 5 straipsnio yra Seimo nario A. Gedvilo pasiūlymas. Prašom autorių pristatyti.

A. GEDVILAS (*DPF*). Gerbiami kolegos, pasiūlymo argumentas yra trumpas ir konkretus. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 84 straipsnio 1 punktą pagrindinius užsienio politikos klausimus sprendžia ir kartu su Vyriausybe užsienio politiką vykdo Lietuvos Respublikos Prezidentas. Logiška, kad tarptautinės sankcijos yra tiesiogiai susijusios su mūsų šalies užsienio politika, todėl svarbiausi su Lietuvos Respublikos pozicija tarptautinių sankcijų atžvilgiu susiję klausimai turi būti sprendžiami su Respublikos Prezidento žinia. Mano teikiamu pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad sklandus ir nuoseklus koordinavimosi procesas sankcijų kontekste vykėtų ne tik Vyriausybės ir ministerijų institucijų mastu, bet ir su Respublikos Prezidento institucija. Taip pat pasiūlymu siūlau integruoti ir Prezidento instituciją Užsienio reikalų ministerijai nusprendus riboti diplomatinis santykius ar nusprendus taikyti kitas politinio ir diplomatinio poveikio priemones. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Komiteto išvada dėl šio pasiūlymo.

K. STARKEVIČIUS (*TS-LKDF*). Komitetas nepritarė, mano, kad šis pasiūlymas yra perteklinis, nes nuo Lietuvos įstojimo į Europos Sąjungą tarptautinės sankcijos yra įgyvendinamos Europos Sąjungos reglamentais ir Europos Sąjungos Tarybos sprendimais. Pasiūlymų dėl Europos Sąjungos teisės aktų nagrinėjimo, Lietuvos pasiūlymų teikimo pagrindai yra numatyti Lietuvos Respublikos konstituciniame akte „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“. Jame numatytas Vyriausybės vadovaujamas vaidmuo šioje srityje ir taip pat Seimo parlamentinė kontrolė. Procedūrinė pozicija – Europos Sąjungos klausimai detalai reglamentuojami Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Vyriausybės. Čia iš tikrųjų jau ekonominių sankcijų įgyvendinimo dalis, todėl Seimo nario kolegos A. Gedvilo pasiūlymas yra perteklinis.

PIRMININKAS. Fiksuojame, kad būtų 29 palaikantys. Taupome laiką. Dabar motyvai. A. Skardžius kalba už.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Išties pasisakau už, joks čia neperteklinis reikalavimas. Užsienio politiką formuoja Lietuvos Respublikos Prezidentas, o kad šokinėja užsienio reikalų ministras, žaisdamas savo politinius žaidimus, na, tiesiog turbūt gal neturi tiek patirties žmogus, galbūt jaunatviškas tas amžius, bet Lietuvai nuo to geriau nėra. Todėl tikrai šis žingsnis ir šis pasiūlymas yra labai vietoje, nėra perteklinis. Pasisakau už. Taikos niekada nebūtų per daug, net ir tarp valdžios institucijų.

PIRMININKAS. E. Gentvilas – prieš.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kolega A. Gedvilas, teikdamas šitą pasiūlymą, pats pasakė – Konstitucijoje parašyta, kitur parašyta. Kur parašyta, ten ir bus laikomasi. Tikrai būkite ramūs, kolegos,

niekas čia nežada nušalinti Prezidento, bet nebūtinai kiekviename įstatyme ar kiekviename straipsnyje kartoti tas pačias nuostatas.

Kitas dalykas tai, ką pasakė komiteto vardu K. Starkevičius. Tai yra ekonominės sankcijos, ekonominių sankcijų mechanizmas yra aprašytas visos Europos Sąjungos lygiu. Lietuvoje už ekonominių sankcijų mechanizmo realizavimą yra atsakinga Vyriausybė. Aš tiesiog noriu prisiminti praėjusių metų gruodžio 8 dieną, kai buvo neįvestos ekonominės sankcijos dėl Baltarusijos „Belaruskalij“ produkcijos. Visi kalė prie kryžiaus ir jūs, opozicija, kalėte prie kryžiaus Vyriausybę, kodėl ir toliau važiuoja baltarusiškos trąšos. Ir niekas nekalėte prie kryžiaus Prezidento. Tai ar jūs norite, gerbiamas Aidai Gedvilai, dabar įkišti Prezidentą, kad dėl ekonominių sankcijų Prezidentas dabar imtųsi? Va, ministras M. Skuodis pasižiūrėjo, ir akivaizdu, kad tai yra Vyriausybės funkcija, kurią ne visada pavykdavo įgyvendinti. Čia kalbu apie tą vieną konkretų atvejį. Tai nekiški-me Prezidentui kojos, kai jis pats to neprašo.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl šio A. Gedvilo pasiūlymo.

Už balsavo 63, prieš – 57, susilaikė 11. Pasiūlymui nepritarta.

Dabar dėl viso 5 straipsnio, kadangi dėl jo buvo pasiūlymų. Balsuojame už visą straipsnį.

Balsavo 131 Seimo narys: už – 90, prieš – 2, susilaikė 39. 5 straipsniui pritarta.

Dėl 6 ir 7 straipsnių pasiūlymų nebuvo, atskirai dėl jų balsuoti nereikia.

8 straipsnis. Pirmiausia čia yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė iš dalies. Prašau trumpo komentaro.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kaip aš minėjau pradžioje, čia dėl administratoriaus civilinės atsakomybės, kad iš tikrųjų yra 300 tūkst., vienam draudžiamajam įvykiui 300 tūkst., ir jeigu daugiau negu vienas, yra 1 mln. Mes patiksliname, nes, kai buvo pateiktas šis įstatymo projektas, tada šių Lietuvos banko ir Finansų ministerijos siūlymų dar nebuvo. Dabar jie yra suderinti, todėl buvo iš dalies.

PIRMININKAS. Gerai, priimame pagal komiteto redakciją.

Taip pat K. Starkevičiaus pasiūlymas dėl šio straipsnio.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Kaip ir minėjau, čia yra techninio pobūdžio pataisos. Galiu pakomentuoti, bet...

PIRMININKAS. Taip, čia kartojasi tie dalykai. Ar galime K. Starkevičius pasiūlymui pritarti bendru sutarimu? Galime, pritariame. Tikiuosi, kad galime pritarti ir visam 8 straipsniui? Pritariame. Dėl 9 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, pritarė.

PIRMININKAS. Priimame 9 straipsnį šios redakcijos, suformuluotos komiteto pagal Teisės departamento pastabą.

Dėl 10 straipsnio pasiūlymų nebuvo, balsuoti nereikia.

Dėl 11 straipsnio buvo Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ją priimame.

Ir Seimo nario A. Gedvilo pasiūlymas, jis yra atsikartojančio turinio. Ar taupant laiką...

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Pasikartoja.

PIRMININKAS. ...pasisakysite dėl jo, ar kitaip? Jūsų valia siūlyti, žinoma. Prašom pristatyti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia tas pats pasikartoja.

A. GEDVILAS (DPF). Tas pats dėl pristatymo, turbūt nėra ką pristatyti, tiesiog siūlau balsuoti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Jau balsavome, vis tiek jau jis pasikartoja.

PIRMININKAS. Autorius gali reikalauti dar kartą balsuoti, nes kitas pasiūlymas. Kad nebūtų ginčų, pasisakančių... prašyčiau gal nebeagituoti. E. Gentvilas vis dėlto nori. Prašom.

E. GENTVILAS (LSF). Štai, gerbiamieji, ką aš ir sakiau. Kas yra parašyta įstatymuose ar konstituciniame akte, nebūtina kiekviename kito įstatymo straipsnyje rašyti, tuo labiau kad čia yra kitas atvejis. Ačiū.

PIRMININKAS. Komiteto nuomonė trumpai buvo pasakyta. Nepritarta. Dabar balsuojame dėl A. Gedvilo pasiūlymo dėl šio straipsnio

Už – 64, prieš – 57, susilaikė 11. Labai panašus balsavimo rezultatas, nepritarta.

Toliau buvo Teisės departamento pastaba dėl 7 dalies. Komitetas pritarė. Pritariame. Komitetas suformulavo tam tikrą pasiūlymą. Dabar dėl viso 11 straipsnio balsuojame, ar pritariame šiam straipsniui. Kadangi buvo pasiūlymų, turime atskirai balsuoti.

Balsavo 130: už – 97, prieš nėra, susilaikė 33. Straipsniui pritarta.

12 straipsnis. Čia yra Teisės departamento pastaba. Komitetas pritarė. Yra tam tikras patikslinimas. Pritariame. 13 straipsnis. Čia jokių pastabų ir pasiūlymų nėra, atskirai balsuoti nereikia. 5 straipsnis jau pagal pirminę numeraciją. Taip pat jokių pasiūlymų nėra, atskirai balsuoti nereikia. Ačiū pranešėjui.

Dabar dėl motyvų dėl viso projekto Ž. Pavilionis kalba už.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš tik norėjau pasidžiaugti, kad Vyriausybė šį sankcijų įstatymą taip pakeitė, sutvarkė. Mūsų kova už demokratiją Rytuose bus susijusi daugiausia būtent su sankcijomis, į kurias dabar jau bus imtasi žiūrėti labai labai rimtai. Taigi džiaugiuosi ir tikiuosi, kad visi balsuos teigiamai.

PIRMININKAS. A. Gedvilas pasisako prieš.

A. GEDVILAS (DPF). Aš atsiimu.

PIRMININKAS. Gerai. Galbūt kolegos, kurie čia užsirašė net keli kalbėti už, sutiktų taip pat nebekalbėti? Aš žiūriu į K. Masiulį. Sutinka. V. Fiodorovą? Sutinka. J. Džiugelis?

J. DŽIUGELIS (TS-LKDF). Sutinku.

PIRMININKAS. Sutinka, gerai. Ir E. Zingeris taip pat sutinka nebeagituoti, tad balsuojame dėl Ekonominių ir kitų tarptautinių sankcijų įgyvendinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1490(2).

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 131 Seimo narys: už – 126, prieš – 2, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.55 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 28, 48, 50 ir 52 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau likęs tik balsavimas. Visuomenės informavimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1463(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 130 Seimo narių: už – 127, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.56 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1453(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-6.1 klausimas. Sujungti du projektai. Administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 124, prieš – 1, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.56 val.

Susirinkimų įstatymo Nr. I-317 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1454(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis – Susirinkimų įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 124, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.57 val.

Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1301(2), Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1257(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2), Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar yra paketas. Svarstymo stadija. Kolektyvinio investavimo subjektų ir taip toliau. Darbotvarkės 1-7 klausimas. Iš viso keturi projektai. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 131 Seimo narys: už – 130, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo paketui pritarta.

12.58 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2)ES, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1323(2)ES, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1324(2)ES, Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1325(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1326(2)ES, Biomedicininį tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24¹, 24² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1327(2)ES (*svarstymo tęsinys*)

Kitas paketas, jį sudaro šeši projektai. Prasideda Sveikatos sistemos įstatymu, eurointegraciniu projektu, ir lydimieji. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Girdžiu pritarimą, taupome laiką, pritariame po svarstymo bendru sutarimu.

12.58 val.

Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo Nr. VIII-157 4, 13, 14 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1371(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo pataisos. Gal taip pat galime bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

12.59 val.

Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1336(2) (*svarstymo tęsinys*)

Einame į popietinę darbotvarkę. Darbotvarkės 2-1 klausimas – įstatymo dėl kai kurių šalių (nevardiju) sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo projektas Nr. XIVP-1336(2). Svarstymo stadija. Galime bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

12.59 val.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3), Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3), Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52(3), Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-53(3), Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3), Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55(3), Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(3) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-2 klausimas. Dėl šio paketo taip pat gana vieningai visi pasisakė. Iš viso septyni projektai. Pirmasis – Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3). Girdžiu atskirus pasakymus, kad balsuojame, tai balsuojame. Taip, yra pavienių balsų. Balsuojame. Tokiu atveju balsuojame.

Balsavo 129: už – 123, prieš – 1, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

A. Strelčiūnas.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš norėjau, kad dėl 1-6.1 klausimo mano balsas būtų už. Aš ne-tyčia paspaudžiau.

PIRMININKAS. Gerai. Dėl protokolo patiksliname.

13.01 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875(2) (*svarstymo tęsinys*)

Toliau motociklininkų bausmių švelninimo įstatymo projektas. (*Balsai salėje*) Gerai, normalizavimo. (*Balsai salėje*) Gal bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Niekas nereikalauja balsuoti, tai pritariame bendru sutarimu. Pasakau projekto numerį dėl protokolo, kad nekiltų neaiškumų, buvo darbotvarkės 2-3 klausimas – projektas Nr. XIVP-875(2).

13.01 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2), Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2) (*svarstymo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-4 klausimų paketą apsvairstėme. Du projektai: Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio ir atitinkamo papildymo projektas ir lydimasis. Po svarstymo gali-
me bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Gerai, pritariame bendru sutarimu. Negirdžiu reika-
laujančių balsuoti.

Prašom, L. L. Andrikienė per šoninį...

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Tikrai dėl posėdžio protokolo. Klausimų...

PIRMININKAS. Garsiau pasistenkite į mikrofoną.

L. L. ANDRIKIENĖ (*TS-LKDF*). Dėl posėdžio protokolo. Klausimas 1-6.2. (*Triukšmas salėje*) Dėl posėdžio protokolo – dėl klausimo 1-6.2 mano balsas yra už. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, fiksuojame atitinkamai koreguodami balsavimą.

13.02 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1250(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1571 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1251(2), Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 4, 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4² straipsniu įstatymo Nr. XIV-488 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1252(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar darbotvarkės 2-5 klausimas – Atliekų tvarkymo įstatymo trys projektai. Čia buvo įvairių pasisakymų, tai aš nekviečiu bendru sutarimu pritarti. Balsuojame, ar pritariame šiam paketui po svarstymo.

Balsavo 125: už – 94, prieš – 2, susilaikė 29. Po svarstymo šiam paketui pritarta.

P. Gražulis prašė antikorupcinio vertinimo. Tai balsuojame, ar pritariame, kad būtų prašoma antikorupcinio vertinimo. (*Balsai salėje*)

Balsavo 127: už – 67, prieš – 37, susilaikė 23. Pasiūlymui pritarta. Turbūt prašysime, kad anti-korupcinį vertinimą STT padarytų. (*Balsai salėje*)

13.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 10 d. nutarimo Nr. XIII-499 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIVP-1332(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-6 klausimas – dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos mokslo tarybos nuostatų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios. Projektas Nr. XIVP-1332(2). Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 120: už – 120. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2) (*priėmimo tęsinys*)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – kitas nutarimo projektas. Tai Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimo Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1017(2). Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 127: už – 111, prieš nėra, susilaikė 16. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.06 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1509 (*priėmimo tęsinys*)

Ir dvi peticijos. Pirmiausia rezervinis 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1509. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Už – 114, prieš – 3, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

13.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas Nr. XIVP-1510 (priėmimo tęsinys)

Rezervinis 2 klausimas – dar vienas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisijos išvados dėl Ernesto Jasaičio peticijos“ projektas. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 119: už – 107, prieš nėra, susilaikė 12. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Dabar, gerbiami kolegos, jeigu mes draugiškai sutartume, kad kokioms 10 minučių pratęsiame posėdį ir balsavimo intervalą, tai pajėgtume visus likusius popietinius klausimus apsvarstyti. (*Balsai salėje*) Prašom, L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Aš noriu paprašyti. Jei kitą kartą būtų tokia situacija, kad neturi valdantieji projektų, tai mielai opozicijos projektus prašytume svarstyti, kadangi jau susirinkome. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tų projektų yra, bet mes formuodami darbotvarkes turime nustatyti laikus. Jeigu yra diskusija, kažkiek laiko turime planuoti diskusijai, o jeigu niekas nekalba, yra kaip yra. (*Balsai salėje*) Gerai, aš matau pritarimą padirbėti dar 10 minučių. Greitai bėgame per projektus.

13.09 val.

Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170¹ ir 170² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-871(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – įstatymo projektas Nr. XIVP-871. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. A. Širinskienė. Ruošiasi T. V. Raskevičius, Žmogaus teisių komiteto išvada. (*Triukšmas salėje*)

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Žmogaus teisių komiteto išvada. T. V. Raskevičius. (*Balsai salėje*) Ar nėra T. V. Raskevičiaus? Kas gali pateikti Žmogaus teisių komiteto išvadą? Ar yra šio komiteto narių? Prašom. A. Valinskas.

A. VALINSKAS (*TS-LKDF*). Žmogaus teisių komitetas svarstė ir pritarė bendru sutarimu. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, aš suprantu entuziazmą, kad mes taip greitai baigsime, bet prašom tylos, kad bent išvadas išgirstume. Diskutuoti niekas neužsirašė, dėl motyvų taip pat. Ar po svarstymo bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje*) Pritariame bendru sutarimu.

13.10 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 15⁵ straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-182(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Seimo statuto 15⁵ straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-182(2). Svarstymas. Pranešėjas – S. Šedbaras, Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Komiteto išvada.

S. ŠEDBARAS (*TS-LKDF*). Kolegos, šio projekto esmė yra kompensacijos, išeitinės išmokos mokėjimas buvusiam Seimo nariui, jeigu jis vėl tampa Seimo nariu arba pradeda dirbti pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintų teisinių santykių pagrindu. Tokį projektą komitetas svarstė šių metų balandžio 13 dieną. Visų šešių dalyvavusių balsais už jam buvo pritarta.

PIRMININKAS. Čia yra pasisakančių dėl motyvų? A. Petrošius pasisako prieš.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, išigilinau aš į šį projektą ir vis dėlto galvoju, kad jo svarstymas yra per ankstyvas. Teko bendrauti tikrai su daug kolegų ir matau, kad to bendro sutarimo nėra, o dėl tokių klausimų norėtusi turėti platesnį sutarimą.

Vis dėlto kalbame apie teisėtus lūkesčius, tai yra apie šios kadencijos Seimo narius, kurie pradėjo eiti savo pareigas, ir tai yra darbo sąlygų keitimas. Žinoma, kad yra kelių tai situacijai išspręsti, pavyzdžiui, išgaliojimas nuo kitos kadencijos, kad mes to teisėtų lūkesčių principo nepažeistume, bet kelia klausimų ir kiti aspektai.

Jeigu šiandien galėčiau suprasti situaciją ir neteisingumą tų momentų, kai buvęs Seimo narys, po kokio nors trumpo periodo gavęs išeitinę išmoką, pradeda eiti Seimo nario pareigas, galbūt galėčiau suprasti ir momentą, kai eina dirbti į valstybės tarnybą. Šiandien mes diskutuojame apie įsidarbinimą pagal bet kokią sutartį. Na, kalbame apie valstybės tarnybos lankstinimą ir priartinimą prie privačių santykių, prie privataus verslo ir diskutuojame, kaip tą valstybės tarnybą padaryti lankstesnę. Šiandien mes kalbame apie valstybės tarnybos vieną iš aspektų. Manau, kad tai nieko bendro su tuo lankstumu neturi.

Šiandien negaliu balsuoti už šį sprendimą ir raginu kolegas to nedaryti. Matyt, reikėtų tobulinti, atsižvelgti į tam tikras pastabas ir galbūt ieškoti platesnio sutarimo, kuris labiau atspindėtų visų parlamento narių valią.

PIRMININKAS. Už – E. Gentvilas. Nėra. Tokiu atveju L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų reikia palaikyti šį projektą. Taigi mes nesame išskirtiniai, mes esame lygiai tokie pat valstybės tarnautojai, galbūt tik mūsų statusas šioks toks skirtingas. Bet jeigu vieniems yra taikomas vienas įstatymas, kodėl neturi būti taikomas ir mums toks pats įstatymas. Ir teisingai, jeigu įsidarbinai, tai tokiu atveju išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos. Aš tikrai pritariu šiam projektui ir palaikau šį projektą.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai išsakyti. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 45, prieš – 2, susilaikė 54. Projektui nepritarta. Ką toliau darome? (*Balsai salėje*) Kokie siūlymai? Galima grąžinti tam pačiam komitetui, galima atmesti, galima kitą komitetą, galima iniciatoriams. Galbūt trys mygtukai, trys variantai ir mes išspręsimė. Dabar dėmesio, kad nesusipainiotumėte balsuodami! Pirmasis mygtukas „už“, arba „pliusas“ – grąžinti projektą pagrindiniam komitetui. Toliau, antrasis variantas – grąžinti iniciatoriams projektą, tai „susilaikymas“. Ir „minusas“ – atmesti projektą, pats griežčiausias. Balsuojame.

Daugiausia balsų surinko pirmasis variantas – grąžinti pagrindiniam komitetui – 49. Kitas variantas – 47. Susilaikė 14. Atmesti buvo mažiausiai.

Kolegos, taupykite laiką. Taupykite laiką, replikoms nesuteikiu...

13.16 val.

Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2) (svarstymas)

2-11 klausimas – Dokumentų ir archyvų įstatymo Nr. I-1115 2, 3, 5, 8, 10, 15, 16, 20 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1228(2). Pagrindinio komiteto išvadą pristato K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Sveiki, mieli kolegos. Pagrindinis Kultūros komitetas apsvaistė Dokumentų ir archyvų įstatymo keletą straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Ten buvo dvi Teisės departamento pastabos. Vienai iš jų buvo pritarta, kitai nepritarta, tačiau visam įstatymo projektui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Užsirašiusių dėl motyvų nėra. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Pritariame bendru sutarimu.

13.17 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492 (pateikimas)

Ir paskutinis projektas, 2-12 klausimas – Transporto veiklos pagrindų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1492. Kviečiu ministrą M. Skuodį trumpai pateikti.

M. SKUODIS. Labai ačiū. Labai trumpai. Siūlome nustatyti, kad visos pirmą kartą Lietuvoje registruojamos viešojo transporto priemonės, kurios veža keleivius keliais arba vidaus vandeni-
mis, privalomai būtų pritaikytos neįgaliesiems ir kitiems riboto judumo asmenims. Šiandien turi-
me tokią situaciją, kad tik trečdalis viešojo transporto priemonių yra pritaikytos ir pusėje savival-
dybių nėra nė vienos priemonės. Atsižvelgdami į tai, kad Vyriausybė planuoja dideles investicijas
į viešojo transporto atnaujinimą iš įvairių šaltinių ir faktiškai galėsime turbūt trečdalį viešojo tran-
sporto parko pakeisti, mes siūlome, kad būtų nustatyti vienodi reikalavimai visoje Lietuvoje ir
kai jau nauja būtų perkama, būtų nuperkama tinkama transporto priemonė. Prašyčiau pritarti po
pateikimo.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, norėčiau pa-
klausti, o ką daryti su likusiais autobusais, kurie nėra pritaikyti. Gal irgi reikėtų pasiūlyti kokių
nors programų, pagal kurias būtų galima pritaikyti būtent neįgaliesiems tuos senuosius autobu-
sus? Ačiū.

M. SKUODIS. Taip, tai yra vienas iš svarstytinų pasiūlymų ir tikrai sutinku, kad būtų verta jį
svarstyti. Kiek žinau, yra buvusi tokia programa. Ji nepasiteisino dėl daugelio priežasčių. Tai mes
įvertinsime ir grįšime prie to klausimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėkui, ministre. Viskas. Daugiau klausiančių nėra. M. Ošmianskie-
nė – už. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju. Aš labai trumpai. Labai laukta ir reikalinga įstatymo patai-
sa. Tikiuosi, kad Seimas vienbalsiai palaikys. Susisieikimo paslaugos...

PIRMININKAS. Negirdėti, kalbėkite per mikrofoną.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Susisieikimo paslaugos tikrai yra viena opiausių ir labiausiai prie
socialinės atskirties prisidedančių sričių. Tai dar kartą dėkui. Labai reikalingas įstatymo projektas.

PIRMININKAS. Tik vienas gali kalbėti už. Atsiprašau A. Stončaičio. Balsuojame, ar pritaria-
me po pateikimo.

Už – 108, prieš nėra, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Aš galvoju, gal kaip papildomą skir-
kime Socialinių reikalų ir darbo komitetą, nes tai yra vis dėlto ta projekto kryptis. Svarstyti siūlo-
ma gegužės 12 dieną. Sutariame dėl to? Gerai. Projektus baigėme.

13.20 val.

Seimo narių pareiškimai

Pagal mūsų darbotvarkę dar yra Seimo narių pareiškimai. (*Triukšmas salėje*) Matau, kad Vy-
riausybės pateikta ataskaita taip visus įkvėpė, kad ir pakilumas jaučiasi, ir greitai baigėme viską,
bet išklauskime dar trijų pranešimų.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Na, iš tikrųjų Vyriausybės ataskaita savo-
tiškai įkvėpė, kaip jūs sakote. Kaip tik reflektuodamas į vieną iš ataskaitos sričių, būtent ataskai-
tos dalį apie tai, kas buvo nuveikta sveikatos priežiūros srityje, ir norėčiau trumpai pasisakyti.

Ataskaitoje yra skambiai kalbama apie tai, kad Vyriausybė parengė strateginius dokumen-
tus, sprendimus dėl sveikatos sistemos pertvarkos. Na, skambiai yra pasigirta dėl greitosios me-
dicinos pagalbos, dėl Klaipėdos ligoninių. Tik toks paradoksas, kad tuos sprendimus priėmė ne
Vyriausybė, o parlamentas. Nežinau, kam tą reikėjo rašyti į Vyriausybės ataskaitą.

Tai, kas iš tiesų ateityje bus susiję su Vyriausybės darbais, mane labai neramina, konkrečiai
labai neramina vienas iš planuojamų darbų, tai yra pirminės ir antrinės sveikatos priežiūros sri-
čių sujungimas, noras sujungti šitas dvi sritis. Kad suprastumėte, kodėl, mano manymu, tai abso-
liučiai ydinga ir grįžimas į sovietmetį, trumpai ir paaiškinsiu, kodėl taip yra.

Pirminės sveikatos priežiūros srities, šeimos gydytojo tikslas yra padaryti viską ir kokybiš-
kai, kad žmogui nereikėtų gultis į ligoninę. Ir tam yra skiriamos lėšos, kad šeimos gydytojo dar-
bas nepriklausytų nuo paciento guldymo į ligoninę, tiksliau, kaip geras darbas yra vertinama tai,

jeigu pacientas, jo liga nesikomplicuoja ir jam nereikia gulti į gydymo įstaigą. Už tai šeimos gydytojas gauna vadinamąjį apmokėjimą už galvą ir gali sau ramiai planuoti darbus. Gi ligoninės uždarbis yra susijęs jau visiškai su kitu rezultatu. Ten yra žiūrima, ar infrastruktūra nestovi tuščia be reikalo, tai yra ar ligoninės lova yra gerai išnaudojama, užguldyta per metus, ir apmokėjimas gaunamas būtent už išgydytus pacientus.

Dabar, kai ministerija siūlo šitas dvi sritis sujungti ne tik funkciškai, bet ir struktūriškai, tai kyla klausimas, ko vis dėlto ministerija siekia. Ar ji siekia, kaip sakoma, gerinti paslaugų kokybę, mažinti išvengiamų hospitalizacijų skaičių, ar vis dėlto siekia tokių sunkiai suprantamų tikslų, skambiai paslepiant juos po vadinamaisiais sveikatos vadybos tam tikrais tikslais.

Iš tiesų manau, kad tai yra ypač ydingi siūlymai ir sprendimai, nes dar praėjusioje kadencijoje šeimos gydytojo norma buvo specialiai plečiama. Turbūt prisimenate, kad praėjusioje kadencijoje buvo išplėsta ir šeimos gydytojo komanda, įtraukiant ten tokius specialistus kaip socialiniai darbuotojai, psichologai, gyvensenos medicinos specialistai, kineziterapeutai. Ką reiktų dabar daryti Vyriausybei? Ne kažką junginėti su ligoninėmis, o didinti pirminės sveikatos priežiūros finansavimą, didinti vadinamąjį mokestį už vieną žmogų, kad šeimos medicina galėtų įgyvendinti šituos tikslus ir kad galėtų pasisamdyti žmonių į savo komandą.

Sujungimas su ligonine reikš abiejų skandinimą, nes ligoninei, kurioje nebus pacientų, teks duoti pinigų iš šeimos gydytojų komandos. O jeigu šeimos gydytojas nenorės nukentėti, tos bendros įstaigos vadovas ryte per penkiaminutę kaip gerais sovietiniais laikais pasakys, kad šitas skyrius dar yra neužguldytas, ir žmogelis, atėjęs pas šeimos gydytoją, išgirs pasakymą: žmogau, tau yra problema tokia ir tokia, manau, tau geriausiai ją būtų išspręsti atsigulus į ligoninę pasityrinėti, pasilašinti ir panašiai. Taip bus švaistomos sveikatos sistemos lėšos, dirbtinai didinama hospitalizacija ir nuo to sveikatos priežiūros kokybė tikrai negerės.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau pareiškimą perskaitys V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šiandien išklausi Vyriausybės ataskaitą iš karto asocijuojasi vienas posakis: meluoja, net neraudonuoja, kurio ministro bepaklausytum. Pritariu ir Aurelijaus pasakymui, kas vyksta sveikatos srityje, galiu pasakyti tik tiek, kad Sveikatos apsaugos ministerija yra blogiausia ministerija šioje Vyriausybėje pagal ES lėšų panaudojimą. O žiūrint išvis į ES lėšų panaudojimą, pernai Vyriausybė galėjo panaudoti vien RRF'o lėšų beveik 1 mlrd. eurų. Panauodojo apie 150 mln. Pasirodo, kaip gerai dirba Vyriausybė.

Tada pasiklausėme, kaip ministrai atsakinėjo į užduotus Seimo narių klausimus. Turbūt geriausi atsakymai buvo energetikos ministro – jis raitėsi kaip žaltys nežinodamas, ką dar naujo sumeluoti dėl elektros kainos. Tą melą kartoja kiekvieną kartą. Pasirodo, kad 23 centai už kilovata yra pigiau negu 17, ką dabar žmonės moka. Ir tai bus su valstybės šimtamilijoninėmis kompensacijomis.

Tada melas, kad Europos Sąjunga liepė prievarta žmones įstumti į elektros rinkos liberalizavimą – taip pat melas – Europos Sąjunga nieko neliepė. Europos Sąjunga liepia tikrai sudaryti galimybę pasirinkti, bet ir tai turbūt neįtikina.

Žiūrime kitas sritis. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Ministrė pasakojo, kaip ji puikiai įgyvendins įtraukųjį ugdymą. Taip pat melas. Įtraukiajam ugdymui įgyvendinti reikia mažiausiai 500 mln., apie 0,5 mlrd. Žada skirti 100 mln., gal 200 mln., bet taip pat dar ir mokyklinius autobusėlius reikės nusipirkti iš tų pinigų. Už tokius pinigus neįmanoma nieko padaryti.

Žiūrime kitas sritis – transportas, susisiekimas, klausimas, kaip gerai bus dėl krovinių? Galiu pasakoti, ką nori, kad galbūt skalda pakeis, galbūt kiti kroviniai pakeis, bet niekas nepakeis 10 mln. tonų pervežimo. Vadinas, visa tai yra tik gražus melas ir sakymas, kad viskas gerai.

Bet kodėl Vyriausybė taip lengvai ir laisvai tai gali daryti? Žiniasklaida, „15min“, praeitoje kadencijoje melo detektoriai jungiami ir jungiami kiekvieną mėnesį buvo. Kilometrus skaičiavo, kelius skaičiavo – viską skaičiavo. Dabar tylą, neliko nieko. Tik nežinau, ar Vyriausybė uždraudė skaičiuoti ir pažiūrėti, kas meluoja, ar kažkokie pinigai uždraudė taip daryti? LRT žurnalistiniai tyrimai masiškai buvo daromi. Dabar nieko – viskas dinga. Vadinas, viską galima meluoti, daryti, ką nori, jei turi žiniasklaidos stogą. Tuo keliu tikrai į gerą demokratiją nueisime. Turbūt tai yra ta Vyriausybė, kuri blogiausia, kas galėjo nutikti mūsų Lietuvai.

PIRMININKAS. V. Rakutis perskaitys... (*Balsai salėje*)

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Šviesiausias Seime, norėčiau pasidalinti su jumis keletu minčių. Aš jas norėjau išsakyti svarstant mūsų ratifikavimo dokumentą dėl Nyderlandų, Belgijos, Latvijos, Estijos ir Lietuvos tarpusavio diplomų pripažinimo, bet kadangi persikėlė į rytinį posėdį, nespėjau atbėgti. Ačiū pirmininkui už supratimą.

Balsavome dėl labai svarbaus dokumento ir iš tikrųjų likvidavome turbūt jau visas kliūtis bendrai studijų erdvei kurti. Šis reiškinys turi ir teigiamų, ir neigiamų pasekmių. Žinoma, mes patenkame į bendrą erdvę, mūsų diplomai yra pripažįstami, mes dabar esame taip pat, kaip tai būtų Didžiojoje Britanijoje ar Beniliukso valstybėse. Tačiau tuo pačiu metu mes patenkame į bendrą konkurencinę erdvę. Šioje konkurencinėje erdvėje mes galime elgtis sėkmingai ir nesėkmingai. Noriu priminti, dar 2011 metais Pietų Korėjos universitetas pateikė tokias išvalgas, kad 2040 metais magistro studijų Lietuvoje nebus, nes visi studijuos kur nors kitur. Bet, aš manyčiau, nėra taip blogai. Mes galime labai puikiai pasirodyti, bet turime kai ką daryti. Turime daryti, kad jaunuoliai, išvažiuojantys iš Lietuvos studijuoti į užsienio valstybes (tai yra, be abejonės, labai gerai, grįžtų į Lietuvą), vienokia ar kitokia forma prisidėtų prie Lietuvos pramonės ir ūkio vystymo, prie mūsų kultūros, prie mūsų švietimo.

Ką gi reikėtų daryti? Pirmiausia reikia patarti jauniems žmonėms, kokių specialybių galbūt reikės po ketverių, šešerių metų. Šios prognozės, ūkio prognozės, pateiktos studentams arba būsimiems studentams suprantama forma, leistų jiems pasirinkti tokias profesijas, kurias turėdami grįžę jie rastų vietą Lietuvoje. Labai dažnai jaunas žmogus, išvykęs studijuoti į užsienį, sako, aš gavau gerą išsilavinimą, bet neturiu kur jį realizuoti Lietuvoje. Taigi, reikėtų rekomendacijų.

Antras dalykas, studentiškų organizacijų kūrimas ir ryšių su Lietuva palaikymas. Savo laiku metus studijavau Sankt Peterburge. Aš žinau, kokia didelė buvo klubo „Baltikum“ parama. Jis užtikrindavo ryšius su Lietuva, visus ten studijuojančius studentus sujungdavo į vieną vietą. Šie žmonės, grįžę į Lietuvą, vieni su kitais bendrauja ir šiandien. Taigi, šios organizacijos yra labai didelis resursas. Labai džiaugiamės, kad Nyderlanduose atsirado lietuvių studentų organizacija. Bet dar geriau būtų, jeigu šios organizacijos būtų susietos su lietuviškomis korporacijomis, jungiančiomis ne tik studijuojančius, bet ir tuos, kurie baigė universitetus, filisterius. Ir šie filisteriai, palaikydami ryšius su savo *Alma mater*, su savo verslais, su savo Lietuva, tuos žmones nusiųstų reikiama linkme.

O galimybių yra. Yra tokių organizacijų, kompanijų, kurios investuoja Lietuvoje arba vysto bendras Lietuvos ir kitų šalių prekybines arba verslo organizacijas. Jiems reikia tokių žmonių, ir studijavusių Nyderlanduose, Belgijoje ar kitose šalyse, ir vystančių verslą Lietuvoje, jiems reikia tokių žmonių, bet juos reikia suvesti. Negalima to proceso palikti savieigai, mes tikrai pralošime. Reikia stengtis dirbti su studentais. Ir ko labai reikia – tiesiog stebėti, kas studijuoja, kiek studijuoja, kokias specialybes. Kai mes matysime vaizdą, tada mes galėsime šitą resursą, šitą diplomų pripažinimą kreipti Lietuvai naudinga linkme. Bet ne per draudimus, o per skatinimus. Ačiū jums, kad išbuvote taip ilgai.

PIRMININKAS. Ačiū už tokio pozityvaus pobūdžio pareiškimą. Tikėkimės, ir kitiems bus įkvėpimas skelbti panašius pareiškimus. Posėdyje visi klausimai išnagrinėti. Skelbiu, kad rytinį posėdį, taip pat ir visus dienos posėdžius galime baigti. (*Balsai salėje*) Bet labai nori užsiregistruoti tie, kurie dar likę. Prašom, skelbiu registraciją.

Užsiregistravo 23 Seimo nariai. Rytinį posėdį ir... Visus dienos posėdžius baigėme. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 159 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN,
Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas. Gerbiami kolegos, pradedame balandžio 21 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.
Užsiregistravo 124 Seimo nariai.

10.00 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 21 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Frakcijos vardu prašome iš darbotvarkės išbraukti 2-5.1 ir 2-5.2 klausimus – projektą Nr. XIVP-1302 ir jo lydimąjį projektą Nr. XIVP-1303 – Sveikatos priežiūros įstaigų ir Sveikatos sistemos įstatymų straipsnius... Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Dumbrava. Prašau.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Frakcijos vardu siūlau išbraukti iš darbotvarkės rezervinius 3-1 ir 3-2 klausimus – Darbo kodekso projektą Nr. XIVP-1516 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1517, nes frakcija nespėjo susipažinti su Teisės departamento išvadomis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Kadangi opozicinės frakcijos jau Seniūnų sueigoje rodė dėmesį reforminiams projektams, kuriuos yra pažadėjusi Vyriausybė, o socialdemokratai vienam paketui dar papildomai dėmesį parodė, tai aš tuos sveikatos sistemos reformos projektus, kurie įrašyti kaip 2-5.1 ir 2-5.2, frakcijos vardu prašau perkelti į rytinį posėdį, kad jie būtų dar labiau pastebimi ir mums gausiau dalyvaujant aptariam, sutrumpinant Vyriausybės valandą iki Vyriausybės pusvalandžio, kad galėtų klausyti tik opozicinės frakcijos. Tada atsiranda papildomas pusvalandžio tarpas, per kurį mes galėtume tuos svarbius projektus ir aptarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Siūlymai išsakyti. Taigi turime apsispręsti.

Pirmiausia prašymas Socialdemokratų frakcijos vardu išbraukti 2-5.1, 2-5.2 klausimus iš šios dienos darbotvarkės. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 126: už – 58, prieš – 58, susilaikė 10. Siūlymui nepritarta.

Antras siūlymas. Frakcijos vardu Seimo narys A. Dumbrava prašo išbraukti rezervinius 3-1 ir 3-2 klausimus – Darbo kodekso pakeitimo projektą bei lydimąjį. Kas pritariate, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 126: už – 50, prieš – 61, susilaikė 15. Nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Trečias. Frakcijos vardu J. Razma prašo perkelti 2-5.1 ir 2-5.2 klausimus į rytinę darbotvarkę, taip pat sutrumpinti Vyriausybės valandą iki Vyriausybės pusvalandžio paliekant galimybę klausyti tik opozicijai. Gerbiamieji, ar galime pritarti bendru sutarimu? Ne, balsuojame. Balsuojame. Kas pritariate šiam siūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Balsavo 128: už – 81, prieš – 27, susilaikė 20. Pasiūlymui pritarta. Klausimai bus svarstomi rytinio posėdžio metu.

Visai darbotvarkei galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galima pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.05 val.

Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-640(2) (antrasis priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-640(2), antrasis priėmimas. Liko tik pasisakymai dėl motyvų. Už norėtų kalbėti E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, mano manymu, liko pasutinis ir svarbiausias balsavimas dėl Konstitucijos pakeitimo. Vakar įvyko Lietuvos savivaldybių asociacijos suvažiavimas. Gerbiamas S. Šedbaras pristatė darbo grupės parengtą Vietos savivaldos įstatymo pakeitimą. Bendraudami ir suvažiavimo metu, ir po jo su buvusiais kolegomis merais sutarėme, kad šis pakeitimas tikrai būtinas, kad savivalda tikrai laukia iš mūsų gero sprendimo. Labai tikiuosi, kad šiandien netrukus atėjus balsavimui tikrai vieningai visi balsuosime už šį Konstitucijos pakeitimą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Žvelgiant į visą Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį turbūt būtų sunku surasti kitą taip rinkimų sistemoje pasiteisinusį pokytį kaip tiesioginiai merų rinkimai ir jų įvedimas. Tiesiogiai renkant merus savivaldos politika tarsi atgimė iš naujo, išaugo žmonių susidomėjimas savivalda, įsitraukimas į savo miesto, miestelio klausimų sprendimą. Tas grįžtamasis ryšys, aišku, daro įtaką ir politikų veiksmams, ir jų kokybiškumui valdymui.

Faktas, kad tiesiogiai išrinkto mero yra didesnė atskaitomybė miestui ir jo žmonėms, todėl žmonės noriai balsuoja už žmones tiesiogiai. 2015 metais savivaldos rinkimuose sugadintų biuletenių, kai balsuojama už merą, buvo perpus mažiau, nei kai balsuojama už partiją. Tai rodo, kad vis dėlto yra aktualu už žmones balsuoti.

Jau turbūt visi puikiai žinome, kad absoliuti dauguma visuomenės palaiko šį sprendimą. Labai džiaugiuosi matydama, kad nėra užsirašiusių dėl motyvų prieš, ir tikiuosi, kad visi balsuosime vieningai už tiesioginius merų rinkimus. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jau yra. P. Gražulis – motyvai prieš.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, niekas nesiginčija, kad tiesioginiai merų rinkimai tikrai patenkina visuomenės lūkesčius, tačiau labai gaila, kad Konstitucijoje tik lakoniškai pasakyta, kad meras renkamas tiesiogiai, ir jokių būdu neapibrėžiamos jo funkcijos, todėl įstatymų leidėjams ir ypač valdančiajai daugumai lieka galimybė merą palikti vien tik juostelių karpytoju, nesuteikti jokios realios valdžios arba įvesti kokią nors neaiškią sistemą savivaldybėje, kur bus mažai bendro darbo.

Labai gaila, Seimo narių buvo siūlyta, kad aiškiau būtų apibrėžtos mero funkcijos, bet valstiečiai ir liberalai apsisprendė eiti kitu keliu – numatyti mero funkcijas tik įstatyme. Tai nėra balsuoti prieš, bet būtų geresnis pirmasis variantas, kad mero funkcijos būtų apibrėžtos Konstitucijoje, kaip mes, Seimo nariai, siūlėme.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Kupčinskas.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiami kolegos. Iš tiesų šiandien mes turbūt taisome tą situaciją, kuri nebuvo sutvarkyta 2014 metais, kuomet tuometinis Seimas, sprendamas klausimą dėl tiesioginių merų rinkimų įvedimo, nuėjo lengviausiu keliu, tai yra pakeitė tik Vietos savivaldos įstatymą, nors jau ir tada Teisės departamentas sakė, kad reikia koreguoti ir Konstituciją, įtraukti tiesioginio mero sąvoką į Konstituciją. Deja, tada neieškota bendro sutarimo tarp frakcijų ir ta politinė valia buvo išreikšta tik įstatyme.

Akivaizdu, kad ši situacija negalėjo ilgai tęstis ir 2019 metais mes kartu su kolegomis, 45 kolegomis, kreipėmės į Konstitucinį Teismą. Jis pernai išaiškino šią situaciją, ji, man atrodo, ir taip visiems buvo aiški. Džiaugiuosi, kad tikrai radome kompromisų ir dabar žengiame antrą tvirtą žingsnį, tačiau liks dar du maži žingsneliai, tai yra priimti Rinkimų kodeksą ir pakoreguoti Vietos savivaldos įstatymą. Man atrodo, kolegos S. Šedbaro darbo grupė parengė tikrai labai optimalią Vietos savivaldos įstatymo redakciją ir turbūt visiems kaip dūmas išsisklaidė tos abejonės, kad tiesiogiai išrinktas meras bus silpnesnis. Man atrodo, kaip tik meras su savo įgaliojimais bus stip-

resnis, tačiau stiprinama ir vietos demokratijos situacija, nes nebeliks pagundų įvesti 30 sekundžių demokratijos, kaip dabar yra kai kuriose savivaldybėse. Ir šioje situacijoje, man atrodo, vietos savivaldoje tikrai demokratija labiau išitvirtins. Pamatysime visai kitokią situaciją ir bendruomenėms labiau rūpės jų sprendžiami dalykai vietos savivaldoje.

PIRMININKĖ. Motyvai už – V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkui, Pirmininke. Mes, kaip frakcija, visada pasisakėme už tiesioginius merų rinkimus, todėl ir šiandien balsuosime taip pat už. Neabejojame, kad žmonių valia patiems pasirinkti, kas vadovaus jų miestui ar rajonui, yra neginčytina ir jokiems politiniams žaidimams čia tikrai nėra vietos. Lyg ir visi šiandien ir visą tą laiką, kai mes diskutavome dėl šios pataisos, lyg ir sutikome, kad merai turi būti renkami tiesiogiai. Aš neabejoju, kad ir šiandien mes taip apsispręsimė. Tačiau lieka dar labai daug darbų, kuriuos reikia nuveikti, Vietos savivaldos įstatymas, todėl tikiuosi, kad svarstymo stadijoje jau dėl to įstatymo kokių nors staigmenų nebus ir tas darbas, kurį atliko darbo grupė, tikrai bus palaikytas. Šiandien balsuojame už tiesioginius merų rinkimus, už tai, kad merai būtų kur kas stipresni, ir už tai, kad žmonės dar labiau įsitrauktų į vietos savivaldos reikalus. Taigi, palaikome.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolegos. Motyvai išsakyti. Primenu, kad balsuosime dėl Konstitucijos pataisų 10 val. 35 min. Taigi, jau netrukus.

10.12 val.

Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619(2) (antrasis priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619(2). Antrasis priėmimas. Motyvai. Už kalba A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiami kolegos, iš tiesų užsirašiau pasisakyti dėl Konstitucijos įstatymo, dėl Konstitucijos pataisos, dėl kurios norinčių pasisakyti populiarumas ženkliai mažesnis. Akivaizdu, matyt, dėl suprantamų priežasčių.

Leiskite priminti, kad 2004 m. balandžio 6 d. buvo įvykdytas apkaltos procesas tuo metu Prezidento pareigas ėjusiam R. Paksui. Apkaltos procesas yra politinis procesas. Šiandien turime 2022 m. balandžio 21 d. Bausmė, kurią vieni politinio lauko veikėjai įvykdė ir įgyvendino kitiems politinio lauko veikėjams, šiandien jau trunka 18 metų ir 15 dienų. 18 metų ir 15 dienų. Taip, gerbiami kolegos, trunka tai, ką iš principo šiandien galima vertinti skirtingai. Ir, matyt, nuo to paties proceso vertinimo šiandien reikėtų susilaikyti vien dėl labai paprastos priežasties, kad nemaža dalis tada dalyvavusių tame procese ir šiandien sėdi čia, šioje posėdžių salėje. Todėl nešališkas vertinimas, matyt, bus tik ateities kartų ateityje pakankamai tinkamas.

Tačiau 18 metų ir 15 dienų jau trunka ne tik nuosprendžio vienu politikų paskelbimas kitiems politikams, tačiau 18 metų ir 15 dienų jau trunka ir nekreipimas... Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų neįgyvendinimas Lietuvos Respublikos teisinėje bazėje. 18 metų ir 15 dienų jau trunka keršto, politinio revanšizmo nuotaikos ir baimė. Baimė politinės konkurencijos, kuri ir buvo pagrindinė priežastis to, kad šiandien mes turime tokią sankciją, kurios nėra Baudžiamajame kodekse už joki kitą nusižengimą – nei už nužudymus, nei už panašius.

Jeigu mes pažiūrėtume į tuo metu įvykdytus neva nusižengimus, tai nemažai prezidentų, visi prezidentai, kurie ėjo pareigas po to, mano asmenine nuomone, įgyvendino ir įvykdė daug didesnius pažeidimus, negu tuo metu buvo įvykdyta. Todėl nėra geresnio laiko kaip dabar ištaisyti klaidą...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. MAZURONIS (DPF). ...pamiršti politines nuoskaudas, pamiršti politinį revanšizmą ir atitaisyti tai, ką reikėjo atitaisyti jau ženkliai seniau.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas – motyvai už.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų jau praėjo 11 metų nuo Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo, kad turi būti priimtas toks sprendimas, kad amžinas pareigų draudimas negalimas pagal Žmogaus teisių konvenciją, ir Lietuva galėjo dar anksčiau pasimokyti iš tokių Žmogaus Teisių Teismo sprendimų. Ne vien dėl to buvo priimtas toks panašus sprendimas, nes jau keli dešimtmečiai Strasbūro teismas laikosi tos praktikos,

tačiau niekaip nepavyko Seime iki tol sutarti. Iš tiesų, jei mes šiandien priimsime tą Konstitucijos pataisą, tas amžinas draudimas baigsis. Tiesa, jį įvedė ne Seimas. Jį įvedė Konstitucinis Teismas. Seimas įstatymu buvo nustatęs tik penkerių metų draudimą, bet po Konstitucinio Teismo nutarimo taip išėjo, kad įstatymas buvo pataisytas. Raginu visus balsuoti už.

PIRMININKĖ. Motyvai už – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš manau, nė vienas iš mūsų tikrai nėra sužavėtas tuo, už ką dabar balsuosime. Kai buvo Seimo politinė valia neveikiama Žmogaus Teisių Teismo, mes balsavome, kad vis dėlto būtų neribotam laikui apribojama galimybė kandidatuoti į Seimą priesaiką sulaužiusiam asmeniui. Mes labai rimtai vertinome priesaikos davimą. Bet šiandien turime kitokią teisinę situaciją, privalome gerbti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą.

Beje, dar paminėsiu, kad prieš kelias savaites Europos Žmogaus Teisių Teismas nepripažino pažeidimo dėl N. Venckienės nemaža dalimi dėl to, kad Seimas baigia Konstitucijos pataisos priėmimą dėl dešimties metų. Už tai mes dabar balsuosime. Taigi nereiktų sakyti, kad čia yra dalykai susiję vien su R. Paksu. Yra jau daugiau priesaiką sulaužusių Seimo narių, ir šiandien turime išspręsti tą klausimą taip, kaip yra išsprendęs Europos Žmogaus Teisių Teismas. Tikiuosi, kad užbaigsime šią istoriją šiandienos balsavimu.

PIRMININKĖ. Motyvai už – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Tikrai ne pirmą kartą balsuosiu šiuo klausimu ir dar nė karto nebal-savau už. O pirmą kartą balsuosiu už. Balsuosiu už taip, lyg burnoje būtų įberta žvyro sauja, o ją įbėrė Europos Žmogaus Teisių Teismas. Bet gyvendamas teisinėje valstybėje suprantu, kad teis-mų sprendimus reikia gerbti, niekur nesidėsi. A. Mazuronis, kuris buvo *tvarkietis*, dabar *darbietis*, turėtų suprasti, kad čia mes ne vien apie R. Paksą šnekame. Buvo daugiau tokių veikėjų. Buvo L. Karalius ir jis sulaužė priesaiką, buvo A. Sacharukas, dėl jo neužteko balsų, kai salėje balsavo-me, kad jis sulaužė priesaiką. Buvo N. Venckienė, buvo K. Pūkas, jis pats pasitraukė, kai artėjo ap-kalta. Tai čia tokių veikėjų buvo ir daugiau, kuriems arba grėse apkalta, arba buvo apkalta. Mie-lieji, tai tikrai nėra tie asmenys, kuriuos mes turėtume kaip žvaigždes į savo Lietuvos politinę vė-liavą įsisegti. Atsiprašau, Mazuroni, čia nėra mūsų politinė žvaigždė. Asmenys, dabar, bent jau šitos agresijos akivaizdoje, taip atvirai bendradarbiavę su Rusija, nėra jokie mūsų politikos pa-vyzdžiai. Balsuoju skaudančia širdimi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas jau netrukus, nuo 10 val. 35 min.

10.19 val.

Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4599(2) (antrasis priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-4599(2), antrasis priėmimas. Motyvai. Už kalba M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Gerbiama Pirmininke, kolegos, šiek tiek cituosiu, bet manau, kad svarbu.

Nacionalinis parlamentas, siekdamas užtikrinti tinkamą visų demografinių grupių atstova-vimą, turėtų atkreipti dėmesį į tai, kad šiuo metu Seime tėra vienas parlamentaras, kuris yra jau-nesnis nei 30 metų. Turbūt įtariate kuris? Išsiduosiu – toks kaunietis. Ir vienintelis, kuris jau neil-gai, bet dar atitinka jaunimo apibrėžimą, tai yra asmenys nuo 16 iki 29 metų amžiaus. Taigi galio-jančio amžiaus cenzo kandidatuojant į Seimą sumažinimas paskatintų kryptingesnį jaunų žmonių atstovavimą ir didesnę dėmesį jaunimo politikos klausimams Seimo darbotvarkėje. Turėtume ne siaurinti, o plėsti atstovavimą Tautos atstovybėje.

2022-ieji buvo paskelbti ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos jaunimo metais. Vienas iš tikslų, kurio siekiama šių proginių metų kontekste, yra jaunimo įgalinimas. Sprendimas į Lietuvos Res-publikos Seimą leisti kandidatuoti mūsų piliečiams nuo 21-erių būtų ne tik labai aiškus simbolis, tačiau ir praktinis žingsnis, kuris leistų jauniems žmonėms suprasti ir pajauti, kad jų nuomonė yra girdima ir vertinama.

Standartas ES šalyse bei jau nusistovėjusi tvarka Lietuvoje, taikoma kituose rinkimuose, tai yra Europos Parlamento bei miestų tarybų, yra šiaip savaime titaniški argumentai, jau nekalbant

apie tai, kad didžiausia jaunimo organizacijos vienijanti organizacija LiJOT, 70 nacionalinių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų vienijanti, pritaria šiai iniciatyvai, o Seimo darbotvarkėje šis klausimas yra jau trejus metus. Taigi giliai išdiskutuotas ir sėkmingai perėjo dvi priėmimo stadijas iš trijų. Taigi pasiekime finišo tiesiąją šiandien ir Lietuva taps atviresnė savo visaverčiams piliečiams. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Pirmiausia noriu pasakyti, kad tikrai žaviuosi ir didžiuojuosi Lietuvos gabių jaunimu, siekiančiu savo tikslų, bet paprastai gyvenime būna taip: pradžioje mokaisi, po to jau gali mokyti, dar po to gali mokyti mokinčius. Kiekvienas amžiaus tarpas turi savo žavesį, ir 21 metai turbūt tikrai yra ne tas laikas, kai ant savo pečių turi užsikrauti didžiulę atsakomybę valdyti šalį. Norint valdyti šalį, būti parlamento nariu, reikia bent jau baigti mokyklą, turėti kokį nors išsilavinimą. Visuose parlamentuose paprastai būna priekaištas, kad per mažas išsilavinimas, ne tokių profesijų parlamentarai, o dabar 21 metų žmogus, gyvenime realiai nieko nematęs, geriausiu atveju baigęs vidurinę mokyklą, imtų vadovauti valstybei.

Aš manau, kad norint vadovauti valstybei reikia turėti bent jau minimalios gyvenimo patirties. Tokio amžiaus jaunimui pirmiausia gal reikia atitarnauti kariuomenėje, baigti universitetą, o tada ateiti į parlamentą. Šiaip jau parlamentas yra ne vieta mokytis, čia reikia kurti įstatymus, kurie vestų mūsų šalį į klestėjimą, o ne vien tik sudaryti galimybę jauniems žmonėms. Juk galimybių yra sudaryta. Gal pradėkime nuo rajono tarybos, nuo mokinių parlamento, įgaukime tam tikrą įgūdžių, o tada jau į Seimą.

PIRMININKĖ. Motyvai už – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, jeigu mes norime geresnio, platesnio, kokybiškesnio atstovavimo, tai Seimo sudėtis turėtų kuo labiau atspindėti visuomenės sudėtį. Vadinasi, reikia ir jaunų žmonių, reikia ir vyresnių žmonių, reikia daugiau moterų, reikia vyrų – reikia visų, reikia tos įvairovės.

Kalbant apie jaunimą, jaunimas ištis atneša ir naujų temų į politinę darbotvarkę. Jaunimas domisi ir daug kalba apie klimato kaitą, žmogaus teises, gyvūnų gerovę – tai yra tos temos, kurios dažnai ateina iš jaunų žmonių. 25 metų amžiaus cenzas, kaip žinome, yra Europoje didžiausias ir jį taiko, kaip irgi daugelis turbūt žinote, vos keturios šalys, tai yra Italija, Graikija, Kipras ir Lietuva yra likusi. Daugelyje valstybių, net 18 valstybių, yra galimybė nuo 18 metų kandidatuoti į parlamentus. Į Europos Parlamentą galima kandidatuoti nuo 21 metų. Ar ten darbas yra mažiau atsakingas, ar reikalaujantis mažiau žinių ir kompetencijų? Turbūt nesiskiria tas atsakomybės laipsnis ar Europos Parlamente, ar Lietuvos Respublikos Seime. Taip pat žinome, kad į savivaldybių tarybas žmonės gali kandidatuoti jau nuo 18 metų, tai tas amžiaus tarpas nuo 18 iki 25-erių, na, ištis yra didelis.

Manau, kad turime siekti kuo didesnio visų demografinių grupių atstovavimo. Ir kaip jau pirmas pasisakęs M. Matijošaitis minėjo, kad, net ir turėdami 25 metų amžiaus cenzą, mes turime vos vieną Seimo narį iki 30 metų. Tai rodo, kad tie rezultatai jaunimui galiausiai nėra tokie palankūs. Raginu visus balsuoti už ir turėti kuo platesnę, įvairesnę Seimo sudėtį kitoje kadencijoje. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, tikrai nesu kategoriškai prieš, tačiau šiuo klausimu susilaikysiu, nes, manau, Seimo narys turėtų bent kažkiek turėti kokios nors gyvenimiškos patirties, kaip čia mano kolega J. Jarutis minėjo, bent pabaigti mokslus, galbūt dalyvauti savivaldybės rinkimuose ir panašiai.

Pagrindinis palaikančių šį projektą argumentas yra tinkamas demografinių grupių atstovavimas. Pagal tai turėtume vadovautis, kad Seime turėtų dalyvauti ir moksleiviai, galbūt kažkokie pradinukai ir taip toliau. Mes galime kalbėti iki kraštutinumų. Mano požiūriu, visgi Seimo darbo kokybė... Mes dažnai kalbame apie kokybiškus projektus, kad mes siekiame tos kokybės, kad būtų diskutuojama, kalbama, tad, manau, turėtų būti toks požiūris, kad Seimo nariai irgi turėtų tą kokybę užtikrinti kokiais nors savo įgūdžiais. Todėl dėl šito klausimo aš susilaikysiu ir kviečiu kitus taip pat susilaikyti. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Bagdonas.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, visų pirma aš norėčiau padėkoti Seimo Pirmininkei ir jaunimui, kurie inicijavo šią Konstitucijos pataisą. Iš tiesų jaunimas nori būti visaverte Lietuvos politikos dalimi. Didžiausias paradoksas yra tas, kad į savivaldos tarybos narius, į merus asmenys gali kandidatuoti nuo 18 metų. Į Europos Parlamentą gali kandidatuoti Lietuvos piliečiai, sulaukę 21 metų, o 25 metų riba, kurios reikėtų sulaukti, yra tikrai perteklinė. Jeigu Europos Parlamente 21 metų ar 22 metų Lietuvos piliečiai gali priimti sprendimus, kuriuos vėliau įgyvendins Parlamentas, man atrodo, čia yra labai didelis paradoksas, ir tos visos abejonės, kurias girdėjome iš J. Jaručio ir kito kolegos, yra perteklinės ir visiškai nepagrįstos.

Man atrodo, mes turime pasitikėti jaunais žmonėmis, nes kai kurių jaunų žmonių kompetencija yra ne mažesnė – jie labai aktyviai dalyvauja visuomeninėje veikloje, nevyriausybiniuose organizacijose ir savo patirtį pradeda kaupti nuo 14 metų ar 16 metų. Kaip ir minėjau, jų kompetencija kartais tikrai net nenusileidžia dabartiniais Seimo nariams.

Visus tuos, kurie abejoja, tikrai kviečiu palaikyti, nes šiandien parlamente mes turime tik vieną parlamentarą, kuris atitinka jaunimo amžiaus kriterijų – 29 metai. Šis įstatymo projektas – Konstitucijos pakeitimas, nereiškia, kad automatiškai jauni žmonės pateks į Seimą. Jūs visi puikiai žinote, kiek turėjote įdėti pastangų, kad būtumėte čia, parlamente. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiami Seimo nariai, aš iš tikro palaikyčiau, jeigu būtų leidžiama kandidatuoti į Seimą nuo 16 metų. Tikrai parlamentaram turi atstovauti ir vaikams, ir paaugliams, ir visiems žmogaus gyvenimo etapams. O dabar mes matome, kokių naujovių atnešė naujausia partija: narkotikų, partnerysčių, homoseksualų teisių, atnešė įvairiausių profesionalių homoseksualų, kurių dar nebuvo ir neturėjome, atnešė visišką supuvimą į Seimą. Taip pat alkoholio prekyba ir liberalizavimas. Jie nieko daugiau nesugalvojo. Klausykite, štai kokį mes užsiauginome jaunimą. Laužo konservatoriams rankas: jeigu nelegalizuosite narkotikų, išeisime iš valdančiosios daugumos. Šantažuoja visą Seimą, Lietuvą šantažuoja. Baisu! Klausykite, dar mažai jums šitos Laisvės partijos? Dieve tu mano, apsaugok jau nuo jų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Aš tikiuosi, kad prieš tai kalbėjęs kolega P. Gražulis nebijo, kad po šitiek metų vis dėlto jį vienmandatėje palauš koks nors homoseksualus jaunas asmuo.

Pereinant prie klausimo, iš tikrųjų esame vieni konservatyviausių Europoje, kalbant apie amžiaus cenzą parlamente. Tai nėra prasminga. Europos Parlamento rinkimai rodo, kad vis dėlto galimybės tapti... Kolegos, gal galima šiek tiek tylos, nes iš kairės ir dešinės čia raketos skraido. (*Balsai salėje*) Iš esmės yra sudėtingas procesas tuos rinkimus laimėti. Tikrai kolegos atkreipė dėmesį į tokius momentus, kad šalį valdys jaunas, nekompetentingas žmogus. Aš turiu priminti, kad vis dėlto esame parlamentinė respublika, šiuo atveju valdymas nėra vienasmeniškas, valdo 141 asmuo. Tas praskiedimas čia didelės tragedijos tikrai nesukeltų, koks asmuo bepatektų į Seimą.

Šiandien taip pat nėra keliama jokie reikalavimai dėl Seimo narių išsilavinimo. Mes čia turime įvairiausios patirties, įvairų išsilavinimą. Vis dėlto vertina rinkėjai. Visas šis procesas yra sudėtingas. Aš į tai žiūriu kaip į procesą ir į galimybę jauniems žmonėms. Laimėti rinkimus, matyt, pavyktų vienetams, bet net ir nelaimėję jauni žmonės turėtų galimybę padėti pagrindus ateičiai, tai yra dalyvauti rinkimuose, įgyti patirties. Sutikite, tikrai rinkėjai yra negailestingi. Vienas iš kriterijų yra žinomumas. Prasibrauti pro žinomus veidus jauniems žmonėms bus gana sudėtinga. Kuo anksčiau savo gyvenime jie ateis į šitą procesą, tuo didesnes galimybes turės sėkmingai įsiliesti į procesą ateityje. To ir linkiu. Linkiu šiek tiek laisvės šiuo klausimu, nes pasaulis dėl to tikrai nesugrius.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, aš norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus. Pirmiausia norėčiau atkreipti į argumentus, pasakytus pristatant šį projektą. Du argumentus išsakė gerbiami šio įstatymo teikėjai, tai yra neatstovavimas ir nieko neatsitiks. Pirmas argumentas buvo tas, kad neatstovaujamos 21 metų grupės. Šis argumentas neatlaiko jo-

kios kritikos, nes tuomet neatstovaujamos ir 12, ir 5, ir 6 metų grupės. Argumentas „nieko neatsitiks“ manęs visiškai neįtikina.

Antras dalykas, apie ką aš noriu pakalbėti, tai apie brandą. Mes ginčijamės dėl 2, 3, 4 metų, tai yra 21 ir 25 metai. Aš galvoju, kad ir šitie, ir šitie yra jauni žmonės. Manipuliuoti pasakymu, kad nebus jaunų žmonių, tikriausiai nereikėtų. Labiau mes kalbame apie brandą. Todėl aš tikrai pritariu tiems žmonėms, kurie pasisakė prieš. Šie žmonės neturės išsilavinimo, nors, kaip suprantu, prieš mane pasisakiusiam pranešėjui tai yra visiškai normalu. Man tai nėra normalu, aš norėčiau, kad Seime būtų išsilavinę žmonės. Manau, kad žmonės turi turėti ir darbo patirties, ir gyvenimiškos patirties. Visada norisi, kad valstybę valdytų išsilavinę, turintys darbo ir visokios kitos patirties žmonės. Ačiū. Balsuosiu prieš.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Mums liko 1,5 minutės iki balsavimo pradžios. Aš tik priminsiu, Statuto 171 straipsnis sako, kad Konstitucijos keitimo įstatymo projektas laikomas Seimo priimtu, jeigu kiekvieno balsavimo metu už projektą balsavo ne mažiau kaip 2/3 visų Seimo narių ir jeigu abu kartus balsuoti buvo teikiamas tas pats Konstitucijos keitimo įstatymo projekto tekstas.

Gerbiami kolegos, kviečiu užimti vietas. Tikrai šiandien šiek tiek neįprasta diena, nes labai retai pasitaiko, kad tą pačią dieną balsuotume net dėl trijų Konstitucijos pataisų. Netrukus pradėsime balsavimą. Prašom užimti vietas.

10.35 val.

Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-640(2) (antrojo priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, pradedame balsavimą. Pirmiausia apsisprendžiame dėl 1-2 klausimo – Konstitucijos kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-640(2), dėl tiesioginių merų rinkimų. Kas pritaria, balsuojate už, kas manote kitaip, balsuojate kitaip.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 135 Seimo nariai: už – 135. Konstitucijos 67, 119, 122, 124, 141 ir 143 straipsnių pakeitimai priimti. (*Plojimai*) (*Gongas*)

10.36 val.

Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-619(2) (antrojo priėmimo tęsinys)

Dabar turime apsispręsti dėl 1-3 klausimo – Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-619(2). Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 135 Seimo nariai: už – 134, prieš – 1, susilaikiusių nėra. Konstitucijos 74 straipsnio pakeitimas priimtas. (*Gongas*)

Prašom, Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Gerbiama Pirmininke, kažkaip reikia praskaidrinti nuotaiką, mano balsą įskaitykite už.

PIRMININKĖ. Įskaitysime. Ačiū.

10.37 val.

Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4599(2) (antrojo priėmimo tęsinys)

Dabar balsuojame dėl 1-4 klausimo – Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4599. Balsuojame.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai: už – 101, prieš – 4, susilaikė 22. (*Plojimai*) Konstitucijos 56 straipsnio pakeitimas priimtas. (*Gongas*) Dėkoju ir sveikinu su svarbiais sprendimais.

Toliau posėdžiui pirmininkaus P. Saudargas.

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Gerbiami kolegos, prašom jūsų neišsiskirstyti, nes dar nesibaigęs balsavimų intervalas. Mes galėsime apsvarstyti ir priimti pataisas, nes kitas klausimas yra pataisų. Aš siūlau susikaupti ir neišsibarstyti.

10.38 val.

Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2) (*priėmimas*)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2). Aš prašau pranešėjo gerbiamo A. Syso ar... M. Lingė, prašom. Gerbiamas M. Lingė, man parašyta ne taip. Prašom į tribūną. Dėl 1 straipsnio turime Teisės departamento... komitetas pritarė. Čia nesustosime. Ir turime dėl 1 straipsnio Seimo narių L. Savicko, T. Tomilino... Galbūt sudarysime progą Seimo nariams pristatyti. Gal gerbiamas L. Savickas? Įjungė mikrofoną, prašom pristatyti.

L. SAVICKAS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, turime dėl tikrai svarbaus momento apsispręsti. Pateiktas pasiūlymas juda teisinga kryptimi. Turime sudaryti lankstesnes sąlygas grįžtantiems anksčiau į darbą. Jeigu jau norime tai daryti tik viešajame sektoriuje, tai visas teisinės galimybes jau turime. Jau dabar galiojantys įstatymai leistų taikyti sutartimus, praplėsti kolektyvines sutartis, iš tikrųjų ši nuostata galėtų būti taikoma viešojo sektoriaus darbuotojams. Tačiau norima judėti įstatymo keliu. Jeigu judame įstatymo keliu, turime vadovautis tuo, kad įstatymas turi būti teisingas visiems ir taikomas visiems vienodai. Dėl to yra pateiktas pasiūlymas dėl įstatymo pakeitimo. Juo siūloma ir laikytis tos nuostatos, bet kad ši nuostata būtų taikoma vienodai tiek viešojo sektoriaus, tiek privataus sektoriaus darbuotojams.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad Trišalės tarybos posėdžio metu buvo labai aiškiai sutarta tiek darbdavių, tiek profesinių sąjungų dėl bendro matymo, kad jeigu jau taikome nuostatą – einame įstatymo keliu, tuomet vis dėlto turėtų būti taikoma visiems, o jeigu einame viešojo sektoriaus keliu, tuomet yra kolektyvinių sutarčių kelias.

Dėl to, manau, kolegos, turime esminį apsisprendimą, galima tikrai gera kryptimi judantį projektą patobulinti iki tokio, kad bendru sutarimu jį priimtume ir taikytume šias nuostatas visiems, nediskriminuodami privataus sektoriaus darbuotojų. Tikiuosi jūsų palaikymo.

PIRMININKAS. Dėkoju už pristatymą. Kadangi labai daug Seimo narių pasirašė, ar galime laikyti, kad yra 29? Gal rankas pakelkite, kas pritaria, kad tiesiog svarstytume. Matau, kad tikrai bus. Svarstome šį pasiūlymą. Komiteto nuomonė. Prašom.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komiteto nuomonė yra nepritarti. Už pataisą, už siūlymą, balsavo 5, susilaikė 7. Tiesiog noriu priminti, kad praeitą savaitę mes balsavome už analogiško turinio pasiūlymą, Seimas jau buvo apsisprendęs tam nepritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų už kalbą gerbiamas L. Kukuraitis. Prašom.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tiesų svarbus siūlymas dėl geresnio darbo ir šeimos derinimo. Tačiau norisi, kad Seimo Pirmininkės pasiūlytas šeimų paketas būtų ne tik šeimoms, dirbančioms viešajame sektoriuje, bet būtų ir šeimoms, dirbančioms visur, nes visos šeimos yra lygios mūsų šalyje ir išgyvena tuos pačius darbo ir šeimos derinimo iššūkius.

Jau svarstyto stadijoje sakiau ir minėjau skaičius, kad pagal statistiką viešajame sektoriuje yra geresnės darbo ir šeimos derinimo sąlygos, geresnės darbo sąlygos apskritai, todėl svarstydami darbo ir šeimos derinimo sprendimus ypač turime žvelgti į privatų sektorių. Jeigu mes nepriimsime šio pasiūlymo, išeis taip, kad privačiame sektoriuje dirbantys žmonės, dirbančios šeimos, dirbančios moterys, auginančios vaikus iki trejų metų, turės mokėti pinigų viešojo sektoriaus moterims ir šeimoms, kad jos galėtų turėti 4 dienų savaitę. Kitaip sakant, nėra taip, kad viešasis sektorius turi kažkiek pinigų ir juos padalina kaip nori tam, kad užsitikrintų 4 dienų savaitę, bet

visa visuomenė, tai yra ir privatus sektorius, kuriam mes neduodame 4 dienų savaitės, turi sumokėti mums, viešajam sektoriui, kuris savo motinas galės išleisti, ir tiek. Tai nėra gerai. Todėl siūlome pritarti šiam pasiūlymui ir turėti lygias sąlygas tokiaime svarbiame įstatymo projekte.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš dar kartą atkreipiu dėmesį, kad mes iškart balsuosime dėl pasiūlymų, todėl siūlau neišsiblaškyti. Dabar, kai dar nesibaigė balsavimų langas, mes turime galimybę apspręsti pasiūlymus ir visą įstatymą, nes kitaip mes turėtume kelti balažino kada.

Prieš kalbės gerbiamas P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji Seimo nariai, iš tikro pasiūlymas šiek tiek keistas. Man atrodo, kad privačiame sektoriuje žmonės dirba tikrai daugiau ir gal sunkiau, nes privatus daugiau yra verslas. O valstybiniame sektoriuje, viešajame sektoriuje, vis tiek gal nėra tokios priežiūros, tokių reikalavimų, kokie yra privačiame sektoriuje. Tai sukuriame dvigubus standartus. Tie dvigubi standartai tikrai kiršins visuomenę, todėl manau, kad tikrai negalima tokiu keliu eiti. Jeigu jau mes darome lengvatą, tai neskirstykime, ar viešasis sektorius, ar privatus sektorius, darykime visiems tokias pačias lengvatas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Balsuojame dėl pasiūlymo. Jį pristatė gerbiamas L. Savickas. Komitetas nepritarė. Balsuojame. Apsispręsimė balsuodami. Kolegos, balsuojame dėl Seimo narių L. Savicko, T. Tomilino, A. Dumbravos, G. Kindurio ir kitų pasiūlymo dėl 1 straipsnio.

Užsiregistravo 116, balsavo – 116: už – 52, prieš – 31, susilaikė 33. Taigi pasiūlymui nėra pritarta.

Kitas pasiūlymas taip pat dėl 1 straipsnio buvo Seimo narių I. Kačinskaitės-Urbonienės, V. Giraitytės-Juškevičienės ir kitų. Kas pristatytų? Gerbiama Ieva. Prašau. I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Taip, mes kartu su Darbo partijos frakcijos nariais norime užtikrinti, kad Darbo kodekse būtų sudaromos realios galimybės pasiekti įstatymo projekte nurodytus tikslus, tai yra plėsti pagalbos tėvams, auginantiems vaikus, formų įvairovę ir sudaryti galimybę derinti darbą, karjerą ir vaikų auginimą. Mes, kaip Darbo partija, siekiame, kad visi Lietuvos darbuotojai būtų lygiateisiški ir jiems būtų užtikrintas lygiateisiškumo principas, įgyvendintas nepažeidžiant nė vieno darbuotojo teisių. Net Teisės departamento išvadoje yra teigiama, kad toks reguliavimas, kai išskiriama viena socialinė grupė, šiuo atveju – tik valstybės sektorius, gali ir greičiausiai prieštarauja Konstitucijai. Todėl kviečiame atkreipti dėmesį ir ištaisyti šią klaidą, kol dar ne vėlu.

Dar daugiau, noriu pasakyti, kad šiuo metu mes kaip tik perkeliame Europos Sąjungos direktyvą dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros. Ten 9 straipsnyje būtent kalbama apie lanksčias darbo sąlygas ir susitarimus tarp darbuotojų ir darbdavių, jie turi būti motyvuoti. Kaip tik šiuo pasiūlymu mes siūlome įtvirtinti visiems vienodas galimybes teikti prašymus dėl 4 dienų darbo savaitės tėvams, auginantiems vaikus iki trejų metų, ir įpareigoti darbdavius motyvuotai atsakyti dėl tokio prašymo tenkinimo arba netenkinimo. Tai padarytų gerą precedentą, leistų šį modelį išbandyti, tačiau nesudarytų išskirtinių sąlygų tik valstybės sektoriuje. Labai kviečiu palaikyti ir būti atidiems dėl priimamų teisės aktų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar komiteto nuomonė. Prašau.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komiteto nuomonė nepritari. Už balsavo 5, susilaikė 7. Tiesiog panašus siūlymas į prieš tai buvusį, dėl kurio apsispręsta, kad būtų taikoma plačiai visiems, tik atsirandanti nauja nuostata dėl to, kad būtų darbdaviai įpareigoti motyvuotai atsakyti, kodėl nesuteikiama. Dėl šio argumento pastebėtina, kad tai įveltų į nuolatinius darbdavio ir darbuotojo ginčus. Tos konfliktinės situacijos, na, iš tikrųjų neprisidėtų prie atmosferos darbe. Tai tiesiog siūlome nepritari.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dar norėčiau atsiklausti, ar manome, jog yra 29 palaikantys? Gal galėtumėte pakelti rankas, kas palaiko I. Kačinskaitės-Urbonienės... Yra. Gerai, tada svarstome. Už kalbės L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų teisingai pastebėjo ir komiteto pirmininkas, tai yra labai panašūs projektai, prieš tai buvęs projektas, bet jis yra šiek tiek lanks-

tesnis. Nėra tokios prievolės, bet kalbėdami su darbdaviu kiekviena mama ar tėtis, kuris prižiūri ir yra sugrįžęs į darbą anksčiau, iki trejų metų, kol vaikas dar auga, tikrai gali sudaryti tas sąlygas ir suderinti. Tai diskusijų objektas. Jeigu, sakysime, ten nesutinka, tai turėtų pateikti motyvuotą paaiškinimą, dėl kokios priežasties šiandien jis negali sudaryti tokių sąlygų. Gali būti po mėnesio, o gal ir bus galimybė.

Manau, tikrai reikėtų pritarti, nes mes bent surandame kompromisinį variantą, kad visi dirbantieji, kurie anksčiau sugrįžta į darbą, turi tokią teisę ir tokią galimybę. Tikrai manau, kad mes visi sutinkame, kad niekuo nesiskiria vaikas, augdamas su mama, kuri dirba viešajame sektoriuje ar ji dirba privačiame sektoriuje. Tai tikrai neturėtų būti išskirtinių sąlygų. Pranešėja teisingai pasakė, kad tai iš tikrųjų yra ir Konstitucijos pažeidimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Sveiki. Nelabai suprantu, tiesą pasakius, tų argumentų, nes valstybė, kuri iš esmės atsakinga pirmiausia už viešąjį sektorių, gali vykdyti ir visokias skatinimo priemones ir gali, sakysim, tada pamatuoti ir savo kaštus ir vykdyti. Dabar kokiu pagrindu mes galime ką nors primesti privačiam sektoriui ir kas, pavyzdžiui, kompensuos ir netektis, ir visus kitus dalykus? Dabar mes paprasčiausiai pasakome verslui – jūs privalėsite laikytis tam tikrų taisyklių. Nežinau, kai aš dirbau privačioje įstaigoje, atsimenu, daug iškildavo klausimų, kai, pavyzdžiui, valstybė nutaria man kaip darbdaviui pabloginti kažkokias sąlygas. Dabar sakoma labai elementariai – motyvuotas kažkoks tas raštas. Man atrodo, labai teisingai Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininkas sakė, kad čia iš esmės būtų darbo ginčo nuolatinis dalykas, kas yra ta motyvacija. Čia man primena, kaip per vieną krizę darbuotojai turėdavo rašyti motyvuotus raštus, kodėl jie nori gauti atlyginimą. Yra visiška nesąmonė. Aš šiuo atveju tikrai siūlyčiau pradėti nuo valstybės sektoriaus ir siūlyti privačiam sektoriui... Privatus sektorius gali priimti tuos nutarimus ir be mūsų iniciatyvų ir nurodymų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, norėjau pasitarti. Kadangi jau viena minutė po balsavimo lango, bet dėl šio pasiūlymo ar galime apsispręsti? Patį įstatymą jau keltume į balsavimo langą, nes ten dar bus motyvai ir taip toliau. O dėl pasiūlymo tada, jeigu niekas neprieštarauja, paleiskime balsavimą. Dėl ką tik pristatyto I. Kačinskaitės-Urbonienės ir kitų Seimo narių pasiūlymo apsispręskime balsuodami ir vėliau jau balsavimų šiame etape tada nebebus. Bus tiktai kaip numatyta, bent jau numatyta yra 11 val. 55 min., tai jeigu kas nors labai nepasikeis darbotvarkėje, taip ir bus. Dabar balsuojame dėl pasiūlymo.

Užsiregistravo 115, balsavo 115: už – 50, prieš – 24, susilaikė 41. Taigi pasiūlymui nėra pritar-
ta. Visus pasiūlymus apsvaistėme.

Dabar galėtume pereiti pastraipsniui procedūrą. Ar galėtume 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritar-
ta. 2 straipsniui ar galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritar-
ta.

Dabar motyvai. Už norėtų kalbėti gerbiama O. Leiputė. Prašau.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju pirmininkui. Labai kviečiu palaikyti šį įstatymo projektą. Tai labai aktualu šeimoms, o ypač moterims, auginančioms mažus vaikus, nes tai galimybė derinti šeimoms išsipareigojimus ir darbą. Greičiau grįžti į darbo rinką, neprarasti kvalifikacijos ir karjeros galimybių, o tai vėliau lemtų ir mažesnius darbo užmokesčio ir pensijų skirtumus tarp moterų ir vyrų. Mes, socialdemokratai, sakėme ir sakome, kad ši grupė galėtų būti dar didesnė. Tai yra siūlėme, kad tiek socialiniai darbuotojai, tiek slaugytojai galėtų dirbti 4 darbo dienas gaudami tą patį atlygį, nes krūviai yra nežmoniški, darbuotojai perdegę, darbo atlygiai maži. Tai ypač aktualu dirbantiems viešajame sektoriuje. Todėl grįžtu dar prie šeimų, auginančių mažus vaikus, ženki-
me nors mažais žingsneliais, bet sudarykime galimybes grįžti į darbo rinką ir neprarasti kvalifi-
kacijos, o kartu dalintis šeimos išsipareigojimus auginant vaikus. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas R. Žemaitaitis. Toliau posėdžiui pirminin-
kaus Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Atsiprašau, jeigu nėra R. Žemaitaičio, tada prieš kal-
bės gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Skauda širdį kalbėti prieš tokį iš principo pozityvų šei-
mai projektą, tačiau kaip Darbo partijos atstovė negaliu ignoruoti fakto, kad išskirtinės sąlygos
sudaromos tik vieniems darbuotojams, tai yra darbuotojams, dirbantiems viešajame sektoriuje.

Mes čia kalbame ne apie Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimą, kalbame apie Darbo kodekso straipsnių pakeitimą ir jis turėtų apimti visus darbuotojus. Todėl labai gaila, kad Seimas atmetė pasiūlymus, kurie būtų leidę sureguliuoti ir įstatymą taikyti visiems darbuotojams, visiems jauniems tėvams, auginantiems vaikus iki trejų metų, visiems padėti siekti geresnio darbo ir šeimos balanso, spręsti iškylančius iššūkius. Tikrai palaikau, kad turėtume eiti tuo keliu, tačiau griežtai nesutinku, kad mes čia, Seime, priimtume antikonstitucinius įstatymus, kurie leis ir sudarys išskirtines galimybes tik vienai darbuotojų grupei.

Neabejoju, kad šis įstatymo projektas galėtų grįžti į Seimo salę ir būti patobulintas, tačiau šiandien už tokį įstatymo projektą negalėsiu balsuoti, todėl kviečiu, kolegos, susilaikyti ir taip parodyti, kad palaikymas iš principo yra, tačiau vienos darbuotojų grupės išskyrimas tikrai neatspindi tų lūkesčių, kurių tikisi visi Lietuvos darbuotojai.

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Motyvai už – A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Aš nesutinku su kolegomis, vis dėlto tas pernelyg dažnas mėtymasis prieštaravimo Konstitucijai korta turėtų būti naudojamas šiek tiek atsakingiau. Praktika kreipiantis į Konstitucinį Teismą labai dažnu atveju parodo, kad šita beletristika būna visiškai nereikšminga ir ne vietoje. Šiandien aš kaip tik džiaugiuosi, kad vis dėlto mes apsiribojome viešuoju sektoriumi, nes žengdami per didelius žingsnius mes galėjome sugriauti visą procesą. Na, nėra čia jokio prieštaravimo Konstitucijai.

Kolegos, privatus verslas yra laisvas taikyti daug daugiau priemonių tam, kad būtų lankstus ir paskatintų kokiomis nors formomis savo darbuotojus, tuo tarpu viešasis sektorius tų galimybių neturi. Ar tai reiškia, kad šitas visas procesas prieštarauja Konstitucijai? Matyt, nereikia. Esminis momentas man apsisprendžiant, kodėl aš šiandien džiaugiuosi, kad vis dėlto nebuvo įtrauktas privatus verslas, tai buvo pačių verslininkų pozicija. Tai aiškiai demonstravo priešpriešą ir taip buvo užprogramuoti konfliktai, kurie būtų pradėję griauti procesą. Ir klausimas, ar tai būtų teigiamai atsiliepę darbuotojams, ar būtų matę padidėjusį atleidimų skaičių, kuomet visiškai lygiose vietose darbdaviams būtų buvę pradėta mojuoti įvairiomis kortomis, grasinama darbo ginčų komisijomis ir kitais momentais.

Iš esmės šiuo sprendimu, kaip esu ne kartą minėjęs, mes darome lankstesnį valstybinį sektorių. Privatus sektorius tikrai prisitaikys, jeigu jam trūks darbuotojų, jis tikrai ras būdų, kaip tas priemones taikyti. Ir šiandien jis yra laisvas taikyti ir 4 darbo dienų savaitę, jam niekas tų dalykų nedraudžia, tuo tarpu viešasis sektorius vis dėlto yra reguliuojamas teisės aktais. Tame sektoriuje, kuriame galime būti atsakingi už savo sprendimus, galime apsaugoti darbuotojus ir užtikrinti šitų nuostatų įgyvendinimą, šiandien tuo ir pasirūpinkime.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Iš tikrųjų gal tas viešasis sektorius galėtų visai nedirbti, nes mažai ir dirba. Štai, pažiūrėkite, aš jums pasakysiu konkretų pavyzdį. Baigėsi mano paso galiojimas. Elektroniniu būdu ieškau, kurioje savivaldybėje būtų greičiau pasikeisti tą pasą, visur eilės ne mažiau kaip mėnuo. Man žmonės sako, tai ką tu čia, nuvažiuok į vietą ir nebus nė vieno žmogaus. Vakar nuvažiuoju į Trakus – tuščia. Pasikeičiau per 5 minutes tenai. Štai kaip dirba viešasis sektorius. Tai kodėl keturias? Tegul išvis nedirba.

PIRMININKĖ. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, nuo pat pradžių aš pasisakiau už projektą kaip apie diskusijos pradžią dėl to, kad mes galime trumpinti darbo laiką Lietuvoje ir visoje Europoje, nes tai veda į didesnę produktyvumą. Esame paslaugų ekonomika, esame aukštos pridėtinės vertės ekonomika, ir laikas šiandien yra labai svarbus išteklius. Būtent žmogaus gyvenimo komfortas kuria pridėtinę vertę, o ne buvimas darbe ir darbo valandų skaičius.

Tačiau mes turėjome šansą šiandien padaryti rimtą sprendimą, tai yra sutrumpinti darbo savaitę tėvams su vaikais. Tai būtų eksperimento pradžia, tačiau, deja, mes įteisiname papildomas privilegijas viešajam sektoriui Darbo kodekse. Tai yra naujas precedentas. Mano žiniomis, Darbo kodekse nėra papildomų privilegijų viešajam sektoriui, tokios praktikos mes niekada nesame turėję. Paprastai visas privilegijas įteisindavome kolektyviniais susitarimais, o tai yra daug labiau logiška, nes tada žmonės, kurie iškovoja tam tikras lengvatas sunkiomis derybomis su savo darbdaviais, ir yra verti tų papildomų lengvatų. Bet, žinoma, vertindamas visumą, vertindamas tai,

kad reikia trumpinti darbo laiką ir skatinti žmonių rūpinimąsi savo gyvenimo kokybe, sveikata, šeima, vis dėlto balsuosiu už projektą.

PIRMININKĖ. Motyvai už – L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, Pirmininke. Iš tiesų tai labai svarbus žingsnis darbo ir šeimos derinimo, apskritai politikoje. Sveikinu Seimo Pirmininkę pateikus šį įstatymo projektą, mes jam pritarsime.

Šiuo atveju svarbu paminėti, kad tikrai išsakyta daug svarbių minčių tiek dėl Darbo kodekso, tiek dėl privataus, viešojo sektoriaus. Deja, mes turime sprendimą, kad šia teise naudosis, išskirtinė teise naudosis, 32 valandų savaitės teise naudosis tik viešojo sektoriaus šeimos. Ir tai gali būti tikrai daug neteisingumo sukeliantis sprendimas visuomenėje. Įsivaizduokite: mamos kaimynės nuo pirmosios dienos vaikus augina vežimėliuose, paskui leidžia į darželius ir kažkuriuo metu viena motina pradeda dirbti 32 valandas per savaitę, kita 40 valandų. Kaimynėms, manau, tai yra aiški neteisingumo patirtis, kurios mes turime vengti, ypač mūsų Darbo kodekse, kuris užtikrina lygiateisiškumo principus visiems darbo santykiams turintiems dalyviams. Taigi bet kuriuo atveju tai yra labai svarbus simbolinis veiksmas link 32 valandų darbo savaitės, o ją mes palaikome.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Nesu aš kategoriškai prieš, bet vis dėlto kyla daug abejonių. Pirmiausia, kaip ir sakiau, mes visi kalbame apie greitesnę sugrįžimą į darbo rinką, kvalifikacijos nepraradimą, tačiau mes tos vienos darbo dienos nekompensuosime kaip priežiūros vaikams. Ir, aišku, visi žmonės bus priversti grįžti į darbo rinką, daugelis bus priversti grįžti, nes mes svarstysime Ligos ir motinystės įstatymą, kur tie procentai sumažėja ir iš tokių faktiškai išgyventi bus neįmanoma, tad visi tėveliai, daugelis tėvelių, norės grįžti į darbo rinką žymiai anksčiau, negu baigsis priežiūros atostogos. Todėl manau, kad lyg ir norai neblogi, bet bendravimui su vaiku laiko tik mažės. Mes iki šio laiko turėjome 7 minutes per parą, o dabar galbūt sumažės iki 3 minučių.

Taip, galvojame apie save, apie savo karjerą, bet labai mažai galvojame apie vaikus. Labai ačiū. Todėl aš susilaikysiu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku. Priemu, kad laikas balsuoti yra numatytas nuo 11 val. 55 min.

11.03 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2). Taip pat priėmimas. Šį pakeitimo projektą sudaro du straipsniai. Dėl 1 straipsnio yra gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetai pritarė. Atskirai apsispręsti dėl šios pastabos mums nereikia. Taigi priėmimas pastraipsniui. Ar galime pritarti 1 straipsniui, suredaguotam pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pataisą, ar galime pritarti bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. 2 straipsnis. Galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Pereiname prie motyvų. Už norėtų kalbėti I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Lietuvoje labai trūksta galimybių šeimoms – mamoms ir tėčiams, derinti karjerą ir vaikų priežiūrą. Trūksta galimybių ir iš tikrųjų trūksta paslaugų. Tokių kambarių atsiradimas yra viena iš tų papildomų paslaugų, kurios padėtų suderinti karjerą ir šeimą. Kai kurios tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus organizacijos jau taiko tokias praktikas ir jos yra labai pasiteisinusios. Užsienyje tokie vaikų priežiūros kambariai yra jau ne pirmus metus. Tos praktikos rodo, kad galimybė atsivesti vaikus į darbą didina ir darbuotojų motyvaciją, ir netgi darbo efektyvumą. Tyrimai rodo, kad darbovietės, suteikiančios galimybę prižiūrėti darbuotojų vaikus, darbuotojai yra labiau motyvuoti, matomas didesnis pasitenkinimas darbu, turbūt natūralu, kad išauga ir lojalumas darbdaviui. Tai tikrai yra jau pasiteisinusioji praktika. Raginu visus palaikyti šį projektą.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamoji Pirmininke. Aš vėlgi nebūsiu prieš, labai daug gerų žodžių pasakė kolegė ponია Ieva, tačiau mane labiausiai jaudina galbūt tai, kad tai yra imperatyvas. Aišku, jeigu reikia, jeigu yra toks poreikis, prašom, steikime tuos kambarius, skirkime darbuotojus, įrenkime tuos kambarius, bet jeigu tokio poreikio nėra, aš nelabai suprantu, ką veiks tos darbuotojos, kam bus įrengiamas tas kambarys. Lėšos bus išleistos, o darbo kaip ir nebus. Bus uždėta varnelė, kad tas kambarys yra. Čia primena tuos gerus laikus – kaip kokia nors akcija. Yra poreikis, prašom, niekas nedraudžia, steigiamie tuos kambarius, darome, skiriame darbuotojus. Dėl to imperatyvo man truputį ir neramu.

Antra priežastis. Mes vėlgi skirstome tuos darbuotojus į viešojo sektoriaus ir privataus sektoriaus. Čia jau apie tai kalbėta, tikrai nenorėčiau kalbėti. Todėl aš susilaikysiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Motyvai už – A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, ištis reikia palaikyti. Įstatymas geras, reikalingas ir būtinas. Prisijungiu prie visų kolegės Ievos išsakytų argumentų.

Tačiau, žinoma, reikia pasakyti ir apie tam tikras grėsmes, esančias šiame įstatymo projekte. Šiuo atveju aš kalbu tėvų vardu, tėvų, turinčių mažų vaikų, vardu, daugiavaikių tėvų, šeimų vardu. Iš tiesų darbas dažnu atveju tėvams būdavo ta vieta, yra vis dar ta vieta, kur galėdavo, buvo įmanoma, kaip pasakyti, laisvai atsipūsti nuo šeimyninių rūpesčių ir nuo įvairiausių buitinių vaiko priežiūros dalykų. Šiuo įstatymo projektu mes rizikuojame, kad tėvai gali būti diskriminuojami, tie rūpesčiai, tvyrantys namuose, gali persikelti ir į darbo atmosferą, į vienintelę ramybės oazę, buvusią iki šiol. Todėl man atrodo, kad įstatymo projekte dar, žinoma, galėjo būti ir tam tikrų saugiklių, jie padalintų laiką, kiek laiko tas vaikas būna mamos darbovietės vaikų kambaryje ir kiek laiko tėčio darbovietės vaikų kambaryje. Jaučiu, pagal šio įstatymo nuostatas gali atsitikti taip, kad vyrai, tėčiai, turintys mažus vaikus, gali būti tam tikra forma lengvai diskriminuojami. Ta vienintelė vieta, kur būdavo galima pailsėti darbe, gali tiesiog išgaruoti kaip lengvas dūmelis, kaip mirazas, ir išgaruoti negrįžtamai. Todėl tų saugiklių galbūt ir buvo galima šiek tiek įdėti. Bet jeigu ir nėra, vis tiek reikia pritarti įstatymo projektui, palaikyti. Vis tiek turbūt geriau negu nieko.

PIRMININKĖ. R. Baškienė. Motyvai už.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Aš ištis džiaugiuosi, kad Seimo Pirmininkė atkreipė dėmesį į problemą, pateikė jos sprendimo galimybę. Ištis derinti šeimos ir darbo santykius yra nepaprastai svarbu, mes tai suprantame. Ar šio įstatymo pagrindu pavyks tai padaryti? Iš dalies pavyks. Valandinės priežiūros kambariai sudarys tam tikrą galimybę. Bet labai svarbu keisti darbdavių požiūrį. Ne tik darbdavių, bet rasti sutarimą ir eiti nuosekliai, pažangiai tuo keliu.

Dar būtina atkreipti dėmesį į sklandų ir atsakingą šio įstatymo įgyvendinimą. Neužtenka vien tik nuostatos, vien tik pozicijos. Kaip tai padarysime? Ar užtikrinsime kokybę? Ar tėvai jausis saugūs? Kaip kolega nuogaštavo, išsakė nerimą, kaip mes ten dirbsime, ar būsime ramūs dirbdami. Būtent ir yra kokybė, užtikrintumas, saugumas tų valandinės priežiūros kambarių ir ten dirbančių specialistų. Siūlau pritarti įstatymo projektui. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš niekaip nesupratau, kam reikalinga kažkokia prievarta, nes, man atrodo, kiekvienas tėvas ar motina myli savo vaikus, jais rūpinasi. Bet teisingai, šiandien labai trūksta vaikų darželių, ypač Vilniuje. Per 30 nepriklausomybės metų mes sugebėjome juos griauti. Tokiu būdu jau nereikės vaikų darželių. Čia, Seime, man atrodo, irgi daugiau dirba, vien Seimo narių yra 140, čia, prie šitos centrinės tribūnos, galės būti vaikų žaidimų aikštelė ir visi mūsų aki-vaizdoje galės žaisti. Aš manau, kad tokių dalykų reguliuoti įstatymu tikrai nereikėtų, gali būti rekomendacijos, gali būti siūlymai. Bet ką darys dabar tame darželyje, jūs man atsakykite? Tai jau neis vaikai į darželius? Kaip yra? Kas atsakytų man, uždarysime visai darželius dabar, jų jau nebus? (*Balsai salėje*) Supratau, vaikai nuo 21 metų eis į Seimą, tai gal jie dar neturės vaikų.

PIRMININKĖ. L. Nagienė – motyvai už.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Manau, iš tikrųjų labai vykęs projektas ir laiku, nes mes visi, kas auginome vaikus, prisiminkime, kaip labai gerai būdavo, kad vadovas su-

prasidėjo, kad jeigu ateina mama su vaiku, ji tikrai daug daugiau indėlio įdėdą į savo darbą tuo momentu, kai yra rami, jeigu gali atsivesti savo vaiką. Ar netgi iš mokyklos tas pirmokėlis, kuris ateina, gali padėti savo kuprinę ir atsisėsti, pažaisti, papiešti ir palaukti, kol mamai pasibaigs darbo laikas. Tai mes pagalvokime ir apie vaikus. Mes kalbame tik apie darželinukus, aš kalbu ir apie pradinukus, kurie šiandien, laukdami popamokinio užsiėmimo, būrelio, neturi kur būti. Tai jiems geriausia ateiti pas mamą, kur bus ir sumuštinis, gal jis pavalgys, būdamas kartu su sau artimais žmonėmis. Tikrai kviečiu visus palaikyti šitą projektą. Tai nėra didelės investicijos, tai yra tokios minimalios, kad stalą nupirktų, žaislų atneštų, piešimo *markerių*, pieštukų. Tikrai kviečiu palaikyti šitą projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, motyvai išsakyti, balsuosime numatytu laiku.

11.12 val.

Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1301(2) (priėmimas)

Toliau judame pagal darbotvarkę. Darbotvarkės 1-8.1 klausimas – Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1301. Priėmimas. Taikoma skubos tvarka.

Priėmimas pastraipsniui. Pataisų, pasiūlymų nėra gauta. Projektą sudaro 12 straipsnių, dėl nė vieno iš jų nėra gauta... Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra, balsuosime numatytu laiku.

11.13 val.

Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1257(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.2 klausimas – lydimasis Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1257(2).

Šį projektą sudaro keturi straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

11.13 val.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.3 klausimas – lydimasis Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2).

Jį sudaro vienas straipsnis. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Balsuosime numatytu laiku.

11.14 val.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-8.4 klausimas – lydimasis Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2).

Jį sudaro du straipsniai. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsispręsime balsuoti numatytu laiku.

11.14 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11¹, 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2) (priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-9.1 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2).

Jį sudaro du straipsniai. Dėl jų pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašė kalbėti Z. Balčytis – motyvai už.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Tai labai nesudėtingas įstatymas, yra labiau keičiamos tokios nuostatos, daugiau techninio pobūdžio pakeitimai, straipsnių pavadinimai, atsi-prašau, tai yra straipsnių numeravimas. Siūlau pritarti šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

11.15 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-9.2 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2). Vienas straipsnis. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, kolegos, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

11.15 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18¹, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2). Sudaro penki straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

11.16 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-10.2 klausimas – Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2). Šį pakeitimo projektą sudaro du straipsniai. Pasiūlymų nėra gauta. Ar galime kiekvienam iš jų pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl motyvų užsirašiusių nėra.

11.16 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1394(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-11.1 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1394(2). Tai yra priėmimo stadija. Priėmimas pastraipsniui. Dėl straipsnių gauta Seimo nario A. Matulo pasiūlymų. Aš siūlyčiau šį klausimą apsvarstyti bal-suoti numatytu laiku, nes negalime apsispręsti nesant visų Seimo narių Seimo salėje.

11.17 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1395(2) (priėmimas)

Lydimasis 1-11.2 klausimas – projektas Nr. XIVP-1395(2). Taip pat priėmimas. Šį įstatymo pakeitimo projektą sudaro trys straipsniai.

Dėl 1 straipsnio yra Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Gerbiami kolegos, ar mes galime 1 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą, pritarti? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkui, pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio taip pat gauta Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Ar galime pritarti 3 straipsniui, suredaguotam pagal Teisės departamento pastabą? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsuosime numatytu laiku.

11.18 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 11, 15¹, 39 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1302, Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1303 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2, 10, 11, 15¹, 39 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 46¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1302. Pateikimas. Kviečiu į tribūną sveikatos apsaugos ministrą A. Dulkį.

A. DULKYS. Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, šiandien teikiu su sveikatos reforma susijusių įstatymų pakeitimo paketą. Keletas žodžių apie pačią reformą, kad būtų aiškesnė šiandien teikiamų teisės aktų vieta bendrame pokyčių kontekste.

Taigi iš pradžių – koks mūsų tikslas ir kodėl reikia pokyčių? Tikslas, be abejo, yra kokybiškos sveikatos priežiūros paslaugos, o atvirai kalbant – nesirgti, nenumirti ir kuo ilgiau ne apskritai gyventi, o gyventi sveikai. Po susitikimo su sveikatos sistema žmogus turi galėti ne tik kvėpuoti, bet ir kuo greičiau sugrįžti į namus, į darbą, į visuomenę, aprūpinti savo šeimą ir toliau kurti savo gyvenimą. Gydytojai turi patirti ir moralinį pasitenkinimą savo darbu.

Kodėl reikia pokyčių? Sistema nuolat dirba, bet visi nuolat nepatenkinti. Daug ligoninių, bet mirtingumas didelis, o gyvenimo trukmė trumpesnė nei kitose Europos Sąjungos valstybėse. Lietuvos sveikatos sistemą būtina ryžtingai gydyti dabar. Kai kurios įstaigos pačios išnyks, jei neliks pacientų ir specialistų. Jei paciento saugumą iškeliame sau kaip svarbiausią akcentą, tai „reformos“ pagal metodą, kai problema sprendžiama gydytojui paskutiniam užgesinant įstaigoje šviesą, be abejo, nėra sąžiningas kelias.

Kodėl reikia pokyčių? Pernelyg didelis šeimos gydytojų darbo krūvis, per mažai dėmesio ligų prevencijai, konkrečiam paciento atvejui. Noriu atkreipti dėmesį, kad net 83 % gyventojų, apklausų duomenimis, dėl kokybiškesnių paslaugų vyktų į regioninę gydymo įstaigą kitoje savivaldybėje. Mes turime puikius medikus, bet su gydymo įstaigų valdysena yra tikrai negerai. Lietuvos sveikatos priežiūros sistema ir toliau pernelyg sutelkta į ligonines. Ne tik EBPO, bet ir Europos Komisijos tarnybos siunčia mums panašų signalą. Nuoga tiesa. Be abejo, galima pasirinkti gyventi saviapgaulėje.

Pažymėtina, jog signalai Seime yra išgirsti ir sveikatos reforma jau yra įgyvendinama. Dėl to ypač norėčiau padėkoti Lietuvos Respublikos Seimui už priimtus šiuos mums, visiems Lietuvos gyventojams, labai reikalingus sprendimus.

Tai yra, pirma, visuomenės sveikatos srityje siekiant optimizuoti nacionalinių visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų tinklą Seimas jau priėmė visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų sistemą reglamentuojančio Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo atitinkamo straipsnio pakeitimus. Taigi yra pradėta visuomenės sveikatos priežiūros biudžetinių įstaigų pertvarka.

Antra, vystant regioninę funkcinę sveikatos priežiūrą šalyje išskiriami teritoriniai Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio funkciniai regionai. Lietuvos Respublikos Seimui priėmus universiteto ligoninių statusą reglamentuojančio Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimus pradėtos universiteto ligoninės Klaipėdoje steigimo procedūros. Klaipėdos universiteto ligoninės steigimo procedūras planuojama baigti iki 2023 metų.

Trečia, pradėti Seime greitosios medicinos pagalbos centralizavimo įstatymų paketai ir vyksta svarstymai Lietuvos Respublikos Seime.

Ketvirta, lygia greta kuriama pacientų pavėžėjimo sistema, kai nereikalinga skubi pagalba. Taip pat rengiami pokyčiai socialinės sveikatos priežiūros paslaugoms integruoti. Seimui jie bus pateikti šių metų rudenį.

Ko siekiama šiandien Seimui teikiamais teisės aktų pakeitimais? Pirma, sukurti regioninę funkcinę sveikatos priežiūrą, siekiant efektyvaus sveikatos priežiūros organizavimo, koordinavimo tarp skirtingo lygio sveikatos priežiūros įstaigų bei paslaugų poreikio planavimo. Antra, išvystyti bazines, tai yra dažniausiai gyventojų naudojamas, ambulatorines ir dienos sveikatos priežiūros paslaugas savivaldybėse, siekiant sugrąžinti pacientus į savivaldybes, spręsti nesudėtingas sveikatos problemas kuo arčiau namų. Dabar didelė dalis, tai yra vidutiniškai 50 %, savivaldybių gyventojų šių gana paprastų sveikatos priežiūros paslaugų išvažiuoja gauti į didžiuosius Lietuvos miestus. Tikslas yra, kad kuo daugiau gana paprastų, bet gyventojams lengvai ir greitai gaunamų savivaldybėse paslaugų, apie 80 % problemų, sveikatos problemų, būtų sprendžiama konkrečiai savivaldybėse. Na, ir trečia, bazinių sveikatos priežiūros paslaugų išvystymą savivaldybėse matome kuriamuose sveikatos centruose.

Taigi, šiandien teikiamų svarstyti sveikatos reformos teisės aktų paketas apima Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimus. Juose, 2 straipsnyje, reglamentuojama stacionarinės aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugos sąvoka.

11 straipsnio pakeitimu formuojamas Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos antrinio lygio įstaigų aktyvaus gydymo ligoninių tinklas. Jis bus formuojamas pagal šiuos kriterijus. Pirma, geografinį aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros prieinamumą pacientams. Antra, daugiaprofilinių stacionarinių aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Trečia, stacionarinių aktyviojo gydymo asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę. Ketvirta, skubiosios pagalbos užtikrinimą visą parą. Vyriausybė nustatys nurodytų kriterijų reikšmes ir pagal kriterijus tvirtins ligoninių išdėstymo planą. Sveikatos apsaugos ministerija nustatys lygių ir lygmenų įstaigų bazinį paslaugų paketą, minimalius privalomai teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašus.

39 straipsnyje įtvirtinamas naujas įstaigų savivaldybėje nomenklatūros subjektas, kaip minėjau, sveikatos centras, jis gali būti atskiras juridinis asmuo arba veikti bendradarbiavimo sutarčių pagrindu. Atsisakoma nomenklatūrai specializuotų ligoninių, medicininės reabilitacijos, bus integruojama į daugiaprofilines ligonines. 46 straipsnyje reglamentuojamas asmens sveikatos priežiūros įstaigų bendradarbiavimas sutartiniu pagrindu, įteisinama bendradarbiavimo sutartis, sudaroma su visais pageidaujanciais paslaugų teikėjais ir privačiomis įstaigomis.

Sveikatos sistemos įstatyme siūlomi pakeitimai, iš jų 2 straipsnyje įteisinama regioninės funkcinės sveikatos priežiūros sąvoka. 12 straipsnyje reglamentuojama regioninė funkcinė sveikatos priežiūra, tai yra teikiama nebūtinai savivaldybės ribose. Sveikatos apsaugos ministerija nustato įstaigų priskyrimą teikti atitinkamą regioninės funkcinės sveikatos priežiūrą, regioninės funkcinės sveikatos priežiūros organizavimo tvarką, įtvirtinama prievolė įstaigoms ir jų savininkams bendradarbiauti.

Laukiami sveikatos reformos rezultatai ir nauda. Integruojant asmens ir visuomenės ambulatorines ir dienos, aktyvaus gydymo ir ilgalaikio gydymo bei socialines paslaugas, savivaldybės gyventojams turi būti užtikrintas koordinuotai organizuojamas privalomo asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašo paslaugų paketas. Taip siekiama sudėtingais sveikatos būklės atvejais brangias stacionarines paslaugas koncentruoti, o sprendžiant nesudėtingos sveikatos būklės klausimus išvystyti efektyvias ambulatorines ir dienos paslaugas kiekvienoje savivaldybėje. Sveikatos priežiūros įstaigos nebus naikinamos, tačiau keisis jų paslaugų struktūra, orientuojantis į visuomenės poreikius.

Reformoje numatytiems pokyčiams įgyvendinti prireiks apie 800 mln. eurų. Reforma bus finansuojama Europos Sąjungos ir valstybės biudžeto lėšomis. Remiantis ligonių kasų analitinėmis prognozėmis, numatomų pokyčių ekonominė nauda iki 2030 metų sudarys apie 1 mlrd. 300 tūkst.

eurų. Šios lėšos bus reinvestuotos į inovacijos ir vadybos principų sistemoje diegimą, paslaugų plėtrą, įrangos įsigijimą, taip pat skiriamos didinti medikų atlyginimams. Dar kartą akcentuoju paciento saugumą, kai kuriose savivaldybėse žmonės jau patys balsuoja už reformas, jie balsuoja kojomis, išvyksta į kitas savivaldybes.

Po pokyčio laimėsime ateitį. Turime puikius gydytojus, slaugytojus, bet jie į senoviškos valdysenos įstaigas dirbti tikrai nevažiuos. Pokyčiai bus labai naudingi, noriu pabrėžti, mažoms savivaldybėms. Užtikrinamas paslaugų paketas, skirtingų rizikos paslaugų persiskirstymas tarp didžiųjų ir mažųjų gydymo įstaigų padidins įstaigų regionuose patrauklumą gydytojams dirbti. Jie bus garantuoti dėl to paslaugų paketo, bus ramūs dėl darbo perspektyvų, dėl gyvo darbo dienos metu, o ne naktinio miegojimo postuose, ir mes tai galime iš tikrųjų pasiekti. Be šių teisės aktų pokyčių neišsivaizduoju sėkmingų reformų. Jeigu joms pritarsite, šiandien padėsime stiprius pamatus ateičiai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiavam ministrui už pristatymą. Jūsų norėtų paklausti daug Seimo narių. Pirmasis klausia E. Sabutis.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas ministre, jau daugiau negu metus ir jūs, ir viceministrė vis pasakote, kaip bus viskas gerai sutvarkyta. Aš vis girdžiu tokias ateities išvalgas ne pirmą kartą, bet kreipiausi raštu į ministeriją ir vis klausinėju, vis noriu pamatyti konkretesnius apmatius. Tai yra, tarkime, paimkite vieną apskritį, paimkite kelias savivaldybes ir parodykite, kas labai labai konkrečiai bus padaryta. Tačiau per metus laiko nei iš jūsų atsakymų... iš jūsų raštu neišmanoma gauti nė vieno konkretesnio atsakymo. Tai kada bus konkretūs atsakymai, labai norėčiau tai išgirsti?

A. DULKYS. Kiekvienas etapas turi savo konkretumo mastą. Visų pirma turime susitarti dėl horizontalių dalykų, nustatyti žaidimo taisykles, sutvarkyti viską įstatymų lygmeniu. Labai konkrečių pasiūlymų girdžiu ir iš savivaldybių. Kai kas sako – prisijungsime prie reformų, jeigu nupirksite tokį įrengimą, jeigu pastatysite tokį priestatą. Man atrodo, tai irgi blogas konkretumas.

Jeigu labai norite pažiūrėti, kaip atrodo reforma kaip bandomasis variantas, kviečiu nuvykti į Joniškio savivaldybę ir pasižiūrėti, kaip ligoninėje yra judama nuo stacionarių link ambulatorinių paslaugų, kaip į šią ligoninę pradėjo grįžti jauni specialistai, kaip sugrįžta pacientai ir kaip pradeda ligoninėje suktis gyvenimas. Matyt, būtų tiek konkrečiai.

PIRMININKĖ. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiamas ministre, kiekviena reforma įprastai pateikiama rožinėmis spalvomis, deklaruojami aukšti siekiai, tikslai, kad bus labai gražu, *faina* gyventi. Bet realybėje būna gerokai kitaip. Kaip matome, įvairios paslaugos tolsta nuo gyventojų, pasiekiamumas mažėja. Reikia važiuoti po 100 kilometrų kažkur, norint papulti pas specialistą, o pas tą specialistą būna ilgiausios eilės po keletą mėnesių.

Mano klausimas būtų toks. Aš suprantu, kad šita reforma suderinta su savivaldybėmis, nes daugeliu atvejų jos yra steigėjos. Bet kaip ši reforma derinta su gyventojais? Ar buvo kalbama su gyventojais? Kaip jie reaguoja į tai, kad jiems reikės pas specialistą važiuoti po 100 kilometrų, kad eilės bus milžiniškos, norint pas jį patekti? Galų gale ar buvo tartasi su pačiais medicinos darbuotojais? Kaip jie reaguoja į tai? Ačiū.

A. DULKYS. Matyt, reformos yra toks žanras, kai kiekvieno gyventojų, matyt, nepaklausime, tačiau mes matome apklausas. Kaip aš jau minėjau, gyventojai pasisako jau kojomis. Faktas yra toks, kad kai kuriose savivaldybėse net 20 % gyventojų važiuoja į didžiąsias gydymo įstaigas vien tik elementariai konsultacijai ir tokiu būdu didžiąsias gydymo įstaigas užkiša, sudaro ten eiles. Vidutiniškai apie 50 % savivaldybių gyventojų jau vyksta į didesnius miestus ir pradeda ten kauptis dėl paprasčiausių, elementarių ambulatorinių paslaugų. Mūsų reformos tikslas – iki 80 % visų įmanomų atvejų sugrąžinti į savivaldybes, būtent 80 %. Toks santykis yra ir daugelyje kitų šalių. Aš manau, kad mums tai pavyks.

PIRMININKĖ. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Išties čia, taip sakant, kolegai E. Sabučiu – tai skaityk bukletą ir būk sveikas. Ko gero, taip nuskambėjo atsakymas. Bet realiai aš tai pavadinačiau, jūs esate, ko gero, tikrai šaunuolis ministras, ir aš labai jums didžiuojuosi ir džiaugiuosi,

kad jūs padedate konservatoriams ir numirti, ir susirgti, ir toliau negyventi, arba, kitaip sakant, ta reforma – į konservatorių grabą dar viena vinis.

Bet jūs dabar sakote apie centrą. Aš jums pasakysiu apie vakar dienos įvykį Šiaulių skubios pagalbos skyriuje. Žmogus persipjauna koją, patenka į gydymo įstaigą. Gydymo įstaigoje nėra interneto, neveikia elektra, žmonės nuo 8 iki 17 valandos vakaro pralaukia skubios pagalbos skyriuje. Galų gale turėtų susiūti koją, kitam sugipsuoti. Sako, mes neturime nei žirklių, nei siūlų, nei nieko, kaip norite, taip keliaukite. Čia kalbama apie Šiaulius. Ir jūs dabar dar norite uždaryti. Aš galiu pasakyti, pasekmė po to: du pacientai išvažiavo į Radviliškį, vienas – į Kelmę, du išvažiavo į Panevėžį.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas!

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Jeigu nebus tų gydymo įstaigų, kaip atrodo, kas tas funkcijas atliks?

A. DULKYS. Gydymo įstaigos nėra uždaromos, yra keičiama paslaugų struktūra, kad būtų arčiau žmonių tokios paslaugos, kurių iš tikrųjų reikia tos savivaldybės gyventojams. Yra skaudžių atvejų, bet jūsų paminėtas skaudus nesusipratimas tikrai neturi nieko bendro su tuo sisteminiu požiūriu, kuris yra čia pristatytas.

Aš ne veltui savo pasisakymą pradėjau nuo viso komplekso, holistinio viso paveikslo, ką mes norime pakeisti, nors lyg ir supratau, jūs mėginote manyti, kad aš apie tai turėčiau nekalbėti. Mes sprendžiame paraleliai ir pavėžėjimo funkciją, greitosios medicinos pagalbos pertvarką, ilgalaikės priežiūros pokyčius. Mes tvarkysime šeimos gydytojo darbo krūvį, stiprinsime šeimos gydytojo komandą. Vadinas, vienu metu turi būti daroma daug sprendinių, kad nebūtų tokių atvejų, kaip jūs paminėjote.

PIRMININKĖ. Klausia G. Paluckas. Jo nėra. Klausia O. Leiputė.

Toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju Seimo Pirmininkei. Gerbiamas ministre, aš taip pat norėčiau jūsų pasiteirauti. Žinome tą statistiką, kad dalis pacientų važiuoja į kitas savivaldybes, tačiau uždarus tam tikrus skyrius tų važiuojančių arba dėl skubios pagalbos važiuojančių tikrai gausės. Jau dabar į Kauną, Vilnių atvežus pacientą greitąja jam tenka laukti 4, 5 ar net daugiau valandų, kol jam bus suteikta pagalba. Dar labiau augant pacientų srautui, kaip tos savivaldybės gyventojai gaus kokybiškas, prieinamas paslaugas ir greitai laiku, jeigu to reikės?

Ir antrasis klausimas būtų iš lankstinuko. Jūs kalbate apie naują registracijos sistemą, bet tiek pacientai, tiek medikai skundžiasi e. sveikatos darbo kokybe. Pakeitus *sergu.lt*, kuri buvo patogi, naująja, sistema veikia prastai ir gydymo įstaigoms tenka samdyti daugiau darbuotojų, kad vykdytų registraciją. Ačiū.

A. DULKYS. Matyt, norėčiau akcentuoti, kad labai teisinga pastaba dėl krūvio pirminiame lygyje ir būtent dėl šeimos gydytojų darbo. Mes nuo 2023 metų planuojame kompleksą su visais čia mano paminėtais dalykais – investuoti būtent į šeimos gydytojo komandą, kad ji būtų papildyta dviem slaugytojais, socialiniu darbuotoju, kineziterapeutu, gyvensenos specialistu. Tie kiti komandos nariai sumažintų krūvį šeimos gydytojui, atliktų maždaug apie 20 % to darbo, kurį daro šeimos gydytojas, tai galėtų daryti kiti ir mes tą laiką atkovotume.

Kodėl didžiosiose gydymo įstaigose tos eilės yra, aš jau įvardijau. Todėl, kad plūsta iš mažų savivaldybių į didžiuosius miestus pacientai, o mes, atvirkščiai, juos turime susigražinti ten. Na, o reformų ištekliai yra numatyti ir skaitmenizavimui, tad jūsų priekaištas dėl sistemų yra teisingas – reikės skirti ir ištekliams ir juos keisti, bet tam yra numatyta reformos kryptyse: kiekvienam elementui, kurį šiandien įvardijau, atitinkamos pinigų sumos.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Toliau klausia A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, visada gera girdėti gerus ketinimus, tikiuosi, kad 700 mln. eurų, skirtų reformai, nebus išleisti veltui. Tačiau ne tik gyventojai, bet ir sveikatos priežiūros įstaigos laukia pokyčių. Pateiksiu jums kelis pavyzdžius ir paprašysiu atsakyti, kaip reforma spęs šias problemas.

Pirma. Ligoninių kasos skaičiuoja atliktų paslaugų vidurkį kiekviename rajone ir jeigu tų paslaugų atliekama daugiau nei Lietuvos vidurkis, vadinasi, besikreipiant įstaiga paslaugos atlikti nebegalės. Pavyzdys – Utena, kur reabilitaciją vaikai gauna iš visos Lietuvos, o ne tik iš regionų.

Antra. Pas oftalmologą pacientas kreipiasi dėl vienos priežasties, pavyzdžiui, kairės akies nusilpimo, tačiau gydytojas nuosekliai ištiria regėjimą, ir dar su keliais prietaisais, tačiau apmokama tik už vieną priežastį. Pacientui sudaryta galimybė atvykti pas gydytoją specialistą antrą, trečią kartą, bet už šiuos vizitus nemokama. Tad ar bus šiuo atveju sprendimų? Ačiū.

A. DULKYS. Labai ačiū, tiesiog puikus klausimas. Dėkoju, gailiuosi, kad pats nepasakiau pristatymo metu. Taip, su Ligonijų kasa jau esame kalbėję, iki metų pabaigos jau norime iš esmės peržiūrėti visus paslaugų įkainius. Kalbant apie šeimos gydytojų darbą ir kalbant apie tokį keistą apmokėjimą, kai mokama už ketvirtą, septintą, pirmą, bet ne antrą, trečią ir penktą, šestą konsultaciją ar pagalbą, šituos dalykus irgi pakeisime, kad jų nebūtų.

PIRMININKAS. Kolegos, nors klausti skirtas laikas baigėsi, projektai svarbūs, aš pridėdu dar šiek tiek laiko, kad galėtų paklausti daugiau Seimo narių. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, turbūt savaime suprantama: jeigu norime aktyvesnės sistemos, ji turi būti kompaktiška, gerai aprūpinta ir efektyviai veikianti. Galbūt ir nuotolis ne toks svarbus, kai yra pristatymas ir efektyvus logistikos organizavimas.

Bet vis dėlto norėčiau paklausti apie tų liekančių regioninių įstaigų aprūpinimą. Ar jos su lauks deramo dėmesio, tarkim, iš jų nebus atimtos tam tikros funkcijos, kai kurias paslaugas jos vis dėlto galės teikti ir toliau? Aišku, tai priklauso ir nuo specialistų. Vėgi aprūpinimas tam tikromis priemonėmis arba finansais, aišku, ir sudaryta galimybė ten turėti specialistų. Ką jūs apie tai galėtumėte pasakyti? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Apskritai nuveikėme, man atrodo, nemažai. Mes bendravome su visomis savivaldybėmis gal nuo praėjusių metų birželio mėnesio apie šios reformos kryptis. Noriu pasidžiaugti, kad jau 54 savivaldybės yra davusios žinutę, kad jos yra pasirengusios daryti sveikatos centrus. Dar įstatymas Seime nepriimtas, bet jos jau tą žinutę skleidžia. Daugmaž 21 savivaldybė darys juridinius asmenis, kitos darys sutarčių, bendradarbiavimo pagrindu. Būtent reformų sąlyga, pokyčių sąlyga ir yra Europos Sąjungos investicijų pagrindinis raktas, ko jos gali pasiekti. Bazinėms sveikatos priežiūros paslaugoms užtikrinti savivaldybėms bus skirta apie 150 mln. eurų, infekciniams centrams – apie 260 mln., integruotų, specializuotų paslaugų plėtrai – dar apie 80 mln. Tai yra aš jau čia nevardinsiu visų ir kvalifikacijai, ir kitiems dalykams. Kaip ir minėjau, taip atvirai kalbant, šios reformos, šios investicijos labiausiai naudingos yra mažoms savivaldybėms, vidutinėms savivaldybėms. Be abejo, atvirkščiai, sulaukiame tam tikrų priekaištų iš didžiųjų miestų ir iš didžiųjų ligoninių, gavusių daug investicijų ankstesniais periodais. Jos jau čiasi dabar tam tikra prasme netgi skriaudžiamos.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, aš suprantu, kad sveikatos apsaugos sistemoje daryti reformą yra ypač sudėtinga. Bet mano klausimas būtų, ar jūsų planuose nėra to, kad visos Lietuvoje esančios ligoninės priklausytų Sveikatos apsaugos ministerijai? Aš manau, tuomet tikrai reformą būtų galima įgyvendinti sparčiau, greičiau, manau, būtų ir didesnis efektas dėl sveikatos apsaugos pasiektas sveikatos požiūriu ir sveikatos atstatymo klausimu. Tai yra vienas dalykas.

Antras mano klausimas būtų apie tai, ar jūs atsižvelgėte į geografinę situaciją? Pavyzdžiui, rajonai, esantys pasienyje. Galiu tiesiog pateikti pavyzdį – Vilkaviškio rajonas. Vištytis, Pavištytis nuo Vilkaviškio nutolę 45 kilometrus, iki Marijampolės – beveik 70 kilometrų. Jūs minėjote, kad per tam tikrą laiką, garantuojate, pristatysite pacientą, ligonį iki regioninės ligoninės. Per 20 minučių. Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū. Tikrai ne taip paprasta jus išgirsti, labai jau didelis triukšmas. Pradėjau savo pasisakymą nuo to konteksto matymo – būtent pavėžėjimo pokyčiai, ilgalaikės priežiūros pokyčiai, greitosios medicinos pagalbos pertvarka. Visiškai pakeista valdysena turi mums padėti, privalo išspręsti jūsų minimą, sakykim, pavėžėjimą laiku. Dabar kartais greitoji medicinos pagalba yra trukdoma kaip taksi funkcija ir nepasiekia kliento.

Dėl visų ligoninių dalyvavimo kaip dalininko ir taip toliau. Neturiu čia dabar tokio galutinio atsakymo. Iš žmonių, turinčių didesnę patirtį, esu girdėjęs pasakymų, kad gal buvo kažkada pa-

daryta klaida. Aš nemanau, kad buvo jau tokia didelė ta klaida. Bet dalyje didesnių miestų, dar septyniuose miestuose, Sveikatos apsaugos ministerija pareiškė intencijas būti ligoninių dalininke. Visuose septyniuose savivalda atsiliepė. Vienu žodžiu, tam tikras žingsnis yra žengiamas ta kryptimi, ką jūs sakote. Kur tai mus nuves toliau, pamatysime. Matyt, reikia viską daryti nuosekliai, o ne kirviu.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Gerbiamas ministre, jūs iš dalies dabar atsakydamas jau užsiminėte apie mano klausimą, tačiau aš visgi norėčiau dar papildomai jūsų paklausti. Ar jūs nematote, kad teikiant šiuos galbūt ir fragmentinius, tačiau reforminius įstatymų projektus turėtų būti daug stipresnė ir socialinės reformos dalis? Dabar jūs užsimenate apie galimą pavėžėjimą, bet viską apie galimą. Ar negalvojate, kad jūs dabar aiškinamajame rašte nurodote, kad paslaugos pablogėtų gali apie 3–4 % pacientų, bet tai gali būti daug didesnis skaičius? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Teisingas klausimas, tokia gana didelė problema, turint 10 minučių, papasakoti apie viską. Dėkoju, kad šitas klausimas man suteiks galimybę dar kartą akcentuoti, kad dėl pavėžėjimo funkcijos jau veiksmai yra pradėti daryti, algoritmas apgalvotas. Pirmadienį Vyriausybės neformaliame posėdyje bus pristatyta ministrų kabinetui ir tada pasižiūrėsime, kokių reikia teisės aktų. Esame numatę daryti ir bandomuosius projektus, ir atitinkamai keisti teisės aktus, esame jau numatę išteklius – 9 mln. eurų pradžioje, kaip sako, šitai funkcijai tvarkyti.

Dėl greitosios medicinos pagalbos jau nesustosiu. Kas dar galbūt mažiau akcentuota buvo. Mes su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turime bendrą projektą ilgalaikės priežiūros ten, kur norime integruoti sveikatos ir socialines paslaugas, kur yra ir dubliavimo, ir žmonėms nepatogumų, ir pacientams visokių sudėtingų dalykų. Tai irgi šita integracija eina paraleliai, bet čia jau yra kiti teisės aktai, jie ateis rudenį į parlamentą. Aš manau, matydamas visą bendrą paveikslą... Man atrodo, kad čia yra tikrai gerai.

PIRMININKAS. Dabar klausia Seimo narys A. Veryga.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, aš turiu kokį labai praktinį klausimą, kokį jūs planuojate finansavimo modelį šitam hibridui, kurį vadinate sveikatos centru? Šeimos gydytojas gauna finansavimą už prisirašiusius pacientus, kad nebūtų paskatos bereikalingoms hospitalizacijoms. Ligoninė yra suinteresuota gydyti ir turėti daugiau pacientų, nes gauna apmokėjimą už atvejus. Jau nekalbu apie visuomenės sveikatos institucijas, kurios iš viso gauna biudžetinį finansavimą. Koks jūsų yra matymas dėl finansinio modelio?

A. DULKYS. Kaip jau ir minėjau, iki metų pabaigos norime su Ligonijų kasa aptarti visus šiuos dalykus. Šeimos gydytojams jau paminėjau apmokėjimą, turime ir tokių paslaugų, dėl kurių, na, mums indikuoja gydymo įstaigos, kad yra neteisingai apskaičiuotos, nepagrįstas dydis. Turime sureguliuoti dydį, turime, matyt, suvienodinti tas sąlygas. Jūsų klausimo potekstę suprantu – turime padaryti taip, kad antrinio lygio ligoninės nesėdėtų ant sprando šeimos gydytojams, jeigu taip galima pasakyti, ir padaryti sąžiningą darbą. Pirminiu lygiu mes suinteresuoti, kad būtų išgydoma iki 80 % visų ligų, bet finansinis modelis neturėtų gulti ant šeimos gydytojų pečių ir turėtų būti peržiūrėtas. Manau, iki metų pabaigos į šiuos dalykus turėsime pasižiūrėti, matyt, padiskutuosime ir Sveikatos reikalų komitete.

PIRMININKAS. Toliau klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, jūs jau tikriausiai žinote mano klausimą. Aš peržiūrėjau jūsų aiškinamąjį raštą. (*Balsai salėje*) Pasižiūrėję mes matome... Aš esu vienmandatininkė iš Mažeikių. Ir Mažeikiai, ir Telšiai... Mažeikiai lyg tampa ne regioninė, nors taryba yra davusi sutikimą ir pritarimą, kad tampa dalininkais kartu su ministerija. Tačiau aš čia, aiškinamajame rašte, nematau, kad Mažeikiai taptų regionine ligonine. Kaip jūs išsivaizduojate, kai yra 15 tūkst. gyventojų daugiau negu Telšiuose, mes turėtume pasirašyti sutartį, kaip jūs sakysite man, su regionine Telšių ligonine, kai yra daugiau negu 2 tūkst. ikimokyklinio amžiaus, bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių vaikų, kai mes turime teritoriją, kurioje yra didžiulė pramonės įmonė, į kurią numatyta priimti daugiau negu 3 tūkst. darbuotojų

trejų–ketverių metų laikotarpiu (kitais metais prasideda rekonstrukcija). Kaip jūs įsivaizduojate, atsitikus bet kokiam įvykiui, mes pasieksime ligoninę ir suteiksime paslaugą šitam darbuotojui? Nejaugi jūs nekreipiate dėmesio, kad Mažeikiai yra visiškai kitokie negu Telšių ligoninė? Arba jūs dviem suteikite, arba jūs kitaip spręskite tą klausimą, nes šiuo atveju tikrai labai netolygu ir nege-
rai. Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū jums. Netikėtas posūkis. Nenorėčiau Lietuvoje karo tarp Mažeikių ir Telšių. Manau, ženkime visų pirma tą žingsnį, tapkime dalininkais. Manau, kad kartu rasime sprendimus, kaip toliau gali būti vystoma Mažeikių ligoninė, nesupriešinant su Telšiais. Ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, vietoj 10 minučių skyrėme 22 minutes. Tikrai nemažai spėjo paklausti. Ačiū, ministre. Dabar pasisakymai dėl motyvų. Pirmas E. Sabutis kalba prieš.

E. SABUTIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ministras ką tik pasakė – 54 savivaldybės davė aiškią žinutę. Aiškios žinutės labai konkretus pavyzdys yra Jonavos rajono savivaldybė, kurioje buvo sudaryta darbo grupė, tikrai kompetentinga, ir numatė galimas investicijas. Labai gaila iš ministro girdėti tokius žodžius, kad galimos investicijos tai yra kokio nors aparato pirkimas ir panašiai. Noriu priminti, kad gydymas tai ir yra aparatų pirkimas, o ne rankų vedžiojimas virš paciento. Konkretaus atsakymo vėl nėra, tik pasakoma, kad jūs čia per daug užsimanėte ir panašiai.

Dar vienas konkretesnis pavyzdys taip pat iš Jonavos. Kodėl žmonės bėga į kitas įstaigas? Kai Jonavoje pati savivaldybė nusprendė nupirkti tomografa, ligonių kasų buvo atsakyta: jūs jį galite pirkti, bet už paslaugas jums nebus kompensuojama. Tai buvo ne šiais metais, tai buvo anksčiau.

Jeigu ši reforma bus vykdoma panašiai – rankų sukiojimu ir kitaip šantažuojant savivaldybes, bandymais prisijungti, tapti dalininkais ir panašiai, vėl grįšiu prie to paties, nepasakant konkrečiai, ko gi pagaliau norima iš tų savivaldybių, tai kaip mes šiandien galime imti ir pritarti? Tikrai nesu prieš reformą, bet labai norėčiau, kad ministras ne tik būsimu laiku ir reklaminiais sūkiais, bet ir labai konkrečiai pasakytų, kas bus numatoma kiekviename mieste konkrečiai.

Šiandien sakoma: didžiuosiuose miestuose jau skundžiasi. O kuo jie skundžiasi? Ar mes žinome, kuo jie skundžiasi? Mes žinome, kuo skundžiasi maži miestai. Todėl šiandien tikrai labai labai prašau jūsų visų kol kas nepalaikyti šių įstatymų projektų. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Stončaitis pasisako už.

A. STONČAITIS (DFVL). Mieli kolegos, iš tikrųjų mes diskutavome ir frakcijoje, matome, kad teikiamuose projektuose yra labai daug taisytinų vietų. Vis dėlto sutikime, kad nors jie ir būtini, tačiau jie šiandien pateikti fragmentuoti. Nėra pateikiama pačios reformos iki galo bendra vizija, bet gal tai ateityje ministerija pateiks.

Lygiai taip pat mes šiandien galime daug diskutuoti, kurie projektuose teikiami keliai, kuriais eiti: struktūrizuoti ar tinklinti rajonų ligonines, jungiamas paslaugas, yra geresni? Matyt, labiau galėtume kalbėti apie struktūrizavimą, kadangi, kiek suprantame, projektais siekiama pirmiausia standartizuoti paslaugą ir kad būtų prieinamumas absoliučiai visose vietovėse, nežiūrint, kur žmogus gyvena.

Galbūt iš tikrųjų toliau galėtume diskutuoti apie tris kompetencijų centrus, kurie yra viena iš sudėtinių šios siūlomos reformos dalių. Galbūt apie tai galėtų suktis – tolesnis standartizavimas, regioninių ligoninių centrų darbas, apie tai reikia kalbėtis.

Lygiai taip pat iš projektų nelabai aiškus centrų, regioninių ligoninių valdymas, bet kartu manau, kad reformos yra būtinos. Šiandien aš vis dėlto pritarčiau, kad projektams būtų pritarta po pateikimo, o toliau galėtume diskutuoti komitetuose, komisijose ir ieškoti geriausių sprendimų.

PIRMININKAS. Kadangi du projektai, R. Žemaitaitis prieš dar galės pasisakyti.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų vis dėlto, kaip sakant, ta vadinamoji I. Šimonytė prieš ketverius metus sakė: politinė korupcija vis dėlto vyksta Seime. Nieko daug nereikia. „Vardan Lietuvos“ 330 tūkst. dotaciją duodame ir dabar pradedame giedoti, koks šis projektas yra geras. Tai žiūrėkite, gerbiami kolegos. Lygiai prieš 2 mėnesius ta pati „Vardan Lietuvos“ frakcija ir įkurta partija aiškiai pasisakė prieš tokį projektą, aiškiai pasisakė, kad toks projektas neturi būti teikiamas ir neturi būti svarstomas. Šiandien aš girdžiu frakciją kalbant ir pasisakant už tokį projektą.

Gerbiamieji, apie ką jūs čia kalbate? Jūs esate iš regionų. Jeigu jūs pažiūrėsite šį įstatymą, visa galia yra sutelkta ministro įsakyme. Mes su A. Matulu praeitą kadenciją kreipėmės į Konstitucinį Teismą skųsdami A. Verygą vien dėl to, kad įstatyme nėra numatyta sąlyga, kaip turi būti. Jūs dabar priešingai viską darote, kad ministro įsakyme būtų.

Aš noriu pažiūrėti visai opozicijai į akis. Kaip jūs parvažiuosite į savo apygardas? Kaip jūs žiūrėsite savo žmonėms?.. Šiuo įstatymo projektu visos rajoninės ligoninės faktiškai bus nuimtos nuo žemės paviršiaus. Jos bus centralizuotos ir padarytos centriniuose miestuose. Kaip labai gerai pasakė L. Nagienė, yra Telšiai ir Mažeikiai, jums yra grynas pavyzdys. Mažeikiai šiandien pagal gyventojų skaičių ir pagal investicijas jau pradeda lenkti Telšius. Tai dabar kuri bus regioninė ligoninė: Mažeikių ar Telšių?

Gerbiamieji, jūs ir atsakykite, už ką šiandien jūs balsuojate? Šiandien jūsų balsavimas yra konkretus – už rajoninių ir regioninių gydymo įstaigų naikinimą. Ne šeimos gydytojų sustiprinimą, o būtent rajoninių ligoninių naikinimą. Dar kartą sakau, „Vardan Lietuvos“ aš turiu įrašą, kaip prieš 2 mėnesius jūs prieš šį projektą kalbėjote.

PIRMININKAS. Kolegos, gal replikos po to, kai pabalsuosime. Dabar baikime dėl motyvų, balsuosime ir tada replikos. A. Matulas dar kalba už ir po to balsuosime.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš noriu priminti, kad tų pačių tikslų siekė ir anksčiau buvusios kelios vyriausybės: ir socialdemokratų, ir valstiečių, bet nepavyko. Nepavyko dėl įvairių priežasčių. Galbūt pritrūko vadybinės patirties, galbūt pritrūko bendravimo, loginio sprendimo.

Mes, kaip matote, darome šiek tiek kitaip. Ačiū parlamentui, kad pritarė įstatymo projektui, ir Klaipėdoje steigama universiteto ligoninė, nors tam irgi buvo prieštaraujančių. Žiūrėkite, bendru sutarimu pritarta, kad būtina optimizuoti greitosios pagalbos tinklą. Dėl to pagerės paslaugų prieinamumas. Primenu, kad praeitoje kadencijoje šiam įstatymo projektui buvo po pateikimo nepritarta. Dabar pritarta bendru sutarimu po pateikimo. Vadinasi, mes visi suprantame, kad per tvarkos būtinos.

Šiandien aš sunkiai suprantu, kodėl iki šiol parlamento nariai, merai rūpinasi, kad išliktų pas juos chirurgijos skyrius, akušerijos skyrius, kuriame gimdo 80 arba 120 žmonių per metus, bet kažkodėl nesirūpina, kad šeimos gydytojų trūksta, kad gydytojai konsultantai atvyksta po 2–3 valandas per savaitę. Šių paslaugų daugiausia reikia: ambulatorinių, slaugos paslaugų, globos paslaugų. Tai pradėjo A. Veryga finansuoti ir mes tik numatome dar labiau plėsti.

Todėl, kolegos, aš labai pritariu kolegos A. Stončaičio pasiūlymui. Analizuosime, darysime klausymus, svarstysime, bet tikrai labai prašau pritarti po pateikimo ir nestabdyti proceso. Jeigu nepavyks mums ir mes finansuosime įstaigas, kurios tikrai veikia neefektyviai, jums patiems po metų, po dvejų, po trejų reikės tą patį atlikti. Susitinkime, kaip susitinkėme prieš tai priimdami tris Konstitucijos pataisas.

PIRMININKAS. Dėkui. Baigiame kalbas dėl šių projektų. Dabar dėl šio paketo ir balsuosime, iš karto dėl abiejų projektų. Primenu, tai yra projektai Nr. XIVP-1302 ir Nr. XIVP-1303, Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo ir Sveikatos sistemos įstatymo pataisos, jas pateikė ministras A. Dulksys. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 126: už – 71, prieš – 35, susilaikė 20. Po pateikimo pritarta.

Kolegos, sutarsime dėl komitetų ir gal tada replikos. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą, kaip papildomi siūlomi Biudžeto ir finansų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetai. Ar būtų kokių kitų?.. (*Balsai salėje*) Girdžiu, kad papildomų nereikia, nes Sveikatos reikalų komitetas turbūt yra susijęs visais aspektais ir pakaktų Sveikatos reikalų komiteto. Ar galime taip sutarti? Girdžiu, kad sutariame, tai skiriame vieną... (*Balsai salėje*) Gerai, tada alternatyvus balsavimas. Kas už, balsuoja, kad pakanka pagrindinio Sveikatos reikalų komiteto, kas mano, kad reikia ir papildomų komitetų, balsuoja prieš.

Už balsavo 70, prieš – 58. Skiriamas tik vienas pagrindinis Sveikatos reikalų komitetas. Svarstymo data siūloma birželio 7 diena. Tikrai gana tolima, kad komitetas galėtų atidžiai apsvarstyti. Žinoma, jeigu apsvartys anksčiau, niekas nedraudžia mums ir Seime svarstyti anksčiau. Dėl to bent galime sutarti, tikiuosi? Sutariame.

Dabar replikos po balsavimo. A. Veryga pirmasis. Prašau.

A. VERYGA (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos ir mielas kolega Antanai, aš labai apgailestauju, kad jūs klaidinate Seimą, nes šis projektas neturi nieko bendro nei su greitosios pagalbos reforma, kurią mes kartu pasirašėme ir kartu teikėme, ir neturi nieko bendro su anksčiau buvusiose kadencijose teiktais siūlymais. Tai yra melas, nes niekas anksčiau nėra siūlęs tokio hibrido – jungti pirminę ir antrinę sveikatos priežiūrą, jo net finansavimo modelio čia atsistojęs ministras pats dar nežino, koks jis bus, tik kažką sugalvos. Iš tikrųjų yra tik vienas iš elementų ir būtų tikrai gerai, kad jūs neklaidintumėte, nes tokio projekto ir aš niekada, ir niekas anksčiau nėra tikrai teikęs.

PIRMININKAS. Toliau – D. Griškevičius, taip pat replika.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Tai gal premjerė?

PIRMININKAS. Opozicijai aš visada suteikiu pirmenybę. (*Balsai, juokas salėje*)

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Gerai, ačiū. Norėčiau vis dėlto reaguoti... (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Išsijungė. Prašom.

D. GRIŠKEVIČIUS (*DFVL*). Dabar girdėti, taip? Ačiū. Norėčiau vis dėlto reaguoti į Seimo nario svarstymo metu tokius pareikštus viešus kaltinimus. Noriu pasakyti, Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ vardu norėtume kolegai priminti, kad savo tradicijų ar kažkokio suvokimo nereikėtų politiniams oponentams taikyti ir tikrai vengti tokių pasvarstymų ateityje. Tai, beje, parodė ir pats balsavimas, kad mūsų partijoje yra nuomonių įvairovė ir žmonės turi galimybę spręsti – palaikyti ar nepalaikyti.

Kitas dalykas, visi kalba apie sveikatos sektoriaus bėdas, apie reikalingas reformas ir turbūt į ką ir kolegos, pasisakę už, atkreipė dėmesį, kad reikia duoti startą tam, kad galėtume pradėti ir rasti tuos reikalingus sprendimus. Tai vis dėlto gerbiama kolegai Remigijui norėčiau pasakyti, kad tokių epitetų ateityje nereikėtų taikyti.

Kitas dalykas. Aš sakyčiau, kad tai nėra Vyriausybės kažkokia malonė ar panašiai. Tai yra įstatymų įgyvendinimas ir vykdymas.

PIRMININKAS. Dėkui. Dabar premjerė – repliką.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš turbūt pratėsiu tai, ką tik sakė gerbiamas Domas, ir tikiuosi, kad tam kolegai, kuris paprastai salėje ne kalba, bet žviegia, užteks savigarbos ateiti ir atsiprašyti. Atsiprašyti ne tik manęs, bet ir Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“, kadangi Lietuvos Respublikos įstatymai numato tiek dotaciją, tiek dotacijos dydį. Aš neturėjau dabar laiko patikrinti, bet aš labai spėju, kad jūs pats už tą įstatymo pataisą anoje kadencijoje balsavote. Ir čia klausimas buvo ne tas, ar partija gaus dotaciją, ar negaus, bet ar jina gaus kitų partijų sąskaita, ar biudžete bus numatytos papildomos lėšos. Tai malonėkite atsiprašyti. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Galimybė atsiprašyti čia pat suteikiama.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Tikrai taip, tenka atsiprašyti Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“, kuri iš tikrųjų buvo nusiteikusi balsuoti, matyt, kitaip, bet po kilusio skandalo keturi balsavo už.

Gerbiamą premjerę, 2018 m. birželio 24 d. jūsų interviu 21 val. 23 min.: „I. Šimonytė išvelgia politinę korupciją: partijų finansavimas keičiamas mainais į paramą“ (keičiant įstatymus). Tai buvo jūsų duotas interviu LRT, buvo labai didelis ir ilgas. Įstatymas jau buvo priimtas ir buvo skirtas dėl pinigų. Įstatymas priimtas dėl politinių partijų, kurios įkuria partiją po Seimo rinkimų, jau buvo praėjęs laikas, nes reikėjo skirti papildomai pinigų. Deja, jūs apie tai kalbėjote. Galite atsiversti ir pasiskaityti visą savo interviu, kuriame jūs kalbate, kad galimai duodant pinigus, nelaukiant naujo biudžeto, tai yra kol nebus rugsėjo mėnesio, tai yra korupcija. Tai yra jūsų interviu.

PIRMININKAS. Gaila, atsiprašymo neišgirdome. Premjeri dar kartą žodis.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Dar kartą, pone Žemaitaiti, įstatymas numato galimybę šitai partijai gauti dotaciją. Už tą įstatymą, skirtingai nuo manęs, jūs balsavote. (*Balsas salėje*) Koks skirtumas, kada jūs balsavote. (*Triukšmas salėje*) Jeigu dabar partija turi teisę į dotaciją ir Vyriausybė atnešė biudžeto pakeitimą, tai aš turėčiau paneigti įstatymą, kuris galioja? Man atrodo, jums reikėtų pirmausia pasižiūrėti į veidrodį. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Tikrai, kolegos, įstatymų turime laikytis ir neraginkite premjerės kažkaip jų nesilaikyti. (*Balsai salėje*)

P. Gražulis dar nekantrauja kažką pasakyti.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš tik dabar supratau. Kadangi šiandien vyksta VRK posėdis ir bando priimti sprendimą iš Tautos ir teisingumo partijos atimti pinigus, tai irgi yra politinis sprendimas. Matyt, VRK ieško priekabių, nes, matyt, nori biudžete numatyti mažiau lėšų naujai susikūrusiai partijai, todėl atims iš kitų. Čia ne politinis sprendimas? Aišku, kad politinis sprendimas. Anksčiau to nereikėjo. Kol S. Skvernelio partijai neskyrė pinigų, nereikėjo atimti iš kitų partijų, o dabar jau atima. VRK posėdis...

PIRMININKAS. Tikrai ne tą projektą svarstome. Kolega, baigiame replikas.

Tęsiame balsavimą. Baigsime su sveikatos reikalais.

12.08 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-257(3) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 2 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-257(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 87, balsavo 79: už – 73, prieš – 5, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (Gongas)

Toliau dabar – replika.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Atsiprašau, pirmininke, prašau įskaityti mano balsą už. Suklydau šį kartą. Ačiū.

PIRMININKAS. Įrašome į protokolą – E. Pupinis už.

12.09 val.

Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau pagal darbotvarkę 1-6 klausimas – Darbo kodekso 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-843(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 126, balsavo 125: už – 98, prieš nėra, susilaikė 27. Įstatymas priimtas. (Gongas)

12.10 val.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-845(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 129: už – 121, prieš nėra, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (Gongas)

12.11 val.

Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. IX-1709 18, 31, 164, 171 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 30¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1301(2) (priėmimo tęsinys)

Pagal darbotvarkę 1-8.1 klausimas – Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1301. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 130: už – 125, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo Nr. XII-376 47 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1257(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis 1-8.2 klausimas – Informuotiesiems investuotojams skirtų kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1257(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127: už – 122, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.12 val.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 1, 2, 6, 8, 45, 47, 56, 57, 58, 59 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 6¹, 39¹, 57¹, 58¹, 58², 58³ straipsniais ir priedu ir 15, 16, 17, 60 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo Nr. XIII-1237 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis 1-8.3 klausimas – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1258(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 128: už – 123, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.13 val.

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo Nr. VIII-1212 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2) (priėmimo tęsinys)

Ir paskutinis lydimasis – Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1259(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 129: už – 124, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.14 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 9, 10, 11, 11¹, 12, 13, 15, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-683 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-9.1 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1410(2). Priėmimas. Dėl kurio yra? (*Balsai salėje*)

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 133 Seimo nariai, už – visi 133. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.15 val.

Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3311 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis darbotvarkės 1-9.2 klausimas – Viešųjų įstaigų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1411(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 126 Seimo nariai, už – visi 126. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.16 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 14, 84 straipsnių pakeitimo ir 18¹, 20 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-10.1 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo pataisų įstatymo projektas Nr. XIVP-1290(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 127 Seimo nariai, už – visi 127. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.17 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis darbotvarkės 1-10.2 klausimas – Švietimo įstatymo 62 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1338(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 132 Seimo nariai, už – visi 132. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.18 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1394(2) (priėmimo tęsinys)

Dėl kito projekto jau turime pasiūlymų, tai dėl Sveikatos draudimo įstatymo 6 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Jūs teikia Seimo narys A. Matulas. Turbūt visi jie yra susiję? Ar čia yra skirtingo pobūdžio? Suteiksiu žodį iniciatoriui. Fiksuokime, kad yra 29 balsai, leidžiantys svartyti pasiūlymą. Aš neteiksiu tikrinti. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pataisa suderinta su Ligonių kasa, su ministerija. Dabar įstatymas numato, kad turėtų būti draudimo registras. Mes tiesiog papildome, kad draudimo registro objektas būtų apmokamas valstybės biudžeto lėšomis būtinajai medicinos pagalbai ir būtinašias paslaugas teikiantiems asmenims. Tai labiau techninio pobūdžio pataisa.

Ir kitos dvi pataisos lygiai taip pat yra techninio pobūdžio. Vietoj 2 ir 3 straipsnių įvardinti, kad tai yra 3 ir 4 straipsniuose numatytos pataisos. Komitetas pritarė. Labai prašyčiau pritarti bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime šių pasiūlymų visumai pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Girdžiu, kad pritariama. Fiksuojame, kad pasiūlymams pritarta bendru sutarimu. Tai keičiasi ir pavadinimas. Priimame 1 straipsnį. Čia pasiūlymų nebuvo. Atsiranda 2 straipsnis. Jį taip pat galime priimti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Atitinkamai 3 straipsnį taip pat priimame bendru sutarimu. Ir 4 straipsnį priimame bendru sutarimu.

Ar būtų norinčių pasisakyti dėl viso? Matau, kad nėra dėl motyvų. Balsuojame, ar priimame šį projektą.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 131: už – 131, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Aš, kalbėdamas apie projektą, nepaminėjau, kad buvo Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė, bet dėl Teisės departamento pastabų ir nebalsuojama, tai čia automatiškai komiteto pritarimas ir straipsnių paredagavimas yra turinyje. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.21 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1395(2) (priėmimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 1-11.2 klausimas – lydimasis Sveikatos sistemos įstatymo 47 ir 49 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1395(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 128: už – 128, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

Iki Vyriausybės valandos liko 8 minutės, kaip tik yra du pareiškimai. Aš apgailestauju, buvo norinčių pateikti daugiau projektų, bet mūsų laikas, deja, to neleidžia padaryti. Dabar A. Vinkus pirmasis perskaitys pareiškimą.

12.22 val.

Seimo narių pareiškimai

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, labai retai darau pareiškimus, tačiau šį kartą tarp Velykų ir Atvelykio tokios geros dvasinės nuotaikos drįsau padaryti pareiškimą ta tema.

Lietuva susiduria su įvairiais sunkumais, ypač ekonomikos vystymosi, investicijų, finansiniais klausimais. Čia visais etapais su visomis valdžiomis taip buvo ir tai yra objektyviai sąlygota mūsų istorijos, mūsų okupacijos padarinių, kuriems pašalinti reikia nemažai laiko.

Bet turime pripažinti, kad ne visos problemos yra sąlygotos objektyviai susiklosčiusių aplinkybių. Tauta kritiškai vertina daugelio mūsų valstybės institucijų darbą, tarp jų ir Seimo. Ji stebi mūsų bendravimo kultūrą, mato diskusijas, paremtas ne esminiais argumentais, o kai kada partiniais požiūriais, mato kartais beverčius ginčus, vienas kito įžeidinėjimus. Šiuo atveju tenka kaltinti tik mus pačius. Aplinka ir istorija čia niekuo dėta. Šią problemą sukūrėme mes patys – tai mūsų kartais neatsakingo elgesio ir moralės padarinys. Mes negalime į tai numoti ranka, nes kol neišmoksime bendrauti pagal aukštos kultūros reikalavimus, mes negalėsime atstatyti mūsų autoriteto, negalėsime pretenduoti į pripažinimą ir pagarbą, į aukštus reitingus, kuriuos nusprendžia tautos nuomonė. Tad, gerbiami kolegos, mokykimės tolerancijos, ugdykime tarpusavio pagarbą, klausimų esmę ir sprendimų priėmimą iškelkime aukščiau už partinius interesus, gražinkime autoritetą patys sau.

Ir baigdamas. Kiekviena diena, tuo labiau šventės, yra mūsų naujo gyvenimo pradžia, mūsų pasirinkimas. O gera žinia ta, kad niekada nevėlu pradėti, niekada nevėlu džiaugtis ir mylėti visus ir viską. Sugražinkime į savo gyvenimą pagarbą, meilę, džiaugsmą, mokėjimą tarpusavyje žmogiškai bendrauti ir gyvenimas sužydės nuostabiais žiedais.

Šių prasmingų žodžių įkvėptas linkiu pats sau ir jums atrasti savyje teberusenančią pagarbą, meilės ir džiaugsmo versmę, išlaisvinti ją ir dalintis su visais žmonėmis, pirmiausia mums, tarpusavyje dirbantiems čia. Linkiu sėkmės.

PIRMININKAS. Dėkui. Tikiuosi, bus Seimo narių, išgirdusių šį pozityvų telkiantį pareiškimą. Dabar padaryti kitą pareiškimą kviečiu kolegą D. Kepenį.

D. KEPENIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Būčiau nekalbėjęs, jeigu būtumėte davę galimybę paklausti ministro, kuris ką tik čia kalbėjo apie sveikatos reformą. Bet aš manau, kad turime apie tai žinoti, nes ši reforma yra iš anksto pasmerkta nesėkmei, jeigu nepamatysime ten vienos labai ydingos vietos, kuri užprogramuoja šį įstatymą, kurį mes šiandien pateikėme, nesėkmei. Kodėl?

Žiūrėkite, kai prieš kelerius metus iš Briuselio grįžo Europos sveikatos ir maisto komisaras V. P. Andriukaitis, jis pranešė Lietuvai, kad Lietuva Europoje yra paskutinė pagal žmonių medicininę priežiūrą ir priešpaskutinė pagal sveikatos prevenciją. Vadinasi, mes pačiame Europos paskuigalyje.

Ar manote, kad ši reforma, kurią mes šiandien pradėjome svarstyti, ką nors pakeis? Aš manau, kad nieko nepakeis. Dar labiau ilgės ligonių eilės prie gydytojų kabinetų, kadangi šitas įstatymas, tie du įstatymai, kuriuos mes šiandien svarstėme, nekalba apie ligų gydymą – jie šneka apie sveikatos priežiūrą. O kas yra sveikatos priežiūra ir kuo skiriasi nuo gydymo? Ar nors vienas žmogus, kuris yra sveikas, eina į ligoninę ir kitas įstaigas, kurios yra išvardintos šiose pataisose? Žinoma, kad ne.

Sveikatos priežiūros stiprinimas, palaikymas tai yra darni psichofizinė būklė, tai yra sveikas maistas, ekologija, fizinis aktyvumas, grūdinimas ir kiti faktoriai. Apie tai mes čia nešnekame. Mes čia šnekame apie tai, kad vėl reikės naujų finansinių investicijų, kurios dar labiau sužlugdys mūsų sveikatos sistemą, kadangi tikram sveikatos stiprinimui ten vietos nėra.

Todėl aš visus labai raginu, kai prieisime prie šio klausimo svarstymo, įdėmiai pasižiūrėti, apie ką mes čia šnekame. Mes ir toliau būsimė pasmerkti ligoms, jeigu nesuprasime, kad manipuliuojant terminais toliau rankomis plos tas susivienijimas, kurį aš daug kartų vadinau *vyrpar-, prefar-, alko-, niko-, narko-, presmedmafija*, kuriai labai reikia didžiulių finansinių investicijų ir kuo daugiau ligonių.

Šios pataisos nė kiek ligonių nemažins, kadangi apie sveikatą mes nešnekame, bet pakeičiame pavadinimą ir gydymą pavadiname sveikatos priežiūra. Tai yra ypatinga šio įstatymo yda, kurios mes tikrai negalime leisti. Ačiū.

PIRMININKAS. Daugiau pareiškimų nėra, bet liko tik minutė, tai Vyriausybės narius kviečiu ramiai užimti savo vietas. Netrukus pradėsime Vyriausybės valandą.

12.30 val.

Vyriausybės valanda

Ką gi, 12 val. 30 min., kaip numatyta darbotvarkėje, pradedame Vyriausybės valandą.

Pirmasis klausia A. Veryga. Ruošiasi L. Kukuraitis.

A. VERYGA (LVŽSF). Dėkoju. Aš norėčiau gerbiamos premjerės paklausti. Vakar stebėjau posėdį, kuriame jūs panaikinote, atšaukėte valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, ir aš kelis kartus visokiais formatais visur bandau išklausti, ar tikrai tam buvo pasiruošta. Ne dėl apribojimų panaikinimo, bet dėl finansinių mechanizmų, nes beveik dvejus metus dalis darbuotojų gavo priedus, kurie bent detaliame PSDF išaiškinime buvo įvardijami kaip jau tas padidėjęs atlyginimas. Dabar jų neliks. Vakar ministras pasakė: tegul teikia kitas paslaugas. Aš norėčiau paklausti: kas tos kitos paslaugos? Pavyzdžiui, greitosios medicinos pagalbos darbuotojo. Gal tai yra masažas ar braškių rinkimas, nes jie jokių kitų paslaugų teikti negali?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, bet kas nors gali, kas nors negali. Man atrodo, kolega, nereikia čia, taip sakant, apsimesti, kad mes ko nors nesuprantame. Jeigu yra padidėjęs darbo krūvis, jis buvo ženkliai padidėjęs kovido metu visiems, tai tuomet tie priedai horizontaliai ir buvo mokami. O dabar, kai kokių nors specialių tam alokuotų, sakykim, pajėgumų nebūtinai reikia visur, tie priedai jau turėtų būti mokami pagal tai, kiek žmogus iš tikrųjų turi papildomo darbo, palyginti su normaliu jo krūviu.

Nežinau, ką jūs čia matote tokio ypatingo, nes šiaip jau sveikatos paslaugų finansavimui padidinti šių metų biudžete, palyginti su praėjusiais metais, buvo numatyta daugiau negu 200 mln. eurų. Ir tai yra visų pirma didesnis darbo užmokestis, nes paslaugų apmokėjimo eilutėje 80 % yra darbo užmokesčio išlaidos.

Man atrodo, kad pats klausimas yra savaime labai keistas. Kam tada reikėjo ekstremaliosios situacijos? Tam, kad priedus mokėtume, ar tam, kad būtų darbas kaip nors organizuojamas? Jeigu to darbo organizavimo specialus poreikis yra išnykęs, o, mūsų vertinimu, jis yra išnykęs, toliau jau institucijos pačios turi spręsti tuos klausimus tiek, kiek tai yra konkrečioje institucijoje pagrįsta.

PIRMININKAS. Klausia L. Kukuraitis. Ruošiasi G. Paluckas.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėjau finansų ministrės paklausti, bet nėra, tai tada turbūt premjerės.

Vyriausybė pateikė tikrai, sakyčiau, tokį istorinį, didelį infliacijos pasekmių valdymo paketą ir labai svarbūs socialiniai sprendimai. Tikrai turime su kuo dirbti ir, man atrodo, tikrai tinkama linkme einama. Tačiau labiausiai nustebino diskutuojant Socialinių reikalų ir darbo komitete, kad Finansų ministerija negalėjo, o paskui ir patikslino, kad vis dėlto net nedarė šio paketo įtakos infliacijai vertinimo. Klausimas, ar tikrai taip buvo? Kai mes kalbame apie aukštą infliaciją ir priemones, kurios yra dosnios, ir nevertiname įtakos infliacijai, tai norisi pasitikslinti, ar tikrai taip buvo, ypač tame kontekste, kad ne kartą kiti, kurie teikė kokius nors siūlymus, buvo kritikuojami, kad jų siūlymai padidins infliaciją. Dėkui.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Žiūrėkite, gerbiamas kolega, tos indeksuotos pajamos niekaip negali infliacijos sumažinti. Jūs tai puikiai suprantate. Tai yra didesnė perkamoji galia ir didesnė paklausa.

Vienintelis dalykas, ką tas indeksavimas sprendžia, tai sprendžia žmonėms, ypač kurių finansai yra jautresni, tarkim, maisto ir energetikos kainų didėjimui, tiesiog papildomas galimybes tas sąskaitas apmokėti. Čia galvoti, kad tie papildomi keli šimtai milijonų eurų sumažins infliaciją, aš nežinau, kokioje ekonomikos paradigmoje reikia gyventi.

Vienintelis sprendimas, kuris gali sumažinti infliaciją, bet mes čia galime tik spekuliuoti, kiek iš tikrųjų tai bus, tai yra sprendimas, kuris apriboja kainų augimą, nes patvirtintų kainų dar mes neturime. Tada, kai VERT'as patvirtins, jau priėmus šiuos įstatymus, kainas liepos mėnesiui, tada tuos perskaičiavimus bus galima padaryti, nes administruojamos kainos yra infliacijos viena iš sudedamųjų dalių. Jų prognozę leidžia įvertinti, koks iš tikrųjų yra poveikis.

O tos biudžeto išlaidos, kurios yra tiesiog papildomos pajamos, papildomas indeksavimas, tai *prabočykite*, čia gali būti tik papildomas infliaciją skatinantis veiksnys. Bet mes manome, kad to neturėtų atsitikti dėl tos paprastos priežasties, kad pagrindinė vis dėlto infliacijos priežastis dabar yra energetikos kainos ir yra tai, ką mes paketu ir bandome spręsti, o ta suma, kuri yra papildoma moki paklausa, atitenka tiems žmonėms, kurių ir taip didžioji pajamų dalis yra skiriama vartojimui. Mes, aš bent jau, intuityviai sakyčiau, kad mes čia kokio nors infliacijos paspartėjimo dėl to neturėtume pamatyti, bet tiesiogiai infliaciją veiks ta sprendimų dalis, kuri yra susijusi su elektros ir dujų kainodara. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia G. Paluckas. Gal užsirašę kolegą neprieštaraus, kad po to leistume paklausti A. Vinkui. Jis yra kiek toliau užsirašęs, bet skuba atidaryti savo kuriojamą parodą.

G. PALUCKAS (LSDPF). Šventas reikalas, be abejo.

Gerbiama premjere, klausimas susijęs su konstituciniu Fiskalinės drausmės įstatymu. Jo pataisą registravo Prezidentas, bet ta iniciatyva kyla iš politinių partijų susitarimo dėl regioninės politikos. Vyriausybės išvados neturime, man atrodo, jau kokią penktą mėnesį. Yra kokių nors ypatingų priežasčių ar?..

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Yra priežasčių, nes mes, kaip žinote, atgaiviname dvišalę Vyriausybės ir savivaldybių komisiją ir per tą formatą esame sutarę kitokią konstitucinio įstatymo pakeitimą. Jis, tiesą sakant, savivaldybėms yra palankesnis. Mes jį esame sutarę diskusijų formatu. Man atrodo, projektas jau, ko gero, buvo paskelbtas ir galbūt netgi yra pabaigęs derinimo procedūrą. Mes, pateikdami išvadą dėl Ekscelencijos Prezidento projekto, pateiksime dar ir savo projektą, kuris šiaip savivaldybėms suteikia daugiau laisvės prisiimti skolinius įsipareigojimus finansuoti europinius ir kitos tarptautinės paramos projektus. Taigi manau, kad gegužės–birželio mėnesiais tikrai mes ateisime su tuo projektu į Seimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Vinkus, kaip žadėjau, dabar.

A. VINKUS (LVŽSF). Klausimas gerbiamam sveikatos ministrui. Gerbiamas ministre, karas Ukrainoje natūraliai susilpnino mūsų dėmesį koronos pandemijai. Žinoma, nors praradome dau-

giau kaip 9 tūkst. gyvybių, tačiau džiugu pažymėti, kad visų valstybės institucijų – Vyriausybės, prezidentūros, Seimo, turiu omenyje Sveikatos reikalų komitetą, – pastangos padarė tai, ką galėjo, ir pastaruoju laikotarpiu užsikrėtimų ir mirčių skaičius mažėja. Tačiau atkreipiau dėmesį į tokią naują besiformuojančią tendenciją, kad daugėja atvejų, kai pagal kiekvienos paros skelbiamus duomenis tarp mirusiųjų pasiskiepijusių miršta daugiau negu nepasiskiepijusių. Kuo ekspertai aiškina tokį faktą? Ar tai sumažėjusių vakcinų poveikio pasekmė, ar kokios kitos priežastys? Jei tokia tendencija ryškės ir toliau ir neturėsime aiškaus atsakymo, tai atėjus naujam sezonui, kuris galbūt sukels naują pandemijos bangą, duok Dieve, kad jos nebūtų, tarp gyventojų gali atsirasti nepasitikėjimas vakcinomis.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Ne, tokių duomenų, kad būtų sumažėjęs vakcinų poveikis, nėra. Tyrimai yra atliekami. Net tokių duomenų, kad būtų atsiradusi kokia nors nauja grėsminga viruso atmaina, taip pat šiuo metu nėra, bet yra atidžiai sekama. Na, o statistika, žinote, toks dalykas. Kai jau pasiekėme 90 % darbingo amžiaus žmonių imunizaciją, 80 % visų gyventojų imunizaciją, kai pasiskiepijo Lietuvoje daugiau žmonių, nei atėjo į referendumą dėl rusų kariuomenės išvedimo, pastatėme stiprią ugniasienę, bet natūraliai žmonės juk miršta ir būna tų situacijų. Natūraliai ta statistika ir tie procentai dabar, kaip sako, jau nebėra tokiu pačiu aspektu interpretuoti ir žiūrėti, kaip buvo anksčiau. Matyt, reikėtų truputėlį kitaip...

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš vis dėlto norėčiau ministrą truputį papildyti, kad nebūtų nesupratimų, nes tikrai nesitikėjau iš jūsų šito klausimo, bet tebūnie. Vis dėlto reikia atkreipti dėmesį, kad dabar mirstančių nuo COVID žmonių skaičius, paros skaičius, yra labai žemas. Mes kalbame apie vienaženklus skaičius ir tai yra daugiausia labai garbaus amžiaus žmonės, nors visokių dienų čia yra buvę. Yra viena diena ne taip seniai buvusi, kai mirė devyni ar septyni žmonės ir visi jie buvo neskiepyti. Negalima iš kelių dienų daryti kokių nors toli siekiančių išvadų. Ką minėjo ministras, kad yra apskritai populiacijoje... Jeigu populiacijoje būtų 100 % žmonių paskiepyta, tai mirtų tik skiepyti žmonės, jūs tą juk puikiai suprantate. Kai yra labai didelis populiacijos vakcinacijos lygis, tai jau natūralu, kad tų žmonių, kurie yra vakcinuoti, bet vis tiek nuo kovid miršta, bus didesnioji dalis, ypač jeigu imsime atskirų dienų skaičius, bet vėlgi iš jų negalima daryti toli siekiančių išvadų. Tendencija yra tokia pati, kokia yra ilgalaikė nuo birželio mėnesio, kada vakcinų tapo visuotinai prieinamos. Mirusių nevakcinuotų žmonių procentas yra labai stabilus ir tai yra maždaug 75 %, buvo 80 %, dabar yra maždaug 75 %. Tai žinoma, kad plečiantis vakcinacijai ta dalis sumažėjo, bet ji nesumažėjo kaip nors reikšmingai, ir tai dar kartą patvirtina, kaip svarbu yra skiepytis. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiama premjere, vakar Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje buvo svarstomas atsiskaitymo grynaisiais iki 3 tūkst. eurų ribojimas Lietuvos gyventojams ir įmonėms. Svarbiausia, tai daroma tada, kai bankų įkainiai Lietuvoje vieni didžiausių Europoje ir konkurencinės aplinkos beveik nėra. Net krizių akivaizdoje 2021 metais bankų uždarbis siekė 320 mln. eurų, beveik po 1 mln. eurų per dieną. Prašom pasakyti, ar tai yra Vyriausybės, ar komiteto iniciatyva? Ir kitas klausimas, ar prisidengdami šešėlio pažabojimu jūs tokiais sprendimais ir toliau siekiate didinti bankų pelnus?

Ir pasakysiu dar daugiau. Kovo 29–30 dienomis Dubajuje vyko 2022 metų pasaulio vyriausybių aukščiausio lygio susitikimas, kuriame užsiminta apie skaitmeninės valiutos ir skaitmeninės tapatybės diegimą. Gal jums žinoma, ar komiteto priimtas sprendimas – dar vienas žingsnis skaitmeninės valiutos link? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū jums. Aš tikrai neturėjau galimybės vakar dalyvauti komiteto posėdyje. Mano žiniomis, tai yra Seimo narių iniciatyva, dėl kurios, jeigu tik bus noro, Vyriausybė mielai pateiks išvadą. Bet aš nesutikčiau su jūsų vertinimais dėl rinkos nekonkurencingumo, nes vis dėlto šitoje rinkoje, mokėjimų rinkoje, atsiskaitymų rinkoje, veikia ne tik bankai, bet ir daugybė finansų įstaigų, jų Lietuvoje tikrai yra nemažai.

Dėl jūsų užuominų apie sąmokslų teorijas aš turbūt kaip įprastai nelabai turėsiu ką pasakyti. Spręš... (*Balsai salėje*) Taip, žinoma, vieni didžiausių, nes turi infrastruktūrą. Ir mūsų Lietuvos žmonių įpročiai yra tokie, tai rodo statistika, tarkime, ir dėl paskolų lygiai taip pat, ir dėl skolinių

mosi. Kitose valstybėse kapitalo rinka vaidina ganėtinai ženklų vaidmenį pritraukiant kapitalą, tarkime, verslui ir įmonėms, o Lietuvoje tai yra paprastai bankinis finansavimas, nes tiesiog susiklosčiusi tokia tradicija. Manau, kad čia bus progos apie tai diskutuoti. Tikrai vakar komitete nedalyvavau ir nelabai turėčiau ką pakomentuoti konkrečiai dėl šito projekto. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Nekrošius.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Mano klausimas skirtas užsienio reikalų ministrui. Kaip jūs veiksitate matydamas, kad savivaldybės lygmeniu yra pažeidžiamos tarptautinių teisių aktų nuostatos? Teisingumo ir jūsų užtarimo siekia dviejų Trakų rajono savivaldybių lenkų mokyklos ir visa lenkų bendruomenė. Šiuo metu demonstruojamas valstybės pagrindinių institucijų ir savivaldybės politikų cinizmas ir užmerkiamos akys į bendruomenės poreikius ir į bendruosius kriterijus, atitinkančius lenkų mokyklų reorganizaciją.

Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijoje nustatyta, kad teritorijoje, kurioje tradiciškai gyvena tautinėms mažumoms priklausantys asmenys, yra ne tik užtikrinama teisė mokytis gimtąja kalba, bet jų atžvilgiu taikomi labiausiai naudingi teisės aktai, o jau įgytos teisės negali būti siauriamos. Tautinių mažumų apsaugos politika yra valstybės politika, ne savivaldybės ir ne seniūnijų lygmens. Jūs privalote reaguoti į lenkų bendruomenės, mokyklų bendruomenės norą ir teisę mokytis savo mokykloje. Žmonės klausia jūsų, gerbiamas ministre, kaip jūs apginsite juos, nes Lietuvos Vyriausybės nutarime yra numatytos išimtys tautinių mažumų mokykloms.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Žiūrėkite, aš suprantu keletą dalykų, kuriuos turbūt reikėtų atskirti. Pirmas dalykas, jūs bandote savivaldybės klausimą kelti į Vyriausybės lygį. Turite tokią teisę.

Tiesą sakant, matyt, yra kažkokios ribos, ties kuo reikėtų apsiriboti sprendžiant tokio pobūdžio klausimus. Jeigu nepavyksta savivaldoje, spręsti apolitiškai, nes nesudarote dabar valdančiosios daugumos, ką esate įpratę daryti. Galbūt artėjantys rinkimai pakeis situaciją ir galėsite priimti savo nutarimus. Galima, Rita, kelti į Vyriausybę. Bet kur yra problema? Jūs savivaldos klausimą keliate į tarptautinį lygmenį ypač karštoje geopolitinėje situacijoje, kurioje mūsų (...), taip, ir tokio sverto naudojimas man iš tikrųjų kelia klausimą. Iš tikrųjų nuoširdžiai labai daug kelia klausimų dėl jūsų apskritai atsakingumo šioje situacijoje, nes visa tai, ką jūs keliate, yra galimybė spręsti savivaldoje, teisme, Vyriausybėje, gausybėje kitų dalykų. Jūs tai darote keldama labai aštrų klausimą. (*Balsai salėje*) Gerbiama kolege, dėl to... (*Balsas salėje*) Žiūrėkite, jeigu jums nepatinka tai, kaip veikia įstatymai, aš, atleiskite, negaliu jums čia pagelbėti. (*Balsas salėje*) Aš suprantu, bet, gerbiama kolege, mes galime, jeigu jūs norite...

PIRMININKAS. Gerbiamoji Rita Tamašuniene, gal tikrai taip neplėtokime ekspromtinės diskusijos. Manau, jūs, kaip ilgametė Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto narė, irgi puikiai žinote, kad yra Vyriausybės atstovai, kurie reaguoja, jeigu savivaldybės sprendimais nesilaikoma teisės aktų, tad ir pasinaudokime tomis teisinėmis galimybėmis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Žiūrėkite, aš galiu pasakyti tik vieną dalyką, kad šio klausimo padaryti tarptautine problema aš tikrai nesuteiksiu galimybės. Jūs darote. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, tikrai tai jau...

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Ar aš galiu? Rita, man labai gaila, kad jums visiškai nerūpi vaikų ateitis. Šiandien toje mokykloje 21 5–8 klasių mokinys mokosi jungtinėse klasėse. (*Balsas salėje*) Tai ir taisome tą padėtį. Lietuva, ši Vyriausybė, yra priėmusi nutarimą nuo rugsėjo 1 dienos, kad nesvarbu, ar tai yra tautinių mažumų mokyklos, ar lietuviškos mokyklos, negali mokiniai mokytis jungtinėje klasėje. Mums turi rūpėti mokiniai, o ne bendruomenės, nežinau net kokios, interesai, o ne būsimi rinkimai po to.

PIRMININKAS. Kolegos, tikrai žinome Vyriausybės valandos reikalavimus, paklausėte, atsakė, bet diskusijos neplėtojamoms.

Toliau klausia A. Nekrošius. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos čia nėra ką diskutuoti, vyksta viskas pagal Statutą. Gerai, paklaus A. Nekrošius, tada spręsimė dėl vedimo tvarkos.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Nematau finansų ministrės. Pirmininkas neinformavo, galbūt I. Šimonytei bus skirtas klausimas. Kadangi Vyriausybė panaikino ekstremaliąją situaciją, medikai gaus gerokai mažesnius atlyginimus. Mano toks paprastas klausimas: ar yra svarstoma Vyriausybės lygmeniu kelti atlyginimus medikams ir kitam personalui? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūs žinote, kad mes pasirašėme kolektyvinę sutartį su visomis medikų organizacijomis ir visus išipareigojimus šimtu procentų Vyriausybė įvykdė. O finansų ministrė yra komandiruotėje Vašingtone.

PIRMININKAS. R. Tamašunienė – dėl vedimo tvarkos.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Dėl vedimo tvarkos, nes tvarka Lietuvoje yra tokia ir jungtinėse klasėse vaikai baigia mokyklas. Aš buvau mokytoja. Čekijoje yra trys vaikai, ir yra atidaroma klasė.

PIRMININKAS. Bet...

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ir aš dėl vedimo tvarkos noriu pasakyti, kad ministrė turi žinoti, kad tos gyvenvietės mokyklose neatsiras daugiau vaikų, kur tradiciškai gyvena tie žmonės. Ir dėl to jūs parašėte puikią išimtį, mes ramūs buvome, nes yra išimtis nutarime. Ir jūs nesilaikote savo tvarkos.

PIRMININKAS. Čia tikrai, kolege, kalbate ne dėl vedimo tvarkos!

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ir dėl vedimo, ir va tokios politikos vedimo tvarkos aš ir kalbu.

PIRMININKAS. Čia kita tvarka, o ne posėdžio pirmininko vedama tvarka. (*Balsas salėje*) Tramykime, kolegos, emocijas. Ramiai tęskime Vyriausybės pusvalandį.

Toliau klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Energetikos ministrui klausimas, jeigu dar neatsibodau su savo klausimais. Aišku, pirmas klausimas, kada sulauksime Seime viso elektros energetikos įstatymų projektų paketo?

Antra klausimo dalis, ar yra stebima, kaip vyksta statybos darbų užbaigimas Vilniaus kogeneracinės elektrinės biokuro bloke, ar tikrai iki kito šildymo sezono jis bus paleistas, nes vis dėlto, kiek aiškino, 30 % šilumos kaina sumažėtų.

Ir, aišku, pusė klausimo aplinkos ministrui. Ar negalvojate biokurą įpareigoti gaminti ir miškų urėdijas? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Dėl pirmo klausimo. Ateinantį antradienį paketas bus pristatytas Seime. Turėjome šiandien pristatyti, bet Teisės departamentas nespėjo pateikti išvados, tai bus antradienį.

Dėl kogeneracinės. Taip, stebime, situacija nėra, sakykime, paprasta, įmonė deklaruoja, kad tikisi gruodžio mėnesį paleisti biokuro katilo bandomąją gamybą. Tai nebus visa gamyba, bet tikimės, kad vis tiek šis tas bus tiekiamas į sistemą ir turėsime jau vilniečiams šiek tiek pigesnę šilumą. Situacija, dar kartą pakartosiu, po bendrovės „Rafako“ bankroto susidariusi buvo tokia, kad reikėjo iš naujo tvarkyti ir pirkimus, ir kitus dalykus. Šiuo metu viskas vyksta. Taip tikina įmonė.

PIRMININKAS. Aplinkos ministras.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už klausimą. Tikrai aktualus. Su nauju Vilniaus bloku 10–15 % padidės biokuro poreikis Lietuvoje. Bet urėdija ir kitos įstaigos inventorizavo, kur galima iškirsti papildomo biokuro, tai melioracijos grioviai, apleistos kelių apsaugos zonos. Mes su Valstybine miškų tarnyba inventorizavome, kad iki 2 mln. papildomų kietmetrių biokuro gali būti patiekta rinkai. Tai nebūtinai turi daryti urėdija, bet iš esmės tas papildomas kiekis gali būti ir bus paruoštas.

PIRMININKAS. Toliau klausia O. Leiputė. Ruošiasi A. Mazuronis.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos apsaugos ministrui, nors šiandien jau daug dėmesio sulaukė. Prašyčiau jūsų patikslinti. Komitete buvo pristatytas pavėžėjimo modelis. Kaip aš supratau, neįgaliems, ligotiems, seniems žmonėms bus organizuojamos pavėžėjimo paslaugos. Tai yra tiems asmenims, kurie asmeniniu ar viešuoju transportu negali nuvykti į gydymo įstaigą. Bet žinome, kad ligoninėse yra uždaryti tam tikri skyriai, tarkime, gimdymo, chirurginis ar dar koks nors. Kaip sprendžia tos savivaldybės, ar sprendžiamas gyventojų pavėžėjimas? Paslauga tolsta, jeigu turės vykti į kitą gydymo įstaigą. Tai liečia ir mamas su mažais vaikais, jeigu jos nepriklauso tai kategorijai, ir kitus asmenis. Ar nebrangs galimybė nuvykti viešuoju transportu, jis taip pat brangsta, į kitą savivaldybę ar į kitą gydymo įstaigą? Ačiū.

A. DULKYS. Tas pavėžėjimo modelis buvo pristatytas ir Sveikatos reikalų komitete. Nežinau, tikriausiai dalyvavote. Ten yra detalai numatyta, kaip tas mechanizmas veiktų savivaldybėje ir kaip jis veiktų tarp savivaldybių įtraukiant tokį naują dalyką. Jį mes turėjome ir testavimo, vakcinacijos atveju. Tai 1808 paslauga. Žmonėms būtų patogios registracijos, numatėme tam išteklius. Be abejo, tų išteklių padaugės, bet ne tiek, kiek dabar kainuoja tie neefektyvūs skyriai. Tai bus kaip

tik efektyvus sprendimas. Jeigu mes norime didinti ir dienos paslaugų skaičių pačiose savivaldybėse, taip, natūralu, mes matome, kad reikės to pavežėjimo daugiau, negu reikėjo iki šiol.

Dar kartą akcentai. Išgryniname greitąją medicinos pagalbą, nuimame taksi funkciją, numatome finansavimą ir modelį savivaldybių viduje, numatome mechanizmą, kaip vyktų tarp gydymo įstaigų tarp skirtingų savivaldybių, ir tikimės, kad tai turėtų gerai veikti. (*Balsas salėje*) Kaip jūs jau ir minėjote, kalbame būtent apie neįgaliuosius, apie vaikus ir kitas grupes žmonių, kuriems tai priklausys. Visą tą sąrašą, matyt, pateiksime. Bet jis yra aiškus. Be abejo, tas, kuris vyksta pirmą kartą pas gydytoją, kaip ir iki šiol, vyksta pats, bet kai jau yra atvykta, kai yra suplanuota, kai yra planinis, kai sudarytas vizitų grafikas, tuomet automatiškai ta paslauga, kaip sakoma, įgauna savo veiksmą. Bet turi būti užsiregistruota, turi jau vykti procesas.

PIRMININKAS. Klausia A. Mazuronis. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. MAZURONIS (*DPF*). Labai dėkui. Gal emocinę įtampą dekonstruojantis klausimas užsienio reikalų ministrui. Gerbiamas ministre, prieš gerus porą metų pradėjau mokytis vokiečių kalbos, tačiau tai, ką šiandien kiekvieną dieną skaitau interneto portaluose, mane verčia užduoti sau klausimą, ar tikrai nepadariau klaidos. Kiekvieną dieną iš naujo Vokietijos kanclerio kabineto eina tokios žinios, kaip išbraukė tam tikrą sunkiąją ginkluotę, spaudžia stabdžio pedalą karinei paramai, apskritai stabdo tam tikrus procesus ir panašiai. Žinote, gerbiamas ministre, aš neseniai perskaičiau tokią K. Belton knyga „Putino žmonės“, iš kurios galima daryti daug išvadų.

Aš norėjau jūsų paklausti, ar tokie veiksmai (padėkite mums susivokti) negali dar būti traktuojami kaip kažkokios politinės korupcijos tąsa galbūt Vokietijoje, elementaraus kvailumo, netoliaregiškumo ir situacijos nesuvokimo, ar dar kažkaip šitą situaciją reikėtų vertinti?

Ir esminis klausimas, ar man dar tęsti vokiečių kalbos mokymąsi? Ar yra vilties, kad tokia Vokietijos kanclerio vykdoma politika gali pasikeisti, ar vis dėlto jau bandyti ieškoti kito kalbos mokytojo ir bandyti ieškoti kažkokios kitos kalbos?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Manau, kad atsakysiu į svarbiausią klausimo dalį dėl kalbų mokymosi. Manau, kad kiekvienam labai rekomenduoju. Tikrai labai svarbus dalykas mokytis bet kokią kalbą pasirinktą. Sako, kad stabdo smegenų pilkųjų ląstelių senėjimą, užtikrina gerą smegenų veiklą ilgiems metams. Tikrai labai džiaugiuosi ir raginu tikrai nemesti.

Dėl Vokietijos. Turbūt išsakome įvairių nusistebėjimų privačiuose pokalbiuose bendraudami su Vokietijos vyriausybės atstovais. Rytoj kaip tik lankysis Vilniuje užsienio reikalų ministrė. Vakar turėjome vieną susitikimą keturšalio formato su Baltijos valstybėmis, rytoj bus dvišalis. Sakome pastabas, kviečiame aktyviai ir aktyviau įsitraukti tiek į sankcijų politiką, palaikyti mūsų prašymus, tiek į pagalbą Ukrainai.

Aišku, reikia objektyviai suprasti ir vieną paprastą dalyką. Vokietijos užsienio politika sukausi 180 laipsnių. Kai mes kalbame apie Vokietiją, dažnai suprantame tą valstybę savo masteliu. Jeigu mes kalbame apie Jungtines Amerikos Valstijas, apie Japoniją – jos yra didžiosios industrinės valstybės, Vokietija yra viena iš mūsų prie bendro Europos stalo. Tai yra viena iš galingiausių pasaulio ekonomikų, jai posūčiai tokio pobūdžio, kokius daro, yra labai labai sunkūs ir sudėtingi. Tai reikia objektyviai vertinti. Tokio posūkio dabar veikianti vyriausybė neplanavo. Jis nebuvo jų programoje, nebuvo nuostatose, niekas to nesitikėjo. Kitais šūkiais remdamiesi jie laimėjo rinkimus ir sudarė vyriausybę. Dabar jie tą posūkį padarė ir daro. Reikia įsivaizduoti, kad laivui, kuris buvo prišvartuotas, pririštas prie vieno kranto, sukantis tos virvės, laikiusios laivą, trūkinėja.

Mūsų raginimas yra svarbus, mūsų pozicijos išsakymas yra svarbus. Tikrai esame girdimi ir yra įsiklausoma į mūsų argumentus visais lygiais: tiek ministrų, tiek valstybės vadovo, premjero, bet kur turime galimybę pasisakyti. Neabejoju, kad ir parlamento pozicijos yra labai svarbios, nes kai keičiasi politika, parlamentas dažnu atveju turi didesnę žodžio svorį. Dėl to mūsų kontaktai (nežinau, jūs gal priklausote ir kokiai draugystės grupei) šiandien yra svarbūs ir kviečiu jais naudotis. (*Balsas salėje*) (...)

PIRMININKAS. Gal nebeplėtokime tos linksmos diskusijos.

Toliau klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi K. Mažeika.

R. ŽEMAITAITIS (*LRF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ekonomikos ir inovacijų ministrei Aušrinei klausimas. Praeitą savaitę premjerės klausiau, kadangi jūsų nebuvo, buvote išvykusi į Ukrainą, gal dabar atsakysite, nes premjerė nežinojo tų skaičių. „Invegos“ apyvartinei paskolai skirta

100 mln. ir investicinei paskolai dengti 100 mln. Pasirašytų sutarčių pagal antrą programą – 0, pagal pirmą programą – 1 mln. 540 tūkst. Praėjusią savaitę ir užpraeitą savaitę turėjome Šiaulių regione su Prekybos, pramonės ir amatų rūmais, su verslo atstovais susitikimą. Užvakar turėjome Klaipėdoje, vakar Panevėžyje. Pabandėme jums parašyti net ir laišką, tikrai atsakėte, bet absoliučiai tą atsakymą į nesamonių muziejų būtų galima įdėti – niekuo negalime padėti, taisyklių mes nekeisime, sąlygos neatitinka, nes neturite užstato. Kaip jūs įsivaizduojate prisidėti prie smulkiojo ir vidutinio verslo išlaikymo ir skatinimo, jeigu keliamas reikalavimas, turto reikalavimas ir hipotekos įkeitimas, šitas dalykas? Sąlygos faktiškai neįgyvendinamos, kaip žinote, ta programa nebus įgyvendinta.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkui. Suprantu, kad kalbate apie kovidines paskolas, kurios yra skiriamos tiek tiems, kas nukentėjo dėl pandemijos apribojimų, tiek dėl grandinių sutrūkinėjimo. Iš tiesų su „Invega“ sėsimė ir aiškinsimės, kodėl yra tokia situacija. Ji gali būti susidariusi dėl kelių priežasčių.

Pirma priežastis yra ta, kad vis dėlto tikslas nėra išskolinti valstybės pinigus. Jeigu banke garantijų priemonėmis įmonės gali pasiekti privačius pinigus, tai yra gerai. Jeigu įmonės yra, pavyzdžiui, labai labai praskolintos, klausimas, ar tikrai mokesčių mokėtojų pinigais reikėtų priimti rizikingų įmonių būklę. „Invega“ turi savo kriterijus. Man irgi įdomu, ar pinigai iš tikrųjų yra tiesiog saugomi nuo verslo, ar jie yra saugomi nuo tokio verslo, kuris yra ypač rizikingas ir į jį investuoti jau tiesiog netvaru.

Dar noriu pasakyti, kad iš šių biudžeto lėšų, kurios lieka, jūs įvardijote, 100 mln. biudžetas buvo apyvartinėms paskoloms, 100 mln. investicinėms paskoloms, mes sudarysime dar vieną apyvartinių lėšų priemonę įmonėms, kurios nukentėjo dėl karo situacijos. Europos Komisija yra patvirtinusi specialų komunikatą. Matydami, kad tų lėšų „Invegoje“ yra ir jų lieka, mes su Finansų ministerija pasitarę iš to biudžeto suformuosime naują apyvartinių lėšų priemonę. Tas komunikatas yra šiek tiek lankstesnis nei kovidinis ir tai reiškia, kad „Invega“ galės taikyti kitokius – lankstesnius kriterijus įmonėms.

Aš tikiuosi, kad tos įmonės, kurios galbūt negalėjo pasiskolinti ir pagrįstai joms tų pinigų iš tiesų reikia, kurios yra nukentėjusios, galės pasinaudoti šiomis lėšomis pagal vadinamąjį, mes taip darbinio formatu vadiname, karo komunikatą.

PIRMININKAS. Nors laikas baigėsi, bet paskelbiau – paskutinis klaus K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, posėdžio pirmininke. Mano klausimas susisiekimui ministrui ir šiek tiek premjeriui. Jau ne kartą kalbėjome apie kelią Kaunas–Prienai. Praeitą savaitę važiuodamas, kaip tik tuo keliu dardėdamas iš duobės į duobę išgirdau per radiją Kelių direkcijos vadovo interviu, komentara, kad iš tiesų bus mažinama pagal lėšas. Prioritetiniai keliai turbūt bus daromi, asfaltuojami, bet tų, kur mažiau prioriteto, sąskaita bus išlaikomas pagrindinis tikslas.

Gal iš tiesų yra logiška. Bet kad toje kelio atkarpoje nuo Kauno iki Prienų faktiškai planuojamas net ne 50, netgi mažesnis nei 50 vidutinis greitis, pasilieka prie to projekto ir 1 kilometro kaina ten apie 5 mln., ar tai yra logiška?

Premjere, norėtusi, kad taip nebūtų. Turėjome auksinius šaukštus, dabar turėsime auksinį kelią. Kaip jūs manote, vis dėlto galbūt tuomet galima ir daugiau projektų padaryti, o ne tiesiog investuoti į vieną ir po to vis tiek turėti kreivą tą objektą? Tai dėl greičio ir dėl pačios kainos. Ačiū.

M. SKUODIS. Sveiki. Žinote, man labai sudėtinga. Nors tai vienas iš Vyriausybės keturių strateginių kelių, sudėtinga pasakyti dėl kainos pirmiausia dėl to, kad nežinome parametrų, bet kai žinosime parametrus ir bus konkursas, tada bus ir galutinė kaina. Faktas, kad tikslas – už kuo mažesnę sumą turėti kuo geresnę kokybę.

Kitas dalykas. Kalbant apie greitį, lygiai taip pat tikrai nėra tikslo daryti 50 kilometrų ir panašiai, turi būti bent 90 šioje vietoje.

Aš tiesiog žinau, kad artimiausiu metu regione yra suplanuotas susitikimas, Seimo narių dalyvaus ir mūsų visi atsakingi asmenys. Tikrai tikslas, kad visi žinotų kiekvieną detalę, kad būtų atsakyta į visus kylančius klausimus ir mes skaidriai ir aiškiai judėtume link geriausio projekto, kuris reikalingas visai Pietų Lietuvai.

PIRMININKAS. Šiuo atsakymu baigiame Vyriausybės valandą. (*Balsai salėje*) Dėkoju ministrams ir klaususiems Seimo nariams. Kartu baigiame ir rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 160 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 21 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
J. JARUTIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (J. JARUTIS, LVŽSF). Sveiki, gerbiami kolegos. Pradedame popietinį 2021 m. balandžio 21 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 72 Seimo nariai.

14.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1577 (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1577. Pranešėja – gerbiama Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen. Pateikimas, svarstymas ir priėmimas, visos stadijos. Prašom, gerbiamoji.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, reaguojant į atvirą Rusijos Federacijos karinę agresiją prieš Ukrainą, dar vasario 24 dieną buvo įvesta nepaprastoji padėtis visoje Lietuvos teritorijoje. Kovo 10 dieną, kaip puikiai pamenate, Seimas pratęsė šios nepaprastosios padėties galiojimą iki balandžio 20 dienos.

Deja, praėjus dviem mėnesiams nuo nepaprastosios padėties įvedimo, grėsmė visuomenės rimčiai išlieka ir nemažėja. Brutali Rusijos karinė agresija Ukrainoje taip pat, deja, tęsiasi. Jos metu daromi nusikaltimai žmoniškumui bei karo nusikaltimai ir jų mastas tik didėja. Dėl Rusijos vykdomo valstybinio terorizmo ir nuolat daromų tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimų vis didėja humanitarinė ir pabėgėlių iš Ukrainos krizė. Dėl Rusijos ir Baltarusijos vykdomos agresyvios politikos savo šalies gyventojų atžvilgiu išaugo ir šių šalių gyventojų pasitraukimo tikimybė. Šioje situacijoje būtina užtikrinti sienos apsaugą ir sudaryti prielaidas humanitariniam asmenų, besitraukiančių nuo agresijos, nuo karo, priėmimui. Taip pat stebima suintensyvėjusi asmenų veikla nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų prieigose, įskaitant galimą informacijos rinkimą.

Šios padidėjusios grėsmės visuomenės rimčiai neįmanoma pašalinti laikinai netaikant naudojimosi kai kuriomis konstitucinėmis teisėmis ir laisvėmis apribojimų bei nenustačius nepaprastųjų priemonių. Todėl gavome Vyriausybės pasiūlymą pratęsti Lietuvos Respublikos teritorijoje nepaprastąją padėtį naujam laikotarpiui – iki 2022 m. birželio 29 d.

Atsižvelgdama į Vyriausybės pasiūlymą ir vadovaudamasi Seimo statuto 186 straipsniu, teikiu Seimui svarstyti Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektą. Nutarimo projekte iš esmės siūloma palikti iki balandžio 20 dienos galiojusias nepaprastosios padėties sąlygas, su ja susijusius apribojimus ir nepaprastąsias priemones. Naujų ribojimų ar ribojančių priemonių įvesti nesiūloma.

Taip pat norėčiau atkreipti kolegų dėmesį, jog projekte atsisakoma kai kurių kolegų Seimo narių kritikos sulaukusio draudimo fotografuoti, filmuoti ir rinkti informaciją apie nacionaliniam saugumui svarbius objektus, nes, Vyriausybės vertinimu, įvertinus pastaruosius mėnesius, tokius tikslus galima pasiekti ir kitomis priemonėmis.

Ši ypač sudėtinga saugumo situacija, susijusi su brutalia karine agresija Ukrainoje, reikalauja ir šių ypatingų ir laikinų priemonių jai suvaldyti. Todėl tikiuosi šiandien sulaukti jūsų pritarimo šiam nutarimo projektui.

Nutarimo projektas parengtas vadovaujantis Vyriausybės pasiūlymais, todėl konkrečias jo nuostatas galės pakomentuoti Ministrė Pirmininkė. Aš taip pat esu pasirengusi atsakyti į visus jūsų klausimus. Dėkoju.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti, Seimo Pirmininkės ir premjerės turbūt, nemažai mūsų kolegų. Pirmas klausia T. Tomilinas. Pasakykite, kuriai adresuojamas klausimas.

T. TOMILINAS (DFVL). Seimo Pirmininkei. Gerbiama Seimo Pirmininke, žinoma, dabar ne metas kaip nors prieštarauti ir veltis į diskusijas. Man tiesiog būtų svarbu išgirsti jūsų atsakymą, ką mums atsakyti žmonėms, kurie šiuo metu jau kurį laiką bando organizuoti streiką. Mes turime Darbo kodekso imperatyvią nuostatą, kuri draudžia bet kokius streikus. Kalbame apie Vilniaus viešąjį transportą, ten daug problemų, daug nesutarimų. Nežinau, ar čia reiktų kaip nors pabandyti mums, valdžiai, pagloboti tuos žmones, pabandyti rasti tuos taikos sprendimus, ar ką nors? Žmonės neturi fundamentalios teisės į streiką, kas... Suprantama, visiškai keisti nuostatų aš nešiu, bet reiktų kaip nors atsakyti, nes kaip ir buvo toks lūkestis, kad pasibaigs ir...

PIRMININKAS. Laikas, kolega! Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą, gerbiamas kolega. Nepaprastosios padėties nutarime tarp tų sąlygų ir tų apribojimų kalbama tik apie palaikymą V. Putino karui, apie tai kalbama. Matyt, čia nereikėtų sumalti tų dalykų į vieną krūvą. (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. 10 sekundžių.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš tik patikslinu, kad turime ir neturėtų būti, nes yra imperatyvi Darbo kodekso nuostata, kad bet kokios nepaprastosios padėties metu absoliučiai draudžiami streikai. Tiesiog, kad jūs žinotumėte. Ir iš tos situacijos mes kažkaip...

PIRMININKAS. Gerai. Klausia G. Surplys. Ruošiasi A. Skardžius.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas irgi Seimo Pirmininkei. Manau, kad tikrai pratęsti nepaprastąją padėtį yra būtina, turint omenyje, kas vyksta už mūsų sienų, tačiau manau, kad galime šį momentą tikrai išnaudoti apgalvojimui ir peržiūrai, kaip mes esame pasirengę tokioms situacijoms. Turint omenyje, matome, kad turime tam tikrų problemų su civilinės saugos objektais, turime stringančias migracijos procedūras, žmonės iš Ukrainos kovo 8 dieną yra pateikę, jau prisiregistravę, bet dar negavę migracijos leidimų gyventi, kortelių ir panašiai. Turime Lietuvoje daug žmonių iš kitų šalių, iš trečiųjų šalių, ne visus spėjame patikrinti, kas jie yra ir kodėl jie Lietuvoje yra. Ar nemanytumėte, kad turėtume galbūt uždaruose posėdžiuose daugumos, bet pasidaryti tokią rimtą parlamentinę kontrolę apie tai, kaip esame pasirengę tokioms situacijoms, nes tai tikrai gali praversti ir ateityje. Ačiū.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas kolega. Mano žiniomis, komitetai, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, kiti komitetai, nuolat vykdo parlamentinę kontrolę, ir aš tikrai tik sveikinčiau visas iniciatyvas, kurios šią situaciją analizuoja visais kampais. Tikrai, jei kolegų komitetuose tą darytų, tai būtų tikrai labai tinkama. Ir dabar tai daroma, ir galima tai daryti aktyviau.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi A. Nekrošius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, ištis susidaro toks vaizdas, kad ne Ukraina kariauja karą, o Lietuva kariauja karą ir kariauja ten ne visa Lietuva. Kada nepatogu, tarkime, kalbant apie civilinę saugą, tada iš ministrės girdime priekaištus: nekurstykite karo, karo nėra, karo niekada nebus. Kada kalbama jau apie visuomenės tramdymą, tada jau ne – reikalinga nepaprastoji padėtis, jokių streikų, cic, tylėkit, ten sėdėkite. Tai galbūt reiktų įsivesti iki kadencijos pabaigos ir tada valdančioji dauguma galėtų sau ramiai gyventi? Pirmiausia turbūt reiktų jums patiems, valdančiajai daugumai, tarpusavyje susitarti, kaip ten su ta visuomene ir jos ramino būdais.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, mes, matyt, visi suprantame, nepaisant jūsų ironijos, kad vasario 24 dieną prasidėję karo veiksmai ir tai, kas vyksta šiandien Ukrainoje, mus visiškai nubloškė į kitą etapą, į kitą pasaulį. Tikrai aš noriu tik padėkoti mūsų visuomenei, kuri labai solidariai, labai geranoriškai reaguoja į tą situaciją, padeda visomis išgalėmis Ukrainai. Tą tikrai darome nuolat. Aš vis dėlto tikrai nesutikčiau su tuo, kad yra kažkokių ribojimų, nepatogumų mūsų visuomenei. Yra minimumas būtinų numatytų reikalingų priemonių, kad užtikrintume Lietuvos saugumą. Būtų labai neapdairu ir, manau, neatsakinga, jeigu tokioje sudėtingoje situaci-

joje mes niekaip nereaguotume ir niekaip nesirengtume įvairiems scenarijams. Nepaprastosios padėties režimas šiuo atveju yra ir logiškas, ir pagrįstas, ir, man atrodo, visiškai racionalus.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau papildyti, nes buvo paminėta ministrė. Man atrodo, kad vis dėlto mes būkime *biedni*, bet teisingi. Ministrėi, kuri dirba metus ir turi tris ekstremaliąsias situacijas vienu metu, kelti pretenziją už tai, kas nebuvo daroma 30 metų, gerbiamas kolega, yra truputėlį perdėta. Jūs juk puikiai suprantate, kad ministrė nei jums pridroš slėptuvių kaip buratinų... (*Balsas salėje*) Taip, taip, taip, tik jūsų galvoje konservatoriai yra 130 metų.

Tie klausimai yra sprendžiami. Gaila, bet civilinei saugai per visą laiką nebuvo skiriamas dėmesys. Man atrodo, jau labai nemažai yra padaryta, tikrai kontroliuokite, dėliokime grafikus, terminus, viską, bet reikia vis dėlto jausti, kur yra kieno atsakomybės ribos ir kiek kas gali pakeisti praeitį, kuri yra jau seniai pasibaigusi.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šį projektą tikrai palaikysiu, nes tikiu, kad netolimoje ateityje tas konfliktas galbūt kažkada išsispręs, bet šią akimirką įtampa tik auga ir grėsmė pačiai Lietuvai tik didėja. Todėl manau, kad reikia palaikyti.

Mano klausimas būtų turbūt premjerei. Paskelbus šalyje mobilizaciją, karo padėtį arba nepaprastąją padėtį, galimi tam tikri pirkimai arba palengvintos sąlygos tiems pirkimams. Mano klausimas toks. Ar per visą šitą laikotarpį buvo vykdomi kokie nors pirkimai palengvintomis sąlygomis? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš tikrai negaliu atsakyti jums už visas institucijas, nes perkančiųjų organizacijų Lietuvoje, kaip jūs puikiai žinote, yra ne šimtai, o tūkstančiai, bet galiu pasakyti, kokia yra Vyriausybės nuostata. Tikrai Vyriausybės tikslas nėra turėti nepaprastąją padėtį dėl to, kad būtų galima atlikti kokius nors pirkimus. Tada, kai mes matome labai svarbią priežastį, dėl ko tie pirkimai turi būti supaprastinti, mes prašome Seimo, pavyzdžiui, priimti specialų įstatymą, kaip kad buvo dėl tvoros (net ir ten buvo atliktas normalus pirkimas), taip pat dėl Rūdninkų poligono. Čia tikrai tų galimybių yra, bet mes tomis galimybėmis piktnaudžiauti nematome jokio būtino reikalo. Yra tam tikrų procedūrinių dalykų, tarkim, dėl pabėgėlių apgyvendinimo, kai reikia greitai spręsti situaciją, bet jie yra visiškai paaiškinami.

PIRMININKAS. Klausia P. Gražulis. Ruošiasi J. Sabatauskas.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama premjere, visa Lietuva žino, net ir Estijos užsienio reikalų ministras, kad Lietuva yra „giluminė valstybė“ ir ji ne parlamento valdoma. Štai mes pamatėme, net ir teismų procesus valdančioji dauguma valdo. Ir, galvoju, labai laimingas V. Gapšys, kad papuolė į šitą procesą, išteisino. Būtų vienas – jau seniai būtų pasodintas ir atsėdėjęs. Bet, klausykite, ką tai pakeis? Ar Rusija nustos kariauti, Ukrainą pulti, žmones ten kankinti ir žudyti, jeigu mes neatsisakysime karinės padėties? Ką tai pakeis?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Visi viską žino, tik jūs nežinote, kad Estijoje yra užsienio reikalų ministrė, o ne ministras, tai čia tarp kitko. O karinės padėties Lietuvoje nebuvo ir labai tikiusi, kad nebus.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi V. Ažuolas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji Seimo Pirmininke ir premjere, mano klausimas būtų dėl vizų. Nustatomas režimas, sustabdomas vizų išdavimas Rusijos ir Baltarusijos piliečiams. Kaip tada bus su tais žmonėmis, kurie nenori būti mobilizuoti į tą kariuomenę ir norėtų geriau išvykti iš tos šalies, kaip, pavyzdžiui, Baltarusijos opozicija ir panašiai? Ar galėtų būti kokia nors kitokia formuluotė, negu dabar yra?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ne, kitokios formuluotės ir nereikia, nes humanitariniais pagrindais vizos ir dabar yra išduodamos, bet vis dėlto reikia aiškiai suprasti, kad už Rusijos karą prieš Ukrainą yra atsakingas ne tik asmeniškai V. Putinas, bet atsakinga ir visa jo kariauna, taip pat tie žmonės, kurie suteikia įgaliojimus V. Putinui valdyti šalį ir priimti tokius sprendimus. Man atrodo, yra ribos, kiek mes galime atsižvelgti į tai, kad dabar kažkas nenori, matote, tarnauti Rusijos kariuomenėje, kuri yra siunčiama į karą prieš Ukrainą. Rusijos piliečiai savo valdžios problemas turi spręsti pirmiausia vis dėlto patys.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Seimo Pirmininkės norėčiau paklausti, ar paskelbus šiandien nepaprastą padėtį nebus vėl ribojama alternatyvioji žiniasklaida, kaip buvo kitos nepaprastosios padėties metu? Kaip žadate daryti?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Propagandinė žiniasklaida bus ribojama.

PIRMININKAS. Ir premjerė dar nori reaguoti.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Aš norėčiau papildyti. Apribojimai tuo požiūriu, kurie buvo priimti, nesikeičia. Rusijos ir Baltarusijos propagandiniai kanalai ir toliau bus ribojami. Kalbant apie kitus apribojimus, kadangi Seimas kaip tik antradienį priėmė Visuomenės informavimo įstatymo pataisas, kuriomis nustatė tam tikras bendras normas dėl svarstymo turinio, kuris gali būti laikomas kaitinančiu smurtą ir karinę propagandą, nutarimo nuostatos galios tik tol, kol įsigalios įstatymo pataisos. Kai įsigalios įstatymo pataisos, Prezidentui pasirašius, tas nutarimo punktas neteks galios.

PIRMININKAS. Ir klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (*DPF*). Mūsų kaimyninė Lenkija turi sieną su Ukraina ir yra priėmusi daugiausia pabėgėlių iš karo kamuojamos Ukrainos, bet kaimyninėje Lenkijoje nepaprastosios padėties nėra. Kuo Lietuva yra išskirtinė, kad Lietuvoje mes tai darome, ir kodėl mes negalime tvarkytis taip pavyzdinčiai, kaip kad tvarkosi mūsų kaimynai, ir kartu neapriboti mūsų šalies piliečių, kai tam nėra būtinybės?

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Gerbiamas kolega, aš grįžau po vidurnakčio šiandien iš Lenkijos – ten yra nepaprastoji padėtis pasienio ruože. Jūs visiškai teisus – lenkai priėmė didžiulį skaičių pabėgėlių – 2,8 mln., bet nepaprastoji padėtis pasienio ruože ten galioja.

PIRMININKAS. Aišku. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū premjerei ir Seimo Pirmininkei.

Nuomonės už, prieš. Minutėlė! Taip, už kalba K. Mažeika. Prašom.

K. MAŽEIKAS (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų taip mąstant, kad čia viskas gerai, mes esame NATO, yra turbūt viena pusė. Galima kalbėti, kad čia mums nieko nereikia, tačiau apygardoje bendravau su Kalvarijos savivaldybės gyventojais, jie yra Suvalkų koridoriaus dalis. Jie mato tą įtampą ir jaučia, kad iš vienos pusės yra Baltarusija, iš kitos yra Kaliningrado sritis, kiek ten yra sutelkta kareivių, kiek ten yra sutelkta ginklų ir viso kito, kas galėtų būti panaudota prieš mus. Turbūt NATO vadovai ne kartą kalbėjo ir visi puikiai žinome, kokia yra jautri, trapi ir kokia svarbi Suvalkų koridoriaus prasmė ir esmė visoms Baltijos šalims. Tikrai suprantu problemos rimtumą ir žinau turbūt tas detales, kurios iš tiesų kelia susirūpinimą ir mūsų sąjungininkams, tad, manau, logiška pritarti ir diskutuoti apie tai, kad mes esame saugūs ir pas mus karo nėra, bet tikrai turėtume susimąstyti ir tikrai telktis toliau, dirbti tuo klausimu, kad būtume stiprūs ir stiprėtume toliau.

Iš tiesų, kolegos, kviečiu pritarti ir tikrai nediskutuoti temomis, kurios iš tiesų aktualios visiems šalies gyventojams, ypač tų regionų, kurie nuolat girdi sprogimus per pratybas ar kokius nors mokymus, kurie vyksta visai šalia mūsų sienų. Taigi tikrai kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Prieš nori pasisakyti A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Aš dar svarsčiau, kaip elgtis. Iš tiesų, jeigu nebūtų pasigirdęs melas, kad ribojimai yra taikomi tik Rusijos žiniasklaidai, galbūt būčiau reagavusi šiek tiek kitaip, bet čia nuskambėjo, kad neva taikomi tik Rusijos žiniasklaidai, nors parašyta yra kitaip.

Klausimų man kelia ir tai, kad vis dėlto pirmuoju punktu yra įrašyta, kad nepaprastoji padėtis sudarys lengvesnes sąlygas naudoti valstybės rezervą, tai vėlgi nežinau, matyt, neturėtų būti svarbiausias dalykas šitoje visoje istorijoje. Tikrai susilaikysiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Norėčiau siūlyti pritarti po pateikimo bendru sutarimu, bet ar galima? (*Balsai salėje*) Tada yra tokia tam tikra dilema, nes pagal darbotvarkę mūsų balsavimas yra numatytas 14 val. 30 min. Turėtume... (*Balsai salėje*) Kitus klausimus? (*Balsai salėje*) Prašom. Minutėlė! Prašom.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Siūlau palikti 14 val. 30 min. balsavimą. Imkime kitus klausimus, rezervinius.

14.20 val.

Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 240 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 226¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1516 ir Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1517 (*pateikimas*)

PIRMININKAS. Gerai, imame iš rezervo. (*Balsai salėje*) Rezervinis 3.1 klausimas – Darbo kodekso 14, 25, 27, 30, 52, 58, 144, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 240 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 226¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1516. Prašom, gerbiama ministre Monika Navickienė. Užklupome šiek tiek netikėtai.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Viskas gerai. Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, norėčiau jums pristatyti Darbo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šiais įstatymo projekto pakeitimais reaguojame į laiku nespręstą mobingo darbe problemą, psichologinio smurto ir psichosocialinės aplinkos. Kaip žinome, praėjusiais metais turėjome liūdnu ir tragiškų įvykių, po jų iš karto reagavome ir subūrėme darbo grupę, atsakingą už Darbo kodekso pakeitimus. Jau sausio mėnesį Darbo inspekcijoje atsirado atskiras padalinys, jis yra dedikuotas būtent mobingo klausimams, ne tik tikrinimui, bet ir prevencijai.

Šiuo įstatymo projektu siekiame reglamentuoti tokius dalykus. Visų pirma, uždrausti smurtą ir priekabiavimą darbe, nustatyti tam tikras pareigas darbdaviams, siekiant užtikrinti smurto ir priekabiavimo prevenciją, kuriant aplinką, kurioje nėra smurto ir priekabiavimo. Taip pat numatyti, kad priežastis nutraukti darbo sutartį galėtų būti smurtas ar priekabiavimas. Šie pakeitimai taip pat iš dalies įgyvendina ir Tarptautinės darbo organizacijos... dėl smurto ir priekabiavimo darbo pasaulyje panaikinimo.

Siekti, kad darbuotojams būtų mokamas darbo užmokestis, o ne neapmokestinamosios kompensacijos, kurios neatskaičiuojamos mokant už atostogas, ligos išmoką, motinystės, tėvystės išmoką, panaikinti neapmokestinamąsias kompensacijas darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas lauko sąlygomis, arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu.

Taip pat tobulinti ir daryti efektyvesnę Darbo ginčų komisiją, jos veiklą. Atsižvelgiant į Darbo ginčų komisijos sėkmingai vykdomą sklandų darbo ginčų nagrinėjimą nuotoliniu būdu, numatyti galimybę šalims liudytojoms nagrinėjant darbo ginčą dalyvauti nuotoliniu būdu ir nesant šalyje paskelbtos ekstremaliosios situacijos ar karantino.

O Valstybinio socialinio draudimo įstatymo projektu siekiame panaikinti nuostatą, pagal kurią valstybinio socialinio draudimo įmokos yra neskaičiuojamos nuo darbuotojams, kurių darbas atliekamas lauko sąlygomis arba yra kilnojamojo pobūdžio, mokamų išlaidų ir kompensacijų.

Taigi, Darbo kodekso projekte apibrėžiama, kas yra smurtas ir priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą bei smurtą ir priekabiavimą dėl lyties, įvairus nepriimtinas elgesys ar jo grėsmė, nesvarbu, ar nepriimtinu elgesiu vieną kartą, ar pakartotinai yra siekiama padaryti fizinę, psichologinę, seksualinę ar ekonominę žalą, ar nepriimtinu elgesiu ši žala yra padaroma arba gali būti padaryta. Taip pat nustatoma, kur smurtas ir priekabiavimas yra draudžiamas. Tai darbo vietose, įskaitant viešąsias ir privačias vietas, kai darbuotojas yra darbdavio žinioje ar atlieka pareigas pagal darbo sutartį. Įtvirtinama, kad darbdavys imasi visų būtinų priemonių prevencijai užtikrinti ir pagalbai suteikti. Pirmiausia, atsižvelgdamas į galimus smurto ir priekabiavimo pavojus, imasi jų šalinimo arba kontrolės priemonių, taip pat nustato pranešimo apie smurtą ir priekabiavimą pateikimo bei nagrinėjimo tvarką ir supažindina su ja darbuotojus, taip pat organizuoja darbuotojams mokymus, kuriuose darbuotojai sužino apie smurto ir priekabiavimo pavojus, prevencijos priemones, savo teises ir pareigas smurto ir priekabiavimo srityje.

Numatoma, kad darbdavys, kurio vidutinis darbuotojų skaičius yra daugiau negu 50, privalo konsultuodamasis su Darbo taryba ar darbdavio lygmens profesine sąjunga nustatyti smurto ir priekabiavimo prevencijos politiką. Taip pat nustatome, kad priežastis nutraukti darbo sutartį taip pat gali būti smurtas ar priekabiavimas, įskaitant psichologinį smurtą bei smurtą ar priekabiavimą dėl lyties. Ir panaikinamos kompensacijos darbuotojams, kurių darbas yra kilnojamojo pobūdžio arba atliekamas lauko sąlygomis, arba susijęs su kelionėmis ar važiavimu. Tai įvyktų nuo 2023 m. birželio 1 d. Tačiau prieš tai būtų taikomas pereinamasis laikotarpis, nuo lapkričio 1 die-

nos nustatant mažesnę, iki 30 %, bazinio (tarifinio) darbo užmokesčio kompensacijos dydį vietoj dabar esančio 50 %.

Darbo kodeksas papildomas ir nauju straipsniu, kuris numato informacinių ir elektroninių ryšių technologijų naudojimą nagrinėjant darbo ginčus, o Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nuo 2023 m. birželio 1 d. panaikinama nuostata, kad socialinio draudimo įmokos neskaičiuojamos nuo darbuotojams, kurių darbas atliekamas lauko sąlygomis arba yra kilnojamojo pobūdžio, mokamų išlaidų kompensacijų. Tokie įstatymų projektai. Kviečiu užduoti klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, iš tikrųjų sveikinu, tikrai, pirmiausia dėl mobingo. Kolektyvuose taip gali būti, pasitaikyti, ypač mes žinome, kas dedasi medicinos įstaigose, ir mes pajautėme tokią situaciją. Gal galite pasakyti, kiek tokių atvejų buvo, ar jau buvo kreiptasi į Darbo inspekciją? Ir kaip padaryti taip, kad iš karto... Žinote, kartais būna, kad kolektyvas pasmerkia tą žmogų, kai jisai skundžiasi.

Ir antras klausimas, ar nemanote dėl lauko priedų... Supratau, viskas, sveikinu... Iš tikrųjų tai yra darbo užmokestis, tai žmogui yra papildomos draudžiamosios pajamos. Ar nemanote dėl komandiruočių pinigų, nes žinome, kokia yra situacija, ir vėl užslėptas darbo užmokestis? Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Taip, dėl komandiruočių pinigų daug diskusijų vyksta ir su transporto sektoriaus atstovais, jau daug ir pokyčių yra įvykę dėl grynujų pinigų ir panašių dalykų. Žingsnis po žingsnio, mano įsitikinimu, žmogui, darbuotojui turi būti mokamas darbo užmokestis, o ne įvairiausio pobūdžio kompensacijos ar tie patys komandiruočių pinigai, jeigu jie yra darbo užmokesčio dalis. Turime artėti prie tokio vertybinio tikslo, po truputį ten ir einame.

Dabar, jeigu palygintume Valstybinės darbo inspekcijos duomenis, tai, pavyzdžiui, 2019 metais Darbo ginčų komisija išnagrinėjo tik vieną prašymą dėl psichologinio smurto darbe. 2021 metais buvo gauti 34 reikalavimai. Iki 2022 m. kovo 15 d. Darbo ginčų komisija jau buvo gavusi 11 reikalavimų. Skačiai auga, bet tas pasitikėjimas, kad žmonės gali kreiptis, kad gali sulaukti pagalbos, dar turi ateiti, turi atsirasti. Bet, man atrodo, esame gerame kelyje. Jau pradėję diskusiją ir su šiais įstatymo pakeitimais mes turbūt tą pasitikėjimo kultūrą dar labiau plėtosime organizacijose. Bet jos, aišku, turi keistis ir pačios.

PIRMININKAS. Jūsų klausia K. Bartoševičius.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Labai ačiū. Ponia Navickienė, labai ačiū už šį pristatymą ir šį įstatymo projektą, jis, man atrodo, yra savalaikis. Aš suprantu, kad jis buvo stipriai sąlygotas tų įvykių Šiauliuose, savižudybių. Jūs paminėjote darbo grupę. Ta darbo grupė buvo skirta tik šio įstatymo projekto gairėms numatyti arba pasiūlymams svarstyti, ar turėjo ir kažkokių platesnių, rimtesnių įpareigojimų?

Ir kitas klausimas, kaip galvojate, ar tas reglamentavimas, kuris numatytas dabar Darbo kodekse, padės užkirsti kelią tokiems atvejams, tokiems tragiškiems ir siaubingiems atvejams, kuriuos mes matėme Šiauliuose, ir kitoms istorijoms? Dėkui.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Man atrodo, kad joks įstatymas savaime užkirsti kelio negali, vis tiek turi keistis ir organizacinė kultūra. Bet, man atrodo, pati diskusija yra labai teisinga todėl, kad jau ir dabar jaučiame, kad, pavyzdžiui, profesinės sąjungos ir darbdaviai pradeda derėtis ne tik dėl ekonominių darbo sąlygų ar darbo užmokesčio, ar saugios aplinkos, tinkamų liftų, pritaikytų darbo vietų, bet ir dėl psichosocialinės aplinkos. Ir tai yra labai labai svarbus žingsnis į priekį. Man atrodo, kad šiose organizacijose turi atsirasti nemažai pokyčių, o įstatymas gali padėti, taip pat ir tinkamas reglamentavimas gali padėti.

Dar atsakydama į klausimą noriu pasakyti, kad ministerijoje buvo sudaryta darbo grupė, kurios nariai buvo ne tik Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovai, bet ir Valstybinės darbo inspekcijos, Higienos instituto, Vilniaus universiteto, Medicinos įstaigų darbuotojų profesinės sąjungos, Jaunųjų gydytojų asociacijos, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos atstovai ir panašiai. Sausio 3 dieną Valstybinėje darbo inspekcijoje buvo įsteigtas atskiras Psichologinio smurto darbe prevencijos skyrius. Jis aktyviai ir intensyviai ėmė ne tik kontroliuoti, bet ir prevenciškai teikti mokymus, metodinę medžiagą organizacijoms ir bendrovėms, darbdaviams dėl psichosocialinės rizikos veiksnių.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, Teisės departamentas atkreipė dėmesį dėl priekabiavimo sampratos nesutikimo su Baudžiamojo kodekso ta pačia samprata. Aišku, tai reikės svarstymo stadijoje apsvarstyti ir padiskutuoti. Bet aš norėčiau dabar paklausti dėl šiek tiek kitko.

Šis įstatymas, manau, tikrai reikalingas ir reikšmingas. Kaip jūs reaguotumėte, gerbiama ministre, jeigu būtų pasiūlymas dėl Darbo kodekso, kuriuo būtų siūloma šiek tiek pakeisti 248 straipsnio 2 dalį, kurioje yra absoliutus streiko draudimas nepaprastosios situacijos atveju? Šis draudimas, mano manymu, niekaip nedera su Konstitucija, nes Konstitucijos 145 straipsnis aiškiai apibrėžia, koku straipsniu laisvės ir teisės gali būti ribojamos, bet tada nutarime dėl nepaprastosios padėties...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). ...turi būti aiškiai apibrėžta.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Aš labai gerbiu jūsų asmeninę nuomonę. Turbūt pati irgi galėčiau turėti kažkokią savo nuomonę. Bet nepaprastoji padėtis vis dėlto yra per daug sudėtingas ir kompleksinis dalykas, kuris būna įvedamas dėl labai sudėtingų iššūkių valstybėje, ir jie kiekvieną kartą gali būti skirtingi. Todėl dabar apibendrinti ir pasakyti, kad štai šis reikalavimas yra perteklinis, tikrai nesiimčiau. Diskutuoti dėl tų dalykų turbūt galime, bet įvertinti nepaprastosios padėties aplinkybių sudėtingumą konkrečiais atvejais irgi reikėtų labai atsakingai.

PIRMININKAS. Klausia A. Navickas.

A. NAVICKAS (*TS-LKDF*). Gerbiama ministre teisinga pavarde, norėjau jūsų paklausti. Aišku, pritariu šiam įstatymui. Iki šiol didžiausi sunkumai turbūt būdavo su Darbo ginčų komisija ir apskritai su Darbo inspekcija, kai reikėdavo aiškintis, būdavo net ir kažkokių priekabiavimo atvejų. Dabar norėčiau, kad konkretizuotumėte, kokių, kaip pasakyti, ne tai kad papildomų svertų, papildomos jėgos ar galimybių Darbo ginčų komisijai arba Darbo inspekcijai tai galėtų suteikti? Čia gal net ne Darbo inspekcijai, o Darbo komisijai.

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas kolega. Kaip minėjau, jau sausio 3 dieną buvo įsteigtas atskiras Psichologinio smurto darbe prevencijos skyrius, priimti atskiri žmonės, nauji žmonės, kurie yra dedikuoti būtent šiam klausimui, ir, kaip minėjau, ne tik kontroliuojant. Dabar, balandžio mėnesį ir gegužę, bus patikrinimų sveikatos įstaigose, kur daugiausia kreipimusi būna dėl psichologinio smurto darbe atvejų. Bet prieš tai visoms toms įstaigoms būna išsiunčiama metodinė medžiaga ir bandoma padėti pasiręmti, kaip keistis organizacijai. Aš matyčiau, kad Darbo inspekcijos misija yra ne tik kontroliuoti, bet lygiai taip pat ir padėti keistis. Nuo sausio 3 dienos veikiantis skyrius, aišku, turi būti dar labiau įgalintas, bet didelę viltį dedu į tai, kad mes padėsime keistis, ne tik kontroliuosime.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiama ministre, net Užimtumo tarnyba, teikdama visokias subsidijavimo programas, teikia kompensaciją už darbuotojų nuvykimą į darbą. Yra tokia forma. O jūs šiuo sprendimu žadate nebeleisti mokėti (pavyzdys) darbo lauko sąlygomis kompensacijos. Ką reikės daryti? Ar tada forminti pinigus kaip atvykimą į darbą, ar žmogus paprasčiausiai išvis nebegaus tos kompensacijos už sunkesnes darbo sąlygas? Ar neatsitiks taip, kad pabloginsite darbuotojų sąlygas, kai nebus galima mokėti tos išmokos jiems?

M. NAVICKIENĖ (*TS-LKDF*). Jeigu klausiate manęs, ką reikės daryti, tai reikės kelti darbo užmokestį, normalų darbo užmokestį, nuo kurio sumokami visi mokesčiai ir nuo kurio priklauso visos socialinės garantijos darbuotojams. Nes dabar problema yra ta, kad šios kompensacijos yra kaip darbo užmokesčio dalis, ne kompensacija kaip tokia, kuri turėtų būti pagal paskirtį. Aišku, visada turi būti protingumo kriterijus, kur reikia išlaikyti pagal faktą, atvykimo kaštus ar kitus kompensuoti, tai tas viskas yra atskirai. Bet kai tai jau įžengia į darbo užmokesčio dalį ir būna naudojama kaip pigiau apmokama darbo užmokesčio dalis, tai mes tiesiog skriaudžiame savo darbuotojus ir jie netenka didelės dalies apsaugos.

PIRMININKAS. Ir klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*LRF*). Gerbiama ministre, man truputėlį keista, esate tokia, atrodo, gana konservatyvių pažiūrų, krikščioniškų pagrindų ir dabar kažkokios lyties pagrindu bandote įteisinti net

Administracinių nusižengimų kodekse kažkokias nuostatas. Yra administracinių nusižengimų... Tai yra Darbo kodekse. Yra baudžiamoji atsakomybė, yra administracinė atsakomybė, tai kam dar reikia Darbo kodekse tokių nuostatų? Tuo labiau kad jų galima išvengti. Jau dabar, žinote, ypač jūsų *laisviečiai*, sako, kad nėra lyčių arba gali pasikeisti lytis. Tai jeigu man sakys, kad aš priekabiau, aš sakysiu – ne, aš moteris, ką jūs! Aš galiu keisti lytį, kaip noriu, šiandien vienos, kitą dieną kitos lyties. Koks tikslas šio įstatymo?

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Petrai, jeigu prie jūsų kas nors Seime priekabiaus lyties pagrindu, tai tikslas bus, kad šio įstatymo pagrindu galėsime jus apsaugoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ministre, jūs atsakėte į klausimus. Nuomonių už, prieš pasisakymų nėra. Gal galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai, kadangi jau atėjo balsavimo laikas, mes jį šiek tiek ir peržengėme, tai balsuojame dėl šio pristatyto klausimo. Prašom.

Užsiregistravo 122, balsavo 121: už – 89, prieš – 3, susilaikė 29. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Minutėlė. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 26 dieną. Galime bendru sutarimu? Taip, čia dėl projekto Nr. XIVP-1516 siūlomi komitetai.

Kitas – lydimasis Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1517. Yra siūlomi tik Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas.

Dėl komitetų? Prašau. P. Kuzmickienė nori.

P. KUZMICKIENĖ (TS-LKDF). Ar galime pridėti dar Sveikatos reikalų komitetą prie svarstančiųjų dėl Darbo kodekso klausimo?

PIRMININKAS. Dėl Darbo kodekso dar papildomą komitetą. Gerai. Tada formuluoju taip dėl komiteto paskyrimo. Dėl datos turbūt nesiginčys niekas. Siūlomi komitetai dėl Darbo kodekso pakeitimo: Socialinių reikalų ir darbo komitetas, Biudžeto ir finansų komitetas, Žmogaus teisių komitetas ir Sveikatos reikalų komitetas. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame, ačiū. Pritarta. Ir, kaip ir minėjau, dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo – Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Biudžeto ir finansų komitetas. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Svarstome gegužės 26 dieną.

Grįžtame prie darbotvarkės 2-1 klausimo. Atsiprašau, tuoj, sekundę. Prašau. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Aš noriu gerbiamai ministrei sureaguoti. Man atrodo, būtų geriau, jeigu mes nuostatą įtvirtintume persekiojimo ne lytiniu, bet politiniu atžvilgiu. Mano automobilio pjaušto stabdžių *šlangeles*, taip pat kelia bylas konservatoriai, persekioja, seka. Šiandien gavau iš prokurorės atsakymą, kad esu irgi sekamas politiniais tikslais. Tai gal čia reikėtų ne seksualiniu pagrindu, o politiniu atžvilgiu įteisinti persekiojimą, kad būtų, kaip sakoma, ginamas žmogus?

14.39 val.

Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas Nr. XIVP-1577 (pateikimo tęsinys, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Darbotvarkės 2-1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl nepaprastosios padėties įvedimo“ projektas. Buvo pereita pateikimo stadija. Bendru sutarimu nepavyko, nuomonės išsiskyrė. Taigi kviečiu balsuoti. Kas pritariate po pateikimo nepaprastosios padėties įvedimo projektui?

Užsiregistravo 124, balsavo 123: už – 116, prieš – 1, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Bendroji diskusija. Svarstymas. Kviečiu į tribūną E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, kadangi šito nutarimo pateikimo metu nuskambėjo salėje, mano manymu, Seimo nariui neleistini įtarinėjimai teismams, kad teismai klauso politinės valdžios, kad politinė valdžia kišasi į teismų darbą, tai aš nuo šitos replikos noriu pradėti. Mano manymu, Seimo nariai turėtų atsakingai elgtis. Ypač toks Seimo narys, kuris pats iš teismų neišeina ir jau turbūt yra ne vieną teistumą užsidirbęs, nepaisant to, kad valdančiojoje daugumoje beveik visą laiką būdavo.

Dabar apie nepaprastąją padėtį. Taip jau atsitinka, kad kaitaliojasi ekstremalioji padėtis valstybėje, nepaprastoji padėtis, dažnai sutampa. Tikrai gyvename labai neramiu laikotarpiu, nėra

stabilumo regione, nėra saugumo jausmo Lietuvoje ir aplinkiniuose kraštuose, todėl tenka pratęsti šią nepaprastąją padėtį su saiku, apdairiai iki birželio 29 dienos. Sakytiau, kad šiek tiek gal be reikalo kovo 10 dieną buvo daug aistrų įvedant šią nepaprastąją padėtį, buvo daug opozicijos nuogastavimų išsakyta. Tie nuogastavimai, kaip matome, nepasitvirtino. Dabartinėje redakcijoje iki birželio 29 dienos atsisakyta kai kurių draudimų, kai kurių apribojimų, kur tikrai galėjo būti kontroversijų, bet, kaip matėme, nebuvo tų kontroversijų per 40 dienų – nuo kovo 10 dienos iki šios dienos. Manau, kad sveikas protas pirmiausia yra teisėsaugos pareigūnų, ir politikai šiandien galime drąsiai priimti sprendimą dėl nepaprastosios padėties pratęsimo.

Beje, ir šiandien girdisi tokių gąsdinimų apie piliečių laisvių, teisių suvaržymus. Sutinku, tai kartais yra neišvengiama. Valstybės saugumas, šalies saugumas, pačių piliečių saugumas reikalauja ir tam tikrų apribojimų, kurie, pasirodo, yra neišvengiami.

Kalbant apie tai, kas per tą laikotarpį daroma, tai noriu pasakyti, kad šiandien Liberalų sąjūdžio frakcija buvo susitikusi su vidaus reikalų ministre A. Bilotaite kaip tik aptarti civilinės saugos būklę. Tai yra nerimą keliantis dalykas. Tikrai, kaip premjerė ir pasakė, 30 metų nieko nedarant negalima šiandien ieškoti kalčių ministrės atsakomybės srityje. Yra parengtų dalykų, tokių kaip įstatymų keitimai, kurie atkeliaus į Seimą, mokymai, visuomenės švietimas, infrastruktūros vystymas. Tai yra skubūs valstybės uždaviniai, kurie turi būti daromi. Ministerija rengia tuos planus. Nepaprastoji padėtis nesutrukdyt tiems dalykams, o kaip tik bus paskata paruošti visuomenę ar reikalingą infrastruktūrą tokioms nepaprastosioms situacijoms ir, neduok Dieve, dar griežtesnėms.

Kartu kaip ir Seimo Pirmininkė noriu padėkoti visuomenei šito karo eskalavimo akivaizdoje. Lietuva, kaip matėte, turbūt skaitėte, yra trečia pasaulyje pagal savo indėlį į krizę, į karą, pagalbą kariaujančiai Ukrainai, pasaulyje pagal mūsų dalį nuo bendrojo vidaus produkto po Estijos ir Lenkijos. Čia iš tikrųjų laikas ir vieta padėkoti mūsų visuomenei, o ir valdžios institucijoms, politinių sprendimų priėmėjams.

Taip pat noriu padėkoti visuomenei už tą supratimą, kad tenka gyventi nepaprastosios padėties situacijoje. Padaryta viskas taip, kad žmogus to nepajustų. Labai geranoriškai reaguojau į T. Tomilino pareplikavimą, kad žmonės streikuoti negali. Kaip pajuokaujame, tai galėjo pasirodyti, va, nėra šiandien nepaprastosios padėties, šiandien pastreikuoti, o rytoj vėl nepaprastoji padėtis. Taip, sutinku, yra daugybė visuomenėje, darbo kolektyvuose problemų, bet, sakau, čia pirmiausia yra padėka visiems visuomenės sluoksniams, kurie ieško ramybės nepaprastosios situacijos metu. Agituojau balsuoti už šį sprendimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Daugiau pasisakančių nėra? Už pasisako V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (LRF). Ačiū. Aš palaikau E. Gentvilą, kad reikia balsuoti už nepaprastąją padėtį. Kuo ilgiau ji bus, tuo žmonės, taip sakant, bus kaip prie diktatūros, kaip sovietiniais laikais, pradės mąstyti blaiviau, kur mes esame, ką darome, kodėl darome, nes kitaip, kai trumpai, tai vadinamąją demokratiją žaidžiame. Tai reikia baigti žaisti su demokratija, neoliberalų diktatūra. Reikia, kad žmonės, ypač jaunimas, pamatytų, kas tai yra. Kaip ir mes išgyvendavome tais sovietiniais laikais, kai „Amerikos balso“ klausydavomės ir BBC, ir kitų, galima sakyti, pagrindyje, neleisdavo. Tai ugdo kūrybingumą, kaip apeiti tuos diktatoriškus įstatymus. Tai geras dalykas. Aš kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Dėl vedimo tvarkos – V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS. Prašau V. Valkiūno pasisakymą įskaityti kaip pasisakymą prieš, nes tai ir buvo pasisakymas prieš.

PIRMININKAS. Na, čia... Kalba P. Gražulis – prieš. Negaliu aš vertinti.

P. GRAŽULIS (LRF). Ar gerbiamas buvęs Seimo Pirmininkas negirdėjo, kad jis už pasisakė, už liberalbolševizmą? Jūs kurčias esate? Už liberalinę diktatūrą. Jūs klausykite, nes jūs, matyt, neklusote, ką kalbate, ir iš manęs atimate tokį brangų laiką pakalbėti. Aš manyčiau, kad kas apie teismus – tikra diktatūra, valdo teismus. Galėjote...

PIRMININKAS. Gerbiamasis Petrai, šiaip tai kalbame dėl nepaprastosios padėties...

P. GRAŽULIS (LRF). Palaukite, jeigu mes esame demokratinė šalis, tai... Jis galėjo kalbėti apie mane, ir jūs, posėdžio pirmininke, nenutraukėte, apie mano bylas ir apie mano teismus, o mane dabar jau nutraukiate, neleidžiate man kalbėti.

PIRMININKAS. Aš perspėjau.

P. GRAŽULIS (LRF). Tai kur čia demokratija? Ir valstiečiai greitai pasidarys diktatoriais. Su kuo sutapsi, tuo pats tapsi. Vis dėlto, aš manyčiau, kas yra, reikia pažiūrėti. Esame „giluminė valstybė“, valdote teismus, įvedate visur diktatūrą. Klausykite, dėžutę paėmė – dar trūksta įrodymų! Ne, nėra įrodymų, negali įrodyti, kad pavogė. Baisu! (*Balsai salėje*) Ne pavogė, gavo. Baikite! O kiek *sloikų* dar užkasta buvo, Plikiuose, uošvės sklype rado. Viskas gerai, visa tai paskola. Ir džiaugiasi prieš visą Lietuvą. Gėdos jūs turėkite, liberalai bolševikai!

PIRMININKAS. Gerbiamasis Petrai, jūs sutaupėte 30 sekundžių, dar galėtumėte apie nepaprastą padėtį. (*Juokas, plojimai*) Gerai.

Ačiū, kolegos, šiek tiek sumažiname įtampą. (*Balsai salėje*) Viskas gerai.

Po svarstymo kviečiu balsuoti dėl nepaprastosios padėties.

Užsiregistravo 120, balsavo 120: už – 115, susilaikė 5. Po svarstymo pritarta.

Priėmimas pastraipsniui. 1 straipsnis. Bendru sutarimu? Ačiū. 2 straipsnis. Bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. 3 straipsnis. Pritarta. 4 straipsnis. Bendru sutarimu pritarta.

Nuomonė už. Kalba G. Surplys. Prašom.

G. SURPLYS (LVŽSF). Aš sutaupysiu dar 1 min. 30 sek. Gerbiami kolegos, tikrai situacija niekuo nepasikeitė, yra grėsminga prie mūsų sienų, Ukraina kaunasi už mūsų laisvę ir saugumą, dėl to tikrai pritariu šiam nepaprastosios padėties pratęsimui.

Dar kartą noriu pasakyti, kad ta nepaprastoji padėtis neturėtų būti dėl nepaprastosios padėties. Išnaudokime šį laiką, kad visos mūsų tarnybos sinchronizuotųsi ir kad mes išspręstume ir civilinės saugos, ir migracijos, ir kitas problemas, kad būtume pasiruošę, kai kokia nors nelaimė nutiktų. Kad, kaip sakant, ir Petrui būtų aišku, kodėl yra reikalinga nepaprastoji padėtis.

PIRMININKAS. Prieš kalba M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Mūsų kaimynė Lenkija turi sieną su Ukraina ir jau priėmė beveik 2,9 mln. pabėgusių nuo karo žmonių. Šiuo atveju, kalbant apie Lenkiją, Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen įvardino, kad joje nepaprastoji padėtis yra tik pasienio zonoje. O čia sprendimas, dėl kurio mes balsuojame, mes balsuojame dėl nepaprastosios padėties visos Lietuvos teritorijoje. Kur yra logika priimti tokį sprendimą, kai šiuo atveju Lietuva su Ukraina nesiriboja? Mes geriausiai atveju galėtume pratęsti nepaprastą padėtį Lietuvos pasienio zonoje su Baltarusija. Kitose Lietuvos vietose ir visoje teritorijoje taikyti nepaprastą padėtį tikrai nėra prasmės, jeigu to nedaroma net su daug rimtesniais iššūkiais susidurianti mūsų kaimynė Lenkija.

Kodėl Lietuva negalėtų sekti tais sėkmingais (tiek dėl civilinės saugos, tiek dėl valstybės saugos) valstybių pavyzdžiais, o ne bandytų išradinėti kažkokį dviratį, apriboti visos šalies piliečių teises nepaprastą padėtimi, kai tam tikrai nėra būtinybės? Juks galime lygiagrečiai puikiai stiprinti tiek civilinės saugos, tiek kitas struktūras ir spręsti problemas neturint priimtos Nepaprastosios padėties įstatymo visos Lietuvos teritorijoje.

PIRMININKAS. Už kalba K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Pasistengsiu kalbėti trumpai. Iš tikrųjų norint suprasti, kodėl reikia Lietuvoje nepaprastosios padėties, reikia išmanyti geopolitinius dalykus, juos suprasti, tai yra privalu politikams. Bet aš iš kai kurių kalbų supratau, kad norint jų kalbas suprasti reikia išmanyti mediciną.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiami Seimo nariai, aš irgi noriu pasakyti, kad tikrai Lenkija turi tiesioginę sieną su Ukraina, bet nepaprastoji padėtis tik pasienio ruože. Aš nematau jokio tikslo įvesti nepaprastą padėtį. Civilinės saugos objektams tvarkyti reikia nepaprastosios padėties?! Jūs sakote, kad 30 metų nieko nedarbo. 30 metų esate valdžioje ir galėjote, kaip sakoma, tvarkytis, jūs viską griovėte 30 metų. Civilinius objektus – viską privatizavote, visas slėptuves. (*Balsai salėje*) Taip, konservatoriai, nes jūs pastoviai valdžioje, nes visą laiką valdžioje yra konservatoriai. Tik seimai keičiasi, o valdžia nesikeičia.

Antras dalykas, vienintelis dalykas, dabar Vyriausybei labai gerai iš rezervo pinigų taškyti į kairę ir į dešinę: kadangi nepaprastoji padėtis, jų niekas nekontroliuoja. Vienintelė priežastis, dėl ko galima balsuoti už nepaprastą padėtį. Mažiau, kaip sakoma, mojuokite vėliavėlėmis, o daugiau užsiimkite gerais darbais.

PIRMININKAS. Ir, kolega, prieš balsavimą jau paskutinė replika. A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui, gerbiamas kolega. Aš labai trumpai, aš dėl protokolo pa-
prašyčiau K. Masiulio pasisakymą už įskaityti prieš, nes jis užsirašė už, bet po jo šnekos balsuoti
norisi prieš.

PIRMININKAS. Gerai. Ačiū už replikas, tikiuosi, neišsivystys... Ir dar už kalbą K. Mažeika.
Atsiprašau, nepastebėjau. Ačiū Sekretariatui už pagalbą.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tiesų, kolegos, turbūt nukrypome nuo pagrindinio
tikslų, kuris yra. Mes čia juokiamės, daugelis šmaikščiai kalba, bet iš tiesų pagalvokime apie tuos
žmones pasienyje. Dar kartą kviečiu nuvažiuoti būtent į pasienio ruožus, ypač kurie ribojasi su
Kaliningradu, su Baltarusija, kaip ten žmonės jaučiasi iš tiesų girdėdami tiek viešojoje erdvėje,
tiek matydami ir skaitydami straipsnius apie karo veiksmus Ukrainoje, kaip Kybartų žmonės gir-
di sprogimus būtent Kaliningrado srityje, taip pat druskininkiečiai nuolat girdi Baltarusijos pusė-
je sprogimus. Turbūt jūs ten nesate buvę, galbūt nuvažiuokite ir suprasite. Iš tiesų Lietuvos kariš-
kiečiai, savanoriai, šauliai, esantys tuose ruožuose, suteikia šiek tiek saugumo ir pasitikėjimo, kad
mūsų institucijos dirba ir susitelkę. Todėl tikrai kviečiu nedaryti čia šou, o palaikyti ir susitelkus
dirbti žmonėms. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiami kolegos. Balsuojame. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Užsiregistravo 130, balsavo 130: už – 124, susilaikė 6. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)
Ačiū, gerbiami kolegos.

14.56 val.

**Seimo savaitės (2022-04-25 – 2022-04-29) – 2022 m. balandžio 26 d. (antradienio) ir 28 d.
(ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas**

Kol Tomas Vytautas ruošiasi pristatyti diskusiją, jeigu neprieštarausite, aš noriu pakviesti
J. Razmą pristatyti darbotvarkės rezervinį 4 klausimą – kitos savaitės darbotvarkę. Tikiuosi, nie-
ko... Prašom, gerbiamasis.

J. RAZMA (TS-LKDF). Ačiū už galimybę. Labai trumpai. Pastebėsiu, kad kitos savaitės darbo-
tvarkę pradėsime priėmimu tų projektų, kurie šį antradienį buvo svarstymo stadijos. Per Vyriaus-
ybės pusvalandį bus ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės atsakymai į Seimo narių
klausimus, jie šiandien buvo įteikti raštu. Svarbus, matyt, paketas, Vyriausybės teikiamas, Elekt-
ros energetikos įstatymo pataisų projektas ir lydimieji. Ta proga įrašome ir kitų Seimo narių Ener-
getikos įstatymo pataisų projektus.

Pabaigoje keletas individualių Seimo narių projektų. Ketvirtadienį du esminiai momentai:
rytiniame posėdyje – valstybės biudžeto pataisų svarstymas ir keletas kitų projektų, o po pietų –
opozicinės Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkė.

PIRMININKAS. Jūsų paklausti niekas nenori, gal bendru sutarimu galime pritarti? Ačiū. Ačiū,
gerbiamas Jurgi.

14.57 val.

**Diskusija „Teisiniai ir istoriniai valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms
aspektai“**

Dabar jau kviečiu į tribūną kolegą T. V. Raskevičių, Žmogaus teisių komiteto pirmininką.
Diskusija „Teisiniai ir istoriniai valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms aspektai“.
Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, Lietuvos Respublikos Seimo Žmo-
gaus teisių komitetas, reaguodamas į Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos Respublikos
Konstitucinio Teismo sprendimus bei atsižvelgdamas į esamą Seimo narių nuomonių įvairovę dėl

valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms principo ir tikslingumo, inicijuoja šios dienos diskusiją religijos laisvės kontekste. Joje bus aptarti teisiniai bei istoriniai valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms aspektai.

Norėčiau šiame kontekste atkreipti jūsų dėmesį į praėjusių metų birželio 8 dieną priimtą Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje *„Romuva“ prieš Lietuvą*. Jame buvo nustatyta nemažai konvencijos straipsnių pažeidimų. Europos Žmogaus Teisių Teismas konstatavo, kad, atsisakydamos suteikti valstybės pripažinimą pareiškėjai, valstybės institucijos nepateikė pagrįsto ir objektyvaus pagrindo įvertinti pareiškėją, skirtingai nuo kitų religinių bendrijų, atitinkamai buvusių panašioje situacijoje.

Tuo tarpu Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas taip pat praėjusių metų rugsėjo 7 dieną priėmė nutarimą *„Dėl Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“*. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnis (jeigu prašymas nepatenkinamas, jį pakartotinai pateikti galima po dešimties metų) prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 26 straipsnio 1 daliai ir 43 straipsnio 1 daliai.

Šios diskusijos metu gerbiama Vyriausybės atstovė prie Europos Žmogaus Teisių Teismo K. Bubnytė-Širmenė pristatys Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą. Tuo tarpu Konstitucinio Teismo teisėjas V. Mizaras pristatys Konstitucinio Teismo nutarimą. O antropologė E. Aleknaitė aptars lygias žmogaus teises išpažinti įvairius religijos ir įsitikinimo laisvės Lietuvoje ypatumus, stigmatizacijos ir netolerancijos apraiškas, religinėms bendrijoms būdingus požymius, religinių bendrijų skirtumus ir kultūros srityje veikiančių organizacijų esminius skirtumus. Seimo nariai bus kviečiami užduoti pranešėjams klausimus. Į juos, aš net neabejoju, jie maloniai atsakys. Aš savo ruožtu atsiprašau gerbiamų prelegentų, kad jums reikėjo palaukti, kol Seimas užbaigs savo diskusijas. Dabar kviečiu gerbiamą Vyriausybės atstovę Europos Žmogaus Teisių Teisme pristatyti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, į tribūną kviečiama Vyriausybės atstovė Europos Žmogaus Teisių Teisme – daktarė K. Bubnytė-Širmenė. Prašom, tribūna jūsų.

Vyriausybės atstovės Europos Žmogaus Teisių Teisme daktarės Karolinos Bubnytės-Širmenės pranešimas dėl 2021 m. rugsėjo 8 d. įsigaliojusio Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimo byloje *„Romuva“ prieš Lietuvą*

K. BUBNYTĖ-ŠIRMENĖ. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Pristatydama 2021 m. rugsėjo 8 d. įsigaliojusį Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą byloje *„Romuva“ prieš Lietuvą*, kuriuo teismas konstatavo Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 9, 14 ir 13 straipsnių pažeidimus, aš pradėsiu nuo teismo teisinės argumentacijos.

Nagrinėdamas pareiškėjos skundą iš esmės teismas pirmiausia sprendė, ar pareiškėja bendrija gali būti vadinama religine, kitaip tariant, ar jos ginamas interesas patenka į konvencijos garantuojamų žmogaus teisių sritį. Teismas nemanė, kad yra pagrindo abejoti pareiškėjos bendrijos religiniu pobūdžiu. Padaręs išvadą, kad 9 straipsnis yra taikomas, Teismas vertino, ar Seimo sprendimu atsisakyti suteikti bendrijai valstybės pripažinimą ji iš tiesų buvo diskriminuojama religijos pagrindu. Pirmiausia Teismas pabrėžė, kad Teisingumo ministerija pateikė išvadą, kad bendrija atitinka visus įstatyme nustatytus reikalavimus, kad galėtų kreiptis dėl valstybės pripažinimo, ir kad šioje byloje jam nėra priežasčių abejoti jos išvada.

Toliau Teismas lygino pareiškėjos situaciją su kitų netradicinių religinių bendrijų, siekusių valstybės pripažinimo, dėl kurių Teisingumo ministerija taip pat buvo priėmusi palankią išvadą ir kurioms jis buvo suteiktas. Svarstymo Seime metu pareikštos nuomonės Teismui įrodė, kad skirtingas pareiškėjos vertinimas daugiausia buvo susijęs su jos religiniais įsitikinimais, kurie yra tarp konvencijos 14 straipsnyje nurodytų diskriminaciją draudžiančių pagrindų. Taigi Teismas sprendė, ar toks skirtingas vertinimas iš tiesų buvo diskriminuojantis. Tiesa, prieš įvertindamas pareiškėjos individualią situaciją, Teismas išsakė kritikos nacionaliniam teisiniui reguliavimui. Pirma, kad nei Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymas, nei koks kitas teisės aktas aiškiai

nenustato, kada Seimas gali nesuteikti valstybės pripažinimo religinei bendrijai, dėl kurios yra gauta palanki išvada. Antra, kad įstatyme nenurodyta, ar Seimas gali ginčyti Teisingumo ministerijos išvadą. Ir trečia, kad sprendimo dėl valstybės pripažinimo suteikimo priėmimas patikėtas Seimui, tai yra politinei institucijai.

Spręsdamas, ar Seimo atsisakymas suteikti valstybės pripažinimą pareiškėjai buvo pagrįstas ir objektyvus, ir atsižvelgdamas į tai, kad nebuvo nurodyta jokių atsisakymo priežasčių, Teismas vertino Seimo narių pateiktus argumentus, Seimo nutarimo projekto svarstymo metu šiuo požiūriu suskirstęs juos į tris grupes. Pirma, dėl tariamai keliamos grėsmės nacionaliniam saugumui. Atsižvelgęs į tai, kad šio argumento nepalaikė nė viena susijusi vidaus institucija, Teismas nesutiko, kad atsisakymą suteikti valstybės pripažinimą pareiškėjai galima pateisinti šiuo pagrindu. Antra, dėl abejonių, ar pareiškėjos bendrijos veikla iš tiesų religinė. Teismas padarė išvadą, kad vertinimas, kurį atliko Seimas, iš esmės kvestionavo pareiškėjos bendrijos įsitikinimus, o tai nesuderinama su valstybės pareiga išlikti neutraliai ir nešališkai. Ir, trečia, dėl pareiškėjos bendrijos santykio su krikščionybe.

Teismas pabrėžė, kad tikro religinio pliuralizmo puoselėjimas yra gyvybiškai svarbus demokratiškos visuomenės išlikimui, o valdžios vaidmuo yra ne pašalinti įtampos priežastis panaikinant pliuralizmą, bet užtikrinti, kad konkuruojančios grupės toleruotų viena kitą, ir priminė, kad daugumos ar istoriškai vyraujanti religija negali pateisinti mažumos religijos grupių diskriminacijos, o vyraujančios Bažnyčios įtraukimas į parlamentinę procedūrą būtų nesuderinamas su valstybės pareiga išlikti neutraliai ir nešališkai.

Atsižvelgęs į tai, Teismas konstatavo, kad, atsisakant suteikti valstybės pripažinimą pareiškėjai, nepateikta pagrįstų ir objektyvių argumentų, kodėl ji vertintina kitaip nei kitos religinės bendrijos, o savo teisėkūros įgaliojimus įgyvendinę Seimo nariai, balsavę prieš valstybės pripažinimo suteikimą, nebuvo neutralūs ir nešališki. Priėjęs tokią išvadą Teismas nusprendė, kad nebūtina nagrinėti, ar tai, jog bendrija pakartotinai gali kreiptis dėl valstybės pripažinimo po dešimties metų, taip pat pažeidė jos teises. Vertindamas pareiškėjos bendrijos skundą pagal konvencijos 13 straipsnį, tai yra kad pareiškėja neturėjo veiksmingos vidaus teisinės gynybos priemonės, Teismas, atsižvelgęs į tai, kad, pirma, Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymas neįtvirtina galimybės apskusti Seimo sprendimą nesuteikti pripažinimo, antra, skundo dėl Seimo atsisakymo suteikti pripažinimą pateikimas administraciniais teismams nėra tokia teisinė gynybos priemonė, kuria pareiškėja galėjo veiksmingai pasinaudoti, atskirai nustatė ir konvencijos 13 straipsnio pažeidimą.

Norėčiau atkreipti gerbiamo Seimo dėmesį, kad Teismas atskirai nustato konvencijos 13 straipsnio pažeidimus išimtiniais atvejais, šiais sprendimais pirmiausia pabrėždamas teisminės kontrolės svarbą teisinėje valstybėje. Kartu Teismas siekia sustiprinti ir konvencijos garantuojamų teisių apsaugą nacionaliniu lygmeniu jos reikalingiausių, pažeidžiamų grupių atžvilgiu, šiuo atveju religinių mažumų.

Dar keli žodžiai apie šio sprendimo išskirtinumą. Pirmiausia tai retas atvejis, kai Žmogaus Teisių Teismas bylą išsprendė kaip pirmos instancijos teismas. Tai reiškia, kad byla dėl konvencijos pažeidimo, dėl kurio pareiškėja skundėsi, iš viso nebuvo nagrinėta Lietuvos teismuose, nes, kaip minėta, nacionalinėje teisėje nebuvo veiksmingos gynybos priemonės.

Tai taip pat vienas iš labai retų atvejų, kai Žmogaus Teisių Teismas, spręsdamas bylą pagal individualią petiją, leido sau išsakyti kritiką vidaus teisiniu reguliavimu įtvirtintam valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms modeliui, šiuo atveju jau veikdamas kaip kvazikonstitucinis teismas. Natūralu, kad tokio Žmogaus Teisių Teismo sprendimo vykdymo procesas nebus paprastas ir, tikėtina, pareikalaus sudėtingų kompleksinių, individualių ir bendrųjų priemonių.

Dėl individualių priemonių, kuriomis siekiama atkurti konkretaus pareiškėjo padėtį, šioje byloje būtina atsižvelgti ir į Žmogaus Teisių Teismo išvadą, ir į aktualų Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 metų nutarimą, kuriuo konstatuota, kad nuostata, jog pakartotinai dėl valstybės pripažinimo suteikimo religinei bendrijai galima kreiptis praėjus dešimčiai metų nuo prašymo nepatenkinimo dienos, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijai.

Šiuo požiūriu priminsiu, kad 2021 m. rugsėjo 30 d. Seime buvo įregistruotas Seimo nutarimo „Dėl valstybės pripažinimo suteikimo Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ projektas. Jo aiškinamajame rašte nurodyta, kad projekto tikslas – įgyvendinti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą, taip pat ir Konstitucinio Teismo minėto nutarimo dalį.

Dėl bendrųjų priemonių, kurių tikslas yra užkirsti kelią panašioms pažeidimams ateityje, norėčiau pasidžiaugti, kad jau rytoj savo darbą pradeda Seimo valdybos šių metų balandžio 7 dieną sudaryta darbo grupė Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymui tobulinti. Į šiuos teigiamus poslinkius jau yra atkreiptas Žmogaus Teisių Teismo sprendimų vykdymą prižiūrinčio Europos Tarybos Ministrų Komiteto dėmesys, minėtam komitetui pateikus Žmogaus Teisių Teismo sprendimo „*Romuva*“ prieš *Lietuvą* vykdymo veiksmų planą.

Baigdama noriu padėkoti gerbiamam Seimui, kad šiam Žmogaus Teisių Teismo sprendimui įgyvendinti reikalingas kompleksines diskusijas pradedame šitokiu beprecedenčiu lygmeniu, taip pademonstruodami šio Seimo pagarbą žmogaus teisėms, išskirtinį dėmesį Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimams bei jų vykdymo svarbos supratimą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamoji. Klausimai bus šiek tiek vėliau, galite užimti savo vietą.

Kviečiu Konstitucinio Teismo teisėją profesorių V. Mizarą paskaityti pranešimą „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. rugsėjo 7 d. nutarimas dėl Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“.

Konstitucinio Teismo teisėjo profesoriaus daktaro Vytauto Mizaro pranešimas „Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2021 m. rugsėjo 7 d. nutarimas dėl Lietuvos Respublikos religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“

V. MIZARAS. Gerbiamas Seimo posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, malonu būti pas jus. Konstitucinis Teismas buvo paprašytas Seimo Žmogaus teisių komiteto pristatyti vieną iš Konstitucinio Teismo nutarimų, o Konstitucinis Teismas pavedė man atvykti į šią diskusiją ir nutarimą pristatyti.

Taigi, kaip ir buvo minėta, 2021 m. rugsėjo 7 d. Konstitucinis Teismas priėmė nutarimą konstitucinės justicijos byloje, kurioje tyrė Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijos 43 straipsniui. Tiesa, ir iki šio nutarimo Konstitucinis Teismas jau buvo savo doktrinoje, praktikoje pasisakęs apie minėtą Konstitucijos straipsnį, taip pat apie tikėjimo, minties, sąžinės laisvės įgyvendinimą ir religijų, bažnyčių pripažinimą Lietuvos Respublikoje. Tačiau šiame nutarime, turiu omenyje, 2021 m. rugsėjo 7 d. nagrinėtoje konstitucinėje byloje, buvo keliamas konkretus klausimas. Konkrečiai Seimo narių grupė, kaip pareiškėjas, klausė Konstitucinio Teismo įvertinti, prašė įvertinti vieną konkrečią Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo nuostatą, konkrečiai Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalį arba 2 dalies tą nuostatą, kurioje pasisakyta, kad religinės bendrijos gali kreiptis dėl valstybės pripažinimo praėjus ne mažiau kaip 25 metams nuo pirminio jų įregistravimo Lietuvoje, ne mažiau kaip 25 metams praėjus nuo pirminio įregistravimo.

Kodėl pareiškėjui, Seimo narių grupei, kilo klausimas dėl atitikties Konstitucijai? Ogi dėl to, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 43 straipsnio 1 dalį yra taip, kad valstybė pripažįsta tradicines Lietuvoje bažnyčias ir religines organizacijas, o kitas bažnyčias ir religines organizacijas – jeigu jos turi atramą visuomenėje ir jų mokymas bei apeigos neprieštaruoja įstatymui ir doriai. Na ir Seimo narių grupė, kaip pareiškėjas, išanalizavusi Konstitucinio Teismo doktriną, aiškinančią šią nuostatą, kurioje pasisakyta, kad atrama visuomenei arba jos buvimas visuomenėje reiškia, kad ta atrama visuomenėje turi būti tvirta ir ilgalaikė, taigi negali būti apsiribota negausia žmonių grupe arba nedidele visuomenės dalimi, keliais veiklos dešimtmečiais, viena ar keliomis žmonių kartomis. Ir štai, kadangi taip yra pasisakyta Konstitucinio Teismo doktrinoje, kad tokia viena iš sąlygų, tokios atramos turėjimas yra viena iš sąlygų pripažinti netradicines religines bendruomenes ar organizacijas valstybės pripažintomis, dėl to buvo pamanyta, kad Religinių ben-

druomenių ir bendrijų įstatyme norma, kad gali kreiptis praėjus 25 metams, ne mažiau kaip 25 metams nuo pirminio įregistravimo, neatitinka to būtent ilgalaikio atramos turėjimo visuomenėje, skaičiuotino keliais dešimtmečiais, keliomis kartomis ar daugiau. 25 metų terminas, pasak pareiškėjo, yra per trumpas.

Taigi, ką pasakė Konstitucinis Teismas analizuodamas šią nuostatą arba šias nuostatas ir atsakydamas į Seimo narių, kaip pareiškėjo, klausimą? Konstatavo, kad Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies nuostata, kalbanti apie ne mažesnę kaip 25 metų terminą, reiškia ne sąlygą, kuri taikoma valstybei pripažinti arba turėti pripažinti statusą valstybės pripažintos religinės bendruomenės ar organizacijos, o tik prielaidą arba tik tam tikrą procedūrinę sąlygą, kad tokia valstybės pripažinimo procedūra, procesas Seime būtų pradėtas. Taigi, tai yra tik prielaida pradėti valstybės pripažinimo procedūrą, tačiau ne sąlyga pagal turinį. Sąlyga pagal turinį yra kitos arba kita, tai yra turėjimas atramos visuomenėje ir taip pat mokymo bei apeigų neprieštaravimas įstatymui bei doriai. Taigi, tokia buvo viena iš pozicijų.

Antra Konstitucinio Teismo pozicija, išsakyta šiame nutarime, buvo dėl kitos nuostatos, įtvirtintos toje pačioje Religinių bendruomenių ir bendrijų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies normoje, apie kurią jau užsiminė gerbiama Vyriausybės atstovė Europos Žmogaus Teisių Teisme. Būtent Konstitucinio Teismo pozicija, jog pagal įstatymą, jeigu Seimas priima neigiamą sprendimą nepripažinti arba nesuteikti tokio valstybės pripažinimo statuso religinei bendruomenei, kuri kreipėsi dėl jo, pakartotinai gali kreiptis tik po dešimties metų, prieštarauja Konstitucijai.

Konstitucinio Teismo argumentai buvo tokie, kodėl vis dėlto buvo konstatuotas prieštaravimas, todėl, kad Konstitucinis Teismas... Konstitucijos nuostata dėl to, kad valstybė pripažįsta ir netradicines religines bendruomenes ir organizacijas, yra glaudžiai susijusi su kitomis dviem labai svarbiomis konstitucinėmis teisėmis, tai yra numatyta 26 straipsnio 1 dalyje, tikėjimo, minties ir sąžinės laisvės, taip pat 25 straipsnio 1 dalyje, šitikinimų reiškimo, įgyvendinimo laisvės. Jos ypač kaip visuma yra svarbios demokratinei valstybei, kuri turi pripažinti religinį pliuralizmą, taip pat kiek įmanoma nevaržyti ir nesuvaržyti nepagrįstai ir neproporcingai tikėjimo, minties ir sąžinės laisvės įgyvendinimo. Konstitucinis Teismas nerado objektyvių konstituciškai pagrįstų argumentų, kodėl tik po dešimties metų galėtų pakartotinai kreiptis dėl valstybės pripažinimo įgijimo. Be kita ko, Konstitucinis Teismas atkreipė dėmesį, kad apskritai bylos medžiaga, konstitucinės justicijos bylos medžiaga, rodė, jog valstybės pripažinimo procedūra užtrunka gana ilgą laiką ir dar numačius įstatyme pakartotinio dešimties metų termino buvimą iš esmės, kaip ir minėjau, tai reikštų nepagrįstą, neproporcingą, be kita ko, ir minties, tikėjimo laisvės įgyvendinimą. Todėl Konstitucinis Teismas šioje dalyje konstatavo prieštaravimą Konstitucijos 43 straipsnio 1 daliai, taip pat 26 straipsnio 1 daliai.

Reziumuojant paminėtina, kad ta dalis Religinių bendruomenių įstatymo 6 straipsnio 2 dalies, kuri sako, jog religinė bendruomenė dėl valstybės pripažinimo statuso gali kreiptis praėjus ne mažesniai kaip 25 metų terminui nuo pirmojo įregistravimo, neprieštarauja Konstitucijai, kadangi tai yra tik procedūrinė sąlyga arba prielaida pradėti valstybės pripažinimo procedūrą, ir įstatymų leidėjas turi diskreciją nustatyti tam tikrą terminą, svarbu, kad jis nebūtų pernelyg per ilgas, o dėl pakartotinio kreipimosi po dešimties metų nuostatą pripažino prieštaraujančia Konstitucijai. Tokia yra šio 2021 m. rugsėjo 7 d. Konstitucinio Teismo nutarimo pagrindinė esmė. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis. Ačiū, klausimai šiek tiek vėliau. Dabar kviečiu kalbėti daktarę E. Aleknaite, antropologę, Vytauto Didžiojo universiteto vyresniąją mokslo darbuotoją. „Teisė išpažinti pasirinktą tikėjimą Lietuvoje“.

Vytauto Didžiojo universiteto vyresniosios mokslo darbuotojos, antropologės daktarės Eglės Aleknaitytės pranešimas „Teisė išpažinti pasirinktą tikėjimą Lietuvoje“

E. ALEKNAITĖ. Gerbiamos Seimo narės ir nariai, šitos diskusijos kontekste būtų svarbu kalbėti apie daugelį dalykų. Apie religijos diskriminaciją Lietuvoje apskritai, apie pas mus numatytą religinių bendruomenių ir bendrijų klasifikaciją ir su ja susijusias diskriminacijos ar galimos dis-

kriminacijos formas. Bet iš tiesų tai užimtų labai daug laiko, todėl dabar aš tiesiog galbūt norėčiau susitelkti į „Romuvos“ atvejį ir norėčiau pakomentuoti kaip religijos tyrimus atliekanti mokslininkė. Keletą argumentų, kuriuos išsako Seimo nariai ir kiti veikėjai, siūlantys nepritarti nutarimui suteikti Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ valstybės pripažinimą, ir pažiūrėti, kaip šie argumentai atrodo kitų religinių bendrijų pripažinimo kontekste. Esu įsitikinusi, kad tokiais argumentais paremtas balsavimas prieš šį nutarimą keltų grėsmę teisei išpažinti pasirinktą tikėjimą, įgyvendinti kitas su tuo susijusias teises ir kirstųsi su esminiais teisinės valstybės ir demokratijos principais. Valstybės pripažinimo suteikimas „Romuvai“ grindžiamas 2017 metų Teisingumo ministerijos pateikta išvada. Ši išvada iš esmės atsakė į visus klausimus apie „Romuvą“, kurie yra svarbūs vertinant, ar šiai bendrijai gali būti suteiktas valstybės pripažinimas. Vis dėlto nuolat girdėjosi ir vis dar girdisi Seimo narių ir kitų veikėjų abejonių dėl išvados pagrįstumo, objektyvumo ir nešališkumo.

Pirmiausia, lyginant su daugeliu kitų Lietuvos religinių mažumų ir konkrečiai su kitomis valstybės pripažinimo siekusiomis religinėmis bendrijomis, dėl „Romuvos“ yra atlikta daug mokslinių tyrimų. Būtent mokslinių tyrimų duomenys ir išvalgos yra šios išvados pagrindas. Vėliau, tai yra po 2017 metų, atlikti tyrimai taip pat nekvestionuoja išvadoje pateiktų duomenų ir išvalgų. Kaip mokslininkė, užsiimanti religijos tyrimais jau ne vienus metus – ir „Romuvos“, ir kitų religinių bendruomenių, – galiu patvirtinti, kad išvadose esantiems teiginiams pritartų dauguma „Romuvą“ tyrusių mokslininkų.

Taip pat negalima sutikti, kad išvada yra neobjektyvi ir šališka, pernelyg palanki „Romuvai“. Pavyzdžiui, priešingai, nei tiki daugelis „Romuvos“ narių, išvadoje bendrija apibūdinama kaip moderniuoju laikotarpiu susiformavęs naujasis religinis judėjimas, o ne senosios ikirikriščioniškos religijos tiesioginė tąsa. Kita vertus, šis argumentas, kad būtent „Romuva“ nėra senosios ikirikriščioniškos religijos tęsėja, yra dažnai išsakomas, bet tai nėra svarbu svarstant, ar „Romuvai“ reikėtų suteikti valstybės pripažinimą, ar ne. Įstatyme yra numatyti kiti kriterijai, kodėl toks statusas gali būti suteikiamas, ir ar „Romuva“ tęsia ikirikriščioniškąją religiją, ar netęsia, šiuo atveju yra nesvarbu.

Dėl „Romuvos“ sąsajų su etnokultūriniu sąjūdžiu kartais išsakomas argumentas, kad „Romuva“ nėra religinė bendrija. Faktas, kad etnokultūrinio sąjūdžio dalyvių religinės tapatybės buvo ir yra įvairios. Daugeliui etninės kultūros gaivintojų įvairios etnokultūrinės veiklos yra ne religinė, o kultūrinė veikla. Vis dėlto mokslininkai pripažįsta, kad etnokultūrinių švenčių šventimas, liaudies dainų dainavimas „Romuvos“ nariams yra religinis veiksmas. Sąveika ir bendradarbiavimas su kitais etnokultūrinio sąjūdžio dalyviais niekaip nepaneigė religinio „Romuvos“ pobūdžio.

Tad „Romuva“ yra religinė bendruomenė, jos veikla ir įsitikinimai yra religiniai. Tai pripažįsta ir mokslininkai, tai pripažino ir valstybė, kai Vyriausybės potvarkiu 1992 metais buvo įregistruota Vilniaus miesto religinė bendruomenė „Romuva“, vėliau įregistruotos kitos „Romuvos“ bendruomenės ir ta pati senovės baltų religinė bendrija „Romuva“. Taigi Seimo sprendimas dėl valstybės pripažinimo suteikimo „Romuvai“ neturi nieko bendro su šios organizacijos pripažinimu religine. Tokį pripažinimą iš kompetentingų valstybės institucijų ši bendrija jau turi.

Girdėjosi klausimų, ar kiekvienas sambūris galiausiai gali tapti religine bendrija? Teoriškai taip, jeigu jis to norės ir atitiks įstatymo keliamus reikalavimus. Vis dėlto šiandienės diskusijos kontekste svarbiausia, kad tiek Europos Žmogaus Teisių Konvencija, tiek ir Lietuvos Respublikos Konstitucija nesuteikia valstybės institucijoms plačios diskrecijos vertinant, ar konkretus sambūris yra religinis. Valstybės diskrecija šiuo atžvilgiu apribojama siekiant užtikrinti, kad kiekvienas galėtų išpažinti savo pasirinktą tikėjimą ir kad nebūtų daroma dirbtinių kliūčių religinių bendruomenių veiklai, būtų užtikrinama netradicinių ir mažumų religinė apsauga.

Europos Žmogaus Teisių Teismo praktiką apibendrinančiame Europos Žmogaus Teisių Konvencijos 9 straipsnio (...) pažymėta, kad ribotų religijos apibrėžimų taikymas tiesiogiai veikia religijos laisvės praktikavimą. Neigiant tikėjimo religinę prigimtį, kaip šiuo atveju bandoma daryti „Romuvos“ atžvilgiu, gali būti apribotas tos teisės įgyvendinimas. Cituoju: „Visais atvejais šie apibrėžimai negali būti interpretuojami netradicinių religijos formų nenaudai. Tam tikras asmeninis ar kolektyvinis įsitikinimas būtų ginamas teisės, minties, tikėjimo ir sąžinės laisve, jis turi būti pa-

siekęs tam tikrą tvirtumo, rimtumo, darnumo ir svarbos laipsnį. Patenkinus šią sąlygą valstybės neutralumas ir nešališkumas reikalauja, kad valstybė susilaikytų nuo religinių įsitikinimų legitimumo ar tokių įsitikinimų raiškos vertinimo.“ Moksliniai tyrimai rodo, kad „Romuvos“ įsitikinimai yra seniai pasiekę tą tvirtumo, rimtumo, darnumo ir svarbos laipsnį, kuriam esant valstybės neutralumo ir nešališkumo pareiga apriboja valstybės diskreciją spręsti, kiek legitymūs ar užtekstinai religiniai yra tie įsitikinimai.

Toliau vis dar išsakomos abejonės, ar „Romuvos“ tikinčiųjų skaičius yra pakankamai didelis, kad tenkintų atramos visuomenėje turėjimo kriterijų, apimančių ir narių skaičių. Iš tiesų kaip mokslininkė galiu pasakyti, kad tikslų „Romuvos“ narių skaičių pasakyti sunku, bet šiuo atveju verta „Romuvos“ narių skaičių palyginti su kitų tokių statusą gavusių bendrijų narių skaičiumi. Iš tiesų „Romuva“ tikinčiųjų skaičiumi kelis kartus lenkia kelias tradicines religijas, kurias kaip išpažįstančioms bendrijoms Seimas jau suteikė valstybės pripažinimą. Pavyzdžiui, čia galėtume kalbėti apie adventistus, kurių yra maždaug 900, ar Naująją apaštalų bažnyčią, jų maždaug 400.

PIRMININKAS. Atsiprašau, bandykite baigti.

E. ALEKNAITĖ. Tad net konservatyviais vertinimais Lietuvos mastu „Romuva“ yra reikšminga religinė mažuma ir atitinka Konstitucijos reikalavimą atramos visuomenėje narių skaičiaus aspektu. Išsakytas argumentas, kad neva „Romuva“ valstybės pripažinimo siekė dėl išimtinai finansinių motyvų. Remdamasi tyrimais konstatuočiau, kad šiuo atveju „Romuvai“ iš tiesų svarbesni kiti motyvai, pavyzdžiui, jai rūpi, kad pagal jų apeigas sudarytos santuokos būtų pripažįstamos valstybės, taip pat svarbus valstybės pripažinimu suteikiamas tam tikras religinės bendrijos legitimavimas, gaunamas socialinis prestižas ir šio proceso kontekste teisingumo atkūrimas.

Nors vėlgi būtų klausimas, kodėl „Romuva“ negalėtų siekti įgyvendinti savo finansinius motyvus? Ir dar vienas svarbus argumentas išsakomas, kad pripažinimas teikiamas religinei bendrijai, o nuo „Romuvos“ bendrijos pirminio įregistravimo 2002 metais nėra praėję 25 metai. Šiuo atveju svarbu, kad Konstitucijos 43 straipsnis numato valstybės pripažinimą bažnyčioms ir kitoms religinėms organizacijoms, ir pati religinių bendrijų sąvoka atsiranda Lietuvos teisėje tik 1995 metais. Ankstesniais atvejais, kai buvo suteiktas valstybės pripažinimas kitoms religinėms bendrijoms, buvo interpretuojama ne paraidžiui, o atsižvelgiant į įstatymo reikalavimo esmę. Todėl visai reikėtų tokią pačią logiką taikyti ir bendrijos „Romuva“ atžvilgiu. Taigi balsuojant dėl nutarimo suteikti bendrijai „Romuva“ valstybės pripažinimą, siūlau vadovautis ekspertų pateikiamomis išvadomis taikyti vienodus kriterijus, kaip ir kitoms religinėms bendrijoms, ir vengti eskaluoti argumentus. Jie nėra svarbūs konkrečiu atveju ir išeina už diskrecijos ribų.

PIRMININKAS. Ačiū. Dar turėsite galimybę pratęsti savo mintis klausimų sesijoje.

Kolegos, noriu pasiūlyti šiek tiek sutrumpinti klausimus ir atsakymus – bent iki 10 minučių. Mes ir taip vėluojame pagal darbotvarkę. Neprieštaraujate? Tvarka.

Pirma klausia R. Tamašunienė. Sakykite, kam adresuojate klausimą. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Ačiū. Gal kalbėjusiai prelegentei poniai E. Aleknaitei. Iš tiesų dėl pačios sąvokos „senovės baltų religinė bendrija“. Baltai ne tik religiškai, bet ir kultūriškai nėra vieninga grupė (turbūt nepaneigsite), taip pat ir tokių mokslinių duomenų nėra, kad buvo ar išliko senasis baltų tikėjimas ar baltų religija. Be abejo, baltiškiosios tradicijos, apeigos, papročiai, mitologija yra labai svarbūs lietuvių kultūrai. Mano vertinimu, tikrai ypatingo dėmesio reikia jai išsaugoti, kultūros politikos dalis turėtų būti neatsiejama, bet suteikti statusą religijai vien dėl to, kad tu veiki 25 metus, mes iškreipiame... Net religijotyrininkai pabrėžia tai, kad mes išvis iškreipiame religijos supratimą. Kaip jūs ką tik paminėjote, tereikia 25 metus veikti, sugalvoti savo apeigas ir manyti, kad bendruomenės nariai, dalyvaujantys tose apeigose... gali tapti religija. Aš vis dėlto norėčiau...

PIRMININKAS. Laikas!

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). ...jūsų vertinimo. Mano supratimu, religija yra daug plačiau, negu bandoma dabar vienai labai įdomiai ir vertingai organizacijai „Romuva“ etnokultūrine prasme suteikti religijos statusą toms apeigoms, kurios realiai yra rekonstruotos folkloro pagrindu.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau Seimo posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas V. Mitalas. Ačiū. Prašom, galite atsakyti.

E. ALEKNAITĖ. Norėčiau pabrėžti, viena vertus, tas 25 metų laikotarpis yra tik vienas iš kriterijų, pagal kurį yra suteikiamas šis statusas. Dar labiau norėčiau pabrėžti, būtent šiuo atveju neturėtų būti galvojama, nėra prasmės galvoti, gilintis ir akcentuoti, yra ar nėra „Romuva“ senosios religijos tęsėja. Šiuo atveju mes pripažįstame, kad ji yra religija, ir kvestionuoti jos tikėjimus – galima tai daryti, bet tai neturi būti pagrindas sprendžiant, ar jai suteikti konkretų statusą. Šiuo atveju kalbama ne apie „Romuvos“ tikėjimų turinius. Šiuo atveju Seimas neturėtų spręsti tokių dalykų.

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Dėkui. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas gerbiamai daktarei E. Aleknaitei. Kiek istoriškai autentiški šios religinės bendruomenės papročiai, ar yra kokių nors rašytinių šaltinių apie pačias apeigas, nes kalbant su įvairiais istorikais ne vienas abejoja pačių apeigų autentiškumu. Ar tai yra koks nors naujadaras religinėje bendruomenėje?

Ir dar vienas papildomas klausimas gerbiama T. V. Raskevičiui. Kiek apskritai religinių bendruomenių Lietuvoje yra registruotų šių metu? Ačiū.

E. ALEKNAITĖ. Dėl „Romuvos“ apeigų autentiškumo arba dėl to paties tęstinumo klausimo. Dauguma mokslininkų – ir istorikų, ir sociologų, ir antropologų – šiuo metu sutaria, kad „Romuva“ nėra ikirikščioniškos religijos tęsėja, bet dar sykį akcentuoju, svarstant, ar reikia suteikti „Romuvai“ valstybės pripažinimą, šiuo atveju tai neturi jokios prasmės, ne apie tai kalba.

PIRMININKAS. Ar T. V. Raskevičius patikslins skaičių?

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Įėjau į Teisingumo ministerijos puslapį – yra 1 tūkst. 129 registruotos šiuo metu, bet čia reikia tikslintis su pačia Teisingumo ministerija, nes ji kaupia ir apdoroja tuos duomenis.

Tiesiog atkreipiu dėmesį dėl pačios religinės bendruomenės sąvokos pripažinimo. Mes, kolegos, iš užduodamų klausimų matau, vėl kryptame į tą pačią filosofinio pobūdžio diskusiją, vertindami pačios bendruomenės religijos turinį. Čia mes turėtume vertinti, ar konkreti bendrija atitinka įstatyme įtvirtintus kriterijus, o jeigu atitinka, kodėl šita bendrija negali gauti valstybės pripažinimo.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Valinskas. Pašom.

A. VALINSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų gerbiamai daktarei K. Bubnytei-Širmenei ir profesorui V. Mizarui. Konstitucinis Teismas, jeigu neklystu, 2007 metais yra pakankamai aiškiai išdėstęs, jog prerogatyva suteikti arba nesuteikti valstybės pripažinimą Lietuvoje (taip, kaip yra parašyta Konstitucijoje) priklauso kone išimtinai Seimui, tai yra parlamentui arba politinei institucijai. Tuo tarpu, kaip minėjo daktarė K. Bubnytė-Širmenė, Europos Žmogaus Teisių Teismas kaip tik atkreipia dėmesį į tai kaip į vieną iš problemų, kad parlamento dalyvavimas šiame procese, pripažinimo suteikimo procese, yra problemiškas, tai yra pabrėžusi ir Venecijos komisija, nes jisai iš esmės labai svarbų, labai jautrų žmogaus teisių klausimą, įsitikinimų klausimą, atiduoda institucijai, kuri iš esmės yra maksimaliai politizuota ir priima politinius sprendimus. Kaip tuomet būtų galima, na, tą dabartinę tvarką, tuos du skirtingus polius kažkaip suderinti, galbūt kokių apribojimų mes galėtume įvesti į įstatymą, kurie, taip gal pasakysiu, Seimą pastatytų ant tam tikrų bėgių, kurie neatimtų iš jo prerogatyvos spręsti dėl pripažinimo, bet kartu apsaugotų valstybę nuo tokių bylų ateityje? Ačiū.

PIRMININKAS. Aš suprantu, kad profesorui V. Mizarui klausimas buvo, ar ne? Prašom.

K. BUBNYTĖ-ŠIRMENĖ. Mums abiem, jeigu gerai supratau.

PIRMININKAS. Prašom.

K. BUBNYTĖ-ŠIRMENĖ. Aš gal pradėsiu nu to, kas susiję su Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimu ir tenai pateiktomis gairėmis. Iš tiesų iš sprendimo nekyla tokio tiesioginio prieštara-vimo, nėra pasakyta, kad tokio sprendimo priėmimas išvis negali būti patikėtas parlamentui. Akcentas yra padėtas šiek tiek kitur – nėra sudėta pakankamai saugiklių nuo galimos savivalės primant atitinkamą sprendimą. Šiuo požiūriu Europos Žmogaus Teisių Teismas atkreipė į tokius du pagrindinius aspektus, kad nėra nustatyti kriterijai, kada Seimas gali nesuteikti pripažinimo, nors Teisingumo ministerijos išvada buvo palanki. Antras dalykas, kad išvis nenumatyta, ar Seimas

gali ginčyti Teisingumo ministerijos išvadą ir kaip. Iš tiesų į tuos klausimus, tikiuosi, atsakys rytoj darbą pradedanti darbo grupė ir mes surasime geriausią modelį. Ačiū.

V. MIZARAS. Aš tik papildysiu labai nedaug, nes kaip Konstitucinio Teismo teisėjas, matyt, negalėčiau labai plačiai komentuoti ir konkrečiai pasisakyti, nes jūsų keliamas klausimas tikrai yra vienas iš probleminių. Galbūt tik papildysiu kolegę, jog ir Europos Žmogaus Teisių Teismas atkreipė dėmesį, ir, matyt, teisinis reguliavimas šiandieną yra probleminis, reikėtų pergaltuoti dėl efektyvių gynbos priemonių, jeigu valstybės pripažinimo statuso siekianti religinė bendruomenė ar bendrija būtų nepatenkinta sprendimu dėl statuso nesuteikimo. Tai dėl tokių efektyvių gynbos priemonių įvedimo reikėtų pergaltuoti ir, matyt, numatyti, siekiant išvengti nesusipratimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis klausia J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas būtų labiau daktarei E. Aleknaitei, nes teisinius aspektus jau išsakė ir Konstitucinis Teismas, ir tai paaiškino profesorius V. Mizaras, ir Europos Žmogaus Teisių Teismo... girdėjome iš daktarės Karolinos.

Kaip žinome, istoriškai, visi žinome, didžiausi nesutarimai arba netgi giliausi konfliktai kyla dėl religijos ir ideologijos. Istorija žino ir karų, kurie kildavo dėl to. Galima sakyti, net ir Kijevo Rusia prie Vladimiro, kuris po to paskelbtas šventuoju, buvo priversta rinktis, kurią religiją rinktis iš tuo metu jau dominuojančių aplinkinėse teritorijose. Aišku, pragmatiškai pasirinko ortodoksus, nes kitaip būtų tekę kariauti ir kariauti su Konstantinopoliu.

Šiuo atveju priešinimasis „Romuvos“ religijos pripažinimui, ieškant visokių kabliukų dėl turinio, dėl apeigų ir istorinio tęstinumo...

PIRMININKAS. Laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...pagaliau atramos, jūsų manymu, turi kokią nors pagrindą ar tai yra mentaliteto klausimas ir laiko klausimas?

E. ALEKNAITĖ. Kaip visi procesai turi kokią nors pagrindą, iš tiesų man, kaip mokslininkei, visa tai yra labai įdomu, nes matyti, kaip įvairios religinės grupės Lietuvoje kovoja dėl įtakos. Taip, toks pagrindas yra. Bet šiuo atveju svarbu, kaip galima teisinėmis priemonėmis, įstatymais padaryti, sukurti tokią situaciją, kad tos skirtingos religinės grupės, turinčios skirtingų motyvų, galėtų sugyventi. Todėl šitas valstybės pripažinimo suteikimo „Romuvai“ atvejis yra labai svarbus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų ir atsakymų laikas baigėsi. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti. Dėkoju gerbiamiems pranešėjams. Dėkoju Seimo nariams už klausimus ir atsakymus. Ačiū jums.

15.44 val.

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1569 (pateikimas)

Dabar popietinė darbotvarkė. Iš pradžių, jeigu niekas neprieštaraus, pakviesime gerbiamą V. Pranckietį pristatyti labai trumpą, bet svarbų Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Tai yra darbotvarkės 2-11 klausimas. Tada grįšime iš eilės ir apsvarstysime kitus klausimus. Prašom pristatyti.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Gerbiami Seimo nariai, yra problema, kad mūsų apdovanojimas įpareigoja įteikti apdovanojimą vieną dieną, tai yra pirmąją Seimo posėdžio dieną po gegužės 15 dienos. Kadangi mes nominavome ir jau suteikėme šią garbę senatoriui R. Dž. Durbinui, jam tikrai nepavyktų atvykti tuo metu, todėl tą projektą turėtume padaryti laisvesnį, įpareigodami Seimo valdybą parinkti dieną ir laiką bei suteikti teisę asmeniui, tai gali būti kartais ir ambasadoriai ar kas nors tokie, kurie galėtų įteikti, būtų įgalinti įteikti tokį apdovanojimą.

Esminiai dalykai yra tokie, kad jeigu asmuo, kuriam skirtas apdovanojimas, negali atvykti atsiimti apdovanojimo jo įteikimo dieną, Seimo valdybos sprendimu apdovanojimas gali būti teikiamas kitu metu ir kitoje vietoje. O kitas papildymas 2 straipsnio, tai yra kad apdovanojimo liudijimą įteikia Seimo Pirmininkas arba vienas iš Seimo Pirmininko pavaduotojų, arba Seimo valdybos sprendimu paskirtas asmuo.

Teisės departamentas turėjo tik redakcinio pobūdžio pastabą, į ją, manau, komitetas atsižvelgs. Siūlyčiau, kad svarstyty Tiesės ir teisėtvarkos komitetas, nes tai yra tik teisinis klausimas.

Galbūt reikėtų prašyti skubos tvarkos, nes atgal skaičiuojant laiką, kol Prezidentas pasirašys šį įstatymą, kad įstatymas būtų patvirtintas iki gegužės 15 dienos, tai yra iki to poreikio, kada jis ir turėtų atsirasti.

PIRMININKAS. Dėkui už pristatymą. Yra du norintys paklausti. Pirmasis – Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Dar kartą dėkoju pirmininkui už šią iniciatyvą ir labai sveikinu šį pakeitimą, nes jeigu mes jau veikiame diplomatinėje parlamentinėje erdvėje, konkrečiai R. Dž. Durbino atveju, ten ir Senatas tuo metu veikia, jis net negali teisiškai niekur keliauti, o tokių kaip R. Dž. Durbinas ateityje gali būti nemažai.

Mano klausimas tik vienas, pirmininke. Ar tikrai reikėtų apsiriboti tais dviem apdovanojimais? O kas, jei pas mus atvažiuos viso pasaulio žvaigždės, kurios iš tikrųjų nuoširdžiai labai daug padarė Lietuvai? Ką mes tada jiems galėsime pasakyti? Kituose parlamentuose, žinau, tikrai niekaip neapsiribojama dviem apdovanojimais per metus. Jų yra tiek, kiek reikia Lietuvai, tėvynei.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū už pasiūlymą. Jūsų pasiūlymas ir skamba labai nuosekliai. Bet dabar paminėjau skubos tvarką, nes mes dabar esame tokiuose truputėlį spąstuose, o vėliau, manau, mes plačiau galėtume diskutuoti apie to apdovanojimo svarbą, reikšmę ir jo galimybes panaudoti parlamentinei diplomacijai. Tikrai jūsų pastaba yra svarstyтина. Turiu dar paminėti, kad visą šį projektą teikia visi devyni komisijos nariai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Noriu iš visos širdies padėkoti profesoriui V. Pranckiečiui ir gerbiamaam Ž. Pavilioniui, mes kartu tarėmės tais klausimais. Aš noriu tik paklausti. O jeigu skubos tvarka, kada artimiausiu laiku būtų data?

V. PRANCKIETIS (LSF). Teisės ir teisėtuvarkos komitetas galėtų pasvarstyti kitą savaitę, o po to galėtume pereiti ir prie priėmimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Vis tiek apsispręsimе balsuoti numatytu laiku dėl visko. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Manau, kad klausimas tikrai nesukels didesnių diskusijų.

15.48 val.

Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2), Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1246(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2), Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248(2) (svarstymas)

Dabar 2-4 klausimų paketas. Tai yra Veterinarinių vaistų įstatymo projektas ir lydimieji. Svarstymo stadija. Kaimo reikalų komiteto pranešėjas gerbiamas V. Pranckietis pristato komiteto išvadą dėl šio ir lydimųjų įstatymų projektų. Prašom.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Svarstymo stadija, bet prieš svarstydami komitete mes turėjome klausymus, tad į daugelį klausimų buvo atsakyta. Kadangi buvo 110 Seimo Teisės departamento pastabų, tai irgi buvo labai detalai viskas nagrinėjama ir atsižvelgta į pastabas. Seimo narių pasiūlymų nebuvo. Buvo trys lobistų pasiūlymai ir jie taip pat buvo nagrinėjami. O komitetas, kaip pagrindinis komitetas, įvertino visas gautas pastabas bei pasiūlymus ir 2022 m. balandžio 6 d. priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos veterinarinių vaistų įstatymo projektui ir komiteto išvadai bei pasiūlymams, kuriems komitetas pritarė. Balsavo 7 už, tai yra visi komiteto nariai vienbalsiai balsavo. Teikiame tą patobulintą variantą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs pristatėte Kaimo reikalų komiteto išvadą. Kviečiu... Atsiprašau.

V. PRANCKIETIS (LSF). Gal aš galėčiau pristatyti ir kitas?

PIRMININKAS. Tai prašom visas susijusias. Taip, taip, visas išvadas. Dėl viso paketo.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Tada kitas yra lydimasis Farmacijos įstatymas. Visa eiga buvo ta pati, kartu jie visada buvo svarstomi. Kaip pagrindinis komitetas, Kaimo reikalų komitetas, tą

pačią balandžio 6 dieną priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos farmacijos įstatymo straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektui, komiteto išvadoms ir pasiūlymams. Komitetas balsavo ir taip pat 7 vienbalsiai balsavo už šį projektą po svarstymo.

Kitas projektas yra Veterinarijos įstatymo projektas Nr. XIVP-1247. Komitetas taip pat tokia pat tvarka kartu svarstė ir sprendimas buvo pritarti komiteto patobulintam Lietuvos Respublikos veterinarijos įstatymo straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1247 ir komiteto išvadoms bei pasiūlymams, jiems komitetas pritarė. Taip pat balsavo 7 komiteto nariai ir vienbalsiai pritarė po svarstymo šiam projektui.

Ir Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248. Kaimo reikalų komitetas svarstė kaip papildomas ir tą pačią balandžio 6 dieną priėmė sprendimą iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo straipsniu įstatymo projektui, komiteto išvadoms ir pasiūlymams. Jiems komitetas pritarė ir siūlo Seimo paskirtam pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui patobulinti įstatymo projektą atsižvelgiant į pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Iš esmės patobulinimas yra data. Tai tiek. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Labai ačiū ir pristatymą. Dabar kviečiu Sveikatos reikalų komiteto atstovą. Gal V. Giraitytė galėtų pristatyti išvadą Sveikatos reikalų... Atsiprašau, J. Sejonienė galbūt galėtų pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą?

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, projektą svarstė kovo 16 dieną. Pasiūlymų nebuvo gauta. Komitetas siūlo iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlo Seimo paskirtam pagrindiniam komitetui tobulinti įstatymo projektą. Tą, suprantu, pagrindinis komitetas ir padarė. Komiteje buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat dėl kito lydimosio projekto išvadą, jeigu galite.

J. SEJONIENĖ (TS-LKDF). Dėl Farmacijos įstatymo, dėl lydimosio, tai komitetas irgi siūlo iš esmės pritarti pateiktam įstatymo projektui. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą kviečiu pristatyti I. Haase.

I. HAASE (TS-LKDF). Dėkoju. Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, išnagrinėjo įstatymo projektą – Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo projektą. Komitetas priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Taigi išklausėme visų komitetų išvadas. Diskusijoje nėra norinčių kalbėti, dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Yra už – K. Mažeika, atsiprašau. Prašau. Ar norite, ar nenorite? Nėra prieš, visi pozityviai nusiteikę. Labai ačiū. (*Balsai salėje*) Šiek tiek norime paskubėti, kad spėtųme iki 16 val. 45 min., tada visais klausimais apsispręsti. Labai ačiū. Balsuosime numatytu laiku.

15.55 val.

Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo Nr. VIII-546 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1513, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1514 (pateikimas)

Dabar 2-5 klausimas – Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo projekto pateikimas, taip pat lydimosio projekto pateikimas. Kviečiu S. Gentvilą į tribūną. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Vyriausybės vardu pateikiame du paprastus projektus. Jie yra gana techninio pobūdžio, iš esmės mažinantys administracinę našą Aplinkos ministerijai ir savivaldybėms, nes pagal šitą įstatymą turtas, kuris buvo savivaldybių nuosavybėje iki 1998 metų, faktiškai ir buvo, tik tai šituo įstatymu jis buvo perduodamas, tačiau dabar

yra milžiniška administracinė našta formuoti perdavimo aktus iš valstybės turtą perduodant savivaldai. Be tų aktų negalima registruoti turto Registrų centre. Ir užsisuka gana nemažas aparatas, nors faktiškai tas turtas, kad ir kas tai būtų – keliai, įmonės ar kita infrastruktūra, – visada priklausė savivaldybių administracijoms, visada buvo, ir mes, kaip valstybė, tik formaliai jį perduodavome.

Kviečiame pritarti ir tiesiog sutaupyti tikrai didelius resursus valstybės Turto bankui, Aplinkos ministerijai, Registrų centrui, savivaldybių administracijoms ir leisti įvykdyti pateikimą, o komitetuose jį išdiskutuoti. Mielai atsakyčiau į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra keletas Seimo narių, norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, aš čia skaitau dabar 4 straipsnį. Jame rašoma, kad savivaldybės šitą turtą perima tarybos sprendimu. O kas nutiks, jeigu savivaldybė nuspręs neperimti to turto? Ar ir toliau juo disponuos valstybė? Ir kas bus jo šeimininkas, koks bus likimas? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Kai kuriais atvejais savivaldybės suinteresuotos perimti kelius, ar tai būtų kažkokia inžinerinė infrastruktūra, bet formaliai visada savivaldybių įmonės ar savivaldybės naudodavosi tuo turtu, jį atnaujindavo, bet neturėdavo jo savo balansuose. Tas turtas natūraliai yra savivaldybės dispozicijoje, tikrai mes čia naikiname keletą perdavimo procedūrų ir perteklinę administracinę našta. Ko nepasiruošusios savivaldybės priimti, to jos neprašys.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų prašyti net nereikėdavo, reikėdavo tik ministerijos tarpininkavimo. Teko susidurti kalbant apie sodininkų kelius, tai mes žinome tą eiliškumą, tą tvarką.

Mano klausimas. Čia lygiai taip pat lies ir... Dabar įstatymo pataisa turėtų išeiti ir dėl sodininkų kelių. Tai kiek dar iš viso galimai yra tokio turto, kuris yra neregistruotas, nesutvarkytas, nes čia yra tiesiog aplaidumas kai kurių savivaldybių, kurios nesusitvarkė laiku iki 1998 metų, nes tada buvo apskritims pavesta ir taip toliau? Čia tokia situacija.

S. GENTVILAS (LSF). Be galo sunkus klausimas, vertas turbūt milijardų, bet 3 straipsnyje yra savivaldybių nuosavybės perimamas turtas, ten išvardyta. Jūs, gerbiama Laima, ir praktikoje, ir pagal profesiją susidūrusi. Yra begalė to turto, kuriuo savivaldybė natūraliai rūpinasi, bet jis kabo valstybės balanse. Savivaldybėms norint perimti iš valstybės tą turtą, mes šituo įstatymo pakeitimu apkarpome, kad būtų tiesiog spartesnė procedūra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir klausia A. Skardžius, bet jo salėje nematau. Visi, norintys paklausti, paklausė. Ačiū gerbiamam ministrui.

Dėl motyvų norinčių kalbėti yra. K. Vilkauskas už. Norite? Prašau.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Šiam projektui pritaria ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Iš tikrųjų tai labai supaprastina tą tvarką ir suteikia galimybes operatyviau savivaldybėms sutvarkyti dokumentus. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Labai ačiū už trumpą pasisakymą už. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

15.59 val.

Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1479(2) (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-6 klausimas – Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1479. Pateikimas. Kviečiu M. Ošmianskienę į tribūną.

Trumpai informuoju, kad čia yra įregistruotas antrasis variantas, šiek tiek patikslinantis, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, Konstitucijos projekto pakeitimą, bet nekeičiantis esmės. Tai pranešėja pristatys. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiamieji Seimo nariai ir narės, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje aiškiai nurodyta – žmogaus orumą gina įstatymas, tačiau tame pačiame pagrindiniame mūsų valstybės įstatyme žmonių su negalia orumas yra paminamas 52 straipsnyje, jame vartojamas

menkinantis ir įžeidžiantis negalią turinčius žmones apibūdinantis invalidumo terminas. Sovietų Sąjungoje vadinti žmogų invalidu buvo teisėta ir normalu, šiandien Lietuvoje invalidumo sąvoka yra įgavusi stiprią neigiamą konotaciją. Žmogus yra tarsi klasifikuojamas į netinkamą, kažkokį ne tokį.

Vakarų Europos šalyse, rūpinantis žmogaus teisėmis, invalidumo sąvokos atsisakyta būtent dėl žmonių kvalifikavimo ne tokiais ir netinkamais. Nuo 2005 m. liepos 1 d. įsigaliojus atnaujintam Lietuvos Respublikos neįgalųjų socialinės integracijos įstatymui sąvokos „invalidas“, „invalidumas“ nebavartojamos. Jas pakeitė sąvokos „neįgalumas“, „negalia“, „neįgalumo lygis“, „darbingumo lygis“. Terminai yra labai svarbu, tai yra kolektyvinės sąmonės atspindys, todėl šio įstatymo projekto uždavinys yra pakeisti dar sovietmečiu vartotą menkinamąjį invalidumo terminą pagarbesniu neįgalumo terminu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra Seimo narių, norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, aš gal ne apie patį projektą, bet apskritai apie įstatymus. Ar yra dar įstatymų, kur ta sąvoka nėra pakeista, ar domėjotės?

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Taip, ši sąvoka vis dar vartojama mūsų įstatymuose. Nuo seno yra išlikusi invalidumo pensija, ji iki šiol yra mokama žmonėms, todėl ši sąvoka dar gana dažnai sutinkama, tačiau laikui bėgant, kai nebeliks žmonių, gaunančių šią išmoką, galima bus pakeisti ir tuos įstatymus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Širinskienė. Jos salėje nėra. Tuomet klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš karto pasakau, kad Monikos šitai pataisai pritarsiu, nes yra nesusipratimas, kai šiandien dar Konstitucijoje, pagrindiniame dokumente, yra išlikęs toks sovietinis terminas „invalidumas“. Ir jūs čia per daug švelniai pasakėte, kad reikia pagarbesnio. Reikia politiškai korektiškesnio žodžio. Gerbiama Monika, kaip čia atsitiko, kad tarsi mes jau pripratome, niekas nebesako, pakeitėme žodžius „negras“ – „juodaodis“, „afroamerikietis“, „čigoną“ pakeitėme „romu“, o čia jau 30 metų praėjus po 1990 metų dar vis šito nepadarėme? Ar jūs žadate tartis, jeigu šiandien patvirtins jūsų pataisą, tolesnį kelią pasitarti su kalbininkais, nes yra ir daug daugiau tų problemų, pavyzdžiui, terminai „negalia“ ar „negalė“ ir panašiai. Ačiū.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Šis terminas yra derintas, derintas su mūsų Lietuvos atstovu Jungtinių Tautų Neįgalųjų teisių komitete profesoriumi J. Ruškumi, ir prieita prie išvados, kad tai nėra šiandien, tiesą sakant, idealus terminas, tačiau tai yra geriausia, ką turime šiandien žmogui su negalia apibūdinti įstatymuose, bet vis dar yra intensyviai dirbama mokslininkų, žmonių galvojama, kaip gi atrasti tą tinkamiausią ir geriausią žodį lietuvių kalboje. Jeigu tik būtų geresnių pasiūlymų, tikrai esu atvira ir labai laikiu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Giraitytė-Juškevičienė. Prašom.

V. GIRAITYTĖ-JUŠKEVIČIENĖ (DPF). Dėkoju. Pirmas dalykas, tikrai pritarsime tokiam pakeitimui, tokiai pataisai. Šiandien jau visi žinome, kad net 17 metų mes tokių sąvokų kaip „invalidas“ neturime, pakeitėme į „neįgalusis“. Todėl netgi karta jau užaugo tokia, kuri gal net neatsimena tokios sąvokos. Aš norėčiau paklausti. Kaip vertinate institucijų, kurios galbūt turėtų rūpintis ir rūpinasi neįgalųjų klausimais, darbą? Kaip vertinate jų darbą, kad 17 metų dar buvo palikta ir niekieno iki šiol nesusirūpinta dėl tokių sąvokų pakeitimo mūsų pagrindiniuose įstatymuose?

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Deja, žmonės su negalia iki šiol buvo matomi socialinės srities, socialinių problemų kontekste. Iš esmės buvo kalbama apie pašalpas, apie kokias nors paslaugas ir tiek. Tačiau žmonės su negalia yra horizontalus klausimas, apie jį turėtų galvoti visos institucijos, visos ministerijos ir panašiai. Taip, aš vertinu tikrai neigiamai. Man labai gaila matyti, net ir šiandien dar daugelis ministerijų nesusimąsto, kad jų darbotvarkėse turėtų būti pagalvojama ir apie žmones su negalia. Mes turime šį terminą Konstitucijoje, mes taip pat turime labai menkinantį nepilnaverčio vaiko vertinį Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje. Tų terminų tikrai yra išlikę iš seniau. Aš manau, kad mums visiems drauge, matyt, reikia po truputėlį paprotinti, įvesti mūsų institucijoms įprotį galvoti apie visus žmones, apie visus ir visokius.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Iš tiesų džiugina Monikos iniciatyvos pastaruoju metu, daug inicijuota įstatymų projektų, jiems pritarta Seimo narių daugumos. Bet aš norėčiau gal truputį išplėsti klausimą apie apskritai pačios Konstitucijos keitimą. Kaip jums atrodo, ar nevertėtų mums sudaryti darbo grupę iš politikų, Konstitucinio Teismo ekspertų ir apskritai peržiūrėti visą Konstituciją? Mes matome kartų kaitą, mes turime nepriklausomybėje užaugusią kartą, jų pasaulėžiūra yra šiek tiek kitokia nei tų žmonių, kurie kūrė Lietuvos Respublikos Konstituciją.

Mano klausimas būtų toks. Kaip jūs manote, ar nevertėtų to daryti? Ir dar vienas labai svarbus aspektas tiek dėl Konstitucinio Teismo teisėjų skyrimo tvarkos, tiek dėl kadencijos pabaigos aiškumo, kad nebūtų tokių dviprasmybių, kurios nutiko, prasidėjo praėjusioje kadencijoje, o baigėsi šioje kadencijoje. Ačiū.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Labai toks sudėtingas, tiesą sakant, klausimas. Vis dėlto aš laikausi tos nuostatos, kad Konstitucija turi būti minimaliai koreguotinas mūsų pagrindinis įstatymas. Tik esant būtinybei, matant, kad yra kokių nors nespęstinių problemų, tikrai tikrai jau visiškai pasenusių arba neatliepiančių kokių nors šių dienų naujų lūkesčių, turėtų būti koreguojama, bet labai atsargiai. Dėl visos Konstitucijos, tai yra kurkime darbo grupę, kad peržiūrėtų ir vos ne naują, šiuolaikišką Konstituciją padarytų, man atrodo, gal taip drastiškai ir nereikėtų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia I. Pakarklytė. Prašom.

I. PAKARKLYTĖ (*LF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Be jokios abejonės, šiam projektui pritariu. Manau, ir absoliuti dauguma pritaro. Mano klausimas ir galbūt pastebėjimas yra vis dėlto su ta sąvoka susijęs. Ir sąvoka „negalia“ turbūt nėra tobula, nes mes kiekvienas turime galią, tik skirtingą galią skirtingose srityse. Galbūt galėtų būti ir sąvoka „skirtingos galios“. Suprantu, kad ji yra ilgesnė, todėl tai ir yra sudėtingiau. Ar dar čia galėtų būti kokių nors konsultacijų dėl tobulesnės sąvokos paieškų? Tam, kad nereikėtų keisti po to, kai ir tas terminas galbūt jau neatitiks realybės ir kalbos.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Kaip ir minėjau, nors ir man asmeniškai gražus pasakymas „skirtingos galios žmonės“, kiek girdisi iš žmonių su negalia bendruomenės, jie vis dėlto reaguoja, kad jie nėra kokia nors galia, kokie nors ypatingi, nenori to išskirtinumo. Kalbant apie patį terminą, vis dėlto aš labai pasitikiu profesoriaus J. Ruškaus įdirbiu. Jis daug dėmesio tam yra skyręs, daug, ne vieną terminą Lietuvoje pakeitęs, inicijavęs pakeitimą. Šiandien tos konsultacijos su juo gal ir pakanka, tikrai aš juo tikiu. Jeigu tik būtų įmanomas geresnis terminas, jis būtų įvardintas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Tikrai palaikysime jūsų projektą, jis yra prasmingas ir reikalingas, nes daugelį metų užsigulėjęs. Norėjau aš jūsų paklausti, kalbėjau ir su mokslų daktaru S. Tumėnu, kad čia tikrai reikės kalbininko pagalbos, ypač dėl dviejų žodžių – „karo invalidas“. Kaip jį pakeisti, nes diskutuoja ir kalbininkai. Ar jau apie tai kalbėjotės, diskutavote? Ačiū jums.

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Dėkoju už klausimą. Tikrai negalvojome ir nediskutavome. Labai įdomus pastebėjimas, vertas atskiros diskusijos. Tikrai. Bet jei atvirai, nebuvo kalbos.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama Monika, aš tikrai po tuo projektu pasirašiau, bet aš pati prie Valstybinio socialinio draudimo įstatymo išdirbusi tiek metų ir mes jau seniai užmiršome invalidumo pensijas ir panašiai. To tikrai nebuvo. Jau buvo įvardintos „neįgalumo“, dabar jos vadinamos „netekto darbingumo pensijomis“. Aš manau, šią sąvoką reikėtų mums gerai dar apgalvoti ir tikrai suvienodinti, nes Valstybinio socialinio draudimo įstatyme jau yra netekto darbingumo pensijos. 5 straipsnį tiesiog perskaičiau, dar kartą pasižiūrėjau, pasitikslinkau. Tikrai galėtume grįžti dėl tos sąvokos. Aišku, tikrai ji turi būti visiškai kita, bet padiskutuokime. Aš manau, suvienodinti teisės aktus... Kaip jums atrodo?

M. OŠMIANSKIENĖ (*LF*). Teisės aktuose vartojamos įvairios sąvokos. Šio metu, taip, tai yra netekto darbingumo pensija, yra ir neįgalumo pensija, ją vaikai gauna. Darbingo amžiaus žmonės turi darbingumą, vaikai turi neįgalumą, pensininkai turi specialiųjų poreikių. Tai yra trys skirstymai. Tačiau Konstitucijoje kalbama abstrakčiai ir bendrai dėl neįgalumo pensijos, kuri apima vi-

sus tris. Iš tikrųjų, jeigu jau diskutuotume dar plačiau, labai vertėtų pagalvoti apie apsaugą, susijusią su negalia, apimančią ir slaugančius artimuosius.

PIRMININKAS. 10 minučių ką tik sutiksėjo. Labai ačiū už atsakymus į klausimus. Dabar dėl motyvų dėl šio Konstitucijos pakeitimo projekto už kalbės D. Šakalienė. Jos nėra. Tada – S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, pritariu tam, kas buvo pasakyta, pritariu tam, ką pasakė Andrius, kad pradėtą darbą reikia pabaigti, o ne palikti kitai kadencijai ar panašiai, nes čia yra užsitęsusi ta korektiškumo ar nekorektiškumo problema. Bet svarbu, kad invalido, invalidumo terminų neliktų visuose įstatymuose ir poįstatyminiuose aktuose, potvarkiuose, nes kito kiu atveju asmuo su negalia, pavyzdžiui, tiesiog gali netekti išmokos.

Teisinga mintis, kad reikia tartis su kalbininkais ir su specialistais, specialiosios pedagogikos bendruomene, nes, pavyzdžiui, net tas pats minėtas profesorius J. Ruškus kelerius metus įrodinėjo specialiosios pedagogikos bendruomenei, kad reikia įtvirtinti kaip terminą ne „negalia“, o „negalė“. Tokių dalykų yra daug, bet svarbu, kad jie visi atsidurtų įstatymuose, o ne kuriame nors liktų, kaip tas minėtas „karo invalidas“. Reikia ieškoti atitikmens, kad to nebūtų.

Reikia padirbėti ir su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kad būtų viskas peržiūrėta, su kalbininkais. Kaip sakė I. Pakarklytė, nėra lengva pakeisti, nes, pavyzdžiui, tie žodžiai *disability, disorder*, atėję iš pasaulio, yra skirtingai verčiami, nevienodai yra verčiami. Tiesa, Teisės departamentas pasakė – Konstitucija neužkerta kelio įstatymuose, kituose aktuose tiems patiems reiškiniams apibūdinti vartoti kitokius nei Konstitucijos tekste žodžius. Tai man skamba truputį keistai...

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). ...jeigu pagrindiniame Lietuvos dokumente liks „invalidumas“ ir „invalidas“, tai būtų jau nesusipratimas šiomis dienomis. Ačiū. Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Prieš kalbės A. Širinskienė, bet jos nėra. Tai prieš kalbės K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš kaip tik ir noriu atsiremti į Teisės departamento išvadą, kuri labai aiškiai pasako, kad nėra poreikio kaitalioti Konstituciją kiekviena proga, kai net ir pats terminas yra, kaip jau čia salėje pamatėme... Pasirodo, nėra toks visa apimantis. Ir netgi jūs sakėte – specialiųjų poreikių pedagogika. Ne, tai ne specialiųjų poreikių, tai neįgaliųjų poreikių pedagogika ir panašiai. Tai ką, mes viską čia perversime? Dėl vieno termino krūvą įstatymų: 1 straipsnis priimtas, 2 straipsnis priimtas, 3 straipsnis priimtas, o ten tik vienas terminas. Na, baikite.

Ir apskritai blogas terminas. Terminai turėtų turėti pozityvią konotaciją, o ne žodelį „ne“ priekyje. Visados reikia stengtis taip formuluoti terminus. Reikėtų atrasti normalų terminą. Aš tada konstatuoju, kad mes neturime to termino, ir čia gražiai kolegė pasakė, kad, žiūrėkite, net ir dabar bandant išvengti sąvokos „invalidumas“ įstatymuose kelios sąvokos vartojamos. Na, tai ką, mes čia dabar atveriamės Pandoros skrynią. Tikrai tuščias reikalas čia.

PIRMININKAS. Dėkui, motyvai išsakyti. Tik turiu atkreipti dėmesį, kad čia vieno straipsnio pakeitimas, nereikės iki trijų skaičiuoti. Dėl šito klausimo apsispręsimė balsuodami kiek vėliau.

Dėl vedimo tvarkos – K. Mažeika. Prašau.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, pirmininke. Iš tikrųjų negaliu nereaguoti į kolegės pasisakymą. Tas „ne“ priekyje eina, pavyzdžiui, A. Nekrošius, tai jau irgi turėtų kažkokį negatyvą jam sukelti. Kažkaip keistai skamba iš tiesų. Bet neturėtų būti... Arba Neliupšienė. Iš tikrųjų, kolega, jūsų asociacijos, manau, tikrai netinkamos ir netinkamoje vietoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi pasisakė.

16.17 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 40, 46¹ ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5273(2) (pateikimas)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Elektros energetikos įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5273(2). Kviečiu R. Vaitkų į tribūną pristatyti įstatymo projektą. Prašau.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Šio įstatymo pakeitimas buvo registruotas dar praėjusioje kadencijoje Seimo narių S. Gentvilo, P. Saudargo ir L. Balsio. Taigi buvo atsižvelgta į Teisės departamento pateiktas pastabas, padarytos išvados, panaikinti trūkumai.

Šio įstatymo pakeitimo esmė – numatyti elektros vartotoją ir prijungti prie skirstomojo tinklo. Perkantys elektrą iš gamintojų, prijungtų taip pat prie skirstomojo tinklo toje pačioje savivaldybėje, kurioje yra ir vartotojas, gaminantys elektrą iš atsinaujinančių išteklių ir negaunantys finansavimo iš VIAP'o lėšų elektros skirstymo operatoriai mokėtų tik už elektros persiuntimą skirstomaisiais tinklais. Tai yra nemokėtų už elektros perdavimą, sisteminės paslaugas ir VIAP'ą.

Šio pakeitimo tikslas yra ne tik paskatinti investicijas į atsinaujinančius išteklius ir vietinę paskirstytą gretą vartotojo esančios elektros energijos gamybą Lietuvoje, bet taip pat tokiu būdu savivaldybės būtų skatinamos sudaryti kiek galima palankesnes sąlygas atsinaujinančios energetikos plėtrai. Kuo daugiau savivaldybės teritorijoje atsirastų tokių gamintojų, tuo daugiau vidutinių ir smulkiųjų įmonių toje savivaldybėje galės sudaryti palankesnes persiuntimo sąlygas ir mokėti už elektros energiją mažiau.

Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra keturi norintys paklausti. Pirmas – A. Nekrošius. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš norėčiau paklausti apie patį atleidimo nuo mokesčio mechanizmą, kaip jis galėtų atrodyti, pavyzdžiui, paprastam elektros vartotojui, kuris perka elektros energiją, tarkime, iš atsinaujinančių energijos šaltinių?

R. VAITKUS (LSF). Paprastam elektros energijos vartotojui čia įtakos darytų mažiau. Čia būtų skatinama, labiau veiktų smulkieji ir vidutinį verslą, ketinantį tapti gaminančiu vartotoju. Atsilieptų šitų verslo įmonių vystymui, o paprastam vartotojui įtaka būtų labai minimali šiuo atveju.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis, jo salėje nematau. Tada L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų pasižiūrėjus, aš pasiėmiau... dar ir tyrimas buvo atliktas kaip tik atskirų Europos Sąjungos šalių, kur net ir netaikomas yra VIAP mokestis. Gal galite pasakyti, mūsų įmonės, kurios šiandien gamina konkrečiai savo poreikiams, didelės įmonės ir nemažos elektrines turi pasistačiusios, bus lygiai taip pat atleidžiamos nuo VIAP mokesčio, taip?

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju už klausimą. Tikrai, gerbiama kolege Laima, kai važiuojame mes į Energetikos ir darnios plėtros komisiją ir lankomės toje pačioje „Mažeikų naftoje“ ar kitose įmonėse, važiuodami per savivaldybes mes visur girdime šią problemą, apie ką mes šiandieną ir kalbame ir apie ką kalba būtent šio įstatymo pakeitimas, kad būtų persiuntimo mokestis, o visa kita – ne. Manau, kad atsakiau į jūsų klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Skardžiaus nematau salėje. Tai jūs atsakėte į visus klausimus, gerbiamas Romualdai.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

16.21 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1436, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1437 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8.1 ir 2-8.2 klausimai. Tai yra Elektros energetikos įstatymo vieno straipsnio ir Gamtinių dujų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Kviečiu Č. Olševskį į tribūną pristatyti.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Laba diena. Inicijuoti įstatymo projektą paskatino gauti religinių bendruomenių atstovų kreipimaisi, kurie signalizuoja problemą ir prašo suprasti esamą padėtį bei padėti rasti racionalų sprendimą ir išeitį iš susidariusios sunkios situacijos.

Bažnyčios šiuo metu priskiriamos prie pelno siekiančių organizacijų. Skamba keistokai, tačiau būtent taip nusprendė įstatymų leidėjai. Bažnyčios jau daugiau nei metus yra prilygintos verslui, todėl už elektrą, dujas, šildymą turi mokėti jau ne kaip buitiniai vartotojai, o kaip įmonės – daug brangiau.

Pažymėtina, kad pasikeitus įstatyminei bazei energetinių išteklių kainų didėjimą religinėms bendruomenėms didžiausia dalimi sąlygojo jų priskyrimas verslo subjektams. Elektros tarifas padidėjo nuo 0,16 cento už kilovatvalandę iki apytiksliai 0,33 už kilovatvalandę. Tuo metu 1 kub. metras dujų – nuo 0,41 cento iki apytiksliai 1,02 euro.

Praeitų metų gruodžio mėnesį žymiai išaugus energetinių išteklių kainoms Lietuvoje religinės bendruomenės ir bendrijos nepajėgia apmokėti milžiniškų sąskaitų už elektrą ir dujas. Pavyzdžiui, Lentvario parapijos klebonas G. Petronis už 2020 metų gruodžio mėnesį suvartotą 1 tūkst. 600 kub. metrų dujų sumokėjo virš 500 eurų. Už 2021 metų gruodžio mėnesį suvartotą 1 tūkst. 600 kub. metrų, tą patį kiekį dujų, sumokėjo jau apie 2 tūkst. eurų.

Religinių bendruomenių priskyrimas prie verslo subjektų yra neteisingas ir neracionalus, kadangi religinės bendruomenės yra ne pelno siekiančios organizacijos, neturi finansinių tikslų, o savo veiklos organizavimą bei pastatų priežiūrą finansuoja iš geranoriškai tikinčiųjų aukojamų lėšų, kurios dėl pandemijos ir infliacijos drastiškai sumažėjo.

Religinių bendruomenių maldos namai ir kiti jiems priklausantys objektai dažnu atveju yra erdvūs, tam tikro stiliaus, o tai reikalauja didelio energetinių išteklių suvartojimo. Dauguma bažnyčioms priklausančių pastatų – architektūros paminklai, jų negalima modernizuoti ir taip padidinti jų energetinį efektyvumą.

Be to, tam tikros temperatūros modernizuotuose ir nemodernizuotuose objektuose palaikymas yra būtinas pastatams ir juose saugomoms vertybėms išsaugoti. Religinės paskirties objektų, kurie naudojami centriniu šildymu, situacija yra šiek tiek geresnė, nes jiems taikomas toks pats tarifas kaip ir buitiniams vartotojams. Yra tik vienas skirtumas – religinėms bendruomenėms netaikoma PVM lengvata šildymui, kuri yra taikoma buitiniams vartotojams. Bet PVM dydžiu didesnis tarifas yra mažesnė blogybė, palyginti su tais religinės paskirties objektais, kurie naudojami autonomine elektros ar dujų šildymo sistema ir kurių yra dauguma. Jų išlaidų padidėjimas yra daug didesnis nei centralizuotai sistemai priklausančių objektų.

Negalima teigti, kad įstatymo projekto priėmimas iš karto panaikins susidariusią problemą, tačiau ją žymiai sumažins. Natūralu, kad valstybė negali paveikti pasaulinių rinkos kainų, tačiau gali imtis veiksmų, kurie gali eliminuoti šių objektų statuto pakeitimo įtaką kainai ir tuo sumažinti galutinę kainą vartotojui. Priėmus įstatymų pakeitimų projektus būtų parodytas teisingas, mano nuomone, požiūris į religinių bendruomenių veiklos svarbą. Manau, kad šabloninis organizacijų priskyrimas vienai ar kitai organizacijų grupei, neatsižvelgus į veiklos pobūdį, į tikslą, yra neracionalus ir trumparegiškas, todėl atsižvelgdamas į susidariusią situaciją siūlau įstatymų pakeitimu išspręsti šią klaidą.

Atsižvelgiant į Seimo Teisės departamento pastabą, komitete bus galima apsispręsti, ar keičiamas visų religinių bendruomenių ir bendrijų statusas, ar tik valstybės pripažintų. Mūsų tikslas nebuvo išskirti dalį religinių bendruomenių, tačiau departamento siūlymas, matyt, yra logiškas. Jeigu bus pritarta mano pasiūlymui, atsižvelgiant į Vyriausybės kompetenciją, manyčiau, kad dėl šio įstatymo projekto turi būti gauta Vyriausybės nuomonė.

Labai ačiū. Esu pasiruošęs, jeigu bus klausimų, į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Yra norinčių paklausti. Pirmasis klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Prieš kokią gerą valandą T. V. Raskevičius minėjo, kad Lietuvoje religinių bendruomenių beveik tūkstantis ir daugiau, tai klausimas, ar šitas jūsų projektas taip pat būtų taikomas ir toms religinėms bendruomenėms?

Č. OLŠEVSKI (LRF). Labai ačiū už klausimą. Aš dar pakartosiu, būtent ir kalbėjau, kad, atsižvelgiant į Seimo Teisės departamento išvadą (iš tiesų gera pastaba), komitete bus galima apsispręsti dėl lengvatų suteikimo ar visoms religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, ar tik valstybės pripažintoms. Mes, kaip ir minėjau, nenorėjome išskirti, tačiau departamento siūlymas yra logiškas ir komitete, manau, galima spręsti tą klausimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. A. Kubilienės nematau, A. Skardžiaus nematau. L. Nagienę matau. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, teko kalbėti man su mūsų religinėmis bendruomenėmis ir, kiek aš žinau, joms dabar yra galimybė statytis ele-

ktines atsinaujinančiai energijai gaminti, tai yra nutolusias, joms lyg ir yra numatyta taip pat kompensacija. Galbūt galėtų, kaip sako, skatinti, kad jos pačios nutolusias elektrines pasistatytų, atskiros vyskupijos ir panašiai, didesnės, ir tokiu atveju gamintų, lygiai taip pat prisidėtų prie žaliuojo kurso. Ar jums taip neatrodo, kad čia būtų geresnė paskata ir tai būtų skatinimas joms pasistatyti? Ačiū.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Ačiū už klausimą. Sutinku su jūsų išsakytomis mintimis, bet šiandien turime tokią situaciją, kokią turime. Kaip jau minėjau, ypač Lentvario parapija, ten negalime laukti, reikia kas mėnesį mokėti, tos sąskaitos, kaip minėjau, už dujas jau yra net 300 % didesnės, o ten yra ir vaikučių, ir labai labai didelė problema. Asmeniškai kalbėjau su savo kunigu, irgi turi orasvanduo šildymą, tikrai, kaip jau minėjau, būtent dėl pandemijos sumažėjo ir tikinčiųjų, ir sąskaitas reikia apmokėti būtent šiandien, o ateityje, be abejo, reikia atsižvelgti, matyt, ne tik bažnyčioms, bet ir visiems.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, visai logiškas čia buvo kolegės Laimos siūlymas pažiūrėti alternatyvas, bet jos, pritariu, yra ilgalaikis procesas.

Mano klausimas būtų toks. Iki šiol, kol kainos nebuvo pakilusios, o priešastis to energetikos kainų kilimo mes visi puikiai žinome ir suprantame, kaip tos religinės bendrovės mokėdavo? Ar joms tai nebuvo iki tol labai sunki našta? Ir kas bus, kai energijos kainos susireguliuos? Žinote, rinka yra lanksti, galbūt pasikeis laikai ir tos kainos grįš į pradinį lygį, ypač eksploatuojant žaliąją energiją. Tai ar tada grįžtume prie šio klausimo ir atsisakytume jūsų siūlymo kompensuoti tai, ką jūs norite šiandien pasiūlyti? Ačiū.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Ačiū už klausimą. Aktualumo problema kilo būtent tada, kai visiems vartotojams reikėjo apsispręsti, kokią galima pasirinkti tiekiją. Ir būtent tada, gal prieš metus, o gal ir daugiau, bažnyčios liko ir jos neturėjo galimybės kaip buitiniai vartotojai apsispręsti. Ir nežinau, kieno valia, bet įstatyme liko užrašyta taip, kad ji yra pelno siekianti organizacija. Manau, kad tai iš tikrųjų neteisinga. Sunku man ir jums visiems prognozuoti, kokia kaina gali būti rytoj ar poryt, bet laikas parodys, ir mes po kurio laiko gal ir galėsime pakeisti vieną kitą Seime priimtą sprendimą. Kas susiję konkrečiai su mano pasiūlymu, galime jį koreguoti, bet dabar prašau, labai prašau, kadangi problema iš tikrųjų yra labai aktuali.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Du klausimėliai. Vienas. Aš esu įsitikinęs, kad jūs atlikote kaštų ir naudos analizę ir gal pateiksite mums visiems skaičius, kiek tai kainuos valstybės biudžetui. Antaras dalykas, aš nė kiek neabejoju, kad jūs turite skaičius, kiek religinės bendruomenės valdo turto, kurį nuomoja komercinėms įstaigoms, ir panašiai. Ir kaip atsižvelgsite į tai? Aš norėčiau, kad visa tai pakomentuotumėte.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Ačiū už klausimą. Aš manau, iš principo atsakiau į jūsų klausimą. Valstybės įstaigų, ministerijų pastatai taip pat yra neefektyvūs, bet valstybė apmoka sąskaitas, nemažina savo turto. O čia yra Bažnyčia. Manau, kad šitoje situacijoje turi padėti spręsti tą klausimą valstybė ir Vyriausybė. Baigdamas savo pristatymą aš pasakiau, kad Vyriausybė turi apskaičiuoti, kokia našta mūsų valstybei, pateiks išvadą ir ten jau konkrečiai matysime, kokio dydžio yra ta suma.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Aš gal daugiau į kolegų klausimą, nes, išgirdau, užsiminė dėl religinės bendruomenės. Tai norėčiau pasakyti, kad Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“ lengvatų tikrai nereikia, nes visos apeigos tiek žiemą, tiek vasarą vyksta lauke. Ačiū. Tiek.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Galite grįžti į savo vietą Seimo salėje.

Č. OLŠEVSKI (LRF). Labai ačiū.

PIRMININKAS. Už kalbės R. Tamašunienė. Prašom.

R. TAMAŠUNIENĖ (LRF). Mielie kolegos, aš noriu pasakyti, kad iki šių metų šildymo sezono bažnyčios ir maldos namai nebuvo priskiriami verslo objektams ir traktuojami kaip verslo objektai. Ir šiais metais, būtent, kai reikėjo pasirinkti tiekėjus ir taip toliau, kai nėra įrašyta įstatyme, jie buvo priskirti, sakykime, kaip įmonės, kurios siekia pelno. Šiais metais išėjo taip, kad ir pačios

kainos augo taip, kaip ir visiems, ir dar jiems apskaičiuotas trigubai didesnis tarifas. Tai mes norime gražinti tą situaciją į buvusią ir įtvirtinti tai įstatyme. Noriu pabrėžti, kad vis dėlto labai svarbu, kad būtų patiems maldos namams, ne komercinės paskirties naudojamiems kitiems pastatams, bet būtų ten, kur tu privalai šiek tiek pašildyti ir neturi kitos išeities: nei tu išsikelti iš ten negali, nei tu kultūros vertybių iš ten iškelti gali, bet tu privalai vis tiek ir elektrą naudoti, ir, jeigu yra įrengtas šildymas, bent minimaliai šildyti tas patalpas.

Iš tiesų taip buvo iki šių metų šildymo, ne šių metų, šio sezono, sakykime, šildymo. Todėl prašytume palaikyti ir atliepti mūsų visų lūkesčius. Mes turbūt nepadedame daugiau, nepaaukome, nes turime ir kitų gražių, prasmingų tikslų, kur dabar mūsų aukos yra taip pat labai reikalingos. Dėl to labai palaikau kolegą pateiktą pasiūlymą.

PIRMININKAS. Dėkui. Prieš kalbės K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Jeigu būtų iš ko, aš būčiau už. Bet čia labai lengva gaminti tokius projektus, kurie valstybei būtų labai brangūs, nes vis dėlto reikėtų tam pinigų, ir nemažų. Neapskaičiavus netgi dar yra teikiama.

Antras dalykas. Noriu pasakyti, kad yra ir kitų svarbių veiklų, kurios irgi tada pradėtų norėti, labdarinių ir panašiai, tokių pat, nė kiek ne mažiau svarbių. Rūpinasi neįgaliaisiais ir panašiai, verda sriubas, dalina. Ką, ten jau nebereikia? Irgi reikia. Kai čia mes pradėsime krapštyti galvą, surasime labai daug tokių veiklų, dėl ko reikia kam nors sumažinti, pagerinti ir daugiau pinigų duoti. Tikrai taip negalima elgtis.

Gal ciniškai arba blogai skambės, bet šimtmečiais... Aš atsimenu savo vaikystę, į bažnyčią eidavau, būdavo šalta. Net ir vasarą dar būdavo šalta. (*Balsai salėje*) Taip, net ir vasarą būdavo labai šalta. Temperatūra beveik kiaušius metus nesikeisdavo. Gal nėra čia labai blogai, jeigu ta temperatūra bus truputį prisukta. Mes lygiai taip pat, pavadinkime ciniškai, siūlome vokiečiams prisukti dviem trimis laipsniais savo temperatūrą ir nebepirkti iš vokiečių dujų, tai gal irgi taip pat galime čia pasielgti? Iš rusų.

PIRMININKAS. Dėkui, motyvai išsakyti. Apsispręsimė numatytu laiku.

16.38 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1238 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu R. Vaitkų pristatyti projektą.

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Įstatymo projekto rengimą paskatino Lietuvos Respublikos XVI Vyriausybės inicijuotos Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pataisos, kurioms įsigaliojus buvo prailgintas kito nei gyvenamasis būstas nekilnojamojo turto išlaikymo laikotarpis, po kurio pajamos už šio turto perleidimą būtų neapmokestinamos.

Įstatymo projekto vienas iš tikslų yra atsakyti perteklinio apmokestinimo parduodant kitą nei gyvenamasis būstas nekilnojamąjį turtą. Pagrindinis įstatymo projekto uždavinys – sutrumpinti terminą, reglamentuojantį, kiek laiko reikia išlaikyti nekilnojamąjį turtą nuo įsigijimo ar paveldėjimo datos iki pardavimo. Siūloma nuo dešimties metų trumpinti iki penkerių metų. Pasiūšęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjau, kodėl buvo pasirinktas būtent penkerių metų laikotarpis? Aiškinamajame rašte jūs rašote, kad tam tikros mokesinės lengvatos teikiamos, jeigu tu esi deklaravęs dvejus metus. Ten sakoma, kad galbūt galima būtų svarstyti kitą terminą. Kodėl būtent penkeri? Kodėl ne dveji, ketveri ir taip toliau?

R. VAITKUS (*LSF*). Dėkui, kolega, už klausimą, jis toks taiklus, sakyčiau. Taip, diskutuotina. Manau, kad tikrai galima diskutuoti šiuo klausimu komitetuose. Bet manau, kad dešimties metų laikotarpis tikrai yra per ilgas. Būtent dveji metai, sakyčiau, tebūnie, liberalizmo atveju yra per trumpas, tad penkeri metai buvo parinkti kaip toks aukso viduriukas. Bet pritariu, kad galima kalbėtis apie kitokį terminą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia M. Ošmianskienė. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Norėjau paklausti. Šios pataisos – lyg ir atstatymas to, kas buvo anksčiau. Jeigu anksčiau buvo nuspręsta, kad vis dėlto mums reikia dešimties metų, motyvuota, kiek žinau, tuo, kad daugiau pinigų būtų surenkama iš turto, mažiau iš darbo mokesčių, kodėl dabar reikia atstatyti atgal, ar tikrai tai tikslinga?

R. VAITKUS (LSF). Pasiūlymas teikiamas, nes dešimties metų laikotarpis, manau, vis dėlto yra per ilgas, kuomet paveldėjai turtą ar įsigijai. Penkerių metų laikotarpis būtų logiškesnis, negu dabar pasiūlytas dešimties metų. Tiesiog žmonėms, paveldintiems turtą, sakysime, iš tėvų ar panašiai, laukti dešimt metų, kol bus galima parduoti... Na, žinoma, galima parduoti ir anksčiau, bet tuomet reikia mokėti 15 % gyventojų pajamų mokesį. Tai iš tiesų per ilgas laikotarpis, manau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiamas kolega, visų pirma dėkausi, kad teikiate šią įstatymo pataisą. Turiu jums vieną klausimą. Kaip jums atrodo, ar yra teisinga, kai tėvai palieka savo vaikams būstą ir vaikai faktiškai dešimt metų negali jo parduoti? Tik tuomet, po dešimties metų, gali parduoti nemokėdami gyventojų pajamų mokesčio. Gali parduoti, bet ar teisinga? Pavyzdžiui, jeigu tėvai savo vaikams palieka 100 tūkst. eurų palikimą, nuo jo nereikia mokėti nė vieno cento, o palikus būstą, jeigu parduodi iki dešimties metų laikotarpiu, reikia mokėti gyventojų pajamų mokesį. Ar teisinga, kaip jūs galvojate?

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, kolega, už klausimą. Čia šiek tiek pakartosiu, panašu į M. Ošmianskienės klausimą. Dar kartą pakartosiu, manau, kad tai yra per ilgas laikotarpis. Dešimt metų tikrai yra ne dveji metai, o toks ilgas laikotarpis tiesiog įremina laikyti būstą ir, suprantama, nenorėti parduoti. Be abejo, galima. Bet aš nepritariu tokiam ilgam, todėl ir buvo teikiamas šis įstatymo pakeitimas. Įdomu, kad iki šiol nebuvo dar... Kadangi įsigaliojimo terminas yra nuo kitų metų sausio 1 dienos, tikrai stebėtina, kaip iki šiol jis neatsidūrė Seimo tribūnoje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau, kad jūs man truputį paaiškintumėte, nes gal kai ko aš nežinau. Ar tikrai nuo viso turto vertės reikia mokėti mokesį? Pirmas klausimas. Ar čia jūs ko nors nepainiojate, ar aš kažką painioju, gal nežinau? Ir antras klausimas. Jeigu aš gyvenu tame būste ir noriu parduoti, pagyvenau, kiek man reikia pagyventi, kad nereikėtų mokėti?

R. VAITKUS (LSF). Pagal dabar galiojantį įstatymą, jeigu yra deklaruota gyvenamoji vieta, galima parduoti po dvejų metų, o jeigu ne, tuomet, kaip ir minėjau, po dešimties metų. (*Balsas salėje*) Čia ne nuo viso, nuo skirtumo, nuo pelno.

PIRMININKAS. Labai ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Už kalbės A. Bagdonas. Prašom.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju dar kartą, posėdžio pirmininke, už suteiktą žodį. Visų pirma aš noriu atkreipti dėmesį, kad paveldėjus ar įsigijus būstą, nesulaukus laikotarpio ir pardavus objektą, nuo kainų skirtumo reikia mokėti gyventojų pajamų mokesį. Pradžioje buvo nustatytas trejų metų laikotarpis, kiek vėliau jis buvo pakeistas į penkerių metų laikotarpį, o praėjusioje kadencijoje šis terminas buvo pailgintas iki dešimties metų. Toks reguliavimas nėra pagrįstas, todėl siūlau grįžti prie ankstesnės tvarkos, taip sumažinti biurokratinę naštą valstybinėms institucijoms ir panaikinti perteklinį apmokestinimą Lietuvos žmonėms.

Dėkoju kolegoms už iniciatyvą, smulkų, tačiau labai svarbų pokytį, jis ypač padės žmonėms parduodant, pavyzdžiui, paveldėtą ar dovanotą būstą po septynerių ar dešimties metų laikotarpio. Tai iš tiesų kviečiu įsiklausyti į smulkų, nedidelį įstatymo projektą, labai reikalingą Lietuvos žmonėms, ir palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, čia mes matėme gražų gudravimo pavyzdį tribūnoje. Jeigu jūs gyvenote būste, būstą jūs galite po dvejų metų parduoti, nemokėdami jokių papildomų mokesčių, ir nėra problemų. Užtenka dvejų metų. Bet jeigu paveldite, tai čia liberalai turėtų ploti katutėmis dėl to, kad mokesčiai pakeliami turtui, žemei ir panašiai, ir mažiau apmokestinamos darbo pajamos ir panašiai. Čia yra liberalizmo filosofija, doktrina, kuriai aš labai pritariu ir ploju. Dabar girdžiu iš liberalų priešingus siūlymus, kad taip nereikia elgtis. Kažkaip keista.

Be to, kadangi turto vertė labai greitai kyla, tai, aišku, reikia nuo skirtumo mokėti. Be to, mes turime gudravimų ir sukčiavimų, kai deklaruojama viena suma, o parduodama už kitą ir tada nebeišsina nusišėpti. Čia aš matau tik šešėlinės rinkos norą, kad tai būtų padaryta. Tikrai neatverki-me tokių landų.

PIRMININKAS. Dėkui. Apsispręsimė jau labai greitai. Liko trys nedideli klausimai. Manau, juos apsvarstysimė ir tada balsuosimė.

16.46 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1480 (pateikimas)

Dabar 2-10 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu G. Palucką pristatyti įstatymo projektą. Prašom.

G. PALUCKAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, turimė neteisingą situaciją, kad tie, kas turi kaip nuosavybę išsigiję kažkokį gyvenamosios paskirties būstą, paėmę paskolą, gali dalį palūkanų išskaičiuoti iš savo deklaruoto gyventojų pajamų mokesčio. Tie, kas pinigų neturi ir negali išsigyti nuosavybės, ir nuomojasi būstą, negali nė kiek sumokėto nuomos mokesčio išskaičiuoti iš sumokėto gyventojų pajamų mokesčio.

Šiuo įstatymo pakeitimu yra siūloma, jog dešimtdalį deklaruotų pajamų, tai yra dešimtdalį gyventojų pajamų mokesčio, galėtų susigražinti tas, kas neturi gyvenamosios paskirties būsto, nuomojasi pagal oficialiai registruotą būsto sutartį. Taip būtų ištaisyta ta nelygybė, neteisybė. Be to, paskatintų būsto nuomos rinkos skaidrinimą ir šešėlio toje rinkoje mažinimą. Ačiū, kolegos.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų niekas nenori paklausti. Ačiū už trumpą pristatymą.

Dabar dėl motyvų šiuo klausimu nėra norinčių kalbėti. Ką gi, apsispręsimė jau labai greitai.

16.48 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 627 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 630¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-920(2) (priėmimas)

Du paskutiniai mūsų šios dienos darbotvarkės klausimai – rezervinis 1 ir rezervinis 2. Rezervinis 1 klausimas yra Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo ir papildymo vienu straipsniu įstatymo projektas. Priėmimo stadija. Aš manau, kad mes jau galimė ir balsuoti dėl šio įstatymo projekto, nes yra balsuoti numatytas laikas.

Yra įstatymo projektas iš dviejų straipsnių. Dėl jų pastabų, pasiūlymų negauta. Ar galimė 1 straipsniui pritarti? Galimė. Ar galimė 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galimė. Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nebuvo norinčių kalbėti.

Kviečiu iš karto ir apsispręsti dėl rezervinio 1 klausimo. Kas už Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo ir papildymo vienu straipsniu įstatymo projekto Nr. XIVP-920(2) priėmimą, kviečiu balsuoti.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 77, balsavo 76: už – 75, prieš nebuvo, susilaikė 1. Priimta. (Gongas)

16.49 val.

Baudžiamojo proceso kodekso 234, 244 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2) (priėmimas)

Rezervinis 2 klausimas – Baudžiamojo proceso kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2). Priėmimas. Čia taip pat yra trys straipsniai, dėl jų pastabų, pasiūlymų

negauta. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, galime. Ar galime 2 straipsniui? Ačiū, galime. Ar galime 3 straipsniui? Ačiū, galime.

Dabar L. L. Andrikienė norėjo dėl vedimo tvarkos. Prašom.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Aš balsavau už dokumentą, kurį ką tik priėmėme, bet neveikia mano mygtukai.

PIRMININKAS. Gerai.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Ar galėtumėte ką nors?..

PIRMININKAS. Dėl protokolo pažymėsime. Pas jus jau atėjo gerbiamas kolega. Manau, išspręs šitą visą klausimą.

M. Skritulskas. Prašom.

M. SKRITULSKAS (TS-LKDF). Mane ištiko tokia pati problema. Pažymėkite, kad balsavau už.

PIRMININKAS. Supratau. Gerai. Mes pasižymime. Pasižiūrėkite korteles, visas bėdas ir, manau, bus gerai.

Dabar taip. Priėmimas pastraipsniui baigtas. Dėl viso projekto nebuvo norinčių kalbėti. Balsuojame dėl rezervinio 2 klausimo – projekto Nr. XIVP-921(2) priėmimo. Kas už – už, kas turite kitą nuomonę, balsuokite kitaip. (*Balsai salėje*) Baudžiamojo proceso kodekso trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-921(2). Rezervinis 2 klausimas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Užsiregistravo 88, balsavo 87, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Priimta. (*Gongas*)

16.52 val.

Veterinarinių vaistų įstatymo projektas Nr. XIVP-1245(2), Farmacijos įstatymo Nr. X-709 1, 2, 42, 75 straipsnių pakeitimo ir septynioliktojo skirsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1246(2), Veterinarijos įstatymo Nr. I-2110 2, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1247(2), Administracinių nusižengimų kodekso 343, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 343¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1248(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame į popietinės darbotvarkės pradžią. Gerbiamieji kolegos, buvo 2-4 klausimų paketas: Veterinarinių vaistų įstatymo, Farmacijos įstatymo, Veterinarijos įstatymo, Administracinių nusižengimų kodekso projektai. Svarstėme sklandžiai. Gal galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti šiam paketui? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu po svarstymo.

16.52 val.

Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo Nr. VIII-546 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1513, Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1514 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5.1 ir 2-5.2 klausimai – Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo projekto pateikimas ir susijusio Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo projekto pateikimas. Pristatė gerbiamas S. Gentvilas. Prieštaraujančių lyg ir nebuvo. Gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Prašom, Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Norėčiau prašyti kreiptis į STT dėl antikorupecinio vertinimo atlikimo.

PIRMININKAS. Supratau. (*Balsai salėje*) Gerai, fiksuojame tokį... Aš siūlau taip padaryti: pagrindiniu komitetu dėl šio klausimo siūlau skirti Ekonomikos komitetą, papildomais komitetais – Audito, Biudžeto ir finansų, Kaimo reikalų ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetus, nustatyti svarstymo datą – gegužės 26 dieną. Ar galime bendru sutarimu pritarti tam, ką išvardinau? Galime.

Dabar, supratau, ministras dar pakomentuos dėl vertinimo. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju. Kolegos, prieš dvi dienas P. Gražulis dėl Vyriausybės projekto – dėl atliekų paketo prašė antikorupcinio vertinimo. Čia irgi Vyriausybės projektas. Dėl abiejų projektų yra atlikti antikorupciniai vertinimai, tai kaip ir nereikėtų, taip sakant. Jie yra prisegti prie medžiagos.

PIRMININKAS. Dėkui. Vertinimai yra padaryti, suprantu, kad nelieta tos problemos ir nesprendžiame. Gerai, tai mes pritariame pagrindiniam ir papildomiems komitetams. Šaunu.

16.54 val.

Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1479(2) (pateikimo tęsinys)

Dabar 2-6 klausimas – Konstitucijos 52 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Čia buvo skirtingų nuomonių. Kviečiu balsuoti dėl pritarimo po pateikimo. Kas pritaria projektui Nr. XIVP-1479(2), balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Primenu, čia antroji versija buvo įregistruota.

Užsiregistravo 91, balsavo 91: už – 90, prieš – 1, susilaikiusių nebuvo. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: pagrindinis, be abejo, Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti birželio 28 dieną. Galime tam pritarti bendru sutarimu? Galima. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

16.55 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 40, 46¹ ir 74 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5273(2) (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Elektros energetikos įstatymo trijų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5273(2). Kviečiu balsuoti, kas pritaria po pateikimo šiam projektui.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 56, prieš nebuvo, susilaikė 33. Pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Prašom. A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Reikėtų Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Dėl šio projekto siūloma Vyriausybės išvada. Dar tada A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Gal dar prie papildomų galėtų ir Energetikos ir darnios plėtros komisija pasvarstyti.

PIRMININKAS. Energetikos ir darnios plėtros komisija. Prašom. Z. Balčytis.

Z. BALČYTIS (DFVL). Gerbiami kolegos, aš pasitiksinau dabar, kadangi čia taip nejaukiai pasijaučiau dėl to antikorupcinio vertinimo. Pasirodo, kad vis dėlto ministras paminėjo, kad yra atliktas ministerijos antikorupcinis vertinimas, bet Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimo nėra, todėl ateityje būtų prašymas, kad neklaidintų mūsų. Todėl aš dar kartą reikalauju, kad būtų kreiptasi į STT. Ir Teisės departamentas yra parašęs tokį prašymą. Vis dėlto tai turėtų būti, todėl siūlau kreiptis. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. Tai dabar pabaikime dėl darbotvarkės 2-7 klausimo. Mano siūlymas, kad pagrindinis komitetas būtų Ekonomikos komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas bei Energetikos ir darnios plėtros komisija. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Siūloma Vyriausybės išvada. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

Dabar dėl gerbiamojo Z. Balčyčio prašymo. Aš manau, mes tada apsispręskime balsuodami, ar reikalinga STT išvada, antikorupcinė išvada dėl Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybės įstatymo ir Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo. Ar galime bendru sutarimu? Ne. Gerai, balsuojame. Balsuojame dėl to, ar reikia papildomos STT antikorupcinio vertinimo išvados. Tai yra 2-5.1 ir 2-5.2 klausimų paketas, kurį pristatė ministras S. Gentvilas.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 44, prieš – 6, susilaikė 40. Šiam siūlymui nepritarta.

16.58 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 69 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1436, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1437 (pateikimo tęsinys)

Dabar 2-8.1 ir 2-8.2 klausimų paketas, tai yra Elektros energetikos įstatymo ir Gamtinių dujų įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymų projektai. Pateikimo stadija. Kviečiu apsispręsti balsuojant. Kas pritaria – už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 41, prieš – 16, susilaikė 32. Nepritarta. Kas už – už projekto gražinimą tobulinti, kas prieš – už atmetimą.

Balsavo 87: už – 56, prieš – 31. Gražinta iniciatoriams tobulinti. Prašau, A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Smulkmena, bet prie pagrindinio balsavimo šiuo klausimu mano balsą prašau įskaityti kaip susilaikymą.

PIRMININKAS. Supratau, įskaitysime protokole.

17.00 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1238 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1238. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 86: už – 42, prieš – 7, susilaikė 37. Nepritarta. Kas už, tas siūlo projektą iniciatoriams tobulinti, kas prieš – projektą atmesti. Atsiprašau, dar kartelį pakartokime balsavimą. Kas už projektą – gražinti tobulinti, kas prieš – projektą atmesti.

Balsavo 88: už – 57, prieš – 31. Projektas gražintas iniciatoriams tobulinti.

17.03 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1480 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1480. Kviečiu apsispręsti, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 88: už – 44, prieš – 17, susilaikė 27. Reikės spręsti, ką darome, ir iš naujo balsuoti. Ar E. Sabutis nori dėl vedimo tvarkos? Prašom.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiamas pavaduotojau, antrą kartą padarote įdomų dalyką. Kai eina Vyriausybės pristatymai ir iš esmės nebūna nei prieštaraujančių, nei ką, sakote – galbūt bendru sutarimu. Čia nei klausiančiųjų nebuvo, nei už, prieš sakančių, kodėl nepasiūlote bendru sutarimu?

PIRMININKAS. Ačiū. Paaiškinsiu jums asmeniškai. Dabar kviečiu dar kartelį balsuoti dėl šio įstatymo po pateikimo. Gerbiami kolegos, kas pritaria Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1480, tas balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš arba susilaiko. Kartojame balsavimą.

Balsavo 90: už – 44, prieš – 16, susilaikė 30. Nepritarta.

Kas balsuojate už, tas siūlote gražinti iniciatoriams tobulinti, kas prieš – atmesti.

Balsavo 91: už – 58, prieš – 33. Projektas gražintas iniciatoriams tobulinti.

17.06 val.

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1569 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-11 klausimas, Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo vieno straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Gal bendru sutarimu ar norėtumėte balsuo-

ti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Kas pritaria po pateikimo, tas balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 94: už – 94, prieš ir susilaikiusių nėra. Pritarta po pateikimo.

Galbūt kolega A. Vyšniauskas nori pasiūlyti skubą ir svarstyti, pavyzdžiui, balandžio 28 dieną?

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Frakcijos vardu noriu pasiūlyti skubą ir svarstyti balandžio 28 dieną.

PIRMININKAS. Ačiū. Čia frakcijos vardu, kaip suprantu. Ir pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas.

A. VYŠNIAUSKAS (*TS-LKDF*). Ne, Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

PIRMININKAS. Taip, pagrindiniu komitetu šiuo klausimu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ar galime tam pritarti? Balsuojame? Gerai, balsuojame. Kas pritaria, kad būtų skuba ir svarstymas balandžio 28 dieną, tas balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja kitaip. Kviečiu apsispręsti dėl skubos.

Balsavo 93: už – 89, prieš – 1, susilaikė 3. Skubai pritarta.

Ar galime pritarti, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas yra pagrindinis? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Žodis E. Zingeriui.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Aš buvau vienas iš teikėjų gerbiamo Antano vadovaujame komitete, kai priėmė šį labai svarbų, labai gerą sprendimą, bet aš labai prašyčiau komitete pasižiūrėti datas, kadangi datos, ordino įteikimo abiem nominantams datos, galėtų būti keičiamos. Paprasčiausiai pažiūrėti datas, jeigu galima. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai, ačiū, jūsų prašymas išgirstas. Bandysime svarstyti balandžio 28 dieną.

Taigi mes, gerbiamieji kolegos, apsvarstėme visus šios dienos klausimus. Kviečiu jus užsiregistruoti.

Skelbiu balandžio 21 dienos vakarinį posėdį baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 161 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA
ir Seimo Pirmininko pavaduotojas P. SAUDARGAS*

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Labas rytas, gerbiami Seimo nariai. Pradedame balandžio 26 dienos Seimo plenarinį posėdį. (*Gongas*) Skelbiu registraciją.

Užsiregistravo gražus skaičius – 100 Seimo narių.

Kolegos, prieš pradėdami svarstyti darbotvarkę, mes paprastai skiriame laiko, kai turime tam tikrų pagerbimų. Šiuo atveju aš dėl vieno tokio pagerbimo žodį suteikčiau kolegai A. Petrošiui.

A. PETROŠIUS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke, dėkoju, kolegos, už kantrybę. Paprašysiu tik akimirkos jūsų laiko. Šie metai, kaip žinote, yra paskelbti Lietuvos krepšinio šimtmečio metais ir šeštadienį suėjo lygiai 100 metų Lietuvos krepšiniui. Noriu prisidėti prie padėkos visiems tiems asmenims, kurie per 100 metų kūrė, kuria ir kurs Lietuvos krepšinio pasaulį.

Penktadienį buvo ceremonija Kaune, Kauno krepšinio namuose, kur buvo apdovanoti labiausiai Lietuvos krepšiniui nusipelnę asmenys. Vienas iš apdovanojimų buvo Šimtmečio legendos sertifikatas. Lietuvoje mes turime 100 tokių legendų ir turime vieną asmenį tarp mūsų. Deja, tas asmuo į Kauną apdovanojimo atsiimti neatvyko, todėl esu įpareigotas šį apdovanojimą įteikti čia. Noriu pakviesti visus pasveikinti S. Jovaišą, Gudrujį Lapiną, ir įteikti šį Lietuvos krepšinio šimtmečio legendos sertifikatą. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ką gi, smagu posėdį pradėti nuo krepšinio reikalų.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 26 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Dabar darbotvarkės 1 klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Galima pasisakyti frakcijos vardu. Aišku, gali projekto autoriai prašyti dėl savo projektų išbraukimo. Pradėsiu turbūt iš kairės – L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamas Jurgi, labai ačiū. Aš dėl savo ir L. Andrikienės rezolucijos dėl suomių ir švedų narystės NATO. Mes galvojame, kad reikėtų ten dar keletą redakcinių pataisymų. Pagal mūsų Statutą tai turėjo daryti Užsienio reikalų komitetas. Mes siūlome trumpam ją išbraukti iš darbotvarkės, pasitvarkyti URK'e ir grįžti į artimiausią Seimo posėdį. Gerai? Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Kolegos, manau, šį prašymą mes galime bendru sutarimu priimti, nes autorius nori rezoliuciją tobulinti, dar derinti, tad priimame bendru sutarimu.

Toliau A. Bagdonas. Prašau.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju pirmininkui už suteiktą žodį. Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu prašome išbraukti 2-7 klausimą dėl pagalbinių apvaisinimo.

PIRMININKAS. Kadangi frakcijos nariai yra ir autoriai, vėlgi gal bendru sutarimu priimame sprendimą dėl šio prašymo? Matau pritarimą, taip ir sprendžiame.

Paskutinis P. Gražulio prašymas.

P. GRAŽULIS (LRF). Taip pat frakcijos vardu. Kadangi L. Kasčiūnas atsisakė savo rezolucijos, liko laisva vieta darbotvarkėje, aš siūlau rezoliuciją, kol dar euforijoje visuomenė dėl E. Masiulio išteisinimo. Jis buvo pagautas su dėžute rankoje, tad reikia pažymėti teismų nepriklausomybę, kad nepasidavė politiniam spaudimui teismai ir išteisino E. Masiulį. Siūlau, kad balandžio 19 die-

na būtų įteisinta kaip E. Masiulio, liberalų ir „MG Baltic“ laisvės diena. Toks rezoliucijos projektas yra mano parengtas.

PIRMININKAS. Aš klausiu frakcijos seniūno J. Pinskaus, ar tikrai frakcijos vardu? (*Balsai salėje*) Gerbiamas Jonai Pinskau, ar siūlymas frakcijos vardu? (*Balsai salėje: „Taip, taip!“*) Taip, gerai. (*Balsai salėje*)

Toliau E. Gentvilas, kaip rezoliucijos subjektas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Jurgi, aš tikrai nebuvo tarp teisiųjų. Kolegos, turėkime solidumo, aš suprantu tekstus, potekstes, humorą, pašaipas ir taip toliau, bet prašau įvertinti, kad teismo procesas nėra pasibaigęs. Tikrai Seimas neturėtų priiminėti jokių dokumentų, net ir su šmaikščiomis potekstėmis.

PIRMININKAS. Ir A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Norėčiau aiškumo dėl pačios rezoliucijos. Gerbiamas autorius L. Kasčiūnas minėjo, kad iki artimiausio posėdžio. O artimiausias posėdis yra vakarinis. Ar mes iki tada rezoliuciją nukeliame?

PIRMININKAS. Ne, be abejo, reikia patikslinti, iki kitos dienos posėdžio. Ką gi, visi siūlymai išgirsti. Mes turėsime vieną balsavimą dėl Regionų frakcijos siūlymo įrašyti į darbotvarkę Seimo rezoliucijos „Dėl balandžio 19 dienos kaip E. Masiulio, liberalų ir „MG Baltic“ laisvės dienos įtraukimo į Lietuvos Respublikos atmintinų dienų sąrašą“ projektą Nr. XIVP-1610. Rezoliucijos autorius – P. Gražulis. Balsuojame, ar įrašyti šį rezoliucijos projektą į darbotvarkę.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 17, prieš – 53, susilaikė 29. Darbotvarkė nėra papildoma minėta rezoliucija.

Viską aptarėme. Dar tik paminėsiu, kad darbotvarkės projekte yra penki projektai, kurių nėra sesijos darbų programoje. (*Šurmuly salėje*) Turbūt galime sutarti, kad mes pritariame, jog būtų fiksuotas jų įrašymas į darbų programą. (*Balsai salėje*) Lyg ir turėjome baigti rezoliucijų žanrą. (*Šurmuly salėje*) L. Kasčiūnas. Prašom.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Mes čia truputuką ne tą mygtuką paspaudėme, tai norėtume, kad įskaitytumėte praeitą balsavimą prieš.

PIRMININKAS. Gerai, fiksuojame. L. Kasčiūnas dėl P. Gražulio projekto įrašymo balsavo prieš.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ž. Pavilionis irgi prieš. Mes tiesiog su L. Kasčiūnu...

PIRMININKAS. Ir Ž. Pavilionis taip pat balsavo prieš. Protokole fiksuojame. Gerbiamas K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, ta pati istorija. Mano irgi prieš.

PIRMININKAS. Gerai, dar vienas prieš dėl protokolo.

P. GRAŽULIS (LRF). Replika po... Replikuoti noriu. Ar ir jums niekas nedarė spaudimo, ar jūs čia laisvai apsisprendėte? Kaip ir „MG Baltic“ byloje irgi niekas nedarė teismams sprendimo. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gal nebetęskime šios istorijos. Viską dėl rezoliucijos aptarėme. Ar galime ją priimti bendru sutarimu? Matau pritarimą. Tvirtiname rezoliuciją bendru sutarimu. (*Balsai salėje*) Darbotvarkę, atsiprašau. Rezoliucija jau susuko galvą ir man. (*Šurmuly salėje*) Per daug čia visokių netikslių balsavimų dėl jos.

10.08 val.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3) (priėmimas)

Pradedame darbotvarkės 1-2 klausimą, pirmasis šio paketo projektas, – Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo kai kurių straipsnių ir skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3). Ekonomikos komiteto atstovas K. Starkevičius. Priminsiu, kad pagal neseniai pakeistą Statutą mes nebeprivalome balsuoti dėl kiekvieno straipsnio ar fiksuoti to bendru pritarimu, sustojame tiksliai prie straipsnių, dėl kurių yra kokių nors pastabų ar pasiūlymų.

Dėl 1, 2, 3, 4 straipsnių jokių pastabų nėra, tai prie jų neapsistojame.

Dėl 5 straipsnio yra keletas Teisės departamento pastabų. Komiteto atstovas paaiškins, kaip į jas buvo reaguota.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia kur buvo papildomos?

PIRMININKAS. Klausome.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Čia buvo papildomos, kur šiandien svarstėme?

PIRMININKAS. Taip, jūs svarstėte 22 dieną.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, taip. Komiteto pirmajam pasiūlymui mes siūlėme pritarti. Pritarta bendru sutarimu. Taip pat buvo Seimo kanceliarijos Teisės departamento antroji išvada. Čia mes siūlėme pritarti iš dalies, čia yra techniniai dalykai. Tai visi pasiūlymai dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, šiam straipsniui pritariame su Ekonomikos komiteto višišškai ir iš dalies aprobuotomis Teisės departamento pastabomis.

Toliau 6, 7, 8, 9 straipsniai. Dėl jų jokių pasiūlymų ir pastabų nėra, juos priimame taip pat. Motyvai dėl viso... Sako, nepaminėjau paskutinio 10 straipsnio. Čia dėl visų likusių straipsnių nėra jokių pasiūlymų. Ačiū pranešėjui.

Dabar motyvai už, kalba A. Palionis.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Išties geras projektas, jis tikriausiai faktiškai parodė, kad valstybės kompensavimo metodika tikrai nėra tobula, kai visuomenės poreikiams paimamas turtas. Ko dar trūkta šitam projektui? Aš manau, kad Vyriausybėje buvo diskusijų, bet kažkaip neatsirado šiame projekte, kada kompensavimą mes galėtume įteisinti ne tik išperkant turtą, bet ir kompensuojant kitu valstybės turtu. Tai konkrečiai yra, kai paimama žemės ūkio paskirties žemė ir lygiai taip pat tas pats asmuo turi pagal ilgalaikę nuomą nuomojamos valstybinės žemės. Manychiau, kad būtų teisingiausias būdas ir įvertinimo prasme, nes paprastai ta žemė būna toje pačioje seniūnijoje, kai ir naudingumo balai atitinka, ir viskas. Būtų galima kompensuoti žmogui panaikinant ilgalaikę nuomą ir suteikiant jam nuosavybės teises. Iš principo projektas tikrai atitinka sąžiningo kompensavimo būdus, bet jį reikėtų dar truputį patobulinti. Siūlyčiau balsuoti už.

PIRMININKAS. K. Masiulis taip pat kalba už.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš taip pat labai pritariu visam kompleksui šitų įstatymų, jie yra be galo svarbūs net ir geopolitine prasme, nes Lietuvai labai svarbu kaip galima greičiau pastatyti europinės vėžės geležinkelį. Mes matome, kaip svarbu turėti labai patikimą, gerą susiekimą su Vakarais dėl karo Ukrainoje. Matome, kaip svarbu, kad, esant reikalui, būtų galima pervežti vienokius ar kitokius krovinius, kad galėtų ir civiliai asmenys judėti, o kartais, jeigu reikia, ir kariniai kroviniai. Kol kas mes turime silpnas logistines grandines, nepakankamai atsparias prieš agresiją ir panašiai. Suvokimas, kad reikia stiprinti, labai stipriai išaugo. Mes negalime kaip anksčiau priiminėti sprendimų be galo lėtai ir vilkinti jų įvairiuose teisiniuose procesuose, bylose ir taip toliau. Dėl to iš tikrųjų reikia tobulinti mūsų įstatymus, kad būtų galima greičiau spręsti valstybei svarbius projektus, o žmonėms būtų teisingai atlyginta už paimtą jų nuosavybę.

PIRMININKAS. A. Kupčinskas – už.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų aš manau, kad šis įstatymo projektas labai laiku ir vietoje, juo labiau kad gyventojų pajamų mokestis bus gražinamas, tiksliau, nereikės mokėti gyventojams, kai valstybė paims žemės svarbiems projektams.

Kalbant apie transeuropinius koridorius, jeigu kalbėtume apie „Via Baltica“, „Rail Baltica“, šie projektai juda sparčiau ir jie pripažinti nacionalinės svarbos. Bet yra aibė kitų projektų, ar tai būtų kelias Kaunas–Prienai–Alytus, ar Vilnius–Utena kelias, kur žemės paėmimo procedūros išsitiesia, ir ta gyventojus motyvuojanti priemonė gauti teisingą kainą būtent yra viena iš tokių, kai nebereikės mokėti gyventojų pajamų mokesčio.

Labai palaikau šį projektą ir aš tikiuosi, kad ir kitų projektų, ne tik transeuropinių, bet ir kitų svarbių infrastruktūros įrengimo projektų darbai galėtų gerokai paspartėti, juo labiau kad žemės paėmimas eitų lygiagrečiai su projektavimu ir statybos darbų projektu. Tikėtina, kad bent jau kokius metus ar pusantrų galėtų paspartėti tų projektų įgyvendinimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai baigti sakyti. Balsuosime nustatytu laiku.

10.16 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3) (priėmimas)

Kitas paketo klausimas – Žemės įstatymo 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3). Aš pranešėjų gal nevarginsiu, nes čia yra gauta vienintelė Teisės departamento pastaba dėl 3 straipsnio. Komitetas jai pritarė. Pritariame šiam straipsniui su Teisės departamento pastaba, kaip ir kitiems straipsniams, dėl kurių jokių pasiūlymų negauta.

Dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuosime nustatytu laiku.

10.17 val.

Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52(3) (priėmimas)

Kitas klausimas – Žemės gelmių įstatymo 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52(3). Dėl 1 straipsnio jokių pastabų nėra. Dėl 2 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. 2 straipsniui pritariame su integruota Teisės departamento pastaba. Taip pat 3 straipsniui.

Dėl motyvų taip pat niekas nepageidauja pasisakyti, balsuosime nustatytu laiku.

Paaiškinu. Toliau turėjo būti projektas Nr. XIVP-53(3). Jo priėmimą mes atidėjome vienai dienai, kadangi reikia apsvarstyti svarbią aplinkos ministro S. Gentvilo pataisą. Jį su nedideliu atsilikimu, tikimės, priimsime ketvirtadienį.

10.18 val.

Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3) (priėmimas)

Toliau 1-2.4 klausimas – Geležinkelių transporto kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3). Priėmimas. Dėl 1, 2 ir 3 straipsnių jokių pastabų ir pasiūlymų negauta. Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Priimame 3 straipsnį su integruota šia pastaba. Taip pat 1 ir 2 straipsnius be pastabų.

Dėl motyvų niekas nenori kalbėti. Balsuosime nustatytu laiku.

10.19 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55(3) (priėmimas)

Kitas paketo klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55(3). Du straipsniai. Jokių pastabų dėl jų nėra, juos priimame. Kadangi motyvų nėra, balsuosime nustatytu laiku.

10.19 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(3) (priėmimas)

Toliau taip pat trumpas projektas – Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(3). Pastabų ir pasiūlymų negauta. Du straipsniai. Jiems pritariame ir balsuosime už visą projektą nustatytu laiku per priėmimą.

10.20 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1239(2) (priėmimas)

Baigėme šį paketą. Dabar Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projektas. Į tribūną kviesčiau pranešėją L. Kasčiūną, bet galbūt taupydamas laiką tik paminišiu, kad dėl šio projekto buvo gauta vienintelė Teisės departamento pastaba. Komitetas jai

pritarė, pateikė atitinkamą pakeistą šio straipsnio redakciją. Pritariame šiam straipsniui su minėta pastaba. Dėl motyvų niekas neužsirašė kalbėti. Balsuosime nustatytu laiku.

10.21 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875(2) (priėmimas)

Kitas projektas – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimo stadija. Tik vienas straipsnis. Jokių pastabų nėra. Dėl motyvų nori pasisakyti A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Mieli kolegos, svarstant ir komitetuose, ir pristatant įstatymo projektą čia, salėje, aiškiai buvo įvardinta, kad faktiškai Europoje esame vienintelė šalis, kuri šiandien turi tokį diskriminacinį teisinį reguliavimą. Visi argumentai buvo išdėstyti, aš manau, neturėtų būti kokių nors prieštaravimų, ir aš siūlau palaikyti ir balsuoti vieningai už.

PIRMININKAS. Gerai. Čia vienas straipsnis, jam pritariame. Balsuosime dėl viso projekto nustatytu laiku.

10.22 val.

Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1336(2) (priėmimas)

Toliau įstatymas ilgu pavadinimu, tai sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo projektas Nr. XIVP-1336(2). Pranešėjas nurodytas, bet aš nekviečiu pranešėjo, nes dėl šio projekto jokių pasiūlymų negauta. Vienas straipsnis, jam pritariame. Dėl viso projekto balsuosime nustatytu laiku.

10.22 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1243(2)ES (svarstymas)

Kitas tarptautinis projektas – konvencijos ratifikavimo projektas Nr. XIVP-1243(2). Čia jau svarstymo stadija, tai neišvengiamai kviečiu į tribūną M. Matijošaitį. Jis praneš Užsienio reikalų komiteto išvadą.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Seimo Užsienio reikalų komitetas svarstė minimą klausimą balandžio 20 dieną ir pritarė bendru sutarimu. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą turėtų paskelbti kolegė A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Mieli kolegos, išvada yra labai trumpa. Komitetas pritarė bendru sutarimu tuo metu dalyvavusių šešių komiteto narių balsais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų kalbės A. Vinkus – už.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, jau pats konvencijos pavadinimas nurodo, kad kalbama apie Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbą baudžiamosiose bylose. Iš to išplaukia išvada, kad šiuo laikotarpiu šis klausimas yra itin aktualus ir prasmingas. Lietuvos teisinis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose su Europos Sąjungos valstybėmis narėmis vykdomas vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktais, o su trečiosiomis valstybėmis – tarptautinių sutarčių pagrindu. Siūlomi padaryti pareiškimai sukurtų teisinį pagrindą ir prielaidas Europos deleguotam prokurorui, įsikūrusiam Lietuvos Respublikoje, efektyviai ir veiksmingai vykdyti

tarptautinių ir teisinį bendradarbiavimą atliekant, organizuojant ir kontroliuojant Europos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių nusikalstamų veikų atžvilgiu tyrimą bei vykdant asmenų baudžiamąjį persekiojimą su valstybėmis narėmis. Balsuosiu už šį projektą ir siūlau visiems pritarti.

PIRMININKAS. Dėkui. Balsuosime nustatytu laiku.

10.25 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2), Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2) (svarstymas)

Toliau dviejų projektų paketas – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2) ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2). Svarstymo stadija. Pranešėjas – pagrindinio komiteto atstovas M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Komitetas balandžio 22 dieną apsvarstė tiek Papildomo socialinio draudimo pensijų indeksavimo įstatymą, tiek „Sodros“ biudžeto pakeitimus. Dėl indeksavimo įstatymo buvo gauta Teisės departamento pataisa, pasiūlymas, pastaba, jai komitetas pritarė ir priėmė bendrą išvadą – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadai. Ši išvada priimta bendru sutarimu. Socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo keleto straipsnių pakeitimo įstatymo projektui taip pat bendru sutarimu komitetas pritarė, iniciatorių pateiktam įstatymo projektui, ir komiteto išvadai.

PIRMININKAS. Dėkui. Papildomo komiteto išvadą, šiuo atveju Biudžeto ir finansų komiteto, pateiks komiteto pirmininkas M. Majauskas. Kviečiame į tribūną.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir priėmė sprendimą pritarti bendru sutarimu. Tokia pati komiteto išvada ir dėl Socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto. Buvo balsavimas ir buvo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl antrojo projekto taip pat yra pateikta Audito komiteto išvada. Ją turėtų pagarsinti R. Budbergytė. Nėra. Kas iš Audito komiteto? Tiesiog gal aš pagarsinsiu pats, jeigu čia dabar nematyti Audito komiteto narių.

Čia sprendimo yra tam tikras tekstas, aš jį perskaitysiu: „Atsižvelgiant į besitęsiančio karo Ukrainoje poveikio padarinius ekonomikai, dėl jų aplinka Lietuvoje investicijoms tampa vis mažiau apibrėžta ir patraukli, mažėja eksportas, trūksta importuojamų žaliavų, brangsta energijos ištekliai, o prekių ir paslaugų kainų augimas pastaruoju laikotarpiu šalyje viršija įprastines vidutinės infliacijos reikšmes, taip pat įvertinus tai, kad pensijų indeksavimo, vykusio 2022 metų sausio mėnesį, nepakaks infliaciniam spaudimui, kurį patiria senyvo amžiaus ir neįgalūs asmenys, sumažinti ir siekiant pensijų perkamąją galią palaikyti kuo mažiau pakitusią, pritarti iniciatorių pateiktam Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo 1, 2, 5, 7 straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektui, kartu pabrėžiant, kad socialinio draudimo pensijų sistemą ir toliau vis labiau veiks visuomenės senėjimo sukelti iššūkiai, todėl būtina ieškoti būdų ilgalaikiams pajamų šaltiniams rasti. Balsavimo rezultatai: už – 4, prieš nėra, susilaikiusių nėra.“

Diskusija. Joje dalyvauti yra užsirašęs M. Lingė. Kviečiu į tribūną.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Svarstomi projektai apima Vyriausybės pateikto antiinfliacinio paketo projektus ir yra keletas priežasčių, kodėl šiandien svarstome senatvės pensijų didinimą ir indeksavimą 5 % tarifu. Svarbu gal būtų pakomentuoti ir pagrindinius klausimus, kurie kilo svarstant pagrindiniame Socialinių reikalų ir darbo komitete.

Yra keletas priežasčių, kodėl turbūt esame šitame svarstymo etape. Buvo patikslinti ir reikšmingai pakeisti šalies ekonominės raidos scenarijai ir būtent dėl V. Putino pradėto karo Ukrainoje

pablogėjo ekonomikos raidos prognozės. Kitas motyvas – pensinio amžiaus žmonių pajamų augimas. To augimo galimybės yra gerokai mažesnės ir didžia dalimi sąlygotos tik šiai žmonių kategorijai mokamų išmokų. Valstybės kontrolė naujausiose savo išvadose yra pažymėjusi, kad infliacija labiausiai veikia pensinio amžiaus ir mažas pajamas gaunančių asmenų perkamąją galią, gali išaugti skurdo rodikliai.

Pastebėtina, kad šis antiinfliacinis planas turi ir daugiau sudedamųjų dalių, kurios nėra tvirtinamos Seime, nėra keičiami įstatymai, kadangi dydžiai yra koreguojami Vyriausybės teisės aktais. Pajamų augimas numatomas ne tik pensinio amžiaus žmonių grupei, keičiama ir didinama šalpos pensijų bazė, tikslinių kompensacijų bazė, valstybės remiamos pajamos ir kiti svarbūs socialiniai dydžiai, nuo kurių priklauso ypač mažų pajamų gavėjų pajamos, pajamų apskaičiavimas.

Kiek šitas siūlymas subalansuotas ir atitinkantis valstybės galimybes? Tikrai atsakingai galima sakyti, kad šis indeksavimas yra tvarus, nepaisant, kad dėl „Sodros“ biudžeto tikslinimo turėsime beveik 115 mln. išlaidų, iš kurių pensijų indeksavimui numatyta 67 mln., tačiau einamųjų metų „Sodros“ biudžeto rezultato laukiama atsižvelgiant į šias išlaidas, vis tiek 31 mln. balansas būtų teigiamas. Antra, matyt, svarbi pastaba būtų, kad į „Sodros“ rezervą rankos nėra kišamos, sprendimas turės įtakos tikrai nebent tiek, kad vietoj planuotų 300 mln., kuriuos metų gale buvo planuota pervesti į rezervą, būtų pervesta 200 mln.

Ar pakaks papildomo indeksavimo atremti infliaciją? Šiuo metu gyvename gana dar didelio neapibrėžtumo sąlygomis, jis išliks dar kurį laiką tikrai didelis, tačiau turime ribotas šaltinių galimybes, dar nežinome, kiek ir kaip augs darbo užmokestis ir ar jam pavyks aplenkti infliacijos rodiklius. Taigi, projektuodami ir šiuos sprendimus, kuriuos yra pateikusi Vyriausybė, turime nepamiršti ir ateinančių metų biudžeto formavimo, kurio etapas taip pat lygiagrečiai yra beprasidedantis. Kadangi bus papildomai indeksuotos pensijos, tiek valstybinės, tiek socialinio draudimo, išties jau ir kitais metais būtų aukštesni išipareigojimai ir indeksavimo bazė, nuo kurios būtų didinamos pensijos pagal esamas galimybes.

Taip pat buvo diskutuojamas klausimas, ar reikia indeksuoti valstybines pensijas. Matyt, irgi svarbu pasakyti, kad valstybinių pensijų indeksavimas yra prasidėjęs vos prieš keletą metų. Yra tam tikrų kategorijų, kurioms valstybinės pensijos yra vienas pajamų šaltinis, todėl ypač tai gavėjų grupei taip pat yra svarbu, kad būtų išlaikytas augimas, suteikiantis galimybę kompensuoti infliacijos padarinius. Valstybinių pensijų indeksavimui numatyta skirti 4,5 mln., lyginant su senatvės pensijų indeksavimu, planuojama išleisti 108 mln., tai ta proporcija tikrai nėra labai ženkliai ir didelė.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, į esamas valstybės galimybes, tikrai kviečiu palaikyti šią Vyriausybės pateiktą antiinfliacinio paketo dalį, kuri apima pensijų indeksavimą.

PIRMININKAS. Dėl motyvų už – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Būnant opozicijoje būtų visiškai netikslinga kalbėti prieš, bet aš noriu pasakyti tai, kad dalis buvo pasakyta netiesos. Jeigu mes vertinsime infliacines pajamas, kurios šiuo metu labai sparčiai auga, bus vienas aspektas, bet jos yra trumpalaikės, po kurio laiko mes grįšime prie realių pajamų augimo. Ir dabar man primena 2008 metus, kai dabartinė valdančioji dauguma kritikavo V. Blinkevičiūtę, faktiškai beveik vienas prie vieno: mes didiname išlaidas neturėdami ilgalaikių, noriu pasakyti, ilgalaikių tvarių pajamų.

Gal vakar kas nors stebėjote Biudžeto ir finansų komiteto posėdį, ką kalbėjo Valstybės kontrolės atstovai, ką kalbėjo Lietuvos banko atstovai, aš pakartoju tas mintis, kad vis dėlto tos išlaidos, kurias šiuo metu numatyta biudžete didinti, nėra padengtos ilgalaikėmis, tvariomis pajamomis. O nuo tų padidintų asignavimų, kurie bus patvirtinti kitais metais, vėl bus taikomas indeksavimas pensijoms ir kitoms socialinėms išmokoms. Aš siūlyčiau vis dėlto valdančiajai daugumai vieną kartą baigti tuščiai diskutuoti ir pagaliau Seime suorganizuoti diskusiją, kaip mes ruošiamės gyventi ateityje, išmintingai valdant viešuosius finansus. Tiesiog ateiti su pasiūlymais, kur matoma gauti papildomų tvarių pajamų.

O dabar klausimai atidedami vėlesniems laikotarpiams, lyg vėliau įvyks tam tikri stebuklai, arba nėra strateginio mąstymo ir realaus tiek viešųjų finansų išlaidų, tiek tvarių pajamų planavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Manau, racionalios pastabos. Toliau E. Pupinis pasisako už.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų abejonių mes galime prisakyti dėl tvarių finansų, tačiau realijos yra tokios, kad vis dėlto infliacija šiuo metu yra ir turėtume kompensuoti asmenims, kurių mažos pajamos, tam tikrus netekimus. Bet niekas iš tikrųjų nesako, kad dėl tvarių finansų neturime rūpintis. Savaime suprantama, turi rūpintis ir rūpinasi Vyriausybė. Bet, kaip buvo pasakyta, šiuo metu iš tikrųjų socialiniame biudžete nėra išiekvuojamos visos lėšos.

Tai sunku lyginti su 2008 metais, kai jau iš karto buvo aišku, kad tvarių pajamų tikrai nebus ir nebuvo, ir iš esmės buvo sukurtas toks precedentas, kad skaičiuojamas kelių milijardų netekimas turėjo būti kažkaip kompensuotas. Savaime suprantama, tikėsimės, kad tokios situacijos nebus, nes prognozių yra įvairių. Nemanau, kad bus tokia gili krizė, kokia buvo 2008 metais, nes iš tikrųjų šiuo metu, tai rodo tam tikros tendencijos, vis dėlto pajamos ir biudžeto pajamos auga. Aišku, dalis jų auga dėl infliacijos, bet kita dalis dėl to, kad mūsų verslai pakankamai sėkmingai dirba, perorientuoja savo verslus, dirba su kitomis šalimis ir patikimomis rinkomis. Tikrai, manau, reikia palaikyti, nes turime spręsti ir šios dienos problemas.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime numatytu laiku.

10.38 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2). Svarstymas. Pranešėjas – gerbiamas J. Jarutis pakeičia A. Pocių. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas apsvaistė Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Komiteto siūlymas atspindi tik techninį projekto pataisymą, projekto esmė išlieka ta pati – išbraukti naktinius taikiklius iš A kategorijos ginklų, priedėlių ir šaudmenų sąrašo ir leisti į civilinę apyvartą.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti užsirašė net keturi Seimo nariai. Pirmoji kalbės L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Pabandysiu kaip įmanoma trumpiau. Iš tiesų tiek Seimo medžiotojų dėmesio nesu dar sulaukusi nuo pat kadencijos pradžios. Ir visa tai dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pataisų, kurios yra tokios nepaprastos. Pasisakau prieš. Palaikau idėją, kad piliečius ir jų organizacijas, ypač karo akivaizdoje, būtina įtraukti į pasirengimą pilietiniam pasipriešinimui, suteikti tam reikalingas priemones, netgi naktinio matymo taikiklius. Tačiau šiuos prietaisus, mano įsitikinimu, vykdydami tarnybą gali naudoti tik sukarintų organizacijų nariai. Kitiems naudoti šią įrangą galima būtų leisti tik paskelbus karo padėtį šalyje. Pagal siūlomus pakeitimus, kaip suprantu, naktinius taikiklius, duslintuvus galėtų turėti ir naudoti bet kas, tai yra ne tik A kategorijos ginklus turintys asmenys, bet ir kitų kategorijų ginklus. Civilinėje prekyboje jau šandien galima įsigyti ir turėti naktinio matymo prietaisus, tačiau naktinio matymo taikikliai į civilinę prekybą, mano nuomone, jokia būdu patekti neturėtų. Nesu tikra, kad, prisidengus karo ir pilietinio pasipriešinimo tema, šie prietaisai neatsiras medžiotojų rankose medžioklės metu. Juk turėti juos medžiotojams bus galima, iniciatoriai sako, kad naudoti negalės. Lieka labai plona linija – ministro įsakymu tvirtinamos Medžioklės taisyklės. Kaip žinome, ministro tėtis yra medžiotojas. Manau, kad netrukus Seimo darbotvarkėje atsiras ir Medžioklės įstatymo pakeitimų. Man asmeniškai susidaro toks įspūdis, kad prisidengiant karo grėsme bandoma padaryti tai, ko nepavyko padaryti dešimtmetį, – leisti naktinius taikiklius naudoti medžiotojams, sporto atstovams ir asmenims, ginklų naudojančioms profesinėje veikloje. Medžiotojai atkerta, kad galimybė naudoti šiuos prietaisus sumažintų medžioklės metu sužeistų žvėrių skaičių. Pasitaiko, kad gyvūnai būna sužeisti ir kankinasi, kol galiausiai dėl infekcijų vis tiek nugaišta. Savo ruožtu gamtosaugininkai atkerta tokiems medžiotojams: jeigu medžiotojai prastai šaudo, jiems ne tik naktinio matymo įrangos nereikia duoti, bet ir atimti medžiotojo bilietus.

Visuomeninės organizacijos, kovojančios už gyvūnų teises, kategoriškai nepalaiko pakeitimų, leidžiančių medžiotojams turėti ir naudoti naktinius taikiklius. Naktį gyvūnai yra aktyvesni

ir medžiotojai, naudodami naktinius matymo prietaisus, atima iš gyvūnų galimybę išsigelbėti. Naktiniai taikikliai neabejotinai yra, mano manymu, nehumaniška medžioklės priemonė.

Noriu pasakyti, kad miškas – ne karo laukas ir juo labiau ne skerdykla. Tai gyvūnų namai, visų pirma, jų gyvybės vieta. Skerdyklon patekęs gyvūnas nebeturi jokio šanso išlikti gyvas, jo egzekucijos momentas žinomas minučių tikslumu. O štai miške žvėris gali išgyventi ir šią dieną, ir kitą, gali dar ne kartą susilaukti ir užauginti palikuonių. Jis gali pasprukti nuo plėšrūnų, išvengti medžiotojų ir vieną dieną nugaišti visai ne nuo kulcos. Gyvūnas kasdien kovoja už savo gyvybę, kad ir kokia būtų to kaina, ir jis negali būti suliginamas su mūsų iš anksto pasmerkta skerdyklos peilio belaukiančia auka. Būtent todėl miške ir medžioklėje nėra ir negali būti vietos skerdyklos filosofijai.

Pagaliau paklauskime bet kurio lietuvio (kokie 99 % iš jų, mano žiniomis, nėra medžiotojai), ar jie sutiktų su tokiais pakeitimais, pagal kuriuos mūsų girios būtų prilyginamos gyvūnų skerdykloms. Manau, kad atsakymas būtų neigiamas. Nepalaikau šių pakeitimų, nes, kaip motyvuojama, Lietuvos šaulių sąjungos nariai ir kitų sukarintų organizacijų nariai ir dabar gali turėti šiuos A kategorijos ginklų priedus.

PIRMININKAS. Dabar medžiotojų atstovams žodis. Pirmasis – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kažkaip nesinori atstovauti. Apskritai šis įstatymo projektas yra ne apie medžiotojus. Drįstu... Gal ir keistai skamba, kad mes iš vienos frakcijos, o kalbame priešingai. Noriu pasakyti gerbiamai kolegei, mano žiniomis, ministro tėtis nėra nei medžiotojas, nei žvejys. Tiesiog tą informaciją reikėtų pasakyti tiksliai.

Jeigu kalbėtume apie šio įstatymo esmę, taip, medžiotojai yra ta visuomenės grupė, kuri turi tam tikrų kategorijų ginklų. Bet ginklų Lietuvoje šiuo metu turi apie 95 tūkst. asmenų, galinčių turėti ginklą, iš jų tik apie 30 tūkst. yra medžiotojai. Viską suvesti į medžioklę, manau, nėra sąžininga ir teisinga. Projekto esmė yra išbraukti naktinius taikiklius iš A kategorijos ginklų priedėlių ir šaudmenų sąrašo. Mes nesame kažkokie inovatoriai šiuo atveju. Kiek prisimenu iš atminties, dvi kaimyninės šalys – Lenkija ir Latvija, kiek pamenu, Čekija turi galimybę civilinėje apyvartoje šiuos naktinius prietaisus pardavinėti.

Apskritai šito projekto tikslas atspindi visuotinės gynybos principą. Agresijos atveju kiekvienas pilietis privalo ginklu ginti Lietuvos nepriklausomybę – taip mes prisiekėme duodami Seimo nario priesaiką ir karys taip prisiekė – saugoti Lietuvos teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką. Karo padėties metu piliečiai, turintys ginklų, įsilietų į kovinių asmenų ir jų organizuotų ginkluotų pasipriešinimų bei partizaninius vienetus. Ne laikas, kaip sako, šunį lakinti, kai reikia į medžioklę eiti. Jau vėl grįžtame prie medžioklės. Mūsų visuomenė, kuri turi leidimus turėti ginklą, turi turėti galimybę ir pasirengti su tam tikrais priedėliais atlaikyti, atgrasyti mūsų galimus priešininkus.

Dabar Ukrainoje mes matome situaciją, kai tam tikrą pranašumą... Kodėl ukrainiečiai taip puikiai priešinasi? Todėl, kad jų kariuomenė su Lietuvos pagalba turi tam tikrų priemonių, kurių neturi rusų kariuomenė. Todėl šitų priemonių naudojimas yra tikrai efektyvus ne tik kaip žudymo priemonių, bet ir kaip atgrasymo priemonių. Apskritai, galite įsivaizduoti, 95 tūkst. ginkluotų asmenų, turinčių visas įmanomas priemones, yra keturis kartus daugiau negu mūsų kariuomenė. Tai yra didžiulis potencialas mūsų šalies gynybos. Karas vyksta nepriklausomai nuo laiko, yra įvairių patarlių apie kariuomenės gyvenimą, bet karas vyksta tada, kada jis vyksta – vyksta ir naktį, vyksta ir dieną. Jeigu mes neturėsime galimybės pasipriešinti būtent tuo metu, kai pačiam priešui nenaudinga, nenaudingiausia, tai mes būsime kvaili, drįstu pasakyti.

O jeigu vėl kalbėtume apie medžiotojus, esu giliai įsitikinęs, 99 % laikosi įstatymų, laikosi taisyklių ir dėl kelių neklaužadų, kaip sakau, mesti dėmę ant visos medžiotojų bendruomenės yra nesąžininga. Medžioklė – sena profesija, senas pomėgis, nuo viduramžių jis buvo, yra ir bus, aš manau. Nepainiokime dviejų dalykų. Pagrindinis šio įstatymo tikslas yra gynybinių Lietuvos galių stiprinimas. Kviečiu, kolegos, prisijungti palaikant šitą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau diskusijoje pasisako A. Stončaitis.

A. STONČAITIS (DFVL). Mieli kolegos, aš tikrai siūlau pritarti svarstomam įstatymo projektui. Man tikrai nėra priimtina, kad mes bandome šalies galimybę, šalies rengimąsi galimam pilietiniam pasipriešinimui matyti kaip tai, kas gali būti panaudota kažkokiai siaurai piliečių grupei.

Man tikrai nėra priimtina, kad visur ir visada tradiciškai mes tarp savų piliečių ieškome priešų, priešų grupių, jeigu jų nerandame, bandome dirbtinai sukurti. Aš prisijungiu prie gerbiamo Jono išsakytų argumentų, kad pirmiausia Rusijos agresija prieš Ukrainą parodė, kad būtina peržiūrėti teisinį reguliavimą, kad šalies teritorinei gynybai būtų galima pasitelkti visus asmenis, galinčius valdyti šaunamąjį ginklą, įskaitant šaudymo sporto atstovus, taip pat profesinei veiklai ginklus naudojančius asmenis, lygiai taip pat ir piliečius, kurie patys yra pasirengę dalyvauti pilietiniame pasipriešinime ir lygiai taip pat yra pasirengę nedelsdami įsitraukti į kitų piliečių rengimą tam.

Įstatymo pakeitimas, kuriuo suteikiama teisė minimiems atstovams įsigyti ir turėti (pasakau turėti, o ne naudoti) naktinių prietaisų, kaip minėjau, yra papildoma galimybė. Nereikia ieškoti, skirstyti mūsų atskirus piliečius į atskiras grupes ir neformuoti dirbtinų priešų. Pasitelkime savo piliečius. Tai yra šalies galimybė. Geriausių pavyzdžių mes tikrai turime. Paimkime kad ir mūsų kaimynus suomių, kurių pilietinio pasipriešinimo strategija ir yra formuojama būtent tokiu pagrindu, kad visi piliečiai, visos grupės, ypač turinčios geras galimybes, ir pasirengusių piliečių grupės yra įtraukiamos į tuos mokymus ir į visos pilietinės visuomenės rengimą.

Todėl, mieli kolegos, aš kviečiu šiandieną pritarti šiam projektui ir eiti toliau prie jo priėmimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Paskutinis diskusijoje kalbės J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (*TS-LKDF*). Sveiki gyvi, gerbiami kolegos. Turbūt jau daug argumentų išsakyta. Aš noriu tik trumpai pasakyti, kad tai tikrai aiškus projektas, ir kviečiu palaikyti. Žinote, pilietinį pasipriešinimą mes tikrai turime stiprinti ir turime suprasti, kad ginklas savaime neiššauka. Priklauso, kurio žmogaus rankose yra.

Kaip ir buvo minėta, medžiotojai kaltinami kažkokiu žudymu. Aš tikrai nesijaučiu žudiku, nors esu medžiotojas. Mes ir medžioklėje tikrai stipriname, prižiūrime, saugome fauną, atliekame selekciją. Šis įstatymas tikrai neatveria kelio medžiotojams naudoti šiuos prietaisus, nors noriu pažymėti, kad ir šiandien medžiotojai turi termovizorinius binoklius, per kuriuos gali stebėti gamtą. Dėl to žvėrių gausa tikrai nesumažėjo. Tikrai realiai galvokime, kad turime...

Žinote, išvykome į Ukrainą ir vakar grįžome su P. Saudargu, L. Kasčiūnu. Mes vežėme ten termovizorių, vežėme tam tikros įrangos. Jie prašo šių dalykų tam, kad galėtų kovoti su agresoriumi, su priešu, kad galėtų apginti savo tėvynę. Aš manau, mūsų žmonės, turėdami tokios įrangos, pratinsis, supras, koks tai daiktas. Ypač šiuo metu dar net ir neįmanoma jų įsigyti. Dar ir tie argumentai.

Mieli kolegos, tikrai prašau neieškoti baubų ir atsakingai žiūrėti į šiuos dalykus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskusiją baigėme. Balsuosime vėliau.

Dar motyvai. Nors užsirašė daugiau, bet yra galimybė tik vienas – už, vienas – prieš. Už kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos ir kolegės, noriu pasakyti tokią medžioklišką išmintį, kad ne laikas lakinti šunį, kai reikia eiti medžioti. Šie prietaisai (Ukrainos karas parodė) yra mirties ar gyvybės klausimas. Lietuvoje viso labo yra 40 tūkst. medžiotojų, kurie turi įvairios patirties. Šiandien ne kiekvienas šaulys, gavęs šaulio kepuraite, gali pataikyti į greitai skuodžiantį elnią ar šerną. Tam reikalinga praktika. Būtent karas Ukrainoje parodė, kad naktinio matymo prietaisai, taikikliai, termovizoriai, suteikia pranašumą prieš Rusijos ordas, kurios užplūdo Ukrainą. Mes neturime tiek karių, kad galėtume kaip ukrainiečiai priešintis kur kas didesnės valstybės agresijai, todėl mūsų piliečiai, kurie gali laikyti ginklą, kurie turi ginklą, turėtų būti maksimaliai pasirengę ginti savo teritoriją ir organizuoti teritorinę gynybą.

Aš niekaip nesupratu šaulių ir medžiotojų supriešinimo, pasigirsta įvairiausių, sakykime, ir save pristatančių kariuomenės kūrėjų veteranų, na, tokių minčių, kad neva medžiotojai kaip sovietiniais laikais ginkluoti dvivamzdžiais. Beje, kiekvienas medžiotojas turi tikrai puikų graižtvinių ginklą, juo gali kovoti ir kilometro atstumu, ir dar didesniais atstumais su priešu, todėl 40 tūkst. medžiotojų turi būti pasirengę teritorinei Lietuvos gynybai.

PIRMININKAS. Prieš kalba A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LRF*). Matyt, reikėtų pasveikti konservatorius, ypač L. Kasčiūną, įgyvendinčius didžiausias ir geriausias „bebrų“ laikų svajones liberalizuoti naktinių taikiklių naudojimą.

Kiek per praėjusias kadencijas būdavo stengiamasi, niekada nepavykdavo, dabar, yra panašu, pavyksta prisidengus Ukrainos karu.

Norint padėti kariuomenei arba užtikrinti civilinę gynybą, buvo galima priimti kitus sprendimus, tarkime, sandėliuoti ir paskui karo atveju dalinti tokią optiką. Manychiau, kad daugiausia ir geriausiai iliustruoja situaciją pristatymo metu pono A. Pociaus pasakyta mintis, kad medžioklėje bus nedraudžiama turėti. Kol kas negalės tik naudoti. Manau, visi suprantame, kokia bus kontrolė, kai galės legaliai turėti, ir kas patikrins, ar tu tuo metu žiūrėjai per taikiklį, ar tu tuo metu per taikiklį nežiūrėjai.

Manychiau, kad kalbant, kaip vienas kolega sakė, apie mirties ir gyvybės klausimus, pirmiausia reikėtų kalbėti apie gyvūnų, stirnų arba kitų gyvūnų, gyvybės ir mirties klausimus, nes būtent jiems šis klausimas pastaruoju metu ir taps aktualiausias.

PIRMININKAS. Gal... (*Balsai salėje*) Dar dėl vedimo tvarkos E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gal kas nors gali suprasti, kad čia ir dėl balsavimo motyvų pasisakysiu, nes nežinau, kaip kas traktuoja. Kolegos, yra tokia liga diarėja, tai yra virškinimo trakto sutrikimas, bet būna ir burnos diarėja, ji šiandien pasireiškia kolegei L. Girskienei. Aš noriu pasakyti, kad aš niekada...

PIRMININKAS. Kolegos, gal neįžeidinėjame vieni kitų.

E. GENTVILAS (LSF). ...medžiotojo bilieta nesu turėjęs.

PIRMININKAS. Atsiprašau, ne dėl vedimo tvarkos kalbate. (*Balsai salėje*) Neįžeidinėjame vieni kitų komentuodami pasisakymus. Seimo nariai turi savo poziciją, jos yra skirtingos, kam nors galbūt viena ar kita pozicija nepatinka. Baigiame diskusiją dėl šio klausimo. Balsavimas po svarstymo nustatytu laiku. Jis visiškai priartėjo.

10.59 val.

Diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1229(2), Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1230(2), Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 1, 12 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1231(2), Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1232(2), Žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 64¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1233(2), Prokuratūros įstatymo Nr. I-599 37⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1234(2), Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1235(2) (*svarstymas*)

Dabar 1-9 klausimų paketas – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir šeši lydimieji. Kviečiu į tribūną A. Ažubalį pateikti pagrindinio komiteto išvadą.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, kolegos, Užsienio reikalų komitetas įstatymo projektą svarstė dviejuose posėdžiuose. Yra komiteto sprendimas ir pasiūlymai. Ir dabar tikriausiai reikia eiti pastraipsniui pagal tuos pasiūlymus, kuriuos teikia kolegos.

PIRMININKAS. Dabar jūs tik bendrą išvadą pateikite dėl atskirų projektų, o čia bus kita stadija dėl pasiūlymų.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Bendra išvada yra pritarti visiems trimis projektams su komiteto pataisomis. (*Balsai salėje*) Su tomis, kurioms pritarė komitetas svarstymo metu.

PIRMININKAS. Kolegos, susikaupkime. Paminėkite dėl visų projektų, dėl kurių buvote pagrindinis komitetas, kokios jūsų išvados.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Trims teisės aktams yra pritarta bendru sutarimu komitete.

PIRMININKAS. Jums buvo priskirti...

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Tai yra, aš galiu pasakyti, pagrindinio komiteto išvada yra dėl Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo atitinkamų straipsnių pakeitimo ir priedo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIVP-1231. Čia pritarta visoms pataisoms ir bendru sutarimu pritarė komiteto bendrai išvadai.

Taip pat pagrindinio komiteto išvada dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1235. Taip pat pritarta bendru sutarimu.

Ir pagrindiniam – tai Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektui – pritarta po svarstymo komitete.

PIRMININKAS. Kol kas dėkui. Dėl daugelio šio paketo projektų papildomas komitetas buvo Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Kviečiu M. Lingę pateikti išvadas dėl projektų.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Pagrindinį Diplomatinės tarnybos įstatymą komitetas svarstė kovo 16 dieną. Apsvarstęs įvairius pateiktus pasiūlymus, komitetas pateikė pagrindiniam komitetui siūlymus tikslinti projektą trimis punktais. Tai sutvarkyti Atestacijos komisijos reglamentavimą, numatant, kad būtų teikiamos motyvuotos rekomendacijos. Taip pat buvo pasiūlyta, kad su kompetentingos institucijos išvada būtų supažindintas kandidatas, atsižvelgiant į įstatymo reikalavimus ir numatant saugiklius, kada to padaryti negalima. Ir buvo paskutinis komiteto pateiktas pasiūlymas, reglamentuojant išlaikytinių išlaikymą užsienio valstybėje, dėl išlaidų kompensavimo mokėjimo tvarkos patikslinimo. Komiteto siūlymas buvo pritarti pateiktam įstatymo projektui, siūlyti pagrindiniam Užsienio reikalų komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Teisės departamento pastabas ir Seimo narių pasiūlymus, jiems komitetas pritarė, ir komiteto pasiūlymus. Tam pritarta bendru sutarimu.

Komitetas buvo pagrindinis svarstant Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šiame pateiktame įstatyme tikslinama tik įsigaliojimo data. Siūloma, kad nuo birželio 1 dienos, – iki numatytos projektų iniciatorių terminai jau yra pasibaigę. Šiam projektui pritarta bendru sutarimu.

Komitetas buvo papildomas dėl Asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo. Išvada yra pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, joms komitetas pritarė. Taip pat yra pritarta bendru sutarimu.

Nekartodamas pagarsinsiu, kad analogiška kaip anksčiau minėta išvada buvo ir dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo, Žvalgybos įstatymo ir Prokuratūros įstatymo pakeitimų, visiems buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėl dviejų projektų pagrindinis buvo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Kviečiu L. Kasčiūną pateikti komiteto išvadas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū. Mes svarstėme šiuos projektus ir bendru sutarimu jiems pritarėme. Jokių didelių diskusijų nebuvo, galime judėti į priekį. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir teliko išklausti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl 1-9.6 klausimo – Prokuratūros įstatymo 37⁵ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. I. Haase pateiks išvadą.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvarstė įstatymo projektą ir Teisės departamento pateiktus pasiūlymus ir priėmė sprendimą pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui bei komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 6 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkui. Išvadas išklauseme. Dabar diskusija. Žinoma, būčiau dėkingas, jeigu kas nors iš diskusijoje užsirašiusiųjų atsisakytų žodžio, šiek tiek vėluojame pagal darbotvarkę nustatytą laiką.

Pirmasis – A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Gerbiami kolegos, su įstatymu būtų viskas kaip ir gerai, tačiau sakykite, kas čia per praktika statyti vežimą prieš arklį? Kalbu, žinoma, apie partnerystės sąvoką. Mes turime stabdyti tokią ydingą praktiką, ir paaiškinsiu kodėl.

Remiantis Baudžiamojo proceso kodekso įstatymo 38 straipsniu, kurį cituoja kolega Tomas Vytautas, asmens šeimos nariais laikomi kartu su tuo asmeniu gyvenantys tėvai, vaikai, broliai, seserys ir jų sutuoktiniai arba asmuo, su kuriuo asmuo bendrai gyvena neįregistravęs santuokos. Bet kad kolega Tomas Vytautas bendrai gyvenantiems, bet neįregistravusiems santuokos nori prakišti partnerių statusą, nors pats savo pasiūlyme taip detalizuoja partnerystės sampratą (cituoju): „partnerystė, kai ji įregistruota įstatymų nustatyta tvarka“. Kolega, gal apsispręskite dėl

partnerystės sampratos, įregistruota ji ar ne, ir neklaidinkite visuomenės. Manau, Konstitucijoje aiškiai apibrėžta, kad šeima lyčiai neutrali, o santuoka – vyro ir moters sąjunga. O kur apibrėžta partnerystė?

Jūs argumentuojate tuo, kad partnerystė jau įteisinta Civiliniame kodekse. Taip, tačiau to negana. Štai Vilniaus universiteto Teisės fakulteto docentas daktaras V. Vaičaitis teigia, kad kyla rimtų abejonių dėl Civilinio kodekso blanketinių nuorodų į registruotą partnerystę, siejant ją su šeimos teise, konstitucingumu. Aplinkos apsaugos komiteto posėdžio metu Žmogaus teisių komiteto pirmininkas aiškiai išdėstė (cituoju): „Jeigu nebus įtraukti partneriai, net ir priėmus Partnerystės įstatymą tokios galimybės nebus naudotis šio įstatymo suteiktomis teisėmis ir garantijomis, arba tol, kol nepriimsime Partnerystės įstatymo, net ir įrašytos į įstatymą tos garantijos partneriams negalios.“ Ar pastebėjote, kad pristatydamas savo pasiūlymus jis jau nemini nei Civilinio kodekso, nei Baudžiamojo kodekso, nei Konstitucijos. Ir taip Partnerystės įstatyme numatyta partnerystės samprata, kai partnerystė įregistruota įstatymų nustatyta tvarka, pamažu atgulė jau ir į kitus teisės aktus. Pavyzdžiui, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymą, Vyriausybės nutarimą dėl valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimo ir kitus.

Dar norėčiau paklausti, kodėl negirdime tautos nuomonės ir buldozeriu stumiamo partnerystės tematiką? „Vilmorus“ atlikta visuomenės nuomonės apie Partnerystės įstatymą ir jo svarstymą Seime Ukrainoje vykstančio karo kontekste apklausa parodė griežtą visuomenės nusiteikimą prieš. Partnerystės įstatymui, kuris įteisintų tos pačios lyties šeimas, kaip buvo formuluojama klausime, nepitaria daugiau negu 70 % visuomenės. Tai liudija visuomenės apklausų duomenys.

Kolegos, na, negaliu pritarti tokiam įstatymo projektui ir jus kviečiu balsuoti prieš, nes, mano supratimu, partnerystės sąvoka teisės aktuose gali būti tik po to, kai bus patvirtintas Partnerystės įstatymas ir žinosime, koks jis iš tikrųjų. O gal įstatymas apskritai nebus priimtas, tad nestatykite vežimo prieš arkli ir grąžinkime įstatymą komitetui. Ačiū.

PIRMININKAS. Toliau kalba A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, manau, kad reikėtų pradėti nuo teisėkūros kūrimo principų. Šitas įstatymas buvo pateiktas su daug straipsnių pakeitimų, po to dar keletą straipsnių keitė, po to tuos straipsnius išbraukė. Tokiu atveju, aš manau, logiškiau yra nauja užsienio... Diplomatinės tarnybos įstatymo versija, nes tai neklaidintų žmonių, mat atsiranda vienu pavadinimu, o išeina kitu.

Reikia pasakyti, kad tikrai daromas žingsnis į priekį, ir aš džiaugiuosi, nors kartu tiek su darbo taryba, tiek su profsąjungomis, kurios egzistuoja Užsienio reikalų ministerijoje, teikėme daug pastabų ir pasiūlymų. Siūliau ne aš politiškai sugalvojęs, bet teikė patys diplomatai, kurie kasdieniame darbe susiduria su šiomis problemomis. Reikia pasidžiaugti, kad į kai ką atsižvelgė, bet dar daug ką buvo galima padaryti geriau. Kodėl reikia pakeisti Diplomatinės tarnybos įstatymą, čia nebuvo paminėta. Visi vienu balsu sako, kad reikia padaryti diplomatinę tarnybą patrauklesne darbo vieta, nes pagal visus rodiklius ji viena iš paskutinių, tad nenuostabu, kad per metus išeina virš 20 ir daugiau jaunų diplomatų iš darbo – paprasčiausiai nemato prošviesių.

Manau, kad mes, kaip įstatymų leidėjai, turime siekti, kad įstatymas būtų skaidrus, aiškus, motyvuotas ir visi kiti dalykai. Bet jeigu įstatyme nuolatos atsiranda žodžiai „gali būti“, tai aiškumo neduoda, nes gali būti, gali ir nebūti. Tokių pastabų aš teikiau ne vieną, gaila, kad buvo atmesta.

Iš viso man nesuprantama, kodėl to Seimo komiteto dauguma nuėjo prieš ministrą G. Landsbergį – jis ėjo į rinkimus su vėliava diplomatinę tarnybą depolitizuoti. Deja, komiteto nariai, tie patys konservatoriai, siūlė visiškai kitokį variantą, tai yra padaryti tą struktūrą dar labiau politinę. Labai nustebau pažiūrėjęs į įstatymo projektą ir pagrindinio komiteto išvadą, kad 28¹ straipsnio, už kurį buvo nubalsuota, iš viso neliko. Aš nežinau, kas čia per?... Vėlgi svarstymo metu buvo pateikta pataisa, už ją nubalsuota, o galutiniame variante jos nėra. Man čia klausimas ir aš kreipiuosi į Seimo Pirmininko pirmąjį pavaduotoją, kad pasiaiškintų, kodėl komiteto išvadose prieš pataisas, prieš kurias pasisakė pats užsienio reikalų ministras... šiandien aš jų nematau. Aš manau, tai būtų žingsnis atgal, jeigu mes politizuotume šitą tarnybą.

Suprantu, buvo sunkūs laikai, trūko diplomatų, šiandien Lietuvoje ne viena aukštoji mokykla rengia diplomatus ir reikia, kad šioje tarnyboje dirbtų profesionalūs žmonės. Atskirų pataisų,

apie kurias mes kalbėsime svarstymo metu, aš, ko gero, dabar nedetalizuosiu, bet noriu atkreipti dėmesį, kad jeigu mes kalbame, kad tarnyboje daugiau aiškumo būtų patiems diplomatom, manau, labai svarbus dalykas, kad jie gautų informaciją, kad jie dalyvautų atestacinėje komisijoje. Labai gaila, kad tiek mūsų komitetas, tiek Užsienio reikalų komitetas nepritarė, tarnyboje yra ir darbo taryba, ir profesinių sąjungų. Aš manau, nuo to blogiau nebūtų, jeigu atestacinėje komisijoje būtų tiek vienos organizacijos žmonių, tiek kitos. Manau, jie turi vieną bendrą tikslą – kad tarnyba dirbtų kuo geriau ir tarnybos rezultatai būtų kuo didesni.

Norėčiau taip pat atkreipti dėmesį, taip, daliai socialinės srities pataisų buvo pritarta, bet, aš manau, mes galėjome padaryti daugiau, kad ši tarnyba tikrai taptų patrauklesnė, jauni diplomatai nepalikėtų tarnybos, o būtent tarnautų Lietuvai. Tikiuosi, svarstydami ir balsuodami dėl pataisų jūs atsižvelgsite į kai kurias pataisas, kurias teikiau kartu su profesinėmis sąjungomis ir darbo tarybomis. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis diskusijoje kalba Ž. Pavilionis. Atsisako. Puiku. Dėl gerbiamo A. Syso iškeltos klausimo apie dingusį vieną straipsnį, tikiuosi, komiteto pranešėjas galės pateikti paaiškinimus. Dabar vėl kviečiu į tribūną A. Ažubalį. Svarstysime pasiūlymus pastarajam.

Pirmiausia 3 straipsnis. Čia yra Seimo narių A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas, jam komitetas pritarė iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Pirmininke, man čia pristatyti?

PIRMININKAS. Pirmiausia, taip, jūs pristatykite ir iš karto atsakykite, ar tenkina komiteto pritarimas iš dalies, ar prašysite balsuoti dėl visos apimties pasiūlymo?

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš džiaugiuosi, jog iš dalies pritaria, kad atestacijos komisijos teikia motyvuotas rekomendacijas, to nedarė iki šiol. Bet aš labai noriu paprašyti, čia buvo daugiau pasiūlymų, bet dėl pasiūlymo, kad atestacijos komisijoje būtų ne vienas darbuotojams atstovaujantis organizacijos narys, o tiek darbo tarybos, tiek profesinių sąjungų, čia yra dėl 3 straipsnio trečias pasiūlymas, dėl šito pabalsuoti. Dėl kitų dviejų siūlau nebalsuoti.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Jeigu galima, pirmininke, pasakysiu taip. Čia laužiamasi pro atvirus vartus, nes komitetas pritarė Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabai, siūlančiai projekto 3 straipsniu keičiamo įstatymo 8 straipsnyje nustatyti, kad (cituoju): „Ne mažiau kaip vienas atestacijos komisijos narys turi būti darbuotojų atstovavimą įgyvendinančių asmenų atstovas.“ Vadinasi, gali būti ir daugiau, bet ne mažiau kaip vienas. Čia viskas gerai.

PIRMININKAS. Galbūt po šio patikslinimo gerbiamas Algirdas neprašys balsuoti? Įjunkite dar kartą.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš suprantu, kad šiandien geras ministras, bet rytoj gali būti kitoks ministras, ne toks geras kaip šitas ministras, kuris sutinka, kad būtų. Tai yra žymiai geriau, kai įstatyme mes aiškiai parašome: yra darbo taryba ir yra profesinės sąjungos. (*Balsas salėje*) Daugiau jokių atstovų nėra. Po vieną atstovą iš šių organizacijų. Aišku ir suprantama. Daroma nereikalinga konkurencija tarp dviejų organizacijų arba, taip sakant, romėniškai – skaldyk ir valdyk, ir turėsi rezultatą. Bet, man atrodo, mūsų tikslas šiuo įstatymu padaryti, kad visi dirbtų kuo našiau ir geriau. Ar nukentės atestacinė komisija, jeigu joje bus tiek darbo tarybos, tiek profesinių sąjungų atstovas? Kam mes taip įrašome? Džiaugiuosi, kad dabar ministras yra geras, bet visokių ministrų būna.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš tik galiu papildyti. Pone Sysai, jūs puikiai žinote...

PIRMININKAS. Gerbiamas...

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). ...dažnai organizacijose būna dvi ar trys profsąjungos. Ką tada darysime? Todėl pataisa, sakyčiau, yra gera.

PIRMININKAS. Gerbiamas komiteto pranešėjau, mes argumentus išgirdome. Jeigu pasiūlymo autorius reikalauja balsuoti dėl tos įvardintos jo pasiūlymo dalies, tai mes turime balsuoti. Balsuosime už A. Syso įvardintą jo siūlymo dalį, jai komitetas tik iš dalies pritarė. Balsuojame, ar ją priimti visa apimtimi.

Už – 44, prieš – 26, susilaikė 66. Pasiūlymui nepritarta. Lieka dalinis komiteto pritarimas pasiūlymui taip, kaip komitetas suredagavo.

Dėl 5 straipsnio taip pat yra A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Prašom autorių pristatyti ir pasakyti, ar prašote balsuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Ne, šiuo atveju aš neprašau balsuoti. Aš pasitariau ir su profesinėmis sąjungomis, ir su darbo taryba, kadangi yra tam tikras pasipriešinimas, negaišinsiu laiko ir taupyčiau mūsų darbo dieną.

PIRMININKAS. Tada aš ir neprašau komiteto komentaro, nes autorius atsiima pasiūlymą. Toliau yra pasiūlymas dėl 13 straipsnio vėlgi tų pačių autorių, jam komitetas pritarė iš dalies. Laukiu atsakymo iš pasiūlymo autorių, ar dalinis pritarimas tenkina, ar prašote balsuoti?

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, priminkite...

PIRMININKAS. 13 straipsnis, kur kalbama apie priedų ir priemokų sumą.

A. SYSAS (LSDPF). Nereikia, ačiū. Siūlau nebalsuoti, nes dabar pritarta dar didesnei, taip sakant, neriboti 70 %... Neprašau balsuoti.

PIRMININKAS. Gerai. Priimame straipsnį iš dalies komiteto paremtu pasiūlymu. Dėl 14 straipsnio vėl G. Palucko ir A. Syso pasiūlymas, jam komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Norėčiau visgi dėl jo šiek tiek pasakyti. Situacija yra tokia, kad ne iš blogos valios teikiamas šitas pasiūlymas, nes tokia situacija egzistuoja visose įstaigose. Dėl lėšų trūkumo paprasčiausiai vertinant darbuotojus dažniausiai apsiribojama gerai, nors gali žmonės labai gerai dirbti. Pirmiausia žiūrima į darbo užmokesčio fondą, ar yra galimybė įvertinus labai gerai kaip nors atsidėkoti tiems žmonėms, o ne tik parašyti, kad labai gerai. Būtent darbuotojai ir siūlo, kad nebūtų dešimt metų iš eilės gerai, gerai, gerai...

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Čia ne tas. Ne apie tai kalbama.

PIRMININKAS. Čia, kolega, jūs ne apie tą kalbate.

A. SYSAS (LSDPF). 14 straipsnio 4 dalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ne, ne.

PIRMININKAS. Čia 3 dalies 6 punktas, kur „raštu pavedus laikinai atlikti kito diplomato pareigybę nustatytas funkcijas, nustatomos pareigybės, kurios funkcijos laikinai atliekamos...“

A. SYSAS (LSDPF). Dėl šito neprašau.

PIRMININKAS. Neprašote balsuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Yra atsižvelgta kituose straipsniuose.

PIRMININKAS. Taip, bet čia yra nepritarta. Fiksuojame, kad šiuo atveju pasiūlymui nėra pritarta ir autorius atsiima.

Toliau yra dėl 16 straipsnio. Čia turbūt ta jūsų 4 dalis.

A. SYSAS (LSDPF). Buvo 14 straipsnis, ne 16 straipsnis.

PIRMININKAS. Dėl straipsnių mes kažkaip nesutariame. Keičiamas 41 straipsnis, patikslinu.

A. SYSAS (LSDPF). Supratau. Aš pratęsiu galbūt.

PIRMININKAS. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Kad nebūtų taip, kad darbuotojai vertinami tik gerai daug metų, siūloma, kad, jeigu iš eilės trejus metus vertinama gerai, galėtų pretenduoti ir į didesnę darbo užmokestį, ir į kitus įvertinimus, kai būna įvertinama labai gerai. Aš tą siūliau ir komitetui. Suprantu, kad tai įgyvendinti sunkiau, nes gali reikalauti papildomų finansinių lėšų, bet mūsų Seimas ne viena kartą priėmęs tam tikras įstatymo nuostatas, kurios įgyvendinamos ne iš karto priėmus visą įstatymą, tam tikri straipsniai atidedami metams ar kitokiam laikotarpiui. Tai būtų logiškas paskatinimas žmonėms ir toliau sąžiningai, dorai, gerai dirbti ir tikėtis įvertinimo.

PIRMININKAS. Ar prašysite balsuoti dėl šio pasiūlymo?

A. SYSAS (LSDPF). Taip, prašau.

PIRMININKAS. Tada komiteto pozicija.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, diplomatinė tarnyba yra valstybės tarnybos dalis. Diplomato tarnybinės veiklos vertinimas remiasi tokiais pačiais principais kaip ir valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimas. Aišku, nepritariame siūlymui, kad jeigu diplomatas tris kartus iš eilės buvo įvertintas gerai, tai sukelia tokias pačias teises pasekmes kaip ir įvertinimas labai gerai.

Šis pasiūlymas tikrai nėra pagrįstas, nes siūloma nuostata sudarytų sąlygas užimti aukštas diplomato pareigybės tiems diplomatom, kurie niekada nebuvo įvertinti labai gerai. Taip būtų

iškreiptas tarnybinės veiklos vertinimo teisinio reguliavimo sistemiškumas ir nuoseklumas, nes neliktų esminių skirtumų tarp vertinimo gerai ir labai gerai.

Kolegos, siūlau nepritarti šitam siūlymui.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl šio pasiūlymo.

Už – 21, prieš – 30, susilaikė 68. Pasiūlymui nepritarta.

Toliau yra tų pačių autorių net du pasiūlymai dėl 17 straipsnio. Galbūt taupydamas laiką A. Sysas pristatys abu ir pasakys, ar dėl abiejų prašo balsuoti, nes komitetas abiem pasiūlymams nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš neprašysiu balsuoti, tik noriu atkreipti dėmesį, kodėl atsirado. Sistemiškai žiūrint, ambasadoriams pratęsiama vienu laikotarpiu, o visiems kitiems diplomatams, einantiems kitas pareigas, – trumpesniu laikotarpiu. Tai ir buvo iš vidaus siūlymas sulyginti. Kadangi atsisakoma, atsisakė ir pagrindinis komitetas, todėl aš neprašau balsuoti.

PIRMININKAS. Tada gal nekomentuojame, nes autoriai atsiima. Toliau dėl 18 straipsniu keičiamo 43 straipsnio taip pat yra A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas. Jam pritarta iš dalies. Klausiu, ar tenkina dalinis pritarimas?

A. SYSAS (LSDPF). Taip, aš džiaugiuosi, kad mūsų siūlymui pritarta visiškai, na, čia iš dalies. Bet noriu atkreipti dėmesį, nes tai yra susieta su kompetentingų įstaigų pažymomis, kai skiriamas diplomatas. Bet priimant į diplomatinę tarnybą šitie žmonės jau patikrinami. O skiriant atskirai dar kartą tikrinami. Iki šiol žmonės nebuvo supažindinami, dėl ko jie neskiriami. Tai atsiranda prievolė.

Deja, šiame straipsnyje atsiranda nauja sąvoka, kad vis tiek kompetentinga įstaiga, pirmiausia tai Valstybės saugumo departamentas, gali nuspręsti, kad tai gali pakenkti jos veiklos darbui, todėl neviešinti to. Išeina, lyg viena ranka mes leidžiame susipažinti, bet galbūt ta kompetentinga įstaiga paprasčiausiai nuspręs nesupažindinti. Straipsnyje atsiranda keista dviprasmybė, nes žmonės ir toliau nežinos, kodėl, dėl kokių priežasčių jie negali važiuoti į vieną ar kitą šalį.

PIRMININKAS. Bet, kaip supratau, jūs neprašote balsuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Neprašau.

PIRMININKAS. Straipsniui pritariame su daliniu pritarimu pasiūlymui.

Toliau 27 straipsnis, kuriuo keičiamas 61 straipsnis. Taip pat A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas. Jam komitetas nepritarė. Klausiu autorių pozicijos.

A. SYSAS (LSDPF). Atsiprašau.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Čia tas pats.

PIRMININKAS. Diplomatinių rangų suteikimo eilė.

A. SYSAS (LSDPF). Aš neprašau dėl to balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkui. Tada lieka nepritarimas, autoriai atsiima.

62 straipsnis. Taip pat A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas. Jam komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Noriu atkreipti dėmesį, kad čia vienas iš tų straipsnių, kur atsiranda „gali būti“. Gerbiame kolegos, ar mes sutariame, kad atkuriamo buvusiems diplomatams diplomatinį statusą, arba neatkuriamo. Nes kai parašo: „gali būti atkurtas“, tai vėl atsiranda subjektyvumas. Mes ir siūlėme, kad penkerių metų laikotarpiu gali būti atkurtas, ir taškas. Jeigu šiuo atveju paliekame „gali būti atkurtas“, tai tada prasideda selekcija. Manau, kad tai neskatina žmonių vienodai traktuoti šį straipsnį ir jaustis vienodai prieš įstatymą. Todėl prašau balsuoti.

PIRMININKAS. Prašom komiteto poziciją paaiškinti.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, jeigu mes pritartume pono A. Syso siūlymui, kad atkuriamas, tai kitą kartą ministerijos vadovybė, ministras atsidurtų labai sudėtingoje situacijoje. Įsivaizduokite, kad žmogus, kuris prašo, kad jam būtų atkurtas diplomato statusas, gali neatitikti įstatyme nustatytos nepriklaistingos reputacijos reikalavimo arba nebeatitikti teisės aktuose nustatytų reikalavimų, būtinų išduoti leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija. Taip pat asmuo gali pareikšti norą atkurti statusą ir būti paskirtas tik į pareigas, į kurias pagal įstatymą gali būti skiriamas tik atrankos būdu, kaip dabar yra. Pavyzdžiui, ambasadoriaus ypatingiems pavedimams, padalinio vadovo.

Žodžiu, čia iš tikrųjų, jeigu mes pritartume tokiam siūlymui, mes labai rizikuotume atsidurti labai nemalonioje situacijoje, kai prasidėtų teismai, aiškinimaisi. Šiuo atveju aš manau, kad visada yra sveikas protas ir gali būti atkuriamas tokiu atveju, jei žmogus iš tikrųjų po tam tikrų metų grįžta į diplomatinę tarnybą, yra nepriekaištingos reputacijos, turi teisę dirbti su išlaptinta informacija ir taip toliau, ir taip toliau.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl A. Syso pasiūlymo. Jis prašo balsuoti.

Už – 29, prieš – 27, susilaikė 65. Pasiūlymui nepritarė.

Kitas A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas dėl 31 straipsniu keičiamo 65 straipsnio. Komitetas pasiūlymui taip pat nepritarė. Kreipiuosi į autorių, kaip šiuo atveju?

A. SYSAS (LSDPF). Siūlau nebalsuoti. Čia yra dėl pasų išdavimo, bet jeigu vadovybė mano, kad...

PIRMININKAS. Gerai, autorius atsiima, prašo nebalsuoti. Dėkoju.

Toliau. Toliau būtų 34 straipsnis, juo keičiamas 68 straipsnis. Taip pat A. Syso, G. Palucko pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Kreipiuosi į autorius. Kaip šiuo atveju?

A. SYSAS (LSDPF). Kadangi diskusijose buvo pažadėta, kad ne įstatyme, o poįstatyminiuose aktuose bus atsižvelgta į tas grėsmes diplomatinei tarnybai, jos dabar kyla tokiose šalyse kaip visai arti čia Baltarusija, Ukrainoje kaip buvo, Kinijoje, tai šis klausimas bus išspręstas. Aš siūlau nebalsuoti ir tikėsiu, kad ministerijos vadovybė ištesės savo pažadą, duotą tiek viename komitete, tiek kitame.

PIRMININKAS. Dėkui. Autoriai atsiima pasiūlymą, nebalsuojame.

Kitas tų pačių autorių pasiūlymas dėl 39 straipsniu keičiamo 85 straipsnio, jam komitetas pritarė iš dalies. Klausiu autorių pozicijos dėl pritarimo iš dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Džiaugiuosi, kad pritarta nors iš dalies, nors esmė yra tokia, kad diplomatų šeimoms leidžiama grįžti, vieną kartą per metus apmokama kelionė jiems ir šeimos nariams.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Čia ne tas. Čia apie globojamo nario išmoką.

PIRMININKAS. Čia kur „diplomato arba kartu su juo gyvenusio sutuoktinio prašymu kompensacija gali būti mokama abiem lygiomis dalimis“.

A. SYSAS (LSDPF). Tai aš siūlyčiau balsuoti, nes tai yra problema, aš nežinau, kokia dabar galutinė redakcija, nes ne iki galo buvau komiteto posėdyje. Tai yra prašymas pačių darbuotojų, kurie susidūrė su ta problema, ir to nereikia sieti su vaiko išmokomis ar kitais įstatymais, nes Diplomatinių tarnybos įstatymas yra specifinis įstatymas ir diplomatai gali dirbti atskirose šalyse, ir visokių problemų gali kilti. Todėl siūlyčiau balsuoti ir atsižvelgti į pačių darbuotojų prašymą.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Galiu pasakyti, kad siūlymui yra pritarta iš dalies pakeičiant keičiamo įstatymo 85 straipsnio 5 dalį. Cituoju: „Kai su diplomatu, dirbančiu diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, kartu gyvena šio įstatymo 18 straipsnyje nurodyti išlaikytiniai, diplomatai kartu su pareigine alga už kiekvieną išlaikytinį mokama kompensacija, kurią sudaro ketvirtis diplomato per mėnesį gaunamos su darbu užsienyje susijusios išlaidų kompensacijos.“ Ir dabar. „Diplomato sutuoktiniui, kuris įstatymo nustatyta tvarka yra paskirtas išlaikytinio globėju ar rūpintoju, pateikus prašymą ši kompensacija mokama sutuoktiniui.“ Tai atsižvelgta, aš sakyčiau.

PIRMININKAS. Į 2 dalį atsižvelgta, dėl 1 dalies siūlymo paaiškino. Ar prašote balsuoti?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, neprašau, ačiū.

PIRMININKAS. Neprašote. Ačiū. Toliau yra tų pačių autorių siūlymai dėl 43 straipsnio, juo keičiamas 89 straipsnis. Čia komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Čia dėl kelionių, taip, šitas straipsnis, nes numeracija pasikeitusi, atsiprašau.

PIRMININKAS. Tai yra dėl 8 dalies.

A. SYSAS (LSDPF). Aš supratau. Gerbiamas pirmininke, aš pratęsiu, aš sakiau, kad pagal mūsų galiojantį įstatymą ir dabartinėje versijoje diplomato šeimai vieną kartą per metus apmokami bilietai grįžti į lokacijos vietą, taip sakant, į Lietuvą. Dabartinėje situacijoje kai kas gyvena kitose šalyse ir yra jų pačių prašymas, kad būtų apmokėta, kad nebūtų piktnaudžiavimo, nes, pavyzdžiui, iš karto sako, kad skris į Australiją ir tada brangiai kainuos, tai apsiribojama tam tikra pinigų suma, kad šeimos galėtų vykti ten, kur yra jų antroji pusė, tėvai gyvena ar dar kas nors, kad nebūtų nukreipiama tik į vieną lokacijos vietą – tik į Lietuvą, o kad galėtų pasinaudoti plačiau. Čia toks prašymas ir aš prašau balsuoti.

PIRMININKAS. Prašote balsuoti. Tada klausome komiteto pozicijos, kodėl nepritarta.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Kolegos, pagal įstatymą yra labai aišku, kad kompensuojama kelionė, kai diplomatas vieną kartą per metus grįžta į tėvynę. Dabar, jeigu pritartume kolegų pasiūlymui, būtų į bet kurią užsienio valstybę, kur gyvena jo šeimos nariai. Dabar įsivaizduokime, šeimos nariai gyvena kažkur Peru, vieni, pavyzdžiui, seneliai, nes šeimos yra iš įvairių valstybių, dar kažkur gyvena ir kiekvieną kartą mes turėtume skaičiuoti ir žiūrėti tas išlaidas. O galbūt tie abu sutuoktiniai susitinka kokiam nors Kankuno kurorte? Na, žinote, čia iš tikrųjų atidaromos durys įvairiems paslydimams ir visiškai, sakyčiau, diplomatų nelygybei. Tokiu atveju, jeigu mano tėvai, mano artimieji gyvena Lietuvoje, aš ir važiuosiu į Lietuvą, bet jeigu mano giminaitis gyvena kur nors toli toli, aš važinėsiu ten ir išlaidos bus tris ar keturis kartus didesnės. Todėl aš siūlau nepritarti.

PIRMININKAS. Bet autorius prašo balsuoti, tai balsuojame dėl pasiūlymo.

Už – 23, prieš – 28, susilaikė 69. Pasiūlymui nepritarta.

Ir 45 straipsnis, kuriuo keičiamas 90¹ straipsnis, tiksliau, įstatymo papildymas šiuo straipsniu. Taip pat yra A. Syso, G. Palucko pasiūlymas, kuriam komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Patikslinkite, kuris straipsnis? 90?

PIRMININKAS. 90¹ straipsnis, naujas straipsnis, 1 dalis: „arba susidarius pavojaus saugumui ar gyvybei sąlygoms“.

A. SYSAS (LSDPF). Kadangi tai yra kituose straipsniuose ir poįstatyminiuose aktuose buvo pažadėta atsižvelgti, tai neprašau balsuoti.

PIRMININKAS. Gerai, autorius atsiima, nebalsuojame.

Toliau yra tų pačių autorių pasiūlymas dėl 92 straipsnio. Dabar straipsnių numeracija, aišku, skiriasi, kaip buvo pirmoji. Yra išbraukiama „išskyrus atvejus, kai asmuo, užsienio reikalų ministru skiriamas užsienio reikalų viceministru ar Užsienio reikalų ministerijos kancleriu“ ir taip toliau. Komitetas nepritarė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš tikrai gal pakomentuosiu ir po to pasakysiu, kaip tai yra. Mano klausimas ir komiteto pirmininkui, gal jis atsakys, kur dingio 28¹ straipsnis, kurį jie teikė? Išvadoje aš jo nematau. Tai yra vienas iš įdiplomatinių būdų ir tai yra galimybė vėlgi apeiti karjerą, darbą Užsienio reikalų ministerijoje, todėl ir buvo siūlymas išbraukti. Girdėjau dideles diskusijas, kad tikrai tarnyba gali nukentėti, ne tiek tarnyba, kitos tarnybos – prezidentūra, Seimo Pirmininkas visada savo komandoje turi diplomatų, kurie lyg ir komandiruojami, nors iš principo tokioje dvejopoje situacijoje atsiranda ir ne diplomatai, ir valstybės tarnautojai. Galbūt aš neprašysiu balsuoti, bet gerbiamas pirmininkas turi pasakyti, kas atsitiko su 28¹ straipsniu. Tai yra galimybė visgi įdiplomatinti politinio pasitikėjimo žmones. Jūsų išvadoje aš jo dabar nerandu, nors komitete jūs pritarėte, aš tai stebėjau.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Aš, kolega Sysai, noriu pasakyti, kad tai buvo pirmame komiteto posėdyje ir per pirmą balsavimą, paskui įvyko antras balsavimas. Tuoj paaiškinsiu. Pirmą kartą buvo balsuojama 4 – už, 4 – prieš ir lėmė pirmininko balsas. Paskui Teisės departamentas išaiškino, kad pirmininkaujantis nėra tas pats, kas pirmininkas, todėl buvo antrą kartą perbalsuota, kai jau dalyvavo pirmininkė, ir tada įvyko tai, kas įvyko – to straipsnio nebeliko. Taip, tiesiog jo nėra. (*Balsai salėje*) Todėl, kad jo nėra. Todėl, kad buvo antras balsavimas. Jūs žiūrite į senus dokumentus.

PIRMININKAS. Man atrodo, komiteto pirmininkas paaiškino aplinkybes. To straipsnio tikrai nėra. Čia nėra jokios klaidos, kaip supratote. Aš klausiu, ar prašote balsuoti už pasiūlymą?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, neprašau. Bet kaip taip gali atsitikti? Vyksta posėdis, nubalsuojama, protokoluoja, neįrašoma, po to vyksta kitas posėdis. Kito posėdžio protokole turi parašyti, kad yra perbalsuota.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Taip yra. Jūs ieškokite to protokolo. Jis yra komitete. Jūs žiūrite senus dokumentus.

A. SYSAS (LSDPF). Aš žiūriu tai, kas įkelta į šiandienos darbotvarkę, gerbiamas pirmininke.

PIRMININKAS. Man atrodo, kolegos, komiteto atstovas paaiškino aplinkybes, kad pirmas balsavimas buvo neatitinkantis Seimo statuto, tai jie privalėjo iš naujo balsuoti, ir tada buvo rezultatas toks, kad straipsnio neliko. Pasiūlymą autoriai atsiima, neprašo balsuoti.

Dabar jau čia priedai, 51 straipsnis. Taip pat A. Syso ir G. Palucko pasiūlymas dėl priedo. Jam komitetas nepritarė. Čia pirmas priedas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pasakysiu esmę ir jūs nuspręskite. Žirklys yra labai plachios, ypač žemų pareigų. Valstybės tarnyboje vyriausiasis specialistas yra vienas, o URM'e tokių yra net keturios pozicijos, todėl ir buvo pačių darbuotojų siūlymas, kad būtų greitesnis judėjimas į priekį, nes gali atašė būti daug ir nejudėti į priekį – po pusę koeficiento padidinamas atlyginimas, nes net dabartinėje versijoje yra nuo 6,6 iki 11, jeigu jūs padalinsite 5 iš 0,05, tai bus dešimt metų. Tai ir buvo pasiūlyta padaryti siauresnes žirkles, kad būtų judama greičiau į priekį ir žmonės gautų didesnius atlyginimus, ir matytųsi, kad jie auga ne tik žodžiais, bet ir labai konkrečiais dalykais, tai yra atlyginimu. Aš siūlau visgi balsuoti, kad mes matytume, koks požiūris į darbo užmokestį šioje tarnyboje, nes daug kalbama.

PIRMININKAS. Komiteto pozicija.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Matyt, kolega A. Sysas kaip ir praėjusį kartą žiūri į seną lentelę, jūs žiūrite į galiojančio įstatymo lentelę. Jūs nežiūrite į teikiamo įstatymo projekto lentelę, kur atlyginimų šakutės visai kitokios. Atašė buvo nuo 6,6 iki 11, dabar yra nuo 7,7 iki 13. Jūs žiūrėkite į tą naują projekto lentelę.

PIRMININKAS. Komitetas nepritarė, motyvų nepaminėjote. (*Šurmulys salėje*) Gerai, balsuojame dėl pasiūlymų. Balsavimus užbaigsiu tada, čia 10 minučių.

Už – 18, prieš – 23, susilaikė 78. Pasiūlymui nepritarė.

Ir paskutinis 53 straipsnis. Paskutinis pasiūlymas dėl įstatymo įsigaliojimo. Prašom, žodis suteikiamas A. Sysui. Pristatykite savo paskutinį pasiūlymą dėl įstatymo įsigaliojimo. Ar prašysite balsuoti, ar ne?

A. SYSAS (LSDPF). Ne, neprašysiu.

PIRMININKAS. Neprašysite balsuoti, tada negaištame laiko. Dabar iš paketo dar dėl vieno projekto yra pasiūlymų, dėl Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 61 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto, bet čia jau pagrindinis komitetas buvo kitas. Aš dėkoju A. Ažubaliui. Šiuo atveju jis pats jau bus su kitais kolegomis pasiūlymų autorius. Nebent galėsite iš karto pasakyti, ar tenkina dalinis pritarimas, tokiu atveju mes nebekviestume ir Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto atstovo. Čia yra jūsų pasiūlymas dėl 1 straipsnio, jam komitetas pritarė iš dalies.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Iš dalies pritarė.

PIRMININKAS. Ar tenkina dalinis pritarimas, ar prašote balsuoti dėl visos apimties? (*Balsai salėje*) Pasakykite aiškiai.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Tenkina.

PIRMININKAS. Tenkina, tada balsuoti nebereikia. Visus pasiūlymus dėl šio projektų paketo aptarėme. Dabar balsuosime po svarstymo dėl viso pateikto projekto, ne atskirai, nes projektai susiję. Gali būti išsakyti motyvai už, prieš dėl viso paketo projektų. Ž. Pavilionis – už.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Tiesiog džiaugiuosi, kad diplomatinė tarnyba stiprėja, puikūs siūlymai, depolitizuojama ir pirmyn. Dėkui.

PIRMININKAS. Balsuosime dabar dėl projektų, kurie darbotvarkėje įrašyti nuo 1-9.1 iki 1-9.7 klausimo – Diplomatinės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir šeši lydimieji. Balsuojame, ar pritarime po svarstymo.

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 88, prieš – 3, susilaikė 31. Projektams pritarė po svarstymo.

11.50 val.

Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus įstatymo Nr. XI-1307 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13 straipsnių ir V skyriaus pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-50(3) (priėmimo tęsinys)

Dabar grįžtame į darbotvarkės pradžią. Priėmimai. Pirmiausia – Žemės paėmimo visuomenės poreikiams įstatymo pakeitimo projektas Nr. XIVP-50(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 113, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.51 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 23 ir 47 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis – Žemės įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-51(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119 Seimo narių: už – 108, prieš nėra, susilaikė 11. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Žemės gelmių įstatymo Nr. I-1034 2 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-52(3) (priėmimo tęsinys)

Toliau – Žemės gelmių įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 123 Seimo nariai: už – 120, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.52 val.

Geležinkelių transporto kodekso 9 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis – Geležinkelių transporto kodekso dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-54(3). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120 Seimo narių: už – 118, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.53 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-55(3) (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 122 Seimo nariai: už – 121, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.54 val.

Pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-56(3) (priėmimo tęsinys)

Dar vienas lydimasis – Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 121, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo Nr. VIII-49 priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1239(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau darbotvarkės 1-3 punktas – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 119, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.55 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-875(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4 punktas – Administracinių nusižengimų kodekso 416 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 117, prieš nėra, susilaikė 3. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.56 val.

Įstatymo „Dėl Belgijos Karalystės, atstovaujamos Flandrijos Vyriausybės, Belgijos prancūzų bendruomenės Vyriausybės, Belgijos vokiečių bendruomenės Vyriausybės, Estijos Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir Nyderlandų Karalystės sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIVP-1336(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – įstatymo dėl Belgijos Karalystės ir kitų šalių sutarties dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų automatiško pripažinimo ratifikavimo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 117, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

11.57 val.

Įstatymo „Dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, kurią pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ir dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose protokolo, kurį pagal Europos Sąjungos Sutarties 34 straipsnį patvirtino Taryba, ratifikavimo“ Nr. IX-2007 1 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 3¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1243(2)ES (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – įstatymo dėl Konvencijos dėl Europos Sąjungos valstybių narių ir taip toliau įstatymo projektas. Svarstymo stadija. Ar pritariame po svarstymo?

Balsavo 121: už – 121, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

11.58 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2), Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2) (svarstymo tęsinys)

Dviejų projektų paketas – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503 ir lydimasis įstatymo projektas Nr. XIVP-1504. Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Už – 118, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo paketui pritarta. Matau, premjerė I. Šimonytė kažką siūlys.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi kitą savaitę nėra posėdžių, o šis įstatymas turėtų įsigalioti nuo birželio 1 dienos ir „Sodrai“ reikia padaryti perskaičiavimus, norėčiau prašyti skubos, kad ketvirtadienį būtų galima priimti.

PIRMININKAS. Taip. Yra siūlymas dėl skubos. Ar galime bendru sutarimu, nes vieningai balsavome? Matau, kad pritariame. Fiksuojame pritarimą bendru sutarimu.

11.59 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 3, 13 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2) (svarstymo tęsinys)

Ir bene daugiausiai šiandien diskusijų sukėlęs projektas. Darbotvarkės 1-8 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1413(2).

Balsuojame, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 108: už – 93, prieš – 6, susilaikė 9. Po svarstymo projektui pritarta.

Taigi balsavimo intervalą baigėme. Toliau kviečiu pirmininkauti savo kolegą Seimo Pirmininko pavaduotoją P. Saudargą. Dabar bus nagrinėjami rytinės darbotvarkės antrosios dalies projektai.

12.00 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 50¹ straipsniu ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1611 (pateikimas)

PIRMININKAS (P. SAUDARGAS, TS-LKDF). Darbotvarkės 1-11 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo kelių straipsnių papildymo ir pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1611. Kviečiu į tribūną gerbiamą premjerę I. Šimonytę. Pateikimas. Prašau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Kadangi finansų ministrė dar negrįžusi, mes taip sutarėme, kad aš pristatysiu šitą projektą, nes tai yra skubus projektas, dėl jo Vyriausybė prašo ypatingos skubos.

Kai prasidėjo invazija į Ukrainą ir iš Ukrainos pradėjo bėgti žmonės nuo karo, ne kartą teko sulaukti klausimo dėl pridėtinės vertės mokesčio taikymo įvairioms prekėms, kurios reikalingos pabėgėlių reikmėms, ar tai būtų maistas, ar patalynė, ar generatoriai, ar dar įvairiausia kitokia produkcija. Akivaizdu, kad pridėtinės vertės mokestis yra reglamentuotas Europos Sąjungos mštu. Europos Sąjungos direktyvos numatė tam tikras išlygas importui, tačiau nenumatė išlygų vidiniams sandoriams. Prieš porą savaitių buvo priimti reikalingi europinių dokumentų pakeitimai, kad mes galėtume tokią išlygą nustatyti ir nacionaliniame įstatyme.

Dabar toks pakeitimas ir siūlomas, kad Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme būtų numatyta, kad toms prekėms ir paslaugoms, kurių nomenklatūra suderinama su Europos Komisija atskiru sprendimu, dėl jų Europos Komisija priims atskirą sprendimą, būtų galima taikyti nulinį tarifą. Paprastai kalbant, tai reikštų, kad nevyriausybiniams organizacijoms liktų penktadaliu didesnė jų turimų lėšų suma, todėl būtų galima suteikti daugiau paramos karo pabėgėliams.

Kadangi šitas klausimas yra gana svarbus ir skubus, nes jau dabar turime arti 50 tūkst. žmonių, kurie registruoti mūsų sistemose kaip pasitraukę iš Ukrainos dėl karo veiksmų, ir tų poreikių tikrai yra daug ir įvairių. Vyriausybė prašo Seimo šitą projektą svarstyti ir jį apsvarstyti šiandien, nes kitą savaitę nebus plenarinių posėdžių, o parama yra reikalinga ir ji yra teikiama nuolat.

Teisės departamentas pastabų dėl turinio nėra pateikęs, yra pateikęs nuorodą į Mokesčių administravimo įstatymo nuostatą dėl mokesčių įstatymų pakeitimų įsigaliojimo, tačiau čia yra perkeliamas europinis reglamentavimas, kuris buvo neseniai pakeistas, todėl mes atitinkamai adaptuojame savo nacionalinius teisės aktus, kad taip pat galėtume šitas lengvatas nevyriausybinėms organizacijoms taikyti.

Tiek būtų trumpo pristatymo. Poveikį biudžetui, natūralu, įvertinti nelabai galime, nes nelabai turime tam pagrįstų duomenų. Bet čia, matyt, reikėtų vertinti iš to taško, kad jeigu esame išpareigoję priimti nuo karo bėgančius žmones Lietuvoje, tai kiek tos paramos reikės, tiek jos ir teiksime. Čia tiesiog yra toks tarsi papildomas biudžetinis šitos paramos finansavimas pridėtinės vertės mokesčio lengvata.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ačiū. Premjere, ko gero, abejonių dėl paramos nėra. Aš išgirdau jūsų pristatyme ir atsakymą dėl biudžeto, kiek tai atsilieps valstybei. Čia jau klausimo neturiu. Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Jūsų nori paklausti gerbiamas V. Fiodorovas. Prašau. Nėra. Tada gerbiamas V. Ažuolas. Yra. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama premjere, iš tikrųjų ši PVM problema teikiant paramą jau iš ankščiau yra kilusi ir šiuo metu netgi įvairią paramą, ar tai būtų maistu, ar paslaugomis, ar prekėmis, priversti susimokėti PVM... Ar išspręs šią problemą? Ar tai bus tik išskirtinai dėl Ukrainos situacijos teikiama parama?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Tai nesprendžia situacijos visais atvejais bet kokios paramos, bet, kaip aš ir minėjau, tuos klausimus reguliuoja pridėtinės vertės mokesčio direktyva. Ji buvo kada pakeista, kai buvo kovidas, ir lygiai taip pat buvo teikiama parama, ir buvo adaptuotas įstatymas. Dabar yra pakeista dėl karo Ukrainoje. Čia tokie du turbūt atvejai yra. Vienas atvejis, kai prekes perka nevyriausybinių organizacijų ir atitinkamai jos galės pirkti be pridėtinės vertės mokesčio, vadinasi, sunaudoti mažiau lėšų, arba kai prekes atiduoda verslo subjektai, kuriems kitomis aplinkybėmis reikėtų tą pridėtinės vertės mokestį nuo tų prekių sumokėti, net jeigu jos ir atiduotos neatlygintinai. Šį įstatymą priėmus to nereikėtų daryti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama I. Kačinskaitė-Urbonienė. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, aš noriu pasiteirauti apie tai, kokius mechanizmus direktyva arba Vyriausybė yra numačiusi, kad užkirstų kelią galimam piktnaudžiavimui? Mes žinome, kad Lietuvoje turime tam tikrų klausimų dėl PVM grobstymo ir panašiai. Šis įstatymas, kaip aš suprantu, galios ir atgaline data nuo vasario 24 dienos. Kaip būtų užtikrinti, kad būtų tikrai ta parama skirta tam, kam reikia, ir nebūtų piktnaudžiavimo atvejų?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi šiuo atveju mes jau kalbėtume apie pridėtinės vertės mokesčio sugrąžinimą subjektams, kurie įsigijo prekių pagal nomenklatūrą, kuri bus suderinta, ir tai bus nomenklatūra, kuri bus suderinta Europos Komisijos sprendimu, žinoma, kad Valstybinė mokesčių inspekcija įvertins tų paramos gavėjų, kurie dirba šioje srityje, prašymų pagrįstumą ir tai tiesiog bus atliekama tikrinimo būdu taip, kaip ir kitais atvejais.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiamas G. Paluckas, jeigu jis...

G. PALUCKAS (LSDPF). Ne, nereikia. Ačiū.

PIRMININKAS. Ne, nereikia. Atsisakė. Gerai. Tada gerbiamas J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama premjere, aš norėčiau patikslinti kolegės Ievos klausimą: kaip vis dėlto tas mechanizmas? Aš užėinu į parduotuvę... Aš suprantu, čia paramos teikėjo statusą turės turėti, bet aš perku ten toną kruopų ar dar ko nors. Kaip ta parduotuvė atrinks, ar aš tikrai būtent tam skiriu, nes čia tokia, manau, problema dėl piktnaudžiavimo?

Kitas dalykas, kitas klausimas: kiek tai gali tęstis? Ar čia iki karo pabaigos, ar yra numatomas koks nors laikotarpis? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, aš pradėsiu nuo antro klausimo. Dabar Europos Komisijos sprendimas galioja iki metų pabaigos, bet, aišku, jeigu būtų poreikis pratęsti, tas sprendimas būtų tiesiog atnaujintas ir pratęstas. O šiaip tokios lengvatos yra taikomos grąžinimo būdu. Tai yra jūs sumokate visą kainą su pridėtinės vertės mokesčiu ir tada jums tiesiog yra grąžinama pridėtinės vertės mokesčio suma atlikus patikrinimą. Pardavėjui nieko nereikės čia labai smarkiai... (*Balsai salėje*) Taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimą užduos gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji premjere, palaikau ištis šį siūlymą, tačiau žvelgiant į, na, sakykime, atskaitomybės nebuvimą įvairių visuomeninių fondų, kurie surenka jau dešimtis milijonų, ypač Ukrainos karo metu, perka įvairiausius automobilius tūkstančiais, perka termovizorius, jūsų minėtus generatorius ir visą kitą turbūt techniką. Ar jūs esate numačiusi kontrolės mechanizmą, kaip vis dėlto reikėtų sutvarkyti šį procesą, kad tai būtų ir aukotojams skaidru, ir valstybei nebūtų praradimų? Na, ar yra antikorupcinis vertinimas? Bet primenu, aš palaikau šį siūlymą. Turbūt paminėkite, kada jis įsigalios – nuo vasario 24 dienos? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, tos prekės, kurios buvo įsigytos nuo vasario 24 dienos, Europos Komisijai priėmus atitinkamą sprendimą dėl prekių nomenklatūros, tiesiog paramos gavėjai galės kreiptis dėl sumokėtų pridėtinės vertės mokesčio sumų grąžinimo. Tai papildys jų finansinius išteklius ir jie galės tuos išteklius naudoti naujiems pirkimams. Lygiai taip pat bus tikrinami ir visi kiti pirkimai. Juk nėra perkama... Taip sakant, nėra PVM, jeigu nėra PVM sąskaitos faktūros. Turės būti pridėtinės vertės mokesčio sąskaita faktūra, išrašyta tinkama tvarka tinkamo tiekėjo, ir taip patikrinti, kad tam išleistos lėšos, yra nesudėtinga.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gerbiama L. Nagienė. Prašom.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, iš tikrųjų, manau, salėje čia nebus nė vieno, kas nepritars šitam projektui. Pirmiausia aš noriu paklausti, o kada bus ta prekių nomenklatūra, kada Europos Sąjunga pateiks? Suprantate, dar dalis žmonių ir tie verslo subjektai, aš manau, neturi net ir sąskaitų faktūrų. Galbūt jie pirko ir iš tikrųjų pagalbą teikia iš geros valios ir geros širdies. Čia irgi, kada ji bus?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Komisijos sprendimas, mano žiniomis, turėtų būti šiandien patvirtintas ir prekių sąrašas, na, taip intuityviai, matyt, nes projektą man teko matyti. Tikrai nesudėtinga atspėti, kas tai yra, tai yra poreikių, kurie yra reikalingi žmogui – pavalgyti, apsirengti, miegoti, šiltai būti... Aišku, kad tie žmonės, kurie ką nors ten, sakykim, jau yra anksčiau padarę ar pateikę, ar kaip nors kitaip nusipirkę, ar kaip nors kitaip gavę, tai to lūkesčio dėl lengvatos taikymo galbūt jie nebūtinai turėjo. Čia tiesiog taip atsitiko, kad Europos Komisija inicijavo direktyvos pakeitimą ir mes atitinkamai keičiame įstatymą, bet į priekį tai jau bus viskas gana aišku. Sakau, ta nomenklatūra turėtų būti patvirtinta šiandien, vėliausiai rytoj, nes projektą aš jau mačiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Ir paskutinis klausia gerbiamas A. Palionis. Prašom.

A. PALIONIS (LRF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiama premjere, mano klausimas susijęs, ką ir paminėjo Seimo kanceliarijos Teisės departamentas, su įsigaliojimu. Aš sutinku, kad šitas projektas yra tikrai labai svarbus ir reikia, kad jisai galiotų, bet ar užtenka tik PVM direktyvos, kad yra perkeliamos nuostatos, nes kai mes kitas nuostatas perkeliame, visą laiką laikomės 6 mėnesių įsigaliojimo. Gal tada reikėtų kitų argumentų, kad lengviname, tai yra mes čia nedidiname ar neapmokestiname papildomais mokesčiais, o kaip tik lengviname ir mokesčių mokėtojams, ir paramos gavėjams nuostolius.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Visai čia yra buvę. Aš norėčiau priminti, yra buvę ir vienaip, ir kitaip, bet šiuo atveju, man atrodo, mes kalbame apie išskirtinį sprendimą išskirtinėmis aplinkybėmis. Vis dėlto tai nėra ta pati intelektualė diskusija, ar reikia PVM lengvatos dešrai, ar ne, čia vis dėlto mes kalbame apie paramą, kuri reikalinga nuo karo bėgantiems žmonėms. Ir jeigu jau Europos Sąjunga priėmė skubos tvarka, ko paprastai nedaro, nes tikrai direktyvą pakeisti yra labai sudėtinga, bet jeigu šiomis aplinkybėmis jau Europos Sąjunga priėmė sprendimą pakeisti direktyvą ir tokią galimybę suteikti, tai mums neperkelti šitų nuostatų jau būtų šiek tiek nesuprantama, nes

nuo naujų metų šita lengvata gali būti daug mažiau aktuali, nei jinai yra aktuali šiuo metu, kai turime 50 tūkst. žmonių, kuriems reikia padėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, jūs atsakėte į visus klausimus. Labai ačiū. Dabar motyvai. Už – gerbiamas M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, abejojančių nematau, tai aš atsisakau.

PIRMININKAS. Nuostabu. Gerbiami kolegos, dabar aš norėčiau atsiklausti, bet nespėskite, kol nepasakysiu viso siūlymo. Mes galėtume ir Vyriausybė siūlytų svarstyti ypatingos skubos tvarka. Jeigu mes bendru sutarimu tokiame dalykui pritartume, tada galėtume bendru sutarimu pritarti komitetui, atiduoti Biudžeto ir finansų komitetui svarstyti, tada komitetas galėtų per pertrauką numatyti posėdį ir po pietų svarstytume ypatingos skubos tvarka. Jeigu mes nenorime pritarti, tai tada palauksime balsavimo lango ir balsuosime dėl ypatingos skubos. Kaip jūs norite. Dar gerbiamas Mykolas nori replikuoti. Prašom. Ar dėl vedimo tvarkos? Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos. Aš norėjau atkreipti dėmesį, kad nėra poreikio iš tikrųjų skirti komitetą, nes nėra jokių esminių pastabų. Teisės departamento pastaba yra dėl Mokesčių administravimo įstatymo bendro pobūdžio ir šiuo atveju, man atrodo, tiesiog reikia laikytis terminų ir, jeigu abejojančių salėje nebūtų, man atrodo, kad čia reikėtų įjungti penktą parą ir eiti kuo greičiau.

PIRMININKAS. Viską supratau, vadinasi, mano klausimas galioja, tik pirmoji jo dalis. Ar mes galėtume... (*Balsai salėje*) Balsuos, žinoma, Seimas apsispręs dėl kiekvieno pasiūlymo. Žinoma. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo pritarti bendru sutarimu? Gerbiama A. Širinskienė nori per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Aš nežinau, kur yra Statute parašyta, kad komitetas neskiriamas įstatymui svarstyti. Jūs gi puikiai suprantate, kad bus pasiūlymų, jeigu tokių bus.

PIRMININKAS. Taip.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Tai koks komitetas tada svarstys, jeigu nebus paskirtas pagrindinis?

PIRMININKAS. Gerai, aš atsakau. Išjungiu visus šoninius mikrofonus, gal jums nereikės net prieiti. Statuto 164 straipsnis „Svarstymas ypatingos skubos tvarka“. Ten paskutiniu punktu yra numatyta tikrai galimybė, kai kuriais atvejais projektui svarstyti gali būti paskirtas pagrindinis komitetas, tikrai galimybė kai kuriais atvejais. Jeigu Seimas nemato tokio reikalo, mes tiesiog einame pagal tvarką Seimo, o ne komiteto žingsniais, ir viskas.

Dar gerbiama premjerė. Prašom.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ir aš norėčiau atkreipti kolegų dėmesį. Žiūrėkite, mes tiesiog perkečiame direktyvos nuostatas dėl galimybių taikyti lengvatą tokioms prekėms. Nežinau, kokių čia pasiūlymų būtų galima dėl šito projekto pasiūlyti. Galiausiai, jeigu jų bus, tada Seimo salėje turėsime dėl tų pasiūlymų balsuoti.

PIRMININKAS. Taip.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Nes komiteto išvada nieko nekeičia tokiu atveju, vis tiek balsuojama Seimo salėje.

PIRMININKAS. Gerai, padiskutavome. Aš grįžtu nuosekliai. Ar mes galėtume po pateikimo pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime. Ar galėtume pritarti ypatingos skubos tvarkai? (*Balsai salėje*) Galime. Dėkui. Viskas, procesas juda toliau. Labai ačiū.

12.16 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43², 43³ straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(2), Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43², 43³ straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1460(2) (*svarstymas*)

Dabar darbotvarkės 1-12.1 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(2). Pranešėjas – gerbiamas K. Starkevičius. Prašom į tribūną. Ekonomikos komitetas. O vėliau – L. Kasčiūnas, NSGK.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dar kartą laba diena, gerbiami kolegos. Komitetas yra visam projektui pritaręs bendru sutarimu, o po to yra pasiūlymai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Taip pat ir lydimajam, taip? Dėkoju.

Tada NSGK pirmininkas L. Kasčiūnas. Prašom į tribūną. Jis sako, kad nori būti vadinamas komiteto galva. Prašom į tribūną pristatyti išvadą.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes žinome, kad kai Vyriausybė atėjo su šiuo įstatymo projektu, rado tokį aukso vidurį, tą balansą tarp valstybės nacionalinio saugumo principų ir privačių iniciatyvų šitais klausimais. Mes tą balansą komitete visiškai išlaikėme, po svarstymo vienbalsiai pritarėme šitam įstatymo projektui, o tam tikras pataisas, kurios truputį būtų keitusios tą balansą į vieną ar kitą pusę, mes atmetėme. Po svarstymo pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Jūs abi išvadas, dėl abiejų? Komitetui pateikė išvadas dėl 1-12.1 ir 1-12.2 klausimų, abiejų Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymų pakeitimų.

Dalyvauti diskusijoje užsirašė A. Kupčinskas. Kviečiu į tribūną dėl Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų karas Ukrainoje pakoregavo ir mūsų visų laikyseną, ir supratimą apie vienus ar kitus svarbius valstybei dalykus. Turbūt dabar daug akivaizdžiau suprantame, kad reikia ne tik sieną saugoti, oro erdvę, bet ir valstybės informacinius išteklius.

Iki šiol, galima sakyti, valstybė ir valstybės institucijos tvirtai galvojo, kad tik mes patys, tik valstybės kontroliuojamos institucijos gali apsaugoti valstybės duomenis. Tuo tarpu tuose dviejuose esančiuose valstybės duomenų centruose visko nutikdavo, ar tai būtų su „Regitra“, ar su e. sveikata, ar su kitomis sistemomis. Ir matome, kad kopijų nebuvimas ar jų nesaugojimas kad ir debesijos paslaugose ar kitur tiesiog neapsaugodavo mums svarbių valstybės informacinių išteklių.

Todėl pernai, gerokai prieš metus, kartu su kolega L. Savicku registravome įstatymo pataisą, kad analogiškai, kaip ir elgiasi estai, lenkai, švedai, kad atsarginės duomenų kopijos galėtų būti laikomos ir NATO bei Europos Sąjungos valstybėse esančiuose duomenų centruose, pabrėšiu – kopijos. Pagrindiniai duomenys būtų laikomi mūsų valstybėje esančiuose duomenų centruose. Ir kol nenutiko karas, kol nepamatėme, kokios grėsmės ištinka valstybę, valdančią tą infrastruktūrą, tol nebuvo tuo per daug rūpinamasi ir iki to laiko nebuvo Vyriausybės išvados. Džiaugiuosi, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija kartu su Krašto apsaugos ministerija pagaliau rado kompromisą ir duomenys bus rūšiuojami: ypatingos svarbos, mažesnės svarbos duomenys, kiti duomenys galės būti laikomi ir privačiuose duomenų centruose, o reikalingos kopijos būtent tik Saugiojo tinklo naudotojų sąraše, tik tenai. Man atrodo, kad šis įstatymo projektas tikrai laiku ir vietoje. Jis galėjo būti svarstomas anksčiau, bet geriau vėliau negu niekada.

Tik į dar vieną dalyką atkreipsiu dėmesį, kad, sakykime, Aplinkos ministerijoje perkeliant „Infostatybos“ duomenis, vėl nutiko nesėkmingas atvejis, kai vėl sistema užlūžo kelioms dienoms ar kelioms paroms. Todėl, net ir numatę šiemet 70 mln. ne tik į žalinimą, bet ir į skaitmeninimą, mes tikrai turėtume labiau pasirūpinti valstybėje esančiais informaciniais duomenimis, bazėmis ir juos labiau apsaugoti. Tikiuosi, tai net išplės mūsų rinką, leis investuoti ir privatiems investuotojams. Galbūt ateis ir tiesioginių užsienio investicijų. Valstybė taip sparčiai neatnaujins savo informacinės infrastruktūros, kaip tai gali padaryti privatus verslas.

Siūlau balsuoti ir palaikyti svarstymo metu šį įstatymo projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar svarstysime pasiūlymus. Dėl pirmojo projekto 12 straipsnio buvo Seimo narių A. Armonaitės, I. Šimonytės, K. Starkevičiaus pasiūlymų. Aš net nebekviečiu komiteto atstovo, nes komitetas tiesiog pritarė. Komiteto nuomonė buvo bendru sutarimu pritari. Gal ir mes galėtume tiesiog Seime bendru sutarimu? Dėkoju.

Tada dėl to paties straipsnio buvo Seimo narių A. Armonaitės, I. Šimonytės, K. Starkevičiaus pasiūlymų ir komitete taip pat buvo pritarta vienbalsiai. Ar galėtume mes bendru sutarimu? Dėkoju.

Dėl 13 straipsnio taip pat buvo Seimo narių A. Armonaitės, I. Šimonytės, K. Starkevičiaus pasiūlymų ir komitete buvo pritarta. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju, pritarta.

Ir dėl lydimąjo 1 straipsnio taip pat buvo Seimo narių A. Armonaitės, I. Šimonytės, K. Starkevičiaus pasiūlymas, jam komitetas pritarė. Čia dėl datos. Ar galėtume bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

Taigi mes perėjome pataisų svarstymą. Niekas nenori išsakyti motyvų. Balsuosime numatytu laiku dėl viso įstatymo.

12.23 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-778 (svarstymas)

Gera. Darbotvarkės 1-13 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-778. Pranešėjas – K. Starkevičius. Vėlgi prašyčiau dėl Valstybės informacinių išteklių komiteto išvadą, jeigu galėtumėte, gerbiamas pirmininke, mums pristatyti. Prašom į tribūną tada.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Dėl viso projekto komitetas pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Niekas nenori diskutuoti, pasisakymų nėra. Komitetas pasiūlė tiesiog atmesti, tad mes balsuosime numatytu laiku. (*Balsai salėje*) Ne, pritarė išvadai atmesti. Supratome. Galite dar pagarsinti tiksliau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, taip, iš tikrųjų komitetas pritarė, kad atmestume, aš tai turėjau omenyje.

PIRMININKAS. Taip. Išvadą matome, komitetas pagarsino, balsuosime numatytu metu.

12.24 val.

Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2627(3), Civilinio kodekso 6.929 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1285(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-14.1 ir lydimasis 1-14.2 ir 1-14.3 klausimai – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2627(3), Civilinio kodekso 6.929 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-1285(3) ir Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 207¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1608. Čia bus susiję kiti pranešėjai. Pranešėjas – M. Majauskas, BFK pirmininkas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas ne vieną kartą yra svarstęs šį įstatymo projektą. Priėmė sprendimą bendru sutarimu. Kadangi projektas buvo pateiktas dar 2014 metais, jaučiu pareigą išdėlioti faktus, kuo remiantis priimtas sprendimas. 2014 metais A. Butkevičiaus vadovaujama Vyriausybė pateikė šį įstatymo projektą. 2017 metais dėl šio įstatymo projekto gauta teigiama S. Skvernelio vadovaujamos Vyriausybės išvada. 2021 metais Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane I. Šimonytės vadovaujama Vyriausybė įsipareigojo Europos Komisijai priimti atitinkamus sprendimus dėl atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribojimo iki 2022 metų pabaigos.

Taigi visos atsakingos valstybės institucijos nuo Lietuvos banko iki Mokesčių inspekcijos palaiko ir jau seniai ragina priimti tarpusavio atsiskaitymo grynaisiais ribojimus. Dar daugiau, Europos Centrinis Bankas, teikdamas nuomonę dėl daugelyje Europos Sąjungos šalių taikomų ribojimų, pabrėžė, kad atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimas neprieštaruoja Europos Sąjungos teisės reikalavimams, jeigu šie apribojimai įvedami dėl valstybei svarbių priežasčių. Šie projektai (atkreipiu dėmesį) buvo pateikti derinti su Europos Centrinio Banku, dar 2014 metais iš esmės pritarusiu projekto nuostatoms. Tokios pat pozicijos laikosi ir Europos Komisija savo pranešimu Europos Vadovų Tarybai akcentuodama, kad (cituoju): „Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimas greta kitų laikytinas viena iš rekomenduotinių nacionalinių priemonių, mažinančių šešėlinės ekonomikos dydį.“ Atitinkamai dauguma Europos Sąjungos šalių taiko apribojimus tarpusavio atsiskaitymams grynaisiais pinigais. Pavyzdžiui, Italijoje nuo šių metų pradžios sandoriai grynaisiais ribojami iki 1 tūkst. eurų, panašios apimtys ribojimai jau yra taikomi Prancūzijoje, Ispanijoje, Portugalijoje ir Graikijoje.

Atitinkamai Biudžeto ir finansų komitetas, remdamasis atsakingų valstybės institucijų rekomendacija ir Europos Sąjungos šalių praktika, siūlo Seimui nustatyti apribojimus tarpusavio atsiskaitymo sandoriams grynaisiais iki 3 tūkst. eurų. Kodėl? Biudžeto ir finansų komiteto argumen-

tai yra tokie. Tai būtų svarbi priemonė kovoje su šešėliu ir pinigų plovimu. Šiuo įstatymu mažinamos prielaidos šešėlinei ekonomikai, didinamas mokestinės kontrolės efektyvumas ir galimai neteisėtų sandorių atsekamumas, didinama įmonių finansinė drausmė, didinamas finansinių operacijų skaidrumas ir patikimumas.

Pabaigai. Biudžeto ir finansų komitetas atkreipė dėmesį, kad daugumos gyventojų siūlomi apribojimai nepalies, nes ribojimas būtų taikomas tik tiems sandoriams, kurių sumos yra reikšmingos. Lietuvos banko turimais duomenimis, net 97 % visų mokėjimų nesiekia 5 tūkst. eurų ribos. Svarbu atkreipti dėmesį, kad nepatogumų dėl siūlomo ribojimo atsiskaityti grynaisiais pinigais neturėtų kilti, nes šiuo metu Lietuvos mokėjimo paslaugų teikėjai – bankai, kredito unijos, elektroninių pinigų įstaigos, jų yra daugiau kaip 150, teikia momentinių mokėjimų eurais paslaugą. Ši paslauga leidžia atlikti mokėjimą į kitą sąskaitą visą parą visomis savaitės dienomis ir lėšos bus įskaitytos į gavėjo sąskaitą per kelias sekundes.

Pabaigai verta pažymėti, jog šis apribojimas galės būti netaikomas dėl objektyvių priežasčių. Tai yra tais atvejais, kai atsiskaitymas pavedimu nėra įmanomas, o sandoris turi būti atliktas nedelsiant, bus galima nesilaikyti šio įstatymo apribojimų, tačiau apie tokį sandorį per 10 dienų turės būti pranešta Valstybinei mokesčių inspekcijai, pateiktos aplinkybės ir sandorio šalių identifikavimo duomenys.

Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas priėmė sprendimą bendru sutarimu pasiūlyti Seimui priimti sprendimą dėl tarpusavio atsiskaitymo grynaisiais pinigais apribojimo iki 3 tūkst. eurų, remdamasis valstybinių institucijų rekomendacijomis ir Europos Sąjungos šalių praktika. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, aš dabar kviečiu į tribūną gerbiamą Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Šedbarą. Mes dabar svarstome 1-14.1 ir 1-14.2 klausimus, 1-14.3 klausimą mes vėliau atskirai aptarsime. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, šį projektą, tai yra Atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo projektą, kaip papildomas komitetas svarstė dar 2015 m. balandžio 15 d. Sprendimas buvo pasiūlyti pagrindiniam komitetui tobulinti projektą pagal komiteto pateiktas tam tikras pastabas ir pasiūlymus, jiems komitetas pritarė. Balsavimo rezultatai buvo tokie: už – 3, prieš – 2, susilaikė 1. Tada sprendimą lėmė komiteto pirmininko balsas.

Galbūt aš iš karto pristatysiu lydimąjo Civilinio kodekso 6.929 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jis taip pat buvo svarstomas 2015 m. gegužės 20 d. Buvo pritarta komiteto patobulintam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Tą kartą visas komitetas bendru sutarimu balsavo už.

PIRMININKAS. Dėkoju komiteto pirmininkui.

Dabar dėl darbotvarkės 1-14.2 klausimo – Civilinio kodekso projekto mums taip pat dar reikėtų Audito komiteto išvados. Gal galėtų mums gerbiamas Z. Balčytis ją pateikti?

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, Audito komitetas balandžio 22 dieną priėmė sprendimą pritariti iniciatorių pateiktam Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Seimo Audito komiteto pasiūlymą. Balsavimo rezultatai: 5 – už, prieš nebuvo, susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Išvados pateiktos. Dabar nemažai užsirašė norinčių kalbėti, bet, gerbiami kolegos, diena, laikas nėra guminis, apsiribokime 20 minučių diskusija. Gera? Tai irgi pakankamai ilgas laiko tarpas. Manau, visi bent jau frakcijų vardu... Gal tada susitarkime, kad kalba pirmiausia frakcijų vardu, kad visos frakcijos turėtų galimybę pasisakyti. Ar galime taip? Galime. O paskui jau kiek liks. Frakcijos vardu gerbiamas M. Puidokas užsirašęs pirmas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSNG). Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo projekto autoriai atviri dėl jo neigiamų pasekmių bei patys įvardina, kad gali būti sudėtinga atlikti atsiskaitymus ne grynaisiais pinigais, pavyzdžiui, ne darbo dienomis nebūtų galima pervesti lėšų į kitą banką, nes tuo metu nėra vykdomi tarpbankiniai atsiskaitymai. Taigi bus ribotos galimybės atsiskaityti ne grynaisiais pinigais savaitgaliais, kai, tarkime, asmuo nori įsigyti prekę, kurios vertė viršija 3 tūkst. eurų, o šios prekės pardavėjas nori iš karto gauti pinigus. Kai kuriose kaimiškose vietovėse nėra pakankamai išplėtotą infrastruktūrą atsiskaitymams ne grynaisiais pinigais, tad asmenys,

nesinaudojantys e. bankininkyste, neturės galimybių atsiskaityti ne grynaisiais pinigais. Žmonėms atsiskaitant ne grynaisiais pinigais bus patirta papildomų finansinių sąnaudų atsiskaitant už finansų mokėjimo įstaigų teikiamas paslaugas. Daugumos žmonių Lietuvoje ir čia atvykstančių užsienio valstybių piliečių turimi e. bankininkystės mokėjimų kortelių operacijų limitai nesiekia 3 tūkst. eurų sumos. Pastebėtina, kad tokie asmenys, prieš atsiskaitydami pagal sandorius, turės dar iki sandorio sudarymo su individualiu prašymu kreiptis į savo kredito įstaigą, kad jiems būtų padidinti atsiskaitymo e. bankininkystėje operacijos limitai. Tokiam padidinimui reikalingas sąlygas išpildyti gali tikrai ne visi. Problemų kils tiems užsienio valstybių piliečiams, kurie atvyksta į Lietuvą ir tik vietoje nusprendžia įsigyti prekę, paslaugą, kurios vertė viršija 3 tūkst. ar 5 tūkst. eurų, tačiau nesinaudoja e. bankininkyste ar mokėjimų kortelėmis, o nori atsiskaityti pavedimu. Šiuo atveju toks asmuo turėtų išsirinkti prekę, sudaryti atitinkamą sutartį, tačiau atsiskaitymui įvykdyti turėtų grįžti į savo valstybę, ten atlikti pavedimą ir vėl grįžti į Lietuvą atsiimti prekės arba laukti, kol ji jam bus atsiųsta. Tikrai absurdiški dalykai.

Projekto autoriai patys sugriauna ir šio projekto kovos su korupcija naudą projekte teigdami, kad nesąžiningi asmenys, siekdami išvengti apribojimų atsiskaityti grynaisiais pinigais, naudosis tokiais būdais kaip sandorio sumos dirbtinis sumažinimas, esą, sandorio suma „neviršija“ 3 tūkst. eurų. Sandorio skaidymas į kelis tariamai nesusijusius sandorius bus daromas. Autoriai teigia, kad viršijant 3 tūkst. eurų sumą, taigi, privalant atsiskaityti tik ne grynaisiais pinigais, bus įforminama keletas skirtingų, esą, nesusijusių sandorių, kurių kiekvieno suma neviršys 3 tūkst. eurų, pavyzdžiui, atvykimo į įvykio vietą, situacijos įvertinimo, krovinio iškrovimo, vilkiko ištraukimo, krovinio pakrovimo, konsultacijų suteikimo ir taip toliau. Todėl pagal kiekvieną iš šių sandorių atsiskaitys grynaisiais pinigais formaliai kiekvieną kartą neviršydamis 3 tūkst. eurų sumos. Taigi projektu siūlomi pakeitimai visiškai nespres šešėlio reikalų ir neužkardys grynųjų perdavimo kitam asmeniui įvairioje taroje.

Pažymėtina, kad autoriai nutylėjo, jog daugumoje kitų šalių priimti panašūs grynųjų pinigų ribojimai galioja tik juridiniams asmenims. Lietuva nori juos taikyti ir fiziniams asmenims.

Kadangi patys projekto autoriai išvardino daugybę neigiamų pasekmių, raginu dar ryžtingiau vykdyti Pasaulio ekonomikos forume K. Švabo išvardintus didžiojo perkrovimo tikslus. Siūlau čia Lietuvai tapti lydere, rodant pavyzdį kitoms šalims, ir visai atsisakyti grynųjų pinigų. Bus lengviau kontroliuoti žmones, sutaupysite pinigų spausdinimo, transportavimo, saugojimo išlaidų ir nereikės vargti prižiūrint, įrengiant bankomatus, kurių taip stipriai trūksta Lietuvos kaimiškose vietovėse.

Nereikėtų kreipti dėmesio į papildomas neigiamas pasekmes ir nepatogumus žmonėms, nes tai bus visiškai kompensuota kilnių globalistinių tikslų įgyvendinimo lyderyste. Apie ją bus galima paskelbti tarptautinėje arenoje ir Lietuvos valdančiųjų vardas tikrai bus garsiai girdimas kaip ir ekonominio karo su Kinija atveju.

Tad jeigu palaikote Lietuvos žmonių gerovę, kviečiu nepalaikyti šio projekto, o jeigu siekiate Pasaulio ekonomikos forumo tikslų ir lyderystės, prašau balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar frakcijos vardu kalbės A. Gedvilas. Prašom.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, esu visiškai tikras, kad šiandien mūsų svarstomas Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymas yra ne tik ne savalaikis, bet ir ydingas, gilinantis sunkią dabartinę ir taip nepaprastą ekonominę situaciją ir bendrą žmonių padėtį. Paklauskime savęs, ar šiuo metu, kai šalia siautėja karas, kai brangsta maistas ir energija, kai į šalį plūsta pabėgėliai, kurie, be abejo, su savimi vežasi grynuosius pinigus, nes tiesiog gali neturėti galimybės atsiskaityti kortele arba pavedimu, siekis apriboti galimybes atsiskaityti grynaisiais pinigais atitinka mūsų žmonių interesus ir valstybės pasirinktą kryptį.

Pabandžiau paanalizuoti, kam būtų naudingas šis įstatymas. Deklaruojama, kad tai būtų svarbi priemonė kovoje su šešėliu ir pinigų plovimu, o įstatymas užtikrintų skaidrius mokėjimus tarp asmenų ir sąžiningą konkurenciją. Tačiau juk visi puikiai suprantame, kad tai viso labo yra fikcija. Šešėlyje vykstantys sandoriai grynaisiais pinigais kaip buvo vykdomi, taip ir bus, nepriklausomai nuo to, kokie apribojimai bus įvesti. Oficialiai vykstantys sandoriai ir taip yra įforminami atitinkamais finansiniais dokumentais, tad kokia yra įstatymo prasmė, ypač atsižvelgiant į

tai, kad už atsiskaitymų grynaisiais pažeidimus baudos būtų skiriamos ir mokantiems pinigus, ir juos priimantiems.

Akivaizdu, kad tai labiausiai apsunkins ne šešėlyje dirbančių verslininkų, o sąžiningai dirbančių, pinigus kaupiančių žmonių gyvenimus. Pavyzdžiui, kaimuose gyvenantys senjorai, kurie visą gyvenimą kaupė pinigus galimai automobiliui įsigyti arba brangesniam pirkiniui, bus priversti aiškintis, iš kur pas juos tokių pinigų atsirado, ir ieškoti banko skyriaus, norėdami tuos pinigus padėti į sąskaitą. Jau dabar girdime, kaip kaimo žmonės kooperuojasi į grupes ir perduoda korteles su visais slaptažodžiais vienas iš kaimynų, kad tas nuvažiavęs į gretimą miestelį paimtų ir parvežtų grynųjų. Tokia yra reali situacija.

Dar daugiau. Bankai ir taip riboja sandorių sumas dienos, mėnesio limitais. Bankai ir taip jau turi teisę klausti, kiek žmogus uždirba. Neatsakius neleidžiama pasiimti savo uždirbtų pinigų. Net apmokestindami paslaugas bankai nesusitvarko su savalaikiu paslaugų teikimu. Dar daugiau. Bankų taikomi paslaugų įkainiai, kurių niekas kažkodėl metų metus negali sureguliuoti, atneša jiems nemažą pelną, bet užkrauna našta jų klientams, nors, pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje niekas nieko nemoka nei už kortelę, nei už pavedimą, o Lietuvoje tos paslaugos yra gana brangiai apmokamos. Todėl leiskite paklausti, kodėl žmonėms priverstinai užkraunama prievolė naudotis privačių ir ne nacionalinių finansinių struktūrų paslaugomis ir privalomai susimokėti už tas paslaugas, tuo labiau kad bankų pelnas kasdien beveik 1 mln. eurų, o įkainiai nepažabojami ir yra didžiausi Europoje. Kodėl nepaliekama galimybė rinktis, norime ar nenorime šių paslaugų, kurių įkainiams neturime jokios įtakos?

Lietuvos banko duomenimis, namų ūkiai išipareigojimų, palyginti su finansiniu turtu, turi vos 23 %. O kiek išipareigojimų, palyginti su biudžetu, turi valstybė? Kaip auga mūsų valstybės skola? Panašu, kad mūsų piliečiai moka atsakingiau elgtis su išipareigojimais. Tai dar vienas argumentas, kodėl reikia mažiau ribojimų ir turėti daugiau pasitikėjimo mūsų piliečiais.

Siūlomas įstatymas stokoja elementarios logikos. Šiuo metu asmuo, atvykstantis į Lietuvos Respubliką iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės arba išvykstantis iš Lietuvos Respublikos į kitą Europos valstybę narę, privalo deklaruoti gabenantis 10 tūkst. eurų viršijančią grynųjų pinigų sumą. Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai atvyksta į Lietuvos Respubliką, teisėtai turėdami 10 tūkst. eurų grynųjų pinigų sumą sandoriui sudaryti. Tačiau Lietuva nori apsunkinti jų gyvenimą, neleidama pasinaudoti šiais pinigais.

Gerbiamieji, turėtume suprasti, kad tokiu sudėtingu laikotarpiu turėtume dėti visas pastangas, kad sudarytume kuo palankesnes sąlygas mūsų verslui vystytis ir saugiau jaustis žmonėms. Šešėlinė ekonomika yra žaizda mūsų valstybės kūne, tačiau šis įstatymas ne tik nesprenžia jos problemos, bet dar labiau ją gilina. Todėl prašau balsuoti prieš šį įstatymą, o jų autorius ieškoti efektyvesnių būdų kovoti su šešėliu, neapsunkinant mūsų Lietuvos žmonių gyvenimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar frakcijos vardu kalbėtų V. Mitalas, bet jis atsisako. Kalbėtų gerbiamas G. Paluckas, bet aš jo nematau. Tada kalbėsime iš eilės. Gerbiamas A. Mazuronis. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, palaukite. Gerbiamas V. Ažuolas. Bet jūs neužsirašęs frakcijos vardu. Gerai. Prašom. Iš eilės taip ir išeina, nes A. Mazuronio nėra, bet koku atveju jūs į tribūną. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šis įstatymo projektas iš esmės yra skirtas bankų pelnui didinti. Viena pagrindinė, taip sakant, taisyklė ir būtinybė. Tas pats buvo padaryta atlyginimų pavedimu, jis taip pat didina bankų pelną. Bankomatų įrengimas nugulė kažkur tarp rezoliucijų, šiandien nieko nepadaryta. Ir šis įstatymo projektas tą patį daro.

Dabar pažiūrėkime į tai, kas vyksta realiai ir kokia situacija yra šiandien. Labai daug užsieniečių Lietuvoje įsigyja tiek nekilnojamojo turto, tiek paslaugų, tiek kitų prekių. Ir jų daug yra įsigyjama už grynuosius pinigus. Kodėl jie priversti taip elgtis? Pavyzdys.

Užsienio piliečiai, norėdami būti sąžiningi ir visa kita, padaro pavedimus už tam tikras paslaugas į Lietuvos įmonių sąskaitas. Ką daro bankai? Bankai sugalvoja užblokuoti tuos pinigus, išsiųsti atgal, net normaliai nepaaiškindami dėl ko, nes neva jiems tai buvo įtartina, nors buvo apmokėta pagal sąskaitas. Vadinas, matydami mūsų Lietuvos bankų savivalę, jie priversti tai daryti grynaisiais pinigais.

Ką jie dabar turės daryti, atvažiuavę su grynaisiais pinigais? Nori įsigyti turto. Kur įmanoma užsienio piliečiui atsidaryti sąskaitą? Pabandykite nueiti į bet kurį banką ir atsidaryti sąskaitą. Tai jūs tiek privargsite, kad finale jūs nieko neatidarysite. Vadinasi, atidaryti sąskaitą ir įnešti grynuosius pinigus nėra galimybės.

Dabar kiek mūsų bankų skyrių iš viso bedirba su grynaisiais pinigais? Nuvažiuokite į Šiaulius, nuvažiuokite į kitą miestą, sužinosite skyriuje, kad su grynaisiais pinigais jie iš viso nedirba. Eik, kur nori. Tai tada, vadinasi, visi užsienio piliečiai bus priversti eiti į patį didžiausią šešėlį ir viską daryti šešėlyje. Vadinasi, toks tikslas ir yra.

O dabar situacija su ukrainiečiais. Mes labai mojuojame, sakome, jiems padedame, viską darome. Ukrainiečiui, norinčiam konvertuoti pinigus, bankas nulupa 10 % nuo sumos, tai yra apiplėšimas viduryje baltos dienos. Niekam tai nerūpi, nei bankų... nei Lietuvos bankui, nei asociacijai. Niekam tai nerūpi, nieko nejaudina, viskas gerai. Jis taip pat priverstas vežtis grynuosius pinigus ir su grynaisiais pinigais daryti savo operaciją.

Tai jeigu mes norime padidinti šešėlį, padidinti bankų pelną, tai tas klausimas labai laiku ir vietoje. Bet kur tada toliau nueisime? Vadinasi, užsieniečiai bus priversti arba nebepirkti pas mus paslaugų ir turto, arba daryti viską šešėlyje. Bet, žinoma, kas dirba šešėlyje, jiems nuo to niekas nepasikeis, jie tik džiaugsis, o skaidrus verslas nuo to tik nukentės. Nes šiandien skaidrus verslas turėjo galimybę rodyti visą sandorio sumą: atvažiuodavo net tiesiai pas notarą, tą sandorį darant, padėdavo grynuosius pinigus, įsigydavo prekes arba paslaugas ir išvažiuodavo. Na, tai toliau į šešėlį.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar taip pat gerbiamas A. Mazuronis diskutuoti... Jis nenori diskutuoti. Daugiau aš nematau frakcijos vardu kas kalbėtų. G. Palucko nėra, tai aš tada iš eilės suteikiu žodį R. Žemaitaičiui, bet aš jo taip pat nematau. Tai tada I. Kačinskaitė-Urbonienė. Irgi... Ar kas nors? A. Bagdonas gal tada? Ne, nėra. K. Masiulis. Irgi kalba telefonu. L. Nagienė. Norite jūs į tribūną? Ne. Norite? Gerbiamas K. Masiulis, matyt, pagal laiką bus paskutinis kalbantis. TS-LKD dar niekas nekalbėjo. Prašau kalbėti.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū. Ačiū, pirmininke. Dėl jūsų ir dėl šito pasisakymo net ir telefonu nustojau kalbėti.

Aš čia išgirdau daug neigiamų, labai fatališkų pasisakymų, kaip čia viskas bus blogai. Graikija turi daug stipresnį apribojimą – nuo 500. Ir nesužlugo valstybė. Aš norėčiau, mielieji, šį savo pasisakymą į nūdieną įvilkti. Kas labiausiai to nenorėtų? Štai vienas žmogus, E. Masiulis, taip, gal norėtų, kad tokio įstatymo nebūtų. Jeigu toks įstatymas būtų buvęs kažkada, tai, žinot, tie visi maišeliai ir šimtatūkstantinės sumos maišeliuose sunkiai tilptų į visokius paaiškinimus. Lygiai taip pat koks nors Kelmės meras, kuris buvo nuteistas už kyšininkavimą, paėmęs 5 tūkst., labai simboliška – prie sovietiniams kariams paminklo, tebestovinčio Kelmėje, tai irgi netilptų pagal šias normas. Aš nežinau, kaip į šias normas tilptų ir čia labai karštai kalbėjęs ponas M. Puidokas, kuris buvo įvardintas kaip labai gerbiamas. STT jam kišenės plėšė, nežinau dėl ko, bet jeigu būtų buvęs uždraustas atsiskaitymas grynaisiais ir panašiai, tai gal tos kišenės būtų sveikos. Aš, mielieji, labai rimtai siūlau pagalvoti apie tai, kad jeigu mes, politikai, norime, kad Lietuvoje skaidrumo ir sąžiningumo visose srityse, ne vien šešėlyje, bet ir pas mus, čia pas mus politinėje terpėje, daugėtų, tai mes privalome šitą įstatymą priimti. Ar tokį, ar patobulintą, ar vienaip, ar kitaip, bet priimti. Aš pats būčiau linkęs taikyti visoms sritims, visiems sandoriams ir dar nuleisti kartelę žemiau. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiami kolegos. Laikas diskutuoti baigėsi.

Dabar apsvarstysime vieną pasiūlymą. Na, jis šiek tiek keistas, dėl 4 straipsnio, nes dalis Seimo narių nebėra jau Seimo nariai, nes labai senas laikotarpis. Dalis dar yra. Bet tie, kurie yra, nori svarstyti, tai mes sudarysime sąlygas jiems pristatyti savo pasiūlymą. Teks apsispręsti. Bet gerbiamas komiteto pirmininkas nori per šoninį mikrofoną. Ai, į tribūną nori. Prašom ateiti. Teisingai. Visiškai pamiršau, kad jūs mums čia galite nemažai pagelbėti. Galvojau, kad ir patys apsisuksime. Dabar gerbiamas A. Mazuronis nusiteikęs pristatyti pasiūlymą, o jo bent dalies jau Seimo narių nebėra Seime. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Pasiūlymas kad ir šiek tiek senokas, prieš septynerius metus teiktas ir registruotas, tačiau vis dėlto, man atrodo, jis yra aktualus. Išklausęs kolegos K. Masiulio pasisakymus čia, tribūnoje, tik dar kartelį įsitikinau, kad jis labiau nei kad aktualus, nes argumentų, remiančių dabartinę iniciatyvą riboti iki 3 %, arba nėra, arba jie yra tokio visiškai absurdiško lygio, kokius ką tik pateikė K. Masiulis iš tribūnos. Kai jis, stovėdamas tribūnoje, pradėjo maišyti Dievo dovaną su kiaušiniene, bandydamas tokiu būdu įsiteikti, galvodamas, kad jis čia kaip nors skaidriau atrodys, tai iš tiesų absurdiška. Absurdiška, man atrodo, bandyti sulygtinti kažkokią neva neskaidrią veiklą su oficialių atsiskaitymų ribojimu. Na, kai žmogus taip šneka, man atrodo, arba nesupranta, ką šneka, arba galvoja, kad kiti nesupranta, kai jo klauso.

Šito pasiūlymo esmė yra labai paprasta, ką kalbėjo ne vienas pranešėjas iš tribūnos, tai yra palikti 10 tūkst. eurų atsiskaitymo ribą tam, kad yra nesuderinamumas su dabar galiojančiomis teisinėmis normomis, tai yra įsivežti, išsivežti reikia deklaruoti virš 10 tūkst., iki 10 tūkst. tokios prievolės nėra. Aš siūlau palikti. Ir man atrodo, kad apskritai ta filosofija valstybėje, kad bet kas, kas turi nors šiek tiek grynųjų kišenėje, automatiškai yra preziumuojamas kaip nusikaltėlis, ir ne kas kitas turi įrodyti, kad jis yra nusikaltėlis, bet jis pats turėdamas grynųjų turi įrodyti, kad toks nėra, man atrodo, yra absurdiška ir teisine prasme neteisinga.

Todėl aš siūlau pritarti šitam pasiūlymui ir judėti toliau su ta logika, kad grynųjų turėjimas apskritai iš principo nepreziumuoja, kad žmogus daro kažką neteisėto. Jeigu jie yra deklaruoti, jeigu nuo jų yra sumokėti mokesčiai, man atrodo, kad čia yra normali praktika. Kai profesorius pateikė Graikijos pavyzdį su 500 eurų, tai Graikijoje iki 500 eurų, gal ir virš 500 reikia deklaruoti, bet mokesčių, kiek žinau, graikai...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. MAZURONIS (DPF) ...kaip iki krizės nemokėjo, taip ir dabar nemoka.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega!

A. MAZURONIS (DPF). Tokia tvarka...

PIRMININKAS. Laikas, laikas. Jūs sugaišote daug laiko aptardamas, ką kalbėjo K. Masiulis, o ne pristatydamas savo pasiūlymą.

Dabar gerbiamas komiteto pirmininkas – komiteto nuomone. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvairstė E. Masiulio, Š. Gustainio, K. Glavecko, G. Steponavičiaus ir A. Mazuronio teiktą siūlymą ir jam nepritarė argumentuodamas tuo, jog Vyriausybės teiktas projektas buvo dėl 3 tūkst. eurų ribos, su Europos Centrinio Banku buvo derintas projektas ir gauta teigiama išvada būtent dėl 3 tūkst. eurų ribos. S. Skvernelio Vyriausybės pateikta išvada vėlgi buvo dėl 3 tūkst. eurų ribos, teigiama išvada.

Absoliuti dauguma atsiskaitymų yra iki 1 tūkst. 250 eurų, net 92 % visų mokėjimų, taigi toks ribojimas palies tiksliai labai labai nedidelę dalį atsiskaitymų. Europos Sąjungos praktika – iki 3 tūkst. eurų. Pavyzdžiai yra Graikija – iki 500 eurų, Italija – 1 tūkst. eurų, Belgija – 3 tūkst., Ispanija – 2,5 tūkst. Ir galų gale argumentavo tuo, jog Civiliniame kodekse taip pat yra įtvirtinta nuostata, reikalaujanti privačias paskolas notarizuoti būtent nuo 3 tūkst. eurų ribos. Taigi teisės aktais jau yra įtvirtinta 3 tūkst. eurų riba.

Buvo priimtas sprendimas nepritarti gerbiamų Seimo narių E. Masiulio, G. Steponavičiaus, K. Glavecko, A. Mazuronio ir Š. Gustainio pateiktam pasiūlymui ir buvo pritarta 3 tūkst. eurų ribai. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas pirmininke, jūs galite užimti savo vietą. Dabar motyvai dėl šio ką tik aptarto pasiūlymo. Už kalbės gerbiamas A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš nežinau, kodėl dabartinė valdžia taip nepasitiki savo piliečiais, žvelgia į juos kaip į potencialius sukčius.

Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs nepaminėjote dar vieno Seimo nario – pono A. Lydekos kaip šio projekto teikėjo. (*Balsai salėje*) Taip, būtent tuometis Antikorupcijos komisijos pirmininkas V. Gailius, reaguodamas į Vyriausybės pateiktą projektą dėl 3 tūkst., ir teikė šią pataisą su kitais Seimo nariais. Kad plastikiniai pinigai nieko verti, jau parodė karas Ukrainoje ir ši ekstremalioji

situacija. Viena iš, sakyčiau, labiausiai disciplinuotų visuomenių – Vokietijos, nepripažįsta plastikinių pinigų ir daugiausia naudoja grynuosius pinigus.

Aš nežinau, ko siekiama šiuo projektu. Mes ir tada, prieš septynerius metus, diskutavome, ar tai iniciatyva bankų, kurie nori taip pasididinti ir taip didžiausius Europoje pelnus. Kas dieną jie susišluoja po 1 mln. eurų ir turi didžiausius įkainius, kaip teigia Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas, kalbėdamasis su bankais, kad Lietuvoje komercinių bankų įkainiai yra vieni didžiausių.

Aš manau, kad reikia grįžti prie pasitikėjimo savo piliečiais. Tuo labiau kai vienas fizinis asmuo atsiskaito su juridiniu asmeniu, juridinis, be abejo, turi apskaityti ir deklaruoti. Ir akivaizdu, niekur to sandorio nepaslėpsi, bet neieškokime problemų ten, kur jų nėra, kovokime su *ofšorais*, kur valstybės pinigai...

PIRMININKAS. Laikas, gerbiamas kolega.

A. SKARDŽIUS (DPF). ...nukeliauja. Čia valstybei reikia skirti daugiau dėmesio.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės gerbiamas J. Razma. Prašau.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pirmiausia pasakysiu, kad tuo teikiamu pagrindiniu projektu nėra absoliutaus draudimo atsiskaityti grynaisiais pinigais didesnėmis sumomis. Jeigu nėra galimybės atsiskaityti sąskaitomis, yra išlyga, kad galima atsiskaityti grynaisiais, tik po to per nustatytą laiką reikia informuoti Mokesčių inspekciją. Nereikėtų taip čia skleisti graudžių aimanų dėl ukrainiečių, jeigu, sakykim, jie tam tikru momentu neturi tų galimybių sąskaitomis atsiskaityti.

Dėl šio pasiūlymo, aš manau, tikrai nereikia didinti atsiskaitymo grynaisiais pinigais ribos. Komiteto pasiūlyta riba tikrai gal net yra per aukšta, aš sakyčiau, ir atitinka mūsų Lietuvos atlyginimus, žmonių pajamas, kai lyginame su kitomis šalimis, kuriose, kaip minėjo komiteto pirmininkas, tų ribų yra ir žemesnių turtingesnėse šalyse. Žinoma, čia tam tikra simbolika, kai pasiūlymo pirmasis autorius yra E. Masiulis. Tai visų dabartinių bylų kontekste taip pat atrodo savotiškai.

PIRMININKAS. Taip, stiprūs argumentai, ypač paskutinis.

Gerbiami kolegos, dabar balsuosime dėl pasiūlymo, kurį ką tik aptarėme. (*Balsai salėje*) Kaip tai ne balsavimo laikas? Balsavimai nusikėlė. Kaip tik yra balsavimo laikas ir pradėsime visus balsavimus. Posėdis užtruko. Balsuojame dėl pasiūlymo, kurį ką tik aptarėme.

Užsiregistravo 107, balsavo 106: už – 22, prieš – 44, susilaikė 40. Taigi pasiūlymui nepritarta. Daugiau pasiūlymų, dėl kurių reikėtų parlamentui apsispręsti, dėl šio projekto nėra. Taigi galėsim pereiti prie balsavimų po motyvų dėl viso projekto. Už kalba gerbiamas E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (LSF). Matau aš tą kontekstą. Net ir kolega Jurgis kaip argumentą paminėjo E. Masiulį, tad pripažinkime, kad tame bylos kontekste būtent ir buvo iš sąvartyno ištrauktas septynerių metų senumo projektas. Natūralu, kad girdžiu ir pašiapių replikų, ir selektyviai išvardinamų pavardžių, ką padarė Mykolas. Bet tiek to – kalbėkime apie esmę, o ne apie tai, kas ką teikia. Tuo labiau kad atmetas buvusių Liberalų frakcijos narių pasiūlymas.

Šiandien nemažai nuskambėjo argumentų apie plėšikaujančius bankus, apie K. Švabą, Pasaulio ekonomikos forumą, kitas globalias baisenybes mūsų žmonėms pagąsdinti, bet mažokai kalbame apie tai, kad tikrai atsiskaitymai grynaisiais pinigais yra kelias į neskaidrumą. Tikrai nenoriu sakyti, kad visi žmonės, kurie atsiskaito grynaisiais pinigais ar turi grynųjų pinigų, yra kaip nors neskaidrūs, tačiau tokių atsiskaitymų grynaisiais pinigais neribojimas yra paskata turėti grynųjų pinigų. Pripažinkime, nenormalu, kai žmogaus namuose atrandama šimtai tūkstančių eurų. Man tai neatrodo civilizuotos, laisvos rinkos, liberalios demokratijos požymis.

Rusijos oligarchų namuose, aš tikiu, yra šimtai tūkstančių ir milijonai grynųjų, bet Lietuvoje mes neturime kurti tokios paskatų sistemos. Aš būčiau irgi galbūt už peržiūrėjimą tam tikros sumos, gal į didesnę pusę, tačiau yra taip, kaip yra, Seimas apsisprendė – 3 tūkst. Aš palaikau šitą projektą. Mes turime eiti tuo keliu, kad kuo labiau laipsniškai atsisakytume grynųjų pinigų, žiūrėdami į bankų pajėgumus, bankomatų tinklo plėtrą ir žmonių psichologines nuotaikas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar kalba prieš gerbiamas A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Išties pasiklausius kolegos Eugenijaus kalbos ir prisiminus, kad faktiškai visa Liberalų frakcija buvo susirašiusi už pataisą, jau

nekalbu apie Antikorupcijos komisijos pirmininką poną V. Gailių, na, kad būtų 10 tūkst., manau, tai buvo teisingas siūlymas, nes ir daugelis kitų teisės aktų reglamentuoja.

Pasitikėjimo piliečiais klausimas, aš manau, yra labai svarbus, ypač ekstremaliomis situacijomis. Piliečiai savo ruožtu nepasitiki valstybe, matydami, kad valstybinės įmonės milijardinius sandorius atlieka per *ofšorus*. Ir ne per vieną *ofšorą*, per keletą *ofšorų*. Kuo didesnis sandoris, tuo pinigai kažkur keliauja neaiškiomis kryptimis – į Bermudus, į Kiprą ir *biesas* žino kur. Todėl, manau, nereikėtų piliečiams riboti jų gyvenimo, sąžiningiems piliečiams, visų nelaikyti sukčiais. Pagrindiniai mokesčiai valstybėje, pridėtinės vertės akcizai, yra netiesioginiai mokesčiai. Vis tiek valstybė, kad ir kaip beaugtų kainos dėl infliacijos įtakos, tą 21 % susišluoja nuo tų kainų. Čia taip pat nėra sąžiningas aspektas savo piliečių atžvilgiu, visi išgyvename tą krizę, bet nereikėtų tų papildomų milijardų iš piliečių atiminėti. Todėl aš manau, kad turi būti abipusis pasitikėjimas: tiek valstybės piliečiais, tiek piliečių valstybe.

PIRMININKAS. Dėkui. Gerbiami kolegos, motyvai išsakyti. Balsuosime dėl šio projekto... iš karto dėl abiejų projektų, darbotvarkės 1-14.1 ir 1-14.2 klausimų, po svarstymo. (*Balsai salėje*)

Kolegos, ir taip jau vėluojame pusę valandos, balsuokime. Balsuojame dėl 1-14.1 ir 1-14.2 klausimų – Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo ir Civilinio kodekso vieno straipsnio pakeitimo įstatymų projektų. Balsuojame po svarstymo. Ką tik aptarėme šiuos projektus, tradiciškai nuo jų ir balsuojame.

Užsiregistravo 109, balsavo 108: už – 60, prieš – 9, susilaikė 39. Taigi, projektams pritarta.

Gerbiami kolegos, rytinis posėdis jau formaliai baigėsi. Aš pratėsiu rytinį plenarinį posėdį, kol bus baigti apsvarstyti klausimai ir balsuota dėl jų.

A. Vyšniauskas per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Dėl šio projekto, dėl kurio balsavome, kadangi buvo tik praeitos Vyriausybės išvada, po svarstymo dar būtų gerai gauti dabartinės Vyriausybės išvadą.

PIRMININKAS. Supratau. Logiškas argumentas. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame dėl Vyriausybės išvados. Kas už, mano, kad reikia Vyriausybės išvados, kas mano kitaip, balsuoja kitaip. Dėl A. Vyšniausko siūlymo dėl Vyriausybės išvados dėl šių projektų. Dėl abiejų.

Užsiregistravo 112, balsavo 112: už – 107, prieš – 1, susilaikė 4. Taigi, prašome Vyriausybės išvados dėl šių dviejų projektų.

Dabar grįžtame į darbotvarkę šiek tiek atgal. Darbotvarkės 1-12.1 ir 1-12.2 klausimai. (*Balsai salėje*) Aš minėjau, kad pratėsiu posėdį. Minėjau.

13.04 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 3, 4, 5, 6, 18, 22, 30, 39, 43², 43³ straipsnių pakeitimo ir 7 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIVP-1459(2), Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 1, 2, 5, 6, 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43², 43³ straipsniais įstatymo Nr. XIII-1871 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1460(2) (svarstymo tęsinys)

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo pakeitimo du įstatymų projektai, paketas. Balsuojame po svarstymo. Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymų projektai Nr. XIVP-1459(2) ir Nr. XIVP-1460(2).

Užsiregistravo 115, balsavo 114 Seimo narių: už – 110, prieš nėra, susilaikė 4. Įstatymų projektams pritarta po svarstymo.

13.05 val.

Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 43³ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-778 (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 1-13 klausimas – Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo projektas Nr. XIVP-778. Vėl balsuojame po svarstymo. Komitetas siūlo atmesti. Taip? (*Balsai salėje: „Taip.“*)

Balsuosime būtent taip, balsuojame už komiteto siūlymą atmesti. Taip, kas už atmetimą, balsuojame už. Už komiteto siūlymą atmesti projektą. Balsavimas vyksta taip – už komiteto siūlymą atmesti.

Užsiregistravo 114, balsavo 113 Seimo narių: už – 76, prieš – 22, susilaikė 15. Komiteto siūlymu projektas atmestas.

13.06 val.

Administracinių nusižengimų kodekso papildymo 207¹ straipsniu ir 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1608 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, dabar reikia dar vieną, paskutinį, apsvarstyti labai greitai. Darbotvarkės 1-14.3 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projektas Nr. XIVP-1608. Gerbiama S. Šedbarą kviečiu į tribūną. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra grynųjų pinigų apyvartos paketo trečias projektas. 2015 metais šitas projektas buvo pavadintas Administracinių teisės pažeidimų kodekso pataisa – tokio kodekso nebėra, dabar yra Administracinių nusižengimų kodekso papildymas. Tai gi, tik toks pakeitimas, kitas kodekso pavadinimas, formuluotės yra panašios. Jeigu bus kokių nors per tą laiką pasikeitusių pasiūlymų, prašom, komitete įvertinsime. Prašom pritarti po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, labai paprastas projektas, apsisprendėme dėl anų, čia yra dar vienas iš paketo. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? Dėkoju, pritarta. Darbai padaryti. Reikia komiteto. Turbūt pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas? Galime pritarti? Galime pritarti. Siūlo svarstyti gegužės 10 dieną. Galime pritarti? Dėkoju, pritarta.

13.07 val.

Seimo narių pareiškimai

Lieka pareiškimai. Kviečiu į tribūną padaryti pareiškimą gerbiama L. Girskienę. Seimo narių pareiškimai. Aš tik L. Girskienę pakviečiau, kodėl visi staiga sujudo? Prašom.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Aš kalbėsiu už visus, kaip sakoma. Pasistengsiu. Iš tiesų tai ne. Liaudies išmintis sako: neįėjo pro duris, įlįs pro langą, jeigu per langą nepavyks įlipti, įlįs pro rakto skylutę. Teisybę sakau, ar ne? Kalbu apie Partnerystės įstatymo iniciatorių. Vakar kai kurių Seimo narių pašto dėžutės pasiekė Lietuvos piliečių laiškas, kuriame rašoma, kad Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas T. V. Raskevičius aktyviai siunčia raštus žinomiems žmonėms, nuomonių formuotojams, universitetų ir kitų švietimo įstaigų vadovams, kultūros srities atstovams prašydamas viešai išsakyti pritarimą Partnerystės įstatymui. Rinkėjai prideda Seimo nariams ir raštą, kreipimąsi į institucijas. Gerai, kad kolega aktyviai veikia sprendžiamas LGBT bendruomenės klausimus, sutinku, kad tai tikrai yra svarbu ir ši visuomenės grupė neturi jaustis diskriminuojama, bet noriu priminti, kad kolega yra Seimo, kuris yra renkamas visų Lietuvos piliečių, Žmogaus teisių komiteto pirmininkas, o ne konkrečios bendruomenės interesams atstovaujantis komiteto pirmininkas.

Kaip žinote, Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir mūsų Konstitucijoje, be daugybės kitų teisės aktų, konvencijų, deklaracijų, yra įtvirtintos pilietinės, politinės, ekonominės, socialinės, kultūrinės žmogaus teisės – daugybė įvairiausių žmogaus teisių. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje kalbama apie vaiko teises, kurios vis dar nesulaukia tinkamo ir pakankamo dėmesio. Kas apgins vaiko teisę į išlikimą, teisę į gyvybę? Kas apgins vaiko teisę augti sveikam, laimingam, saugioje ir poreikius atitinkančioje aplinkoje? Kas apgins vaiko teisę gauti nemokamą kokybišką išsilavinimą, nepriklausomai nuo to, kur jis gyvena: mieste ar regione?

Žmogaus teisių komiteto pirmininkas, aklaui gindamas vienos bendruomenės teises, pamiršta žmonių teisę į orų gyvenimą, orią senatvę, susirinkimų teisę, teisę į laisvą žodį, teisę reikšti kitokią nuomonę, teisę priimti sprendimus dėl savo sveikatos, teisę gauti kokybišką medicininę pagalbą, teisę gyventi saugioje aplinkoje, galiausiai šeimai su vaiku teisę išsinuomotį butą mieste. Šiandien Vilniuje, pavyzdžiui, tai yra misija neįmanoma.

Po pastarojo žmogaus teisių padėties įvertinimo Lietuva sulaukė beveik 200 rekomendacijų. Visų pirma esame raginami gerinti vaikų padėtį, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaigos veiklą, aiškiai uždrausti fizinės bausmės ir rūpintis nepilnamečių savižudybių problema.

2010 metais Lietuva ratifikavo Neįgaliųjų teisių konvenciją, tačiau ji beveik neįgyvendinama. Jungtinės Tautos pabrėžia, kad mūsų šalis turėtų labiau pritaikyti aplinką neįgaliesiems, daugiau dėmesio skirti žmonėms, turintiems psichikos negalią.

Noriu paklausti gražiai besišypsančio Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininko, ar jis supranta, kad visos žmogaus teisės yra vienodai svarbios ir visos turi būti mūsų dėmesio centre. Susidaro įspūdis, kad nesupranta. Raginu gerbiamą kolegą T. V. Raskevičių imti spręsti visų Lietuvos Respublikos piliečių teisių įgyvendinimo problemas, o ne tik vienos visuomenės grupės. Žmogaus teisių komitetui kolega pirmininkauja jau pusantrų metų, tačiau kitų iniciatyvų, išskyrus LGBT klausimą, mažo kiekio narkotikų dekriminalizavimo klausimą, man neteko girdėti. Sėkmės darbe. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, pirmą kartą matau, kad čia dabar prie pareiškimų žanro mes diskutuojame... Bet paminėta pavardė, aš suteiksiu žodį replikuoti. Prašom.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Ačiū. Norėčiau padėkoti gerbiamai Seimo narei L. Girskienei už išsakytas mintis ir pastabas. Valstiečių ir žaliųjų sąjunga turi kvotą Žmogaus teisių komitete. Aš labai vertinu jūsų išitraukimą į žmogaus teisių temas ir labai kviečiu jus užimti tą Valstiečių ir žaliųjų sąjungos vietą Žmogaus teisių komitete. Mes tikrai jūsų ekspertinėmis žiniomis pasinaudosime. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiamas V. Ažuolas į tribūną kviečiamas padaryti savo pareiškimą. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Iš tikrųjų šiandien viena iš aktualiausių temų yra turbūt prievartinis brangesnio elektros tiekėjo pasirinkimas. Pasigirdo iš opozicijos socialdemokratų pasiūlymas, kad tą prievartą reikia atidėti. Išėitų taip, kad tai prievartai jie pritaria, tik ją reikia atidėti.

O kaip elgiasi patys nepriklausomi tiekėjai? Tai nuo pasityčiojimo iš klientų iki didžiulio melo skleidimo ir apgaulingai sudaromų sutarčių. Kokios yra patyčios?

Nepriklausomas tiekėjas atsiunčia vartotojui mokėjimo pranešimą, bet nenurodo sąskaitos numerio, kur sumokėti tuos pinigus. Žmogus paskambina konsultantui, prašo sąskaitos numerio. Konsultantas pasako, kad jam uždrausta pasakyti sąskaitą, kur sumokėti. Tada žmogus pavėluoja sumokėti ir gauna baudą. Vis tiek tai tęsiasi toliau. Tą žmogų priverčia eiti į kažkokius terminalus, dar kažkur ir dar sumokėti nemažą administravimo mokestį. Tokios yra patyčios.

Kaip apgaudinėjami klientai? Paskambina įvairūs konsultantai, kažką pasiūlo, kažką pasako, suvelia skaičius, po to žmogus sužino, kad žodžiu jau sudarė sutartį. Tada paskambina į tą pačią įmonę ir sako: aš noriu žodžiu nutraukti sutartį, nes buvau apgautas. Konsultantas sako: žodžiu sutartį sudaryti galima, nutraukti žodžiu negalima. Rašyk, pildyk popierius ir kitokias didžiules dokumentacijas.

Einame toliau. Žmonės, norėdami palyginti kainas, ką siūlo vieni ir kiti, paklausia, o kiek praeitą mėnesį, už kokią kainą 1 kilovatą elektros pardavė valstybė, už kiek pardavė valstybinis garantinis tiekimas 1 kilovatą, tada ir prasideda melo odisėja. Skaičiai visada būna skirtingi, o įdomiausia būna tada, kai du skirtingi konsultantai paskambina iš tos pačios įmonės ir nesusitaria, kaip meluoti, tai jie meluoja be galo ir be krašto.

Išgirdęs iš žmonių tas problemas, kreipiausi į VERT'ą: prašau pasakyti man, kokias kainas teikė valstybė ankstesniais mėnesiais? VERT'ą ištinka amnezija, jis nežino elektros kainos, už kurią yra parduodama Lietuvoje. Tada norisi paklausti: kuo VERT'as užsiima? Žinoma, jis dabar reklamuoja nepriklausomus tiekėjus, užsiima jų reklama, bet užmiršta pateikti palyginimą, už kiek valstybė parduoda, visuomeninis tiekėjas šiandien už 17 centų, ir už kokią kainą elektrą parduoda garantinis tiekėjas ESO.

Ir iš tikrųjų ką reikia daryti, kad tą melą išsklaidytų? Reikia pateikti kiekvieno mėnesio duomenis, už kiek garantinis tiekimas pardavė elektros su 25 % antkainiu, kurio labai norėjo liberalai ir konservatoriai, nesutiko jo atšaukti. Ir tada reikėtų paklausti tų skaidriųjų ir gerųjų nepriklausomų tiekėjų, tegul jie deklaruoja, kokią antkainį taiko kilovatu ir kiek jie iš to uždirbo.

Vieno pokalbio su nepriklausomo tiekėjo konsultantais metu aš uždaviau tą klausimą: kokį jūs antkainį taikote? Ir aš gavau atsakymą: 9 centai kilovatui. Praėjus keliems mėnesiams Vyriausybė patvirtino tvarką, kaip kompensuos tą nepriklausomą kainą, ir toks stebuklingas sutapimas – tuos pačius 9 centus. Vadinasi, Vyriausybė ir nepriklausomi tiekėjai palaiko puikius santykius, nežinau, gal net santykinai derindami kainą. Kaip jie tai padaro, neaišku, bet tai vyksta.

Vadinasi, užuot atšaukusi tą prievartinį tiekimą, kad žmonės galėtų elektrą pirkti po 17 centų, Vyriausybė eina tuo keliu, kad kuo daugiau mokesčių mokėtojų pinigų patektų į nepriklausomų tiekėjų sąskaitas ir kišenes. Tada gal galėtų tiekėjai ir pasakyti, kiek tų pinigų uždirba, kokį antkainį taikė, kur tie pinigai nukeliavo? Ar ir toliau leisime jiems lobti ir apgaudinėti mūsų žmones?

Tada turbūt Vyriausybė nieko nedarys. Ar bus pradėtas žurnalistinis tyrimas, ar ką nors žurnalistai darys? Taip pat nieko nedarys, nes žiniasklaida gauna labai puikią didelę reklamą apie nepriklausomus tiekėjus, apie jų skaidrias kainas ir sąžiningą verslą. Ji žurnalistinio tyrimo nedarys.

Bet vis tiek, kad ir kaip būtų slepiami tie duomenys, aš stengsiuosi tuos duomenis gauti tiek iš VERT'o, tiek iš kitų institucijų. Bet, žinoma, matant tai, ką jie daro dabar, jie nori paslėpti viską, kas nenaudinga nepriklausomiems tiekėjams.

PIRMININKAS. Dėkoju. (*Balsas salėje*) Pareiškimai daromi iš tribūnos, gerbiamas kolega, kitą kartą užsirašykite ir iš vietos nešaukite. Rytinį plenarinį posėdį skelbiu baigtą. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 162 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 26 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiamieji Seimo nariai, skelbiu balandžio 26 dienos popietinio posėdžio pradžią. (*Gongas*) Registruojamės.

14.00 val.

Ekonomikos ir inovacijų ministrės Aušrinės Armonaitės atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus (pagal Seimo statuto 208 straipsnį)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 2-1 klausimas – ekonomikos ir inovacijų ministrės A. Armonaitės atsakymai į Seimo narių raštu pateiktus klausimus pagal Seimo statuto 208 straipsnį. Kviečiu ministrę į tribūną. Prašau.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, vadovaudamasi Statuto 208 straipsniu, atsakysiu į raštu pateiktus klausimus. Mano kalba, jums leidus, susidarys iš dviejų dalių. Pirmą, truputėlį paaiškinsiu daugiau konteksto, kodėl apskritai mes užsiimame įmonių perkėlimu, pritraukimu ir relokacija į Lietuvą, o antroje dalyje detaliau atsakysiu apie jūsų paklausime minėtą įmonės atvejį.

Taigi per ateinančią dešimtmetį Lietuva siekia iš esmės padidinti aukštos pridėtinės vertės veiklos dalį šalies ekonomikos struktūroje ir neatsitiktinai Vyriausybės patvirtintame 2021–2030 metų nacionaliniame pažangos plane Nr. 1 tikslas yra pereiti prie mokslo žinių, pažangiųjų technologijų, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą. Kalbu apie informacinių technologijų, gyvybės mokslų ir inžinerinės pramonės sektorius, kuriuose darbo našumas yra dvigubai didesnis, didžiausi atlyginimai ir atitinkamai sumokami mokesčiai. Net 79 % Lietuvą pasirinkusių užsienio investuotojų sako, kad talentų pasiūla yra esminė atėjimo sąlyga. Dabar ši talentų pasiūla yra drastiškai sumažėjusi. Talentų trūkumas lemia lėtesnę arba sustabdytą verslo plėtrą, projektų įgyvendinimą. „Investuok Lietuvoje“ duomenimis, dėl talentų stokos 2016–2020 metais Lietuvos nepasirinkus daliai investuotojų nesukurta bent 5 tūkst. 810 gerai apmokamų darbo vietų.

Apskritai bendras investicijų lygis Lietuvoje yra mažesnis negu Europos Sąjungos vidurkis. Užsienio talentų potencialas Lietuvoje dar neišnaudotas. Iki šiol mažiau nei 1 % iš užsienio pritrauktų talentų buvo informacinių technologijų specialistai, o net 55 % – vilkikų vairuotojai. Iki praėjusių metų Lietuva iš trečiųjų šalių pritraukdavo vos 300 aukštos kvalifikacijos specialistų, kurie atvykdavo su mėlynąja kortele. Praėjusių metų relokacijos rezultatas – išduota 1 tūkst. 400 laikinų leidimų gyventi užsieniečiams, ketinantiems dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalaujantį darbą. Nors šis skaičius padidėjo keturis kartus, jis padidėjo nepakankamai.

Kolegos, aš pereisiu prie šitos dalies, jeigu jūs tikrai netriukšmausite ir man leisite, nes girėdžiu, kad yra nerimo, jog liks neatsakyta į jūsų svarbius klausimus. Bet kontekstas čia yra labai svarbus.

Taigi Ekonomikos ir inovacijų ministerija dirba siekdama proveržio – pritraukdama verslą ir talentus į aukštą pridėtinę vertę kuriančius ekonomikos sektorius. Siekiant užtikrinti ekonomikos transformacijai reikalingus įgūdžius, esminės yra dvi kryptys: investicijos į Lietuvos žmoniškųjų išteklių kompetencijų tobulinimą bei palaikymą ir talentų iš užsienio, tarp jų ir lietuvių kilmės, pritraukimą.

Lietuva nuo 2020 metų A. Lukašenkos vykdytų aktyvių represijų prieš taikius piliečius momento aktyviai kvietė Baltarusijos kompanijas persikelti į Lietuvą. A. Lukašenkai visiškai paneigus bet kokių demokratinių procesų egzistavimą, kilus pasipriešinimo bangai privačiame tarptautinių įmonių sektoriuje, tas pasipriešinimas buvo vienas aiškesnių, nes ten dirbantys žmonės prieina prie globalių informacijos šaltinių, yra išsilavinę ir kritiški.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos iniciatyva Lietuvos Respublikos Seime praėjusiais metais buvo priimtos Investicijų įstatymo pataisos, skirtos padėti režimui oponuojančioms įmonėms persikelti. Mūsų ministerija įgyvendina įstatymo nuostatas kartu su „Investuok Lietuvoje“. Priėmus Investicijų įstatymo ir kitus relokacijos paketo pakeitimus, buvo įmanoma norinčioms nuo režimo pabėgti progresyvioms įmonėms persikelti greičiau. Šiose iniciatyvose Lietuva konkuruoja dėl pažangių kompanijų pritraukimo su kitomis šalimis, įskaitant Latviją, Lenkiją, Vokietiją.

Nuo relokacijos pradžios apie 50 įmonių pradėjo veiklos perkėlimą arba plėtrą į Lietuvą. 26 projektai, su kuriais „Investuok Lietuvoje“ dirbo 2020–2021 metais, planavo Lietuvoje sukurti per 2 tūkst. naujų darbo vietų. Šių įmonių vidutinis bruto darbo atlyginimas yra 3 tūkst. 600 eurų. Didžioji dalis į Lietuvą besiplečiančių kompanijų yra technologijų sektoriaus. Vyrauja žaidimų, individualizuotos programinės įrangos kūrimo, papildytosios realybės įmonės. Pavyzdžiui, viena svarbiausių Lietuvoje veiklą metų pradžioje pradėjusių kompanijų yra žaidimų kompanija „Wargaming“. Šiuo metu ji jau turi Vilniuje 500 darbuotojų, o vidutinis atlyginimas įmonėje yra 4 tūkst. 723 eurai.

Grįžtame prie Seimo narių pagrindinių klausimų. Konsultacijos dėl į Lietuvą persikeliančių įmonių su VSD ir kitomis atsakingomis institucijomis vykdavo reguliariai ir iki šio karo. Tačiau, kol valstybės institucijos įmonei nesuteikia finansinės pagalbos, ir VSD saugumo struktūros, ir kitos institucijos turi ribotus įrankius pasiekti informaciją apie įmonių sandorius. Pabrėžiu, kad vertinimo procesas dėl „Izovac“ vyko 2021 metais, kai birželio mėnesį įmonė kreipėsi į „Investuok Lietuvoje“, ir tai yra gerokai iki karo pradžios. Rusijai pradėjus masinį karą Ukrainoje ir esant šiems sąlygų pakeitimams, procesas buvo sugriežtintas. Konsultacijos teikiamos tik įvertinus įmonės buvimą sankcijų sąrašuose, kapitalo ir įkūrėjų kilmės valstybę.

Vykdant pirminę patikrą, kuri yra atliekama remiantis viešai prieinamais informacijos šaltiniais bei duomenų bazėmis, siekiama patikrinti: pirma, planuojamų investicijų pagrįstumą, ar įmonės nurodomi preliminarūs parametrai atitinka jos galimybes; antra, įmonės reputaciją (įmonės ar valdytojų paminėjimas skandalingame kontekste, pavyzdžiui, tvarumo, žmogaus teisių, kriminaliniuose ar kituose reputaciją gadinančiuose kontekstuose); trečia, galimas rizikas, susijusias su įmone ir jų žinomais įmonės valdytojais, vertinant jų viešus pasisakymus ar pozicijas.

Karui tęsiantis, „Investuok Lietuvoje“ dar kartą pakoregavo įmonių patikros procesą ir dar kartą jį sugriežtino, inicijavo pirkimą dėl tikrinimo paslaugų iš išorės tiekėjų ir į jų pirminę patikrą dėl sankcijų sąrašų įtraukė teisinės paslaugas teikiančią ir įmonių patikras atliekančią įmonę. Tad šiuo metu patikros procesas inicijuojamas gavus pirmą suinteresuotos įmonės užklausą, dar iki suteikiant jai pirmą konsultaciją ar siunčiant informaciją apie investavimą Lietuvoje. Aptikus aiškių rizikų, pavyzdžiui, sankcijų, kapitalo kilmės, kompanijai siunčiamas atitinkamai neigiamas atsakymas. Tais atvejais, kai investuotojo veikla susijusi su strateginių reikšmių nacionaliniam saugumui turinčiomis įmonėmis, objektais ar sektoriais, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos koordinavimo komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pagrindu, vykdo tokios įmonės patikrą dėl atitikties nacionalinio saugumo interesams ir išduoda atitiktį patvirtinančią išvadą.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija vasario 24 dieną pradėjo nenutrūkstamas konsultacijas su Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Migracijos departamentu, saugumo institucijomis. Buvo sugriežtinti visi tarpininkavimo raštų procesai, juos papildė papildomos konsultacijos ir tikrinimai saugumo institucijų sąrašuose. Primenu, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija vizų į Lietuvą atvykstantiems užsieniečiams neišduoda, tai daro kitos atsakingos institucijos.

„Investuok Lietuvoje“ veikia tuo pačiu principu kaip ir kitų teisinių valstybių analogiškos investicijų pritraukimo agentūros. Šalys konkuruoja tarpusavyje dėl investicinių projektų, talentų pritraukimo, todėl bet kokie papildomi barjerai įmonėms ateiti mažina šalies kaip lokacijos pa-

trauklumą. Tačiau kartu su „Investuok Lietuvoje“ darome visus papildomus reikalingus veiksmus, kurie mums padeda užtikrinti, kad rizikos būtų dar labiau valdomos. Taigi Lietuva gali pritraukti mažiau galimų investuotojų, bet saugumo reikalavimams yra taikomas pagrindinis prioritetas.

Mieli kolegos, įmonių relokacija iš Baltarusijos yra dviejų vyriausybių tęstinė politika. Ją vykdydami mes vadovaujamės ne tik ekonominiais talentų pritraukimo argumentais, juos išdėsdčiau kalbos pradžioje, bet ir moraliniais argumentais padėti bėgantiems nuo A. Lukašenkos režimo verslams, žmonėms, kurie buvo šimtais tūkstančių susirinkę Minsko aikštėse ir priešinosi diktatoriui. Tai yra mūsų politikų darbas, o valstybės institucijų darbas yra įgyvendinti politiką. Valstybės institucijos yra savarankiškos agentūros ir ministerija kasdien į jų veiklą nesikiša, mes gerbiame jų nepriklausomumą. Taigi tiek „Investuok Lietuvoje“, tiek Valstybės saugumo departamentas, tiek Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba daro savo darbą ir politikai neturėtų kasdien vaikščioti jiems iš paskos ir pasakoti, kaip jie tą darbą turi daryti.

Minėtas atvejis dėl sulaikytų pinigų, lėšų pervedimo šiandien leidžia konstatuoti, kad sankcijos veikia. Bankai ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba sulaikė mokėjamą ir dar kartą noriu padėkoti tarnyboms už jų darbą. Klausimuose minėtos įmonės lėšos yra išaldytos ir tarnybos išsiaiškina jų šaltinius. Lietuva yra atvira šalis verslams, kurie nėra sankcionuojami, nebendradarbiauja su diktatūromis ar kariaujančiais režimais. Tokie verslai yra kviečiami kurtis Lietuvoje, čia steigti darbo vietas, kurti inovatyvius produktus, mokėti aukštos pridėtinės vertės sektorių generuojamus mokesčius. Tuomet valstybės institucijos susikoncentruoja į rizikos valdymą, o ne uždaro šalį. Sienų uždarymas yra įmanomas, bet tą praktikuoja tik diktatūros. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Dėkoju ministrei. Pagal Seimo statuto 208 straipsnį iš pradžių pirmenybė yra tiems Seimo nariams, kurie pasirašė klausimus. Pirmasis klausia M. Puidokas. Prašom.

M. PUIDOKAS (MSG). Gerbiama ministre, mano klausimas būtų, kaip jūs žadate į Lietuvą pritraukti turistų už tuos skiriamus 3 eurus, kai visoje mūsų valstybės teritorijoje galioja nepaprastoji padėtis? Žmonės atvykdami į Lietuvą, ypač turistai, tikrai pasiskaito, ar ta valstybė saugi, kokia situacija yra toje šalyje. Ar nemanote, kad vis dėlto būtų daug prasmingesnis palyginti sprendimas kaip kaimyninėje Lenkijoje, turinčioje sieną su Ukraina, taikyti nepaprastąją padėtį tik pasienio ruože su Baltarusija, su Rusijos Federacija, bet ne visoje mūsų valstybės teritorijoje ir taip neatstumti turistų atvykti į mūsų valstybę, nes turizmo sektoriui ir visai Lietuvai, mūsų ekonomikai, manau, yra svarbu pritraukti kuo daugiau turistų. Vargu ar tokiais pačiomis sąlygomis už tuos pačius siūlomus 3 eurus mes tai galėsime padaryti?

A. ARMONAITĖ (LF). Klausimas, matyt, yra apie du dalykus, apie turizmo situaciją ir apie nepaprastosios padėties įvedimą Lietuvoje. Turizmo sektorius iš tikrųjų patiria iššūkių, nuo pandemijos yra labiausiai nukentėjęs ir šiuo metu nuo karo taip pat kenčiantis sektorius. Taigi mes jau paleidome pagalbos priemones, kurių bendras biudžetas yra 4 mln. eurų. Aš tikiuosi, kad turizmo įmonės pasinaudos ir bent šiek tiek prisidėsime prie jų veiklos tęstinumo.

Dėl nepaprastosios padėties. Visos regiono valstybės ją turi. Lietuva savo teritorija nėra didelė valstybė, mus kaimynai supa tiek Rytuose, tiek ir prie Baltijos jūros, agresorių valstybių, kurių šiuo metu kariauja Ukrainoje. Matyt, siekiant maksimalaus mūsų piliečių saugumo nepaprastoji padėtis yra būtina, turiu omenyje Kaliningradą, Baltarusiją, mūsų kaimynines valstybes.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Ministre, aš vis dėlto drįstu pasakyti, kad jūs neatsakėte į du klausimus: dėl jūsų asmeninės atsakomybės pajautimo ir dėl to, kodėl jūs atsisakėte žurnalistams, kurie tyrimo metu teiravosi ir norėjo išsiaiškinti situaciją, tą situaciją komentuoti, nors esate viešas žmogus? Norėtusi ir tuos klausimus išgirsti.

Lygiai taip pat neišgirdau konkrečių veiksmų, jūs kalbėjote apie tai, kad patikra sėkmingai veikia, nors situacija rodo, kad patikra sėkmingai neveikia, nes Lietuvoje pradeda veikti tokios įmonės, kurios sugeba gauti virš 1 mln. kruvinų Rusijos ginklų koncerno pinigų. Jūs kalbėjote, kad vyksta konsultacijos. Konsultacijos yra procesas, bet norėtusi išgirsti, kokie konkretūs sprendimai po šito įvykio buvo priimti. Jūsų atsakymai į du praleistus klausimus...

PIRMININKAS. Laikas!

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). ...ir kokie konkretūs sprendimai?

A. ARMONAITĖ (LF). Gerbiama Agnė, tikriausiai rašėte savo klausimą, aš iš dalies atsakiau savo kalboje, kokie yra priimti konkretūs žingsniai ne po šio atvejo paskelbimo, bet iš karto po karo. Įmonių patikra „Investuok Lietuvoje“ yra sugriežtinta po karo. Anksčiau įmonė kreipdavosi ir „Investuok Lietuvoje“ iš karto imdavosi ją konsultuoti, dabar yra atliekama patikra, net yra pasamdyta išorinė bendrovė, kuri padeda atlikti sustiprintą patikrą. Jeigu paaiškėja įvairių aplinkybių, tai įmonei konsultacija net nėra suteikiama. Pirmas konkretus veiksmas.

Antras. Apie šį konkretų atvejį kalbant, mes kreipėmės į atsakingas į institucijas, saugumo institucijas, su klausimu, ar įmonė ir jos veikla Lietuvoje nekelia grėsmių nacionaliniam saugumui. Mes taip pat paprašėme informacijos, ar nebuvo daugiau kitų įtartinų pinigų pavedimų iš Rusijos į kitas Lietuvoje veikiančias įmones. Dar kartą noriu pabrėžti, kad pavedimas galiausiai nepasiekė tikslo, nes veikė sankcijos ir tas pavedimas buvo sulaikytas. Tai irgi reiktų pabrėžti.

Aš, kaip ministrė, negaliu atsakyti už visus Lietuvoje veikiančias įmones ir už visus pasaulyje vykdomus pavedimus. Kaip aš bandžiau savo kalbos pradžioje pasakyti, mūsų tikslas yra pritraukti į Lietuvą daugiau progresyvių, vakarietišku, demokratiškai nusiteikusių įmonių. Ir tai mes darome.

Antras dalykas. Žinoma, mano, kaip Vyriausybės narės, darbas yra padaryti, kad sankcijos būtų įgyvendintos, veiktų ir kad čia, Lietuvoje, prieglobsčio nerastų įmonės, kurios vienaip ar kitaip prisideda prie Rusijos agresijos Ukrainoje. Todėl mes padarėme mano minėtus veiksmus.

Dėl žurnalistų užklauso. Aš iš tikrųjų trečiadienį prieš Vyriausybės posėdį daviau labai išsamų komentarą apie visą šią situaciją. Prieš tai buvusią savaitę pati buvau Ukrainoje ir nebuvo galimybių sureaguoti į žurnalistų užklausą. Dar daugiau, mes turime Viešųjų ryšių skyrių, jis ir priima tas užklausas ir maksimaliai stengiasi padėti visiems žiniasklaidos atstovams gauti atsakymus į rūpimus klausimus, tarp jų ir LRT Tyrimų skyriui, dariusiam šį tyrimą.

PIRMININKAS. Aš primenu, atsakyti – 2 minutės, klausti – 1 minutė. Stenkitės trumpai.

Klausia dar P. Gražulis. Prašom.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiama pranešėja, jūs esate iniciatorė, kad pritraukiant tuos vadinaamuosius specialistus ženklią finansinę paramą gautų ne tik į Lietuvą atvykę specialistai, bet ir įmonė. Ir tai šiuo metu labai kiršina Lietuvos piliečius, kai piliečiai, ir gana aukštos kvalifikacijos, negali rasti darbo, o čia tiesiog siūloma 5 tūkst. įmonei už atvykusio iš užsienio piliečio įdarbinimą ir taip pat tam piliečiui dar daugiau negu 2 tūkst. eurų. Ar jūs nežadate atsiimti šios savo iniciatyvos?

A. ARMONAITĖ (LF). Supratau, apie ką klausimas. Truputėlį čia kitas kontekstas, kita tema, bet aš vis tiek atsakysiu. Mes konkuruojame... Mes gyvename labai progresyvioje kaimynystėje, kur yra Skandinavijos valstybės, kur yra Estija, Lenkija, įdomios rinkos, į kurias žmonės važiuoja dirbti. Ir tam, kad būtume bent kiek konkurencingesni, mes turime proaktyviai imtis tam tikrų veiksmų. Tai, ką jūs kalbate, relokacijos kompensacija, persikėlimo kompensacija, yra taikoma daugybėje Europos Sąjungos valstybių, tarp jų ir Estijoje, kur dar yra taikoma ir GPM lengvata. Pataisydama turiu pasakyti, kad šis mechanizmas būtų taikomas ne tik užsienio kvalifikuotiems specialistams, bet ir Lietuvos piliečiams, kurie, pavyzdžiui, yra emigravę ir norėtų sugrįžti į Lietuvą. Ir tai, ko gero, bus mūsų pirmasis šaltinis, iš kur tie specialistai ir atvažiuos. Tai bus tie patys lietuviai. Bet dar kartą: mes 2016–2020 metais dėl nepakankamo aukštos kvalifikacijos darbuotojų skaičiaus praradome beveik 6 tūkst. gerai apmokamų darbo vietų. Mes turime stengtis ir taikyti įvairias priemones, įvairius mechanizmus, kurie mus padarytų bent truputėlį konkurencingesnius, negu yra mūsų kaimynės šalys. Ir dar aš noriu pasakyti – tai yra minimumas, ką mes galime padaryti, mums reikia padaryti daug daugiau, nes karas, kovidas mūsų investicinę aplinką žeidžia gana reikšmingai.

PIRMININKAS. Dėkui. Mūsų laikas jau senka, bet A. Gedvilui suteiksiu klausimą... Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministrė, na, sunku suvokti, iki kokie lygio jūs, kaip inovacijų ministrė šalyje, kviesdama įmones iš Baltarusijos, Rusijos į Lietuvą kartu su jų darbuotojais, vadinamuoju darbuotojų relokacijos įstatymų paketu per pokyčius,

po pokyčių nukrypote nuo kokybės prie kiekybės. Apima svetima gėda, kad jūs kartu su „Investuok Lietuvoje“, kuri per metus išleidžia 6 mln. eurų, šiandien sugebėjote tik prisivilioti įmonę, kuri registruota adresu, kuriuo registruota dar 640 įmonių, įmonę, kuriai užtenka perkelti tik trečdalį darbuotojų į Lietuvą, įmonę, kuri neprivalo visiškai užsidaryti Baltarusijoje tam, kad saugiai persikeltų į Lietuvą, juo labiau kad jūsų kuriojama „Investuok Lietuvoje“ nevertina besikuriančių įmonių sandorių ar klientų. Taip pat V. Chomičius, anksčiau dirbęs Baltarusijoje su Rusija, vis dar tebėra „Izovac“ vadovas Lietuvoje ir šiuo metu, kaip suprantu, įmonės veikla vis dar nėra sustabdyta.

PIRMININKAS. Laikas, kolega, ar bus klausimas, ar ne?

A. GEDVILAS (DPF). Klausimas labai geras. Ministre, jei tik tiek sugebate, ar nevertėtų prisiminti visišką asmeninę atsakomybę, apie tai klausė ir kolegos, ir galbūt jau laikas pagalvoti apie atsistatydinimą?

PIRMININKAS. Laikas pagalvoti apie klausimo baigimą.

A. ARMONAITĖ (LF). Ačiū už pasiūlymą, apsvarstysime.

PIRMININKAS. Dėkui. Taigi ačiū ministrei už atsakymus. Kviečiu S. Šedbarą į tribūną pristatyti darbotvarkės 2-2 klausimą. A. Nekrošius dėl vedimo tvarkos.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Frakcijos vardu norėčiau paprašyti dėl prieš tai buvusio klausimo pratęsti laiką, nes ministrė faktiškai 10 minučių visiškai neatsakinėjo į klausimus, o pasakojo apie kažkokius ministerijos nuveiktus darbus. Tai prašyčiau balsuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju, gerbiamas kolega, bet pagal Statuto 208 straipsnį yra labai aiškiai parašyta, kiek laiko skiriama šiam klausimui, tai yra 20 minučių. Visi, kurie pasirašė klausimus ir norėjo paklausti, tą padarė. (*Balsai salėje*) Tikrai ačiū, gerbiamas kolega, bet neteiksiu dėl šito klausimo balsuoti.

14.22 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66¹, 131¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2) (svarstymas)

Dabar Administracinių nusižengimų kodekso įstatymo projekto Nr. XIVP-1227 svarstymas. Pranešėjas – Teisės ir teisėtumos komiteto pirmininkas. Prašom.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, yra nemažai pakeitimų, nemažai straipsnių yra keičiama, kartu su Europos Sąjungos reglamento pataisomis yra sujungtos kai kurios kitos pataisos. Tai atsakomybė už kario garbės ir orumo pažeminimą, atsakomybė už klinikinių vaistinių preparatų tyrimų atlikimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą. Taip pat numatoma galimybė Vaiko teisių apsaugos tarnybos pareigūnams pradėti administracinę teiseną ir surašyti protokolus už kliudymą įgyvendinti jiems suteiktas teises. Sudaryta galimybė už žaidimų automatais ar loterijų organizavimo tvarkos pažeidimus konfiskuoti ne pažeidėjams nuosavybės teise priklausančių turta. Taigi nemažai pataisų, jas komitetas svarstė 2022 m. balandžio 20 d. ir visiems šešiams dalyvavusiems balsavus už buvo pritarta šiam įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija, joje nėra norinčių dalyvauti. Dėl motyvų taip pat nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė balsuoti numatytu laiku.

14.24 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2). Teisės ir teisėtumos komiteto pranešėju buvo paskirtas J. Sabatauskas, jo salėje nematau. Gal kas iš komiteto galėtų pristatyti išvadą? Prašom, gerbiamas pirmininke.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Tai yra Europos Sąjungos direktyvų perkėlimas, tikslinamos nuostatos dėl komercinių transporto priemonių, įskaitant traktorius, techninio patikrinimo kelyje reg-

lamentavimo. Komitetas šį projektą svarstė 2022 m. balandžio 20 d. ir pritarė patobulintam šio įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Visi šeši dalyvavę komiteto posėdyje balsavo už.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kaimo reikalų komiteto išvadą galėtų gerbiamas K. Mažeika pristatyti? (*Balsas salėje*) Maža ką, kokių diskusijų nežinosiu, kas įvyko. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Kaimo reikalų komitetas šį klausimą svarstė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo ir niekas nesusilaikė. Taigi pritarta bendru sutarimu išvadoms dėl Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Joje nėra norinčių kalbėti. Dėl motyvų dėl šio įstatymo projekto irgi nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė numatytu laiku.

14.26 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431. Pranešėjas – V. Juozapaitis. Kviečiu Kultūros komiteto pirmininką pristatyti svarstymo komitete išvadą. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Garbusis Seime, komitetas apsvaustė minėtą įstatymo projektą ir bendru sutarimu pritarė patobulintam įstatymo projekto tekstui.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusijoje nėra norinčių dalyvauti. Yra gautas vienas siūlymas – tai Seimo narės A. Širinskienės. Jam komitetas (iš karto anonsuoju) siūlo pritarti iš dalies. Klausiu Seimo narės, ar reikės dėl šito balsuoti, ar galime gal dabar apsispręsti, jeigu jūs sutinkate dėl pritarimo?

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Galite apsispręsti, o aš paskui žiūrėsiu, jeigu ką, gal iki priėmimo ką nors registruosiu.

PIRMININKAS. Supratau. Kitaip tariant, jūs neprašote balsuoti ir sutinkate su tuo, kad komiteto redakcijoje pritarimas iš dalies Seimo narės A. Širinskienės siūlymui yra tinkamas. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu tada čia? Tvarka. Ačiū, pritarta.

Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Su šiuo pritarimu apsispręsimė dėl viso projekto po svarstymo šiek tiek vėliau.

14.27 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2) (svarstymas)

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2). Kviečiu A. Nekrošius pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Prašau.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Balandžio 20 dieną Ekonomikos komitetas svarstė šį projektą ir nusprendė bendru sutarimu pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui ir išvadai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu A. Skardžių iš Audito komiteto pristatyti svarstymo rezultatus Audito komitete.

A. SKARDŽIUS (DPF). Gerbiamas pirmininke, gerbiami kolegos, Audito komitetas kovo 30 dieną priėmė sprendimą pritarti Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas, kurioms Audito komitetas pritarė, ir Audito komiteto pasiūlymus, kuriems pagrindinis komitetas taip pat pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 5, prieš nėra, susilaikiusių nėra.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu... Gal Biudžeto ir finansų komiteto išvadą A. Palionis norėtų pristatyti? Gerbiamas A. Palionis norėtų pristatyti išvadą ir prisiliesti prie šio sprendimo projekto ir tokiu būdu. Prašau.

A. PALIONIS (*LRF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą. Sprendimas: iš esmės pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir pasiūlyti pagrindiniam Ekonomikos komitetui tobulinti projektą patikslinant įstatymo įsigaliojimo datą. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Diskusijoje nemačiau norinčių kalbėti. Dėl motyvų dėl šio projekto norėtų kalbėti už A. Skardžius. Prašau, gerbiamas Artūrai.

A. SKARDŽIUS (*DPF*). Ačiū, pirmininke. Aš šiaip išsibraukiau iš kalbėtojų.

PIRMININKAS. Galite nekalbėti. Labai ačiū tuomet už supratimą. Apsispręsimė artimiausiu metu. Pridėtinės vertės mokesčio įstatymas bus vėliau, nes dar nepraėjo 3 valandos.

14.30 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11¹, 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2) (svarstymas)

Dabar darbotvarkės 2-7 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pirmasis pranešėjas T. Tomilinas pristatys svarstymo Aplinkos apsaugos komitete rezultatus. Prašom.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, tuoj aš įsijungsiu elektroninę versiją. Gerbiami kolegos, Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 20 dienos posėdyje svarstė Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 2, 11, 11¹, 13, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Buvo gauta Teisės departamento pastabų, joms pritarta ir jos yra inkorporuotos į projektą. Taip pat buvo gauta Seimo nario T. V. Raskevičiaus pasiūlymų, jiems taip pat pritarta. Daugiau pasiūlymų negauta. Projektui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu J. Sejonienę pristatyti Sveikatos reikalų komiteto išvadą. Prašom.

J. SEJONIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Papildomas Sveikatos reikalų komitetas projektą svarstė kovo 30 dieną. Taip pat pritarė visoms Teisės departamento pastaboms ir rekomendavo iš esmės pritarti projektui, koreguojant jį pagal Teisės departamento pastabas. Tas, kaip suprantu, ir buvo padaryta pagrindiniame komitete, ir tam buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dabar diskusija. Yra du norintys kalbėti. Pirmasis yra A. Gedvilas, bet jo salėje nematau. Tada K. Mažeika yra kviečiamas diskutuoti. Irgi nenori kalbėti. (*Balsai salėje*) Žiūrėkite, nėra norinčių kalbėti. (*Balsai salėje*) Ar dėl motyvų? Yra norinčių kalbėti už ir prieš. Už nori kalbėti L. Slušnys. Jo salėje nematau. Prieš nori kalbėti K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Noriu. Ačiū, posėdžio pirmininke.

PIRMININKAS. Prašom.

K. MAŽEIKA (*DFVL*). Iš tiesų galbūt projektas tikrai nėra blogas, bet kyla turbūt vienas esminis klausimas. Gal jis bus atsakytas iki priėmimo.

Žmonės, kurie laidojami kapavietėse tradiciniu būdu, jeigu taip galima pasakyti, tai viskas gerai, savivaldybė išskiria vietą ir jiems tai yra nemokama, bet projekte numatyta: tie, kurie nori savo artimųjų palaikus laikyti kolumbariumuose, tai yra pelenus, urnas, tokiu atveju savivaldybei jie turėtų susimokėti tam tikrą nustatytą rinkliavą. Iš tiesų yra klausimas, ar tai yra teisinga šio projekto atžvilgiu ir visuomenės atžvilgiu, nes taip yra turbūt, iš vienos pusės, skatinama kapinių plotų plėtra ir užimtumas, užstatymas. Automatiškai turbūt suprantama, kad kapavietei įrengti reikia daug didesnio ploto ir teritorijos nei kolumbariumuose. Jie iš tikrųjų yra kompaktiški ir ypač didelių miestų, didelių kapinių atveju yra turbūt tikrai labai racionalus, efektyvus būdas ir turbūt paskutiniu metu populiarėjantis būdas žmonėms taip taupant vietą, koncentruojant ir neišplečiant kapinių teritorijų.

Iš tiesų norėtusi, kad iki priėmimo tie klausimai būtų atsakyti ar komitete, ar kaip nors, kad nebūtų kokių nors dvejonių ir dvigubų standartų šiuo atveju. Todėl tikrai manau, kad iki priėmimo, nenoriu pasakyti, kad visiškai esu prieš, tačiau iki priėmimo norėtusi, kad tie klausimai būtų atsakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Už kalbės P. Gražulis. P. Gražulis norėtų kalbėti už.

P. GRAŽULIS (LRF). Gerbiamieji Seimo nariai, mes Aplinkos apsaugos komitete nagrinėjome šią įstatymą ir Seimo nariai beveik vienbalsiai pritarė, tačiau ponas T. V. Raskevičius ir čia net ir negyviems, mirusiems žmonėms pasiūlė Partnerystės įstatymą. Tai kokia gali būti partnerystė po mirties? Kas čia dabar? Kur tik bent koks įstatymas – visur partnerystė. Man tai labai keista ir man atrodo, kad jeigu T. V. Raskevičius atsiimtų šią savo partnerystę po mirties, tai, man atrodo, tikrai visi nubalsuotų vienbalsiai.

PIRMININKAS. Ačiū, Petrai, bet jūs kalbėjote už, tai reiškia, kad pirmą kartą jūs esate už Partnerystės įstatymą. Su tuo ir sveikinu.

14.35 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2) (svarstymas)

Dabar darbotvarkės 2-8 klausimas – tai yra Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. T. Tomilinas taip pat yra išvadų rengėjas. Kviečiu pristatyti rezultatą.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiami kolegos, balandžio 20 dieną Aplinkos apsaugos komitete buvo svarstomas dar vienas projektas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Panašiai, analogiškai, kaip ir dėl ką tik aptarto projekto, buvo gautos Teisės departamento išvados, joms pritarta. Projektas buvo išsamiai aptartas ir taip pat yra Aplinkos ministerijos nuomonė. Projektui pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusijoje nori dalyvauti K. Mažeika. Kviečiu jį į tribūną.

K. MAŽEIKA (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų tą klausimą ir problemą keliau projekto pateikimo stadijoje. Turbūt kolegos pasiūlymas, kad žmonių pelenus būtų galima barstyti ne tik tam skirtose vietose, bet ir maždaug, kaip nurodyta, 5 kilometrai jūroje nuo kranto arba upių žiotyse, manau, nėra sprendimo būdas. Suprantama, kad nieko nedaryti negalime, bet taip daryti irgi negalime, nes prasilenkia su sveiku protu ir logika tokie pasiūlymai. Kadangi pelenai nedaug kuo skiriasi nuo kitų pelenų, jų poveikis aplinkai vienodas – 2 kilometrai ir 1 kilometras, ir 1 metras nuo kranto, ir net toje pačioje dirvoje. Šiuo atveju problema yra ne pelenai, o būtent tie žymenys, kurie yra dedami į urnas. Tas žymuo, surastas paplūdimyje, prie jūros vaikų ar renkančių gintarus žmonių, turbūt tiems žmonėms sukelia neigiamas emocijas. Galbūt bandoma tą problemą spręsti taip, kad lyg ir tuos pelenus išpylus kur nors toliau tas žymuo nepateks į krantą, nebus kada nors išmestas ir jo kas nors nepaims, ir vėl tos pačios problemos nekels. Turbūt iki visiško cirko tik trūksta, kad dar būtų numatyta atsakomybė tų asmenų artimiesiems ar kažkam už tai, kas tame žymenyje bus parašyta, kad jeigu jis bus surastas kur nors paplūdimyje arba kur nors upės žiotyse ar kitoje vietoje, kad jie bus patraukti atsakomybėn, kad galimai išpylė pelenus, išbarstė ne ten, kur yra nurodyta įstatyme.

Tikrai to įvertinti neįmanoma, nes ta situacija labai panaši su grybavimu, kai arčiau kaip 50 metrų iki sodybos, su tuo draudimu, kai, prisimenate, kolegos, tikrai buvo arši diskusija. Jeigu žmogus, einantis su pilnu kibiru uogų ar grybų, bus sustabdytas 50 metrų vienos ar kitos sodybos zonoje, jis bus nusikaltėlis. Tai čia panaši situacija, tik turbūt dar didesnė nuostaba kiltų tiems artimiesiems, kurie būtų patraukti atsakomybėn, jeigu jų artimo giminaičio žymuo būtų rastas po kelerių metų po pelenų išbarstymo, tai sukeltų turbūt didžiulę ne tik nuostabą, bet tikrai nemažą pyktį.

Siūlyčiau kolegoms ne tokiais projektais siūlyti atstumus, tačiau turbūt paprastas sprendimo būdas yra asmenims, norintiems artimųjų pelenus arba to artimo asmens, kuris dar prieš mirtį pareiškė savo valią, kurioje vietoje jis būtų ar norėtų būti, ar jo pelenai būtų išbarstyti jūroje, ar upėje, ar kažkokioje vietoje, kad į tokių žmonių urnas būtų dedami ne metaliniai ar kokie nors ilgaamžiai, o biologiškai skaidūs, suyrantys žymenys, kurie aplinkoje nepaliks jokio poveikio. Tai, manau, būtų sprendimas, kuris iš tiesų būtų optimalus šiuo atveju ir nesukeltų papildomų kokių nors problemų nei įstatymą įgyvendinančioms institucijoms, nei žmonėms, kurie paskutiniu me-

tu randa tikrai nemažai žymenų, sukeliančių neigiamas emocijas. Tokiu būdu būtų bandoma spręsti šį klausimą.

Tikrai, kolegos, negaliu pritarti tokiam projektui, kuris neturi realaus, apčiuopiamo rezultato tiek savo esme, tiek įgyvendinančioms institucijoms, nustatinėsančioms atstumus jūrose ar paupiuose, kur tie pelenai bus išbarstyti. Tikrai norėtusi, kad tas projektas būtų gražintas tobulinti ir patobulintas, kaip minėjau, ta kryptimi, kad būtų bioskaidūs žymenys. Tai išspręstų visą problemą, apie kurią mes dabar diskutuojame. Ačiū ir linkiu sveiko proto ir sėkmės.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl šio įstatymo projekto motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė numatytu laiku.

14.41 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515 (pateikimas)

Dabar darbotvarkės 2-10 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515. Pranešėjas – viceministras A. Pečkauskas. Kviečiu jį į tribūną pristatyti įstatymo projekto esmę. Prašom.

A. PEČKAUSKAS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, šiandien pristatysiu Lietuvos Respublikos Vyriausybės teikiamą, Sveikatos apsaugos ministerijos su Radiacinės saugos centru kartu rengtą Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1515.

Šio teisės akto projekto tikslas – suderinti Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 36 punkto nuostatą, kurioje nustatyta, kad radiacinė sauga yra valstybinė, tai yra valstybės perduota savivaldybėms, funkcija, su Radiacinės saugos įstatymo ir Civilinės saugos įstatymo nuostatomis, kuriose nurodyti už radiacinės saugos funkcijos vykdymą atsakingi subjektai bei savivaldybės administracijos direktoriaus veiksmų apimtis, įgyvendinant savivaldybei valstybės perduotą civilinės saugos organizavimo funkciją. Įstatymo projektas parengtas kartu siekiant išvengti neteisingo minėtų įstatymo nuostatų interpretavimo, tai yra aiškinimo, kad savivaldybių vykdomas pasirengimas ir reagavimas į branduolines ir radiologines avarijas, tai yra ekstremaliąją situaciją, reiškia radiacinės saugos funkcijos vykdymą.

Įstatymo projektu siūloma pripažinti netekusiu galios Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 36 punktą, kuriame nustatyta, kad radiacinė sauga yra viena iš valstybinių, tai yra valstybės perduotų savivaldybėms, funkcijų. Priėmus įstatymo projektą teisinis reglamentavimas taptų aiškesnis, nes būtų suderintos Vietos savivaldos įstatymo nuostatos su Civilinės saugos įstatymo nuostatomis, reglamentuojančiomis pasirengimą civilinės saugos srityje, įskaitant pasirengimą branduolinėms ar radiologinėms avarijoms ir reagavimą joms įvykus, ir būtų išvengta neteisingo Radiacinės saugos įstatymo nuostatų interpretavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas viceministre, tai jūs dabar išverskite į žmonių kalbą, kas už ką bus atsakingas ir kiek kainuos? Kurias radiacinės saugos funkcijas vykdys savivaldybės? Ar iš jų ši funkcija bus paimta? Nes įstatymo projekte rašoma, kad nereikės lėšų radiacinei saugai. Kas ką turės daryti ir ko neturės daryti dėl radiacinės saugos? Ir kiek tai kainuos?

A. PEČKAUSKAS. Labai ačiū už klausimą. Iš esmės projektui įgyvendinti papildomų lėšų tikrai nereikės. Jeigu detalizuotume, tai už radiacinę saugą yra atsakingas Radiacinės saugos centras. O tos funkcijos, kurias savivaldybės traktuoja turbūt kaip radiacinę saugą, yra tvarkymasis su ekstremaliosiomis situacijomis, kaip aš stengiausi pasakyti. Rengiant įstatymo projektą apie tai buvo diskutuota su savivaldybėmis. Jos tikrai sutarė su Radiacinės saugos centru ir įstatymo rengėjais, kad tos funkcijos, kurias jie vykdo, kalbant apie pasirengimą branduolinėms ir kitoms avarijoms, nėra radiacinė sauga, tai yra reglamentuojama Vietos savivaldos įstatyme.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausimų nėra. Ačiū gerbiamam viceministrai. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Apsispręsimė dėl pateikimo kiek vėliau, intervalu nuo 15 val. 10 min.

14.45 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas. Kviečiu socialinės apsaugos ir darbo ministrę M. Navickienę pristatyti Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pristatyti jums Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kelių straipsnių pakeitimo projektą. Šiuo įstatymo projektu mes tiesiog siekiame pratęsti dabartinį reglamentavimą ir užtikrinti, kad nuosavybės teise turimo turto vertinimas nebūtų kliūtis gauti piniginę socialinę paramą. Kadangi infliacijos augimą labiausiai lems energijos komponentas, kaip pagrindinis infliaciją lemiantis veiksnys, šis siūlomas pakeitimas ypač aktualus nepasiturintiems gyventojams, kurie prasidėjus naujam šildymo sezonui kreipsis dėl būsto šildymo išlaidų kompensacijos.

Dabartiniame reguliavime buvo numatyta, įtvirtinta laikino galiojimo nuostata, kad ekstremaliosios situacijos metu ir 6 mėnesius po paskelbtos ekstremaliosios situacijos atšaukimo nustatant teisę į socialinę piniginę paramą kartu gyvenantiems asmenims arba vienam gyvenančiam asmeniui nuosavybės teise turimas turtas nevertinamas. Mes šiais pakeitimais siūlome pratęsti nuostatos dėl nuosavybės teise turimo turto nevertinimo galiojimą iki 2024 m. balandžio 30 d., kad apimtų būtent ir naująjį šildymo sezoną. Tiek trumpai. Laukčiau Seimo narių klausimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia G. Kindurys, bet jo salėje nematau. R. Baškienės taip pat, E. Pupinio taip pat, bet A. Skardžius yra. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamoji ministre, turbūt didžiausia kliūtis, kaip jūs taikliai pastebėjote, yra biurokratinis barjeras pasinaudoti skiriama parama. Ar tai būtų energetinis skurdas, reikia sunešioti daug vadinamųjų geležinių klumpių, užpildyti įvairiausių pažymų, kaip jūs dabar atsisakote to turto reikalavimo gaunant šią labai svarbią nepasiturintiems žmonėms paramą. Ar jūs nemanote, kad pasakius A reiktų pasakyti ir Z – iš esmės peržiūrėti visą paramos mechanizmą, nustatyti labai paprastus ir visiems aiškius kriterijus ir neužkrauti ir taip varganų žmonių dar visokiomis pažymomis? Tai, beje, dažnai trukdo pasinaudoti jiems priklausančia parama.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū jums už klausimą. Aš tikrai pritariu, kad mūsų visų turbūt viešųjų paslaugų teikėjų pagrindinis tikslas turėtų būti biurokratijos krūvio mažinimas žmonėms, kad tų pačių duomenų nereiktų teikti į kelias institucijas, kaip dažnai dar kol kas pasitaiko. Tikrai tuo keliu stengiamės eiti ir reikalavimus (ypač popierinių prašymų ir kitų dalykų) mažinti, dabar žmonės gana patogiai gali prašymus pildyti SPI sistemoje.

Šiuo atveju aš manau, kad kreipiantis dėl piniginės socialinės paramos būtent šildymo kompensacijoms labai didelį dalyką lėmė tai, kad žmonės nežinojo, jog gali kreiptis visi, ne tik tie, kurie yra nepasiturintys, tie, kurie yra pagyvenę, bet gali kreiptis visi žmonės, nes mechanizmas yra toks, kad jis apsaugo dalį tavo pajamų dėl išlaidų, skiriamų šildymui, kad negali sumokėti daugiau negu 10 % savo pajamų, išskaičiavus valstybės remiamus pajamų dydžius.

Mes pastebėjome, kad kai suaktyvinome komunikaciją, kad kreiptis gali visi, ir kartu su šildymo sąskaitomis žmonės kartu gavo kreipimąsi ir siūlymą kreiptis, mes fiksuojame, kad lyginant 2021 metų ir 2022 metų pirmąjį ketvirtį besikreipiančių žmonių išaugo 60 %. Svarbiausia, kad žmonės žino, kad jie gali kreiptis, jie kreipiasi, o biurokratinius trukdžius tikrai reikia bendromis jėgomis mažinti, kiek tik tai yra įmanoma.

PIRMININKAS. Dėkui. E. Pupinis turi klausimą. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, čia gerbiamas kolega klausė dėl pažymų, aš – apskritai dėl turto dedamosios. Jis kai kada būna kaip karšta bulvė – nei nurysi, nei išspjausi. Žmonės nuo seno turi tam tikrus būstus, galbūt labai brangius, arba, tarkim, kai kurie kaime gyvenantys turi kelis hektarus žemės, kaip čia pasakius, jie taip pat, kaip ir visi, prisirišę prie tos žemės, kaip ir prie savo būstų. Ar nemanote, kad vis dėlto tą dedamąją reikia arba kaip nors ma-

žinti, arba galbūt jos ir atsisakyti, nes kai kada tą turtą nelabai gali ir likviduoti arba parduoti, arba, tarkim, galbūt į kažką iškeisti. Dabar tikrai tas laikinas įstatymas, bet gal vis dėlto žiūrėti, kad tas turtas galbūt vienietinis arba, tarkim, emociškai svarbus, kaip tėviškė ar kažkas, ir tu negali atsisakyti.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Dabar ir yra šiuo įstatymo projektu siūloma iki 2024 m. balandžio 30 d. nevertinti. Bet šiaip turto vertės normatyvo piniginei socialinei paramai gauti didinimas ateityje galėtų būti svarstomas, įvertinus atliktos dabar vykdomos minimalių pajamų studijos rezultatus ar atitinkamai kompleksiskai tobulinant Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo teisinį reglamentavimą. Tas diskusijas mes ateityje galėtume turėti. Bet šiuo metu yra labai svarbu išspręsti klausimą, artimiausią šildymo sezoną galintį turėti didelę įtaką besikreipiantiems dėl paramos žmonėms.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus.

Už kalbės A. Vinkus. Prašom.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, koronaviruso pandemija, karas Ukrainoje, sparatus kainų augimas, intensyvi infliacija stipriai paveikė valstybės ekonomiką ir daugelio gyventojų finansinę būklę. Iš esmės visos valstybės ieško būdų, kaip šioje situacijoje padėti gyventojams pakelti pasunkėjusią finansinę naštą. Su tokių problemų sprendimų paieškomis susijęs ir šiandien teikiamas Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo pakeitimo projektas. Kaip aiškiai projektą pristatė ir jį apibūdino ministrė ponė M. Navickienė, esmė yra ta, kad siūloma vėlesniam laikotarpiui atidėti įgyvendinimą 2020 metais priimtos įstatymo nuostatos, pagal kurią buvo numatyta nustatant teisę į piniginę socialinę paramą vertinti ir bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teisę turimą butą.

Taigi teikiamu projektu siūloma apsaugoti nepasiturinčius gyventojus, kad turto vertinimas netaptų kliūtimi gauti socialinę paramą, be kurios jie gali atsidurti ant absoliutaus skurdo ribos. Be abejonės, remiu šią idėją ir įstatymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Apsispręsimе balsuoti numatytu laiku.

14.53 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1491 (pateikimas)

Kadangi didelis paketas, dar energetikos ministro nematau, tai dabar aš kviečiu M. Ošmianskienę pristatyti darbotvarkės 2-16 klausimą – Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1491. Prašom.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami Seimo nariai ir narės, teikiamas įstatymo projektas yra Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymo projekto Nr. XIVP-1273 lydimasis įstatymo projektas. Atsižvelgiant į Teisės departamento išvadą, buvo pateiktas siūlymas, kad reikėtų numatyti Valstybės tarnybos įstatyme, kurioje vietoje pareigybė turėtų būti priskirta. Tai toks projektas ir yra teikiamas, priskiriama savivaldybės neįgaliųjų reikalų koordinatoriaus pareigybė 6 punktui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama kolege, šaunu, kad ta pareigybė atsiranda. Prisimenu, kad dar teikėte Vietos savivaldos įstatymą. Bet dabar dėl parinkimo kategorijos. Dedate į lentelę, kur yra skyriaus, kuris nėra kitame struktūriniame padalinyje, vedėjas ir kiti. Tai skyrius paprastai turi daug specialistų, o čia iš esmės kai kuriose savivaldybėse bus vienas koordinatorius. Kaip parinkote tą kategoriją ir kodėl gana aukštą? Ačiū.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Neįgaliųjų reikalų koordinatorius turėtų būti žmogus, turintis plačius administracijos įgaliojimus ir gebėjimus veikti per visus skyrius ir visus skyrius koordinuoti ir dirbti. Tai turėtų būti panašaus lygmens asmuo kaip administracijos direktoriaus patarėjas. Į tai orientuojantis ir buvo parinkta.

PIRMININKAS. Dėkoju. J. Razmos salėje nematau. Jūs atsakėte į visus klausimus. Ačiū jums. Dėl motyvų norinčių kalbėti nėra. Apsispręsimе šiek tiek vėliau.

14.56 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1434 (pateikimas)

Gerbiami kolegos, mane informuoja, kad 2-14 klausimą – Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą galėtų pateikti gerbiamas J. Pinskus. Mes kviečiame jį į tribūną pateikti įstatymo projektą Nr. XIVP-1434. (*Balsai salėje*)

J. PINSKUS (LRF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktus iki šių metų liepos 1 dienos pagal elektros rinkos liberalizavimo antrą etapą nepriklausomą elektros energijos tiekėją turi pasirinkti tie buitiniai vartotojai, kurių faktinis elektros energijos suvartojimas objekte laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. buvo nuo 1 tūkst. kilovatų iki 5 tūkst. kilovatų. Elektros rinkos liberalizavimo antrame etape nepriklausomą tiekėją turinčių pasirinkti buitinių vartotojų skaičius yra didžiausias, jų yra 778,1 tūkst. Pažymėtina, kad iki 2021 m. spalio 1 d. šiame etape nepriklausomą tiekėją kol kas pasirinko tik 33 % žmonių. Nepriklausomo tiekėjo kol kas nepasirinko 521 tūkst. Mūsų siūlymas būtų pratęsti, nes šiuo metu rinkoje perkamos elektros labai aukšta kaina, nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2023 m. liepos 1 d. Siūlymas pratęsti susijęs su tuo, kad šiuo metu rinkoje labai aukšta perkamos elektros energijos kaina, jeigu terminas nebūtų pratęstas, nesudariusieji sutarties mokėtų ketvirtadaliu brangiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūsų nori paklausti A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, kam apsiriboti ta baigtine data, gal ją išvis reikėtų panaikinti ir, tarkime, tas procesas galėtų vykti gana ilgai, turiu mintyje liberalizavimą, jeigu žmonės, vartotojai, matys, kad tas liberalizavimas pasiteisina, kad jie gauna mažesnes sąskaitas. Pavyzdžiui, kaimynas gavo mažesnę sąskaitą, tai užpavydės ir jisai norės į tą liberalizavimo traukinį eiti. Jūsų nuomonė?

J. PINSKUS (LRF). Aš manau, kad vis dėlto apibrėžti laiką reikia, o nauda yra ta, kad pratęse dar vieniems metams tiesiog galėsime ir lemti tuos momentus, apie ką jūs ir minėjote.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Žvelgiant retrospektyviai į šį liberalizavimo procesą, buvusi Vyriausybė ir energetikos ministras aiškiai minėjo dar iki pandemijos, kad pabandysime, jeigu iš tikrųjų tas procesas bus nevaldomas ir kainos kils, mes jį stabdysime, tačiau pasimatė, kad ir visuomeninis tiekėjas sukėlė kainas tiekimo dedamosios – buvo 0,15 cento už tiekimo dedamąją, dabar jau 0,5 cento. O visi tie vadinamieji nepriklausomi elektros tiekėjai kaip „Perlas Energija“ ir panašūs, na, tik išrašinėja sąskaitas. Kodėl per karą, marą dar uždedama visuomenei ir vartotojams tokia našta, gerbiamas pranešėjas?

J. PINSKUS (LRF). Aš manau, kad jūsų pasisakymas nesusijęs su mūsų teikiamu įstatymo projektu, nes mes prašome tikrai pratęsti vartotojo pasirinkimą vieniems metams.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Gapšys. Jo salėje nematau. Tada A. Butkevičius. Prašom.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Čia labai rimtas klausimas, kuris, aš manau, reikalauja plačios diskusijos. Gerbiamas pranešėjas, aš jūsų norėčiau paklausti. Pavyzdžiui, kai dabar buvo nustatyta tam tikro dydžio kaina tiems, kurie yra „Igničio“ vartotojai, tarp jų ir aš esu, kad žinotumėte, kad nepagalvotumėte, kad giname kieno nors interesus, ar jūs žinoite, kokia paskui suma bus išrašoma tiems vartotojams, kai aukštesnės kainos atidėjimas nebus apskaitomas įmonėje „Ignitis“, kurios apyvartinis kapitalas dabar faktiškai yra neigiamas? Žinote, Harvardo universiteto matematikai tokius sprendimus vadina taip – ateities pardavimas dėl trumpalaikės ekonominės ir politinės naudos. Kaip jūs galvojate, kaip ta visa kita suma, dabar perkelta įmonei „Ignitis“ kaip skola, bus likviduojama?

J. PINSKUS (LRF). Matote, mes siūlome šiuo įstatymo projektu pratęsti nuo šių metų liepos 1 dienos iki kitų metų liepos 1 dienos. Bet jums, kaip vartotojui, nedraudžiama ir rytoj pasirašyti sutartį su tiekėju. Taigi mes neįpareigojame, kad tik labai tolimoje ateityje jūs būtinai pasirašykite. Jūs ir dabar galite priimti sprendimą ir turite visišką laisvę pasirašyti.

O dėl kainų kilimo. Mes šiandien frakcijoje turėjome posėdį, pasikvietėme energetikos ministrą. Jis pasakė, kad šiuo momentu kainos yra tokios aukštos, kad jos pasiekė vadinamąją aukštumos platą ir tikrai, jo nuomone, neturėtų kilti, turėtų tik leistis. Tai mes turime galimybę, nusileidus kainoms, pasirašyti su tiekėjais sutartis kiekvienas asmeniškai.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LRF). Aš, matyt, per klaidą užsirašiau. Tikrai ne.

PIRMININKAS. Per klaidą. Tada klausia J. Varžgalys. Prašom.

J. VARŽGALYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Jonai, iš tikrųjų tau ačiū, kad ėmeisi šitos iniciatyvos su kolegomis. Iš tikrųjų nepriklausomi tiekėjai dabar savivaliauja, ypač nustatydami nutraukimo terminą. Yra daug skundų. Ta pati firma keliems klientams sudaro atskiras sutartis. Ar nemanote, kad kur kas daugiau į šitą reikalą turėtų įsikišti VERT'as ir Konkurencijos taryba?

J. PINSKUS (LRF). Aš manau, kad VERT'as ir šiandien yra įsikišęs, kiek jam leidžia įstatymai, kad reguliuotų tas kainas. O dėl visų kitų pažeidimų irgi manau, kad kiekviena atsakinga institucija nagrinėja tuos pažeidimus. Iš tikrųjų skundų yra daug, nes pažeidimų... Gal naudojasi ta galimybe, kad žmonės skuba, gal neįsigilina, kad laikas spaudžia. Atidėjimas vieniems metams iš tiesų palengvintų visomis prasmėmis. Įstatymo projektas dėl pratęsimo yra geras ir prašau visus iš tiesų palaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte...

J. PINSKUS (LRF). Neigiamų aplinkybių nematau jokių.

PIRMININKAS. Ačiū, daugiau klausimų nėra. Ačiū gerbiama pranešėjui. Už kalbės A. Skardžius. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Išties palaikau šį sprendimą ir šį gerbiamojo kolegų siūlymą. Be reikalo kolegų nuogaustauja, kad valstybinis monopolininkas turi vienintelį tikslą, kalbu, valstybinis ir monopolininkas turi vienintelį suformuotą tikslą didinti savo vertę. Aš suprantu, jeigu būtų rinkos sąlygos, jeigu veiktų Konkurencijos taryba, jeigu tas vartotojas galėtų turėti ateinančius ne vienus laikus iš valstybinio monopolininko, kuriuo jis gali naudotis, tai, be abejo, rinkos sąlygos sureguliuotų, bet mes neturime rinkos sąlygų. Vien tokį tikslą kelti valstybiniam monopolininkui didinti jo vertę... Didžiausias rūpestis, kaip pamenate, buvo, kai VERT'o buvo nustatyta, kad 400 mln. permokėjo vartotojai, kad reikia grąžinti, kylant kainoms, tuos 400 mln. Kaip pasielgė Energetikos ministerija? Išlaužė VERT'ui rankas, buvo nustatyta, kad ne 400, o 200 reikia kompensuoti ir per tris reguliavimo laikotarpius, tai yra per 15 metų. Tai apie ką mes kalbame? Vien dėl to, kad nekristų „Igنيčio“ akcijos tarptautinėje biržoje. Yra, kaip yra. O šiuo atveju ne tik Seimo nariai, kaip gerbiamas kolega J. Pinskus pristatė šį įstatymo projektą, bet ir VERT'as turėtų įsitraukti. Juk patys žmonės nenuėjo į liberalizavimą. Tai buvo valdžios sprendimas liberalizuoti. Todėl valdžios pareiga yra orientuoti vartotojus, kad jie nepasirašytų dabartinėmis kainomis penkerių metų sutarties. Nes dažnai yra stumiama. Už ką? Gal už papildomą porą kaliošų ar dar ką nors. Čia negalima lyginti net su jokiais omniteliais ir visais telekomunikacijų įrenginiais, kurie buvo ir dėl to proceso...

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (DPF). Todėl aš pasisakau už šį siūlymą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Prieš kalbės P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (LRF). Kadangi valdantieji yra liberalai, jie už laisvą žmogaus pasirinkimą, tai nesuprantu logikos, kodėl iki tų metų arba iki šių metų, siūloma metus atidėti, būtinai aš turiu pasirinkti vieną ar kitą elektros tiekėją. Jeigu atsirastų toks elektros tiekėjas, kuris siūlys daug pigiau, be jokių įstatymų didelė dalis žmonių pereis pas tą tiekėją. Jeigu šiandien nori likti valstybiniame sektoriuje žmonės, gyventojai, tai kodėl juos reikia prievartauti? Pone Vytautai Mitalai, jūs liberaliausias ir demokratiškiausias žmogus. Ar galite man atsakyti į šį klausimą, ar ne? (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Labai ačiū, gerbiamas Petrai, tikrai nesitikičiau, nesitikičiau. Išsakyti motyvai. Dar yra du Elektros energetikos įstatymai, kurie... Matau, atėjo A. Kupčinskas, tai gal 2-13 klausimą tada, kad eitume labiau pagal laiką, galėtume apsvarstyti ir tada iki balsavimo gal ir gerbiama G. Palucką pakviesime.

15.07 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1330 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-13 klausimas, įstatymo projektas Nr. XIVP-1330. Prašom.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Sveiki. Pirmininke, taip pat nesitikėjau, atėjau į balsavimą, bet jeigu jau kviečiate, pristatysiu.

Šio įstatymo projekto tikslas yra tas, kad įmonės, kurios, sakykime, turi perteklinės šilumos, galėtų ją paversti naudinga elektros energija savo poreikiams, savo gamybiniais poreikiams. Dabartinė situacija išties... Sukilus dujų kainoms tokios įmonės kaip „Panevėžio stiklas“, „Kauno stiklas“, „Akmenės cementas“ ar kitos, kurios turi didelį šilumos kiekio perteklių, galima sakyti, leidžia per langus ir didina šilumos efektą, tikrai galėtų ją paversti naudinga būtent kogeneracijos būdu ir įdarbinti savo gamybiniuose procesuose. Tačiau investavimą į tuos kogeneracinius procesus ir technologijas riboja tai, kad, skirtingai negu saulės, vėjo elektrinių atveju, jeigu tu tą šilumą versi elektros energija kogeneracijos būdu, už tai reikės mokėti VIAP'ą.

Esant dabartinėms aplinkybėms ir kad Lietuva nepakankamai pasigamina elektros energijos, tai vienas iš būdų, aišku, toje krizinėje situacijoje, išaugus energijos resursų kainoms, mums irgi reaguoti. Tai nesukels jokių papildomų emisijų, o ekonominė nauda tikrai bus visapusė. Siūlyčiau, aišku, atsižvelgiant... Kalbėjau ir su energetikos ministru, jeigu po pateikimo būtų pritarta, siūlyčiau, kad būtų teikiama ir Vyriausybės išvada, prašoma Vyriausybės išvados. Bet aš manau, kad tai tikrai būtų naudinga mūsų verslo aplinkai ir mažintų atsitiktinius, nenaudingus šilumos išmetimus į aplinką. Kaip ir saulės, vėjo jėgainių atveju ji būtų paverčiama kita naudinga energija ir įdarbinama gamybos procesuose.

Jeigu būtų klausimų, mielai atsakyčiau. Ačiū, pirmininke.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausimų yra. Pirmasis klausia A. Nekrošius. Prašom.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, kaip jūs įsivaizduojate, kaip galima apskaičiuoti tą atliekinę šilumą, kad ją būtų galima panaudoti? Aš įsivaizduoju, turbūt kontroliuojančios institucijos vis tiek turės į ką nors atsiremti, nes, pavyzdžiui, gaminant tam tikrus dalykus atsiranda perteklinės šilumos, jos vieną dieną yra, kitą dieną nėra, ir ji gali labai kisti. Tai klausimas, kaip ją apskaičiuoti.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Iš tikrųjų tuose gamybiniuose procesuose reikia dalyvauti, kad juos galėtume išmatuoti, bet tam ir prašytume Vyriausybės išvados, galbūt net ir Valstybinę energetikos reguliavimo taryba galėtų įvertinti, nes ji yra atsakinga institucija. Jeigu iš tikrųjų pateikimo metu būtų pritarta šiai idėjai, aš manau, patį mechanizmą mes galėtume išdirbti ir išstobulinti. Dabar aš jums tiksliai nepasakysiu, kaip tai galima apskaičiuoti, skaitiklių tikrai neįrenginėsiu ir nenoriu veltis į nereikalingus samprotavimus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, kai kurios šilumos gamybos įmonės faktiškai gamina tą elektrą savo poreikiams ir iš tikrųjų parduoda į tinklą. Klausimas, kiek yra tokių įmonių, kurios gamina ne šildymui, o paprasčiausiai gamina gamybos proceso metu šilumą? Ar šiuo atveju nebus tam tikro, atvirkščiai, gal taršos emisijos padidėjimo, kuomet kas nors pradės gaminti šilumos daugiau negu savo gamybos procesui ir gamins elektrą galbūt net teršdamas gamtą? Iš tikrųjų koks galėtų būti kontrolės mechanizmas ir ar iš tikrųjų yra daug tokių įmonių, kurios turi perteklinius šilumos kiekius Lietuvoje, ar čia vienietinės įmonės?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Aš dabar nesuskaičiuosiu, kiek tokių įmonių yra, bet pristatydamas aš minėjau ir „Panevėžio stiklą“, ir „Kauno stiklą“, ir „Akmenės cementą“, ir kitas įmones. Matote, skirtumas nuo šilumos gamybos įmonių yra toks, kad jos tiekia tą perteklinę energiją į tinklą. Šiuo atveju ta perteklinė šilumos energija būtų įdarbinama gamybos procese, na, sakykime, įmonė gali pasistatyti saulės baterijas ant stogo, vėjo ir pati naudoti gamybos procesui tą sukurta elektros energiją. Šiuo atveju šilumos energija, deja, išgarinama pro langus, pro kitas vietas, bet ji tinkamai neįdarbinama. Papildomos emisijos ji nesukurtų. O kas galėtų apskaičiuoti tą mechanizmą ir kiek galėtų būti sukurama tos šilumos energijos, kaip aš ir minėjau ir prieš tai kolega klausė, tą turėtų padaryti VERT'as. Todėl ir prašytume Vyriausybės išvados dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, aš norėjau pasiteirauti. Kaip aš suprantu, šitas įstatymas būtų aktualus ir tokioms įmonėms kaip „Lifosa“. Ji iš perteklinės šilumos gamina elektros energiją ir jau gana ilgą laiką buvo kalbėjusi apie tai, kad už tai neturėtų būti skaičiuojamas VIAP'as. Ir bylinėjimasis buvo, rodos, ir gal dabar dar nesibaigęs tas procesas. Ar nemanote, kad būtų protinga sutvarkyti ir tuos procesus, kurie yra užsitęsę, ir šiuo metu gal būtų aktualu sutvarkyti, ypač tokiais atvejais kaip „Lifosa“?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Jūs gerai paminėjote dar vieną įmonę, turbūt ir atsakymas E. Pulpiniui. Paminėjote dar vieną įmonę. Kitas dalykas, aš labiau žvelgiau iš tos pusės, pavyzdžiui, išgirdau, kad praeitais metais gruodžio mėnesį „Panevėžio stiklo“ ir „Kauno stiklo“ įmonės už dujas sumokėjo 150 tūkst., dabar 600 tūkst. Tos sąnaudos yra išaugusios keturis kartus. Todėl jos taip pat kreipėsi į Ekonomikos komitetą per Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmus, kad gal kokia nors paskata galėtų būti šilumą įdarbinant kogeneraciniu būdu ir paverčiant elektros energija. Tų įmonių, aš manau, yra Lietuvoje, aišku, jos stambios, bet jos taip pat galėtų prisidėti prie to paties žaliojo kurso ir mažinti šilumos emisiją, išmetimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Skardžius. Prašau.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis pranešėjas, pritariu jūsų siūlymui, išties geras siūlymas, bet, žvelgiant į žaliąjį kursą, ar jūs nemanote, kad Lietuva, turėdama šilumos po žeme nuo Šilutės iki Palangos... Turėjo „Geoterma“, kuri eksploatavo giliuosius geoterminius sluoksnius – 700 metrų gylyje 40 laipsnių temperatūros vandens, kilometro gylyje 100 laipsnių. Mes turime neišsenkančius kaip Islandija... Na, sakykime, jie turi geizerių, mes taip pat turime požeminės šilumos. Tai gal ją reikėtų, gerbiamas pirmininke, taip pat reglamentuoti ir įdarbinti, ypač energetinės krizės metu atsižvelgti į turimus šilumos kodus po Vakarų Lietuvos žeme?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, kolega, pristatėte, kreipėtės kaip į pirmininką, bet nesu. Nemanau, kad mes esame tokioje geografinėje padėtyje kaip Islandija ir kad turime tokius šilumos kodus, bet gali būti, gal jūsų žinios tikresnės. Tuo tarpu mes kalbame apie gamybos įmones, kurios turi perteklinės šilumos energijos. Čia jau kalbėtume turbūt ir apie Žemės įstatymą, ir kitus dalykus. Aš manau, kad tai būtų ne šio įstatymo klausimas. Čia kalbama apie elektros gamybą, būtent Elektros energetikos įstatymo pakeitimus dėl perteklinės šilumos, atsirandančios gamybinuose procesuose. Tai, kas yra po žeme, na, nemanau, kad ten yra gamybiniai procesai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, nežinau, kas konsultavo jus rengiant šitą įstatymo projektą. Kiek aš žinau, kol kas tik viena „Lifosa“ Lietuvoje gali iš perteklinės šilumos energijos gaminti elektrą. Visos kitos kogeneracinės elektrinės neturi tokių pajėgumų ir galių, pabrėžiu, iš perteklinės šilumos energijos pagaminti elektros energiją. Galima nebent, kaip Kaune buvo numatyta, dalį perteklinės šilumos energijos atiduoti laisvajai ekonominei zonai. O Panevėžys yra išskirtinai... Jie tik gamintų elektros energiją savo įrenginiais, bet tada turėtų atsisakyti šilumos energijos. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Iš tiesų turbūt didžiausia ir būtų „Lifosa“, bet tikrai yra ir kitų įmonių. Aš jau minėjau ir „Akmenės cementą“, ir stiklo fabrikus, kuriuose naudojama ir sukuriamas šilumos perteklinė energija. Man netgi teko bendrauti su nepriklausomais šilumos gamintojais. Jie kalba, kad net ir Vilniaus šilumos tinklai tuo būtų suinteresuoti. (*Balsai salėje*) Gali būti, bet tai yra pateikimo procesas. Iki svarstymo, aš manau, pasiaiškintume detaliau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia L. Nagienė. Prašau.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, aš papildysiu. Iš tikrųjų Mažeikiuose perteklinė energija šiandien yra išmetama į orą, o ji galėtų apšildyti visą miestą, 80 % gyventojų. Tikrai negaliu pasakyti, ar technologškai tai tikrai galima paversti elektros energija.

O dėl VIAP'o tai tikrai pritariu šimtu procentų. Žinau, kad „Nafta“ lygiai taip pat bylinėjasi, ir tikrai čia būtų tikrai galbūt diskusijų klausimas. Čia tiktai mano toks pasisakymas. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama kolege. Jūs įvardinote dar vieną įmonę. Tai tiktai papildote, galima sakyti, projektą ir pačius argumentus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Už kalbės R. Vaitkus. Prašau.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Lietuvos Respublikos Vyriausybės prognoze yra įrašytas atliekinės šilumos panaudojimo skatinimas kaip vienas iš prioritetų ir žiedinės ekonomikos viena iš sudedamųjų dalių. Tai tikrai labai savalaikis pateikimas. Ačiū pranešėjui už išsamų pristatymą.

Kiekvienoje iš esmės didesnėje, kaip ir gerbiama L. Nagienė minėjo... Važiuojame į „Mažeikių naftą“, „Lifosą“ ir panašiai su Energetikos ir darnios plėtros komisija, lankomės faktiškai visur, yra akcentuojama būtent šita problema. Būtent šitas teisinės bazės tokio aiškaus reglamentavimo nebuvimas... šią problemą dabar tikrai šitas pakeitimas išspręstų. Danijoje atliekinė šiluma yra tikrai labai puikiai išnaudojama. Vienas vidutinio dydžio prekybos centras aprūpina apie 20 namų atliekine šiluma per metus. Tikrai turime sekti šituo pavyzdžiu. Visus kolegas kviečiu balsuoti už ir palaikyti šį projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Mes jau esame balsavimo laiku, tai aš manau, kad iš karto apsisprendime dėl 2-13 klausimo – Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Pateikimas. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 112: už – 97, prieš – 1, susilaikė 14. Pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Ekonomikos komitetas. Girdėjome, kad siūloma Vyriausybės išvada. Svarstymo data – birželio 16 diena. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galime, ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Dabar, gerbiamieji kolegos, gal reiktų tą klausimą dėl pridėtinės vertės mokesčio. (*Balsai salėje*) Taip, dar dėl vedimo tvarkos. Prašom.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Mes norėjome dar Energetikos komisiją.

PIRMININKAS. Energetikos komisiją taip pat prie papildomų. Gerai. Ačiū. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Pritarta.

15.20 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 50¹ straipsniu ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1611 (*svarstymas ir priėmimas*)

Dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo. Sutiksėjo 3 valandos, aš manau, mes galime dabar pradėti svarstymo stadiją. (*Balsai salėje*) Diskutuoti nėra norinčių. Kviečiu balsuoti, ar pritariate po svarstymo šiam įstatymo projektui.

Balsavo 113: už – 112, prieš nebuvo, susilaikė 1. Pritarta po svarstymo.

Ir priėmimas. Priėmimas pastraipsniui. Trys straipsniai. Ar galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Galime 2 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Galime. Galime 3 straipsniui pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Dėl viso projekto norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1611 priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už visi 111, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymą skelbiu priimtą. (*Gongas*) Labai ačiū, kolegos, už supratimą.

15.22 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 12, 29, 66, 508, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 66¹, 131¹ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1227(2) (*svarstymo tęsinys*)

Dabar mes grįžtame į vakarinio posėdžio pradžią, prie 2-2 klausimo – Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Čia diskutuojančių nebuvo. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Galime, ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

15.22 val.

Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10, 13, 33 straipsnių ir 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1370(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Gal galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.23 val.

Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1431(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-4 klausimas – Visuomenės informavimo įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Gal irgi galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.23 val.

Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo Nr. VIII-1524 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-996(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-5 klausimas – Teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Irgi diskusijų nebuvo. Gal galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.23 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 2, 3, 5, 6, 11, 11¹, 13, 17, 21, 25, 27 ir 33 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1329(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-7 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia diskusijų buvo. Kviečiu balsuoti. Kas pritariate po svarstymo Žmonių palaikų laidojimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1329(2)?

Balsavo 108: už – 71, prieš – 3, susilaikė 34. Pritarta po svarstymo.

15.24 val.

Žmonių palaikų laidojimo įstatymo Nr. X-1404 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-169(2) (svarstymo tęsinys)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Žmonių palaikų laidojimo įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu balsuoti, kas pritaria po svarstymo.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 59, prieš – 5, susilaikė 49. Pritarta po svarstymo.

15.25 val.

Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1515 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-10 klausimas – Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu balsuoti dėl Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projekto po pateikimo.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 103, prieš – 1, susilaikė 11. Po pateikimo yra pritarta. Siūlomi komitetai. Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 9 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.26 val.

Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo Nr. IX-1675 3, 6, 7, 9, 10, 11, 15, 17, 21 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2883 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1519 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. Kviečiu apsispręsti ir balsuoti.

Balsavo 115 Seimo narių, visi 115 – už. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gegužės 17 dieną. Ar galime tam pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

15.27 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1434 (pateikimo tęsinys)

Dar taip pat apsvarstėme darbotvarkės 2-14 klausimą, tai yra Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jį pristatė gerbiamas J. Pinskus vietoj A. Palionio. Kviečiu apsispręsti dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-1434 po pateikimo.

Balsavo 114 Seimo narių: už – 54, prieš – 25, susilaikė 35. Nepritarta. Kas už – už grąžinimą tobulinti, kas prieš – už atmetimą. Kviečiu apsispręsti.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 59, prieš – 56. Grąžinta iniciatoriams tobulinti.

15.29 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1491 (pateikimo tęsinys)

Taip pat buvo darbotvarkės 2-16 klausimas, tai yra Valstybės tarnybos įstatymo 1 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1491. Kviečiu apsispręsti ir balsuoti, ar pritariate šiam įstatymo projektui po pateikimo.

Balsavo 115 Seimo narių: už – 100, prieš – 1, susilaikė 14. Pritarta. Siūlomi komitetai. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu.

Gerbiami kolegos, tuo mes baigėme šį balsavimo intervalą. Mano požiūriu, baigsime posėdį šiek tiek anksčiau, negu numatyta.

15.30 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22², 23, 31, 39, 41, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72 ir 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1570, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ ir 20³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1571, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5, 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1572, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 3 straipsnio, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1573, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1574, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1575 (pateikimas)

Kviečiu gerbiamą ministrą D. Kreivį į tribūną pristatyti 2-12 klausimą – įstatymų paketą. Ir gerbiamą A. Mazuronį, nekantraujantį pirmininkauti, pakeisti mane pirmininko vietoje. Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti atsinaujinančios energetikos paketą, jis iš esmės leistų užtikrinti, kad mes, kaip valstybė, 2030 metais galėtume pasigaminti 93 % visos mums reikalingos elektros energijos čia, Lietuvoje, pirmiausia naudodami atsinaujinančios energijos šaltinius. Iš esmės tai leistų mums spręsti keturias pagrindines problemas. Pirmą, tai spręstų energetinio saugumo klausimą, spręstų aukštų kainų mūsų vartotojams klausimą, taip pat padėtų spręsti žaliųjų tikslų pasiekimą bei nustotume finansuoti vienokia ar kitokia forma agresyviais šalis, kurios užpuola kitas šalis ir vykdo kitų šalių miestų griovimus ir žmonių žudymus.

Kaip matote, 2030 metais, įgyvendinę šį paketą, galėtume pasiekti 7 gigavatų galią. Investicijos į mūsų šalies ekonomiką ir atsinaujinančius išteklius siektų apie 10 mlrd. eurų. 1,4 gigavatų būtų gaminama jūroje, 3,6 – sausumos vėjo, o 2 gigavatai ateitų iš saulės elektrinių.

Ką paketas iš principo sprendžia ir ką keičia? Kadangi paketas yra labai platus, pabandysiu pereiti per tam tikras pagrindines dedamasias. Pirmiausia paketas sudarys palankias sąlygas gaminančių vartotojų plėtrai ir energetinių bendrijų kūrimuisi ir vystymuisi. Ką reiškia energetinės bendrijos? Energetinės bendrijos pirmiausia tarnaus ne tik bendruomeniškumui stiprinti, bet taip pat ir tam tikroms socialiai remtinoms gyventojų grupėms remti arba socialinei paramai. Aš priščiau parlamente prieš keletą savaičių schemą, kaip gali būti remiamos tiek lokalios, vietinės, bendruomenės, kurios įgytų galimybę vystyti atsinaujinančius išteklius, tiek tam tikros energetinės bendrijos, kurios būtų įkurtos savivaldybėse ir padėtų kovoti su energetiniu skurdu. Šios pataisos leis supaprastinti sąlygas kurti šioms bendrijoms, jomis galės tapti bet kuris pelno nesiekiantis juridinis asmuo, tarp jų ir uždaroji akcinė bendrovė, ir kitos formos. Nereikės turėti trijų fizinių asmenų ir taip toliau, ir panašiai, visoje apskrityje galės kurtis. Taip pat yra įpareigota Lietuvos energetikos agentūra užtikrinti konsultavimą vieno langelio principu tokioms bendrijoms ir panašiai.

Labai svarbios pataisos bus gaminančiam vartotojui. Mūsų tikslas yra, kad 2030 metais kas trečias vartotojas pats pasigamintų sau reikalingą elektros energiją. Šis paketas plačiai atvers tam duris. Pirmiausia noriu pasakyti, kad Energetikos ministerija 2021 metais vykdė aktyvias konsultacijas su rinkos dalyviais, su įvairiais ekspertais. Yra numatyta daug pataisų, pavyzdžiui, tokių, kad nustosime riboti gaminančių vartotojų elektrinėse įrengtą galią, taip pat norintys įsigyti elektros iš nutolusios elektrinės, šalia jau esamos, neturės didinti savo įvadų, nustatysime, kad elektros energija kaupiama dvejus metus, sudarysime sąlygas kelias elektrines priskirti vienam vartojimo objektui, atsisakysime leidimų plėtrai ir leidimų gamintojams.

Pataisų kiekis yra tikrai didelis ir iš esmės užtikrins, kad mes gaminančių vartotojų plėtrą turėsime kur kas paprastesnę ne tik buitinių vartotojų lygmeniu. Tai atvers duris ir juridiniams asmenims, gamykloms, logistikos sandėliams ir kitiems objektams statyti savo elektrines ir vartoti elektrą.

Kiti papildymai ir pataisos bus skirtos tam, kad mes galėtume maksimaliai išnaudoti tinklus ir būtų sudarytos labai aiškios plėtros sąlygos. Čia mes turime tokią naują sąvoką kaip hibridinės elektrinės. Ką reiškia hibridinė elektrinė? Hibridinė elektrinė reiškia, kad viename taške mes galime prijungti kelias atsinaujinančias technologijas, viename taške mes galime įjungti vėją, galime įjungti saulę ir galime įjungti kaupyklę. Vėjo ir saulės generacija nesutampa laiku, todėl mes reikšmingai geriau išnaudosime galią, sumažinsime prijungimo kaštus, taip pat padidinsime generuojamos galios dydį.

Leidžiama hibridines elektrines, kurios jungiamos prie skirstomųjų tinklų, statyti ir žemės ūkio paskirties žemėje nekeičiant jos paskirties. Taip pat numatyta, kad ši kompleksinė atsinaujinančių išteklių plėtra yra leidimais reguliuojama veikla. Atitinkamai proveržio pakete procesams numatomi reikalavimai, kurie yra būtini norint įsirengti hibridinę elektrinę, tai yra kad tinklų galia rezervuojama pasirašius ketinimų protokolą ir pateikus privalomą užtikrinimą, 50 eurų už kilovatvalandę leidimas galiotų 36 mėnesius.

Šiandien mes labai aiškiai sakome, kad nedidelis rezervavimo mokestis sudaro galimybes rezervuoti, laikyti tinklą trejus metus ieškant galimybės jį perparduoti. Padidėjęs mokestis, tikime, pirmiausia sudarys galimybę rezervuoti galią tiems, kurie nori tas elektrines vystyti. Dėl sau-

lės elektrinių šiuo metu kylančių PAV'o atrankos ir viso PAV'o atlikimo neaiškumų mes aiškiai nurodysime, kada reikalinga PAV'o atranka ir kada šitas PAV'as yra nereikalingas.

Yra žinoma, kad statant saulės elektrinę, nepaisant to, kad bus supaprastintos arba nereikės PAV'o procedūrų, vis tiek bus privaloma laikytis nustatytų aplinkosauginių reikalavimų. Tie supaprastinimai iš principo leistų mums artimiausiu metu pastatyti pakankamai saulės parkų, kurie leistų užtikrinti tiek nutolusių elektrinių paklausą nutolusiems vartotojams, tiek mums reikalingą generaciją.

Proveržio paketu taip pat leidžiama elektrinę statyti žemės ūkio paskirties žemėje nekeičiant jos paskirties, tačiau užtikrinant galimybę naudoti žemę pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir būdą. Tam, kad būtų atsisakyta perteklinio tinklo pajėgumų rezervavimo bei atsižvelgiant į technologinius statybos skirtumus įrengiant saulės elektrines ir paskutiniu metu priimtus arba siūlomus priimti plėtros sąlygų palengvinimus, yra sutrumpinami kai kurių leidimų terminai.

Taip pat yra pašalinama nemažai perteklinių administracinių ribojimų ir sudaromos aiškesnės plėtros sąlygos. Pirmiausia vėjo elektrinėms, kur yra viena iš pagrindinių atsinaujinančių išteklių technologijų, nustatome, jog vėjo elektrinių numatyti teritorijų planavimo dokumentuose yra neprivaloma. Vadinasi, vėjo elektrinės gali būti plėtojamos žemės ūkio sklypuose, kurie yra skirti energetikos objektų statybai. Vėjo elektrinės laikomos nedarančios reikšmingo poveikio kraštovaizdžiui, kai statomos toliau nei 1 kilometro atstumu nuo saugomų teritorijų arba daugiau kaip 3 kilometrai nuo Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“.

Taip pat nustatoma aiški takoskyra, kada vėjo parkui turi būti atliktas visas poveikio aplinkai vertinimas, kada sutrumpinta PAV'o atranka. Dabar neretu atveju mažiausiai po 6 mėnesius trunkančios PAV'o atrankos procedūros būna taip, kad paaiškėja, kad parkui dar reikia daryti visą PAV'ą, ir vėl visa procedūra sukasi iš naujo. Dabar mes labai aiškiai reglamentuosime, kada sutrumpinimas, kada trumpesnė procedūra, kada eina visas PAV'as.

Taip pat yra atsisakoma sanitarinių apsaugos zonų, bet įvedamas saugus atstumas tarp vėjo elektrinių ir gyvenamųjų namų, darželių ir pastatų. Šiuo metu patvirtinta SAZ'o schema nėra tobula. Vėjo elektrinių plėtra stabdoma arba ilginamas procesas negavus žemės sklypų savininkų sutikimų. Taip pat nėra galima nauja statyba sanitarinėje apsaugos zonoje.

Proveržio paketu numatome lankstesnes sąlygas tiek vėjo elektrinių vystytojams, tiek žemės sklypų savininkams. Realiai yra numatoma, kad iki elektrinės nuo realiai gyvenamosios vietos turi būti keturių vėjo stiebų atstumas. Tai iš esmės labai tiksliai ir aiškiai reglamentuoja zoną, kurioje statybos yra neįmanomos, nebent yra kitaip susitariama su gyventoju. Be to, vis tiek dar galioja tam tikri sanitariniai reikalavimai.

Taip pat dėl finansinės sėkmės pasidalinimo su bendruomenėmis yra numatoma gamybos įmoka. Metinę gamybos įmoką sudarys 0,013 euro už generuojamą kilovatvalandę. Kokia tai suma? Tai 70 megavatų parkas per metus bendruomenei arba bendruomenėms, kurios yra toje teritorijoje, išsipareigotų sumokėti apie 278 tūkst. eurų. Pinigai nebūtų tiesiogiai išdalinami žmonėms. Tie pinigai patektų į specialų fondą ir bendruomenės, kurios yra toje teritorijoje, teiktų paraiškas savo projektams finansuoti.

Iš esmės taip mes spręstume ir keletą klausimų. Pirmas dalykas. Mes sprendžiame ir išvalome neskaidrumą, kuris yra šiuo metu šioje srityje, kai, viena vertus, vystytojams yra labai sunku suprasti, ypač tarptautiniams investuotojams sunku suprasti, kokie yra reikalavimai ir kaip turi būti atlyginta bendruomenėms, kita vertus, dažnu atveju yra įkuriamos fiktyvios bendruomenės, kurios taip pat bando tas lėšas iš investuotojų gauti. Procesas yra gana ilgas. Jis nėra skaidrus ir dažnu atveju bendruomenėms taip pat nėra teisingai atlyginama. Šiuo atveju ši įmoka bus įskačiuojama į elektros generavimo kainą, į rinkos kainą, bendruomenės gaus šitas lėšas, taip turėsime išlaikytą tiek teisingo atlygio principą bendruomenėms, tiek subsidiarumo principą, pagal kurį bendruomenės tikrai pirmą kartą realiai gaus į savivaldą, į visišką savivaldą lėšas, kurias galės naudoti savo reikmėms.

Taip pat aiškesnės prijungimo sąlygos ir kaupimo įrenginiams. Matome, kad iš esmės bus sprendžiami taip pat ir biodujų gamybos prijungimo ir plėtros klausimai. Kaupimo įrenginių vei-

kla nustatoma kaip leidimais reguliuojama veikla, atitinkamai nustatomi ir leidimo plėtoti galiojimo bei pratęsimo terminai, panašūs terminai kaip ir atsinaujinančios gamybos vystymo. Taip pat nustatomi procesai, reikalavimai, kuriuos vartotojai privalo įgyvendinti siekdami prijungti kaupimo įrenginį prie elektros tinklų. Išankstinio prijungimo sąlyga, įskaitinio protokolo sudarymas ir panašiai – viskas tas pats, ką mes turime dėl atsinaujinančios gamybos, nes kaupyklė yra sudedamoji viso proceso dalis ir jų statybų apimtys būna panašios, gali būti panašios kaip ir atsinaujinančios energetikos statybų ar įrenginių įrengimo apimtys. Taip pat, kalbant apie biodujas, mes suvienodinsime sąlygas biodujų elektrinėms, biodujų gamybos įrenginiams, numatydami galimybę statyti biodujų gamybos įrenginius iki 50–70 kubų per valandą žemės ūkio paskirties žemėje, nekeičiant žemės paskirties ir nenumatant jų teritorinio planavimo dokumentuose. Mes biodujoms realiai numatome tokias pačias sąlygas kaip ir kitiems atsinaujinantiems šaltiniams, o tai tikrai yra labai svarbu ūkininkams.

Proveržio paketu taip pat siūlome įtvirtinti galimybę dalį prijungimo darbų organizuoti ir palikti pačiam biodujų gamintojui, tačiau gamintojų įrengta dujų sistemos dalis po atidavimo vertinti bus perduota operatoriui valdyti ir jo nuosavybei, taip įvedamas lankstumas ir galimybė biodujų gamybos įrenginius prijungti greičiau. Taip pat tikslinamas prijungimo sąlygų išdavimo procesas, numatant, kad pirma išduodamos preliminarios sąlygos, vėliau prijungimo sąlygos ir toliau pasirašoma sutartis. Operatoriai įpareigojami per 30 dienų nuo pasirašymo pateikti priimti sprendimą dėl prijungimo sąlygų išdavimo ir panašiai.

Visas paketas, apie kurį aš kalbėjau, čia aš tikrai tokią trumpą jo santrauką padariau, įsigaliojtu nuo liepos 2 dienos. Be abejo, turbūt darant ir rengiant tokį didelį paketą yra ir pasitaikę tam tikrų netikslumų, juos mes planuojame pataisyti. Yra tam tikrų pataisų, jas pateiksime ir dėl įsigaliojimo datų, nes yra tam tikri teisėtų lūkesčių principai ir kiti dalykai, kuriems per trumpas liepos 2 dienos terminas, ir taip toliau.

Šituos dalykus tikrai mes planuojame pateikti, taip pat planuojame, yra nemažai pataisų, kurios yra pateiktos iš anksčiau kitų Seimo narių, taip pat jas planuojame komitetuose pagal galimybę integruoti į šiuos įstatymus. Tikiuosi, kad šis paketas iš esmės mums leis pasiekti tikslus, kuriuos aš išsaciau pradžioje, – 2030 metais Lietuvoje pasigaminti 23 % mūsų visų suvartojamos elektros energijos. Tai užtikrins tiek mūsų saugumą, tiek žemesnes kainas, tiek ir švaresnę mūsų visų aplinką. Dėkui ir pasiruošęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui, gerbiamas ministre, už ne visai trumpą, bet labai svarbų įstatymų projektų bloką. Ir kadangi įstatymų projektų blokas iš šešių įstatymų, gal galime sutarti, kad klausti ir atsakyti skirsime iki 20 minučių, nes yra daug norinčių paklausti Seimo narių. Galime. Labai dėkui, sutarėme.

Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, tikrai gana nemažas paketas, dar viso nespėjau perskaityti, bet, kiek pasižiūrėjau, pasigedau vienos srities. Daug kalbama tikriausiai apie didžiuosius gamintojus, kurie iš esmės didžiausią naštą turės atsinaujinančių energetikos šaltinių gamybos procese, bet nekalbama apie mažuosius gamintojus, kurie susiduria su didžiausia problema, tai yra žemos įtampos elektros tinklų ir transformatorių klausimu.

Dabar skatiname saulės elektrinių statybą ant stogų, elektromobilių įsigijimą. Ir dažnas vartotojas, taip pat ir gamintojas susiduria su problema, kad vienas kaimynas pasistatė, antras, trečias, o ketvirtam galios jau neužtenka ir tenka keisti transformatorinę, didinti tinklo galią ir panašiai. Ar ministerija negalvoja pasiūlyti kokį nors variantą, kaip būtų sprendžiamas šitas klausimas? Galbūt teikti kokią nors programą, kad žemos įtampos tinklai būtų modernizuoti? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Šioje srityje mes planuojame keletą veiksmų. Pirmas veiksmas, ką mes jau matome įstatyme, kad leisdami hibridines elektrines, į vieną tašką jungti saulę ir vėją, ir kaupiklius, iš principo mes spręsimė klausimą dėl galių atlaisvinimo ir didesnio kiekio prijungimo. Kitas aspektas yra tas, kad mes planuojame beveik 160 mln. investuoti į tinklo plėtrą, į skirstomojo tinklo plėtrą, taip, skirstomojo. Nes perdavimo tinklas... investicijos

jau eina, 100 mln., vienos linijos statybos. Į perdavimo tinklą taip pat bus investuojama, bet didžiosios investicijos į perdavimo tinklą bus po sinchronizavimo. Tam, kad mes galėtume pertvarkyti linijas, kurios reikalingos sinchronizavimui, kitų linijų plėtos mes negalime daryti dėl šitos pertvarkos. Investicijos į tai taip pat bus padarytos.

Kitas dalykas, pakete taip pat leidžiama, kad gaminantis vartotojas bus nesusietas su įvado dydžiu, bet bus susietas su vartojimu. Dažnu atveju mes pasiekiamo pikinę elektros energiją tik tam tikrais tarpais, todėl bus galima turėti kur kas didesnę įrenginį. Taip pat turėtume turėti inverterį, kuris apribotų tuos pikų panaikinimus, kad nebūtų perkrautas tinklas. Taip pat bus galima prijungti ir nutolusią elektrinę, ir elektrinę ant stogo tam pačiam vartotojui. Daug įvairių pakeitimų yra šitame įstatyme.

Iš esmės ką noriu pasakyti, kad palengvinimų gaminančiam vartotojui, buitiniam vartotojui tikrai yra daug. Ir pinigų masė, kuri ateina per įvairias paramos schemas, pirmiausia bus nukreipta gaminantiems vartotojams, mažiesiems gaminantiems vartotojams. Taip pat, jeigu kalbame apie paramą verslui, tai verslas, kuris taip pat bus remiamas iš RRF paketo, bus skirta pačiam smulkiausiajam verslui. Vidutinis verslas, stambus verslas šitos paramos negaus, nes atsiperkamumas yra tikrai geras, verslo grąža tikrai yra aukšta. Tokiu būdu, kaip minėjau, padengsime visas kategorijas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Klausia G. Kindurys. Aš tik primenu, klausiti – 1 minutė, atsakyti – 2 minutės, nes daug Seimo narių užsirašė paklausti.

G. KINDURYS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, projektu yra keičiamas kaupimo laikotarpis, siūloma dveji metai. Kadangi jau šiemet keičiant įstatymą buvo didelė diskusija dėl kaupimo laikotarpio pradžios ir ilgio, tai kodėl būtent apsispręsta tie dveji metai daryti ir kam iš to didžiausia nauda bus?

O kitas klausimas, kaip skaičiuojamas tas kaupimo laikotarpis bus? Ar visiems gamintojams, tarkime, bus Lietuvoje vienodai dabar kažkurie 24 mėnesiai, ar, tarkime, kiekvienam gamintojui skirtingai, tai yra nuo kada jis pradėjo gaminti?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Atskaitos laikotarpis yra aiškiai pasakytas – balandžio 1 diena. Atskaita yra balandžio 1 diena. Jeigu pradėjai gaminti viduryje, bus pusantrų metų pirmas ciklas, kitas ciklas bus jau dveji metai. Tai vienas dalykas.

Kodėl dveji metai? Daug diskusijų apskritai buvo ir ilgai tas pasipriešinimas buvo tiek skirstymo operatoriaus, tiek ir klausimų buvo ir iš regulatoriaus, kokie kaštai bus papildomai patiriami visų kitų vartotojų, jeigu mes pailginsime šį laikotarpį. Pagaliau buvo apsispręsta, kad perskaičiavus, įvertinus, kad vis dėlto dvejų metų kaupimo laikotarpis nebus toks reikšmingas, bet taip pat leis reikšmingai pagerinti investicijų į atsinaujinančią energetiką aplinką, taip pat užtikrins tam tikrą socialinį teisingumą. Nes jeigu pagamins ir po metų jo elektros energijos dalis prapuolė, turbūt daugelis jautė, kad tai yra neteisinga.

Kita vertus, tai taip pat leis geriau planuoti ir mūsų gamybos apimtį, tai yra kiek reikia iširengti gamybos, kad galėtum vidutiniškai užtikrinti tą kiekį, nes būna taip, kad nuo metų svyruoja. Sudėjus abu dalykus į vieną vietą iš esmės tiek dėl naudos, kurią patirs vartotojas, tiek dėl papildomų kaštų vis dėlto buvo dvejiems metams nuspręsta.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi E. Gentvilas.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Išties, ministre, ačiū jums. Stipriai padirbėjote, ypač dėl vėjo energetikos plėtos jūroje, dėl saulės energetikos. Tačiau vėjo energetika sausumoje lieka apkrauta įvairiausiais biurokratiniais pančiais. Tai tikrai nepaskatins, nors jūs pats dabar pristatymo metu minėjote, kad vėjo energetika yra pati perspektyviausia, geriausiai generuojanti ir atsiperkanti iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Pažiūrėkite: keturi jėgainės dydžiai, kilometras. Dabar SAZ'as buvo 300 metrų. Jūs iš karto didinate tris kartus tuos dalykus. Krašto apsauga, visi kiti dalykai lieka neišspręsti. Mes jau militarizuojamės, būtent labai stipriai ir pagrįstai tą reikia daryti...

PIRMININKAS. Laikas!

A. SKARDŽIUS (DPF). ...tačiau vėjo energetika turbūt yra tokia. Aš, gerbiamas ministre, norėjau paklausti: ar viena ranka jūs duodate, kita ranka atimate? Ar apmokestinsite įvado galią? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, turbūt tikrai mes nieko neatimame. Turbūt vėjo elektrinės darosi vis galingesnės, vis aukštesnės. Todėl, natūralu, kai vėjo elektrinės aukštis su sparnuote yra per 300 metrų, 300 metrų atstumas tikrai nėra didelis. Man teko asmeniškai pakilti į 200–300 metrų vėjo elektrinę, patikėkite, gyventi 300 metrų atstumu nuo tokios elektrinės aš nenorėčiau. Tad iš asmeninės patirties ir suprantant žmones, kurie gyvena šalia tokių elektrinių, tas atstumas buvo padidintas iki keturių stulpų.

Kita vertus, palengvinimų yra tikrai daug. Žemesnėms elektrinėms (iki, atrodo, 120 metrų) nereikės apskritai, jeigu trys yra, apskritai nereikės PAV'o ir kitų dalykų. Taip pat gerokai palengvinami ribojimai dėl kraštovaizdžio, kur labai aiškiai nusakoma, kur yra kraštovaizdis ribojamas, kur jau jis nedaro įtakos plėtrai, ir nemažai kitų prijungimų. Planuojame, kad statybos leidimai (dabar tų pataisų nėra, bet pateiksime pataisas, kaip ir dėl terminų) bus išduodami visam parkui, o ne vienai elektrinei. Bus tikrai daugybė pataisų, jos suteiks palengvinimų vėjo energetikai plėtoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Gentvilas. Ruošiasi V. Ažuolas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, man šie projektai atrodo kaip antkapis biurokratizmui ir šlovės paminklas energetikos verslo plėtrai ir energetinei nepriklausomybei. Tai tikrai pagiriamasis žodis.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Tačiau vienas klausimas, man atrodo, nėra išspręstas iki galo – aptarta bendruomenių įmoka. Bendruomenės yra juridiniai asmenys, kaimo bendruomenės. Aš pats esu narys kaimo bendruomenės, jungiančios aštuonis kaimus, aštuonių kaimų gyventojus. Įsivaizduokime, pasistato vėjo jėgainių parką, vienas kaimas atsiskiria ir sukuria savo kaimo bendruomenę, kad gautų visą tą naudą. Vienas variantas.

Kitas atvejis, kai teritorijoje nėra jokių kaimo bendruomenių, bet atsiranda parkas, galintis mokėti pinigus, ir dėl tų pinigėlių atskirai įsikuria kaimo bendruomenė. Man atrodo, kad subjektas, kuris galėtų gauti tą finansinę naudą, turėtų būti seniūnija, paskirstanti savo gyventojams, o ne bendruomenės.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Ačiū. Buvo svarstomas variantas ir dėl seniūnijos, tačiau būna parkų, kurie... Dėl seniūnijos atsiranda bėda, kad šiuo atveju finansavimas vyktų projektiniu pagrindu. Bendruomenėje nėra taip, kad kažkas pasidalins tuos pinigus. Seniūnijos teritorijoje esančios bendruomenės galės teikti paraiškas. Paraiškos bus vertinamos tikrai atsižvelgiant į tam tikrus kriterijus. Šiandien mes to techninio lygio dar neturime, kaip tas mechanizmas veiks. Be abejo, dar kartą pakartosiu, dvigubai didesnis mokestis yra Vokietijoje, vystant vėjo energetiką. Jis tikrai funkcionuoja puikiai. Manome, kad tos patirties mes pasisemsime jau rengdami poįstatyminius aktus, Vyriausybės nutarimus ir kita. Šiandien tokių nuogastavimų, kuriuos minite, gali būti, bet aš tikiuosi, kad mes juos išspręsimė poįstatyminiais aktais.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Butkevičius.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, ne veltui yra posakis, kad medaus statinę galima sugadinti šaukštu deguto. Ar neatsitiks taip, kad šiuo paketu bus pažeidžiamos žmonių konstitucinės teisės į jų nekilnojamąjį turtą? Sakykime, jie turi savo žemės, sklypų ir iš jų bus kas nors atimama prieš jų valią arba nustatyta pagal kokį nors Vyriausybės nutarimą, kaip kompensuoti. Ar nebus atsisakoma poveikio aplinkai vertinimo, kitų reikiamų procedūrų? Lietuva yra didelė teritorija ir tų vietų, kur galima statyti, tikrai yra daug. Bet dažnai vėjo jėgainių vystytojai nori statyti viename taške ir labai daug vien todėl, kad šalia yra elektros linija. Kaip padaryti, kad tas šaukštas deguto nesugadintų viso paketo?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai niekas jokių žemių nesiruošia ir negali atimti. Jeigu kas nors savo teritorijoje leidžia statyti arba pats vysto vėjo jėgaines, tai yra jo valia vykdomi projektai. Niekas negali priversti ar kitaip. Šiandien tenka dažnai girdėti, kaip įvairaus plauko spekuliantai tiesiog terorizuoja ūkininkus dėl galių. Tą mes girdime. Noriu pasakyti, kad nei ūkininkai, nei žemės savininkai nėra įpareigoti išnuomoti, atiduoti ar ką nors daryti su ta žeme. Žemės, ypač tos, kurioje yra pastorių, kuriose galima prijungti atsinaujinančius energetikos išteklius, yra didžiulė vertė. Ją reikia naudoti ir panaudoti protingai tam, kad tas žmogus, kuris turi tokį turtą, gautų grąžą – arba pats vysto, arba protinga kaina išnuomoja, arba įeina į verslą dalimis. Aš nežinau, čia turbūt nuo kiekvieno žemės savininko priklauso. Bet iš esmės tai yra didžiulis turtas.

Kiekvienas ūkininkas, kuris šiandien turi žemės, kurioje yra galios, tampa žymiai turtingesniu žmogumi. Aš taip pasakysiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Dėl PAV'o mes... Iš esmės PAV'as yra naikinamas saulės elektrinėms. Vėjo elektrinėms nėra naikinamas, išskyrus, kai yra maži stiebai ir yra trys vienetai. Pavyzdžiui, kai miestelis nori sau apšvietimo, įkuria energetinę bendriją ir pasistato tris nedidelius stiebus. Kaip mes sakėme, duodame jam kapitalo investicijų padengimą tiek subsidijos forma, tiek paskolos forma, jie apsišviečia savo miestelį, apsišviečia savo namus ir turi naudos. Tik tokiu atveju.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, pirmiausia, prezentacija buvo tikrai labai gerai parengta ir suprantamai pristatyta. Dabar į vieno klausimo dalį jūs atsakėte dėl skirstomųjų tinklų plėtros. Supratau, kad 70 mln. eurų bus numatyta, nes tai yra tikrai didžiulė ir uždelsta problema.

Bet kitas mano klausimas būtų, ar yra numatyta lėšų transformatorinių galių plėtrai, nes šita problema irgi yra labai opi? Ačiū.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Pirmiausia, yra dešimtmetis planas tinklų vystymo, jame realiai per artimiausius penkerius metus yra numatyta beveik 300 mln. eurų. Tai yra numatoma šalia jūsų minėtų RRF'o pinigų sudėjus per metus... Kitais metais apie 150–160 mln. eurų į tinklus bus planuojama investuoti, taip pat ir į transformatorines, turbūt daugiausia į transformatorinių plėtrą, nes didesnės galioms prijungti ir pertvarkai transformatorinės yra esminės iniciatyvos vieta.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, aš klausiu truputiuką apie sanitarines zonas. Gal jūs galite pasakyti, kokia Europos Sąjungos praktika remdamasis paimate, dabar išbraukiate, panaikinate sanitarines zonas ten, toje lentelėje, kurioje yra nuo 30 iki 300 kilovatų, nuo 300 iki 2 megavatų ir taip toliau? Tai vienas klausimas.

Antras klausimas. Man truputėlį keista dėl Teritorijų planavimo įstatymo projekto, kad net nebus reikalinga teritorijų planavimo dokumente pažymėti, kad tai yra vėjo jėgainių parkas. Keistai atrodo, jeigu mes paimsime dokumentą ir nežinosime, kad čia yra vėjo jėgainių parkas. Kaip jums tai atrodo? Sakysime, noriu statyti gamyklą čia, pasiimu planą ir aš nieko tame plane nematau.

Dar trečias klausimas. Gal galite įvardinti, kodėl jūs pasirinkote dėl specialiųjų sąlygų, kur yra kultūros paveldo objektai?.. Nejaugi pas mus trūksta galimybių, kad saulės parką darys būtent tose vietose, kuriose yra etnografiniai muziejai...

PIRMININKAS. Laikas!

L. NAGIENĖ (DFVL). ...ir taip toliau? Jūs pažymėjote, ant stogų, ant sienų net galime įrengti saulės elektrines. Išbraukėte tas sąlygas. Išbraukėte.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkite, negali niekur būti įrengiamos, jokiuose etnografiniuose, jokiuose... Yra saugomos teritorijos ir nei saugomose teritorijose, nei jų apsaugos zonose nieko negalima įrengti. Čia nėra taip, kad kur nors mes galime statyti. Tai ir saulės... (*Balsas salėje*) Žiūrėkite, saulės parko tikrai negalima statyti ten, kur jo negalima. Rumšiškių muziejuje ant stogo tikrai niekas saulės nepastatys... (*Balsas salėje*)

PIRMININKAS. Gerbiama kolege, bus dar laiko diskutuoti tikriausiai.

Paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre...

D. KREIVYS (TS-LKDF). Mes visos... Žiūrėkite, visi reikalavimai, kuriuos mes esame sudėję, yra remiantis gerąja patirtimi, pirmiausia, ką daro Vokietija. Vokietijos yra būtent keturi stulpai atsiradę su labai... Iš principo mes padidiname, kaip ir Seimo narys A. Skardžius minėjo, kad dvigubai didėja apsaugos zona nei buvusi, daugiau nei dvigubai didėja. Atvirkščiai, mes teritoriją SAZ'o didiname.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas ministre. Kadangi jau paskelbiau, paskutinis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiamas ministre, iš tikrųjų, kaip žinome, bus skiriama tam tikra parama. Visada, kai būna parama atsinaujinantiems, būna ir konkurencija. Ar nebus taip,

kad vis dėlto atsiras keletas labai didelių projektų, o, tarkime, tie, kurie labiau nutolę arba kurie ne taip greitai sukasi, tų lėšų negaus. Kokie bus paskirstymo principai ir ar tikrai bus efektyvus panaudojimas?

D. KREIVYS (TS-LKDF). Žiūrėkime, didžioji pinigų suma, tą esu minėjęs, bus skirta gaminantiems vartotojams: tiek buitiniams, tiek ypač smulkiojo verslo, ne stambaus, ne vidutinio, o ypač smulkiojo verslo. Jeigu kalbame apie pusę sumos, kuri skiriama buitiniams gaminantiems vartotojams, tai čia turbūt viskas aišku. O dėl smulkiojo verslo turbūt irgi klausimų nėra. Smulkusis verslas pagal sąvoką turbūt nėra tas, kuris gali statyti didelius parkus.

PIRMININKAS. Labai dėkoju, gerbiamas ministre. Klausti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymų projektų bloko po pateikimo. Už pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, čia visi pakankamai palaikė, asmenys tiek iš pozicijos, tiek iš opozicijos, aš jau nebegaįšinsiu laiko. Geri projektai, reikalingi Lietuvai, didinantys mūsų energetinę nepriklausomybę. Pritarkime.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš nenori kalbėti niekas. Balsavimas dėl įstatymų projektų bus tam numatytu darbotvarkėje metu.

16.12 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1497 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1497. Pranešėjas – E. Pupinis. Pateikimas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamasis posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, šis projektas atsirado svarstant A. Sodonio peticiją. Joje buvo pateiktas siūlymas pakeisti minėtą Administracinių nusižengimų kodekso straipsnį.

Esmė yra tokia. Siūloma pakeisti šį straipsnį todėl, kad yra skirtingas reglamentavimas ir skirtingos nuobaudos, kuomet asmuo pažeidžia taisyklės lenkimo draudimo vietoje ir kuomet išvažiuoja į priešpriešinio eismo juostą, kirsdamas ištisinę liniją. Iš tikrųjų atsakomybė už lenkimą Kelių eismo taisyklių 140 punkte apibrėžtoje vietoje ir kelio ženklų 3.25, 3.27 galiojimo zonoje kyla pagal Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnį, o atsakomybė už lenkimą kertant draudžiamą kirsti kelio horizontalią ženklinimo liniją kyla pagal Administracinių nusižengimų kodekso 417 straipsnį.

Aišku, kaip ir visada, Peticijų komisija gauna nuomonių. Buvo pateikta nuomonė Vidaus reikalų ministerijos. Ji kartu su Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos specialistais įvertino pareiškėjo pateiktą pasiūlymą ir iš esmės pritarė, kad iš tikrųjų problema yra ir kad iš tikrųjų avaringumas didėja tiek vienu atveju, tiek kitu atveju, kai yra eismo pažeidimai. Ir Teisingumo ministerija atsiuntė savo nuomonę, taip pat neatsisako svarstyti. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija taip pat pritaria, kad vis dėlto tą problemą reikia spręsti. Tai šis įstatymo projektas, kaip minėjau, pateiktas atsižvelgiant į peticiją ir siūlome pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori penki Seimo nariai. Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Vėl grįžtame. Maždaug tokia pati situacija buvo prieš ketverius penkerius metus, irgi buvo lygiai tokia pati situacija, kai ištisinę juostą pervaziavus atimdavo teises. Panašu, kad ir jūs siūlote kai ką panašaus sugrąžinti. Tuometinė problema buvo didelė ir nemažai žmonių neteko vairavimo teisės, galimybės.

Mano klausimas būtų toks. Ar jūs čia tikrai apgalvojote, teikdamas šį įstatymą, pasekmes?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų mes komisijoje galvojame ir, ko gero, pagrindinis faktorius buvo tai, kad vis dėlto pilietis teikia šį pasiūlymą. Iš tikrųjų skatiname piliečių, kurie domisi situacija, domisi eismo saugumu, aktyvumą. Taip pat, kaip ir minėjau, pateiktos nuomonės, jomis ir vadovaujasi peticija. Iš tikrųjų sudėtinga atmesti žmogaus, kuris teikia peticiją, kuris iš tikrųjų domisi šiais reikalais, peticiją. Ir tuo labiau atmesti, kai tam pritaria ministerijos. Vis dėlto manyčiau, kad Peticijų komisija nenagrinėjo to klausimo iš esmės, tai komiteto darbas. Šiuo atveju siū-

loma panagrinėti vis dėlto komitete. Būtų galima organizuoti klausymus, pasikviesti tiek Vidaus reikalų ministerijos specialistų, Policijos departamento ir priimti tą reikiamą sprendimą. Kaip minėjau, pilietis teikia, tai mes, manau, turime į tokius reikalus įsiklausyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs siūlote pataisą, kuri iš esmės niekuo nesiskiria nuo dabartinio teisinio reguliavimo. Dabar yra sakoma, kad lenkimas vietose, kuriose pagal Kelių eismo taisyklės draudžiama lenkti, o jūs sukonkretinate, kad draudžiama kirsti kelio horizontalią ženklinimo liniją. Gali būti draudžiama lenkti ir horizontaliai nepažymėta linija, gali būti kelio ženklas, gali būti, kaip minėjote, ištisinė linija, galbūt net dviguba ištisinė linija. Šiuo atveju teisine prasme jūs dar pabloginate situaciją. Jeigu, tarkime, nebus tokios ištisinės linijos, pagal jūsų siūlomą pataisą bus galima lenkti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ne, ne. Iš tikrųjų nebus galima lenkti, kas susiję su kelio ženklais, išlieka tos pačios sąlygos. Tik jos labai skiriasi nuo lenkimo, kai kertama ištisinė linija. Iš esmės taip pat išvažiavimas į priešpriešinę eismo juostą. Aišku, čia reiktų patikslinimo, kaip ir kai kurios ministerijos sako, kad reikės patikslinimo, bet tada pradeda galioti Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio 5 dalis. Ir dėl to, ir dėl to. Faktiškai nuobaudos bus didesnės ir vienodos.

PIRMININKAS. Labai dėkui.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Pagal 420 straipsnį.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, jūs minėjote, kad jau yra atsiliepimų iš Vidaus reikalų ministerijos, matyt, ir iš Policijos departamento. Tai aš norėčiau dar patikslinti, nes jūs minėjote, kad jie ne prieš, kad šis klausimas būtų nagrinėjamas. Tai aš norėjau šiek tiek patikslinti, ar dabartinės teisinio reguliavimo nuostatos tinkamos būtent toms minėtoms institucijoms, pareigūnams, ar jie norėtų dar tobulinti?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų aš galiu tik pacituoti, čia iš Vidaus reikalų ministerijos: „Kartu su Policijos departamento prie VRM specialistais įvertinę pareiškėjo pateiktą pasiūlymą informuojame, jog iš esmės pritariame pozicijai, kad lenkimas kertant ištisinę kelio horizontalią liniją yra pavojingas ir toks Kelių eismo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimu „Dėl eismo taisyklių patvirtinimo“, pažeidimas turėtų užtraukti tokią atsakomybę, kaip ir lenkimas vietose, kuriose pagal Kelių eismo taisyklės draudžiama lenkti.“ Iš tikrųjų tai jų nuostata ir šiuo atveju mes negalėjome nieko pasakyti, kadangi jie yra specialistai.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, norėčiau paklausti. Dalyvavimas kelių eisme sukuria įvairių situacijų. Tik yra klausimas, ar ši nuobauda ir nusižengimas yra adekvatus gresiančioms sankcijoms, jūsų nuomone, kaip jūs manote?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Kaip ir sakau, pagal pateiktą nuomonę, kadangi iš tikrųjų pastaruoju metu džiaugiamės, kad sumažėjo avaringumas keliuose. Aišku, dėl kai kurių techninių sprendimų, tai yra ir sankryžų pertvarkymas, žiedinių sankryžų, iš tikrųjų dideli pasiekimai. Bet liko tam tikrų problemų dėl tam tikrų drausmės pažeidimų, ypač išvažiavimo į priešpriešinę eismo juostą. Šiuo atveju man sunku būtų įvertinti, kokio lygio nuobauda galėtų būti, kaip ir minėjau, galbūt komitetas nagrinėdamas... Na ir taip jie pastebėjo, kad yra ir kitų galimų ir reikalingų pakeitimų Kelių eismo taisyklėse, nurodo tam tikrus punktus. Iš tikrųjų galbūt komitetas nagrinėdamas pažiūrės kompleksškai, išnagrinės ir sudėlios visus taškus, kaip ir priklauso, nes klausymuose ir pasitarimuose dalyvaus specialistai. Šiandien man būtų sunku vertinti, kokio lygio turėtų būti nuobauda, net neturiu tikslios informacijos, kiek tų avarių būna dėl tokių pažeidimų, kai išvažiuojama į priešpriešinę eismo juostą, kertama vienguba arba dviguba linija.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia šiandien ryte atsiėmęs apdovanojimą S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Labai ačiū už tokį dėmesį, gerbiamas pirmininke.

Gerbiamasis pranešėjau, yra trys lenkimo variantai: vienas, kai yra apribotas ženklais, kai yra ištisinė linija, vienguba arba dviguba, ir trečias variantas, kuris man seniai neduoda ramybės ir nežinau, kaip tą padaryti. Vairuotojas pradeda lenkti esant punktyrui ir baigdamas lenkti jau patenka į situaciją, kai tenka pervažiuoti ištisinę liniją. Ar turite kokių nors pastebėjimų, kaip vi-

sa šita ateityje padaryti, sutvarkyti? Iš tikrųjų vairuotojas labai dažnu atveju tokiu būdu visai nenorėdamas pažeidžia taisykles, nes jis pradeda lenkti įsitikinęs, kad toje vietoje galima, bet ta vieta baigiasi, nesant jokių išpėjimo ženklų, kad čia netrukus prasidės būtent ta linija. Norėčiau...

E. PUPINIS (TS-LKDF). Čia geras klausimas specialistams. Galbūt tą galima riboti anksčiau, statant ženklus, kad lenkti draudžiama, tokiu būdu. Na, kitais būdais išpėti sudėtinga. Turi orientuotis pagal dažnumą tų punktyrinių linijų. Jeigu jos pradeda būti labai dažnos, tai, savaime suprantama, nerizikuoti savo gyvybe, neturėtum pradėti lenkti. Bet, savaime suprantama, iš dešinės grįžti jau tikrai turi leisti, nes kito kelio nėra, arba į griovį kairėje, arba grįžti į savo eismo juostą. Iš tikrųjų gal ir šį klausimą panagrinėti. Bet, manau, sudėtinga būtų ką nors nuspręsti iš anksto, nes čia turėtų būti vadovaujamas ir protu. Žiūrint... ypač jei tu važiuoji ne vieną kartą tuo keliu. Suprantama, kai žmogus važiuoja keliu pirmą kartą, tai gali padaryti klaidą. Bet dažniausiai tokius dalykus jau daro tie, kurie žino kelią ir paprastai rizikuoja.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Taip pat prašysime Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Čia kai apsispręsime po pateikimo, ar pritarti, ar nepritarti įstatymo projektui. Pasisakymai dėl motyvų. Po pateikimo nėra norinčių kalbėti Seimo narių. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu.

Informuoju, kad darbotvarkėje numatytą 2-15 klausimą – projektą Nr. XIVP-1578 G. Paluckas atsiėmė ir nepateiks, nes analogiškas įstatymo projektas jau buvo bandomas pateikti ir jam nebuvo pritarta šiandien posėdžių salėje.

16.23 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1337 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-17 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1337. Pranešėjas – A. Strelčiūnas. Pateikimas.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, rengti įstatymo pakeitimo projektą paskatino siekis priartinti vietos bendruomenes prie žemiausios savivaldos grandies – seniūnų. Įstatymo projekto tikslas padidinti seniūnų atskaitomybę vietos bendruomenėms. Stiprinti vietos bendruomenes, suteikti seniūnaičiams teisę įvertinti ir išreikšti savo nuomonę apie aptarnaujamą teritorijos seniūno tarnybinio vertinimo metinius rezultatus. Ši seniūnaičių išreikšta nuomonė būtų rekomendacinio pobūdžio.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori trys Seimo nariai. Pirmasis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjas, sveikiname jūsų pastangas šiek tiek sureikšminti seniūnaičių poziciją. Ketvirto lygio savivalda yra labai svarbi Lietuvoje, nes seniūnaitis gali iš tikrųjų geriausiai išspręsti tos bendruomenės kai kurias problemas. Tai, kad jis turės teisę kaip nors dalyvauti vertinant seniūną, manau, yra labai gera iniciatyva. Bet aš norėčiau paklausti tokio dalyko. Ar neatsitiks taip, kad seniūnas negalės tinkamai valdyti šito rajono, nes bijos seniūnaičių reakcijos. Kaip jūs manote, ar tas teisių suteikimas seniūnaičiui nesutrukdys veikti pačiam seniūnui?

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū. Jūs turbūt neatkreipėte dėmesio, kad ši rekomendacija yra tik patariamoji, administracijos direktorius gali atsižvelgti, gali ir ne. Bet yra ir tokių problemų, kad kartais seniūnas nesiskaito su seniūnaičiais, todėl mes norėjome šiek tiek sureikšminti bendruomenes ir pačius seniūnaičius.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, na, iš tikrųjų bendruomenės nuomonė labai svarbi, tai ar ne geriau būtų bendruomenės nuomonę išklaudyti, o ne seniūnaičio? Jūs turbūt žinote, yra visko su tais seniūnaičiais. Kai kada vyksta rinkimai, kai seniūnaičio rinkti ateina penki, šeši žmonės. Ar toks seniūnaitis gali atstovauti bendruomenės nuomonei?

Ar ne geriau vis dėlto susitikti su bendruomene, nes seniūnaičiai kai kada gana politizuoti. Jeigu seniūnas pasilikęs kitos politinės krypties, tai seniūnaičiai paprastai gali pasakyti neigiamą

nuomonę. Ir apskritai ar nemanote, kad reikėtų galvoti apie seniūnaičių rinkimų sistemą, kad vis dėlto jie būtų skaitlingesni? Galbūt rengti juos kartu su savivaldybių tarybų rinkimais? Kaip ir minėjau, ateina labai nedaug žmonių, daugiausia suinteresuotų, draugų, kurie pažįsta vieną kitą žmogų, sukviesti, ir tai būna daugiau parodija negu rinkimai. Ačiū.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Ačiū, kolega, už klausimą. Galiu pasakyti dėl pačių bendruomenių. Pagal dabartinį įstatymą bendruomenę gali sukurti ir trys žmonės. Gal jūs neatkreipėte dėmesio, kad seniūnaičių rinkimuose dabar yra numatyta mažiausiai 5 % tos seniūnijos gyventojų ir seniūnaičiai jau renkami ketveriems metams. Ir mes kalbėjome su teisininkais. Tai ir tie, kurie yra renkami, irgi galėtų išreikšti tą poziciją. Aš galvoju, kad mūsų sprendimas, jeigu šiandien mes nepritariame tiesioginiams seniūnų rinkimams, tai čia vienintelis kelias, kaip mes galime priartinti pačias bendruomenes.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (LSDPF). Ačiū. Gerbiamas kolega, mes esame buvę asociacijos prezidentais ir puikiai žinome, bet šiuo atveju jūs neįvertinote vieno dalyko. Yra išplėstinė seniūnaičių sueiga, kurioje dalyvauja ir bendruomeninių organizacijų pirmininkai arba jų įgalioti atstovai, ir seniūnaičiai. Seniūnaičių sueigoje klausimų spektras yra mažesnis, šito yra didesnis. Noriu priminti, kolega, kad seniūnas išplėstinei seniūnaičių sueigai teikia savo metinę ataskaitą, jai išplėstinė seniūnaičių sueiga gali pritarti arba nepritarti. Tai yra tiesioginis signalas tiesioginiam vadovui, administracijos direktoriui, kaip tas seniūnas dirba. Todėl jūsų pateiktas projektas – dar vertinti, kaip vadovas vertina, kaip administracijos direktorius vertina savo tiesioginį pavaldinį administracijos filialo vadovą seniūną, na, tai šiek tiek, manau, nelabai atitinka tuos savivaldos principus, kurie jau dabar yra. Ačiū.

A. STRELČIŪNAS (TS-LKDF). Aš galiu pasakyti taip. Yra vienas vertinimas seniūnaičių sueigos, bet čia yra paties seniūno veiklos. Galiu pasakyti, dabar yra tokia situacija, kad mes priėmėme įstatymą, kad priimant seniūną jau dalyvauja atstovai, tai yra labai gerai, bet, pavyzdžiui, mes žinome, kad dauguma seniūnų, beveik virš 80 %, dirba po 10–20 metų, jiems įtakos tie seniūnaičiai neturi. Galvočiau, kad jūsų nesulyginami dalykai, tiesiog jūs atstovaujate kitiems interesams.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dabar pasisakymai dėl motyvų po pateikimo. Už nenori kalbėti niekas. Prieš norėtų kalbėti J. Sabatauskas, jeigu R. Budbergytė jį mums trumpam paskolintų.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų ir gerbiamas Kęstutis atkreipė dėmesį į tam tikrus dalykus, kurie ir taip jau faktiškai vyksta, ką kolega siūlo. Tačiau mano pastaba kita. Vyriausybė ruošiasi iš pagrindų, kaip suprantu, keisti Valstybės tarnybos įstatymą, ir mes vis po vieną straipsnelio dalį siūlome keisti, visiškai neatsižvelgdami į tą naują koncepciją, kurią siūlo Vyriausybė. Tai gal truputį luktelkime. Kai tas projektas bus pristatytas, mes galėsime tada teikti siūlymus. Tiek.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų pasisakymų dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto tam numatytu darbotvarkėje metu, o tas momentas bus visiškai netrukus. Liko du darbotvarkėje numatyti klausimai. Tai priklauso nuo pasisakančiųjų skaičiaus, kiek bus užsirašiusių. Tai 10 minučių, gal 15 minučių. Tai po 10 minučių jau būtų gerai, kad visi, kas nori balsuoti, būtų posėdžių salėje, nes pereisime prie balsavimo.

16.30 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1493 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1493. Pranešėjas – A. Kupčinskas. Pateikimas. Gerbiamas Andriau Kupčinskai, būtų gerai, kad pristatytumėte projektą, dėl kurio esate numatytas, 2-19 klausimas – projektas Nr. XIVP-1493. Atsiprašome, kad sutrukdėme, bet...

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Sveiki, posėdžio pirmininke. Pagavote mane. Gerai. Pristatysiu įstatymo projektą dėl... Sporto įstatymo pakeitimo įstatymo projektą. Esmė yra, kad nemažai pa-

sirašiusių – daugiausia iš Jaunimo ir sporto reikalų komisijos. Kolegos siūlo, kad Nacionalinė sporto taryba būtų atskaitinga Seimui ir Seimas tvirtintų jos nuostatus.

Pirmiausia noriu pabrėžti, kad tikrai nesiūlome šiuo įstatymo projektu steigti kokią nors naują biudžetinę įstaigą. Dabartinė įstatyme numatyta Nacionalinė sporto taryba veikia prie Vyriausybės. Gal tiksliau būtų pasakyti – neveikia, nes jau penkeri šešeri metai ji net nebuvo susirinkusi. Žinome, kad Seime yra tokių institutų kaip Nacionalinė šeimos taryba, Nacionalinė sveikatos taryba. Kiek jos veikia, renkasi, čia jau kitas klausimas, bet aš manau, kad ir tikslinga būtų, kad Nacionalinė sporto taryba būtų atskaitinga Seimui. Ji būtų sudaroma iš 15 žmonių. Penkis kandidatus deleguotų įvairios ministerijos, taip pat viena su sportu susijusi mokslo įstaiga, taip pat Olimpiniis, Parolimpiniis komitetai, trenerių, žaidėjų, sportininkų asociacijos. Būtent šio įstatymo projekto pagrindinė mintis.

Taip pat siūloma, kaip teisingai sako ir Teisės departamentas, kad ši Nacionalinė sporto taryba būtų labiau įveiklinta ir būtų išplėstos jos funkcijos – ji galėtų diskutuoti, spręsti dėl Lietuvą reprezentuojančių renginių, jų surengimo Lietuvoje, ar tai būtų tarptautiniai renginiai, Europos, pasaulio čempionatai. Aišku, kaip ir Nacionalinė sveikatos taryba, kartą per metus atsiskaitytų Seimui, teiktų sporto pažangos tam tikrą ataskaitą Seimui.

Noriu tiktai dar kartą pabrėžti, kad čia Teisės departamentas savo pastabose įrašė, kad manytina, kad turėtų būti steigiama nauja biudžetinė įstaiga. Kaip projekto autorius ir kiti autoriai tikrai neturime tikslo dar biurokratizuoti ir įsteigti dar vieną kokią nors biudžetinę įstaigą, nes puikiai suprantame, kad viešojo administravimo funkcijas atlieka būtent Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Dabar ji atkuria gerąją praktiką. Praėjusią kadenciją buvo panaikintas Kūno kultūros ir sporto departamentas, dabar nuo liepos 1 dienos pradės veikti Nacionalinė sporto agentūra, dirbs ten apie 30 žmonių. Aš manau, kad Lietuvos sporto situacija gerės ir Paryžiaus olimpiadoje mes pasirodysime gerokai geriau, tikėkimės, sulauksime medalių. O tai, kas buvo anksčiau padaryta, matyt, nulėmė dabartinius sporto rezultatus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjas. Dėl pažadų dėl olimpiados nebūčiau toks drąsus, bet vis dėlto jūsų paklausti norėtų septyni Seimo nariai. V. Fiodorovo posėdžių salėje nematau, tačiau S. Tumėnas pareigingai laukia savo eilės paklausti, todėl nedelsdami jam ir suteikiame galimybę tai padaryti.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, pranešėjas. Mes čia jau su premjere ir su ministre kaip ir išsiaiškinome, kad nepasiteisino Sporto departamentas, bet vietoj jo yra dabar steigiama Nacionalinė sporto agentūra. O jūs šiandien taip aiškinate, kad jūsų pristatoma Sporto taryba lyg ir nesusijusi su tuo. Aš suprantu, kad susijusi. Bet ar jūs galite man paneigti tokius čia surašytus prieštaravimus? Vienoje vietoje parašyta, kas Nacionalinė sporto taryba bus finansuojama iš valstybės biudžeto, kitur parašyta, kad ji dirbs visuomeniniais pagrindais. Kaip yra iš tikrųjų? Ir kaip vis dėlto tai bus susiję su panaikintu Sporto departamentu? Ar čia atsiras žmonių iš to buvusio Sporto departamento, ar nauji konkursai bus? Ir dar cenzas: vienur parašyta, kad turi būti mokslininkai, docentai ar profesoriai, o kitur parašyta, kad tai netaikoma asociacijų atstovams. Vadinasi, bus mišrus būdas: ir daktarai, ir ne daktarai bus.

PIRMININKAS. Laikas!

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Tų tokių prieštaravimų daugokai radau, ar negalite truputį juos paneigti?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas kolega. Su steigiama nauja Nacionaline sporto agentūra tai tikrai nėra susiję. Kaip ir pabrėžiama aiškinamajame rašte, tai labiau susiję su ekspertine, konsultacine veikla ir rekomendacijomis dėl sporto politikos įgyvendinimo. Rekomendacijos gali būti teikiamos ir Seimui, ir Vyriausybei. Noriu pasakyti, kad viešojo administravimo funkcijas, aišku, įgyvendins nauja Nacionalinė sporto agentūra. Aišku, aš irgi pritariu, kas Teisės departamento parašyta gale, turėtų būti teikiama ir Vyriausybės išvada, juo labiau jie rašo, kad manytina. Aš irgi manau, kad tai turėtų būti daroma. O apie etatų perkėlimą negali būti nė kalbos, nes tam tikra dalis Kūno kultūros ir sporto departamente panaikintų etatų, penki ar šeši iš 30, perkelti į Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. O dabar apie 30 etatų bus steigiama. Aš manau, bus konkursai, bet galbūt dalis bus iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos perkelta.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau. A. Skardžiaus posėdžių salėje nematau. Tačiau E. Pupinis pareigingai laukia savo eilės paklausti, todėl nedelsdami jam ir suteikiame galimybę tą padaryti.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega pranešėjau, yra tokia lietuviška patarlė: kai daug auklių, vaikas be galvos. Kuo daugiau besirūpinančių, atrodo, turėtų būti geriau, bet iš esmės viskas visada lieka kalbos. Viena institucija, kita institucija, trečia institucija, manau, turbūt daugiau reikėtų jiems lėšų negu tų visokių patarėjų, aptarėjų ir komisijų. Mes jau matėme ne vieną komisiją, ar jos yra, ar jų nėra, na, tikrai mes daug neįsigaubime, čia perskaito ataskaitą, kurios niekas neklauso, ir tuos viskas baigiasi. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų labiau nuleisti į kokias nors institucijas ir nekurti papildomų, galbūt užsiimti kitose vietose, komitetuose, komisijose tuos sprendimus priiminėti? Tegul vykdomoji valdžia svarsto, daro grupes ir priiminėja sprendimus, o ne nuleidžia garą kokiose nors komisijose. Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, aš dar kartą atkreipsiu dėmesį ir pabrėšiu, kad šita Nacionalinė sporto taryba, veikianti prie Vyriausybės, nebuvo susirinkusi jau šešti metai. Galbūt būtų sveika ir naudinga pakeisti, kaip pasakyti, atskaitomybę ir galbūt jina pradėtų veikti. Nežinau, kai aš dirbau meru, Kauno miesto savivaldybėje veikė labai daug visokių tarybų: Bendruomenių taryba, Nevyriausybinių organizacijų, Jaunimo taryba. Tai buvo tam tikra vieta, kur galėdavo visos bendruomenės ar asociacijos išsakyti, išsikalbėti, išsišnekėti ir, kaip pasakyti, nuleisti tam tikrą garą. Man atrodo, kad tos institucijos veikla buvo racionali, nežinau, kiek rezultatyvi, bet bent jau nuleisti garui tikrai reikalinga. Šiuo atveju aš matau, kaip jau kelerius metus Seime neaišku, kas atsakingas už sporto politikos įgyvendinimą. Rengiami įvairūs forumai, bet vieni vienokį forumą surengia, kiti – kitokį. Jeigu būtų aiški institucija Nacionalinė sporto taryba, jina labiausiai galėtų teikti tam tikras ekspertines išvadas. Aišku, gal, kaip pasakyti, tų ataskaitų teikimas, pavyzdžiui, Nacionalinės sveikatos tarybos, ne visiems Seimo nariams įdomu, bet kam įdomu, kodėl nepasiklausyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūsų siūloma taryba susideda iš vyriausybinių institucijų ir įvairių sporto organizacijų atstovų. Tai aš klausiu, kuo čia dėtas Seimas? Jeigu tokia sudėtis, tai gal vis dėlto tai turėtų būti vyriausybinių struktūrų? Jūs čia priekaištaujate, kad vyriausybinių tarybų nesusirenka aštuonerius metus.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Šešerius.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerai, patikslinote. Kas yra tos tarybos pirmininkas ir ką jūs, kaip Jaunimo ir sporto reikalų komisija, vykdydami parlamentinę kontrolę, padarėte, kad vis dėlto priverstumėte tą tarybą veikti?

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, tą ir padariau, registravau įstatymo projektą, nes pamačiau neveiklumą ir man kilo natūrali abejonė, ar ta Nacionalinė sporto taryba įgali ir veiksni. Jeigu ji neveikia prie vienos institucijos, gal veiks prie kitos. Natūralu. (*Balsai salėje*) Pirmininko aš negaliu pasakyti. Aš žinau, kad nebuvo susirinkusi, tai kur aš tą pirmininką rasiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinė klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų Sporto įstatymą priėmėme ir, man atrodo, jau būtume eję į priekį, viskas gerai. Dėl Nacionalinės sporto agentūros mes visi pritarėme, aišku, pataisų gal bus. Pasakykite, dabar vėl kuriame vieną Sporto tarybą, kiek tai kainuos biudžetui, nes, kaip aš suprantu, tai bus tikrai iš biudžeto išlaikoma Sporto taryba, kurioje dirbs 15 asmenų? Ačiū.

A. KUPČINSKAS (TS-LKDF). Gerbiama Laima, jeigu paimtume analogiją, Nacionalinė sveikatos taryba, sakykime, valstybei kainuoja apie 60 tūkst., atrodo, dirba du ar du su puse etato, gal net trys. Būtent tai yra valstybės tarnautojai, kurie aptarnauja Nacionalinę sveikatos tarybą. Bet apie Nacionalinę sveikatos tarybą prieš posėdį kalbėjau ir su kolega A. Matulu, jis irgi turi skepsio, sakykime, kiek jos veikla naudinga, kiek intensyvi ir kiek rezultatyvi. Bet reikia galbūt pabandyti ir kiti sportininkai galbūt parodys geresnį rezultatą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl įstatymo projekto po pateikimo. Už norėtų kalbėti V. Fiodorovas, jo salėje nesimato. Prieš pasisako J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, šiaip pagal Konstituciją visus praktinius krašto reikalus tvarko Vyriausybė, tarp jų ir sporto srities. Aš manau, Vyriausybė, kiek reikia, turi susikurti reikiamas struktūras ir tvarkyti tos srities klausimus, o mes, vykdydami parlamentinę kontrolę, kai reikia, galime pareikalauti, kad būtų tinkamai tvarkomi tie klausimai, tam ir turime Jaunimo ir sporto reikalų komisiją. Iš tikrųjų Seimas neturėtų bandyti uzurpuoti Vyriausybės sričių, jau ir taip mes prie Seimo esame prikūrę visokių struktūrų. Būtų mano valia – aš kokį trečdalį drąsiai panaikiničiau. Bet tikrai negaliu pritarti dar vienos kūrimui, kad mes čia pavaizduosime, kad esame dėmesingi, jautrūs sporto reikalams, ta proga pažadėsime didžiausius olimpinis laimėjimus. Kolegos, aš manau, tai yra nerimta, tegu dirba Vyriausybė, jeigu įsteigia agentūrą, tai yra agentūra, jeigu reikia dar tos tarybos, tegu ten būna taryba. Todėl kviečiu nepritarti ir balsuoti prieš.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Už įstatymo projektą pasisako J. Jarutis.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Jurgi, jūs tikrai turite visą valią daryti tai, ką norite, – naikinti ir įsteigti. Iš tikrųjų aš pritariu kolegos Andriaus išsakytai idėjai, nieko naujo. Taip, Vyriausybė sprendžia daugybę klausimų, bet ir Seimas nenusišalina nuo šitų dalykų. Yra Nacionalinė sveikatos taryba, kuri atsiskaito kiekvienais metais, Seime daro pranešimą. Ypač dabar... Beje, drįsčiau sakyti, dėl kai kurių valdančiosios daugumos sprendimų su sportu dedasi ne visai geri dalykai. Aš manau, kad žinojimas ir kontrolė sporto veiklos srityje nepakenks. Šiuo momentu bent per pateikimą siūlau pritarti kolegos Andriaus pasiūlymui, o svarstymo metu galime išgryninti visas idėjas ir pasiūlymus. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų pasisakymus dėl motyvų. Balsavimas dėl įstatymo projekto visiškai netrukus, pristčius paskutinį šios dienos darbotvarkės 2-20 klausimą – Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1496. Pranešėjas – V. Alekna. Jeigu Virgilijus pažadėtų, kad kitoje olimpiadoje rezultatai bus geresni, tai skambėtų gerokai įtikinamiau.

16.45 val.

Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1496 (pateikimas)

V. ALEKNA (*LSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų šis įstatymo projektas parengtas kartu su Seimo nariais, Jaunimo ir sporto reikalų komisijos nariais. Jiems Lietuvos antidopingo agentūra pristatė savo veiklą, supažindino su savo problematika ir taip pat pateikė pasiūlymų nustatyti tam tikrų dopingo medžiagų... papildyti sąrašą kai kuriomis medžiagomis.

Šiuo metu galiojančiame Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo 2 straipsnyje nurodytas baigtinis tam tikrų dopingo medžiagų, tai yra organizmo fizinę ir psichinę veiklą skatinančių, slopinančių medžiagų, sąrašas. Pastaraisiais metais Lietuvos antidopingo agentūra gauna vis daugiau muitinės ir policijos pareigūnų paklausimų dėl randamų medžiagų, kurios pagal įstatymo nuostatas nepriskirtos nė vienai iš įstatyme minimų medžiagų, bet pagal Pasaulinio antidopingo kodekso tarptautinio standarto draudžiamųjų medžiagų ir metodų sąrašą yra įtrauktos prie draudžiamųjų medžiagų. Šiuo įstatymo projektu kaip tik siūlome papildyti 2 straipsnį dar papildomai dviem straipsniais.

Jeigu turite klausimų, mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, dėl dopingo Lietuva turi daug karčių patirčių. Kokios priežastys, kad čia taip abstrakčiai viskas parašyta: tam tikrų dopingo medžiagų, nepatvirtintos medžiagos? Ar yra surašyta kokiuose nors paaiškinimuose, nes šio įstatymo tas abstraktumas truputį keistokai skamba? Nieko konkretaus nėra.

V. ALEKNA (*LSF*). Teisingai jūs pasakėte, Lietuvoje problemų dėl dopingo vartojimo tikrai pasitaiko. Lietuvoje dopingo vartojimą reglamentuoja įstatymas ir būtent to įstatymo reikalingi dar du papildymai, nes dopingo pramonė ir kas gamina įvairius vaistus, preparatus ir taip toliau sparčiai tobulėja, o mūsų sąrašas, kuris yra tame įstatyme, yra baigtinis. Tai būtent tą sąrašą pa-

pildyti tomis naujomis medžiagomis, kurios šiuo metu nėra įtrauktos. Tai čia bus įtrauktos ir papildomai kontroliuojama.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų dėl įstatymo projekto po pateikimo. Už pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aišku, kad negalima nepritarti, reikia pritarti šiam įstatymo projektui. Tačiau man irgi kyla tam tikrų abejonių. Kodėl mes visą laiką turime bėgti pagal tą chemiją, kuri, matyt, yra spartesnė negu mūsų įstatymų leidybos tempai, ir kodėl viso to negalėtų reguliuoti Vyriausybė, jos institucijos ir jos pačios tą padaryti? Aš laukčiau, kad įstatymas būtų truputį kitoks, tačiau dabar pritarkime. Ateityje reikėtų pagalvoti, kaip reikėtų supaprastinti ir atsiskaityti, kad Seime tokie dalykai būtų tvirtinami.

Kadangi laiko dar turiu, noriu apie ankstesnį įstatymą pasakyti. Kolegos, tikrai bloga vadybos praktika, kai prie Seimo yra, bijau pasakyti, gal 13, gal kiek institucijų. Jūs tokių valstybių beveik nerasite. Seimas yra Seimas. Prie jo nebūna institucijų. Gal Valstybės kontrolė. O visa kita yra Vyriausybės funkcijos. O dar steigti naujas – tai čia absurdas!

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš nenori kalbėti niekas.

Su džiugesiu pranešame, kad žingsnelis po žingsnelio, pasisakymas po pasisakymo priartėjome prie džiugiausio šios dienos įvykio, tai yra paskutinio balsuoti skirtą laiką intervalo. Pradedame balsuoti nuo ką tik V. Alekno pristatyto Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymo Nr. XII-1672 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1496. Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 93, prieš nebalsavo niekas, susilaikė 4. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Sveikatos reikalų komitetą. Galima pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta.

16.51 val.

Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 9, 16, 17, 20, 21¹, 22, 22², 23, 31, 39, 41, 48², 48³, 48⁴, 49, 58, 59, 67, 71¹, 72 ir 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1570, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹ ir 20³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1571, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 5, 7 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1572, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo Nr. I-1495 3 straipsnio, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1573, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 50, 69, 84, 86 straipsnių ir 2 priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1574, Teritorijų planavimo įstatymo Nr. I-1120 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1575 (*pateikimo tęsinys*)

Kitas darbotvarkės 2-12.1 klausimas, dėl kurio reikia apsispręsti. Tiksliau, darbotvarkės klausimų blokas: Elektros energetikos įstatymo nemažai straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1570 bei lydimieji 2-12.2, 2-12.3, 2-12.4, 2-12.5 ir 2-12.6 klausimai. Kas pritaria įstatymų projektų blokui po pateikimo, balsuoja už, kas nepritaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – 90, prieš – 1, susilaikė 8. Įstatymų projektų blokui po pateikimo pritarta.

Dėl visų įstatymų projektų kaip pagrindinį siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Tuoj. Dėl pagrindinio galime apsispręsti? Labai dėkui.

Per šoninį mikrofoną kažką pasiūlyti norėjo J. Urbanavičius. Tikriausiai dėl papildomo.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Norėtume, kad papildoma būtų Energetikos ir darnios plėtros komisija.

PIRMININKAS. Dėl viso bloko. Ar galime pritarti, kad Energetikos ir darnios plėtros komisija dėl viso bloko kaip papildoma? Pritarta. Labai dėkui.

Per šoninį mikrofoną ponas J. Baublys. Prašom.

J. BAUBLYS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetą paskirti dėl pagrindinio ir dėl lydimosio projekto Nr. XIVP-1571.

PIRMININKAS. Galima garsiau, neišgirdau.

J. BAUBLYS (*LSF*). Kaimo reikalų komitetą paskirti kaip papildomą dėl pagrindinio ir dėl lydimosio projekto Nr. XIVP-1571.

PIRMININKAS. Kaimo reikalų komitetas dėl projekto Nr. XIVP-1571 ir yra siūlomas kaip papildomas.

J. BAUBLYS (*LSF*). Nebuvo prieš tai.

PIRMININKAS. Aš nespėjau pasakyti, mes tik dėl pagrindinio kol kas sutarėme. Dėl pagrindinio Aplinkos apsaugos komiteto buvo pasiūlymas. Kaip papildomą Energetikos ir darnios plėtros komisiją dėl visų projektų paskyrėme ir dabar dėl papildomo apsispręsimė.

Energetikos ministras D. Kreivys. Prašau.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Kolegos, aš galvoju, kad tikrai dviejų komitetų ir komisijos užtenka, nes paketą reikia priimti pavasario sesijoje. Aš manau, kad galbūt galėtume pasvarstyti ir patys, kad tas procesas neužtruktų.

PIRMININKAS. Suprantu, dėl Kaimo reikalų komiteto jūs nesutinkate. Gerai. Tada reikėtų apsispręsti. Buvo pasiūlymas Kaimo reikalų komitetą kaip papildomą skirti dėl 2-12.2 klausimo, projekto Nr. XIVP-1571, taip? Siūlau balsuoti. Kas pritariate skirti papildomu komitetu Kaimo reikalų komitetą dėl klausimo 2-12.2, projekto Nr. XIVP-1571, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 40, prieš – 31, susilaikė 27. Kaimo reikalų komitetas papildomu komitetu nėra skiriamas. Dar yra pasiūlymas dėl pagrindinio 2-12.1 ir taip pat dėl 2-12.2 klausimų – projektai Nr. XIVP-1570 ir Nr. XIVP-1571 – kaip papildomą paskirti Ekonomikos komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti visus įstatymų projektus birželio 16 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Su šiuo įstatymų projektų bloku susitvarkėme.

16.55 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1337 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-17 klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 27 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1337. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, – prieš arba susilaikote.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 69, prieš – 2, susilaikė 26. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta. Siūloma svarstyti birželio 28 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

Darbotvarkės 2-18 klausimas – projektas Nr. XIVP-1497...

Jeigu galėtumėte per šoninį mikrofoną. J. Sabatauskas per šoninį mikrofoną.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū. Frakcijos vardu siūlau Vyriausybės išvadą, nes Vyriausybė rengia naują Valstybės tarnybos įstatymo projektą ir vis tiek tuos dalykus turėtų derinti. Ačiū.

PIRMININKAS. Gerai. A. Strelčiūnas per šoninį mikrofoną.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Aš norėčiau pasakyti, kai bus rengiamas Vietos savivaldos įstatymas, mes jau komitete kalbėjome, kad bus įtraukta, tai nereikėtų...

PIRMININKAS. Buvo frakcijos vardu pasiūlymas. Turime balsuoti. Kaip suprantu, yra prieštaraujančių. Kas pritariate dėl Vyriausybės išvados dėl 2-17 klausimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote. Dėl Vyriausybės išvados.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 44, prieš – 19, susilaikė 33. Siūlymui kreiptis į Vyriausybę dėl išvados nepritarta.

16.58 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1497 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-18 klausimas – Administracinių nusižengimų kodekso 420 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1497. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 98 Seimo nariai: už – 44, prieš – 7, susilaikė 47. Įstatymo projektui po pateikimo nėra pritarta.

Apsisprendžiame alternatyviai, ką darome su įstatymo projektu toliau. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų gražintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas. Kaip suprantu, E. Pupinis per šoninę mikrofoną.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kadangi iniciatorius yra asmuo, čia iš tikrųjų yra peticija, tai iš tikrųjų atmesta ir tiek to.

PIRMININKAS. Supratau. Tada balsuoti nėra reikalo. Įstatymo projektas tiesiog yra atmestas. (*Balsai salėje*) Ne? Gerai, balsuojame. Argumentas aiškus. Vis tiek, kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad gražintume iniciatoriui, jis yra E. Pupinis, tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas. (*Šurmulys salėje*) Atmesti – prieš. Tie, kas susilaiko, šį kartą lieka be balso teisės.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 31, prieš – 70. Įstatymo projektas atmestas.

17.00 val.

Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1493 (pateikimo tęsinys)

Darbotvarkės 2-19 klausimas – Sporto įstatymo Nr. I-1151 7 straipsnio pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-1493. Kas pritariate įstatymo projektui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 99 Seimo nariai: už – tik 39, prieš – 5, susilaikė 55. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Turime apsispręsti, ką su įstatymo projektu darome toliau. Kas balsuojate už, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų gražintas iniciatoriams tobulinti, kas balsuojate prieš, balsuojate už tai, kad įstatymo projektas būtų atmestas. Alternatyvus balsavimas.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 56, prieš – 40. Įstatymo projektas gražinamas iniciatoriams tobulinti.

Per šoninę mikrofoną dėl vedimo tvarkos – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš pirmo balsavimo aiškiai matyti, kas turi didžiausią svorį. Pone Jurgi, tikrai galite daryti pakeitimus ir sporto srityje, ir visose kitose. Bet ačiū kolegoms, kad leido patobulinti. (*Balsai salėje*) Gerai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiami kolegos. Su liūdesiu, giliu liūdesiu pranešu, kad tai buvo paskutinis šios dienos balsavimas ir visi šios dienos darbotvarkėje numatyti klausimai baigti. Liko pati smagiausia šiandien procedūra, kurią dar turime atlikti, tai yra registruojamės.

Užsiregistravo 96 Seimo nariai. Skelbiame balandžio 26 dienos vakarinį Seimo plenarinį posėdį baigtą. (*Gongas*) (*Balsai salėje: „Dėkui už nuotaikingą vedimą.“*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 163 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 28 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas! Gerbiami kolegos, pradedame balandžio 28 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Kviečiu užimti vietas ir registruotis.

Užsiregistravo 108 Seimo nariai.

Gerbiami kolegos, šiandien mūsų kolega K. Mažeika švenčia labai gražų 40 metų jubiliejų. Norėčiau pakviesti jį ir pasveikinti. (*Plojimai*) Taip pat šiandien gimtadienį švenčia ir V. Ažuolas. Sveikiname! (*Plojimai*) Bet ne jubiliejus.

10.01 val.

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2022 m. balandžio 28 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tvirtinimas

Gerbiami kolegos, pereiname prie dalykinės posėdžio dalies. Pirmasis klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. Ar yra norinčių pasisakyti dėl darbotvarkės? Ar galime darbotvarkei pritarti bendru sutarimu? Kolegos, dar vienas prašymas. Mes turime iš opozicinės dalies du klausimus, jie nėra įtraukti į pavasario darbų programą, tai yra 2-2 klausimas, projektas Nr. XIVP-1607, ir 2-4 klausimas, projektas Nr. XIVP-784. Jie nėra įrašyti į Seimo pavasario sesijos darbų programą. Taip pat 2-10 klausimas. Ar galime pritarti jų svarstymui bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Dabar dėl darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

10.03 val.

Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo Nr. XIV-117 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1569(2) (svarstymas)

Kadangi pagal darbotvarkę kitas klausimas yra mūsų šiandienos posėdžio svečio Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko kreipimasis ir turime šiek tiek laiko, aš siūlyčiau apsvastyti klausimą iš rezervo. Dabar jau yra perkeltas į pagrindinę, tai yra 1-10 klausimas – Seimo apdovanojimo – Aleksandro Stulginskio žvaigždės įstatymo projektas Nr. XIVP-1569. Svarstymo stadija. Norėčiau pakviesti S. Šedbarą, kad pristatytų Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai buvo toks nedidelis, bet ir kartu svarbus pataisymas, kad apdovanojimas gali būti įteikiamas kitu metu ir kitoje vietoje. Iš pradžių buvo suprantama, kad tai yra parlamentinis apdovanojimas – parlamente, tačiau atsižvelgiant į tai, kad kai kurie galbūt svarbūs asmenys, kurie gauna apdovanojimą, gali būti kitoje vietoje ir negali atvykti, toks pataisymas ir buvo, kad būtų galima lanksčiau tą apdovanojimą įteikti.

Komitetas šį projektą svarstė balandžio 27 dieną, pritarė jam. Už tai balsavo visi šeši posėdyje dalyvavę komiteto nariai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Ar yra kolegų, užsirašiusių dėl motyvų? Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Taigi siūlau dėl šio klausimo apsispręsti balsuoti numatytu laiku. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime!“*) Nematau prieštaraujančių. Kolegos, taigi pritarta šiam klausimui bendru sutarimu. Dėkoju.

10.05 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1576 (pateikimas)

Kadangi dar turime porą minučių, aš siūlau rezervinį 2 klausimą – Sveikatos draudimo įstatymo projektą Nr. XIVP-1576. Pateikimas. Kviečiu į tribūną A. Matulą pradėti pateikimą. Esant poreikiui, padarysime pateikimo pertrauką. Prašom, gerbiamas Antanai.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos, faktiškai visas Sveikatos reikalų komitetas teikia labai reikalingą įstatymo projektą. Ženkliai sumažėtų krūvis ligonių kasoms ir iš esmės nebūtų terorizuojami pacientai, gaunantys paslaugas. Dabar yra taip: baigus mokėti privalomojo sveikatos draudimo mokestį, 1 mėnesį dar galioja teisė gauti paslaugas. Jeigu tos paslaugos suteikiamos, įstatymas dabar numato, kad turi būti išieškota žala. Tuo tarpu „Sodra“, surenkanti mokesčius, vis tiek išieško už tą mėnesį mokestį. Išeina, kad dvigubai žmogus sumoka ir nesupranta. Teismų praktikoje buvo, kad tas žalas atlygina, bet dabar Klaipėdoje yra atvejis, kai iš esmės pasakyta, kad žala neturėtų būti atlyginama, jeigu išieškomas mokestis. Mes, suderinę su Ligonų kasa, Sveikatos apsaugos ministerija, siūlome: tos nuostatos įstatyme, kad turi būti išieškoma žala, nereikia. Ženkliai sumažėtų krūvis ligonių kasoms, kaip sakiau, nebūtų terorizuojami žmonės, tuo labiau kad „Sodra“, dar kartą pakartojau, išieško tą žalą. Labai prašyčiau pritarti po pateikimo. Čia visas Sveikatos reikalų komitetas teikia šitą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pateikimą. Klausimų jums nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Apsispręsimė dėl šio klausimo. (*Balsai salėje*) Vėl siūloma bendru sutarimu. Gerbiami kolegos, ar galime po pateikimo šiam klausimui pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Nėra prieštaraujančių, taigi pritarta bendru sutarimu. Šiam klausimui svarstyti kaip pagrindinis yra siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Prieštaraujančių nematau. Dėkoju, pritarta bendru sutarimu. Siūloma svarstyti gegužės 24 dieną. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, liko pora minučių iki mūsų svečio, Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko, numatyto kreipimosi į mus. (*Balsai salėje*) Jau jis yra? (*Balsai salėje*)

10.07 val.

Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko Roberto Spano kalba

Gerbiami kolegos, darbotvarkės 1-2 klausimas – Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko R. Spano pasisakymas. Mielai kviečiu jus į tribūną. Prašom. (*Plojimai*)

R. SPANO. Gerbiamoji Seimo Pirmininke, gerbiami Lietuvos Respublikos Seimo nariai, visų pirma man, Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininkui, šiandien didelė garbė kreiptis į jus, kreiptis į auditoriją, turinčią tokią didelę įtaką savo šalyje. Mano vizitas buvo planuotas dar 2020 metų rugsėjo mėnesį, tačiau dėl pandemijos atvykti negalėjau. Tad po 18 mėnesių lankytis čia man dar maloniau. Norėčiau labai nuoširdžiai padėkoti Seimo Pirmininkei už kvietimą. Tvirtai tikiu dialogo ir bendradarbiavimo su vietos institucijomis, ypač su nacionaliniais parlamentais, pagrindiniais Europos Žmogaus Teisių konvencijos sistemos partneriais, svarba. Tai yra mano pagrindinė žinia šiandien. Šiandien noriu pakalbėti apie nacionalinių parlamentų vaidmenį kuriant žmogaus teisių kultūrą šalies lygmeniu.

Visų pirma norėčiau atkreipti dėmesį į jūsų, kaip parlamento narių, pareigas ir galimybes ginti ir įgyvendinti žmogaus teises. Jos yra jūsų įsipareigojimo demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės vertybėms dalis. Tačiau prieš pradėdamas kalbėti pagrindine savo pranešimo tema norėčiau priminti, kad šiandien Europoje išgyvename istorinį lūžį, kai santykinę taiką ir saugumą, kuriuos galbūt laikome savaime suprantamu dalyku mūsų žemyne, sugriovė Rusijos pradėtas karas ir žiaurumai Ukrainoje.

2020 metais šventėme Europos žmogaus teisių konvencijos 70-metį. Pabrėžėme, kad konvencija yra vienas didžiausių taikos projektų žmonijos istorijoje. Iš tiesų šios konvencijos preambulėje žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės apibrėžiamos kaip teisingumo ir taikos pasaulyje pagrindas. Europos Tarybos darbas ir jos teisminės kontrolės mechanizmas, Europos Žmogaus Teisių

Teismas iki šiol prisidėjo prie stabilumo, saugumo ir taikos Europoje. Tačiau, žinoma, galime suabejoti, ar mums pavyko įgyvendinti mūsų misiją, kai matome, kaip buvusi Europos Tarybos valstybė narė pradėjo karą prieš esamą valstybę narę. Bet šis klausimas skirtas ne mums. Galbūt mes išgyvename didžiulę katastrofą, bet mums svarbu tęsti savo darbą ir toliau tikėti Europos Tarybos idėjomis, tikėti, kad net ir katastrofos metu mes turime galimybių, tikėti, kad parama ir stiprybė, kurią mes rodome tiek šalyje, tiek tarptautiniu mastu tiems, kurie nukentėjo nuo karo, negali būti pamiršta. Vis dar manau, kad Europos Taryba atlieka ir toliau atliks esminį vaidmenį ginant žmogaus teises ir pagrindines laisves, kad vėl atvertų kelią taikai.

Visų pirma Europos Žmogaus Teisių Teismas užtikrina pliuralistinės demokratijos išlaikymą, užtikrindamas pagarbą pagrindiniams demokratijos principams tokiose srityse kaip dalyvavimas laisvuose rinkimuose (šis dalykas yra svarbus jums visiems), saviraiškos laisvė, tikėjimo, asociacijų ir susirinkimų laisvė, nediskriminavimas. Jis remia teisinės valstybės principą, kuris yra esminis veiksmingos politinės demokratijos plėtojimo pagrindas. Ką gi mes matėme, ponios ir ponai, per pastaruosius 2 mėnesius? Kai šios laisvės sugriaunamos, kai matome demokratijos griūtį, kai opozicija yra sutriuškinama ir gniuždoma teisė į saviraišką, atsiranda katastrofiškos nežaboto totalitarizmo pasekmės ir galiausiai smurtas. Žmogaus teisės skirtos ne tik geriems laikams, žmogaus teisės yra labai svarbios net ir tuomet, kai mes nesutariame.

Europos Žmogaus Teisių Teismas taip pat nustato teisingumo vykdymo, kiekvieno asmens asmeninės laisvės ir saugumo bei kitų apsaugos priemonių, kurios apsaugo asmenį nuo savivalės, neteisingumo ir piktnaudžiavimo valdžia, teisinius standartus. Teismas sustiprina pagarbą žmogaus orumui užtikrindamas, kad būtų laikomasi pagrindinių garantijų, kaip antai teisės į gyvybę, draudimo netinkamai elgtis su žmonėmis, asmeninio ir šeimos gyvenimo apsaugos ir diskriminacijos draudimo. Neseniai turėjau galimybę tai pabrėžti dviejose konferencijose smurto dėl lyties ir moterų diskriminacijos tema. Tai itin svarbi tema, kurią Teismas gali nagrinėti remdamasis Europos žmogaus teisių konvencija ir pačios Europos Tarybos priimta Stambulo konvencija. Jų svarba nuolat auga.

Įvairių grėsmių akivaizdoje tebėra labai svarbu ginti taiką, skatinti demokratiją, žmogaus teises ir teisinės valstybės principą, o Teismo misija paversti Europą taikos žemynu yra kaip niekad svarbi.

Dabar norėčiau atkreipti dėmesį į nacionalinių parlamentų vaidmenį žmogaus teisių apsaugos srityje konvencijos sistemos kontekste, tai yra jūsų vaidmuo mano atstovaujamoje sistemoje. Europos Tarybos Parlamentinė Asamblėja aktyviausiai ragina parlamento narius vykdyti savo įsipareigojimą skatinti žmogaus teisių įgyvendinimą.

Norėčiau paminėti labai naudingą prieš keletą metų Europos Tarybos paskelbtą vadovą „Nacionalinių parlamentų vaidmuo užtikrinant žmogaus teises Europoje“, su juo rekomenduočiau susipažinti.

Kodėl vartoju tokius terminus kaip parlamentarų pareigos ir galimybės? Pareigos reiškia, kad pagal subsidiarumo principą valstybės narės visų pirma yra atsakingos už veiksmingą tarptautinių žmogaus teisių normų, kurioms savanoriškai pritarė, įgyvendinimą. Pagal Europos žmogaus teisių konvencijos 1 straipsnį valstybės, šios konvencijos šalys, įsipareigoja garantuoti visiems jų jurisdikcijai priklausančioms asmenims konvencijoje įtvirtintas teises ir laisves. Ši pareiga privaloma visoms valdžios šakoms: vykdomajai valdžiai, teisminėms institucijoms ir jums, įstatymų leidėjams.

Galimybės reiškia, kad, mano manymu, šiuo atžvilgiu parlamentai vis dar turi daug galimybių imtis naudingesnio ir aktyvesnio vaidmens. Kaip jau esu rašęs, galima pagilinti bendradarbiavimo sistemą. Aukšto lygio konferencijoje „Europos žmogaus teisių konvencijos įgyvendinimas – mūsų bendra atsakomybė“, surengtoje 2015 metais Briuselyje konvencijos sistemos reformos proceso kontekste, 47 šalių vyriausybės aiškiai pripažino parlamentų dalyvavimo vykdančią Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimus vertę. Tačiau šiandien norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad iš tikrųjų jūsų vaidmuo yra daug platesnis. Vykdydami savo pareigą ginti žmogaus teises, priimdami teisės aktus, įskaitant teisės aktų projektų tikrinimą, ratifikuodami tarptautines žmogaus teisių sutartis, užtikrindami vykdomosios valdžios atskaitomybę, palaikydami ryšius su na-

cionalinėmis žmogaus teisių institucijomis ir skatindami plačiai paplitusios žmogaus teisių kultūros kūrimą.

Leiskite sustoti. Ką turiu omenyje kalbėdamas apie žmogaus teisių kultūros skatinimą ir kūrimą? Tai reiškia užtikrinti, kaip parlamentariai dalyvauja nacionalinėse diskusijose. Užtikrinti demokratinio valdymo principus. Tai taip pat apima kitų valdžios šakų pagarbą. Taip pat tai apima pagarbą teisėkūrai.

Mes visi vaidiname savo vaidmenis efektyvioje demokratijoje, kuri paremta valdžių padalinimu. Valdžios neturi kištis viena į kitą. Parlamentariai, ministrai, vykdomoji valdžia neturėtų kištis į teismų procesus. Tai yra vienas iš pavyzdžių, kur jūs galite tęsti savo įtaką ir pagalbą kuriant efektyvią žmogaus teisių kultūrą savo šalyje.

Leiskite pateikti kitą pavyzdį. Teismui priėmus sprendimą byloje *Matiošaitis ir kiti* dėl kalinių iki gyvos galvos, Seimas pakeitė atitinkamus teisės aktus. O tolesnėje byloje *Dardanskis ir kiti* Teismas pripažino, kad laisvės atėmimo iki gyvos galvos procedūra ir jos reikalavimai buvo pakeisti panaikinant 3 straipsnio pažeidimą ir atitinkamai bei pakankamai patenkinant skundo reikalavimus. Būtent toks yra dialogas, aktyvus nacionalinių parlamentų dalyvavimas žmogaus teisių sistemoje sukuria teigiamus rezultatus.

Kai kurie politikai gali manyti, kad tarptautiniai teisėjai, tokie kaip aš, tariamai primetantys savo valią Europos šalims, kelia grėsmę jų demokratiniams įgaliojimams. Todėl jie mano, kad svarbūs socialinės ir ekonominės politikos elementai nustatomi neatsižvelgiant į nacionalinius demokratinius ar teisminius procesus. Ši diskusija vyksta keliose Europos valstybėse ir su ja susidūriau keliose pastarosiose savo, kaip Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininko, kelionėse. Vis dėlto tai yra rimta diskusija. Mums nepavyks apginti žmogaus teisių, jeigu mes negerbsime vieni kitų vaidmens ir neužtikrinsime pusiausvyros. Vis dėlto tvirtai tikiu, kad šis požiūris į Europos žmogaus teisių sistemą yra klaidingas, jį reikia teisingai aiškinti. Konvencija nėra sistema iš viršaus į apačią, bet ši sistema grindžiama strategija iš apačios į viršų, ja siekiama suteikti nacionalinės teisės turėtojams ir sprendimus priimančioms asmenims įgaliojimus imtis iniciatyvos užtikrinti žmogaus teises.

Ką tai reiškia? Mes norime, kad nacionaliniai parlamentai aktyviai spręstų žmogaus teisių klausimus, ir jie tai daro, kai aktyviai svarsto teisės aktų apribojimus arba teisės aktų galimybes paskatinti žmogaus teises. Vadinas, mūsų darbas nacionalinių parlamentų lygmeniu yra atliktas. Teismo Strasbūre vaidmuo čia yra labai svarbus prižiūrint, kaip tai daroma. Buvo priimtas šešiolikasis konvencijos protokolas ir tas nacionalinių valdžios institucijų ir Teismo Strasbūre dialogas sustiprėjo. Šis protokolas svarbus ir Lietuvai. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas dėl galiojančių teisės aktų, dėl apkaltos pasekmių yra kreipęsis į Europos Žmogaus Teisių Teismą prašydamas pateikti patariamąją nuomonę ir Teismas tai padarė. Atkreipiu dėmesį į neseniai priimtą Lietuvos Respublikos Konstitucijos pataisą šiuo opiu klausimu, ja Seimas prisidėjo derindamas Lietuvos konstitucinę teisę su Europos konvencija. Būtent toks ir yra dialogas, galiausiai sukuriantis tvarią bendrųjų žmogaus teisių garantijų sistemą. Nacionaliniai parlamentai turi visas galimybes atlikti žmogaus teisių apsaugos vaidmenį, nes vykdo atstovavimo, teisėkūros ir priežiūros funkcijas. Paklauskite kodėl?

Pirma, jums, kaip išrinktiems atstovams, suteiktas demokratinis legitimumas. Antra, kaip įstatymų leidėjai galite užtikrinti, kad būtų imamasi priemonių, siekiant užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams, ir nacionalinių teisių gynimo priemonių, jei tokie pažeidimai buvo padaryti. Trečia, prižiūrėkite vykdomąją valdžią, o tai reiškia, kad prižiūrėkite, kaip Vyriausybė laikosi konvencijos, įskaitant ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų vykdymą. Kaip jau minėjau, ir noriu pabrėžti, nes tai yra labai svarbu, Europos Žmogaus Teisių Teismas vis daugiau dėmesio skiria nacionalinės teisėkūros procesui. Mūsų kolegos yra ne tik teisėjai, bet ir jūs esate mūsų kolegos. Nagrinėdami žmogaus teisių apsaugą, mes žiūrime į jus kaip į savo pagalbininkus. Labai garsi byla *Animal Defenders International*, čia pareiškėja buvo nevyriausybinė organizacija, ji apskundė nacionaliniuose teisės aktuose nustatytą mokamos politinės reklamos draudimą. Kilo ginčas dėl to, ar toks kišimasis (cituoju) „būtinas demokratinėje visuomenėje“. Šis reikalavimas – būtinybė, demokratinėje visuomenėje kištis yra būtinybė, taip vyksta ir čia pirmą kartą. Būtent

šioje salėje Lietuvos įstatymai yra kuriami, nustatomi ir vėliau nagrinėjami. Taigi šiuo atveju mes neradome jokių pažeidimų, mes supratome, kad įstatymus labai atidžiai peržiūrėjo Jungtinės Karalystės parlamentas ir tam įstatymui pritarė visos partijos, taip pat nacionaliniai teismai išsamiai išnagrinėjo jo suderinamumą su konvencija. Šioje byloje Teismas nurodė, kad šiuo atžvilgiu ypač svarbi parlamentinių ir teisminių priemonių būtinumo kontrolė, įskaitant atitinkamą veiksmų laisvę. Kitaip tariant, kiek aktyviai jūs svarstote žmogaus teises, yra labai svarbu išsamiai konvencijos klausimų analizei. Kai buvęs Teismo pirmininkas seras N. Braca susitiko su Jungtinės Karalystės parlamento Jungtiniu žmogaus teisių komitetu, jis pripažino, kad nors nacionaliniai teisėjai yra tikri Europos Žmogaus Teisių Teismo teisėjų partneriai, reikia skatinti dialogą su panašiais nacionalinių parlamentų žmogaus teisių komitetais. Aš pats neseniai pateikiau įrodymą Jungtinės Karalystės parlamento Jungtiniam žmogaus teisių komitetui dėl vyriausybės planų peržiūrėti Jungtinės Karalystės nacionalinius teisės aktus žmogaus teisių srityje.

Dabar norėčiau grįžti prie kitos temos. Norėčiau grįžti prie klausimo, kurį paminėjau pradžioje, nes labai svarbu tai svarstyti matant, kas vyksta Europoje. Tai yra pliuralizmo, tolerancijos ir plačių pažiūrų, kaip demokratinės visuomenės požymių, svarba. Teismas laikosi nuomonės, kad nors asmeniniai interesai kartais turi būti pavaldūs grupės interesams, demokratija nereiškia, kad daugumos nuomonė visada laimi. Viešoji nuomonė nėra koziris. Yra puikus pasakymas. Tai buvo pasakyta vieno iš buvusių teisėjų ir verta jį dar kartą paminėti: demokratija vertina visus vienodai, net jeigu to nedaro dauguma. Demokratija vertina visus vienodai, net jei dauguma to nedaro. Demokratija nėra mažoritarizmas. Demokratijos sąvoka yra įtrauki, ji įtraukia visus žmones, į visus juos atsižvelgiama. Tai yra pagrindinis Europos Žmogaus Teisių Teismo akcentas kalbant apie pliuralizmą. Siekiant socialinės sanglaudos, būtina darni skirtingą tapatybę turinčių asmenų ir grupių sąveika.

Teismas taip pat yra atkreipęs dėmesį į teigiamą valstybių pareigą užtikrinti veiksmingą naudojimąsi konvencijoje nustatytomis teisėmis ir laisvėmis. Ši teigiama pareiga yra ypač svarbi atžvilgiu tų asmenų, kurie laikosi nepopuliarių pažiūrų arba priklauso mažumoms, pavyzdžiui, seksualinėms ar religinėms mažumoms, nes tokie žmonės yra labiau viktimizuojami. Mūsų demokratijos kokybė vertinama pagal tai, kaip mes gerbiame tuos, kurie yra pažeidžiamiausi. Demokratija reiškia pagarbą visiems, ne tik stipriausiems. Būtent šiame kontekste ir vadovaudamasis tokiu požiūriu Teismas nagrinėja skundus dėl diskriminacinio požiūrio.

Konvencijos 14 straipsnis užtikrina lygybę prieš įstatymą. Tai yra pagrindinis Lietuvos konstitucinės teisės principas, kaip ir kitose šalyse, bet tai turi būti įgyvendinta praktiškai. Pavyzdžiui, Teismas yra nustatęs, kad skirtingas požiūris dėl lyties ar seksualinės orientacijos turi būti grindžiamas ypač rimtomis priežastimis. Skirtingas požiūris, grindžiamas tik seksualinės orientacijos sumetimais, pagal konvenciją yra nepriimtinas. Taip yra pasakęs Teismas. Iš tiesų per pastaruosius kelis dešimtmečius Europos Žmogaus Teisių Teismas tapo pradininku aiškindamas konvenciją LGBT asmenų atžvilgiu. Teismas tapo kitų nacionalinių ir tarptautinių teismų jurisprudencijos šaltiniu.

Norėčiau paminėti svarbią bylą *P. Beizaras ir M. Levickas prieš Lietuvą*, tai yra 2020 metų byla. Joje nagrinėjami neapykantos nusikaltimai internete. Šiais laikais tai yra ypač paplitęs dalykas. Mes visada galvojame, kad internetas bus didžiulė laisvė mums išreikšti savo mintis, bet, deja, tai tampa sudėtinga vieta, kur vyksta nusikaltimai. Čia buvo pažeistas konvencijos 14 straipsnis ir 8 straipsnis, Teismas nustatė, jog ieškovai patyrė diskriminaciją dėl savo seksualinės orientacijos. Be kita ko, pabrėžė, kad ieškovų seksualinė orientacija turėjo įtakos tam, kaip su jais elgėsi valdžios institucijos, o tai, kad buvo atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, buvo akivaizdi nepritarimo jų homoseksualumui išraiška.

Kita byla, kurią norėčiau paminėti, taip pat svarbi byla, tai yra „*Romuva*“ prieš Lietuvą. Ši byla buvo iškelta dėl to, kad šis parlamentas atsisakė suteikti pareiškėjai valstybės pripažintos religinės bendrijos statusą. Konstatavęs, kad buvo pažeistas 14 straipsnis kartu su 9 straipsniu – tikėjimo laisve, Europos Žmogaus Teisių Teismas nusprendė, kad atsisakydamos pripažinti pareiškėją religine bendrija valstybės institucijos nepateikė pagrįsto ir objektyvaus paaiškinimo, kodėl pareiškėja traktuojama kitaip nei kitos panašios religinės bendrijos.

Svarbu pakartoti ir pacituoti tai, ką pasakė Teismas šioje byloje: „Tikras religinis pliuralizmas yra gyvybiškai svarbus demokratinės visuomenės išlikimui. Valdžios institucijų užduotis yra ne pašalinti įtampos priežastis, panaikinant pliuralizmą, bet užtikrinti, kad konkuruojančios grupės būtų pakančios viena kitai.“ Kaip suprantu, šis sprendimas dar turi būti įgyvendintas, tikiuosi, kad tai bus padaryta ateityje.

Ponios ir ponai, baigdamas norėčiau pasakyti, kad man, kaip Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininkui, ir jums, (...), didžiulė garbė kreiptis į jus, į tokius garbingus asmenis, dirbančius tokį svarbų darbą savo šaliai. Pastaraisiais metais jūs pademonstravote norą plėtoti platesnę ir labiau į parlamentą orientuotą subsidarumo koncepciją. Sustiprindamas subsidarumo sąvoką Teismas skatina valstybes nares geriau vykdyti savo įgaliojimus pagal konvencijos 1 straipsnį, tai yra garantuoti visiems jurisdikcijai priklausančioms asmenims žmogaus teises ir laisves.

Nuo Antrojo pasaulinio karo laikų mes nebuvo tokioje situacijoje, kokią išgyvename dabar. Dabar mes visi, dirbantys teisės viršenybės skatinimo srityje, demokratijos skatinimo srityje, turime stengtis tęsti savo tradiciją, kuri buvo Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Europos Tarybos evoliucijos pagrindas. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame gerbiama Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininkui už jo pasisakymą.

10.34 val.

2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-745 preambulės, 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 21 straipsnių ir 1, 2, 3, 4, 5, 6 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499 (pirmasis svarstymas)

Gerbiami kolegos, kviečiu grįžti prie šios dienos darbotvarkės. Kitas darbotvarkės 1-3.1 klausimas – 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1499. Tai yra pirmasis svarstymas ir kviečiu diskutuoti. Diskutuoti užsirašė... Atsiprašu, pirmiausia, žinoma, komitetų pranešėjai. Pirmiausia turėtų komiteto išvadą pristatyti M. Majauskas – Biudžeto ir finansų komiteto bei Europos reikalų komiteto. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas išsamiai diskutavo, ne vieną kartą buvo susirinkęs formaliai ir neformaliai, kalbėjosi apie tai, kokios yra reikalingos priemonės, siekiant suvaldyti infliaciją, kokios yra reikalingos priemonės, siekiant amortizuoti, tai yra sušvelninti, infliacijos padarinius. Labai svarbu atkreipti dėmesį, kad šis biudžeto paketas ir yra sudarytas būtent iš dviejų dalių. Pirmoji dalis – didinamos pajamos mažiausiai uždirbantiems ir labiausiai pažeidžiamiems. Pajamų didinimo tempas yra toks, koks yra ir kainų augimo tempas. Kainos auga vidutiniškai 15 %, atitinkamai tiek vidutiniškai auga ir pensijos, bazinė socialinė išmoka, neapmokestinamasis pajamų dydis, mažiausiai uždirbančių asmenų pajamos, siekiant užtikrinti, kad nesumažėtų perkamoji galia. Tai reikia daryti todėl, jog infliacija skaudžiausiai kerta būtent tiems, kurie gauna mažiausias pajamas. Jie turi ribotus resursus, jie neturi santaupų, todėl neretai turi apriboti būtiniausius poreikius, įskaitant ir maistą, komunalines paslaugas ar higienos priemones. Todėl pagrindinis dėmesys ir turi būti labiausiai pažeidžiamiems. Būtent tai atliepia šis biudžeto tikslinimas.

Antroji dalis yra susijusi su subsidija gyventojams, siekiant sumažinti elektros ir dujų kainų augimą buitiniams vartotojams ir verslui. Šiuo sprendimu yra mažinama infliacija. Verta atkreipti dėmesį, jog pasiūlymų tobulinti biudžetą iš Seimo narių ir komitetų beveik negauta, todėl reikia manyti, jog ir abejojančių, ar pritarti šiam biudžeto tikslinimui, bus nedaug.

Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį, jog jau netrukus bus pradėtas rengti ateinančių metų, 2023 metų, biudžetas, kur mūsų laukia lygiai tie patys iššūkiai. Sparčiai augančios kainos darys spaudimą toliau reikšmingai didinti viešojo sektoriaus darbuotojų atlyginimus bei socialines išmokas. Jeigu pažiūrėtume, viešajame sektoriuje yra apie 367 tūkst. darbuotojų, vidutiniškai gaunančių 1 tūkst. 500 eurų atlyginimą. Jeigu būtų siekiama išlaikyti jų perkamąją galią nesumažėjusią, tam reikėtų mažų mažiausiai dar papildomai 600 mln. eurų prie esamų išipareigojimų atei-

nančių metų biudžete. Pridėkime kompensacijas, bazinę socialinę išmoką, valstybės remiamas pajamas, minimaliosios mėnesinės algos didinimą. Kiekvienais metais dabar jau didiname ir neapmokestinamąjį pajamų dydį. Turėsime dar vieną – bent jau 1 mlrd. apimties poreikį užtikrinti, jog infliacijos padariniai būtų švelninami ir ateinančiais metais. Tame kontekste mes girdime Europos Centrinio Banko sprendimą didinti palūkanas. Klausimas yra: ne ar, o kada tai bus padaryta? Tai vėsins ekonomiką, lėtins investicijų augimą ir pristabdys naujų darbo vietų kūrimą.

Todėl apibendrinamas norėčiau pasakyti, jog iš tiesų mūsų laukia akmenuotas kelias ir tam turime ruoštis. Todėl galvojant apie ateitį bus ypač svarbu investuoti ne tik į gynybą ir socialinės atskirties mažinimą, bet ir į švietimą. Tai didintų ekonomikos konkurencingumą ir patrauklumą investicijoms, nes pinigai eina paskui idėjas ir žmogų, o ne atvirkščiai. Todėl norėdami pritraukti investicijų ir užtikrinti naujų darbo vietų kūrimą turime galvoti apie investicijas į švietimą ir kompetencijas, rengdami ateinančių metų biudžetą.

Labai ačiū. Balsavimas buvo toks. Išdiskutavęs Biudžeto ir finansų komitetas priėmė sprendimą pritarti šiam įstatymo projektui. Rezultatai buvo: 8 komiteto nariai balsavo už, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, ar galėtumėte taip pat pristatyti Europos reikalų komiteto išvadą?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Europos reikalų komitetas taip pat išsamiai diskutavo, dalyvavo nemažai Vyriausybės atstovų. Buvo pristatytos Finansų ministerijos, Susisiekimo ministerijos pozicijos. Taip pat dalyvavo ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos atstovai. Šiam projektui taip pat buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytas komitetų išvadas. Dabar norėčiau pakviesti R. Budbergytę, kad pristatytų Audito komiteto išvadą.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū. Audito komitetas balandžio 25 dieną posėdyje svarstė projektą Nr. XIVP-1499 ir, atsižvelgdamas į būtinybę nedelsiant reaguoti ir imtis skubių priemonių Rusijos karinės invazijos į Ukrainą sukeltos geopolitinės krizės sąlygotiems neigiamiems socialiniams ir ekonominiams padariniams sušvelninti, pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui.

Tačiau komitetas savo išvadoje taip pat pabrėžė, kad, pirma, siekiant didinti šalies fiskalinį tvarumą ir vidutiniu laikotarpiu stabilizuoti besitęsiantį reikšmingą struktūrinio valdžios sektoriaus deficito ir skolos augimą, kurį šuo metu didele dalimi sąlygoja įvairūs dėl Rusijos karinės invazijos į Ukrainą padidėjusio geopolitinio neapibrėžtumo, taip pat nestabilios pasaulinės epidemiologinės padėties susidarę veiksniai, raginti Vyriausybę neatidėlioti ir kuo anksčiau parengti detalų planą, kuriame būtų numatyti išaugusiems valstybės finansiniams išpareigojimams dengti būtini papildomi ilgalaikiai pajamų šaltiniai, leisiantys ilgalaikėje perspektyvoje subalansuoti viešuosius finansus, ir pradėti šį planą įgyvendinti.

Antra, atkreipti Seimo, ypač Biudžeto ir finansų komiteto, dėmesį, kad formuojama praktika, kai Vyriausybės pateikti patikslintų valstybės ir savivaldybių biudžetų projektai Seime yra svarstomi nesulaukus atsakingų institucijų, tai yra Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko, išvadų, kurių pateikimo Seimui per 15 darbo dienų terminas nustatytas Seimo statute, Valstybės kontrolės įstatyme, taip pat Biudžeto sandaros įstatyme. Ši praktika yra ydinga, nes sprendimų priėmėjams nesudaromos sąlygos susipažinti su šių institucijų atliekamais planuojamų valdžios sektoriaus finansinių rodiklių ir galimų rizikų vertinimais. Balsavimo rezultatai: už – 3, prieš – 3, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiausiai pranešėjai. Kviečiu K. Starkevičių pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą. Gerbiama K. Starkevičių kviečiu pristatyti Ekonomikos komiteto išvadą.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas išnagrinėjo, apsvarstė ir pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu V. Pranckietį pristatyti Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. PRANCKIETIS (LSF). Ačiū. Kaimo reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, svarstė ir pateikė išvadą. Sprendimas yra toks: pritarti Lietuvos Respublikos 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1499 pagal Kaimo reikalų komiteto kuriojamas sritis ir siūlyti pagrindiniam Biudžeto ir finansų komitetui įstatymo projektą tobulinti, atsižvelgiant į Kaimo reikalų komiteto pasiūlymą. O Kaimo reikalų komiteto pasiūlymas yra toks: Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai papildomai skirti 143 tūkst.

eurų, perskirstant Žemės ūkio ministerijos asignavimus, kurie buvo skirti gyvūnų augintinių ženklinimui. Pasiūlymas yra susijęs su introdukuotais, įvežtais iš Ukrainos gyvūnais. Komitetas balsavo dėl viso biudžeto ir vienbalsiai pritarė šiam biudžeto projektui: už – 7.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pristatytą komiteto išvadą.

Kviečiu M. Lingę, kad pristatytų Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Komitetas balandžio 20 dieną apsvaustė pateiktą projektą ir bendru sutarimu pritarė, kad būtų pritarta iniciatorių pateiktam projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gal galėtų G. Surplys pristatyti Užsienio reikalų komiteto išvadą?

G. SURPLYS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Užsienio reikalų komitetas bendru sutarimu pritarė ir projektui, ir Užsienio reikalų komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu R. Jušką, kad pristatytų Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą. Gerbiamas Ričardai, gal galėtumėte pristatyti komiteto išvadą?

R. JUŠKA (LSF). Komitetas balandžio 20 dieną apsvaustė Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimus. Komitetas iš esmės pritarė įstatymo projektui ir pasiūlė jį tobulinti atsižvelgiant į Lietuvos savivaldybių asociacijos ir komiteto pasiūlymus.

Komiteto siūlymų esmė. Pirmą. Atskira eilutė išskirti VRK skiriamas papildomas lėšas politinėms partijoms finansuoti pagal Politinių partijų įstatymo 21 straipsnio 6 dalį. Pagrindinis komitetas pritarė. Taip pat skirti papildomą finansavimą VTEK likusią šių metų dalį naujoms pareigybėms, iš esmės skirtoms analitinėms funkcijoms vykdyti, finansuoti. Pagrindinis komitetas nutarė svarstyti Vyriausybėje. Trečia. Atsižvelgti į Lietuvos savivaldybių asociacijos pasiūlymą, kad būtų užtikrintas teisingas pajamų kompensavimas savivaldybėms dėl prognozuojamų GPM netekčių. Pagrindinis komitetas siūlo svarstyti Vyriausybėje. Balsavimo rezultatai: už – 10, susilaikė 1.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, komitetų išvados yra pristatytos. Pereiname prie diskusijos. Frakcijų vardu užsirašė kalbėti daug Seimo narių. Pirmoji frakcijos vardu kalbės R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, Vyriausybės pateiktas biudžeto projektas yra parengtas siekiant sušvelninti tuos neigiamus ekonominius ir socialinius padarinius dėl kainų augimo, kurį sukėlė tiek geopolitinė krizė, tiek pandemija. Vyriausybė su pasiūlymais neabejotinai vėluoja, nes jau dabar dalis žmonių jaučia nepriteklių – tiek energetinį, tiek ir nepakankamos perkamosios galios. Kainos auga kaip ant mielių. Vyriausybė taip pat forsuoja ir jo priėmimą, tai yra formuojasi, kaip pabrėžė Audito komitetas, ydinga praktika, kai biudžeto projektas svarstomas komitetuose, nesulaukus atsakingų institucijų išvadų, pagal Seimo statutą, per 15 darbo dienų.

Ačiū Dievui, kad institucijų atstovai pasidalino išankstinėmis savo išvalgomis. Jos yra labai iškalbingos ir, sakyčiau, iš dalies keliančios nerimą. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad dalis teikiamų antiinfliacinių priemonių yra socialiai neteisingos, nes dalis pinigų, skolintų, nukeliaus verslo įmonėms ir gyventojams, kurių pajamos nėra mažos.

Siūloma elektros ir dujų kainų dalies kompensavimo schema nėra taikli, kaip pastebi Lietuvos bankas, yra labai brangi, nes tai yra 570 mln. žmonėms ir 120 mln. įmonėms. Lietuvos bankas pasiūlė, kaip būtų galima šias lėšas suprojektuoti racionaliai, atkreipdamas dėmesį į tai, kad komunalinių išlaidų dalis visose išlaidose reikšmingai mažėja didėjant namų ūkio pajamoms. Jeigu priemonę Vyriausybė sutaiklintų, tai sutaupytų išlaidų ir jas būtų galima skirti žmonių perkamajai galiai didinti, pavyzdžiui, NPD didinant arba įvedant PVM lengvatą būtiniausiems maisto produktams.

Socialdemokratai galvoja, kad laikas NPD susieti su minimaliąja mėnesine alga, jos dydžiu, tuomet NPD didėtų automatiškai, o dabartinis valdžios priemonių repertuaras – išmokos ir kitos išmaldos – yra ne tik per didelė našta viešiesiems finansams, bet taip pat kartais būna ir socialiai neteisingas. Taip pat į tai atkreipia dėmesį ir Lietuvos bankas. Socialdemokratai projektą dėl NPD susiejimo su minimaliąja mėnesine alga yra senokai įregistravę.

Noriu atkreipti, kolegos, jūsų dėmesį į tai, kad teikiami rodiklių įstatymo pakeitimai neparo do tikro ir teisingo viešųjų finansų vaizdo. Planuojamas 2 mlrd. 377 mln. deficitas, bet dalis asig-

navimų yra paslėpta keičiant pateikto projekto 9 straipsnį kaip išlaidos iš skolintų lėšų. Vadinasi, Vyriausybės nuožiūrai paliksime 600 mln. Gal tai yra dėl noro parodyti mažesnę deficitą, koks yra dabar rodomas? Bet kas galėtų paneigti, kad tai tiesiog patogus rezervas, kurį naudodama Vyriausybė prieš savivaldos rinkimus galės daryti išpūdį rinkėjams. Taigi, jei žinome skolinimosi tikslus, kodėl nežinome asignavimų valdytojų? VK taikliai apie tai pasisako, o Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad Vyriausybei nesuteikiama galių pačiai pakeisti biudžetą. Taigi apeidama Seimą Vyriausybė disponuos savo nuožiūra didelėmis lėšomis.

Taip pat labai noriu atkreipti dėmesį į tai, kad iki šiol neturime tvarių pajamų didinimo šaltinių ir viskas eina, visi mūsų gana ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai, iš skolintų lėšų. Tų mokesčių pakeitimų mes nesulaukėme, nes visą laiką tam yra ne laikas. Taigi šiuo metu vyksta svarstymas ir iš tiesų manau, kad galėtų Vyriausybė išgirsti, ką pasiūlė Lietuvos bankas, kaip būtų galima suprojektuoti, padaryti taiklesnę tą priemonę dėl elektros ir dujų kainos dalies kompensavimo. Iš tiesų tikimės, kad išgirs ir mūsų visų Seimo narių siūlymus apie tai, kaip iš tiesų mes socialiai teisingai galime padidinti žmonių perkamąją galią, kad iš tiesų galėtų atlaikyti tą infliaciją, kuri dar ir neparodė tikriausiai savo tikrojo veido, ir iš tiesų padaryti taip, kad galėtume išgyventi šitą laiką iš tiesų racionaliai ir teisingai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Frakcijos vardu kalbės A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiama Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, kalbėsiu Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ frakcijos vardu. Norėčiau paliesti keletą svarbių akcentų, kurie, aš manau, yra labai svarbūs visiems Lietuvos žmonėms.

Pirmiausia tai, kad Lietuva jau beveik pusę metų pirmąją Europos Sąjungoje pagal infliacijos lygį. Infliacijos lygį šalyje lemia ne vien tik pasaulinės energetinių išteklių kainos, taip pat ir mažmeninės nacionalinėje valstybėje, manau. 2022 metų kovo mėnesį infliacija Lietuvoje buvo 15,7 %. Atkreipkite, mielieji, dėmesį, Europos Sąjungoje tik 6,2 %, euro zonos šalyse tik 5,9 %, o kaimyninėse šalyse – Suomijoje ir Švedijoje tik 4,4 %. Aš nematau Finansų ministerijos, nei Vyriausybės, nei valdančiosios daugumos išsamios analitinės medžiagos, kuri galėtų būti paremta Europos Sąjungos šalių patirties studijomis kovojant su infliacija.

Dabar konkrečiai norėčiau pereiti prie Vyriausybės siūlomo paketo priemonių kovai su infliacija. Pirma. Manau, netikslinga į vieną priemonių paketą suprakti antiinfliacinės energetinės nepriklausomybės stiprinimo ir socialinių išmokų indeksavimo priemonės.

Antra. Antiinfliacinių priemonių pagrindinis bruožas yra taiklumas ir priemonių diferenciacija. Išaugusios infliacijos pasekmės mažinančios priemonės Europos Sąjungos valstybėse narėse jau buvo pateiktos 2022 metų vasario mėnesio pradžioje, tačiau mūsų Vyriausybės siūlomų priemonių pakete į Europos Sąjungos šalių patirtį visiškai neatsižvelgiama ir net, galima sakyti, daroma priešingai – siūloma taikyti universalius kompensavimo mechanizmus. Energijos kainų augimo kompensavimas visiems gyventojams pagal realias išlaidas, manau, finansiškai yra neatsakingas ir socialiai žalingas, nes labai didina valstybės išlaidas ir didina, noriu pabrėžti, nelygybę ir socialinį neteisingumą. Jeigu yra būtinumas tokio pobūdžio pagalbą taikyti visiems, tai beveik nėra taikoma jokioje Europos Sąjungos šalyje, būtina nustatyti tam tikrą ribą, orientuotą į vidutinio Lietuvos namų ūkio vartojimo lygį.

Galėčiau pateikti kelių Europos Sąjungos šalių pavyzdį. Pavyzdžiui, Estija, Čekija. Matome, kad yra nustatyta kaina, pavyzdžiui, 12 centų už kilovatvalandę. Valstybė kompensuoja sąskaitą už elektrą, jeigu bus suvartota daugiau kaip 650 kilovatvalandžių. Analogiškas yra ir numatytas kompensavimas už dujas, jis siekia 65 eurus už megavatvalandę, kai dujų yra suvartojama iki tam tikro lygio. Analogiška situacija yra Čekijoje, kur numatytos kompensavimo išimties senjorams, šeimoms, auginančioms du vaikus, vienišoms motinoms ir taip toliau. Aš norėjau tą akcentą pabrėžti.

Taip pat numatytas dujų kainų augimo kompensavimas verslui, bet būtina, aš manau, numatyti mechanizmus ir užtikrinti, kad elektros ir dujų pabrangimas nebūtų įkalkuliuojamas į prekių ir paslaugų kainą, jeigu tu verslui gavai valstybės paramą. Dėl neapmokestinamojo pajamų dydžio pritarčiau. Manau, ateityje galėtų būti taip, kad NPD būtų lygus minimaliajai mėnesinei algai.

Dabar norėčiau pakalbėti apie didėjančias valstybės biudžeto išlaidas ir augantį fiskalinį deficitą, jis yra numatytas 4,9 % nuo bendrojo vidaus produkto. Kad nebūtų sakoma, kad tai yra opozicijos kritika, remsiuosi tik Lietuvos banko, Valstybės kontrolės ir Europos Komisijos komunikato pateikta medžiaga.

Dar praeitais metais, svarstant 2022 metų valstybės biudžeto įstatymo projektą, tiek Valstybės kontrolė, tiek Europos Komisija komunikate pabrėžė, kad perteklinis einamųjų išlaidų augimas Lietuvoje yra didžiausias euro zonoje ir Europos Sąjungos šalyse. Kokią situaciją turime šiuo metu? Viešuosiuose valstybės finansuose valdžios sektoriaus pajamos auga sparčiausiai tarp euro zonos valstybių ir Europos Sąjungos valstybių, tačiau, mielieji, čia turime suprasti, kad dalis tų pajamų yra infliacinės pajamos ir trumpalaikio pobūdžio, o valdžios sektoriaus ilgalaikės išlaidos toliau auga. Neto reiškia, kad valstybės sektoriaus išlaidų augimas viršija tvaraus augimo ribas ir valdžios sektoriaus pajamų ir BVP santykio augimas laikinas, susijęs su netvariomis augančiomis sektoriaus išlaidomis. Grįžus prie fiskalinės drausmės taisyklių taikymo, išlaidų augimas privalės būti reikšmingai apribotas, todėl pajamų ir BVP santykis grįš prie daugiametės tendencijos (kiek mažiau, Vyriausybė planuoja, kad kitais metais fiskalinis deficitas bus 2,4 %), struktūriniam deficitui valdyti bus reikalingos papildomos pajamų priemonės.

Baigdamas noriu pasakyti ir priminti, ypač valdžios atstovams, tokį paprastą dalyką. Netgi kolegijose studijuojantiems ekonomiką aiškinama, kaip elgtis su viešaisiais finansais. Yra auksinė viešųjų finansų valdymo taisyklė, kad racionalus išlaidų planavimas visada turi būti pagrįstas tvariomis ilgalaikėmis pajamomis.

Pasakysiu dar vieną pastabą. Kai kurių komitetų pirmininkų buvo pasakyta, kad rezervo lėšos nebus naudojamos šiais metais. Bet matau, kad papildomai iš skolintų lėšų bus panaudota 607,2 mln. eurų, iš Rezervo fondo bus panaudota 132,6 mln. eurų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Frakcijos vardu kalbės R. Žemaitaitis. O toliau posėdžiui pirmininkaus pirmasis pavaduotojas J. Razma.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiamas pavaduotojau, gerbiami kolegos, per mano Seimo darbo praktiką matau antrą kartą tokį, sakyčiau, netgi makabriškai gudrų planą, kaip prastumti biudžetą. Kai tuo metu buvo mūsų valdančioji dauguma, vadovaujama S. Skvernelio, mes tokį labai nedidelį pakeitimą bandėme daryti dėl Krašto apsaugos ministerijos. Tada padarėme pažeidimą, nesulaukėme nei Valstybės kontrolės, nei Lietuvos banko pastabų, nurijome gurkšnį, viskas gerai. Bet kad šitaip chamiškai stumtų mūsų Vinco Kudirkos aikštės vadovė, aš dar nesu matęs. Nėra Valstybės kontrolės išvados, nėra Lietuvos banko. Seimo statute yra labai aiškiai pasakyta: jeigu procedūros neišlaikomos, laikoma, kad norminis teisės aktas yra priimtas neteisėtai. Tokiu atveju bus kreipimasis į Konstitucinį Teismą ir šitas aktas bus pripažintas kaip antikonstitucinis.

Mielieji konservatoriai, tie, kaip aš sakau, *grabo* gamintojai, kurie kritikavo S. Skvernelį ir tada kreipėsi dėl S. Skvernelio (dėl Vyriausybės, ar jis neturėjo iš naujo eiti su Vyriausybės programa, ir buvo pripažinta, kad buvo pažeidimas, ir turėjo vis dėlto eiti iš naujo), jūs lygiai tą patį padarysite. Praėjusią savaitę Vinco Kudirkos aikštės Eltonas Džonas šaukė ir siūlė man pažiūrėti į veidrodį, ir sakė: čia žviegia. Aš siūlyčiau dabartinei vadovei pažiūrėti, kas žviegia, o kas iš tikrųjų ką veikia. Nes praėjo lygiai ketveri metai, jūs lygiai tą patį darote.

Jeigu kalbama apie biudžetą, kad čia kažką padeda, mieli gyventojai, jums yra rodoma didelė špyga. O špyga rodoma todėl, kad lygiai prieš metus, dar kalbėdamas iš šitos tribūnos, gruodžio 13 dieną aš kalbėjau apie nepritekliaus biudžetą ir apie lengvatas, kurios bus taškomos. Ogi galime suskaičiuoti, vien lengvata viešbučiams, restoranams ir visoms kavinėms mums kainavo 90 mln. Dar negana to, matau praeitą savaitę užregistruotą pasiūlymą pratęsti restoranams, viešbučiams, kavinėms iki 2023 m. gruodžio 1 d. Keista, kad tai daro valdančioji dauguma. Ne opozicijos, bet valdančiosios daugumos atstovas. Ar jie turi tarybą, ar neturi tarybos – klausimas.

Kitas dalykas, lygiai prieš du su puse mėnesio iš šitos tribūnos kritikavau 9 % PVM lengvatą šildymui. Praėjo 2 mėnesiai, tas pats vadovas iš Vinco Kudirkos aikštės pabudo iš letargo miego ir sako: *jo*, padarėme didelę klaidą, reikia pataisyti. Prisimenu E. Gentvilo pasakymą, irgi čia iš tribūnos, kai sakė, taip, mes, Liberalų sąjūdis, nepritariame, nebalsuosime už PVM lengvatą šildy-

mui, nes tai neatitinka realybės, iškraipo situaciją ir panašiai. Bet jūs kažkodėl balsavote. Ir niekaip nesuprantame, kaip tie Lietuvos žmonės yra tokie kvaili ir tiki šitais jų pasakojimais.

Dar įdomesnis dalykas, dabar kalbame apie biudžetą ir čia giriasi, kad didės pajamos. Pasikačiuokime, protingi kurmiai. Šiandien valstybės... Teisingai Algirdas replikuoja pastabą. Mes šiandien sakome: padidiname pensiją, neva ją indeksuojame. Mielieji mano, planuojama šių metų infliacija bus 14,7–15,2 %. Ar mes tiek pensiją indeksuojame? Ne. Dabar mes sakome, indeksuojame, NPD padidės 60 eurų, nes neva tiek ir įvyks infliacija. 60 eurų, mano skaičiavimais, nežinau, gal aš klystu, gal finansų ministrė turi kitokių skaičiavimų, lygiai 4,7 % padengia infliaciją.

Dabar kitas įdomesnis dalykas – valstybės tarnyba. Ar jūs matėte kada nors, kad didinamas valstybės tarnyboje bazinis atlyginimas? 200 tūkst. realiai dirbančių šitame sektoriuje žmonių parodoma špyga ir sakoma: jūs kvailiukai, jūs dar palaukite. Dar negana to, lygiai prieš 4 savaites vėlgi iš šitos tribūnos energetikos viceministrė pristatė Atsinaujinančių išteklių įstatymo projektą. Aš klausiu, kaip jūs planuojate suvaldyti brangstantį šildymą ir kitus panašius dalykus? Bet ką tuo metu daro Energetikos ministerija? Sėkmingai leidžia visus maistinius grūdus šiandien parduoti arba leisti naudoti kaip biokurą ir taip didina išlaidas, ir taip didina įkainius ir energetikos kainas.

Dabar yra kitas dalykas. Mes šiandien Lietuvoje turime pasirašę viešųjų pirkimų sutarčių už beveik 2 mlrd. Aš klausiu jūsų, konservatoriai, vienmandatininkai, Liberalų sąjūdžio, Laisvės partijos atstovai, kaip jūs grįšite į savo rajonus ir kaip pažiūrėsite savo merams į akis? Mano žiniomis, šiandien statybininkai masiškai nutraukinėja sutartis, nes jūs net nesiruošiate indeksuoti tų sutarčių. Kelio tiesimo darbai buvo pasirašyti 2021 metais ir tai yra tęstinis dvejų metų projektas, o šiandien statybinės medžiagos, kaštai, darbuotojų atlyginimai ir panašiai pakilo 37 %. Jūs ką galvojate, surasite tokį idiotą verslininką, kuris bankrutuos šiandien savo noru, kad išgelbėtų jus? Ne. Aš atsakysiu, kas bus: prasidės viskio dėžutės, kurios buvo įprastos Liberalų sąjūdžiui. Ir kaip tai bus? Ateis verslininkas pas draugą merą, ateis verslininkas pas draugą administracijos direktorių, Vytautas teisingai sako, tęsis, jų partijoje, matyt, ir tęsiasi toliau. Ir kas atsitiks? Sakys: ar girdi, būk geras, susitariame tyliai, prie sutarties pasirašome priedą ir dabar mes čia padidiname. Mielieji, ką reikėjo daryti? Reikėjo automatiškai visoms, kurios yra su valstybinėmis pasirašiusios sutartį, automatiškai indeksuoti ne mažiau kaip 8 %.

O ką jūs darysite sveikatos sektoriuje? Šiandien sveikatos sektoriuje įmonės, laimėjusios gydymo įstaigose teikti paslaugas, ar maitinimą, ar patalpų valymą, ar šilumos tiekimą, ar komunalinių, ar panašiai... sutartys buvo pasirašytos šį mėnesį. O kas nors iš jūsų pažiūrėjo, kokias sutartis ligonių kasos pasirašė? Aš turėjau progą 2 savaites studijuoti ligonių kasose sutartis. Jos yra pasirašytos su dar 2020 metų įkainiais, kainomis ir tarifais. Sutartys yra pasirašomos dvejiems metams, metams į priekį. Kaip jūs įsivaizduojate, kaip čia gyvensime?

Ir kitas, dar vienas yra lygiai toks pat dalykas, sakyčiau, pasityčiojimas iš žmonių, jeigu taip ūkiškai mes pasakysime, tai yra gelbėjimo paketas. Susipykstame su visais kaimynais ir sėkmingai kaimynų biznį leidžiame kelti. Prieš 10 dienų šioje plenarinių posėdžių salėje aš parodžiau, kaip iš Lenkijos galima užsisakyti prekes. Užsisakiau internetu prekes, sąmata išėjo beveik 890 eurų. Tos pačios prekės Lietuvoje, nes tai yra PVM lengvatinės prekės ir akcizinės prekės, man būtų kainavusios 1 tūkst. 600 eurų. Pristatymas į namus man kainavo lygiai 80 eurų. Dabar aš jums galiu pasakyti, kiek valstybė prarado ir kiek išlošė.

O baisiausia – kiek tolimųjų reisų, *fūrų* vairuotojai šiandien sumoka į Lenkijos biudžetą akcizo. Viena *fūra* palieka 290 eurų Lenkijos biudžete. Ar čia jūsų laimėjimas? Bet ne, ką pasako mūsų Vyriausybės Eltonas Džonas? Labai paprastą dalyką. Sako, gerbiamieji, Lietuva nėra juodadarbių darbas ar juodadarbių įdarbinimo šalis. Mes kursime aukštą pridėtinę vertę kuriančius darbuotojus. Gerbiamieji, šiandien mums kaip niekad reikalingi *fūrų* vairuotojai, reikalingi statybų sektoriaus darbuotojai. Jeigu jūs galvojate, kad neišduodami leidimų ir tyčia dirbtinai stabdydami ką ką laimėsite, tai jūsų dabartinis deficitinis biudžetas bus ne 2,4, bet 5 mlrd.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laikas!

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Aš tik tiek noriu pasakyti. Sustokite šiandien, kol galite, valdantieji, paimkite pertrauką ir sulaukite Valstybės kontrolės ir Lietuvos banko išvadų.

PIRMININKAS. Pastebėsiu, kad tos preliminarios išvados yra. (*Balsas salėje*) Audito komitete mes tikrai jas turėjome, pasidomėkite.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). (*Kalba ne per mikrofoną, negirdėti*) Pirmininke, nemeluokite, išvadų nėra, yra tik jų įžvalgos. O įžvalgos nėra išvados. Puikiai, pirmininke, žinote, daug metų dirbate Seime, pagal Seimo statutą, Lietuvos bankas ir Valstybės kontrolė privalo pateikti išvadas. Mielai Lietuvos gyventojai, dabar salėje vyksta melas, nes išvados nėra pateiktos. Ką aš daryčiau jūsų pro-
tu: paimkite pertrauką kuo greičiau ir nesiūbuokite šito laivo, nes aš pats asmeniškai kreipsiuosi į Konstitucinį Teismą. Statute yra aiškiai parašyta – išvada.

PIRMININKAS. Jeigu jūs norite, kad žmonės negautų tų padidintų pensijų ir kitų išmokų, tai galite kreiptis.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Žmonės negauna jau seniai, nuo praeitų metų, nei padidintų pensijų, nei nieko. Ką padarė jūsų 9 % šilumos lengvata, VRP iki 141 euro pakėlė.

PIRMININKAS. Norite, kad ir toliau negautų, tai sveikinu su tokiais sumanymais. V. Ažuo-
las dabar jau iš tribūnos frakcijos vardu.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Pritariu prieš tai buvusiems, pasisakiusiems kolegoms, bet išeina tokia situacija: blogam šokėjui ir batai trukdo. Dėl išvadų, dėl visų kitų dalykų, pasirodo, čia kažkas kaltas, kažkas kažko nepadarė. Biudžeto ir finansų komitete svarstome, nėra išvadų. Laba diena. Situacija tai tokia. Bet kai tu jautiesi nebaudžiamas, jeigu tu gali pažeidinėti žmonių konstitucines teises, tai ar sudėtinga pažeidinėti Statutą ir kitus įstatymus? Nesudėtinga. Viską galima paslėpti kaip reikia. Jeigu dar turi didžiosios žiniasklaidos stogą, tai išvis gali daryti ką nori. Realybė mūsų Lietuvos yra tokia.

Bet klausimas, kiek kainuoja valdžios nesugebėjimas prognozuoti, išvis nenuspėjama politika? Net jau yra posakiai: kai konservatoriai, liberalai valdžioje, tai biudžetas per metus vieną kartą bus atidaromas, galbūt ir du kartus bus atidaromas. Tai jau tapo tradicija ir įprasta.

Antiinfliaciniai paketai. Kitos valstybės jau antrą, trečią paketą teikia, mes dar tik apie vieną pradėjome galvoti. Gerai, jeigu nėra fantazijos, kaip tai padaryti, pasiklauskime estų, pasiklauskime kitų valstybių, kaip tai daro. Turbūt būtų paprasčiau. Bet šiuo atveju irgi turbūt logikos ieškoti nereikia. (*Balsas salėje*) Gerai, kad atidarė, bet esmė, kad buvo galima tai padaryti anksčiau. Kažkodėl nepadarė. (*Balsas salėje*) Ne, aš esu galbūt tas senamadiškas vyras, gerbiu moteris, gerbiu finansų ministrę moterį, bet aš puikiai suprantu, kad daug dalykų priklauso ne nuo jos sprendimų. Kad ir ką ji norėtų padaryti, bet kaip premjerė pasakys, taip ir turės būti. Deja, taip jau būna. Bet iš tikrųjų kiek kainuoja tie valdžios veiksmai mums patiems. Netgi palyginkime ankstesnę Vyriausybę ir dabartinę Vyriausybę. Ankstesnė Vyriausybė sugebėjo skolintis už 0,2 %, dabar jau skolinasi už 2 %, vadinasi, dešimt kartų daugiau. Tai turi pasekmių. Ką verslai sako? Lietuva yra neprognozuojama politinė valstybė, geriau čia neinvestuoti, palaukti, kol ateis kiti rinkimai. Pasėkmės bus didžiulės.

Dabar žiūrime į kompensacijas elektros ir energetikos kainų. Atrodo, gražu, kompensuojame. Bet kur šiuo atveju logika? *Liberalkonservatoriai* liepia valstybinėms įmonėms padidinti elektros kainą 25 %, prievarta padidinti, kad žmonės mokėtų daugiau, o po to sako, mokėsime kažką dalį kompensacijos. Tada visus vartotojus prievarta išvaro mokėti dvigubai daugiau ir mes sakome, žinokite, valdžia bus labai gera, jus išgelbės, jūs ne 100 % daugiau mokėsite, o tik 50 % daugiau mokėsite. Tai gal reikėjo viską atšaukti, neišvaryti ir viskas būtų buvę paprasčiau? Dabar žiūrime į visą tą paketą. Na, suprantama, kad reikia pateikti gražius skaičius – virš 2 mlrd., na, bet jeigu išmeti renovaciją, saulės energetiką ir kitus dalykus, tai belieka tik pusė sumos. Susidaro toks vaizdas, jeigu nebūtų biudžeto persvarstymo, tai Lietuvoje nebūtų renovacijos, nebūtų saulės energetikos ir nebūtų kitų dalykų. Taip išeina, nes pernai nesugebėjo to suplanuoti. Ir galime daug tų dalykų sakyti.

Pasidžiaukime didėjančiomis pensijomis. Žinoma, pensininkai džiaugiasi, priemokos prie kompensuojamųjų vaistų išaugo kartais ir tie dvidešimt keli eurai to nepadengia. Valdantieji, atsimenu, kai dar buvo opozicijoje praeitoje kadencijoje, kritikavo vaiko pinigus, kad jie nereikalingi. Dabar jau sako, gerai, mes juos padidinsime. Bet iš tikrųjų mes einame į didžiulę duobę ir prarają.

Dar pernai, dar prieš daugiau kaip metus, Savivaldybių asociacija kreipėsi į Vyriausybę – ką darysite, auga statybų kainos, savivaldybės neturi iš ko prisidėti, nebus panaudota virš 500 mln. ES įvairių projektų. Ką atsakė finansų viceministras Biudžeto ir finansų komitete? Mes šiuo metu nematome reikalo kažką daryti. Pasirodo, statybos ne visos brango, o tik dalis brango, pasirodo, savivaldybės gali gyventi iš savo resursų arba reikia užkamšyti skylės iš padidėjusio biudžeto. Pavyzdys – Akmenės rajonas. Biudžetas padidės 400 tūkst. eurų, o skylė 7 mln. Na, pabandykite užkišti tą skylę. Neįmanoma. Ką sako... Aš pritariu iš tikrųjų Remigijui, statybininkai pasakė tiesiai šviesiai – arba nutraukiame sutartis ir viską sustabdome... Savivaldybės jau atsisako skelbti naujus konkursus, nes paskelbus konkursą 40–50 % didesnė kaina, viskas, nebeįmanoma to daryti.

Bet ką reiškia, jeigu visą tą ekonomikos traukinį mes sustabdome? Mes ateiname į didžiulę griūtį ir tada nepapasakos valdantieji, kad mes nieko negalėjome, mes nieko nemokėjome, mes nieko nepadarėme. Jie turi visas galimybes, bet nieko nedaro. Pavyzdys. Prie Finansų ministerijos yra VIPA, ji priklauso Finansų ministerijai. Finansų ministrė nustato tvarką, kaip ta agentūra skolins savivaldybėms, ji gali nustatyti įvairią tvarką. Į tą agentūrą (VIPA) galima įdėti 100 mln., 200 mln. ES lėšų – kiek reikia – ir naudoti finansų inžinerijai. Kitos Europos valstybės tai daro ir supranta, kad tai reikia daryti skubiai. Taip būtų išgelbėta apie 500–600 mln. ES projektų, bet Finansų ministerija sako, nematome reikalo kažką daryti. Tai gerai, jeigu griūname, tai griūkime visiškai. Tai iš tikrųjų asocijuojasi su vienu labai geru posakiu – nieko neturėsite ir būsite laimingi. Na, žinoma, iš K. Švabo Vyriausybė vėl turbūt gaus pagyrimą, kad labai gerai dirba, tik ar nuo to mums bus lengviau, ar nuo to mes gyvensime kitaip? Turbūt ne, bet, kaip gerai pasakė premjerė, pakentėkite iki kitų rinkimų, o ką jau sugriausime, tą sugriausime, kiti turės atstatinėti. Tai sėkmingai į šviesų rytojų.

PIRMININKAS. Diskusijoje pasisakys V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, vienintelis iš valdančiųjų čia diskusijoje, tai norisi apginti biudžeto projektą, pasakyti, kad geras biudžeto projektas, tokio ir reikėjo. Jeigu nebūtų tie iššūkiai atsitike, kurie atsitiko (mes puikiai žinome, kokie atsitiko), to biudžeto patikslinimo ir nereikėtų daryti. Viskas būtų daug lengviau, jei ir karas Ukrainoje nebūtų prasidėjęs, ir naujų iššūkių nacionaliniam saugumui nebūtų iškilę, žaliavų grandinės nebūtų sutrūkinėjusios ir infliacijos nagai būtų mažiau aštrūs. Tikrai būtų geriau apskritai valstybės biudžetui ir šito patikslinimo tikrai nereikėtų, galėtume užsiimti kitais darbais. Bet reikia, nes tai įvyko ir čia tas biudžetas atliepia pagrindinius iššūkius, kuriuos paminėjau.

Aišku, niekam nėra smagu žiūrėti į biudžetą, kuriame šiais metais numatomas 4,9 % deficitas, ir nežinoti tiksliai, tik spėliojant apie Lietuvos ekonomikos būklę, kada mes galėsime tuos deficitus įveikti, pradėti mažinti valstybės skolą ir negyventi ateities kartų sąskaita. Bet čia tik norisi priminti, kad šis iššūkis, jei kalbėtume apie deficitą, kalbėtume apie valstybės išlaidas, gula ne tiek ant šios Vyriausybės pečių, bet jis gula apskritai ant valstybės vykdytos politikos nuo pat kovidinio krizės pradžios pečių, nes mes buvome ta valstybė, kuri būtų ekonomikai skatinti metė didžiausias lėšas Europoje.

Nevertinu, ar tai buvo gerai, ar blogai, išgyvenome iki šios dienos. Visi suprantame, kad visko buvo, buvo visokių tarpinių išvadų iš skirtingų institucijų, bet ir visos Europos šalys, taip pat ir nemažai Vakarų pasaulio šalių ne tik Europoje būtų tokią politiką darė. Man atrodo, kad mes galėsime tik per tam tikrą laiko distanciją iki galo sudėlioti taškus ant i ir įvertinti, kas buvo gerai, kas iš tikro buvo taisytina.

Gerai, kad mes didžiausią energijos dalį šiaip nukreipėme, jei kalbėtume apie šį biudžetą ir apie šį laikmetį, ne išmokoms dalinti į kairę ir į dešinę iš sraigtasparnio ar, pavyzdžiui, tų pačių degalų akcizui mažinti, buvo tokia idėja. Visa tai, mano galva, yra populizmas, kuris skamba išdidžiai (kaip antiinfliacinis skydas Lenkijoje), bet iš tikrųjų niekuo prie antiinfliacinių priemonių arba prie tvarios fiskalinės politikos neprisideda.

Gerai, kad daug energijos investuosime šiuo metu, galvodami ir diskutuodami, kas iš tikro gali apsaugoti Lietuvą nuo energetikos kainų augimo. Ta atsinaujinančios energetikos plėtra, ne tik finansinės, bet ir dereguliavimo priemonės, biurokratijos karpymas šioje srityje, man atrodo,

yra ta linija, kuri gali išjudinti ne tik žaliosios, ne tik vietinės ir patikimos, bet ir apskritai pigesnės energetikos proveržį.

Gera, kad NPD didinimas yra biudžeto projekte. Mes visada buvome už neapmokestinamųjų pajamų didinimą, nes tai yra akstinas žmonėms eiti dirbti, patiems savo uždirbtą duoną namo parsinešti, o ne laukti valstybės paramos ar ištiestos rankos.

Aišku, Lietuvos bankas atkreipė dėmesį, kad energetinių išteklių kompensavimo priemonės, kaip ir buvo jau anksčiau pasakyta iš šios tribūnos, yra galbūt per plačios, gal per horizontalios ir valstybės biudžetui galėtų viskas kainuoti pigiau, jeigu jos būtų šiek tiek modifikuotos. Bet apskritai, sakykim, ši linija – valstybės išlaidų peržiūrėjimas, man atrodo, yra ta kryptis, prie kurios bet kokių atveju reikės neišvengiamai grįžti, nes kalbėjimas apie papildomus pajamų šaltinius tikrai niekur nenuves.

Kodėl sakau, kad nenuves? Todėl, kad jau anksčiau spėliojant apie ateitį po kovo labai aiškiai matėsi, kad konkurencija, pavyzdžiui, dėl darbo jėgos tik dar labiau užvirs tarp Vakarų Europos valstybių ir viso pasaulio valstybių. Matome didžiulę vidinę migraciją Jungtinėse Amerikos Valstijose, matome tam tikrus migracijos pokovidinius ženklus ir Europoje. Vis didesnė žmonių dalis gali dirbti iš bet kur, tiesiog prie kompiuterio, ir jų nuolatinė gyvenamoji vieta gali būti vieta kur nors po palme Tenerifėje.

Kas tada gali lemti, kad būtent ne ten, o čia jie sumokėtų savo mokesčius? Aš matau, kad tie saitai, kurie verčia, sakykim, mokėti mokesčius čia, gali mažėti, jeigu mes savo mokesstinę aplinką nuspręsimė bloginti. Ne tik kovo situacija, bet ir saugumo situacija to galvos skausmo nemažina. Neturime palmių, neturime 12 mėnesių gero oro, bet mes sukūrėme konkurencingą ekonomiką, ji eina kartu su gana geru ir gerėjančiu reguliavimu, ir mes sukūrėme gana patrauklią mokesčių sistemą. Jei ją bloginsime, išsimušime esminį ramstį, kuris dabar traukia Lietuvą į priekį, ir tada svajonė sukurti aukštą pridėtinę vertę kuriančią ekonomiką, neužstrigti vidutinių pajamų spąstuose, netapti tokia ramia pakraščio Europos provincija išnyks kaip dūmas, neblaškomas vėjo. Šio biudžeto kontekste kviečiu taip pat apie tai pamąstyti. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Frakcijos vardu paskutinis kalbės Darbo partijos frakcijos vadovas V. Fiodorovas.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pradėsiu nuo to, kad jeigu kyla klausimų opozicijai, nereikėtų valdantiejiems sakyti, kad opozicija nori kažką stabdyti, opozicija nenori, kad pajamos augtų. Priešingai, jeigu kyla klausimų, tai mes turime ir norime į juos atsakymų.

Kalbant apie biudžetą, tai milžiniškas pažadų burbulas, taip galime jį pavadinti, nes tas planas, koks yra parengtas, greičiausiai neatitiks gyventojų lūkesčių. Jau nekalbu, kad visi tie sprendimai, kurie šiandien yra atnešti, tikrai smarkiai vėluoja. Didžioji dalis šiame plane numatytų priemonių neturi nieko bendro su infliacijos mažinimu arba labai mažai turi ką bendro, priešingai, gali dar labiau išauginti ir taip jau sparčiausiai Europos Sąjungoje augančias kainas. Akivaizdu, kad numatytas gyventojų pajamų didėjimas bus nepakankamas. Tas 16 ar 20 eurų mažiausias pajamas gaunantiems asmenims pajamų augimas tikrai neprisidės prie jų finansinio stabilumo. Ypač šiuo atveju, kai vėluojant sprendimams energetikos kainų burbulas tikrai tiems žmonėms šoktels bent jau 50 %, iki 50 %.

Darbo partijos frakcija yra nusivylusi Vyriausybės pateiktais skaičiavimais ir planu, nes gyventojams tenkanti našta tikrai nebus kompensuota arba bent jau ženkliai sumažinta, o kur dar premjerės rudeniniai pareiškimai iš šios tribūnos, bent jau toks planas buvo, kad šiemis metams tas pajamų augimas, kokį mes patvirtinome rudenį pagal Vyriausybės pateiktą planą, turėjo augti tiek, kiek augs kainos šiais metais. Neatspėjo, nepataikė, bet argi tai būtų pirmas kartas, kai nepataiko. Gaila, kad valdantieji negirdi Lietuvos banko, jis pritaria Darbo partijos siūlymui, kitų opozicinių frakcijų siūlymui, kad NPD turėtų būti lygus minimaliam atlyginimui, o juk sunkumų jau patiria ne tik mažiausias, bet ir vidutinės pajamas gaunantys asmenys. Finansų ministrės teiginiai, kaip ji pati teigia, kad daugiau nei 70 % dirbančiųjų pajus NDP padidėjimą, tačiau labai tyliai kalba, kad tas padidėjimas bus vos kelių eurų dydžio. Tad galbūt laikas baigti tą vaidybą ir pripažinti, kad mūsų siūlymai mažinti tą patį PVM būtiniausiems maisto produktams tikrai nebuvo veltui, o jūs atmetėte juos veltui.

Po pietų šiandien kalbėsime apie akcizo kurui mažinimą. Aš tikiuosi, kad užteks drąsos ir valios valdantiejiems iš principo jo neatmesti vien tik dėl to, kad teikia opozicija, nes, žinote, viskam yra arba visada, kaip teigia valdantieji, arba tai, kas yra teikiama opozicijos, tiems klausimams nėra laiko, ne laikas ir ne vieta tą dalyką daryti, nebent tai daro konservatoriai, o tada galima ir skubėti, kaip ir šiuo atveju.

Dar viena kylanti problema, apie kurią valdantieji tikrai nekalba biudžete arba kalba labai mažai, kad priemonės yra numatytos tikrai vidaus rinkai ir nieko nekalbame apie užsienio rinkas. O su jomis tikrai mes, su tomis problemomis, kurios ateis iš užsienio, susidursime. Vėl apie tai kalba Lietuvos bankas, tačiau Seimas ir Vyriausybė kažkodėl negirdi.

Kalbant apie Lietuvos apsirūpinimą maistu, darbo vietomis regionuose, apie tuos pačius mokesčius į biudžetą, mūsų frakcijos kolega V. Jukna, kiti kolegos užregistravo pasiūlymą, kuris palieštų visus labiausiai nukentėjusius žemės ūkio sektorius. Tikiuosi, kad valdantieji tikrai išgirs ir palaikys tą pasiūlymą. Dar kartą Seime registruosime svarbiausius savo projektus ir pasiūlymus, nors suprantame, kad valdantieji ir toliau sistemingai blokuos juos, tačiau dėsime visas pastangas ir derinsime opozicijos veiksmus, kad būtų imtasi tikrai adekvačių veiksmų šioje sunkioje Lietuvai situacijoje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju visiems dalyvavusiems diskusijoje. Žinoma, finansų ministrė turi turėti teisę atsakyti į tą opozicinę kritiką laviną. Aš kviesčiau į centrinę tribūną.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Išties įdėmiai klausiau visų pasisakančiųjų, gal norėčiau reaguoti į keletą pastabų. Pirmoji iš jų tikriausiai yra ta, kad dalis žmonių, dalis opozicijos teigia, kad paketas yra pavėluotas, ir manoma, vienos ar kitos šalys pateikė ankstesnius biudžeto pakeitimus. Tik noriu priminti, kad rengiant šių metų valstybės biudžetą buvo prognozuota ir buvo aišku, kad infliacijos lygis bus gana aukštas, todėl buvo numatytas ganėtinai didelis žmonių pajamų augimas – buvo didinama ir minimalioji mėnesinė alga 13,5 %, ir NPD buvo didinamas 15 %, pensijos buvo didinamos apie 10–12 %.

Tačiau kadangi įvyko kitas dalykas, jo prognozuoti turbūt buvo neįmanoma, tai yra karas, invazija į Ukrainą, vasario 24 dieną įvykus invazijai ir sulaukus naujų ekonominių prognozių, buvo parengtas naujas biudžeto atnaujinimas, kuris yra teikiamas dabar, jame reaguojama būtent į karo situaciją ir jos padarinius mūsų ekonomikai. Padariniai yra tokie, kad infliacijos lygis išties bus didesnis šiais metais, išaugusios energijos kainos išsilaikys ilgiau, ir dėl to yra siūlomi pakeitimai, kurie yra susiję su infliacijos pasekmių sušvelninimu, energetinės nepriklausomybės įtvirtinimu, Ukrainos karo pabėgėlių išlaikymu ir su tuo, kad dėl sankcijų poveikio sumažėja „Lietuvos geležinkelių“ pajamos ir reikia išlaikyti kritinę infrastruktūrą. Tai su tuo yra susiję biudžeto pakeitimai.

Kitas kritikos elementas yra turbūt susijęs su tuo, kad sudedamos visos priemonės, kurios yra siūlomos biudžete, ir jos svarstomos kaip lygiavertės ir vienodos. Visgi norėčiau atkreipti dėmesį, kad jos nėra nei lygiavertės, nei vienodos. Tos priemonės, kurios yra susijusios su mokesčių pakeitimais ir ilgalaikiu žmonių pajamų didinimu, yra tvarios, ilgalaikės ir tęstinės. Tai reiškia, kad poveikis bus ir kitiems metams, todėl bet kokie papildomi mokestiniai pakeitimai turės poveikį ne tik šiais metais, bet ir kitais, ir dar kitais metais. Tuo tarpu didžioji dalis šio biudžeto pakeitimo, šio paketo, yra vienkartinės išlaidos, kurios yra būtent šiais metais. Tai yra energijos kainų kompensavimas, Ukrainos karo pabėgėlių išlaikymas bei sankcijų pasekmių mažinimas. Tuo tarpu tų priemonių, kurios yra tęstinės, poveikis yra apie 0,5 % bendrojo vidaus produkto.

Taip pat diskutuojant su Tarptautiniu valiutos fondu, ką rekomenduoja daryti tarptautinės institucijos, išanalizavusios visų šalių patirtis ir idėjas, kaip reikėtų švelninti infliacijos pasekmes, vis dėlto Tarptautinis valiutos fondas nesiūlo taikyti mokestinių priemonių, nes jos yra, kaip minėjau, ilgalaikės ir turinčios poveikį daugelio metų biudžetams į priekį. Todėl tai, kas yra siūloma, vis dėlto yra labiau susiję su momentinėmis pasekmėmis, tai yra vienkartinėmis išlaidomis.

Klausimas dėl to, ar priemonės ne pernelyg plačios, kodėl jos yra horizontalios ir nenukreiptos tik į pažeidžiamas grupes. Diskutuodami su kitomis šalimis matome, kad priemonės yra horizontalios, nes energijos kainų šokas yra ypač didelis. Nieko nedarant kainos išaugtų 2–2,5 karto ir

tai išties ženkliai paliestų visų Lietuvos gyventojų kišenes, ne tik mažai uždirbančių, ne tik pensininkų, bet visų Lietuvos gyventojų, nes šokas, kainų augimas yra pernelyg didelis. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad jeigu ar žmonės, ar verslai norėtų pereiti prie tvaresnių energijos šaltinių, ne dujų ar kitaip pirkti elektrą, tam taip pat reikia laiko ir pinigų. Tuos pinigus, kuriuos sutaupys, užuot sumokėję už energiją, jie galės investuoti į energijos transformaciją ir pasikeisti savo turimas dabartines priemones.

Trečias dalykas, jį taip pat norėčiau paminėti. Kai yra lyginamas dabartinis šiame biudžete pasiūlytas pajamų augimas, jis kažkodėl lyginamas su metiniu infliacijos dydžiu. Tuo tarpu pajamų didinimas yra imamas tik šių metų pradžią lyginant su šių metų antra puse. Jeigu mes lyginsime metinius dalykus, tai lyginsime metinius dalykus. Jeigu dabartinė infliacija, ne vidutinė metinė, bet metinė yra apie 15 %, tai taip pat noriu atkreipti dėmesį, kad, lyginant su praėjusiais metais, po šių pakeitimų pensijos bus didesnės 15,5–16,5 %, minimalioji mėnesinė alga gaunantiems ją į kišenę dėl NPD didinimo ir dėl MMA didinimo bus didesnė apie 17,3 %, tai yra tikrai daugiau negu infliacija. Visos išmokos yra didinamos tiek, kad jos būtų didesnės bent 15 %, lyginant su praėjusiais metais. Akivaizdu, kad šie sprendimai padės išsaugoti žmonių perkamąją galią.

Taip pat buvo paminėti kiti aspektai, kad numatytas didelis skolinimosi limitas, neva taip manipuliuojant deficito rodikliais. Tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kadangi tai yra didelės rizikos išlaidos, skolinimasis tiems paminėtiems dalykams yra įtrauktas į valdžios sektoriaus deficitą.

Kitas aspektas, kad tai nedarys poveikio infliacijai. Vis dėlto noriu atkreipti dėmesį, kad mažinant energijos sąnaudas, tai yra numatant sprendinius, kurie kompensuos energijos kainų augimą, taip pat yra grąžinami išskolinimai, kuriuos gyventojai jau turi už praėjusius laikotarpius. Tokiu atveju tiesiog yra mažinama infliacija ateinantiems laikotarpiams, nes energijos kainos kitais laikotarpiais dėl šio priimto sprendimo bus mažesnės. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju, ministre, už paaiškinimus. Dabar pagal Seimo statutą dėl biudžeto projekto mes nieko spręsti neturime šioje stadijoje. Tiesiog Vyriausybė gaus visus pasiūlymus, kuriuos sukaupė komitetai. Gegužės 10 dieną mes turėsime galbūt kiek nors patikslintą biudžeto projektą ir bus antrasis svarstymas.

11.30 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502(2) (svarstymas)

Toliau. Čia buvo du lydimieji projektai – Biudžeto sandaros įstatymo ir Seimo nutarimo „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ projektai. Svarstymo stadija. Diskutuoti dėl šių projektų niekas neužsirašė, tik išklaussime komiteto pranešėją, pagrindinio komiteto pirmininką M. Majauską. Prašom. Iškart dėl abiejų.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mielieji kolegos, yra dar du lydimieji projektai, Biudžeto ir finansų komitetas juos abu apsvarstė. Tai yra Biudžeto sandaros įstatymo pakeitimas, bus sudaromos lankstesnės galimybės Vyriausybei naudoti rezervą. Ir taip pat dėl konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių, čia mes šiek tiek aptariame, kaip atrodys ateities deficitas, kaip keisis, kokios bus reikalingos priemonės, siekiant užtikrinti viešojo sektoriaus finansų balansą, kad jis būtų subalansuotas. Artimiausius kelerius metus mes planuojame, kad deficitas išliks. Jeigu bus toliau didinamos išlaidos, turėtų būti numatytos ir tam tikros struktūrinę deficitą mažinančios priemonės. Taigi Biudžeto ir finansų komitetas pritarė abiem projektams bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Dėl motyvų nori kalbėti K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Aš pasisakysiu dėl abiejų projektų. Iš tiesų mes priimame tikrai labai svarbius projektus, didelį finansavimą kovojant su energetikos kainų kilimu. Čia kažkas norėjo

daugiau paketų, sakė, kad kitos šalys jau antrą, trečią, ketvirtą ir penktą priėmė paketą, o mes tik pirmą, tad iš tiesų juokingas argumentas, nes turėtume vertinti tų paketų apimtį.

Apimtis biudžeto, kiek mes skyrėme energetikos kainoms suvaldyti ir kitiems dalykams, yra didžiulė. Galime lyginti su mūsų kariniu biudžetu, su mūsų gynybos biudžetu, su kitais ir pamatysime, kad jau tai beveik susilygina. Iš tiesų tai yra didžiulis krūvis tiek biudžetui, tiek Vyriausybei apskritai.

Ką aš dar norėčiau akcentuoti, labai pakviesti Vyriausybę pamąstyti ta linkme, kad su infliacija ir su kainų kilimu galima kovoti dviem būdais: arba didinant žmonių pajamas, arba ieškant, kaip padėti sutaupyti. Tai mažosios renovacijos procesai, kurie yra paprasti, greitai ir įgyvendinami per savaitę atskiruose daugiabučiuose, arba, kalbant apie šildymo kainas, investicijos į dabartines biokuro katilines, padedant joms naujausiomis technologijomis efektyviau panaudoti biokurą, tai irgi didelis energijos sutaupymas. Aš vis dėlto siūlyčiau dėmesį skirti ne vien tik pajamų didinimui, bet ir kaip mes galime mažinti išlaidas.

PIRMININKAS. Motyvai išsakyti. Balsuosime nustatyti laiką, jis, akivaizdu, bus vėlesnis, negu nurodyta darbotvarkėje. Tikrai ne anksčiau kaip 12 valandą. (*Balsai salėje*) Sakau, ne anksčiau kaip 12 valandą.

11.34 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2) (priėmimas)

Toliau 1-4.1 ir 1-4.2 klausimai – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2). Be abejo, po vieną projektą nagrinėjame, nes tai yra priėmimo stadija. Jokių pastabų ir pasiūlymų dėl atskirų straipsnių čia negauta. Tokiu atveju pagal Statutą dėl atskirų straipsnių mes balsuoti neprivalome, nebent kuris nors Seimo narys to reikalautų. Bet reikalaujančių nematau, tai balsavimo dėl straipsnių nereikia.

Dėl motyvų yra daug užsirašiusių už. Būtų gerai, kad bent dalis taupytų laiką ir išsibrauktų, bet aš pats to negaliu padaryti.

R. Baškienė kalba už.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju. Kalbėsiu trumpai, bet esmę vis tiek noriu pasakyti. Pensijų indeksavimas, beje, pradėtas jau ankstesnėse kadencijose, ir teisingas sprendimas, ir džiugu, kad yra tęstinis. Šiandien priimame papildomą pensijų indeksavimą prie mūsų jau buvusio, nustatyto nuo šių metų sausio 1 dienos. Aišku, visa esmė, koks procentas, koku procentu indeksuosime pensijas. Visada, aišku, galima teigti, kad tokios yra galimybės, tačiau taip pat turėtume atkreipti dėmesį ir į Lietuvos banko, ir į kitų ekspertų išvadas. Čia parašyta, kad šio pensijų indeksavimo nepakaks infliaciniam spaudimui amortizuoti. Aišku, papildomo indeksavimo ženklī suma – 120 mln. iš valstybės biudžeto ir iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto. Ar vis dėlto buvo galima skirti daugiau? Bandžiau šitą klausimą klausiti, dėl šio klausimo aiškintis ir komitete. Ar įvertinome infliacijos augimą? Ar įvertinome visas galimybes amortizuoti visa tai? Ar pagalvojome apie žmones, kuriems išgyventi esant mažoms pensijoms to augimo reikia čia ir dabar?

Aiškinamajame rašte vėlgi rašoma, kad Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto pajamos 2022 metais bus didesnės 145 mln. eurų. Lyg ir suformuojama mintis, kad galbūt buvo galima tikrai daugiau ir didesniu procentu indeksuoti. Pritardama vis dėlto šiam įstatymo projektui, kad tai papildomas finansavimas, kad taip daromas teisingas žingsnis, aš vis tiek viliuosi, kad mums dar pavyks sugrįžti prie pensijų didinimo ir kad tai galėsime padaryti ženkliu. Dėkoju.

PIRMININKAS. Toliau – M. Lingė. Už.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dar Valstybės kontrolė labai šviežioje savo ataskaitoje, vertindama ekonominės raidos tvarumą, tvirtumą, pastebėjo, kad infliacija labiausiai veikia pensinio amžiaus ir mažas pajamas gaunančių asmenų perkamąją galią. Nepriėmus jokių sprendimų, be abejo, augtų skurdo rodikliai, atsirastų papildomos socialinės paramos poreikis, tai yra galbūt iš kitos kišenės, bet tų išlaidų turbūt būtų neišvengta. Kaip buvo paminėta, išmaldos epitetai buvo vartojami šioje salėje, šis sprendimas, pensijų indeksavimas, kaip tik kuria tvaresnį stabilumą žmonėms gauti pe-

riodines išmokas, stabilias išmokas, atitinkančias valstybės galimybes, neiškraipiančias „Sodros“ biudžeto šių metų balanso. Tai nėra koks nors vienkartinis pabarstymas, kuris gal ir galėtų prilygti išmaldos apibūdinimui, kaip jau irgi buvo siūloma įvairių svarstytojų ir politikos dalyvių. Vieni sako, kad priemonės ištis pavėluotos, pasiklausę dalies ekonomistų girdime, kad per ankstyvos dėl nežinomybės ir neapibrėžtumo, kur valstybė yra. Matyt, bendra išvada, kad priemonės yra pasiūlytos pačiu laiku, jos yra subalansuotos, atitinka dabartines galimybes.

Ar galėtų būti daugiau? Turbūt vėl išlieka ta nežinomybė, į kurią valstybė yra patekusi. Tai yra tikrai didelis klausimas, neatsakytas klausimas. Pernelyg didelis išlaidavimas taip pat būtų neatsakingas. Ši priemonė padeda, pasiveja pensijų indeksavimo didinimą šiems metams, padarytą nuo metų pradžios, tai yra papildomas, daugiau ar mažiau atitinkantis ir infliacijos lygį.

PIRMININKAS. Ir paskutinis – Seimo narys L. Kukuraitis. Už. Nėra. Labai gerai, taupome laiką. Pasisakė, kas norėjo. Dėl projekto balsuosime nustatytu laiku. Kaip minėjau, tai bus po 12 valandos.

11.39 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2) (priėmimas)

Antras paketo projektas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo kai kurių straipsnių ir priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2). Taip pat priėmimas. Jokių pataisų neturime ir, manau, niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių. Taip ir yra. Dėl motyvų vėl turime du pasisakančius. L. Kukuraičio nėra. K. Mašiulio taip pat nėra. Lieka tik teoriniai kalbėtojai. Baigiame aptarti šį projektą. Priėmimas vėlgi minėtu nustatytu laiku.

11.40 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2)ES (priėmimas)

Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Taip pat priėmimas. Niekas neužsirašė kalbėti. Pastabų ir pasiūlymų nėra. Niekas nereikalauja balsuoti dėl atskirų straipsnių, tai nebalsuojame. Balsavimas dėl priėmimo bus nustatytu laiku.

11.41 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1323(2)ES (priėmimas)

Lydimasis Sveikatos sistemos įstatymo pataisų projektas.

Dėl 3 straipsnio yra Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Manau, kad bendru sutarimu galime pritarti šiam straipsniui su komiteto priimta Teisės departamento pastaba. Priimame bendru sutarimu. Dėl motyvų niekas nekalba. Balsuosime nustatytu laiku.

11.41 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1324(2)ES (priėmimas)

Toliau Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1324(2). Priėmimas. Dėl motyvų nėra norinčių kalbėti. Pataisų nėra. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Tuo baigiame aptarimą, o dėl viso projekto balsuosime nustatytu laiku.

11.42 val.

Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1325(2)ES (priėmimas)

Toliau Reklamos įstatymo 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1325(2). Dėl motyvų niekas neužsirašė. Pasiūlymų neturime. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Tuo baigiame aptarimą. Dėl viso projekto balsuosime nustatytu laiku.

11.42 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1326(2)ES (priėmimas)

Lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1326(2). Priėmimas. Dėl motyvų niekas nekalba. Pastabų, pasiūlymų negauta. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Tuo baigiame aptarimą. Balsuosime nustatytu laiku dėl šio projekto po priėmimo.

11.42 val.

Biomedicininų tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24¹, 24² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1327(2)ES (priėmimas)

Ir paskutinis lydimasis – Biomedicininų tyrimų etikos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1327(2). Priėmimas. Dėl motyvų nėra, tai neišklausysime. Pasiūlymų, pastabų nėra. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Priėmimas bus paskelbtu nustatytu laiku.

11.43 val.

Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170¹ ir 170² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-871(2) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-871(2). Priėmimas. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Pažiūrėsime, ar pastabų ir pasiūlymų nėra. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Viso projekto priėmimas – paskelbtu nustatytu laiku.

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Statybos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Čia jau situacija kiek kitokia. Yra gautas pasiūlymas. Jau aš turiu kviesti į tribūną komiteto atstovą K. Starkevičių. Prašau pasiūlymą pateikti jo autorių S. Gentvilą. Ar yra S. Gentvilas? Tada mums teks apsiriboti komiteto pozicijos išklausymu, bet... (*Balsai salėje*) Galbūt šį projektą nukelsime į galą, nes tikimės, kad atsiras ir pataisos autorius, ir komiteto pirmininkas.

Dėl vedimo tvarkos – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Aš norėjau jums priminti, kad mes jau vėluojame. Mes iš tikrųjų turėtume balsuoti 11 val. 40 min. Ačiū.

PIRMININKAS. Taip, aš skelbiau, kad vėlavimas yra neišvengiamas, turime svarbių projektų, ir skelbiau, kad balsavimo intervalas bus ne anksčiau kaip 12 valandą. (*Balsai salėje*) Tokia realybė. Kai turime opozicinę darbotvarkę, deja, mes negalime nukelti projektų į popietinį laiką. Toliau. Tada kol kas praleidžiame 1-7 klausimą, prie jo grįšime.

11.45 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2) (priėmimas)

Ir 1-8.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2). Priėmimas. Jokių

pastabų, pasiūlymų nėra. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Priėmimas bus nustatytu laiku.

11.46 val.

Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2) (priėmimas)

Lydimasis Energijos išteklių rinkos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2). Priėmimas. Dėl motyvų niekas nepageidauja kalbėti. Pasiūlymų negauta. Dėl atskirų straipsnių niekas nereikalauja balsuoti. Tuo baigiame aptarimą. Priėmimas – nustatytu laiku.

11.46 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-1498 (svarstymas ir priėmimas)

Dabar matau, kad kandidatas į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus ir teikėja yra. Tai dabar darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-1498. Svarstymo stadija. Išklausysime Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą. Ją pateiks I. Haase. Ruošiasi Europos reikalų komiteto atstovas.

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas balandžio 27 dieną komiteto posėdyje...

PIRMININKAS. Per mikrofoną kalbėkite, nuleiskite žemiau, kad...

I. HAASE (TS-LKDF). Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kaip papildomas komitetas, balandžio 27 dieną komiteto posėdyje apsvaistė Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektą. Komiteto sprendimas ir pasiūlymai: siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti iniciatorių pateiktam Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektui. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Klausčiau, kas pateiks Europos reikalų komiteto išvadą. A. Mazuronis. Prašom.

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Gerbiame kolegos, Europos reikalų komitetas, kaip pagrindinis komitetas, apsvaistė Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektą. Buvo gautos dvi Teisės departamento išvados, joms komitetas pritarė.

Iš tiesų komiteto nariai pabrėžė itin aukštą kvalifikaciją, gerą išpūdį, kurį pavyko susidaryti iš susitikimo su kandidatu. Ne tik komitete, bet ir frakcijose atskirai svarstant kandidatūrą buvo iškelti tik du tokie klausimai. Vienas. Ar pavyks rasti tinkamą pakaitalą čia liekančioms pozicijoms? Tai nepaprastai svarbu padaryti. Ir antras klausimas buvo iškilęs Vyriausybei – paraginti Vyriausybę kaip galima greičiau ieškoti kandidato ir į Europos Audito Rūmus, kur irgi yra laisva Lietuvos Respublikos pareigybė, niekas nedeleguotas.

O minėtam nutarimo projektui komitetas pritarė bendru sutarimu. Už balsavo 20, niekas ne-balsavo prieš ir niekas nesusilaikė.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti niekas nebuvo užsirašęs. Dėl motyvų kalbės A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiame posėdžio pirmininke, gerbiame Seimo nariai, aš irgi noriu patvirtinti, kad palaikau šią kandidatūrą į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus dėl jo aukštos kompetencijos, dalykinių klausimų nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo savybių, dėl aukšto intelekto ir asmeninės kultūros. Gerbiame T. Davulis turi didelę teisinio darbo patirtį. Visa jo darbinė karjera susijusi su darbais teisės srityje, užėmė atsakingas pareigas: dirbo Vilniaus universiteto Teisės katedros vedėju, Teisės fakulteto prodekanu, dekanu, Darbo teisės instituto vadovu. Lietuvos, tarptautiniuose leidiniuose yra paskelbęs daugiau kaip 70 publikacijų, apgynęs daktaro di-

sertaciją. Jeigu Seimo nariai palaikys šią kandidatūrą, giliai tikiu, kad šis žmogus labai kompetentingai ir atsakingai vykdys jam pavestas pareigas ir gėdos tėvynei Lietuvai tikrai nepadarys.

PIRMININKAS. Turėjo galimybę pasisakyti ir kandidatas, jeigu būtų pageidavęs, bet nepageidauja, nes kritikos lyg ir nebuvo. Tai svarstymo stadijoje... Mane patikslina, kad mes jau buvome pasiekę priėmimą, nes motyvai jau buvo priėmimo stadijoje. Dabar balsuosime nustatytu laiku.

11.51 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-53(3) (priėmimas)

Mums liko iš rytinės darbotvarkės du klausimai. Grįžtame prie Statybos įstatymo dviejų straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Į tribūną kviečiu komiteto pirmininką K. Starkevičių. Žodį suteikiu pataisos autoriui – Seimo nariui S. Gentvilui. Gerbiamąjį K. Starkevičių kviečiame į tribūną, teks pasakyti komiteto poziciją dėl pasiūlymo.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami Seimo nariai, teikiame šią tokią korekciją, susijusią su nepaprastą padėtimi. Kadangi valstybė turi greitai reaguoti į nepaprastą padėtį, tai Vyriausybei suteikiama diskrecija nurodyti projektus ir statinius, kurių statyba gali būti pradėta be statybą leidžiančio dokumento, kai tai susiję su nepaprastosios padėties įvedimo tikslais ir priemonėmis.

PIRMININKAS. Išklausysime komiteto nuomonę.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Komitetas pirmajam S. Gentvilo pasiūlymui pritarė iš dalies. Esmė – papildyti įstatymo projekto pavadinimą ir jį išdėstyti taip: Statybos įstatymas, numeris toks, papildyti įstatymo projektą nauju 3 straipsniu. Tai yra padaryta. Ir kaip pristatė pataisos teikėjas, iš tikrųjų šioje situacijoje yra tokių svarbių objektų, būtina pradėti jų statybas, jie susiję su dabartine karo padėtimi, kad nebūtų jokių trukdžių dėl ypatingos situacijos. Esmė yra tokia.

PIRMININKAS. Dabar dėl motyvų dėl šio pasiūlymo. Prieš kalba A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausau ir netikiu savo ausimis – statyti ypatingus statinius, statyti statinius be statybos leidimo. Tai, palaukite, galbūt ir be projekto, be techninio projekto? Tai ką mes statysime? Nežinau, nebent kokią daržinę, ir tai pavojinga. Nebent inkiliuką galima be leidimo daryti. Aš vis dėlto suprantu ypatingą situaciją, galbūt reikėtų tas procedūras pagreitinėti. Bet statyti statinius, kaip minėjo komiteto pirmininkas, ypatingus, galbūt karinius, slėptuves ar dar kažką, be statybos leidimo, aš, turintis inžinieriaus išsilavinimą, nesuvokiu, kad toks dalykas apskritai galimas.

PIRMININKAS. Balsuosime dėl šio pasiūlymo, laikydami, kad yra 29 Seimo nariai, kurie leidžia balsuoti dėl šio pasiūlymo. Taupome laiką, netikrinsime. Balsavimas bus nustatytu laiku. Turime šioje vietoje stabtelti, nes buvo pasisakančių prieš, akivaizdu, kad bendru sutarimu negalime pasiūlymo priimti ir taip judėti. Su šiuo projektu keliamės į balsavimo intervalą.

11.55 val.

Energetikos įstatymo Nr. IX-884 19 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 19² ir 19³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIVP-1615, Gamtinių dujų įstatymo Nr. VIII-1973 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1616, Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1617 (pateikimas)

Dabar liko vienintelis neapsvarstytas paketas, tai yra darbotvarkės 1-11 klausimas – Energetikos įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas ir dar du lydimieji projektai.

Kviečiu į tribūną viceministrę I. Žilienę, tikėdamasis, kad ji, kaip politikė, susiorientuos, kad labai vėluojame, ir neskaitys ilgų aiškinamųjų raštų, o dviem, trim sakiniais pristatys projektų esmę.

I. ŽILIENĖ. Laba diena, gerbiamas pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai. Šiandien mes pristatome antrą paketą, susijusį su infliacijos pasekmių švelninimu, tai yra būtent aukštų elektros energijos ir gamtinių dujų kainų mažinimu, skiriant valstybės biudžeto lėšų dalį. Mes siekiame sudaryti galimybes sumažinti elektros ir dujų kainas visiems elektros energijos vartotojams, tai yra ir

tiems, kurie gauna reguliuojamą tarifą, ir tiems, kurie yra pasirinkę nepriklausomą tiekėją, taip pat ir vartotojams, kurie yra pasirinkę šiandien garantinį tiekimą.

Taip pat yra siūloma sumažinti gamtinių dujų kainas visiems buitiniams vartotojams ir numatoma tam tikra procedūra, kaip reikėtų kompensuoti aukštas elektros ir gamtinių dujų kainas verslui. Taip pat yra numatoma, kad Vyriausybė turės numatyti administravimo ir kompensavimo detalią tvarką. Tai tokie yra pakeitimai.

Labai prašome Seimą, esant galimybei, šiuos projektus svarstyti skubos tvarka, nes reguliuojami tarifai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos turi būti priimti ne vėliau kaip šių metų gegužės 31 dieną, kad būtų galima pritaikyti subsidijas nuo šių metų liepos 1 dienos. Tiek trumpai. Labai ačiū. Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Pirmasis klausia A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji viceministre, premjerė minėjo, kad bananų kainos nereguliuos, bet štai praėjo tik keletas mėnesių nuo lapkričio mėnesio, tie pasiskolinti 400 mln. išgaravo kaip dūmas. Dabar bus skiriama 700 mln. būtent kompensuoti kainoms. Bet reguliavimas vis dėlto išlieka. Įstatyme kalbama, kad tiekėjui draudžiami sutarčių pakeitimai, tiekėjas privalo sąžiningai konkuruoti elektros energijos rinkoje, taryba prižiūri. Tai atsirado tas reguliavimas. Pasirodo, valstybė gali reguliuoti ir nepriklausomus tiekėjus. Kodėl jūs nestabdote būtent liberalizacijos, ypač elektros rinkoje? Ačiū.

I. ŽILINĖ. Ačiū už klausimą. Liberalizacijos proceso stabdymas arba jo nukėlimas nespęstų situacijos. VERT'ui suskaičiavus ir įtraukus ir elektros reguliuojamo tarifo visas būtinas sąnaudas, tarifas būtų 49 centai už kilovatvalandę, tai yra tris kartus didesnis tarifas, negu šiandien yra galiojantis. Taigi, jeigu mes atidėtume liberalizavimo procesą dar kuriam laikotarpiui, tiesiog tie visi kaštai, kurie šiandien nėra padengiami reguliuotojų, būtų įskačiuoti visiems elektros energijos vartotojams per papildomą dedamąją, tai yra nuo sausio 1 dienos tarifai dar labiau augtų visiems elektros vartotojams.

PIRMININKAS. Klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Jūsų šitą modelį, kurį taikėte, žinote, Harvardo universiteto matematikai, Stanfordo universiteto psichologai pavadintų taip: Lietuvos žmonių ateities pardavimas vardan trumpalaikės ekonominės naudos. Nes yra tokia programa, ji yra platesnė.

Bet aš noriu paklausti, ar jūs dabar turite paskaičiavę? Tie atidėjimai, kada bus vėl skaičiuojama žmonėms susimokėti per penkerius metus, kiek maždaug žmogus gaus sąskaitoje papildomų įrašytų pinigų, kuriuos turės apmokėti? Pavyzdžiui, jeigu jis sunaudoja 150 kilovatvalandžių.

I. ŽILINĖ. Jeigu nebūtų pritaikyta subsidija, ar teisingai supratau? Aš galiu įvardinti sumas. Suma būtų apie 360 mln. eurų, ją reikėtų įtraukti į tarifą nuo kitų metų sausio 1 dienos. Tai toks dydis. Šiandien, šią minutę neturiu skaičiavimo dėl 150 kilovatvalandžių, bet mielai jums atsakysiu po posėdžio.

PIRMININKAS. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama viceministre, norėčiau paklausti. Čia yra administratoriaus sąnaudos numatytos: kokio dydžio jūs planuojate tas administratoriaus sąnaudas ir kas jas nustatys? Kokia dabar apatinė kaina galimai gali būti, elektros kaina, kokia gali būti apatinė, kurią paskui kompensuosite? Kas vykdys kontrolę ir kokie saugikliai, kad nebūtų piktnaudžiavimo, kaip numatyta? Ar neplanavote kitaip kompensuoti, nuo atitinkamo sunaudoto kiekio, kas yra iki tam tikro kiekio kompensuojama, o kita dalis nekompensuojama, jeigu sunaudojama daugiau? Ačiū.

I. ŽILINĖ. Dėl administratoriaus. Šiandien yra numatyta, kad administravimą atliks „Energos skirstymo operatorius“, nes jie turi visą vartotojų duomenų bazę pagal atskirus objektus ir vartojimo kiekį. Sąnaudos bus minimalios, nes realiai jie gali padengti savo sąnaudas šiandien iš reguliuojamo tarifo, tačiau mes manome, kad sąnaudos tikrai nebus ženklios.

Dabar norėčiau atsakyti į klausimą dėl minimalios ribos. Pasiūlymą ir skaičiavimus turėtų pateikti Valstybinė energetikos reguliavimo taryba Vyriausybei, bet, labai preliminariais skaičia-

vimais, tai galėtų būti apie 23 centai už kilovatvalandę. Tokiu atveju tarifas, palyginti su iki šios dienos nustatyta visuomenine kaina, augtų apie 40 %, lyginant su šios dienos kaina.

Dabar apie kiekį. Svarstėme tokią galimybę, kad būtų galima apriboti galbūt ir suvartojamą kiekį, tačiau mes matome, kad tie vartotojai, kurie sunaudoja daugiau elektros energijos per mėnesį, dažniausiai yra šildymui elektros energiją naudojančios vartotojai, tai yra turintys šilumos siurblius, turintys geoterminį šildymą. Mes manome, kad tokiu atveju tie gyventojai, kurie pasirinko atsinaujinančią energetiką ir perėjo prie to žalinimo Lietuvos energetikos srityje, nukentėtų negaudami šitos subsidijos. Todėl ir siūlomas toks variantas, kad būtų kompensuojama visiems gyventojams.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas.

V. BAKAS (DFVL). Labai ačiū. Turiu tokį klausimą. Žmonės pastaruoju metu turi labai daug klausimų, susijusių su elektros energijos rinkos liberalizavimu. Klausimas būtų toks: kokią vertę visuomenei, jūsų nuomone, gali sukurti ar sukurs tie elektros energijos tarpininkai prekybos grandinėje, be to, kad paims kažkokią dalį maržos sau, kokia vertė ir kokia tos konkurencijos prasmė, jeigu elektros energijos rinka yra gana sekli, jeigu taip galima pasakyti, ir visi iš esmės perka iš to paties šaltinio, iš biržos? Kokia vertė tų tarpininkų, kur čia yra rinka, kur čia yra konkurencija ir kur čia yra privalumas visuomenei, kad atsiranda dar daugiau tarpininkų?

I. ŽILINĖ. Labai ačiū už klausimą, šis klausimas užduodamas labai dažnai. Ką mes matome šiandien? Konkurencingi tarifai šiandien yra siūlomi nuo 22 centų už kilovatvalandę iki 40 centų už kilovatvalandę, tad greičiausiai yra kur konkuruoti.

Dabar kokių galimybių turi nepriklausomi tiekėjai ir ką jie naudoja? Jie naudoja draudimo priemones, apsidraudžia elektros energijos kainą ilgam laikotarpiui, taip pat jie gali sudaryti ir sudaro sutartis tiesiogiai su gamintojais, tai yra atsinaujinančios energijos gamintojais. Yra tokia situacija, kai įmonių grupė, valdanti didžiulius vėjo ar saulės parkus ir taip pat tiekianti elektros energiją, gali pasiūlyti reikšmingai mažesnius tarifus gyventojams. Tai mes šiandien matome.

Kaip aš minėjau, reguliuojamas tarifas šiandien bus apie 49 centai, jeigu bus visi kaštai įtraukti, o pagal viešai paskelbtą nepriklausomų tiekėjų siūlomų kainų informaciją tos kainos varijuoją nuo 22 iki maždaug 40 centų.

Dar vienas labai svarbus dalykas, dėl ko ir Seimas pritaria, yra žaliosios energetikos, energetikos įstatymų paketas, kur yra numatytos galimybės gyventojams keisti elektros energiją, prekiauti elektros energija tarpusavyje, jei pagamina perteklinės elektros energijos. Yra daug galimybių. Taip pat papildomai yra tos vadinamosios lankstumo paslaugos. Jeigu mes turime reguliuojamą tarifą, šių priemonių neįmanoma įgyvendinti. Mes sakome, tai yra tiesiog tąsa to, dėl ko Seimas jau apsisprendė pritardamas žaliosios energetikos paketui praėjusios sesijos metu.

PIRMININKAS. Klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama pranešėja, klausimas iš esmės už 700 mln. eurų. Visą naudą, mano akimis, gaus tarpininkai. Tai yra nepriklausomi, visuomeniniai ir garantiniai tiekėjai.

Mano klausimas. Kaip metodiškai šie pinigai bus paskirstomi tiems tiekėjams? Šiame įstatyme parašyta taip labai aptakiai, kad ministerija spręs ir taip toliau. Mano klausimas konkretus: kaip tie 700 mln. eurų bus paskirstomi tiems tiekėjams?

I. ŽILINĖ. Ačiū už klausimą. Kaip aš prieš tai minėjau, lėšų administratorius bus „Energijos skirstymo operatorius“. Jis turi visą informaciją apie kiekvieno vartotojo suvartotą kiekį, taip pat žino, kokį nepriklausomą tiekėją yra pasirinkęs vartotojas. Ta informacija yra. Tokiu atveju pinigų gautų „Energijos skirstymo operatorius“ ir pagal konkrečius duomenis, pagal visų vartotojų suvartojimą tos lėšos būtų pervedamos tiekėjams. Visos tos subsidijos turėtų atspindėti sąskaitose. Mes esame numatę, kad kiekvienas nepriklausomas tiekėjas turėtų siūlyti vartotojams, privalės siūlyti vartotojams visą savo kainą be subsidijos, tik vėliau sąskaitoje gyventojas pamatys ir subsidijos dydį. Mūsų manymu, turi būti viešai vartotojui atskleista sąskaitose, kiek vis dėlto valstybė prisideda prie kainų mažinimo. Taip jie irgi galėtų kontroliuoti nepriklausomų tiekėjų kainodarą.

Taip pat esame numatę ir tam tikrus reguliacinius įrankius Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai. Taip pat jau esame kalbėję su visais nepriklausomais tiekėjais dėl kainodaros. Taip pat mes planuojame pasirašyti supratimo memorandumą su kiekvienu nepriklausomu tiekėju būtent dėl kainodaros skaidrumo ir užtikrinimo, kad tos subsidijos tiesiogiai pasiektų gyventojus. Mes manome, kad kontrolės įrankių tikrai yra daug, jie padės užtikrinti, kad subsidijos pasiektų gyventojus ir konkurencija vyktų skaidriai.

PIRMININKAS. Ačiū. Atsakėte, viceministre, į visus klausimus. Galite grįžti į savo vietą.

Dabar motyvai. Už kalba M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Aš pritariu savalaikiam projektui, kuriuo mažinamos elektros ir dujų sąskaitos gyventojams, ir noriu atkreipti dėmesį, kad mes labai dažnai kritiškai atsiliepiame apie įvairias pridėtinės vertės mokesčio lengvatas nereguliuojamose rinkose. Pavyzdžiui, apie pridėtinės vertės mokesčio lengvatą maisto produktams. Suprantame, jog didžioji dalis naudos atiteks tarpininkui ir tiekėjui. Todėl šiuo atveju yra labai svarbu sutarti ir įtvirtinti labai konkrečias priemones, kuriomis bus užtikrinama, kad subsidija nepriklausomam elektros tiekėjui, kai rinka ir kaina yra visiškai nereguliuojama, visa apimtimi atiteks vartotojui. Gerbiama viceministrė kalbėjo apie galimą memorandumo pasirašymą, apie galimybę skusti nustatytą kainą, apie kainų viešinimą. Taigi, mano supratimu, visos tos priemonės yra labai svarbios. Aš manau, kad turime skirti ypatingą dėmesį aiškiai sutarti, jog iš tiesų turi būti labai aiškus arsenalas sprendimų valstybinėms institucijoms užtikrinti, kad subsidijos visa nauda atitektų vartotojams, o ne tiekėjui. Mes dažnai esame įpratę matyti nereguliuojamose rinkose, kur yra nereguliuojama kaina, ar tai būtų kuro, ar tai būtų maisto kaina, ar tai būtų dar tam tikrų produktų kainos, mes labai kritiškai atsiliepiame apie įvairias pridėtinės vertės mokesčio lengvatas. Todėl dar ir dar kartą – čia pagrindinis uždavinys, jog visa nauda atitektų vartotojui.

Trumpai. Užtikrindami naudą vartotojui mes kalbame apie subsidiją tiems, kurie gamina maistą gamtinėmis dujomis, subsidija yra apie 12 eurų per mėnesį. Tiems, kurie šildo namą, butą gamtinėmis dujomis, subsidija – apie 280 eurų per mėnesį, elektros subsidija butui – apie 41 eurą per mėnesį, namui – apie 99 eurus per mėnesį, kiekvieną mėnesį pusę metų. Taigi, tai yra reikšminga priemonė, sumažinanti kainų augimą.

PIRMININKAS. Laikas!

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. K. Mažeika – prieš.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų kyla toks klausimas, kiek reikia uždegti žvakių, kad numirėliui būtų ir šviesu, ir šilta? Ta subsidija, apie kurią kalbame, yra turbūt trumpalaikis, momentinis dalykas ir tikrai nekelia pasitikėjimo. Toks sprendimas turbūt artimiausiu metu gal kam nors padės išgyventi vieną vasarą ar vieną žiemą, bet pats Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas visada kalbėdavo, kad žmogui reikia duoti ne žuvį, o reikia duoti meškerę. Šiuo atveju tai, kas čia buvo pristatyta projekte... Aš suprasčiau, jeigu būtų pristatyti siūlymai, priemonės, kaip įsirengti žmonėms už maksimaliai leidžiamą subsidiją saulės elementus, elektrines pasistatyti, kad jie patys taptų gaminančiais vartotojais, kad jie galėtų sau, galbūt ir savo artimiesiems arba valstybei pagaminti tos energijos daugiau, kiek jos reikia, arba kalbama apie tai, kad iš dabar jau esančių gaminančių vartotojų nebūtų lupikaujama ir plėšiama, kai beveik pusę pagamintos energijos turi atiduoti už pasaugojimą, tai, manau, būtų sąžininga. Iš tiesų tos priemonės stabdo galimybes ir galbūt kai kurių žmonių norą iš paskutinių resursų įsirengti tas elektrines.

Tai, kas yra siūloma, tikrai labai laikina ir tikrai nekelia pasitikėjimo. Ir tie atsakymai, kad galbūt, gal, matysime, nežinome, tikrai nėra užtikrinti ir trūksta ekonominio pagrindimo ir argumentų, kad ta priemonė tikrai duos siekiamą efektyvų rezultatą. Iš tiesų manau, kad šiuo atveju tai yra davimas žuvies, o ta žuvis yra tam tikro kvapo, jos, manau, kartais geriau net nevartoti. Iš tiesų, kolegos, galvokime apie meškerę, o ne apie pašvinkusią žuvį.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, apie meškeres, kaip žinome, svarstoma kitame energetikos ministro pakete, o dabar galų gale pasiekėme balsavimo intervalą ir galėsime pirmiausia apsispręsti dėl šio paketo. *(Balsai salėje)*

Darbotvarkės 1-11.1, 1-11.2, 1-11.3 klausimai, projektai nuo Energetikos įstatymo projekto Nr. XIVP-1615 iki projekto Nr. XIVP-1617. Na, kai neturime laiko, labai nesinori dėl vedimo tvarkos.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Pirmininke, dėl vedimo tvarkos. Aš nematau, ar kaip papildomas Biudžeto ir finansų komitetas yra įrašytas, ar ne?

PIRMININKAS. Kol kas mes nepritarėme po pateikimo, jokių komitetų dar nefiksavome. Jūs užbėgote į priekį. (*Balsai salėje*)

Dabar balsuosime dėl šių trijų projektų, ar pritariame jiems po pateikimo.

Balsavo 119: už – 85, prieš – 10, susilaikė 24. Po pateikimo projektams pritarta.

Dabar yra siūlomi komitetai: pagrindinis – Ekonomikos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Matau, kad yra norinčių kažką siūlyti. Prašom, gerbiamas J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kadangi šio klausimo vertė, kaip buvo įvardinta, beveik 700 mln. eurų ir Vyriausybė, teikusi šią projektą, negalėjo atsakyti į kolegų klausimus, kaip tie pinigai, kurie bus papildomai gauti, bus paskirstyti, tai frakcijos vardu prašome antikorupcinio vertinimo dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Gerai. Fiksuojame siūlymą.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ir Lietuvos banko išvados. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir A. Gedvilas.

A. GEDVILAS (DPF). Posėdžio pirmininke, prašom įskaityti balsą už dėl protokolo.

PIRMININKAS. A. Gedvilo balsas už. Siūlymai baigėsi. Papildomus komitetus patvirtiname, papildomą ir pagrindinį komitetą – bendru sutarimu. Nematau, kad kas prieštarautų. Svarstymo data... (*Balsai salėje*) V. Gapšys. Prašom.

V. GAPŠYS (DPF). Pirmininke, ar būtų galima paprašyti, kad BFK, jeigu nėra, būtų kaip papildomas.

PIRMININKAS. BFK yra kaip papildomas.

V. GAPŠYS (DPF). Labai gerai. Dar būtų gerai, kad Energetikos komisija pasižiūrėtų.

PIRMININKAS. Siūloma papildomo komiteto teisėmis Energetikos komisija. Turbūt dėl to galime sutarti. Pakartoju, matyt, ne visi išgirsta, kad kaip pagrindinis būtų Ekonomikos komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas bei Energetikos komisija.

Dabar buvo siūlymas prašyti antikorupcinės išvados. Dėl to turime balsuoti. Balsuojame, ar prašysime Antikorupcijos komisijos išvados.

Už – 58, prieš – 38, susilaikė 25. Siūlymui dėl šios išvados nepritarta.

Dar kartą J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Mano siūlymas kartu dar buvo dėl Lietuvos banko ekspertinės išvados. O šis balsavimas, manau, yra gėdingas. Bijoti įvertinti tokią pinigų sumą antikorupciniu vertinimu... Tai daug ką pasako.

PIRMININKAS. Kolegos, niekas čia nieko nebijo, bet yra svarbu priimti projektus kartu su biudžeto priėmimu. Turbūt tie, kurie balsuoja kitaip, tiesiog siekia, kad projektai būtų nestabdomi. Prašom, premjere.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad tai yra ta suma, kuri numatyta biudžeto projekte, ir tai jau buvo pristatyta Seime pristatant biudžetą. Jokios čia paslapties nėra. Jei-
gu jūs, kolegos, nenorite, kad VERT'as galėtų patvirtinti mažesnę kainų augimą nuo liepos 1 dienos, tai prašykite nors viso pasaulio išvadų. Lietuvos banko išvados gali paprašyti bet kuris komitetas, ir manau, kad bankas tikrai tą išvadą mielai pateiks.

PIRMININKAS. Dar, matau, labai nori replikuoti. Prašom. Gerbiamas M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Prašom įskaityti mano balsą už. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėl protokolo fiksuojame – balsas už. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš atkreipiu dėmesį dėl nenoro aiškintis, kaip efektyviai panaudoti 700 mln. Dėkodamas Vyriausybei už dosnumą tik galiu, žvelgdamas į dabartines kainas, paminėti, kad už 700 mln. galima 700 megavatų saulės... pastatyti ir nemokamai išdalinti vartotojams.

PIRMININKAS. Replikos nebus leidžiamos, labai vėluojame. V. Ažuolas. Jeigu replika, sakau, iš karto nutrauksiu.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Replika po balsavimo galima turbūt. Šis projektas turėjo ateiti kartu su biudžetu ir būtume spėję laiku ir viską padaryti. Jeigu bijome skaidrumo, tai taip ir sakykime, bet tas ryšys, vadinasi, tarp nepriklausomų tiekėjų ir Vyriausybės yra labai glaudus.

PIRMININKAS. Gerai, išklausėme įvairių replikų. Kaip buvo pastebėta... M. Majauskas dar nori kažką sakyti.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, jūs – kaip lenktyninis žirgas, žvelgiate tiesiai. Atkreipsiu dėmesį, kad Biudžeto ir finansų komitetas yra diskutavęs su Lietuvos banku ir gavęs Lietuvos banko išvadą. Ji yra kritiška, bet tokia išvada jau yra gauta. Tai papildomos išvados poreikio aš nematau.

PIRMININKAS. Gerai. Kad vis dėlto kas nors nepradėtų skelbti, jog buvo kokių nors procedūrinių pažeidimų, kadangi iš J. Jaručio nuskambėjo oficialus siūlymas prašyti Lietuvos banko išvados, aš apsidrausdamas pasiūlysiu dėl to balsuoti.

Už – 51, prieš – 38, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritaru.

Čia dar buvo Vyriausybės siūlymas taikyti skubą, aš siūlau bendru sutarimu šį siūlymą atmesti, nes nėra jokios būtinybės. Gegužės 12 dieną numatomas svarstymas, tai galėtume fiksuoti, gegužės 17 dieną priėmimas su biudžetu, tam nereikia jokios skubos. Bendru sutarimu skubai nepritariame.

12.20 val.

Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 15 ir 25 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1500(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr. XIV-746 „Dėl 2022 metų, 2023 metų ir 2024 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos planuojamų rodiklių“ pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-1502(2) (svarstymo tęsinys)

Dabar grįžtame į darbotvarkės pradžią. Bus balsavimo maratonas. Pirmiausia dėl biudžeto lydimųjų projektų, 1-3.2 ir 1-3.3 klausimų – projektai Nr. XIVP-1500(2) ir Nr. XIVP-1502(2). Balsuosime, ar pritariame po svarstymo.

Balsavo 120: už – 79, prieš – 3, susilaikė 38. Po svarstymo projektams pritarta.

12.21 val.

Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Papildomo socialinio draudimo pensijų ir valstybinių pensijų indeksavimo 2022 metams įstatymo projektas Nr. XIVP-1503(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 120: už – 119, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.22 val.

Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo Nr. XIV-749 1, 2, 5, 7 straipsnių ir 1, 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1504(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2022 metų rodiklių patvirtinimo įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1504(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 119: už – 118, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.23 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2)ES (priėmimo tęsinys)

Dabar bus priėmimas sveikatos srities projektų bloko. Pirmasis yra Sveikatos sistemos įstatymo kai kurių straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1322(2)ES. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – visi 119, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.24 val.

Sveikatos sistemos įstatymo Nr. I-552 2, 3, 16, 59¹, 59², 59³, 59⁴, 59⁵, 59⁶, 75 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymo Nr. XIII-2754 5, 10 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1323(2)ES (priėmimo tęsinys)

Toliau – Sveikatos sistemos įstatymo pataisų projektas Nr. XIVP-1323(2)ES. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 120, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.25 val.

Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo Nr. I-1367 45, 50 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1324(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis – Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pataisų projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 118, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.25 val.

Reklamos įstatymo Nr. VIII-1871 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1325(2)ES (priėmimo tęsinys)

Kitas lydimasis – Reklamos įstatymo 15 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 115, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.26 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1326(2)ES (priėmimo tęsinys)

Toliau kitas lydimasis – Administracinių nusižengimų kodekso 59 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 114, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.27 val.

Biomedicininų tyrimų etikos įstatymo Nr. VIII-1679 1, 2, 6, 7, 11, 12, 20, 21, 22, 24¹, 24² straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1327(2)ES (priėmimo tęsinys)

Ir paskutinis paketo projektas – Biomedicininų tyrimų etikos įstatymo pataisų projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 113, prieš ir susilaikiusių nėra. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.27 val.

Baudžiamojo kodekso 60, 129, 135, 138, 169, 170, 170¹ ir 170² straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-871(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Baudžiamojo kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 109, prieš nėra, susilaikė 5. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.28 val.

Statybos įstatymo Nr. I-1240 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-53(3) (priėmimo tęsinys)

Na, šiek tiek ilgiau teks stebėti prie Statybos įstatymo projekto, bet nieko nepadarysi. S. Gentvilo pasiūlymas buvo pristatytas. Aš klausčiau, ar tenkina komiteto pritarimas iš dalies? Mes balsuosime dėl to komiteto iš dalies pritarto varianto, ne dėl pirminio Seimo nario pasiūlymo. Kas pritariate pasiūlymui ta apimtimi, kiek yra pritaręs komitetas?

Balsavo 108: už – 92, prieš nėra, susilaikė 16. Pasiūlymui pritarta.

Dabar balsuosime dėl 1 straipsnio, nes čia viskas susiję su pasiūlymais. 1 straipsnis. (*Balsai salėje*) Kažkaip aš pagal nutylėjimą nieko nesakiau. Gal galime 1 straipsniui pritarti bendru sutarimu?

Dabar 2 straipsnis su čia dabar ką tik aptartu pasiūlymu. Kadangi dėl pasiūlymų įvairiai balsavome, balsuojame dėl viso 2 straipsnio taip pat.

Balsavo 105: už – 101, prieš nėra, susilaikė 4. Naujai atsirandantis 2 straipsnis priimtas.

Dabar dėl buvusio 2 straipsnio, o po šio priėmimo – dėl 3 straipsnio Teisės departamento pastaba buvo pateikta, jai komitetas pritarė. Priimame 3 straipsnį dabar pagal naują numeravimą su šia pastaba bendru sutarimu? Pritarta. Ir buvęs 3-ias, dabar 4 straipsnis – įstatymo įsigaliojimas. Čia buvo S. Gentvilo pasiūlymas, jam komitetas nepritarė. Autorius nereikalauja balsuoti. Buvo Teisės departamento pastaba, jai komitetas pritarė. Galime tada priimti šį dabar 4 straipsnį su Teisės departamento priimta pastaba bendru sutarimu? Pritariame.

Dėl viso dėl motyvų niekas neužsirašė. Balsuojame dėl viso šio įstatymo projekto priėmimo.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 111: už – 105, prieš nėra, susilaikė 6. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.32 val.

Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2) (priėmimo tęsinys)

Toliau 1-8.1 klausimas – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju¹ skirsniu įstatymo projektas Nr. XIVP-1363(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 111, prieš nėra, susilaikė 1. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.33 val.

Energijos išteklių rinkos įstatymo Nr. XI-2023 8, 13, 17 ir 18 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2) (priėmimo tęsinys)

Lydimasis – Energijos išteklių rinkos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1364(2). Priėmimas.

Šio įstatymo priėmimas

Už – 107, prieš nėra, susilaikė 2. Įstatymas priimtas. (*Gongas*)

12.34 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas Nr. XIVP-1498 (priėmimo tęsinys)

Dabar Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Tomo Davulio kandidatūros siūlymui į Europos Sąjungos Bendrojo Teismo teisėjus“ projektas. Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 111: už – 110, prieš nėra, susilaikė 1. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

Sveikiname kandidatą. Kviestume arčiau tribūnos. Manau, kad jį norės pasveikinti teikėja Ministrė Pirmininkė, ją turėtų džiuginti tokie balsavimo rezultatai. (*Plojimai*) Ir mums liko Seimo apdovanojimo... Tiesa, tam projektui buvo pritarta bendru sutarimu. Pareiškimai po Vyriausybės valandos, tiksliau, pusvalandžio.

12.35 val.

Vyriausybės valanda

Dabar kviečiu į tribūną premjerę ir ministrus. Pradėsime Vyriausybės pusvalandį. Klausinės tik Seimo mažumos atstovai. Matau, ministrai jau iš esmės savo vietose. Pirmam klausti suteikiu žodį S. Tumėnui.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Noriu kreiptis į ministrą S. Kairį. Gerbiamas ministre, jūsų įsakymu, o ne įstatymu duota žinia valstybės institucijoms, kaip elgtis su paminkliniais objektais, įprasminančiais Antrojo pasaulinio karo veiksmus, sovietmečio agresiją ir panašiais. Tokių vietų paminėjote 160. Daugiausia tai yra regioninio lygmens. Jų likimas faktiškai perduotas savivaldybėms arba vietinėms vertinimo taryboms. Bet KPD vadovas V. Bezaras pasakė, kad dar yra 200 objektų, nesutvarkytų, neaprašytų. Ar jums neatrodo, kad per daug drąsu pasitikėti savivaldybėmis ir viską perduoti joms? Ar nereikėtų vieningesnių valstybės veiksmų, kad nebūtų interpretacijų, nesusipratimų? Ir dabar girdisi informacijos iš regionų, kad, pavyzdžiui, prie kokio kaimo stovintis tankas yra tikra tiesa, vietos bendruomenė nenori jo nuversti. Ar nereikėtų vis dėlto valstybės lygmeniu kokių nors griežtesnių bendrų taisyklių visai Lietuvai, o ne palikti vien tiktai savivaldybėms? Ačiū.

S. KAIRYS. Ačiū už klausimą. Keli labai svarbūs akcentai. Vis dėlto tokių jūsų minimų kapičių yra 160. Apie 60 atvejų, kai tokiuose objektuose yra paveldo saugomos skulptūros ar kiti monumentai, dėl jų vertinimo tarybos dabar galės priimti sprendimus. Čia labai norėtusi pabrėžti ne tik valstybę ar savivaldybes, bet ir ekspertų nuomones. Šitų kriterijų pakeitimas iš esmės padaro tiesiog labai paprastą dalyką. Ir dabar vertinimo tarybų ekspertai gali priimti sprendimus

dėl vienokių ar kitokių paveldo objektų išbraukimo, įrašymo į paveldo registrus. Tiesiog anksčiau visa, kas buvo susiję su kapinėmis, būdavo išimtis, absoliučiai jie to dalyko svarstyti negalėdavo. Dabar tie patys ekspertai tiesiog galės priimti labai aiškius sprendimus pagal kriterijus, kas kur kaip atrodo ir kaip vieną ar kitą objektą vertinti. Aš visgi manyčiau, labai gerai, kad kaip tik savivaldybės geriausiai žino savo vietos nuotaikas, turi geriausią kontaktą su bendruomenėmis. Galų gale ir savivaldybėse yra skirtingos situacijos. Vienur, tarkime, Vilniuje, rusakalbių dalis yra žymiai didesnė nei, pavyzdžiui, kokiuose Raseiniuose. Savivaldos įtraukimas, mano galva, tikrai yra esminis dalykas. Komentuoti KPD direktoriaus, vadovo minčių ar pamąstymų, ar čia bus sunku, nesunku, ar dar jis kokių nors objektų mato, aš jau nelabai matau prasmės. Yra tikrai labai aiški situacija, aiškus mechanizmas, ekspertinis vertinimas, įstatymai, procedūros, Ženevos konvencija ir visa tai turi derėti tarpusavyje priimant sprendimus. Čia tikrai yra ne laikas kažkokioms lenktynėms, kas pirmas, kas daugiausia kažko nuvers, o visa esmė yra tikrai civilizuotas, pasvertas ir įstatymais paremtas procesas.

PIRMININKAS. Toliau klausia V. Bakas. Ruošiasi K. Vilkauskas.

V. BAKAS (DFVL). Klausimas vidaus reikalų ministrei. Ministre, prieš pusantų metų buvote paskirta vidaus reikalų ministre. Vakar paaiškėjo, kad civilinės saugos srityje nepadaryta iš esmės jokių darbų. Trumpai pasirodžiusi Seime kartojote du teiginius – 30 metų niekas nieko nedarė, o aš dirbu be švenčių ir išeiginių, 24 valandas. Antras – privalome investuoti ne į rūsius, o į krašto gynybą, nes karo atveju mes ginsimės, o ne slėpsimės. Ministre, noriu paklausti, kur jūs ir kuo dirbate tas 24 valandas, nes per pusantų metų jūsų nemačiau nė karto Žmogaus teisių komitete, kolegoms iš NSGK jūsų nematė, Vyriausybės valandoje už jus dažniausiai kalba premjerė. Tai kur jūs dirbate ir ką dirbate?

Antra, kodėl jūs supriešinate civilinę saugą su krašto gynimu? Kariai, pareigūnai, savanoriai dalyvautų gynyboje, tačiau, pavyzdžiui, civiliams, gynėjų šeimoms, jų šeimų nariams reikėtų slėptuvių. Ar tikrai tikite, kad tinkamų slėptuvių, rusių Lietuvos žmonėms nereikia? Mano klausimas, kokius darbus esate numačiusi, kada konkrečiai ir kiek tai kainuos, kalbant apie civilinę saugą ir slėptuves? Ir kur jūs dirbate, ar tikrai manote...

PIRMININKAS. Kolega, gerokai viršijate laiką.

V. BAKAS (DFVL). ...kad slėptuvių Lietuvos žmonėms nereikia?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas kolega, už tokį didžiulį dėmesį. Pirmiausia pradėsiu nuo situacijos, ką dirbu. Man atrodo, čia nereikia kalbėti, mano pačios veikla tai turėtų parodyti. Pirmiausia, ką darė Vidaus reikalų ministerija, yra susiję su kovidu ribojimų užtikrinimu, tai yra viena krizė. Antra – nelegali migracija ir ta krizė, kurią reikėjo suvaldyti ir imtis veiksmų, nes nebuvo pasiruošta. Ir klausimas jums, o ką jūs padarėte, kad mes būtume tinkamai pasiruošę? Ir trečias dalykas – tai, kas susiję su humanitarine krize ir ukrainiečiais. Mes labai operatyviai suorganizavome, įrengėme ir įsteigėme registracijos centrus, juose yra tikrai sklandžiai užtikrinamos ir migracijos procedūros bei savanorių veikla. Galėčiau vardinti, bet, nepaisant to, kad net trys krizės, mes dirbame ir prie tų klausimų, kurie susiję su valstybės tarnybos pokyčiais, dirbame su viešojo saugumo stiprinimu.

Klausimą apie slėptuves, matyt, aš turiu suprasti, kad klausimas yra toks – kodėl A. Bilotaitė nepastatė ir dabar nestato kažkokių slėptuvių? Aš taip suprantu tą klausimą. Klausimas yra jums, jūsų kolegoms. O ką jūs padarėte, kad civilinė sauga turėtų tinkamą dėmesį? Kalbant apie mūsų dėmesį civilinei saugai, nuo kadencijos pradžios tikrai ėmiausi veiksmų. Pirmiausia, klausimai, susiję su Astravo galima avarija. Yra parengtas priemonių planas penkeriems metams su konkrečiomis priemonėmis ir numatytu finansavimu, tai yra 90 mln. eurų. Šiuo metu mes jį adaptuojame, pritaikome prie naujų aplinkybių, susijusių su karo grėsmėmis. Šiuo metu yra rengiama ilgalaikė strategija civilinei saugai sustiprinti, yra vykdomi skaičiavimai, dėliojami scenarijai ir artimiausiu metu ateisime su jais.

Antras dalykas yra pratybos. Šiuo metu jau vyksta pratybų ciklas, susijęs su Astravo galima avarija, bet mano sprendimu yra priimtas sprendimas, kad bus organizuojamos civilinės saugos institucijų ir mobilizacijos institucijų sąveikos pratybos. Aš galėčiau jums pateikti ir detalesnę informaciją, jeigu tik bus noras.

PIRMININKAS. Gerbiamas Vytautai Bakai, jokios replikos Vyriausybės valandos metu nenumatytos. Premjerei aš suteiksiu žodį, kad kažkaip atsakytų į jūsų šiurkštų išpuolį prieš ministrę. (*Balsai salėje*) Prašom, premjere, papildyti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Tikrai nematau reikalo, manau, kad ministrė viską išsamiai atsakė. Jeigu kolega būtų bent šiek tiek klausęs, užuot šokinėjęs prie mikrofono, gal būtų ką ir išgirdęs. Bet aš manau, kad ministrė viską raštu surašys.

PIRMININKAS. Toliau klausia K. Vilkauskas. Ruošiasi A. Gedvilas. Nėra. Tada klausia A. Gedvilas. Ruošiasi R. Žemaitaitis.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, pirmininke. Šiandien turiu porą klausimų aplinkos ministrui. Leiskite paklausti, kas per dvejopi standartai pastaruoju metu? Dėl oro taršos mažinimo buvote pasirengę persodinti vairuotojus į elektromobilius ar kitas mažiau taršias priemones įvesdamas taršos mokestį. O štai verslininkams, kurie verčiasi kiaulininkyste, lengvinate sąlygas įregistruodami pataisas tik siektiniais paversti vos prieš trejus metus įtvirtintus paros taršos matavimus, kuriuos specialistai įvardija kaip objektyviausius.

Ir prašau trumpo vertinimo dėl Valstybinės miškų tarnybos veiksmų ir pozicijos, kai ši ignoroja atliktus STT tyrimus ir nesutinka vykdyti rekomendacijų bei nurodymų. Ar normalu, kad Žemės tarnyba turi atlikti Miškų tarnybos darbus, grąžindama miškus visuomenės poreikiams? Labai ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, Aidai. Abi žiniasklaidos iškeltos aktualijos tikrai komentuotos ir mūsų tarnybų. Bet apie pirmąją, apie amoniako normatyvines ribas, aš tik pasakysiu viena, kad Lenkijoje normatyvas yra dešimt kartų didesnis negu Lietuvoje. Lenkijoje leidžiama per parą išmesti tiek, kiek Lietuvoje per vieną valandą.

Lietuvoje yra iš esmės labai aukštos vertės ir dėl to mes turime diskusiją. Aš ir žiniasklaidai, ir jums galiu paviešinti. Konkrečiai Danija ir Švedija net nenustato amoniako verčių, o mes jas tiek esame numažinę, kad jos nuotekų valykloms stabdo įsiteisinimo veiklą, kiaulininkystės ūkiams, sąvartynams ir taip toliau.

Čia ne tik kiaulininkystės ūkiams yra keičiamas šis reglamentavimas. Tikiu įrodymais ir lyginamąja analize mes įrodysime, kad nėra čia kas nors išskirtinio, mes esame griežčiausiai reglamentavę. Suvalkuose yra dešimt kartų žemesnės ribos negu Lietuvoje.

Kas dėl Gulbinų gyvenvietės, tai ten yra rekreacinės paskirties sklypai, o rekreacinės paskirties sklypuose miškai nėra įvedami į kadastrą, tai daroma arba miško paskirties žemėje, arba žemės ūkio paskirties žemėje. Tie faktai irgi yra pateikti žiniasklaidos priemonėms. Įsivertinome STT išvadas, į jas atsižvelgėme. Manau, kad vidinį tyrimą patikrinę neradome jokių pažeidimų.

PIRMININKAS. Klausia R. Žemaitaitis. Ruošiasi A. Dumbrava.

R. ŽEMAITAITIS (LRF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Susisiekimo ministro nėra, tai premjerei klausimas. Premjere, praeitą savaitę jūs viešai spaudoje komentavote, kad reikia mažinti valstybės išlaidas, atsisakyti tam tikrų valstybinių pirkinių, kurie neturi pirmo būtinumo. Analizuodami CPO pirkimo... radome tokį stebuklingą pirkimą. Klaipėdos valstybinis uostas perka atliekų surinkimo laivą, kai tuo momentu, pasiteiravome, užklausėme ir pačios Susisiekimo ministerijos, ir paties Klaipėdos uosto, šiandien kuo puikiausiai dirbančios įmonės aptarnauja tą dalyką, paslaugos yra suteikiamos ir panašiai.

Dabar yra klausimas. Ar valstybė tokia turtinga, kad gali išleisti 4 mln. pirkti laivui šiuo metu, kai paslauga yra nupirkta dar 2021 metais. Ir ar jums tai yra žinoma? Kiek šnekėjau su uostininkais ir Susisiekimo ministerijos specialistais, jie išvis atmeta bet kokią reikalavimą, bet sako, deja, mes esame įpareigoti tokį dalyką pirkti.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, kolega. Aš žinau, kad jūs labai uoliai sekate mano interviu. Būtų gerai, kad surastumėte šį mano interviu ir pabrauktumėte sakinį, nes neprisimenu, kad ką nors būčiau sakiusi pastarąją savaitę. Bet S. Gentvilas atsakys į šį klausimą.

S. GENTVILAS (LSF). Gal susisiekimo ministras komentuotų labiau, bet, gerbiamas Remigijau, jeigu jūs atsiversite lapkričio mėnesio naujienas, tai buvo korupcinis skandalas, į kurį buvo įtraukta uosto direkcija, Aplinkos apsaugos departamentas Klaipėdoje dėl atliekų sutarties, kur uosto direkcija buvo nupirkusi atliekų surinkimo iš laivų sutartį. Vienas iš vieno. Buvo milijoninės

sumos, ir tos nuotekos iš laivų buvo nelegaliai išpilamos ar į Klaipėdos vandenį, ar į gamtą. Lapkričio mėnesį buvo didelis skandalas, tikrai tarnybos pareigūnus suėmė. Aš manau, to padarinys, kad uosto direkcija įsivertino, jog geriau nepirkti iš tokio neatsakingo tiekėjo, o turėti savo laivą.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi R. Baškienė.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Klausimą norėčiau užduoti užsienio reikalų ministrui. Gerbiamas ministre, jūsų nuomonė apie Jungtines Tautas karo Ukrainoje kontekste, ar jūs nesate nusivylęs ta Jungtinių Tautų veikla? Kiekviena šalis moka mokesčius, gana nemažus, kiek žinau, mokesčius, tačiau naudos, ką mes dabar pastebime, tikrai nėra. Vargšas žmogus važinėja, nuvažiuoja pas V. Putiną, paskui atvažiuoja į Ukrainą, na, galų gale nieko neišsprendžia. Ką jūs manote, ar nebando Baltijos šalys inicijuoti kokių nors tos veiklos pakeitimų? Laikas diktuoja jau kažkaip kitaip Jungtinėms Tautoms pradėti veikti. Ar jums taip neatrodo? Labai ačiū.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Turbūt pagrindinis klausimas yra dėl Saugumo Tarybos efektyvumo. Taryba, kuri turėtų ar turėjo jos sukūrimo metu garantuoti, kad padės išvengti ateities karų, nenumatė vieno esminio dalyko, kad pati Saugumo Tarybos narė, nuolatinė Tarybos narė gali būti karo iniciatorė. Dabar esame tokioje situacijoje, kur bet kokią veiksmą, humanitarinio koridoriaus inicijavimą, neskraidymo zonos užtikrinimą ar bet kokią kitą veiksmą norint patvirtinti Jungtinėse Tautose reikalingas Saugumo Tarybos sprendimas ir jis visą laiką yra vetuojamas Rusijos. Dabar yra inicijuoti persvarstymai, vakar, beje, buvo balsavimas Niujorke, Generalinėje Asamblėjoje, skatinantys, nes Generalinė Asamblėja gali tik skatinti Saugumo Tarybos narius, vetuojančius sprendimą, paaiškinti savo veto motyvus, nes dabar jie net to neturi daryti, tiesiog veto ir viskas, ir jie sprendimus užsitikrina. Kalbant apie ateitį, manau, Jungtinės Tautos atsiduria tokioje kryžkelėje, kai norėdami užtikrinti pasitikėjimą organizacija ateityje, kokią nors, nes bus kitų konfliktų, kur reikės Saugumo Tarybos sprendimo ir taip toliau, turėsime kliautis ta pačia Rusija ar Saugumo Tarybos sprendimu, kad čia dabar jau bus sąžiningi sprendimai, tokioje kryžkelėje: jeigu ji nori užtikrinti, kad ja bus pasitikima, reforma yra būtina. Esu pasakęs ir viešai, kad iš tikrųjų kelia nerimą neefektyvumas ir negebėjimas veikti, ir jeigu sprendimai nebus priimti, gali būti, kad bus ieškoma kažkokių kitokių, radikalesnių, išeičių, naujos organizacijos, naujos institucijos galbūt, paraleliniai dalykai gali būti, gali ir atsirasti, nes Rusijos karas prieš Ukrainą iš esmės grąžina mus į laikus, kuriuos mes matėme turbūt tik per Antrąjį pasaulinį karą.

PIRMININKAS. Klausia R. Baškienė. Ruošiasi O. Leiputė.

R. BAŠKIENĖ (DFVL). Dėkoju, pirmininke. Nematau ministro D. Kreivio, gal galiu kreiptis į premjerę. Dėl elektros rinkos liberalizavimo mes, Seimo nariai, gauname išties labai daug gyventojų skundų, prašymų, klausimų ir nusistebėjimo, kad tiekjų vienas ar kitas pasirinkimo siūlymas, jų kainų siūlymas, tarifų siūlymas išties yra ženkliai didesnis, negu kad dabar gyventojai turi tarifus. Apie 800 tūkst. žmonių dar nepasirinko, girdime, kad Vyriausybė neplanuoja pratęsti termino. Tačiau žmonės išsako dar ir kitą problemą, kad yra nepakankamai informuojami, kad jiems nepakanka informacijos šituo klausimu. Prašom pasakyti, kokie galėtų būti priimami Vyriausybės atitinkami sprendimai, kad liberalizuojant elektros rinką tarifai taip ženkliai nedidėtų ir tą nerimą būtų galima sumažinti, ir tą rūpestį žmonėms? Ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiama Rima. Išties praėjusių metų pabaigoje mes patys ir pasiūlėme tą liberalizavimo etapą atidėti, nes buvome radę gana greitą sprendimą, kaip spręsti reguliuojamų kainų augimą, tačiau toje sumaištyje dar perkelti didelį būrį žmonių nereguliuojamam tiekėjui, nutarėme, kad yra saugiau atidėti. Tačiau dabar tame pakete, kuriam Seimas ką tik pritarė su didele emocijų jūra ir, taip sakant, panašiais kitais dalykais, yra numatyta kompensacija, tiksliau sakant, kainos subsidijavimas ne tik tiems žmonėms, kurie priklauso reguliuojamam vartojimui, bet taip pat ir tiems, kurie turės nepriklausomą tiekėją. Tai reiškia, kad realiai nebus to kainų augimo tokio, koks galbūt dabar tuose pasiūlymuose atrodo. Kadangi aš taip pat priklausu tai grupei žmonių ir tų pasiūlymų ne vieną gaunu turbūt kiekvieną dieną į pašto dėžutę, tai, mano nuomone, ta informacija yra gana korektiška, yra galimybė palyginti skirtingus pasiūlymus. Suprantu, kad galbūt žmonės turėjo lūkestį, kad dar kartą bus atidėta, kaip Lietuvoje neretai pasitaiko, bet vis dėlto mes pasiūlėme eiti kitu keliu. Čia kolegos dėl to kelia emocijas, kad

nepriklausomiems tiekėjams taip pat bus mokamos tos subsidijos, kad nepriklausomų tiekėjų kainos būtų vartotojams atitinkamai mažesnės. Mes manome, kad šitas kelias yra teisingesnis, negu nuolat tą skardinę spardyti tolyn ir vis atidėlioti tą laikotarpį. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia O. Leiputė. Ruošiasi A. Skardžius.

O. LEIPUTĖ (LSDPF). Dėkoju. Mano klausimas būtų sveikatos ministrui. Bet pirmiausia aš norėčiau, ministre, jums padėkoti už tai, kad jūs niekada sau neleidžiate demonstruoti nepasitenkinimo, susierzinimo dėl užduodamo klausimo. Lygiai taip pat ir nereplikuojate, ir netrukdate kolegoms atsakyti. Gali tikti, netikti atsakymas, bet kantriai atsakinėjate. Aš už tai labai dėkoju, nes aš manau, kad politinės kultūros klausimas yra aktualus tiek valdantiesiems, tiek opozicijai.

Mano klausimas būtų toks. Pristatant Sveikatos reikalų komitete pavėžėjimo planą buvo kalbama, kad konkretus planas bus parengtas 2023 metų antrąjį ketvirtį, bet jau dabar žinome, Valstybinė ligonių kasa informuoja, kad nesumokės už tam tikras paslaugas, nes neatitinka kriterijų, arba savivaldybės yra priėmusios sprendimus uždaryti tam tikrus skyrius. Bet tų paslaugų teikimui reikalingas pavėžėjimas į kitą savivaldybę ar, tarkim, kažkur iš rajono pakraščio į centrą. Ar diskutuojate apie tai ministerijoje ir ar siūlote tiems metams kokius nors sprendimus savivaldybėms?

A. DULKYS. Labai ačiū už klausimą. Kaip tik praėjusią ar užpraėjusią Vyriausybės valandą manęs klausėte dėl to, kam būtų taikomas pavėžėjimas. Mes dabar jau esame padirbėję daugiau. Vakar ministrų kabinetui buvo pristatyta jau detalesnė informacija, kokios grupės būtų pavėžėjamos, kokie ištekliai būtų skiriami ir nuo kada mes ką galėtume daryti.

Esame sutarę ir jau numatėme, kad planuojame skirti iki 9 mln. eurų pradžioje iš Sveikatos apsaugos ministerijos asignavimų tokiems, sakykim, tam tikrose apskrityse kaip bandomiesiems dalykams, ir norėtume, kad jau nuo 2023 m. sausio 1 d. realiai gyvenime tai vyktų. O su kabinetu vakar apsitarėme, kokius teisės aktus turėtume pakeisti, papildyti. Manau, kad Sveikatos reikalų komitete irgi galėsime jau detalai pasakyti. Pasižadėjome ministrų kabinetui, kad Sveikatos apsaugos ministerija parengs tam tikrus įstatymų pakeitimus, kad tą paslaugą... Dabar tokia paslauga kaip ir neegzistuoja mūsų sveikatos srityje. Tikiuosi, artimu metu pateiksime tuos įstatymų projektus ir judėsime į priekį.

PIRMININKAS. Klausia A. Skardžius. Ruošiasi B. Petkevič.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Aš norėčiau paklausti gerbiamos vidaus reikalų ministrės. Tikrai neklausiu jūsų, ką jūs dirbate, žinodamas jūsų užimtumą. Aš paklausiu, ką jūs galvojate, kaip reikėtų pradėti civilinės saugos sistemos kūrimą? Kokius esate numačiusi veiksmus ir kokią planuojate biudžetą?

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamas kolega, jūs teisingai pasakėte, jeigu kalbėtume apie mūsų civilinės saugos sistemą, tai jinai iki šiol tiesiog nebuvo gavusi tinkamo dėmesio. Matyt, nebuvo aktualu. Šiandien jinai tampa tikrai labai aktualiu klausimu, todėl yra sudėlioti du planai – vienas trumpalaikėi perspektyvai ir kitas ilgalaikėi. Trumpalaikė – tai, ką mes jau dabar darome ir ką galime padaryti greituoju metu. Tai pirmiausia gyventojų išpėjimo sistemos modernizavimas, tai jau vyksta.

Antras labai svarbus momentas – tai informacijos pateikimas visuomenei, tai yra švietimas ir informacinė kampanija, kuri turėtų startuoti kitą mėnesį, kad žmonės Lietuvoje žinotų, kaip turi būti pasiruošę, ką turi daryti.

Trečias momentas yra pratybos, kurias aš jau buvau paminėjusi, civilinės saugos institucijų ir mobilizacijos. Aišku, būtų galima detaliau kalbėti, kas tai yra išpėjimo sistemos modernizavimas, bet galbūt asmeniškai jums papasakosiu.

Apie ilgalaikę perspektyvą. Yra sudaryta darbo grupė, kuri rengia ir skaičiuoja, ir žiūri scenarijus. Kai jinai pabaigs savo darbą, šitą rezultatą mes pristatysime.

Taip pat noriu paminėti, kad pavasario sesijoje mes planuojame ateiti su nauju krizių valdymo modelio įstatymų paketu, kuriame taip pat atsispindės kai kurie dalykai, susiję su civilinės saugos stiprinimu. Pirmas dalykas, Krizių valdymo centras, taip pat su Aplinkos ministerija šiuo metu deriname sprendimus, susijusius su papildomu reikalavimu naujiems statomiems objektams dėl papildomų patalpų, kurios būtų tinkamos apsisaugoti nuo galimų pavojų.

Žinoma, ką jau esame padarę, kartu su savivaldybėmis esame padarę visų civilinės saugos objektų inventorizaciją ir šiuo metu analizuojame, nes mano tikslas yra nešvaistyti valstybės pinigų. Akivaizdu, kad finansavimo trūksta, bet turime labai aiškiai susiskaičiuoti, kiek specialistų, kokių specialistų mums reikia. Kažkada turėjome 1 tūkst., dabar turime 100, bet tik suskaičiavus ir aiškiai susidėliojus scenarijus aš galėsiu pasakyti, koks yra etatų poreikis ir ką darysime dėl slėptuvių.

Iš tikrųjų laikausi pozicijos, kad pirmiausia turime investuoti į mūsų krašto gynybą, į su krašto apsauga susijusią sistemos sustiprinimo galimybę, bet sutinku, kad turime stiprinti ir turėti aiškius sprendimus, aiškius planus, ką darysime su mūsų priedangos objektais ir kitais civilinės saugos objektais.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gal aš galėčiau truputį papildyti, nes dabar atrodo iš klausimų, kurie yra užduodami, kad visa civilinė sauga susijusi tiksliai su slėptuvėmis ir su kažkokiais oro antskrydžiais ir apšaudymais.

Civilinė sauga yra labai platus dalykas ir iki karo turbūt kaip pagrindinė civilinės saugos grėsmė buvo vertinama Astravo atominė elektrinė. Kolega, kuris čia labai primygtinai ir griežtai klausinėja, ką ministrė A. Bilotaitė daro, turbūt pamiršta, kad per visą laiką net tai civilinei problemai, civilinės saugos problemai, nebuvo tinkamai pasiruošta. Realiai jau yra patvirtintas ir net biudžete su realiais pinigais suplanuotas civilinės saugos planas, būtent branduolinės avarijos atveju, to iki to laiko nebuvo, nors mes puikiai žinojome, kad ta elektrinė yra pastatyta ir veikianti.

Dabar kažkaip labai daug dėmesio yra skiriama tik vienai civilinės saugos daliai, bet reikia nepamiršti, nėra taip, kad dabar mes atradome civilinę saugą, tą civilinę saugą atradome gerokai anksčiau.

PIRMININKAS. Toliau turėjo klausti B. Petkevič. Jos nėra. Paminėsiu, kad pratęsiu posėdį 10 minučių, nes Vyriausybės valanda prasidėjo kiek vėliau, 6 minutėmis vėliau. Dar vienas pareiškimas turi būti. Dabar klausia D. Kepenis.

D. KEPENIS (LVŽSF). Dėkoju. Noriu paklausti sveikatos ministro. Daug metų Europos Sąjunga nurodydavo, kad Lietuvos sveikatos sistema yra labai prastos būklės. Kai buvęs Europos sveikatos ir maisto komisaras V. P. Andriukaitis grįžo į Lietuvą, jis pranešė, kad mūsų sveikatos sistema yra paskutinėje vietoje Europoje. Kažin kaip dabar atrodome ir kaip ji keičiasi, kokie rodikliai lemia šitą prastą mūsų būklę, kaip jie keičiasi, kokie patys aktualiausi rodikliai ir problemos lieka šiandien Lietuvos sveikatos sistemoje, kad mes taip prastai atrodome Europoje? Ačiū.

A. DULKYS. Ačiū už klausimą. Matyt, mūsų rodikliai iš tikrųjų stebina ir Europos Komisiją, ir EBPO ekspertus, nes vienoje balanso pusėje mes turime labai daug stacionarinio gydymo, daug ligoninių, didžiulį vaistinių tinklą, vieną didžiausių mes turime, mūsų gyventojai lankosi gydymo įstaigose bene dažniausiai. Mūsų skaičiai, kiek mes suteikiame konsultacijų savo pacientams, savo žmonėms, taip pat yra vieni didžiausių. Tačiau kai jau vertinami išvengiamo mirtingumo (ar prevencinėmis priemonėmis, ar gydymo priemonėmis) rezultatai, deja, šitie rezultatai yra mūsų arba Europos Sąjungos šalių dugne, arba žemiau nei Europos Sąjungos vidurkis. Medikamentų vartojame taip pat kur kas daugiau.

Būtent pastarosios mūsų reformos kryptys, apie kurias mes čia dažnai kalbame ir Sveikatos reikalų komitete, ir man čia salėje ne kartą teko kalbėti, visas reformų paketas būtent skirtas tam, kad mes Lietuvoje, kaip ir kitose šalyse, didintume ambulatorinių paslaugų skaičių. Čia turiu mintį... mane jau įspėjo, sako, tu nevertok žodžio „ambulatorinės“, nes visi galvoja, kad tai yra ambulatorija su anglių krūva kur nors kaime. Mes kalbame apie paslaugas žmonėms, apie 80 % pagrindinių paslaugų, kad jos sugrįžtų į mažas savivaldybes, būtų teikiamos dienos metu, mažėtų būtent to pagulėjimo, mažėtų naktinių postų ir kitų dalykų. Bet aš čia save jau stabdau, nes jaučiu, kad šioje salėje apie tai ne kartą esu kalbėjęs. Būtent išvengiamo mirtingumo rodikliai yra patys skaudžiausi, tai yra pats svarbiausias rodiklis.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano toks žemiškas klausimas socialinės apsaugos ir darbo ministrei. Ar jums yra žinoma tokia informacija, ją gavau iš Suvalkijos

transportininkų, statybininkų, kad Lenkija iš trečiųjų šalių įveža darbo jėgą ir paskui kaip įdarbinimo biurai Lietuvai siūlo dirbti nuomos sutarčių pagrindu. Ir tikrai tokių darbuotojų jau yra nemažai. Už juos yra mokami ir socialinio draudimo mokesčiai, ir gyventojų pajamų mokesčiai Lenkijai, bet ne Lietuvai.

Klausimas: ar jums žinoma tokia informacija ir ar ruošiate kokių nors veiksmų dėl pritraukimo iš trečiųjų šalių? Net ir iš Baltarusijos įdarbina Lenkija tokius žmones. Ačiū.

M. NAVICKIENĖ (TS-LKDF). Čia nesibaigianti diskusija apie darbuotojus iš trečiųjų šalių dėl laikino įmonių įdarbinimo. Šita schema žinoma, tačiau, man atrodo, mes turime nenukrypti nuo pagrindinio savo tikslo balansuoti darbo rinkos situaciją. Dabar mes turime nustatytas kvotas, jos dar nėra išnaudotos darbuotojams, galintiems atvykti ir užimti tas pozicijas tiek statybų sektoriuje, tiek transporto sektoriuje. Jeigu tos kvotos būtų išnaudotos, tai ieškotume sprendimų. Bet šiuo atveju ir dabar, pastaruoju metu, turime tikrai nemažai žmonių, kurie ieškosi darbo. Turime ieškoti to balanso, apie ką kalbėjome ir diskusijose su socialiniais partneriais, kad būtų užtikrintas užimtumas ir tiems žmonėms, kurie šiandien Lietuvoje neturi darbo, kad turėtų galimybes dirbti šiuose sektoriuose, ir tuomet, kai yra poreikis mums užtikrinti galimybę atsivežti papildomų darbuotojų. Kaip ir minėjau, kol kas kvotos nėra išnaudotos, diskusijas tęsiame, o apie schemas dėl laikino įdarbinimo įmonių mes taip pat esame informuoti.

PIRMININKAS. Šiuo atsakymu baigiamė Vyriausybės valandą. Dėkoju ministrams ir premjerei.

13.07 val.

Seimo narių pareiškimai

Lieka paskutinis rytinės darbotvarkės klausimas – Seimo narių pareiškimai. Čia mes matome V. Valkiūno pavardę. Kviečiame į tribūną.

V. VALKIŪNAS (LRF). Jurgis truputį apgavo, tai yra Razma, nes Seimo narių pareiškimai turėjo būti prieš Vyriausybės valandą. Tačiau šiandien išklausęs Europos Sąjungos pasiuntinio, risto R. Spano kalbą, nusprendžiau išreikšti savo nuomonę, nors iš anksto nebuvau planavęs. Nejaučiu demokratijos Lietuvoje. Tik psichologinis smurtas, paniekinimas, NLP, asmens orumo siekių ignoravimas, mafijos organizacijų plėtra ir stiprinimas.

Robertas sako: pareigos, įsipareigojimai pagal subsidiarumo principą. Tai diktatas, psichologinė prievarta, mano nuomone. Primetimas iš Europos Sąjungos hibridinės demokratijos.

Robertas sako: žmogaus teisių kultūros kūrimas, skatinimas. Mes žinome, kokią Europos Sąjunga skatina kultūrą. Homoseksualų, narkomanų ir kitų deformacijų, nukrypimų, iškrypimų kultūra yra skatinama.

Robertas sako: užtikrinti, kaip parlamentariai dalyvauja diskusijose. Neleidžiami viešai diskutuoti oponentai, čia nėra ko kalbėti. Strategija iš apačios į viršų. Tai žinoma sukčiavimo schema per visuomenines organizacijas kaip LGBT. Tos iniciatyvos lyg ir eina, gražiai jos yra įgyvendinamos.

Robertas sako: derinti Lietuvos teisę su Europos konvencija. Nacionalinę teisę reguliuoja manipulatoriai. Derinti su manipulatoriais reikia.

Europos Sąjungos funkcionieriai kišasi, *būk tai* savarankiškų valstybių gyvenimo modelis keičia struktūrą ir sistemą. Robertas sako: čia reikia žmogaus teisių komitetus... Tai galimai užangažuotos mafiozinės struktūros.

Asmeniniai interesai pavaldūs grupėms, sako R. Spano. Tai demokratija... Vėl galimai toms pačioms mafiozinėms struktūroms pavaldūs asmeniniai interesai ir per prievartą diegiami žmonėms.

Robertas sako: demokratija, pagarba visiems. Bet, kaip rodo gyvenimas, iš esmės saviems. Religinis pliuralizmas, sako. Mano nuomone, yra devaluotas, iškreipiamas ir diskriminuotas.

Robertas sako: konkuruojančios grupės turi būti pakančios viena kitai. Teisės viršenybės skatinimas. Kaip minėjau, kieno valdžia, to ir teisės viršenybė. Ačiū, kad išklausėte.

PIRMININKAS. Taip, sužinosime, kiek čia buvo išklausiusių. Registracija.

Užsiregistravo net šeši Seimo nariai. Šia žinia rytinį posėdį baigiamė. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IV (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 164 STENOGRAMA

2022 m. balandžio 28 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir J. SABATAUSKAS*

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). 14 valanda. Gerbiami kolegos, pradedame balandžio 28 dienos Seimo vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Kaip suprantu, yra poreikis registruotis. Registruojamės.

Užsiregistravo 56 Seimo nariai.

14.01 val.

Diskusija „Lietuvos ekonominė ir socialinė situacija, perspektyvos ir būtini sprendimai“

Pirmas popietinės darbotvarkės 2-1 klausimas – diskusija „Lietuvos ekonominė ir socialinė situacija, perspektyvos ir būtini sprendimai“. Į tribūną įvadą į diskusiją atlikti kviečiame A. Butkevičių.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, šiandien turime tikriausiai unikalų pavyzdį. Kai sako, reikia susidoroti su tam tikrais iššūkiais gyvenime, ką daro išmintingi žmonės? Sutelkia kuo stipresnę komandą tiek iš politikų, tiek iš valdžios atstovų, tiek iš mokslo atstovų ir tada prasideda diskusijos, kaip padėti Lietuvos žmonėms spręsti aktualias problemas. Jau čia matome, kad iš konservatorių frakcijos dalyvauja tik vienas Ž. Pavilionis, tai parodo, ar toks požiūris į problemų sprendimus gali greitai atnešti teigiamus sprendimus (iš Liberalų sąjūdžio taip pat). Mielieji, aš noriu pasakyti, kad Demokratų frakcija „Vardan Lietuvos“ organizuoja šitą posėdį ne vien todėl, kad užpildytų darbotvarkę, bet dėl to, jog mato, kad šalyje susidariusios problemos ekonomikoje, finansų srityje, socialinėje politikoje yra labai svarbios, jos gilėja, bet tikrai nematome realių sprendimų kelių, kaip jas išspręsti. Taip pat pasinaudodamas proga noriu padėkoti mūsų partijos pirmininko S. Skvernelio vardu pranešėjams, kurie sutiko šiandien padaryti prezentacijas. Aš nenoriu daug plėstis apie skaičius, apie kuriuos buvo kalbama svars-tant Biudžeto sandaros įstatymo projektą.

Šiandien aš matau tai, kad diskusijų, kurios iš dalies gal vyksta ministerijų lygiu arba Vyriausybės lygiu, mes čia, Seime, nematome. Vien mūsų frakcija gavo kreipimusi iš Lietuvos pramoninkų konfederacijos, Lietuvos verslo konfederacijos, Lietuvos statybininkų asociacijos, asociacijos „Lietuvos keliai“ ir kitų institucijų su įvairiais pasiūlymais. Vakar frakcija buvo suorganizavusi susitikimą su Verslo konfederacija. Dalyvavo Verslo konfederacijos nariai ir tikrai buvo pasikeista nuomonėmis, ir kalbėta apie susidariusias ekonomines problemas. Tikriausiai mums visiems suprantama, dėl kokių priežasčių, – todėl, kad reikia pripažinti, kad karo Ukrainoje sukeltas šokas turi poveikį ir Lietuvos, ir pasaulio ekonomikai.

Taip pat diskutuojama apie infliaciją, bet šiandien neturime atsakymo, kodėl infliacijos augimas Lietuvoje yra toks išskirtinis, lyginant su kitomis Europos Sąjungos šalimis ir euro zonos šalimis. Kovo mėnesį Lietuvoje infliacija buvo 15,7 %, pakartosiu, ką kalbėjau ryte, o Europos Sąjungos – 6,2 %, euro zonos šalyse 5,9, o Švedijoje ir Suomijoje – 4,4. Bet jeigu šiandien kas nors matėte Statistikos departamento prognozę, tai balandžio mėnesį infliacija – 16,6 %.

Kas įdomiausia? Kai praeituose Biudžeto ir finansų komiteto posėdžiuose mes Lietuvos banko vadovų, kai kurių atsakingų specialistų klausėme, ar nesikeis Lietuvoje pinigų politika, ar euro zonos valstybėse nesikeis pinigų politika, tai buvo kalbama, kad pokyčių artimiausiu metu daryti nesiruošiama. Bet šiandien jau pamačiau Europos Centrinio Banko viceprezidento pranešimą, kad Europos Centrinis Bankas ruošiasi keisti pinigų politiką ir Europoje. Tai reiškia, kad rei-

kia laukti palūkanų už paskolas didėjimo. Manau, kad turime nepaprastai daug klausimų, bet į tuos klausimus neturime atsakymų.

Mūsų frakcija yra nutarusi, kad labai išmintinga, protinga tiesiog išgirsti nepriklausomų ekspertų vertinimo nuomones apie mūsų, manau, tris pagrindinius Lietuvos ekonomikos banginius, ant ko Lietuva laikosi, tai gal apdirbamoji pramonė, transportas, vidaus paklausa, tai yra statyba, prekyba ir kiti segmentai.

Taip pat bus paliestas, manau, irgi jautrus klausimas, apie jį diskutuosime, – gyventojų socialinė apsauga tarp tvarumo ir gaisrų gesinimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už tokį puikų, glaustą, konstruktyvų įvadą į diskusiją.

Pradedame pagrindinę diskusiją. Pirmasis pranešėjas – profesorius R. Rudzakis, jis nuotoliniu būdu padarys pranešimą „Dabartinė Lietuvos makroekonominė situacija, iššūkiai ir galimybės“. Gerbiamas Rudzki, prašom, kaip sakoma, grindys jūsų.

Profesoriaus Rimanto Rudzkiego pranešimas „Dabartinė Lietuvos makroekonominė situacija, iššūkiai ir galimybės“ (nuotoliniu būdu)

R. RUDZAKIS. Ačiū. Laba diena. Dėkoju už kvietimą. 15 minučių čia, žinoma, per trypas laikas išsamiai viską apžvelgti, todėl mėginsiu kalbėti labai glaustai.

Jeigu kalbėsime apie dabartinę Lietuvos ekonomikos būklę ir naujausius makroekonominis rodiklius, tai aš šiek tiek gal patikslinsiu, ką kalbėjo gerbiamas Algirdas. Visi mūsų rodikliai kol kas yra labai geri, išskyrus infliaciją. Tai yra praeiti metai buvo tikrai visomis prasmėmis geri: puikus eksportas, augimas atlyginimų, biudžeto pajamų surinkta, jeigu neklystu, ar 11 % su viršum daugiau, negu planuota, apdirbamoji pramonė augo, statybos augo, vidaus prekyba augo, net transportas, kuriam dabar kyla įvairių kliūčių, net ir transportas pernai rodė augimą.

Manau, kad ir pirmo ketvirčio rodikliai dar išeis geri. Todėl, jeigu kalbėsime giliau apie Lietuvos ekonomiką, čia labiau reikia koncentruotis ne į tai, kas yra dabar, o kas bus artimiausius dvejus metus, nes situacija, matyt, keisis kardinaliai.

Tiesa, pataisysiu truputį ir infliacijos duomenis. Taip, Lietuvoje naujausi infliacijos duomenys yra nepilni 16 %, bet euro zonoje yra 7,5 %, o Jungtinėse Valstijose – 8,5 %. Taigi tokio čia jau didelio skirtumo nėra. Tiesiog pirmiausia pas mus yra kitokia vartojimo krepšelio struktūra negu išsivysčiusiose šalyse. Pas mus maistas, degalai, šildymas turi daug didesnį svorį. Tai viena.

Antra. Žinoma, mus papildomai veikia tai, kad mes dalį importuojamų energijos šaltinių gauname iš tokių sričių, kur labai staigiai pašoko kainos. Didžiąją dalį elektros energijos mes importuojame iš „Nord Pool“ rinkos, iš Šiaurės šalių, tai šiuo metu, kovo mėnesį, ten elektros kaina rinkoje buvo tris su puse karto didesnė, negu buvo prieš metus. Apie dujas jūs irgi žinote ir taip toliau.

Taigi, kokios čia artimiausios perspektyvos? Pirmiausia turiu pasakyti, kad Lietuvos ekonomika ryškiai yra orientuota į eksportą. Mūsų perspektyvos pirmiausia priklauso nuo to, kaip sekasi eksportas. Pernai, pakartosiu, viskas buvo tikrai labai gerai, labai augo ir prekių eksportas, ir paslaugų. Kas keisis? Pirmiausia tai priklauso nuo to, kas darysis mūsų pagrindinėje eksporto rinkoje Europos Sąjungoje.

Aš leisiu kelias minutes pašnekėti apie Europos Sąjungos artimiausias ir vidutines perspektyvas. Aš manau, kad pas mus, Lietuvoje, yra šiek tiek pervertinama Europos Sąjungos ekonomikos raida. Ten yra tikrai susikaupę daug problemų. Pacituosiu porą skaičių.

Paimkime 2019 metus. Nebuvo jokios pandemijos. Tuo metu Europos Sąjungai buvo faktiškai šiltnamio sąlygos. Labai minkšta pinigų politika. Pinigų kiekį Europos Centrinis Bankas didino, tai yra vykdė vadinamąją kiekybinio skatinimo politiką. Palūkanų normos buvo 0, o vėliau net tapo ir neigiamos. Tuo metu žaliavos buvo pigios, nafta buvo pigi. Nafta tuo metu buvo pigesnė maždaug du kartus negu dabar. Dujos buvo pigesnės maždaug šešis kartus negu dabar, aišku, ir elektros energija buvo pigi. Ir štai nepaisant tokių visapusiškų šiltnamio sąlygų euro zona augo, BVP augo viso labo 1,6 %, o pramonės augimo rodikliai buvo netgi neigiami. Ypač pras-

tai pradėjo atrodyti automobilių pramonė. Taigi dabar pagalvokime, kas laukia Europos Sąjungos ekonomikos artimiausius metus, dvejus. A. Butkevičius teisingai pasakė, kad šiuo metu pasaulyje įsisukusi didžiulė infliacija neišvengiamai verčia centrinius bankus keisti minkštą piniginę politiką į gerokai kietesnę. Amerikos centrinis bankas, vadinamasis FED'as, tai jau pradėjo, jis jau pradėjo kelti palūkanų normas, jis nustojo į rinką lieti pinigus ir jau paskelbė, kad jis pradės atvirkščią procesą, tai yra jis stengsis mažinti pinigų masę Amerikoje. Žinoma, tai turės stiprų neigiamą šoką. Europos Centrinis Bankas, nors buvo žadėjęs šiais metais pokyčių nedaryti, iš esmės negali to daryti, šitą pažadą išlaikyti. Ekspertai visiškai neabejoja, kad jau rudenį tikrai palūkanų normos kils, o pinigų įliejimo į rinką politika baigsis artimiausiais mėnesiais. Kodėl jie turi taip elgtis?

Pirmas dalykas, taip reikalauja Europos Centrinio Banko nuostatai, nes infliacijos lygis, aiškiai matosi, kad ne mėnesiui, dviem, o gerokai ilgesniam laikotarpiui, kelis kartus viršija tikslinį lygį, tai yra 2 procentinius punktus. Taigi, viena, dėl savo įgaliojimų jis tai turės daryti. Antra, jis neišvengiamai turi reaguoti į Amerikos centrinio banko veiksmus. Jeigu Europos Centrinis Bankas išlaikytų minkštą politiką, o Amerikos centrinis bankas keičia į griežtesnę, tai neišvengiamai (*nutrūko garso įrašas*)... Visi prognozuoja, kad dar mėnuo, du ir labai gali būti, kad euras pasieks paritetą su doleriu, kai dar visai neseniai tas santykis buvo maždaug 1,15. Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad perskaičiuojant infliaciją eurai ta infliacija Europos Sąjungoje bus dar gerokai didesnė, nes pasaulio biržose visa prekyba vyksta doleriais, tai yra žaliavos, metalai, kviečiai, medvilnė ir panašiai – viskas perkama doleriais, o po to perskaičiuojama į eurus, ir atitinkamai, jeigu euras smunka, kainos, perskaičiuojant eurai, kyla.

Dar porą žodžių turiu pasakyti, iš kur ta didžiulė infliacijos banga pasaulyje. Tikrai nereikėtų to sieti su Ukrainos ir Rusijos karu, su Rusijos invazija, nors tai, žinoma, kai kurioms prekėms truputį pridėjo, ypač grūdinėms kultūroms, kviečiams, taip, bet pats kainų pikas jau buvo praeitų metų gale, pavyzdžiui, brangiausios dujos buvo praeitų metų rudenį, kai, lyginant su 2019 metais, dujų kainos buvo išaugusios dešimt ir daugiau kartų. Šiuo metu šitas skirtumas yra šiek tiek nuosaikesnis, dabar yra maždaug, sakau, šeši, septyni kartai, ir nafta buvo pasiekusi tą patį lygį, kaip yra dabar, irgi jau rudenį ar šių metų pradžioje.

Tiesiog šita infliacija kilo dėl kelių priežasčių, viena, kad tiesiog prasidėjo eilinis žaliavų brangimo ciklas. Žaliavų ir energetikos šaltinių kainos auga ciklais, raida jų yra cikliška ir užsienio analitiniai centrai įvardija, konkrečiai naftos, maždaug 14 metų ilgio ciklą, tai yra iš pradžių kainos pradeda kilti, per kelerius metus pakyla, tada prasideda didesnės investicijos, tada daugiau investuojama, padidėja pasiūla, tada kainos pradeda kristi, tada investicijos sumažėja ir taip sukasi toks ciklinis ratas. Šiuo metu, viena, prasidėjo energetikos kainų augimo ciklas. Jį pagriežtino gal pernelyg spartus Europos Sąjungos noras pereiti prie žaliosios energetikos. Manau, kad jis buvo pernelyg forsuotas ir tą dabar visi pripažįsta. Iš kitos pusės, kas nepasisekė, kad energetika (*nutrūko garso įrašas*)... augimo ciklu.

Aš paminėsiu kelis skaičius, jūs suprasite, kaip viskas atrodo pasaulio rinkose, minėsiu visą laiką tą patį 2019 metų antros pusės vidurkį. Kodėl aš pasirinkau 2019 metus? Todėl, kad dar nebuvo jokios pandemijos, buvo natūrali ekonomikos raida, ir lyginsiu su dabar. Tai pabrangimas daugumos metalų – vario, cinko, alavo, nikelio, paladžio ir daugybės kitų – šiuo metu yra tarp 1,5 ir 2,5 karto. Geležies išaugo 2,5 karto, medienos išaugo 2,5 karto.

Dėl dujų ir degalų brangimo ir dėl kai kurių kitų priežasčių šiuo metu pasaulyje sparčiai auga maisto kainos. Pernai Jungtinių Tautų maisto indeksas rodė augimą, 2019 metus lyginant su 2018 metais, apie 29 %. Šiuo metu per 3 mėnesius kainos dar pakilo apie 15 %. Ir aiškiai matome, kad kainų augimas nesustos, nes prasideda laukų dirbimas, tam reikia trąšų, tam reikia degalų. Degalai du kartus brangesni, trąšos kelis kartus brangesnės, be to, prasidėjo trąšų trūkumas, nes dėl labai aukštų dujų kainų dalis gamintojų tiesiog laikinai sustabdė gamybą. Taigi ir toliau, aišku, brangs pašarai, brangs grūdinės kultūros, o tai reiškia, kad brangs mėsa, pienas ir taip toliau.

Taigi, infliacijos užgesimo artimiausiu metu tikrai nelaukiame, tuo labiau kad dar yra toks veiksnys kaip gamintojų kainos. Mes kalbame, kad euro zonoje vartojimo kainos per metus išaugo apie 7,5 %, o gamintojų kainos išaugo apie 30 %. Tai reiškia, kad anksčiau ar vėliau, kai prekės, pagamintos šiuo metu, pateks vartotojams ant... (*nutrūko garso įrašas*)

Reikia laukti tikrai gerokai griežtesnės Europos Centrinio Banko politikos, o tai bus stiprus neigiamas šokas. Vienas neigiamas šokas buvo aukštų kainų ciklas, jis visada Europos Sąjungai atsiliepdavo neigiamai, o pinigų politikos pasikeitimas, ypač turint omenyje didelį išiskolinimą tiek atskirų įmonių, tiek, svarbiausia, atskirų valstybių (mes gi gerai žinome, kaip atrodo Pietų šalis, Italija ir panašiai), žinoma, tai bus tikrai stiprus neigiamas impulsas. Aš beveik neabejoju, kad mes ar šių metų rudenį, ar kitų metų pirmoje ar antroje pusėje matysime Europos Sąjungoje recesiją, o kiek ji užsitęs, sunku pasakyti.

Dabar grįžkime prie Lietuvos. Kadangi, kaip minėjau, Lietuvos ekonomika yra ryškiai orientuota į eksportą, tai nuo Europos Sąjungos būklės Lietuva tikrai stipriai priklauso. Kol kas jokių neigiamų požymių, išskyrus infliaciją, Lietuvoje nesimatė. Šiaip pagrindinis ekonomikos sektorius, nuo kurio priklauso didžioji dalis mūsų eksporto pajamų, yra apdirbamoji pramonė, ji jau kelerius metus rodo puikius rodiklius. Šių metų pirmas ketvirtis irgi geras. Todėl aš manau, kad mes pirmo ketvirčio makroekonominis rodiklius matysime vis dar neblogus, tada matysime gana neblogą ir BVP pokytį, kadangi auga ir vidaus prekyba, statyba dar nerodo smukimo. Aš nežinau naujausių transporto duomenų, bet pernai transporto rodikliai buvo teigiami, tai yra augimas buvo.

Kur prasidės problemos? Pirmiausia, aš manau, po truputį pramonės rodikliai prastės, iš vienos pusės dėl to, kad... (*nutrūko garso įrašas*), iš kitos pusės, neišvengiamai neigiamai paveiks sankcijos ir dabar vykstantis Ukrainos ir Rusijos karas. Nors pagrindinė mūsų rinka yra Europos Sąjunga, vis dėlto su Baltarusija ir Rusija iki šiol buvo tam tikri ekonominiai ryšiai, kurie, manau, dabar tikrai visiškai nutrūks. Žinoma, pramonę neišvengiamai paveiks išaugę dujų, elektros energijos ir kai kurie kiti kaštai. Taigi, greičiausiai pramonės raida bus gerokai prastesnė, nors čia, žinoma, daug geriau pakalbėtų pramonininkų atstovai, kurie turi informaciją tiesiogiai iš įmonių.

Antras pagal svarbumą Lietuvai sektorius, užtikrinantis eksporto pajamas, tai yra transporto sektorius. Lietuva tarp Europos Sąjungos šalių užima pirmą vietą pagal transporto indėlį į BVP. Transportui anksčiau tekdavo maždaug apie 12–13 % sukuriamos pridėtinės vertės. Iš eksportuojančių veiklų ji būdavo antra pagal dydį. Tarp visų veiklų ją lenkdavo tik vidaus prekyba ir apdirbamoji pramonė. Taigi transportui, aišku, ateina gerokai blogesni laikai. Pirmą, dėl to, kad Europos Sąjungos būklė prastėja. Antra, kad visiškai išgaliojo vadinamasis mobilumo paketas, jis tikrai stipriai trukdys mūsų kelių transportui uždarbiauti Europoje. Ten jau prasidėjo įmonių perregistravimas į kitas valstybes. Trečia, žinoma, geležinkeliams ir uostui labai stipriai atsilieps išgaliojusi labai stiprios sankcijos Baltarusijai ir Rusijai.

Toliau, aišku, kad gerokai pablogės tiek įmonių, tiek verslo lūkesčiai, nes šiuo metu viešojoje erdvėje, aš kalbu daugiau ne apie Lietuvą, apie pasaulinę viešąją erdvę, apie galimą krizę kalba visi, kas netingi. O čia dar tas užsitęsęs karinis konfliktas. Taigi neabejotinai lūkesčiai eis blogėjimo linkme. Statybininkams tas jau atsiliepė. Kiek aš žinau, nemažai statybų bendrovių savo planus koreguoja, tai yra atsisako daugybės plėtros planų. Žinoma, tai iškart palies nekilnojamojo turto rinką, kai tik bus išgirsta apie palūkanų normų didinimą.

Taigi reziumuočiau, mano laikas, aš jau matau, baigiasi, geriau būtų klausimai. Aš neabejoju, kad Lietuvos makroekonominiai rodikliai šiemet ir kitamet bus gerokai prastesni, negu buvo iki šiol. Kartoju, pirmojo ketvirčio rodikliai, matyt, dar bus turbūt geri, tačiau visų metų rodiklis BVP lygmeniu tikriausiai bus apie nulį. Greičiausiai bus pokytis, artimas nuliui. Nenustebčiau, jei 2023 metais mes pamatytume BVP nuosmukį. Žinoma, tai labai priklausys nuo to, kas bus Europos Sąjungoje.

Vertinant globaliai, jau kelerius metus formuojasi išpūdis, tai, beje, kalba ir pasaulio ekonomistai, kad Europos Sąjunga neatlaiko konkurencijos aukštųjų technologijų srityje su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, o prekių gamyboje – su Pietryčių Azija. Taigi reikia nusiteikti, kad pats geriausias laikas greičiausiai jau yra praeityje.

Ką reikėtų daryti? Pirmiausia reiktų daugiau dėmesio skirti ekonomikai. Manau, kad Lietuvos valdžios sluoksniuose ekonomikai skiriama per mažai dėmesio, nors šios Vyriausybės prognozoje buvo išpareigota sumažinti administracinę naštą ir panašiai, kažkaip nieko negirdžiu apie tai. Reikia spręsti du pagrindinius klausimus: pirmą, gerinti investicinį klimatą; antra, reformuoti

specialistų rengimo sistemą, nes mes vienos srityse turime parengę per daug specialistų, kitoje srityje, mūsų, specialistų trūksta.

Viena iš labai perspektyvių sričių, dar, aišku, nepasiekusi tokio lygio, kad jau vaidintų didelį makroekonominį vaidmenį, bet link to einama, yra informacinių technologijų paslaugų eksportas. Tai labai sparčiai auganti Lietuvoje šaka. Mes turime labai gerą infrastruktūrą, tad pagaliau tai atsiliepia ir eksporto rodikliams, tik labai trūksta darbuotojų. Trūksta parengtų specialistų ir panašiai. Apie tai kalbama daug metų, bet kažkokio ženklaus šuolio aš šioje srityje neišgirdau.

Reikėtų galvoti ir apie kai kuriuos kitus dalykus, pavyzdžiui, medicininių paslaugų eksportą ir panašiai, bet dėl laiko stokos aš tikrai nesileisiu čia į sektorinę analizę, juo labiau kad aš jau nebedirbu analitiko darbo, daugiau iš bendro išsilavinimo kalbu. Ką gi, ačiū už dėmesį. Jeigu daugiau klausimų, mielai į juos atsakysčiau.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas profesoriau, už santykinai gerą laiko valdymą. Klausiti ir atsakyti skirtas laikas bus po dar vieno pranešimo, kurį dabar skaitys Statybininkų asociacijos pranešėjas D. Gedvilas. Jis kalbės tema „Apsispręskime: kiek viešųjų pastatų liks nebaigta statyti“. Prašom, gerbiamas Daliau, tribūna ir viso Seimo dėmesys tik jums.

Lietuvos statybininkų asociacijos prezidento Daliaus Gedvilo pranešimas „Apsispręskime: kiek viešųjų pastatų liks nebaigta statyti“ (nuotoliniu būdu)

D. GEDVILAS. Labai ačiū, gerbiami Seimo nariai, už galimybę pasisakyti jūsų auditorijoje. Girdėjau ganėtinai optimistišką profesoriaus pasisakymą, tad norėčiau truputį nuvilti ir galbūt pateikti kitokią informaciją. Jeigu nieko prieš ir leistumėte man pademonstruoti ir iliustruoti savo pasisakymą, aš tai ir padaryčiau. Jeigu kolegos nieko prieš, pabandyčiau parodyti skaidres. Ar jos matosi?

PIRMININKAS. Taip, matosi. Nesimato jums? Matosi, taip, prašom.

D. GEDVILAS. Iš tikrųjų šiandien yra susirinkusi statybininkų bendruomenė, mes turime nemažai įmonių vadovų, dalyvaujančių šiame susitikime su Seimo atstovais. Keliame klausimą, kad reikia apsispręsti, ar iš tikrųjų norime palikti daug nepastatytų statinių? Panašu, kad visos aplinkybės veda į tai. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Lietuvos statybininkų asociacija vienija ne tik statybos rangovus, bet vienija ir techninius prižiūrėtojus, projektavimo, konsultavimo, mokymo įstaigas ir statybinių medžiagų gamybos įmones. Tarp mūsų narių taip pat yra kitų asociacijų, mes nesivadiname konfederacija, bet savo viduje turime ir penkias asociacijas. Įmonių gausa yra nemaža. Tai iliustruoja ir apimtys, kurias per metus padaro Lietuvos statybininkų asociacijos įmonės. Kaip matote, 1,8 mlrd. eurų apimtys buvo padarytos 2020 metais. Kiek buvo padaryta asociacijos narių 2021 metais, statistikos neturime, tačiau akivaizdu, kad visų statybos apimčių, kiek valstybėje yra daroma, maždaug 50 % daro Lietuvos statybininkų asociacijos nariai. Statybos įmonių atliktų darbų apimtys valstybės mastu tikrai nėra mažos, matome kylančią kreivę, tačiau dažnu atveju šis kilimas yra vien dėl to, kad keičiasi kainos, infliacija po truputį daro savo korekciją. Matome, kad 2021 metais Lietuvos statybos įmonės padarė darbų už 3,8 mlrd. Manau, tai yra nemažas indėlis į Lietuvos valstybės ekonomiką.

Bet kitas rodiklis rodo, kad Lietuvos statybininkai įgauna vis didesnę pasitikėjimą užsienio rinkose. Matome, kad beveik 0,5 mlrd. eurų apimtis buvo padaryta praėjusiais metais užsienio rinkose. Šiandieną Lietuvos statybininkai apie 12 % pajamų gauna užsienio rinkose. Turiu statistiką šių metų, 2022 metų, sausio, vasario mėnesių. Mes jau turime 19 % augimą. Tas augimas sąlygotas tam tikrų aplinkybių, Lietuvoje jos turbūt nelabai palankios ir įmonės ieško rinkų kitur.

Darbuotojų skaičius. Reikia pasakyti, kad šiandieną, kai buvo statybų pakilimas, 99,5 tūkst. asmenų dirba statybos sektoriuje. 25,5 tūkst. dirba pagal individualią veiklą arba pagal verslo pažymą, jas išduoda Mokesčių inspekcija.

Norėčiau atkreipti Seimo narių dėmesį į tai, kad bendruomenė, dirbanti bendrovėse, uždaroiose bendrovėse, atvirosiose bendrovėse, sumoka pagrindinę mokesčių dalį valstybei, o asmenys, dirbantys pagal individualią veiklą arba verslo pažymą, sumoka tik 1,5 % nuo visų mokesčių, sumokamų statybos sektoriaus. Į tai siūlyčiau atkreipti dėmesį. Galbūt Seimo darbotvarkėje

kada nors atsidurs klausimas, kaip būtent pakeisti šią situaciją, kad proporcingumo principai būtų taikomi visiems, dirbantiems statybos versle.

Norėčiau taip pat pasisakyti dėl viešųjų pirkimų proporcijų. Lietuvos statybos sektoriaus viešųjų pirkimų vertės dalis svyruoja nuo 42 iki 52 %. Tai yra beveik pusę visų viešųjų pirkimų finansine išraiška atlieka Lietuvos statybos sektoriaus dalyviai. Manau, kad tai yra tikrai reikšmingas ir svarbus sektoriaus indėlis į valstybės ekonomiką. Aišku, kad dalyvaujanti viešuosiuose pirkimuose norime turėti tvarumą, norime turėti stabilumą. Šiandien truputį apie tai ir pakalbėsime.

Ko gero, reikėtų kalbėti apie sudėtinės dalis, iš ko susideda tie skaičiai, iš ko generuojamos tos apyvartos. Pagrindinės kaštų sudedamosios dalys, skaičiuojant nuo bendros sąmatinės vertės, paprastai kiekvieno statinio statyboje sudaro: medžiagos – nuo 60 iki 75 %, darbo užmokestis – nuo 18 % iki 30 %, priklauso nuo statinio rūšies, mechanizmai, įrengimai sudaro nuo 7 % iki 14 %, na ir, aišku, elektra, vanduo, dujos – priklauso nuo statybos proceso ir konstruktyvo. Kaip matote, sąmatoje didžiausią svorį turi statybinių medžiagų kainos. Statybinių medžiagų kainos faktiškai lemia ir statybų brangimą.

Ko gero, dar reikėtų paminėti vieną tokią aplinkybę, kad pagrindinės statybos sektoriaus naudojamos žaliavos ir medžiagos, kurių kainų pokytis turi didžiausią įtaką statybų vertei, yra metalas, medis, šiltinimo medžiagos, cementas, nerūdinės medžiagos, elektros instaliacinės medžiagos, bitumas, san techninė armatūra, kuras. Šitie komponentai faktiškai lemia visų statybų kainą. Matome nekilnojamojo turto kainą. Aišku, nuo šitų medžiagų kainų augimo labai priklauso, kaip sėkmingai pasiseks už sutartą kainą pastatyti vieną ar kitą statinį. Statybininkai, žiūrėdami ir bandydami atspėti kainas, paprastai sąmatininkai, žiūri ne tik tai Lietuvos statistikos departamento kainas, bet vadovaujasi ir kitų žaliavų biržų indeksais. Šitie duomenys yra vieši, jie yra prieinami. Kiekviena perkančioji organizacija, planuodama savo statybas, galėtų laisvai prieiti prie žaliavų biržų tinklalapio ir pasižiūrėti, kokios yra kreivės, kur žiūri vektorius, į kurią pusę.

Metallų kainų indeksas, kaip matote, jau nuo 2021 metų vasaros kilo į viršų ir šiandien (pasikutinės informacijos į skaidres neįdėjau) taip pat yra išpūdingas. Matome, kad visi metalo komponentai – tiek valcuoti lakštai, tiek lakštinis plienas, tiek armatūrinis plienas – visas visas metalas brango.

Vieša informacija yra ir polistireno kainų indeksas, jį taip pat galima rasti. Perkančiosios organizacijos ir rangovai – visi turi galimybę pasitikrinti, kaip atrodo polistireno kainų indeksas, jeigu planuojamas šiltinimo procesas. „Plastics Information Europe“ yra tinklalapis, jį galima atsidaryti ir pamatysime, kaip kyla tos kreivės, ir pamatysime, kiek pabrango polistirenas.

Dar vienas – medienos kainų indeksas. „Baltpool“ biržos duomenys – irgi laisvai prieinama informacija, galima ja naudotis, galima planuoti statybas.

Nerūdinių medžiagų kainas geriausiai iliustruoja mūsų kaimynų Varšuvos žaliavų biržos indeksai.

Aišku, mes turime namuose savo vieną šaltinį kainoms stebėti, aš atkreipčiau dėmesį, tai yra šviežia balandžio 28 dienos statistika. Gerbiami Seimo nariai, jeigu pažiūrėsite į medžiagų, gaminių kainų pabrangimą, tai jūs pamatysite – 66 % pabrango statybinės medžiagos. Šita iliustracija yra ką tik, šviežia. Statistikos departamentas yra pateikęs šią informaciją. Matome, kad darbo užmokestis pakilo 24,1 %, apskritai, turime didžiulį darbo užmokesčio augimą. Tikrai neturėtų būti ignoruojama šita informacija ir turėtume į ją atkreipti dėmesį.

Dabar žiūrėdamas į Seimo darbotvarkę matau, kad Seimo nariai turi didžiulį iššūkį – atlikti Vyriausybės pateiktą biudžeto koregavimą, tačiau mus stebina, kad šiandien Seimo patvirtinta Valstybės investicijų programa nėra darbotvarkėje aptariama, galvoju, kad šitas dokumentas turėtų būti jums pristatytas ir Seimas turėtų peržiūrėti tas kainas, kurias suplanavo praėjusių metų rudenį. Tai yra prieš metus suprojektuota Valstybės investicijų programa, visi suprantame, ji šiandien neatitinka šiandieninių kainų. Ji su biudžeto koregavimu šiandien nėra pateikta Seimo nariams ir jinai nesvarstoma. Mes patys save apgaudinėjame ir, galvoju, tai yra klaida, nes pabandėme perskaiciuoti, kaip turėtų atrodyti šiandieną Valstybės investicijų programos korekcija, ir matome, kad vietoj 2,5 mlrd., skirtų statybai, turėtų būti *minimum* 3 mlrd., bet kadangi jau turime

besibaigiantį balandžio mėnesį, tai, mūsų manymu, apie 180–250 mln. yra deficitas to, kad įgyvendintume tą programą, kuri buvo jūsų patvirtinta praėjusiais metais. Manome, kad tie skaičiai turėtų būti padaryti. Valstybės investicijų programa, skirta statinių ir infrastruktūros statybai, turėtų būti peržiūrima. Jeigu tai nebus padaryta, paprasčiausiai toleruosime... Klaidų planuojant biudžetą gali likti.

Dar norėčiau atkreipti jūsų dėmesį, kad Lietuvos statybininkų asociacija prasidėjus karui Ukrainoje padarė savo narių apklausą. Pabandėme identifikuoti situaciją, kiek statybos rangovų kreipėsi į perkančiąsias organizacijas dėl sutarčių peržiūrėjimo. Peržiūrėjimo kainų, peržiūrėjimo terminų, nes tiekimo grandinės taip pat sutriko. 45 rangovinės organizacijos pateikė informaciją, kad jos kreipėsi, ir bendra jų, tų neatliktų darbų, apimtis, kuriai reikėtų pritaikyti indeksaciją, iš visų apklaustųjų sudarė apie 218 mln. eurų sumą. Šiandien mes turime informaciją, kad iš 45 rangovinių organizacijų keturioms pavyko, tiksliau, trims pavyko, o viena yra derybų stadijoje. Galbūt ir tam rangovui pavyks susitarti su perkančiąja organizacija dėl kainų indeksavimo.

Manome, kad perkančiosios organizacijos turėtų elgtis atsakingai, turėtų elgtis sąžiningai ir neturėtų piktnaudžiauti aukštesne savo galia, turėtų daryti veiksmus, kuriems turi įgaliojimus. O įgaliojimai yra turbūt išreikšti tam tikrais teisės dokumentais.

Ar yra teisinis pagrindas indeksuoti kainas statybos darbų viešųjų pirkimų sutartyse? Mes šiandien tikrai turime situaciją, kad teisinio reguliavimo prielaidos yra padarytos. Ekonomikos ir inovacijų ministerija, viešųjų pirkimų politikos formuotoja, ir Viešųjų pirkimų tarnyba, viešųjų pirkimų politikos įgyvendintoja, išsakė poziciją, kad sutartys, kuriose nėra numatytas kainų indeksavimas, gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 89 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu. Tai yra šiuo pagrindu būtų galima indeksuoti kainas jau pasirašytose sutartyse ir rangovai turi teisę kreiptis į perkančiąją organizaciją dėl sutarties pakeitimo. Apie teisinį galimumą kalba ir Civilinis kodeksas. 6.204 straipsnis nurodo, kad dėl esmingai pasikeitusių aplinkybių galima peržiūrėti statybos medžiagų kainas bei statybos darbų atlikimo terminus statybos darbų viešųjų pirkimų sutartyse.

Klausimas, ar tikrai šis indeksavimas, sutarčių peržiūrėjimas vyksta. Lietuvos statybininkų asociacijos nuomone, turi būti taikomos skubios priemonės norint stabilizuoti padėtį statybos sektoriuje. Valstybė privalo numatyti finansinius išteklius pradėtų statyti statinių sąmatinėms vertėms indeksuoti. Būtina valstybės lygiu išreikšti aiškią politinę valią, kad dėl susidariusios situacijos būtina peržiūrėti statybinių medžiagų kainas bei statybos darbų atlikimo terminus statybos darbų viešojo pirkimo sutartyse. Manome, kad teisinio reguliavimo prielaidos yra, bet jeigu šiandien šie procesai nevyksta, mes galime sulaukti visokių pasekmių.

Šiandien prieš šį susitikimą turėjau labai liūdną vieną telefoninį pokalbį, jo metu gavau informaciją, kad vienas žinomas Lietuvos prekinis ženklas, matyt, nustos galioti ar bus panaikintas, ko gero, nes įmonė atsidūrė tikrai kritinėje situacijoje ir nemokumo grėsmė yra didžiulė. Tokia nemokumo grėsmė kyla daugybei dirbančių įmonių ir manome, kad be politinės valios ir noro dirbti išvien su verslo bendruomene galime matyti dar liūdną vaizdą.

Reikėtų pasakyti, kad neveikimo ir netinkamo veikimo viešojo administravimo srityje pasekmės gali būti labai liūdnos. Aš įdėjau keletą iliustracijų, kur mūsų visuomenėje buvo daug rezonansinių diskusijų. Mes visi žinome stadioną. Turbūt visuomenė prisimena, kad daugiau kaip 100 mln. litų, pabrėžiu, litų, šiandien tapo sąvartyno atliekomis arba perdirbtomis žaliavomis, kurios bus malamos ir faktiškai bevertės.

Kitas objektas – kogeneracinė Vilniaus jėgainė, lygiai taip pat nepastatyta. Jau šiandien yra aišku, kad daugiau nei 20 mln. tos statybos galutinė kaina bus didesnė. Bet mes turime ir socialinių pasekmių. Vilniečiai mokėjo šią žiemą daug didesnę šildymo mokestį.

Tokių objektų atsiradimas valstybėje tik liūdina ir rodo, kad neveikimas viešojo administravimo srityje yra netoleruotinas. Turbūt reikėtų pasakyti vieną dalyką, turbūt ir statybininkai nelabai žino, mano pirmtakas Lietuvos statybininkų asociacijos prezidentas A. Šeštakauskas, prieš perduodamas man įgaliojimus administruoti asociaciją, pateikė dviejų lapų apimties nebaigtą statyti valstybės objektų sąrašą. Du lapai surašyti spausdintu tekstu, buvo prirašyta, kiek objektų

buvo nepastatyta. Beveik pusė jų buvo privatizuota, nugriauta, panaikinta, tai yra išmestos lėšos neaišku kur. Todėl aš keliu retorinį klausimą, ar šiandien valstybei nereikėtų apsispręsti, kiek viešųjų pastatų, neindeksuojant, neveikiant, neperžiūrint sutarčių, liks nebaigta statyti? Labai aktualus klausimas statybininkų bendruomenei, manau, ne mažiau jis turėtų būti aktualus ir valstybės kontrolę atliekančiam vykdomosios valdžios Seimui.

Labai ačiū už skirtą dėmesį, už galimybę išsakyti mūsų statybininkų bendruomenės aktualijas ir tikrai prašome jūsų solidarumo su tais, kurie sumoka didelius mokesčius valstybei ir įdarbina daugybę žmonių, daugybė šeimų šiandien gyvena gaudamos darbo užmokestį statybos sektoriuje. Labai ačiū. Savo pasisakymą baigiau, jeigu bus klausimų, aš ar mano kolegos, čia susirinkę, tikrai atsakysime. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Daliau. Jums numatyta laiką, kaip ir prieš tai buvęs kolega R. Rudzkiš, viršijote lygiai 2 minutėmis. Todėl situacija yra lygi, abu viršijote po tiek pat.

Dabar darbotvarkėje numatyta diskusija, klausimai ir atsakymai. Tam numatyta 10 minučių. Pirmasis klausia V. Gapšys, jo salėje nematau. Tada kita klausiančioji L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš norėčiau užduoti klausimą gerbiamam profesoriumi. Šiandien buvo pateiktas Energetikos įstatymo projektas dėl kompensavimo mechanizmo, tai yra mažinant socialinę atskirtį, kad vis dėlto dalis mūsų naudotojų ir vartotojų buitiniams reikmėms už elektros energiją, dujas šiandien tikrai nepajėgūs sumokėti. Kaip jūs vertinate ir ką jūs siūlytumėte, jeigu esate susipažinęs su šiuo projektu? Ačiū.

R. RUDZKIS. Atleiskite, nesu susipažinęs su šiuo projektu, bet bendrai kryptčiai aš tikrai pritariu. Šiaip dabartinėje situacijoje, kai kainos tiesiog šuoliuoja tokiu greičiu, ko mes nematėme mažiausiai 20 metų, valstybei labiausiai reikia rūpintis skurdžiausiais sluoksniais, tai yra tais žmonėmis, kurie gauna mažiausiai pajamų, tai yra sukauptas papildomas lėšas valstybės išde reikia panaudoti maksimaliai efektyviai. Tai yra nereikėtų imtis bendrų tokių sprendimų, pavyzdžiui, kaip kokio PVM laikino mažinimo, kuris paliestų absoliučiai visus gyventojus. Geriau taip nukreipti lėšas, kad jos pirmiausiai paliestų skurdžiausius sluoksnius, nes Lietuvoje yra gana didelis pajamų išsibarstymas ir atlyginimų judėjimas pastaruosius kelerius metus buvo labai skirtingas įvairiose srityse. Sakykime, informatikų ar statybininkų atlyginimai augo po 20 ir daugiau procentų ir, žinoma, tas kainų augimas 15 % iš esmės nesumažino jų perkamosios galios. Bet mes turime ir kitų veiklų, pavyzdžiui, viešbučius ar panašiai, kur atlyginimai apskritai neaugo, o jie ten ir taip maži. Tai įsivaizduokime, kad žmonės, kurių pajamos tikrai labai mažos, kurie turi kelis vaikus, ir staiga, esant toms mažoms pajamoms, pamato infliacijos augimą 16 %, nepamirškime, kad čia vidutinis kainų augimas. Maistas brango gerokai daugiau, o kokie televizoriai atpigo. Tai gi tie, kas turi mažai pajamų, dažniausiai didžiąją dalį savo krepšelio išleidžia būtiniausioms prekėms, o ten infliacija yra gerokai didesnė negu ta vidutinė. Greičiausiai į šitą klausimą atsakyčiau teigiamai, nors nesu susipažinęs, bet bendra kryptis turėtų būti tokia. Stenkimės padėti kompensaciniais mechanizmais skurdžiausioms žmonių grupėms Lietuvoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui, profesoriau. Klausia Z. Balčytis. Aš tik primenu, kad klausti minutė, atsakyti 2 minutės.

Z. BALČYTIS (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Tikrai noriu labai padėkoti visiems šiandien pasisakiusiems šitoje konferencijoje. Visiškai sutinku su profesoriumi R. Rudzkiu, kad recesija artėja ir mes niekaip neišvengsime, nes ne nuo mūsų vienus priklauso. Tačiau, aišku, labai sukėlė nerimą situacija statybos srityje, todėl norėčiau paklausti prezidento D. Gedvilio. Kaip jūs vis dėlto planuojate? Šiandien išsakėte tikrai didelį susirūpinimą, kad nemažai įmonių gali bankrutuoti. Viena jūsų paminėjote, kad jau viskas aišku, kad ši įmonė ir didelis prekybos ženklas bus panaikintas dėl nemokumo ir visų kitų dalykų.

Pirmiausia klausimas, ar jūs kreipėtės į Vyriausybę ir Vyriausybės institucijas dėl šitų darbų indeksavimo? Ir antra, kaip jūs planuojate savo ateitį sieti su Ukrainos situacija? Daugelis čia kalba, kad perspektyva turėtų būti nebloga, reikės atstatinėti. Ir kokie asmeniniai Lietuvos statybininkų asociacijos santykiai yra su šitos valstybės tuo pačiu sektoriumi? Kiek žinau, buvo tam tikrų susitikimų. Ačiū.

D. GEDVILAS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už klausimą. Iš tikrųjų labai aktualūs klausimai.

Pirmiausia reikėtų pasakyti, kad mes jau turime, žiniasklaidoje turbūt dauguma susipažino, ir „Verslo žinios“, kurios dažnai aprašo verslo aktualijas, paskelbė, kad ne vienas rangovas kreipėsi šiandien į teismą, bandydamas išsireikalauti teisminiu keliu tai, kas priklauso, kas būtų sąžininga. Iš tikrųjų manome, kad tos prielaidos, kurias aš ką tik skaidrėse rodžiau, tikrai yra. Įrodinėjimo klausimas gali užtrukti ne vienus metus. Akivaizdu, kad rangovai dalį statybų paliks. Akivaizdu, kad bus užgulti teismai, jeigu neatsiras biudžetinių išteklių rezervo tam pabrangimui kompensuoti. Aš manau, kad didelė dalis rangos sutarčių bus aptarinėjamos teismuose. Jau turime pirmas kregždes, ir labai gaila, kad ten, kur viskas aišku, pereiname į teismus.

Per 1999 metų Rusijos krizę buvo tas pats. Tada pensininkai, policininkai, teisėjai – visi prisiėmė po kelerių metų tas sumas, kurios buvo neteisėtai jiems neišmokėtos. Aš manau, šiandien *déjà vu* situacija gali atsitikti lygiai taip pat. Ir galvoju, kad viskas priklauso nuo jūsų politinės valios sprendimų. Jeigu jūs tą padarysite, vykdomąją valdžią, matyt, paklausite tų pačių klausimų, ar nesiruošia palikti nepastatytų daugybės objektų, tai aš esu tikras, kad jūsų politinis palaikymas gali valstybę padaryti kur kas teisingesnę ir daug statybų bus pabaigta.

Antra jūsų klausimo dalis dėl Ukrainos. Aš galiu pasakyti, kad netikiu, kad Lietuvos statybininkai važiuos į Ukrainą dirbti. Ten ukrainiečiai tikrai turi labai daug darbo jėgos. Šiandien Lietuvoje vidutinis statybų sektoriaus darbo užmokestis yra 1 tūkst. 620 eurų bruto, o Ukrainoje yra perpus mažesnis. Aš galvoju, kad mes galime Ukrainai suteikti kitokią – intelektualią paramą. Šiandien reikia daryti susprogdintų, sudaužytų pastatų ekspertizę, patikrinti jų statiką. Manau, kad mūsų inžinierių bendruomenė gali tikrai prisidėti, turėdami metodologiją. Kitas klausimas yra skaitmenizacija. Dar vienas aspektas – statinių energetinis tvarumas. Ukrainoje šiandien yra visai kitos normos. Europos teisės aktų, statybos teisės aktų harmonizavimas. Lietuvoje skaičiuodami, projektuodami statinius mes naudojame eurokodus, o ukrainiečiai dar naudojami GOST'ais. Taigi manau, kad Lietuva yra maža.

Mano pasiūlymas ukrainiečiams buvo nustatyti arba pasirašyti su koku nors labai konkrečiu regionu. Jie man siūlė (...). Sakiau, turėtų Vyriausybės atstovai pasirašyti. Būtent tą miestą atstatyti, ir mes galėtume, kaip Armėnijoje po žemės drebėjimo, įkurti ten stovyklą ir koordinuodami veiksmus galėtume teikti kokią nors pagalbą, galbūt vadybos pagalbą.

Bet pagrindinis klausimas yra skaidrumo klausimas. Nė vienas iš Lietuvos įmonių vadovų nerizikuos savo kapitalu, jeigu nebus išspręsti skaidrumo klausimai įgyvendinant projektus. Manau, kad Lietuva taip pat gali suteikti didelę konsultaciją viešųjų pirkimų srityje. Taigi aš galvoju, kad nebūtina darbininkus vežti. Aš galvoju, kad galime suteikti ir kitą – intelektualinę pagalbą. Ko gero, tai būtų realu. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas Daliau. Jeigu labai glaustai, galime sutarti, kad užsirašę du Seimo nariai dar paklaustų, bet 10 minučių mes jau viršijame. A. Butkevičius ir K. Mažeika. Jeigu surinktume klausimus, abu labai greitai paklaustumėte, ir jeigu labai trumpus atsakymus iš pranešėjų pavyktų gauti, visų poreikius patenkintume ir judėtume toliau. A. Butkevičius. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pirmiausia aš noriu padėkoti abiem pranešėjams už pranešimus. Mano klausimas profesoriui Rimantui. Jūs makroekonomiką iš pradžių apžvelgėte ir įvertinote labai pozityviai, taip iš tikrųjų ir yra, prognozės ateityje laukia labai kokios. Kalbant apie biudžeto surenkamas pajamas, reikia įvertinti, kad infliacinės pajamos turi tiesioginį ryšį tikriausiai su augančia infliacija, to niekas negali paneigti. Mus, kaip politikus, jaudina, kaip mes elgsimės toliau, ypač įvertinę Lietuvos banko, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos komunikaciją, kad Lietuva per daug išlaidauja lyginant su realiu ekonomikos augimu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Labai trumpas K. Mažeikos klausimas ir tada trumpas atsakymas.

K. MAŽEIKĄ (DFVL). Mano klausimas gerbiamam prezidentui D. Gedvilui. Iš tikrųjų klausiu apie renovaciją. Turbūt žinote, anksčiau buvo tokia situacija, ir mes kartu turėjome ne vieną pasitarimą, kaip paskatinti ir kaip įsukti tą procesą. Šiandien esant tokioms kainoms ir turbūt tokiai darbuotojų aprėpčiai tai yra didžiulis iššūkis. Jau 500 daugiabučių buvo tikrai nemažas iššūkis įveikti. Kokios jūsų prognozės ir galbūt receptas, kad tą procesą galėtume įsukti ir taip žmonės

galėtų taupyti ir energetinius išteklius, ir prisidėti prie klimato kaitos, o kai kurios įmonės galbūt ir išgyventų? Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kadangi jau šiek tiek vėluojame, jeigu galima, labai trumpi atsakymai tiek profesorius, tiek Daliaus, ir judėsime toliau.

R. RUDZKIS. Jeigu galima, aš labai trumpai. Tikrai reikia griežtos analizės, kaip kuo geriau panaudoti valstybės lėšas ir kiek galbūt papildomai pasiskolinti, kol dar galima pigiai, jei ateityje tai duos teigiamą grąžą.

Konkrečiai statybos sektoriui neabejotinai reikia padėti, nes ten buvo toks statybinių medžiagų kainų šuolis, kad jeigu mes paliktume viską savieigai, šitas perspektyvus sektorius galėtų tikrai stipriai nukentėti, o tai už kokių metų dvejų atsilieptų ir pajamoms į valstybės išdą, nedarbo lygiui, socialinėms išmokoms ir panašiai. Tad dėl statybų tikrai reikėtų, bet, matyt, ir daugiau kur susidarys kritinė situacija. Tiesiog besikeičiant situacijai nereikia laukti, kol viskas vėluojant ateis iš statistikos, jau dabar, matyt, reikėtų analizuoti, kokie reikalingi valstybės finansinės paramos ar organizaciniai sprendimai, kad sušvelnintume tuos ateinančius neigiamus procesus. Juo labiau kad yra tokių sprendimų, kurie nereikalauja pinigų, kaip aš minėjau, tai yra administracinės naštos mažinimas ar pertvarka formuojant absolventų srautus mūsų specialistų rengimo sistemoje.

PIRMININKAS. Gerbiamas Daliau, labai trumpą atsakymą į Kęstučio klausimą ir judėsime toliau.

D. GEDVILAS. Ačiū eksministrui už klausimą, tikrai labai aktualus klausimas. Turiu pasakyti, kad Lietuvos statybininkų asociacijos nariai, net 5 % įmonių, nedalyvauja renovacijos procese. Manome, reikia keisti patį modelį. Lietuvos statybininkų asociacija pasiūlė pritaikyti tą patį modelį, koks yra taikomas elektros saulės baterijų įsigijimui, šiluminių siurblių įsigijimui, tai yra skirti, pavyzdžiui, 600 eurų už vieną kvadratinį metrą ir leisti nekilnojamojo turto savininkui pačiam susirasti ir susiderėti su rangovu. Kada investicija bus padaryta, pateikti dokumentai, kad statinys apšiltintas, šitą sumą išmokėti būtų nekilnojamojo turto savininkui. Šitas naujas modelis atrištų rankas ir atsirastų daugybė norinčių galbūt šiltinti ir renovuoti savo statinius, keisti statinių energetinį tvarumą.

Šiandien tie resursai, kurie skiriami privačių namų šiltinimui, šildymo sistemų pakeitimui, yra išgraibstomi: faktiškai vienas ar du mėnesiai ir nebelieka struktūrinės paramos išteklių. Manau, jeigu pakeistume pačią finansavimo schemą, aš galvoju, renovacijos traukinys pajudėtų ir matytume, kad nereikia daugiau kaip 1 mlrd. eurų skirti statinių šiltinimui žiemos sezono metu, nereikėtų remti socialiai sunkiai gyvenančių asmenų. Taigi reikia keisti finansavimo modelį ir proceso veidas tikrai pasikeis. Ačiū už klausimą.

PIRMININKAS. Labai dėkui D. Gedvilui, labai dėkui profesoriui R. Rudzkiui.

Mes judame toliau. Kitas diskusijoje numatytas klausimas – „Lietuvos verslas ir gyventojai: kiek esame atsparūs neapibrėžtumui“. Pranešėja – „Creditinfo Lietuva“ verslo plėtros ir strategijos vadovė J. Rojaka. Prašau, gerbiama Jekaterina.

„Creditinfo Lietuva“ verslo plėtros ir strategijos vadovės Jekaterinos Rojakos pranešimas „Lietuvos verslas ir gyventojai: kiek esame atsparūs neapibrėžtumui“ (nuotoliniu būdu)

J. ROJAKA. Sveiki. Dalinuosi ekranu. Ar matote prezentaciją?

PIRMININKAS. Puikiai matome. Tikimės...

J. ROJAKA. Labai gerai. Labai ačiū profesoriui R. Rudzkiui už tokį bendrą pristatymą, apėmusį iš tiesų daugelį aspektų. Kaip pamatysite, vienas iš sektorių, kurį nusprendėme panagrinėti šiek tiek iš arčiau, lygiai taip pat yra statybų sektorius, nes jis kelia nemažai susirūpinimo. Kaip profesorius ir minėjo, Lietuvos ekonomika ir Lietuvos verslas labai smarkiai priklauso nuo eksporto. Vadinas, ir nuo ekonominės aplinkos. Jeigu mes matėme, kad pasaulio ekonomistų prognozės dar kovo mėnesį buvo konservatyvios ir mažėjo apie 1,5 procentinio punkto, tai jau po mėnesio, tai yra balandžio mėnesį, ekonomikos prognozės susitraukė daugmaž perpus ir netgi giliau nukrito. Tai yra lėtėjimas yra labai akivaizdus. Karo makroekonomika rodo, kad domino efektas iš esmės yra neišvengiamas.

Labai svarbu pastebėti būtent Lietuvos verslo kontekste, kad pastaruoju metu vyksta labai smarki deglobalizacija. Deglobalizacija ta prasme, kad nutrūksta tiekimo grandinės. Jos pradėjo trūkinėti jau kovidų pandemijos metu. Karas, žinoma, dar labiau prisidėjo prie bendro nerimo ir bendrų schemų irimo. Jeigu mes pažiūrėtume pagal pasaulio tiekimo grandinių nerimo indeksą, šiuo momentu tas indeksas yra aukštumoje ir kol kas neplanuoja leistis bent jau iki ilgalaikio vidurkio. O tai reikštų, kad tokiems sektoriams kaip statybos, pramonės, ypač apdirbamosios pramonės, tai yra visoms veikloms, orientuotoms į eksportą, šiais metais ir ateityje gali būti labai labai rieta.

Iš infliacijos pusės, žinoma, vienas iš pagrindinių stimulų yra maisto produktų kaina. Tarpautinės institucijos irgi fiksuoja faktiškai didžiausius augimus istorijoje. Tokio staigaus kainų augimo nebuvo fiksuota per visą FAO egzistavimą, ypač tokiu plačiu asortimentu ir kategorijų aspektu – nuo grūdų iki augalinio aliejaus, pieno produktų, mėsos produktų visi indeksai rodo labai staigų kilimą ir dėl visų kuria tam tikrą domino efektą. Mes žinome, kad grūdai puikiai dalyvauja tiekimo grandinėje: turi įtakos tiek duonos kainai, tiek pašarams, tiek atitinkamai programuoja pieno ir mėsos kainas ateityje.

Kainų šoką patyrė, žinoma, ne tik Lietuva, patyrė daugelis šalių. Jeigu mes kalbėtume apie suderintą vartojimo kainų indeksą, tai vėlgi suderintas indeksas rodo, kad mes esame lyderių lyderiai, bet ir kitos Baltijos šalys yra labai netoli mūsų. Iš esmės dvigubai mažesnė infliacija yra fiksuojama bendroje euro zonoje, bet energetikos kainų prasme, ką mes... Tie anksčiau žengti žingsniai ir perėjimas galbūt prie tam tikru atveju brangesnių, bet labiau užtikrintų energetikos išteklių šiemet atsiperka. Tos šalys, kurios neturi galimybės persijungti greitai, neturi ilgalaikių sutarčių, iš tiesų patiria labai didelį šoką būtent dėl energetikos kainų. Pavyzdžiui, tie patys Nyderlandai, Belgija. Jie prie tokių kainų apskritai niekada nebuvo pripratę. Mes esame patyrę ne vieną kainų šoką, daugelis Europos šalių ilgą laiką buvo apsaugotos nuo tokių didžiulių pakeitimų. Žinoma, žaliavos, kaip ir minėtas metalo brangimas, tos pačios medienos brangimas – visa tai turi įtakos ir pramonei, ir statyboms, o energetikos kainų kilimas, žinoma, ir transportui, ir logistikai. Ir bendra tendencija, kad rinkos žaidėjų, verslo, mūsų verslo Lietuvoje ir Baltijos šalyse optimizmas praranda savo pagreitį. Piką optimizmas buvo pasiekęs praėjusių metų rugpjūtį, rugsėjį, priklausomai nuo šalies, dabar čiuožia žemyn. Kol kas mes dar esame ir laikomės maždaug ilgalaikio vidurkio intervale, bet panašu, kad artimiausiais mėnesiais šis kritimas galėtų jau būti ženklusnis.

Jei kalbėtume apie pačią statybų veiklą, tai statybos sąnaudos išaugo labai smarkiai. Statybas galima būtų tiesiog paimti kaip pavyzdinę veiklą, bet labai panašūs veiksniai veikia ir kitas veiklas. Darbo sąnaudos yra išaugusios labai smarkiai, mes esame tarp trijų lyderių, *top* trijų šalių trečioje vietoje, jeigu lygintume su 2015 metais. Na, ir atskirose kategorijose lygiai taip pat tas augimas yra labai akivaizdus ir ryškus. Akivaizdžiai matosi, kad statybos sektoriaus pasitikėjimas irgi prastėja, prastėja gerokai sparčiau negu euro zonos vidurkis arba, jeigu paimtume tokias flagmano šalis, kaip Vokietijos ir netgi Prancūzijos.

Jeigu mes pažiūrėtume į pagrindinius veiksmus, kurie nulemia tokias prastėjančias nuotakas, akivaizdu, tai yra žaliavų trūkumas, medžiagų trūkumas. Tokio didelio šuolio nebuvo per visą šio indekso matavimo istoriją, tai yra daugiau negu per 20 metų. Ir, žinoma, darbo jėga. Darbo jėga kurį laiką jau buvo vienas iš faktorių, kuris nulemdavo kuklesnes prognozes ir pakeldavo bendras sąnaudas ir kainas, galutines kainas vartotojams, tačiau sinergija šitų dviejų veiksmų duoda iš tiesų labai akivaizdų infliacinį efektą ir susuka, rodo tos infliacinės spiralės poveikį.

Akivaizdu, kad statybos veiklos vadovai, įmonių vadovai prognozuoja labai aiškų kainų kilimą ateityje, per artimiausius tris mėnesius. Faktiškai visų arba didžiosios dalies Baltijos šalių, ne tik Lietuvos, bet ir viso Baltijos regiono statybų įmonių vadovai prognozuoja labai akivaizdų kainų kilimą. Tai, žinoma, turės įtakos ir verslams, ir vartotojams.

Palyginę su euro zonos vidurkiu, mes matome, kad visgi infliacija Lietuvoje yra užprogramuota augti gerokai sparčiau ir, matyt, užsiliks rinkoje, ir turės poveikį ilgesnį laiko tarpą. Tai reikštų, kad mums labai pragmatiškai reikėtų apgalvoti ir dėlintis tiek paramos aspektus, tiek ir mūsų veiksmų planus į ateitį reikės daug kruopščiau negu tai pačiai euro zonai, nors mūsų mak-

roekonominė situacija, kaip ir minėjo profesorius, yra gerokai geresnė ir augimo perspektyvos, palyginti su bendra euro zonos situacija, išlieka visai neblogos.

Kalbant apie įmonių bankrotus. Vertinant visą regioną, įmonių bankrotai yra tas rodiklis, kuris labai smarkiai priklausė ir vis dar priklauso nuo valstybės paramos. Būtent pandemijos laikotarpiu bankrotų skaičius Lietuvoje buvo pristabdytas ir neauga. Neauga, nepaisant to, kad jau 2019 metais buvo aiškiai matyti, kad tam tikra įmonių dalis tiesiog nepaveža pagal finansus, pagal finansinę atskaitomybę dabartinių realiųjų.

Pandemijos laikotarpiu, sakykim, tie verslai šiek tiek užsikonservavo ir buvo prognozuota, kad šiais metais mes matysime tam tikrą bankrotų atvejų augimą. Tai mes faktiškai ir pradėjome fiksuoti, bet, žinoma, karas ir visiškai pasikeitusi situacija, didžiulis neapibrėžtumas, kuris vyrauja šiandien rinkoje, ir ypač neaiški situacija dėl partnerių vėlgi leidžia prognozuoti, kad bankrotų skaičius labai greitai grįžtų bent jau kaip 2019 metais, bet tikriausiai ir viršys. Dabartiniu laikotarpiu, jeigu mes palygintume balandžio pabaigos įmonių bankrotų skaičių su praėjusių metų, bankrotų skaičius yra dvigubai didesnis negu pernai. Jau dabar yra didesnis negu 2000 metais ir auga labai sparčiai.

Nereikėtų pamiršti ir senų skolų. Įmonės pandemijos metu akumuliuojo tam tikras įmokas, kurias privalėtų gražinti valstybei. Atidėtos įmokos valstybei dar nėra gražintos ir mes matome, kiek vidutiniškai auga tos skolos „Sodrai“. Augimas nuo 2020 metų yra labai akivaizdus. Ir tai yra dar viena papildoma našta, su kuria įmonėms, sugrįžusioms į dabartinę realybę, reikėtų susidurti.

Kalbėdami tiek apie įmones, tiek ir apie fizinius asmenis, matome, kad nepadengtų įmokų dinamika pradėjo keisti kryptį. Anksčiau daug metų iš eilės mes stebėdavome, kad fiziniai asmenys labai tvarkingai atsikrato skolų ir įmokų skaičius nedidėja. Šiuo metu mes matome tam tikrą stabilizavimą, bet iš tiesų tas stabilizavimas taip pat yra šiek tiek dirbtinis. Mes pastebėjome, kad daugelis įmonių tiesiog gerokai anksčiau pradeda perduoti skolas partneriams ir išieškojimo agentūroms. Faktiškai tas stabilizavimas, kurį mes matome, ar netgi šiek tiek tas atšokimas nuo dugno vėlgi dar neparodo visos pasikeitusios situacijos apimties. Kalbame tiek apie fizinius asmenis, tiek ir įmonių pradelstų įmokų dinamika jau akivaizdžiai pakeitė kryptį.

Kas, žinoma, yra gerai ir palaiko tokį optimizmą (ir vartotojų optimizmas iš principo nukrito, bet, palyginti su kovo mėnesiu, nepasikeitė), daugelis vartotojų, kurie planavo tokius ilgalaikesnius pirkinius, stambesnius pirkinius, vis dar planuoja. Jų skaičius net neženkkliai išaugo, palyginti su kovo mėnesiu. Bet reikėtų suprasti, kad situacija gali pasikeisti labai dinamiškai ir atitinkamai tiems stambiems pirkiniams gali neužtekti eilinių pajamų, gali prireikti papildomo skolinimosi.

Ir tai, kad mes šiandien gyvename, kad jau ilgą laiką gyvename itin mažų palūkanų normų aplinkoje, besikeičiant monetarinei politikai, pinigų politikai, ir augant palūkanų normoms, vėlgi gali sukurti dar papildomą barjerą ir neigiamą efektą namų ūkiams ir verslams.

Na ir paskutinė skaidrė. Norėčiau tiesiog priminti, kad darbuotojų, jeigu apskritai tas kategorijas mes išrikiuotume pagal bruto darbo užmokestį, tai visgi ketvirtadalis darbuotojų uždirba iki 800 eurų per mėnesį. Tai yra gana ryškus indikatorius, kad infliacija, žinant, kad infliacija ypač skaudžiai suduoda savo smūgį mažesnes pajamas uždirbantiems asmenims ir namų ūkiams, į šią struktūrą reikėtų labai atsižvelgti ir vis dėlto taikytis, kad ta valstybės parama būtų pritaikyta būtent skurdžiausiems sluoksniams. O tam, kad mes galėtume įvertinti riziką, patartina kiek įmanoma dažniau vis dėlto matuoti tą ekonomikos temperatūrą ir tuomet valdyti visą riziką. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama Jekaterina, už precizišką laiko planavimą.

Turime dar vieną, paskutinį, šios diskusijos pranešimą „Socialinė apsauga tarp tvarumo ir gaisrų gesinimo“. Pranešėja – Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo direktorė A. Adomavičienė. Prašom, gerbiama Aiste.

Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo direktorės Aistės Adomavičienės pranešimas „Socialinė apsauga tarp tvarumo ir gaisrų gesinimo“

A. ADOMAVIČIENĖ. Laba diena. Gerbiamieji Seimo nariai, savo pasisakymą norėčiau pradėti keliomis citatomis iš tinklo organizuojamų skurdo patirtį turinčių žmonių susitikimų. Jų metu jie dalinasi savo istorijomis, patirtimi.

„Moteris su negalia. Turiu gyventi iš 168 eurų. Kaip man išgyventi? Dukra sumoka už būstą, aš 50 eurų kas mėnesį moku už vaistus. Aš visur skambinau, kreipiausi, bet niekas negali padėti. Atsidūriau aklavietėje. Negaliu rasti pagalbos.“

„Tame pačiame darbe dirbau 10 metų. Per kovidą netekau darbo. Gavau išmoką. Esu našlys su dviem vaikais. Užimtumo tarnyba man kažką siūlo. Bet aš su dviem vaikais, reikia derinti laiką. O darbdaviai nenori. Išgyvename dabar tik iš vaiko pinigų, senelio pagalbos ir neįgalumo išmokos. Kai žmogui būna sunku, sunku eiti prašyti pagalbos ir stovėti. Ypač kai dar tokia painiava, o informacijos nėra. Sunku net išgyventi eilinę dieną.“

Sausio mėnesį tinklo užsakymu „Spinter“ atliko apklausą. Jos duomenimis, kas penktam Lietuvos gyventojui trūko pinigų būstui ir komunaliniams patarnavimams apmokėti. O kas septintam – pinigų maistui. Tie skaičiai tarsi momentinė to meto fotografija, kaip tuo metu žmonės gyveno, kaip jie jautėsi, su kuo jie buvo. Tačiau noriu akcentuoti, kad skurdas nėra šios dienos problema. Jis kamuoja daug metų ir tai yra struktūrinių iššūkių pasekmė. Nuo įstojimo į Europos Sąjungą skurdo rizikos lygis esmingai nesikeičia. Kas penktas Lietuvos gyventojas susiduria su skurdu. Naujausiais duomenimis, skurdo riziką patiria apie penktadalis vaikų, trečdalis žmonių su negalia, beveik 40 % pensininkų, beveik pusė vienišų tėvų ir daugiau nei pusė bedarbių.

Pagal skurdo rodiklius esame Europos Sąjungos gale. Mus lenkia tik Latvija, Ispanija, Rumunija ir Bulgarija. Deja, krizės ekonominiai sunkumai skaudžiausiai atsiliepia vargingiausiems. Dar iki galo neišbridę iš pandemijos pasekmių, šiandien susiduriame su kitais iššūkiais – augančios energetikos kainos, vis kylanti infliacija. Kalbant apie infliaciją, svarbu pasakyti, kad buvo atlikta ištis svarbių žingsnių. Išplėtos šildymo kompensacijos, padidinta komunikacija, atsirado PVM šildymo lengvata. Taip pat įsigalios ir kiti infliacijos pasekmių mažinimo paketo siūlymai. Gaila, kad dalis jų pasieks žmones tik vasarą.

Nepaisant to, kad nacionaliniu lygmeniu priimami palankūs sprendimai, žmonės vis dar negali jais pasinaudoti. Pavyzdžiui, skurdą patiriantys žmonės dažnai neturi savo nuosavo būsto ir nuomojasi būstą be registruotos sutarties, nes to labai dažnai pageidauja savininkai. Tokiu atveju jie negali gauti ir šildymo kompensacijos, ir kompensacijos už būsto nuomą. Pažeidžiamiausi žmonės negali pasinaudoti valstybės priimtomis priemonėmis, nes nėra galios pozicijoje rinktis legalią nuomą ar ne. Todėl šiuo atveju labai skatiname susitelkti visas valstybės institucijas ir ieškoti būdų, kaip skaidrinti nuomos rinką, kaip palengvinti registravimą, sukurti sistemą, pagal kurią žmogus, susiduriantis kad ir su trumpalaikiais sunkumais, galėtų gauti pagalbą, kurią siūlo valstybė.

Tiek kilus pandemijai, tiek kylant infliacijai, reagavimas į vieną po kitos užgriūvančias krizes labiau panašus į gaisrų gesinimą, kai kuriami pagalbos paketai būtent tai krizei, bet ar galime sukurti tokią sistemą, kuri amortizuotų ne tik krizės pasekmes, bet ir užtikrintų tvarią gyventojų apsaugą ir galų gale reikšmingai sumažintų skurdą?

Pirmiausia turėtume atsižvelgti į keletą metų kartojamas tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, Europos Komisijos, pastabas. Lietuvoje pajamų perskirstymas yra ženkliai per mažas, atitinkamai ir itin žemas socialinės apsaugos finansavimas. Socialinei apsaugai nuo BVP skiriama beveik perpus mažiau negu Europos Sąjungos vidurkis. Menko finansavimo problemą turėjo spręsti žadėta mokesčių reforma, tačiau prieš metus suburta mokesčių darbo grupė nepasiekė reikšmingų rezultatų. Vis dar viliamės, kad mokesčių reforma įvyks, kad turėsime daugiau galimybių lėšų skirti socialinei apsaugai ir reikšmingai prisidėti prie skurdo ir nelygybės mažinimo. Tuo tarpu išlaikant *status quo* nenuostabu, kad visų socialinių išmokų vidutiniai dydžiai nesiekia skurdo rizikos ribos, o dėl menko paslaugų finansavimo ir jų riboto prieinamumo Lietuvos gyventojai stumiami į vis gilesnę atskirtį, o kartais ir į emigraciją.

Vienas iš svarbiausių rodiklių socialinės apsaugos sistemoje yra minimalių vartojimo poreikių dydis. Su juo susieta didelė dalis išmokų, tokių kaip vaiko pinigai, socialinė parama, šalpos išmokos ir panašiai, tačiau šis rodiklis labai vangiai reaguoja į infliaciją. 2022 metais buvo nustatytas 267 eurų dydžio MVPD, 2021 metais jis siekė 257 eurus, taigi kilimas buvo 4 %, o tuo tarpu infliacija siekė dviženklus skaičius. Kyla klausimas, ar šiandien 267 eurai gali patenkinti bent jau minimalius žmogaus poreikius? Kyla abejonų dėl šio rodiklio apskaičiavimo metodikos validumo, būtina peržiūrėti šią metodiką. Ir jeigu valstybėje nustatome minimalų išgyvenimo dydį, tai

privalome užtikrinti, kad pagrindinės išmokos jį siektų. Ilgainiui MVPD turėtų prilygti valstybės remiamoms pajamoms, neturėtų likti išmokų, mažesnių už MVPD, be to, išlaikant išmokų hierarchiją, būtina pradėti nuo draudiminių išmokų ir baigti paramos, šalpos išmokomis.

Siekdami gauti piniginę paramą, kuri išmokų sistemoje yra paskutinis pagalbos šiaudas, žmonės susiduria su įvairiais instituciniais barjeriais. Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme vis dar galioja nuostata, kad dirbantis asmuo, norintis pretenduoti į paramą, turi dirbti ne mažiau kaip du trečdalius etato arba gauti pajamų ne mažiau kaip du trečdalius MMA. Vadinas, žmogus, kuris dirba pusę etato arba nedideles pajamas uždirba savarankiškai, bet sunkiai verčiasi, į paramą pretenduoti negali. Koks būtų to žmogaus pasirinkimas – visai nieko nedaryti?

Skurdui mažinti svarbu ne tik pajamos, bet ir paslaugos. Tai apima vaikų dienos centrus, integracijos paslaugas pabėgėliams, ypač šiuo sudėtingu metu pagalba šeimoms, ypač ištikus krizėms, atokvėpio paslaugų žmonių su negalia artimiesiems ar pagalba į namus senjorams, negalintiems savimi pasirūpinti, ir kitas paslaugas.

Seime šiuo metu svarstoma užimtumo reforma. Sveikiname, kad yra ryžto plėsti ir individualizuoti paslaugas, tačiau grįžkime prie finansavimo ir esamų varganų paslaugų tinklo. Kas teiks socialines paslaugas? Kaip rengsime specialistus, kurie gebėtų padėti žmonėms, turintiems kompleksinių problemų? Ar galų gale savivaldybėse atsiras lėšų žmones pavėžėti iki darbo vietos?

Be to, reikia nepamiršti, kad neturime absoliutaus užimtumo, darbo vietos koncentruojasi didmiesčiuose, o ne regionuose, ir, deja, dalis žmonių, ypač turinčių kompleksinių, įsisenėjusių problemų, gyvenančių atokiose vietose, neturinčių kvalifikacijos arba turinčių tokią, kokios jau niekam nebereikia, vargiai ras darbą. Bet dėl to jie netaps ne mūsų visuomenės nariais ir nevalia dėl to jų palikti už socialinės apsaugos sistemos ribų.

Ar turėsime ambicijų pasiekti, kad žmonės Lietuvoje gautų bent tokias pajamas, kurios siekia minimalius vartojimo poreikius? Ar užtikrinsime paslaugas, kurios suteikia galimybę dalyvauti visuomenėje ir jaustis visaverčiais nariais. Tikiu, kad taip. Mokesčių perskirstymas, finansavimas, socialinės apsaugos didinimas nėra vienos Seimo kadencijos darbas ir ne vienos politinės partijos klausimas, o bendro susitarimo sprendimas. Manau, kad esame tam pasirengę kaip visuomenė. Dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Čia, kaip suprantu, dėl klausimų ir atsakymų yra užsirašę keletas narių. Tam yra skirta iki 10 minučių. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Aš norėčiau pakalbinti paskutinę pranešėją A. Adomavičienę. Gerbiama pranešėja, tvarumas ir gaisrų gesinimas iš principo yra tokie kaip ir nesuderinami dalykai. Jūs konstatavote tą liūdną situaciją, tačiau minėjote ir tam tikras priežastis – nuomos rinka, mokesčių reforma, o kokia konkrečiai jūsų asmeninė nuomonė, kur pagrindinis rezervas, kad tas skurdas mažėtų?

Antras dalykas. Daug kas mums, Seimo nariams, sako: kada baigsite tą pašalpinę Lietuvą. Į Užimtumo tarnybą besiregistruojantys nenori darbo, prašo, kad nepriimtų. Jiems geriau tas pašalpėles gauti ir gyventi prie skurdo ribos. Ar, jūsų nuomone, reikėtų ką nors keisti dėl tų išmokų, ar ne?

A. ADOMAVIČIENĖ. Vienas dalykas. Atsakysiu į tą pirmą klausimo dalį, čia ne vien mano nuomonė, čia yra ir Finansų ministerijos skaičiavimai, kad dėl visokių mokestinių lengvatų mes prarandame virš 1 mlrd. eurų. Vien sutvarkius šitą sistemą, būtų nemažas indėlis į skurdo mažinimą ir kartu nelygybės mažinimą. Čia garsusis vadinamasis gyvulių ūkis, kurį reikia imti ir peržiūrėti, gal kartais mažiau dėmesio skirti labai siauriems interesams ir vadovautis visuomenės poreikiais.

Kalbėdama apie labai paplitusį mitą – pašalpinių visuomenę, noriu akcentuoti, kad Lietuvoje šiuo metu yra 2–3 % Lietuvos gyventojų, kurie gauna pašalpas. Ar galime sakyti, kad 2–3 % yra daug ir ar tai jau yra pašalpinių visuomenė? Aš sakyčiau, kad ne. Vidutinė pašalpa pernai siekė tiek daugiau negu 100 eurų ir tai iš esmės yra beveik trečdalis minimalių vartojimo poreikių dydžio. Tai nėra didelės sumos.

Be to, ne visi žmonės gauna tas pašalpas. Tai yra įsisenėjusios problemos, yra labai stigmatizuojami šitie žmonės. Mokslininkai ir Europos Komisija, beje, labiau kalba apie tai, kad Lietuvoje yra ne paėmimo problema, ne tai, kad mes turime per daug paramos gavėjų, bet pagal visą visuomenę, pagal tai, koks yra skurdas, yra per mažai žmonių, kurie gauna valstybės paramą. Deja, dažnai žmonės vietos lygmeniu yra baudžiami, nes jie kažko nepadaro taip, kaip įsivaizduoja institucijos, net negauna paramos ir brenda į skolas. Tas pats ir dėl PSDF, ar ne? Čia galėčiau labai daug istorijų pasakoti, o atsakyti yra tikrai 2 minutės.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke, už gerą diskusijos moderavimą. Dėkoju visiems keturiems pranešėjams, ypač paskutiniams kalbėtojams. Noriu irgi A. Adomavičienės paklausti. Iš tiesų per praėjusią kadenciją buvo įvestas minimalių vartojimo poreikių dydis, jis indeksuojamas atgaline tvarka. Kitaip sakant, už praėjusių metų vartojimo kainų indekso pakilimą kitiems metams nustatomas, ir dabar mes turime tikrai paradoksalią situaciją, kai infliacija tokia milžiniška, o MVPD paaugo tik keliais eurai. Nuo MVPD priklauso visi kiti dydžiai, dėl to ir mūsų absoliutaus skurdo riba yra neadekvati, bet lygiai taip pat ir dydžių augimo tempas neadekvatus infliacijai. Ar jūs matytumėte, kad turėtų būti pats MVPD indeksavimo mechanizmas keičiamas ir su kuo reikėtų susieti? Galbūt turite kažkokį taiklų ekspertinį sprendimą?

A. ADOMAVIČIENĖ. Manau, kad čia reikia tiesiog sėsti ir žiūrėti, kas neveikia, nes, kiek žinau, kad patys indekso kūrėjai yra nustebę, kad taip nereaguoja ir taip vangiai. Tad reikėtų tiesiog žiūrėti ir ieškoti, kurioje vietoje kažkaip nesuveikė. Galbūt vienas iš sprendimų būtų, nežinau, dažniau peržiūrėti, ypač kai taip sparčiai kyla infliacija, tiesiog žiūrėti, ieškoti sprendimų ir, aišku, skaičiuoti, kaip tai apskritai paveiktų visą tą išmokų sistemą, jeigu atitinkamai pakiltų išmokos, kaip paveiktų skurdą.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ačiū pranešėjams. Aš norėčiau paklausti pirmos pranešėjos. Prašom pasakyti, kaip jūs vertinate? Dauguma ekonomistų, dažnai ir finansų analitikai jau dabar kalba apie tai, kad neapmokestinamasis pajamų dydis turėtų būti prilygintas minimaliajai mėnesinei algai. Apie tai buvo jau ne vieną kartą diskutuota nedideliame rate, bet aš manyčiau, kad būtų teisingiausia, jeigu būtų tokia situacija. Nereikėtų mums kiekvieną kartą priiminėti vis naujų teisės aktų ir skaičiuoti, koks būtų neapmokestinamasis dydis. Kaip finansininkai, ekonomistai gali pasakyti?

J. ROJAKA. Žinokite, aš prisimenu, gal prieš 15 metų mes šitą klausimą keldavome ir kartu su profesoriumi R. Rudzkiu, jog mes turėtume judėti tuo keliu, kad neapmokestinamasis dydis būtų prilygintas minimaliajai algai. Aš manau, kad buvo labai teisingas žingsnis padarytas, bet tempas yra pernelyg lėtas.

PIRMININKAS. Ir paskutinytis klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau kreiptis į gerbiamą Aistę. Stebime, skaitome, aukštai vertiname jūsų ekspertinį darbą ir jūsų atstovaujamos organizacijos. Norėčiau paprašyti jūsų ekspertinės nuomonės, galbūt ir šiek tiek darbo reikėtų įdėti. Mes nuo 2017 metų kiekvienais metais keičiame neapmokestinamąjį pajamų dydį. Nors tai yra raktinė mokesčių sistemos dalis, kiekvienais metais vis keičiame ir keičiame. Procedūra atrodo taip: Prezidentas pasiūlo 10 eurų, Vyriausybė būtinai pasiūlo dar kelis eurus, opozicija padaugina iš dešimt ir mes Biudžeto ir finansų komitete turime rasti kokį nors kompromisinį sprendimą. Ar nebūtų prasminga atsieti neapmokestinamojo pajamų dydžio tvirtinimo nuo politinių ciklų ir jį labiau susieti su ekonominiais ciklais, siejant su minimaliosios mėnesinės algos dydžiu? Keisti įstatyme formulę ir išimti absoliutų skaičių, jis kiekvieną kartą yra pakoreguojamas, bet nurodyti, kad tai yra minimaliosios mėnesinės algos koeficientas. Suprantama, kad iš karto prilyginti minimaliajai mėnesinei algai kainuotų 0,5 mlrd. ir nepavyktų...

PIRMININKAS. Laikas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). ...bet nurodyti MMA. MMA, kaip žinome, nustatoma pagal ekonominius rodiklius, atitinkamai būtų nustatomas ir neapmokestinamasis pajamų dydis. Pirmininke, dar vieną sakinį, jeigu būtų galima...

PIRMININKAS. Jeigu tik vieną.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). ...ir kolegos nesupyktų. Tai turėtų ir dar vieną aspektą, nes MMA didinimas yra našta verslui, tuo tarpu NPD didinimas mažina tą našta. Todėl šiuo atveju primant sprendimus kartu būtų subalansuota ta našta. Jeigu turėtumėte išvalgų, mes kitą trečiadienį jau svarstysime komitete šį įstatymo pakeitimą. Labai vertinčiau, jeigu prisijungtumėte ir galbūt iš anksto išsakytumėte poziciją.

PIRMININKAS. Tai buvo du sakiniai, bet tiek to. Suteikiame galimybę atsakyti.

A. ADOMAVIČIENĖ. Ačiū už klausimą. Mes teikiame ir Mokesčių darbo grupei mūsų siūlymus. Pagrindinis siūlymas – NPD prilyginti MMA. Tada gal tai būtų atsieta nuo tokių politinių sprendimų. Bet man atrodo, labai svarbu darant tuos mokestinius pakeitimus ar susiejant NPD su MMA ir kokias nors formules taikant, kaip mes tuos pradimus kompensuojame, kaip mes subalansuojame visą mokesčių sistemą. Man atrodo, kad čia turime galvoti ir atitinkamai skaičiuoti, jeigu mes padidiname NPD ir išmušame kokią nors skylę biudžete, kuo mes tai kompensuojame ir per ką. Tai yra labai svarbu. Kaip ir minėjau, taip, labai gerai yra padidinti mažiausias pajamas, ypač mažiausiai uždirbantiems, kai tikrai nelabai žmonės turi tam tikrų kompetencijų gauti daugiau, didesnes pajamas uždirbti, bet labai svarbu, kad tie patys žmonės gautų ir viešąsias paslaugas, kad tos pačios mamos galėtų vaikus vežti į darželius, būtų tų darželių, kad jos galėtų dirbti. Tą, man atrodo, labai svarbu subalansuoti, o siūlymais, taip, galėsiu pasidalinti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tai buvo paskutinis šios diskusijos klausimas ir atsakymas. Labai dėkojame J. Rojakai, labai dėkojame A. Adomavičienei.

Į tribūną kviečiame labai trumpai apibendrinti, jeigu galima, A. Butkevičių ir judėsime toliau į pagrindinę šios dienos darbotvarkę.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Aš taip pat noriu dar kartą padėkoti pranešėjams už, taip pasakyčiau, ekonominės ir socialinės situacijos analizę, išvalgas, tam tikras išvalgas ir tendencijas. Mieli kolegos, dar kartą norėčiau pasakyti, kad Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ organizuota diskusija parodė, kad tikriausiai nei iš vieno politiko, nei iš pranešėjo neišgirdote kaltinimo nei valdančiojoje daugumoje esančiai frakcijai, taip pat kolegoms, kurie kalbėjo iš kitų opozicinių frakcijų, irgi nebuvo išsakyta nė viena kaltinamoji mintis ar kažkokia pagiežinga mintis. Tai rodo savotiškai gal geresnę politinę kultūrą ir supratimą, kad tikrai mes visi esame atsakingi už tai, kas darosi Lietuvos ekonominėje situacijoje ir pasaulio, taip pasakyčiau, ekonominėje ir socialinėje aplinkoje.

Trumpai. Iš pranešėjų supratau, kad makroekonominė situacija Lietuvoje pirmajame ketvirtyje dar tikrai yra nebloga. Pajamų surinkimo planas irgi yra vykdomas, bet antras ir trečias ketvirčiai ir metų pabaiga bus jau blogesnis laikotarpis. Tai tikrai įpareigoja mus, politikus, nelaukti statistikos duomenų ir nurodymų, bet aš manau, jau dabar reikia galvoti apie tam tikrus sprendimus, kurie švelnintų įtampą mūsų ekonominei ir socialinei aplinkai. Iš Statybininkų asociacijos prezidento aiškiai supratome, tikriausiai ir išgirdome, kad didžioji problema – ar bus VIP'o peržiūra ir ar bus indeksuojama daugumos projektų, kurie yra pradėti ir praeitais metais, ir šiais metais, vertė. Taip pat reikia atkreipti dėmesį, kad Europos Centrinis Bankas jau ruošiasi keisti pinigų politiką, tai reiškia, kad verslas susidurs su didesnėmis palūkanomis gaudamas paskolas. Ir apie tai, apie ką mes diskutavome ryte, manau, kompensacijos turėtų būti nukreiptos į tas šeimas, kurių šeimos narių pajamos yra mažos, mažinant pajamų nelygybę, mažinant skurdą.

Ir noriu pasakyti, kad buvo kalbama apie ekonomikos recesiją, mielieji. Atsiminkime, kad ekonomikos recesijos, kaip aš sakýčiau, pasekmės skaudžiausios būna toms šalims (jeigu taip bus, kaip ir profesorius R. Rudzkis minėjo, metų pabaigoje), kurių infliacija yra aukščiausia. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas pranešėjau, už glaustą diskusijos apibendrinimą.

Per šoninį mikrofoną norėtų dėl vedimo tvarkos, ar reaguoti į prieš tai buvusį pasisakymą J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Jau pats pranešėjas šiek tiek pasigyrė, kad čia buvo gera diskusija, aš tai patvirtindamas galiu padėkoti už suorganizuotą prasmingą diskusiją, manau, visiems buvo naudinga pagilinti žinias apie tai, kas darosi ekonomikoje, socialinėje srityje, statybose. Tikiuosi, kad

Vyriausybėje tam tikri reagavimai bent į tą sudėtingą situaciją statybų sektoriuje, viešųjų pastatų statybą ir renovavimą, neužtruks ir mes turėsime atsakymus į tuos klausimus, kuriuos iškėlė Statybininkų asociacijos vadovas. Ačiū.

15.34 val.

Darbo kodekso Nr. XII-2603 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1607 (pateikimas)

PIRMININKAS. Labai dėkui. Tokia pozityvia gaida judame prie kito darbotvarkės 2-2 klausimo – Darbo kodekso Nr. XII-2603 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1607. Pra-nešėjas – J. Sabatauskas. Pateikimas. Aš tik primenu, kad popietinėje darbotvarkėje balsavimas bus po kiekvieno klausimo, o ne darbotvarkėje numatytu metu. Aš manau, kad tai jus pradžiugins. (*Balsai salėje*)

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiu jūsų dėme-siui Darbo kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Jame kalbama apie galimybę streikuoti, arba, tiksliau sakant, jame nustatyti atvejai, kai draudžiama streikuoti. Turiu pastebėti, kad iš tiesų 248 straipsnio pirmoje dalyje nustatoma, kad streikuoti draudžiama greitosios medi-cinos pagalbos darbuotojams, kitais atvejais. Kitaip sakant, leidžiama suprasti, kad statutiniams tarnautojams, tai yra vidaus tarnybos, pagal Vidaus tarnybos statutą dirbantiems kariškiams taip pat. Antroje dalyje yra nustatytas absoliutus draudimas visiems likusiems streikuoti tam tikrais atvejais, tai yra likviduojant stichines nelaimes tose zonose, regionuose, kuriuose paskelbta mobi-lizacija, nepaprastoji padėtis, karo padėtis.

Įdomus dalykas, kad Konstitucijos 145 straipsnyje, kuriame nustatoma, kada, kokios teisės ir laisvės gali būti apribotos, nėra... Konstitucijos 51 straipsnyje yra laiduojama teisė darbuotojams streikuoti. Pasižiūrėjus, pavyzdžiui, Nepaprastosios padėties įstatymą, taip pat nėra numatyta 7 straipsnyje, kur kalbama apie nepaprastosios padėties įvedimo turinį, jame minimi vėl tik tie patys Konstitucijos straipsniai: 22, 24, 25, 32, 35 ir 36, kuriais ribojamos teisės ir laisvės, nustatytos būtent tuose Konstitucijos straipsniuose.

Susidaro tokia situacija, kai tam tikrose įmonėse žmonės, profesinės sąjungos veda derybas dėl kolektyvinių susitarimų, kolektyvinių sutarčių ir kai kur tokios derybos nusitęsia net ne kele-tą mėnesių, o metų. Mes jau žinome faktų apie dvejus su puse metų trunkančias kai kuriose įmo-nėse derybas, pasibaigus anksčiau galiojusioms kolektyvinėms sutartims.

Ir dabar taip atsitinka, kad įvedus, pavyzdžiui, nepaprastąją padėtį Lietuvos pasienyje su Baltarusija, net kitame regione negalėtų būti streikuojama. Tai čia iš tikrųjų paradoksali situacija, todėl mes teikiame jums įstatymo projektą, kuriame siūlome ne absoliutų draudimą, o tiesiog nu-matyti taip, kaip yra jau ir Konstitucijos, kaip minėjau, 145 straipsnyje, kad gali būti draudžiami streikai, kai jie turi ar gali turėti tiesioginę įtaką toms aplinkybėms, dėl kurių paskelbta, pavyz-džiui, nepaprastoji padėtis arba karo padėtis ir panašiai.

Toks būtų pasiūlymas. Siūlau pritarti. Prašau pritartimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti norėtų penki Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tiesų turbūt gerai būtų, kad būtų tie streikai valdomi ir suprantami iki galo. Mes jau turėjome nemažai čia streikų, kurie iš esmės virsdavo riaušėmis. Šiuo atveju, na, taip, taip buvo. Šeimų maršo tam tikras piketas buvo iš tikrųjų, kaip atrodo iš pradžių, taikus, o po to – tvykst riaušės. Iš tikrųjų galbūt paprastos situacijos metu strei-kai, piketai arba akcijos – viskas gerai, gal ir užtenka pajėgumų kai kada riaušėms sutramdyti. Bet, pavyzdžiui, karo atveju, kai yra tam tikrų įtampų, žinome, pavyzdžiui, visokių žalių žmoge-liukų, iš tikrųjų situacija gali būti gana sudėtinga. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų šiek tiek, galbūt iš viso pertvarkyti? Galbūt kai kuriais atvejais leisti, o, pavyzdžiui, karo ar kitais atvejais tikrai rizikinga.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kolega, jūs paminėjote atvejį, kuris buvo ne streikų metu, o bū-tent, kai žmonės rinkosi be ginklo į taikius susirinkimus, viešus susibūrimus, kitaip sakant, mitin-

gus. Tai reguliuoja visai ne tas Konstitucijos straipsnis, o Konstitucijos 36 straipsnis, jame nusakoma, kad žmonės turi teisę rinktis į taikius susirinkimus be ginklo. Kad vyksta riaušės, tai yra labai blogai, ir tokie atvejai tikrai netoleruoti. Tikrai nežinau streikų, kurie būtų virtę riaušėmis. Tai vienas momentas.

Šiuo atveju, bet kokiu atveju, kai skelbiama, pavyzdžiui, nepaprastoji padėtis, Seimo nutarime yra pasakoma, kokios teisės ir laisvės, pavyzdžiui, negalima rinktis į viešus susibūrimus, ar ne, galbūt tam tikrose vietose arba apibrėžiant aplinkybes, kaip ir šiuo atveju. Per dabar galiojančią nepaprastąją padėtį Seimas priimdamas nutarimą paskelbė, kad negalima rinktis į viešus susibūrimus, jeigu jie rengiami palaikant Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir panašiai. Tai tokiais atvejais, aš manau, pagal mūsų teikiamą projektą, jeigu tai turėtų tiesioginę įtaką toms aplinkybėms, tada ir būtų pasakyta, kad negalima streikuoti, nes taip ir taip, ir taip. Tada viskas, mano manymu, būtų gerai, nes tada bent jau, kaip jūs sakote, būtų valdoma.

Dar vienas dalykas dėl streikų valdymo. Teismas turi, yra teismo kompetencija pasakyti, ar tas streikas teisėtas ar ne. Darbdavys dažnai tuo naudojasi ir šiuo atveju mes turime kai kurių atvejų, kai kelių instancijų teismai pasakė, kad streikas yra teisėtas ir darbdavys neturi jokio pagrindo kliudyti streikuoti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Aš tik primenu, kad klausti minutė, atsakyti 2 minutės. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke, labai pasistengsiu. Mielieji kolegos, nemaišykime tarakonų ir kotletų į vieną vietą, nes turbūt, jeigu dabar čia apklausą padarytume, kas paskelbtų, kiek buvo streikų Lietuvoje ir kur jie vyko, vienos rankos pirštų tikrai būtų per daug. Spręskime šitą klausimą, o ne mitingus ir, taip sakant, Seimo okupaciją, kas kartais pasitaiko, kartas nuo karto.

Gerbiamas kolega, mano klausimas būtų toks. Ko trūksta Lietuvoje, ar mes čia tokie bailūs, ar viskas čia labai gerai, kad Lietuvoje patys žmonės nekovoja už savo teises, laisves, didesnę atlyginimą, socialines garantijas, geresnę darbo vietą, o lengviau susikrauna lagaminą ir išvažiuoja ten, kur tai galima padaryti, Airiją, Švediją, Vokietiją ar dar kur nors? Ačiū.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ko trūksta? Aš manau, kad kuo toliau, tuo bus geriau, nes, mano manymu, pagrindinis dalykas yra laisvas žmogus, jeigu jis savo vidumi jaučiasi laisvas, tada jam pančių neuždėsi. Tai vienas momentas.

Kita vertus, pakantumas, pakantumas kito nuomonei, pakantumas kitokiems žmonėms – štai ko mums labiausiai trūksta, bet aš manau, kad laikui einant viskas labai keičiasi. Palyginti, kas buvo prieš 32, 33 metus ir dabar, mes gyvename visai kitoki gyvenimą. Na, o iš tikrųjų streikų Lietuvoje buvo labai mažai, aš nežinau, ar mes kada nors pavytume Prancūziją, kur vyksta visuotiniai streikai. Aš vieną sykį būdamas pats pajutau, kad susisiekti, iš vieno miesto nuvykti į kitą viešuoju transportu buvo sudėtinga, nes tą dieną kaip tik streikavo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Labai dėkui. Išties, matyt, svarbiausias argumentas, kuris girdisi iš pateikto projekto, yra nuoroda į Konstituciją. Tame, kas yra išdėstyta, to apribojimo kaip ir nėra Konstitucijoje numatyta streikams. Klausimo dalis būtų tokia. Jūs siūlote vertinamąją nuostatą, kai streikai turi ar gali turėti tiesioginę įtaką. Kaip veiktų, jūsų manymu, tas mechanizmas, kas nustatytų turi ar neturi įtakos, ar čia nebūtų užprogramuoti teisiniai ginčai? Kaip, jūsų manymu, tai veiktų praktikoje?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kadangi nepaprastąją padėtį skelbia arba Seimas, arba Prezidentas pertraukose tarp Seimo posėdžių, bet bet kokiu atveju Seimas turės patvirtinti tokį sprendimą, vadinasi, tame nutarime arba Prezidento dekrete turi būti apibrėžtos tos aplinkybės, dėl kurių draudžiama streikuoti.

Dabar dėl teisminių ginčų. Iš tiesų būtų sudėtinga ginčyti Seimo sprendimą paprastame teisme. Taip, yra vienintelė galimybė Konstituciniame Teisme. Aišku, jeigu koks nors nekonstitucinis subjektas norėtų kreiptis į Konstitucinį Teismą per vadinamąjį individualų Konstitucinį Teismą, jis turėtų pereiti visų teismų karteles, tai yra visų lygių teismus. Tai užtruktų ilgą laiką, bet tokia teisinė galimybė yra.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, pirma, pasakėte, kad draudžiama streikuoti. Kokia, jūsų nuomone, yra streiko alternatyva tais atvejais? Ir ar yra užsienio patirtis, kuria būtų galima pasiremti?

Antras dalykas, ar savo pataisas derinate su žmogaus teisių gynėjais? Ačiū.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Galima sakyti, būtent jų iniciatyva tai ir yra, turiu omeny dėl derinimo. O dėl kitų patirties aš turiu pasakyti, kad nežinau atvejų, kada kitose valstybėse tokiais atvejais draudžiami streikai. Tai vienas momentas. Net ir mūsų Konstitucija, kaip žinote, yra labai šiuolaikiška Konstitucija, ir daugelis konstitucinės teisės specialistų ne lietuvių giria mūsų Konstituciją kaip vieną moderniausių Konstitucijų. Iš tiesų joje pačioje nėra tokio draudimo. Manau, bet kokių atvejų nuogąstaujantiems, kad kažkas gali būti negerai, visada išlieka galimybė pasitikrinti teisėtumą teisme.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ir paskutinis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš turiu du klausimus, o gal vieną su puse. Tas pusė klausimo toks retorinis. Kadangi jūsų kolega A. Sysas klausė, kas blogo Lietuvoje, tai aš norėčiau, kad papasakotumėte, kas gero Lietuvoje.

Kitas klausimas. Aš pritarsiu jūsų projektui, bet man truputį kliūna. Ar čia nereikėtų taisyti, kada nepaprastoji padėtis gali... aplinkybės gali būti tokios. Man vis dėlto kažkoks subjektyvumas yra, stipriai nuo sprendėjo priklausantis subjektyvumas. Man tai truputėlį kliūna. Ar čia nereikėtų kažko objektyviau ieškoti?

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū už klausimą. Iš tiesų, kolegos, jūs puikiai žinote, kad pateikimo stadija yra tikrai pirminis projekto pristatymas. Jeigu būtų pritarta po pateikimo, svarstymo metu jau būtų galima tikrai koreguoti ir tobulinti projektą. Tuo labiau kad tikrai dėl šito projekto reikės kreiptis į Vyriausybę ir paprašyti išvados, o Vyriausybė turbūt paprašys Trišalės tarybos bet kokių atvejų, nes čia yra Darbo kodeksas. Turėdamas kompetentingą Vyriausybės išvadą, svarstydamas Seime pagrindinis komitetas tikrai atsižvelgs į Vyriausybės išvadą ir pakoreguos, patobulins tą projektą. Galbūt iš tikrųjų nereikėtų to „gali būti“, kad turėtų būti konstatuojama. Aš sakau, nesu Socialinių reikalų ir darbo komiteto narys, bet neabejotina, kad tas komitetas patobulins tą projektą taip, kad jis būtų tikrai nepriekaištingas, kad galėtume laisvai jį priimti be baimės.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūs atsakėte į beveik visus Seimo narių klausimus. Šiek tiek praleidote K. Masiulio tą pusę klausimo, kas gi gero, bet vis tik tai jau...

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Apie gerą pasakiau atsakydamas į A. Syso klausimą, kad mes esame gerokai laisvesni nei buvome prieš 30 ar 35 metus.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Kai jau išsiaiškinome, ir kas gero, ir kas blogo, pereiname prie pasisakymų dėl motyvų. Už pasisako K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Streiko paskelbimas yra gana ilga ir sudėtinga procedūra. Darbdaviai, nujausdami, kad nepaprastoji padėtis gali tęstis ilgiau, gali tuo ir papiktnaudžiauti. Todėl manau, kad šitas sprendimas ir projektas yra tikrai tinkamas, nes jis gali apginti būtent tą silpnąją pusę. Kviečiu visus palaikyti, nes tai yra galimybė ir tai leidžia mums Lietuvos Konstitucijos 51 straipsnis. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš vis dėlto nori pasisakyti J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš karto pasakysiu, kad mūsų frakcija dėl šio projekto balsuos laisvai, bus įvairiai balsuojančių. Aš pats turiu abejonių dėl šios siūlomos nuostatos, nes manau, kad nėra lengva pasakyti, kuriame subjekte streikas gali ar negali turėti įtakos nepaprastosios padėties situacijai. Čia nėra lengvai pamatuojamas dalykas. Bet kuriuo atveju sveikinu J. Sabatauską, pradedantį Demokratų frakcijos „Vardan Lietuvos“ darbotvarkę, galbūt tai lems ir jo paties atėjimą į minėtą frakciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Ta pozityvia nata ir tomis viltimis pereiname prie balsavimo. Kas pritariate įstatymo projektui Nr. XIVP-1607, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 59, prieš – 1, susilaikė 25. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinį siūloma skirti Socialinių reikalų ir darbo komitetą. Per šoninį mikrofoną M. Lingė norėtų replikuoti.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Norėsiu paprašyti Vyriausybės ir Trišalės tarybos išvados.

PIRMININKAS. Jau išgirdome tą iš pranešėjo, tuoj pereisime. Ar galime bendru sutarimu pritarti Socialinių reikalų ir darbo komitetui kaip pagrindiniam? (*Balsai salėje*) Labai dėkui, pritarta. Ar dėl Vyriausybės išvados bendru sutarimu galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime pritarti? Pritarta. Labai dėkui. Siūloma svarstyti birželio 7 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui, pritarta.

15.52 val.

Akcizų įstatymo Nr. IX-569 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1398 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Akcizų įstatymo Nr. IX-569 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1398. Pranešėjas – A. Butkevičius. Pateikimas. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas J. Sabatauskas.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Pirmininke, Trišalės tarybos dar buvo prašoma. Buvo prašoma, kad būtų ir Trišalės tarybos išvada. Jūs nepaminate.

PIRMININKAS (J. SABATAUSKAS, LSDPF). Gerbiamasis kolega, Trišalės tarybos paprašys Vyriausybę, visada taip būna. Kadangi mes kreipėmės dėl Vyriausybės išvados, čia tokia aksioma jau. Prašom, gerbiamas Algirdai.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, jums yra teikiamas Akcizų įstatymo 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Aš manau, kad šitas įstatymo projektas turėjo būti svarstomas jau praeitų metų pabaigoje. Šiame įstatyme yra siūloma bešviniam benzinui tarifo dydį sumažinti nuo 466 iki 359 eurų už 1 tūkst. litrų produkto, tai leidžia Europos Sąjungos teisė, taip pat siūloma gazoliams sumažinti tarifą nuo 372 iki 330 eurų už 1 tūkst. litrų produkto akcizo tarifą.

Išsakysiu keletą argumentų, kodėl šis įstatymo projektas yra teikiamas. Pirmą, ypač svarbu įvertinti kaimyninių valstybių vykdomą akcizų tarifų politiką ir taip pat PVM tarifų dydžių politiką. Antras dalykas – reikia įvertinti tai, kad Lietuva yra tranzitinė šalis. Kai Lenkijoje buvo sumažintas akcizų tarifas, palyginus su Lietuvos mažmeninėje prekyboje parduodamo dyzelino ir benzino kaina, kaina tapo daug mažesnė, tad faktiškai transporto priemonės, kurios naudojasi Lietuvos keliais kaip tranzitu, nes yra maža šalis, degalus pradėjo pildyti Lenkijoje. Dėl to mažmeninėje prekyboje sumažėjo tiek benzino, tiek dyzelino pardavimo apyvarta. Savaimė suprantama, jeigu apyvarta mažėja, tai mažėja ir biudžeto pajamų surinkimas iš PVM ir iš akcizo mokesčio. Aš manau, kad ir šiandien Lenkijoje dyzelino kaina yra 30 centų mažesnė negu Lietuvoje. Lietuvoje transporto sektorius yra labiausiai išvystytas. Aš manau, kad šio įstatymo priėmimas ir iš dalies leistų sumažinti infliaciją, ir susigrąžinti tas tranzitines transporto priemones, kad degalus piltų ne Lenkijoje, bet Lietuvoje. Tai teigiamai veikia mūsų ekonomiką ir mūsų viešuosius finansus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Jūsų nori klausti dešimt Seimo narių. Pirmas klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūs visada labai mėgstate kalbėti apie biudžeto pajamų tvarumą. Šiuo atveju, nežinau, ar tai tikrai prisidės prie to tvarumo, nes jūs kalbate ne tik apie dyzelinių transporto priemonių naudojamus dyzelinius degalus, bet ir visus degalus. Nurodote, kad biudžetas neturės jokių nuostolių. Tai kaip čia būna, kad aiškinamajame rašte biudžetas nenukentės, nors kas iš esmės kompensuos tuos prarastus mokesčius? Ačiū.

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju už klausimą. Čia yra kalbama tik apie dyzeliną ir apie benziną. Dyzelino kategorija yra gazoliai, bet jeigu žiūrėtume gazolių klasifikaciją, tai kiti gazoliai, kurie naudojami šildymui, vadinamasis raudonas arba žemdirbiams, į šitą įstatymo projektą nepapuola. Taip, jeigu mes skaičiuosime buhalteriskai ir įvertinsime, kokios buvo gautos pajamos praeitais metais iš akcizo tarifo, arba akcizo mokesčio, taikant didesnę tarifą, tai praradimas būtų apie 127 mln. eurų. Bet mes turime įvertinti plačiau, ekonominiu požiūriu. Vis dėlto tranzitas, vykstantis per Lietuvą, kaip sakiau, apyvartos sumažėjimas – tai vienas iš faktorių, neigiamai vei-

kiančių visą mūsų ekonomiką. Aš manau, kad būtų mažesnė įtaka ir infliacijai, ir mažesnė įtaka Lietuvoje esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims, vartojant degalus. Globaliu mastu, aš manau, finansinio praradimo neturėtume.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Fiodorovas. Nėra. A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, pamenu, kai jūs buvote Ministras Pirmininkas, jūs buvote uolus akcizų kėlimo klausimais, labai griežtas būdavote tuo klausimu. Kalbėdamas priešprieš apie biudžetą, jūs paminėjote, kad jis nelabai tvarus. Dabar tas siūlymas, jūs sakote, gyvenimas subalansuos ir galbūt gausime nulį, o gal...

Mano klausimas būtų labai konkretus. Kuo ruošiatės lopyti biudžetą, netekus šitų pajamų? Kokį lopą?..

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Dėkoju už klausimą. Norėčiau priminti, kad mes sėdėjome tame pačiame laive. Gaila, kad atmintis šiek tiek šlubuoja. Visada buvusių socialdemokratų politika akcizų klausimais buvo tokia: trejiems metams būdavo patvirtinami akcizų tarifų dydžiai ir visi žinodavo, kokia dalimi kiekvienais metais didės. Tai yra vienas dalykas. Verslas buvo labai patenkintas, nes galėdavo planuoti žinodamas ilgalaikę mokesčių politiką.

Antras dalykas. Labai svarbu, jeigu mes kalbame apie mokesčių politiką, ypač apie akcizus, visada man būnant premjeru mes įvertindavome Latvijos, Estijos akcizų tarifų dydžius ir įvertindavome Lenkijos. Kai kada net vykdavo derybos, pokalbiai, kad laikomės vieningos politikos. Tai yra antras dalykas.

Jūs vėl grįžtate prie tokių variantų, kai skaičiuoja tik buhalteris. O aš žiūriu į poveikį ekonomikai. Žiūriu tai, kad mes, kaip Lietuva... Ir šiandien, jeigu jūs nuvažiuosite (aš Lenkijoje tikrai nebuvau apsipirkti, bet suvalkiečiai žino), tai pamatysite, kad apsipirkimas vyksta Lenkijoje. Paprastas pavyzdys, kur aš atsakysiu labai paprastai, parodo – važiuoju į Suvalkiją, į Vilkaviškį, sustoju „Via Balticoje“ vienoje degalinėje, paklausiu, kaip pasikeitė tranzitinių transporto priemonių užpildymas degalais? Vienoje degalinėje sako – 60 % sumažėjo per mėnesį. Sustoju antroje – 70 %. Apie 75 % sumokėjo vartojimo... Kiekvienas ekonomistas žino – mažėjant vartojimui, mažėja ir gamyba, mažėja darbo vietų skaičius ir taip toliau. Reikia žiūrėti makroekonominiu lygiu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Mažeika, bet aš jo nematau. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (*DFVL*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų į daug mano klausimų atsakė pranešėjas, nes tai yra balansas. Šiandien gal galite įvardinti, kiek mes praradome, kai lenkai konkrečiai sumažino kainas 30 centų pigiau ir daugelis, važiuodami apsipirkti, užsipila ir kuro? Tai ir yra mūsų didieji praradimai. Gal jūs turėjote tuos rodiklius, kiek konkrečiai jau praradę esame? Ačiū.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Ačiū už klausimą. Tikrai tikėjaisi, kad toks klausimas bus, ir galiu pasakyti, renku informaciją, bet šiandien atsakymų neturiu, nes nėra taip paprasta šią informaciją susirinkti. Bet tikrai yra raštiški paklausimai ir mane patį asmeniškai tai domina, nes aš noriu vertinti makroekonominiu požiūriu, ne vien fiskaliniu požiūriu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Vilkauskas.

K. VILKAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, trumpas klausimas, kad žmonėms būtų aiškiau, kiek gali sumažėti po šio jūsų projekto priėmimo euro centais? Ačiū.

A. BUTKEVIČIUS (*DFVL*). Aš manau, kad tai turėtų būti išipareigojimas ir įmonių, kurios mažmeninėje prekyboje pardavinėja degalus. Aš manau, kad dyzelino kainų sumažėjimas būtų tarp 15–18 %, o benzino – nuo 7 iki 12 %.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegė, iš tiesų turiu pripažinti, kaip jaunesnis kolega įdėmiai klausausi jūsų pranešimų ir seku pasisakymus spaudoje. Man tikrai palieka didelį išpūdį jūsų atsakingas požiūris į viešuosius finansus, net turiu jūsų knygą ant savo darbo stalo.

Tačiau šiuo atveju turiu pripažinti, kad nuvilia ir nustebina jūsų pozicija, atsižvelgiant į tai, kad jūs puikiai suprantate, Lietuvoje akcizai jau yra vieni mažiausių visoje Europos Sąjungoje. Priėmus sprendimą pritaikyti minimalius akcizus, čia matematinė formulė paprasta, dyzelinas maksimaliai galėtų atpigi 5 centais, benzinai – 13 centų. Tai galėtų įvykti tik su sąlyga, kad dega-

linės tą dydį sutiktų atiduoti vartotojams. Kaip jūs įsivaizduojate, galima būtų priversti degalines tą padaryti, kai kaina ir rinka yra visiškai nereguliuojamos?

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, gerbiamas Mykolai. Aš irgi turiu pripažinti, kad su jumis, kaip su jaunu politiku, sekasi labai gerai padiskutuoti ir aptarti daugelį klausimų, kurie yra svarbūs Lietuvos žmonėms, tikrai randame tarp opozicijos ir pozicijos sutarimą.

Bet šiuo klausimu galiu atsakyti taip, kai įvedėme eurą 2015 metais, buvo pavykę pasirašyti su prekybos tinklais susitarimą, kad jie kainų nedidins. Bet, aišku, tai buvo vieneri metai, paskui pažadus pamiršo. Žinant, kad jie turėjo pelną, kainas pradėjo didinti. Aišku, susitarimas turėtų būti. Jeigu būtų pritarta šiam įstatymui, aš manau, mažmeninėje prekyboje įmonės, pardavinėjančios degalus, irgi turėtų įsipareigoti, kad tikrai kaina bus taikoma kaip konstanta išgaliojus... nuo įstatymo priėmimo, ir sumažinti ta dalimi, kuriai turės įtakos šis įstatymas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega, visiškai žemiškas klausimas. Po šio jūsų siūlymo, jeigu jam būtų pritarta, ar Lietuvoje benzino ir dyzelino kainos taps mažesnės negu Lenkijoje ir visi čia važiuos net iš Lenkijos prisipilti?

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Galiu pasakyti, kad dar truputį dyzelino kaina Lenkijoje būtų didesnė, nes Lenkija nepaiso Europos Sąjungos teisės reikalavimų išlaikyti tam tikrą minimalų dydį taikant akcizo tarifą degalams. Šiame projekte yra numatyta taikyti atsižvelgiant į Europos Sąjungos teisę tą dydį, kurį leidžia Europos Sąjunga.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas premjere, šiandien ir antradienį citavote kažkokius Harvardo mokslininkus. Bandysiu žodis į žodį jus pacituoti: kad nereikėtų parduoti ateities šiandienos sprendimais. Būtent tais dviem pasakymais, citatomis apeliavote tai į energetikos mokesčių kompensavimą, tai į išdėstymą. Ar nebūtų galima pritaikyti lygiai to paties Harvardo mokslininko, į kurį apeliavote, žodžius, kad nereikėtų parduoti mūsų vaikų ateities tokiais trumpalaikiais sprendimais kaip šis jūsų? Puikiai suprantate, kad taršos mokesčiai turi būti didinami, pajamų mokesčiai mažinami ir jie yra augimui nežalingi mokesčiai. Kaip jūs vertinate savo citatas šiame kontekste?

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Aš gal pakartosiu. Yra Harvardo universiteto Matematikos fakulteto ir Stanfordo universiteto Psichologijos fakulteto profesūros parengta tokia programa, kurioje daugiau kalbama, kodėl pasaulio žmonės neinvestuoja į savo ateitį ir po to, suėjus tam tikram amžiui, sako, kodėl mano senatvė yra neori.

Kodėl aš šią mintį pritaikiau dėl kompensavimo? Pažiūrėkime, dabar žmonės užfiksavo, kad elektros tarifas „Ignityje“ yra tokio dydžio, bet nepasako, kad tam tikrą dalį tu sumokėsi vėliau. Čia neužfiksuota. Vadinas, tu, dabar priimdamas politinius sprendimus, taikydamas mažesnius tarifus, kitą dalį tarifų nukeli į ateitį, tai yra parduodi ateitį dėl trumpalaikės ekonominės ir politinės naudos.

Čia, aš manau, to nebus, nes ateityje nereikės mokėti už tą priimtą sprendimą didesnę... O dėl santykio kurso, tai...

PIRMININKAS. Ačiū gerbiamam pranešėjui. Jūsų paklausė tie, kurie spėjo per 10 minučių. Dėl motyvų už pirmas kalbės V. Gapšys.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų aš pritariu, kad reikia žiūrėti į šią situaciją gana rimtai ir akcizų mažinimas yra viena iš formų. Galbūt galima pasižiūrėti ir į kitas formas, kurias pasirinko Vakarų Europos šalys, tai yra, pavyzdžiui, Italija, Prancūzija. Jos konkrečiai kompensuoja tam tikrą kuro kainos dalį, bet tas kompensavimas gaunamas gana natūraliai.

Jeigu pasižiūrėsime į pakilusias kainas, pamatysime, kad pridėtinės vertės mokesčio surinkimas šiuo atveju ryškiai padidėja, todėl gražinama tam tikra forma vartotojams ta permoka, kuri susidaro nuo padidėjusios kainos skaičiuojant pridėtinės vertės mokestį. Todėl mes neturėtume baisiai išsigąsti kokių nors papildomų išlaidų, biudžeto nesurinkimo ir panašiai, mes turėtume įsivertinti, kiek mes surenkame daugiau dėl pakilusių kainų. Aišku, kompensuotume gal kito mokesčio sąskaita, tam reikėtų kažkokių patikslinimų, išlyginimų ateityje, bet toks modelis irgi yra galimas ir vertintinas.

Aišku, argumentai, kad mes esame tranzitinė šalis, greičiausiai greitai jau nebebus argumentai, nes pasižiūrėję į tranzito krypčių mažėjimą ir mūsų galimybes mūsų transporto sektoriui vežti iš Rytų valstybių į Vakarų valstybes, ar atvirkščiai, matome, kad turbūt tie srautai mažės. Mes turime žiūrėti, prie to prisitaikyti, bet, aš manau, tai būtų viena iš formų – akcizo mažinimas ir tam pačiam transporto sektoriui, kuris dabar išgyvena sudėtingus laikus ir tam tikrą perversmą, virsmą, kaip jiems būtų galima padėti. Todėl aš tikrai palaikau šį projektą ir manau, kad diskusijų jis tikrai yra vertas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš kalba S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiami kolegos, aišku, šalies konkurencingumas visada pastatomas prieš aplinkosaugą, bet Lietuvos ekonominė struktūra... Nepaisant to, kad logistikos sektorius yra gana didelis, reikia neapsigauti. Logistikos sektorius savo eurus uždirba ne Lietuvoje, o važinėdamas Vakarų Europos keliais. Mūsų didžiosios logistikos bendrovės tenai pilasi kurą. Nėra taip, kad mūsų logistikos sektorius, dabar čia mūsų akcizai labai kaip nors lemtų mūsų vidinę ekonominę padėtį.

Aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad Lietuvoje visada buvo rekomenduojama didinti taršos mokesčius ir mažinti gyventojų pajamų ir kitus mokesčius, taikyti tikslingą paramos priemones energetinį skurdą patiriantiems gyventojams. Šita priemonė yra tiesiog populiari trumpuoju laikotarpiu, bet, gerbiamas Algirdai, kai Harvardo profesorius ar, nežinau, Stantfordo profesorius kalba apie šiandieninius sprendimus, kurie atsirūgs rytoj, tai čia yra šitas sprendimas. Akcizų mažinimas atsirūgs mums perspektyvoje, nes transporto sektorius yra didžiausias taršos šaltinis, transportas yra važinėjantis kitur ir mes tikrai nepasieksime tų rezultatų, o tikrai netaikliai išdalinsime didelius biudžeto (...). Kaip sakė A. Sysas, jūsų kolega iš opozicijos, o kaip po to finansuosime mūsų padidėjusias išlaidas, kurias šiandien biudžete susiplanavome. Kviesčiau nepritarti. Tam tikrai yra ir europinių, ir EBPO, ir kitų organizacijų rekomendacijos, kad tokių žingsnių nereikėtų žengti.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi pasisakė dėl balsavimo motyvų.

Gerbiami kolegos, kaip yra ir sutarta, popietinėje darbotvarkėje balsuojame po kiekvieno projekto. Taigi, gerbiami kolegos, balsuojame dėl Akcizų įstatymo 35 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1398. Pateikimo stadija.

Užsiregistravo 87, balsavo 87: už – 34, prieš – 33, susilaikė 20. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Gerbiami kolegos, turime nuspręsti, koks toliau bus šio projekto likimas. Balsuojantys... Ar galime bendru sutarimu grąžinti iniciatoriams tobulinti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Siūlo balsuoti. Taigi balsuojame. Kas balsuos už, tai pasisakys už tai, kad būtų grąžinta iniciatoriams tobulinti, kas balsuos prieš, balsuos už atmetimą. Balsuojame.

Užsiregistravo 84, balsavo 83: už – 38, prieš – 45. Projektas atmestas.

16.14 val.

Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-784 (*svarstymas*)

Gerbiami kolegos, kitas darbotvarkės projektas – Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-784. Svarstymo stadija. Kadangi nėra kolegos J. Džiugelio, kviečiu komiteto pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (*TS-LKDF*). Komitetas apsvarstė minėto Darbo kodekso pasiūlytus pakeitimus ir priėmė sprendimą atsižvelgdamas į Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą ir Respublikos Trišalės tarybos nuomonę, čia darbdaviai nepritaria siūlomam reguliavimui, o profesinės sąjungos ir Vyriausybė palaiko Vyriausybės pateiktą sprendimą kalbant apie mamadienius ir tėvadienius, kur siūloma pailginti iki 16 metų auginantems du vaikus, suteikti pailgintą šitą laikotarpį.

Atsižvelgiant į argumentus ir pasiūlymą, siūloma šį įstatymo projektą atmeti. O komitetas pritaria Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateiktam Darbo kodekso projektui, kuris taip pat yra šiuo metu pateiktas ir svarstomas komitete, kuriuo būtų užtikrinta galimybė visiems darbuoto-

jams, turintiems ne tik du ar daugiau vaikų, bet ir vieną vaiką, palankiau reglamentuoti darbo sąlygas. Už šį sprendimą komitete balsai pasiskirstė taip: už – 6, prieš – 4, susilaikė 2. Pirmininko balsas lėmė sprendimą nepritarti.

PIRMININKAS. Atsiprašau, pirmininke, „nepritarti“ pasakykite per mikrofoną, ką komitetas siūlo.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Kartoju, komitetas siūlo projektą atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, kadangi siūlo atmesti, svarstymo metu diskusijos nebus, tačiau aš noriu paklausti užsirašiusiųjų dėl motyvų. Turbūt L. Kukuraitis norėtų kalbėti prieš atmetimą? (*Balsai salėje*) Užsirašėte šiek tiek priešingai. Tada už atmetimą turbūt norės kalbėti M. Lingė? Prašom. Motyvai už – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Taip, be įvardintų komiteto argumentų, tiesiog dar antrinu, kad Vyriausybė siūlo vieną vaiką auginantiems tėvams įgyti teisę ir galimybę pretenduoti į tėvadienius, mamadienius, vieną kartą pasinaudojant per 3 mėnesius. Tokia proporcija. Tuo būdu būtų užtikrinamas ir asmenų lygiateisiškumas, kurio neužtikrina šis svarstomas projektas, nes pratęsia du ir daugiau vaikus auginantiems tėvams galimybę turėti ilgesnį laiką tėvadienius ir mamadienius.

Dar pastebėtina, kad Lietuvoje nustatytos pačios geriausios sąlygos dėl mamadienių visoje Europos Sąjungoje. Jeigu palygintume, Estijoje galima pretenduoti į tris dienas, jeigu turi vieną ar du vaikus, per metus, Lenkijoje dvi dienas per metus, o Latvijoje tik vieną dieną. Išties atsižvelgdami į tai, kad jau dabar turime gerą sistemą, dosnią sistemą, nebeplėsdami ją sutvarkytume, kad būtų užtikrintas asmenų lygiateisiškumas.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš atmetimą kalba L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Pasakysiu, kad pagrindinis komitetas pasidalino per pusę, pusė komiteto pasisakė prieš, pusė už, todėl tikrai nevienareikšmė nuomonė.

Kolegos, mes kalbame apie paauglius – amžių, kuris yra esminis tapimo suaugusiuoju kelionėje. Visi žinome, kad tai rizikingiausias amžius tiek žalingiems įpročiams atsirasti, tiek smurtui toje kartoje pasireikšti ir kitokiam neigiamam visos kartos elgesiui. Taigi, paaugliai šiuo metu nėra būreliuose. Jie yra gatvėje, jie yra prie kompiuterių, jie yra visur, kur renkasi paaugliai, jaunimas ir kur yra, kaip minėjau, gana didelės rizikos.

Kovidinės pandemijos pasekmė – mes turime kitą pandemiją, tai yra paauglių prilipimo prie kompiuterių. Tai yra didžiulė problema, kurią mes, kaip visuomenė, srėbsime ilgus dešimtmečius, jeigu šiuo metu tinkamai nesusieksime. Vienintelė normali atsvara kompiuteriams, vienintelė normali atsvara rizikingam paauglių elgesiui yra suaugusiųjų su jais praleistas laikas. Ir šitas projektas tai siūlo. Mes tik per suaugusiųjų praleistą su paaugliais laiką galime šiuo laiku, rizikingu laiku, padėti visai kartai, kuri išgyveno pandemiją. Todėl prašome pritarti projektui, tai yra atmesti SRDK sprendimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, dabar balsuosime, ir aš turiu paaiškinti kaip. Kas balsuos už – pritars komiteto nuomonei atmesti projektą, kas balsuos prieš ar susilaikys – turės kitokią nuomonę. Balsuojame dėl Darbo kodekso 138 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Užsiregistravo 78, balsavo 78 Seimo nariai: už – 48, prieš – 25, susilaikė 5. Projektas atmestas.

16.20 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1518 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1518. Pateikimo stadija. Pranešėjas – L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Su kolegomis teikiame parengtą Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, juo siūlome senatvės pensijos mokėjimo pakeitimus tiems, kurie gavo išankstines pensijas. Turime paruošę trumpą pristatymą, tad kviečiu atkreipti dėmesį ir galbūt pakeisti išankstinę nuomonę dėl išankstinių pensijų.

Taigi, kalbant sistemiškai, aš teigiu, kad išankstinės pensijos iš esmės yra bėda. Sistemiškai tai yra bėda. Aš esu prieš išankstines pensijas ir turėtume visi kartu surasti sprendimą, kaip spręsti

ti tas problemas, su kuriomis žmonės susiduria priešpensiniame amžiuje be išankstinės pensijų schemos. Dar didesnė bėda yra tiems žmonėms, kurie pasirinko išankstinės pensijas. Taigi mes jums siūlome išankstinių pensijų pasiūlymą. Matau, kad reagujete į pavadinimą.

Koks yra išankstinės pensijas pasirinkusių pensininkų poveikslas? Dėmesio į ekranus. Šiuo metu išankstinės pensijas gauna 6 tūkst. 300 asmenų, tačiau sumažintų pensijų dėl to, kad kažkada paėmė išankstinės pensijas, yra kur kas daugiau. Ir tuo žmonės (jūs susitinkate su jais per savo priėmimus) ateina ir skundžiasi, kad kažkada padarė spendimą, yra nubausti iki gyvos galvos, jų pensijos sumažintos be laiko termino. Vidutiniškai jų pensijos yra 20–25 % mažesnės negu vidutinė senatvės pensija. Įsivaizduojate, kai mes turime 40 % skurstančių pensininkų, šitie žmonės vidutiniškai gauna penktadaliu ar ketvirtadaliu mažesnes pensijas negu tie, kurie skursta.

Vidutinės išankstinės pensijos yra 40 % mažesnės negu santykinio skurdo riba. Atkreipkite dėmesį – 40 % mažesnės! Vadinasi, jie yra giliame skurde, santykiname skurde. Ir tik 8 % didesnės už absoliutų skurdą, o tai šiuo metu yra 260 keli eurai. 10 % iš visų mažiausias pensijas gaunančių pensininkų būtent yra išankstinių pensijų gavėjai ir tai yra žmonės, kurie socialiai buvo pažeidžiami ir darbo rinkos metu, tai yra vairuotojai, pardavėjai, valytojai ir kitos grupės. Taigi priimdami gyventojus tikrai nuolat susiduriate su šiuo klausimu. Žmonės skursta ir egzistuojanti išankstinių pensijų sistema prisideda prie jų skurdo iki jų gyvenimo pabaigos.

Kaip dabar veikia sistema? Trumpai vizualiai pristatau, kad visi suprastumėte, ką mes čia siūlome. Išankstinę pensiją galima paimti likus penkeriems metams iki senatvės pensijos amžiaus, ir iš karto jis gauna mažesnę pensiją, negu jam priklausytų. Ta formulė yra labai paprasta: 0,32 % tavo pensijos kart mėnesių skaičius, kiek tau liko iki senatvės amžiaus. Paimkime pavyzdį, jeigu žmogus prieš penkerius metus pasiimtų ir gautų 400 eurų pensiją, jo išankstinė pensija būtų apie 323 eurai per mėnesį ir iki senatvės pensijos laikotarpio būtų išmokama apie 20 tūkst. eurų, jeigu tiksliai, 19 tūkst. 410 eurų. Jeigu mes neskaiciuojame pensijų pakilimo, jeigu sakome, kad tai yra statistškai vienoda situacija. Tokią pat sumažintą pensiją jis gaus iki pat mirties. Vadinasi, šis sumažinimas... nesvarbu, kiek jis gyventų, ar 10, ar 15, ar 30 metų, išėjęs į senatvės pensiją, jis gautų tuo dydžiu sumažintą pensiją, kokią ir gavo išankstinę pensiją.

Taigi, ši sistema, mūsų vertinimu, baudžia žmogų trigubai. Ir paaiškinsiu kodėl. Pirma, tuo metu, kai žmogui dėl įvairiausių priežasčių vyresniame amžiuje sunkiausia – dėl *eidžizmo*, dėl to, kad sveikata sugriuvo, ar dėl kitų priežasčių, ir negali susirasti darbo, tos socialinės apsaugos sistemos, kurios turi suveikti, nesuveikia. Nedarbo draudimas, užimtumo skatinimo programos vyresniems, netekto darbingumo, socialinės išmokos ir kitos sistemos nesuveikė ir žmogus buvo priverstas pasirinkti išankstinę pensiją. Matome, kad tokių žmonių šiuo metu yra 6 tūkst. Tai tikrai nėra masinis reiškinys. Žmonės renkasi dėl to, kad mūsų socialinės apsaugos sistema nesuveikia.

Antra. Kaip matėme, didžioji dalis pasirenkančių žmonių yra socialiai pažeidžiamiausios grupės: vairuotojai, pardavėjai, valytojai ir kiti.

Trečia, žmogus baudžiamas visam gyvenimui. Taigi baudžiame socialiai pažeidžiamiausius žmones, mes jiems nesukūrėme rimtos socialinės pagalvės, kai jiems labiausiai reikėjo, trečia, mes juos dar nubaudžiame iki gyvenimo pabaigos. Mūsų vertinimu, tai yra toks trigubas žmonių baudimas.

Taigi, ką siūlome? Mūsų siūlymas yra įvesti dar vieną ribą. Tai yra tada, kai žmogui yra visiškai atskaitoma ta suma, kurią jis gavo išankstinės pensijos laikotarpiu, tuo metu, kai jam yra atskaitomi tie 19 tūkst. pagal mūsų pavyzdį, beveik 20 tūkst., maždaug per 19–20 metų yra atskaitoma ši suma, jam grąžinti pensiją į pirminį lygį – į tokia, kuri jam priklausytų, jeigu jis nebūtų ėmęs išankstinės pensijos. Kitaip sakant, suteikti žmonėms viltį po to, kai jie atsiskaitys su „Sodra“, gauti didesnes pensijas tuo laikotarpiu, tuo amžiaus tarpsniu, kai pajamos yra ypač reikalingos. Visi sutiksime, kad paskutiniai metai iki gyvenimo pabaigos turbūt yra patys brangiausi metai sveikatos prasme ir socialinio išsilaikymo prasme.

Taigi, kolegos, mes visi žinome, kad išankstinės pensijas gavusių žmonių situacija yra sudėtinga. Sistemą turime koreguoti prevencine prasme, kad į ją nepatektų. Kaip ir minėjau, aš būčiau už tai, kad visai neegzistuotų ši sistema, ir turime surasti tokius sprendimus. Taip pat padėti tiems,

kurie yra įkliuvę į šiuos spąstus ir juose galuojasi. Kviečiu suremti pečius ir visiems kartu spręsti šį daliai mūsų visuomenės labai aktualų klausimą.

Pasirodžius įstatymo projektui viešumoje, į mane kreipėsi labai daug šioje situacijoje esančių žmonių. Jie laukia teigiamo Seimo sprendimo, taip pat ir stebi šios dienos diskusijas. Todėl kviečiu pritarti šioje, pateikimo, fazėje, o per tolesnes diskusijas Seime visiems kartu rasti geriausius sprendimus. Dėkui už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, neskubėkite išeiti, nes pateikimo stadija ir jūsų nori paklausti septyni Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjau, net Teisės departamentas nesuprato jūsų matematikos, kaip viskas vyks, bet tebūnie, gal kaip nors išsiaiškinsite.

Bet kitas klausimas. Ar nereikėtų, kaip jūs sakote, ieškoti kitų socialinių priemonių, kad žmonės ne apie pensiją kalbėtų, o apie tam tikrą paramą, kuomet atsiduria tam tikroje situacijoje? Suprantu, būna situacijų, kai reikia slaugyti artimą žmogų, ar dar kitų problemų. Gal reikėtų tobulinti tą sistemą, o apskritai tų išankstinių pensijų, kaip jūs ir sakote, galbūt visai atsisakyti. Priešingu atveju, nežinau, pagal įstatymo raidę nematyti, ar atgaline data bus galiojimas. Tarkime, turbūt nebus. Ką darysime su tais žmonėmis, kurie jau yra šiuose spąstuose? Galbūt atsisakyti sistemos ir įvesti papildomus kažkokius socialinius mokėjimus tiems, kurie iš tikrųjų yra sunkioje situacijoje dėl priežasčių, atsitikusių ne pagal jų valią?

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui už jautrų klausimą. Kaip ir minėjau pristatydamas, aš esu už tai, kad sistema neegzistų, kitaip sakant, būtų socialinės paslaugos sistema, kuri padeda žmogui sunkiausiose situacijose priešpensiniame amžiuje. Deja, bet mes turime atvirą sistemą, žmonės gali dalyvauti ir mūsų visos pagalvės, socialinės pagalvės, nesuveikia. Jeigu mes turime virš 6 tūkst. žmonių, kurie šiuo metu dalyvauja, gauna išankstinę pensiją, vadinasi, žmonės renkasi dėl įvairiausių priežasčių. Mes šito neuždarėme ir net nepadedame jiems išgyventi. Todėl siūlymas daryti kompleksiskai, kad pateiktume rimtą alternatyvą išankstinėms pensijoms. Tam tikrai reikalinga Vyriausybės lyderystė, ir mes pritartume šitai lyderystei, jeigu išplėstume nedarbo draudimo išmokas, tiek socialines išmokas, galėtume paieškoti kartu tų sprendimų. Bet šių žmonių, kaip jūs sakote, situaciją reikia spręsti.

O kalbant apie atgalinę datą, tai jos nebūtina nustatyti. Tiems žmonėms, kurie jau šiuo metu 20 metų gauna mažesnę pensiją, sumažintą, dėl to, kad kažkada paėmė išankstinę pensiją, būtų atstatoma, o visų kitų amžius ateitų iki tų 20 metų, kai jiems jau sumažinimas pagal šį įstatymą galėtų būti panaikinamas. Jis gali įsigalioji tada, kada Seimas apsispręs. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, kolega, pirmiausia aš kreipiuosi į kolegą, kuris prieš tai klausė. Na, nevadinkite pagalbos sistemos mokesčių mokėtojams spąstais. Kai mes priėmėme šitą įstatymą, tikrai padėjome daugeliui žmonių, kurie buvo pakliuvę į krizę, ir tada veikė sistema. Aš nesutikčiau su ministru, kad nebuvo socialinės paramos, nebuvo nedarbo draudimo – buvo, bet buvo mažesni, čia jau kitas reikalas, bet buvo. Tie, kas nenorėjo sėdėti prie bažnyčios ištisę ranką ir prašyti išmaldos, pasiėmė šitas pensijas. Yra 6 tūkst., jūs sakote, bet antroje pensijų pakopoje prigautų žmonių yra milijonas, na, išskyrus tuos, kurie gauna labai dides pajamas, visi kiti praloš. Tai va, mes pradedame spręsti, na, suprantu, kad reikia ir mažas spręsti...

Kodėl nesiūlote iš viso, kadangi situacija nutolo, dabar situacija geresnė, naikinti šitos sistemos, o ne bandyti techniškai išspręsti šitą klausimą, skaičiuoti, išmokėti, atimti, pridėti, palikimai ir visa kita. Na, jūs gi buvote ministras ir žinote – kai pajudini vieną plytelę, griūna visas pastatas. Tai ko nesiūlote naikinti visai? Ačiū.

L. KUKURAITIS (DFVL). Pasitikslinkiu, išankstinių pensijų ar pensijų kaupimo, nes apie sistemas kalbėjote? Išankstinių pensijų, taip. Iš esmės aš sutinku, kad ji neturėtų egzistuoti, ir šiuo metu mes galėtume su dabartine socialinės apsaugos sistema ją uždaryti, jeigu sutvarkytume nedarbo draudimo, netekto darbingumo ir kitas sistemas, palankias vyresniame amžiuje. Tikrai galėtume link šito eiti. Čia iš tiesų yra toks sisteminis sprendimas, kad tai galėtų pasiūlyti Vyriausybė, mes tokiems siūlymams, manau, pritartume.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Aš, matyt, kaip ir prieš tai pasisakę, skaičiavau skaičiavau ir tos matematikos niekaip nesupratau. Mano pagrindinis klausimas, ar galite dar kartą paaiškinti, kaip ten tas skaičiavimas turėtų vykti?

Ką girdėjau ir iš gerbiamo A. Syso, tikrai norėtusi pasakyti, kad kur kas geresnis kelias būtų naikinti, nes išankstinė pensija vis dėlto – pasirinkimas, tačiau socialinėje sistemoje yra žmonių, kurie nepatenka net į tą rėžį, galinčių pasirinkti išankstinę pensiją, taip pat jaunesnių žmonių toje pačioje socialinėje sistemoje, kurie turi išgyventi ir dar ilgai... Man atrodo, socialiai tai visiškai ne sprendimas.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Tik reikia pasakyti, kad net jeigu mes panaikintume šią sistemą, surastume būdų, kaip pasiūlyti rimtą alternatyvą jai, niekaip nespęstų situacijos tų žmonių, kurie jau keliolika ar 20 metų gauna sumažintas pensijas, – jie gaus iki gyvenimo pabaigos. Tų žmonių, kurie rinkosi tas pensijas, išankstines pensijas, kad nesėdėtų prie bažnyčios, kaip sako gerbiamas A. Sysas. Dalis šiuo metu turbūt sėdi prie bažnyčios. Čia mes turime ieškoti sprendimo. Ką tie žmonės sako? Sako, mes turėjome stažą, kad gautume išankstinę pensiją, turėjome stažą. Praėjusį rudenį Seimas panaikino stažo įtaką. Sako, dabar tas žmogus, turintis 18 metų stažą, mano kaimynas, gauna didesnę pensiją, o aš turėjau stažą, bet paėmiau išankstinę pensiją. 20 metų jau sumokėjo mažesnę. Sako, tai kur yra socialinis teisingumas? Aš dirbau 30 ir daugiau metų, gaunu mažesnę pensiją už tą, kuris dirbo mažiau.

Šis neteisingumas dar buvo sustiprintas praėjusį rudenį, kai mes panaikinome stažo įtaką. Šių žmonių situaciją mes tikrai turime spręsti. Čia yra siūlymas. O dėl sisteminių sprendimų aš visiškai jums pritariu.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke, gerbiamas kolega, ir gerbiamam A. Sysui pasakysiu. Kai priėmė šį išankstinių pensijų įstatymą, manau, mes visi kitaip ir supratome, kad dabar mes nubaudžiame žmogų, kuris išeina trejais ar penkeriais metais anksčiau į pensiją. Iš karto sumažiname pensiją už tiek mėnesių, kiek jis *ale* gaus į priekį.

Ar nereikėtų dar kartą grįžti ir peržiūrėti šį teisės aktą? Būtų mažinimas proporcingai kiekvieną mėnesį nustatytais procentais. Manau, būtų pats teisingiausias. Galbūt sutrumpinant tą laikotarpį – ne penkeri metai, o dveji su puse ar treji metai. Būtų visiškai protinga ir logiška. Tikrai buvo visiškai, manau, kita intencija ir kitaip buvo apskaičiuota. Kaip jums atrodo?

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui, kolege, bet aš įsivaizduoju, kai jau Laima uždavė klausimą, tai jau mes visai pasimetėme. Čia dabar pasikalbėsime, specialistai. Mano galva, Laima, tai, ką jūs siūlote, didina patrauklumą imti išankstinę pensiją. Mes čia daugiausia diskutuojame, kaip sumažinti išankstinės pensijos patrauklumą. Toks jūsų siūlymas didintų, todėl aš jam iš esmės nepritariau, ypač jeigu būtų Seimo valia apskritai kalbėti apie sistemos naikinimą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Lingė. Paskutinis ruošiasi T. Tomilinas.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Mano klausimas būtų apskritai iš sistemos, kuri yra grindžiama universalumu ir lygiateisiškumu, šiais svarbiais principais. Kaip jūs vertintumėte situaciją teisingumo požiūriu, kai yra du asmenys, vienodai turintys darbo stažą, gaunantys vienodas pajamas? Vienas išeina į išankstinę pensiją, pasirenka. Kitas laukia tos senatvės pensijos įprastine tvarka. Išmokų, lyginant šiuos du žmones, labiausiai laimėtų tas, kuris pasirinktų išankstinę pensiją, nes jis gautų daugiau tada iš draudiminės sistemos.

Ar šiuo atveju būtų teisinga sistema ir tos paskatos? Ar nebūtų kuriama specialiai rinktis labiau ir dar labiau skatinti tokius pasirinkimus išeiti anksčiau į būtent šios rūšies pensiją?

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Atsakant į jūsų klausimą, tie skirtumai, kur laimi žmogus, būtų tik tuo atveju, jeigu tas, kuris pasiėmė išankstinę pensiją, neišgyveno vidutinio amžiaus, kiek pensinio amžiaus žmogus gyvena. O tai yra apie 20 metų. Kitaip sakant, pagal dabartinius mūsų standartus – apie 80 ir kelerius metus. Jeigu jis to amžiaus nepasiekė ir numirė, išeina taip: jam išmokėta suma išankstine pensija yra... ir tai, kiek jam buvo sumažinta, yra neigiamas skirtumas, palyginti su tuo, kuris išankstinės pensijos negavo.

Bet šiuo atveju, kai mes kalbame apie to žmogaus santykį su „Sodra“, apskritai su biudžetu, jeigu jis miršta anksčiau, tai tos žmogaus mokėtos įmokos, kurios apskaičiuotos iki vidutiniškai 20 metų, lieka „Sodrai“. Kitaip sakant, bet kuriuo atveju arba „Sodra“ paima visą sumą per 20 metų pagal mūsų siūlymą, vadinasi, tiek, kiek jam buvo sumokėta, tiek iš jo paimama, arba žmogus, miręs anksčiau, savo mokėtų mokesčių dalį palieka kitiems pensininkams. Kitaip sakant, žmogus... Mes siūlome sąžiningą žmogaus santykio su sistema siūlymą ir siūlome jam pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Laikas baigėsi, bet buvau paskelbęs, kad ruošiasi T. Tomilinas, tai suteiksiu dar jam teisę paklausti.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš čia visiems kolegoms norėčiau taip paprastai paaiškinti. Įsivaizduokite labai senyvo amžiaus moterį, kuri visą gyvenimą dirbo, prieš pensiją pasiėmė išankstinę pensiją dėl skurdo, dėl to, kad darbo nebuvo, ir kokių 17–20 metų gaudavo ypač mažą pensiją, bet per tai iš esmės tą savo skolą atidavė. Taip Dievas nusprendė, kad jinai gyvena ilgiau, todėl mes tikrai galime jai padovanoti tą arba suteikti tą galimybę gyvenimo pabaigoje turėti normalią pensiją, kokią jinai ir uždirbo. Noriu Lino paklausti, ar tas siūlymas yra tik asmeninis, ar vis dėlto ankstesnėje Vyriausybėje buvo vienas iš variantų siūlomas kaip sisteminis?

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Iš tiesų praėjusioje Vyriausybėje mes tvarkėme išankstines pensijas ir sumažinome atskaitymo koeficientą, buvo apie keturis – 0,4 % kart mėnesių skaičius, tai padarėme 0,32. Vadinasi, jau ieškojome būdų, nes tikrai problema yra didžiulė. Problema yra didžiulė ir tikrai balsuodami mąstykite apie tuos žmones, kurie šiuo metu skurde dėl to, kad kada priėmė sprendimą ir tas sprendimas yra negrįžtamas. Viena iš minčių buvo riboti atskaitymo laikotarpį ir tą atskaitymo laikotarpį siūloma riboti šiuo pasiūlymu. Labai dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui, jūs atsakėte į visus klausimus tų, kurie suspėjo. Tiesa, vis dėlto noriu priminti, kad klausiantysis turi paklausti per minutę, o atsakantysis turi atsakyti per 2 minutes. Dėl balsavimo motyvų už kalba A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, dėl neišvengiamų ar kitokių priežasčių žmonės anksčiau pasitraukė iš darbinės veiklos, kaip kalbėjo ponas L. Kukuraitis, gauna sumažintą pensiją visą savo gyvenimą, iki mirties. Kad tokiems asmenims mokama sumažinta pensija, logiška, nes mokėti visą pensiją būtų neteisinga kitų pensininkų atžvilgiu. Tik kyla klausimas, ar logiška, kad tokia sumažinta pensija mokama iki pat mirties. Todėl asmenys, gaunantys sumažintą pensiją, nuolat skundžiasi esą diskriminuojami. Jaunimui gal ir kitaip atrodo, bet ką mes matome – gyvenimas greitai bėga ir visi būsimie seni.

Išeitis, kuri siūloma šiandien, manyčiau, teisinga. Siūloma stabdyti sumažintą senatvės pensijos mokėjimą nuo tos datos, kai iš asmens vykdomų atskaitymų suma tampa lygi visai išankstinės pensijos metu išmokėtai sumai. Sustabdžius senatvės pensijos mažinimą, asmeniui būtų pradėta mokėti visa jam priklausanči senatvės pensija. Manau, kad toks sprendimas būtų teisingas tiek išankstinę pensiją gaunančių žmonių, tiek ir normalias pensijas gaunančių žmonių atžvilgiu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Prieš kalba M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Projektą pateikęs iniciatorius daug kartų akcentavo, kad ši rūšis galėtų neegzistuoti, norėtų, kad neegzistuotų, bet pateiktas projektas tarsi kaip tik ir linksta link skatinimo, kad būtų patrauklesnė šita pensijų rūšis, asmenys būtų skatinami rinktis išankstines pensijas. Tai būtų galima prilyginti ir faktinio pensinio amžiaus trumpinimui ir tai netgi nepadėtų spręsti darbo rinkos kai kurių problemų kai kuriais atvejais, o kaip tik vėl apsunkintų. Dar netgi galima prilyginti pasiūlytą sprendimą, kad tarsi kuriama beprocentė kreditavimo iš socialinio draudimo biudžeto sistema. Tada kyla klausimas, kodėl tikrai vienai grupei, o ne pagal kitas draudimo rūšis, kai žmogui prireikia pinigų, tada gali tokiu būdu gauti beprocentę paskolą.

Pinigų vis dėlto reikės, nors iniciatoriai aiškinamajame rašte rodo, kad nereikės, nes ir tas terminas, per kurį „grąžina“, taip kabutėse galima sakyti, žmogus išankstinės pensijos gautą sumą, paskaičiuojama, kad tai yra per 17 metų. Vis dėlto šiuo metu mano turimi skaičiai rodo, kad tai palieštų 26 tūkst. asmenų. Jeigu po 17 metų, na, tarkime, tokią hipotetinę situaciją modeliuojant, kada jau nebūtų mažinama ta pensija ir įsijungtų mokėjimas nebesumažintos, tada nuo tų 26 tūkst. reikėtų beveik 13 mln. eurų per metus. Pati administravimo sistema išbrangtų, tikrai bū-

tų gana sudėtinga. Išties siūlyčiau rezervuoti žiūrėti į šią iniciatyvą, bet, be abejojimo, kad sprendimų reikia ieškoti, kaip išties apsaugoti tą grupę žmonių, nenubaudžiant jų dėl to, kad priešpensi-niame amžiuje yra sudėtinga.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, pasiruoškime balsuoti dėl Socialinio draudimo pensi-jų įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1518. Pateikimo stadija. Balsuojame.

Užsiregistravo 81 Seimo narys, balsavo 81: už – 36, prieš – 1, susilaikė 44. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta.

Gerbiami kolegos, turime apsispręsti, koks bus tolesnis šio projekto likimas. Ar galime ben-dru sutarimu grąžinti tobulinti? (*Balsai salėje*) Ne, siūlote balsuoti. Balsuojame. Kas balsuoja už, pasisako už tobulinimą, kas prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 78 Seimo nariai, balsavo 77: už – 43, prieš – 34. Grąžintas iniciatoriams to-bulinti.

16.47 val.

Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3841(2) (svarstymas)

Kitas klausimas – Valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-3841(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio komiteto pranešėjas – D. Griškevičius vietoj R. Juškos.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Komitetas balandžio 13 dieną svarstė pateiktą įstatymo pakeitimą. Buvo gautos Teisės departamento išvados, taip pat gauti suintere-suotų pusių pasiūlymai. Komitetas apsvaustė, atsižvelgė į gautas pastabas, patobulino įstatymo projektą ir jam pritarė bendru sutarimu.

Gal tik tokia trumpa informacija, kad paties pasiūlymo esmė yra užpildyti atsiradusią spragą Valstybės tarnybos įstatyme ir numatyti galimybę sudaryti šakines kolektyvines sutartis. Gali kilti natūralių klausimų, ar nereikėtų palaukti valstybės tarnybos bendros reformos. Džiugu, kad Vidaus reikalų ministerija irgi pritarė, kad nereikia laukti, galima pritarti ir šią spragą pašalinti. Nes dabar dėl teismų praktikos susidarė tokia situacija, kad tą patį darbą dirbantys žmonės ir būdami tos pačios profesinės sąjungos nariais turi skirtingas galimybes naudotis šakinės kolektyvi-nės sutarties suteikiamomis garantijomis. Taigi kviečiame pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu papildomo komiteto pranešėją – Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką M. Lingę.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Pažymėsiu, kad dar praeitos Seimo kadencijos komitetas svarstė šį įsta-tymo projektą 2019 m. lapkričio 4 d. Jo sprendimas yra iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siū-lyti pagrindiniam komitetui projektą tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pa-stabas, joms komitetas pritarė. Šiam sprendimui pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, yra vienas pasiūlymas, jį jau iš esmės pristatė pag-rindinio Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto atstovas D. Griškevičius. Pasiūlymo auto-rius S. Šedbaras. Komitetas iš dalies pritarė. Ar autorius sutinka?

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Aš susipažinau su nauja formuluote. Jeigu iš tiesų ji buvo paderinta su pareigūnų profsąjungomis ir jas tenkina, tai aš manau, kad komitetas protingai atsižvelgė į vi-sas aplinkybes, nereikia balsuoti.

PIRMININKAS. Nereikalaujate balsuoti? Ačiū. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti projektui? Ačiū, pritarta bendru sutarimu po svarstymo Valstybės tarnybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3841(2).

16.50 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4594(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-4594(2). Svarstymo stadija. Pagrindinio Biudžeto ir finansų komiteto

pranešėjas V. Mitalas, nematau. Komiteto pirmininkas. Gal A. Butkevičius galėtų pristatyti projektą kaip šio komiteto narys?

A. BUTKEVIČIUS (DFVL). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, gerbiami kolegos, labai trumpai. Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Noriu pasakyti, kad jis yra parengtas prašant Buhalterių ir auditorių asociacijos ir finansininkų, kurie susiduria su finansų apskaitos tvarkymu. Šiam projektui Biudžeto ir finansų komitetas pritarė bendru sutarimu ir yra gauta teigiama Vyriausybės išvada. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti po svarstymo šiam projektui? Ačiū. Pritarta bendru sutarimu Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-4594(2).

16.51 val.

Geriamojo vandens įstatymo Nr. IX-433 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-853(3) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Geriamojo vandens įstatymo 1 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-853(3). Svarstymo stadija. Pranešėjas J. Urbanavičius, Aplinkos apsaugos komiteto atstovas, pristatys pagrindinio komiteto išvadą.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Minutėlę, laba diena. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė Vandens įstatymo projektą ir (tuoj pat atsidarau) 1 straipsniui (nebuvo pasiūlymų) pritarta bendru sutarimu, 2 straipsniui (taip pat nebuvo siūlyta) pritarta bendru sutarimu.

Dėl 3 straipsnio buvo Seimo nario kolegos L. Savicko siūlymas pakoreguoti datą. Vyriausybė siūlė 2022 metais, o kolegos Seimo nario buvo siūlymas 2023 m. sausio 1 d. Dėl datos pritarta komitete bendru sutarimu ir visai išvadai taip pat pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū, lukterkite. Gerbiami kolegos, kadangi yra pasiūlymas, kuris, ai, diskusijos. Atsiprašau, diskusija pirmiau. Yra užsirašiusių. Tomai Tomilina, prašom dalyvauti diskusijoje.

T. TOMILINAS (DFVL). Ačiū. Gerbiami kolegos, aš labai trumpai. Norėčiau pakomentuoti, kas pasikeitė įstatymo projekte nuo pateikimo, ir šiek tiek jums priminti, kokiose valstybėse galioja panaši praktika. (*Balsas salėje*) Įstatymuose taip pat. Apskritai mūsų teisinei sistemai būdinga daug ką reglamentuoti įstatymais ir vanduo yra labai svarbus šaltinis mūsų gyvybei.

Panašus reguliavimas, panašūs reikalavimai egzistuoja Jungtinėje Karalystėje, kur norint gauti licenciją prekiauti alkoholiu numatytas privalomas reikalavimas užtikrinti nemokamą vandens iš čiaupo patiekimą klientų prašymu, jei tai pagrįstai įmanoma. Ispanijoje galioja taisyklė, kad tik už fasuotą vandenį maitinimo įstaiga gali imti mokestį, o už vandentiekio vandenį mokestis negali būti imamas. Prancūzijoje restoranai privalo klientams patiekti nemokamo vandens kartu su maistu, Čekijoje viešojo maitinimo įstaigose geriamasis vanduo patiekiamas klientui to paprašius nemokamai arba už simbolinį aptarnavimo mokestį. Italijoje taip pat toks reguliavimas yra.

Diskutuojant Aplinkos apsaugos komitete buvo rastas kompromisas, kad žodžio „nemokamai“ nėra, yra tik apskritai teisė gauti vandens iš čiaupo. Būtent siekiama tos ekologijos ir žaliajo gyvenimo būdo, kad vanduo nebūtų tiekiamas buteliukuose. Beje, pas mus ir čia reikėtų tą praktiką įvesti. Būtent tai paskatintų mažiau pakuočių išmesti ir panašiai.

Dar aš pridėčiau nuo savęs, tai yra labai svarbus projektas ir alkoholio prevencijos sričiai. Galbūt viename ar kitame restorane nėra taip aktualu, kad nemokamas vanduo būtų siūlomas, tiksliau, vanduo iš čiaupo, gali būti ir apmokestintas, bet naktiniame klube tai ypač aktualu, ten to pasiūlymo dažnai žmonės nesulaukia, o kai daug šoka, daug juda, daug dehidratuoja, paskui kompensuojamas skysčių netekimas alkoholiu. Tai nėra labai tvaru. Todėl būtų gerai, kad naktiniuose klubuose tas vanduo iš čiaupo būtų tiekiamas. Manau, kad ir alkoholio prevencijos aspektu yra svarbus projektas, ir kitų šalių praktikos prasme, ir to kompromiso, mūsų pasiekto Aplinkos apsaugos komitete, kai komitetas nubalsavo už projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Taigi, kolegos, daugiau niekas neužsirašė dalyvauti diskusijoje. Yra gautas L. Savicko pasiūlymas jau po pagrindinio komiteto išvados. Turiu pareigą paklausti, ar yra dešimt pritariančių Seimo narių, kad svarstytime šitą pasiūlymą? (*Balsai salėje*) Kolegos ne-

reaguoja... Yra, matau, kad yra. Taigi prašom L. Savicką pristatyti pasiūlymą. Nėra. Atsiprašau, T. Tomilinas. Ir pakviesiu Justiną į tribūną pasakyti komiteto nuomonę. Prašom, Tomai.

T. TOMILINAS (DFVL). Čia pasiūlymas yra dėl datos. Tiesiog anksčiau rengtas projektas ir siūlome vėlesnį įsigaliojimą.

PIRMININKAS. Prašom.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Dėl datos, taip? Buvo Vyriausybės siūlymas, kad įstatymas įsigaliotų 2022 m. sausio 1 d., o kolegos L. Savicko pasiūlymas – 2023 m. sausio 1 d. Komitetas priėmė sprendimą ir pritarė šiam siūlymui.

PIRMININKAS. Komitetas pritarė. Galime pritarti komiteto išvadai? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Kolegos, ar galime pritarti visam projektui? (*Balsai salėje*) Ne, norite balsuoti. Balsuojame. Atsiprašau, dėl motyvų už pasisako K. Adomaitis.

K. ADOMAITIS (LF). Šio pasiūlymo pradinis variantas apėmė tokį kaip ir įpareigojimą nemokamai tiekti vandenį, po to buvo reformuluota, kad lyg ir įskačiavus į kitas kainas. Tai galbūt labai diskutuotinas dalykas, jį Aplinkos apsaugos komitete mes ir išbraukėme iš formuluočių. Gali būti labai prabangus restoranas, jis gali turėti savo politiką. Jeigu vien tame prabangiame restorane barmenas nueina ir įpila vandens, tai jau gali sudaryti tam restoranui didelę savikainą. Tai neturėtų būti nemokamai. Tačiau pati idėja yra labai gera, aš manau. Mes Lietuvoje turime tikrai kokybiško vandens, turime tikrai labai daug plastiko, turime pakuočių, po to nežinome, kur jas dėti, susiduriame su perdirbimo problemomis. Kartais restoranai tuo piktnaudžiauja, nes vengia pasiūlyti geriamojo vandens alternatyvą.

Iš tiesų iš aplinkosaugos pusės tai yra geras pasiūlymas, jis leis išvengti nereikalingo pakavimo, leis panaudoti turimą vandens infrastruktūrą, leis restoranams, kavinėms išlaikyti savo politiką, kaip jie nori apmokestinti savo prekes. Todėl kviečiu visus palaikyti šitą įstatymo projektą po Aplinkos apsaugos komiteto pataisymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, nesu aš labai stipriai kategoriškas šito įstatymo atžvilgiu, bet yra vienas toks aspektas, ar tikrai čia įstatymais mes sureguliuosime ir ar verta reguliuoti? Noriu paklausti jūsų. Aš, nuėjęs į kavinę arba restoraną, daug kur paprašau vandens ir pasakau – iš čiaupo. Ne iš krano, bet iš čiaupo. Man dar niekur neatsakė įpilti. (*Balsas salėje*) Ne! O kas prašėte ir jums atsakė? Mielieji, neatsako. Gerai. Tikrai ne įstatymais reguliuojami tokie dalykai.

Tada mes įstatymais sureguliuokime dar kitus dalykus, kurių restoranuose kartais paprašau. Sakau: žinau, pas jus labai didelės porcijos, ne pirmą kartą esu, atneškite antrą lėkštę, nes mes su žmona per pusę dalinsimės. Atneša. Tada irgi sureguliuokime tai įstatymu, galvoju, kad reikėtų įrašyti. Dar neretai, kai užsisakau tas dvi porcijas, nesuvalgau, sakau: ar galėsite supakuoti, kad namo parsineščiau? Ir supakuoja! Ne! Bet gal kur nors nesupakuoja. Gal reikėtų įstatymu... Baikite! Tokie dalykai... Čia aš dar galiu prifantazuoti ir daugiau. Nefantazuosiu. Čia jau visiškai mes... Tai yra elementarus kultūros dalykas. Jeigu restoranas tokio elementaraus dalyko Lietuvoje, kur yra puiki vandens kokybė, nesuteiks žmogui, tada nebeisiu aš į tą kavinę arba tą restoraną antrą kartą.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, dėl balsavimo motyvų pasisakyta. Taigi balsuosime dėl Geriamojo vandens įstatymo 1, 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-853(3) svarstymo stadijoje. Balsuojame.

Užsiregistravo 80, balsavo 79: už – 45, prieš – 5, susilaikė 29. Po svarstymo įstatymo projektui pritarta.

17.03 val.

Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1378 (pateikimas)

Darbotvarkės klausimas – Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1378. Pateikimas. Pranešėjas – L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Teikiame minėtą įstatymą ir šiuo įstatymo projektu siūlome bent kažką valstybės lygmeniu padaryti padedant žmonėms, kurie atsiduria labai jautrioje situacijoje. Kalbu apie krizinį nėštumą. Deja, šiuo metu jokiais teisės aktais mes net krizinio nėštumo atvejo sampratos nesame identifikavę ir neturime jokios teisės aktais apibrėžtos tiek prevencinės, tiek pagalbos sistemos. Sakyčiau, šitas žingsnis, kurį mes siūlome įstatymo projektu, yra minimalus, kad paskatintume įstatymais spręsti dvi svarbias problemas. Žmonės, kurie atsiduria šitoje situacijoje, yra labai jautrioje situacijoje ir patys negali ieškoti pagalbos, tai tiesiog, kad specialistai suteiktų tokią informaciją, kaip būtų galima prieiti prie pagalbos, kuri yra teikiama įvairiausiais būdais. Daugiausia ta pagalba teikiama privačių iniciatyvų, nevyriausybinių organizacijų, tačiau tokio sisteminio rimto sprendimo mes neturime. Bet kuriuo atveju tokių pagalbos teikėjų yra. Jeigu sveikatos specialistai informuotų žmones identifikavę, kad tas žmogus išgyvena vienokią ar kitokią krizinio nėštumo apraišką, identifikuoję, kad štai yra telefonas, kuriuo galite pasikonsultuoti, tai jau būtų labai didelė pagalba tam asmeniui. Taip pat gali būti, kad tai paskatintų ir pagalbos atsiradimo procesą, kad atsirastų daugiau tokios pagalbos teikėjų. Mes galvojame, kad sistema tokiu būdu natūraliai vystytųsi.

Šiame įstatyme nėra jokios prievartos, nei būtinai gauti tokią pagalbą, nei būtinai nueiti tenai. Tiesiog, kad žmogus gautų informaciją. Kaip minėjau, tam tikriems asmenims mes padėtume labai aktualiai. Siūlome, kad specialistas suteiktų tokią pagalbą kaip sveikatos priežiūros informaciją. Prašom pritarti įstatymo projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirma klausia I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš noriu pacituoti jūsų projektą ir tekstą, paskaityti šiek tiek: „Pacientas, svarstantis nėštumo nutraukimą, patyręs persileidimą ar nėštumo nutraukimą“ ir taip toliau. Pacientas – pasirenka būtent vyriška giminė. Įprastai lietuvių kalboje vyriška giminė kaip bendrinė yra vartojama tuo atveju, kai yra apie abi lytis kalbama. Jei-gu nėra taip, tuomet turbūt taikoma vis dėlto viena iš giminių. Mano klausimas: ar čia tiesiog neapgalvota, ar kaip tik yra įtraukus, taip, ir progresyvus projektas, kuris apimtų ir translyčius vyrus, ne tik moteris? Vienas klausimas.

Kitas dar dėl „krizinio nėštumo“ sąvokos. Jūs paminėjote, kad ji neapibrėžta. Gal galėtumėte apibrėžti ir įvardinti tas apraiškas? To irgi nepasakėte.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju už klausimą. Paciento sąvoka paimta ta, kuri vartojama šiame įstatyme, tai yra bendrinė sąvoka visiems atvejams. Tam, kad būtų nuoseklus įstatymo projektas, kad neiškreiptų įstatymo sąvokų, vartojamų tame įstatyme, vartojama bendrinė sąvoka.

Atsakant į antrąjį klausimą, ekspertų grupė šiuo metu, kiek man yra žinoma, dar praėjusioje kadencijoje ir šioje kadencijoje, rengia krizinio nėštumo prevencijos ir pagalbos ištikus kriziniam nėštumui koncepciją. Joje siūlo apibrėžti krizinio nėštumo sampratą ir įvardinti taip pat ir visus atvejus, kurie ten egzistuoja. Deja, kai mes neturime tokios koncepcijos, mes į šią sąvoką negalime atsiremti ir jos įtraukti į įstatymą šiame etape, kol ji nėra apibrėžta. Dėl to išvardiname keletą atvejų, kurie yra paprastai tipiniai ir aktualūs.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Dėkui, posėdžio pirmininke. Čia toks mikrovadybos projektas, kuriame yra dvi asmenų grupės. Tai yra moterys, kurioms jau įstatymu reikia įkišti tą telefono numerį, kad jos pasiskambintų dėl perauklėjimo ir paaauklėjimo, o medikams įstatymu sureguliuojame nurodymus, kaip jie turi įvertinti savo pacientą ir nuspręsti, kokios pagalbos jam reikia.

Mano klausimas būtų: ar šiandien medikai, jūsų nuomone, yra nepajėgūs pamatyti, kad, pavyzdžiui, žmogus turi psichologinių problemų, jam rekomenduoti Psichikos sveikatos centro konsultacijas, būtent psichologo? Ar mūsų medikai neinformuoja žmonių, kurie patiria psichologinius sunkumus, apie šią pagalbą? Patirtis ir žinios rodo, kad lyg ir susitvarko medikai patys, be Seimo narių nurodymo, kokią informaciją jie turi teikti savo pacientams.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkoju. Ekspertai vertina, kad žmonių, kurie gali išgyventi krizinį nėštumą, yra apie 30 % per nėštumo procesą. Per nėštumo ir apskritai ponėštuminį procesą apie 30 %. Ar jūs galėtumėte patvirtinti, kad tikrai visi medikai identifikuoja 30 % mūsų žmonių, tai

yra apie 10 tūkst. moterų per metus, ir jas informuoja apie pagalbą? Greičiausiai ne. Vadinasi, tam tikras reguliacinis procesas yra reikalingas.

Visiškai nepritariu tai jūsų nuomonei, kad jeigu teikiama informacija apie pagalbą, tai būtinai bus, pirma, perauklėjimo. Apie informacijos teikėjus mes nekalbame, netgi vertybiškai neapibrėžiame, kas galėtų suteikti tą pagalbą ir kas apskritai teikia tą dėl krizinio nėštumo. Jūs tuo tarpu jau suponuojate, kad ten yra kažkokie perauklėtojai, kurie nieko kito nedaro, kaip išgyvenant krizinį nėštumą bando žmones ugdyti. Tai nieko panašaus, tikrai yra atvejų, kur yra labai konkreti pagalba, ne tik psichologinė, tai yra ir socialinė pagalba, ir įvairiausia pagalba. Tos pagalbos, deja, tuo jautriu periodu labai reikia ir, deja, su tuo neretai susiduria moterys, šeimos, vieniši. Siūlyčiau nesupaprastinti šitos problemos.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia O. Leiputė. Nematau. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, kadangi buvau tos specialybės žmogus ir, kiek žinau, tai visada teikdavome informaciją ir informuodavome apie pasekmes, apie galimas komplikacijas. Bet iš kur jūs dabar turite duomenų, kad taip nevyksta, ir ar tikrai įstatymu bus galima efektyviai nustatyti, ką turėtų daryti, ką turėtų kalbėti gydytojas? Aš rytoj važiuoju į gydytojų akušerių-ginekologų suvažiavimą, galėsiu užsiminti vadams, jeigu jūs turite tokių duomenų, kad taip nevyksta.

L. KUKURAITIS (DFVL). Duomenų yra labai daug, ir tų moterų, ir šeimų, kurios susiduria su tomis situacijomis, kad tikrai informacijos apie pagalbą, kurią gali gauti, tiek materialinę, psichologinę, socialinę, tai tikrai jos negauna. Bent jau didžioji dalis tų, kurios atsiduria šioje situacijoje. O tikrai ne įstatymu mes sureguliuosime, todėl ir yra paminėta sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Aš visiškai pasitikiu Sveikatos apsaugos ministerijos kompetencija apibrėžti, kokie tai atvejai ir kaip informuoti. Manau, kad tai būtų galima reglamentuoti ir užtikrinti tai, kas Vakarų pasaulio daugelyje šalių egzistuoja.

PIRMININKAS. Ačiū, jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl balsavimo motyvų. Už kalba J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, balsuosiu už. Kviečiu palaikyti šį projektą. Tikiuosi, kad komitetas pataisys ir nevertos vyriškosios giminės – pacientas, nors tai yra bendrinė sąvoka, bet vis dėlto mes turime suprasti, kad mūsų įstatymus skaito žmonės ir pradės galvoti, gal čia mes numatėme, kad ir vyrai ims gimdyti. Tai nebijokime kartais tiesiog tokiais atvejais, jeigu tai liečia tik moteris, rašyti pacientė, kad nereikėtų svarstyti. O kai vyrai pradės gimdyti, tada pataisytime. Šiaip, kalbant apie projekto turinį, manau, kad tikrai, kaip sakė kolega Antanas, daugeliu atveju medikai tai daro ir nesant jokio įstatymo ir teikia tą informaciją. Bet nekenks, kai įstatyme bus tokia pareiga, ir tikrai ta informacija bus suteikta krizinėje situacijoje atsidūrusioms moterims. Matyt, reikia rūpintis ne tik kad ta informacija būtų suteikta, bet ir kalbėti apie tų paslaugų plėtimą. Tai yra ne mažiau svarbus dalykas.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų prieš kalba M. Danielė.

M. DANIELĖ (LF). Tai pakartosiu, kad projektas yra mikrovadybos projektas, įstatymu bandoma sureguliuoti, kokią informaciją savo pacientui turi teikti medicinos darbuotojas ir taip pat kokią informaciją turi privalomai gauti nėštumą apsisprendusi nutraukti moteris. Mieli Seimo vyrai, palikite Lietuvos moteris ramybėje. Moterys yra suaugę, savarankiški žmonės, kurie moka priimti sprendimus, geba priimti sprendimus, ir joms nereikia brukamos informacijos apie tai, koku telefonu joms reikia pasiskambinti, kad jos būtų paauklėtos, perauklėtos, informuotos ir eduotos. Lygiai taip pat Lietuvos medikai yra profesionalūs, jie dirba su savo pacientais, jie mato kiekvieną savo individualų atvejį, ir visada suteikia visą informaciją savo pacientui tam, kad kiekvienas atvejis būtų sėkmingiausias. Raginu joku būdu nepalaikyti šito projekto ir ateityje tokių mikrovadybos projektų nebeteikti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl balsavimo motyvų pasisakyta. Matau S. Tumėną prie šoninio mikrofono. Jeigu dėl balsavimo, tiksliau, jeigu dėl vedimo tvarkos, bet jeigu replika, tai aš jums suteiksiu po balsavimo, gerai?

Kolegos, balsuojame dėl Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo Nr. I-1562 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1378 po pateikimo.

Užsiregistravo 71, balsavo 70: už – 41, prieš – 8, susilaikė 21. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta.

Kolegos, siūlomi komitetai: pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, papildomų nesiūloma. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. (*Balsai salėje*)

Prie mikrofono prašom. Prašom prie mikrofono, o ne iš vietos, gerbiama kolege. Per šoninį mikrofoną – V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Atsiprašau. Ne visi tam pritaria, bet manau, kad tai ir socialinė problema, tai galima pasvarstyti ir Socialinių reikalų ir darbo komitete.

PIRMININKAS. Taip, dar dėl komitetų. Ačiū, išgirdau aš jus.

Per centrinį mikrofoną – T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Kadangi tai yra socialinė problema, tai vienareikšmiškai yra ir žmogaus teisių problema, tai papildomo prašyčiau ir Žmogaus teisių komiteto.

PIRMININKAS. Taip. (*Balsai salėje*) Ar kolega dėl komitetų? Replika. Gera. Tuoju dėl komitetų apsispręsimė. Ar galime bendru sutarimu pritarti dėl dar dviejų papildomų komitetų? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū, pritarta bendru sutarimu.

Prašom, gerbiamas kolega S. Tumėnas – replika.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Čia ateičiai. Gerbiama Morgana, moterys yra ne suaugę, o suaugusios. Suaugę yra vyrai, o moterys yra suaugusios!

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Taigi pakartojau: kaip pagrindinis – Sveikatos reikalų komitetas, kaip papildomi – Socialinių reikalų ir darbo komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Siūloma svarstyti birželio 14 dieną. Ačiū.

17.17 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1512 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1512. Pateikimo stadija. Pranešėjas – T. Tomilinas. Prašom, kolega.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, leiskite jums pristatyti Socialinio draudimo įstatymo pataisas. Jos galbūt nėra labai grandiozinės, bet kalba apie tuos mažus žmones, kuriuos mes turime prisiminti, kurių rūpesčiais ir vargais turime gyventi, nes tokia mūsų misija.

Kaip jūs žinote, praeitoje kadencijoje mes priėmėme „Sodros“ grindų institutą Seime. Tai reiškia, jeigu žmogus dirba ne visą darbo dieną, tai jo socialinio draudimo įmokos skaičiuojamos nuo minimaliosios algos. Netgi jei tu dirbi valandą ar dvi valandas pagal darbo sutartį, tavo mokesčiai yra daug didesni, negu turėtų būti skaičiuojami nuo tos valandos.

Mes tai padarėme tam, kad Lietuvoje neliktų žmonių, kurių pensijos nėra kaupiamos, kurie nėra pakankamai apsaugoti senatvėje, tam, kad visi sukauptų bent jau minimumą pensinių įmokų. Tai buvo sunkus sprendimas. Man atrodo, dėl to mes kaip tik buvome sutarę tarp opozicijos ir pozicijos, dėl to ir dabartiniai valdantieji, atrodo, ir ministrė balsavo, ir tai buvo teisingas sprendimas. Jis nebuvo populiarus, buvo labai daug pasipriešinimo.

Kita vertus, šiandien mes turime tokią situaciją, kad individualią veiklą vykdančias žmogus moka įmokas nuo savo veiklos gaunamų pajamų sumos, tačiau jei jis pradeda dirbti, pavyzdžiui, papildomai pagal darbo sutartį, kad ir vieną valandą, jis turi mokėti pagal įmokų grindis. Jei žmogus dirba pagal dvi darbo sutartis, pavyzdžiui, 10 valandų pagal vieną darbo sutartį, 2 valandas pagal kitą, galioja išimtis, kad socialinio draudimo įmokų nuo minimaliosios algos mokėti nereikia. Tai vadinamoji dviejų darbo sutarčių išimtis. Tokia išimtis atsirado, tai jau yra įvykęs faktas, ir ji galioja.

Lietuvoje turime apie 185 tūkst. individualios veiklos vykdytojų, jiems ši išimtis negalioja. Todėl aš ir siūlau: kad rūpinantis kiekvienu euru mūsų žmonių, bandančių išgyventi, turinčių pajamų problemą, dažniausiai tai yra ta kategorija žmonių, kurie bando ieškoti kito darbo tam, kad papildytų savo kuklų biudžetą, galiotų ta išimtis taip pat asmenims, vykdančioms individua-

lią veiklą ir kaip papildomą darbą dirbantiems pagal darbo sutartį. Šiandien tos išimties individualios veiklos vykdytojams nėra. Aš siūlau, manau, gana rimtą saugiklį. Ta išimtis galiotų tik tuo atveju, jeigu dirbant pagal individualią veiklą žmogus jau būtų sumokėjęs pakankamai įmokų, būtų sumokėjęs tiek įmokų, kiek mokama už minimaliosios algos sumas. Vadinasi, galiotų išimtis tik tai papildomai darbo sutarčiai.

Aš paaiškinsiu kokių nors pavyzdžiu. Įsivaizduokite, vieną iš, sakykim, 50 tūkst. ūkininkų, tikrai ne visi jie yra turtingi, bet užsidirba savo gyvenimui pakankamai, kad sumokėtų tiek įmokų, kiek reikia mokėti už minimaliąją algą. Na, iš jų to kuklaus darbo prie žemės. Ir tas ūkininkas ieško papildomo darbo, nežinau, kokio nors sargo ar galbūt mokykloje pagalbinio darbo. Tai labai dažna situacija Lietuvos kaime, Lietuvos regionuose. Tas ūkininkas nėra patrauklus darbuotojas, nes už jį, net jeigu jam pasiūlomas kelių valandų darbas, reikia mokėti visą „Sodros“ įmokų grindų sumą. Todėl darbdavys nesirinks tokio žmogaus, o pasirinks tą, kuris turi darbo sutartį, kitą darbo sutartį. Tai tam tikra prasme smulki diskriminacija, taikoma būtent individualios veiklos, savarankiškai dirbančių žmonių atžvilgiu. Mes labai dažnai kalbame apie tai, kad savarankiškai dirbantys turi kokių nors mokestinių privilegijų, moka mažiau mokesčių, tačiau labai dažnai nepastebime, kad jiems taip pat yra palikta labai daug spragų, jie neturi tų privilegijų, kurias turi dirbantys asmenys. Todėl aš čia siūlau sulygenti situacijas, situacijų yra įvairių, žmonės dirba kirpėjais, nežinau, individualios veiklos variantų yra įvairiausių, mes negalime nematyti tų žmonių. Jie išgyvena kaip gali, moka mokesčius, sukaupia savo pensijai, bet jeigu imasi papildomo darbo, tai mokestinė našta yra neproporcingai didelė. Mano galva, neteisinga taikyti išimtį dviejų darbo sutarčių turėtojams, visą išimtį, bet netaikyti tos išimties žmonėms, kurie savo sukurta darbo vieta uždirba savo pensiją ir moka pakankamai įmokų būsimai pensijai. Toks trumpas pristatymas, nežinau, ar supratote.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas pranešėju, jūsų norėtų klausyti keturi Seimo nariai. Pirmas klausia... nėra, antras klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Dėkui. Kilo toks klausimas, ar kaip tik toks siūlomas reguliavimas nesukurtų prielaidų darbdaviams mažinti socialines garantijas pažeidžiamoms grupėms, darbuotojams, pradėti spausti darbuotojus išsiimti individualios veiklos pažymėjimus, kad galėtų tokios kategorijos žmonės įdarbinti mažesniu etatu ir taip išvengti „Sodros“ grindų.

Kita klausimo dalis. Jūs siūlote, kad būtų mokantiems kartą per mėnesį, bet yra ir tokių rūšių, kur, pavyzdžiui, moka kartą per metus. Tad tarsi nelygiavertėje padėtyje atsidurtų šios rūšies asmenys, vykdančys individualią veiklą.

T. TOMILINAS (DFVL). Gerbiamas komiteto pirmininke, labai ačiū už taiklų klausimą. Būtent mano pasiūlymas yra pakankamai ribotas dėl tos priežasties, kad tokio piktnaudžiavimo nebūtų. Galiotų išimtis tik tuo atveju, jeigu tas žmogus iš tos, kaip jūs sakote, tariamos individualios veiklos uždirbtų pakankamai pajamų ir susimokėtų tą įmoką nuo minimaliosios algos. Fiktyvios individualios veiklos nebūna, jeigu yra realių pajamų, iš jos ir sumokamos realios įmokos. Todėl aš būtent matydamas tokią piktnaudžiavimo galimybę palikau tik tą variantą, kad mokamas kas mėnesį, nes labai sunku sužiūrėti, jeigu moka kas metus. Tiesiog dėl kontrolės ribotumo mes tikrai nesusžiūrėsime tų situacijų, kai žmonės deklaruoja kas metus, bet tais atvejais, kai žmonės sąžiningai kas mėnesį gaudami pajamas sumoka „Sodrai“ mokesčius, dvigubo apmokestinimo tikrai galėtume išvengti arba, kitaip tariant, suteikti tą išlygą.

Bet kokių atveju mes kalbame apie Lietuvos žmonių skurdą dažniausiai Lietuvos regionuose, jie tikrai stengiasi uždirbti, gauna kažkokias pajamas ir jiems maksimaliai turime sukurti teisingas sąlygas, kad jie galėtų išgyventi. Deja, tokia infliacija ir pakankamai maži atlyginimai regionuose. Mes turime ieškoti įvairiausių galimybių padėti žmonėms. Čia būtų tokia galimybė, aišku, su labai rimtais saugikliais, ir ne visiems, nes tikrai piktnaudžiavimui mes neturime palikti nė vienos galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (DFVL). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Tomai, kai praėjusioje kadencijoje buvo priimtas šis teisės aktas, aišku, mes girdėjome iš darbdavių labai daug pasipriešinimo ir

taip toliau. Tai lietė daugiau galbūt valstybines įstaigas, kuriose irgi dirbo po pusę etato ir panašiai. Aš manau, kad dabar mes šiuo atveju (man kyla klausimas) pagal šitą straipsnį, kur dirbama pagal darbo sutartį, yra draudžiama pensijų draudimu, ligos ir motinystės, nedarbo, nelaimingų atsitikimų ir taip toliau, ar ne? Po to, jeigu atsitiks nelaimingas atsitikimas, jis bus apdraustas visomis draudimo rūšimis.

Kaip dabar yra tavo siūlyme, tu pablogini, nes darbuotojas pats turės susimokėti, nes jis, dirbdamas pagal individualią veiklą, nemoka draudimo nuo nelaimingų atsitikimų. Įvyko nelaimingas atsitikimas, kaip tokiu atveju bus? Jis gaus būtent nuo tos valandos ar dviejų tikrai išmoką. Šiuo atveju yra blogesnė situacija ir pabloginame. Ir jį apkrauname papildomu mokesčiu. Ar neatrodo taip? Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Labai ačiū už klausimą. Pabloginimas niekuo nesiskirs nuo tos situacijos, kai žmogus dirba pagal dvi darbo sutartis. Nėra. Pagal dvi darbo sutartis dirba nepriklausomai nuo to, kiek sumoka mokesčių, jis to viso draudimo neturi ir irgi sumoka daug mažiau negu tas... Šiaip tos grindys buvo sukurtos tikrai ne dėl tų visų niuansų, nes nepamirškime, kad individualios veiklos vykdytojas taip pat moka mokesčius ir moka įmokas ir kitoms draudimo rūšims. Ten nėra taip, kad tik dėl pensijos draudžiama. Aš kalbu tik apie tuos, kurie vykdydami individualiąją veiklą sumoka pakankamai įmokų ir tą minimaliąją pensiją sau užtikrina.

Mano pasiūlymas yra labai ribotas. Jis yra analogiškas, toks pat, kaip ir situacijoje, kai žmogus turi dvi darbo sutartis. Taigi tokią išimtį mes turime. Mes jau ją taikome ir nieko čia naujo, jokia dviračio neišrandame. Tiesiog pamatome tuos nematomus žmones, dirbančius savarankiškai, sau, dirbančius galbūt sunkiai, neskaičiuojančius darbo valandų, bet kažkaip savo šeimas maitinančius.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Man, tiesą sakant, skaitant projektą irgi buvo labai keista, kad žmogus, taip kovojantis prieš „Sodros“ lubas, mėgstantis nemokamus pietus, staiga ima kovoti prieš „Sodros“ grindis, prieš socialines garantijas žmogui. Negaliu nesutikti su prieš tai kalbėjusia L. Nagiene, vis dėlto šis projektas blogina žmogui situaciją ir skatina žmones dirbti pagal individualią veiklą, na, turint tik 1 valandos darbo sutartį. Nelaimės atveju jie drausti tikrai nebus, tai, ką jūs pasakėte prieš tai. Man įdomu, kažkaip pasigendu nuoseklumo jūsų bendroje politikoje šiuo klausimu.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš ginu žmogų, kuris bando išgyventi Lietuvoje esant krizei ir esant tikrai sudėtingai situacijai. Nieko tai neskaitins. Dabar žmonės imasi bet kokio darbo, kad tik padidintų savo šeimų pajamas. Aš einu nuo tos situacijos, kad mes turime dabar egzistuojančią išimtį, turime dviejų darbo sutarčių išimtį. Jeigu tos išimties nebūtų, aš tikrai čia nestovėčiau ir neįsilyčiau papildomų „Sodros“ įmokų spragų. Tačiau aš kartoju, mano pasiūlyme kalbama tik apie žmones, kurie jau sumokėję pakankamai įmokų suformavo savo pensijų krepšelį, suformavo savo ligos draudimą, suformavo savo motinystės draudimą, nes visos tos įmokos individualiai veiklai taip pat yra. Todėl mes kalbame tik apie tą žmonių kategoriją, kuri jau pakankamai įmokų sumokėjo, bet jeigu tie žmonės dar gauna papildomą darbą, tai darbdaviui yra nepatrauklus, nes, nepaisant to, kad jie jau yra sumokėję pakankamai įmokų, vis tiek tame antrame darbe privalo mokėti nuo viso minimumo, nepaisant jų darbo valandų. Šiuo atveju toks išimties teisingumas, matant savarankiškai dirbančių žmonių vargus. Aš manau, esu čia labai nuoseklus.

Taip, galbūt šitas projektas yra kiek liberalesnis, kiek labiau į verslą orientuotas nei į tą socialinio draudimo griežtumą, bet nereikia manęs tapatinti su koku nors monstru, kuris tikrai apie „Sodrą“ galvoja, aš žiūriu ir iš žmogaus taško.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega, jūsų paklausė visi norintys paklausti. Dėl balsavimo motyvų už – A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke, tikrai aš manau, kad mums reikėtų po pateikimo pritarti šiam įstatymo projektui ir pasinagrinėti, tuo labiau kad teikėjas pateikė saugiklius, kurie gali būti naudojami, kad jisai moka, pavyzdžiui, iš individualios veiklos mokesčius, socialinio draudimo mokesčius nuo minimaliosios algos – tai gana nemaži mokesčiai.

Dėl antrojo darbo. Pagal darbo sutartį jisai taip pat privalėtų mokėti nuo fakto, o ne nuo minimaliosios algos, kaip ir dabar dirbantys pagal dvi darbo sutartis. Taigi aš siūlyčiau po pateikimo pritarti, o po to komitetuose pabandyti išnagrinėti, ar tai iš tikrųjų gerina, ar blogina tą situaciją. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų prieš – M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Iš tiesų žiūrint į tai, kaip yra pateiktas šis projektas, praplečiamas dar viena išimtimi, tai tarsi dar labiau menkinama tų „Sodros“ grindų prasmė, kuri buvo įvesta praėjoje kadencijoje. Kaip gerbiamas Tomas minėjo, ir nelengvas kelias buvo nueitas. Skirtumas tarp visų, kuriems dabar yra išimčių, – jie faktiškai visi yra draudžiami visomis socialinio draudimo rūšimis, o pridėjus individualius jie jau išskirtinumą turi, kad nėra draudžiami visomis rūšimis. Tarsi kurtųsi tokios sąlygos, koks tų lubų efektas buvo praėjoje kadencijoje, atsiprašau, grindų, – jos sumažino mažiau nei MMA uždirbančių žmonių skaičių ir per 30 tūkst. darbuotojų padidėjo socialinio draudimo įmokos. Tikrai buvo pozityvus efektas pasiektas, jį tikrai reikėtų išlaikyti ir neįstumti tos dalies, kuri dirba pagal individualias, į sudėtingesnes sąlygas socialinio draudimo, apdraustumo, saugumo požiūriu. Ir dar pastebėtina, kad ši Vyriausybė savo programoje turi nusimačiusi įvertinimą, valstybinio socialinio draudimo įmokų grindų tikslingumo asmenų grupėms darbą. Jo pradžia yra numatyta dar šių metų pabaiga. Tai iš tiesų, matyt, ketinama sistemškai pažiūrėti į šį klausimą. Tikiuosi, jeigu bus reikalingi sprendimai, jie bus pasiūlyti Vyriausybės. Šiuo atveju aš tikrai siūlyčiau susilaikyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, kadangi yra ir už, ir prieš, turime balsuoti dėl įstatymo projekto. Taigi balsuojame dėl Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1512 pateikimo stadijoje.

Užsiregistravo 63, balsavo 63 Seimo nariai: už – 12, prieš – 6, susilaikė 45. Įstatymo projektui po pateikimo nepritarta. Turime apsispręsti. Galime sutarti, kad bendru sutarimu grąžiname iniciatoriams tobulinti. (*Balsai salėje*) Ne, kolegos nori balsuoti. Balsuojame. Kas balsuos už, balsuos už grąžinimą iniciatoriams tobulinti, kas prieš – už atmetimą.

Užsiregistravo 62, balsavo 61 Seimo narys: už – 23, prieš – 38. Grąžinta iniciatoriams tobulinti. (*Balsai salėje*) Atmesta. Atmesta. Patikrinau jūsų budrumą. Ačiū.

17.38 val.

Seimo protokolinio nutarimo dėl komitetų paskyrimo dėl Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1279(2) priėmimas

Kolegos, dabar turiu tokį, na, delikatų klausimą. Jums visiems dėmesio. Į mane kreipėsi Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas, perdavė Seimo Pirmininkės linkėjimus. Perdavė mums linkėjimus ir taip pat tokį susirūpinimą dėl Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto svarstymo terminų.

Aš turiu pacituoti, kad projektas kartu su lydimaisiais buvo svarstytas kovo 10 dieną pateikimo stadijoje. Seimas pritarė 87 balsais už. Buvo paskirtas pagrindiniu Teisės ir teisėtvarkos komitetas, taip yra pagal Statutą visais atvejais, bei papildomu paskirtas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

Kadangi yra svarstymo ypatumų, po papildomo komiteto svarstymo turi praeiti ne mažiau kaip 1 mėnuo, tik tada gali svarstyti pagrindinis; po pagrindinio svarstymo dar turi praeiti ne mažiau kaip 10 dienų, tik tada plenariniame posėdyje galima svarstyti, o svarstymo data buvo paskirta gegužės 24 diena. Natūralu, kad mes jau nebespėsime gegužės 24 dieną svarstyti, gali būti, kad šioje sesijoje mes nespėsime priimti, tai Seimo Pirmininkė siūlo ir, kiek žinau, paderino su Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininku, kad pakeistume protokolinį nutarimą, kad lieka šį projektą svarstyti tik pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Kolegos, pirmas per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Aš tikrai raginu pritarti ir sutikti, nes iš tikrųjų tai mums sutaupo daug brangaus laiko, bet kartu raginu VVSK savo iniciatyva įsidėti kaip ir planavote, man atro-

do, į gegužės 11 dieną. Tiesiog mes tada galėsime greičiau kitame komitete. Jūs savo nuožiūra galite apsvarstyti, pateikti išvadą, tiesiog nebus tos procedūrinės problemos ir greičiau priimsime.

PIRMININKAS. Ačiū. Per centrinį mikrofoną – V. Gapšys.

V. GAPŠYS (*DPF*). Aš ne prieš, kad tas pats būtų padaryta, bet iš tikrųjų dėl bendros tvarkos. Manau, kad klausimas pakankamai svarbus. Vis dėlto ne šiaip sau tos procedūros yra atsiradusios. Gal būtų galima kitą sykį tuos klausimus apsvarstyti, kai yra seniūnų daugiau salėje, ne kur nors dienos pabaigoje, kad būtų galima realiau reaguoti į situaciją. Bet, aišku, iš principo, siekdamas to bendro rezultato, pritariame.

PIRMININKAS. Per šoninį mikrofoną – J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Dėkoju, kiek čia sulaukiau, už tokį geranorišką supratimą. Taip jau atsitiko, kad pirminiu momentu buvo neįvertinta, kada bus Vyriausybės išvada, jos dar iki šio momento nėra. Jeigu ji būtų buvusi anksčiau, tai iki birželio galo būtų suspėję. Dabar maksimaliai greičiausia data yra įmanoma, jeigu nieko nekeičiame, liepos 5 diena. Vien dėl to pratęsti sesiją gal nėra racionalu.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, išgirdau nuomones, kad galbūt Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas galėtų ir nebūdamas paskirtas papildomu komitetu pasvarstyti. Tai gerokai padėtų pagrindiniam Teisės ir teisėtvarkos komitetui, dar planuojančiam ir klausymus surengti dėl kodekso. Ar galime pritarti protokoliniam nutarimui pakeisti kovo 10 dienos protokolinį nutarimą dėl komitetų paskyrimo dėl Rinkimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo konstitucinio įstatymo projekto Nr. XIVP-1279(2), kad būtų tik kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas? Galime bendru sutarimu? Negirdžiu prieštaraujančių. (*Balsai salėje: „Galime. Valio!“*). Pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

17.42 val.

Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1591, Darbo kodekso Nr. XII-2603 211 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1592 (pateikimas)

Toliau svarstome pagal darbotvarkę. Kompleksinis 2-11 klausimas – Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1591 ir Darbo kodekso 211 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1592. Pateikimo stadija. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*DFVL*). Gerbiami kolegos, aš pasistengsiu būti toks greitas, kad galbūt tai jus paskatins pritarti projektui. 2018 metais, prieš keletą metų, mes įstojome į EBPO. Pagal EBPO raginimus mes turime skatinti įvairių įmonių, ypač valstybės ir savivaldybės įmonių, valdybose turėti nepriklausomus narius. Taip pat pagal mūsų įstatymus į valstybės ir savivaldybės įmonių valdybas savo narius, savo atstovus gali deleguoti profesinės sąjungos. Ir yra darbuotojų atstovai – darbo tarybos. Tačiau Darbo kodekse yra įtvirtinta keista norma, kad į valdymo organus arba priežiūros organus galima deleguoti tik žmones iš darbuotojų sąrašo. Tai reiškia, kad iš šios įmonės darbuotojų. Tai labai smarkiai apriboja profesinių sąjungų galimybes deleguoti kompetentingus asmenis. Pavyzdžiui, kokia nors transporto profesinė sąjunga negali deleguoti R. Lazutkos į Vilniaus viešojo transporto valdybą atstovauti būtent darbuotojų pusei. Negali, nes jis turi dirbti vairuotoju. Šioje vietoje realybėje šis apribojimas pasireiškia tuo, kad darbuotojų atstovai tiesiog nedeleguojami, nes jie neatitinka kokių nors būtent įmonės labai griežtų kriterijų, koks turi būti tas atstovas. Tiesiog iš praktikos turiu tokį pasiūlymą. Tai nereiškia, kad darbuotojai negalės deleguoti savo atstovų. Jeigu tie atstovai turi tos kompetencijos, jeigu nori dirbti priežiūros arba valdymo organuose kaip darbuotojų atstovai, tai viskas gerai. Aš siūlau palikti tokį lankstų mechanizmą, kad profsąjungos ir darbo tarybos galėtų deleguoti ne tik darbuotoją, bet ir kokią nors ekspertą, bet tai būtų jų pasirinkimas, ką jie deleguoja. Viskas.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Aš jau norėjau klausti, gal bendru sutarimu galime pritarti? Pirmas klausia M. Lingė.

M. LINGĖ (TS-LKDF). Mano klausimas labai trumpas. Ar apskritai šituo reguliavimu nebūtų iškraipoma ir paneigta darbuotojų atstovavimo prasmė, jeigu darbuotojams būtų atstovaujama toje įmonėje nedirbančių asmenų?

T. TOMILINAS (DFVL). Na, matote, pirmiausia savininkai deleguoja bet ką – jie gali deleguoti užsienietį, gali deleguoti dirbantį asmenį ten, jie gali deleguoti ekspertą. Taigi mes turime laisvę iš verslo pusės deleguoti, ką tik jie nori. Ir EBPO mus ragina deleguoti kuo daugiau išorės žmonių tam, kad įmonės veiktų skaidriau, efektyviau ir taip toliau.

Įsivaizduokime situaciją, kai profsąjunga nori iš tiesų daryti didelę įtaką įmonės politikai ir ji pasirenka, atsiprašau, kad šventą Romo vardą naudoju, bet, na, pavyzdžiui, nori deleguoti R. Lazutką tam, kad jis atstovautų. O kodėl žmogus negali? Jūs galite atstovauti rinkėjams, aš galiu atstovauti rinkėjams, tai ir R. Lazutka puikiai gali atstovauti profesinių konfederacijų nuomonei. Tai yra susitarimo klausimas. Bet laisvė šiuo atveju didintų ir skaidrumą, ir lankstumą, ir kartu stiprintų patį atstovavimą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš turiu du klausimus. Ar jie gali ten deleguoti, tarkim, R. Karbauskį ir ar jie gali deleguoti savininko sūnų, dukrą ar žmoną?

T. TOMILINAS (DFVL). Matote, aš tai siūlau, kad galiotų bendras reguliavimas ir verslininkų, savininkų atstovams, ir darbuotojų deleguotiems asmenims. Kiekviena įmonė pati patvirtina tvarką, kuri dažniausiai yra labai griežta. Ten yra išsilavinimo, patirties, vadybos gebėjimų ir taip toliau – daugybė reikalavimų, kurių, manau, jūsų minėti asmenys galbūt net ir negalėtų tenkinti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, sakykite, kai skiria nepriklausomus valdybos narius, paprastai Lietuvos bankas patikrina tų žmonių, asmenybių gebėjimus, kompetencijas ir visa kita. Čia toks žmogus būtų... Na, ar nemanote, kad tai išplautų to žmogaus atsakomybę? Aš suprantu, gal R. Lazutka, bet Lietuvoje tokį vieną turime, ar ne, bet tų įmonių yra daug. Ir jeigu ateitų iš šalies, jeigu ne R. Lazutka, o antras kažkoks žmogus po jo, na, gali nejausti atsakomybės, gali inicijuoti tokius sprendimus, kurie gali pridaryti įmonei žalos.

T. TOMILINAS (DFVL). Aš tik pabandyčiau pakartoti tą patį argumentą. Įmonės pasitvirtina labai griežtas tvarkas ir neprileidžia prie savo valdymo organų, patikėkite, jokių pašalinių žmonių. Mano pasiūlymas yra susijęs tik su tuo, kad profsąjungos kartais negali surasti tarp savo darbuotojų, savo kolektyvo žmonių, kurie atitiktų tuos labai griežtus kriterijus. Tas išorės žmogus pereitų labai svarbų, labai sunkų filtrą, bet apskritai tas delegavimas išorinių žmonių į stebėtojų tarybas arba valdybas yra skatinamas. Mus EBPO skatino tai daryti, dar kai mes stojome.

Apskritai, kai kvalifikuoti žmonės iš išorės padeda įmonei valdyti, tai didina skaidrumą ir netgi pelningumą, na, bent jau tokia yra liberalesnė pozicija Europoje. Kol kas mes negirdėjome, kad būtų kokių nors problemų. Bet norisi, kad profsąjungos lygiai taip pat galėtų dalyvauti renkantis tuos stiprius žmones. Jeigu jie suras tarp savo žmonių, tarp darbuotojų tokį stiprų žmogų – puiku, jeigu suras tarp ekspertų – irgi puiku. Tiesiog palikime laisvę.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir paskutinis klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš, kolegos, su tokiais nuogastavimais. Jei įmonė nenori turėti profsąjungų atstovo, jeigu nori, jie gali iš savų žmonių, o dabar čia gali būti sudarytas tam tikras profesinių sąjungų legionas iš norinčių pabūti valdybose. Tegul jie būna kompetentingi, bet jie į kiekvieną įmonę atneša savo politiką. Tai yra invazija į vidaus reikalus iš išorės. Aš nemanau, kad čia yra geras variantas. Ačiū.

T. TOMILINAS (DFVL). Pirmiausia labai ačiū už klausimą. Aš noriu patikinti, kad mes neplečiame rato žmonių, kurie gali deleguoti. Privaloma deleguoti. Privačiam verslui tai visai negalioja, nėra privalomumo. Mes kalbame apie valstybės ir savivaldybės įmones, kuriose yra privaloma, dabar jau galioja šitas reguliavimas, kad profsąjungos gali deleguoti bent vieną penktadalį valdybos narių. Tai nieko neplečiame. Į privatų verslą dabar neinama. Tai nėra susiję.

Kai kalbate apie regionus, čia jau yra jūsų požiūrio klausimas, ar jūs manote gerai, kad darbuotojai yra įgalinami ir dalyvauja įmonių valdyme ir taip yra skatinamas socialinis dialogas. Aišku, gali būti pozicija, kad ne, mes manome, kad profsąjungų dalyvavimas įmonių valdyme yra

nereikalingas. Tai jau yra politinio požiūrio klausimas, bet iš principo nieko papildomai mes čia neskatiname. Tiesiog skatiname lygiavertį socialinį dialogą. Mano galva, dalyvavimas įmonės valdyme mažina streikų riziką, didina socialinio dialogo kokybę ir taip toliau.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi, kurie norėjo klausti, pasisakė. Kadangi užsirašė tikrai už dėl balsavimo motyvų, galime bendru sutarimu? J. Razma vienas už. Prašom.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, klausiant girdėjosi tokių kritiškų nuostatų dėl to pasiūlymo, jeigu to nebūtų buvę, aš ir nebandyčiau kalbėti. Mūsų frakcijos nariai, esame sutarę, balsuos laisvai, bet aš kviesčiau žiūrėti pozityviai į šį pasiūlymą, nes išties gali būti situacija, kai profesinė sąjunga iš savo dirbančiųjų įmonėje neturės kompetentingų narių, kurie atitiks reikalavimus, kuriuos galėtų deleguoti į valdybą. Tegu būna ta platesnė galimybė pasirinkti ir iš išorės. Tuo labiau kai vyriausybės institucijos, kaip žinome, nepriklausomus narius pagal atitinkamus reikalavimus taip pat pasikviečia iš išorės. Aš kviečiu pritarti. Nematau, kad čia grėstų kokie negiami dalykai dėl to pasiūlymo.

PIRMININKAS. Taigi dar yra ir nuomonė prieš. Dėl balsavimo motyvų – S. Jovaiša prieš.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Man sakė ilgai kalbėti, bet kad blogas vaizdas ekrane, tai aš trumpinsiu. Aš tikrai nenoriu pritarti šiam siūlomam variantui vien dėl tos invazijos su kita nuomone į valdybą, nežinant, kokie iš tikrųjų ten reikalai vyksta. Kompetencija galbūt bendra yra, bet kas vyksta viduje? Deleguoti vien dėl to, kad balsuotų kas nors prieš, sulaikyti dėl kokių nors politinių ar galbūt ekonominių priežasčių, nemanau, kad čia yra geras pasirinkimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, bendru sutarimu nebus sutarimo? Taip? Balsuojame. Kas už tai, kad pritartume dviem įstatymams – Darbo kodekso 211 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui ir Valstybės ir savivaldybės įmonių 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui. Pateikimo stadija, balsuojame.

Užsiregistravo 61, balsavo 61: už – 30, prieš – 4, susilaikė 27. (*Balsai salėje*) Tikrai norite perbalsuoti, kolegos? (*Triukšmas salėje*) Prašau, per šoninį mikrofoną K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, balsavau už, bet dabar gal balsuosiu prieš. Mane tai labai išgąsdino, nes R. Lazutka visose profsąjungose visur dalyvaus. Aš siūliau porą gerų pavardžių ir jūs, buvę valstiečiai, atmetėte gerus asmenis. R. Karbauskis jums netinka atstovauti, dar kas nors. Jeigu būtumėte priėmę, taip liberaliai pažiūrėję, gal būtume pritarę, o dabar vien R. Lazutka visur. Jisai nesusėpęs, mielieji.

PIRMININKAS. Per centrinį mikrofoną B. Matelis.

B. MATELIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš ne prieš R. Lazutką, aš už, viskas gerai, bet aš norėčiau tiesiog atkreipti dėmesį. Šiandien svarstome opozicijos darbotvarkę. Pati opozicija pasiūlo darbotvarkę, o dalyvauja iš jos 10–15 žmonių. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Daugiau.

B. MATELIS (TS-LKDF). Visi gauname atlyginimą ir norėtusi, kad mes atrodytume prieš visą Lietuvą kaip nors normaliau. Aš suprantu, kai jūs boikotuojate valdančiosios daugumos... kartais išeinate iš salės, bet jūs patys pasiūlote darbotvarkę ir patys išeinate iš salės. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Ačiū už nuomones. Kolegos, ar galime perbalsuoti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. (*Balsai salėje*) Ne, nesutinkate. Ką gi, nesutinkate, tai nesutinkate. Balsuojame dėl to, ar dar kartą balsuotume. (*Juokas, balsai salėje*) Matote, vis tiek yra žmonių, pasisakančių už perbalsavimą. (*Šurmuly salėje*)

Per centrinį mikrofoną L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS (DFVL). Dėkui. Pirmininke, jūs galite apsispręsti, mūsų frakcija prašo perbalsuoti, bet jūs galite apsispręsti.

PIRMININKAS. Na, pagaliau frakcijos vardu išgirdome prašymą. A. Vyšniauskas per šoninį.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas posėdžio pirmininke, aš primenu, kad tam turi būti priežastis. Kas nors nesuveikė ar panašiai. Tokios priežasties mes neišgirdome. Galbūt nežaiskime šitų žaidimų. Kam apkrauti Etikos ir procedūrų komisiją skundais?

PIRMININKAS. Pagrįstas argumentas. Kolegos, tuomet mes bendru sutarimu pritariame, kad gražintume iniciatoriams tobulinti. Sutarėme? Ačiū. (*Balsai salėje*) Projektai gražinti iniciatoriams tobulinti. (*Šurmuly salėje*)

17.57 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1507 (pateikimas)

Paskutinis darbotvarkės... priešpaskutinis, teisingai, dar vienas yra, bet paskutinis įstatymo projektas. Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-1507. Pranešėjas – D. Griškevičius. Pateikimas.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mes jau šiandien ne su vienu spėjome tą klausimą aptarti, bet vis tiek procedūros reikalauja pristatyti, tą ir padarysime. Teikiamas įstatymo projektas kodiniu pavadinimu – atlygintinos studentų praktikos. Pagrindinės mintys yra tokios, kad šiuo metu atliekamos studentų praktikos, kaip žinote, nėra atlygintinos, nebent kokiais nors individualiais susitarimais trišalių sutarčių pagrindu. Tačiau įstatymo projektu vis dėlto siūloma numatyti galimybes privačiam sektoriui tą daryti, o valstybės arba savivaldybės valdomose įstaigose ar įmonėse privalomų praktikų metu būtų numatytas atlyginimas Vyriausybės nustatyta tvarka.

Iš karto noriu atkreipti dėmesį, kad aiškinamajame rašte pristatytoje medžiagoje yra Seimo kanceliarijos Tyrimų skyriaus atliktas išsamus darbas, kaip yra tokiais klausimais pasaulyje, Europos Sąjungos šalyse. Tikrai yra įvairių praktikų. Noriu atkreipti dėmesį, kad, tarkime, Austrijoje, Čekijoje, Rumunijoje leidžiama mokėti atlyginimą. Ispanijoje, Vokietijoje leidžiamos išmokos ar jų dalies išlaidų kompensavimas. Prancūzijoje, Suomijoje, Švedijoje yra tam tikrų apmokamų stažuotių klausimai, ypač tai populiari Nyderlanduose. Jeigu praktika trunka ilgiau negu 2 mėnesius, Prancūzijoje yra privalomas praktikos apmokėjimas.

Iš karto noriu atkreipti dėmesį, kad savanoriškų praktikų klausimas neliečiamas, tikrai jos gali būti ir neapmokamos. Galbūt dar norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad Europos Parlamentas dar visai neseniai, mažiau nei prieš dvejus metus, priėmė rezoliuciją, kur pasmerkė neapmokamas studentų praktikas, pavadinkime taip, ir pasisakė už sąžiningo atlyginimo principą, ir nuo šiol Europos Parlamente studentų atliekamos praktikos yra tik apmokamos ir jokios kitos negali būti. Taip pat pasisako daugelis tarptautinių organizacijų, kurios dirba su darbo teise, ir ragina Vyriausybės ieškoti būdų, kaip būtų galima numatyti tuos kompensacinius mechanizmus, kalbant apie studentų praktikas, nes dažnu atveju studentai, atliekantys praktiką, patiria papildomų išlaidų. Natūralu, kad kai kuriems studentams yra tikrai sudėtinga atlikti praktiką, ypač jeigu kalbame apie kažkokį kitą miestą, jeigu skiriasi miestas ar rajono savivaldybė, skiriasi nuo miesto, kuriame studijuoja, universiteto vietos. Tikrai dažnu atveju yra patiriama papildomų išlaidų ir jeigu tėvai negali padėti, dažnu atveju tai yra sudėtinga situacija.

Kitas dalykas, aišku, mūsų Konstitucijoje yra kalbama apie atlygintiną darbą, kad kiekvienas darbas yra apmokamas, atlygintinas, todėl manau, kad mes turime ieškoti būdų šį klausimą vienaip ar kitaip spręsti.

Šiandien, jeigu pastebėjote, kelios studentų atstovybės kreipėsi į Seimo narius su palaikymu, su pasiūlymais, galbūt net su skirtingomis formuluotėmis, todėl kviečiu šiandien Seimo narius, kurie turi tam tikrų abejonių, ar toks klausimas galėtų vis dėlto būti priimtas, pateikimo stadijoje pritarti klausimui. Bendroje diskusijoje vėliau su įvairiomis organizacijomis, tiek priimančiomis studentus, tiek, žinoma, su studentų savivaldos atstovais bei universitetų atstovais... vykdysime tikrai išsamesnes diskusijas, nes, kaip aš minėjau, tarptautinė praktika yra labai įvairi. Netgi kai kuriose šalyse, kur yra federacijos ar žemės, tikrai skiriasi ta praktika. Tikrai galima ieškoti įvairių būdų, kaip galima būtų padėti studentams.

Natūralus klausimas dažnu atveju iškyla, kadangi tai yra finansinis klausimas, iš kurgi pinigai toms praktikoms apmokėti, atlyginti? Tikrai galiu pasakyti, kad dėl to įstatymo projekte ir teikiamas pasiūlymas, kad būtų numatyta būtent tik valstybės ir savivaldybės lygmeniu, nes dažnu atveju šios įstaigos tikrai turi galimybių iš savo įmokos fondų mokėti vienokias ar kitokias išmokas, būtent iš sutaupyto, tarkime, tų pačių darbuotojų ligų ar neužimtų etatų ir panašiai. Aš manau, tokiu atveju mes tikrai galėtume išvengti papildomų finansų paieškų.

Iš karto noriu nuraminti kolegas, kurie irgi nerimauja, ar viskas čia teisingai atsispindi. Pats kviečiu, jums pritarus, siūlyti ir gauti Vyriausybės išvadą, taip pat pasidžiaugti, kad studentų atstovybės, jaunimo organizacijos pakankamai aktyviai sureagavo į šį pasiūlymą. Taip pat aš noriu pasakyti, kad jis nėra spontaniškas, buvo įvairių diskusijų jau iki ir prieš metus. Kaip minėjau, atlikta tyrimo biuro informacija, jos pagrindu buvo įvairių diskusijų. Iš tikrųjų noriu padėkoti ir studentų iniciatyvinei grupei „Šauksmas“, taip pat Studentų sąjungos asociacijai, LiJOT organizacijai bei Vilniaus universiteto studentų atstovybei, jie sureagavo ir pateikė savo nuomonę ir pasiūlymus, tai yra svarbu.

Manau, kad svarstymo stadijoje, jeigu tokią pasieksime, mes tikrai galime rasti nemažai gerų variantų, kaip galbūt galėtume rasti tam tikrus kompensacinius mechanizmus.

Ir baigdamas pastebiu – taip pat pakankamai žinote ir mes ne vienas naudojames (...) platforma, tas klausimas dar prieš metus buvo užduotas visuomenei. Apklausoje sudalyvavo virš 1 tūkst. 500 žmonių. Tiesa, teisybės dėlei reikia pasakyti, kad turbūt daugiausia dalyvavo studentai, kurie savo tinklais dalinasi ta apklausa. Bet apklausos rezultatai rodo, kad teigiamai į atlyginimas, apmokamas studentų praktikas žiūri virš 70 % apklausoje sudalyvavusių žmonių.

Aš tikiu, kad klausimų gali būti, matau, kad užsirašė tikrai ne vienas, tai galbūt į tuos klausimus atsakysiu jums pateikus klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolega, jūsų nori klausti dešimt Seimo narių. Pirmas klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas Domai, ačiū už pristatymą. Jūsų įstatymo esmė, kad būtų už praktiką atlyginama Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka ir nustatytais įkainiais. Tačiau, gerbiamas Domai, pirma, ar tai nėra universitetų, kolegijų, kitų švietimo institucijų autonomijos dalykas? Juk praktika yra sudėtinė studijų proceso dalis, kaip matematika, geografija, taip ir... Turi būti numatytos lėšos. Pirmas dalykas.

Antras. Teisės departamentas taip ir parašė, kad studentų atliekama praktika yra studijų programos dalis. Ji negali būti prilyginama darbo santykiams, kurie yra apmokami teisės aktų nustatyta tvarka. O studentai, atliekantys praktiką, negali būti prilyginami darbo vietose dirbantiems asmenims. Gerbiamas Domai, kaip patartumėte atskirti tą edukacinį ir darbinį momentą? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Ačiū už nuomonę. Na, šiuo atveju drįsiu priminti, kad dažnai Teisės departamento išsakytą nuomonę kartais primena labiau politinę nuomonę negu teisinę, mano nuomone. Ir to nebijau pasakyti. Įvairios būtent praktikos toje pačioje Europos Sąjungoje rodo, kad tai gali būti apmokami dalykai.

Aš sutinku, kad valstybė skirdama numato tam tikras lėšas, kreditus, kurių pagrindu irgi yra atliekamos tos praktikos. Bet aš noriu atkreipti dėmesį, kad būtent lėšos, reikalingos studentų patirtoms išlaidoms kompensuoti, nėra papildomai kažkaip... klausimas, ar iš universitetų, pavadinkime taip, paimamos ir panašiai. Tai yra labiau orientuota į priimančiąsias organizacijas, kurios tikrai tą gali leisti.

Aš manau, kad organizacijos tikrai įsivertina, kiek jos gali studentų priimti ir panašiai. Jeigu mes atliktume tuos pačius tyrimus, kiek kokios organizacijos priima tų studentų, mes pamatytume, kad tie skaičiai vienoje ar kitoje organizacijoje, paėmus tuos kelis tūkstančius per visą Lietuvą studentų kasmet, tikrai nėra kokie nors esminiai skaičiai, kad negalėtų priimančioji organizacija numatyti tam tikrą pagal Vyriausybės nustatytą tvarką, sakykime, lėšų, kurios būtų skirtos tam tikroms išlaidoms kompensuoti. Tai mano toks trumpas atsakymas.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų, gerbiamas kolega, kalbėjote apie Europos Parlamento praktikas. Norintys pakliūti ten nemažą konkursiuką turi laimėti ir tos praktikos nėra baigiamosios praktikos. Paprasčiausiai renka asmenis, kuriuos gal po kiek laiko atsirenka darbui Europos Parlamente arba Komisijoje. Iš tikrųjų tai ne tos praktikos.

O šiaip norėčiau paklausti. Jūs pasakėte, kad nereikia skirti finansinių išteklių. Neįsivaizduoju, kaip be finansinių išteklių bus galima apmokėti, nes iš tikrųjų, teisiškai pažiūrėję, priėmę įstatymą, kuris didina biudžeto ir savivaldybių išlaidas, mes privalome biudžetuose numatyti. Neįsivaizduoju, kaip... Pavyzdžiui, čia, Seime, yra daug atliekančių praktiką asmenų, kaip mes negalėsime numatyti? Tai tikrai, ko gero, nemažai kainuos.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Aš atsakau dar kartą, nes, man rodos, tą jau buvau pasakęs, kad dažnu atveju kiekviena organizacija, kuri turi darbuotojų, turi savo vadinamąjį mokes fondą ir visa kita. Ypač didesnės organizacijos turi toki dalyką. Žmogus linkęs sirgti, kai kurie etatai yra neužimami ir suplanuojami biudžetai metams, todėl iš sutaupytų būtent tos eilutės lėšų galima būtų numatyti, nereikalaujant papildomų asignavimų, rasti tuos kelis eurus, pavadinkime taip, studentams.

Paimkime pavyzdį. Tarkime, Šiaulių savivaldybėje dirbau, teko būti ir praktikų vadovu, ir pačiam studijų metais būti praktikantu ir naudotis... Jūs sakote, galima įdarbinti. Pabandykite dabar įdarbinti nebaigusį studentą valstybiniame sektoriuje. Pabandykite.

Aš tai ir noriu pasakyti, kad papildomų lėšų pagal mano siūlomą modelį, kuris galbūt diskusijose galėtų kisti ir panašiai, nereikala būtų. Jeigu mes galime rinktis, pavyzdžiui, stažuoti formatą, tada tokiu atveju taip, reikėtų papildomai numatyti lėšų universitetams, sakykime, kompensuoti toms išlaidoms, bet galimi įvairūs variantai. Tai ir kviečiu jus diskutuoti būtent svarstymo stadijoje su suinteresuotomis pusėmis, nes, kaip ir šiandien minėjau, pavyzdžiui, Vilniaus universiteto studentų atstovybė irgi pritardama šiam pateiktam pasiūlymui teikė ir savo redakcijos galimą variantą. Jis šiek tiek skiriasi, bet, sakykime, savo dvasia yra tapatus tam teikiamam siūlymui. Aš manau, dabar tikrai nereikia, jeigu turime tam tikrų abejonių, žudyti pačios idėjos, tiesiog leisti išgirsti galų gale Vyriausybės nuomonę. Šiandien turėjome tikrai produktyvią diskusiją su švietimo ministre, aš manau, kad galime pasiekti gerą rezultatą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Bičiūnas.

T. BIČIŪNAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas kolega Domai, savo teikiamu projektu siūlote numatyti tokį reguliavimą, kai valstybinio sektoriaus įstaigose ir organizacijose studentams, atliekantiems praktiką, bus kaip ir privalomai mokama už...

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Atlyginama.

T. BIČIŪNAS (LSDPF). ...atlyginama už jų atliktą darbą privalomosios praktikos metu, o privataus sektoriaus organizacijose atliekantiems praktiką studentams nebūtų arba galimai būtų. Tai čia būtų galiu negaliu. Ar nemanote, kad toks norimas numatyti reguliavimas yra iš tikrųjų neteisingas visų studentų, kurie atlieka tą privalomąją praktiką, atžvilgiu? Ačiū.

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Jau šią kadenciją turėjome ne vieną diskusiją, kai buvo išsiskyrimas, ar taikyti tam tikras normas tiek valstybiniam, tiek privačiam sektoriui. Na, vis dėlto norint tam tikro teigiamo tarpinio rezultato visada privatus sektorius buvo paliktas, sakykime, nuošalėje, nes tikėtina, kad tie tarpiniai sprendimai nebūtų kitu atveju perėję. Šiuo atveju, turint omeny, kad dažnu atveju, ypač jei mes kalbame apie privataus sektoriaus mažąsias įmones ir panašiai, joms tikrai tam tikros priverstinės, sakykime taip, kažkokios prievolės būtų paskata nepriimti studentų apskritai ir tai tikrai keltų tam tikrą riziką gauti jiems reikalingą praktiką. Bet aš tikrai matydamas ir jau turėdamas šiokią tokią praktiką ir valstybės sektoriuje, ir dirbdamas institucijose, eidamas ne vienerius metus įvairias pareigas galiu pasakyti, kad vis dėlto valstybinis ir savivaldybių sektoriai turi tikrai didesnes galimybes pritraukti studentus.

Kitas dalykas, aš net pasakyčiau, kad mes vis nuogąstaujame, kad štai jauni žmonės nesirenka valstybinio sektoriaus, geriau patraukia į privatų ir panašiai. Galbūt netgi tokiu būdu mes paskatinsime jaunus žmones drąsiau rinktis praktiką valstybiniame sektoriuje, žinodami, kad jis galės tikėtis tam tikros finansinės naudos, ir galbūt dirbdamas tą darbą toje įstaigoje pamatys, kad ten tų esamų baubų, stereotipų apie valstybės darbą nėra, ir galbūt jie nuspręs vėliau dalyvauti konkursuose ir taip prisidės prie mūsų valstybės valdymo.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega ir visi kolegos, klausti minutė, atsakyti – dvi. Paklausė tik trys Seimo nariai ir lieka tik vienam Seimo nariui paklausti. Klausia M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Labai ačiū už suteiktą žodį. Gerbiamasis pranešėjas, visų pirma noriu pritarti, kad studentų atliekamos praktikos atlyginimas arba apmokėjimas yra problemiškas klausimas, tačiau didžiausia problema apskritai yra net ne atlyginimas už darbo laiką ir studentų energiją, bet faktas, kad dauguma darbdavių, subjektų vengia suteikti praktiką iš viso. Mano giliu įsitikinimu, ši iniciatyva toli gražu nesprendžia šios problemos, o ją gilina. Nepaisant to, čia

pateikimas, jei pereis, reikės Vyriausybės išvados, ją pats pasiūlėte, labai gerai, svarstymų komitetuose, klausymų, verslo ir akademinio pasaulio atstovų nuomonės ir visų pirma diskusijos, signalo, kad problema yra spręstina ir svarbi. Tai tokią lyderystę jau parodė Europos Parlamentas. Už tai aš sveikinu ir todėl balsuosiu už.

Noriu paklausti du dalykus dėl terminų vartojimo projekte. Jūsų manymu, koks yra konkretus skirtumas tarp praktikos bendrąja prasme atlyginimo ir praktikos apmokėjimo ir kas, jūsų manymu, yra teisingas atlyginimas?

D. GRIŠKEVIČIUS (DFVL). Na, tai teisingą galima nustatyti, šiaip ar taip, tai dažnai išsprendžiama. Tas teisingumas, aišku, savotiškas dalykas, bet bet kuriuo atveju, kadangi laikas, matau, tiksi ir liko vos kelios sekundės atsakyti, tai aš pasakysiu vieną dalyką. Sakau, mes pirmiausia keiskime požiūrį, nes, deja, ir šiandien išgirdau ne iš vieno, kad, žinote, mes ir taip darome paslaugą priimdami jauną žmogų ir neva teikdami jam kažkokią galimybę įgauti patirties. Man atrodo, pirmiausia mes pakeiskime požiūrį, nebijokime priimti jaunų žmonių ir tokiu atveju dalinkimės savo patirtimi, nes, kaip aš minėjau, būtent jie po to ir kurs mūsų Lietuvą.

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi laikas baigėsi, tai dėl balsavimo motyvų S. Tumėnas už.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiami kolegos, užsirašiau kalbėti už, nes praktikų problemą spręsti reikia ir tai yra geras Domo siūlymas. Pagirtina, kad Domas išanalizavo ir nacionalinius, ir tarptautinius teisės aktus, ir praktiką. Na, bet kurie esame atėję į Seimą dirbti iš akademinės bendruomenės, žinome, kad tos problemos yra per 30 metų. Tačiau kokia yra bėda?

Bėda, kad institutai, universitetai tuo šiek tiek piktnaudžiauja. Juk, kaip sakiau, praktika yra sudėtinė studijų proceso dalis, kaip ir kitos disciplinos, ir jai yra numatomas finansavimas. Tačiau atvirai pasakysiu, universitetai, institutai tas lėšas, matyt, kažkur kitur panaudoja, kad nelieka apmokėti už praktikas. Šitas momentas yra, tuo yra piktnaudžiuojama. Ieškoma pažinčių, pavyzdžiui, skambinama kokiems buvusiems studentams, kad priimtų – būk geras, priimk.

O dabar dėl to, ką sako Domas, sunku pasakyti. Tai yra tiesiog, mano nuomone, kišimasis į švietimo institucijos autonomiją. Tai turi spręsti pats universitetas su tuo darbdaviu, kuris priima studentą, ir turi būti ta tarpusavio tokia sutartis. O ar įmanoma užmokėti dar atskirai ir kas yra teisingas atlyginimas, tai čia yra daug abejonių. Tačiau svarstymo metu komitetuose, aš manau, bus rastas teisingas atsakymas.

PIRMININKAS. Ačiū, kolega. Jūs labai punktualiai – 2 minutės.

Balsavimo motyvai prieš – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Kolegos, šiaip tai labai prieštaringa netgi formuluotė. Čia pasakyta, kad aukštoji mokykla yra atsakinga už praktiką. Pasakyta, kad studentų praktika, kuri privalomai atliekama valstybės... Privalomai. Kas gali įpareigoti vieną ar kitą instituciją jį priimti? Niekas neįpareigoja. Privalomai atliekama. Ir pasakyta, kad atlyginama. Čia nepasakyta, kam atlyginama. Aš suprasčiau – tai institucijai, ne studentui. Tikrai neaiškiai pasakyta. Aš suprantu, kad institucijai. Dabar pinigai...

Aš, beje, buvau dekanas ir žinau, kas yra studentų praktikos ir panašiai, tai galiu pasakyti, kad jeigu yra skirti pinigai praktikoms, tai ne studentams, o vadovams, nes tai yra studijų dalis. Jeigu studijų dalis, tai profesorius turi mokėti už studijas, už dėstymą, egzaminavimą. Tai ir praktikos vadovui turi sumokėti už tai, kad jis priėmė, vadovavo, vargo su studentais, nes dažniausiai iš kokio antrakursio tai tu ten darbo nesulauksi. Tu turi gaišinti savo darbo laiką ir mokyti jį funkcijų. Visai kas kita, jeigu tai yra jau rezidentūroje koks nors medikas ar dar kažkas. Tai tada jis ir gauna atlyginimą, sudaroma darbo sutartis rezidentūroje, o čia yra studijos, ne darbo sutartis.

Čia kažkas maišoma visiškai. Aš to negaliu suvokti, apie ką čia šnekama. O tokias studijų praktikas kartais finansuoja tarptautiniai fondai, dar kažkas dėl to, kad būtų mainai, kad išvažiuotų 2 mėnesiams. Taip, ir bilietus nuperka, ir dar pragyventi padeda. Tokių dalykų yra. Čia aš labai abejoju ta pateikta tarptautine patirtimi.

PIRMININKAS. Ačiū. Irgi spėjote per 2 minutes.

Gerbiami kolegos, dėl paskutinio įstatymo projekto galima bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ne, balsuojame. Balsuojame dėl Mokslo ir studijų įstatymo 53 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-1507. Pateikimo stadija. (*Šurmulys salėje*)

Užsiregistravo 49, balsavo 49: už – 36, prieš – 2, susilaikė 11. Po pateikimo įstatymo projektui pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Švietimo ir mokslo komitetas. Siūloma svarstyti birželio 21 dieną. *(Balsai salėje)* Dėl komiteto? Ne. Dėl komiteto ir svarstymo datos galime pritarti? Ačiū, pritarta bendru sutarimu. Per šoninį mikrofoną E. Pupinis.

E. PUPINIS *(TS-LKDF)*. Kaip ir buvo kalbėta, kad Vyriausybės išvada būtų vis dėlto, nes čia Vyriausybei reikės...

PIRMININKAS. Kolega siūlo Vyriausybės išvadą. Tarp kitko pranešėjas irgi pats paminėjo, kad reikia Vyriausybės išvados. Bendru sutarimu pritariame dėl Vyriausybės išvados. Ačiū.

18.21 val.

Seimo savaitės (2022-05-09 – 2022-05-13) – 2022 m. gegužės 10 d. (antradienio) ir 12 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

Kolegos, liko paskutinis darbotvarkės klausimas – Seimo savaitės, prasidedančios gegužės 9 diena, Seimo posėdžių darbotvarkės tvirtinimas. J. Razma, Seimo Pirmininko pirmininkas pavaduotojas.

J. RAZMA *(TS-LKDF)*. Gerbiami kolegos, labai trumpai apie darbotvarkės projektą, kuris, matyt, ir keisis per tą laisvą savaitę. Pasakysiu, kad antradienio darbotvarkės projektas išdėstytas labai palankiai opozicijai, nes opozicijos atstovai sukaupę jėgas per laisvą savaitę bus rimtai pasiruošę susirėmimui su Vyriausybe. Antradienį posėdžio pradžioje numatyta svarstyti biudžeto pataisas (antrasis svarstymas), o po pietų – Vyriausybės 2021 metų ataskaita.

Taip pat įrašyti kiti projektai ir aš iš karto siūlau fiksuoti, kad antradienio darbotvarkę papildome, čia dar nėra įrašyta, Vietos savivaldos, gal ir kitų įstatymų pataisomis, kurias parengė darbo grupė, atsižvelgdama į tai, kad priėmėme Konstitucijos pataisas dėl tiesioginių merų rinkimų. Reikia kuo greičiau pateikti tuos projektus.

Ketvirtadienio darbotvarkėje kaip visada vyrauja priėmimai tų projektų, kurie, man atrodo, nekelia čia didelių diskusijų. Svarstymo stadijos keletas projektų, taip pat keletas Vyriausybės projektų pateikimų ir Seimo narių projektai pagal jų registracijos eilę. Čia dar Regionų frakcija išreiškė pageidavimą įrašyti jų vieną kitą projektą, bus galima papildyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas kolega, niekas nenori jūsų klausti. *(Balsai salėje)* Dėl balsavimo motyvų norite kalbėti? *(Balsai salėje)* Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Registruojamės.

Ačiū. Užsiregistravo 42 kolegos. Šios dienos, balandžio 28 dienos, popietinį posėdį skelbiu baigtą. *(Gongas)*

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

A

Adamkus Valdas 207
Adomaitis Kasparas 82, 183, 184, 246, 416, 466
Adomavičienė Aistė 447, 449, 450, 451
Aleknaitė-Abramkienė Vilija 120, 132, 133, 147, 469
Aleknaitė Eglė 306, 309, 311, 312, 313
Aleksa Virgilijus 397, 398
Andrikienė Laima Liucija 156, 253, 326, 330
Andriukaitis Vytenis Povilas 188, 288, 434
Antanaitis Albinas 48, 62
Antanaitis Audrys 213
Anušauskas Arvydas 42, 43, 60, 141, 142, 154, 160, 161, 186, 190, 191, 235
Armonaitė Aušrinė 56, 62, 229, 294, 305, 355, 367, 369, 370, 371
Ažubalis Audronius 49, 77, 157, 214, 340, 343, 344, 345, 346, 347, 348

A

Ažuolas Valius 61, 64, 65, 66, 67, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 179, 182, 247, 258, 297, 298, 301, 352, 359, 365, 389, 392, 401, 412, 425, 426

B

Bagdonas Andrius 49, 168, 169, 265, 318, 324, 330, 360
Baidenas Džo, Džozefas (Biden Joe, Joseph) 119, 239
Bakas Vytautas 31, 32, 60, 61, 67, 121, 160, 161, 188, 189, 237, 423, 430, 431
Balčytis Zigmantas 57, 59, 134, 182, 183, 266, 274, 326, 327, 357, 443
Balsys Linas 320
Banionis Audrius 60
Bartoševičius Kristijonas 164, 167, 168, 256, 300
Baškienė Rima 40, 59, 272, 376, 417, 432
Baublys Juozas 399
Bavėjanas Valdimaras 238
Beizaras Pijus 405
Belton Katerina (Belton Catherine) 293
Bešta Petro (Bešta Petro) 118
Bezaras Vidmantas 429
Bičiūnas Tomas 128, 478
Byčkovas Aleksejus (Byčkov Aleksej) 110
Bilotaitė Agnė 182, 185, 228, 232, 303, 430, 433, 434
Blinkevičiūtė Vilija 336
Bracas Nikolas (Bratza Nicolas) 405
Brazauskas Algirdas Mykolas 207, 209
Bubnytė-Širmenė Karolina 306, 312
Budbergytė Rasa 197, 198, 335, 394, 407, 408
Bukauskas Valentinas 100
Butkevičius Algirdas 65, 66, 73, 152, 157, 188, 189, 190, 191, 197, 203, 226, 246, 248, 279, 292, 336, 356, 378, 381, 389, 390, 409, 422, 425, 434, 436, 438, 444, 451, 455, 456, 457, 465

C

Chodkevičius Jonas Karolis 141
Chomičius Vitalijus (Chomič Vitalij) 371

Č

Čepononis Antanas 63, 203, 240
Čmilytė-Nielsen Viktorija 29, 38, 39, 40, 41, 70, 100, 112, 114, 115, 142, 143, 144, 159, 221, 260, 269, 270, 295, 296, 298, 304, 401

D

Danielė Morgana 467, 468
Dardanskis Romanas 404
Davulis Tomas 221, 236, 237, 238, 420, 429
Dobrovolska Evelina 107, 138, 139, 140
Driukas Artūras 30, 50, 51, 75
Dulkys Arūnas 55, 123, 126, 127, 183, 184, 188, 232, 233, 275, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 290, 292, 433, 434
Dumbrava Algimantas 29, 56, 57, 93, 130, 148, 188, 260, 268, 271, 272, 431, 432, 471
Durbinas Ričardas Džozefas (Durbin Richard Joseph) 313, 314
Džiugelis Justas 71, 145, 162, 163, 164, 165, 251, 458
Džonsonas Borisas (Johnson Boris) 118

F

Fiodorovas Viktoras 152, 153, 251, 262, 352, 395, 396, 414, 456

G

Gailius Vitalijus 361, 363
Gapšys Vytautas 115, 139, 156, 182, 187, 297, 378, 381, 425, 443, 457, 473
Gedvilas Aidas 39, 57, 58, 126, 182, 183, 184, 233, 244, 245, 249, 250, 251, 278, 290, 341, 358, 370, 371, 373, 425, 431
Gedvilas Dalius 440, 443, 444, 445
Gedvilienė Aistė 36, 37, 175, 211
Gentvilas 93
Gentvilas Eugenijus 29, 63, 108, 117, 121, 171, 172, 199, 200, 221, 229, 230, 241, 249, 250, 256, 302, 303, 331, 340, 362, 388, 389, 410
Gentvilas Simonas 55, 183, 186, 187, 231, 236, 247, 292, 315, 316, 320, 326, 327, 333, 419, 421, 428, 431, 457, 458
Giraitytė-Juškevičienė Vaida 268, 315, 317
Girskienė Ligita 36, 51, 52, 53, 54, 60, 85, 178, 190, 199, 204, 206, 207, 211, 235, 255, 337, 340, 364, 365
Glaveckas Kęstutis 361
Gražulis Petras 41, 69, 100, 119, 207, 221, 248, 254, 261, 265, 268, 270, 272, 284, 297, 301, 302, 303, 304, 327, 330, 331, 370, 374, 379

Griškevičius Domas 78, 79, 80, 100, 133, 219, 283, 464, 476, 477, 478, 479
Gudauskas Jonas 63, 244
Gustainis Šarūnas 361

H

Haase Irena 80, 134, 315, 341, 420
Hitleris Adolfas (Hitler Adolf) 120, 239

J

Jarutis Jonas 29, 61, 62, 63, 100, 179, 264, 265, 295, 337, 338, 352, 397, 400, 425, 426
Jasaitis Ernestas 242, 243, 254, 255
Jedinskij Zbigneŭ 29, 30
Jonaitis Liudas 92
Jonauskas Linas 100, 165, 166, 167, 168, 172, 173, 174, 204, 207, 208, 209
Jovaiša Eugenijus 71, 72, 73, 74
Jovaiša Sergejus 80, 84, 137, 138, 322, 330, 392, 457, 474, 475
Jukna Vigilijus 415
Juozapaitis Vytautas 74, 75, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 162, 238, 372
Juška Ričardas 63, 408, 464

K

Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 36, 40, 41, 42, 47, 59, 73, 98, 99, 129, 131, 146, 268, 269, 352, 360
Kairys Simonas 58, 59, 95, 136, 137, 138, 232, 429
Kanopa Vidmantas 63
Karalius Linas 263
Karbauskis Ramūnas 68, 69, 474, 475
Karoblis Raimundas 150, 151, 152, 153
Kasčiūnas Laurynas 101, 102, 114, 115, 153, 154, 155, 158, 330, 331, 333, 339, 341, 354, 355
Kepenis Dainius 59, 183, 184, 185, 226, 227, 287, 288, 434
Kindurys Gintautas 39, 61, 95, 96, 97, 171, 172, 190, 268, 376, 388
Kreivys Dainius 56, 153, 186, 187, 227, 234, 292, 384, 385, 387, 388, 389, 390, 391, 399, 432
Kryževičius Gintaras 182
Kubilienė Asta 77, 78, 79, 167, 180, 205, 207, 213, 265, 321, 419
Kukuraitis Linas 80, 129, 130, 132, 133, 145, 146, 147, 148, 199, 202, 267, 271, 288, 289, 418, 450, 459, 461, 462, 463, 466, 467, 468, 475
Kuleba Dmytro (Kuleba Dmytro) 105
Kupčinskis Andrius 56, 57, 63, 75, 88, 208, 245, 261, 332, 355, 379, 380, 381, 394, 395, 396
Kuzmickienė Paulė 241, 298, 302

L

Landsbergis Gabrielius 55, 190, 291, 293, 342, 432
Laužikas Egidijus 238
Lazutka Romas 474, 475
Leiputė Orinta 53, 57, 58, 81, 133, 182, 183, 233, 269, 278, 292, 432, 433, 468
Levickas Mangirdas 405
Lydeka Arminas 43, 48, 49, 77, 89, 92, 94, 103, 113, 119, 120, 161, 162, 361
Lingė Mindaugas 135, 228, 229, 267, 268, 335, 341, 408, 417, 453, 454, 455, 458, 459, 462, 463, 464, 470, 472, 473, 474
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 62, 222, 368, 369

M

Majauskas Mykolas 61, 123, 157, 158, 174, 203, 245, 335, 354, 356, 361, 406, 407, 416, 424, 426, 450, 451, 456
Maldeikis Matas 95
Masiulis Eligijus 330, 331, 361, 362
Masiulis Kęstutis 30, 64, 67, 68, 69, 71, 79, 81, 83, 84, 85, 86, 88, 97, 205, 214, 222, 239, 251, 263, 304, 305, 319, 322, 323, 324, 332, 360, 361, 391, 398, 418, 454, 455, 466, 474, 475, 479
Matelis Bronislovas 90, 100, 208, 217, 218, 474, 475
Matijošaitis Marius 120, 263, 264, 334, 478
Matijošaitis Kęstutis 404
Matulas Antanas 54, 122, 212, 274, 282, 286, 396, 402, 468
Mazuronis Andrius 169, 192, 227, 228, 262, 263, 272, 292, 293, 305, 359, 360, 361, 367, 384, 387, 420, 436
Mažeika Kęstutis 44, 127, 171, 172, 173, 175, 184, 185, 189, 208, 217, 247, 293, 294, 298, 305, 315, 319, 372, 373, 374, 401, 424, 444, 456
Mikuckienė Vilija 33, 50, 51, 76
Mitalas Vytautas 116, 118, 128, 234, 235, 245, 246, 295, 311, 312, 359, 367, 379, 413, 465
Mizaras Vytautas 306, 308, 312, 313

N

Nagienė Laima 35, 40, 42, 59, 66, 74, 80, 82, 96, 139, 145, 151, 161, 171, 208, 232, 233, 256, 268, 272, 280, 282, 300, 316, 318, 320, 321, 353, 360, 381, 382, 390, 396, 422, 443, 450, 456, 462, 470, 471
Nausėda Gitanas 109
Navickas Andrius 128, 269, 301
Navickas Kęstutis 57, 60, 61
Navickienė Monika 58, 202, 231, 299, 300, 301, 302, 376, 377, 435

Nedzinskas Darius 87

Nekrošius Arvydas 53, 54, 55, 64, 65, 70, 72, 78, 79, 81, 82, 84, 86, 89, 90, 98, 100, 169, 170, 173, 180, 186, 207, 208, 257, 264, 277, 291, 296, 297, 312, 316, 317, 319, 320, 321, 323, 327, 331, 371, 372, 378, 380, 387, 391, 423

Neliupšienė Jovita 319

Norkienė Aušrinė 63

O

Olševski Česlav 29, 30, 320, 321, 322

Ošmianskienė Monika 98, 104, 105, 106, 133, 230, 231, 239, 257, 316, 317, 318, 324, 377, 462, 471

P

Pakarklytė Ieva 100, 215, 261, 264, 271, 318, 319, 467

Paksas Rolandas 262, 263

Palionis Andrius 59, 169, 170, 171, 172, 186, 332, 353, 372, 373, 384

Paluckas Gintautas 80, 151, 154, 168, 212, 213, 214, 278, 289, 325, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 352, 359, 360, 379, 393

Pavilionis Žygimantas 91, 114, 243, 251, 314, 331, 343, 348, 436

Pečkauskas Aurimas 375

Petkevič Beata 43, 59, 60, 102, 178, 433, 434

Petronis Gintaras 321

Petrošius Audrius 101, 108, 135, 136, 145, 147, 177, 243, 255, 265, 270, 328, 330

Piesliakas Alenas 32, 50, 51, 76

Pinskus Jonas 216, 217, 331, 378, 379, 384

Pociūnienė Liuda 156

Pocius Arvydas 101, 103, 160, 337, 340

Portnikovas Vitalijus (Portnikov Vitalij) 214

Prancevičius Arnoldas 90

Pranckietis Viktoras 100, 175, 179, 209, 212, 215, 217, 219, 221, 303, 313, 314, 407

Puidokas Mindaugas 228, 298, 304, 357, 360, 369, 425

Pūkas Kęstutis 263

Pupinis Edmundas 35, 63, 65, 66, 72, 77, 79, 82, 96, 97, 139, 163, 164, 166, 170, 174, 175, 201, 207, 216, 218, 234, 241, 242, 279, 284, 320, 337, 376, 377, 380, 381, 390, 391, 392, 393, 396, 400, 452, 455, 461, 477, 480

Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 109, 113, 114, 116, 117, 119, 120, 185, 293, 296, 297, 335, 432

R

Rakutis Valdas 44, 102, 131, 141, 219, 243, 259, 393

Raskevičius Tomas Vytautas 53, 78, 79, 109, 255, 305, 312, 321, 364, 365, 373, 374, 469

Razma Jurgis 44, 47, 55, 63, 69, 70, 71, 89, 90, 93, 94, 95, 98, 99, 156, 157, 158, 178, 179, 221, 235, 236, 260, 263, 278, 305, 330, 362, 377, 396, 397, 401, 410, 411, 435, 451, 454, 468, 473, 475, 480

Ribokienė Nora 124

Rojaka Jekaterina 445, 450, 451

Rudeliene Edit 41, 63

Rudzkis Rimantas 437, 443, 445, 450, 451

Ruškus Jonas 319

S

Sabatauskas Julius 31, 54, 75, 154, 155, 181, 192, 207, 212, 262, 297, 301, 313, 371, 392, 394, 399, 436, 452, 453, 454, 455

Sabutis Eugenijus 63, 218, 260, 261, 277, 281, 328

Sacharuk Aleksandr 263

Saudargas Paulius 29, 38, 100, 104, 112, 159, 178, 260, 267, 320, 330, 339, 351

Savickas Lukas 37, 128, 129, 131, 144, 145, 267, 268, 355, 465, 466

Sejonienė Jurgita 54, 155, 156, 240, 241, 315, 373

Sysas Algirdas 31, 41, 42, 43, 80, 128, 129, 137, 144, 155, 158, 197, 198, 202, 226, 227, 267, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 453, 454, 456, 458, 461, 462

Skaistė Gintarė 55, 183, 192, 196, 197, 198, 199, 200, 202, 203, 204, 249, 415

Skardžius Artūras 37, 56, 170, 173, 181, 186, 198, 200, 201, 207, 209, 233, 234, 239, 246, 249, 296, 316, 320, 321, 339, 353, 361, 362, 372, 373, 375, 376, 378, 379, 381, 388, 390, 396, 421, 422, 425, 433

Skaudžius Ramūnas 72

Skritulskas Mindaugas 48, 244, 326

Skuodis Marius 189, 190, 230, 250, 256, 257, 294

Skvernelis Saulius 62, 158, 284, 356, 361, 410, 436

Slušnys Linas 99, 164, 165, 167, 204, 205, 373

Sodonis Arūnas 391

Spano Robertas Ragnaras

(Spano Robert Ragnar) 402, 435

Stalinas Josifas (Stalin Josif) 120, 239

Starkevičius Kazys 157, 203, 204, 243, 244, 245, 248, 249, 250, 331, 332, 354, 355, 356, 407, 419, 421

Stefančukas Ruslanas (Stefančuk Ruslan) 118

Steponavičius Gintaras 361

Stončaitis Algirdas 38, 100, 144, 257, 280, 281, 282, 334, 338

Streikus Zenonas 99

Strelčiūnas Algis 253, 393, 394, 399

Strolis Marius 109, 112

Strupas Kęstutis 124, 126

Stulginskis Aleksandras 313, 328, 401

Surplys Giedrius 67, 68, 88, 89, 90, 91, 118, 296, 304, 408

Š

Šakalienė Dovilė 120, 319
 Šalaševičiūtė Rimantė 60, 61, 80, 81, 82, 83, 85, 135, 190
 Šapoka Vilius 189
 Šarknickas Robertas 59, 87, 92, 93, 94, 95, 101, 104, 105, 106, 107, 137, 140, 158, 164, 165, 169, 170, 174, 188, 214, 216, 219, 318, 322, 352
 Šedbaras Stasys 30, 31, 48, 50, 101, 104, 105, 106, 107, 108, 135, 159, 221, 240, 255, 261, 357, 364, 371, 401, 464
 Šeštakauskas Adakras 442
 Šileikis Egidijus 98, 159, 181, 221
 Šimonytė Ingrida 56, 57, 58, 59, 60, 61, 90, 157, 184, 185, 188, 189, 191, 222, 226, 227, 228, 229, 231, 232, 233, 236, 281, 283, 288, 289, 290, 291, 292, 297, 298, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 425, 431, 432, 434
 Širinskienė Agnė 70, 71, 106, 107, 108, 123, 135, 140, 143, 159, 221, 237, 255, 298, 317, 319, 334, 339, 354, 369, 370, 372, 379
 Šiugždinienė Jurgita 55, 231, 232, 233, 234, 291
 Šovienė Jūratė 30, 31, 32, 33
 Švabas Klausas (Schwab Klaus) 358, 362, 413
 Švedienė Neringa 33, 50, 51, 76

T

Tamašunienė Rita 29, 47, 49, 80, 165, 168, 290, 291, 292, 311, 322
 Targamadžė Vilija 55, 56, 73, 133, 134
 Tomilinas Tomas 30, 40, 79, 80, 119, 121, 128, 132, 133, 144, 145, 146, 147, 186, 187, 198, 199, 237, 267, 268, 270, 296, 303, 373, 374, 462, 463, 465, 466, 469, 470, 471, 473, 474
 Tumėnas Stasys 92, 94, 95, 101, 105, 106, 140, 166, 167, 180, 189, 213, 215, 231, 232, 239, 317, 318, 319, 395, 397, 429, 449, 454, 468, 469, 477, 479

U

Urbanavičius Justinas 36, 245, 339, 382, 398, 465, 466
 Urbšys Povilas 237
 Uspaskich Viktor 237

V

Vaičaitis Vaidotas 342
 Vaitkus Romualdas 35, 37, 100, 138, 319, 320, 323, 324, 382
 Valančius Virgilijus 236
 Valinskas Arūnas 255, 312
 Valkiūnas Valdemaras 56, 57, 63, 100, 187, 188, 228, 246, 303, 435
 Varanauskaitė Jūratė 32, 50, 51, 76
 Varžgalys Juozas 87, 379
 Venckienė Neringa 263
 Veryga Aurelijus 61, 70, 99, 204, 205, 206, 212, 257, 280, 282, 283, 288
 Vilkauskas Kęstutis 56, 84, 86, 87, 88, 93, 96, 97, 142, 167, 169, 184, 186, 217, 218, 316, 331, 392, 394, 430, 431, 454, 456
 Vinkus Antanas 34, 63, 80, 133, 163, 190, 191, 241, 243, 287, 289, 314, 334, 377, 420, 463
 Visockas Artūras 189
 Vyšniauskas Andrius 63, 70, 115, 116, 178, 211, 212, 218, 219, 327, 329, 363, 472, 475
 Vladimiras Didysis, Vladimiras Sviatoslavičius (Vladimir Sviatoslavič) 313
 Volterras, Arujė Fransua Mari (Voltaire, Arouet François-Marie) 185

Z

Zelenskis Volodymyras (Zelenskij Volodymyr) 100, 104, 107, 109, 112, 118, 119, 120, 189
 Zingeris Emanuelis 115, 251, 329

Ž

Žemaitaitis Remigijus 57, 58, 59, 70, 84, 126, 161, 180, 181, 182, 183, 184, 196, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 234, 269, 277, 278, 281, 283, 293, 360, 410, 411, 412, 431
 Žilienė Inga 421, 422, 423
 Žukauskas Artūras 162, 241

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
POSĖDŽIŲ STENOGRAMŲ RINKINYS

Ketvirtoji sesija
2022 m. kovo 31 d. – balandžio 28 d.
152–164 posėdžiai

ISSN 2538-7979. 2023 03 15. 50,1 apsk. leid. I.
Tiražas 12 egzempliorių. Užsakymas 2023-610-2
Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija,
Gedimino pr. 53, LT-01109 Vilnius.
Interneto puslapis *www.lrs.lt*
Spausdino UAB „Printėja“,
Gedimino g. 16-1, LT-56128 Kaišiadorys.
Interneto puslapis *www.printeja.eu*